АКАДЭМІЯ НАВУК БЕЛАРУСІ
ІНСТЫТУТ МОВАЗНАЎСТВА імя ЯКУБА КОЛАСА

ЛЕКСІЧНЫ АТЛАС беларускіх народных гаворак

у пяці тамах

Том 4

ПОБЫТ

БЕЛАРУСКІ РЭСПУБЛІКАНСКІ ФОНД ФУНДАМЕНТАЛЬНЫХ ДАСЛЕДАВАННЯЎ
МІНІСТЭРСТВА ФІНАНСАЎ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
КАМІТЭТ ДЗЯРЖАЎНЫХ ЗНАКАЎ

Мінск 1997

Пад рэдакцыяй *Ю. Ф. Мацкевіч.*

Навуковыя рэдактары тома *Т. М. Трухан, І. Я. Яшкін*

Вялікую працу выканаў *І. Я. Яшкін* па арганізацыі і ажыццяўленні выдання тома.

Рэдакцыйная калегія
Ф. Д. Клімчук, А. А. Крывіцкі, Ю. Ф. Мацкевіч, Я. М. Рамановіч, Т. М. Трухан, А. І. Чабярук, І. Я. Яшкін.

Рэцэнзенты:
А. П. Груца (Мінск), А. І. Жураўскі (Мінск).

АЎТАРСКІ КАЛЕКТЫЎ:

Бародзіч Т. В., малодшы навуковы супрацоўнік — карта № 74 сумесна з *Яшкіным І. Я.*

Кечык С. Я., кандыдат філалагічных навук — карты № 115—133 сумесна з *Курцовай В. М.*

Клімчук Ф. Д., кандыдат філалагічных навук — карты № 1—40, 289—312, 340 сумесна з *Лобач С. Г.* Спіс абследаваных населеных пунктаў сумесна з Груцо А. П., Міхайлавым П. А., Яшкіным І. Я.

Курцова В. М., кандыдат філалагічных навук — карты № 115—133 сумесна з *Кечык С. Я.*

Лобач С. Г., малодшы навуковы супрацоўнік — карты № 327—339, 340 сумесна з *Клімчуком Ф. Д.,* 341—358, 359 сумесна з *Чабярук А. І.,* 360—367, 368 сумесна з *Чабярук А. І.,* 369, 370, 429—439.

Лучыц-Федарэц І. І., кандыдат філалагічных навук — карты № 41—73.

Мацкевіч Ю. Ф., доктар філалагічных навук, член-карэспандэнт АН Беларусі — карты № 99—114, 268—280, 313—326.

Міхайлаў П. А., кандыдат філалагічных навук — карты № 416—428. Спіс абследаваных населеных пунктаў сумесна з Груцо А. П., Клімчуком Ф. Д., Яшкіным І. Я.

Рамановіч Я. М., кандыдат філалагічных навук — карты № 207—267.

Трухан Т. М., малодшы навуковы супрацоўнік — карты № 134—206.

Чабярук А. І., кандыдат філалагічных навук — карты № 281—288, 359 сумесна з *Лобач С. Г.,* 368 сумесна з *Лобач С. Г.,* 371—415.

Яшкін І. Я., кандыдат філалагічных навук — карта № 74 сумесна з *Бародзіч Т. В.,* 75—98. Спіс абследаваных населеных пунктаў сумесна з Груцо А. П., Міхайлавым П. А., Клімчуком Ф. Д.

Тэхнічную працу па падрыхтоўцы тома да выдання выканала *Н. В. Драбудзька.*

ВЫДАННЕ 4-га ТОМА АТЛАСА ФІНАНСАВАЛІ:

Беларускі рэспубліканскі фонд фундаментальных даследаванняў, Згуртаванне беларусаў свету „Бацькаўшчына“, Міжнародны камітэт беларусістаў, Мінскі дзяржаўны лінгвістычны універсітэт.

Асабісты ўклад у выданне атласа зрабілі: В.Дз. Бадзіян, Н.А. Балоціна, А.П. Варабей, Э.І. Васільеў, І.І. Глоба, І.Р. Бурлыка, В.Л. Вароновіч, Г.Ф. Вештарт, У.К. Дзятко, П.М. Змітрук, І.І. Карпуць, У.М. Конан, Э.Ц. Круцько (Ціханава), М.Н. Крыўко, В.М. Ламака, І. І. Лучыц-Федарэц, А.В. Мальдзіс, Н.К. Памецька, І.В. Саверчанка, З. Санько, Н. Санько, М.А. Саскевіч, В.Дз. Старычонак, П.У. Сцяцко, Л.Р. Чуйко, Я. Якубоўскі.

Падтрымалі выданне атласа асабістымі ўкладамі таксама: К. Вулхайзер (ЗША), А. Надсан (Вялікабрытанія).

Адміністрацыйна-тэрытарыяльны падзел дадзены на 1 студзеня 1997г.

Атлас укладзены і выдадзены на Дзяржаўным прадпрыемстве „Мінская друкарская фабрыка“ ў 1996г.

Старшы рэдактар *К. А. Цэйрэфман.*

Рэдактар *Т. У. Баярынава.*

Тэхнічныя рэдактары: *Н.В.Даніленкава, В.В.Малая.*

Падпісана да друку 11.02.97. Фармат 72×101. Друк.арк. 56 Умоўн.друк.арк. 75,4
Тыраж 1250 экз. Заказ № 2882

Беларускі рэспубліканскі фонд фундаментальных даследаванняў. 220072 Мінск, пр.Ф.Скарыны, 66/407.

ДП „Мінская друкарская фабрыка“
220050 Мінск, вул. Валадарскага,3.

ЗМЕСТ

АД РЭДКАЛЕГІІ

Чацвёрты том «Лексічнага атласа беларускіх народных гаворак» грунтуецца на тых жа метадычных прынцыпах, што і папярэднія тры тамы. Ён уключае 439 лінгвістычных картаў, на якіх паказана тэрытарыяльнае пашырэнне лексікі мясцовых гаворак Беларусі 17-ці тэм: будаўніцтва і тыпы будынкаў, агонь і асвятленне, мэбля, сядзіба, апрацоўка лёну, ткацтва, млын, жорны, выпечка хлеба, стравы, посуд, плеценыя вырабы, колеры.

Разлічаны атлас на моваведаў, этнографаў, фалькларыстаў, гісторыкаў, краязнаўцаў, а таксама ўсіх тых, хто цікавіцца роднай мовай.

ПРЫНЯТЫЯ СКАРАЧЭННІ

АЛА — Агульнаславянскі лінгвістычны атлас (Общеславянский лингвистический атлас). Матэрыялы захоўваюцца ў Інстытуце мовазнаўства АНБ.

ДАБМ — Дыялекталагічны атлас беларускай мовы. Мн., 1963.

ЛАБНГ — Лексічны атлас беларускіх народных гаворак.

СП-ЗБ — Слоўнік беларускіх гаворак паўночна-заходняй Беларусі і яе пагранічча. т. 1 — 1979, т. 2 — 1980, т. 3 — 1982, т. 4 — 1984. т. 5 — 1986.

СП-ЗВ — Слоўнік паўднёва-заходняй Віцебшчыны (картатэка захоўваецца ў аддзеле дыялекталогіі і лінгвагеаграфіі Інстытута мовазнаўства імя Якуба Коласа Акадэміі навук Беларусі).

РАЁНЫ

Акц.— Акцябрскі
Аш.— Ашмянскі
Бр.— Брагінскі
Брс.— Браслаўскі
Вдзв.— Верхнядзвінскі
Вл.— Вілейскі
Влж.— Валожынскі
Вр.— Воранаўскі
Вс.— Высокаўскі
Дзтл.— Дзятлаўскі
Гн.— Ганцавіцкі
Дк.— Докшыцкі
Жт.— Жыткавіцкі
Іў.— Іўеўскі
Кп.— Капыльскі
Крл.— Карэліцкі
Крс.— Краснапольскі
Лб.— Любанскі
Лг.— Лагойскі
Лд.— Лідскі
Мг.— Магілёўскі
Мн.— Мінскі
Мр.— Мёрскі
Мсц.— Мсціслаўскі
Нвг.— Наваградскі
Нсв.— Нясвіжскі
Пл.— Полацкі
Сл.— Слаўгарадскі
Слц.— Слуцкі
Смр.— Смаргонскі
Сн.— Сенненскі
Ст.— Столінскі
Стд.— Старадарожскі
Уздз.— Уздзенскі
Уш.— Ушацкі
Хн.— Хойніцкі
Хц.— Хоцімскі
Чв.— Чавускі
Чр.— Чэрыкаўскі
Чш.— Чашніцкі

* * *

адз. л.— адзіночны лік
груб.— грубае слова
даўн.— даўняе слова
іран.— іранічнае слова
ж. р.— жаночы род
лаянк.— лаянкавае слова
мн. л.— множны лік
м. р.— мужчынскі род
н. п.— населены пункт
неадабр.— неадабральнае слова
непахв.— непахвальнае слова
н. р.— ніякі род
нов.— новае слова
пазн.— пазнейшае слова
пам-ласк.— памяншальна-ласкальнае слова
переважн.— пераважнае ўжыванне слова
перан.— пераноснае значэнне слова
пр. час.— прошлы час
Р.— родны склон
руск.— рускае слова
рэдк.— рэдкаўжывальнае слова
суч.— сучаснае слова
трад.— традыцыйнае слова
узмац.— узмацняльнае слова
цяп.— цяперашняе слова
экспр.— экспрэсіўнае слова

ТРАНСКРЫПЦЫЯ

У каментарыях і спісах для абазначэння галосных і зычных гукаў выкарыстана спрошчаная транскрыпцыя — запісы адказаў на пытанне, як правіла, зроблены сродкамі сучаснай беларускай графікі. Аднак для абазначэння асобных гукаў, якія адсутнічаюць у сучаснай беларускай літаратурнай мове, прыняты наступныя дадатковыя знакі:

ӑ, ъ — рэдукаваны галосны гук *а* (*вӑдá, въдá*)
ь — рэдукаваны галосны гук *е* (*вьснá*)
ô — закрыты галосны гук *о* (сôль)
ê — закрыты галосны гук *е* (*мêд*)
и — гук сярэдні паміж *і* і *ы* (*дитя́тко*)
й — гук сярэдні паміж *і* і *ю* (*мйд, кйнь, опйлок*)
уо — дыфтонг (*м'уод, суоль*)
е^{а} — гук сярэдні паміж *е* і *а* (*ле^{а}бе^{а}дá, тре́^{а}ба*)
ы^{э} — гук сярэдні паміж *ы* і *э* (*Камы^{э}нюкі*)
л˙ — паўмяккае вымаўленне зычнага гука *л* (*л˙іпа*)
ж˙ — паўмяккае вымаўленне зычнага гука *ж* (*ж˙аніх, ш˙ар*)
р˙, р˺ — паўмяккае вымаўленне зычнага гука *р* (*р˙áма, р˙ез, р˺ізатэ*)
ч˙ — паўмяккае вымаўленне зычнага гука *ч* (*ч˙у́ю, печ˙*)
ш˙ — паўмяккае вымаўленне зычнага гука *ш* (*ш˙áпка*)
w — губна-губны зычны гук *в* (*wоз*)
б^{п} — частковае аглушэнне звонкага зычнага *б* (*боб^{п}*)
г, ґ — выбухны зычны гук *г* (*ґонт*)
γ — фрыкатыўны зычны гук *г* (*год*)
h — фарынгальны зычны гук *г* (*hóрад*)
кг — выбухны зычны гук *ґ* (*цакгéльня*)
$<^{+}$ — знак для абазначэння рэканструкцыі ўсходнеславянскай формы слова (*прушня́к* $<^{+}$ *правушня́к*)

СПІС АБСЛЕДАВАНЫХ НАСЕЛЕНЫХ ПУНКТАЎ

У спісе назвы населеных пунктаў падаюцца ў чарговасці іх нумарацыі на картах атласа. У першай графе табліцы запісаны парадкавы нумар абследаванага населенага пункта. У другой графе пасля афіцыйнага наймення падаецца мясцовая назва і яе варыянты з абазначэннем націску. Ніжэй даюцца звесткі пра веравызнанне жыхароў. У трэцяй графе ўказваюцца вобласць і раён абследаванага населенага пункта паводле адміністрацыйнага падзелу Беларускай ССР 1971 года. Год абследавання населенага пункта, а таксама ўстанова і яе прадстаўнікі, якія ўдзельнічалі ў збіранні лексічных матэрыялаў для атласа, пададзены ў чацвёртай графе. Пятая графа змяшчае звесткі аб інфарматарах, прозвішчы якіх прыводзяцца звычайна ў алфавітным парадку.

Нумар на карце	Афіцыйная назва населенага пункта Мясцовая назва па даных збіральнікаў Нумар у ДАБМ і АЛА Веравызнанне жыхароў	Вобласць, раён	Год абследавання, установа, прозвішча збіральніка	Ад каго запісана
1	Лісна Лісна праваслаўныя	Віцебская, Верхнядзвінскі	1974; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Гламадзюк А. А., 1909; Дзянісёнак К. К., 1910; Дзянісёнак Н. П., 1909; Зуда Л. В., 1900; Латошка З. Б., 1924; Марачкоўская Я. І. 1914.
1А	Лукшы Лу́кшы ДАБМ 24, АЛА 327	Віцебская, Браслаўскі	1963, 1967; Інстытут мовазнаўства; Кавальчук І. П., Крывіцкі А. А., Шаталава Л. Ф.	—
2	Кураполле Курапо́лле праваслаўныя	Віцебская, Пастаўскі	1974; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Бароўка М. К., 1914; Дзеравянка М. М., 1909; Пронька М., 1909; Рожка М. А., 1918; Сарока Г., 1909; Хадкевіч М. М., 1899.
2А	Казлы Казлы́ ДАБМ 32, АЛА 329 праваслаўныя	Віцебская, Мёрскі	1963, 1967; Інстытут мовазнаўства; Кавальчук І. П., Крывіцкі А. А., Шаталава Л. Ф.	—
3	Магуны Магу́ны каталікі	Віцебская, Пастаўскі	1975; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Руткоўскі О. А., 1905; Урбанайць І. І., 1907; Урбанайць С. І., 1913.
3А	Пялікі Пя́лікі ДАБМ 40, АЛА 328	Віцебская, Шаркаўшчынскі	1967; Інстытут мовазнаўства; Груцо А. П., Грыгор'ева Л. М., Кавальчук І. П., Краўчук Р. У.	—
4	Ахрэмаўцы Ахрэ́маўцы праваслаўныя і каталікі	Віцебская, Браслаўскі	1975; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Вітальд А. В., 1911; Мацук А., 1902; Піровіч А. А., 1897; Піровіч К. Н., 1900; Пятроўская С. В., 1918; Шакура І. А., 1935.
4А	Якубава Якубо́ва ДАБМ 55, АЛА 330	Віцебская, Расонскі	1969; Інстытут мовазнаўства, Лобач С. Г., Шаталава Л. Ф.	Гваздова В. К., 1910; Марозава А. Н., 1910; Палавэчка В. П., 1919; Палавэчка К. П., 1925.
5	Лугі, Лужкі Лугі	Віцебская, Шаркаўшчынскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Крывіцкі А. А., Цыхун Г. А.	Аніськовіч Г., 1904; Андзілека М. П., 1914; Аніськовіч А. К., 1910; Аніськовіч Е. С., 1912; Хрол М. П., 1913.
5А	Лабуноўшчына Лабуно́ўшчына ДАБМ 78, АЛА 333 праваслаўныя	Віцебская, Полацкі	1967; Інстытут мовазнаўства; Груцо А. П., Грыгор'ева Л. М., Кавальчук І. П., Краўчук Р. У.	Ільіных С. Ф., 1907; Малькова А. Ф., 1911; Чарняхоўская П. В., 1902; Коршун Л. Ф., 1913.
6	Мярэцкія Мярэ́цкія праваслаўныя і каталікі	Віцебская, Глыбоцкі	1971; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Гарачка А. У., 1910; Прытыка П., 1891; Стахоўская І. А., 1898; Сянько Б. В., 1908; Філіторын А. А., 1898.
6А	Бабовікі Бабо́вікі АЛА 334 праваслаўныя	Віцебская, Полацкі	1970; Інстытут мовазнаўства; Бандарэнка Т. П., Каўрус А. А., Тумас Г. Д.	—
7	Сяляўшчына Сіля́ўшчына праваслаўныя	Віцебская, Расонскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Шаталава Л. Ф.	Карнілава В. В., 1909; Ніжнікава А. Г., 1896; Парфёна Р. Г., 1897; Усцінава А. А., 1892; Чапуль Е. Ц., 1900.
7А	Паташня Пата́шня АЛА 335 праваслаўныя	Віцебская, Гарадоцкі	1969; Інстытут мовазнаўства; Чэкман В. М., Падлужны А. І.	Ягорава Е. В., 1899; Заяц Р. Д., 1891; Шлаганава Е. Ф., 1910; Ягорава В. А., 1937.
8	Валынцы Валы́нцы праваслаўныя	Віцебская, Верхнядзвінскі	1974; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Вярыга М. І., 1894; Дадзека А., 1899; Каськовіч М. В., 1909; Красоўская Л. І., 1896; Лохан А. А., 1900; Лохан Ф. П., 1903; Малей Т. Н., 1895, Малей І. М., 1906.
8А	Дворышча Дво́рышча ДАБМ 113, АЛА 342 праваслаўныя	Віцебская, Бешанковіцкі	1970; Інстытут мовазнаўства; Крывіцкі А. А.	Яцук П. В., 1890; Яцук В. М., 1909.
8а	Манякова Маняко́ва праваслаўныя	Віцебская, Мёрскі	1975; Інстытут мовазнаўства; Крыўко М. Н.	Аляшкевіч А. С., 1894; Аляшкевіч З. С., 1897; Крыўко П. М., 1872; Крыўко Н. П., 1920; Крыўко В. П., 1928; Зімніцкі С. С., 1904; Мядзелец С. С., 1936.
9	Вераб'і Віраб'і праваслаўныя	Віцебская, Полацкі	1972; Інстытут мовазнаўства; Лучыц-Федарэц І. І.	Бушунова П. Р., 1897; Гваздзёва В. С., 1926; Гваздзёва М. А., 1911; Гваздзёва Н. В., 1922; Гваздзёў В. Т., 1923; Гваздзёў С. А., 1895; Гваздзёў Ф. А., 1896.
9А	Загараднае За́гараднае АЛА 352 праваслаўныя	Віцебская, Лёзненскі	1969; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т., Яшкін І. Я.	Бондарава А. С., 1898; Дарожкіна А. Ф., 1923; Ігнатовіч А. А., 1898; Кокарава М. М., 1911.
10	Арэхаўна Арэ́хаўна праваслаўныя	Віцебская, Ушацкі	1975; Мінскі педінстытут; Панюціч К. М.	Арцямёнак З., 1919; Кулік М. С., 1922; Міцкевіч А. А., 1911.
10А	Прывалкі Прывалкі ДАБМ 341, АЛА 336 праваслаўныя	Гродзенская, Гродзенскі	1966; Інстытут мовазнаўства; Гапановіч П. М., Груцо А. П., Краўчанка З. Ф.	—
11	Вялікія Дольцы Вялікія Дольцы праваслаўныя	Віцебская, Ушацкі	1974, 1975; Мінскі педінстытут; Панюціч К. М.	Абрадзэвіч А. П., 1898; Грышковіч В. А., 1906; Клопава А. М., 1923.
11А	Паляцкішкі Паляцкішкі ДАБМ 145, АЛА 337 каталікі	Гродзенская, Воранаўскі	1966; Інстытут мовазнаўства; Кавальчук І. П., Мацкевіч Ю. Ф., Шаталава Л. Ф.	Пракаповіч Л. І., 1918; Пракаповіч А. Т., 1923.

Нумар на карце	Афіцыйная назва населенага пункта Мясцовая назва па даных збіральнікаў Нумар у ДАБМ і АЛА Веравызнанне жыхароў	Вобласць, раён	Год абследавання, установа, прозвішча збіральніка	Ад каго запісана
12	Бярнова Бярно́ва праваслаўныя	Віцебская, Гарадоцкі	1974; Інстытут мовазнаўства; Крывіцкі А. А.	Петрусь М. А., 1907; Петрусь Я. Г., 1910.
12А	Груздава Гру́здава АЛА 332 праваслаўныя	Віцебская, Пастаўскі	1967; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф., Шаталава Л. Ф.	Падгайскі І. І., 1897; Падгайская Е. В., 1900; Мацкевіч М. Н., 1898; Крывенька Б. К., 1912; Падгайская Я. А., 1904.
13	Грыбна Гры́бна праваслаўныя	Віцебская, Полацкі	1973; Інстытут мовазнаўства; Крывіцкі А. А.	Канстанцінаў У. А., 1919; Коласаў М. Т., 1900; Юшкова М. Т., 1898; Юшкоў В. А., 1897.
13А	Ністанішкі Ніста́нішкі ДАБМ 164, АЛА 331 праваслаўныя і католікі	Гродзенская, Смаргонскі	1966; Інстытут мовазнаўства; Кавальчук І. П., Мацкевіч Ю. Ф., Шаталава Л. Ф.	Кавалеўская Ю. М., 1890; Кавалеўскі Б. М., 1897; Ключнік Г. М., 1913; Радзюш Я. С., 1917.
14	Мішневічы Мі́шневічы праваслаўныя	Віцебская, Шумілінскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г.	Іванова В. Л., 1920; Іванова М. В., 1900; Паўлаў І. Ф., Сямёнаў П. Д., Якаўлеў С. Я.
14А	Лоск Лоск ДАБМ 181, АЛА 338	Мінская, Валожынскі	1965; Інстытут мовазнаўства; Кавальчук І. П., Лучыц-Федарэц І. І., Мацкевіч Ю. Ф.	—
15	Узрэчча Узрэ́чча праваслаўныя	Віцебская, Бешанковіцкі	1974; Інстытут мовазнаўства; Крывіцкі А. А.	Яцук В. М., 1900; Яцук П. В., 1890.
15А	Асавец Асаве́ц ДАБМ 203, АЛА 339	Мінская, Вілейскі	1967; Інстытут мовазнаўства; Кавальчук І. П., Рамановіч Я. М.	Барташэвіч О. І., 1908; Мартынава О. Д., 1908.
16	Зайкава За́йкава праваслаўныя	Віцебская, Гарадоцкі	1973; Інстытут мовазнаўства; Яшкін І. Я.	Валхонскі А. С., 1890; Герасімава Т. Л., 1927; Кандрацева П. П., 1895; Капусціна М. Я., 1892; Кулакоўская В. М., 1896; Ласьянава М. В., 1910; Ласьянаў М. А., 1907; Лукацёнак А. І., 1926; Насавёнак А. Ф., 1895; Патапенка С. П.; Себрыкава П. М., 1891; Семяноўская А. І., 1889; Себрыкава П. М., 1904; Сілёнак Е. М., 1896; Уласенка Т. Ф., 1896; Уласенка Е. І., 1908; Фаменка Я. Ф., 1913; Яфімаў В. Я., 1913.
16А	Валодзькі Вало́дзькі ДАБМ 218, АЛА 347 пераважна католікі	Мінская, Маладзечанскі	1964; Інстытут мовазнаўства; Вярэніч В. Л., Груцо А. П., Лемцюгова В. П., Вайтовіч Н. Т.	Бакун У. В., 1894; Бальчунас Л. П., 1915; Дварэцкая Г. І., 1942.
17	Курына Ку́рына праваслаўныя	Віцебская, Віцебскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г.	Бекешава Ф. І., 1889; Карповіч В. П., 1901; Карповіч Е. Я., 1902; Салдаценка М. І., 1915; Фанкевіч В. Я., 1907; Шварноў В. Я., 1897.
17А	Адрубак Адру́бак АЛА 340	Віцебская, Докшыцкі	1967; Інстытут мовазнаўства; Бірыла М. В., Краўчанка З. Ф., Кузьмянкова Т. В., Лемцюгова В. П.	Абымаха Т. К., 1915; Абымаха В. С., 1911; Каляга Т. Ф., 1886; Стома Т. І., 1935; Сценік А. І., 1906.
18	Быстрыца Бы́стрыца католікі	Гродзенская, Астравецкі	1975; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Вярбовіч А. А., 1900; Вярбовіч К. А., 1919; Лаўрыновіч Т. С., 1911; Сімановіч І. А., 1895.
18А	Чарніца Чарні́ца ДАБМ 233, АЛА 341 праваслаўныя	Віцебская, Лепельскі	1967; Інстытут мовазнаўства; Бірыла М. В., Краўчанка З. Ф., Кузьмянкова Т. В., Лемцюгова В. П.	Домка Е. І., 1912; Садоўская М. І., 1941; Сімака А. П., 1897; Сімака В. П., 1940.
19	Граўжышкі Гра́ўжышкі	Гродзенская, Ашмянскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Шукяловіч Т. Т., 1907; Юркойць Г. І., 1930; Юркойць Ю. Б., 1923; Ятрэмская М. Т., 1904; Ятрэмскі А. І., 1893.
19А	Рудня Ру́дня ДАБМ 210, АЛА 348 праваслаўныя	Мінская, Лагойскі	1965; Інстытут мовазнаўства; Бірыла М. В., Лемцюгова В. П., Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	—
20	Жылі Жылі́ католікі	Гродзенская, Іўеўскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф., Грынавецкене А. І.	Каржанеўская М. І., 1905; Кульніс М. М., 1932; Міцкевіч Б. М., 1897; Міцкевіч Т. Б., 1943; Міхневіч Л. А., 1920.
20А	Стайкі Ста́йкі ДАБМ 251, АЛА 349 праваслаўныя	Мінская, Барысаўскі	1965; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т., Чэкман В. М., Шаталава Л. Ф.	Бабіцкая В. М., 1911; Слаўкоўская В. М., 1898; Слаўкоўскі К. Н., 1895.
21	Брусы Брусы́ праваслаўныя	Мінская, Мядзельскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Каўрус А. А.	Біцар Я. М., 1884; Валаховіч Э. В., 1884; Дрозд А. Ф., 1907; Казак К. І., 1903; Каўрус А. К., 1902; Каўрус В. К., 1900; Каўрус І. В., 1928; Мураўскі А., 1896; Мурза С. С., 1906; Русак С. Р., 1910; Тачыцкая Т. Ф., 1892; Тачыцкая С. Ф., 1895; Тачыцкая Г. М., 1923; Тачыцкі К. В., 1915; Ходзін М. С., 1908; Ходзін П. В. 1910.
21А	Лядзінкі Лядзі́нкі ДАБМ 292, АЛА 315 праваслаўныя	Віцебская, Віцебскі	1969; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Грышанкова М. Ф., 1902; Лядзінкаў І. Р., 1892; Сёмачкін Ф., 1897.
22	Жодзішкі Жо́дзішкі католікі	Гродзенская, Смаргонскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Голяк М. А., 1908; Голяк М. А., 1939; Дудзінская А. А., 1913; Дудзінскі А. А., 1897.

Нумар на карце	Афіцыйная назва населенага пункта Мясцовая назва па даных збіральнікаў Нумар у ДАБМ і АЛА Веравызнанне жыхароў	Вобласць, раён	Год абследавання, установа, прозвішча збіральніка	Ад каго запісана
22A	Абчуга Абчýга ДАБМ 276, АЛА 350 праваслаўныя	Мінская, Крупскі	1970; Інстытут мовазнаўства; Бірыла М. В., Лемцюгова В. П., Кажура Н. Ц., Чыкілеўская Т. Р.	Чафкін А. П., 1893; Чайкіна Е. Ф., 1903.
23	Петрашунцы Петрашýнцы праваслаўныя	Мінская, Валожынскі	1971; Інстытут мовазнаўства; Крывіцкі А. А.	Сухадолец В. А., 1913; Сухадолец Г. Е., 1896.
23A	Слатаўшчына Слáтаўшчына АЛА 360 праваслаўныя	Віцебская, Дубровенскі	1964, 1968; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф., Груцо А. П., Сігеда П. І., Шадурскі І. В., Яшкін І. Я.	Брытанава М. К., 1899; Рабцоў С. М., 1916; Ярмошкін М. М., 1892; Ярмошкін М. М., 1937.
24	Саланое Саланóе пераважна праваслаўныя	Мінская, Вілейскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Кур'яновіч І. К., 1903; Кур'яновіч Ю. В., 1918; Лях М. А., 1883; Лях М. М., 1893.
24A	Слабодка Слабóдка ДАБМ 318, АЛА 359 праваслаўныя	Магілёўская, Шклоўскі	1969; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Тумарава І. Я., 1885; Тумарава А. М., 1931; Тумараў І. Е., 1890; Сімашка М. П., 1902.
25	Рыбчына Ры́бчына праваслаўныя	Мінская, Вілейскі	1971; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Гамолка І. І., 1903; Гамолка П., 1887; Дуровіч А. І., 1911; Дуровіч В. І., 1917; Дурэйка В. С., 1928; Дурэйка І., Стан. 1920; Соніч І. А., 1899; Філістовіч А., 1901; Філістовіч А. С., 1906.
25A	Старакожаўка Старакóжаўка ДАБМ 336, АЛА 371 праваслаўныя	Магілёўская, Горацкі	1965; Інстытут мовазнаўства; Груцо А. П., Крывіцкі А. А., Шадурскі І. В.	Аніськава М. Л., 1903; Аніськаў В. С., 1905; Варанцова А. Л., 1889; Данцова Е. Д., 1913; Кавалёва Т., 1904; Котцава Т. С., 1894; Французава Н. Д., 1936; Цішкевіч М., 1893; Цішкевіч П., 1898.
25a	Вялікія Нястанавічы Вялíкія Ністáнавічы праваслаўныя	Мінская, Лагойскі	1975; Інстытут мовазнаўства Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Альшэўская Я. М., 1897; Альшэўскі І. І., 1904; Ванькові А. І., 1922; Панок А. Г., 1905.
26	Гайна Гáйна праваслаўныя	Мінская, Лагойскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Чабярук А. І.	Бэндарук А. А., 1898, Кохан А. І., 1903; Кохан М. І., 1901; Шых Н. А., 1915.
26A	Вялікія Баяры Вялíкія Бая́ры АЛА 344 каталікі	Гродзенская, Шчучынскі	1964; Інстытут мовазнаўства; Кавльчук І. П., Мацкевіч Ю. Ф., Шаталава Л. Ф.	Роўба В. В., 1911; Чыжык Р. І., 1941; Чыжык Г. І., 1919; Якімовіч С. І., 1908.
27	Вязынка Сялéдчыкі, Вязы́нка праваслаўныя	Мінская, Маладзечанскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Бізюк Г. В., 1930; Дзямідчык В. С., 1890; Таролік М. А., 1919.
27A	Гостраў Гóстраў ДАБМ 371, АЛА 343 праваслаўныя і каталікі	Гродзенская, Мастоўскі	1968; Інстытут мовазнаўства; Арашонкава Г. У., Мáцкевіч Ю. Ф., Шаталава Л. Ф.	Ярэмчык А. С., 1918; Ярэмчык Т. С., 1901; Ярэмчык Ю. В., 1932.

Нумар на карце	Афіцыйная назва населенага пункта Мясцовая назва па даных збіральнікаў Нумар у ДАБМ і АЛА Веравызнанне жахароў	Вобласць, раён	Год абследавання, установа, прозвішча збіральніка	Ад каго запісана
28	Беразіно Беразінó праваслаўныя	Віцебская, Докшыцкі	1972; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г.	Аўтушка М. В., 1918; Бычок Г. П., 1896; Барановіч У. М., Захарэвіч М. Я., 1903; Захарэвіч П. Д., 1898; Казлоўская С. Р., 1906; Раслёнак А. А., 1892; Раслёнак М. П., 1893.
28A	Альхоўка Альхóўка ДАБМ 394, АЛА 345 праваслаўныя	Гродзенская, Навагрудскі	1967; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф., Шаталава Л. Ф.	Анацко М. В., 1900; Анацко П. С., 1895; Анацко Я. М., 1885; Жыдок Е. Я., 1899; Сокал К. Н., 1910; Урбановіч М. А., 1914; Урбановіч С. С., 1907.
29	Чэрцы Чэ́рцы праваслаўныя	Віцебская, Лепельскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Яшкін І. Я.	Алейнік А. І., 1926; Арлова Е. І., 1889; Банько М. Д., 1909; Дзядко І. К., 1885; Жарнасек В. П., 1903; Жарнасек Ф. М., 1897; Крачкоўская А. І., 1898; Падасінавік М. А., 1904; Падасінавік Н. А., 1900; Скрабнеўская В. П., 1955; Трубека І. Г., 1881; Шчамялёва А. Г., 1914.
29A	Міратычы Мірáтычы ДАБМ 409, АЛА 355 праваслаўныя	Гродзенская, Карэліцкі	1968; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф., Шаталава Л. Ф.	Гурын В. Ф., 1880; Каралько З. І., 1900; Машчэнская В. М., 1912; Машчэнскі Ю. І., 1908.
30	Палік Пялíк, Палік	Мінская, Барысаўскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Грышкевіч В. С., 1905; Грышкевіч В. Д., 1906; Грышкевіч К. Ц., 1906; Грышкевіч М. С., 1900.
30A	Пруды Пруды́ ДАБМ 343, АЛА 346 каталікі	Мінская, Івянецкі	1967; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т., Яшкін І. Я.	Босы Р. Ф., 1921; Дошчачка Г. М., 1923.
31	Глівін Глíвін праваслаўныя	Мінская, Барысаўскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г.	Вярбіцкі В. А., 1902; Бярозка Г. Е., 1892; Лосік В. Р., 1892; Кот П. М., 1905; Лосік А. І., 1907; Лосік П. М., 1899; Сацукевіч І. К., 1902.
31A	Дзяхань Дзя́хань ДАБМ 468, АЛА 358 праваслаўныя	Мінская, Смалявіцкі	1963, 1971; Інстытут мовазнаўства; Міхневіч А. Я., Сігеда П. І., Цыхун Г. А., Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Малахоўскі А., 1904; Сітнік Л. І., 1895.
32	Машканы Машканы́ праваслаўныя	Віцебская, Сенненскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Дубавец У. С., 1894; Машкей А. Ц., 1904; Уткін П. Ф., 1900.
32A	Дудзічы Дýдзічы ДАБМ 478, АЛА 357 праваслаўныя	Мінская, Пухавіцкі	1964, 1971; Інстытут мовазнаўства; Вярэніч В. Л., Выгонная Л. Ц., Фандзяко-	Лыскавец А. П., 1886; Лыскавец Л. С., 1914; Позняк М. А., 1907; Позняк Н. Л., 1908; Сквар-

Нумар на карце	Афіцыйная назва населенага пункта Мясцовая назва па даных збіральнікаў Нумар у ДАБМ і АЛА Веравызнанне жыхароў	Вобласць, раён	Год абследавання, установа, прозвішча збіральніка	Ад каго запісана
			ва Р. М., Вайтовіч Н. Т., Яшкін І. Я.	нюк Н. Д., 1914; Хадыка М. М., 1903.
33	Антаполле Антапо́лле праваслаўныя	Віцебская, Чашніцкі	1973; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Дзямешка В. М., 1898; Іванава А. А., 1911; Іванаў С. А., 1908.
33А	Гарэлец Гарэлец ДАБМ 484, АЛА 367 праваслаўныя	Мінская, Пухавіцкі	1966; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Тумас Г. Д.	Верамейчык М. П., 1900; Марушын Н. І., 1897; Пузіцкая Е. І., 1900; Ясько Д. Д., 1895.
34	Прошыка Про́шыка праваслаўныя і каталікі	Мінская, Крупскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Крывіцкі А. А.	Костачка А. В., 1882; Костачка Р. Д., 1903.
34А	Ванелевічы Ва́нелевічы ДАБМ 497, АЛА 366	Мінская, Капыльскі	1971; Інстытут мовазнаўства; Бірыла М. В., Краўчук Р. К., Рамановіч Я. М., Чабярук А. І., Лобач С. Г.	Кароткі І. К., 1902; Лазюк В. Ф., 1911; Лазюк Е. Д., 1899.
35	Янава Янава праваслаўныя	Віцебская, Талачынскі	1974; Інстытут мовазнаўства; Яшкін І. Я.	Ананевіч Е. А., 1909; Ананевіч М. В., 1905; Ананевіч М. К., 1910; Бярэзіна Е. Я., 1888; Казакевіч М. М., 1903; Пісарэнка С. І., 1914; Царова В. Л., 1905; Цароў І. Х., 1907; Цароў П. Х., 1900; Шматульскі С. Л., 1925.
35А	Карытнае Кары́тнае ДАБМ 532, АЛА 377 праваслаўныя	Магілёўская, Асіповіцкі	1967; Інстытут мовазнаўства; Падлужны А. І., Валкавец Л. М.	Каленік А. С., 1905; Савончык П., 1896; Томчык А. П., 1902; Усай А., 1898.
36	Гай Гай праваслаўныя	Магілёўская, Круглянскі	1974; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г.	Канцавая Л., 1909; Мінькукова Л. В., 1904; Хвалевіч Я. Д., 1909; Цішурова А. А., 1909; Цішурова М. В., 1888; Цішурова Д. Ф., 1911; Цішурова П. К., 1902; Цішуроў Г. Е., 1893.
36А	Асавец Асаве́ц ДАБМ 538, АЛА 369 праваслаўныя	Магілёўская, Бялыніцкі	1972; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т., Лобач С. Г.	—
37	Ухвала Ухва́ла праваслаўныя	Мінская, Крупскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т., Лобач С. Г.	Кальніцкая Г. Я., 1920; Мігаль А. П., 1922; Сасноўская Л. М., 1903; Фуфта Ю. Ю., 1903.
37А	Рубеж Рубе́ж ДАБМ 554, АЛА 378	Магілёўская, Клічаўскі	1968; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Маркоўская А. В., 1887; Солтан П. В., 1889; Стукальская Ф. С., 1905.
38	Ланькава Ла́нькаў, Ла́нькава праваслаўныя	Магілёўская, Бялыніцкі	1972; Інстытут мовазнаўства; Крывіцкі А. А.	Бутылёва Л., 1911; Дазорцава Е. Я., 1913; Сталяроў В. А., 1922.
38А	Стайкі Ста́йкі ДАБМ 582, АЛА 370	Магілёўская, Магілёўскі	1966; Інстытут мовазнаўства; Грыгор'ева Л. М., Кузьмянкова Т. В.	—
39	Зубакі Зуба́кі праваслаўныя	Віцебская, Лёзненскі	1975; Інстытут мовазнаўства; Крывіцкі А. А.	Пацыенка П. Ф., 1915; Пацыенка С. Я., 1910; Шакулоў М. Ц., 1906.
39А	Завад-Віравая За́выд-Віруа́я, За́выд-Йірува́я ДАБМ 623, АЛА 379 праваслаўныя	Магілёўская, Слаўгарадскі	1966; Інстытут мовазнаўства; Лемцюгова В. П., Яшкін І. Я.	Барадаценка Т. І., 1874; Даніленка І. П., 1883; Узгорскі Ф. Я., 1866.
40	Клюкаўка Клю́кыўка праваслаўныя	Віцебская, Аршанскі	1974; Мінскі педінстытут; Груцо А. П.	Мацюк К. Я., 1894; Мацюк Н. С., 1905; Мацюк Я. С., 1892.
40А	Ніжняя Тошчыца Ніжняя Тошчыца ДАБМ 597, АЛА 388 праваслаўныя	Магілёўская, Быхаўскі	1966; Інстытут мовазнаўства; Колас Н. П., Падлужны А. І.	Гадунова Г. Е., 1888; Казлова А. В., 1918; Мартыненка А. Е., 1909; Тамашова М. М., 1913.
41	Пішчыкі, Пі́шчыкі праваслаўныя	Віцебская, Дубровенскі	1971; Мінскі педінстытут; Груцо А. П.	—
41А	Беражыстае Беражы́стае ДАБМ, 612, АЛА 380	Магілёўская, Крычаўскі	1965; Інстытут мовазнаўства; Валкавец Л. М., Падлужны А. І., Яшкін І. Я.	Канаплёва У. С., 1897; Канаплёў П. Ф., 1893; Лявонаў А. В., 1889; Пруднікава А. Ф., 1904; Цімашэнка Д. С., 1914; Шаўцова Е. Ф., 1900; Шаўцоў Д. С., 1890.
42	Грывец Грыве́ц праваслаўныя	Магілёўская, Горацкі	1973; Мінскі педінстытут; Груцо А. П.	Нікіфарава З. Е., 1901; Пустоў М. З., 1929; Разумоўская В. В., 1920; Разумоўская Н. К., 1955; Разумоўскі К. Я., 1912; Сямёнава Т. М., 1950.
42А	Пралетарскае Царко́вішча ДАБМ 646, АЛА 381 праваслаўныя	Магілёўская, Касцюковіцкі	1967; Магілёўскі педінстытут; Клюсаў Г. Н.	Клепава М. І., 1886; Краўчанка У. Н., 1882; Рухманкова, 1892.
43	Чарнеўка Чэ́рніўка праваслаўныя	Магілёўская, Шклоўскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Лемцюгова В. П.	Арлоў А. Ф., 1923; Іванова У. З., 1911; Іваноў Ц. Я., 1911; Раманаў А. Я., 1908; Шкарыянкова В. І., 1914.
43А	Дзімітравічы Дмы́тровычы ДАБМ 653, АЛА 362 праваслаўныя	Брэсцкая, Камянецкі	1963, 1971; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф., Чартко І. І., Шаталава Л. Ф., Клімчук Ф. Д., Яшкін І. Я.	Гуцэвіч М. М., 1890; Дземідзюк Н. Д., 1932; Жыгала А. К., 1932; Казак В. С., 1882; Каленік В. Н., 1912; Карнялюк В. М., 1912; Карнялюк Л. Л., 1909; Мардас А. М., 1950; Мардас І. М., 1921; Кулік М. К., 1888; Кучынскі В. І., 1930; Пабрук Н. К., 1937.

Нумар на карце	Афіцыйная назва населенага пункта Мясцовая назва па даных збіральнікаў Нумар у ДАБМ і АЛА Веравызнанне жыхароў	Вобласць, раён	Год абследавання, установа, прозвішча збіральніка	Ад каго запісана
44	Старына Старіна́ праваслаўныя	Магілёўская, Мсціслаўскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Крывіцкі А. А.	Гурынаў І. А., 1904; Карабкова А. М., 1903.
44А	Навасёлкі Навасёлкі ДАБМ 671, АЛА 353 католікі	Гродзенская, Свіслацкі	1973; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф., Шаталава Л. Ф.	—
45	Каробчыцы Карóбчыцы пераважна католікі	Гродзенская, Гродзенскі	1971; Гродзенскі педінстытут; Сцяшковіч Т. Ф.	Баталовіч М. І., 1925; Казук Ю. К., 1899; Машук А. С., 1898.
45А	Горск Гуорск ДАБМ 687, АЛА 363 праваслаўныя	Брэсцкая, Бярозаўскі	1963, 1971; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф., Чартко І. І., Шаталава Л. Ф., Шушкевіч М. С.	Еўтуховіч А. Л., 1902; Казловіч І. І., 1891; Казловіч М. К., 1899; Казловіч Ю. К., 1896.
46	Макараўцы Макáраўцы	Гродзенская, Берастовіцкі	1972; Гродзенскі педінстытут; Сцяшковіч Т. Ф., Панасюк Г.	—
46А	Любішчыцы Любішчыцы ДАБМ 713, АЛА 364 праваслаўныя	Брэсцкая, Івацэвіцкі	1964, 1971; Інстытут мовазнаўства; Бірыла М. В., Булыка А. М., Падлужны А. І., Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	—
47	Бершты Бéршты	Гродзенская, Шчучынскі	1974; Гродзенскі педінстытут; Сцяшковіч Т. Ф., Калацiліна В., Парфімчык Г., Трафімовіч А., Маліноўская Л., Корбут Л., Лебядзевіч Л.	Буцько А. А., 1930; Гіль А. М., 1904; Гіль А. М., 1902; Гіль А. М. 1904; Гіль А. М. 1914; Гіль Г. Х., 1920; Дарашкевіч Я. М., 1928; Лебядзевіч А. С., 1892; Лебядзевіч М. А., Павярайка Г. М., 1888.
47А	Азарычы Озáрычы ДАБМ 725, АЛА 375 праваслаўныя	Брэсцкая, Пінскі	1969; Інстытут мовазнаўства; Арашонкава Г. У., Шаталава Л. Ф.	Барысевіч Т. І., 1883; Мельнік А. А., 1894; Чуйко А. Г., 1899.
48	Касцянёва Касцянёва	Гродзенская, Шчучынскі	1974; Гродзенскі педінстытут; Сцяшковіч Т. Ф., Сарокіна В. І., Бігель М. М., Панкевіч Г. У.	Арабчык В., 1927; Захарка В. В., 1905; Яцевіч Ю. В., 1899.
48А	Ляжыткавічы Лыжы́тковычы ДАБМ 736, АЛА 374 праваслаўныя	Брэсцкая, Драгічынскі	1968; Інстытут мовазнаўства; Лучыц-Федарэц І. І., Кавальчук І. П.	Дзясюк Ф. Д., 1897; Камлюк М. П., 1924; Каплун В. М., 1923; Лявончык Н. П., 1923; Лясюк П. С., 1888; Марголь А. К., 1909; Марголь К. С., 1913.
49	Стральцы Стральцы́	Гродзенская, Гродзенскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М.	Курыловія П. П., 1898; Рамановіч В. М., 1911; Рамановіч В. А., 1908.
49А	Альхоўцы Альхóўцы ДАБМ 742, АЛА 365 праваслаўныя	Брэсцкая, Ляхавіцкі	1969; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Кірыла С. В., 1892; Маслоўская А. І., 1894; Папчэня А. А., 1932; Піліпчык С. А.
49а	Галубы Галубы́ праваслаўныя і католікі	Гродзенская, Мастоўскі	1975; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г.	Валчкевіч Н. Д., Гідрэвіч І. Л., 1933; Гудзіловіч С. Р., 1911; Мойса В. В., 1911; Мойса Г. Р., 1908; Мойса У. А., 1924; Мойса Ф. С., 1910; Сарвас В. С., 1913.
50	Старое Сяло Старóе Сялó АЛА 354 пераважна католікі	Гродзенская, Зэльвенскі	1971; Мінскі педінстытут; Сцяцко П. У.	Гойла Я. П., 1905; Пузач С. Ф., 1892.
50А	Дзяніскавічы Дзяніскавічы ДАБМ 751, АЛА 376	Брэсцкая, Ганцавіцкі	1970; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Дзенісеня В. Н., 1907; Дзенісеня П. Я., 1910; Сташанін А. Г., 1920; Швайко Е. І.
51	Мсцібава, Амсцібава Мсці́баў католікі і праваслаўныя	Гродзенская, Ваўкавыскі	1975; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Акулінскі Ф. І., 1908; Галась В. Ф., 1895; Галась Л. Ю., 1922; Галась Ю. Ф., 1887; Гуляй Э. І., 1909; Крысян С. Ю., 1929; Сабатkоўская А. В., 1910; Філіповіч М. А., 1910.
51А	Вулька II-я ДАБМ 756, АЛА 384 праваслаўныя	Брэсцкая, Лунінецкі	1969; Інстытут мовазнаўства; Кузьмянкова Т. В., Напорка А. А.	Гаргун В. М., 1911; Макейчык У., 1893; Паўловіч А. А., 1905; Паўловіч Н., 1898.
52	Старыя Смільгіні Стары́я Смільгіні католікі	Гродзенская, Воранаўскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Насаль П., 1918; Радзевіч Я. А., 1914; Савіцкая Р. Я., 1896; Савіцкая Я. С., 1918; Савіцкі А. Ю., 1914; Сакаловіч Т. А., 1900.
52А	Месяцічы Мíсятычы ДАБМ 772, АЛА 382 праваслаўныя	Брэсцкая, Пінскі	1968; Інстытут мовазнаўства; Грыгор'ева Л. М., Груцо А. П.	Шпакоўская В. С., 1920; Шпакоўская Н. С., 1907; Шпакоўскі А. А., 1910; Шпакоўскі М. П., 1926.
52а	Дакудава Дакýдава праваслаўныя	Гродзенская, Лідскі	1975; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Кудзі А. І., 1927; Манько М. Я., 1903; Сокал І. А., 1906.
53	Малые Вераб'евічы Малыя Граб'éвічы, Грабéвічы праваслаўныя	Гродзенская, Навагрудскі	1974; Гродзенскі педінстытут; Аляксейчык Г. М.	Гаўрош М. Ф., 1902; Гаўрош П. І., 1900; Даражэй І. С., 1919; Кушаль В. К., 1907; Рамза А. Я., 1901; Сілко П. М., 1900; Тарасевіч П. І., 1887; Рагавец В. Ф., 1904.
53А	Яскавічы Яскавічы ДАБМ 791, АЛА 385 праваслаўныя	Мінская, Старобінскі	1969; Інстытут мовазнаўства; Крывіцкі А. А., Яшкін І. Я.	Бойка І. Т., 1969; Круковіч А. М., 1905; Круковіч Д. Г., 1909; Круковіч Д. Ц., 1899; Круковіч Х. Я., 1909.

Нумар на карце	Афіцыйная назва населенага пункта Мясцовая назва па даных збіральнікаў Нумар у ДАБМ і АЛА Веравызнанне жыхароў	Вобласць, раён	Год абследавання, установа, прозвішча збіральніка	Ад каго запісана
54	Азяраны Азяра́ны, Азяра́не праваслаўныя	Гродзенская, Дзятлаўскі	1974; Гродзенскі педінстытут; Аляксейчык Г. М., 1979; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М.	Барысевіч У. Л., 1904; Бялятка П. М., 1910; Кухарчык С. М., 1892; Кухта І. К., 1900; Літавер В. А., 1904; Мацієўскі А. С., 1904; Сіневіч В. Л., 1899.
54А	Запясочча Запесо́ч'е АЛА 389 праваслаўныя	Гомельская, Жыткавіцкі	1966; Інстытут мовазнаўства; Валкавец Л. М., Крывіцкі А. А., Фандзякова Р. М., Цыхун Г. А.	Балбуцкая М. А., 1913; Карась Ф. І., 1907; Швед Х. Г., 1890.
55	Парэчча Парэ́чо праваслаўныя	Гродзенская, Слонімскі	1973; Мінскі педінстытут; Сцяцко П. У.	Жывулька Л. В., 1915; Жывулька У. Я., 1913; Скок Н. В., 1924; Скокаў П. А., 1900.
55А	Смыковічы Смуко́вічы АЛА 391 праваслаўныя	Гомельская, Акцябрскі	1968; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Раговіч Н. С., 1930; Шэйка У. А., 1889.
56	Малахоўцы Малахо́ўцы праваслаўныя	Брэсцкая, Баранавіцкі	1974; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Бутырчык А. А., 1903; Дурыла І. М., 1899; Лайша І. А., 1905.
56А	Бобрык ДАБМ 838, АЛА 390 праваслаўныя	Гомельская, Капаткевіцкі	1970; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г., Шаталава Л. Ф.	Карнейчык Е. М., 1901; Майсюк У. М., 1899; Малышава У. А., 1900; Осіпчык А. А., 1901.
57	Баравікоўшчына Баравіко́ўшчына католікі	Мінская, Валожынскі	1971; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т.	Рэвінская Э. І., 1900.
57А	Жахавічы Жахаві́чы ДАБМ 849, АЛА 395 праваслаўныя	Гомельская, Мазырскі	1966; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т., Шаталава Л. Ф., Шушкевіч М. С.	—
58	Бакшты Ба́кшты праваслаўныя і католікі	Гродзенская, Іўеўскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Аўдзевіч Л. П., 1890; Булка Л. М., 1906; Камароўскі К. В., 1906; Кароль З. К., 1890; Комса Л. А., 1932; Комса Г. Н., 1912; Комса В. А., 1933; Русак І. С., 1882; Чэрнік Я. І., 1912.
58А	Бутчын Бу́дчына ДАБМ 855, АЛА 387 праваслаўныя	Магілёўская, Бабруйскі	1969; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Багачова А. І., 1929; Парахневіч Г. І., 1910; Парахневіч Н. М., 1910.
59	Налібокі Налібакі католікі	Мінская, Стаўбцоўскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т.	Куніцкая І. Ф., 1903; Куніцкі С. М., 1916; Лойка Ю. С., 1899; Ферботка М. С., 1897.
59А	Вязавіца Вязаві́ца ДАБМ 879, АЛА 396 праваслаўныя	Гомельская, Калінкавіцкі	1968; Інстытут мовазнаўства; Падлужны А. І., Тумас Г. Д.	Варанцова У., 1912; Горбач А., 1917; Міраповіч П., 1892; Перапечка Л., 1899.
60	Лукі Лу́кі праваслаўныя	Гродзенская, Карэліцкі	1972; Мінскі педінстытут; Гаўрош Н. В.	Булдык Д. А., 1913; Булдык М. Д., 1915; Забенка Р., 1894; Забенка Ц. Р., 1896; Тананка І. З., 1896.
60А	Бяляеўка Біля́іўка ДАБМ 925, АЛА 393	Гомельская, Чачэрскі	1970; Інстытут мовазнаўства; Кузьмянкова Т. В., Напорка А. А.	Атрошанка М. С., 1904; Атрошанка Н. І., 1892; Іванчанка Г. С., 1913; Шыцікаў П. С., 1881.
61	Стары Свержань ДАБМ 448, АЛА 356 праваслаўныя	Мінская, Стаўбцоўскі	1971; Інстытут мовазнаўства; Прышчэпчык Г. М.	Дрозд С. С., 1897; Здрозд М. К., 1900.
61А	Шыхаў Шы́хаў ДАБМ 898, АЛА 392 праваслаўныя	Гомельская, Жлобінскі	1970; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Міроеўскі Я. С., 1898; Прылепаў Е. Ф., 1881; Шэметава Т. К., 1920.
62	Карцэвічы Карцэ́вічы праваслаўныя	Мінская, Нясвіжскі	1970; Інстытут мовазнаўства; Яшкін І. Я.	Вальчык А. М., 1890; Гаціло С. С., 1915; Грабоўская Г. І., 1894; Грабоўскі А. Ф., 1893.
62А	Заспа За́спа ДАБМ 915, АЛА 397	Гомельская, Рэчыцкі	1970; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т., Яшкін І. Я.	Стрыжак А. Н., 1905; Стрыжак Е. М., 1896.
63	Крупіца Крупі́ца праваслаўныя	Мінская, Мінскі	1971; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Лагацкая Е. Е., 1892; Лагацкая М. С., 1900; Ламака М. М., 1910.
63А	Шарсцін Шарсці́н ДАБМ 331, АЛА 398 праваслаўныя	Гомельская, Веткаўскі	1970; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч В. Т., Яшкін І. Я.	Гірынава А. Г., 1911; Клікунова А. Ф., 1897; Палазава Н. Д., 1924; Сундукова Л. Ф., 1905.
64	Данілавічы Дані́лавічы праваслаўныя	Мінская, Дзяржынскі	1971; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Шамко Р. І., 1906; Шамко Т. Д., 1914; Шыбко Е. Н., 1890; Шыбко Р. І., 1911.
64А	Вялікія Радванічы Вылы́кы Родва́нычы АЛА 372	Брэсцкая, Брэсцкі	1966; Інстытут мовазнаўства; Крывіцкі А. А., Цыхун Г. А., Фандзякова Р. М., Валкавец Л. М.	Калішок Д., 1911; Рамановіч М., 1889; Рамановіч П., 1921; Юшчук Л., 1950.
65	Нізок Нізо́к праваслаўныя	Мінская, Уздзенскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Герасімовіч І. І., 1898; Нісцюк А. Ф., 1900; Шавель А. М., 1903; Шырко К. А, 1907.
65А	Новае Палессе Каро́сцін ДАБМ 879, АЛА 394 праваслаўныя	Гомельская, Лельчыцкі	1970; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Лісіцкая М. І., 1930; Палын І. Я., 1892; Тушынская А. І., 1921.
66	Вецярэвічы Вецярэ́вічы праваслаўныя	Мінская, Пухавіцкі	1975; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Гурыновіч М. М., 1908; Гурыновіч К. І., 1902; Гурыновіч А. Г., 1905; Казючыц Н., 1915; Лапцэвіч З. Р., 1902; Лапцэвіч Ц. Д., 1903; Лапцэвіч Н. І., 1900; Лапцэвіч Н. Я., 1910; Сабан Л. А., 1915; Шашок М. Б., 1930.

Нумар на карце	Афіцыйная назва населенага пункта Мясцовая назва па даных збіральнікаў Нумар у ДАБМ і АЛА Веравызнанне жыхароў	Вобласць, раён	Год абследавання, установа, прозвішча збіральніка	Ад каго запісана
66А	Тульгавічы Ту́льгавічы ДАБМ 1001, АЛА 399 праваслаўныя	Гомельская, Хвойніцкі	1966; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т., Яшкін І. Я.	Акуленка Е. Д., 1896; Акуленка Н. Я., 1908; Няфёд А. В., 1896; Трасцянок А. І., 1905.
67	Амговічы Амго́вічы праваслаўныя	Мінская, Слуцкі	1974; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т.	Коршак В. В., 1908; Коршак М. В., 1901; Малецкі Г. П., 1924; Пенязь В. С., 1914; Пенязь К. І., 1912.
67А	Шкураты Шкураты́ ДАБМ 1018, АЛА 400 праваслаўныя	Гомельская, Брагінскі	1970; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г., Шаталава Л. Ф.	Карсак М. А., 1913; Крывянчук А. Е., 1900; Давыдок М. І., 1895; Хвашчэнка А. Д., 1900.
68	Рудня Ру́дня праваслаўныя	Мінская, Чэрвеньскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Арашонкава Г. У.	Вяргун В. К., 1907; Вяргун П. В., 1903; Вяргун Я. А., 1899; Жыгімонт П. Ф., 1883; Толкач Г. В., 1896.
69	Рудня Астравітая Ру́дня Астраві́тая праваслаўныя	Мінская, Чэрвеньскі	1971; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Буркун Д. Ф., 1905; Врублеўская Г. В., 1908; Врублеўскі В. А., 1909; Каленік Е., 1906; Краснагіра А. К., 1911; Макейчык П. І., 1908.
70	Багушэвічы Багушэ́вічы ДАБМ 511, АЛА 368 праваслаўныя	Мінская, Бярэзінскі	1973, 1974; Інстытут мовазнаўства; Арашонкава Г. У.	Забаронак А. І., 1900; Забаронак Н. У., 1926; Забаронак Ф. С., 1890.
71	Лапічы Ла́пічы праваслаўныя	Магілёўская, Асіповіцкі	1975; Інстытут мовазнаўства; Арашонкава Г. У.	Канонік В. І., 1902; Усніч Ю. Я., 1903.
72	Дараганава Дарага́нава праваслаўныя	Магілёўская, Асіповіцкі	1975; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Міхадзюк І. Я., 1905; Міхадзюк Т. Я., 1910; Цераш Н. С., 1913.
73	Цяхцін Цяхці́н праваслаўныя	Магілёўская, Бялыніцкі	1973; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т.	Канаплёва П. Л., 1913; Матлахаў С. В., 1907; Цапік П. Х., 1925, Цапікаў А. І., 1904; Хрушчоў Б. М., 1925.
74	Мачаск Ма́часк праваслаўныя	Мінская, Бярэзінскі	1971; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г., Чабярук А. І.	Ігнатовіч І. Г., 1921; Любецкая Г. А., 1910; Сідаровіч М. В., 1897; Сідаровіч В. А., 1897; Сярмяжка В. М., 1913; Цэдрык М. Ю., 1901; Цэдрык М. М., 1934.
75	Кароўчына Каро́ўчына праваслаўныя	Магілёўская, Быхаўскі	1974; Інстытут мовазнаўства; Яшкін І. Я.	Баршчэўскі В. А., 1927; Баршчэўскі Р. І., 1926; Гарбылёва Н. К., 1902; Гайсцер В. Г., 1914; Голікава Я. А., 1912; Закрэўская А. П., 1911; Ізгачова В. Л., 1922; Пінчук Л. П., 1893; Пузырова В. П., 1913; Сабалеўская А. Е., 1898; Са-

Нумар на карце	Афіцыйная назва населенага пункта Мясцовая назва па даных збіральнікаў Нумар у ДАБМ і АЛА Веравызнанне жыхароў	Вобласць, раён	Год абследавання, установа, прозвішча збіральніка	Ад каго запісана
				віцкі В. А., 1902; Савіцкая Х. Ф., 1910.
76	Любонічы Любо́нічы праваслаўныя	Магілёўская, Кіраўскі	1971; Мінскі педінстытут; Гайдукевіч І. М.	Казека Т. М., 1899; Лазаковіч Г. В., 1896; Рудзінская А. А., 1913; Салановіч І. С., 1906; Салановіч Г. М., 1917; Сцепанец М. М., 1925; Чорны С. Р., 1901; Чорная Е. І., 1902.
77	Азяраны Азяра́ны праваслаўныя	Гомельская, Рагачоўскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Бондарава С., 1913; Кандратава М., 1908; Маспанаў Р. Т., 1898; Пашка М., 1908; Салдаценка А. А., 1926; Салдаценка І. С., 1888; Янова В. С., 1900.
78	Княжыцы Кня́жыцы праваслаўныя	Магілёўская, Магілёўскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Лемцюгова В. П.	Аўчыннікава П. К., 1897; Камяноў С. Р., 1912; Каршунова М. П., 1907; Лапцева А. Д., 1907.
79	Дужаўшчына Ду́жаўшчына, Ду́жаўка праваслаўныя	Магілёўская, Чавускі	1971, 1972; Інстытут мовазнаўства; Лемцюгова В. П.	Асіпенка В. М., 1927; Жалезнякова А. В., 1884; Макарэнка Я. А., 1901; Мельнічэнка Д. З., 1907; Падбярэзкая А., 1880; Падбярэзкая К. А., 1908; Падбярэзкі А. М., 1882; Падбярэзкі В. М., 1904; Трактарава Г. І., 1931.
80	Баркалабава Баркала́бава, Баркала́баў праваслаўныя	Магілёўская, Быхаўскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т.	Балашэнка А. І., 1912; Валькоўская В. П., 1926; Балькоўская М. М., 1924; Стральцова М. Л., 1909; Турын П., 1900; Турына Е. М., 1926.
81	Бахань Баха́нь праваслаўныя	Магілёўская, Слаўгарадскі	1971; Інстытут мовазнаўства; Яшкін І. Я.	Кавалёў І. С., 1893; Шараметава М. А., 1904; Шараметаў А. І., 1936; Шараметаў І. Ф., 1904.
82	Ворнаўка Во́ранаўшчына Во́рнаўка, Го́рнаўка праваслаўныя	Гомельская, Кармянскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Яшкін І. Я.	Арлоўскі К. В., 1908; Бруевіч А. К., 1827; Бруевіч Н. М., 1900; Грыбава В. М., 1907; Грыбава Г. П., 1896; Грыбава Г. Х., 1909; Грыбаў А. І., 1907; Жлоба К. Д., 1889; Несцяровіч Н. А., 1919.
83	Забалоцце За́былыцця праваслаўныя	Магілёўская, Мсціслаўскі	1973; Магілёўскі педінстытут; Кечык С. Я.	Аляксееў Я. С., 1936; Ганчарова Х., 1893; Грашчанкава К. І., 1906; Данільчанка Л. А., 1887; Іонава Л. І., 1931; Кучукова В. І., 1947; Кучукова Е. І., 1904; Кучукоў І. С., 1900; Лаўры-

Нумар на карце	Афіцыйная назва населенага пункта Мясцовая назва па даных збіральнікаў Нумар у ДАБМ і АЛА Веравызнанне жыхароў	Вобласць, раён	Год абследавання, установа, прозвішча збіральніка	Ад каго запісана
				енка М. І., 1902; Лаўрыенка П. Я., 1894; Лаўрыенка С. К., 1887; Лявонава́ П. І., 1898; Маторын М. С., 1913; Нікіценка Л. Д., 1913; Паўлючэнка Н. М., 1918; Саманкова Х. В., 1900; Саўчанка В. М., 1905; Свірыдава А. В., 1900; Свірыдзенка М. С., 1921; Філіпенка Л. Д., 1891; Шайтарва Х. К., 1920.
84	Лобжа Ло́бжа праваслаўныя	Магілёўская, Клімавіцкі	1975; Інстытут мовазнаўства; Яшкін І. Я.	Багамолава Г. А., 1899; Багамолаў Ф. М., 1899; Белахвостава Х. Г., 1910; Белахвостаў Г. Д., 1917; Бераснёў С. Г., 1910; Галалобава А. А., 1905; Курачова П. Ц., 1907; Маскалёва (Манетава) А. А., 1913; Цітова Г. Л., 1905; Цітоў М. К., 1903; Чэпікаў Я. А., 1907.
85	Ушакі Ушакі праваслаўныя	Магілёўская, Чэрыкаўскі	1972; Магілёўскі педінстытут; Кечык С. Я.	Васількова П. С., 1895; Віранькова А. Е., 1890; Карнеенка А. В., 1923; Котава М. С., 1902; Котаў А. Р., 1905; Лосева А. Ф., 1894; Рамянкова К. П., 1907; Чыркова Г. А., 1887; Яскевіч В. Ф., 1904; Яскевіч Г. І., 1902; Яскевіч І. П., 1902; Яскевіч С. І., 1882; Яскевіч Х. П., 1903.
86	Белая Дуброва Бе́лая Дубро́ва праваслаўныя	Магілёўская, Касцюковіцкі	1973; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д.	Глазоўская Г. С., 1913; Іванюшчанка А. С., 1907; Гоманава Г. С., 1914; Балакірава Х. І., 1918; Салаўёва К. Ю., 1906; Салаўёў Л. А., 1936; Сяргеенка Ф. М., 1897; Хлестакоў П. М., 1893; Шаўцова Х. С., 1915.
87	Мхінічы Мхі́нічы праваслаўныя	Магілёўская, Краснапольскі	1974; Магілёўскі педінстытут; Кечык С. Я.	Бажкова Н. М., 1920; Галушка П. К., 1906; Гудзілава А. Ф., 1925; Карнеенка Х. Д., 1896; Кірэенка П. М., 1918; Курыленка А. А., 1896; Марчанка Н. М., 1914; Палевенка М. І., 1882; Піліпенка П. К., 1903; Пуплікава А. І., 1896; Трахімовіч А. А., 1904.
88	Мілаславічы Міласла́вічы праваслаўныя	Магілёўская, Клімавіцкі	1975; Магілёўскі педінстытут; Абабурка М. В.	—
89	Баханы Бахань́і праваслаўныя	Магілёўская, Хоцімскі	1974; Магілёўскі педінстытут; Кечык С. Я. 1977; Інстытут мовазнаўства; Міхайлаў П. А.	Зямцова А. М., 1888; Клімкова М. А., 1912; Клімкоў Я. І., 1905; Клюшнікава А. П., 1919; Савасценка Г. К., 1895; Савасценка Я. П. 1893; Сарокіна П. С., 1894; Чэвусаў Ф. Ф., 1898.
90	Камянюкі Камы^энюк'і	Брэсцкая, Камянецкі	1974; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д.,	Нікіцюк П. А., 1911; Якубовіч К. П., 1898; Вянярская С. М., 1889; Вянярскі З. І., 1886; Дзямянчук Ф. Ф., 1903; Кміта Г. Р., 1909; Мартысюк Н. П., 1903; Якубовіч К. С., 1906.
91	Расна Ря́сна праваслаўныя	Брэсцкая, Камянецкі	1972, 1973; Брэсцкі педінстытут; Карлаў Г. І.; Петручук А. Я.	Грыцук Г. С., 1887; Семянюк І. М., 1903; Семянюк М. А., 1907; Шаўчук П. Ф., 1904.
92	Прылукі Прылу́к'і праваслаўныя	Брэсцкая, Брэсцкі	1973; Брэсцкі педінстытут; Дабрыяк М. В., 1983; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д.	Басацкая В. І., 1940; Басацкая Д. Ф., 1929; Басацкі Р. Ф., 1935; Верамчук В. В., 1922; Данілюк Ф. А., 1910; Даркавіч В. І., 1942; Даркавіч М. І., 1904; Даркавіч М. П., 1934; Даркавіч Т. М., 1966; Задарожнік І. Р., 1925; Зышчук К. І., 1892; Карнялюк В. У., 1930; Курловіч М. М., 1927; Мазур У. І., 1923; Мартынюк М. Дз., 1930; Пакіслюк А. І., 1906; Працук М. Р., 1913; Сівенька Г. Дз., 1932; Сівенька І. М., 1929; Сівенька У. І., 1952; Трацук А. І., 1896; Трацук В. А., 1909; Трацук І. М., 1888; Трацук М. І., 1902.
93	Хвалава Хва́лово Фа́лово праваслаўныя	Брэсцкая, Пружанскі	1974; Інстытут мовазнаўства; Лучыц-Федарэц І. І.	Глушко К. П., 1895; Лукша К. П., 1891; Панасюк М. М., 1893; Панасюк Н. К., 1901; Раўнейка В. Д., 1907; Раўнейка М. А., 1908; Раўнейка Р. І., 1906; Селівонец А. Г., 1910; Селівонец В. К., 1907; Селівонец І. К., 1906; Селівонец К. К., 1903.

Нумар на карце	Афіцыйная назва населенага пункта Мясцовая назва па даных збіральнікаў Нумар у ДАБМ і АЛА Веравызнанне жыхароў	Вобласць, раён	Год абследавання, установа, прозвішча збіральніка	Ад каго запісана
94	Сялец Сялéц праваслаўныя	Брэсцкая, Бярозаўскі	1971; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д., Яшкін І. Я.	Пейган Г. С., 1905; Гаворка В. Н., 1903; Гаворка М. М., 1908; Панасевіч Г. І., 1909; Панасевіч С. А., 1905; Тарасевіч В. С., 1904; Тарасевіч С. М., 1892.
94а	Спорава Спóрово, Спóров праваслаўныя	Брэсцкая, Бярозаўскі	1974; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д.	Казека М. К., 1894; Ваўчок П. М., 1910; Казека А. А., 1901; Казека В. В., 1914; Казека К. Г., 1906; Круковіч А. І., 1909; Ліпскі В. П., 1904; Лютыч Г. К., 1900; Лютыч М. Р., 1910; Лютыч С. М., 1902; Пашкевіч В. Р., 1943; Пашкевіч К. М., 1906; Пашкевіч М. М., 1929; Равенька В. В., 1919.
95	Сіманавічы Сы́моновычы праваслаўныя	Брэсцкая, Драгічынскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д.	Клімчук А. А., 1912; Клімчук Д. Ф., 1907; Шавялюк М. П., 1880.
96	Пяркі Пыркы́ праваслаўныя	Брэсцкая, Кобрынскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д.	Майсеюк Е. М., 1908; Бабурчык У. С., 1913; Капыл Дз. Дз., 1899; Бабурчык В. Ц., 1916; Галашка М. М., 1901; Каберская Е. В., 1901; Каберскі Р. М., 1898; Максімук У. К., 1929; Максімук У. У., 1954; Раманюк І. С., 1907; Станчук І. У., 1950.
96а	Азяты Озятó	Брэсцкая, Жабінкаўскі	1974; Брэсцкі педінстытут; Аляхновіч М. М., Бендзерук В. А., Малажай Г. М., Петручук А. Я. 1985; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д., Міхайлаў П. А.	Бычок В. К., 1926; Гапанюк П. К., 1914; Гапанюк П. Н., 1915; Загорская Л. С., 1955; Манец М. Ф., 1907; Міхалюк М. В., 1943; Хамук А. М., 1896.
97	Аніскавічы Оны́ськовычы праваслаўныя	Брэсцкая, Кобрынскі	1975; Брэсцкі педінстытут; 1963, 1984; Інстытут мовазнаўства; Міхайлаў П. А.	Гардзіевіч В. Я., 1908; Гацелюк К. С.
98	Радастава Рáдустув, Рáдуство праваслаўныя	Брэсцкая, Драгічынскі	1974; Брэсцкі педінстытут; Сігеда П. І.; 1975; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д.	Астапук Р. С., 1906; Марчук Я. П., 1907; Астапук Я. З. 1910; Астапук М. М., 1945; Галавацкая В. Р., 1914; Галавацкая Я. М., 1926; Галавацкі І. Дз., 1928; Галавацкі М. Дз., 1956; Галавацкі М. І., 1948; Дзіцук М. Ф., 1962; Дзмітрук В. Дз., 1896; Дзімітрук Е. А., 1930; Дзімітрук Т. Р., 1960; Кавалевіч З. А., 1960; Кавалевіч М. А., 1957; Казёл В. А., 1953; Краўчук М. А., 1957; Лаўрэнюк К. Я.; Сухарэвіч А. Р., 1961; Сухарэвіч Г. Я., 1914.
99	Масілавічы Масíлавічы праваслаўныя	Гродзенская, Слонімскі	1974; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М.	Супрун В. Ф., 1909; Сума Р. Р., 1893.
100	Тухавічы Тýхавічы праваслаўныя	Брэсцкая, Ляхавіцкі	1973; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Дубіна А. Р., 1897; Дубіна В. П., 1925; Дубіна К. С., 1899.
101	Козікі Кóзікі праваслаўныя	Брэсцкая, Івацэвіцкі	1974; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г.	Краўчэня І. К., 1908; Краўчэня Н. Е., 1902; Краўчэня К. Д., 1902; Куратнік В. І., 1924; Лішко А. М., 1930; Саевец Р. Дз., 1896.
102	Горталь Гóртоль праваслаўныя	Брэсцкая, Івацэвіцкі	1971; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д., Яшкін І. Я.	Струнеўская Д. С., 1913; Кананович Г. В., 1902; Кананович І. А., 1908; Віктаровіч В. С., 1911; Дзегцярык Е. Ф., 1904; Дзегцярык П. П., 1902; Кананович В. П., 1902; Кананович Н. М., 1923; Кананович П. І., 1927; Кананович Я. І., 1938; Струнеўскі С. В., 1950.
103	Дружылавічы Дружы́ловычы праваслаўныя	Брэсцкая, Іванаўскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д.	Наумавец М. М., 1898; Наумавец Р. С., 1897; Бенда З. Я., 1924; Бутрым М. М., 1924; Казінская К. Е., 1904; Казінскі Р. І., 1909; Касцюк Г. К., 1904; Кузюр І. І., 1912; Наумавец А. С., 1906; Наумавец Г. Ц., 1897; Наумавец М. І., 1911; Шурхай Н. Е., 1900.
104	Сіняўка Сіня́ўка пераважна праваслаўныя	Мінская, Клецкі	1974; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т.	Гусакоўскі М. М., 1900; Кандрацюк В. Г., 1904; Кулеш В. А., 1906; Талстая Ю. А., 1898; Хмялеўская П. М., 1908; Хоміч С. А.
105	Семежава Сéмежава праваслаўныя	Мінская, Капыльскі	1974; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Лянько М. Ф., 1914; Шчэрба В. Р., 1919; Шчэрба Г. К., 1893.
106	Хатынічы Хаты́нічы праваслаўныя	Брэсцкая, Ганцавіцкі	1973; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г.; 1983; Інстытут мовазнаўства;	Амрэйчык В. Ф., Амрэйчык Х. Р., 1893; Гацук З. М., 1900; Ка-

Нумар на карце	Афіцыйная назва населенага пункта Мясцовая назва па даных збіральнікаў Нумар у ДАБМ і АЛА Веравызнанне жыхароў	Вобласць, раён	Год абследавання, установа, прозвішча збіральніка	Ад каго запісана
			Рамановіч Я. М.	зак Г. К., 1900; Кананові́ч П. А., 1906; Кананові́ч Р. Т.; Мінько А. Р., 1893; Наўмік В. С., 1927.
107	Бастынь Басты́нь праваслаўныя	Брэсцкая, Лунінецкі	1971; Інстытут мовазнаўства; Шаталава Л. Ф.	Арабей Т. А., 1888; Барысевіч М. Н., 1901; Качановіч Я. А., 1886; Цальпук К., Л., 1893; Швед М. А., 1875.
108	Сушыцк Сушы́цк праваслаўныя	Брэсцкая, Пінскі	1974; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д.	Бурван А. Дз., 1910; Лявоцкая В. А., 1915; Бурван А. А., 1932; Бурван М. П., 1888; Бурван П. М., 1910; Дзікавіцкі К. К., 1932.
109	Ласіцк Ла́сыцк праваслаўныя	Брэсцкая, Пінскі	1974; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д.	Шэндзер Р. І., 1893; Шэндзер М. М., 1905; Жагун Г. Ю., 1908; Пась І. І., 1907; Рамановіч П. В., 1903; Цымбалюк В. Я., 1926; Шаўчук М. П., 1906; Шэндзер І. Р., 1937.
110	Ісерна І́серно праваслаўныя	Мінская, Слуцкі	1974; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Бялько А. С., 1907; Горбач С. П., 1908.
111	Капацэвічы Капачы́ праваслаўныя	Мінская, Салігорскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Лемцюгова В. П.	Грыцкеівіч Г. М., 1920; Радзёк С. Б., 1909.
112	Кузьмічы Кузьмічы́ праваслаўныя	Мінская, Любанскі	1974; Інстытут мовазнаўства; Лемцюгова В. П.; 1987; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Благінкова С. П., 1908; Лучыновіч Г. С., 1898; Лучыновіч М. А., 1897; Лучыновіч П. Г. 1904; Маргун М. С., 1905.
113	Сінкевічы Сінке́вічы праваслаўныя	Брэсцкая, Лунінецкі	1972; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д., Брэсцкі педінстытут; Міхайлаў П. А.	Матысік В. П., 1917; Цітовіч К. А., 1910; Клеўжыц А. Я., 1892; Адамец І. І., 1912; Вярэніч У. І., 1898; Гараргляд А. І., 1916; Драздовіч М. А., 1921; Захарэвіч Н. Е., 1920; Кананові́ч А. Н., 1905; Капліч М. А., 1923; Каўтун В. І., 1903; Клеўжыц А. П., 1915; Марачкоўская П. Ф., 1901; Марачкоўскі Ф. К., 1935; Случак М. В., 1893; Шулякоўскі І. П., 1924.
114	Лутк Лу́ткі праваслаўныя	Брэсцкая, Столінскі	1975; Інстытут мовазнаўства; Крывіцкі А. А., Міхайлаў П. А., Цыхун Г. А., Яшкін І. Я.	Клімовіч М. А., 1900; Клімовіч М. Ф., 1895; Клімовіч П. А., 1930; Комар Т. І., 1930; Кудласевіч П. В., 1908; Лесько Е. Р., 1935; Лесько Е. Т., 1900; Ракавец С. І., 1911; Стамыкоўская А. А., 1924; Стамыкоўскі А. К., 1902.
115	Пасека Па́сека ДАБМ 815, АЛА 386 праваслаўныя	Мінская, Старадарожскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Арашонкава Г. У.	Русаковіч Д. Е., 1905; Усеня М. І., 1907; Усеня Н. Ф., 1908.
116	Бярозаўка Бяро́заўка праваслаўныя	Магілёўская, Глускі	1975; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г.	Малаковіч А. Г., 1900; Малаковіч А. І., 1906; Марціновіч Ф. І., 1900; Марціновіч Х. Н., 1907; Хвалецкая К. М., 1924; Шумская В. І., 1905.
117	Бабунічы Бабу́нічы праваслаўныя	Гомельская, Петрыкаўскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г.	Палтаран Р. П., 1899; Стракач В. Я., 1898.
118	Варатынь Вараты́нь праваслаўныя	Магілёўская, Бабруйскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Яшкін І. Я.	Бабкова М. П., 1922; Бяспалая Д. М., 1895; Галубіцкая Д. П., 1904; Парахневіч Л. П., 1900; Парахневіч Ф. І., 1883; Піменаў Р. К., 1908; Пракопчык І. П., 1905.
119	Кароткавічы Каро́ткавічы праваслаўныя	Гомельская, Жлобінскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т.	Говар М. А., 1917; Калеснеў Г. Ф., 1885; Колеснеў Х. І., 1904; Кудзіновіч М., 1914; Кудзіновіч П. С., 1912.
120	Валосавічы Вало́савічы праваслаўныя	Гомельская, Акцябрскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г.	Драпеза І. Д., 1891; Драпераз Т. А., 1898; Руцкая Н. М., 1908; Сенько Х. С., 1905.
120а	Асташкавічы Аста́шкавічы праваслаўныя	Гомельская, Светлагорскі	1984; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф., Чабярук А. І.	Гвоздзь А. А., 1905; Захарэнка М. М., 1893; Захарэнка П. М., 1902; Кавальчук М. М.; Мічай М. Л., 1913; Пінчук А. Ф., 1928; Пінчук І. І., 1957; Пінчук К. А., 1904; Пунтус М. Н., 1903; Пунтус У. Л., 1910; Пунтус Я. Дз., 1903; Пятрушка Х. Л., 1897.
121	Дуброва Дубро́ва праваслаўныя	Гомельская, Рэчыцкі	1973; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Пракопенка У. М., 1924; Смалян Д. С., 1899; Смалян А. М., 1895; Чырык У. С., 1899.
122	Малыя Аўцюкі Малы́е Оўцюкі́ праваслаўныя	Гомельская, Калінкавіцкі	1973, 1975; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г., Мацкевіч Ю. Ф.; Мазырскі педінстытут; выкладчыкі і студэнты.	Века П. І., 1906; Дулуб Б. С., 1902; Дулуб К. А., 1901; Дулуб Ф. С., 1889; Есьман А. М., 1935; Есьман У. Я., 1920; Есьман Ф. Н., 1897; Севярын Ф. І., 1915.

Нумар на карце	Афіцыйная назва населенага пункта Мясцовая назва па даных збіральнікаў Нумар у ДАБМ і АЛА Веравызнанне жыхароў	Вобласць, раён	Год абследавання, установа, прозвішча збіральніка	Ад каго запісана
123	Залессе Залéсця праваслаўныя	Гомельская, Чачэрскі	1974; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г.	Аўсейцава Г. Р., 1907; Бяляева Г. Д., 1904; Кашчэеў Р. Я., 1893; Трумкоў Л. А., 1898; Трыбуналава П. Я., 1908; Хрысцін М. В., 1888.
124	Смычок Смычóк праваслаўныя	Гомельская, Буда-Кашалёўскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Яшкін І. Я.	Брэднеў І. С., 1931; Брэднеў У. Ф., 1927; Брэднеў Ф. Д., 1895; Куркоў Е. Ф., 1925; Марынчын П. Я., 1905; Марынчына В. І., 1905; Пазнякова М. В., 1912; Пазнякоў С. С., 1910; Пінчукова Д. С., 1902; Пінчукоў С. Д., 1888.
125	Бабовічы Бабóвічы праваслаўныя	Гомельская, Гомельскі	1972; Гомельскі універсітэт; студэнты. 1984; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г.	—
126	Холмеч Хóлмыч праваслаўныя	Гомельская, Рэчыцкі	1972, 1973; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І., 1972, 1973; Гомельскі універсітэт; Янкова Т. С. і студэнты.	Гірач Ф. Я., 1893; Каваленка Ц. М., 1905; Кулік К. Н., 1906.
127	Маладуша Маладýша праваслаўныя	Гомельская, Рэчыцкі	1974; Інстытут мовазнаўства; Яшкін І. Я.	Новік Д. Я., 1907; Новік С. І., 1915; Пархомчык М. С., 1887; Саванок М. Р., 1900; Савянок У. С., 1915; Савянок Ф. Р., 1898; Сідарэйка Т. С., 1914.
128	Хізы Хізы́ праваслаўныя	Гомельская, Веткаўскі	1978; Інстытут мовазнаўства; Яшкін І. Я.	Грыбоўская Н. Г., 1896; Запольская Л. Л., 1919; Клімовіч А. Л., 1907; Лапіцкая М. Д., 1922; Лапіцкі М. С., 1896; Лапіцкі Г. А., 1897; Якубовіч І. П., 1923.
129	Дзям'янкі Дзям'я́нкі праваслаўныя	Гомельская, Добрушскі	1979; Інстытут мовазнаўства; Яшкін І. Я.	Бандарэнка А. П., 1909; Горава А. А., 1901; Кавалёва Г. М., 1924; Качанкоў В. І., 1899; Купрыянава Е. А., 1908; Купрыянаў С. Б., 1903; Салянкова П. І., 1927; Сілянкова П. І., 1932; Усачэнка Х. Р., 1906; Шаўчыркіна Н. В., 1903.
130	Дубраўка Дýбраўка праваслаўныя	Гомельская, Добрушскі	1975; Гомельскі універсітэт; Анічэнка У. В. і студэнты; 1983; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г., 1984; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г.	Маскаленка В. П., 1944.
131	Хацілаў Хоты́слав праваслаўныя	Брэсцкая, Маларыцкі	1975; Брэсцкі педінстытут; Карлаў Р. І., Малажай Г. М., Петручук А. Я. і студэнты; 1978; Інстытут мовазнаўства; Міхайлаў П. А.	—
132	Відзібар Выды́бор праваслаўныя	Брэсцкая, Столінскі	1975; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д.	Шахрай Г. С., 1901; Шахрай С. М., 1902; Лебядзеўская В. Я., 1915; Харавец Е. С., 1896.
133	Струга Стрýга праваслаўныя	Брэсцкая, Столінскі	1971; Інстытут мовазнаўства; Бяндэга Л. А., Вярэніч В. Л., Кажура Н. Ц., Крывіцкі А. А., Малько Р. М., Напорка Г. А., Цыхун Г. А., Яшкін І. Я.	—
134	Дзяржынск Дзерж'íньськ Рáдзіловічі праваслаўныя	Гомельская, Лельчыцкі	1975; Інстытут мовазнаўства; Яшкін І. Я.	Бабовіч А. І., 1928; Бабовіч Е. П., 1938; Бабовіч П. І., 1920; Бабовіч Ф. П., 1910; Бабовіч Ф. Ю., 1936; Лукашэвіч Г. І., 1928; Лукашэвіч Ф. Ю., 1896; Махновіч Л. Д., 1922; Махновіч П. С., 1923; Мішкевіч Г. Я. 1940; Мішкевіч К. Ф., 1920; Случыц Ф. Д., 1905; Тароня Ф. А., 1895.
135	Махнавічы Мáхнавічы праваслаўныя	Гомельская, Мазырскі	1975; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д.	Дарашук П. Л., 1927; Гуня М. П., 1915; Канопліч Е. А., 1893; Дарашук М. П., 1957; Дарашук Н. С., 1932; Заяц Е. Г., 1910; Канопліч Т. І., 1915.
136	Стадолічы Стодóлічы праваслаўныя	Гомельская, Лельчыцкі	1974; Мазырскі педінстытут; Гурыновіч Л. А., Шур В. В.	Гурыновіч А. Г., 1921; Крупнік А. І., 1901; Маркевіч А. М., 1890.
137	Маркоўскае Моркóўское, Горновішчэ праваслаўныя	Гомельская, Лельчыцкі	1974; Мазырскі педінстытут; Кацапаў Л. А.	Барысавец М. А., 1932; Маркоўская А. Ф., 1894; Наканечная П. А., 1914; Наканечны В. А., 1910; Сечка П. Т., 1914; Унук Т. К., 1922.
138	Засінцы Засíнцы праваслаўныя	Гомельская, Ельскі	1974; Мазырскі педінстытут; Паўлючэнка А. М., Стома А. С., Шахнова А. А.; 1975; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т., Яшкін І. Я.	—
139	Барысаўшчына Бары́саўшчына праваслаўныя	Гомельская, Хойніцкі	1973; Мінскі педінстытут; Краўчанка З. Ф.	Брухавец В. С., 1909; Голуб М. М., 1922; Голуб П. М., 1924; Гáрбар В. С., 1927.

Нумар на карце	Афіцыйная назва населенага пункта Мясцовая назва па даных збіральнікаў Нумар у ДАБМ і АЛА Веравызнанне жыхароў	Вобласць, раён	Год абследавання, установа, прозвішча збіральніка	Ад каго запісана
140	Вербавічы Вѐрбавічы праваслаўныя	Гомельская, Нараўлянскі	1973; Мазырскі педінстытут; Анішчанка А. В., Кацапаў Л. А., Кучук І. М., Малюк А. К., Нікіценка В. М.; 1979; Інстытут мовазнаўства; Старычонак В. Дз.	Анішчанка І. В., 1897; Баравік М. А., 1904; Дубянок М. С., 1899; Кавальчук М. С., 1923; Камыш І. А., 1898; Мелех С. А., 1896; Рэхцік А. І., 1906; Сямідка М. Р., 1898; Шульга Е. Н., 1903.
141	Ручаёўка Ручаёўка праваслаўныя	Гомельская, Лоеўскі	1973; Мінскі педінстытут; Краўчанка З. Ф.	Бернацкая П. Н., 1921; Кацуба А. С., 1905; Кацуба Н. М., 1898; Коўзік В. М., 1933.
142	Глухавічы Глу́хавічы праваслаўныя	Гомельская, Брагінскі	1973; Мінскі педінстытут; Краўчанка З. Ф.	Дземідзенка У. Н., 1894; Жураў А. М., 1903; Заранік П. П., 1892; Масеенка П. А., 1908.

АЛФАВІТНЫ ПАКАЗАЛЬНІК АБСЛЕДАВАНЫХ НАСЕЛЕНЫХ ПУНКТАЎ

№№ п/п	Населены пункт	Раён	Вобласць	Нумар на карце
1.	Абчуга	Крупскі	Мінская	22А
2.	Адрубак	Докшыцкі	Віцебская	17А
3.	Азарычы	Пінскі	Брэсцкая	47А
4.	Азяраны	Дзятлаўскі	Гродзенская	54
5.	Азяраны	Рагачоўскі	Гомельская	77
6.	Азяты	Жабінкаўскі	Брэсцкая	96а
7.	Альхоўка	Навагрудскі	Гродзенская	28а
8.	Альхоўцы	Ляхавіцкі	Брэсцкая	49а
9.	Амговічы	Слуцкі	Мінская	67
10.	Аніскавічы	Кобрынскі	Брэсцкая	97
11.	Антаполле	Чашніцкі	Віцебская	33
12.	Арэхаўка	Ушацкі	»	10
13.	Асавец	Бялыніцкі	Магілёўская	36А
14.	Асавец	Вілейскі	Мінская	15А
15.	Асташкавічы	Светлагорскі	Гомельская	120а
16.	Ахрэмаўцы	Браслаўскі	Віцебская	4
17.	Бабовікі	Полацкі	»	6А
18.	Бабовічы	Гомельскі	Гомельская	125
19.	Бабунічы	Петрыкаўскі	»	117
20.	Багушэвічы	Бярэзінскі	Мінская	70
21.	Бакшты	Іўеўскі	Гродзенская	58
22.	Баравікоўшчына	Валожынскі	Мінская	57
23.	Баркалабава	Быхаўскі	Магілёўская	80
24.	Барысаўшчына	Хойніцкі	Гомельская	139
25.	Бастынь	Лунінецкі	Брэсцкая	107
26.	Баханы́	Хоцімскі	Магілёўская	89
27.	Бахань	Слаўгарадскі	Магілёўская	61
28.	Белая Дуброва	Касцюковіцкі	»	86
29.	Беражыстае	Крычаўскі	»	41А
30.	Беразіно	Докшыцкі	Віцебская	28
31.	Берšты	Шчучынскі	Гродзенская	47
32.	Бобрыкі	Капаткевіцкі	Гомельская	36А
33.	Брусы	Мядзельскі	Мінская	21
34.	Бутчын	Бабруйскі	Магілёўская	56А
35.	Быстрыца	Астравецкі	Гродзенская	18
36.	Бяляеўка	Чачэрскі	Гомельская	60А
37.	Бярнова	Гарадоцкі	Віцебская	12
38.	Бярозаўка	Глускі	Магілёўская	116
39.	Валодзькі	Маладзечанскі	Мінская	16А
40.	Валосавічы	Акцябрскі	Гомельская	120
41.	Валынцы	Верхнядзвінскі	Віцебская	8
42.	Ванелевічы	Капыльскі	Мінская	34А
43.	Варатынь	Бабруйскі	Магілёўская	118
44.	Вераб'і	Полацкі	Віцебская	9
45.	Вербавічы	Нараўлянскі	Гомельская	140
46.	Вецярэвічы	Пухавіцкі	Мінская	66
47.	Відзібар	Столінскі	Брэсцкая	132
48.	Ворнаўка	Кармянскі	Гомельская	82
49.	Вулька ІІ-я	Лунінецкі	Брэсцкая	51А
50.	Вязавіца	Калінкавіцкі	Гомельская	59А
51.	Вязынка	Маладзечанскі	Мінская	27
52.	Вялікія Баяры	Шчучынскі	Гродзенская	26А
53.	Вялікія Дольцы	Ушацкі	Віцебская	11
54.	Вялікія Нястанавічы	Лагойскі	Мінская	25а
55.	Вялікія Радванічы	Брэсцкі	Брэсцкая	64А
56.	Гай	Круглянскі	Магілёўская	36
57.	Гайна	Лагойскі	Мінская	26
58.	Галубы	Мастоўскі	Гродзенская	49А
59.	Гарэлец	Пухавіцкі	Мінская	33А
60.	Глівін	Барысаўскі	»	31
61.	Глухавічы	Брагінскі	Гомельская	142
62.	Горск	Бярозаўскі	Брэсцкая	45А
63.	Горталь	Івацэвіцкі	»	102
64.	Гостраў	Мастоўскі	Гродзенская	27А
65.	Граўжышкі	Ашмянскі	»	19
66.	Груздава	Пастаўскі	Віцебская	12А
67.	Грыбна	Полацкі	»	13
68.	Грывец	Горацкі	Магілёўская	42
69.	Дакудава	Лідскі	Гродзенская	52А
70.	Данілавічы	Дзяржынскі	Мінская	64
71.	Дараганава	Асіповіцкі	Магілёўская	72
72.	Дзімітравічы	Камянецкі	Брэсцкая	43А
73.	Дзям'янкі	Добрушскі	Гомельская	129

№№ п/п	Населены пункт	Раён	Вобласць	Нумар на карце
74.	Дзяніскавічы	Ганцавіцкі	Брэсцкая	50А
75.	Дзяржынск	Лельчыцкі	Гомельская	134
76.	Дзяхань	Смалявіцкі	Мінская	31А
77.	Дружылавічы	Іванаўскі	Брэсцкая	103
78.	Дуброўка	Добрушскі	Гомельская	130
79.	Дуброва	Пухавіцкі	Мінская	32А
80.	Дудзічы	Пухавіцкі	»	32А
81.	Дужаўка	Чавускі	Магілёўская	79
82.	Жодзішкі	Смаргонскі	Гродзенская	22
83.	Жылі	Іўеўскі	»	20
84.	Жыхавічы	Мазырскі	Гомельская	97А
85.	Забалоцце	Мсціслаўскі	Магілёўская	83
86.	Завад-Віравая	Слаўгарадскі	»	39А
87.	Загараднае	Лёзненскі	Віцебская	9А
88.	Зайкава	Гарадоцкі	»	16
89.	Залессе	Чачэрскі	Гомельская	123
90.	Запясочча	Жыткавіцкі	»	94А
91.	Засінцы	Ельскі	»	138
92.	Заспа	Рэчыцкі	»	62А
93.	Зубакі	Лёзненскі	Віцебская	39
94.	Ісерна	Слуцкі	Мінская	110
95.	Казлы	Мёрскі	Віцебская	2А
96.	Каменюкі	Камянецкі	Брэсцкая	90
97.	Капацэвічы	Салігорскі	Мінская	111
98.	Каробчыцы	Гродзенскі	Гродзенская	45
99.	Кароткавічы	Жлобінскі	Гомельская	119
100.	Кароўчына	Быхаўскі	Магілёўская	75
101.	Карцэвічы	Нясвіжскі	Мінская	62
102.	Карытнае	Асіповіцкі	Магілёўская	35А
103.	Касцянёва	Шчучынскі	Гродзенская	48
104.	Клюкаўка	Аршанскі	Віцебская	40
105.	Княжыцы	Магілёўскі	Магілёўская	78
106.	Козікі	Івацэвіцкі	Брэсцкая	101
107.	Крупіца	Мінскі	Мінская	63
108.	Кузьмічы	Любанскі	»	112
109.	Кураполле	Пастаўскі	Віцебская	2
110.	Курына	Віцебскі	»	17
111.	Лабуноўшчына	Полацкі	»	5А
112.	Ланькава	Бялыніцкі	Магілёўская	38
113.	Лапічы	Асіповіцкі	»	71
114.	Ласіцк	Пінскі	Брэсцкая	109
115.	Лісна	Верхнядзвінскі	Віцебская	1
116.	Лобжа	Клімавіцкі	Магілёўская	84
117.	Лоск	Валожынскі	Мінская	14А
118.	Лужкі	Шаркоўшчынскі	Віцебская	5
119.	Лукі	Карэліцкі	Гродзенская	60
120.	Лукшы	Браслаўскі	Віцебская	1А
121.	Луткі	Столінскі	Брэсцкая	114
122.	Любішчыцы	Івацэвіцкі	»	46А

№№ п/п	Населены пункт	Раён	Вобласць	Нумар на карце
123.	Любонічы	Кіраўскі	Магілёўская	76
124.	Лядзінкі	Віцебскі	Віцебская	21А
125.	Ляжыткавічы	Драгічынскі	Брэсцкая	48А
126.	Магуны	Пастаўскі	Віцебская	3
127.	Макараўцы	Берастовіцкі	Гродзенская	46
128.	Маладуша	Рэчыцкі	Гомельская	127
129.	Малахоўцы	Баранавіцкі	Брэсцкая	56
130.	Малыя Аўцюкі	Калінкавіцкі	Гомельская	122
131.	Малыя Вераб'евічы	Навагрудскі	Гродзенская	53
132.	Манякова	Мёрскі	Віцебская	8а
133.	Маркоўскае	Лельчыцкі	Гомельская	137
134.	Масілавічы	Слонімскі	Гродзенская	99
135.	Махнавічы	Мазырскі	Гомельская	135
136.	Мачаск	Бярэзінскі	Мінская	74
137.	Машканы	Сенненскі	Віцебская	32
138.	Месяцічы	Пінскі	Брэсцкая	62А
139.	Мілаславічы	Клімавіцкі	Магілёўская	88
140.	Міратычы	Карэліцкі	Гродзенская	29А
141.	Мішневічы	Шумілінскі	Віцебская	14
142.	Мсцібава	Ваўкавыскі	Гродзенская	91
143.	Мсцінічы	Краснапольскі	Магілёўская	87
144.	Мярэцкія	Глыбоцкі	Віцебская	6
145.	Навасёлкі	Свіслацкі	Гродзенская	44А
146.	Налібокі	Стаўбцоўскі	Мінская	99
147.	Ніжняя Тошчыца	Быхаўскі	Магілёўская	40А
148.	Нізок	Уздзенскі	Мінская	65
149.	Нястанішкі	Смаргонскі	Віцебская	13А
150.	Новае Палессе	Лельчыцкі	Гомельская	65А
151.	Палік	Барысаўскі	Мінская	30
152.	Паляцкішкі	Воранаўскі	Гродзенская	11А
153.	Парэчча	Слонімскі	»	55
154.	Пасека	Старадарожскі	Мінская	115
155.	Паташня	Гарадоцкі	Віцебская	7А
156.	Петрашўнцы	Валожынскі	Мінская	23
157.	Пішчыкі	Дубровенскі	Віцебская	41
158.	Пралетарскае	Камянецкі	Брэсцкая	42А
159.	Прошыка	Крупскі	Мінская	34
160.	Пруды	Івянецкі	»	30А
161.	Прывалкі	Гродзенскі	Гродзенская	10А
162.	Прылукі	Брэсцкі	Брэсцкая	92
163.	Пялікі	Шаркоўшчынскі	Віцебская	3А
164.	Пяркі	Кобрынскі	Брэсцкая	96
165.	Радастава	Драгічынскі	»	98
166.	Расна	Камянецкі	»	91
167.	Рубеж	Клічаўскі	Магілёўская	37А
168.	Рудня	Лагойскі	Мінская	19А
169.	Рудня	Чэрвенскі	»	68
170.	Рудня Астравітая	»	»	69
171.	Ручаёўка	Лоеўскі	Гомельская	141

№№ п/п	Населены пункт	Раён	Вобласць	Нумар на карце
172.	Рыбчына	Вілейскі	Мінская	25
173.	Саланое	»	»	24
174.	Смыковічы	Акцябрскі	Гомельская	55А
175.	Семежава	Капыльскі	Мінская	105
176.	Сіманавічы	Драгічынскі	Брэсцкая	95
177.	Сінкевічы	Лунінецкі	»	103
178.	Сіняўка	Клецкі	Мінская	104
179.	Слабодка	Шклоўскі	Магілёўская	24А
180.	Слатаўшчына	Дубровенскі	Віцебская	13А
181.	Смычок	Буда-Кашалёўскі	Гомельская	124
182.	Спорава	Бярозаўскі	Брэсцкая	94А
183.	Стадолічы	Лельчыцкі	Гомельская	136
184.	Стайкі	Барысаўскі	Мінская	20А
185.	Стайкі	Магілёўскі	Магілёўская	33А
186.	Старакожаўка	Горацкі	»	25А
187.	Старое Сяло	Зэльвенскі	Гродзенская	50
188.	Старына	Мсціслаўскі	Магілёўская	44
189.	Стары Свержань	Стаўбцоўскі	Мінская	61
190.	Старыя Смільгіні	Воранаўскі	Гродзенская	52
191.	Стральцы	Гродзенскі	»	49
192.	Струга	Столінскі	Брэсцкая	133
193.	Сушыцк	Пінскі	»	108
194.	Сялец	Бярозаўскі	»	94
195.	Сяляўшчына	Расонскі	Віцебская	7
196.	Тульгавічы	Хойніцкі	Гомельская	66А
197.	Тухавічы	Ляхавіцкі	Брэсцкая	100
198.	Узрэчча	Бешанковіцкі	Віцебская	15
199.	Ухвала	Крупскі	Мінская	37
200.	Ушакі	Чэрыкаўскі	Магілёўская	85
201.	Хатынічы	Ганцавіцкі	Брэсцкая	106
202.	Хаціслаў	Маларыцкі	»	131
203.	Хвалава	Пружанскі	»	93
204.	Хізы	Веткаўскі	Гомельская	128
205.	Холмеч	Рэчыцкі	»	126
206.	Цяхцін	Бялыніцкі	Магілёўская	73
207.	Чарніца	Лепельскі	Віцебская	18А
208.	Чэрнеўка	Шклоўскі	Магілёўская	43
209.	Чэрцы	Лепельскі	Віцебская	29
210.	Шарсцін	Веткаўскі	Гомельская	63А
211.	Шкураты	Брагінскі	»	67А
212.	Шыхаў	Жлобінскі	»	61А
213.	Якубова	Расонскі	Віцебская	4А
214.	Янава	Талачынскі	»	35
215.	Яскавічы	Салігорскі	Мінская	53А

АЛФАВІТНЫ ПАКАЗАЛЬНІК АБСЛЕДАВАНЫХ РАЁНАЎ

№№ п/п	Раён	Вобласць	Нумар н. п. на карце
1.	Акцябрскі	Гомельская	55А, 120
2.	Аршанскі	Віцебская	40
3.	Асіповіцкі	Магілёўская	35А, 71, 72
4.	Астравецкі	Гродзенская	18
5.	Ашмянскі	»	19
6.	Бабруйскі	Магілёўская	58А, 118
7.	Баранавіцкі	Брэсцкая	56
8.	Барысаўскі	Мінская	20А, 30, 31
9.	Берастовіцкі	Гродзенская	46
10.	Бешанковіцкі	Віцебская	8А, 15
11.	Брагінскі	Гомельская	67А, 142
12.	Браслаўскі	Віцебская	1А, 4
13.	Брэсцкі	Брэсцкая	64А, 92
14.	Буда-Кашалёўскі	Гомельская	124
15.	Быхаўскі	Магілёўская	40А, 75, 80
16.	Бялыніцкі	»	36А, 38, 73
17.	Бярозаўскі	Брэсцкая	45А, 94, 94а
18.	Бярэзінскі	Мінская	70, 74
19.	Валожынскі	»	14А, 23, 57
20.	Ваўкавыскі	Гродзенская	51
21.	Верхнядзвінскі	Віцебская	1, 8
22.	Веткаўскі	Гомельская	63А, 128
23.	Вілейскі	Мінская	15А, 24, 25
24.	Віцебскі	Віцебская	17, 21А
25.	Воранаўскі	Гродзенская	11А, 52
26.	Ганцавіцкі	Брэсцкая	50А, 106
27.	Гарадоцкі	Віцебская	7А, 12, 18
28.	Глускі	Магілёўская	116
29.	Глыбоцкі	Віцебская	6
30.	Гомельскі	Гомельская	125
31.	Горацкі	Магілёўская	25А, 42
32.	Гродзенскі	Гродзенская	10А, 45, 49
33.	Дзяржынскі	Мінская	64
34.	Дзятлаўскі	Гродзенская	54
35.	Добрушскі	Гомельская	129, 130
36.	Докшыцкі	Віцебская	17А, 28
37.	Драгічынскі	Брэсцкая	48А, 95, 98
38.	Дубровенскі	Віцебская	23А, 41
39.	Ельскі	Гомельская	138
40.	Жабінкаўскі	Брэсцкая	96а
41.	Жлобінскі	Гомельская	61А, 119
42.	Жыткавіцкі	»	54А
43.	Зельвенскі	Гродзенская	50
44.	Іванаўскі	Брэсцкая	103
45.	Івацэвіцкі	»	46А, 101, 102
46.	Івянецкі	Мінская	30А
47.	Іўеўскі	Гродзенская	20, 58
48.	Калінкавіцкі	Гомельская	59А, 122
49.	Камянецкі	Брэсцкая	42А, 43А, 90, 91
50.	Капаткевіцкі	Гомельская	56А
51.	Капыльскі	Мінская	34А, 105
52.	Кармянскі	Гомельская	82
53.	Карэліцкі	Гродзенская	29А, 60
54.	Касцюковіцкі	Магілёўская	86
55.	Кіраўскі	»	76
56.	Клецкі	Мінская	104
57.	Клімавіцкі	Магілёўская	84, 88
58.	Клічаўскі	»	37А
59.	Кобрынскі	Брэсцкая	96, 97
60.	Краснапольскі	Магілёўская	87
61.	Круглянскі	»	36
62.	Крупскі	Мінская	27А, 34, 37
63.	Крычаўскі	Магілёўская	41А
64.	Лагойскі	Мінская	19А, 25а, 26
65.	Лельчыцкі	Гомельская	65А, 134, 136, 137
66.	Лепельскі	Віцебская	18А, 29
67.	Лёзненскі	»	9А, 39
68.	Лідскі	Гродзенская	52а
69.	Лоеўскі	Гомельская	141
70.	Лунінецкі	Брэсцкая	51А, 107, 113
71.	Любанскі	Мінская	112
72.	Ляхавіцкі	Брэсцкая	49А, 100
73.	Магілёўскі	Магілёўская	38А, 78
74.	Мазырскі	Гомельская	57А, 135
75.	Маладзечанскі	Мінская	16А, 27
76.	Маларыцкі	Брэсцкая	131
77.	Мастоўскі	Гродзенская	27А, 49
78.	Мёрскі	Віцебская	2А, 8а
79.	Мінскі	Мінская	63
80.	Мсціслаўскі	Магілёўская	44, 83

№№ п/п	Раён	Вобласць	Нумар н. п. на карце
81.	Мядзельскі	Гродзенская	21
82.	Навагрудскі	Гродзенская	28А, 53
83.	Нараўлянскі	Гомельская	140
84.	Нясвіжскі	Мінская	62
85.	Пастаўскі	Віцебская	2, 3, 12А
86.	Петрыкаўскі	Гомельская	117
87.	Пінскі	Брэсцкая	47А, 52А, 108, 109
88.	Полацкі	Віцебская	5А, 6А, 9, 13
89.	Круглянскі	Брэсцкая	93
90.	Пухавіцкі	Мінская	32А, 33А, 66
91.	Рагачоўскі	Гомельская	77
92.	Расонскі	Віцебская	4А, 7
93.	Рэчыцкі	Гомельская	62А, 121, 126, 127
94.	Салігорскі	Мінская	53, 111
95.	Светлагорскі	Гомельская	120а
96.	Свіслацкі	Гродзенская	44А
97.	Сенненскі	Віцебская	92
98.	Слаўгарадскі	Магілёўская	39А, 81
99.	Слонімскі	Гродзенская	55, 99
100.	Слуцкі	Мінская	67, 110
101.	Смалявіцкі	»	31А
102.	Смаргонскі	Гродзенская	13А, 22
103.	Старадарожскі	Мінская	115
104.	Стаўбцоўскі	»	59, 61
105.	Столінскі	Брэсцкая	114, 132, 133
106.	Талачынскі	Віцебская	35
107.	Уздзенскі	Мінская	65
108.	Ушацкі	Віцебская	10, 11
109.	Хойніцкі	Гомельская	66А, 139
110.	Хоцімскі	Магілёўская	89
111.	Чавускі	»	79
112.	Чачэрскі	Гомельская	60А, 123
113.	Чашніцкі	Віцебская	33
114.	Чэрвенскі	Мінская	68, 69
115.	Чэрыкаўскі	Магілёўская	85
116.	Шаркоўшчынскі	Віцебская	3А, 5
117.	Шклоўскі	Магілёўская	24А, 43
118.	Шумілінскі	Віцебская	14
119.	Шчучынскі	Гродзенская	26А, 47, 48

СПІС ЗБІРАЛЬНІКАЎ

№№ п/п	Прозвішча і ініцыялы	Установа	Колькасць абследаваных населеных пунктаў	Нумары абследаваных населеных пунктаў
1.	Абабурка М. В.	Магілёўскі педінстытут	1	88
2.	Аляксейчык Г. М.	Мінскі педінстытут	2	53, 54
3.	Аляхновіч М. М.	Брэсцкі педінстытут	1	96А
4.	Анічэнка У. В.	Гомельскі універсітэт	1	130
5.	Анішчанка В. А.	Мазырскі педінстытут	1	140
6.	Арашонкава Г. У.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	6	27А, 47А, 68, 70, 71, 115
7.	Бандарэнка Т. П.	»	1	6А
8.	Бендзерук В. А.	Брэсцкі педінстытут	1	96А
9.	Бігель	Гродзенскі педінстытут	1	48
10.	Бірыла М. В.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	6	17А, 18А, 19А, 22А, 34А, 46А
11.	Булыка А. М.	»	1	46А
12.	Бяндэга (Антанюк) Л. А.	»	1	133
13.	Вайтовіч Н. Т.	»	18	9а, 16А, 20А, 30А, 32А, 37, 57, 57А, 59, 62А, 65, 66А, 67, 73, 80, 104, 119, 138
14.	Валкавец (Грыгор'ева) Л. М.	»	7	3А, 5А, 35А, 38А, 41А, 52А, 64А
15.	Выгонная Л. Ц.	»	1	32А
16.	Вярэніч В. Л.	»	3	16А, 32А, 133
17.	Ґайдукевіч І. М.	Мінскі педінстытут	1	76
18.	Гапановіч П. М.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	1	10А
19.	Гаўрош Н. В.	Мінскі педінстытут	1	60
20.	Груцо А. П.	»	10	3А, 5А, 10А, 16А, 23А, 25А, 40, 41, 42, 52А
21.	Грыгор'ева (Валкавец) Л. М.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	7	3А, 5А, 35А, 38А, 41А, 54А, 64А
22.	Грынавецкене А. І.	Інстытут мовы і літаратуры АН Літ. ССР	1	20
23.	Гурыновіч Л. А.	Мазырскі педінстытут	1	136
24.	Дабрыян М. В.	Брэсцкі педінстытут	1	52
25.	Кавальчук Л. П.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	8	1А, 2А, 3А, 5А, 13А, 15А, 26А, 48А
26.	Кажура Н.Ц.	»	2	22А, 133
27.	Калацігіна В.	Гродзенскі педінстытут	1	47
28.	Карлаў Р. І.	Брэсцкі педінстытут	2	91, 131
29.	Каўрус А. А.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	2	6А, 21
30.	Кацапаў Л. А.	Мазырскі педінстытут	2	137, 140
31.	Кечык С. Я.	Магілёўскі педінстытут	4	83, 85, 87, 89
32.	Клімчук Ф. Д.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	17	43А, 86, 90, 92, 94, 94а, 95, 96, 96а, 98, 102, 103, 108, 109, 113, 132, 135
33.	Клюсаў Г. Н.	Магілёўскі педінстытут	1	42
34.	Колас Н. П.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	1	40А

№№ п/п	Прозвішча і ініцыялы	Установа	Колькасць абследаваных населеных пунктаў	Нумары абследаваных населеных пунктаў
35.	Корбут Л.	Гродзенскі педінстытут	1	47
36.	Краўчанка З. Ф.	Мінскі педінстытут	6	10А, 17А, 18А, 139, 141, 142
37.	Краўчук Р. У.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	3	3А, 5А, 34А
38.	Крывіцкі А. А.	»	20	1А, 2А, 5, 8А, 12, 13, 15, 23, 25А, 33, 34, 36А, 38, 39, 44, 53, 54А, 64А, 114, 133
39.	Крыўко М. Н.	»	1	8а
40.	Кузьмянкова Т. В.	»	5	17А, 18А, 38А, 51А, 60А
41.	Кучук І. М.	Мазырскі педінстытут	1	140
42.	Лебядзевіч Л.	Гродзенскі педінстытут	1	47
43.	Лемцюгова В. П.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	11	16А, 17А, 18А, 19А, 22А, 39А, 43, 78, 79, 111, 112
44.	Лобач С. Г.	»	21	4А, 14, 17, 28, 31, 34А, 36, 37, 49А, 56А, 67А, 74, 101, 106, 116, 117, 120, 122, 123, 125, 130
45.	Лучыц-Федарэц І. І.	»	4	9, 14А, 48А, 93
46.	Малажай Г. М.	Брэсцкі педінстытут	2	96а, 131
47.	Маліноўская Л.	Гродзенскі педінстытут	1	47
48.	Малько (Фандзякова) Р. М.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	4	32А, 54А, 64А, 133
49.	Малюк А. К.	Мазырскі педінстытут	1	140
50.	Мацкевіч Ю. Ф.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	31	1, 2, 4, 6, 8, 11А, 12А, 14А; 19, 20, 24, 25, 26А, 27А, 28А, 29А, 43А, 44А, 45А, 49А, 50А, 51, 52, 58, 66, 69, 77, 112, 120, 122, 137
51.	Міхайлаў П. А.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	7	89, 96а, 97, 98, 113, 114, 131
52.	Міхневіч А. Я.	»	1	21А
53.	Напорка А. А.	»	3	51А, 60А, 133
54.	Нікіценка В. М.	Мазырскі педінстытут	1	140
55.	Падлужны А. І.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	6	7А, 35А, 40А, 41А, 46А, 59А
56.	Панасюк Г.	Гродзенскі педінстытут	1	46
57.	Панкевіч Г. У.	»	1	48
58.	Панюціч К. М.	Мінскі педінстытут	2	10, 11
59.	Пархімчык Г.	Гродзенскі педінстытут	1	47
60.	Паўлючэнка А. М.	Мазырскі педінстытут	1	138
61.	Петручук А. Я.	Брэсцкі педінстытут	3	93, 96А, 131
62.	Прышчэпчык Г. М.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	1	61
63.	Рамановіч Я. М.	»	39	3, 15А, 18, 19А, 21А, 22, 24А, 25А, 27, 30, 31А, 32, 33, 33А, 34, 36А, 37А, 46А, 49, 52, 54, 55А, 56, 58А, 61, 63, 64, 65, 65А, 72, 99, 100, 105, 106, 110, 111, 117, 121, 126
64.	Сарокіна В. І.	Гродзенскі педінстытут	1	43
65.	Сігеда П. І.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	3	23А, 31А, 98
66.	Старычонак В. Дз.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	1	140
67.	Стома А. С.	Мазырскі педінстытут	1	138
68.	Студэнты	Брэсцкі педінстытут	1	131
		Гомельскі універсітэт	3	125, 126, 130
		Мазырскі педінстытут	1	137
69.	Сяцко П. У.	Мінскі педінстытут	2	50, 55
70.	Сцяшковіч Т. Ф.	Гродзенскі педінстытут	4	45, 46, 47, 48
71.	Трафімовіч А.	»	1	47
72.	Тумас Г. Д.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	4	6А, 33А, 36А, 59А
73.	Фандзякова (Малько) Р. М.	»	4	32А, 54А, 64А, 133
74.	Цыхун Г. А.	»	6	5, 31А, 54А, 64А, 114, 133
75.	Чабярук А. І.	»	37	3, 18, 19А, 21А, 22, 24А, 25А, 26, 27, 30, 31А, 32, 33, 34А, 37А, 46А, 52а, 55А, 56, 58А, 61А, 63, 64, 65, 65А, 72, 74, 99, 100, 105, 110, 111, 117, 120а, 121, 126, 137
76.	Чартко І. І.	»	2	43А, 45А
77.	Чыкілеўская Т. Р.	»	1	22А
78.	Чэкман В. М.	»	2	7А, 20А
79.	Шадурскі І. В.	»	2	23А, 25А
80.	Шаталава Л. Ф.	»	20	1А, 2А, 4А, 7, 11А, 12А, 13А, 20А, 26А, 27А, 28А, 29А, 43А, 44А, 45А, 47А, 56А, 57А, 67А, 107
81.	Махнова А. А.	Мазырскі педінстытут	1	138
82.	Шур В. В.	»	1	136
83.	Шушкевіч М. С.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	2	45А, 57А
84.	Янкова Т. С.	Гомельскі універсітэт	1	126
85.	Яшкін І. Я.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	30	9А, 16, 23А, 28А, 30, 32А, 35, 39, 41А, 43А, 53А, 62, 62А, 63А, 66, 75, 81, 82, 84, 94, 102, 114, 118, 124, 127, 128, 129, 133, 134, 138.

ЗАЎВАЖАНЫЯ ПАМЫЛКІ Ў 1-ЫМ ТОМЕ

Старонка, карта	Радок, слупок	Надрукавана	Павінна быць
с. 62, к. 106	25 радок зверху	*Ла́кшы, на ла́кшах*	*ла́кты, на ла́ктах*
с. 151	4 слупок злева, 10 радок зверху	*ла́кшы* 106	*ла́кты* 106
к. 137		п. 4 і п. 6 знак „парашуцік“	**Зняць знакі „парашуцік“; даць знак „парашуцік“ у п. 63**

СПІС КАРТ

ЗАЎВАЖАНЫЯ ПАМЫЛКІ Ў 3-ІМ ТОМЕ

Старонка, карта, легенда	Радок	Надрукавана	Павінна быць
с. 2	28 зверху		пасля слова... (Венгрыя), А. Надсан (Вялікабрытанія),...
с. 48, к. 81	5 зверху	*вóпухлы*	*вóпухля*
с. 61, к. 126	36 зверху		пасля слова ... (у ягадах), *сур, сýр'е, сýрьря, сýрьрічча, сур'ё́, сурьрё́,* 81, 85. *сур,* 79.
с. 78, к. 194	6 зверху		пасля слова ... *не прыехала), маніца* 81, 85 *(ён умéя маніца, каб тóлькі вы́маніць у тагó дзіцянё́нка).*
с. 78, к. 194	зверху пасля слова *маніца*		ніжэй з чырвонага радка: *маніць* 41, 79, 81, 85 *(маніў хлóпца, што цáцку дáсьць, каб тóя нéшта ямý аддáў),* 87.
с. 97, к. 268	11 знізу		пасля слова *жнівó,* ніжэй з чырвонага радка *касавы́ца* 92.
с. 97, к. 268	16 знізу		пасля слова *касавы́ца,* ніжэй з чырвонага радка: *сенакóс* 81. *сінакóс* 81, 85.
с. 98, к. 271	36 зверху		пасля слова *улáзіны,* ніжэй з чырвонага радка: *вясéлкі* 8 (як пераходзяць у новую хату). *вясéлкі* 9.
к. 147, легенда		СВАЯ́ СЛА́БАВАЦЬ	СВАЯ́ СЛА́БАСЦЬ
к. 147			у п. 133 даць знак ⌒ СВАЯ́ СЛА́БАСЦЬ
к. 148, легенда		ТАРНУ́Я	ТАРНУ́Е

КАМЕНТАРЫ І ДА КАРТ

Карта № 1

БУДАВАЦЬ

№ 780 «Як гавораць: будынак, хату трэба будаваць, строіць, ставіць...»

Картаграфуюцца назвы працэсу будавання будынка. Паказаны адрозненні па каранях. Назвы з паметай «новае» не картаграфуюцца. Як *будавáцькартаграфуецца будавáцца, як стрóіць — стрóіцца.* Для абазначэння працэсу будавання ў гаворках звычайна існуе некалькі сінонімаў. Відавочна, у многіх пунктах яны былі запісаны не ўсе.

стáвіць 1—4, 6, 7, 8а, 10, 12, 16—20, 22, 24—26, 29, 30, 32—34, 39, 41, 42, 44—46, 49а, 50 *(дзе!)*, 51—53, 55, 58, 59, 61—63, 65, 66, 67 (пераважна), 69, 70, 72—77, 80—82, 85, 86, 88, 89, 99, 105, 106, 110, 118, 119, 120а, 122, 123, 125, 127—130, 135, 139, 141, 142. *стáвіті* 94. *стáвіть* 133, 134. *стáвіці* 93. *стáвыты* 90—92, 94а—96, 103, 108, 109, 131, 132. *стáвытэ* 96а, 98.

стаўля́ць 21, 57, 114.

станавíць 75, 135. *становы́ты* 109. *стынавíць* 89.

будавáць 21, 24, 25а, 36, 47—49, 50 (з чаго), 52, 54, 55 (рэдк.), 57, 59—62, 67, 68, 73, 80 (рэдк.), 81, 82, 84, 86, 100, 104, 105, 110—112, 116, 118 (трад.), 120, 127, 135, 138. *будовáті* 94 (лічаць польскім словам). *будовáты* 90, 95, 103 (рэдк.), 108, 109 (рэдк.). *будовáть* 134. *будовáці* 102. *будовáць* 101, 113. *будувáты* 132. *будувáтэ* 98. *будувáць* 8а. *будъвáць* 13. *будавáцца* 69 (усе будынкі). *адбудавáйся* 5.

стрóіць **(стройíць)** 1, 5, 7—15, 23, 28, 29, 31, 34, 35, 37, 38, 40, 42, 43, 47, 59, 67, 71, 73, 75, 76, 78—84, 85 (нов.), 86—89, 106 (нов.), 111, 115, 124, 126, 130, 136, 137, 140. *стрóйіты* 94а (нов.), 95 (нов.), 103 (нов.), 108 (нов.), 131 (нов.), 132 (рэдк., нов.). *стрóйіть* 133 (нов.), *стрóйітэ* 96а (нов.). *стрóйіці* 93. *стрóіцца* 10, 11, 42. *стрóйітыся* 109 (нов.).

рубíць 16, 17, 25а, 32 *(зруп)*, 68, 72 *(зруб)*, 73, 117, 119, 120, 126, 135.

рабíць 5, 23, 27, 56, 64, 112, 115, 137. *рабíці* 93. *робíті* 94. (трад.). *робíть* 134. робíць 107. *робы́ты* 94а, 95, 103, 108. *рубэ́тэ* 98.

дзéлаць 124. *дзéлъць* 13.

Карта № 2

ДОШКА

№ 783 «Як вымаўляецца: дóшка, дóска, даскá...» АЛА 975 DLsg [dъska] [доска] — [daska] — [deska]

Картаграфуюцца назвы дошкі. Паказаны адрозненні па фанетычных рысах і націску. Назва *дóстка* картаграфуецца як *дóска.* Адведзены словы *маснíца* і *маснíчына* (не адпавядаюць тэме карты).

дóшка 5, 19, 21, 23, 24, 25 (трад.), 26, 28—30, 35 (радзей), 37—39, 44, 46 (мн. *дашкé)*, 48—50, 51 (р. мн. *дашчóк*), 52—54, 55, (р. мн. *дашчóк* і *дóшчак*), 57, 58 (трад.), 60, 62—66, 68, 69, 71, 73, 75 (трад.), 76, 77, 80—82, 86, 89, 90, 93—95, 98, 99, 102—104, 107, 108, 110, 111, 113—115, 118 (трад.) 119, 120а, 122, 127 (трад.), 128 (трад.), 132—141.

дóшчка 92, 124, 142.

дóска 4—6, 8 (трад.), 20 (мн. *дóшкі*), 22, 25 (нов.), 25а, 27, 29, 31, 34 (мн. *дóшчкі*), 35, 40, 42—45, 56, 57, 59, 61, 62, 66 (нов.), 67, 70, 72, 74, 75, 78, 81 (нов.), 82, 83, 84 (р. мн. *дóшчык, дастóк*), 85, 86 (рэдк.), 89, 91—93, 96, 96а, 100, 101, 105, 106, 109 (нов.), 111, 112, 116, 117, 118 (нов.), 120, 121, 124 (нов.), 126—129, 131, 134 (нов.), 138, 140. *дóстка* 44.

даскá 1, 2 (мн. *дóскі,* р. мн. *дасóк*), 3, 6, 8, 9—11, 14, 18, 21 (нов.), 25, 29, 36, 58 (нов.), 69 (нов.), 75, 76, 82, 88, 125. *дъскá* 8а, 12, 13, 15, 17, 32, 33, 39, 42, 80. *дыскá* 7, 16 (памяншч. *дасцэ́цка)*, 35, 40, 41, 44, 79, 84, 87.

дашчы́на, дóшчына 30. *дашкá* 130.

Адзінкавыя: *тыртýця* 96 (трад.). *дрáнка* 109.

Адведзены: *маснíчына* 14. *маснíца* 123.

АЛА: *дóшка* 2А, 11А, 13А, 14А, 16А, 25А—32А, 39А, 43А, 44А, 47А, 48А, 50А—55А, 57А, 63А—67А, 50.

дóшчка 25А.

дóска 2А, 8А, 10А, 12А, 13А, 15А (р. мн. *дóшчак*), 17А, 18А, 23А—25А, 30А, 32А, 33А, 34А (р. мн. *дашчóк*), 35А—40А, 45А, 46А, 49А (р. мн. *дóшчак*), 53А, 56А, 58А—64А, 66А, 67А, 70.

даскá 1А, 17А, 19А (мн. *дóшкі*), 22А, 40А. *дъскá* 6А—8А, 20А, 21А, 41А, 42А. *дъскá* 3А—5А, 9А, 20А, 39А, 41А.

Карта № 3

АПОЛАК

№ 784 «Я. н. аполак дошкі: гарбыль, аполак, абапалак...»

Картаграфуюцца назвы аполка дошкі. Паказаны адрозненні па каранях і словаўтваральных элементах. Назвы *абáпал, абáпылка* картаграфуюцца як *абáпалак.* Не картаграфуюцца назвы, якія не адносяцца да тэмы карты: *гарбы́ль* у п. 9, 44, *гарбýль* у п. 67, *гарбáтая дóшка, абрэ́зкі.*

апóлак 1—4, 6, 7, 9—11, 14, 17—25а, 27—30, 32, 33, 36—38, 45—77, 80—83, 99, 100, 104, 105, 110—112, 115—121, 123—129, 137, 139, 141, 142. *апóлок* 93, 106, 135, 138. *апóлък* 5, 8а, 13, 15, 34, 39—42. *апóлык* 16, 35, 43, 44, 78, 84, 85, 89. *опíлок* 92, 96, 96а, 97, 98, 109, 131. *опи́лок* 90, 103, 108. *опóлок* 91, 94, 96а, 106, 114, 133, 134, 136. *опýлок* 94а, 132, 140. *опы́лок* 95, 107. *опэ́лок* 102 (мн. *опы́лкі*), *пóлык* 87.

абáпалак 82, 88, 122, 129, 130. *абáпалык* 84. *абáпылка* 85. *абáпал* 86 *(два абáпала)*.

гарбы́ль 6, 7, 8а, 9, 16, 17, 26, 35, 36, 75, 80, 81, 83—85, 87, 89, 126, 130. *горбыль* 136.

гарбýль 8, 31, 93, 124, 128. *горбýль* 106 (нов.), 114 (нов.).

горбéль 113. *гарбунóк* 118.

Адведзены: *абрэ́зкі* 101. *гарбáтая дóшка* 141. *гарбýль* (тоўсты, круглы) 67. *гарбы́ль* 9 *(гэта гарбатая крывая даскá)*, 44 (тоўсты апóлак).

Карта № 4

ВЯНОК У ЗРУБЕ

№ 781 «Я. н. адзін рад бярвенняў у зрубе: вянок, вянец...»

На карце супрацьпастаўлены дзве назвы вянка зруба: *вянóк* і *вянéц.*

вянóк 19, 25а, 26, 45, 47, 52а, 53, 54, 60, 62, 65, 68, 69, 72, 120а, 129, 130. *венóк* 113, 114, 136. *вíнок* 98. *ванóк* 93, 138. *вынóк* 90—92, 95—97, 103, 131, 132. *вэнóк* 94, 94а, 96а, 102, 107, 108, 109, 133.

вянéц 4, 6, 7, 8а—11, 25а, 32, 33, 35, 36, 38, 41, 78, 79, 83, 85—89. *венéц* 113. *вынэ́ць* 90.

Матэрыялы, якія паведамілі супрацоўнікі Інстытута мовазнаўства імя Якуба Коласа АН Беларусі. Прыводзіцца лексема, якая картаграфуецца, назва населе-

нага пункта, дзе яна запісана, нумар сеткі ЛАБНГ, пад якім картаграфуецца лексема, хто паведаміў (прозвішча і ініцыялы), назвы раёнаў падаюцца скарочана.

вянок (Замошша Лб, 112, Т. М. Трухан; Беражно Крл, 61, І. І. Крамко; Вуглы Кп., 105, В. У. Мяснікова; Гольчычы Слц., 67, Н. Ц. Кажура; Жураўцы Влж, 57, А. А. Лукашанец; Рухава Стд, 115, Л. П. Кунцэвіч; Капыль 105, С. К. Берднік; Нізок Уздз, 65, Т. П. Бандарэнка; Перавознікі Аст, 18, І. Б. Мятліцкая; Вайкунцы Вр, 52, І. Г. Дода, інфарматар А. А. Адамоніс; Кругавічы Гн, 106, У. І. Кандрацеия; Залессе Чч, 123, В. М. Курцова).

вянéц (Турасполле Уш, 10, У. М. Свяжынскі; Дужаўшчына Чв, 79, В. П. Лемцюгова; Шаламы, Сл, 81, І. Я. Яшкін). *вінéц* (Калінаўка Крс, 87, Г. К. Ціванова).

Матэрыялы, якія даслалі выкладчыкі **Беларускага** дзяржаўнага універсітэта (г. Мінск), Гомельскага універсітэта, Брэсцкага і Віцебскага педінстытутаў. Пасля назвы населенага пункта прыводзіцца нумар сеткі ЛАБНГ, пад якім картаграфуецца лексема, запісаная ў гэтым пункце.

Матэрыялы, якія даслаў У. У. Барысюк (Брэсцкі педінстытут). Ваўкавыскі раён: в. Бабры (№ 51) *венóк*. Брэсцкі раён: в. Катэльня Баярская (№ 92) *вынóк*. Драгічынскі раён: в. Цыбкі (№ 95) *вынóк*. Івацэвіцкі раён: в. Бабровічы (№ 101) *вынóк*. Маларыцкі раён: в. Пажэжын (№ 64А) *вынóк*.

Матэрыялы, якія даслаў В. І. Іўчанкаў (Беларускі дзяржаўны універсітэт). Віцебскі раён: в. Валькі (№ 17) *вянéц*. Бялыніцкі раён: в. Асман-Касаева (№ 73) *вянéц*. Веткаўскі раён: в. Сівенка (№ 128) *вянóк*. Гродзенскі раён: в. Свіслач (№ 46) *вянóк*. Драгічынскі раён: в. Ліпнікі (№ 48А) *вынóк*. Краснапольскі раён: в. Вялікі Восаў (№ 87) *вянéц*. Лельчыцкі раён: в. Сіманічы (№ 134) *венóк*. Мядзельскі раён: в. Нікольцы (№ 21) *вянóк*. Уздзенскі раён: в. Таўкачэвічы (№ 65) *вянóк*.

Матэрыялы, якія даслаў І. І. Коваль (Гомельскі універсітэт). Брагінскі раён: г. п. Брагін (№ 67А) *венóк*; г. п. Камарын (№ 142) *венóк*. Гомельскі раён: в. Бабовічы (№ 125) *вянóк*. Добрушскі раён: в. Усохская Буда (№ 130) *віенóк*.

Матэрыялы, якія даслала Л. В. Леванцэвіч (Брэсцкі педінстытут). Бярозаўскі раён: г. Бяроза (№ 94) *вэнóк*; в. Здзітава (№ 94а) *вынóк*. Драгічынскі раён: в. Осаўцы (№ 48А) *вынóк*; в. Заніўе (№ 45А), *вынóк*. Камянецкі раён: в. Падбур'е (№ 43А) *вынóк*; в. Радзевічы (№ 91) *вынóк*. Лідскі раён: в. Алемпінова (№ 52а) *вянóк*. Пінскі раён: в. Марозавічы (52А) *вэнóк*.

Матэрыялы, якія даслала Н. Я. Мініна (Віцебскі педінстытут). Гарадоцкі раён: в. Антоненкі (№ 12) *вінéц*. Мёрскі раён: в. Падзявы (№ 2А) *вянéц*. Пастаўскі раён: в. Навасёлкі-2 (№ 3) *вянóк;* в. Сіманы (№ 12А) *вянóк*. Полацкі раён: в. Старая Палата (№ 6А) *вянéц*. Расонскі раён: в. Мурагі (№ 1) *вянéц*. Шумілінскі раён: г. п. Шуміліна (№ 14) *вянéц*.

Карта № 5

ГЛУХАЯ СЦЯНА

№ 786 «Я, н. частка сцяны з суцэльных бярвенняў: прасла, замёт...»

Картаграфуюцца назвы глухой сцяны будынка. Паказаны адрозненні па каранях і словаўтваральных элементах. Выдзелены таксама складаныя назвы. Азначэнні да слоў *сцянá, сцéнка,* якія адзначаны толькі адзін раз, не картаграфуюцца. Назва *сцéнка* картаграфуецца як *сцянá*, назва *глухавáя сцянá* — як *глухáя сцянá,* назва *суцэ́льная сцéнка* — як *суцэ́льная сцянá,* назва *тылавáя сцянá* — як *ты́льная сцянá,* назва *паркáн* — як *баркáн*. Не картаграфуюцца назвы, якія не адносяцца да тэмы карты: *вынóк, корогы́ш, плот, скразнóе бярнó.*

сьцянá 8, 25а *(крýглая сьцяна)*, 46 *(бярвеніста сьцяна)*, 48, 49, 60, 61 *(цыéльная сьцяна)*, 68, 69, 88, 106 *(продóўжная сьцяна)*, 115 *(скразявáя сьцяна)*, 118, 141, 142. *сьценá* 138. *сьцінá* 7 *(сціна са скваснóга бярвення)*, 25а *(хата з прарýбам ці канявáя сціна)*, 28, 31, 83, 86. *сьтенá* 134. *стінá* 94а *(стінá з цуцýльного, з вылётового дэ́рэва)*. *стынá* 95, 96 *(чясть стыны, чясть зрýба)*. *стыэнá* 103. *стэнá* 98 *(ціла стэнá)*, 109. *сьцéнка* 25, 102 *(сьцéнка з плашчóў доўгіх)*. *сьтéнка* 134. *стінка* 95.

глухáя сьцянá 27, 45, 70, 71, 74, 117, 120—123, 125, 126. *глухáя сценá* 135, 136. *глухáя сьцінá* 17, 85. *глухáя стынá* 90, 97. *глухáя стэнá* 108. *глухавáя сцянá* 116.

суцэ́льная сьцяна 22, 52а, 57, 59, 63, 99, 104, 111. *суцэ́льна сьця́на* 50. *суцэ́льная сьцéнка* 36.

суцэ́лна сьцянá 18, 51.

вылётна стынá 92, 133. *вылётная стынá* 132.

ты́льна сьцянá 56. *тылавáя сьцяна* 67 *(сьцяна тылавáя — з цэ́лых бярвéнняў)*.

прысьцéнак 139 *(да акóн)*, *прасьцéнок* 140. *прасьцéнык* 87. *прасьцéнък* 12. *прысьцéнак* 14.

замёт 1, 6, 8а, 9 *(не ў хаце ці ў хляве, а каля двара, ім утвараецца запóрысты двор)*, 10, 13, 15, 16, 21 *(замёт — быў плот)*, 24 *(частка агароджы каля дзянніка, гарадзілі бярвеннем з верхаўёў)*, 29, 34, 35, 37, 39, 40 *(мéжда хатый і сырáйім ставім у шýлкых замёт із бярвенняў)*, 41 *(замёт процім варот)*, 42, 44, 48, 73, 75, 79—82, 84, 89, 112, 118, 119, 124, 128, 129.

замётка 43.

прáсла 2, 4, 10, 11, 19, 20, 30, 33, 48, 49а, 52, 53, 58, 64—66, 76, 77, 80 *(прасла — за Дняпром)*, 127. *прáсло* 100, 136—139, 141. *пря́сла* 32.

пралёт 113, 131.

баркáн 114, 126. *боркáн* 107. *паркáн* 82.

Адзінкавыя: *лімягі* 38. *падóўжына* 47. *працівак (ад шýла да шула — працівак)* 24. *рыгавік* 78. *суцэ́льныя бярвёна* 3. *тын* 23 *(тын із шýлья)*.

Адведзены: *вынóк* 91. *коротыш* 94а *(од окна)*. *плот з завáлін* 94. *скразнóе бярно* 80. *скразнóя бярно* 72.

Карта № 6

ПРАСЛА (значэнне слова)

№ 787 «У якім значэнні ўжываецца слова прасла: а) частка плота ад слупка да слупка, б) від плота з жэрдак, в) частка сцяны ў будынку...»

Картаграфуецца значэнне слова *прáсла* (варыянты: *прáсло, пря́сла, пря́сло, прéсло, прáсма*).

'частка плота' *прáсла* 1, 3—11, 14, 20—31, 33, 35—37, 40, 45, 49а, 50, 52а, 54, 56—59, 62—77, 81, 104—106, 110, 111, 119, 121, 123, 124, 126, 127, 137, 138. *прáсло* 46, 47, 49, 51, 53, 61, 91, 93—94а, 96а, 100—102, 107, 109 *(у Вістровы,* 5 км), 113, 114, 132—135, 139. *прáсма* 18. *прéсло* 97, 98, 131. *пря́сла* 12, 13, 16, 32, 83, 85. *пря́сло* 90, 92, 95, 96, 103, 108.

'від агароджы' *прáсла* 7, 14, 31, 37, 40, 43, 57, 59, 74, 79, 81, 82, 99, 118, 119, 123, 124, 128, 129, 141, 142. *прáсло* 114, 133. *пря́сла* 44, 84, 86—89.

'частка сцяны ад слупа да слупа' *прáсла* 2, 4, 10, 11, 19—21, 30, 33, 48, 49а, 52, 58, 64—66, 76, 77, 127, 139, 141. *прáсло* 53, 100, 136—138. *пря́сла* 32.

Іншыя значэнні: 'зямельны ўчастак паміж двума дрэвамі, слупамі і інш.' *прáсла* 8а, 23. 'перакладзіна ў прыстасаванні для сушэння снапоў' *прáсла* 29. 'бакавая агароджа на масту' *прáсла* 78. 'перагародка ў хляве' *прáсло* 138. *пря́сло* 108. 'частка столі ад бэлькі да сцяны' *прáсла* 121.

Адсутнасць назвы: 15, 17, 34, 38, 39, 41, 42, 46, 55, 60, 80, 112, 115—117, 120, 122, 125, 130, 140.

Карта № 7

ШТАНДАРЫ

№ 788 «Я. н. укапаныя ў зямлю слупы, на якія ставіцца першы вянок зруба: штандары, шандоры, шкандары...»

Картаграфуюцца назвы штандараў (калод, на якія ставіцца першы вянок зруба). Паказаны адрозненні па каранях і фанетычных рысах (адзначаны нерэгулярныя фанетычныя змены). Назва *штанды́ра* картаграфуецца як *штандáры,* назва

шкіндáры — як *шкандáры,* назвы *штымпáлі, стэнпáлі* — як *штанпáлі,* назва *калóды* — як *калóдкі,* назва *стаýпы* — як *стаýбы,* назва *шваí* — як *сваí,* назвы *шýля, шýло* — як *шýлы.*

штандáры 10, 11, 26, 28, 30, 33 *(ставілі на камні пазней, а раньшы на дубовыя штандары),* 36—38, 49а, 62—64, 66, 67, 70—72, 75—77, 80—82, 86, 100, 110—112, 114—116, 120—123, 126—128, 134—137, 139—142. *штандáрі* 88, 138. *штанды́ра* 87. *штъндáры* 42, 83. *штындáры* 35, 40, 43, 78, 79, 89, 117. *штэндáры* 113.

стандáры 31, 68, 74.

шкандáры 86, 119, 124, 129, 130. *шкындáры* 41, 42, 44, 82, 84, 85. *шкіндáры* 118.

шандóры 48. *шпіндáры* 73. *штангáры* 105. *штандáрская бярнó* 6. *шчендáры* 107. *шчындáры* 101.

штынпáлі 95, 103, 109, 132. *штымпáлі* 95. *штэмпáлі* 108, 133. *стэнпáлі* 94а.

калóдкі 14. *калóткі* 13, 19, 24, 26 (трад.), 30, 52. *колóдкі* 106. *колодкі* 101, 102. *колóткі* 94. *калóды* 2.

пáлі 25, 58, 60, 94, 131. *палí* 98.

стаýбы 1, 49. *стовбы́* 96, 97. *стувбы* 92. *стаýпы* 4. *стаýпэ́* 46. *стоýпы* 122. *стóýбікі* 87.

сваí 4, 58 (нов.), 93. *шваí* 25.

шýлы 54, 104, 125. *шýля* 59. *шýльля* 57. *шýло* (адз.) 61.

Адзінкавыя: *ашлáпы* 69. *пудмýрок* 90. *свáгі* 8. *слуп* 45. *слупóк* 45. *стаяны́* 142. *стурсакі* 96а. *швэ́лі* 51. *шпáлы* 20. *фундáмент* 16 (нов.)

Зруб ставілі на камяні: 3, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 23, 25а, 27, 29 *(на кáмнях; у стараверай на калотках),* 32, 33, 34, 37, 39, 40, 47, 49 *(адры́на на стаýбах, падрýбы ў хаце на камéча)* 50, 52а, 53, 55, 62, 65, 90, 91, 99.

Карта № 8

ШТАНДАРЫНА

№ 788 «Я. н. укапаныя ў зямлю слупы, на якія ставіцца першы вянок зруба: штандары, шандоры, шкандары... Адз. лік: шандорына, штандарына...»

Картаграфуюцца назвы штандарыны (аднаго са слупоў, на якія ставіцца зруб будынка). Паказаны адрозненні па каранях і словаўтваральных элементах. Фанетычныя асаблівасці, у тым ліку вынікі нерэгулярных фанетычных змен, не ўлічваюцца. Назва *калóда* картаграфуецца як *калóдка,* назва *шулó* — як *шýла.*

штандáр 10, 62, 71, 82, 115, 127, 128, 135, 140. *штэндáр* 113. *шкандáр* 82, 129.

штандáра 70, 86, 111, 114, 134, 138. *штындáра* 79, 84. *стандáра* 68. *шкандáра* 86, 119, 124. *шкындáра* 82. *шкіндáра* 118. *шчендáра* 107. *штанды́ра* 87.

штандáрына 30, 36, 37, 49а, 63, 66, 67, 75—77, 80, 81, 110, 120, 123, 126, 129. *штындáрына* 35, 40, 117. *стандáрына* 31, 74. *шкындáріна* 41. *шкындáрына* 85. *шчындáрына* 101. *штангáрына* 105. *шпіндáрына* 73.

штындáрская бярнó 6.

штынпáль 95, 103, 109, 132. *штымпáль* 95. *штэмпáль* 108, 133. *стэнпáль* 94а.

калóтка 13, 24, 26, 32. *колóтка* 94. *колэ́дка* 102. *калóда* 2.

пáля 25, 58, 60, 94.

паль 98, 131.

стовб 92, 96. *стоýп* 1, 4.

свáя 4, 58, 93. *швáя* 25.

шýла 104. *шýло* 61. *шуло́* 59.

Адзінкавыя: *ашлáп* 69. *свáга* 8. *слуп* 45. *слупóк* 45. *стурсáк* 96а. *швэ́ля* 51.

Карта № 9

СУЦЭЛЬНАЕ БЯРВЯНО, ЯКОЕ КЛАДЗЕЦЦА НАД СТОЧАНЫМІ

№ 789 «Я. н. суцэльнае бервяно, якое кладзецца ў сцяне над сточанымі часткамі: ашлан, ашлап...»

Картаграфуюцца назвы суцэльнага бервяна ў сцяне будынка, якое кладзецца над сточанымі бярвеннямі. Паказаны адрозненні па каранях і словаўтваральных элементах. Назвы *ошчэ́п, óчып* картаграфуюцца як *ачэ́п,* назвы *ошчэ́па, ачáпа, очáпа* — як *ачэ́па,* назва *вылётова дэрэвы́на* — як *вылётнае.* Не картаграфуюцца назвы *бервяно, бярно, браўнó, брус, дыль* без азначэння (не адпавядаюць тэме карты). Як паказвае матэрыял, у адказы трапілі не толькі назвы наогул суцэльнага бервяна, а таксама назвы бервяна, якое кладзецца над дзвярыма, вокнамі, або ў верхняй частцы зруба.

1 *суцэ́льная бярнó.* 2 *суцэ́льная бярнó (на вокнах).* 3 *суцэ́льная бервянó.* 4 *ахлóпка, ахлапнáя бáлька.* 5. 6 *дайжнóя бярнó.* 7 *ашлапнóя браўнó, скразнóя бярнó.* 8 —. 8а *пъдбáлічнъя.* 9 *падбáлешнае.* 10 *ашлáп.* 11 *бярнó.* 12 *ахлъпнóя бярнó.* 13, 14 *ашлáп.* 15. *ахлáп.* 16 *браўнó.* 17 *суцэ́льнае, ахлýп.* 18 *ашлáп.* 19 *дайжнíк.* 20 *ашчэ́п.* 21 *скрасéнная, суцэ́лная.* 22 *клáдзя.* 23 *ашлáп.* 24 *суцэ́лная бервянó.* 24 *ачапíць.* 25а. *бярнó.* 26 *ачэ́п.* 27 *пірапýсная бервянó.* 28—34 *ашлáп.* 35 *прадóльныя бярно.* 36 *ашлáп, перакры́ццéя.* 37 *вянéц, скразнóё бервянó.* 38. 39. *ашлупнóя браўнó.* 40—. 41 *шлігавíна.* 42 *пірыклáдзіна.* 43. 44—. 45—47 *ачэ́п.* 48 *ашлáп.* 49, 49а *ачэ́п.* 50 *ашлáп.* 51 *брус.* 52, 52а *ачэ́п.* 53 *плашчáк (па вокнах), ашлáп (уверсе).* 54, 55 *ашлáп.* 56 *ачэ́п.* 57 *ашлáп; ашлáпіць.* 58 *суцэльная бервянó; ашлáпа (над вокнамі, дзвярамі).* 59—61 *ашлáп.* 62 *ачэ́п, ашлáп.* 63 *ашлáп.* 64 *ашлáп (паслéдняя бервяно).* 65 *ашлáп.* 66 *скразнóя бервянó.* 67, 68 *ашлáп.* 69—. 70 *ашлáп.* 71 *ачэ́п.* 72 *ашлáп (над дзверамі, вокнамі).* 73. *ашлáп.* 74 *скразнóе, ашлáпавае браўнó.* 75 *суцэ́льная браўнó.* 76 *ашлáп.* 77 *ашлáпіць бярнóм.* 78. 79. 80 *ашлáп.* 81 *суцэ́льная.* 82 *пóдрубнае, цэ́лыя бярно.* 83 *пыцягнíк.* 84 *скразнóя.* 85 *прадóльныя бірвянó.* 86 *абця́га; абця́гвайіць стóчкі.* 87 *істóчык.* 88, 89 *ашлáп.* 90 *вылíютна дырывы́на.* 91 *óчып;* мн. *очэ́пы.* 92 *дыль.* 93 *накрываю́т óкна, палажы́ý на óкна.* 94 *суцэ́льная дэ́рэвіна, суцэ́льное дэ́рво.* 94а *цуцэ́льна, вылётова дэрэвы́на.* 95 *очэ́па* (зверху зруба); *вылётный дыль.* 96 *вылётный дыль.* 96а—. 97—. 98 *очэ́па.* 99—. 100 *правíла.* 101 *перакры́цце.* 102 *плошчáк (усякае бервяно).* 103 *суцэ́льна дырывы́на, дыль.* 104—, *ашлáп (над дзвярыма).* 105 *ачáпа.* 106 *ашля́піна.* 107 *ошчэ́па.* 108 *суцíлнэе.* 109 *суцíлна, сквознá дэрэвы́на.* 110 *бервянó.* 111 *ашлáп.* 112 *ачóпіна.* 113 *обоўя́ска, очáпа.* 114 *суцэ́лное, ошлáп.* 115 *пярэ́пуск.* 116, 117 *ашлáп.* 118 *цэ́лая.* 119 *ашлáп.* 120 *найлётнае браўнó.* 120а—. 121 *ашлáп.* 122 *суцэ́льнае палена, суцы́лкаваты брус.* 123 *скразнóе, заземнае браўнó.* 124 *навылётна палéна, суцэ́льная браўнó.* 125 *стóчка.* 126 *ашлáп.* 127 *ашлáп, падóўжнае палéна.* 128 *суцэ́льнае, суцэ́лнае, цэ́лае браўно.* 129—. 130—. 131 *цілый дыль.* 132 *вылётна(я) дырывы́на.* 133 *ошчэ́п,* сьвязь (рэдк.). 134 *суцэльно, цэ́лое полéно.* 135 *суцэ́лнэ палéно.* 136 *ашлап.* 137 *прагóн.* 138 *дóўгаль, суцэ́льнэ полéно, зьвязь.* 139 *ашлáп.* 140 *ошлáп.* 141 *суцэ́льнае бервянó.* 142 *нястóчанае палéна.*

Карта № 10

ШУЛА

№ 790 «Я. н. бервяно ці тоўсты брус, укапаны старчком у зямлю для закладкі сцяны ці для варот: стоўб, стоўп, шула...» № 791 «Я. н. апорныя слупы ў гумне і іншых гаспадарчых будынках: а) у сцяне: шула, шуло, ...»

Картаграфуюцца назвы шула (у сцяне пабудовы, у варотах і інш.). Паказаны адрозненні па каранях і націску. Назва *оўшýло* картаграфуецца як *ушýла,* назва *столп* — як *стоўб,* назва *ушвáк* — як *ушак.*

№ 790 *шýла* 12, 13 (ж. р.), 15 (ж. р.), 24 (н. р.), 30, 33, 39 (ж. р.), 44 (ж. р.), 45, 48, 49а, 67, 69, 70, 73, 76, 78—89, 104, 105, 110, 113, 116, 118, 119, 123, 124 (в. Смычок), 125, 126, 128—130, 142. *шýло* 47, 50 (у будынку), 55 (у будынку), 60—62, 99, 101, 114, 115, 135, 136, 140.

шулá 1, 2, 5—11, 14, 21, 22 *(шула становіцца на зьвязь),* 28, 31, 34—38, 41 *(шула — калі пазы з двух бакоў ці паз з аднаго боку),* 42, 43, 71, 73—75, 124 (в. Салтанаўка).

шулó 19, 20, 23 *(шуло ставяць на бервяно, якое кладзецца на падмýрок),* 25, 52, 53, 57—59, 63—65, 68 (у варотах), 106.

ушýла 32, 66 (ж. р.), 72, 111, 117, 120а, 121, 122, 127, 137, 139, 141, 142. *ушýло* 112. *ойшýло* 138.
шýліна 17.
шýлы мн. 1 *(на шýлах вароты вісяць)*, 2, 6, 8, 19, 24, 45. *шýла* мн. 53. *шýльле* 30. *шýльля* 13, 59, 68, 69, 71, 80. *шýлья* 13, 57, 65.
стоўб 40, 41, 46, 77, 87, 89, 101, 133. *стôўб* 94. *стовб* 92, 96, 96а, 97. *стоўп* 4 (мн. *стаўпы́*), 9 *(у плоце)*, 41, 49, 100, 102. *стоўп* 49, 93. *стовп* 94а, 95, 98, 103, 108, 109, 131, 132. *столп* 7, 16.
слуп 3, 18, 25а—27, 50 *(у варотах, весніцах)*, 51, 52а, 55 (у варотах), 56, 58.
слупáк 49а.
верая́ 52 *(для апоры дзвярэй у гумне)*, 62 (для ўтрымання варот), 73 (для варот). вярая 20 (мн. *вярэ́і*).
вушáк 107. *ушáк* 112, 134.
вушы́ла 120 (у варотах).
Адзінкавыя: *шульц* 91.
Адведзены: *шýлыць* 92 (верхняе бервяно над дзвярыма).
№ 791 *шýла* 4 (ж. р.) 12, 13 (ж. р.), 15 (ж. р.), 24, 25а, 32, 33, 39, 44 (ж. р.), 45, 48, 49а, 51 (ж. р.) 54, 67, 69, 70, 76—79, 81—84, 86—89, 104, 105, 110, 116, 118, 119, 121, 123, 124 (в. Смычок), 125, 126, 128, 129, 142. *шýло* 50, 55, 56, 60, 61, 62, 99—101, 114, 115, 135, 136.
шулá 2, 5—11, 14, 21, 22, 28, 29, 31, 34—38, 40—43, 71, 73—75, 125 (в. Салтаўшчына).
шулó 19, 20, 23, 26, 27, 51, 52, 52а, 57—59, 63—65, 68, 80, 106.
ушýла 66, 72, 111, 117, 120а, 122, 127, 139. *ушýло* 112. *ойшýшо* 138.
шул 18. *шýліна* 17. *прашýлак* 80.
шýлы мн. 3, 6, 8, 45, 69. *шулы́* мн. 18, 52, 70. *шýльле* 70. *шýльля* 68. *шýлья* 57, 58.
стоўб 133. *стôўб* 94. *стовб* 96, 96а. *стоўп* 102. *стôўп* 93. *стовп* 94а, 95, 98 (мн. *стувпэ́*), 103, 108, 109. *столп* 16.
вушáк 47, 107, 113. *ушвáк* 131.
Адзінкавыя: *апóра* 30. *апóры* 46. *бáкты* 46. *лýткі* 87. *пудпóры* 45. *пыдстáўка* 7. *сóмчык* 98. *ставэ́ць* 90 (мн. *ставці́*). *стóйка* 7. *швéля* 53. *шульц* 91.
Адведзены: *шýлыць* 92 (верхняе бервяно над дзвярыма).

Карта № 11

САХА (апора для бэлек)

№ 791 «Я. н. апорныя слупы ў гумне і іншых гаспадарчых будынках: б) апоры для баляк у гумне, хляве: саха, рассоха...»
Картаграфуюцца назвы апоры (апорнага слупа) для бэлек. Паказаны адрозненні па каранях і словаўтваральных элементах. Назва *сóшкі* картаграфуецца як *сахá*, назвы *рассóхі, россóшка* — як *рассóха*, назвы *шулы́, прашýлак* — як *шýла*, назва *рускóса* — як *раскóсы*, назвы *дзяды́, дзяткí* — як *дзед*, назвы *стóйка падбáлашная, стóйкі* — як *стóйка*. Адведзены ад картаграфавання словы *пірарýб* і *страпíлы* (не адносяцца да тэмы карты).
сахá 19, 20, 22, 23, 27, 36, 47, 48, 49а, 51—62, 71, 75, 81, 82, 86, 88, 100, 104, 105, 110, 111, 116, 119, 121, 123, 125—128, 135, 139, 142 *(у гумне нáрвіны, саха і прысýшак, на саху ложаць свóлак — круглае палена)*. *сохá* 90, 96, 113, 114, 134, 137, 138. *сóха* 89, 140, 141. *сухá* 92. *съхá* 17, 34, 37, 42, 73, 80. *сыхá* 16, 38, 44, 78, 84, 85. *сóшкі* 117.
рассóха 111. *расóха* 122. *россóха* 132 *(ны в нас, в нас так нымáйіка)*. *росóха* 107. *россóшка* 133. *расóхі* 122. *россóхі* 106. *росóхі* 94.
сахóр 82.
шýла 25а, 30, 32, 33, 79, 129. *шулá* 8а, 30. *шулó* 26, 65, 106. *шулы́* 18. *прашýлак* 80.
апóры 30, 46. *опóра* 108. *падпóры* 28, 46, 87. *піднóра* 133. *пóдпірка* 98. *подпóра* 97, 133. *пудпóра* 95, 101, 103, 109 *(і в хаты)*, 131. *путпóра* 92. *пыдпóра* 94а *(в двóрах, в колхозы)*. *распóры* 115. *распóрычы* 115. *упóрка* 14. *упóры* 70, 72 *(у бальшых будынках)*, 115.
раскóсы 31. *роскóсы* 96. *рускóса* 98.
стоўп 4, 11, 49, 76, 102 ***(под Барановічамі)***, 118. *столб* 120. *столп* 68, 112.
дзет 2 *(ставіцца на перарýп)*, 69.
дзяды́ 63, 69. *дзяткí* 69.
стóйка 7. *стóйка падбáлашная* 84. *стóйкі* 14.
Адзінкавыя: *бáкты* 45. *бáнты* 21. *закáт* 10. *зывáл* 83. *кóзлы* 64. *крахéлкі* 24. *пыдстáўка* 7. *рыгазюліна* 35. *слуп* 124. *сталкí* 99. *стóці* 3. *шпары́* 87.
Адсутнасць назвы: 1, 5, 8. 9, 12, 13, 15, 25 (няма рэаліі, іншы тып пабудовы), 29 *(не будавалі тут так, як на Магілёўшчыне, не было сох, а былі крóклы)*, 35, 39, 66, 77, 85, 91, 93, 141.
Адведзены: *пірарýб* 6 *(гэта бэ́лька)*. *страпíлы* 45.

Карта № 12

СОШКІ (АПОРЫ) НА БЭЛЬКАХ

№ 792 «Я. н. перакрыжаваныя ўверсе слупкі, якія ставяцца на бэлькі для апоры страхі ў гаспадарчым будынку: дзяды, сошкі, сохі...»
Картаграфуюцца назвы падпораў на бэльках, якія ўмацоўваюць апору страхі. Паказаны адрозненні па каранях і словаўтваральных элементах. Назвы *сóшкі, розсóхі* картаграфуюцца як *сóхі*, назвы *дзед, дзядóк, дзяткí* — як *дзяды́*, назвы *кóзлы, кóзла, кóзлікі, къзялóк* — як *казлы́*, назвы *падпóра, падпóра патстрапíльная, падпóркі* — як *падпóры*, назвы *чапёлы, чапялá, чапёлкі* — як *чапёлы*, назвы *хрыставíна, крíставíны* — як *храставíны*, назва *крясты́* — як *хрaсты́*. Назвы, якія не адносяцца да тэмы карты, не картаграфуюцца *(вітрáк, вітранкы, ключы́, мурлáты, паясы́, скрыплéнія)*.
сóхі 35, 49а, 57, 61, 67, 76, 79, 85, 99, 100, 113, 114, 121, 123, 127, 136, 138. *сóшкі* 6, 59, 62, 80, 86, 122, 134. *розсóхі* 106.
дзяды́ 21 *(за Мя́дзелам)*, 22, 26, 33, 63, 64, 110, 116. *дзяткí* 3. *дзет* 2, 23, 33. *дзядóк* 25а, 27, 71, 78, 104, 118, 126. *дзедóк* 107.
казлы́ 6, 52а, 58, 67, 104. *казлэ́* 53, 54, 60. *кóзлы* 33, 128. *кóзла* 105, 127. *кóзлікі* 62, 84. *къзялóк* 15.
падпóры 135. *патпóры* 9. *пудпóры* 95 *(в двóрах і в колхозах)*, 103 *(в колхозах, в двóрах)*. *падпóра патстрапíльная* 36. *пыдпóра* 94а *(в маёнтках)*. *подпóркі* 94.
опóры 90. *распóркі* 14. *спóры* 109 *(спóра* адз.; *спырáлы кроквы од балькы пуд крóквыну)*. *упóры* 120.
чапёлкі 24, 81. *чапёлы* 52, 58. *чапёлка* 24, 77, 81, 124. *чапялá* 52, 74.
хрыставíна 42. *крíставíны* 40, 41.
храсты́ 42. *крясты́* 83.
пэрэкрэ́сты 94а.
патпáшнікі 9 *(адзін край яго ўпіраецца ў сцяну, другі ў бэльку)*, 18.
раскóсы 14. *роскóсы* 101.
касякí 115 *(кася́к* адз.).
Адзінкавыя: *бáпка* 118. *крахéлкі* 24. *памóшнікі* 68. *пастóльцы* 21. *патстáўкі* 19. *прысýшкі* 142. *слупкí* 49. *стаўпы́* 4. *стаўпы́ патстрапíльныя* 31. *стаякí* 51. *стóйкэ* 98. *стóлок* 102. *стоўп* 4.
Адсутнасць назвы: 1, 7, 8, 8а, 10, 11, 12, 13, 16, 17, 20, 25, 28, 29, 32, 34, 37, 38, 39, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 56, 66, 72, 73, 75, 87, 88, 89, 93, 96а, 97, 108, 119, 125, 129, 130, 131, 137, 140, 141.
Адведзены: *вітрáк* 132 *(до козлýв ('да кроквaў') прыбываéцца і до бальки, шоб козлы́ ны хытáлыса)*. *вітранкы* 96 *(вітранка* адз.). *ключы́* 65, 67, 111 (на хляве), 139. *ключэ́* 50, 55. *мурлáты* 91. *паясы́* 30. *скрыплéнія* 92 (нов.).

Карта № 13

ПАДОЎЖНАЯ БЭЛЬКА

№ 794 «Я. н. доўгае бервяно, якое кладуць на сохі ў гаспадарчым будынку: пажыліна, кладзь, балька, шляга...»

Картаграфуюцца назвы падоўжнай бэлькі ў гаспадарчым будынку. Паказаны адрозненні па каранях, словаўтваральных элементах, некаторых фанетычных асаблівасцях. Назвы *навулётна бáлька, подóвжня бáлька, прапуснáя бáлька* картаграфуюцца як *бáлька*, назвы *пажы́льнік, пажы́лле, жы́ліна, жы́лка* — як *пажы́ліна*, назвы *клáдзя, клáдка* — як *кладзь*, назва *швóлак* — як *свóлак*, назвы *ачэ́п, ачóпа, ачэ́пы* — як *ачэ́па*, назва *вэ́рхнее правіло* — як *правіла*, назва *сóлом'е* — як *саламянó*. назвы *пыцягі, абцяга* — як *пацяга*, назва *заземнае палёна* — як *заземы*, назва *навулётны брус* — як *брус*, назва *мурлáты* — як *мурлáта*.

бáлька 7, 29, 30, 32, 33, 41—43, 48—49а, 71, 72, 79, 85, 89, 95, 100, 103 *(балька на пудпóрах)*, 106, 108, 116, 120а; 123, 136, 139, 140, 142. *навулётна бáлька* 135. *подóвжня бáлька* 132 *(в хаты пудпырáе попырэчні, на россохах ныма)*. *прапуснáя бáлька* 26.

бáлка 31, 65, 67, 70, 74, 80, 87, 101, 126.

бэ́лька 46, 50, 55, 78.

бэ́лёк 91.

пажы́ліна 2, 4, 10, 11, 17, 28. *пожы́ліна* 117. *пажы́льнік* 28. *пажы́лле* 9, 14. *жы́ліна* 57, 117. *жы́лка* 5.

кладзь 44, 73, 80, 105, 110, 138. *клаць* 3, 6, 21, 29, 35, 38, 52а, 61, 64, 99. *клáдзя* 22. *клáдка* 54. *клáтка* 53.

перэ́клад 114. *пырыклáд* 90. *пэрэклáд* 113.

свóлак 56, 57, 76, 118, 119, 127. *свóлок* 114. *швóлак* 67.

асмóлак 58, 62, 104.

прагóн 40, 45, 77, 87, 115 *(прагóны* мн.*)*, 120, 121. *прогóн* 96 (нов.), 113 (нов). *пругóн* 98.

очэ́па 90, 131. *учэ́па* 92. *ачэ́п* 60. *ачэ́пы* (мн.) 90, 101. *очóпа* 102.

даўжнік 19, 20.

даўгáч 68 *(даўгачы́* мн.*)*. *дóўжык* 128.

мáтачына 24, 25а.

мáціца 25 (рэаліі няма, назву ведаюць).

правіла 111. *правы́ло* 95 (рэдк.; рэалія існавала ў аддаленых мясцовасцях), 97, 103 *(правы́ло на пудпóрах)*. *вэ́рхнее правіло* 94.

саламянó 79, 81, 85, 87. *сóлом'е* 134.

канькавáя жардзіна 1. *кынівáя* 16. *кънівáя* 15.

пацяга 126. *пыцягі* 83. *абцяга* 86.

заземы 89. *заземнае палёна* 74.

брус 125, 129, 135. *навулётны брус* 135. *брусы́* 83.

атрáм 33 (у хаці). *отрáм* 94а.

сьліз 51, 84.

мурлáта 92. *мурлáты* 54.

Адзінкавыя: *ашлáпіна* 63. *біліна* 69. *бряўнó* 88. *бурлáта* 36. *воўк* 59. *гудýн* 137. *дзядóк* 27. *дзяравіна* 56. *жэ́рдка* 52. *запясóчнік* 141. *ключы́шчэ* 107. *кóзлы* 82. *крэ́йка* 52. *мáўрма* 27. *нáрвіна* 142. *паясы́* 47. *паравóд* 124 *пірыклáдзіна* 83. *полéна* 122. *пыткрáсіцы* 89. *пярэ́валака* 66. *пярэ́чніца* 21. *сьвязь* 75. *шáпка* 23. *швэ́лі* 18. *шліга* 82. *шляга* 96а.

Адсутнасць назвы: 8, 12, 13, 34, 37, 39, 93, 109, 130, 133.

Карта № 14

ПАДПОРА

№ 793 «Я. н. палка, якой падпіраюць пахілены будынак: падпорка, упора, упорына...»

Картаграфуюцца назвы падпоры для пахіленага будынка. Паказаны адрозненні па каранях і словаўтваральных элементах. Назва *підпэ́ра* картаграфуецца як *падпóра*, назва *патпірка* — як *падпóрка*, назвы *пóдпарка, пóдперка* — як *пóдпірка*, назвы *упóр, упóрка* — як *упóра*, назва *спóрка* — як *спóра*, назва *лісá* — як *ліса*. Матэрыял няпоўны (пытанне № 798 не было абавязковым для выканання).

падпóра 54, 81, 85, 87, 105, 120а. *патпóра* 9, 18, 19, 24, 26, 32, 33, 38, 45, 52, 53, 54, 57, 70, 72, 81, 93, 115, 135, 142. *подпóра* 90, 94, 96, 96а, 114, 133. *потпóра* 113. *пудпóра* 95, 97, 103, 108. *путпóра* 92, 132. *підпэ́ра* 98.

падпóрка 8а, 38, 65, 67, 79, 81, 83, 87, 105, 106, 112. *патпóрка* 10, 11, 33, 38, 53, 60, 61, 62, 65, 68, 69, 78, 83, 123, 142. *подпóрка* 94. *пътпóрка* 8а. *пыдпóрка* 94а. *патпірка* 53.

пóдпірка 81, 87, 122, 141. *пýдпірка* 138. *пýдпырка* 95. *пі^ю^дпырка* 108. *пóдперка* 138. *пóдпарка* 87 (рэдк.), *пóдпорка* 94.

упóра 4, 33, 82, 85, 88, 89 (рэдк.), 120. *упóр* 130. *упóрка* 8а, 32, 33.

спóра 109. *спóрка* 133.

патпóр 67. *патпóрына* 9.

ліс́іца 107. *лісá* 133.

Матэрыялы, якія даслалі выкладчыкі Беларускага дзяржаўнага універсітэта (г. Мінск), Гомельскага універсітэта, Брэсцкага і Віцебскага педінстытутаў. Пасля назвы населенага пункта прыводзіцца нумар сеткі ЛАБНГ, пад якім картаграфуецца лексема, запісаная ў гэтым пункце.

Матэрыялы, якія даслаў У. У. Барысюк (Брэсцкі педінстытут). Ваўкавыскі раён: в. Бабры (№ 51) *падпóра.* Івацэвіцкі раён: в. Бабровічы (№ 101) *пудпóра.* Маларыцкі раён: в. Пажэжык (№ 64А) *пудпóра.*

Матэрыялы, якія даслаў В. І. Іўчанкаў (Беларускі дзяржаўны універсітэт). Бабруйскі раён: в. Маліннікі (№ 118) *упóра.* Віцебскі раён: в. Валькі (№ 17) *падпóрка.* Глыбоцкі раён: в. Бервякі (№ 6) *падпóрка.* Гродзенскі раён: в. Свіслач (№ 46) *падпóрка.* Дзяржынскі раён: в. Кавальцы (№ 64) *падпóрка.* Горад Калінкавічы (№ 122) *падпóрка.* Краснапольскі раён: в. Вялікі Восаў (№ 87) *пóдпарка.* Уздзенскі раён: в. Таўкачэвічы (№ 65) *падпóра.*

Матэрыялы, якія даслаў У. І. Коваль (Гомельскі універсітэт). Брагінскі раён: г. п. Брагін (№ 67А) *падпóрка;* г. п. Камарын (№ 142) *падпóрка.* Гомельскі раён: в. Бабовічы (№ 125) *падпóра, пóдпарка.* Добрушскі раён: в. Усохская Буда (№ 130) *падпóра, падпóрка.*

Матэрыялы, якія даслала Л. В. Леванцэвіч (Брэсцкі педінстытут). Бярозаўскі раён: в. Здзітава (№ 94а) *пýдпырка.* Драгічынскі раён: в. Осаўцы (№ 48А) *подпóра.* Івацэвіцкі раён: в. Гошчава (№ 46А) *падпóрка.* Камянецкі раён: в. Радзевічы (№ 91) *путпóра.* Лідскі раён: в. Алемпінова (№ 52а) *падпóра.*

Матэрыялы, якія даслала Н. Я. Мініна. Гарадоцкі раён: в. Антоненкі (№ 12) *патпóрка.* Мёрскі раён: в. Падзявы (№ 2А) *падпóрка.* Пастаўскі раён: в. Навасёлкі-2 (№ 3) *патпóрка;* в. Сіманы (№ 12А) *патпóрка;* в. Сліжава (№ 2) *падпóра.* Полацкі раён: в. Старая Палата (№ 6А) *падпóра.* Расонскі раён: в. Мурагі (№ 1) *патпóрка.* Чашніцкі раён: в. Церабені (№ 33) *патпóрка.* Шумілінскі раён: г. п. Шуміліна (№ 14) *патпóрка.*

Карта № 15

ВЫШКІ

№ 798 «Я. н. столь з жэрдак у хлявах: насціл, вышкі, пакот...»

Картаграфуюцца назвы вышак. Паказаны адрозненні па каранях і словаўтваральных элементах. Матэрыял няпоўны (пытанне № 798 не было абавязковым для выканання).

вы́шкі 18—20, 26, 34, 37, 54, 57, 62, 66—69, 72, 78, 79, 81, 83, 85, 87, 93, 94, 105, 112, 113, 115, 130, 142. *вішкі* 133, 138. *вýшкі* 114, 136, 139. *вы́шкы* 90, 92, 95—97, 103, 108, 109, 131, 132. *вэ́шкэ* 98.

палáткі 48, 51, 53, 60—62, 139.

пълáці 8а. *пълáць* ж. р. 8а.

насціл 10, 11, 79, 85, 87, 88.

столь 4, 57 (рэдк.), 87.

сталявáнне 8. *сталявáня* 58.

гарá 62, 115.

паталóк 9. *пыталóк* 89.

Адзінкавыя: *грáнды* 45. *нізóк* 107. *накóт* (з бярвенняў) 9. *пакóт (кругляком)* 93.

Назвы, якія паведамілі супрацоўнікі Інстытута мовазнаўства імя Якуба Коласа АН Беларусі. Прыводзіцца лексема, якая картаграфуецца, назва населенага пункта, дзе яна запісана, нумар сеткі ЛАБНГ, пад якім картаграфуецца лексема, хто паведаміў.

вышкі: Шаламы Сл, 81, І. Я. Яшкін; Залессе Чч, 123, В. М. Курцова; Янава Тл, 35, А. І. Жураўскі; Кругавічы Гн, 106, І. У. Кандрацеця; Вайкунцы Вр, 52, І. Г. Дода.

Матэрыялы, якія даслалі выкладчыкі Беларускага дзяржаўнага універсітэта (г. Мінск), Гомельскага універсітэта, Брэсцкага і Віцебскага педінстытутаў. Пасля назвы населенага пункта прыводзіцца нумар сеткі ЛАБНГ, пад якім картаграфуецца лексема, запісаная ў гэтым пункце.

Матэрыялы, якія даслалі У. У. Барысюк (Брэсцкі педінстытут). Ваўкавыскі раён: в. Бабры (№ 51) *гара́*. Івацэвіцкі раён: в. Бабровічы (№ 101) *вышкі*. Горад Маларыта (№ 64А) *вышкы*.

Матэрыялы, якія даслаў В. І. Іўчанкаў (Беларускі дзяржаўны універсітэт). Бабруйскі раён: в. Маліннікі (№ 118) *насціл*. Бялыніцкі раён: в. Асман-Касаева (№ 73) *насціл*. Веткаўскі раён: в. Сівенка (№ 128) *насціл*. Віцебскі раён: в. Валькі (№ 17) *насціл, сталява́нне*. Глыбоцкі раён: в. Бервякі (№ 6) *гара́*. Гродзенскі раён: в. Свіслач (№ 45) *гара́*. Дзяржынскі раён: в. Кавальцы (№ 64) *вышкі*. Лельчыцкі раён: в. Сіманічы (№ 134) *ву́шкі*. Рагачоўскі раён: в. Новыя Журавічы (№ 77) *вышкі, гара́*. Уздзенскі раён: в. Таўкачэвічы (№ 65) *вышкі*.

Матэрыялы, якія даслаў У. І. Коваль (Гомельскі універсітэт). Брагінскі раён: г. п. Брагін (№ 67А) *вышкі;* г. п. Камарын (№ 142) *вышкі*. Гомельскі раён: в. Бабовічы (№ 125) *вышкі*. Добрушскі раён: в. Усохская Буда (№ 130) *вішкі*.

Матэрыялы, якія даслала Л. В. Леванцэвіч (Брэсцкі педінстытут). Бярозаўскі раён: г. Бяроза (№ 94) *вышкі;* в. Здзітава (№ 94а) *вышкі*. Драгічынскі раён: в. Осаўцы (№ 48А) *вышкы*. Івацэвіцкі раён: в. Гошчава (№ 46А) *вышкі*. Камянецкі раён: в. Падбур'е (№ 91) *вышкі*. Лідскі раён: в. Алемпінова (№ 52а) *пала́ткі*.

Матэрыял, які даслала Н. Я. Мініна (Віцебскі педінстытут). Гарадоцкі раён: в. Антоненкі (№ 12) *столь*. Мёрскі раён: в. Падзявы (№ 2А) *вышкі*. Пастаўскі раён: в. Навасёлкі-2 (№ 3) *зла́зіў на хлеў;* в. Сіманы (№ 12А) *на хляве́;* в. Сліжава (№ 2) *гара́*. Полацкі раён: в. Старая Палата (№ 6А) *столь*. Расонскі раён: в. Мурагі (№ 1) *на хляве́*.

Карта № 16

ЛАТЫ (у страсе)

№ 796 «У якім значэнні ўжываецца слова грэбест (дрэбест): а) жэрдкі, якія прыбіваюцца да крокваў страхі...»

Картаграфуюцца назвы латаў (дошкі ці жэрдкі, якія кладуцца ўпоперак крокваў). Паказаны адрозненні па каранях, словаўтваральных элементах, некаторых фанетычных рысах *(грэ́бест — дрэ́бест)*. Назвы *драбёст, драбсё* картаграфуюцца як *дрэ́бест*, назва *пераплот* — як *пераплёт*, назва *застрэ́шная жэ́рдка* — як *жэ́рдкі*.

ла́ты 2, 3, 6, 8, 8а, 10, 11, 16, 18, 24, 25а, 28, 29, 31, 37, 40—42, 45, 50, 51, 53, 54, 56—58, 60—62, 65, 66, 68, 73—75, 77, 79, 82, 84, 90, 92, 94—96, 102, 103, 106—116, 118, 119, 122, 123, 124 (нов.), 127, 131—133, 135, 137, 139, 140.

ла́ткі 46.

грэ́бест 4, 20, 52а. *грэ́бяст* 18, 19.

дрэ́бяст 100. *драбёст* 99. *драбсё* 53.

даўгуны 1, 7.

паплёт 69, 71.

пераплёт 124.

ряшэ́тнік 84, 86.

рашачэ́нне 128.

абрашотка 74.

жэ́рдкі 48, 82, 136, 142. *застрэ́шная жэ́рдка* 128.

жардзіны 85.

Адзінкавыя: *бруске́* 45. *ключы* 67. *пару́п* 49. *пастрэ́шнік* 123. *паясы* 111. *правілы* 47.

Матэрыялы, якія паведамілі супрацоўнікі Інстытута мовазнаўства імя Якуба Коласа АН Беларусі. Прыводзіцца лексема, якая картаграфуецца, назва населенага пункта, дзе яна запісана, нумар сеткі ЛАБНГ, пад якім картаграфуецца лексема, хто паведаміў.

ла́ты: Жураўцы, 57, А. А. Лукашанец; Гольчычы, 67, Н. Ц. Кажура; Капыль 105, С. К. Берднік; Шаламы, 85, І. Я. Яшкін; Бераснёўка, 142, Н. Д. Корань.

пераплёт: Гольчычы, 67, Н. Ц. Кажура.

рашачэ́нне: Шаламы, 85. І. Я. Яшкін.

Карта № 17

ПАПЛЁТ (у страсе паверх саломы)

№ 796 «У якім значэнні ўжываецца слова грэбест (дрэбест): б) жэрдкі, якія кладуць паверх саломы пры крыцці страхі...»

Картаграфуюцца назвы тонкіх жэрдак, якія кладуцца паверх саломы ў страсе (паплёт). Паказаны адрозненні па каранях, словаўтваральных элементах, некаторых фанетычных асаблівасцях. Назвы *паплеціны, паплеціна, паплёціна* картаграфуюцца як *паплёт*, назва *прывязка* — як *прывя́зкі*, назва *увязка* — як *увя́зкі*, назва *пры́міца* — як *пры́міцы*, назва *прыніца* — як *прыніцы*, назва *пры́шва* — як *пры́швы*, назва *прышыва́лка* — як *прышыва́лкі*, назва *пражыліны* — як *пажыліны*, назвы *драбясцё, дрэбусцё, дрэ́бес* — як *дрэ́бест*, назвы *пру́цьце, пру́цья* — як *пруты́*.

Спосабы пакрыцця страхі саломай на тэрыторыі Беларусі былі розныя (Беларускае народнае жыллё. Мінск: Навука і тэхніка, 1973. С. 41—54). У некаторых рэгіёнах паплёт у страсе ў выглядзе тонкіх жэрдак адсутнічаў. Часам клаліся на страху адна-дзве жэрдкі ці дошкі. Назвы такіх жэрдак ці дошак, а таксама апоўзін, якія часам клаліся на страху, не картаграфуюцца. Праўда, нельга выключыць, што ў пэўных выпадках гэтыя назвы маглі быць ужыты для абазначэння жэрдак у паплёце.

паплёт 1, 8а, 10, 25, 28, 29, 31, 40, 42, 57, 69, 71, 73, 75, 80, 118. *папле́ціна* 7, 57, 69, 76, 118. *папле́ціны* 37, 142. *паплёціна* 25, 34, 39. *пъпле́ціна* 42.

праплёт 79.

пры́вязкі 124, 128 (тонкія жэрдкі). *пры́візкі* 41, 83, 86 (жэрдкі). *пры́везкі* 127. *пры́візкі* 82. *пры́віскі* 35 (жэрдкі). *прі́візка* 84, 86. *пры́везка* 127. *прывя́зка* 82. *прывяска* 22, 23. *прывя́ска* 62.

увя́скі 18. *увя́зка* 82. *увя́ска* 20, 62, 65.

павя́скі 61. *пры́вяз* 57. *пры́вязь* 142.

пры́міца 107, 133.

прыніцы 113, 114. *прыніца* 114.

пры́швы 81, 85. *прі́шывы* 13. *прі́шва* 13.

прышыва́лкі 3, 6 *(салому на страсе прыціскалі прышывалкамі)*. *прышыва́лка* 5.

пры́жмы 81, 85. *пры́жма* (адз.) 81, 85.

пажы́ліны 11. *пражы́ліны* 10.

грэ́бест 48, 49а.

дрэ́бест 62, 104. *дрэ́бес* 62. *драбёст* 99. *драбя́знік* 47. *драбя́ст* 55. *драбясцё* 50. *дрэбусцё* 101.

пруты́ 67, 105, 111. *прутэ́* 53. *пру́цьце* 115 *(пруцьце пры́вязкамі прывязваюць)*. *пру́цья* 106.

Адзінкавыя: *клібіна* 13. *ла́тачка* 135. *ла́ткі* 46. *астры́ўцы* (жэрдкі з сучкамі, якія кладуцца паверх саломы пры крыцці мятай саломай, *астрове́ц* адз. л.) 133. *пару́п* 49. *пастрэ́шнік* 123. *пашыны* 16. *по́візнік* 24. *по́візніцы* 25а. *по́яскі* 60. *пу́зіны* 54. *саламя́нкі* (жэрдкі паверх саломы) 77. *шыльгавіны* 16.

Адведзены: *жо́рдачка* адз. л. 90, 103. *жырды́нка* 95 *(в нас і в сусідніх сёлах так ны крылы)*, 132. *жэ́рдкі* 119, 126, 136. *жэ́рдачка* 135. *жэрды́нка* 108. *жэрдэ́нка* 98. *ліштва* адз. л. 102. *опівзыны* (апоўзіны) 92. *півзынне* (апоўзіны) 108. *півзыны* (апоўзіны) 92, 109. *прыкла́д* 96 *(одного-два чясом клалы)*, 131. *прыла́ткі; прыла́так* адз. л. (бярозавыя віткі, прывязваюць за лату).

Карта № 18

ЛАЦІЦЬ

Картаграфуюцца словы са значэннем 'лаціць' (прымацоўваць латы да кроквау). Паказаны адрозненні па каранях, словаўтваральных элементах, некаторых фанетычных рысах. Выкарыстаны назвы з прыведзеным значэннем, якія трапілі ў адказы на пытанні № 796, 797 (гл. каментарыі да картаў № 19, 21). Матэрыял няпоўны.

ла́ціць 2, 8, 24, 32, 33, 35, 36, 45, 51, 56, 58, 60, 68 (рэдк.), 69 (рэдк.), 77, 80, 82, 84, 111, 114, 116, 122, 139, 140.

лата́ты 131 *(лата́ты ла́тамы). лата́тэ* 98.

абла́чваць 112.

грабясці́ць 19, 52а.

грабястава́ць 18. *грэбестава́ць* 4. *грэбястава́ць* 20.

драбясці́ць 53, 99.

рашэ́ціць 32, 33, 68, 69, 128. ***ряшэ́ціць*** 84, 86 ***(заряшэ́ціць хату).*** *рашаці́ць* 128. *рэшэці́ць* 114.

прыбіва́ць 1, 4, 6, 7, 18, 20, 47, 66, 68, 72, 76, 104, 112, 113, 135. *прыбыва́ты* 90, 92, 94а—97, 108, 109, 131. *прыбыва́тэ* 98.

прывя́зваць 135 *(калісь латы прывязвалі апо́ўзнікам бярозавым).*

Назвы, якія паведамілі супрацоўнікі Інстытута мовазнаўства імя Якуба Коласа АН Беларусі. Прыводзіцца лексема, якая картаграфуецца, назва населенага пункта, дзе яна запісана, нумар сеткі ЛАБНГ, пад якім картаграфуецца лексема, хто паведаміў (прозвішча і ініцыялы).

ла́ціць: Замошша,110, Т. М. Трухан; Турасполле, 10, У. М. Свяжынскі; Беражно, 61, І. І. Крамко; Вуглы, 105, В. У. Мяснікова; Гольчычы, 67, Н. Ц. Кажура; Дужаўшчына, 79, В. П. Лемцюгова; Шаламы, 81, І. Я. Яшкін; Манякова, 8а, М. Н. Крыўко; Дубейкі, 62, В. І. Паладзенка; Бераснёўка, 142, Н. Д. Корань; Перавознікі, 18, І. Б. Мятліцкая; Вайкунцы, 52, І. Г. Дода; Кругавічы, 106, І. У. Кандрацeня.

рашэ́ціць: Шаламы, 81, І. Я. Яшкін; Залессе, 123, В. М. Курцова.

прыбіва́ць: Замошша, 110, Т. М. Трухан; Рухава, 115, Л. П. Кунцэвіч; Жураўцы, 57, А. А. Лукашанец; Нізок, 65, Т. П. Бандарэнка.

Матэрыялы, якія даслалі выкладчыкі Беларускага дзяржаўнага універсітэта, Гомельскага універсітэта, Брэсцкага і Віцебскага педінстытутаў. Пасля назвы населенага пункта прыводзіцца нумар сеткі ЛАБНГ, пад якім картаграфуецца лексема, запісаная ў гэтым пункце.

Матэрыялы, якія даслаў В. І. Іўчанкаў (Беларускі дзяржаўны універсітэт). Бабруйскі раён: в. Малиннікі (№ 118) *прыбіва́ць,* Веткаўскі раён, в. Сівенка (№ 128) *ла́ціць.* Віцебскі раён: в. Валькі (№ 17) *ла́ціць.* Глыбоцкі раён: в. Бервякі (№ 6) *ла́ціць.* Драгічынскі раён: в. Ліпнікі (№ 48А) *прыбыва́ты.* Краснапольскі раён: в. Вялікі Восаў (№ 87) *ла́ціць.* Лельчыцкі раён: в. Сіманічы (№ 134) *рэшэці́ць.* Рагачоўскі раён: в. Новыя Журавічы (№ 77) *рашэ́ціць.* Смаргонскі раён: в. Солы (№ 22) *ла́ціць, прыбіва́ць.*

Матэрыялы, якія даслаў У. І. Коваль (Гомельскі універсітэт). Брагінскі раён: г. п. Брагін (№ 67А) *рабіць абрашотку;* г. п. Камарын (№ 142) *абрашэ́ціць.* Гомельскі раён: в. Бабовічы (№ 125) *рашаці́ць.*

Матэрыялы, якія даслала Л. В. Леванцэвіч (Брэсцкі педінстытут). Бярозаўскі раён: г. Бяроза (№ 94) *прыбіва́ті;* в. Здзітава (№ 94а) *прыбыва́ты.* Івацэвіцкі раён: в. Гошчава (№ 46А) *ла́ціць.* Лідскі раён: в. Алемпінова (№ 52а) *ла́ціць.* Пінскі раён: в. Марозавічы (№ 52А) *прыбыва́ты.*

Матэрыял, які даслалі М. Р. Гарбачык (в. Туляцічы), Н. М. Мініна (в. Антоненкі), І. Р. Кожух (в. Пярэспа), М. А. Рэзько (в. Маркавічы): *ла́ціць* (в. Антоненкі Гарадоцкага раёна, № 12). *покрыва́ты ла́тамы* (в. Пярэспа Драгічынскага раёна, № 95), *прыбыва́ты* (в. Маркавічы Драгічынскага раёна, № 45А), *прыбыва́тэ* (в. Туляцічы Іванаўскага раёна № 103), *рішаці́ць* (в. Антоненкі Глыбоцкага раёна, № 12).

Карта № 19

ПРЫМАЦОЎВАЦЬ ПАПЛЁТ ПАВЕРХ САЛОМЫ

№ 797 «Умацоўваць грэбестам (дрэбестам): грабясціць, драбясціць...»

Картаграфуюцца абазначэнні працэсу прымацоўвання жэрдак (паплёту) паверх саломы ў страсе. Пракартаграфаваны таксама адказы, дзе абазначаецца прымацаванне ў страсе паверх саломы ўсяго адной-дзвюх жэрдак. Паказаны адрозненні па каранях, словаўтваральных элементах і некаторых фанетычных рысах. Назвы *грабястава́ць, цісну́ць грэ́бестам* картаграфуюцца як *грабясці́ць.*

прывя́зваць 1, 6, 7, 9, 11, 18, 25, 50, 60—62, 66—69, 71, 75, 83, 104, 105, 115, 119, 124, 142. *прівя́зваць* 79, 85. *прівя́зываць* 86. *прівя́зывыць* 16, 87. *прівя́зъваць* 13. *прывя́зываць* 8а, 35, 40. ***прыўя́зваць*** 114. ***прыв'я́зуваты*** 90.

увя́зваць 58, 62, 65, 104, 105. *увя́зъвъць* 10.

грэбясці́ць 49а. *грабястава́ць* 18. *цісну́ць грэ́бестам* 48.

драбясці́ць 55, 99. *дрэбусці́ць* 101.

кла́сці 112, 115. *кла́сті* 133. *кла́сты* 94а, 108, 109, 132. *кла́стэ* 98. *положы́ты* 132.

прыклада́ты 97, 131.

прыціска́ць 58, 135.

Адзінкавыя: *пру́ціць* 111. *прыніці* 113. *прычыпэ́тэ* 98.

Карта № 20

ГРЭБЕСТ, ДРЭБЕСТ (значэнне слоў)

№ 796 «У якім значэнні ўжываецца слова грэбест (дрэбест): а) жэрдкі, якія прыбіваюцца да кроквау страхі, б) жэрдкі, якія кладуць паверх саломы пры крыцці страхі...»

Картаграфуецца значэнне слоў *грэ́бест, дрэ́бест* і аднакарэнных лексем.

а) 1—3 —. 4 *грэ́бест* (латы), *грэбя́ста (адна), грэбя́сты* (мн.). 5—17 —. 18 *грабя́ст.* 19 *грэ́бяст.* 20 *грэ́бест; грабясці́на (адна).* 21—52 —. 52а *грэ́бест.* 53 *драбя́сё.* 54—98 —. 99 *драбёст.* 100 *дрэ́бяст.* 101—142 —.

б) 1—46 —. 47 *драбя́знік.* 48 *грэ́бест.* 49—. 49а *грэ́бест.* 50 *драбясьцё* (зб.). *драбясьці́на* (адз.). 51—54—. 55 *драбя́ст.* 56—61—. 62 *дрэ́бес(т).* 63—98—. 99 *драбёст.* 100—. 101 *дрэбусцé.* 102—103—. 104 *дрэ́бест.* 105—142—.

Іншыя значэнні: 52 *грэ́бесты* — кроквы ў будынку, 78 *грэ́біст* (значэнне не адзначана).

Карта № 21

ГРАБЯСЦІЦЬ, ДРАБЯСЦІЦЬ (значэнне слоў)

№ 797 «Умацоўваць грэбестам (дрэбестам): грабясціць, драбясціць...»

Картаграфуюцца значэнні слоў *грабясціць, драбясціць* і аднакарэнных лексем.

'прымацоўваць латы да кроквау': 1—3 —. 4 *грэбестава́ць.* 5—17—. 18 *грабястава́ць.* 19 *грабясці́ць.* 20 *грэбястава́ць.* 21—52—. 52а *грабясьці́ць.* 53 *драбясьці́ць.* 54—98—. 99 *драбясьці́ць.* 100—141—.

'прымацоўваць жэрдкі ў страсе паверх саломы': 1—49—. 49а *грэбясці́ць,* 50—54—. 55 *драбясьці́ць.* 56—98—. 99 *драбясьці́ць.* 100—. 101 *дрэбусці́ць.* 102—142—.

значэнне не адзначана: 89 *грібясьці́ць.* 136 *драбясьці́ць.*

Адсутнасць слоў: 1—3, 5—17, 21—49, 50—52, 54, 56—88, 90—98, 100, 102—135, 137—142.

Карта № 22

ГУМНІШЧА

№ 801 «Я. н. месца, дзе калісь стаяла гумно: гумнішча, гумнішчанне, гумніска...»
Картаграфуюцца назвы гумнішча (месца, дзе стаяла гумно). Паказаны адрозненні па каранях, словаўтваральных элементах, націску. Выдзелены таксама складаныя назвы.

гýмнішча 1, 54, 58, 76, 79, 104, 119, 123, 129, 130, 140. *гýмнішчо* 50, 53, 60. *гýмнішчэ* 133—135. *гýннішча* 119.

гумнíшча 2, 4—6, 8, 8а, 10—12, 14, 15, 17, 19—26, 28, 30, 31, 34, 37, 38, 40—44, 48, 57, 59, 65—71, 73—75, 77, 78, 80—85, 87—89, 100, 105, 110, 111, 116, 118, 122, 125—128, 137, 139, 141, 142. *гумнíшчо* 55, 61, 99. *гумнíшчэ* 36, 62, 112, 114, 117, 120, 130, 136. *гýньнічча* 74.

гýмніско 50 (рэдк.), 51, 53, 54.

гумнíско 46, 47, 49а.

гумéньне 86. *гумэ́нне* 101.

гумéнішча 104, 121.

гумнó 9, 10 (рэдк.), 12, 30 (месца з гаспадарчымі будынкамі), 32 *(на гумне стыяў ток)*, 33, 39, 49, 124, 138.

гумнішчыньня 41. *прыгумéнь* 106. *прыгýмнык* 96. *умнíсак* 52.

дзе стаяла гумнó 3, 18. *там стаяла гумнó* 52а, 56. *там гумнó стаяло* 115. *дзе гуннó стаяла* 72.

клýнішчэ 102, 133. *клюнішчэ* 90.

клуньíшчэ 98.

клýніско 91, 93, 94. *клýныско* 108. *клюныско* 96а.

дэ клýня стояла 95, 96, 103, 109. *дэ клюня стояла* 94а.

тóчышча 25а.

тачы́шча 16.

тóкывішча 35.

такóвішча 29, 63, 64.

такавíшча 27, 29.

ток 138.

Адзінкавыя: *дзе адры́на стаяла* 45. *пýнішча* 7. *хлывы́ско* 97.

Карта № 23

ПРЫГУМЕННЕ

№ 802 «Я. н. месца каля гумна: прыгуменне, пругмень...»
Картаграфуюцца назвы прыгумення (месца каля гумна). Паказаны адрозненні па каранях і словаўтваральных элементах. Адведзены ад картаграфавання словы, якія не адносяцца да тэмы карты: *абóра, асéліца, загумéнне, загумéнак, пазагумéнне, падвóрак.*

прыгумéнне 14, 31, 36, 49а, 111, 112, 115—118, 120, 121, 123, 125, 126, 138—140, 142. *прíгумéнне* 86, 88, *прíгумéння* 44, 79, 87. *прогумéння* 30. *прогумэ́нне* 90. *пругуменне* 111. *прыгумéне* 64, 127. *прыгумéння* 10, 11, 38, 43, 66, 70, 78, 83, 85, 119. *прыгумéня* 2, 53, 58, 72, 100. *прыгумíнне* 96а. *прыгумэ́нне* 92, 97, 101. *прагумéння* 65. *прагумéня* 72.

прыгумéнок 135, 136. *прагумéнок* 137. *прогумéнок* 134, 138. *пругумéнок* 138.

прыгумéннік 141. *прыгумéнік* 67.

прыгýмнік 104. *прыгýмнык* 96.

гумнó 1, 8а, 9, 12, 16, 24, 25а, 26, 29, 32 *(гумно — дзе ток, пуня і іншыя пастойкі, за гумном — загумéньне)*, 33, 35, 49, 63, 90, 93, 94, 95, 103, 108, 109, 118, 132. *гувнó* 109.

гýмнішча 6, 41, 76, 129. *гумнíшча* 3, 4, 22, 40, 47, 52а, 57, 59, 68, 71, 75, 77, 81, 82, 84, 118, 124, 127, 128. *гуннíшча* 118.

гýмніска 53. *гýмніско* 51. *гумнíска* 18, 20. *гумнíско* 94.

гумéніца 99, 104.

гумéннік 21. *гумéннішча* 35. *гумнíшчыння* 41. *каля гумнíшча* 80. *ля гумнá* 25. *падгумённы лох* 74. *перадгумéнак* 23. *прагумéнь* 106. *пры гумнé* 8. *прыгýмнішча* 89.

прýгмень 46, 54, 56, 61, 62, 67, 105, 110. *пругмéнь* 46.

пругмéнё 50, 55, 60.

пругмéнік 67.

коло клýні 102, 132. *коло клюні* 94а.

Адзінкавыя: *каля тóку* 35. *на край адры́ны* 45. *пэрэхлéўе* 133. *узвáлак* 7.

Адсутнасць назвы: 5, 13, 15, 34, 39, 73, 107, 130.

Адведзены: *асéліца* 27. *двор* 113. *загумéнак* 48. *загумéнне* 17, 28, 32 *(загумéнне — за гумном)*. *загумéння* 37, 69, 122. *зъгумéньня* 42. *пазагумéнне* 17. *подвірок* 91, 131. *убóра* 98.

Карта № 24

ІСЦІ, ЕХАЦЬ ПАЗАГУМЕННІ

№ 803 «Як гавораць: трэба ісці, ехаць пазанавоззю, навóзам, загуменнем...»
Картаграфуюцца назвы абазначэння паняцця «ісці пазагуменню». У выніку разнастайнасці варыянтаў словаформ на карце паказаны толькі каранёвыя асновы.

1 *кала гумнá*. 2 *па загумéню*. 3 *дарога за гарадáмі*. 4 *кала гумнá, за гумнóм*. 5 *зъгумéньня*. 6 *калі загумéньня*. 7 *сцігá; за гумнóм ідзець сціга, вы той сцягой ідзіці*. 8 *кала гумнá*. 8а *гумнóм*. 9—. 10, 11 *загумéннім*. 12—. 13 *пъ зъгумéньню*. 14 *пазагумéннем*. 15 *зъ гýмнъмі*. 16 *зы агарóдымі*. 17 *пазагумéннем*. 18 *за гýмнамі*. 19 *гумéннай дарогай*. 20 *прыгýмнікам*. 21 *загумéнніцай, загумéннем*. 22 *за гýмнамі*. 23 *пазагумéню*. 24 *па загýменні*. 25 *загарóдняй дарогай*. 25а *пазагýменню, сцéнкай*. 26 *пазагумéньні, загумéнням, сьцéнкай*. 27 *навóзам*. 28 *загумéньнем*. 29 *пазагумéньню*. 30 *загумéньнем*. 31 *навóзам*. 32 *загумéньнім*. 33 *па загумéньню*. 34 *зугумéньнем*. 35 *зыгумéньнім, кыля гумéньня, пызагумéньню*. 36 *пазагумéнню*. 37 *пазагумéнню, загумéннай дарогай*. 38 *па загумéнню*. 39—. 40—42 *пызыгумéньню*. 43 *зыгумéньнім*. 44 *пузугумéньню*. 45 *падры́нічу, па край адры́ны, за адры́най*. 46 *загумéньнем*. 47 *па загýмяні*. 48 *загумéннем*. 49 *пазагумéнні*. 49а *загумéннем*. 50 *загýмяням*. 51 *пазагумéню*. 52 *загумéннай дарогай*. 52а *пазагумéнкі*. 53 *пазагумéні*. 54 *пазагýмнішчы*. 55 *загýмяням*. 56 *пазагýмяням*. 57 *пазагýменнем. пазагумéннай дарогай*. 58 *пазагýмяньні, сьцéнкаю*. 59 *пазагýменнем, па навóзя, навóзам*. 60 *пазагýмяню, навóзам, панавóзя*. 61 *панавóззю*. 62 *навóзам, пазанавóзьзю*. 63 *сьцéнкай*. 64 *навóзам*. 65 *па загумённай дарозе*. 66 *па прыгумéнні*. 67 *загумéняй, за навóзам, поўз гумнó, сцéнкаю*. 68 *за гумнóм*. 69 *загумéньням*. 70 *загумённая дорога*. 71 *сьцéнкаю*. 72 *за гýннамі*. 73—75 *пазагумéнню*. 76 *пазагумéньню, сьцéнкай*. 77 *пазагумéнню*. 78, 79 *зыгумéньнім*. 80—82 *пазагумéньню*. 83 *пызыгумéньнім*. 84 *пузугумéньню*. 85 *пызагумéньнім, пызахлéўім*. 86 *пазагумéньню*. 87 *кылі гумнá, прíгумéння*. 88 *загумéньнем*. 89 *пы навóзым, пы зыгумéньню*. 90 *позаклюнню*. 91 *за клуня́мы*. 92 *пузаклýнню*. 93 *пазаклýніччу*. 94 *по-за клунямí, по-за клунёвішчу*. 94а *позаклюнню*. 95 *пазаклýнню*. 96 *позапрыгýмныком*. 96а *загумíньнем*. 97 *позаклýнню*. 98 *пу-за хлывáмэ*. 99 *загумéннем*. 100 *па панавóзнай дарозі*. 101 *позагумэ́ннем, навóзом*. 102 *позаклýнніщу*. 103. *позагýмны^{э}нню, позаклýнню*. 104 *пазагумéнню*. 105 *загумéннем*. 106 *сьцéнка до гумнá*. 107 *позагоры́ддзю, загоры́ддзем*. 108 *позаклýнню, позаклýнні, позасцінку*. 109 *позахлывáмы; захлíв'е*. 110 *навóзам*. 111 *па навóзах, па загумéньню, навóзам*. 112 *паза хля^{е}вáмі*. 113 *обóк дзерéўні, обóк селá*. 114 *гýмнамі*. 115 *паўз гýмны*. 116 *позагумéннем*. 117 *прыгумéннем, паехалі за прыгумéнне, за гумнó*. 118 *пазагумéньню*. 119 *пазагумéнню*. 120 *загумéннем*. 120а *дарога паўз гумнó*. 121 *загумéннем*. 122 *пазагумéнню*. 123 *загумéннем*. 124 *пазагарóддзю, пазагумéнню*. 125, 126 *загумéньнем*. 127, 128 *пазагумéньню*. 129 *пазагумéннем*. 130—. 131 *сьцéнкою*. 132 *за хлывáмы, за клуня́мы* (рэдк.) 133 *позагýмнамі, пазахлевáмі*. 134 *занавóзом*, 135 *пазагумнóм*. 136 *занавóзам*. 137 *на загýмення*. 138 *позагумнóм*. 139 *пазагумéннем, пазагýмнамі*. 140 *позагумнóм*. 141 *загумéннем*. 142 *пазагýмнамі*.

Карта № 25

ТОК (глінабітная пляцоўка)

№ 804 «Я. н. глінабітная пляцоўка, на якой малоцяць: ток, такоўня, такавішча...» АЛА 936 'место, где молотят цепами или с помощью лошадей' ток, гумно — gumno — klepisko

Картаграфуюцца назвы тока (глінабітнай пляцоўкі, на якой малоцяць). Паказаны адрозненні па словаўтваральных элементах і фанетычных асаблівасцях. Пракартаграфавана таксама пашырэнне слова *ток* у значэнні 'будынак, дзе малоцяць'. Формы *ты^ік, тік, тікь* картаграфуюцца як *тык*, форма *тыэ́к* — як *тэк*. Адведзена ад картаграфавання назва *то́чышча* (не адносіцца да тэмы карты).

ток 1, 3, 4, 7, 8а—20, 22—24, 25а, 26, 28—33, 37—39, 41—48, 49а—61, 63, 66, 68—89, 99—101, 104, 106, 111, 116—126, 128, 129, 136, 137, 139—141.

тôк 49, 62, 64, 65, 67, 93, 94, 105, 110, 112, 113, 114, 115 *(на таку́, як на вяку́: і натанцу́ясса, і напла́часса)*, 127, 130, 134, 135, 138.

тук 94а, 132, 142.

тӥк 90, 96, 97, 103, 108.

тык 95. *ты^ік* 91, 92, 96а, 131. *тік* 109. *тікь* 98.

тэк 101, 102. *тыэ́к* 107.

такавішча 4, 6, 8, 21, 27. *тъкавішча* 5, 34, 42. *тыкавішча* 40.

такаўня́ 10, 25, 27, 36, 74. *тукуўня́* 17. *тъкаўня́* 9.

тачо́к 79, 82.

паса́т 2.

ток (у значэнні 'будынак, дзе малоцяць') 9, 24, 40.

Адведзены: *то́чышча* 69 *(як зно́сіцца, як сатрэ́цца ток)*.

АЛА: *ток* 3А—8А, 10А—19А, 22А—25А, 27А—35А, 38А—40А, 42А, 44А, 49А, 50А, 58А, 61А, 63А, 50, 70.

тôк 45А, 53А—55А, 57А, 62А, 65А, 66А, 61, 115.

тык 43А. *ты^ік* 48А, 52А. тік 64А.

тэк 47А.

тъкавішча 21А.

ток (у значэнні будынак, дзе малоцяць) 2А, 9А, 20А, 21А, 32А.

Карта № 26

ХЛЕЎ

АЛА 934 xlěvъ хлев — диал. hlev — chlew

Картаграфуюцца фанетычныя варыянты слова *хлеў*. У беларускіх народных гаворках яно ўжываецца ў значэнні 'памяшканне для свойскай жывёлы, птушак'. Адзначаны таксама назвы хлява з іншымі каранямі. Апошнія прадстаўлены ў матэрыяле няпоўна, таму што фіксацыя іх не была прадугледжана праграмай.

хлеў 1А—24А, 31А, 32А, 34А, 35А, 36А (ведаюць слова), 37А—40А, 50А, 51А, 56А, 58А—63А, 70.

хлêў 18А, 26А—30А, 33А, 44А—47А, 49А, 53А—55А, 65А—67А, 50, 61.

хліў 48А, 52А, 63А. *хлів* 43А.

хлёў 54А—57А, 115.

пу́ня 25А, 36А, 39А, 41А, 42А.

сара́й 67А. *сыра́й* 22А.

Адсутнасць слова *хлеў:* 25А, 41А, 42А.

Дадаткова выкарыстаны ўскосныя звесткі з адказаў на розныя пытанні Інструкцыі ЛАБНГ.

хлеў 36, 52, 68, 69, 72, 123.

хлêў 53, 94, 102, 105, 114, 133.

хлів 90, 92, 94а—96, 98, 103, 108, 109, 132.

хлыв 92.

хлêў 112, 114—116, 135, 139, 142.

пу́ня 78, 81, 86, 123.

Матэрыялы, якія даслалі выкладчыкі Беларускага дзяржаўнага універсітэта (г. Мінск). Гомельскага універсітэта, Брэсцкага і Віцебскага педінстытутаў.

Пасля назвы населенага пункта прыводзіцца нумар сеткі ЛАБНГ, пад якім картаграфуецца лексема, запісаная ў гэтым пункце.

Матэрыялы, якія даслаў У. У. Барысюк (Брэсцкі педінстытут). Ваўкавыскі раён: в. Бабры (№ 51) *хлêў*. Івацэвіцкі раён: в. Бабровічы (№ 101) *хлêў*. Маларыцкі раён: в. Пажэжын (№ 131) *хлів*.

Матэрыялы, якія даслаў В. І. Іўчанкаў (Беларускі дзяржаўны універсітэт). Бабруйскі раён: в. Маліннікі (№ 118) *хлеў*. Бялыніцкі раён: в. Асман-Касаева (№ 73) *пу́ня*. Веткаўскі раён: в. Сівенка (№ 128) *хлеў*. Глыбоцкі раён: в. Бервякі (№ 6) *хлеў*. Гродзенскі раён: в. Свіслач (№ 45) *хлеў*. Дзяржынскі раён: в. Кавальцы (№ 64) *хлеў*. Горад Калінкавічы (№ 122) *хлеў*. Краснапольскі раён: в. Вялікі Восаў (№ 87) *пу́ня*. Лельчыцкі раён: в. Сіманічы (№ 134) *хлêў*. Мядзельскі раён: в. Нікольцы (№ 21) *хлеў*. Рагачоўскі раён: в. Новыя Журавічы (№ 77) *хлеў*. Салігорскі раён: в. Яскавічы (№ 53А) *хлêў*. Смаргонскі раён: в. Солы (№ 22) *хлеў*. Уздзенскі раён: в. Таўкачэвічы (№ 65) *хлеў*.

Матэрыялы, якія даслаў У. І. Коваль (Гомельскі універсітэт). Гомельскі раён: в. Бабовічы (№ 125) *хлеў*. Добрушскі раён: в. Усохская Буда (№ 130) *хлеў*.

Матэрыялы, якія даслала Л. В. Леванцэвіч (Брэсцкі педінстытут). Камянецкі раён: в. Радзевічы (№ 91) *хлыв*. Лідскі раён: в. Алемпінова (№ 52а) *хлеў*.

Матэрыялы, якія даслала Н. Я. Мініна (Віцебскі педінстытут). Гарадоцкі раён: в. Антоненкі (№ 12) *хлеў*. Мёрскі раён: в. Падзявы (№ 2А) *хлеў*. Пастаўскі раён: в. Навасёлкі-2 (№ 3) *хлеў;* в. Сіманы (№ 12А) *хлеў;* в. Сліжава (№ 2) *хлеў*. Полацкі раён: в. Старая Палата (№ 6А) *хлеў*. Расонскі раён: в. Мурагі (№ 1) *хлеў*. Чашніцкі раён: в. Царабені (№ 33) *хлеў*. Гарадскі пасёлак Шуміліна (№ 14) *хлеў*.

Карта № 27

АБАРОГ

№ 806в «Я. н. прыстасаванне з чатырох слупкоў і пад'ёмнай стрэшкі для ўкладкі сена: брог, аброг, шчопа...»

Картаграфуюцца назвы абарога (збудавання ў выглядзе стрэшкі, паднятай на чатырох слупах). Паказаны адрозненні па каранях, некаторых фанетычных рысах і словаўтваральных асаблівасцях. Назвы *шо́пка, сініва́я шо́пка* картаграфуюцца як *шо́па*, назвы *да́шак, дах* — як *дашо́к*, назва *брэх* — як *брок*, назва *павéць* — як *павéтка*, назва *сяльні́к* — як *сянні́ца*. Не картаграфуецца назва *пярэ́гарат* (не адносіцца да тэмы карты).

шо́па 4, 7, 10, 13—15, 45, 47, 50, 55, 59—61, 74, 82, 85, 88, 94а, 104, 106, 124 (прыбудова або асобны будынак для дроў, панарадаў), 128 (без сцен, не для сена), 135 (стрэшка на чатырох слупах, не для сена), 136, 139—141. *шо́пка* 17, 53, 66. *сінівая шо́пка* 87.

шо́фа 4, 20.

шыха́ 16, 42, 83.

патшо́па 111 *(складалі дровы)*. *шо́ха* 120.

абаро́г 46. *абаро́х* 93. *буры́г* 92. *обо́ріг* 91, 95. *обори́г* 90, 96. *обору́г* 132 (рэдк.).

навéс 16 (нов.), 31—33, 40, 54, 70, 86, 101, 113, 115, 126.

поднавéс 108.

стажа́рня 9. *стъжа́рня* 8а.

стажа́р'е 57. *стажа́р'я* 25.

стажа́рка 6.

дашо́к 103. *да́шок* 108. *дах* 103.

брок 56, 64. *брэх* 65.

одзёнок 136, 138. *водзёнок* 138.

павéць 36, 86. *павéтка* 35 (не рабілі, зрэдку бачылі ў вёсках каля чыгункі, звалі *павéтка*).

сяньні́ца 87. *сяльні́к* 125.

стрэ́шка 22, 25, 29. *стры^ішка* 132.

мая́к 59, 94.

Адзінкавыя: *асéліца* 2 *(у асéліцы сушылі снапы)*. *калпа́к* 77. *капéж* 45. *лаба́с* 53.

облóх 94. *падта́ша* 130. *патта́ша* 130. *пудóкь с стрíшкэю* 98. *чапíльна* 50 (рэдк.). *шур* 131.
Адсутнасць рэаліі і назвы: 1—3, 5, 8, 11, 12, 18, 21, 23, 24, 25а—28, 30, 34, 37—39, 41, 43, 44, 48—49а, 51—52а, 62, 63, 67—69, 71—73, 75, 76, 78—81, 84, 89, 97, 99, 100, 102, 105, 107, 109—112, 116—119, 120а—124, 127, 129, 133, 134, 142.
Адведзены: *пярэ́гарат* 112 *(на таку пярэ́гарады)*.

Карта № 28

ЗАСЕК

№ 809 «Я. н. аддзяленні ў свірне (клеці) для збожжа: за́сек, засе́к...»
Картаграфуюцца назвы засека ў свірне (клеці). Паказаны адрозненні па каранях, націску, роду, некаторых фанетычных асаблівасцях.
засе́к 1, 7—11, 14, 17, 23, 25а, 26, 30, 31, 45, 49, 49а, 52а—54, 56, 57 (нов.), 58 (нов.), 59, 61—63, 65, 66 *(засекі і скры́ні рабілі)*, 68—71, 72 *(скры́ні багатыя ставілі)*, 73, 74, 76, 94, 99—101, 104, 111, 113—116, 117 *(засе́кі цепер, а колісь у бочкі)*, 118, 120, 120а, 123, 124, 127, 134, 135, 138, 139, 142. *засêк* 60, 64, 93, 94, 105, 110, 133. засíк 92, 96—97, 108, 131 *(на всю стыну)*, 132. *засы́к* 90, 91.
за́сек 20, 36, 46, 47, 51, 52, 67, 80, 86, 88, 119, 125, 126, 128, 130, 141. *за́сік* 12, 13, 15, 16, 29, 32—35, 37—44, 75, 78, 79, 81—84, 87, 89. *за́сяк* 50, 55, 77.
засе́ка 122. *засíка* 95, 98, 103, 109 *(мало було, ставылы бочкы́)*.
за́сека 48, 129, 137. *за́сіка* 140.
ару́д 28, 57. *ару́т* 5, 6 *(аруды зь бернашкóў, пераложаных шчытна з вуго́льчыкамі; адзін арут жыта, другі ячменю, трэці гароху, аброку арут; лушчэ́йшы авёс — аброк)*, 18, 20—22, 23 *(а ару́дзе засе́кі)*, 24 *(ссыпалі дабро ў вару́дзі, ару́ды былі ў клеці)*, 25, 27, 58.
гару́т 2, 3, 4 *(гару́ды былі ў сьвірні — тры, чатыры бывалі, кап усё ўлезла — жыта, ячмень, авёс, пшаніца)*, 19 *(гарут на ячмень, на авёс, на жыта, адгароджаныя клеткі, толстымі доскамі адгароджвалі, да сталява́ня, на мэтр вышыні)*, 58.
арудэ́й 52.
за́крам 31. *закра́м* 98. *за́крым* 16.
Адзінкавыя: *кватэ́рка* 85. *лар* 131 (невялічкі).
Адсутнасць рэаліі і назвы: 94а *(в бочка́х стояло, або коробэ́ц, плэ́тёный с соломы)*, 102 *(у клеці ў бо́чках стояло)*, 106 (у бо́чках збожжа), 107 *(жыто і ечме́нь у бочкыэ́х стояло ў клуні; засе́к — у стороне́ на снопы)*, 112 *(засекі робяць у сто́пцы на картоплі, а ў клецях кублы стаялі, а ў прысто́пніку стаялі кадаўбу́; прысто́пнік — пе́рад клеці)*, 121 *(у бо́чках стаяла)*.

Карта № 29

ПОГРАБ

№ 810 «Я. н. яма з крытым верхам, якая служыць для захоўвання бульбы: пограб, склеп, лёх...»
Картаграфуюцца назвы спецыяльна́га, паглыбленага ў зямлю памяшкання для захоўвання бульбы, гароднiны. Паказаны адрозненні па каранях і словаўтваральных элементах. Назва *я́мка* картаграфуецца як *я́ма,* назва *лёг* — як *лёх.* Як паказваюць матэрыялы, у шэрагу выпадкаў асобныя назвы ў адным пункце абазначаюць разнавіднасці рэаліі, якая картаграфуецца. Адведзены ад картаграфавання назвы, якія не адносяцца да тэмы карты: *варыўня́, істо́пка, сто́пка, сцёпка.*
по́граб 9, 28, 36, 37 *(по́граб* — яма з крытым верхам для захоўвання бульбы), 49а, 57 *(пабудаваны), 59, 67, 70, 73 (по́граб* — у зямлі), 75, 77 (мн.— *по́грабы*), 80, 82, 86, 104, 106, 115, 116, 118, 119, 121 *(паграбо́ў было мало, бульбу ў стопках дзержуць і дзержа́лі)*, 122—126, 127 *(лаз — пасярод ямы)*, 128—130, 137—139, 140 *(пограб ву́копаны)*, 141, 142. *по́грап* 7, 10 (нов.), 11 (нов.), 29, 31, 35, 38, 51 *(муравáлі з каме́ня)*, 53 (рэдк.), 54, 56, 60—64, 66 *(ёсць стрэшка;* мн.— *паграбэ́)*, 69—71, 74, 76, 99, 105, 110—112, *по́греб* 14, 17, 88, 117. *по́гріб* 41, 44, 79, 83, 84, 85 *(по́гріб — будынак з бярвення)*, 89. *по́гріп* 16, 32 (мн.— *пагрíба́*), 33, 39. *по́груп* 98. *по́гръп* 13, 15, 34 (мала пашыраны, больш — *сто́пка*). *по́грыб* 40, 42, 78, 81, 92 (нов.), 97 (нов., рэдк.), 132 (нов., рэдк.). *по́грып* 35. *по́грэб* 94, 95 (нов., рэдк.), 96 (нов.), 101, 103 (нов., рэдк.), 107—109, 113, 120, 120а *(раней не было)*, 131, 135, 136.
пагрíбня́ 79.
склеп 2, 4—6, 8а, 16 *(з цэменту і цэглы)*, 18 *(скля́пы былі ў сто́пцы)*, 19 *(с каме́ня, мурава́ныя, каме́нныя скле́пы)*, 21, 22, 23 *(тут не робяць ям закрытых, а карыстаюцца сцёпкаю)*, 25 *(склеп — у хаце пад падлогай або на дварэ, калі са страхой)*, 25а (нов.), 26, 27, 29, 37 *(склеп — ход з лесніцай і крыша)*, 46, 48—49а, 50 *(мурава́ны, з верхам)*, 52—54, 57 *(пабудаваны)*, 58, 61—63, 65, 66 *(пад зямлёй)*, 67 *(з цэглы або з дзерава)*, 68, 71 (нов.), 72, 85 *(склеп — падва́л)*, 88, 89, 91 (нов., муравaны пограб), 93 *(на двары, пад падлогай у хаце)*, 94а, 95 (у суседніх вёсках Ласінцы, Субаты), 100 *(ніская место, склеп ні робяць, бульба ў істопцы)*, 102, 104, 107, 118 (нов.), 139 (радзей). *скл'еп.* 90.
лёх 90 (рэдк.), 92, 95—98, 103, 107—109, 114, 132—135. *лёг* 133.
лёшак 127 *(лаз — збоку ямы)*. лёшок 142 *(каменны пограб)*.
я́ма 1 *(бульбу ссыпаюць у яму)*, 4 *(яма ненакрытая, саломай закладалі і зямлёй зарывалі, былі і скляпы, але рэдка)*, 8, 10, 11, 12 *(паграбоў няма)*, 25 *(без страхі)*, 25а *(былі ямы і варыўня)*, 28, 33 (трад.), 40 *(о́кала пырка́на выкапывайім яму і сыплім картошку)*, 45, 47, 50 *(у полі, не муро́вана, з верхам)*, 54, 55, 57 *(яма — скрытая ў зямлі)*, 73 *(у хаце пад пало́м)*, 87, 94а *(е наглу́хо закрываецца і з окном е)*. *я́мка* 83, 123.
Адзінкавыя: *батарэ́я* 21 *(выкапаюць яму, апкладаюць каме́ннем, цэментам)*. *земля́нка* 120а (нов.). *падва́л* 130 *(у нас падвал на два двары)*. *похуду́нка* 91 (яма з крышай для бульбы). *сцёбка* 142 *(крыты пограб)*.
Адсутнасць назвы: 3 *(вараўня́ была на бульбу)*, 24 *(не было скляпоў, бульбу ссыпалі ў істопцы, была істопка, варыўня)*, 30 *(у нас нізкая месца, не было)*.
Адведзены: *варыўня́* 24, 25, 70. *вараўня́* 3. *істо́пка* 24, 100. *сто́пка* 34. *сцёпка* 23.

Карта № 30

ВЕЖА

№ 814 «Я. н. высокае слупападобнае збудаванне: вежа, башня, вышка...»
Картаграфуюцца назвы высокага і вузкага слупападобнага архітэктурнага збудавання (вежы). Паказаны адрозненні па каранях. Матэрыял няпоўны, паколькі пытанне 814 не было абавязковым для выканання. Назвы *вы́шка* і *мая́к* не картаграфуюцца, таму што абазначаюць іншую рэалію.
ве́жа 3, 8а, 10 *(сіласная вежа)*, 11 *(сіласная вежа)*, 19 *(вежа ў касьцёля, у цэркв'я)*, 20, 45 *(вежа для сіласу)*, 56, 60, 68 (рэдк.), 69 (рэдк.). *вэ́жа* 92 *(чулы, шо дэсь вэжы высокы е)*, 94 *(вэжа — дэ вода тэлятам)*, 95 (фальклорнае: *ой за горою, за крамыню́ю стояла вэжа высока, строёна, высока, строёна, хорошэ складжо́на)*, 108, 132 *(чула, што нíдэ е такый высокы)*.
стовп 90 *(камынэ́цькый стовп)*, 91 *(в Ка́мынці е)*, 92 *(в Ка́мынці стовп)*, 96 *(в Ка́мынці)*.
ба́шня 8, 8а, 9, 10, 17, 31—33, 36, 54, 57, 60, 62, 65, 67, 68, 69, 72, 78, 79, 81, 83, 85, 88, 93, 96, 96а, 103, 105, 112, 115, 117, 118, 120а, 124, 128, 130, 133, 136, 139, 142.
Адведзены: *вы́шка* 18, 26, 79, 85, 89, 92, 96а, 97, 98, 113, 139. *ві́шка* 133, 138. *ву́шка* 136. *мая́к* 62, 133.
Матэрыялы, якія паведамілі супрацоўнікі Інстытута мовазнаўства імя Якуба Коласа АН Беларусі. Прыводзіцца лексема, якая картаграфуецца, назва населенага пункта, дзе яна запісана, нумар сеткі ЛАБНГ, пад якім картаграфуецца лексема, хто паведаміў.
ба́шня: Залессе Чч, 123, В. М. Курцова; Кругавічы Гн., 106, І. У. Кандраценя,
ве́жа: Вайкунцы Вр, 52, І. Г. Дода.
Матэрыялы, якія даслалі выкладчыкі Беларускага дзяржаўнага універсітэта (Мінск), Гомельскага універсітэта, Брэсцкага і Віцебскага педінстытутаў.
Матэрыялы, якія даслаў У. У. Барысюк (Брэсцкі педінстытут). Ваўкавыскі

раён: в. Бабры (№ 51) *башня.* Маларыкі раён: в. Пажэжын (№ 131) *башня.*
Матэрыялы, якія даслаў В. І. Іўчанкаў (Беларускі дзяржаўны універсітэт). Віцебскі раён: в. Валькі (№ 17) *вежа.* Глыбоцкі раён: в. Бервякі (№ 6) *вежа.* Дзяржынскі раён: в. Кавальцы (№ 64) *башня.* Лельчыцкі раён: в. Сіманічы (№ 134) *башня.* Смаргонскі раён: в. Солы (№ 22) *вежа, башня.* Уздзенскі раён: в. Таўкачэвічы (№ 65) *башня.*
Матэрыялы, якія даслаў У. І. Коваль (Гомельскі універсітэт). Брагінскі раён: г. п. Брагін (№ 67А) *башня;* г. п. Камарын (№ 142) *башня (ваданапорная).* Гомельскі раён: в. Бабовічы (№ 125) *башня.* Добрушскі раён: в. Усохская Буда (№ 130) *башня.*
Матэрыялы, якія даслала Л. В. Леванцэвіч (Брэсцкі педінстытут). Бярозаўскі раён: г. Бяроза (№ 94) *башня, стоўп;* в. Здзітава (№ 94а) *стовп.* Драгічынскі раён: в. Заніўе (№ 95) *стовп;* в. Осаўцы (№ 48А) *башня.* Івацэвіцкі раён: в. Гошчава (№ 46А) *башня.* Камянецкі раён: в. Падбур'е (№ 43А) *віжа;* в. Радзевічы (№ 91) *стовп.* Лідскі раён: в. Алемпінова (№ 52а) *башня.* Пінскі раён: в. Марозавічы (№ 52А). *башня.*
Матэрыялы, якія даслала Н. Я. Мініна (Віцебскі педінстытут). Гарадоцкі раён: в. Антоненкі (№ 12) *башня.* Пастаўскі раён: в. Навасёлкі-2 (№ 3) *башня, вежа;* в. Сіманы (№ 12А) *башня.* Полацкі раён: в. Старая Палата (№ 64) *башня.* Чашніцкі раён: в. Церабені (№ 33) *башня.* Гарадскі пасёлак Шуміліна (№ 14) *башня.*
Матэрыялы, якія даслала А. А. Станкевіч (Гомельскі універсітэт). Навагрудскі раён: г. Навагрудак (№ 53) *вежа;* в. Вялікія Тупалы (№ 53) *вежа.*

Карта № 31

СЛУП

№ 790 «Я. н. бервяно ці тоўсты брус, укапаны старчаком у зямлю для закладкі сцяны ці для варот: стоўб, слуп, шула...» № 791 «Я. н. апорныя слупы ў гумне і іншых гаспадарчых будынках: а) у сцяне, шула, шуло...» АЛА 939 stъlpъ.
Картаграфуюцца фанетычна-словаўтваральныя варыянты асноўных назваў слупа.
слуп 3, 18, 25а—27, 50, 51, 52а, 55, 56, 58, 124.
слупа́к 49, 49а.
стоўб 31, 40, 41, 46, 49, 77, 87, 94, 96а, 101. *стовб* 92, 93, 103. *стоўбы́* 31, 49. *стовбы́* 96.
стоўп 4, 9, 11, 41, 49, 70, 76, 89, 93, 100, 102, 118, 126. *стовп* 94а, 95, 97, 98, 103, 108, 109, 131, 132. *стовпы́* 94а, 95, 103, 108, 109, 132.
столп 7, 16, 68, 112. *сталбы́* 68.
столб 120. *столбу́* 120.
АЛА: *слуп* 10А, 12А—17А, 28А—30А, 32А, 39А, 46А, 49А, 50А, 53А, 62А, 64А, 67А, 50, 61, 115.
слупа́к 26А, 50А.
стоўб 5А, 23А, 25А, 38А—42А, 48А, 51А, 52А, 54А, 55А, 58А—66А, 70. *стовб* 43А.
стоўп 1А—4А, 6А—9А, 19А—21А, 25А, 27А, 29А, 31А, 33А, 35А, 37А, 44А, 45А, 47А, 55А, 58А, 60А. 70. *стовп* 43А.
стаўпе́ц 49А. *стоўпэ́ц* 47А.
столб 18А, 56А, 57А, 67А, 115.
столп 13А, 22А, 24А, 34А, 36А, 49А, 50А (тэлеграфны), 61.

Карта № 32

КУТ

АЛА 956 'угол' (внутри дома) угол, диал. кут — kut — kąt.
Картаграфуюцца назвы кута ў будынку. Паказаны адрозненні па каранях, словаўтваральных элементах, націску.
кут 1А—5А, 7А, 8А (дзе абразы), 9А—11А, 13А, 14А, 16А, (дзе абразы), 18А, 19А (дзе абразы), 20А, 21А (дзе абразы), 22А—33А, 35А—41А, 42А (дзе абразы), 44А, 47А, 49А, 53А, 54А, 57А—60А, 61А (дзе абразы), 62А, 63А, 65—67А, 50, 61, 70, 115.
куто́к 1А, 4А—6А, 13А, 15А, 17А, 20А, 26А, 27А, 29А, 32А, 34А, 43А—50А, 52А, 53А, 55А, 56А, 64А, 50, 61.
ву́гал 10А, 31А, 34А, 35А, 55А, 59А, 61А. *ву́гол* 56А. *ву́гъл* 8А, 42А. *у́гол* 45А. *у́гыл* 22А.
вуго́л 1А, 3А, 9А, 12А, 16А, 21А, 23А, 37А, 39А, 41А, 42А, 52А, 63А, 65А. *уго́л* 2А, 4А, 7А, 15А, 18А.
угло́ 64А.
Дадаткова выкарыстаны ўскосныя звесткі з адказаў на розныя пытанні Інструкцыі ЛАБНГ: *куто́к* 92, 95, 96, 103, 108, 132.

Карта № 33

ВУГАЛ (вонкавы)

АЛА 954 'угол дома' (внешний) угол — ugao, ćošak, rogalj — róg.
Картаграфуюцца назвы вонкавага вугла будынка. Паказаны фанетычныя, акцэнталагічныя і марфалагічныя адрозненні.
ву́гал 10А, 13А, 26А, 28А, 30А—35А, 40А, 50А, 53А, 55А, 57А—62А, 67А, 61, 70, 115. *ву́гол* 47А, 51А, 54А, 56А. *ву́гъл* 8А, 42А.
у́гал 27А. *у́гол* 20А. *у́гъл* 20А. *у́гыл* 22А.
вуго́л 1А, 3А, 4А, 6А, 12А—14А, 16А, 17А, 19А, 21А, 23А—25А, 29А, 36А, 37А, 39А, 41А, 42А, 44А, 46А, 48А, 49А, 52А, 63А, 65А, 50.
уго́л 2А, 4А, 5А, 7А, 15А, 18А, 19А, 38А, 39А.
угло́ 43А, 45А, 64А.
ву́гел 66А.
Адведзены: *кут* 11А.
Дадаткова выкарыстаны ўскосныя звесткі з адказаў на розныя пытанні Інструкцыі ЛАБНГ *уго́л* 95, 108, 132. *угло́* 42, 96.

Карта № 34

ЖЭРДКА

АЛА 940 žьrdь жердь — диал. žrd — żerdź.
Картаграфуюцца адпаведнікі назоўніка *жэрдка.* Паказаны фанетычныя, словаўтваральныя і акцэнталагічныя адрозненні. Матэрыял, відаць, няпоўны, таму што пытанне арыентыравала толькі на выяўленне фанетычных варыянтаў формы *žьrdь.*
жэ́рдка 56А, 57А, 60А—62А, 65А, 70. *жэ́ртка* 11А, 14А, 15А, 19А, 26А—30А, 32А, 33А, 35А, 37А, 43А, 44А, 49А, 50А, 54А, 55А, 58А, 59А, 66А, 50, 61, 70.
жо́рдка 45А. *жо́ртка* 31А, 46А, 53А.
жардзі́на 6А, 17А, 18А, 22А, 23А, 25А, 38А, 39А, 41А, 63А, 50. *жырдзі́на* 1А, 3А—5А, 12А. *жэрдзі́на* 51А. *жэрді́на* 47А. *жэрды́на* 48А, 52А, 64А.
жэ́рдзіна 1А, 40А.
жэрдзь 14А, 23А, 25А, 42А, 66А, 67А, 115. *жэрдь* 43А, 64А. *жэрць* 7А—9А, 16А, 20А, 21А, 24А, 27А, 36А.
жэ́рдзя 23А. *жэрсьць* 13А.
Дадаткова выкарыстаны ўскосныя звесткі з адказаў на розныя пытанні Інструкцыі ЛАБНГ: *жэ́рдка* 105, 110, 115, 135, 142. *жардзі́на* 86. *жырдзі́на* 85, 89. *жырды́на* 90, 92, 95, 97, 132. *жэрді́на* 94, 133.

Карта № 35

ДЗВЕРЫ

АЛА 962 'дверь дома', дверь — vrata — drzwi

Картаграфуюцца фанетычна-марфалагічныя варыянты слова *дзверы.*

дзьве́ры 1А—6А, 8А, 10А—20А, 22А, 24А, 26А—38А, 40А, 44А, 49А, 53А, 55А—63А, 66А, 67А, 50, 61, 70.

дзьвэ́ры 51А.

двэ́ры 45А, 48А, 64А.

двэ́рэ 43А.

дзьве́рі 7А, 9А, 23А, 25А, 39А, 41А, 42А, 54А.

двэ́рі 65А.

дзьве́ра 46А, 50А, 115.

двэ́ра 47А, 52А.

дзьверь 21А.

Карта № 36

ГАНАК

АЛА 969 'лестница, ведущая в дом' лестница — stepenice, basamaci, skaline, skale — schody

Пытанне АЛА 969 арыентавана на высвятленне назвы лесвіцы, па якой уваходзяць у будынак. Аднак такая рэалія ў беларускіх вёсках звычайна адсутнічае. У адказах на гэтае пытанне часцей за ўсё прыведзены назвы прыбудовы перад парогам пры ўваходзе ў дом — ганка ці прыступак. Назвы гэтых рэалій картаграфуюцца на дадзенай карце. Паказаны адрозненні па каранях і словаўтваральных элементах. Назва *га́начкі* картаграфуецца як *га́нкі,* назва *ўсхо́ды* — як *схо́ды,* назва *усхо́дцы* — як *схо́дцы.* Матэрыял няпоўны, паколькі ў многіх выпадках у адказах на пытанне АЛА 969 прыводзіцца назва лесвіцы, драбін, драбінак (яны адведзены ад картаграфавання).

га́нак 16А (рус. *крыльцо),* 32А, 35А, 40А, 53А, 58А, 70. *га́нак* 2А, 14А, 29А, 30А, 66А. *га́нок* 51А. *га́нок* 54А, 65А. *га́нък* 8А. *га́нык* 5А, 22А, 24А. *га́нык* 38А.

га́нкі 25А, 41А, 61А, 63А. *га́нкі* 42А, 62А. *га́нычкі* 39А. сх.

схо́ды 10А, 13А, 26А—28А, 30А, 45А, 46А, 49А, 50А (літаратурнае), 53А, 64А, 50. *усхо́ды* 61.

схо́цды 12А, 31А. *усхо́дцы* 62А *(на ганках). усхо́цды* 15А.

схо́ткі 14А, 43А. *схо́дкы* 48А.

схо́дзікі 44А.

прысту́пкі 3А, 6А. *прісту́пкі* 9А. *прусту́пкі* 2А.

ступе́нькі 19А, 28А, 59А, 60А. *ступэ́ нькы* 64А.

памасто́к 44А.

паро́жак 50А.

Адведзены: *драбіна* 11А, 47А. *драбінка* 59А. *драбі́ны* 37А. *драбэ́на* 43А. *лёзьніца* 47А. *лёска* 67А. *лёскі* 64А. *лёсьвіца* 1А, 4А, 18А, 23А, 39А, 47А. *лёсьніца* 7А, 20А, 21А, 33А, 36А. *стромы́на* 52А.

Дадаткова выкарыстаны ускосныя звесткі з адказаў на розныя пытанні Інструкцыі ЛАБНГ: *га́нак* 68, 69, 72. *га́нкі* 32, 33, 36, 81, 85, 87. *га́нкі* 33, 81, 85, 87. *га́нок* 92 (в. Заказанка 'ганак'). *га́нок* 92 (в. Баброўцы 'стрэшка пад ганкам'), 95 (в. Вулька-Сіманавіцкая 'ганак', в. Сіманавічы 'стрэшка над ганкам'), 96 (в. Літвінкі 'ганак'), 103, 132 (з стрэшкай і без стрэшкі). *помі́шчык* 97. *помы́шчык* 95. *пры́сту́пка* 81 (калі толькі адна ступенька перад парогам), 85, 87. *прысту́пкі* 81 (калі дзве ці больш ступенек перад парогам), 85, 87, *схо́ды* 96. *схо́дыкы* 95.

Матэрыялы, якія паведамілі супрацоўнікі Інстытута мовазнаўства імя Якуба Коласа АН Беларусі. Прыводзіцца лексема, якая картаграфуецца, назва населенага пункта, дзе яна запісана, нумар сеткі ЛАБНГ, пад якім картаграфуецца лексема, хто паведаміў.

га́нак: Кругавічы Гн, 106, І. У. Кандраценя; Вайкунцы Вр, 52, І. Г. Дода (прыбудова да хаты).

га́нкі: Шаламы Сл, 81, І. Я. Яшкін; Залессе Чч, 123, В. М. Курцова.

ганкі: Шаламы Сл, 81, І. Я. Яшкін *(ганкі зьдзелуў, а цяперіцька наддзелый крыльцо).*

памасто́к: Будча Гн, 106, І. У. Кандраценя.

схо́дкі Вр, 52, І. Г. Дода.

Матэрыялы, якія даслалі выкладчыкі Беларускага дзяржаўнага універсітэта, Гомельскага універсітэта, Брэсцкага і Віцебскага педінстытутаў. Пасля назвы населенага пункта прыводзіцца нумар сеткі ЛАБНГ, пад якім картаграфуецца лексема, запісаная ў гэтым пункце.

Матэрыялы, якія даслаў У. У. Барысюк (Брэсцкі педінстытут). Драгічынскі раён: в. Цыбкі (№ 48А) *помішчык.* Маларыцкі раён: в. Пажэжын (№ 131) *га́нок, схо́ды.*

Матэрыялы, якія даслаў В. І. Іўчанкаў (Беларускі дзяржаўны універсітэт). Бабруйскі раён: в. Маліннікі (№ 118) *га́нак.* Бялыніцкі раён: в. Асман-Касаева (№ 73) *прысту́пкі.* Веткаўскі раён: в. Сівенка (№ 128) *га́нкі.* Віцебскі раён: в. Валькі (№ 17) *прысту́пкі, га́нак.* Глыбоцкі раён: в. Бервякі (№ 6) *га́нак.* Гродзенскі раён: в. Свіслач (№ 45) *га́нак, схо́дкі.* Дзяржынскі раён: в. Кавальцы (№ 64) *га́нак.* Кобрынскі раён: в. Турное (№ 96) *помі́шчык.* Краснапольскі раён: в. Вялікі Восаў (№ 87) *прысту́пкі.* Лельчыцкі раён: в. Сіманічы (№ 134). *га́нок.* Мядзельскі раён: в. Нікольцы (№ 21) *га́нак.* Рагачоўскі раён: в. Ніжнія Журавічы (№ 77) *пры́сту́пкі.* Смарго́нскі раён: в. Солы (№ 22) *га́нак.* Уздзенскі раён: в. Таўкачэвічы (№ 65) *га́нак.*

Матэрыялы, якія даслаў У. І. Коваль (Гомельскі універсітэт). Брагінскі раён: г. п. Брагін (№ 67А) *га́нак,* г. п. Камарын (№ 142) *га́нак.* Гомельскі раён: в. Бабовічы (№ 125) *га́нак.* Добрушскі раён: в. Усохская Буда (№ 130) *ганак (схо́дні).*

Матэрыялы, якія даслала Л. В. Леванцэвіч (Брэсцкі педінстытут). Бярозаўскі раён: в. Здзітава (№ 94а) *помосто́к.* Драгічынскі раён: в. Заніўе (№ 97) *помі́шчык.* Камянецкі раён: в. Радзевічы (№ 91) *схо́ды.* Лідскі раён: в. Алемпінова (№ 52а) *схо́ды.*

Матэрыялы, якія даслала Н. Я. Мініна (Віцебскі педінстытут). Гарадоцкі раён: в. Антоненкі (№ 12) *га́нак.* Мёрскі раён: в. Падзявы (№ 2А) *га́нак.* Пастаўскі раён: в. Навасёлкі-2 (№ 3) *га́нак;* в. Сіманы (№ 12А) *га́нак.* в. Сліжава (№ 2) *га́нак.* Полацкі раён: в. Старая Палата (№ 13) *ступе́нькі.* Расонскі раён: в. Мурагі (№ 1). *га́нак.* Чашніцкі раён: в. Церабені (№ 33) *га́нак.*

Матэрыялы, якія даслалі І. Р. Кожух (в. Пярэспа) і А. А. Станюкевіч (в. Вялікія Тупалы): *га́нак* (в. Вялікія Тупалы Навагрудскага раёна, 53), *помы́шчык* (в. Пярэспа Драгічынскага раёна, 95).

Карта № 37

ПРЫСТУПКА

АЛА 970 'ступенька лестницы' ступенька — stepenik, stepenica, basamak — stopień

Адказ на пытанне АЛА 970 інфарматары давалі пасля адказу на пытанне 969, калі пераважна прыводзілі назвы ганка ці прыступак перад парогам (гл. каментарый да карты № 36). Таму ў матэрыялах адказаў на пытанне 970 пераважна прыведзены назвы прыступкі ў ганку. Назвы гэтай рэаліі картаграфуюцца на дадзенай карце. Паказаны адрозненні па каранях і словаўтваральных элементах. Назва *га́нычка* картаграфуецца як *га́нка,* назва *паро́шка* — як *паро́жак.* Матэрыял няпоўны, паколькі ў многіх пунктах прыведзены назвы іншых рэалій (перакладзіны драбін і інш.). Гэтыя назвы адведзены ад картаграфавання.

ступе́нька 5А, 15А, 16А, 18А—20А, 22А, 23А, 25А, 26А, 29А, 32А, *(ступенькі ганку),* 33А, 36А, 38А, 40А, 46А, 48А, 57А—60А, 66А, 50, 70. *ступэ́нька* 43А (нов.), 45А, 64А, 65А.

прыстýпка 3А, 6А. *прістýпка* 9А, 41А, 42А. *прустýпка* 2А.
прыстýпчык 9А.
ступéнь 41А.
схóдка 10А. *схóтка* 13А, 14А, 26А, 17А, 43А, 53А. *усхóдка* 62А. *усхóтка* 61.
схóдзік 44А.
усхóд 30А *(на тры усходы ганак)*. *схадзíна* 62.
гáнка 24А, 66А. *гáнычка* 39А.
парóжак 50А. *парóжэк* 51А. *парóшка* 31А.
Дадаткова выкарыстаны ўскосныя звесткі з адказаў на розныя пытанні Інструкцыі ЛАБНГ: *парóжок* 106. *прыстýпак* 72. *прыступка* 81. *прыстýпка* 8а, 17, 36, 57, 73, 81. *прістýпка* 85, 87. *прыстýпчык* 15. *ступéнька* 10 (нов.), 13, 57, 60, 62, 65, 67, 79, 105, 110, 115. *схóдык* 95, 96, 132. *схóтка* 52, 62.

Карта № 38

ЛЁСТКА (у драбінах)

АЛА 972 'перекладина стремянки' ступенька — prečka, prečaga — szczebel
Картаграфуюцца назвы лёсткі (папярочкі ў драбінах). Паказаны адрозненні па каранях, словаўтваральных элементах, некаторых фанетычных рысах. Назва *пáлачка* картаграфуецца як *пáлка,* назва *папярэ́чка* — як *папярóчка,* назва *калóк* — як *калóчак,* назва *цýрачка* — як *цýрка,* назва *лёстачка* — як *лёстка.* Матэрыял няпоўны.
ля́ска 26А, 28А, 29А, 32А, 49А, 50, *ля́сточка* 51А.
цыпóк 48А *(у страмыны)*, 52А. *цэпóк* 45А *(круглый)*, 54А, 64А.
цýрка 63А. *цýрачка* 40А.
шчэ́бла 10А (у драбінах), 11А, 19А, 26А.
папярóчка 32А, 61. *папярэ́чка* 34А. *попэрэ́чка* 65А. *пыпярэ́чка* 1А.
упярóчка 39А, 59А, 62А.
пярэ́чка 4А—6А, 12А.
парэ́чка 2А, 3А.
калóчак 44А. *колóчок* 47А. *калóк* 50А *(у лёсках)*.
пáлка 3А, 10А, 19А, 27А, 28А, 31А, 53А, 56А, 66А, 67А, 70. *пáлачка* 13А, 15А, 17А, 57А. *пáлычка* 3А.
перакладзíна 61А.
плáнка 23А.
Адзінкавыя: *гаворуць лéсвіца й усё* 24А. *застáўкі* 14А. *кóстычка* 25А. *лы́шта* 48А *(у драбыны)*. *пóлъчка* 7А.
Дадаткова выкарыстаны ўскосныя звесткі з адказаў на розныя пытанні Інструкцыі ЛАБНГ: *дóшчачка* 105. *лéска* 105. *лёстачка* 61. *лёстка* 62. *папярэ́чка* 60, 67. *папярэ́чына* 60, 105. *парэ́чка* 2. *попырэ́чына* 92. *пупярёчка* 85, 87. *пыпярéчка* 85. *пярóчка* 68, 69. *пярэ́чка* 10. *упярёчка* 85, 87. *упярóчка* 81. *цýрка* 79, 81, 85. *цыпóк* 95, 108, *шчэ́бла* 18, 20.
Матэрыялы, якія даслалі выкладчыкі Беларускага дзяржаўнага універсітэта (Мінск), Гомельскага універсітэта, Брэсцкага і Віцебскага педінстытутаў. Пасля назвы населенага пункта прыводзіцца нумар сеткі ЛАБНГ, пад якім картаграфуецца лексема, запісаная ў гэтым пункце.
Матэрыялы, якія даслаў У. У. Барысюк (Брэсцкі педінстытут). Ваўкавыскі раён: в. Бабры (№ 51) *ля́ска.* Драгічынскі раён: в. Цыбкі (№ 97) *цыпóк.* Івацэвіцкі раён: в. Бабровічы (№ 101) *біло.* Маларыцкі раён: в. Пажэжын (№ 131) *цыпóк.*
Матэрыялы, якія даслаў В. І. Іўчанкаў (Беларускі дзяржаўны універсітэт). Бабруйскі раён: в. Маліннікі (№ 118) *папярэ́чка.* Віцебскі раён: в. Валькі (№ 17) *папярóчка.* Гродзенскі раён: в. Свіслач (№ 45) *папярóчка.* Дзяржынскі раён: в. Кавальцы (№ 64) *лёстка.* Краснапольскі раён: в. Вялікі Восаў (№ 87) *папярóчка.* Смаргонскі раён: в. Солы (№ 22) *папярэ́чка.* Уздзенскі раён: в. Таўкачэвічы (№ 65) *лёстка.*
Матэрыялы, якія даслаў У. І. Коваль (Гомельскі універсітэт). Брагінскі раён: г. п. Брагін (№ 67А) *перакладзíна;* г. п. Камарын (№ 142) *плáнка, папярóчка.* Гомельскі раён: в. Бабовічы (№ 125) *драбíнка.*
Матэрыялы, якія даслала Л. В. Леванцэвіч (Брэсцкі педінстытут). Бярозаўскі раён: г. Бяроза (№ 94) *пырэ́чына;* в. Здзітава (№ 94а) *пырэ́мычка.* Івацэвіцкі раён: в. Гошчава (№ 46А) *папярóчка.* Камянецкі раён: в. Радзевічы (№ 91) *попырэ́чка, пруткí.* Лідскі раён: в. Алемпінова (№ 52а) *ля́ска.* Пінскі раён: в. Марозавічы (№ 109) *дóшчычка.*
Матэрыялы, якія даслала Н. Я. Мініна (Віцебскі педінстытут). Гарадоцкі раён: в. Антоненкі (№ 12) *пірікладзíна.* Мёрскі раён: в. Падзявы (№ 2А). *папярэ́чка.* Пастаўскі раён: в. Навасёлкі-2 (№ 3) *папярэ́чка;* в. Сіманы (№ 12А) *пярэ́чка;* в. Сліжава (№ 2) *пярэ́чына.* Полацкі раён: в. Старая Палата (№ 13) *плáнка.* Расонскі раён: в. Мурагі (№ 1) *пярэ́чына.*
Матэрыялы, якія паведамілі М. Р. Гарбачык (в. Туляцічы, № 103), І. Г. Дода (в. Вайкунцы, № 52), І. У. Кандраценя (в. Кругавічы, № 106), І. Р. Кожух (в. Пярэспа, № 95), В. М. Курцова (в. Залессе, № 123), М. А. Рэзько (в. Маркавічы, № 95), А. А. Станкевіч (в. Вялікія Тупалы, № 53), І. Я. Яшкін (в. Шаламы, № 81): *кóлікі* (в. Вайкунцы), *ля́ска* (в. Вялікія Тупалы), *папярóчка* (в. Кругавічы), *перапóнка* (в. Шаламы), *ціпóк* (в. Пярэспа), *цýрка* (в.в. Залессе, Шаламы), *цыпóк* (в.в. Маркавічы, Туляцічы).

Карта № 39

КУРАТНІК

АЛА 935 'помещение для кур' курятник — kokošarnik, kokošinjac — kurnik
Картаграфуюцца назвы куратніка. Паказаны адрозненні па каранях, словаўтваральных элементах і некаторых фанетычных рысах.
курáтнік 1А, 2А, 4А, 7А, 8А, 11А—20А, 22А, 24А, 27А, 30А—36А, 37А *(у калхозя)*, 38А, 40А, 45А—47А, 49А, 52А, 53А, 55А, 56А, 58А—61А, 62А (нов.), 63А, 67А, 50, 61, 70, 115. *куря́тнік* 9А, 21А, 25А, 39А, 41А—43А. *куря́тнык* 64А. *курéтнык* 48А (нов.).
курáчнік 26А, 28А, 29А, 44А, 50А, 65А, 50.
курáшнік 12А.
кýрнік 10А, 11А, 51А.
курусáднік 4А. *куря́тня* 23А *(у калгасе)*.
свыны́нчык курéчый 48А.
Адзінкавыя: *п'етрó* 57А. *п'я́тро* 57А. *хлеў* 35А. *хлявóк для курэй* 6А.
Адсутнасць назвы: 3А, 5А, 54А.
Адведзены: *курасáдня* 23А. *потпíччэ* 48А. *сéдало* 62А (месца ў хляве для курэй), 66А.
Дадаткова выкарыстаны ўскосныя звесткі з адказаў на розныя пытанні Інструкцыі ЛАБНГ: *курáчнік* 48, 53. *курáшнік* 3. *кýрнік* 3, 45, 47. *свыны́нчык курáчый* 94а. *свыны́нчык куря́чый* 95, 103.

Карта № 40

АБГАРОДЖАНЫ

АЛА 937 огорожен — ograđen — ogrodzony
Картаграфуюцца варыянты слова *абгароджаны.* Супрацьпастаўлены прыстаўкі *аб-* і *а-*, а таксама рэфлексы *-gj- у корані слова.
1А *агарóжыный.* 2А *зыгарóжаны.* 3А *агарóжаный.* 4А *загарóджыный, загарóджын.* 5А *зыгарóжан.* 6А *абгарóджаный.* 7А *агарóжън.* 8А *абгарóджъна.* 9А *абгарóжыный.* 10А—11А *агарóджаны.* 12А *агарóджаны, агарóжаны.* 13А *агарóджаный.* 14А *агарóджаны.* 15А *абгарóджаны.* 16А *агарóджаны.* 17А *абгарóджаны.* 18А *абгарóжаны.* 19А *абгарóджаны.* 20А *зъгарóжън.* 21А *абгарóджаны.* 22А *ыбгарадзíць.* 23А *зыгарóжыный.* 24А. 25А *зыгарóджыный.* 26А—29А *агарóджаны.* 30А—33А *загарóджаны.* 34А *агарóжаны.* 35А *агарóджаны.* 36А *агарóжыны.* 37А *агарóжаны.* 38А *зъгарóджаны.* 39А *абгарóджын, абгарóджыный.* 40А *загарóджаны.* 41А *зъгарóджън.* 42А *зъгарóжын, абгарóжын.* 43А *огорóжаный.* 44А *агарóджаны.* 45А *огорóжэный.* 46А *абгарóджаны.*

47А *загорóжэный.* 48А *огорóджаный.* 49А *абгарóджаны.* 50А *загарóджаны.* 51А *огорóджаны.* 52А *огорóдяный.* 53А *агарóджаны.* 54А *огорóдженый.* 55А *агарóжаны.* 56А *огорóджаны.* 57А *агарóжаный.* 58А *агарóджаны.* 59А—61А *загарóджаны.* 62А—63А *абгарóджан.* 64А *огорóжэный.* 65А *огорóжэн.* 66А—67А *агарóджаный.* 50 *агарóджаны.* 61 *агарóджаны.* 70 *абгарóджаны.* 115 *агарóджаны.*

Дадаткова выкарыстаны ўскосныя звесткі з адказаў на розныя пытанні Інструкцыі ЛАБНГ: 9—10 *абгарóджъный.* 20 *агарóджаны.* 33 *абгарóджаный.* 40 *абгарóджыный.* 42 *абгарóджыный.* 67 *агарóджаны.* 78 *абгарóджыны.* 83 *абгарóджыный.* 85—86 *абгарóджыный.* 94а *огорóдяный.* 95—96 *огорóджаный.* 98 *загорóдяны.* 110 *агарóджаны.* 112 *агарóджаны.* 116 *агарóджаны.* 123 *абгарóджаны.* 125 *абгарóджаны.* 127 *абгарóджаны.* 132 *огорóдяный.*

Карта № 41

НЕЖЫЛАЯ ХАТА

№ 822 «Я. н. хата, у якой не жывуць: тошчая, пустая...»

На карце адлюстроўваюцца лексічныя сінонімы назвы нежылой хаты і іх суфіксальныя варыянты. Назва *нежывýшчая (хáта)* картаграфуецца як *нежылáя.*

пустáя (хата) 1, 2 *(вокны забіты),* 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10 *(хата пустуе),* 11 *(пустýіць хáта — выíіхалі атсюль),* 12—14, 16—24, 25 (апусцела хата), 25а—27, 29—31, 32 *(ніхтó ні жывéць),* 33—40, 42 *(вóкны забітыя),* 13—49, 50, 51, 52а—59, 61—65, 66 *(ніхто не жыве),* 67—85, 87—89, 93, 94, 95 *(гокна забыты),* 96а, 99—101, 102 *(опусьцéло ўсё тáма),* 104—106, 109—111, 112 *(запуставáла, пустýя хáта),* 113, 115—124, 128, 129, 131, 132 *(хáта быз людзй),* 133, 136, 138—141, 142 *(калі людзі паўмірáюць і там не жывýць), пýста хата* 107, *пустá хата* 109, 114, 138.

пустóвана хата 98.

пýстка 97, 131, 134, 135.

тóшчая (хата) 3 *(ніхтó ні жывéць),* 5 *(тóшчъя),* 24, 49а, 52.

нежылáя (хата) 9, 53, 67, 86, 118, 130, 142, *нежылая* 118. *ніжылая* 69, 79, 81, 83. *ніжылáя* 126. *ніжълáя* 8а. *ныжыла (хата)* 90, 103. *ныжылая* 132. *нэжыла(я) хата* 109. *няжылáя* 60. *няжылъя хата* 8а, 15, *ныжывýшчая хáта* 92.

парóжняя (хата) 28, 30, 93. *парóжна хата* 115, *парóжная* 25, *парóжнія* 39. *порóжна* 103. *порóжня хата* 95, 114, 133. *пôрóжня* 90.

нішчымная (хата) 122, 125, 127. *нішчымна* 114.

забыта (хата) 95, 96.

Адзінкавыя: *адзінóкая* 77. *халóдныя* 41, *гóла* 134.

Карта № 42

ПРЫЗБА

№ 824 «Абсыпаць вакол хаты прызьбу, прызву, загавальну, заваліну...»

На карце адлюстраваны лексічныя, фанетычныя і словаўтваральныя варыянты назваў прызбы хаты.

Адзінкавыя назвы не з'яўляюцца прамымі дыялектнымі сінонімамі, а апісальнымі канструкцыямі. У п. 22 рэалія адсутнічала *(...у нас ні абсыпáлі хаты...),* у пп. 21 і 49 адсутнічае адказ на гэтае пытанне. Як *прызьба* картаграфуецца *прысьба* 125, а *завáліны* — як *завáліна.*

прызба 2, 3, 6, 10, 11, 19, 21, 23—25а, 26, 30, 31, 45, 48, 49а, 50, 51, 62а—55, 58, 59, 61—63, 65, 68, 69—72, 74—76, 93, 94, 97, 99, 101, 108—111, 114—118, 126, 130—134.

прызьба 20, 27, 46, 47, 56, 57, 64, 77, 90, 92, 95—97, 102—105, 109, 119, 125 *(прысьба),* 137.

прызва 66, 67, 100, 107, 112, 113, 118, 120, 120а, 122, 124, 127, 135, 136, 139, 140, 141, 142. *прызыва* 120а. *прізва* 138. *прэзва* 98.

загáта 91, 92.

завáліна 1, 9, 14, 17, 18, 28, 29, 33, 36, 37, 75, 80, 81, 123, 125. *зъвáліна* 5, 12, 13, 15, 32, 39, 73. *зъвáлíня* 5. *звáліна* 73. *зывáліна* 7, 16, 34, 35, 40, 42, 78, 87. *завáліны* 34, 41. *завáльна* 52. *зывáльна* 38.

завáльня 4, 8.

загавáліна 10, 82, 128. *зугувáліна* 43, 83, 88. *зугуўáліна* 84. *зыгувáліна* 79, 89.

загавáльня 86. *зугувáльня* 88. *зыгувáльня* 44, 89.

зугáліна 129.

Адзінкавыя: *абсыпаць хату* 106. *абсыпаць падрýбу* 54. *огатыты, заплысты плóтом* 94а. *капéш, на капяжы* 60.

Карта № 43

ПАДМУРАК (у хаце)

№ 823 «Я. н. падмурак хаты: фундамент, падмуроўка...»

На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назваў падмурка. Адным знакам картаграфуюцца лексемы *фундáмент* і *хундáмент,* а таксама *кáмень* і *камéча.* Недакладнасць пытання ў Апытальніку абумовіла адказы з розным семантычным напаўненнем: *падрýбы, вянкí* — калі ў хаце не было ні падмуроўкі, ні фундамента; *камень, падмуроўка, пустáкі* — прымітыўны фундамент з камянёў, пустацелых блокаў, прысыпаны пяском ці абмазаны глінай, замацаваны вапнай, пазней цэментам, *фундáмент* — заліты цэментам (новая з'ява); *калóдкі, штымпáлі, штандáры* — дубовыя цурбаны, якія ўкопваліся ў зямлю пад вуглы хаты, пад сярэдзіну бярвенняў першага вянка.

падмурóўка 1, 7, 8, 10, 11, 14, 17, 18—22, 25а, 26, 28, 32, 49а—57, 59, 62, 63, 66, 68, 69, 71, 76, 100, 104, 111, 112, 136, 140. *падмурôўка* 49, 64, 65, 135. *підмурêвка* 102. *подмурóўка* 94, 117, 134. *подмурóвка* 96а. *пудмурóўка* 133, 138. *пудмурýўка* 94а, 132. *пудмурӣвка* 96, 103, 108. *пудмурывка* 132. *пудмурíвка* 92, 95, 98, 109. *пудмурóўка* 12, 101, 138. *пыдмурóўка* 107. *пъдмурóўка* 8а, 9, 15.

падмýрак 2, 4, 6 *(нада паткаціць падмурак пат хату)* 23, 25, 27, 29, 30, 33 *(паткатуюць чатыры камні, засыпаюць, робяць падмурак для хаты),* 58, 61, 70, 77, 99, 105, 111, 127 (цагляны падмурак толькі зараз пашыраецца), 128, 142. *подмýрок (дубовы)* 119. *пудмýрак* 90. *пудмýрок* 91, 96, 97.

пóдмур 139, 141.

пóдруп 125. *пыдрýбы* 107.

фундáмент 21, 31, 36, 37, 46—48, 57, 66, 67, 73, 74, 77, 80, 86, 88, 95, 98, 97, 102, 107, 106, 108, 110—112, 115, 116, 119, 122, 123, 125, 136, 137, 139, 142. *фундáмêнт* 9. *фундáмінт* 5, 7, 10, 11, 13, 38, 41, 42, 75, 79, 82, 83, 85, 87, 89, 130. *фундáмант* 45, 93. *фундáмянт* 3, 50, 55, 60, 63, 68, 69, 76. *фундáмэнт* 96а. *фундáмент* 74, 120а.

хундáмент 24, 66, 77, 86, 94а, 102, 113, 118, 120, 121, 127—129. *худáмент* 120а. *хундáмін* 73. *худáмінт* 39. *хундáмінт* 16, 34, 35, 39, 40, 43, 44, 78, 79, 81, 82, 84, 87, 89. *хундáмынт* 131. *хундáмянт* 126.

кáмень 3 *(пад вýгал падвярнéш кáмянь і пад сцяну — кáмяні, і зальéш вáпнай),* 22 *(ранéй хáту стáвілі на кáмяне),* 29 *(кáмні, склютавáныя глінай),* 33 *(паткáтуюць чатыры камні, засыпáюць зямлёй),* 75 *(ранéй клáлі вýгал хáты на кáмянь).*

камéча 49 *(раней было камéча, а не падмурóўкі).*

штандáры 72 *(штандáры дубовыя),* 74 *(стандáры настаўныя).* *шкындáры* 42 *(фундамінт у шкындары ўрýблівыйіцца).*

пудстáкы 95 *(пудстáкы з цымынту пудстаўляюцьця),* 103.

Адзінкавыя: *штымпáлы* 106 *(раньшы хата стояла на штымпалах, под углы клáлі колóдкі, а под подвáліну — штымпáлы).* *брýссе* 77 *(хундáмент рабілі з дубóвага брýсся).*

вянкі дубóвыя 127 *(раней стáвілі пéршыя дубóвыя вянкі хаты прáма на зямлю, без аніякіх штандáраў).*

Карта № 44

НІЖНІ ВЯНОК ЗРУБА

№ 825 «Я. н. ніжні вянок зруба: подруб, падруб, падваліны...»

На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя адрозненні, словаўтваральныя, марфа-

лагічныя і прасадычныя варыянты. Назвы *падру́ба, падру́біна, по́друбы, падру́бы* картаграфуюцца адным знакам. Іншым (але таксама адным знакам) картаграфуюцца *падва́ліна* і *падвалі́на, падва́ліны* і *падвалі́ны.* Адным знакам пададзены *ашчэп хаты* і мяркуемая назва *сашчэп,* выведзеная з апісальнага адказу *сашчапілі хату сёня.* Гэтаксама адзін знак на карце для *падва́л* і *падва́лы.*

падру́б 37, 44, 70, 73, 86, 89, 119, 120а, 128. *падру́п* 34, 38, 70, 71. *подру́б* 113. *пудру́п* 98.

по́друб 14, 17, 28, 41, 75, 78, 79, 81, 82, 84, 86, 87, 115, 116, 121, 123, 124, 126, 130, 135, 136. *по́друп* 2, 8—12, 16, 18, 19, 21, 22, 24, 25а, 29, 30, 32, 33, 35, 39, 52, 118, 125. *по́дрън* 13. *пу́друп* 110.

падру́ба (мн. *падру́бы*) 23, 25, 26, 27, 31, 45, 46, 48—50, 52а, 53, 55—58, 63—69, 74, 93, 94а, 95, 99, 105, 112. *підру́ба (підру́бы),* 102. *подру́ба* (мн. *подру́бы*) 94, 101, 112, 113, 134. *по̂дру́ба* 90. *пудру́ба* (мн. *пудру́бы*) 103, 108, 109, 132.

падру́біна 26, 112.

по́друбы 51, 72.

падва́л 142. *подва́лы* 91. *пудва́лы* (адз. *пудва́ла*) 79, 92, 131.

подва́лок 97 (мн. *подва́лкэ*) 96а. *пудва́лок* (мн. *пудва́лкы*) 96.

падва́льня 130.

поду́альнік 144.

падва́ліна 135, 137. *пудва́ліна* 138. *падва́ліны* 36, 48, 129. *подва́ліны* 133. *пыдва́ліны* 107.

падвалі́на 49а, 60, 62а, 100, 110. *падвалі́ны* 20, 53, 54, 59—62, 104, 110, 127. *подвалі́ны* 106, 133.

бру́сся 76. *брусы́* 77, 115.

вяне́ц: віне́ц 17. *пе́рвый віне́ц* 1. *ні́жні вяне́ц* 34, 80. *ні́жній вяне́ц* 40, 83, 85, 86. *пе́рвы вяне́ц* 4, 8. *пе́рвый вяне́ц* 7. *пе́ршы вяне́ц* 6, 15, 24. *пе́ршый вяне́ц* 42.

вяно́к: пе́ршы вянок 3. *ні́жні вянок* 12, 35, 38.

ашчэ́п ха́ты 141. *сашчапілі ха́ту сёня* 139.

Адзінкавыя: *закі́дкі* 43. *свя́зі* 120. *устру́б* 122.

Карта № 45

ПАДВАЛІНА

№ 826 «Я. н. папярочныя бярвенні, якія ўрубліваюцца ў першы вянок зруба, на якія накладваецца потым падлога: лагі, падмосткі, падноснікі, падлогі».

Картаграфуюцца назвы лагі (лагаў) пад падлогай. Лік (зборнасць і род) іх не ўлічваецца. Паказаны ўтварэнні ад розных каранёў, іх словаўтваральныя і некаторыя фанетычныя адрозненні. Адным знакам прадстаўлены назвы *шлі́гі, шлягá* і *шлюгаві́на,* а таксама *падло́га* і *падло́жнікі.* Як *падмосні́кі* картаграфуюцца *памосні́кі* і *подмо́сткэ,* а *пудва́лок,* як *падва́ліна. Ле́гар, ле́гор* атаесамліваюцца з *ляга́ры,* а *ля́га, ула́гі* — з назвай *ла́га.*

ла́гі, ла́га 4, *(ла́га, ла́гі),* 6, 8а, 8, 10, 11, 14, 18, 28, 31, 32, 36, 45, 46, 55, 61, 63, 74, 98 *(ла́ге),* 99, 101, 106, 108, 110, 113, 116, 134, 139. *ля́га* (мн. л. *ля́гі*) 68. *ула́гі* 120.

ле́гар (мн. *лега́ры)* 47, 71, 93, 138 *(легарі́). легаре́* 114. *лега́ры* 133. *ле́гор* 140. *лі́гар* (мн. *ліга́ры*) 91, 92, 96. *лы́гар* (мн. *лыгарі́*) 96а. *ля́гар, ле́гар* (мн. *ля́гары*) 49, 49а, 50, 52, 68 *(адзін ле́гар ізгніў),* 71, 105. *лега́ра* (мн. *лега́ры*) 51, 94. *ліга́ра* (мн. *ліга́ры*) 8, 26, 90, 95, 97, 131 (рэдка), 132.

падва́ліна, падвалі́на (мн. *падва́ліны*) 23, 27, 53, 57, 58, 59, 64—67, 69, 70, 72, 93, 94а, 104, 105, 110—112, 125. *підвалі́на* (мн. *підвалі́ны*) 102. *подвалі́ны* 106, 117. *пудвалі́ны* 102, 103, 108, 115. *пудвалы́на* (мн. *пудвалы́ны*) 109, *пыдвалі́на* 107. *пудва́лок* (мн. *пудва́лке*) 98.

ба́лька (мн. *ба́лькі*) 9, 25, 29, 32, 39, 54, 131, 136. *бэ́лька* 2, 25а. *бэ́лькі* 3, 19, 20, 21, 22, 24, 25а, 54, 60, 62.

слі́гі 12—14, 17. *слю́гі* 7.

шлі́гі (адз. *шлі́га*) 1, 16. *шля́га* (мн. *шля́гі*) 2. *шлюгаві́на* 8.

падло́га 130. *падло́гі* 37, 38, 73, 78, 80, 84, 118, 119. *падло́жнікі* 33.

брусы́ 78, 117, 137. *бру́ссе* 142.

кла́дзь (мн. *кла́дзі*) 15, 29, 30, 33, 34, 40. *падкла́дзіна* 56.

падмо́снікі 35, 40—43, 75, 77, 81—89, 120а, 121, 123—128, 142. *пудмо́снікі* 122. *пъдмо́снікі* 79, *памо́снікі* 74. *подмо́сткэ* 96а.

Адзінкавыя: *падру́бы* 53. *праві́ла* 100. *зазе́мнае бервяно́.* 129.

Карта № 46

СУЦЭЛЬНАЕ БЕРВЯНО НАД ВОКНАМІ

№ 828 «Я. н. суцэльнае бервяно, якое кладзецца над вокнамі, дзвярамі: ахлуп, ахлупка, ашлап...»

На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назваў ашлапа. Прыставачна-суфіксальныя варыянты паказаны тым жа знакам, што і апорнае слова: *ашла́па, ашла́пы, ашла́пка, ашля́піна, нашла́пка* — як *ашла́п; ахло́пка, прыхлу́п, ахлупно́е* — як *ахлу́п; ачэ́па, ашчэ́п, ачо́піна, ача́п(а),* а таксама гіпатэтычная форма *ача́п* з запісанага *ачапі́ць* — як *ачэ́п.*

ашла́п 10, 14, 23, 24, 28, 29, 31—36, 48, 53, 54, 57, 59—65, 67, 70, 72—74, 76, 80, 88, 100, 104, 110, 111, 116—120а, 121, 123, 136, 139, 140. *ошла́п* 114, 132, 134. *ашла́па* 7, 58. *ашла́пы* 30. *ошла́пка* 138. *ошля́піна* 106. *на́шлапка* 137.

ахлу́п 17. *ахлупна́я* 17. *ахлу́пныя* 16. *ахло́пка* 4. *пры́хлуп* 122.

ачэ́п (ачэ́пы) 18, 20, 22, 26, 45, 46, 47, 49—52а, 56, 68, 71. *ача́п* 25, 105. *очэ́п* 94. *ачэ́па* 55. *ошчэ́пы* 107. *ачо́піна* 112. *оча́па* 113. *очэ́па* 131.

пацяга (пацягі) 126. *абця́га* 86.

сьвязь 75, 124. *обоўя́ска* 113, *перавя́зіна* 125. *сьвя́ска* 97.

на́ворот 109. *навара́тні* (над дзвярыма) 142.

вярхня́к 88. *вірхня́к* 41, 87.

браўно́: скразно́я 1. *скавазно́я* 82. *ашлапно́я* 7. *ашлапно́я бряўно́* 39. *цэ́лае* 135. *над во́кнамі* 128. *бро́ўны пыд акна́мі* 40.

бярно́: 79, 89. *суцэ́льная* 2. *даўжно́я* 6. *ахлъпно́я* 12. *скрасе́ннае* 21. *скавазно́я* 25а. *ашла́пныя* 35. *пацяжно́я* 81. *пыдако́нныя* 83. *длі пакры́цця ўако́н* 84. *длі сьўя́зі* 84. *над ўо́кнымі* 84. *прадо́льныя бёрны* 123.

бервяно́: 99. *суцэ́льна* 3. *піряпу́скная* 27. *падо́кново* 31. *падако́ннае* 142.

брус: суцэ́льны 103. *суцы́лкаваты* 122. *брусы па во́кнах* 77.

дыль 91, 96а, 97, 103. *вылю́тный* 90. *вылє́тный дэ́ль* 98. *пудако́нній* 92. *скву́зный* 98, 95 *(по го́кнах, по двэ́рух положы́лы по ды́лёвы),* 96 *(кла́сты ды́ля по о́кнах). сплашны́й* 98.

дзераві́на: вылётова 94а. *цуцу́льна* 94а. *суцэ́льна дэрэвы́на* 103. *дзерэ́віна під о́кнамі* 102. *то́ўстые дэрэ́віны* 107.

вяне́ц 37. *пе́ршы вено́к па о́кнах* 94.

ба́лька: ахлапля́ная 4. *патало́чныя* 8.

Адзінкавыя: *падру́п* 38. *пъдако́ннъя* 15. *сьлю́га* 9. *прагоні́на* 127. *загало́ўнік* 141. *падва́лак* 88. *пэрэ́пуст* 108. *до́ска* 129. *перакры́цце во́кан* 101. *пале́на (ошлапля́ць суцэ́льные поле́на)* 138. *лапа́н, лапу́н* 92.

Адсутнасць назвы: 5, 25, 41—44, 66, 78, 79, 93, 96а, 115, 130, 131.

Карта № 47

КЛАСЦІ БЕРВЯНО НАД ВОКНАМІ

№ 828 «Я. н. суцэльнае бервяно, якое кладзецца над вокнамі, дзвярамі: ахлуп, ахлупка, ашлап. Класці ахлуп, ашлап... Ахлупляць, ашлапляць...».

Карта складзена на падставе другой часткі пытання. Картаграфуюцца лексічныя адрозненні інфінітыва і словазлучэнні. Адным знакам картаграфуюцца *ашлапля́ць* і *ашла́піць,* а таксама *кла́сці* і *лажы́ць, в'яза́ць* і *з'яза́ць, накры́ць* і *пакры́ць.*

кла́сці: ашла́п(ы) 10, 14, 33, 36, 54, 57, 59—62, 64, 67, 70, 74, 76, 85, 88 *(класць ашла́п),* 104, 114, 117, 118, 120—121, 123, 29 *(клась ашлапно́е),* 35 *(кла́сьці ашла́пныя бярно́),* 24 *(палажы́ць ашла́п),* 133 *(ложы́ть ошла́п),* 134 *(кла́сьті ошла́п),* 2 *(бярно́ кладзе́цца па во́кнах),* 16 *(клась ахлу́пны), кла́сці ачэ́п* 22, 26, 45, 47—50, 52а, 56,

68, 94 *(класці ачэпы)*, 105 *(класьці ачапы)*, 107 *класьці ошчэпы)*, 113 *(класьці очапу)*, 131 *(класты очэпы, мурлаты)*, 37 *(класці вянец)*, 77 *(па вокнах брусы кладуць)*, 82 *(брауно класьці)*, 88 *(класьць падвалак, вярхняк)*, 90 *(класты дыля)*, 95 *(по гокнах, двэрух положылы по дылевы)*, 96 *(класты дыля по окнах)*, 98 *(кластэ вылетного дэля)*, 108 *(класты пэрэпусты)*, 123 *(класьці прадольныя берны)*, 124 *(класьці сьвязь)*, 127 *(класьці прагоніну)*.

ашлапляць 14, 28, 29, 36, 59, 60, 62, 64, 67 *(ашчапляць хату)*, 74, 85, 100, 106 *(ашляпляць)*, 116, 117—120, 123, 134 *(ошлапляць)*, 138 *(ошлапляць суцэльные полена)*, 139, 140 *(ашлапліваюць вокны)*, *ашлапуаць* 114.

ашлапіць 24, 32, 35 *(ашлапіць)*, 54, 64, 72, 76, 110, 111, 121, *ашлапіць хату* 57, 67, 104, 132 *(ошлапыты вокна)*, 133 *(ошлапваць дьвера, окна)*.

ачапляць 22, 25 *(ачапіць)*, 47, 49, 50, 52, *(ачапіць)*, 52а, 55, 68 *(ачапіць окна)*, 71 *(ачапіць)*, 105, 113 *очапаць окна)*.

ахлупляць 16, 17.

накрыць (дзьверы, вокны) 9, 95 *(накрылы гокна, двэры)*, 93 *(пакрылі ўокна)*, 84 *(бярно дле пакрыція уўакон, пакрыўка ўакон)*.

в'язаць 124. *з'язаты окна* 94а.

Адзінкавыя: *абцягваць вокна* 86. *качаць (тоўстыя дэрэвіны)* 107.
наворочаты 109.
зацягнуць ашлапы 110.
скрапляць 127.
перакрываць 134 *(перэкрыть окна)*.

Карта № 48

АПОРНАЯ БЭЛЬКА ПАД СТОЛЛЮ

№ 832 «Я. н. падоўжаная бэлька, якая падтрымлівае папярочку: маціца, сволак, трама...»

На карце паказаны лексічныя адрозненні назвы трамы. Як *маціца* картаграфуюцца *маціца, матка, матышніца. Балек, бэлька* і *банька* паказаны тым жа знакам, што і *балька*. Адным знакам паказаны лексічныя сінонімы: *тран, трам, прам, атрам, штрам, штрама* і *трама*. Гэтаксама *брус, брусочак* і *бруш, сволак,* і *смолак*.

маціца 1, 2, 12, 21, 28, 107, 126. *маціца* 36, 49а, 85, 123. *папярочная маціца* 4. *матка* 16. *маткі* 17, 101. *матышніца* 35.

балек вылютный 90. *балек пудовжни* 98.

балька (балькі) 14, 15, 22, 30, 36, 43, 49, 69 *(балька на перахрэст)*, 79, 82, 87, 89, 101, 102, 104, 111, 117, 120, 120а, 122, 139—142. *подовжна балька* 95, 103, 105, 133. *продовжна балька* 132. *продольная балька* 71, 76, 127. *пірыкувая* — 34. *прадольна* — 31. *перапускная* — 26. *нахлапная* — 1. *патпорная* — 29. *навулетна* — 135. *балка* 119, 124.

банька 119. *банька прадольная (наперахрэсная)* 118.

падбалячнік 110. *падбаляшная* 29.

тран 20, 55, 99.

трам 44, 50, 53, 56, 61, 104, 138. *прам* 113.

трама 23, 27, 51, 52а, 54, 57, 58, 60, 64, 65, 66 (дзірка пад бэлькай, калі столь кладзецца адна на адну), 126.

атрам 33. *отрам* 94а.

штрам 4, 5, 6, 24. *штрама* 25, 25а.

брус 37, 39, 73, 80, 120, 120а, 134 *(ôдпорны)*, 135 *(навулетны)*, 137. *бруш* 87. *брусочок* 138.

прагон 72, 74 *(патбалечны)*, 115, 121, 142.

сволак 127. *смолак* 53. *сволка* 48.

правіло 94. *правыло* 97.

мурлата 96а, 125.

Адзінкавыя: *саламяно* 81. *ашлапіна* 63. *байструк (байстрюк)* 98. *бярно падсценнае* 7. *кладзь* 127. *лапун* 92. *ачэпа* 96а. *падстольнік* 41.

Адсутнасць назвы: 3, 8, 10, 11, 13, 18, 32, 39, 40, 45, 47, 68—70, 77, 78, 83, 88, 91, 93, 96, 97, 102, 106, 108, 109, 112, 130, 131, 132, 136.

Карта № 49

АЧЭП

№ 833 «Я. н. апошнія вянкі зруба, якія кладуцца над бэлькамі: ашлапы, ашланы, ачапы, запясочнікі, мурлаты... Адз. лік: ашлап, ашлан, ачэп, запясочнік...»

Картаграфуюцца лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў апошняга вянка зруба, якія могуць складацца як з аднае лексемы, так і са словазлучэння (назоўніка і азначальнага прыметніка). На карце такія аднаслоўныя лексемы і словазлучэнні паказаны адным знакам, напрыклад, *ашлап* і *ашлапныя броўны, пътстрапільнік* і *пыдстрапільнае брауно, ачэпа* і *ачапноя, зазем* і *заземная бурлата, вянец* і *пасьледні(й) вянец, бурлата* і *бурлата кругавая*. Адным знакам пададзены лексемы *мурлат(а)* і *бурлата, запясочнікі* і *запясочніцы*. У адзінкавыя назвы апошніх вянкоў зруба ўключаны таксама лексемы *патшыўка* і *яшчык*, якія абазначаюць рэаліі, размешчаныя ў непасрэднай блізкасці да ашлапаў, г. зн. ашлапы, падбітыя дошкамі.

ашлап (ашлапы) 3, 29, 30, 34, 35, 48, 53, 57—59, 61—64, 66, 68, 70, 71, 85, 111, 112. *ашлап* 126, 140. *ашлапа* 118. *ашлапіны* 69. *ошлапа* 109. *ôшлапка* 138.

ашлапный броўны (балкі) 1. *ашлапноя бярвяно* 3. *ашлапноя брауно* 39. *ашлапноя па балькых* 13. *ашлапная брауно* 75.

ахлопленыя маціцы 4. *ахлупныя* 16.

ачэп (ачэпы) 18, 19 *(ачэпы на балькі, ачэпы на кроквы)*, 20, 22, 26, 27, 45—47, 49, 50—52а, 54 *(ацэпы)*, 55, 56, 60 *(ачэпы)*, 92, 95, 96а, 99, 101. *очэпы* 103, 106, 107, *учэпа* 98. *ачапноя* 27. *очэпа (очэпы)* 91, 103, 106, 107, 131. *ошчэпа* 94а, 109. *шчэпа* 132.

пабалечныя броўны 9. *пабэлячныя два вянкі* 2. *надбалочны вэнок* 94. *балашнае бірвяно* 75. *патбалашнае брауно* 31. *па бэльках* 21.

мурлат 8, 81. *мурлата (мурлаты)* 1, 6, 7, 8, 9, 14, 16, 25а, 28, 31, 42, 67, 73, 78, 79, 81—83, 87, 88, 90, 96, 97, 102, 108, 119, 121, 123, 124, 126, 133, 139 *(мурлаціна)*, 141, 142. *мурлато* 129.

бурлата (бурлаты) 17, 32, 33, 35, 36, 116. *бурлата кругавая* 74.

зазем (заземы) 89. *заземіна (заземы)* 86. *заземнъя* 8а. *заземныя броўны* 40. *заземная бурлата* 74. *заземныя вянкі* 77. *заземны вянок* 128.

запясочнік (запясочнікі) 49, 49а, 67, 72, 76, 104, 105, 112, 116—118, 120, 124, 133, 141, 142. *запясôчнік* 65, 110, 111. *запесочнік* 114, 115, 134. *запасочнік* 106. *запясэчнік* 69. *запясошнік* 75. *запэсочнік* 107. *зыпясочнік* 84. *пясэчнік* 53. *пясочнікі* 54.

запясочніца 135. *запясочніцы* 66. *запасошніцы* 138.

вянец 37. *пасьледні вянец* 81. *пасьледній вянец* 87.

пыдстрапільнъя брауно 43. *пътстряпільнікі* 84.

расаднік 8. *ръсаньнік* 15.

прагоніна, прагонныя палены 127. *прагоны* 142.

адступныі броўны 12. *адступнэі каны* 17.

закат 10, 11. *закотвіны* 12.

пыцягі 88. *пацяжныя берны* 81.

перапускныя 23. *пірапускная палена // бярно* 25.

правіла 93, 94а *(правіло)*, 100. *правыло* 97.

Адзінкавыя: *пъкрывалы* 83. *верхнякі* 88. *застрэшнік* 128. *насека* 113. *доўгаль* 138. *трамкі* 138. *пярэвязьмы* 125. *патшыўка* 124. *яшчык* 41.

Карта № 50

КЛАСЦІ АЧЭПЫ

№ 833 «Я. н. ...класці ачэпы, ашлапы: ачапіць, ашлапіць...»

Карта складзена на падставе адказаў на другую частку пытання № 833. На ёй супрацьпастаўляюцца дзеясловы, якія абазначаюць укладанне апошняга бервяна зруба. Адным знакам картаграфуюцца лексемы *ачапіць, ацапіць* і *сцапіць; класці, пакласці* і *палажыць*. Найбольш пашыраны дзеяслоў *класці*, як правіла, ужываецца ў словазлучэнні *класці ашлапы, мурлаты, броўны, закат, бальку, правіла, ачэпы* і г. д.

класці: ашлáп(ы) 3, 61, 62, 64 *(шлáпы)*, 69 *(ашлáпіну)*, 70, 85. *мурлáты* 7, 16, 42, 83, 90 *(кláсты)*, 108 *(положыты мурлáтыну)*, 131 *(клáсты мурлáты)*, 133, 139, 141. *брóўны* 9, 35 *(ашлапнэ́я бёрны)*, 83 *(пацяжныя бёрны)*. *закáт* 10, 11. *класць ахлупныі* 16. *бэ́лькі* 20. *вянéц* 37. *зазёмы* 86, 89 *(класьць)*. *пыцягі* 88. *правыло клáсты* 97. *запясóчнікі* 49а, 69 *(запясэ́чнікі)*, 66 *(запясóчніцы)*, 84 *(запясóчнікі)*, 105, 110, 112 *(запясóчнікі за бáлькамі)*, 114, 120, 133, 134, 135 *(запесóчніцу)*. *ачэ́пы* 19, 22, 24, 26, 47 *(пасьлéднія ачэ́пы)* 49, 54 *(ацэ́пы)*, 56, 92 *(клáсты очэ́пы)*, 98 *(клáстэ учэ́пэ)*, 106 *(очэ́пы)*. *бурлáты* 74. *класьць пытстрапíльнікі* 84. *дзéрава* 142. *насéкі* 113.

пакласці: связь 124. *шчэ́пы (поклáсты)* 132. *прогóн* 137. *положыты мурлáтыну* 108.

ашлáпіць 29, 30, 32, 35, 53, 57, 58, 61, 62, 63, 65, 68, 117, 120 *(ашлаплáць)*, 122, 138 *(ошлаплáць)*, 140 *(ашлáплівацъ)*.

Адзінкавыя: *ахлуплáць* 17. *бурлáціць* 74.

Карта № 51

СТРАХА

№ 835 «Я. н. страха: крыша, страха...»

На карце паказаны лексічныя адрозненні назваў страхі. Адказы на пытанне маюць рознае семантычнае напаўненне: *страхá* 'толькі саламяная', 'усялякая страха', 'толькі ніз страхі', а верхняя частка ад сцяны да вільчыка — *крыша*. З другога боку, у адказах адсутнічаюць лексемы для значэння 'страха наогул', калі страха не саламяная. Напрыклад, у в. Акропна (зараз Нямéржа) Драгічынскага раёна (ля п. 95) ужываецца слова *пошíўля*, або канкрэтызуецца: *хáта блéхію крэ́та; под чырыпэ́цыю, чырыпэ́цу вíтёр зорвáў, то на хáту* 'на гарышча' *налыло́*.

крыша 1 (частка страхі ад сцяны да вільчыка), 4 (новае), 5, 9, 10 (новае, 'дах з розных матэрыялаў, не з саломы'), 11 (новае). 12 (частка страхі ад сцяны да вільчыка), 13, 14, 16 (частка страхі ад сцяны да вільчыка), 17, 29, 31, 34 (новае), 37—44, 45 (у горадзе гавораць), 52 (з бляхі), 54, 59 (частка страхі ад сцяны да вільчыка), 62 (новае), 67 (новае), 68, 71—73, 75 (з дранкі, гонтавая страха), 76, 77 (частка страхі ад сцяны да вільчыка), 78 (даравая, гонтавая), 80 (новае), 81, 82 (частка страхі ад сцяны да вільчыка), 83—87, 89, 91 (з любога матэрыялу, апрача саломы), 92 (новае), 94 (з чарапіцы, бляхі), 102 (новае), 103, 107, 108, 111 (з шыферу, бляхі), 114 (любога матэрыялу, апрача саломы), 115 (частка страхі ад сцен да вільчыка), 119, 120а, 121, 122 (новае), 124 (частка страхі ад сцяны да вільчыка), 125, 126, 127 (частка стрáхі ад сцяны да вільчыка), 128—130, 131 (дах), 133, 137 (ад сцяны да вільчыка), 135, 136, 140, 141 (страха ў хаце), 142. *кріша* 88, 113 (новае). *крэ́ша* 96а.

страхá 1 (ніз страхі да сцяны), 2, 3, 4 (новае), 6, 9, 10 (саламяная), 11 (трад.), 12 (ніз страхі), 18—29, 31, 36, 46, 48, 49, 52—55, 57, 58, 59 (саламяная), 60—66, 67 (старое), 69, 70, 74, 75 (саламяная), 77 (частка страхі, што звісае над сцяной), 80 (старое), 81, 82 (ніз страхі да сцен), 99, 100, 104, 105, 110, 111 (з саломы, чароту), 112, 115 (ніз страхі да сцен), 116, 118, 122 (старое), 123, 124 (першы рад страхі), 125, 127 (ніз страхі да сцяны, уся страха), 139 (саламяная), 141 (страха ў хляве), 142. *стръхá* 5, 8а, 15, 34, 35 (старое). *стрыха* (саламяная) 132. *стрыхá* 7, 33, 78. *стріхá* 12 (капеж пры дажджы, што сцякае са страхі), 17, 32, 41, 83, 84, 87. *стріхá* 90, 92, 95—97, 109. *стрэ́ха* 45. (саламяная), 47, 49а, 50, 56, 94 (саламяная), 102, 134 (страха ў хляве), *стрэхá* 101, 106, 113 (старое), 114 (саламяная), 117, 120, 134 (на хаце), 138. *стріхá* (саламяная) 131. *стрэ̂ха* 51. *стриха* 94а. *стрёха* 93. *стряхá* 86, 88.

дах 4, 9 (старое), 45 (дах з шыферу, гонтаў), 59.

Адзінкавыя: *вэ^а^рх* 98. *áптам* (наогул) *крыша называецца* 74.

Карта № 52

ПАКАТАЯ СТРАХА

№ 837 «Я. н. пахілая страха: пакатая, лежная...»

На карце прадстаўлены словаўтваральныя (суфіксальныя, прэфіксальныя) і лексічныя варыянты (часам у форме дзеяслова або прыслоўя), якія выражаюць паняцце 'пахілая страха'. У сувязі са шматлікай разнастайнасцю адказаў адным знакам картаграфуюцца: *плóская* і *пласкáя* (страха); *плáўная, плыўная* і *плáўкая* (страха); *лóжная, лóжмая, аблóжная, адлóжная, лéжная, ляжáка, палóгая, лежáча, атлóгая страхá* і *лягла страхá*, звязаныя з коранем *-лог-/-леж-; адхóная, адхóдная, адхóнаватая* і *атлóнаватая; нахіленая* і *наклóністая; спахóвістая, спахóвая* і *спахóватая;* усе варыянты кораня *-хлюп-/-хлуп-, -плюх-*, а таксама *-хлік-*.

Адводзяцца ад картаграфавання *стрóмая* 'вострая' 63. *стрóма* 47. *стрóмкъя* 5. *гнілáя* 139, 141. *гнілáя абваліўшы страхá* 57. *старáя нягóдна* (хата) 140. *плóтная* 19. *крівá* 138. *пахілілася* 73. *хáта заваліласяя* 80. *крутáя* 13. Яны не адпавядаюць тэме карты.

плóская (страха) 4, 81, 82, 93, 118, 124, 125, 128, 131, 134. *плóска* 94а, 96, 133. *плóскъя* 33. *плóскыя* 43, 83. *плóскі* (дах) 4. *плáска* 90, 92, 96. *плáская* 32. *плáзкая* 114.

плескáтая (нізкая страха) 59. *пляскáтая* 60.

плáўная 9. *плáўнъя* 33, 34. *плáўныя стріхá* 79. *плыўная* 30.

плáўкая 1, 9, 36, 75. *плáўкъя* 13, 34. *плáўкыя* 35. *плáвка стріха* 95, 103.

лóжная 6, 24. *лóжмая* 38. *облóжная (стрэ́ха)* 94. *атлóжная* 99. *одлóжна* 101. *лéжнъя* 5. *лéжныя* 44, 87. *лéжная* 117. *ляжáка* 18. *лежáча* 94. *л^е^ажáча* 98. *атлóгая* 68. *палóгая* 77. *лягла* (страха) 65.

адхóная (стряхá) 86. *атхóныя (крыша)* 40, 41, 42. *адхóдная (страхá)* 8. *адхóнаватая* 10, 11. *атлóнавастая* 29.

атвóная 7, 12. *атвóнъя* 15, 39. *атвóныя* 16. *атвóнная* 17.

пахілая 14, 28, 31, 37, 88, 129, 137. *пахіла* 46. *похілая* 92. *похылена* 97. *нахіленая* 48. *нахільная* 123. *нахілінныя* (крыша) 89. (страха) *пахілілася* 65, 73. *пахілая (гэ́та пастрóйка як нахіліцца, то — пахілая)* 93.

шлóпая 26, 58. (страха) *шлопам* 25а. *шлапавáтая* 2, 3, 21, 72. *слóпая* 23, 27, 63. *нізкая* 45, 117, 119, 127. *ніская* 54, 56, 133. *нызка* 94а. *нызка(я)* 132. *ніско* 49.

слóсная 52. *сплóшна* 20.

прастáя 126. *прóстая (у кагó крыша прóстая, а ў кагó і крутáя)* 130. *прóстыя* 84. *прóста* 112, 121.

спахóвыста 108. *спохóўатая* 114. *спахóвата* 98. *спахóва* 54.

прыхлюп 49а. *прыхлюп* 106. *прыхлюпая* 113, 122, 138. *захлýплена* 142. *прыхлýпістая* 76. *прыхлýпіста* 112. *хлюпая* 61, 62, 104, 116. *хлюпа* 105. *страхá хлýпа ляжыць* 64. *хлýпая* 66, 71, 115, 120а, 134. *хлупáя* 67, 110, 111, 120. *хлóпая* 69. *прыплюх* 100, 102. *прыхлік, прыхлікавáта* 135. *хлюпкая (страхá ўжэ, можа да вясны вытрымае)* 46. *охлюпыста* 97.

нястрóмкая 29. *ністрóмкая* 70.

плытка (стрэ́ха) 51. *плыткая* 52а.

пакáтая 1. *пъкáтая* 8а.

Адзінкавыя: *лапцявáтая* 25. *перахлябістая* 119. *прытоловáта* 107. *аплывáтая (страхá, яна быстра гніе)* 69. *слáбыя (стріхá)* 87. *страхá* 22. *спáдыста* 94а. *шырóка* 109. *разлóжыста, одлóжыста* 96а. *наклóністая* 112. *залóмная* 74. *плытка (стріха)* 131. *страпíстая* 13.

Адсутнасць назвы: 50, 53, 57, 73, 78, 80, 89, 96а, 111, 136.

Карта № 53

ВІЛЬЧЫК

№ 843 «Я. н. верх страхі, які высцілаецца кастрыцай: вільчык, крайка, хіб, шчыт...»

На карце супрацьпастаўляюцца назвы вільчыка. Адным знакам паказаны: *конь, кóнік, канёк* і *конёк; крóйка* і *крэ́йка, хіб* і *хім; шаламя́* і *шаламяць, вільчык* і *вільчáк*. Адведзены: *вуглавікé (рагаўнікé)* 45.

канёк 1, 4, 7, 8, 8а, 13, 16, 17, 29, 56 (новае), 61, 76, 88, 93 *(апôўзіны нацягáюць на хáту)*, 124, 125. *конёк* 113. *конь* 7. *кóнік* 140.

вíльчык 5, 9, 26, 30—44, 54, 57, 59, 68, 70, 72, 73, 75, 76 (пры жалéзнай або чарапíчнай крышы), 77—83, 85—87, 89, 94, 101, 102, 104, 107, 112, 116—130, 132—137, 138 *(на*

са́мі вільчык ко́лісь кла́лі кастру́), 140, 141, 142 (калі дом ста́віцца з 4 сцен, то верхняя частка называ́йіца вільчыкам). ўільчак 84, 114. *выльчык* 108, 109. *вільча́к* 74.
вайчо́к 61, 65 *(вайчо́к трэ́ба вылажыць кастры́цаю),* 69.
кро́йка 68, *крэ́йка* 3, 18—20, 22, 23, 27, 52, 52а.
шаламя́ 24, 25а, 28. *шаламя́ць* 6.
шчыт 14, 25, 47—49а, 55 (новае), 60—64, 66, 93, 110, 111. *шчэт* 96а.
верх 15 (верх страхі), 60, 67. *верьх* 89. *веэрх* 98. *вэрх* 108.
грэ́бень 51, 61. *грэ́бынь* 90, 91.
спіна 106 *(кладо́м ко́зла на спіне, коб ве́цер коро́сту не здува́ў),* 139, 142. *сьпіна* 52а, 53, 54, 55, 56, 100. *сьпіна́* 71. *спы́на* 94а. 103. *спінка* 106.
хіб 71, 81. *хыб* 95. *хім* 82.
строп 2, 21, 118. *стрӱп (стрюп)* 96. *стрып* 131. *йістро́п* 81, 85, 87.
столь 45, 46,
плеш 50, 55, 99.
къніва́я 12, 15.
Адзінкавыя: *ве́нчык* 11. *за́йчык* 32. *вал* 49а. *цары́к* 73. *ку́пыр* 92. *піўзене́* 97. *шчэ́абэат* 98. *склад* 105 *(склад кастры́цаю высьціла́юць). казыро́к* 112 *(яго кладуць на стыку двух палоў), зашчы́так (застрахава́ць зашчы́ткам)* 115.

Карта № 54

ПАДСТРЭШАК

№ 845 «Я. н. частка страхі, якая звісае над сцяной: дармавес, застрэшына, страха...»
На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя і прэфіксальныя варыянты, таму пад адным знакам апынуліся, напрыклад, назва *прыстрэ́шак* і *прыда́шак*. Адным знакам паказаны: *наве́с, паднаве́с* і *звес*. Асобнымі знакамі паказаны такія назвы, як страха́, *капе́ж, наве́с*. Адведзены ад картаграфавання: *апу́хі (ла́ты на канцо́х)* 46.
страха́ 22 *(ад дажджу схава́цца пад страху),* 29, 30, 31, 55, 59, 62, 68, 71, 73—77, 115, 117—119, 121—124, 126—128, 130, 133—135, 140, 142. *стреха́* 113, 117, 120. *стре́ха* (ніжняя) 102. *стре́шка* 85, 133. *стріха* 90, 94а, 96а—98, 103, 108, 109. *стріха́* 13, 16, 17, 39,79,84,87. *стрыха* 131. *стрыха́* 81. *стрэ́ха* 50, 102. *стрэха́* 101, 136, 137. *стръха́* 37, 80. *стряха́* 88. *стрэ́шак* 111.
застрэ́шша 2, 15, 34, 38, 40, 52, 74. *застре́шша* 48, 86. *застрэ́ша* 49а, 72. *застрэ́ш'я* 58. *застрэ́шо* 60. *застрэ́шак* 3, 23, 24, 25а—28, 52а, 57. *застре̂шак* 67. *застрэ́шък* 34. *застрэ́шка* 31, 116. *застрэ́шына* 8, 10, 11, 70, 139. *застре́шына* 41, 42. *застрэ́шаньне*. 36. *застрэ́шаньня* 104. *застрэ́шваня* 47, 54. *застрэ́шваньня* 54. *застре̂шваня* 49. *застрэ́шніца* 1. *застре́шніца* 5. *застрэ́шнік* 52, 83, 125.
астрэ́шшо 53 (рэдк.), *острі́шок* 91. *острі́шына* 97.
падстрэ́ша 32. *падстрэ́шша* 14. *патстрэ́шша* 33, 35. *патстрэ́шшо* 53. *падстрэ́ш'е* 61 (рэдк.). *падстре̂ш'я* 65. *пыдстры́эшша* 107. *патстрэ́шына* 99. *падстрэ́шнік* 18. *патстрэ́шак* 6. *пацстре́шак* 21. *падстре́шак* 100.
прыстрэ́шак 19, 58, 66. *прыстрэ́шша* 140. *прыда́шак* 4.
капе́ж 43, 45, 94, 114. *капе́ш* 58, 63, 64. *капе̂ж* 113. *капіж* 95, 103. *крапе́ж* 110.
наве́с 8, 8а, 20, 89, 102. *наве̂с* 51, 93. *паднаве́с* 43. *пыднаве́с* 78. *поднаве́с* 94а. *пуднаве́с* 132. *зьвес* 12.
на́пуск 9, 92. *на́пуст* 106.
атлі́ў 69, 116.
Адзінкавыя: *прычо́лак* 48. *о́кап* 96. *строп* 105. *запясо́чніца* 112. *каро́бка* 129. *дармаве́сы* 137. *кры́ша* 141. *кане́ц страхі* 7.

Карта № 55

МАСНІЦА

№ 850 «Я. адна дошка падлогі: масніца, маснічына, дылёўка, падложына, дошка...»
Картаграфуюцца лексічныя і прэфіксальна-суфіксальныя варыянты назваў масніцы. Для лексем *до́шка* і *до́ска* таксама выдзелены прасадычны варыянт *даска́*, які складае кампактны арэал на захадзе Віцебшчыны. *До́шка, до́шчка* і *дашчу́рына; памасні́чына, памасні́ца* і *памасці́на (памо́сціна)* і таксама аднакарэнныя *пальні́ца, пальні́чына* і *палі́на́* прадстаўлены асобнымі знакамі.
масні́ца 43, 44, 66, 76, 77, 81—84, 87—89, 112, 119, 120а, 121, 123—128, 130, 141, 142. *машні́ца* 80. *мо́сніца* 122.
масні́чына 1, 7, 12—15, 17, 30, 32, 36—42, 71, 73—75, 78, 118. *масні́цына* 16. *масці́чына* 9, 35.
памасні́чына 70, 137, 138. *памасні́ца* 72, 115, 116. *помосні́ца* 140. *памасці́на* 10, 11. *памо́сціна* 101. *памо̂сціна* 93.
до́ска 2, 4, 20, 22, 24 (новае), 45, 49, 52а, 56, 59—61, 67, 83. 89, 96 (новае), 96а, 100, 105, 109 (новое), 111, 113 (новае), 117, 120, 129, 131, 133. *до́ска палава́я* 27. *до́ска падло́гавая* 45.
до́шка 5, 19, 21, 23—25, 46—48, 49а—52, 54, 55, 57—59, 62—64, 66, 86, 90, 94—95, 97, 99, 102—104, 108, 110, 113, 132, 135—138, 141. *до̂шка* 65. *до́шчка* 142. *дашчу́рына* 5.
даска́ 3, 6, 8, 9, 10 (новае), 18, 21, 24 (новае), 25 (новае), *дыска́* 19. *дъска́* 8а, 17, 33, 34.
падло́жына 25а, 28, 29, 57 (новае), 68, 71, 111. *падлажына́* 26. *пыдло́жана* 107. *пі́дло́жына* 133. *по̂длоо́жіна* 134. *подло́жына* 114, 136. *пуло́жына* 98. *пудло́жына* 97.
пальні́чына 74. *пальні́ца* 85. *палі́на́* 31.
палаві́ца 130. *половы́ця* 91. *пулувы́ця* 92. *палаві́цына* 16 (новае). *пала́ўніца* 69.
Адзінкавыя: *тырты́ця* 96. *лі́гар* 96а. *дра́нка* 109.

Карта № 56

ВУШАК

№ 854 «Я. н. бакавая частка ў праёме дзвярэй: вушакі, шулы, луткі...»
Картаграфуюцца лексічныя і фанетыка-суфіксальныя назвы вушака. Адным знакам паказаны: *праўшня́к* і *прыўшэ́нь, шу́ла* і *шульня́к, стаяны́* і *стаякі́, абса́ды* і *аса́дка* (акна), *ушак* і *ошва́к*.
уша́к, ушакі́ 1, 2, 4—6, 8, 12, 19, 20, 24, 25, 41, 52, 62, 66 *(ушаке́),* 72, 90—92, 94, 96, 96а, 97, 100, 103 *(ушакы́),* 109, 112, 131 *(ушакы́),* 133. *ошвакы́* 96а, 131.
вуша́к, вушакі́ 3, 8, 9 *(ўушакі́),* 10, 11, 13, 15 *(ўушакі́),* 18, 21—23, 25—31, 33, 34, 36—38, 41, 43, 45, 47, 48, 57—61, 63—65, 67—71, 73—75, 78, 80, 93, 94а, 96а, 98, 104—107, 108 *(вушакы́),* 109—111, 118, 120, 132, 134 *(вушакі́),* 135, 138, 140, 142. *вушаке́* 46, 49—50, 52а—56.
аўшакі́ 7, 8а.
гуша́к 58 *(гушаке́),* 95 *(гушякы́).*
вушня́к вушнякі́ 76 *(вушняке́),* 77, 81, 82 *(ушнякі́),* 122, 124, 126, 127, 129 *(ушнякі́),* 130, 139, 141. *лушня́к* 119. *лушнякі́* 120а.
праўшня́к, прушня́к 50 (старое). *прушня́к* 93. *праўшнякі́* 99. *проўшнякі́* 101. *прі́ўшэнь, прыіўшні* 102.
лу́ткі 14, 17, 32, 35, 39, 40, 42, 44 *(лу́тка),* 74, 75, 79, 81, 82 *(ўлу́ткі),* 83—86 *(лу́тка, лу́тке̂)* 87—89, 121, 123, 125, 130.
абса́ды 14. *абса́да* 17.
пры́тылкі 40. *пры́тылкі* 79, 85, 87.
шу́ла, шу́лы 51, 61, 136. *шульнякі́* 128.
стаяны́ 67. *стаякі́* 80, 81.
Адведзена: *абса́дка (акна́)* 51.
Адзінкавыя: *цапе́лы, цыпе́льнік* 16. *касякі́* 137. *скры́ня* 51, 114.

Карта № 57

ПЕРАКЛАДЗІНА НАД ВУШАКАМІ

№ 856 «Я. н. перакладзіна над вушакамі: шапка, ашлап...»
Картаграфуюцца варыянты назвы перакладзіны над вушакамі З-за вялікай разнастайнасці запісаных адказаў апошнія аб'ядноўваюцца часам не паводле фар-

мальнага падабенства, а паводле ідэі, якая семантычна аб'ядноўвае іх. Напрыклад, адным знакам паказаны *ша́пка,* паланізм *ча́пка* і русім *шля́пка; вярхня́к, вяршня́к і ве́рхні шульня́к; шчэ́па, ачэ́п* і *цыпіла́ (<сцапіла́); ашла́п, ашла́пнік* і *охля́па, ошла́піна; нагало́ўвач, нагало́віч, загало́ўнік* і *гло́ўня, глу́вень, угало́вач; кало́да* і *закало́дзіца.* Асобным знакам картаграфуецца лексема *вушакі́* (агульнае паняцце і верхняя частка вушакоў) і роднасная з ёю *прушня́к (<+правушня́к)* і семантычна блізкае словазлучэнне *ба́лькі над вушняко́м.* Аднак у гэту групу не ўваходзяць адзіночныя *скры́ня* і *каро́бка, шалёўка* семантычна тоесныя з *вушакі́.*

ша́пка 2—15, 18, 19, 21, 23, 24, 25а—31, 33, 34, 37, 44, 47, 52, 53, 54 *(ша́пка вушако́ў),* 55—62, 64—66, 68—72, 74, 76, 77 (шапка над вушакамі), 88, 90—92, 94, 94а, 99, 100, 104, 107, 114—119, 122, 134, 135, 138, 140. *шэ́пка* 97. *шэ́пка пупе^{а}рэ́чная* 98. *шя́пка* 95, 96, 96а. *ча́пка* 20. *шля́пка* 106.

вярхня́к 86, 104, 121, 125, 129, 130. *верхня́к* 36, 80, 124, 127—130. *ве^{і}рхня́к* 80. *вірхня́к* 39, 40, 42, 73, 75, 79, 81, 82, 87. *ўірьхня́к* 83. *вярхні́к* 1. *вершня́к* 32, 120а. *вершнякі́* 17. *віршня́к* 14. *ве́рхні шульня́к* 128.

вуша́к 38, 49. *вуша́к ліжа́чы* 78. *вушакі́* 93. *ушакі́* 25. *прушня́к* 41. *папярэ́чні вуша́к* 58. *бэ́лькі над вушако́м* 46.

уголо́вач 101. *глу́вень* 102. *гло́ўня* 103. *нагало́віч* 126. *наголо́віч* 139. *наголо́ўвач* 113. *загало́ўнік* 141.

касі́к 16. *кыся́к* 35. *кысякі́* 43.

шчэ́па 132. *ачэ́п* 22. *цыпіла́* (а мо́ладзь гаворыць *чыпіла́*) 16.

ашла́п 50, 63, 83, 136. *ашла́пнік* 85. *охля́па* 108. *ошла́піна* 133.

пе́стун 82, 123.

на́ворот 109. *на́варацень* 142.

паду́шка 120. *паду́шкі* 112.

кало́да 105. *закало́дзіца* 67.

Адзінкавыя: *вісьня́к* 83. *перамы́чка* 45. *абліту́ра* 48. *плі́нтус* 89. *шалі́вка* 97. *шалёўка* 51. *карні́з* 110. *лежа́к* 111. *закры́ліна* 131. *скры́ня* 51. *каро́пка* 93.

Карта № 58

АДЧЫНІЦЬ (дзверы)

№ 862 «Без ключа дзверы адчыніць, адперці, адхутаць, адкрыць...»

Картаграфуюцца лексічныя адрозненні — адказы на другую частку пытання. Лексема *рашчыні́ць* картаграфуецца як і *адчыні́ць.* Некалькі лексем у некаторых пунктах сведчаць пра розныя спосабы адчынення дзвярэй, якія былі зачынены *на за́сайку, на за́валку, на кля́мку* і інш.

адчыні́ць (атчыні́ць) 10, 17, 18, 22, 28, 31, 33, 34, 37—39, 44, 54, 55, 57, 59, 62, 65, 67, 70, 72, 73, 77, 80, 83, 85, 87, 99, 100, 115—121, 123, 126, 128, 137, 139—141. *адчыні́ці* 93. *аччыні́ць* 1, 8, 15, 20, 21, 24, 35, 43, 45, 50, 56, 58, 64, 66, 68, 71, 74—76, 82, 86, 124, 127. *аччъні́ць* 8а. *аччыні́ць, ъччыні́ць, ыччыні́ць, ччыні́ць* 84. *рышчыні́ць* 13. *очыні́ці* 102. *оччыні́ць* 113, 114, 133, 135. *оччыні́ть* 134. *одчыны́ты* 91. *оч(ч)ны́ты* 94а, 95, 96, 97, 103, 108, 131, 132. *очыны́ты* 109. *вчыны́ты* 132. *вчынэ́тэ, отчынэ́тэ* 98. *уччыны́ты* 92.

адпе́рці 6, 8а, 41, 50 *(атпе́рці — адняць дронк* 'кол'), 52 *(атпе́рці дзвэ́ры з за́перкі),* 77 *(адпе́рці дзвэ́ры з за́сайкай),* 80 *(атапры́ дзвэ́ры з кручка́).* *атпе́рць* 42—44, 49, 84. *атпе́рці* 20. *(атпёрці за́сайку)* 21. *отопрэ́ць, одопэ́рці* 107.

адкры́ць 31, 37, 87, 140. *аткры́ць* 8а, 9, 39, 40 *(бальшынство́ так гаво́рыць),* 41—93, 88. *откры́ты* 108.

адху́тыць 16. *атку́тыць* 84. *адку́таць* 128.

Адзінкавыя: *адвалі́ць (за́валку)* 45. *атшчапі́ць* 53. *адамкну́ць* 3. *отсу́нуты* 131.

Карта № 59

ЗАЧЫНІЦЬ (дзверы)

№ 862 «Без ключа дзверы зачыніць, закрыці, захутаць, закрыць...»

Картаграфуюцца ўсе адказы на пытанне. У некаторых пунктах іх некалькі. Адной з прычын гэтага з'яўляецца недакладна сфармуляванае пытанне: без ключа дзверы можна *зачыні́ць,* не замыкаючы, *зачыні́ць на за́шчыпку, на кручо́к, на за́сайку, на дронк* 'кол', *на ка́лочак,* г. зн. уваткнуць калочак у дзірку ў вушаку дзвярэй, які такім чынам трымае дзверы зачыненымі. Не ўдакладнена ў пытанні, пра якія дзверы ідзе гаворка — пра дзверы ў хаце, ці пра дзверы ў гаспадарчых будынках.

зачыні́ць 1, 2 (новае), 4, 5, 10, 11, 14, 17—28, 30, 32—34, 36—38, 41, 42, 45—48, 49а — 51, 52, 54—73, 75—77, 80—82, 86, 88, 89, 99, 100, 104—106, 110—112, 114, 117—128, 130, 133, 135, 137—142. *зачыні́ці* 102. *зачэ̂ні́ць (дзьву́эры)* 113. *зачіні́ть* 134. *зачыні́ці* 93, 94, 101. *зачыны́ты* 90, 92, 94а — 96а, 97, 103, 108, 109, 131, 132. *зачынэ́тэ* 98. *зъчъні́ць* 8а, 12, 13. *зъчыні́ць* 15, 39, 85. *зычыні́ць* 35, 40, 43, 44, 78, 79, 83, 84, 87. *вчынэ́тэ* 98.

запе́рці 2, 3, 6, 8а, 36, 49, 50, 52, 77, 84, 107, 118, 136. *запёрці* 20, 21. *запе́рьці* 47, 88. *запе́рць* 44, 78, 129.

закры́ць 7—9, 17, 29, 31, 40—44, 47, 49а, 83, 85, 87, 89, 112, 115, 116, 125, 129, 140. *закрі́ць* (новае) 88. *зъкрыва́ць* (новае), 39. *закры́ты* 108.

заху́таць 54. *заху́тыць* 16. *заку́таць* 81 (старое), 118, 128. *заку́тыць* 84, 89.

засу́нуць 54. *засу́нуты* 131.

зашчапі́ць 53, 74.

Адзінкавыя: *завалі́ць* 45. *зыкруці́ць* 85.

Адведзены: *замкну́ць* (на ключ) 3, 45, 66.

Карта № 60

ПАДАКОННІК

№ 867 «Я. н. ніжняя частка асадкі акна: падаконнік, дыля, падлога...»

На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назваў падаконніка. Назва *падако́нак* картаграфуецца як *падако́ннік; пъдаке́нка* — як *падако́нка; падаке́нніца* — як *падако́нніца.* Назвы *скры́ня* і *акно́* ўжываюцца як для назвы ўсяго прадмета (акна, скрыні, так і яго часткі — падако́нніка.

падако́ннік 1—3, 6, 8, 10, 11, 14, 21, 24—27, 30, 36, 46—48, 52, 52а, 54, 55, 57—70, 77, 77 (новае), 104, 111, 112, 120, 122, 125, 127, 129, 130, 135—137, 140, 142. *падако́нік* 4, 17, 28, 31, 49, 72. *патако́ннік* 110. *пъдако́ннік* 5, 8а, 9, 29, 39 (новае), *пыдако́ннік* 16, 35, 41, 43, 44, 78, 79, 83, 85, 87, 88. *пыдоко́ннік* 107. *пыдвоко́ннік* 89. *підоко́ннік* 102. *подоко́ннік* 94, 95 (новае) — 97, 103, 108, 113—118, 131, 134. *пудоко́ннік* 105, 138. *пудуко́ннік* 91, 92, 98. *падако́нак* 7.

падаке́ннік 71, 75, 119, 121, 124.

падако́нніца 44, 81. *пъдако́нніца* 12, 13, 15. *падаке́нніца* 77.

падако́нка 73, 74, 119. *пъдаке́нка* 33, 34, 38, 40.

спада́к 18, 20, 22, 49, 49а, 56, 58, 99, 100, 105, 110. *спода́к* 106.

падва́лак 82, 86, 88, 89, 123, 128. *пыдва́лык* 83, 84.

шуфля́да 53. *шупля́да* 23.

паду́шка 37, 76, 139, 140, 141. *спу́дняя паду́шка* 93.

падло́га 39, 41, 42, 80, 87.

падлако́тнік 75, 126.

скры́ня 94, 94а *(ныз скры́ні),* 95 *(ны́жняя часць око́нныйі скры́ні),* 103 *(ны́жняя часць скры́ні),* 109 *(ныз скры́ні в окні),* 132 *(ныз скры́ні).*

окно́ 114, 133. *гокно́* 95 *(на гокні).*

Адзінкавыя: *вершня́к* 32. *падго́н* 35. *лог (лаге́)* 45. *до́шка (до́шка згнілá ат кве́так у акне́)* 50. 50 *вадня́к* 51. *адво́днік* 51. *каро́бка* 53. *ляжа́к* 54. *ла́вка* 90. *ху́трына* 97.

Карта № 61

ШАПКА (у вакне)

№ 868 «Я. н. верхняя частка асадкі акна: паракладзіна, ашлап, шапка...»

На карце паказаны лексічныя супрацьпастаўленні для назваў шапкі ў вакне.

Ye лексема *вярхня́к* картаграфуюцца лексемы *вярхнік, вяршня́к*. Побач з назвамі кораня *-верх-* асобна картаграфуюцца словазлучэнні прыметніка *ве́рхні* з назоўнікамі. Лексема *фарфле́да* з'яўляецца варыянтам назвы *шуфля́да*. Семантычна тоесныя лексемы *ча́пка* і *шля́пка* паказаны як *ша́пка*. Адным знакам абазначаюцца лексемы з коранем *-галав-*. Як *паду́шка* картаграфуецца *ве́рхняя паду́шка, ве́рхні пудоко́ннік, ве́рхні ўлу́так*. Адсутнасць назвы абумоўлена спецыфікай асадкі вакна (не з частак), а наяўнасцю суцэльнай *каробкі* ці *скрыні*.

ша́пка 2—9, 12—15, 18, 21, 23, 24, 25а — 31, 33, 34, 37, 38, 44, 47, 49а, 52, 54, 55, 59—62, 64, 68, 70—72, 74, 76, 77, 90, 91, 100, 107, 115—119, 122, 134, 135, 137, 138, 140. *ча́пка* 20. *шля́пка* 106.

верхня́к 36, 88, 94, 124, 127, 128. *вірхня́к* 39, 40, 42, 43. 73, 75, 78—83, 87, 89. *ўірхня́к* 84. *веэрхня́к* 86. *вярхня́к* 121, 123, 125, 129, 130. *вярхнік* 1, 58, 65. *вяршня́к* 56, 99. *вершня́к* 32. *вяршня́к акна́* 17. *віршня́к* 14.

верх 45. *верх скрыні* 94а, 96, 132. *вэ́рх скры́ні* 108, 109. *ве́рхня часць око́нныі скры́ні* 95. *вэ́рхня часць скры́ні* 103.

паду́шка 67, 120. *ве́эрхні пудоко́ннік* 98— *ве́рхні ўлу́так* 128. *вэ́рхняя паду́шка* 93. *ве́рхня поду́шка в скры́ні* 96.

шуфля́да 25 (новае), 52, 66. *шупля́да* 105. *фарфле́да* 25.

нава́льнік 10, 11.

касік 16. *кася́к* 35.

ачэ́п 22, 104.

аблі́ту́ра 48, 49 (*аса́дка акна́ звонку*).

апшалёўка 69. *ашалёўка* 49. *шалёўка* 57 (рама з дошак устаўляецца ў праём акна), *шалі́вка* 131.

ашла́п 50, 57, 63, 85, 111, 136. *ошла́п* 114.

скры́ня 51, 94а, 102, 133. *скрэ́ня* 98.

уголо́вач 101. *наголо́ўач* 113. *нагало́віч* 126, 139. *загало́віч* 141. *гло́вень* 142.

Адзінкавыя: *чыцвірня́* 35. *прушня́к* 41. *перакла́дзіна* 46. *абарлю́хт* 53. *пясту́н* 82. *карні́с* 110. *наву́шнік* 142. *ху́трына* 97. *каро́пка ако́нная* 112.

Адсутнасць назвы: 19, 49, 51, 52, 66, 93, 96а, 97, 111, 112, 133.

Карта № 62

ШКЛО

№ 871 «Я. н. шкло як матэрыял: шкло, сцякло...»

На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя варыянты назвы шкла. У многіх пунктах лексема *шкло* — традыцыйная, даўняя, а *сьцякло́* — новая. Адведзена ад картаграфавання як неадпавядаючае тэме карты *шы́ба*.

Сьця́кло паказана тым жа знакам, што і *сьцякло́*.

шкло́ 2—6, 8, 9 (даўней, а цяпер *шкло* 'пабітыя асколкі шкла'), 13, 16, 18—27, 29, 30, 33, 34, 46—50, 51 (*ты́ле набі́то шкла́!*), 52—60, 62—66, 68—72, 73 (*спрэ́ку — сьцякло́, але ка́жуць і шкло́*), 74, 75, 77, 86, 90, 93, 94а — 96, 99—109, 111, 112, 117—119, 120а, 124, 127, 130, 132—135, 137, 139 (*шкло* ў лямпе).

сьцякло́ 1, 2, 5, 7—9, 11—17, 28, 29, 31, 32, 35—43, 44 (*сьцякло́*, але *шкля́нка мълака́*), 61, 67—70, 73, 75 (*вакно́ блі́шчыць, як шкло́*), 76—83, 84 (*сьцякло́*, але *пар́зыла нагу́ ны шкля́нку*), 85 (*купі́ць сьцікла́ трэ́ба — во́кны зысьцяклі́ць*), 86—89, 110—120, 121—131, 139—142. *сця́кло* 89. *сьцекло́* 135—138. *сті́кло́* 91. *стекло́* 97. *сціклó* 98.

скло 92, 131.

Карта № 63

ШКЛЯНЫ

№ 871 «Я. н. зроблены са шкла: шкляны, сцяклянны...»

На карце супрацьпастаўлены лексічныя варыянты прыметніка *шкляны́* (прыметнікі і словазлучэнні). Фанетычныя і словаўтваральныя варыянты адной лексемы паказаны адным знакам. Як *шкляны́* картаграфуюцца словы *шкляны́й*, як *шкля́ны — шкля́нны*, як *сьцякля́ны — сьцікля́ный, сьцікля́нны(й), стікля́ны*, як *скляны́ — скляны́й*.

шкляны́ 5, 6, 18, 21, 23, 24, 26, 27, 30, 34, 47—49, 53—55, 57, 59, 60, 62, 64, 66 (*шкляны́ заво́д*), 68, 71, 72, 73, 93, 99, 101, 104, 105, 120а, 124, 127, 134. *шкляны́й* 8, 90, 94а, 95, 96, 97, 103, 108, 109, 132. *шклянэ́й ско́лык* 85, 87. *скляны́й* 131.

шкля́ны 49а, 74, 114. *шкля́нны* 25.

са шкла́ 121, 126.

сьцякля́ны 31, 36, 61, 67, 69, 70, 76, 88, 93, 110, 113, 115, 120, 123, 129, 139, 140. *сьцякля́нны* 116, 125, 128. *сьцекля́ны* 114. *сьцекля́нны* 82, 117, 118, 124. *сьцікля́ный* 7, 86, 131. *сьцікля́нный* 16, 40, 41, 79, 80, 83, 87, 89. *стікля́ны* 91. *сьцікля́нны* 10, 11, 35, 38, 43, 44 (але *шкля́нка*), 75, 78, 81, 84. *сьцікля́ны* 8а, 14, 17, 28, 29, 37, 40, 54, 73, 98, 135.

скляны́й 131.

(зроблены) *са сьцякла́* 57.

Адсутнасць назвы: 1—4, 8, 9, 12, 13, 15, 19, 20, 22, 25а, 32, 33, 39, 42, 45, 46, 51, 52, 52а, 56, 63, 65, 85, 92, 94, 96а, 100, 106, 107, 111, 112, 119, 122, 130, 133, 136, 137, 138, 141, 142.

Карта № 64

ШЫБА

№ 872 «Я. н. шкло ў акне: шыба, шыбіна, балонка, кватэрка...»

Картаграфуюцца лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назвы шыба. Як *абало́нка* картаграфуецца *бало́нка* і *було́ні*, як шклі́на — *шкля́нка*, як *сцяклі́на — сцякло́*.

шы́ба 6, 7, 9, 14—16, 18—20, 22, 23, 25—30, 32, 33, 35, 36, 40, 45, 46, 48, 49а —72, 91—96, 99—105, 107, 109—111, 113, 115, 116, 118, 132. *шыэ́ба* 90, 97. *шэ́ба* 96а, 98.

шы́бка (шы́пка) 38, 39, 43, 44, 56, 70, 73, 75, 76, 77, 78, 80—89, 102 (*шы́бка ма́лая, а шы́ба — гэ як вэлы́кыйі вы́кна*), 106, 108, 114, 117—120, 122—130, 133—139, 141, 142.

шы́біна 1, 2, 3, 4, 5, 8, 8а, 10—14, 16, 21, 24, 29, 31, 34, 112.

шы́бы 1, 4, 8, 47, 51, 52, 53.

абало́нка 9 49, 66, 121.

бало́нка 15, 35, 39—44, 82, 84, 87, 128.

було́ні 92.

шклі́на 59 (*вы́разаць шклі́ну*). *шклы́на* 95. *шкля́нка* 29.

сьцяклі́на 81, 84, 124. *сьцякло́* 89. *сьцікло́* 131.

кваты́рка 124. *кўатэ́рка* 84.

Карта № 65

ШКЛІЦЬ

№ 873 «Устаўляць шкло: шкліць, сцякліць вокны...»

Картаграфуюцца лексіка-словаўтваральныя варыянты дзеясловаў са значэннем 'шкліць', а таксама словазлучэнні (*нылажы́ць ра́мы сьцякло́м, уста́віць шкло́, шы́біну, вакно́*) у гэтым жа значэнні.

шклі́ць 5, 8а, 13, 21—24, 25а, 26—30, 33, 34, 47, 49—50, 52, 52а, 54, 55, 57—64, 67, 71—74, 86, 99—102, 104—109, 114, 117 (*пошклі́ць*), 133, 135. *шклыэты* 90. *шклэ́тэ* 96а, 98. *шклы́ты* 94а, 95, 96, 97, 103, 132. *шклі́ть* 134. *шклі́ці* 94.

нашклі́ць 1, 2, 3, 6—8, 18—20, 27, 54, 107.

зашклі́ць 25, 46, 51—52а, 58, 65, 66, 69, 77, 116. *зашклі́ці* 93.

сьцяклі́ць 5, 9—15, 17, 29—32, 34—37, 39—44, 54, 66—70, 73—76, 78—86, 88, 89, 110, 115, 116, 118—121, 123—125, 127—130, 135, 136, 139—141. *сьцеклі́ць* 112—114, 134, 138. *сіклэ́тэ* 98.

насьцяклі́ць (шыбу) 115.

засьцякліць 45, 53, 69, 70, 111, 122, 137, 142. *засьцекліць* 126. *зысьцякліць* 38, 41.
засклíты 91. *засклыты* 92. *склыть* 131.
ўстáвіць (шыбіну) 4, 65, 77, 97 *(сьцякло)*. *ўстаўляць (шыбку, шыбу)* 56, 63, 120а, 127, 134. *устаўляць (шкло)* 45, 48, 51.
Адзінкавыя: *ныляжыць рáмы сьцяклóм* 16. *пастрóіць шыбку* 126.

Карта № 66

ПАДВОЙНЫЯ ВОКНЫ

№ 878 «Я. н. вокны, якія ўстаўляюцца на зіму: падвойныя вокны, дубальты, дубэльты...»

На карце паказаны проціпастаўленні назваў падвойных вокнаў. Як *падвóйныя вóкны* картаграфуюцца *падвóйныя рáмы*. Як *другія вóкны — фтарыя*. *Дубальтóвыя* паказаны тым жа знакам, што і *дубэльты, падвóйкі* — як *падвóйнікі, дубэльтáкі* — як *дубэльты*.

падвóйныя (вóкны) 1, 2, 8, 9—11, 15, 16, 20, 23—25а, 27—35, 38—44, 46, 48, 51, 55, 57, 63, 66, 69, 71, 75—83, 84 *(падўóйныя ўóкны)* —88, 104, 116, 118—127, 141, 142. *падвóйнъі* 8а. *падвўйныя* 4, 6. *падвóйнъя (акнó)* 5. *падвóйная (акнó)* 26. *паддвóйныя* 12, 13. *падвôйныя* 61, 65. *пудвійнэ (вóкна)* 98. *падвóныя (вóкны)* 7. *падбôйныя* 49. *падвôйны (óкна)* 135. *подвійны (óкна)* 109. *подвóйные* 94, 117, 136, 137, 140. *подвóйны* 97, 101. *подвóйнэ* 96а. *падўóйные* 113, 114. *подвыйны (гóкна)* 95. *подвійны (óкна)* 90, 103, 108. *подвўйны* 94а. *пудвійны* 92, 96, 131. *пудвійнэ (óкна)* 91, 98. *пудвўйныйі* 132. *пудвóйныя* 115, 138. *пыдвэйные (óкна)* 107.

падвóйныя (рáмы) 40, 79, 115. *падвóйныйі (рáмы)* 16, 17, 89.

падвóйнікі 72, 74, 139. *падвóйнік* 70. *паддвóйнікі* 54. *подвóйнікі* 133. *падвóйкі* 14.

двайныя (вóкны) 31, 36, 37, 68, 73, 80, 82, 85, 111, 119, 123—125, 128, 148. *двайныйі* 16. *двойные (вóкна)* 134. *двойныйі (óкна)* 109.

двайнікі 112. *двыйнікі* 43.

другія (вóкны) 88, 128. *фтарыя (вóкны)* 87.

дубэльты 3, 4, 10, 18—20, 22, 47, 49а, 50, 52, 52а, 53, 54, 55, 57 *(дубэльты прыстáўлены)*, 58—62, 64, 67, 99, 100, 104—107, 110, 111. *дýбэльт* 20. *дýбельт* 23. *дубальтэ́* 96а. *дубэльтáкі* 102.

дубальтóвыя (вóкна) 45, 50, 51, 55. *дубэльтóвы* 133.

Адзінкавыя: *зымóвы (óкна)* 96. *ўнýтраннія (вóкны)* 130.

Карта № 67

ПАЦЁКІ (на вокнах)

№ 880 «Я. н. пацёкі на вокнах: поцякі, рагі, дзюгі...»

На карце адлюстравана пашырэнне назваў пацёкаў на вокнах у іх лексічных і славаўтваральных варыянтах. Як *пацёкі* картаграфуюцца лексемы: *поцёкі, потёкы, путёкы, поцéкі*, а таксама *пыцякі, пацюкі, пóцюкі, ісьцёкі, оттёкы*; як *пот* — лексема *пóцікі*, а таксама словазлучэнні *пóтныя вóкны, папацéлі вóкны, потíе окнó, запотнéлі (запацéлі, апатнéлі) вóкны*. Асобнымі знакамі паказаны словазлучэнні *вóкны плáчуць* і *вóкны цякýць*. Адным знакам картаграфуюцца лексемы *галáзы* як *рагáзы* і *лагáры, рáгі* — як *рáгі*.

пацёкі 16, 67, 74, 78, 79, 82—86, 88, 93, 111, 123—130, 135, 137, 139—142. *поцёкі* 94, 102, 107, 113, 133, 137, 138. *поцéкі* 136. *потёкі* 96а. *потёкы* 90 (адз. л. *потік*), 103, 108, 109, 132. *путёкі* 92. *пыцякі* 43. *пацюкі* 77. *пóцюкі* 87. *ісьцёкі* 89. *оттёкы* 94а.

пýцікі (пацяклí) 1, 7, 12, 14, 15, 17, 29, 32—42, 44, 73, 75, 80, 118.

рáгі 5, 10, 11, 28, 30, 31, 46—48, 49а, 53, 54, 57, 61, 68, 71. *рáгі (пацяклí)* 2—4, 6, 8, 8а, 19, 23, 27, 29 *(рáгі пóту)*, 49, 50 *(вóкна рáгамі цякýць)*, 51, 52а, 55, 56, 58, 62—66, 69, 99, 100, 104, 105.

рагáзы 22, 25, 25а, 26, *галáзы* 21. *лагáры* 24.

пот 106, 116, 124. *пóцікі* 118. *пот (пацёк ручаём)* 72. *атпáчуваньня* 35. *спатнéла акнó* 51. *вóкны пацéюць* 59. *запацéлі вóкна* 69, 72, 77, 126. *папацéлі вóкны* 70, 122. *запотнéлі вóкна* 106. *потíе окнó* 94а.

слёзы 13. *сьлёскі* 74.

вóкны плáчуць 13, 34, 73, 83, 114.

вóкны цякýць 18, 45, 59. *тычýт óкна* 90. *тэчэ́ окнó* 94а.

дзю́гі 54. *дю́гы* 92. *дзя́гі* 93. *дя́гы* 95, 96. *дéгы* 97. *дёгэ* 98.

сурагí 115, 116. *сурýгі* 110..

паўрóзы 114. *поворозы́* 134.

латакí 120. *лотокí* 117.

раўчакí 119 *(бягýць з вáкна)*, 120а, 121.

расá 123, 139. *росá* 134.

Адзінкавыя: *саплí* 9, *квéткі* 60. *рыштóкі* 52 *(акнó засьлязіўшыся рыштóкамі сьцякáя)*. *пісагí* 112. *полóса* 135.

Карта № 68

КАНЬ (значэнне слова)

№ 884 «У якім значэнні ўжываецца слова кань: а) унутраная перагародка ў хаце, б) канцавая завостраная частка снасці, сплеценай з лазы для лоўлі рыбы (у баўтушы)...»

У адказах на пытанне зафіксаваны толькі адказы а) са словам *кань* ці прыметнікам *канявы́*. Слова *кань* ужываецца ў варыянтах *кянь* (3), *кáня* (97, 98, 133, 134), *кáні* (53) і *кань* (астатнія пункты).

'унутраная папярочная сцяна ў хаце з бярвенняў' 23, 27, 62, 64, 65, 66, 70, 76, 86, 102, 104, 105, 107, 110, 111, 116, 125, 134.

У гэтым жа значэнні ўжываюцца словазлучэнні са словам *кань, канявы́: сьцяна́ ўпýшчана ў кань* 18. *канявáя сьцяна́* 19, 24, 25, 26, 27, 58, 63, 68, 69, 94, 99, 137. *кáнева сьцéнка* 20. *сьцяна́ ў кань* 21. *канёвая сьцяна́* 56, 106. *кáнная, кáнна сцéнка* 67. *канéўка* 102. *канёвая стíнка* 103.

'паз у падоўжнай сцяне, у які устаўляецца папярочная, канявая сцяна' 3, 18, 25а, 67, 68, 71, 94, 97, 99, 113, 114, 120, 132, 133, 137, 140.

'паз у шуле, куды закладаюцца бярвенні (дылі)' 90, 93.

'вугал у каню' (калі чашкі выразаюцца з выемкай у адным бервяне і выступамі ў другім)' 74, 90, 109 (новае), 135. 'гняздо ў бервяне для бэлькі' 35.

'спосаб сточвання бярвенняў' (калі выраз ці *пáлец* аднаго бервяна заходзіць за палец другога) 57, 86, 94а, 95, 96, 98, 115, 135.

Адзінкавыя: 'жалабок у бервяне пры мшэнні' 108 *(як мшы́ты, то ў дэрэвы́ны выбырáють жолобóк — гэ́то кань)*.

'посуд (бідон) аб'ёмам у 38 л' — *кáня або баня́к* 54. 'палачка, якая ўбіта ў прасечаную ямачку на дрэве для сцякання соку': *на кáню сьцякáе бярóзавы сок* 79.

Лексема *кань* і роднасныя не ўжываюцца ў н. пп. 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 22, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 49а, 50, 51, 52, 55, 59, 60, 61, 72, 73, 75, 77, 78, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 91, 92, 96а, 101, 112, 113, 117, 118, 119, 120а, 121, 122, 123, 124, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 136, 139, 141, 142.

У некаторых з іх замест *кань* 'канявая сцяна' ужываюцца іншыя лексемы *забóрка* 7. *пірыгарóдка* 10, 11. *пірабóрка* 36. *перабóрка* 14, 31. *пірябóйка* 17. *перабóйка, перагарóдка* 29. *перагарôтка* 65. *пэрэрýб* 109. *перарýб* 71, 75. *пярэ́руп* 72. *парарýб* 128, *парагарóдка* 82, 127. *перагарóдка* 118, 124, 127, 128. *перакавáя сцяна́ ў хацé* 77. *сеэрэ́дняя сьцéнка* 86. *пырыгорóдка* 90. *пырэ́горотка* 95, 132. *пэрэ́гурóтка* 98. *пэрэгорóтка* 113. *прыдзéлак* 122. *капітáлка* 139. *капітáльная сцяна́* 142.

На другую частку пытання б) адказы наступныя: *бýча* 7. *пáльцы* 16. *боўт* 62. *куль* 82. *óсьці* 90. *концы́* 94а. *кіш* 98. *кім, кімéлька* 109 *(то концí загóстраны)*. *кэ́ш* 113. *гýска (у кашы́цы)* 114. *бóўталка* 117.

Карта № 69

СЕНЦЫ

№ 882 «Я. н. частка хаты, якая не абаграваецца: сені, сенцы, прымян...»
Недакладнасьць пытання выклікала тое, што ў некаторых пунктах былі побач з *се́ні (се́нцы)* запісаны і *камо́ра* (45), *комо́ра* (45), *кладо́ўка* (86), *друга́ ха́та* (90), *трысьцён* (34), *пяро́дняя ха́та, сце́пка, клець* (93), якія называюць часткі хаты, што таксама, як і сені, не абагравaліся. Гэтыя назвы адведзены ад картаграфавання.
На карце паказаны лексічныя і суфіксальныя варыянты назваў сеней. Як *се́ні* картаграфуюцца *се́нцы* са значэннем 'малыя сені' (нас. пп. 53, 59, 71, 77, 90, 99, 104), *сінцэ* (96а) і *се́нкі* (п. 33). Адзінкавае *лізьцьён* паказана асобным знакам.
се́ні 1—3, 4 *(у сянёх зімна)* — 9, 11—20, 24, 25, 28—30, 35, 39, 40, 45, 48, 49а —54, 56, 57, 58, 59, 61, 62, 71, 77, 85 (новае), 88, 90, 93, 94, 99—102, 104, 106, 113—116, 126, 133, 134. *се̂ні* 60. *сі́ны* 92, 94а, 95, 96, 97, 103, 108, 109, 131, 132. *сы́ны* 91 *сі́нэ* 98.
се́нцы 1, 10, 23, 25а —27, 29, 31, 32, 34, 36—38, 41—44, 55, 57, 63—86, 88, 89, 104, 111, 112, 117—125, 127—130, 135—142. *се̂нцы* 105, 110. *сінцэ* 96а.
пры́вян 21, 58. *пры́вен* 47. *пры́мян* 49.
лізьцьён 107.
калідо́р 17, 57, 130, 142.
Адзінкавыя: *вера́нда* 9 (суч.). *га́нак* 22. *прыдзе́лак* 79.

Карта № 70

КАМОРА (значэнне слова)

№ 883 «Я. н. адгароджаная камора ў сенцах, дзе захоўваюцца прадукты харчавання: каморка, чулан, спіжарня, кладоўка...»
Карта адлюстроўвае лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назвы каморы. Наконт назвы *кладо́ўка* ў адказах адзначаецца, што гэта новае, сучаснае слова. Як *істо́пка* картаграфуюцца назвы: *сьцёпка, сьцёбка, сте́бка, сто́почка, стэ́пка, высьцёпка,* а як *вара́ўня — варывэ́нька.*
камо́ра 4, 19, 20, 26, 45—48, 52, 61, 63, 64, 66, 69, 70, 72, 76, 91, 92, 94, 96а, 97, 98, 111, 112, 115, 118—122, 135—138, 140, 142. *кумо́ра* 98. *ко̂мо́ра* 131.
камо́рка 1, 5, 7, 8, 8а —12, 19, 21, 28, 29, 34, 35, 37, 38, 40—43, 49—51, 52а —56, 67, 68, 73—75, 77, 79—82, 86, 99, 102, 104, 112, 124, 126, 128, 129, 139. *камо́рачка* 82. *камо̂рка* 60—62, 105, 110, 127. *комо́рка* 134. *комо́рка* 117. *кумі́рка, кумо́рка* 98.
чула́н 12, 16, 17, 35, 39 (*чула́н* — 'яшчык у каморцы'), 41, 44, 75, 78, 80—88, 118, 128, 129, 141, 142.
істо́пка 2, 24, 66. *сьцёбка* 135. *сьцёпка* 18 (даўняе), 50, 94а, 95, 101, 102, 114, 133. *стёбока, сте́бка* 132. *сто́пка* 47, 53, 54, 56. *стэ́пка* 90. *стэ́бка* 109. *высьцёпка* 103, 108.
кладо́ўка 8, 8а, 10, 13—15, 17, 18, 21—24, 27, 29, 30—32, 36, 37, 39, 41—43, 53, 54, 57, 59, 67, 69, 70, 71, 73—77, 80, 81, 85—87, 106, 107, 113, 115, 116, 119, 125, 136, 137 *(комо́ра — по-на́шому, а кладо́ўка — по-хоро́шчому),* 139, 142. *кладо̂ўка* 65, 100, 114. *кладо́вка* 79, 103. *кладо́выя* 35, 40, 85.
вара́ўня 2, 6. *варывэ́нька* 96.
клець 80, 93, 127. *кле́тка* 126.
скла́дзік 22, 25.
Адзінкавыя: *спіжа́рня* 57.

Карта № 71

ДРАБІНЫ

№ 885 «Я. н. лесвіца: лезкі, леса, драбіна...»
На карце адлюстраваны лексічныя і словаўтваральныя варыянты назваў лесвіцы. У адказах інфарматараў не заўсёды адрозніваюцца віды лесвіц (напрыклад, 'драбіна ў возе', 'лесвіца наогул', 'лесвіца на страсе' *«ла́зіць до ко́мына»*, 'лесвіца з сучкамі — *астро́ва*', 'маленькая лесвіца', 'вялікая лесвіца'. Лексемы *ве́сьліца, ле́сьвіцы* картаграфуюцца як *ле́сьвіца,* а *ве́сьніцы, ле́шніца* — як *ле́сьніца; дря́бу* і *дра́бцы* — як *драбі́ны.* Лексемы *ле́са, ле́ска* і *ле́скі* паказаны адным знакам. Як *астро́ва* 'лесвіца з яліны з кароткімі сукамі' (69) картаграфуецца паводле матэрыялаў СП-ЗБ, т. 1,113 *астро́ў* (50А), *астро́х* (31).
ле́сьвіца 4, 8, 9, 12, 16, 29, 33—35, 39, 41, 42, 44, 75, 81, 82, 85, 86, 88, 89, 107, 127—130. *ле́сьўіца* 84. *ле́сьвіцы* 38, 73.
ле́сьніца 1, 7, 9, 11, 13—15, 17, 20, 32, 37, 40, 43, 49а, 54, 59, 66, 68—71, 77—80, 83, 87, 93, 111—113, 115, 116, 120, 125, 128, 130, 137, 142 *(вялі́кая ле́сьвіца). ле́тніца* 117.
ве́сьліца 1, 8а. *ве́сьніцы* 61.
драбі́на 2, 4—6, 8а, 10, 11, 18—25, 40, 44, 45, 47, 49а —54, 57, 58, 63, 70, 85, 86 *(драбі́на ў возе),* 87, 93—94а, 96, 97, 99, 101, 102, 107, 113—116, 119, 120а, 122, 132, 135, 140. *драбы́на* 91, 92, 94, 96, 97. *драбы^э^на* 90. *драбэ́на* 96а. *дробі́на* 133.
драбі́ны 3, 25а —28, 30, 31, 41, 46, 54—56, 59, 61, 65—68, 71, 72, 76, 77, 100, 106, 118, 121, 126, 139. *дря́бу* 117. *дра́бцы* 124.
ле́са 48, 142.
ле́ска 49, 64, 114, 134, 136, 138, 141, 142. *ле̂ска* 60. *ле́скі* 37, 59, 62, 74, 100, 104, 105, 111. *ле̂скі* 110.
глабі́на 97. *глабы́на* 94а, 132 *(драбі́на на вуз).*
страмы́на 95, 103, 108, 109, 132. *страмі́на* 102.
рабры́на 96, 96а, 131. *рабрэ́на* 98.
астро́ва 69. *астро́ў* 50А. *астро́х* 31.
Адзінкавыя: *росо́ха* 133 (лесвіца з сучкамі).
Адведзены: *я́сьлі.* 40 *(як раньш дзе́лылі я́сьлі,*— паверх драбіны), 112.

Карта № 72

ХАЦІШЧА

№ 886 «Я. н. месца, дзе калісьці стаяла хата: котліско, котлішча, дворышча...»
На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назваў хацішча. Адводзяцца ад картаграфавання словы, якія абазначаюць як назвы канкрэтных аб'ектаў, месца сялянскіх пабудоў (апрача назвы месца, дзе стаяла хата), так і агульныя назвы вясковай сядзібы: *пе́чышча* 'месца, дзе стаяла печ', *хле́вішча* 'месца, дзе стаяў хлеў', *двор, дво́рышча* 'месца, дзе стаялі гаспадарчыя будынкі (у тым ліку і хата)', *падво́р'е* 'месца, дзе быў двор, падворак', *се́лішча, ко́тлішча* 'месца, дзе нехта жыў (там была і хата)', *стары́ца,* 'старое, былое месца, дзе стаяла хата і гаспадарчыя будынкі', *пляц', уса́дзьбішча* 'зямельны ўчастак, дзе стаяла хата і іншыя гаспадарчыя будынкі'. Таксама спалучэнні са словамі *ха́та, буды́нак, зруб.*
ха́цішча 8а (ж. р.), 9, 13, 19, 21, 24—26, 30, 32, 33, 58, 84, 86, 102, 105, 110, 126. *ха́цішша* 16. *ха́чішча* 2. *хаті́шча* 102. *ха́тышчэ* 96а. *ха́тыско* 91. *ха́ціско* 51, 93, 97.
ха́тнішча 6, 23, 29, 35, 59, 60, 65, 67, 75, 82, 87, 111, 127, 128, 142. *ха́тнішша* 76. *ха́тнішчо* 62. *ха́тнішчэ* 114. 133—135. *ха́тніска* 46. *ха́тніско* 94. *ха́тныско* 90, 92.
ха́та стая́ўшы 18 *(там, дзе ха́та стая́ла)* 4, 27, 49, 52а, 72, 126, 132. *стая́ўшы тут зру́б* 18. *калі́сь стая́ў буды́нак* 22. *ко́лісь стая́ла ха́та* 121. *на старо́й ха́ця* 20. *дэ ха́та сто́яла* 94а, 95, 96, 103, 108, 109, 132. *дэ ха́та стуе́ла* 98.
двор 12, 28. *двір* 97. *на тым двара́ ха́та была́* 125.
дво́рышча 7, 14, 31, 34, 36—38, 42, 43, 66, 70, 71, 73, 74, 76, 78, 80—82, 118, 119, 120а, 124, 127, 129, 136. *дво́рышча ста́рае* 141. *дво́рышчэ* 101, 106. *дво́рішча* 39, 41, 44, 79, 85, 88, 89. *дво́рышча* — 'месца, дзе стаялі гаспадарчыя будынкі' 35, 67, 76 *(дво́рышша).*
падво́р'я 68, 83. *подвэ́р'е* 101. *ста́рая падво́р'я* 77. *падво́рак* 47. *пыдво́рыско* 107.
се́лішча 99, 115, 116, 122, 139, 140. *се́лішчэ* 112 (месца, дзе нехта жыў), 113, 117, 120, 137, 138 (дзе калісьці стаяла хата), *сэ́длыско* 94а.
сялі́ба 3. *сялі́бішча* 8а, 15.
уса́дзьбішча 16. *уся́дзьба* 17.

стáрыца 10, 11.
кóтлішча 54, 104. *кóтлішчо* 53, 61. *кôтлішчо* 60. *кóтліска* 54.
пéчышча 79. *пéчышчо* 50, 55.
пляц 52, 96. *пусты́ пляц* 52а. *пляц парóжні* 45.
Адзінкавыя: *папялішча* 1. *посéля* 114. *груз* 48 *(на гру́зе* (гру́дзе?) *раслá аднó чемберлá.*

Карта № 73

ПАЖАРЫШЧА

№ 887 «Я. н. месца, на якім згарэў будынак: пажарышча, пажарыско, папялішча...»
Паказаны на карце лексіка-словаўтваральныя і акцэнталагічныя проціпастаўленні назваў пажарышча. Як *пажары́шча* картаграфуецца *пажарнішча.*
Адводзяцца ад картаграфавання адказы *пóпел* (132), *асталíся пóпял і вуглí* (98), *астáўшыся адзін пóпял* (3), бо не адпавядаюць тэме карты.
пажáрышча 1, 21, 23, 24, 27, 28, 30, 36, 48—49а, 52, 54, 57, 58, 61, 65, 67, 69, 73, 75, 77 (сучаснае), 81, 82, 99, 104, 105, 115, 119, 124—126, 141. *пъжáрішча, пыжáрішча* 12, 13, 32, 39, 41, 44, 85—87, 89. *пыжáрышча, пъжáрышча* 15, 33—35, 37, 38, 40. *пыжáрашча* 43. *пажáрішча* 88. *пажáрышча* 50, 55, 60, 62. *пожáрышча* 59, 137. *пажáрышчэ* 93. *пужáрышчэ* 91.
пажары́шча 47, 64, 66, 68, 71, 81, 100, 110, 112, 128. *пожары́шчэ* 94а, 101, 106, 108, 109, 113, 114, 117, 132, 134. *пужарэ́шчэ* 98. *пажарнішча* 111.
пажáрыска 46. *пажáрыско* 51, 93. *пожáрыско* 90, 109, 131, 132. *пыжáрыско* 107. *пужáрыско* 92.
пажары́ска 54. *пожары́ско* 94, 94а, 95, 96, 96а, 97, 102, 103.
пагáрышча 10, 11, 22. *пáгірышча* 84.
гарэ́лішча 4, 5, 8, 48, 58, 83.
пагарэ́лішча 17, 19, 77, 80, 127. *пагарэ́лішша* 76. *пыгарэ́лішча* 78. *пагорэ́лішча* 122.
папéлішча 7, 70.
папялішча 14, 20, 25а, 26, 29, 31, 54, 61, 63, 73, 74, 88, 116, 118, 121, 124, 126, 128—130, 140. *папялішчэ* 120, 135, 137. *пыпялішча* 79, 85, 89. *пъпялішча* 8а. *папялішчо* 53. *попелішчэ* 133. *пóпелішчэ* 136. *попалішчэ* 138. *папялішчо* 53. *пупялішша* 16. *пупялішча* 40.
попеліско 94. *пыпыліско* 107.
вóгнішча 24, 25, 72. *на вóгнішчы* 142.
Адзінкавыя: *згáравішча* 6. *спаляніска* 45. *пагарэ́лле* 135. *ціплянішча* 83. *тóклішча* 56 *(усё згарэ́ла, асталóся аднó тóклішча). на хлявішчы, на хáцішчы* 2.

Карта № 74

ЦАГЕЛЬНЯ

№ 888 «Завод цагельны, кірпічны...»
Картаграфуюцца простыя і складаныя назвы цагельні. На карце супрацьпастаўлены лексічныя адрозненні назваў цагельні, выражаныя назоўнікамі, а таксама двухсастаўныя назвы «прыметнік + назоўнік». Адзначана вымаўленне ґ выбухнога ў назвах *цаґéльня.* Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. У пункце 81 адзначана назва *кірпішня* паводле паведамлення ст. н. супрацоўніка І. Я. Яшкіна. Назвы *кірпішня, кірпічны завóд* з'яўляюцца неалагізмамі. Як *цагля́ны* картаграфуецца *цэ́глувы* 98.
цагéльня 11, 45, 53, 59, 70 (даўней казалі), 71, 75 (трад.), 81, 84, 99, 104, 118, 135 (дзе рабілі цэглу ўручную), 139. *цыгéльня* 16, 103, 127. *цыгэ́льня* 91, 92, 96, 132. *цэгэ́льня* 93, 94, 94а, 98, 108, 109, 113, 114, 133, 134.
цаґéльня 3, 5, 8а, 21, 27, 33, 35, 38, 50 (рэдк.), 54, 55, 60—62. *цакгéльня* 15, 34. *цыґельня* 1. *цэґéльня* 102. *цаґéльня кірпічная* 82.
цагéльны завóд 10, 18, 25а, 31, 43 (звалі раней), 48, 53, 56, 57, 59, 72, 74, 101, 117. *цагéльны завóт* 2, 46, 76, 100. *цагэ́льны* 106. *цагéльный* 40. *цыгэ́льны* 131. *цагéльны завóт* 4, 8а, 20, 21, 38, 49, 50, 105, 116. *цаґéльны* 78. *цагéльны* 104. *цэгэ́льны завóд* 96а. *цэгэ́льный завóд* 109.
цагля́ны завóд 135. *цаґля́ны* 68. *цякгля́ны* 23. *цыгля́ный* 41. *цагліны завóд* 28. *цэ́глувы завóт* 98.
кірпічны завóд 10, 11 (радзей), 14, 17, 29, 37, 44, 73, 79, 81, 88, 102, 104, 115, 120—123, 126, 129, 142. *кірпічны завóт* 5, 9, 15, 27, 31, 34, 36, 38, 61, 71 (цяпер), 76 (зараз), 111. *кірпічный завóд* 87, 94а, 95, 96, 103, 108, 132. *кірпічный завóт* 1, 7, 39—42, 65, 83, 89, 90.
кірпішны завóд 35, 43, 75, 124 (нов.). *кірпішный завóд* 85.
кірпішня 84, 86. *кірыпішня* 85 (паведаміў І. Я. Яшкін).

Карта № 75

ЦЭГЛА

№ 888 «Я. н. будаўнічы матэрыял з апаленай гліны: цэгла, кірпіч...»
Картаграфуюцца назвы цэглы. На карце супрацьпастаўляюцца фанетычныя і лексічныя адрозненні назваў цэглы. Збіральнікамі адзначаны традыцыйныя назвы *цэ́гла, цэ́ґла,* а таксама навейшае пашырэнне цюркскай назвы *кірпіч* (з турэцкага *kirpiš*). Этымолагі сцвярджаюць, што *цэ́гла* запазычана з лацінскай *tēgula* праз нямецкую *ziegel* і польскую *cegła.* На Полаччыне вядома назва *плінта* (уроч. Плінтóўка), якая паходзіць з грэчаскай мовы. Цікавай з'яўляецца адпаведнасць брэсцкага *цэ́гля* з чэшскай формай *cihla,* дзе таксама *л* мяккае. Як *цэ́гла* картаграфуецца *цёгла* 95.
цэ́гла 8, 8а, 9—11, 16 (трад.), 18, 28, 31, 37, 40, 41, 42 *(цэ́гла — сáмі дзéлылі),* 44—46, 47 *(шмат цэ́глаў пашлó на печ),* 48—51, 53—59, 61, 66, 67, 70, 73—78, 80, 81, 84 (трад.), 88, 90—94, 94а, 96, 96а, 98 *(цэ́hла),* 100—102, 104, 106, 107, 112—119, 121, 124, 126, 127, 131—139, 141, 142 *(цэ́гла — гэ́та сырэ́ц),* 95 *(цёгла).*
цэ́ґла 1—5, 15 *(цэ́кгла),* 19—22, 23 *(цэ́кгла),* 24, 25, 25а, 27, 29, 30, 32, 33, 34 *(цэ́кгла),* 35, 38, 43, 49, 60, 62—65, 68, 69, 71, 72, 82, 99, 105, 110 *(цэ́ґла).*
цэ́гля 103, 108 (трад.), 109.
кірпіч 1 (суч.), 7, 8, 8а (навейшае), 9, 10 (радзей, чым *цэ́ґла),* 11 (радзей), 12—15, 16 (нов.), 17, 29, 31, 34, 35, 37 (нов.), 38—44, 66, 67 (больш часта), 68 (нов.), 69 (цяп.), 70, 71 (цяпер), 73 (цяпер), 75, 76, 77 (суч.), 79—81, 82 (нов.), 83—89, 104 (цяпер), 111, 112 (цяпер), 113 (нов.), 117, 120, 122, 127, 129, 136, 137, 142.

Карта № 76

ЦАГЛІНА

№ 888 «Я. н. будаўнічы матэрыял з апаленай гліны: Адна цагліна, кірпічына...»
Картаграфуюцца назвы адной цагліны. На карце супрацьпастаўляюцца акцэнталагічныя, словаўтваральныя і лексічныя адрозненні назваў цагліны. Назвы *цыглінá, цэ́гліна, цэ́гылывіна, цэ́глывіна* 81, 85, 87. *кірпічына* 81, *кірпічынá* 81 паведаміў старшы навуковы супрацоўнік І. Я. Яшкін. Як *цэ́гліна* картаграфуюцца *цэ́гылiна, цэ́гылывіна, цэ́глывіна.*
цаглíна 4, 10, 31, 34, 36, 37, 41, 44—46, 48, 50 (рэдк.), 56, 59, 61, 62, 66, 67, 72, 73 (раней), 74, 75, 77, 81, 84, 88, 101, 104, 115, 116, 121, 124, 126, 127, 138, 139. *цаґліна* 27, 35, 38, 43, 60, 65, 78, 82, 99, 105, 110. *цыгліна* 90. *цэглы́на* 131. *цакгліна* 23.
цаглінá 11, 28, 57, 68, 70, 71, 76. *цаґлінá* 21, 25, 29, 69 (трад.). *цъґлінá* 5, 8а. *цаглінá* 4. *цыглінá* 81, 85, 87.
цэ́гліна 1, 53, 81, 93, 94, 96а, 106, 112—114, 117, 133—135. *цэ́глына* 94а, 96, 98, 103, 108, 132. *цэ́гл'ына* 109. *цэ́гэліна* 102. *цэ́ґліна* 2, 3, 8, 24, 30, 33, 58. *цёґліна* 63. *цёглына* 95. *цэ́гылiна, цэ́гылывінá, цэ́глывіна* 79, 85, 87.
цэ́гла 18, 47 *(шмат цэ́глаў пашлó на печ),* 50, 51, 54. *цэ́ґла* 19, 20.
кірпічы́на 1, 12—14, 16 (нов.), 17, 29, 35, 37—39, 41, 44, 66 (суч.), 67 (больш часта), 73, 75 (нов.), 79, 81—88, 111, 120, 122, 123, 126, 127, 129, 142.

кірпічына 10, 34, 43, 81, 89.
кірпічына́ 11, 81, 83.

Карта № 77

ВАПНА

№ 889 «Я. н. рэчыва, якім беляць пладовыя дрэвы: вапна, ізвёска, ізвісць...»
Картаграфуюцца назвы рэчыва, якім беляць пладовыя дрэвы. На карце супрацьпастаўлены лексічныя і марфалагічныя адрозненні назваў бялільнага рэчыва. Рэгулярныя фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся. Адказы ў н. пп. 85, 124, 134 картаграфуюцца, як *гліна.* Азначэнні да слова *гліна* пад увагу не прымаліся. Як *ла́пна* картаграфуецца *ла́пно* 102.
ва́пна 1—5, 7, 8, 8а, 9—11, 15, 18, 19—25, 25а, 26—29, 32, 33, 36, 45—50, 51 (трад.), 53—60, 62—66, 68, 69 (трад.), 72, 83 (трад.), 89 (рэдк.), 97, 99, 100, 104, 105, 107, 110, 116, 119, 121, 124, 126, 132, 133, 135, 137, 139, 142.
ва́пна (н. р.): *ва́пно* 90—93, 94а, 96 (н. р.), 96а, 98, 103, 108.
ла́пна (н. р.) 94. *ла́пно* 102 *(га́шэнэе ла́пно).*
зьвёска 7, 12, 15, 16, 38, 39, 44, 73, 81. *зьвёзка* 118, 124 (нов.). *зьвёздка* 43, 79 (часцей), 86. *зьвёстка* 36, 77, 80, 95, 109.
ізьвёска 17, 40, 41, 123. *ізьвёстка* 89, 111, 119. *ізьвёзка* 42.
ізьвесць 51 (суч.), 54, 66, 82, 101, 104 (нов.), 113, 114, 120, 124, 129, 136, 139, 142. *ізьвесть* (нов.) 94а, 102 (нов.), 132 (нов.). *ізьвêсcь* 9. *ізвесь* 117. *ізьвісьць* 13, 29, 31, 34, 37, 41, 42, 79 (нов.), 111. *ізьвісь* 14, 74, 87. *ізьвясць* 69, 71. *ізьвясь* 76. *йізвісьць* 29, 83 (нов.), 112.
мел 62, 67, 75, 78, 81, 84, 87, 88, 115, 117, 120, 122, 123. *ме́л* 114.
гліна (з каро́ўім помётом) 94, 114. *бе́лая гліна (гліна бе́лыя, прынясі гліны і пабялі я́блыну)* 85. *гліна се́рая* 124. *гліна бе́лая* 134. *гліна (гліною ма́жуць, шоб чер'я́к подо́х)* 138. *глы́на* 131.
Назвы з коранем *-бел-*: *бе́лка* 106, *побе́л* 106. *побе̂л* 113. *побíл* 109. *пабе́лка* 35, 81, 118, 127. *бяліла (разьвёў бяліла і пабяліў сад)* 70, 81.
Адзінкавыя: *каро́вечы кал* 127. *раство́р* 141.

Карта № 78

ЧАЛЕСНІКІ

№ 893 «Я. н.: а) праход у печ: чэлюсці, жарало, чалеснік...»
Картаграфуюцца назвы чалеснікаў (вусце, праход у варыстай печы). На карце супрацьпастаўлены словаўтваральныя, фанетычныя і лексічныя адрозненні назваў чалеснікаў. Улічана мена *ц* на *ч*, *с* на *ш*. Як *цяле́шнікі* картаграфуецца *зацяле́шнікі* 112, як *ву́сце* — *гу́сце* 95, 103, як *со́лам'я* — *со́ламень* 120. як *чале́снік* — *чэле́сьнік* 94, як *жарало́* — *жэ́ўрайло* 46.
чало́ 1, 7, 15, 17. *чало́ пе́рвое* 14.
цало́ 16 *(цало́ пяр'э́днія).*
чале́снік 13, 24, 41, 79, 123. *чале́сьнік* 1, 2, 3, 8, 9, 10, 11, 18—20, 25а, 26, 28—30, 32, 39, 42, 43, 54, 61, 78, 80, 81, 83, 85—88, 115, 116, 125, 126, 129. *чэле́сьнік* 94.
чале́снікі 139. *чале́сьнікі* 4, 21, 25, 57, 67, 68, 70, 104, 111. *чале̂сьнікі* 60, 62, 65.
чале́шнік 31, 35—38, 73, 74, 82.
чале́шнікі 33, 34, 66, 110.
цяле́шнік 77, 83, 117, 124, 127. *целе́шнік* 135.
цяле́шнікі 27, 72, 76, 142. *целе́шнікі* 23, 69, 71. *целе̂шнікі* 105. *зацяле́шнікі* 112.
цале́снік 70. *цяле́сьнік* 59, 63.
цале́снікі: цяле́сьнікі 58, 59, 64.
чэ́люсць 47, 51, 55, 114. *чэ́люсть* 97, 134.
чэ́люсці 93. *чэ́люсты* 90, 92. *чэ́люсткі* 91.
це́лішчэ 138.

пе́люсць 45, 49, 52а, 55 (рэдк.).
пе́люсці 50, 56, 99, 104.
ву́сце 98, 101, 108, 109, 113, 132. *ву́сця* 131. *ву́сці* 106. *ву́сте* 94а. *у́сцье* 107. *у́сце* 94, 96, 102, 133. *гу́сце* 95, 103.
жарало́ 31, 118, 119, 122. *журало́* 8а. *жыряло́* 41, 84, 89. *жэ́ўрайло* 46.
со́лам'я 100. *со́ламень* 120.
Адзінкавыя: *дзі́рка* 75. *дзю́рка* 22. *со́пот* 100. *канту́п* 96а. *прахо́д* 141.

Карта № 79

ВЕРХ НАД ЧАЛЕСНІКАМІ

№ 893 «Я. н.: б) верх над праходам (у печ): чалеснікі, чэлюсці...»
Картаграфуюцца назвы верху над вусцем у варыстую (хатнюю) печ. На карце супрацьпастаўлены лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў верху над чалеснікамі. Улічваліся нерэгулярныя фанетычныя адрозненні (мена *ц* на *ч*, *с* на *ш*). Назва *пъдчале́снік* пададзена ад *чале́снік*. Карты гэтай тэмы на пункты а) і б) маюць адрозненні ў сінаніміцы.
чало́ 12, 13, 15, 17. *чыло́* 1. *чало́ утаро́е* 14.
цало́: цало́ за́днія 16.
чале́сьнік 3, 8, 8а, 9, 11, 18—20, 26, 29, 30, 32, 39, 42, 43, 54, 57, 80, 81, 84, 86, 88, 125, 126, 129. *чыле́сьнік* 1. *чэле́сьнік* 94. *пъдчале́сьнік* 41.
чале́сьнікі 4, 10, 11, 21, 22, 25, 61, 62, 67, 68, 70, 75, 83, 85, 111, 115, 116. *чале́снікі* 123. *чале̂сьнікі* 60, 65.
чале́шнік 35, 37, 38, 73, 74, 82. *чалі́шнік* 24.
чале́шнікі 25, 28, 31, 33, 36, 66.
цале́снік 40. *цале́сняк* 40. *цяле́снік* 59, 63.
цале́снікі: цяле́снікі 58, 64, 72, 118.
цале́шнік: цяле́шнік 77, 127.
цале́шнікі: целе́шнікі 23, 71. *цяле́шнікі* 27, 69, 76, 117, 124.
чэ́люсць 47, 55, 114. *чэ́люсть* 134. *чэ́люсц* 96. *чэ́люсці* 78.
чэ́люсці 78. *чэ́люсты* 90.
пе́люсць 45, 49, 52а, 55 (рэдк.).
пе́люсці 50. 56, 99, 104.
ву́сце 101, 108, 109, 113, 132. *ву́сте* 94а. *у́сте* 96.
гу́сце 95, 103.
скляпе́нне: скляпе́не 48. *скляпе́нё* 48. *склепе́нье* 107.
ко́мін 79, 83, 120, 136. *ко́мэн* 96а. *ко́міна* 133 *(ко́міна до лю́хты).*
со́лам'е 135. *со́мамя* 119. *со́ламеня* 121. *со́лен* 142. *солынува́нне* 92.
Адзінкавыя: *чаро́н* 5. *дымахо́т* 7, 9. *кабы́ла* 87, 89. *капту́р* 98.

Карта № 80

ПОД

№ 892 «Я. н. месца ў печы, дзе гараць дровы: чарэнь, чарано, чарон, под...»
Картаграфуюцца назвы поду ў варыстай печы. На карце супрацьпастаўлены словаўтваральныя і лексічныя адрозненні назваў по́ду.
Рэгулярныя фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся. Як *под* картаграфуецца *спод* 78, *спот* 69, *іспо́т* 25, як *ток* — *істо́к* 25, як *чарэ́нь* — *чэ́рань* 47.
под 6, 9, 10, 11, 14, 28, 36, 37, 40—44, 57, 59, 73, 75—77, 79—82, 84—88, 89 (*под* — у печы, а *чарён* — на версе печы), 119, 121, 123, 124, 126, 129, 139, 141, 142. *по̂д* 127. *пот* 1—3, 5, 8, 8а, 12, 13, 15, 16, 19, 21—25, 25а, 26, 27, 29—35, 38—40, 50, 55, 58, 61, 63, 64, 68, 70, 71, 74 (трад.), 83, 99, 118. *спод (на спо́дзе гара́ць дро́вы)* 78. *спот (спот вы́драйся)* 69. *іспо́т* 25.
чарэ́нь 46, 49, 62, 66 *(чарэ́нь вы́дралася ў пе́чы),* 74, 110, 112. *чарэ̂нь* 65. *чэрэ́нь* (м. р.) 102. *чэрэ́нь* 101, 114. *чяры́нь* 92. *чэрі́нь* 94а, 109. *чары́нь* 97. *чэры́нь* 96а. *чарі́нь*

96, 108, 131. *чырінь* 95. *чыры́нь* 132. *че^{а}р'інь* 98. *чы^{е}рінь* 103. *чэ́рань* 47. *чаре́нь (чаре́нь вібіва́юць глі́ною)* 138.
чарэ́ня: чырэ́ня 95. *чы^{е}рэ́ня* 103.
чарэ́н 67, 106, 111, 134, 135 (м. р.), 137. *чары́н* 90, 91, 140. *чэрэ́н* 93, 107, 113, 120, 133, 136. *чярэ́н* 117. *чэ́ран* 116. *чарі́н* 108.
чаро́н 51, 104, 105. *чэро́н* 94. *чарён* 83. *чоро́н* 126.
ток 3, 17, 18, 20, 52а, 53, 54, 56, 60, 72, 122. *тôк* 100, 115. *істо́к* 25.
Адзінкавыя: *по́тăлак* 7.

Карта № 81

ПАДНЯБЕННЕ

№ 894 «Я. н. верхняя частка (унутры) печы: паднябенне, неба...»
Картаграфуецца верхняя ўнутраная частка печы, якая знаходзіцца над ніжняй часткай у печы, над по́дам. На карце супрацьпастаўлены лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў паднябення. Улічваліся нерэгулярныя фанетычныя адрозненні тыпу *не́ба, нёба*. Рэгулярныя фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся. Адсутнічае запіс у п. 6. Як *не́ба* картаграфуецца назва *не́бо*.
паднябе́нне 21, 28, 31, 57, 70, 74, 88, 105, 110, 116, 139. *паднябе́ння* 3, 7, 8, 11, 18, 22, 24, 25 (трад.), 26, 27, 30, 37, 52а, 57, 63, 64, 66, 69, 71, 73, 75, 77—80, 104, 111, 118, 126. *паднябе̂ння* 25а. *паднябе́не* 23, 45. *паднябе́ння* 2, 19, 20, 47, 49, 54, 58, 59, 65, 67, 72, 100. *паднябе́не* 48, 50 (трад.), 53, 55, 56, 99. *пыднябе́ння* 29, 34, 35, 38, 40, 44, 83. *пъднябе́ння* 5, 8а. (н. р.), 15, 39. *паднябе́ння* 1. *пъднябе́нне* 9. *пъднябе́ннё* 33. *паднябе̂не* 60. *паднябе́нье* 61. *паднябе̂нья* 62. *паднебэ́не* 93. *поднебе́нне* 94, 97. *поднебэ́нне* 101. *поднэбэ́нне* 96а. *поднебе́не* 113. *поднебе́нье* 114. *подныбэ́нне* 131. *паднебе́не* 98. *пуднябе́нне* 90. *пудныбэ́нне* 92, 96. *пуднебі́нне* 94а. *пуднебе́не* 98. *пуднебэ́нье* 133. *пудныбе́нне* 95, 103. *пуднебе́нне* 108, 109. *пудныбэ́нне* 132.
не́ба 14, 32, 75, 112, 119—122, 127, 141. *не́бо* 113, 117, 134.
нёба 12, 42, 43, 81, 85.
кабы́ла 35, 41, 84, 86, 87, 89, 123, 124, 129.
скляпе́нне 105, 139. *скляпе́ння* 24, 25. *скляпе́ня* 51. *склепе́нье* 107, 135.
склепава́нне: склепова́нне 94а. *склепове́нне* 106. *склыпова́нне* 95, 96, 103.
склеп 138, 142.
звод 44. *зво́ды* 13. *свот* 16.
Адзінкавыя: *бараба́н* 36. *душні́к* 88. *зака́т* 76. *зако́т* 68. *каза́* 82.

Карта № 82

ПРЫПЕЧАК

№ 895 «Я. н. прыпечак: прыпечак, загнет, загнетак...»
Картаграфуюцца назвы прыпечка перад чалеснікамі. На карце супрацьпастаўлены лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў прыпечка. Фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Пры картаграфаванні выкарыстаны матэрыялы са «Слоўніка беларускіх гаворак паўночна-заходняй Беларусі і яе пагранічча» (т. 2, 4). Як *пры́пек* картаграфуюцца назвы *пры́пе̂ч* 95, *пры́пач* 101. Адведзены 142 *загне́т* 'пясок ад сцяны за печчу', бо не адпавядае тэме карты.
пры́печак 9, 18—21, 23, 30, 31, 46, 52, 57, 63, 66, 67, 73, 74 (трад.), 76, 80, 82 (трад.), 110, 115, 116, 118—120, 122, 126, 127, 129, 137, 139, 141, 142. *пры́пічак* 6, 10, 24. *пры́пічык* 75 (трад.). *пры́пячак* 1, 2, 3, 8, 22, 23, 25, 25а, 27, 28, 45, 47, 51, 57, 58, 59, 70, 71, 72, 111, 112, 126. *при́печок* 113. *пры́пъчък* 5. *пры́печък* 13. *пры́пачак* 28. *пры́пачок* 138. *пры́пычок* 90, 95. *пры́пычык* 92. *пры́пэчок* 93, 96а, 102, 117, 136. *пры́печок* 94, 135. *пр'ы́печок* 134. *пры́печок* 97, 114. *прэ́пічок* 98.
пры́пек 22, 26, 48, 52, 52а, 53, 54, 59, 61, 62, 82, 106, 132, 133. *пры́пік* 37, 42, 43, 78. *при́пек* 85. *при́пік* 87. *пры́пяк* 1, 4, 48, 49, 50, 52, 55, 60, 64, 65, 68, 70, 77, 100. *пры́пык* 91, 92, 103. *пры́пак* 106. *при́пек* 109. *пры́пык* 94а, 96, 131. *прэ́пік* 98. *пры́пэк* 99, 104, 105, 107, 108.
пры́пе̂ч 95. *пры́пач* 101.
загне́т 7, 11, 12, 14—16, 33—36, 38, 41, 44, 73—75, 79, 82—84, 86—89, 123. *загне́т* 81. *загне́тым* 40.
загне́тка 17, 32, 39.
Адзінкавыя: *перадпе́чча* 124. *перадпе́ччам* 121.

Карта № 83

БЯЛІЦЬ (печ)

№ 890 «Бяліць, пабяляць, каліць (печ)...»
Картаграфуюцца дзеясловы (інфінітывы), якія абазначаюць працэс бялення печаў. На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя адрозненні назваў працэсу бялення. Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Інфінітыў вызначаецца паводле асабовых формаў. Трыванне дзеясловаў не ўлічвалася. Як *калі́ць* картаграфуецца *покалы́ты* 96а.
бялі́ць 5, 8а, 11, 12, 14, 16, 20, 21, 25а, 26—32, 33 *(бялі́лі по́пілам)*, 35—38, 41—44, 46, 50, 53—57, 59—65, 68, 70, 71, 73—76, 78—87, 90, 100, 104, 106, 112, 115—120, 122—124, 127, 128, 139, 141, 142. *белі́ці* 94. *белы́ты* 108, *бел'ы́ты* 109. *белы́ты* 103. *білэ̂тэ* 98. *былі́ты* 91. *былы́ты* 95. *бе́ляць* 10, 45, 66, 77. *бялі́ла* 105. *белі́ць* 113, 126, 135, 137. *бе́люць* 4, 8, 40. *бялі́лі* 2, 18, 51. *пабялі́ць* 6, 17, 21, 27, 60, 69, 110, 125, 136. *пыбялі́ць* 43. *пъбялі́ць* 9. *пыбелі́ць* 107. *побялі́ць* 101. *пубялі́ла* 34. *пабяля́ць* 47. *пыбялі́ла* 89.
калі́ць 133. *калі̂ты* 90. *калы́ты* 96, 132. *покалы́ты* 96а.
ма́заць 114, 138 *(кре́йдой до́бре ма́заць тому́, што вона́ не тре́скаецца)*. *ма́зать* 134. *ма́заты* 92, 109 (часцей). *пама́заці* 93. *пама́заць* 142. *обма́заты* 131.

Карта № 84

ЗАСЛАНКА

№ 900 «Чым закрываюць печ: засланка, заслонка...»
На карце супрацьпастаўлены назвы засланкі. Картаграфуюцца лексічныя, словаўтваральныя і акцэнталагічныя асаблівасці.
за́сланка 2, 3, 18—25, 25а, 27, 28, 31, 45—47, 49, 51, 52, 53—77, 81, 82, 86, 99—101, 104, 105, 110—112, 115—127, 129, 135, 137, 139, 141, 142. *за́слынка* 84, 85. *за́слонка* 93, 94. 94а, 95, 97, 102, 103, 106—109, 113, 114, 132, 136, 138. *за́слунка* 98.
засло́нка 1, 4, 5, 7, 8, 8а, 9—17, 29, 30, 32, 33, 41—44, 73, 75, 78, 79, 87—89.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *за́сланіц* 26. *за́слана* 80.
за́тулка 9, 96, 96а. *за́тувка* 91. *за́товка* 90.
Адзінкавыя: *за́саўка* 48. *кружо́к* 131.

Карта № 85

ПЯЧУРКА

№ 903 «Я. н. ямка з боку печы, дзе сушаць што-небудзь: пячурка, пячорка, копка...» № 904 «Я. н. выступ (на коміне), на які кладуць мыла, запалкі: комінак, гзымс, карніз, брыль, брыж, каптур...» № 907 «Я. н. прамежак паміж печкай і сцяной, куды кладуць анучы, рукавіцы: запечак, прамуда...»
Картаграфуюцца назвы паглыблення з боку печы, дзе сушаць што-небудзь. На карце паказаны каранёвыя і нерэгулярныя фанетычныя асаблівасці. Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Форма адз. ліку рэканструявана па форме мн. ліку ў нас. пп. 14, 40, звычайная форма на месцы пам.-ласк. у нас. пп. 71, 98, 103, 108, 122, 132. Форма *ду́чка* пададзена як *ку́чка* (н. п. 90).
Адведзены ад картаграфавання адказы ў нас. пп. 2, 8, 23, 24, 46, 57, 66, 67, не

адпавядаюць тэме карты. Гэтыя матэрыялы даюцца ў адпаведных картах. У нас. пп. 3, 6 не зафіксаваны адказы. У нас. п. 85 дадаткова прыведзена форма *пачо́рка* з нашых матэрыялаў.

пячу́рка 1, 4, 5, 7—13, 17—23, 25, 28, 29, 31—36, 38, 39, 41—43, 45, 52а (904), 58, 59, 62—65, 67—89, 104, 110—112, 116—121, 123, 124, 126, 127, 129, 141, 142. *пячу́ркі* 14, 40. *печу́рка* 94, 101, 107, 126, 136. *пяцу́рка* 16. *пячу́рачка* 71, 122, *пычу́рка* 91. *пачу́рка* 93, 106.

пячо́рка 47, 48, 50, 52а, 53, 54, 56, 85 (паведаміў І. Я. Яшкін), 137. *пячôрка* 55, 60, 61, 64, 105. *пячо́рачка* 51.

ко́пка 25—27, 30, 44, 77, 113, 133, 134, 139, 137 (907). *кі́пка* 103, 108. *кі́почка* 108. *кôпка* 114.

ко́бка: кі́бка 109. *ку́бочка* 132. *кі́бочка* 103. *ку́барка* 98.

я́мка 48, 49, 72, 88, 99, 100, 115, 142.

ку́чка 95, 96, 131. *ду́чка* 90.

пе́чка 94а, 135, 138.

Адзінкавыя: *подпі́ччо* 96а. *прыму́рок* 102.

Карта № 86

КАРНІЗ, ҐЗЫМС

№ 904 «Я. н. выступ (на коміне), на які кладуць мыла, запалкі: комінак, гзымс, карніз, брыль, брыж, каптур...»

Картаграфуюцца назвы выступа ў печы, на які кладуць мыла, запалкі. На карце паказаны лексічныя адрозненні назваў пячнога карніза. Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся, а таксама стракатасць акцэнталагічных і фанетыка-марфалагічных рэгулярных і нерэгулярных змен у не- і запазычаных словах *(гзымс, ко́мінак)*. Адведзена ад картаграфавання неадпавядаючая тэме карты наступная назва: *запе́чча* 7.

карні́з 36, 44, 61, 73 (нов.), 78—80, 87, 104, 108, 113, 114, 116, 123, 131, 136, 137. *ка́рнізка* 80. *карні́с* 9, 12, 39, 54, 111. *ґарні́з* 75, 81. *гарні́з* 17, 81. *ґарні́с* 105.

капту́р 1—4, 8, 8а, 10, 11, 13, 14, 16 (верх над комінам), 19, 21, 22, 28, 29, 33, 34, 40—42, 98.

ґзымс 2, 20, 24, 25, 25а, 26, 63, 65, 69 (трад.). *гзымс* 97, 99. *ґзі́мса* 70. *кзымс* 5. *зымс* 23, 27, 58, 60, 71. *зымсі́к* 32, 60, 71. *зы́мец* 94а.

брыль 66—68, 69 (нов.), 72, 73 (трад.), 75—77, 112, 118—120. *брэ^ыло́* 112. *брылёк* 76, 118.

брыж 28, 37, 115, 121, 126, 127, 142. *брыжы́* 126. *брыш* 35. 110. *брыжо́к* 31. *бры́жык* 82. *брыс* 74.

ко́мін 35, 47, 48, 86, 93, 138, 142.

ко́мінак 53, 62, 64, 88, 127. *кôмынок* 90. *каміно́к* 46, 50, 51. 55. 100. *камі́нак* 61. *камі́нок* 135. *ка́менак* 141. *камяно́к* 129. *кымяно́к* 82, 85. *камі́нок* 102, 133. *коміно́к* 98. *комы́нок* 95, 103. *комыно́к* 96. *кымяно́к* 38. *камі́нък* 43. *ко́мышок* 91.

прыму́рак 27, 54, 59, 67. *прыму́рок* 92, 96а, 106. *прыму́рочэк* 101. *муро́к* 45.

Адзінкавыя: *брусо́к* 84. *козыро́к* 107. *коўне́р* 134. *кымі́са́р* 89. *паясо́к* 122, 139. *пляцо́* 16. *пяко́лак* 49. *вы́ступ* 88. *карка́с* 15. *пе́рад ду́хам* 119.

Карта № 87

ЗАПЕЧАК

№ 907 «Я. н. прамежак паміж печкай і сцяной, куды кладуць анучы, рукавіцы: запечак, прамуда...»

Картаграфуюцца назвы прамежка паміж печчу і сцяной, куды кладуць сушыць анучы, рукавіцы. На карце адзначаны лексічныя, акцэнталагічныя, словаўтваральныя і нерэгулярныя фанетычныя адрозненні. Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Назва *запе́чак* картаграфавалася замест *запе́цык* 116, *запе́ччык* 21, *запі́чнык* 94а, *запе́чнік* 141, *за пе́чкъй* 12, *за пі́чкою* 96, *запе́чка* 17. Назва *запе́чча* картаграфуецца на месцы выразаў *за пе́чкай* 73, *за пе́ччу* 76, 96, *за пе́ч'ю* 105. Як *душні́к* картаграфуюцца *душня́к, духаўні́к*, 116, як *запе́чча — запе́чкі, за пе́чкай*. Прыведзены адзінкавыя назвы, дзе адлюстравалася шмат вузкарэгіянальных найменняў.

запе́чак 1, 2, 8, 10, 11, 22, 23, 26—31, 33, 36, 37, 45, 46, 48, 51, 53, 55, 58, 66 (прамежак паміж печчу і тыльнай сцяной хаты), 71, 76, 81, 86, 99, 111, 115, 120, 121, 127, 129, 133, 136. *запêчак* 65, 72 *(у запе́чку)*, *запе́чок* 94, 101, 102, 106. *запêчок* 113. *запе́чък* 8а, 13, 39, 79. *запе́ччак* 8а. *запе́чык* 16, 25, 38, 83, 85, 89. *запе́цык* 116. *запе́ччык* 21. *запі́чнык* 94а. *запе́чнік* 141. *за пе́чъй* 12. *за пі́чкою* (г. зн. за грубай) 96. *запе́чка* 17.

за́печак 57, 61—63, 67. *за́пячак* 60. *за́печок* 107, 109, 135. *за́пычок* 96а.

за́пек 53. *за́пяк* 50, 60.

запе́чча 8а, 34, 35, 40—42, 44, 68, 75, 77—80, 86, 118 (у парозе), 124. *запе́ч'я* 32. *запе́ч'е* 114. *запі́ччэ* 90, 91. *запе́чкі* 38. *за пе́чкай* 73. *за пе́ччу* 77, 96. *за пе́ч'ю* (на 10—15 см), 105.

пячу́рка 43, 49, 59, 74, 118, 118а (за печчу). *почу́рка* 52а. *пе^ачу́рка* 98.

пячо́рка 48.

душні́к 138 (паміж печкай і сцяной). *душня́к* 126. *духаўні́к* 116.

праму́га 19, 20.

праму́да 100, 104.

су́ткі 112. *су́дкі* 92. *су́дочкы* (рэдк.) 109.

шыя, шыі́на́, шыі́на (паміж комінам і сцяной) 81. *шы́йка* 122.

Адзінкавыя: *атсту́п* 15. *заву́лак* 57. *заградкы́* 123. *зако́мінак* 88. *закату́лак* 54. *заку́ток* 108. *закро́й* 84. *западня́* 47. *засцё́нок* 98. *краму́рок* 131. *ку́чка* 96а. *лю́хта* 56. *па́зуха* 20. *по́лек* 14. *по́лік* 139. *прахо́т* 9, 66. *пролё́т* 109. *праду́ха* 4. *про́духа* 69. *про́духі* 69. *пяко́лка* 88. *туро́к* 86. *чаре́на* 87.

Карта № 88

ПАЛІЦЬ У ПЕЧЫ

№ 918 «Як гавораць: паліць у печы, тапіць печ...»

Картаграфуюцца дзеясловы, якія абазначаюць працэс абагравання шляхам спальвання паліва ў печы. На карце паказаны лексічныя адрозненні дзеясловаў, фанетычныя рэгулярныя асаблівасці не паказваюцца.

тапі́ць 1, 6, 7, 8 (суч.), 9—12, 13—16, 23, 24 (рэдк.), 25 (трад.), 25а, 28, 29, 32, 35, 37—44, 58 (трад.), 59, 73, 75—89, 107, 115, 117—120, 123, 124, 126, 127—129, 136, 137, 139, 140, 142. *тапі́ці* 93. *топі́ть* 134. *топі́ці* 102. *топі́ць* 101, 106, 113, 114, 133. *топы́ты* 90, 94, 94а, 95, 96, 96а, 97, 108, 109, 131, 132. *тупы́ты* 91, 92. *тупе^атэ* 98. *тупêтê* 98а.

палі́ць 17—22, 24 (трад.), 25 (суч.), 26, 27, 30, 31, 33, 34, 36, 37, 45, 46, 47 *(палі́ць у пячэ́)*, 48—52, 52а, 53—57, 58 (суч.), 60—72, 74, 76, 81, 99, 100, 104, 105, 110—112, 115—119, 121, 122, 135, 136, 138, 140, 141, 142. *палі́ці* 94.

цэ́пліць 2—5, 8 (трад.). 69 (трад.).

Карта № 89

ЖАР

№ 897 «Я. н. гарачыя вуголлі: жар, жаратак...»

Картаграфуюцца назвы гарачага вуголля без полымя. На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя і словаўтваральныя адрозненні. Улічаны нерэгулярныя фанетычныя адрозненні *(жар, жяр.)*. Як *жар* картаграфуецца *жаро́к*, як *жара́так — жаржара́так* 22, як *ву́галь — ўу́глі* мн. л., як *вуго́лле — воѓолле*. Губна-губное вымаўленне *в (ŵ)* перадаецца спалучэннем гукаў *(уўвыга́лля, ўу́глі, юўвыга́лля)* у нас. пп. 81, 85, 87 (паведаміў І. Я. Яшкін).

жар 1, 2, 4, 5, 7, 8а, 9—25, 25а, 26—36, 38—44, 46, 48—51, 52а, 53—61, 63—

89, 90 *(з ôгнём)*, 91, 93, 94, 94а, 97, 99, 100—102, 104—124, 126, 127, 129, 132—139, 141, 142. *жарóк* 18.
жер 92, 98, 131.
жяр 95, 96, 96а, 103.
жарáтак 2, 3, 47. *жаржарáтак* (дробны пасечаны жар), 22.
вугóлле 53. *вогóлле* 27. *вугóлля* 11. *вугóльля* 62. *угóлле* 106. *угóлля* 87. *угíлле* (без огню) 90.
вугáлле 142. *вугáлля* 29, 36, 81 (трад.), *уўвыгáлля, юўвыгáлля* 81, 85, 87.
вýгаль 88. *ўуглí* 9.

Карта № 90

КАЧАРГА

№ 920 «Я. н. прылада, якой выграбаюць жар з печы: качарга, кацуба, каваня...»
Картаграфуюцца назвы качаргі, якой выграбаюць жар з печы. На карце паказаны лексічныя адрозненні назваў качаргі, а таксама нерэгулярныя фанетычныя змяненні. Адзначана адна назва ў н. п. 22 *рýчка*. Рэгулярныя фанетычныя змяненні пад увагу не прымаліся. Як *качаргá* пракартаграфаваны назвы *качаргó* 58, *качарá* 18. *кыцырьгá* 16.
качаргá 1—4, 6, 8, 11, 18—21, 23—25, 25а, 26—28, 36, 38, 46, 48—57, 59—71, 73—77, 80—82, 86, 88, 99—101, 104, 105, 110, 111, 118, 119, 123—126, 128, 129, 138, 141. *качэръгá* 14, 17. *качаргó* 58. *качыргá* 31, 43, 73. *качарá* 18. *кăчăргá* 29. *кочэргá* 94, 94а, 102, 108 (рэдк.), 134. *кочаргá* 106. *кычаръгá* 84. *кычыргá* 7, 35, 40, 78. *кычырьгá* 41, 44, 79, 83, 85, 87, 89. *къчаргá* 9, 10, 30, 37. *къчъргá* 5, 12, 13, 15, 32, 33, 34. *къчъргá* 42. *къчърьгá* 39. *кыцырьгá* 16.
кавянá 112, 127. *кавенá* 120, 121, 135—137, 140, 142. *ковенá* 107, 114, 117, 122, 134. *ковэнá* 113. *кованá* 138.
камянá 72, 115. *каменá* 116.
кацюбá 93, 96. *коцюбá* 95—97, 103, 108, 109, 131, 132. *кôцюбá* 90. *котюбá* 133. *куцюбá* 91, 92, 98.
Адзінкавыя: *рýчка* 22.

Карта № 91

ДЗЯРЖАННЕ Ў КАЧАРЗЕ

№ 921 «Я. н. палка, на якую саджаюць качаргу: тронак, качарэжнік...»
Картаграфуюцца назвы дзяржання качаргі. На карце супрацьпастаўлены лексічныя і словаўтваральныя адрозненні. Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Як *качарэ́жнік* картаграфуюцца назвы *къчаржнік, качаргэ́шнік* 58. *качаргíшча* 4, *качарэ́жніца* 82, *качаргáрнік* 77, *кычаржы́шча* 81, *качарэ́жка* 137; як *кавéннік — ковэніско* 107, *ковенішчэ* 107, *накавéннік* 135, *ковéшнік* 134, 138, *камéннік* 116, *кавенá* 136, як *кацюбíльна — кацюбá* 131, *коцюбы́ско* 109; як *вóжах — пóжах* 48; як *чаранóк — чаранó* 19, *чаранё* 20, *чарашóк* 36, 118, *чэ́ран* 55; як *вíлашнік — вілóшнік* 139, 140, *навíльнік* 141. Больш разнастайным выступае сінанімічны рад назваў дзяржання ў качарзе ў паўднёва-заходняй частцы рэспублікі.
качарэ́жнік 1, 2, 4, 7, 8, 10, 18, 21, 24, 25, 25а, 26—28, 31, 38, 52, 57, 59, 63, 64, 67, 70, 71, 73, 74 (рэдк.), 75, 76, 82, 118, 119, 123—127, 129. *качарэ́шнік* 110. *качарэ́шнік* 64. *качэрэ́жнік* 126. *качярэ́жнік* 14. *качарéжнік* 88. *каччэрэ́жнік* 17. *кочарэ́жнік* 106. *кочерéжнік* 134. *къчарэ́жнік* 5, 15, 30, 33, 37, 80. *къчарéжнік* 12. *кычарэ́жнік* 43. *кычарэ́жнік* 29, 40, 78. *къчаржнік* 9. *кычарéжнік* 79, 83—85, 89. *качарíшнік* 54. *качаргэ́шнік* 58. *качаргíшча* 4. *качарэ́жніца* 82. *качаргáрнік* 77. *кычаржы́шча* 81. *качарэ́жка* 137.
качаргá 10, 11. *кычыргá* 35, 84. *кыцырьгá* 16.

кавéннік 112, 120, 142. *ковéннік* 122. *ковэніско* 107. *коненішчэ* 107. *накавéннік* 135. *ковéшнік* 134, 138. *камéннік* 116. *кавенá* 136.
кацюбíльна: кацюбéльня 93. *куцюбы́льно* 92. *куцюбá* 131. *коцюбы́ско* 109.
вóжах 65. *вóжюх* (радзей) 98. *вóжух* (часцей) 98. *óжаг* 104. *óжах* 105. *óжог* 103. *óжух* 101. *óжôг* 102. *пóжах* 48.
дзяржáнне: дзяржáння 68. *дзяржáня* 52а. *дзержáнне* 108. *дзяржáньe* 61.
дзяржáк: дзержáк 88. *держáк* 94а. *дзіржáк* 87. *дыржя́к* 95.
дзяржáльна: дзяржáльно 53, 60. *дзержáльно* 107, 114.
трóнак 46, 51, 111. *трóнок* 90, 99.
чаранóк 45, 49, 50, 56, 69, 70, 100. *чырынóк* 91. *чэрэнóк* 94. *чэрынóк* 96а. *чыронóк* 96. *чаранó* 19. *чаранё* 20. *чарашóк* 36, 118. *церэшóк* 113. *чэ́ран* 55.
цаўё 4, 6, 23, 32, 35, 41, 42, 86.
кíй 66, 72, 115, 117, 132. *кый* 96.
вíлашнік 121, 128. *вілóшнік* 139, 140. *вíлышнік* 34, 44, 80 (аг. н.). *навíльнік* 141.
Адзінкавыя: *кýльба* 97. *галéзна* 97. *качáн* 3. *пáлка* 3, 76, 127. *ражóн* 62. *рожóн* 133. *рýчка* 22, 39. *рáтлішчо* 60. *рутаўё* 44. *тычка* (трад.) 51.

Карта № 92

ЧАПЯЛЬНІК

№ 922 «Я. н. палка, на якую насаджваюць чапялу: чапяльнік, тронак, чапялішча...»
Картаграфуюцца назвы дзяржання чапялы. На карце супрацьпастаўлены лексічныя і словаўтваральныя адрозненні, а таксама ўлічаны нерэгулярныя фанетычныя асаблівасці. Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Як *чапяльнíк* картаграфуецца назва *чапéльніца* 71, як *чапéльнік — чапéльня, чáпільнік* 94, *чыпілá* 30, як *чаплéйнік — чапляя́* 133, як *ёмачнік — ёмка* 136, як *чаранóк — чарашóк* 118, *чаранцó* 19, *чаранё* 20. *чэ́ран* 55, *церэшóк* 113, *ціряшкó* 16, як *дзяржáк — дзяржачóк* 94а, як *вíлачнік — навíльнік* 141, *вы́лкы* 92, *вілóшнік* 140, як *ёмачнік — ёмашнік, ёмошнік*. У нас. п. 18 адзначана. што «чапёламі не карыстаюцца».
чапяльнíк 1, 2, 6, 7, 8, 10, 11, 21, 23—25, 25а, 26—28, 31, 36, 38, 57—59, 67—71, 74, 75, 81, 82, 88, 128, 129, 140. *ча*[ы]*пяльнíк* 29, 63, 64. *чъпяльнíк* 5, 9, 12, 32, 37, 42, 43, 44, 73, 80. *чъпільнíк* 13. *чыпяльнíк* 33—35, 40, 41, 87, 89. *чапéльніца* 71.
чапéльнік: чепéльнік 17. *чапéльнік* 83, 106. *чапельня* 93. *цэпéльнік* 16. *чáпільнік* (нов.) 94. *чыпілá* 30.
чапялíшча 4, 54, 62, 66, 88, 110. *чыпялíшча* 41. *чаплíшчо* 60, 61. *чапялíшча* 41. *чаплíшчо* 60, 61. *чаппяллíшча* 81, 85 (паведаміў І. Я. Яшкін).
чапяльнíшча: чъпяльнíшча 32. *чыпяльнíшча* 78, 79.
чаплеíшча: чэплеíшчэ 113. *чапллéшча* 110.
чапялíшнік 86, 123. *чыпялíшнік* 84, 85.
чаплéйнік 114, 134. *чапляя́* 133.
чаплеíска: чаплеíско 107, 108.
вóжаг: вóжах 65. *óжах* 105. *óжаг* 104. *óжог* 95. *óжôг* 102. *óжух* 101, 131.
ёмачнік 116. 135, 142. *ёмочнік* 122. *ямóчнік* 112. *éмечнік* 117. *ёмка* 136. *ёмашнік* 72, 76, 77, 115, 118—120, 124—127, 129, 139. *ёмошнік* 138.
чаранóк 45, 49, 50, 53, 54, 56, 100. *чырынóк* 96. *чэрынóк* 96а. *чарашóк* 118. *чаранцó* 19. *чаранё* 20. *чэ́ран* 55. *церэшóк* 113. *ціряшкó* 16.
дзяржáк: держ'éкь 98. *дзержáк* 88. *дзержачóк* 94а. *дыржя́к* 95.
трóнак 46, 48, 52, 99, 111.
кíй: кый 97. *кыёк* 109, *кий* 132.
вíлачнік: вíлашнік 121. *навíльнік* 141. *вы́лкы* 92. *вілóшнік* 140.
рýчка 22, 39, 51, 90, 103.
Адзінкавыя: *сковорóднік* 94. *штíк* 98.

Карта № 93

ВІЛАЧНІК

№ 923 «Я. н. палка, на якую насаджваюць вілкі: вілачнік, вільнік...»

Картаграфуюцца назвы вілачніка (дзяржання ў пячных вілках). На карце супрацьпастаўлены лексічныя, словаўтваральныя і акцэнталагічныя адрозненні. Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Аднакарэнныя адзінкавыя формы картаграфуюцца адным знакам як *вілавішча — вілішча* 66, як *чаранóк — чэ́ран* 50, 55, *чаранё* 20, *чаранó* 19, *церэшóк* 113, *ціряшкó* 16, як *дзяржáк — дзяржáня* 52а, *дзяржáдла* 22, як *кій — кіёк* 51.

вілачнік 1, 9—11, 21, 23—25, 25а, 26—33, 48, 63, 67, 70, 110, 116, 129, 142. *вілъчнік* 5, 12.

вілашнік 2, 6—8, 10, 14, 17, 23, 36, 37, 43, 56 (трад.), 64, 68, 69, 71—77, 80—82, 86, 88, 115, 118, 119, 121, 123, 124, 126, 127, 128. *вілъшнік* 13, 15, 39, 41. *вілышнік* 34, 35, 42, 44, 78, 79, 83—85, 87, 89. *вілашнік* 38.

вілóчнік 57, 107, 112, 114, 117, 122, 134.

вілóшнік 120, 135—140.

вілавішча 4. *вілішча* 66.

вілкóвіска: вылкóвыска 108. *вылкóвыско* 109.

вóжаг: вóжах 62, 65. *óжог* 95, 96, 103. *óжӧг* 102. *óжэг* 93. *óжаг* 104. *óжах* 105. *óжух* 101.

чаранóк 45, 46, 49, 50, 53, 54, 56. *чэрэнóк* 94. *чырынóк* 91. 92, 131. *чыронóк* 96. *чэ́ран* 50 (рэдк.), 55. *чаранё* 20. *чаранó* 19. *церэшóк* 113. *ціряшкó* 16.

дзяржáк: дзержáк 88, 94а. *деᵃржéк* 98. *дэржэ́кь* 98а, 100. *дзяржáня* 52а. *дзяржáдла* 22.

трóнак 51, 86, 99, 111. *трóнок* 90.

кій 106. *кый* 96, 97, 132. *кіёк* 51.

Адзінкавыя: *вілаўё* 1. *вілковíнье* 114. *гаршэ́чнік* 59. *гаршчэ́чнік* 59. *калóчак* 51. *кача́н* 3. *павільнік* 141. *пáлка* 3, 59. *рагáчнік* 58. *рожóн* 133. *сахары́шчо* 60, 61. *тычка* 51. *цаўё* 23. *цэпéльнік* 16. *штэ̂кь* 98а, 100.

Карта № 94

ПАМЯЛО

№ 924 «Я. н. венік для вымятання печы: памяло, печавы венік...»

Картаграфуюцца назвы памяла. На карце супрацьпастаўлены лексічныя і семантычныя адрозненні назваў памяла. Рэгулярныя фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся. У адказах адлюстравалася этнаграфічная асаблівасць. Указваецца матэрыял, з якога зроблена памяло. Пануючым з'яўляецца тое, што памяло зроблена з тканіны, з паношанага або падранага адзення. У гаворках 9 нас. пп. назва *памялó* адносіцца да веніка з яловых лапак, сасновых галінак, а ў п. 110 яго робяць з галінак з лісцямі. У 13 нас. пп. у назве *вéнік* адлюстравалася сама рэалія, дзе робяць толькі на адзін раз пучок з яловых, сасновых галінак для вымятання печы пад хлеб. На самым поўдні памяло рабілі нават з травы. У нас. пп. 110, 111 назва *вéнік* рэканструявана на аснове формаў множнага ліку *вéнікі*.

памялó (з тканіны, адзення): 1—4, 6, 8, 10, 11, 14, 17, 18, 20—26, 25а, 27, 28, 31, 36, 49, 51, 53—61, 63—68, 70—74, 76, 77, 81, 82, 98, 99, 100, 104 (рэдк.), 112, 113, 116, 118—123, 124, 126, 128, 139, 142. *памелó* 114, 135. *помялó* 101, 102. *памя̆лó* 29, 33. *помелó* 94, 117, 133, 134. *помелó* 94, 94а, 103. *памылó* 95. *помылó* 96, 103, 132. *помэл'ó* 109. *пумялó* 7. *пъмілó* 32. *пъмялó* 5, 12, 13, 15, 37, 41, 42, 73, 80. *пымялó* 30, 34, 35, 38, 43, 78, 79, 85, 89 *(з трáпак), помалó* 106. *паᵊмялó (з тряпък)* 86.

памялó (з хваёвых галінак): 19 *(з саснóвых лáпак)*, 45 *(з хваіны)*, 69 (з хваёвых лапак), 75 (з хвоі, елкі), 115 (з хвоі), 127 (з хвоі). *пъмялó (з саснякý)* 9. *пумялó* 16 (з ядлоўцу, хвоі). *помалó* 138 (з хвоі).

вéнік (з хваёвых галінак): 46—48 (хваёвы венік), 52 (хваёвы венік), 52а (печавы венік), 54 (хваёвы венік), 62 (венік з хвойніку), 83, 104 (хваёвы венік), 105, 117, 125 (печавы венік), 126. *вéнікі* 110 (з лісцямі), 111 *віньк* 97.

мяцёлка (з травы): *мецёлка* 136. *метёлка* 134 (з травы-дубровы). *мытлá* 131.

Адзінкавыя: *памяльнік* 50, 66, 75. *пумелюх* 98. *драч* 87. *дзяркáч* 129, 140. *гальнік* 88.

Карта № 95

ВОЖАГ (значэнне слова)

№ 927 «У якім значэнні ўжываецца слова ожаг (ажагі, важагі): а) драўляная палка, на якую насаджваюць качаргу, чапялу, вілкі, б) куток каля печы, дзе стаяць вілкі, качарга, чапяла, в) палка для вымешвання жару ў печы...» № 921 «Я. н. палка, на якую насаджваюць качаргу: тронак, качарэжнік...» № 922 «Я. н. палка, на якую насаджваюць чапялу: чапяльнік, тронак, чапялішча...» № 923 «Я. н. палка, на якую насаджваюць вілкі: вілачнік, вільнік...» № 925 «Я. н. палка, на якую насаджваюць памяло: памяльнік, памялішча...» № 926 «Я. н. месца каля печы, дзе стаяць вілкі, качарга: качарэжнік, качаргешнік, ажагі, вілочнік...».

Картаграфуюцца значэнні назваў з асновай *вожаг-*. Фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся.

вóжаг- 'драўляная палка для насаджвання вілак, качаргі, чапялы, памяла': *важагі* 67 (927). *óжаг* 93 (925, 927). 104 (921, 922, 923, 925). *óжог* 94 (925, 927), 94а (925), 96 (923, 925), 103 (925), 106 (925), 95 (922, 293), 103 (921, 923), 106 (925), 108 (925). *вóжах* 56 *(вазьмý вóжага, як дам!)* (927), 62 (923, 925), 64 (925, 927 *для мятлы́*), 65 (921, 922, 923, 925, 927 'палка для вілак, качаргі, чапялы, памяла'. *вóжюх* 98 (921 радзей, 927). *вóжух* (часцей) 98 (921). *óжах* 105 (921, 922, 923, 925, 927). *óжӧг* 102 (921, 922, 923). *óжэг* 93 (923, 927). *óжух* 101 (921, 922, 923, 925, 927). *пáжагас* 52 (925). *пóжах* 20 (925, 927), 48 (921, 925), 52а 'палка для хваёвага веніка' (927).

вóжаг- 'драўляная палка для вымешвання жару ў печы': *вóжах* 50 (927), 55 (927), 60 (927), 62, 99 (927). *óжах* 51 (927). *ожóг* (рэдк.), 95 (927). *óжог* 90 (927). *вóжак* 49 (927). *óжух* 131 (927). *вóжых* 44 (927). *вóжагі* 67 (927). *пóжаг* 5 (927), 9 (927), 28 (927), *пóжак* 24 (927). *пóжах* 1 (927), 2 (927), *пóжых* 21 (927).

вóжаг- 'месца каля печы для вілак, качаргі, чапялы, памяла': *важагі* 67 (926), 105 (926), *вожагí* 67 (927). *ажагі* 104, 111 (926). *óжаг* 104 (926). *вóжагі* 110 (927). *вожогы́* 132 (926, 927). *ожогы́* 132 (926, 927).

вóжаг- (значэнне не адзначана): *óжах:* 51 (927). *вóжах* 51 (927). *вóжах* 60 (927).

вóжаг- (іншыя значэнні): *óжаг* 97 (927 'пужала для саду'). *вóжог* 109 (927 'кій ў кроснах').

Карта № 96

ДЗЯРЖАННЕ Ў ПАМЯЛЕ

№ 925 «Я. н. палка, на якую насаджваюць памяло: памяльнік, памялішча..»

Картаграфуюцца назвы дзяржання памяла. На карце супрацьпастаўлены лексічныя і словаўтваральныя адрозненні. Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Адзінкавыя назвы з рознымі асаблівасцямі картаграфаваліся як іх аднакарэнныя. Як *памяльнíк* на карце паказаны назвы *памялó* 13, 79, 82, *памялóшнік* 77, *памяцéльнік* 125, *памяльніца* 127; *памялíска* даецца як *памялíшча; пáжагас, пóжах* паказаны як *вóжах; чаранó, чэ́ран* пададзены як *чаранóк; кей, кіёк* як *кій*. Адсутнасць назваў у запісах збіральнікаў агаворана ў індэксе.

памяльнік 1, 2, 8, 10, 11, 14, 21, 22, 24, 25, 25а, 26, 28, 36, 57, 58, 66—68, 70, 71, 75, 99, 112, 115—118, 120, 123, 128, 142, *пӑмяльнік* 29. *помелны́к* 24а. *пумяльнік* 7, 34, 44. *пъмяльнік* 5, 6, 9, 12, 15, 33. *помольнíк* 30, 35, 38, 40, 41. *памялóшнік* 77. *пымялó* 13, 79, 82. *памяцéльнік* 125. *памяльніца* 127. *помэльнік* 107.

памялíшнік 86, 119. *пумялíшнік* 84.

памялíшча 4, 46, 54, 60, 61, 77, 88, 139. *памялíшча* 43, 78, 81, 83, 89. *пъмялíшча* 32. *пумялíшша* 16. *памяльнíшча* 17. *пымяльнíшча* 87. *паᵒмялíско* 93. *помылы́шчэ* 97. *помелíшчэ* 134. *помэлíшчэ* 103, 107. *помэл'ы́ско* 109.

памéльнік 122, 124, 135.
вóжаг: вóжах 62, 64, 65. *óжаг* 93, 104. *óжах* 105. *óжог* (трад.) 94, 94а, 95, 96, 103, 106, 108. *óжух* 101. *пóжах* 20, 48. *пáжагас* 52.
чаранóк 45, 49, 50, 62, 100. *чырынóк* 91. *чэрэнóк* 94. *чыронóк* 96. *чэрынóк* 96. *чэ́ран* 50, 55. *чаранó* 19.
цаўё 42, 121. *цаўё памялóва* 4.
пáлка 3, 18, 27, 31, 37, 59, 63, 72—74, 80, 85, 92, 114, 126, 126а, 129, 140.
кій 69, 98, 117. *кый* 96, 132. *кей* (сярэдняе пакаленне) 98. *кіёк* 31.
трóнак 51, 52, 90.
Адзінкавыя: *вілашнікі* 80. *дзяржáня* 52а. *кацáн* 3. *кóлік* 74. *прут* 110. *шост* 110, 111. *пехоўé* 114. *рожóн* 113, 133. *тычка* 51 (трад.).

Карта № 97

КАЧАРЭЖНІК

№ 926 «Я. н. месца каля печы, дзе стаяць вілкі, качарга: качарэжнік, качаргешнік, ажагі, валочнік...» № 927 «...б) куток каля печы, дзе стаяць вілкі, качарга, чапяла...»
Картаграфуюцца назвы месца каля печы, дзе стаяць вілкі, качарга. На карце супрацьпастаўлены лексічныя і словаўтваральныя адрозненні. Рэгулярныя фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся. Як *качарэ́жнік* картаграфуюцца назвы *кочарыжнік* 106, *качэ́ргі* 60, 61, *кочэржнік* 94, як *качарэ́шнік — качарішнік* 46, 48, 54, як *важагі* 110 (№ 927), як *кавéннік — ковэ́нье* 107, *ковéні* 114, *ковэ́ня* 113, як *кавéшнік — камéшнік* 72, 112, 115, 117, 119—121, 127, *кія́шнік* 116, як *памяльнік — памéльнік* 7, *памялішнік* 18, як *вілашнік — вілóшнік* 135, *вільшнік* 79, як *кацюбнік — коцюбы́* 109, *коцюбéльнік* 93.
качарэ́жнік 2, 6, 8, 8а, 10, 11, 17, 19, 20, 22—25, 25а, 26—28, 30, 31, 36, 51, 52, 57, 61, 63, 64, 66, 67—71, 74, 75—77, 81, 82, 118, 123, 124, 125, 128, 129, 132, 141. *кăчарэ́жнік* 21. *качарéжнік* 86, 88. *качарэ́жнікі* 59. *кăчарэ́жнік* 29, 38. *качэрэ́жнік* 126. *кочарыжнік* 106. *кочэрэ́жнік* 101, 102. *къчарéжнік* 13, 15, 32, 41, *къчарэ́жнік* 5, 9, 33, 34, 37, 42, 43, 73, 80. *къчырéжнік* 39. *кычарéжнік* 44, 79, 84, 85, 87, 89. *кычарэ́жнік* 35, 40, 78, 83. *качэ́ргі* 60, 61. *кочэржнік* 94. *качярéжнік* 14.
качарэ́шнік 111. *качарішнік* 46, 48, 54.
качаргéшнік 50, 53, 55, 56, 62, 100. *качаргэ́шнік* 58, 59. *качаргêшнік* 65.
важагі 67, 105 *(у важагóх)*, *ажагі* 104, 111. *ожогы́* 132. *вожогы́* 132. *вóжагі* 110 (№ 927).
кавéннік 142. *ковэ́ннік* 107. *ковэ́нье* 107. *ковéні* 114. *ковэ́ня* 113 *(в ковэ́нях)*.
кавéшнік: ковéшнік 134, 138, 140. *ковêшнік* 122. *камéшнік* 72, 112, 115, 117, 119—121, 127. *кія́шнік* 116.
вілашнік 82 (трад.), 86 (часцей). *вілóшнік* 135. *вілышнік* 79.
памяльнік 3, 4, 47, 52а. *пъмяльнік* 12. *помелнык* 94а. *памéльнік* 1, 7. *памялішнік* 18.
кацюбнік 93. *коцюбнык* 95, 96, 103, 108, 131. *кôцюбнык* 90. *коцюбéльнік* 93. *куцюбнык* 98а. *коцюбы́* 109.
кутóк 9, 45, 46, 49, 91, 92, 96а, 97, 139.
Адзінкавыя: *вýгал* 110. *ёмашнік* 136. *парóх* 16. *рóжны* 133. *цапёлы* 16. *чалéснік* 44. *чапёлы* 16.

Карта № 98

ШОСТ (перад печчу)

№ 928 «Я. н. жэрдка, падвешаная ўверсе перад печчу: шасток, перасоў...»
Картаграфуюцца назвы жэрдкі, якая падвешана ўверсе перад печчу і прызначана для прасушвання адзення.
На карце паказаны лексічныя і акцэнталагічныя адрозненні. Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Як *жэ́рдка* картаграфуецца назва *жэ́рдачка*, як *жóрдка — жóрдачка*, як *шастóк — шарстóк, шастáк, шост — шасціна, шóсцік, шосць*, як *бáлька — бáлечка, бэ́лька*, як *насілка — насілочка, насіла*, як *вéшалка — вéшальнік*, як *перасóў — перэсóва, перасôлка*. У нас. пп. 30, 43, 122, 130, 137 назва не адзначана.
жэрдзь 86, 88. *жэрць* 17, 69.
жэ́рдка 59, 84, 77, 82, 85, 90, 92, 96, 102, 104, 114, 119, 121, 124, 126, 127, 139, 140, 141. *жэ́рдка* 12, 85. *жэ́рдачка* 19, 62, 69, 76, 104. *жэ́рдацка* 16. *жэ́ртка* 4, 18, 20, 45, 47, 50, 52а, 53, 54, 58, 61, 65, 72, 118, 125, 126.
жóрдка 101, 112, 116. *жóрдачка* 3, 21. *жóрдочка* 95, 103. *жóртка* 112 (трад.), 113.
шост 5, 13, 14, 24, 29, 32—36, 38, 41, 42, 44, 55, 67, 73, 74, 78, 79, 81, 84, 86—89. *шосць* 87. *шасціна* 41. *шóстак* 136. *шóсцік* 15, 17, 31, 35, 39, 40, 41, 70 *(шóсцік)*, 75, 80, 83.
шастóк 1, 2, 6—11, 13, 21, 22, 25, 25а, 26—28, 37, 39, 46, 57, 63, 64, 67, 71, 79, 85, 123. *шарстóк* 105. *шастáк* 48.
бáлька 23, 106, 109, 133, 135. *бáлечка* 23, 93. *бáлічка* 132. *бáлёчка* 94а. *бáлычка* 96. *бэ́лька* 56, 100.
насілка: насілко (н. р.) 50. *носілка* 94, 112. *носылка* 108. *носілочка* 94, 107, 112. *насіла* 115. *носіла* 111.
біла 66, 69, 72. *біло* 60.
вéшалка 117, 120, 129, 131, 142. *вéшелка* 134. *вéшальнік* 116.
перасóў (ад печы да сцяны) 115. *перасóва* 138. *перэсóў* 101. *перасôлка* (трад.) 110.
Адзінкавыя: *баля́скі* 102. *гр'éтка* 98. *гря́дка* 14. *друк,填ручóк* 51. *кóнік* 107. *крáмсала* 36. *кýрчына* 36. *кый* 97. *правіла (удóўж сцяны)* 66. *свёлак* 52. *смóлак* 49. *тычка* 91. *шлéшка* 99.

Карта № 99

КРЭСІВА

№ 930 «Я. н. прыстасаванне, пры дапамозе якога даўней дабывалі агонь: крэсіва, красала, сечка...»
На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назвы крэсіва і перасоўвання націску ў словах крэсіва *(крэ́сіва* і *красівó)* і вогніва *(вóгніва* і *агніва, агнівó)*. Як назва *красáла* картаграфуецца *красыла*, як назва *сякáла — сякіла*, як назва *крэ́сіва* картаграфуюцца *крáсіва* і *крэ́сьва*, як назва *красáдла — крамсáдла* і *крэ́сідла*.
крэ́сіва 23, 26, 27, 30, 35, 48, 49, 52а, 54, 57—59, 63—68, 70—72, 104, 105, 115, 127, 137, 142. *крэ́сіво* 47, 50, 51, 53, 56, 60—62, 93, 110—114, 116, 133. *крэ́сыво* 94а, 109, 132. *крáсіво* 94. *крэ́сьво* 134.
красівó 2—6, 8а, 9, 15, 18—21, 24, 25, 25а, 45, 46, 52.
крэ́сіла 49а, 74. *крэ́сіло* 102, 107. *крэ́село* 135. *крэ́сало* 108, 109.
красáла 10, 11, 31, 37, 38, 76, 77, 80, 82, 119, 121—126, 128—130, 141. *красáло* 138, 139. *крысáла* 78, 81. *крысáло* 90, 91. 92. *крэсáла* 29, 35, 75, 136. *крэсáло* 101, 108. *крісáла* 41, 44, 79, 84, 89. *красыло* 103. *крысыло* 92, 96, 97. *крэсíло* 98. *крэсыло* 96а.
красáдла 43. *красідло* 55. *крымсáдло* 92 *крэ́сідло* 99.
крамсáла 36, 37. *крэмсáла* 75. *крымсáла* 42, 81. *кремсáла* 14. *крімсáла* 83.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *крысáва* 87. *грэ́сіло* 107. *крэ́сьліво* 111. *красáлна* 120а. *крэсáйло* 140.
вóгніво 100, 106. *вóгніва* 118, 120. *óгныво* 94а.
агнівó 1, 7, 8, 28, 34. *гнівó* 13, 16. *выгнівó* 84.
огныво 95, 103, 131. *угнéво* 98.
січавó 7. *сечівó* 32. *січывó* 39.
сікáла 33, 44, 73, 80, 83. *секáла* 88. *сякіла* 12.
сéчка 6, 17, 89, 136.
Адзінкавыя: *скалкóўка* 40. *чыкіло* 69. *кірмýш* 87.

Карта № 100

КРЭМЕНЬ

№ 931 «Я. н. часткі крэсіва: б) камень: крэмень, крамушка, гежань, гега, скалка...»

На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назваў крэменя. У слове крэмень перамяшчэнне націску *(крэ́мень* і *крамéнь)* на карце абазначана рознымі фігурамі. Як *кра́мень* картаграфуецца *кро́мень*, як *краму́шка — граму́шка*, як *ка́мень — камéньчык.*

крэ́мень 7, 23, 28, 29, 31, 36, 46, 53, 57, 59, 61, 67, 74, 81, 82, 100, 110, 116, 118, 119, 120, 123, 124, 127—130, 140, 142. *крэ́мянь* 19, 25, 26, 54, 58, 63, 64, 66, 68—72, 76, 77, 122, 126. *крэ́мінь* 24, 25а, 27, 37, 40—43, 73, 75, 78—80, 111, 121. *крэ́мэнь* 98. *крéмень* 86, 88, 96а. *крéмінь* 12—14, 16, 21, 22, 84, 89.

кра́мень 106, 113, 115, 133, 135. *кра́мянь* 60, 95, 112. *кра́мынь* 131. *кра́мэнь* 102, 103, 108, 109, 132. *кра́мань* 106. *кро́мень* 96.

крамéнь 47, 62, 101, 107, 114, 117, 134. *крамэ́нь* 92, 94а.

краму́шка 55, 93, 94, 99. *граму́шка* 50.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *крамéнне* 30. *шкра́мынь* 90. *крамяну́шка, крамяну́ха* 104.

ска́лка 1—6, 8—11, 15, 18, 20, 32—35, 38, 39, 44, 48, 49а, 52, 56, 65, 105, 137, 138.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *скалі́нка* 15. *скала́* 17.

гéрга 45, 51.

ка́мень 136, 139. *ка́мянь* 49. *ка́мінь* 9. *камéньчык* 141.

каза́ 91.

Карта № 101

ГУБКА ДЛЯ ВЫСЯКАННЯ АГНЮ

№ 931 «Я. н. часткі крэсіва: в) матэрыял, які запальваўся: губа, губка, трут...»

Карта адлюстроўвае паўсюднае пашырэнне асноўнага матэрыялу, якім карысталіся пры высяканні агню крэсівам, выраблены з губы, што расце на дрэве. Як назва *кнот* картаграфуецца *кно́цік.*

гу́ба 5—8, 12—15, 21—29, 32, 33, 36, 37, 40, 42, 50, 55—59, 61, 63—69, 72—77, 80, 81, 83, 84, 93, 94а, 95, 98, 100—104, 106, 107, 109, 110, 115, 116, 118, 119, 122, 123, 127, 128, 141.

гу́бка 4, 49а, 78, 86, 89—92, 94, 94а, 96, 108, 114, 122, 126, 130, 132, 139, 142. *гу́пка* 1—4, 9—11, 16, 19, 20, 39, 40, 52, 53, 99. *у́пка* 18.

гу́біна 48, 54.

губа́ 34, 35, 38, 41, 43, 44, 62, 70, 71, 82, 85, 89, 111—113, 120, 120а, 121, 124—126, 129, 133—135, 137, 140.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *гу́біца* 17. *губья́кі* 117.

трут 41, 44, 61, 88.

цэр 25а. *цэрь* 79. *цыр* 100.

цэ́ра 30.

гару́н 5, 7.

кнот 2, 15, 62, 124, 128. *кныт* 95. *кно́цік* 105.

тра́пка 18, 92.

Адзінкавыя: *цу́нтар* 51. *порт* 60. *ва́та* 80. *шмат* 95 *(шмато́к), фіті́ль* (нов.), 96. *кусны́к* 96а. *ват* 108. *скры́пень* 118. *жэ́гва* 131.

Карта № 102

КРЭСІЦЬ

№ 932 «Як казалі: агонь пры дапамозе крэсіва трэба было красаць, красіць, высякаць...»

Картаграфаваліся дзеясловы ў форме інфінітыва. Прыведзеныя ў матэрыялах формы цяперашняга і прошлага часу не ўлічваліся. Як дзеяслоў высякаць картаграфаваліся *вы́сячы, сéкчы.* Адзначана на карце перамяшчэнне націску ў словах высякаць і красаць: *высяка́ць* і *высéкаць, краса́ць* і *крэ́саць.* Перамяшчэнне націску на прэфікс *вы-,* звязанае з катэгорыяй закончанага трывання, на карце не ўлічвалася.

высяка́ць 2, 5, 8, 21, 28, 30, 38, 48, 56, 59, 67, 68, 70, 71 *(сяка́лі),* 73, 76, 77, 81, 88, 100, 106, 116, 118, 120, 123, 125, 130. *высека́ць* 9, 86, 107. *высіка́ць* 7, 8а, 10, 11, 14—17, 29, 31—37, 40—42, 74, 79, 80, 84, 85, 87, 89. *высека́ть* 134. *вусяка́ць* 120. *высяка́ці* 101. *высека́ці* 102, 107. *высэка́ты* 96а. *вы́сяч* 1, 6, 44, 77. *вы́січ* 39, 44. *вы́сеч* 83. *вы́сячы* 24, 25, 46. *вы́січы* 94а. *вы́сікі* 13, 39. *сеч* 12. *сéкчы* 21. *высяка́лі* 24, 64, 68, 69.

вы́сікаты 94а, 95, 103, 109. *высéкае* 117.

краса́ць 26, 47, 49, 50, 55, 66, 67, 72, 75, 78, 111, 112, 118, 119, 121, 122, 124, 126—129, 138, 139, 141. *крэса́ць* 113, 114, 129, 136. *крыса́ць* 43, 78, 82. *кроса́ць* 110. *краса́ть* 134. *крыса́ты* 90, 91, 96. *крэса́ты* 131. *крэса́тэ* 98. *выкраса́ць* 46, 51, 66, 118, 137. *выкрэса́ты* 108. *ву́красаць* 135. *ві́кресать* 133. *вы́крысаты* 96, 132. *краса́я* 77.

крэ́саць 128, 129, 136, 140.

красі́ць 3, 20, 22, 25а, 45, 52, 52а, 57, 62, 104, 142. *укразі́ць* 19. *вы́красіць* 53, 57, 60, 65. *вы́красі* 47. *красі́лі* 18, 45. *закрасі́* 52.

крэ́сіць 23, 27, 49а, 61, 62, 99, 105.

выбіва́ць 84, 85.

Адзінкавыя: *дабыва́ць* 4. *вы́тэрты* 9. *вы́крысаты* 92. *бэ́ты* 96а. *чэ́каць* 115.

Карта № 103

ДРЭЎКІ ДЛЯ АСВЯТЛЕННЯ

№ 933 «Я. н. дрэўкі, якія прызначаліся для асвятлення: б) таўставатыя палачкі, якія гарэлі на камінку: смалякі, дрэўкі, цёска...»

На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назваў матэрыялу, які гарэў на камінку. Інфарматары часта адзначалі, што дрэўкі выкарыстоўваліся для падпалу ў печы. Як назва *смоль* картаграфуецца *смаллё,* як назва *лучы́на — лучы́нка,* як назва *карчкі́ — карчыкі́,* як назва *смалі́ны* картаграфуюцца *смалі́нкі* і *смаліна́,* як назва *трэ́скі — траскі́, трю́ска, трасо́чкі* і *трасачкі́,* як назва *цёска — цёскі, цёска* і *цю́скі,* як назва *шчэ́пкі — шчапачкé* і *шчэпулé.*

смалякі́ 7, 8, 8а, 11, 14, 21—25а, 29, 30, 36, 46 *(накалі смалякоў),* 52, 67, 72—75, 77, 81, 86, 104 *(на камінку),* 105, 110, 111, 119, 124, 139. *смолякі́* 106, 107. *смылякі́* 44, 78, 84, 85. *смалякé* 56, 59. *смалякиé* 61. *смоляќы* 94а *(сму́льный).*

смалячкі́ 1, 10, 11, 18—21, 31, 47 *(запалі смалячкі, кап паджа́рыць са́ла)* 49а, 52а, 74, 88, 100, 112, 113, 116, 121, 125 *(з пнёў кало́лі). смалячкé* 45 *(растапля́лі печ смалячка́мі).* 53 (таўставатыя палачкі, якія гарэлі на камінку), 55, 58, 60, 62, 72. *смолячкі́* 94. *смолячќы* 132. *смылячкі́* 34, 35, 37 *(смылячкі на камінку ў ха́це),* 83 *(смыля́к),* 87, 89 *(наскіпа́й смылячко́ў). смылячкé* 84.

смальнячкі́ 51 *(смальнячо́к). смальнячкé* 54.

смалі́ны 123, 129. *смалі́нкі* 82. *смаліна́* 64.

смо́лкі 57, 79.

смоль 68, 70, 71 *(насéклі смо́лі). смаллё* 80 *(гарэ́лі на камянку́).*

смала́ 82, 128, 129.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *смо́гыль сосно́вый* 16. *смыля́нкі* 43. *смальнякé* 99. *смалаўё* 120а. *усмо́л* 122.

дрэ́ўкі 26, 32 *(з дрэ́вак рабілі лучы́ну),* 63, 65, 66, 69, *(трэ́ба дрэ́вак насéч)* 70, 75, 81, 82, 118 *(з бяро́зы, асі́ны, е́лкі)* 119, 124, 126 *(часцéй сушы́лі, а тады́ палі́лі на ко́мінку),* 127 (не смалістыя кароткія палачкі) 128, 129.

дрéўцы 13, 84.

дро́ўцы 5, 35, 38. *дро́вцы* 108.

трэ́скі 46, 75, 81, 94, 135. *трасќы* 103 *(трасочкы, трюска). трэсќы* 109. *трысо́чкі* 90.

цёскі 117. *цёска* 48, 93, 111 *(з карчоў)*, 113. *цёска* 101, 102 *(набэры цёсок)*. *тюскы* 94а.
лучына 3, 12, 27, 33, 39, 42, 46, 49, 49а, 50, 76, 84, 91, 92, 96а, 97, 109 *(лозова)*, 124, 130, 131, 133, 135, 136, 137 *(ты печ не пудпаліш: спачатку лучыну запалі і ўсунь яе ў печ)* 138, 140, 141, 142 *(смольна)*. *лучіна* 134.
лушнік 28.
шчэпкі 41, 44. *шчапачкé* 54. *шчэпулé* 94.
загнёт 6 *(нада нашчапаць загнёту)*, 114 *(з лозы, лупленіца сухая)*.
карчкі 6 *(нада высяч карчкоў)*. *карчыкі* 24 *(смальныя)*. *карчукé* 62.
карчага 59 (насекчы карчагі).
паджога 9 *(падложавалі пад дровы, каб распаліць)*, 15, 17.
Адзінкавыя: *жагуры* 2 *(жагур, жагурык)*. *палачкі* 4. *падпалка* 6. *стрыжыкі* 10 *(серца сасны, ні дзярэўца)*. *дронка* 95. *скіпка смолянáя* 96.

Карта № 104

ЛУЧЫНА ДЛЯ АСВЯТЛЕННЯ

№ 933 «Я. н. дрэўкі, якія прызначаліся для асвятлення: а) лучына...»
На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назваў лучыны. Як назва *дранкі* картаграфуецца *дранка*, як назва *драскі* картаграфуюцца *дрэзга* і *драз*ы, як назва *цёскі* — *цёска* і *цеска*.
лучына 1, 2 *(сасновая, на лучыну ідзець абалонь)*, 3—7, 8 *(лучыны наскіпаць нада)*, 8а, 9 *(лучынка)*, 10—14, 16—39, 40 *(кулі цэлыя наскіпаюць на зіму; лучынка)*, 41, 42 *(лучыну ськіпалі)*, 43, 44, 46, 47, 48 *(пры лучыне на вячорках дзяўчаты пралі кудзелю)*, 49—52а, 54—59, 61—65, 66 *(лучыну дралі)* 67, 68, 69 *(пры лучыне рабілі)*, 70—93, 94а — 97, 99—105, 107—113, 115—125, 126 *(лучына капціла)*, 127 *(лучынка)*, 128—137, 139—141, 142 *(смольна лучына)*. *лучіна* 15. *лучэна* 98.
дранкі 51 (дралі *дранкі*). *дранкы* 95. *дранькі* 45 *(дралі драньки, палілі, каб святлей было)*. *дранка* 127 *(сасновая)*.
дразкі 90, 94 *(много дразок)*. *драскі* 45. *дрэзга* 47 *(запалі дрэзгу, а то цёмно)*. *драза* 49а.
цёскі 106. *цёска* 60, 113, 117. *цескі* 102.

Карта № 105

ЗАНОЗА (значэнне слова)

№ 935 «У якім значэнні ўжываецца слова заноза: а) дэталь ярма, б) палачка...»
На карце паказаны значэнні слова заноза. Як *заноза* картаграфаваліся *заноз, сноза, суноза, занізка*.
'дэталь у ярме' *заноза* 16 *(палыцька)*, 20 *(у ярме палачка)*, 32, 35 *(заноза была раней, пасля вайны запрагалі валоў на хамут)*, 71 *(заноза ў ярме)*. 72, 82 *(заноза ў ярме)*, 94, 94а, 95, 96 (частка ярма), 98, 99, 102—104, 107 *(накладаюць ярмо на вала, і затыкаюць занозу)*, 110, 111, 112 (палка ў ярме, якая замацоўвае дзве часткі), 113, 114 *(палочка, што ў кульбаку і ў ярмо)*, 118, 119 *(продаў ярмо, волы, шчэ й занозы* — з песні), 124, 126, 127, 129, 135, 136, 139, 140 *(як валамі ездзілі — крывенька палачка)*, 141, 142 *(ярмо і занозы на вала надзявалі)*. *заноз* 90, 108 *(заноз* — адз. лік), 109, 132, 134. *занос* 133 (палачка закладваць вала), *заныз* 131. *зноза* 97. *сноза* 105, 138 *суноза* 121. *занізка* 23.
'стрэмка' 1, 2 *(гэта хлуд, загнаны ў руку)*, 4 *(закалола паліц занозай)*. 8 *(загнала занозу ў руку)*, 41 (скабка), 58 *(гэта стрэмка*, лічыцца рускім словам), 77.
'спіца, якой плялі лапці' *заноза* 66 *(занозамі затыкалі, як лапці плялі, дужкі такія)*, 72 (палачка, якая закладвалася ў вушкі лапцяў), 102 *(крамя гэтага адна з двух палачак, якія прымяняліся пры пляценні лапцей)*. 108 *(дві палочкы, як посталы плылы)*, 109 *(заноз — як постола плэтэш)*.
'засаўка, якой замацоўвалі века ў кубле' *заноза* 69 *(палачка, якой засоўвалі кубельчык з салам — у вушкі паверх века)*. *заноз* 132 *(кіечак: на сало бодня, вушы з дыркамы, віко і заноз засмыкаіцца)*.
'бакавы вушак у аконнай раме' *заноза* 94а *(у окні паміж скрынёю всерэдыны і стенкай такі стырч)*. *заноз* 108 *(в окні пуд скрыню, в стэну в прорубаный жолобок, заноз — брусочык стурчовый)*.
Адзінкавыя: 'чалавек, які падчэплівае, напроці гаворыць' *заноза* 77. 'рамка для сотаў у калодачным вуллі' *заноза* 98. 'дэталь для замацавання бярвенняў пры пабудове будынку: *заноза* 110.
Адсутнасць слова: 3, 5, 6, 7, 8а — 19, 21, 22, 24, 25—31, 33, 34, 36—57, 59—61, 63—65, 67, 68, 70, 73—76, 78—81, 83—89, 91—93, 96а, 100, 101, 106, 115—117, 120, 120а, 122, 123, 125, 128, 130, 137.

Карта № 106

ЛУЧНІК

№ 936 «Я. н. стаячае прыстасаванне для асвятлення лучынай (куды ўтыкалі лучыну): лучнік, дзед...»
Акрамя матэрыялу адказаў на пытанне № 936 часткова выкарыстаны адказы на пытанне № 937 «Я. н. вісячае прыстасаванне для асвятлення лучынай: свячак, посвет...» Каб пазбегнуць празмернай загрузкі карты, суфіксальныя і прэфіксальныя ўтварэнні на карце не адзначаны.
На карце паказаны лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў лучніка і перанос націску ў словах: лучнік *(лучнік* і *лучнік)*, посвіт *(посвіт* і *пасвет)*, камянок *(камянок* і *камінак)*.
Як назва *дзед* картаграфуецца *дзядок*, як *светач — світач*, як *свяцільнік — свяцельнік*, як *камінак — на комінку, у комінку*.
лучнік 10, 48, 50, 55 (рэдка), 61, 62, 64, 65, 67, 76, 78, 82, 87, 105, 107, 111, 123, 125, 126, 127, 129, 133, 135.
лучнікі 57 (устар.), 59, 66, 110, 112, 113, 115, 117, 142. *лучнык* 90. *лушнік* 37, 59, 71, 72, 74, 115, 116, 124, 118—121, 123, 124, 127.
лучыннік 46, 69.
дзед 41, 47, 67, 104, 106. *дід* 94а. *дзет* 11, 49, 51, 54, 60, 61, 62, 63, 65, 94, 105, 110, 115. *дет* 67. *дзядок* 48, 62. *дзедок* 101.
светач 57 (трад.), 73. *светоч* 36. *светаш* 122. *світач* 132. *сьветач* 8а, 9, 13, 19—21, 24—27, 29, 31, 33, 58, 80, 81, 86, 88. *сьветыч* 15, 23, 34, 35, 39—44, 83, 85, 89, 99. *сьветаш* 2—6, 8, 17, 18, 28, 32. *сьветуш* 4, 84. *сьвітач* 95, 103, 108.
святляк 49а. *сьвятляк* 55, 56, 99, 100.
свяцец 7. *сьвіцец* 1, 16.
свяцільнік 129. *сьвяцільнік* 53. *світілник* 98. *свяцельнік* 52а, 54.
посвит 97. *посьвет* 94, 107. *посьвіт* 94а. *посвяць* 150, 140.
пасвет 46. *посьвет* 114, 134, 136.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *сьвяціла* 12. *сьветышнік* 34. *свечык* 47. *святач* 52. *сьвічак* 87, *сьвітнык* 96. *посьвятак* 138.
камянок 128, 131.
камінак 63. *камінок* 135, 139. *комінок* 102. *комынок* 95, 109. *на комінку* 30, 80, 93. *у комінку* 70.
козёл 111, 142.
залеза 141 *(ставілі на комін залеза)*. *зелезо* 133.
Адзінкавыя: *лакей* 14. *каганец* 86. *балванчык* 88. *кучка для лучыны* 92. *горан* 120.

Карта № 107

ВІСЯЧАЕ ПРЫСТАСАВАННЕ ДЛЯ АСВЯТЛЕННЯ

№ 937 «Я. н. вісячае прыстасаванне для асвятлення лучынай: (куды ўтыкалі лучыну): лучнік, дзед...»

З адказаў высвятляецца, што не на ўсёй картаграфуемай у атласе тэрыторыі існавала такое прыстасаванне, а там, дзе яно было, мела розную форму і рабілася з рознага матэрыялу: з дроту, з жалеза, з гліны і мешкавіны ў выглядзе мяшка, коміна. Палілі не толькі лучыну, але і смалякі, а таму стаячае і вісячае прыстасаванне, прызначанае для асвятлення, часта называлі па-рознаму, аднак у пераважнай большасці назвы супадаюць. Як назва *дзед* картаграфуецца *дзядóк*, як назва *пóсвет — пóсвяць*, як назва *свéтач* картаграфуюцца *свíтач, свя́тач* і *святáч*, як назва *кóмін свяцíльны — кóмін вясéльны* і *кóмін*.

лучнíк 62, 64, 65, 67 *(вісячы пад стóлью — жалéзко, на ёй укругá смалякі палахця́ць)* 105, 111 *(вісячы)*, 129, 133, 135. *лушнíк* 68, 77 *(лушнíк вісéў сярóд хáты, лучы́ну дрáную лажы́лі і свяцíлі)*, 120а.

лýчнік 59 *(на стóлі дырку рабілі на чатырóх ланцушкáх, вісéла сéтка, а на сéтку клáлі карчáгу і палілі, дым адвóдзілі ў кóмін)*, 66 *(лýчнік быў прычэ́плены)* 67, 110, 112, 113, 117, 119 *(даўнó былі вісячыя на стóлі з дзéрава пераплятáлі, абляплялі глінай, клáлі лучы́ны, вывóдзілі ў кóмін, цяпéр забы́ты)* 142. *лушнíк* 59, 71 *(у маягó пáпы вісéў пасярóд хáты)*, 115 *(вісéў пасярóд хáты, як грамахвóн)*.

свéтач 24 *(неперанóсны, каля́ пéчы прыкрэ́пліваўся)*, 25а *(вісячы)*. *сьвéтач* 8а, 9, 19 *(переносíўся, на рóзныя цьвякí падвéшваўся)*, 21, 25, 27, 58, 86, 88. *свéтыч* 81. *сьвéтыч* 35 *(вісýчы: бэ́лька, гвóздзік, дрóцік, зубы́ такéя з бля́шкі, лучы́на)*, 38, 42 *(вісячый)* 79. *свíтач* 132. *сьвíтач* 10, 11, 95, 103, 108. *свéташ* 5, 28, 122. *сьветыш* 41, 83. *святáч* 20 *(лупкі зрóблены для лучы́ны)*, 52 *(вісячы)*.

пóсвет 136. *пóсвіт* 97. *пóсьвет* 94, 107, 114. *пóсьвіт* 94а. *пóсвяць* 140.

пасьвéт 46. *посьвéт* 134.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *свяцéц* 7. *свéчык* 47. *сьвíчáк* 87.

кóмін свецíльны 113. *кóмін вясéльны* 142. *кóмін* 102.

мяшóк 139. *мешóк* 133. *мышóк* 132.

жалéзы 76 (зялéзы). *зелéзо* 133.

Адзінкавыя: *гаўры́ла* 17 *(да мáціцы прыбівáлі гаўры́лу)*. *балвáнчык* 88. *вíшэлныца* 109. *звон* 127. *казá* 129 *(у стóлі)*.

Адсутнасць назвы: 1—4, 6—8, 12—16, 18, 22, 23, 26, 29—34, 36, 37, 39, 40, 43—45, 50, 51, 53, 55—57, 63, 70, 73—75, 78, 80—82, 84, 89, 90—93, 96, 96а, 97, 99—102, 104, 106, 120, 121, 128, 131, 137, 141.

Карта № 108

ЗАПАЛКІ

№ 938 «Я. н. запалкі: спічкі, сернікі, сіранкі, сярнічкі, запалкі...»

На карце паказаны лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назвы запалак. Як назва *серчыкí* картаграфуецца *сéрчыкі*, як назва *сéрнікі* картаграфуецца *сéрнічкі, сернікí* і *сернікэ́й*.

запáлкі 4 (сучасн.), 9 (даўн.), 19 (сучасн.), 20, 22, 23 (пасля 1914 г.), 37 (устар.), 45, 46, 48, 50, 51 (даўней калолі аднагó запáлка на чатыры часці), 52 (сучасн.), 52а — 56, 57 (трад.), 58, 59, 60 (трад.), 62—65, 66 (пераваж.), 67 (устар.), 73 (устар.), 74, 75, 77 (трад.), 80 (раней), 81 (трад.), 82 (нов., школьнае), 90—94, 99—102, 104, 107, 112, 113, 118, 119 (раней), 120, 121, 124, 126, 133, 134, 141, 142. *запáлкэ* 98. *зыпáлкі* 5, 39, 83, 98. *зыпáлкы* 94а, 95, 96, 96а, 97, 103, 109, 131. 132.

сярнíчкі 4 (трад.), 5—7, 8 (трад.), 8а, 9, 10 (трад.), 11 (устар.), 21—23, 24 (трад.), 25—28, 29 (трад.), 30, 31 (раней), 32—34, 35 (трад.), 37 (трад.), 40 (трад.), 57, 58, (трад.), 59 (устар.), 66, 68, 69 (даўней), 70, 71, (раней), 72, 74 (трад.), 85 (трад.), 128. *сернíчкі* 116, 117. *сернíчкы* 108 (трад.).

сéрнікі 2, 47, 49, 49а, 53, 105, 106, 110, 111 (устар.), 114, 122, 127, 134, 136, 137. *сéрнічкі* 135. *сярнікí* 19. *сернікэ́й* 52.

сірáнкі 1, 15. *сіря́нкі* 16. *сіря́нькі* 13 (трад.).

сярчыкí 18, 22. *сярчýкі* 20 (трад.), *сéрчыкі* 3.

сéркі 115.

спíчкі 14, 17, 24 (сучасн.), 36, 37, 54, 57 (нов., руск.), 60, 73, 80, 106, 107, 116, 118, 119, 122, 123, 126, 128, 129, 135 (нов.), 136, 139—142, *íспічкі* 7, 8а, *сьпíчкі* 1 (сучасн.) 4, 8 (суч.), 9—11, 11 (цяпер), 21, 23 (цяпер), 28, 29 (нов.), 31, 35, 38, 40—44, 61, 66 (цяпер), 67, 68 (нов.), 69 (сучасн.), 70 (цяпер), 71, 74—76, 77 (сучасн.), 78, 79, 81, 84, 85 (нов.), 86—89, 111, 118, 125, 130, 134 (нов.), 138. *íсьпічкі* 10.

сьпíчнікі 127 (нов.).

Карта № 109

КАРАБОК (запалак)

№ 939 «Як скажуць: каробка спічак (сярнічак) ці карабок спічак (сярнічак)...»

Як назва *карóбка* картаграфуецца *карóбачка*, як назва *пýшка — пýшачка*, як назва *пáчак — пáчка*, як назва *пудэ́лак — пудэ́лка*, як назва *скры́нка* картаграфуюцца *скры́нька* і *скры́начка*. На карце паказаны лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў карабка запалак.

карабóк 1, 5, 7—12, 14, 17, 21—26, 30 (часцей), 31, 49, 53, 54, 57, 59—61, 63, 64, 69, 71—73, 76, 81, 85, 88, 118, 119 (трад.), 122, 123, 128, 129, 137, 139, 142 (цяпер). *кырабóк* 15, 16, 29, 33—35, 38, 39, 41, 42, 44.

карóбка 28, 36, 37, 40, 43, 67, 73, 75, 77—82, 84, 86, 87, 89, 115, 116, 119—121, 124, 126, 127, 134 (нов.), 135, 136, 140—142, (раней), *коробка* 94, 97, 98 (рэдка, нов.), 104, 106—108, 114, 117, 131, 138. *корóбко* 96а. *карóпка* 4 (суч.), 5, 8а, 9, 12, 13, 18, 25, 29, 30, 32, 39, 54 (рэдка), 56, 58, 60—62, 66, 68—70, 83, 88, 101, 105, 110, 111, 112, 125, 130. *корóпка* 99 (цяпер), 113. *курóпка* 95. *карóбачка* 135.

пýшка 2, 3, 4 (трад.), 6, 19, 20, 52, 90, 93, 95, 96, 98, 102, 108, 109, 114, 132—134, 137. *пýшачка* 18.

пáчак 27, 45, 52а, 61, 65, 99 (даўней), 100. *пáчок* 91, 94а, 103, 113. *пáчка* 51, 92.

скры́нка 46, 50. *скры́нька* 102, 103, 104 (трад.), 131. *скры́начка* 49а, 55, 60.

пудэ́лак 22. *пудэ́лко* 46 (старэйш. пакаленне).

Адзінкавыя: *кубáрка* 47. *бáнка* 48.

Карта № 110

ГАЗОЎКА

№ 941 «Я. н. лямпа без шкла: капцілка, капцюха, газоўка, газніца...»

На карце паказаны лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў самаробнай газавай лямпы без шкла. Як назва *газóўка* картаграфуюцца *газéўка, газíўка, газýўка, газóвачка, газíвачка*, як назва *газнíца — казнíца, газнíчка, казнíцка*, як назва *капцíлка — капцю́лка* і *капцю́лачка*, як назва *капцю́шка — капцíшка* і *каптýшка*, як назва *смаркáч — смаркáчык* і *смаркáчка*, як назва *свяцéль — свіцю́ль* і *свецялёк*, як назва *слéпка — слепáк, слепачóк* і *слепýшка*, як назва *курáўка* картаграфуецца *кýраўка*, як назва *бдзю́чка — бдзюхá*.

газóўка 25а, 28, 29, 45—48, 49а, 52а, 56, 57, 58 (пазнейшае), 60—62, 67, 68, 83, 86, 94, 104, 106, 110, 112, 115. *газóўка* 63—66, 69, 72, 100, 111, 112, 134. *газéўка* 101. *газéўка* 102. *газíвка* 98. *газíвка* 90, 103, 108, 109. *газýвка* 132. *газóвачка* 93, 117 (трад.), *газóвачка* 3. 33, 51, 69, 110. *газíвочка* 109. *гозыевочка* 107.

газнíца 104. *газнíца* 102, 113. *газны́ця* 96а, 97. *газны́ця* 96. *газьнíца* 21, 23, 25. *казнíца* 107. *газнíчка* 24, 25, 37, 52, 57 (устар.), *газьнíчка* 21, 22, 26, 27, 34, 69, 77. *казнíцка* 107.

газьнíк 105. *газнык* 92. *гызны́к* 131. *газны́к* 94, 95, 103 (рэдк.). *гасьнíк* 129. *гэзны́к* 131.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *газýка* 54. *газю́рка* 91. *газýля* 114.

капцíлка 1, 2, 6, 8, 8а, 9, 13, 16, 30—32, 34, 35, 37, 40, 41, 43, 45, 54, 59, 73, 75, 76, 78—85, 87—89, 116, 117, 119, 120, 122, 126—128, 135, 137, 139, 140, 142. *копцíлка* 136, 138. *коптíлка* 103 (нов., рэдк.), 108 (нов.) *коптúлка* 121. *капцéлка 29, 39*. *капцёлка* 14, 42, 44. *капцю́лка* 4. *капцю́лачка* 12.

капцю́шка 10, 11, 70. *капцíшка* 124. *каптýшка* 35.

капцюрка 20.
курáўка 19, 50, 54, 104 (устар.). *кýраўка* 58 (трад.).
смаркáч 70, 142. *смаркáчка* 5, 6, 24, 52. *смыркáчка* 7, 15. *смаркáчык* 71, 74.
смаркéлка 17.
саплíўка 30, 38.
бздю́чка 94. *бздюха* 62. *бзьдюшка* 49. *бздюшка* 16.
бзьдзюль 44.
курадымка 8а, 18.
свяцéль 123. *сьвіцéль* 82. *свіцюль* 129. *свяцялёк* 123.
сьвéтлік 82.
слéпка 75. *сьлéпка* 77. *слéпкі* 121. *сьлепáк* 118 *(сьлепачóк)*. *слепýшка* 133.
сьвірýшка 69, 77.
Адзінкавыя: *мýшка* 2. *смярдзюшка* 19. *смурудзя́нка* 38. *вóўчае вóка* 59. *кыганóк* 89. *сьмяцюх* 99. *хвіцéль* 125. *магазінчык* 141.

Карта № 111

ГАЗА

№ 943 «Я. н. газа: нафта, керасін, карасіна, газа...»
На карце паказаны лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў газы. Як назва *гáза* картаграфуецца *гáзо*, як *газ — гэз, карасін — красін.*
гáза 47, 53—55, 61, 68, 70 (раней), 71, 96а, 97, 101, 106, 112, 118 (трад.), 130, 138. *гáза* 6 (даўн.), 9, 23, 24, 25 (трад.), 25а, 26, 27, 30, 49—51, 52 (трад.), 52а, 56—59, 60 (трад.), 63—65, 66 (трад.), 69 (даўн.), 76 (трад.), 85, 90, 93 (цяпер), 94—96, 98—100, 102 (рэдкае), 103, 104 (устар.), 105, 108—110, 111 (трад.), 112, 113, 114 (трад.), 115 (даўн.), 132, 133, (нов.), 134. *гэз, гэз* 131. *гáзо* 62. *газ(а)* 126. *газ* 46, 77, 91, 92, 117, 126, 127, 131, 135. *газ* 129.
карасíна 2, 3, 4 (сучасн.), 6 (цяпер)., 8а, 18, 21, 22, 28, 34, 48, 49 (цяпер), 49а, 50 (рэдк.), 51, 52 (сучасн.), 55 (нов.), 59 (нов.), 60, 61, 66 (сучасн.), 68 (нов.), 69 (цяпер), 70, 72, 76, 93, 104 (цяпер), 114, 115, 118—120, 122, 131, 133, 134 (нов.), 136, 137, 139. *кірасíна* 5, 9, 11, 21, 22, 25. *коросíна* 104.
карасíн 1, 7, 8, 10, 12, 19, 23 (цяпер), 32, 37, 38, 39, 81, 82, 111 (нов.), 116, 121, 127 (нов.), 128, 129, 140, 141. *кірасíн* 13, 15, 16, 29, 40, 43, 73—75, 79, 83—85, 88, 89, 130. *кырасíн* 13, 33, 36, 41, 67, 87, 88, 89. *керасíн* 14, 17, 88, 102 (нов.), 117, 124. *кеpясíн* 88. *красíн* 25, 39, 42, 44, 54, 78, 79 (трад.), 83, 86, 88, 89, 123, 124, 126.
нáфта 4 (трад.), 20, 22, 45, 46 (трад.).

Карта № 112

ПОЛЫМЯ

№ 945 «Як скажуць: пламя, полымя...»
Карта адлюстроўвае адрозненні ў вымаўленні слова полымя — характар мяккага губнога зычнага ў пазіцыі перад наступным галосным. У гэтых адносінах дадзеная карта суадносіцца з картай № 50 ДАБМ, прысвечанай гэтай фанетычнай з'яве. Акрамя таго, на карце адлюстраваны паўгалосныя і непаўгалосныя формы, суфіксальныя ўтварэнні. Не картаграфаваліся некаторыя адказы: *агóнь, аганёк, апалáюць дровы, пыжáр, касьцёр.* Як назва *пóлымяне* картаграфуецца *пóламень.*
пóлымя 5, 9, 12, 18, 19, 23, 24, 26—31, 34, 40 (пераважна), 48, 49а, 51, 52а, 53, 57, 59, 65, 67, 68, 70, 71, 73—78, 80, 82, 83, 86 (рэдк.), 87, 88, 92, 111, 115, 118, 119, 120а, 123—127, 130, 137. *пóлыме* 55, 133, 139, 140. *пóламя* 33, 56, 72, 81, 101, 121. *пóлуме* 133. *пóлумя* 45.
пóлым'е 3, 62, 136. *пóлым'йе* 138, 141, 142. *пóлым'я* 63, 64, 84, 89, 104. *пóлымйа* 16, 23, 54, 129. *пóлымйо* 53 (часцей), 61, 99. *пóлам'я* 58, 100, 105, 105, 106, 110, 112, 128. *поломйе* 107, 109, 113, 114, 117 (трад.), 134, 135. *пóлумйэ* 97.
пóлымне 96, 102. *пóлымня* 94. *пóломне* 90, 95, 103, 108. *пóлумне* 98, 131.
пóлымянё 50. *пóламэне* 93. *пóламень* 120.
пóлань 1, 4, 8, 25. *пóлынь* 7, 8а, 10, 11, 13, 14, 15, 17, 21, 25а.
пóлам 6.
плáмя 32, 40, 41—44, 79, 86, 89, 91, 116, 117, 122.
плóмя 20, 52.
плóмень 46. *плóмянь* 22.
Адзінкавыя: *шаламя́* 2. *сóламянь* 69. *пóловне* 94а.
Адведзены: *агóнь* 60. *апалáюць дрóвы* 66. *пыжáр* 83. *касьцёр* 83. *аганёк* 87. *огóнь* 96а, 131.

Карта № 113

ЗАСЦІЦЬ

№ 947 «Агонь, святло зацямняць, заступаць, засціць, заставаць...»
У адказах прыводзіліся дзеясловы ў форме інфінітыва, а таксама ў асабовых формах цяперашняга часу, абвеснага і загаднага ладу, незакончанага і закончанага трывання. Адрозненні граматычнага характару пры картаграфаванні не ўлічваліся. Як формы інфінітыва, так і іншыя адпаведныя формы абазначаліся аднолькавымі знакамі. На карце адзначаны перанос націску ў слове *заступáць: зáступаці* і *зáступаць.*
зацямня́ць 3, 18, 20, 45—47, 50, 55, 57, 60, 66, 67, 112, 139, 141, 142. *зацімня́ць* 8а. *зыцімня́ць* 43, 79. *зацямня́ці* 93. *затымня́ты* 96. *зацямнíць* 48, 52—54, 56, 61, 110. *зыцямнíць* 85. *затымнíты* 92. *зацямíць* 92. *цямнíць* 61, 62, 105, 115, *зацямнíў* 60, 83, 104. *ні цямня́й* 49а. *зацямні агóнь* 47. *ні цямні́* 61, 105. *ты мне зацямнíў* 52. *заця́маць* 20.
заступáць 6, 10, 11—17, 19, 21—23, 25, 25а, 27, 29, 30, 32—37, 40, 42, 43, 49а, 52а, 59, 70, 74, 76, 80, 99, 100, 115, 116, 120, 123, 136. *заступáты* 94а, 95, 103, 108, 109, 132. *заступáтэ* 98. *зыступáць* 43, 78. *заступы́ты* 96а. *заступíць* 8, 12, 20, 23, 28, 101, 112, 117. *зыступíць* 79, 80, 87, 101, 112. *адступíся* 2, 4, 32. *атступí* 42. *ні(е) заступáй* 13, 17. *застýпліваць* 118. *не застýплівай* 37. *заступáцца* 2, 4, 5, 6, 9, 39.
зáступаць 21, 22, 25, 27, 32, 33, 34, 36, 49, 58, 72, 106, 108, 116, 123, 132. *ні зáступай* 23, 49а.
засланíць 20, 26, 65. *засланя́ць* 31. *зысланя́ць* 89. *заслонíть* 133. *заслоны́ты* 131. *заслóньвать* 133. *ні засланя́й* 121. *заслоны́ла* 109.
зáсціць 73, 119, 122, 128, 129. *зазáсціць* 80, 124, 125. *зáзасціў* 125.
зáсьціць 41, 42, 44, 68, 75—78, 81, 82, 84—86, 89, 102, 118, 126, 127, 135, 138.
зáстуць 94. *зáстыты* 95, 96, 108. *ні зáсь* 73, 122, 135. *ні зáсьці* 44, 68, 86, 126, 138. *ні зáсьцій* 42, 77. *ні зáсть* 98. *ты зáсціш* 68.
зáставаць 61, 69, 71, 110, 111, 114. *зáстуваць* 51. *зáстоваці* 94. *зáстуваты* 103, 131. *зáстовать* 134. *не(ны)зáстуй* 51, 61, 65, 66, 69, 71, 72, 77, 91, 94а, 96, 102, 108, 109, 111, 117. *зáстуяш* 60. *зáстуеш* 110.
закрывáць 63. *закры́ць* 54, 107. *ні закрывáй* 121.
завалёв 90. *завáльваці* 93.
затулíў 140. *затулёв* 90.
загарáджваць 128. *загарадзíць* 88.
Адзінкавыя: *заставáць* 7. *завéсіць* 54. *ні засталýчвай* 64. *ні замінáй* 64. *захыля́ты* 96.

Карта № 114

ЛІХТАР

№ 948 «Я. н. ліхтар: фанар, ліхтар...»
У адказах прыведзены некаторыя фанетычныя варыянты, з якіх на карце абазначаны: вымаўленне *(хв)* адпаведна *(ф)* і ў некаторых выпадках *(х).*
Адведзены ад картаграфавання лексема фанарык і батарэйка, паколькі гэта назва іншай рэаліі. Як назва *ліхтáр* картаграфуецца *ліхтáрка*, як назва *фанáр — фанáрык.*

ліхтáр 1 (даўнейшае), 2 *(чатыры пáлачкі і чатыры шыбінкі, аднá шыбінка падымáлася і стáвілі свéчку)*, 4 (трад.), 6 (даўн.), 10 (трад.), 11 (трад.), 19 *(свéчка ўстаўлялася)*, 23, 25, 31, 51 (са свечкай), 52а, 53, 57, 58 (трад.), 63, 65, 72, 93 (са свечкай), 94а, 97, 102, 104 (устар.), 107. *ліхтарыé* 111, 113 (рэдк.), 114, 133, 134, 135, 141. *ляхтáр* 25а. *люхтáр* 66. *ліхтáрь* 44, 83. *лыхтáр* 92, 95 (трад.), 96 (трад.), 98, 109, 132. *лэхтáр* 108. *ліхтáрка* 57.
ліхтáрня 3, 60 (трад., рэдк.), 91 (са свечкай) 105 *ляхтáрня* 20, 27, 49, 100. *лыхтáрня* 95 (рэдк., трад.), 98, 103, 109.
ліхáр 142.
фанáр 1 (сучасн.), 4 (сучасн.), 6 (цяп. слова), 9, 10 (нов.), 11, 18, 19 *(льéцца керасін)*, 21, 22, 24, 26, 27 *(цяпéр лятýчы фанáр, удóбняй)*, 28, 31, 36, 45, 46 *(вазьмі фанáр, тóлькі мýсі гáзу нет)*, 47, 48, 49а, 50, 51 *(з керасíнай)*, 52, 53—56, 58 (пазн.), 59—62, 64, 66 (пазн.) 68, 70, 71, 73, 75, 76, 81, 82, 91 (нов.), 93 (з газай), 99, 104, 110, 111 (нов.), 116, 119, 121, 123, 126, 135, 136, 141 (цяп.), 142. *фанáрь* 12, 14, 17, 88, 130. *фонáр* 90, 94, 94а, 95, 96, 96а, 101, 102 (нов.), 103, 108, 109 (нов.), 113, 131, 132, 140. *фонáрь* 92. *фунáр* 5, 7, 8, 8а, 15 *(у цэ́ркві)*, 30, 34. *фынáр* 33, 37, 41, 42, 85. *фынáрь* 16, 32, 83, 87, 89.
хванáр 29, 69, 74, 76, 77, 81, 86, 112, 114, 115, 118, 120, 122, 124, 125, 127—129, 134, 138, 139, 141. *хванáрь* 13, 117. *хвонáр* 95, 96а, 132. *хвынáр* 16. *хвынáрь* 42, 44, 84, 85, 89. *хвунáрь* 83. *хвінáрь* 78, 79. *хвінáр* 43. *хфанáр* 80.
хунáр 15, 35, 38. *хунáрь* 40.
зубíльніца 69 *(у зубíльніцу клáлі дрэ́ўкі і запáльвалі іх)*.

Карта № 115

ЛАВА

№ 952 «Я. н. сялянская мэбля для сядзення: а) доўгай формы, якая стаіць каля сцяны: лава...»
Картаграфуюцца назвы доўгай лавы, што стаіць ля сцяны. Як *услóн* падаецца *заслóн*.
лáва 1—8а, 10, 11, 15, 18—31, 34, 36, 41, 44—67, 69—71, 74, 83, 88, 93—95, 99—117, 120, 122, 126, 132—138.
лáўка 1, 7, 9, 12—14, 16, 17, 29, 32, 33, 35—44, 46, 68, 72, 73, 75—87, 89, 118, 119, 121, 123—125, 127, 128, 131, 132, 135, 139, 141, 142. *лáвка* 90—92, 94а — 98, 108, 109.
услóн 21, 126, 129, 130. *заслóн* 117.
Адзінкавыя: *зэ́длік* 48.
Адведзены: 21 *тапчáн*. 40, 123 *скамéйка* (кароткая нешырокая лава).

Карта № 116

ТАБУРЭТКА

№ 952 «Я. н. сялянская мэбля для сядзення квадратнай формы: табурэт, столак, стул...»
Картаграфуюцца назвы сялянскай мэблі для сядзення. Паказаны сінанімічныя і словаўтваральныя адрозненні ва ўжыванні лексем, якія абазначаюць мэблю для сядзення. Як *табурэ́тка* картаграфуецца *тапарэ́тка*, як *стýлік — стýлак, астýлік*. З-за адсутнасці матэрыялаў у запісах збіральнікаў адсылачнымі знакамі не адлюстраваны н. пп. 35, 40, 130, 140.
табурэ́тка 2, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 14, 17, 19, 21, 23—26, 28, 31, 37, 46, 49а — 52, 55, 57, 62, 63, 68—70, 72—74, 76—78, 80—82, 86, 88, 90—94, 95, 96а, 98, 99, 101—103, 105, 106, 108, 109, 111, 115, 116, 118—120, 122, 124—126, 128, 129, 133, 135, 139, 142. *тъбурэ́тка* 8а, 12, 13, 41, 42, 44, 83, 85, 87. *тубурэ́тка* 16, 36, 43, 84, 89. *тубарэ́тка* 30, 56. *табарэ́тка* 18, 45, 47, 52а — 54, 59—61, 64, 67, 71, 100, 114, 121, 127, 134. *тобарэ́тка* 94а, 95, 113. *таборэ́тка* 96, 97. *тапарэ́тка* 112. *тоборéтка* 132.
табурэ́т 9, 20, 29, 58, 75, 104, 123. *табарэ́т* 34.
табурэ́цік 1, 3, 6, 22, 61. *тъбурэ́ецік* 8а. *табарэ́ецік* 48, 59, 66.
стул 11, 15, 29, 32, 33, 39, 41, 44, 57, 83, 104, 119.
стýлік 38, 46, 73, 75, 80, 82, 87, 119, 134, 136. *стýлак* 46. *астýлік* 16.
стýльчык 79. *стыльчык* 131.
стóлак 27, 65, 107, 110, 117, 137, 142.
Адзінкавыя: *зэ́длік* 26. *зыслóнчык* 58. *скамéйка* 102.
Адведзены: *лáўка, лáвачка* 57 (пад вокнамі каля хаты). *тапчáн* 57 *«карочы, шыршы, чым лáва»*. *крысло* 94а. *крісло* 108, 109. *крэ́сло* 106.

Карта № 117

СПІНКА Ў ЛОЖКУ

№ 955 «Я. н. спінка ў ложку: пелюсць, рабро...»
Картаграфуюцца сінанімічныя варыянты назвы спінкі ў ложку.
Пры картаграфаванні аб'яднаны *білка* і *більчына* 57, *быльце* 98, *рабрó — рабрына* 3, *парэ́нча — парéнжа* 90, *рубéц — руп* 58, 59.
Агульныя словы *лóжак* 25а, 29. *кырывáць* 35. *крывáць* 16, 40. *карвáць* 82. *крывáць* 84. *каравáць* 118, 119. *кравáць* 142 падаюцца адным адсылачным знакам.
1 *спінка*. 2 *брыш*. 3 *рабрынá*. 4 *рабрó*. 5 — не называюць. 6, 7 *рабрó*. 8 *рабрó ў ложку*. 8а, 9 *рабрó*. 10, 11 *спінка кравáці*. 12—. 13—. 14 *рáмы*. 15. 16 *спінка, крывáць* (часцей). 17 *спінка*. 18 *драўлянaя брáўна*. 19 *рубéц, рупцы лóшка*. 20 *парэ́нча, білó*. 21 *брыш*. 22. *прыгалóвяц*. 23 *галóвы*. 24, 25 *брыш, на брыжы*. 25а *лóжак* (асобна ніяк не завуць). 26 *рабрó*. 27 *пéлясці*. 23 *брыж*. 29 *лóжак*. 30—. 31 *спінка*. 32—. 33—. 34—. 35 *кырывáць, узгалóўя*. 36 *спінка*. 37 *пярэ́чка* (даўн.). 38 *спінка*. 39—. 40 *крывáць*. 41—. 42—. 43 *рабрó*. 44 *спінка*. 45 *шчытóк*. 46 *парэ́нча*. 47 *спінка*. 48 *бéрніца*. 49 *біло*. 49а *спінка*. 50 *біло*. 51 *біло* (адно), *біла* (два). 52 *бéраг лóшкі, бакавіца*. 52а *білы*. 53 *біло*. 54 *біла*. 55 *спінка*. 56 *спінка (збівáяцца з дóшчачак)*. 57 *більчына*. 58 *руп (высóкі руп у лóшку ў галóвах і ніскі руп-рабрó бакавóя)*. 59 *руп*. 60 *прыгалóвічы, прыгалóвіч*. 61, 62 *білó*. 63 *біла*. 64 *білка*. 65 *біла*. 66 *бéрах лóшка*. 67 *біла*. 63 *рубéц*. 69 *біла*. 70 *спінка*. 71 *спінка*. 72 *каравáці ні быló кóлісь*. 73—. 74 *спінка*. 75 *спінка, плéчыкі*. 76 *спінка*. 77 *біла ў ложку*. 78 *спінка*. 79 *не быló кравáцей*. 80—. 81 *спінка*. 82 *спінка, карвáць*. 83 *спінка*. 84 *спінка, крывáць*. 85 *спінка*. 86 *спінка, рáмка (рашóтчатая)*. 87 *спінка*. 88 *рeбрó*. 89 *спінка*. 90 *парéнжа, былó*. 91—. 92 *пырыло*. 93 *білó*. 94 *біло*. 94а *было* (рэдк.), 95 *было* (верх. частка), *лáпы, попырéчка* (пасярэдзіне), *дóшка* (паміж *«былом»* і *«попыречыю»*), *рышóтка*. 96 *быльце, зáдня* і *пырéдня спынка*. 96а *спынка*. 97—. 98 *спêнка, бêло*. 99 *біло*. 100 *(ранéй кóйкаў ні быló, быў пол, там усé спáлі)*. 101 *спінка ў лóжку*. 102 *канцóвая чáсць, біло*. 103 *было*. 104 *біла*. 105.—106 *спінка*. 107 *рабрó*. 108 *было*. 109 *спынка* (нов.), *спóра*. 110, 111 *біло*. 112—. 113, 114 *біло*. 115 *біла, більца*. 116 *палічкі*. 117 *біло*. 118 *каравáць*. 119 *каравáць, спінка кравáці — біла*. 120, 121 *спінка*. 122—. 123—126 *спінка*. 127 *спінка* (нов.), *лóжак*. 128—. 129, 130 *спінка*. 131—. 132 *было*. 133 *біло*. 134. *біло, спінка*. 135—138 *біло*. 139 *казырóк*. 140—. 141 *спінка*. 142 *спінка лóжка, кравáць*.

Карта № 118

БІЛА (значэнне слова)

№ 956 «У якім значэнні ўжываецца слова біла»: а) высокая частка ложка, б) дэталь цэпа...»
Картаграфуюцца семантычныя варыянты слова біла. Дадаткова выкарыстаны матэрыялы адказаў на пытанне ЛАБНГ № 955 у тых выпадках, калі прыводзіцца слова біла са значэннем 'спінка ў ложку'.

'спінка ў ложку' 7, 20, 47, 49, 50, 51, 52а — 56, 59—63, 65, 67, 69, 75, 77, 90, 93—96а, 98, 99, 102—104, 107, 108, 110—115, 117, 119, 132—138.
'бакавая частка ложка' 77, 91, 93, 98, 121, 126.
'дэталь цэпа' 2, 7, 28, 32, 41—43, 74, 79, 89, 100, 107, 122.
'дэталь у звоне' 5, 13, 15, 16, 28, 81, 82, 84.
'рухомая частка ў мяліцы' 4, 5, 8, 9, 29, 44, 84.
'верхняя частка драбін у возе' 47, 58, 64, 70, 76, 118.
'жэрдка, перакладзіна ад печы да сцяны, на якую вешалі адзенне' 66, 69, 71, 116.
'верхнія перакладзіны ў ткацкім станку' 95, 131.
'прадольныя перакладзіны ў дзвярах' 94а, 103, 108, 109, 132.
'частка пасткі для мышэй' 10, 11.
Іншыя значэнні: 'гультай' 1. 'частка ў гадзінніку' 4. 'трубы пры абмалоце зерня' 14. 'рама' 46. 'драўляная частка сіта' 90. 'дышла ў прыводзе' 124. 'драўляная аснова бараны' 135. 'тоўстая жэрдка для ўціскання сена на возе' 141.
Адсутнасць слова: 3, 6, 8а, 12, 17—19, 21—27, 30, 31, 33—40, 45, 48, 49а, 52, 57, 68, 72, 73, 78, 80, 83, 85—88, 92, 96, 97, 101, 105, 106, 120, 123, 125, 127—130, 139, 142.

Карта № 119

ШАФА

№ 963 «Я. н. мэбля для захавання верхняга адзення: шафа, шкаф...»
На карце паказаны лексемы, якія абазначаюць мэблю для захавання верхняга адзення. Родавыя адрозненні ва ўжыванні назвы *кýбел* не ўлічваліся. Назвы *камóд, шыфанéр*, якія адлюстроўваюцца на карце, варта лічыць запазычаннем з рускай мовы.
шáфа 3—6, 8, 18—20, 22, 25а, 26, 31, 34, 41, 42, 45—65, 71, 94, 95, 96а, 99, 100, 104, 111, 132. *шáхва* 13, 44, 112, 114, 115, 122, 135, 138, 139, 142. *шáпа* 2, 5, 23, 24, 27, 50, 60, 66, 69, 90, 98, 108.
шкаф 2, 8, 9—11, 17—21, 24, 25, 28, 31, 32, 36, 50, 51, 54, 55, 60, 61, 67, 68, 70, 82, 83, 88, 90, 92, 94, 96а, 101, 103, 104—108, 111, 116, 119, 123—126, 130, 131, 133—136. *шкап* 1, 7, 8а, 10, 14—16, 21, 29, 30, 33, 35, 37—44, 66, 69, 72—87, 89, 91, 93, 94а, 95—97, 102, 103, 108, 109, 113, 117, 118, 120, 121, 129, 132. *шках* 127, 128. *шкахв* 137, 141.
шкáпчык 83.
шкáфа 75. *шкáпа* 35, 91, 96.
кýбіл 12, 40. *кублэ́* 62.
шыфанéр 134. *шафанéр* 86.
камóд 76, 139.
Адзінкавыя: *шóпа* 21.

Карта № 120

ПРЫСЯДЗІБНЫ ЎЧАСТАК

№965 «Я. н. прысядзібны ўчастак: соткі, пляц...»
На карце супрацьпастаўлены назвы прысядзібнага ўчастка. Як *ўсáдзьба* картаграфуецца *сáдзьба*, як *сялíба — сядлíба, сельúдьба*, як *агарóд*ᵀ *— гарóд*ᵀ, як *прысядзібны ўчастак — учáстык*.
пляц 23, 25, 29, 31, 49, 50, 52а — 56, 59—61, 71, 74, 77, 82, 83, 85, 94, 94а, 96, 100, 102—104, 107—109, 111, 113, 127, 132—134, 139, 141, 142.
соткі 2—5, 7, 8, 9—12, 14, 16—18, 21, 24, 25а, 26—28, 31, 36, 42—44, 46—48, 49а — 52, 53—55, 57—59, 61—64, 66—68, 70—72, 74, 76, 77, 83, 87—89, 101, 106, 113—120, 122, 134, 141. *сôткі* 110. *сóткы* 95, 96а, 97, 109. *сóткэ* 98.
сóтыя 6, 41.
усáдзьба 16, 20, 29, 30, 33—35, 37—39, 44, 66, 68, 73, 75, 78—82, 87, 89, 93, 104, 119, 126, 138. *уся́дзьба* 86. *усáдба* 112. *усáдзіба* 26. *усáдьба* 92, 94а — 96, 103. *всáдьба* 90, 98, 132. *сáдзьба* 84, 86.
сядзíба 22, 63, 65, 71. *садúба* 94а, 132. *седúба* 94а. *сыдúба* 90, 95, 96, 103.
сялíба 69. *сядлíба* 20. *сельúдьба* 109.
*гарóд*ᵀ 1, 5, 8а, 9, 15, 16, 37, 41, 45, 46, 89, 131, 142. *горóд* 102. *гурóд* 91. *агарóд*ᵀ 13, 27, 40, 82, 105, 121, 130. *огорôд* 114.
план 82, 99, 123—129, 141, 142.
прысядзібны ўчáстак 32. *прыўсáдзебны ўчáстак* 37. *прыўсáдзібны ўчáстык* 85. *прыўся́дзібны ўчáстак* 125. *прідусáдьбенны ўчáстак* 134. *учáстык* 16.

Карта № 121

ДВОР

№ 966 «Я. н. месца, занятае дваром: двор, падворак, падворка, дварышча...»
Картаграфуюцца назвы двара. Пры картаграфаванні паказаны адрозненні па словаўтваральных элементах. Улічваюцца асаблівасці ўжывання націску ў слове *дварúшча*. Як *падвóрак* картаграфуецца *падвóрка, падвóра*, як *надвóрак — надвóрсак*.
двор 1, 4, 5, 7—17, 23, 24, 25а, 26, 28—39, 41—44, 54, 57—59, 61, 63, 66, 68—71, 73, 74, 76, 77, 79—89, 101, 104, 106, 111, 112, 116, 117, 119—126, 129, 130, 133, 136, 137, 139, 141, 142. *двôр* 60, 62, 64, 67, 93, 94, 105, 110, 113—115, 127, 134, 135, 138. *двӥр* 90, 103, 108. *двур* 132. *двір* 96, 97, 109. *двы̂р* 102. *двы͡ер* 107. *двыр* 95.
двóрышча 40, 42, 59, 70, 72, 75, 78, 81, 118, 127, 128, 141.
падвóрышча 22.
дварúшча 2, 4, 21, 22, 85, 139.
падвóр'я 25. *пудвір'е*ᵃ 98. *подвӥр'е* 108. *подвір'е* 109.
падвóрак 23, 45—47, 49, 51—52а. *пудвірок* 91, 92. *падвóрка* 20. *падвóра* 19.
надвóрак 48, 49а, 50, 53—56, 99, 100. *надвóрок* 65. *надвôрок* 135. *надвірок* 109. *надвӥрок* 90. *надвýрок* 94а. *надвóрсак* 53.
панадвóрак 2—4, 6. *пънадвóрък* 5. *понадвóрок* 134.
сéлішчэ 117, 135.
дзядзíнец 18. *дзядзíняц* 20.
Адзінкавыя: *усáдзьбішча* 5. *сялíба* 27. *майдáн* 94а. *сыдíба* 96а. *зáгорода* 113. *посéля* 114. *ýлыця* 131.

Карта № 122

ВЁСКА

№ 968 «Я. н. населены пункт вясковага тыпу: сяло, дзярэўня, вёска...»
Картаграфуюцца назвы населенага пункта сельскага тыпу.
вёска 2—4, 8, 18—25, 30—32, 45—49, 51—54, 57—59, 61, 69, 74, 80, 82, 86, 99, 100, 104, 111, 139.
дзярэ́ўня 5, 7—11, 15, 20, 29—31, 35—38, 43, 49а, 51, 54, 56, 58, 63, 67, 68, 70, 71, 73, 75, 78, 80—82, 93, 104, 111, 115, 116, 118, 119, 123, 124, 126—129, 138, 141, 142. *дзярéўня* 33, 34, 40—42, 44, 79, 83—89. *дзірэ́ўня* 1, 14, 17, 125. *дзірéўня* 12, 13, 16, 32, 39. *дзерэ́ўня* 23, 117, 127, 136, 137. *дзêрэ́ўня* 102. *дзерéвня* 94.
сяло 2, 6, 8а — 11, 15, 16, 20, 23—25а, 27—29, 30—33, 35, 37—42, 44, 50, 52а, 55, 56, 58, 60—78, 80—83, 85—87, 89, 93, 99, 100, 104—106, 110, 112, 115, 117, 118, 120, 122, 123, 127, 130, 139, 141, 142. *селó* 94, 94а, 101, 102, 107—109, 114, 133—136, 138. *сêлó* 113. *се*ᵃ*лó* 98. *сылó* 90—92, 95, 96а, 97, 131, 132. *сы*ᵉ*ло* 96, 103.
Адведзены: *хýтыр* 85. *фýтор* 94. *пасёлак* 142 з-за недастатковай колькасці матэрыялу.

Карта № 123

АГАРОДЖА З ТОНКІХ КІЙКОЎ

№ 973 «Я. н. агароджа з тонкіх кійкоў: (калкоў): а) якія вертыкальна перапля- таюцца паміж жэрдкамі: паркан, парган, баркан, тын, тынок, частакол, леска...»

Картаграфуюцца назвы агароджы з тонкіх кійкоў (калкоў), якія вертыкальна пераплятаюцца паміж жэрдак. Па прычыне страты носьбітамі гаворак адрознен- няў паміж агульнай назвай агароджы і яе спецыяльнымі тыпамі падаюцца ўсе за- фіксаваныя словы.

Як назва *пляцéнь* картаграфуюцца *плеця́н, плецé^{i}нік, плятня́*, як *пераплёт — аплёт*, як *тын — тынк*, як *паркáн — баркáн.*

частакóл 8, 20, 31, 36, 49а, 51, 52а — 54, 56, 58, 61, 63, 64, 67, 100, 104, 106, 117, 125, 136, 141. *частакôл* 49, 60, 65, 110. *чъстакóл* 7, 38, 40—43, 71, 73, 78, 79, 83, 120, 123, 124, 142. *честокóл* 107.

ш^{ъ}астакóл 26, 32.

плот 45, 50, 55, 99, 112, 126, 133, 141. *плот с частакóлу* 51. *плот с ты́чак* 114. *плот, пру́ццямі пераплéцены* 72. *плéцены плот* 66. *плот* 62, 127. *пліт* 96а, 98, 109. *плут* 94а, 132. *плыт* 92. *плйт* 96, 97, 103.

пляцéнь 32, 33, 47, 70, 71, 77, 86, 105, 126, 127, 128, 135. *пляцéнь, абвіты ла- зóй* 80. *пліцéнь* 1. *плéцень* 94, 113, 127. *плытэ́нь* 91. *плецян* 76. *плятня́* 69. *плецé^{i}- нік* 102.

піраплёт 75. *пераплёт* 115. *аплёт* 68.

піраплятáнік 59.

паркáн 3, 5, 6, 11, 14, 17, 21—25, 27, 29, 30, 53, 57, 74, 127. *пъркáн* 7, 8а, 14, 15, 34, 37, 39, 83, 85. *пэркáн* 101. *паркáн з кіёчкаў* 2. *паркáн із дру́ч'я* 93. *баркáн* 122.

тын 4, 7, 12, 16, 18, 19, 25а, 29, 35, 46, 52, 82, 118, 139. *тынк* 48.

ты^{э}нóк 6, 8а — 11, 29, 121.

лéска 44, 84, 89.

шчакéт 81, 86. *шчыкéт* 99. *штакéт* 82, 119.

баля́скы 103. *бяля́скы* 95. *баля́ска* 133.

Адзінкавыя: *тычы́ннік* 28. *акóлічкі* 29. *чыстакéт* 35. *пря́сла* 87. *стôрйіш* 90. *ша- стакéт* 116.

Адсутнасць назвы: 13, 88, 111, 131, 134, 140.

Карта № 124

ЧАСТАКОЛ

№ 973 «Я. н. агароджа з тонкіх кійкоў (калкоў): б) якія ўбіваюцца ў зямлю: частакол, паркан...»

Картаграфуюцца назвы асобай разнавіднасці плота з тонкіх кійкоў. З-за адсут- насці ў матэрыялах дадатковых звестак аб тыпе агароджы, на карце падаюцца ўсе зафіксаваныя назвы.

Як *пляцéнь* картаграфуецца *пляцéня* 115, як *штакéт — штакéты* 57, 63, як *шча- кéт — чыкéт* 105, *шчыкéты* 100, як *вастракóл — астрэкôл* 93, *острокóл* 131, як *пар- кáн — бъркáн* 12, 13. Апісальныя канструкцыі *колкáмы загорóджано* 95, *гарóжа калóчкамі* 102, *кóлушкамы обы́в* 109, а таксама асобныя словы *калóчкі* 48, *калы́* (убіты ў зямлю) 104, *кóлля* 128, *колкы́* 132 картаграфуюцца адным знакам.

Адведзены: 4 *шчыкéт* (з дошак). 19 *паркáн (з дошчак).* 67 *шчакéт* (з дошак). 75 *плот* (з вертыкальна пераплеценых лазой кійкоў). 64 *паркáн* (плот з бярвення). *шчыкéты* (з дошак), *плот (з жэрдзя).*

1 *пліцéнь.* 2 *штанкéт (штанкéтам абгарóджаны).* 3 *штанкéт.* 4 *шчыкéт (з дóсак). тын* (з кійкоў). 5—. 6 *частакóл.* 7 *пыркáн.* 8 *шастакóл.* 8а *плот.* 9 *штанкéт.* 10, 11 *ча- стакóл.* 12 *бъркáн, штакéт.* 13 *бъркáн.* 14 *частакóл.* 15—. 16 *чыстакóл.* 17 *части- кóл.* 18 *штанкéт* (але ўбіваюць у зямлю рэдка, больш прыбіваюць цяпер да дак). 19 *паркáн (з дошчак).* 20 *штанкéт.* 21 *шастакóл.* 22—. 23 *частакóл.* 24 *пар- кáн.* 25 *частакóл.* 25а *чыстакóл.* 26 *паркáн.* 27 *штакéт.* 28 *чыстакóл.* 29 *частакóл* *(з калкоў, якія прыбіваліся да жэрдак).* 30 *паркáн.* 31 *частакóл.* 32 *чъстакóл.* 33, 34 *пъркáн.* 35 *чыстакóл, пыркáн.* 36 *частакóл.* 37—. 38 *чыстакóл.* 39 *чъстакóл.* 40 *штакéт.* 41 *ізгырыдзь, пляцéнь, шчакéт.* 43, 44 *чыстакóл.* 45—46 *плот.* 47— 48 *калóчкі.* 49 *паркáн.* 49а *частакóл, плут.* 50 *плот, частакóл, паркáн* (без розніцы значэнняў), найбольш пашыранае — *плот,* рэдка — *паркáн; плятня́к* — плецены з га- лінак па вертыкальных калочках. 51 *частакóл, плот з частакóлу, пляцéнь.* 52 *тын.* 52а *плот.* 53—. 54, 55 *плот.* 56 *частакóл.* 57 *частакóл, штакéты.* 58 *штынкéт.* 59 *частакóл, плот* (раней усё наз. плот). 60 *частакóл.* 61 *плôт.* 62 *плôт, частакóл.* 63 *штакéты, плот, частакóл.* 64 *паркáн* (з бярвенняў), *шчыкéты* (з дошак), *плот* (з жэрдзя). 65 *паркáн.* 66 *частакóл.* 67 *шчакéт* (з дошак), 68, 69 *чыстакóл.* 70 *шты- кéт.* 71 *чыстакóл.* 72 *шастакóл.* 73 *частакóл.* 74 *вастракóл.* 75 *плот* (з вертыкальна пераплеценых кійкоў). 76 *частакóл.* 77 *пляцéнь.* 78 *пыркáн.* 79—. 80 *чъстакóл.* 81— 83 *чыстакóл.* 84 *шчакéт, чыстакóл.* 85 *пыркáн.* 86 *частакóл* (прыбіваюць густа). 87 *чыстакóл.* 88 *шчакéт.* 89 *чыстакóл.* 90—. 91 *плыт.* 92 *паркáн.* 93 *астрэкóл.* 94 *частакóл.* 94а *чыстакóл.* 95 *колкáмы загорóджано.* 96 (адсутн. рэалія). 96а *пліт.* 97. *плйт.* 98 *забóр.* 99 *плот, шчыкéт.* 100 *шчыкéты.* 101 *пэркáн, чыстакóл.* 102 *гарóжа колóчкамі.* 103—. 104 *калы* (убіты ў зямлю). 105 *чыкéт.* 106 *плот, частакóл.* 107 *честокóл.* 108 *частакóл* (шчыльна прыбітыя да гарызантальных жэрдак верты- кальныя калочкі). 109 *кóлушкамы обыв.* 110 *частакóл.* 111—. 112—. 113 *частакôл, плеценя́.* 114 *частакôл* (з асобных калкоў). 115, 116 *шастакóл.* 117 *частакóл.* 118 *чыстакóл.* 119 *чыстакóл (прыбіт да жэрдак).* 120 *чыстакóл.* 121—. 122, 123 *чыстакóл.* 124 *паркáн.* 125 *частакóл.* 126 *частакóл.* 127 *частакôл.* 128 *кóлля.* 129 *частакóл.* 130—. 131 *острокóл.* 132 *колкы́ (прыбывáлы гвоздя́мы до жэ́рдя).* 133 *плот.* 134 *частакôл.* 135 *(не було́).* 136 *частакóл.* 137—. 138 *чэстакóл.* 139 *частакóл.* 140. 141, 142 *чыстакóл.*

Карта № 125

ПЛОТ

№ 975 «Я. н. плот з жэрдак: згарода, плот, прасла...»

На карце супрацьпастаўлены назвы плота з жэрдак. Як *агарóджа* картагра- фуецца *гарóджа,* як *згарóда — азгарóда, ізгарóда,* як *зáгарада — загарóда,* як *зá- гарадзь — íзгырыдзь,* як *жэ́рдзе — жэ́рдкі.*

плот 1—11, 18—22, 24—31, 34, 37, 38, 41, 45—48, 54, 56—59, 63, 66—78, 80, 99, 104, 106, 111, 112, 115—117, 119, 121, 124, 126, 128, 130, 136, 137, 139, 142. *плôт* 49, 62, 64, 65, 94, 100, 105, 110, 118, 122, 127, 134, 138. *пліт* 97. *плйт* 90. *плыт* 92. *плут* 49а. *плэт* 101. *плыет* 107.

агарóджа 46, 56. *огорóжа* 134. *горóджа* 96.

згарóда 14—17, 32, 33, 35, 36, 39, 42, 83. *азгарóда* 12. *изгарóда* 7, 13.

зáгарада 50, 55, 60. *загарóда* 125.

зáгарадзь 61, 123, 126. *зáгырыдзь* 84. *зы́гарадзь* 10, 11. *íзгырыдзь* 40.

прáсла 31, 43, 56, 74, 78, 81, 82, 104, 117, 129. *пря́сла* 44, 79, 84—89, 123. *прáсло* 56, 94а, 114, 133, 136.

жэ́рдзě 93, 102. *жэ́рде* 90, 108, 132. *жэ́рды* 95—96а. 131. *жэ́^{о}рде^{э}* 98. *жэ́рдкі* 135.

шчыкéт 4, 120.

перелáз 109. *пы^{е}ры^{е}лáз* 103.

Адзінкавыя: *забóр* 83. *дру́ч'е* 93. *плецéня* 113. *тын* 134.

Карта № 126

ВІТКА

№ 979 «Я. н. галіны хмызняку, якія перавіваюць калкі плота: віткі, хлюбы, сука- рацці:... Адз. лік.: вітка, хлюба, сукарацъ...»

Картаграфуюцца назвы галінаў хмызняку, якімі перавіваюць кійкі плота. Пака- заны адрозненні па каранях. Разыходжанні ў лікавых формах не ўлічваюцца. Акра-

мя спецыяльных назваў, падаюцца агульныя, як *лазá, хвóраст, галлё, дубцы́*. Як *вітка* картаграфуецца *вéтка*, як *перавóйнік — увóй, увóіна*, як *пярэ́вüйкі — пярэ́вілкі*, як *кліб'я — клюбы*.

Не адлюстроўваюцца асобнымі адсылачнымі знакамі н. пп. 23, 45, 54, 61, 97, 130, 131, 140 з-за адсутнасці матэрыялу ў запісах збіральнікаў.

Адвездены ад картаграфавання з-за неадпаведнасці тэме карты: *чыстакóліны* 71. *тычкы* 132 (асобная разнавіднасць плота).

1 *віццё, вітка (насéк віцця́)*. 2 *лазóвыя пруткі, лазы насячы*. 3 *вітка, віткі*. 4 *віткай пераплятáлі*. 5 *віткі, вітка*. 6 *лазá* (лазой пераплятаді). 7 *віццё, вітка*. 8 *вітка* (віткай пераплятаді). 8а *хвóрьст, лъзá, віткі, віццё*. 9 *хлуд, сукі*. 10 *віткі, вітóк*. 11 *віткі, вітка*. 12 *пру́цця*. 13 *віціны, віціна*. 14 *віццё, вітка, віткі*. 15 *вітка*. 16 *кліб'я, пашы́ння, шылгавіння, клібіна, пашына, пашыніна, шылгавіна*. 17 *дубцы, дубéц*. 18 *віткі, вітка*. 19 *вітка* (вітку круцяць, закруцяць у калы). 20 *вітка, віткі*. 21 *перавіццё*. 22 *віткі, вітка*. 23 *перавіць калы*. 24 *віткі, вітка*. 25 *дупцы з лазы, дубéц*. 25а *віткі, вітка*. 26 *укру́ткі, укру́тка*. 27 *дупцы; на стрэ́хах — паплёт*. 28 *віткі, вітка*. 29 *пераплёт, пераплóціна, вітка, віткі*. 30 *віткі, вітка*. 31 *плéцень*. 32 *клюбы, клюба*. 33 *віткі, вітка*. 34 *увітка, вітка (пірьвіцій віткъй)*. 35 *віткі, вітка*. 36 *зáверты, зáверта*. 37 *віткі*. 38 *перамóты*. 39 *кліба*. 40 *віткі, вітка*. 41 *хвърасціна*. 42 *пляцéнь*. 43 *віткі, вітка*. 44 *лазіна, вітка*. 45—. не робяць. 46 *круцялі, перавя́зкі*. 47 *вітка*. 48 *віткі*. 49—. лазняком пераплятаді. 49а *віткі, вітка*. 50 *дубэ́ц, дупцэ́*. 51 *вітка, віткі*. 52 *паразгі*. 52а *дупцáмі завівáлі*. 53 *віткі, вéцё, вітка*. 54—. 55 *вéцё, дупцэ́, дубéц*. 56 *пяравіцё*. 57 *ракіты*. 58 *вітка, віткі*, ракіта — не наз. *(ракітай трэба плот гарадзіць)*. 59 *паравіткі, лазá* (лазою перакручвалі). 60 *лазá*. 61—. 62 *віткі, вітка*. 63 *перавя́сла*. 64 *пярэ́віткі*. 65 *вітка*. *віткі*. 66 *пярэ́вілкі*. 67 *вітнік*. 68 *віткі, вітка*. 69 *вітка, віткі, рóскі, рóска*. 70 *вітка, віткі, віцця*. 71 *чыстакóліны*. 72 *пяравіцё*. 73 *віткі, вітка* (з лазы, з беразняку). 74 *віткі, вітка*. 75 *віткі, вітка*. 76 *пераплёт*. 77 *віця, віціна́*. 78 *пры́візкі*. 79 *хвóрыст, хвырасціна*. 80 *лъзá, хвóраст*. 81 *дубцы, дубéц*. 82 *лазá, лазіна*. 83 *хвóрыст, хвырасціна*. 84 *лызá, лазіна*. 85 *вéткі, вéтка*. 86 *гужбá, лазá*. 87 *галіны, галіна, галінка*. 88 *лъзá*. 89 *лызá*. 90 *гуллé, гôлляка*. 91 *хвурóст, хвуросты́на*. 92 *лозá, хлюбы*. 93 *дупцы, дубэ́ц*. 94 *віцé, віціна, пэрэ́віце, пэрэ́віціна*. 94а *лозá, пэрэвы́тьте* (рэдк.). 95 *хвóрост, лозá, хворосты́на, лозы́на*. 96 *хлюбы, хлюба, пэ́рэвыть*. 96а *лозá*. 97—. 98 *гулéке, лузá, бе^{а}рэ^{а}за, мулукэ́та* (назва кустоў), *вітéй*. 100 *пярэ́віць*. 101 *пэрэвіўкі, пэрэвіўка*. 102 *пэрэвéйнік*. 103 *пы^{э}ры^{э}вййняк, пы^{э}ры^{э}вййня́чына*. 104 *дубцы* (раней), *дубéц*. 105 *лазіна*. 106 *віцьё*. 107 *пэрэвэ́йнік*. 108 *хвóрост, хворосты́на*. 109 *лозá, хвóрост, пэрэвійнык*. 110 *віцьё, віціна*. 111 *пярэ́вілка, пярэвілкі*, 112 *пярэ́віць*, 113 *пэрэвóйнік, пэрэвóйіна*. 114 *перэ́вілкі, перэ́вілка*. 115 *пярэ́віць*. 116 *віткі, вітка*. 117 *віць, віці*. 118 *увóй, увóйіна*. 119 *перавіцця (лазой, хворастам), перавітка* (з лазы, бярозы), 120 *апóўзнік*. 121 *перавясло́*. 122 *пярэ́віткі плóта, перэ́вітка*. 123 *віткі, вітка*. 124 *лазá, лазіна, дубцы, дубéц*. 125 *лазá (лазой пляткі плялі)*. 126 *вéтка, закру́ткі, зáвераткі, закру́тка, зáверацень*. 127 *перавóйнік, перавóйіна*. 128 *лазá*. 129 *гáлнечкі*. 130—. 131—. 132 *тычкы, тычка, пырывýйнык*. 133 *пэ^{е}рэ^{е}вóйнік, пэ^{е}рэ^{е}вóйніна*. 134 *віцé, віціна*. 135 *апóўзнік, віткі, вітка*. 136 *віткі, вітнік*. 137—. 138 *паравóйнік*. 139 *пярэ́вітка*. 140—. 141 *галлé*. 141 *галлé, галля́*. 142 *пярэ́віткі, пярэ́вітка*.

Карта № 127

ПЯРЭВІТКА

№ 980 «Я. н. перавіцце, на якое кладуць жэрдкі: перавіўкі, перавіцце...»

Картаграфуюцца назвы перавіцця, на якое кладуцца жэрдкі. Пад увагу не прымаліся некаторыя адрозненні ў формах адзіночнага і множнага ліку, ва ўжыванні націску і асобныя словаўтваральныя разыходжанні.

Як *пярэ́вітка* картаграфуецца *пярэ́віткі* 64, *перавітка, перавіткі* 22, як *перавóйнік — пярэ́выйнік* 102, 107, 108, 113, 132, 133, *пырывы́йнік* 95, 103, як *перавіўкі — перявіў* 83, як *гальвá — галевы^{е}та* 90, *галёвка* 96, 109, *галёвкы* 109, як *кліб'я — клюбы* 32.

Адным адсылачным знакам аб'яднаны агульныя словы, якія ўжываюцца для абазначэння пярэвіткі: *лызá* 82, 84. *лазá* 86, 124. *хвóрыст* 79. *галіна* 93. *дупцы* 52а, 81. *вéткі* 49. *пру́цця* 12. *перавіў калы* 23. *завітавáў калкі* 24. *пераплéціная ўпорка* 42.

Адвездены з-за неадпаведнасці тэме карты: *слупкі* 48. *первóт* 93. *жóрдка* 114. *стаўбы* 129.

1 *закруціў вітку*. 2 *лазóвы круцéль*. 3 *віткі*. 4. *пераплятýць віткай і кладýць жэ́рдку; пераплéціна*. 5 *віткі*. 6 *пераплёт*. 7 *віціны*. 8 *вітка*. 8а *віццё, віткі*. 9 *віццё, вітка*. 10 *вітка, віткі*. 12 *пру́цця*. 13 *віціна, аплёт*. 14 *перавіцця*. 15 *вітка*. 16 *кліб'я*. 17 *перявіўкі*. 18 *кру́ціш віткі* і *кладзéш плацяны*. 19 не наз.; *вітка перакру́чана*. 20 не наз.; *вітка, на вітку*. 21 *перавіццё*. 22 *перавіткі, віткі*. 23 *перавіў калы*. 24 не наз.; *завітавáў калкі і палажыў жардзіну*. 25 *пераплёт*. 25а *піраплéціны*. 26 *укру́ткі*. 27—. 28 *вітка*. 29 *пераплёт; віткі*. 30 *віткі, перавівалі віткамі лазóвымі*. 31 *вітка*. 32 *клюбáмі піравівáюць*. 33 *піраплéт*. 34 *вітка, піравіцця*. 35 *віткі*. 36 *зáверта*. 37 *перавітка* (з лазы, алешын). 38 *перамóты*. 39—. 40 *віткі, вітка*. 41 *слігавіна*. 42 *піраплéціная ўпорка (ны якую жэ́рдзя кладýць)*. 43—. 44—. 45 *віту́шка (рóбяць з бярэ́зіны)*. 47 *перавя́сло*. 48 *слупкі*. 49 *вéткі пераплятáюць*. 49 *перавіўкі*. 50 *вужóўка*. 51 *грывенка*. 52 *закру́так з паразгя́*. 52а *дупцы*. 53—. 54—. 55 *вужóўка*. 56 *пяравіцé*. 57—. 58 *перавітка*. 59 *перавіткі*. 60—. 61—. 62 *віткі*. 63 *перавя́сла*. 64 *пярэ́віткі*. 65 *віткі*. 66 *пярэ́вілкі*. 67 *вітнік*. 68 *віткі, вітка*. 69 *вітка*. 70 *віткі*. 71 *пярэ́вітка*. 72 *пяравіцё*. 73 *віткі*. 74 *веравіцце*. 75 *вітка*. 76 *увóй*. 77 *пераплёт; перакладáлі віціну*. 78 *перавіцця*. 79 *хвóрыст*. 80 *віткі*. 81 *дубцы*. 82 *пераплёт, лызá*. 83 *пірявіў*. 84 *лызá*. 85 *пірявіўкі*. 86 *гужбá, лазá*. 87 *піравіўкі, пірявіўкі*. 88 *перевіцця*. 89—. 90 *галевы^{е}та* (адз. л.). 91—. 92 *пырывэ́сло*. 93 *галіна, да стаўбóў прыбіты перавот*. 94 *пэ́рэвіце*. 94а *пэрэвы́тте*. 95 *пырывы́йняк*. 96 *галёвка, пэ́рэвыть*. 96а *пóяс*. 97—. 98 *віттéй, гальвá — з віттéю, ек закру́тено*. 99 *пярэ́віцё*. 100 *пярэ́віць*. 101 *пэрэвіцце*. 102 *пэрэвыйнік*. 103 *пы^{э}ры^{э}вййня́чына, пы^{э}ры^{э}вййня́к*. 104 *перавіцья*. 105 *перавіцье*. 106 *пярэ́віцье*. 107 *пе^{э}ре^{э}вé^{э}йнік*. 108 *пэрэвййнык*. 109 *галёвка, галёвкы*. 110 *віціны*. 111 *пярэ́вілка*. 112 *пярэ́віць*. 113 *пе^{э}ре^{э}вóйнік*. 114 *жóрдка, жэ́рдка*. 115 *пярэ́віць*. 116 *віццé*. 117 *перявіццé, віць*. 118 *увóй*. 119 *перавітка, перавіцця*. 120 *пярэ́вертнік*. 121 *пярэ́віць*. 122 *перэ́вітка*. 123 *перавіцце, віткі*. 124 *лазé*. 125 *перавіцце*. 126 *перавіццё, зáвератні*. 127 *перавóйнік, паравóйнік*. 128—. 129 *стаўбы* 130—. 131 *вытый*. 132 *пырывýйнык*. 133 *перэвóйнік*. 134 *віць*. 135 *апóўзнік, віткі, вітка*. 136—. 137—. 138 *перавóйнік, перавіцце*. 139 *пэрэ́вітка*. 140—. 141, 142 *пярэ́віткі*.

Карта № 128

ШЧЫЛЬНЫ (плот)

№ 982 «Як гавораць: плот шчыльны, шчытны... Загароджана шчытна, шчыльна...»

На карце картаграфуюцца азначэнні назваў шчыльнага плота.

Пры адсутнасці аднаго з слоў у пары *шчы́льны — загароджана шчыльна; шчы́тны — загарóджана шчытна* картаграфуецца зафіксаваная лексема. На карце паказана дыспалаталізацыя гука *л* у словах *шчы́льны — шчы́льна*. Сінанімічныя адрозненні ў назвах плота не ўлічваюцца. Ім прысвячаюцца асобныя карты (карты № 123—125). Словы *густы, часты, нáглухо, мóцно*, якія з'яўляюцца сінонімамі да слоў *шчы́льны, шчы́тны*, не картаграфуюцца, але падаюцца ў спісе.

1 *плот шчы́тный, шчы́тна загарадзíў*. 2 *плот шчы́тны, шчы́тна загарадзіць*. 3 *шчы́лны, шчы́лна*. 4 *плот шчы́тны, шчы́тна*. 5 *шчы́тны, загарóджана шчы́тна, гýста*. 6 *плот шчы́тны*. 7 *шчы́тный*. 8 *плот шчы́тны*. 8а *плот шчы́тны(-ый), шчы́тна*. 9 *плот шчы́тны, загарóджана шчы́тна*. 10 *шчы́тная зыгарацъ* (але дзверы зачыняюцца *шчы́льна*), *загарóджана шчытна*. 11 *шчы́тны, загарóджана шчы́тна*. 12, 13 *шчы́тны*. 14 *шчы́тна загарадзіць згарóду, шчы́тны*. 15 *пъркáн шчы́тны*. 16 *чáстый, густэ́й шчыкéт* (з дошчачак). 17 *згарóда шчы́тная; шчы́тны*. 18 *шчы́льня загароджана, шчы́льны*. 19 *плот шчы́льны*. 20 *шчы́льны, густы*. 21 *плот шчы́дны, загарóджана шчы́дна*. 22 *шчы́льны; загарóджана шчы́льна*. 23 *шчы́лны плот; шчы́лна*. 24 *плот шчы́нны*. 25 *плот шчы́лны, шчы́лна*. 25а *шчы́льна*. 26 *шчы́льны, загарóджана шчы́льна*. 27 *шчы́лны*. 28 *плот шчы́тны, шчы́тна загарадзíў*. 29 *плот шчы́льны, шчы́тны, загарóжана шчы́тна, шчыльна*. 30 *шчы́льны, шчы́льна*. 31—

33 *шчы́тны.* 34 *шчы́тны пырка́н.* 35 *шчы́тны, шчы́тна.* 36 *шчы́тная згаро́да.* 37 *шчы́тны, загарадзі́ў шчы́тна.* 38 *шчы́тны.* 39 *шчы́тный.* 40 *шчы́тныя.* 41 *шчы́тный плот, зъгаро́жына шчы́тна.* 42 *шчы́тный.* 43 *шчы́тны, зыгаро́джына шчы́тна.* 44 *шчы́тный чыстакол, шчы́тна.* 45 *шчы́льны плот, загаро́джан шчы́льна, гу́ста.* 46 *шчы́льны плот, шчы́льная агаро́джа.* 47 *густы́, загаро́джано густо.* 48 *шчы́льна, густа, шчы́льны плот.* 49 *шчы́льны.* 49а *плут шчы́льны, загаро́джана шчы́льна.* 50 *шчы́лны плот, шчы́лно загаро́джано.* 51 *падло́га шчы́льна ўло́жана.* 52 *плот гэ́нсты.* 52а *шчы́льны.* 53 *плот шчы́льны, загаро́джано шчы́льно.* 54 *плот шчы́льны, густы́, загаро́джана шчы́льна.* 55 *шчы́лны плот, шчы́лно загаро́джано.* 56 *шчы́тны, шчы́тно.* 57 *плот шчы́льны.* 58 *плот шчы́льны, густы́.* 59 *плот шчы́льны; загаро́джана шчы́льна.* 60 *плôт шчы́лны, загаро́джано шчы́лно.* 61 *плот шчы́льны, загаро́джана шчы́льна.* 62 *густы́, гу́сто.* 63—65 *шчы́льны.* 66 *шчы́ліна, шчы́льныя дзве́ры, плот густы, рэткі.* 67 *шчы́льны.* 68 *чыстако́л шчы́тны.* 69, 70 *шчы́льны, шчы́льна загаро́джана.* 71 *шчы́льны частако́л, шчы́льна загарадзі́ў.* 72 *шчы́льны, шчы́льна.* 73 *шчы́тны, шчы́тна загаро́джана.* 74 *шчы́льны, шчы́тна.* 75 *шчы́тны, шчы́тна.* 76 *шшы́тны плот.* 77, 78, *плот шчы́тны.* 79 *шчы́тны, загаро́джына шчы́тна.* 80 *шчы́тный.* 81 *шчы́тны шчаке́т, шчаке́тнік, загаро́джына шчы́тна.* 80 *шчы́тный.* 81 *шчы́тны шчаке́т, шчаке́тнік, загаро́джана шчы́тна.* 82 *шчы́тны, шчы́тна.* 83 *плот шчы́тный; загаро́джана шчы́тна.* 84 *шчы́тны, шчы́тна.* 85 *шчы́тный; зыгаро́жына шчы́тна.* 86 *шчы́тны, загаро́джана шчы́тна.* 87 *шчы́тны забо́р.* 88 *шчы́тны(-ый), шчытна.* 89 *шчы́тный плот, зыгаро́жына шчы́тна.* 90 *шчи́лный, шчылно.* 91 *шчы́лный, шчы́лно.* 92 *шчи́лный плыт.* 93 *шчы́лны плôт, загарôджана шчы́лна.* 94 *шчы́льны, шчы́льно.* 94а *шчы́лный.* 95 *плыт шчы́лный, шчы́лно.* 96 *плі́т шчі́льный, густы́й, загоро́джано шчі́льно, гу́сто.* 96а *пліт густы́й, рі́дкій.* 97 *пліт шчы́льны, загаро́джан шчы́льна.* 98 *пліт густы́, густо́ загуро́дяно, шчэ̂лно, шчê̂лны.* 99 *шчы́льны.* 100 *шчы́лны, шчы́лна.* 101 *шчы́лны плэт.* 102 *шчы́лны, шчы́лно.* 103 *шчі́лно, гу́сто, шчі́лный, гу́стый.* 104 *шчы́льны.* 105 *шчы́льны, шчы́льно.* 106 *плот шчы́льны.* 107 *плыет шчы́тный.* 108 *плі́т густы́й, шчы́льный, шчы́лко, шчылно, гу́сто.* 109 *шчы́лный; шчы́лно.* 110 *шчы́льный; шчы́льно.* 111, 112; *шчы́льны.* 113 *частôкол шчі́льны; загородзіць на́глухо, мôцно, шчі́лно.* 114 *шчылны, густы́, шчы́лно.* 115 *шчы́льны плот, загаро́джана шчы́льна.* 116 *шчы́тны плот.* 117 *густы́, шчы́лны плот, загоро́джано шчы́лно.* 118 *шчы́льны (рэ́дкі) плôт, шчы́тны* (густы) *плôт.* 119 *плот шчы́тны, загаро́джана шчы́тна.* 120 *шчы́льны плот, шчы́льна.* 121 *шчы́тны, шчы́тна.* 122 *плот шчы́льны, шчы́ліна; шчы́льна гарадзі́ць.* 123 *пра́сла шчы́льная, шчы́тная; загарадзі́ць шчы́тна, шчы́льна.* 124 *шчы́тны, шчы́тна,* 125 *шчы́тна, шчы́тны.* 126 *шчы́тны, шчы́льны, шчы́льна.* 127 *шчы́льны; шчы́льна.* 128, 129 *шчы́тны забо́р.* 130 *плот шчы́тны; загаро́джана шчы́тна.* 131 *шчы́лный.* 132 *плут шчы́лный, загородыв шчы́лно.* 133 *плот шчы́льны, зогоро́дено шчы́льно.* 134 *шчі́льны.* 135 *плеце́нь густы́, гу́сто, шчы́льно, шчы́льны.* 136 *плот густы́.* 137 *шчы́льны забо́р.* 138. *шчі́льны плот.* 139 *шчы́льны; шчы́льна.* 140—. 141. *шчы́тны.* 142 *шчы́льна (густа паплецены).*

Карта № 129

ШЧЫЛІНА

№ 983 «Я. н. шчыліна: шчыліна, шчэлка, расколіна...»

Картаграфуюцца назвы шчыліны. Паказаны адрозненні па каранях і словаўтваральных элементах. Як *шчы́ліна* картаграфуецца *шчэ́ліна*, як *шчэ́лка — шчылка, шчы́лька*, як *шчэль — шчэ́ля, шчалье́*, як *шчалу́біна — шчэлю́біна, шчэру́біна, шчылю́бына*, як *дзі́рка — дэ́рка.*

шчы́ліна 17, 20, 22, 26, 27, 32, 37, 45—48, 50—56, 58—62, 65—67, 69, 72, 74, 76, 87, 93, 99, 100, 101, 104—106, 110—112, 115—119, 121—123, 126, 127, 135—139, 141, 142. *шшы́ліна* 76. *шчэ́ліна* 3, 18, 19, 23—25, 29, 37, 57, 68, 85, 94, 120, 129. *шчэ́лына* 108.

шчэ́лка 2, 4—16, 21, 25а, 28, 29, 33—36, 38—41, 43, 44, 70, 73, 75, 77—81, 84, 86—89, 91, 124—126, 128, 130. *шчі^э^лка* 97. *шчы́лка* 71, 133. *шчы́лька* 114, 134.

шчэль 1, 41, 85, 92, 102, 107. *шчэ́ля* 113. *шчалье́* 106.

шча́я 108. *шчя́я* 95, 96, 103.

шчалу́біна 50. *шчэру́біна* 102. *шчэлю́біна* 98. *шчылю́бына* 90, 94а, 95, 132. *шчэлю́бына* 108, 109.

дзі́рка 16, 41, 49, 49а, 63, 64, 83, 88, 130. *ды́рка* 85, 87, 94а, 96а, 131. *дэ́рка* 98.

раско́ліна 53, 54.

трэ́шчына 53. *трі́шчына* 90.

Адзінкавыя: *гра́тка* 94а (шырокая адтуліна ў веснічках, калітцы).

Карта № 130

ВЕСНІЦЫ

№ 984 «Я. н. аднастворкавыя маленькія варотцы для праходу: веснічкі, калітка, фортка, колаўратцы...»

На карце супрацьпастаўляюцца словы, якія абазначаюць аднастворкавыя маленькія вароты для праходу.

Як *вароты* картаграфуюцца *прахо́дныяваро́ты*, як *варо́тцы — варо́цiткі*, як *дзве́рцы — дзвёрка*, як *ве́сніцы — ве́шніцкі, ве́шніца.*

фо́ртка 32, 36, 40—42, 57, 76, 114, 119, 122, 123, 126. *хво́ртка* 13, 15, 30, 38, 39, 44, 56, 73, 75, 79, 80, 83, 84—86, 89, 114, 118, 126, 128, 130, 133, 134, 137. *хо́ртка* 12, 83. *хо́ртыка* 16. *кво́ртка* 75, 77, 84, 119, 124, 126, 127, 138, 139. *кву́ртка* 141. *квôртка* 135.

фо́ртачка 22, 23, 32, 68, 70, 136. *фо́ртычка* 5, 40. *фо́рточка* 131. *хво́ртачка* 33, 69, 81, 82, 129. *хво́рты^ъ^чка* 35, 88. *хво́рточка* 117. *хо́ртачка* 14. *хếрточка* 112. *кво́ртачка* 75. *хо́ртыцка* 16.

варо́тцы 2, 7, 10, 11, 21, 24, 25а, 37, 66. *варо́тцы* 2, 3, 8а, 21, 25, 72, 112. *варôццы* 64. *варо́тца* 52а, 94. *варо́цца* 27, 115. *воро́тца* 104. *ворі́тца* 109. *ворі́тця* 95, 96. *вори́тца* 103. *вору́тца* 94а. *варо́цiткі* 4.

варо́цячка 47. *варо́цечка* 93. *вôро́тычка* 90. *вуро́тычка* 91.

варо́ты 7, 87. *варо́та* 52а, 66. *воро́та* 97. *прахо́дныя варо́ты* 18.

дзве́рцы 4, 8, 8а, 15, 28, 34, 37, 120. *две́рцы* 94а, 103, 108, 133. *двếрцы* 105. *дзве́рці* 113. *две́рці* 95. *дзве́рца* 106, 110. *две́рца* 107, 132. *двэ́рца* 101. *две^а^рце* 98. *дзвёрка* 17.

калі́тка 9, 12, 17, 28, 29, 31, 34, 36, 37, 43, 49, 51, 54, 57, 63, 67, 68, 69, 71, 74, 76, 78, 80, 83, 85—89, 94, 94а, 104, 111, 116, 119, 121, 123, 125, 139. *калы́тка* 108.

бра́мка 6, 19, 20, 25, 45, 46, 48, 49а, 50, 51, 52, 53, 54, 58, 59, 61, 65, 67, 74, 93, 96а, 104, 111, 133.

бра́ма 26, 46.

ве́сніцы 142. *ве́шніцкі* 105. *ве́шніца* 114.

ве́снічкі 55, 61, 62, 67. *вếснічкі* 60.

Адзінкавыя: *ко́воротэць* 92.

Адведзены: 53 *ве́снікі — гэто тро́хі бо́льшыя варо́тца з двума́ ство́ркамі, а бра́мка — ме́ншыя.*

Карта № 131

ВАРОТЫ

№ 985 «Я. н. вялікія двухстворкавыя вароты для праезду: брама, вароты, верая...»

На карце супрацьпастаўляюцца словы, якія абазначаюць вялікія двухстворкавыя вароты для праезду. Пры картаграфаванні ўлічваюцца граматычныя адрозненні ва ўжыванні слова вароты. Як *варо́ты* картаграфуюцца *въра́та́* 9, *варо́ця* 45, як *дзве́ры — две́ра* 108.

Не прымаліся пад увагу апісальныя назвы, якія ўжываюцца для характарыстыкі варот па іх памеры, форме, функцыі і інш.: *распашны́я варо́ты* 17, *выязны́я варо́ты* 18, *раство́рчатыя варо́ты* 75, *раство́рныя варо́ты* 85, *вялі́кія варо́ты* 77,

вылікі варо́ты 97, вэліке воро́та 93. Не выдзяляюцца асобнымі знакамі азначэнні пры слове вароты: *двайны́я* 75, *двухпалаві́нныя* 81, *двухпо́льныя* 130, *пыдве́йныя* 107. Адведзены з-за неадпаведнасці картаграфуемаму матэрыялу: 5 *бра́ма* (суцэльныя вароты з дошкай зверху), 19 *варо́та* (адна палавіна), 25а *бра́ма (забор з шалёўкі)*, 39 *варо́ты* (вароты заўсёды рабілі аднастворкавыя), 56 *ве́сніца* (адна створка варот).

Не адзначаны асобнымі адсылачнымі знакамі н. пп. 11, 140 з-за адсутнасці матэрыялу ў запісах збіральнікаў.

варо́ты 1—4, 7—8а, 10, 12—18, 21, 24—26, 28—44, 48, 70, 71, 73—76, 78—89, 111, 116, 118, 119, 121, 123—130, 135, 141, 142. *вър́оты* 5. *върата́* 9. *варо́ця* 45.

варо́та 20, 27, 46, 47, 49а, 50—53, 55, 57, 58, 60—69, 72, 104—110, 112, 115, 137, 139, *варо̂та* 93. *воро́та* 94—97, 101, 102, 113, 114, 117, 132—134, 136, 138. *во̂ро́та* 90. *вуро́та* 91, 98.

бра́ма 6, 18, 19, 21—23, 25, 29—31, 49, 50, 53, 54, 56, 59, 60, 61, 67—69, 74, 85, 87, 95, 100, 102—104, 108, 109, 122.

ве́сніцы 50, 99.

дзве́ры 113, 114, 120. *дьв·е́ᵊр·і* 134. *две́ра* 108.

ко́ворот 92, 131.

Адсутнасць назвы: 11, 140.

Карта № 132

ПАДВАРОТНІЦА

№ 986 «Я. н. дошка, якой закладваюць падваротню: падваротня, падваротніца...»

Картаграфуюцца сінанімічныя варыянты назвы падваротніцы, паказаны адрозненні па каранях і словаўтваральных элементах. Як *падваро́тня* падаецца *паᵇдваро́тнік*, як *варо́тніца* — *варатні́ца, варатня́на,* як *паваро́тніца* — *паварты́,* як *подворо́тная до́шчка* — *до́шка,* як *за́стаўкі* — *заста́вэнька*.

падваро́тніца 1—4, 6—8, 17—22, 24—26, 28—31, 36, 37, 48, 49, 50, 51, 53, 54, 55, 56, 58, 66, 68—73, 75—77, 80—82, 86, 100, 105, 111, 112, 116, 118, 119, 120—124, 127, 128, 130, 135, 137, 141, 142. *пыᵇдваро́тніца* 5, 8а, 9, 13, 15, 16, 32—35, 38—44, 78, 80, 83, 84, 85, 87—89. *падворо́тніца* 126. *падваро̂ніца* 60, 93. *подворо́тніца* 94, 117. *подворо̂тніца* 113. *подворо́тныця* 97. *пыдворо́тніца* 101. *пыдворы͡етніца* 107. *пудворо́тніца* 138. *пудворо́тныца* 109. *пудворӥ́тныца* 103. *пудворіᴴᴼтныца* 108. *пудвуру́тныца* 94а, 132. *пудво̂рітныця* 90. *пудворӥ́тныця* 96. *пудвуры́тніця* 91. *пудвурі́дныця* 98.

падваро́тня 10, 11, 23, 27, 46, 53, 54, 57, 59, 62—64, 67, 74, 99, 104, 110, 115, 125, 136. *пыдваро́тня* 79, 83. *падваро̂тня* 61, 65. *подворо́тня* 114, 134. *паᵇдваро́тнік* 12.

паваро́тніца 45. *паварты́, поварті* 52.

варо́тніца 139. *варатні́ца* 119. *варатня́на* 47.

подворо́тная до́шчка 92. *до́шка* 95.

за́стаўкі 106. *заста́вэнька* 96а.

Адзінкавыя: *закла́дка* 14. *зава́лка* 49а. *падво́рніца* 129. *запоро́жня* 133.

Адсутнасць назвы: 52а, 131.

Карта № 133

ПРУГМЕНЬ (значэнне слова)

№ 967 «У якім значэнні ўжываецца слова пругмень: месца для хаты...»

Картаграфуюцца семантычныя адрозненні ва ўжыванні слова пругмень. Сінанімічныя варыянты назваў гаспадарчай пабудовы пад увагу не прымаліся. Адным адсылачным знакам аб'яднаны *пругмень* 'месца каля гаспадарчай пабудовы': *пругме́нь, прагуме́нь, пругме́нье, пругме́нё, пругме́нік*.

Пры картаграфаванні адсылачнымі знакамі адлюстраваны толькі тыя н. пп. дзе зафіксавана слова пругмень.

'месца каля гаспадарчай пабудовы' *пругме́нь* 45, 46, 54, 56, 61, 62. *пругмѐнь* 105. *пругаме́нь* 11. *прагуме́нь* 72. *пругме́нье* 110. *пругме́нё* 50, 55, 60. *пругме́нік* 67.

'двор, панскі маёнтак' *пругме́нь* 51, 52.

'адгароджаная частка двара, куды не пускалі скаціну' *пругме́нь* 49а.

Адведзены: *пругуме́нне* 139.

Карта № 134

ЛЬНЯНОЕ СЕМЯ

№ 988 «Як скажуць: семя льняное, лянае, аляное, ілляное...» АЛА 886 іьнѣпъ(-jь) льняной — lanen, laneni — lniany

Картаграфуюцца назвы семя льнянога. На карце супрацьпастаўляюцца марфалагічныя і акцэнталагічныя асаблівасці. Родавыя і фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся.

льняно́е 9, 14, 29, 31, 50, 55, 60—64, 80, 90, 94, 101, 105, 125. *льняно́я* 29, 59, 111. *лня́но* 99. *льняно́* 137. *льняно́е* 106.

льня́нэ 113, 133, 135, 136. *льня́ная* 3, 18, 51, 111. *льня́на* 110. *льня́нае* 57. *льня́но* 56. *льня́ное* 134.

ільняно́я 4, 8а, 32, 69, 83. *ільняно́е* 67, 74, 93. *ільнено́* 114.

ільня́нае 54, 112, 115. *ільня́ная* 66, 72, 121. *ільня́на* 117.

альняно́я 11, 37, 87.

альня́ная 122.

ляно́е 45, 95—98, 102, 103, 108, 120, 138. *лянно́я* 19.

ля́ная 24, 25, 27, 127. *ля́нная* 1, 20, 22, 58. *ля́нна* 46, 48, 52а. *ля́ннае* 23. *ля́ннаё* 53.

лляно́я 25а, 26, 33, 43, 68, 78, 81, 118, 124. *лляно́е* 5, 49а, 92, 94а, 123, 126. *ллянée* 132.

лля́нае 57, 100, 116, 141. *лля́нае семя* 120а. *лля́ныя* 30.

алляно́я 35, 38, 39, 41, 42, 44, 75, 80, 84, 89, 129. *алляно́е* 36, 73, 86. *аллянáя* 12. *алля́ноя* 128.

алля́ная 128.

іллян́оя 7, 8, 41, 77, 79, 127. *ільляно́я* 6, 10, 13, 15, 16, 40. *ільляно́е* 28, 71. *ілляно́е* 139. *ільляно́ё* 34.

ілля́нае 142. *ілля́ная* 119.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *альняная* 122. *семя альяно́е* 17. *ільно́е семя* 70. *ленаво́е насе́нне* 130. *семя льяно* 140. *ляне́* 109. *ля́но семя* 49.

Адзінкавыя: *нысынне лёну* 91. *сем'е з ілну, ылну* 107. *семя ад лёну* 65. *сяме́нне* 21.

АЛА: *льняны́* 17А, 26А, 30А, 34А, 51А, 62А, 64А, 115. *льняно́я* 19А. *льняны́й* 43А. *льнянэ́й* 21А.

льня́ны 22А, 30А, 44А, 46А, 49А, 50, 59А. 61. *льня́ный* 45А, 56А. *льня́нае* 66А. *льня́ное* 65А.

ільняны́ 32А, 50А. *ільнена́я* 7А. *ільняна́я* 33А. *ільняны́й* 43А.

ільня́ный 20А, 45А, 67А. *ільня́ны* 38А, 115. *ільня́нэ* 53А.

ля́ннае 14А. *ля́нны* 11А.

іляны́й 2А, 6А.

лляны́ 12А, 16А, 27А, 29А, 58А, 61, 62А, 70. *лляно́я* 21А, 24А, 37А. *лляны́я* 31А. *ллянэ́й* 39А.

лля́ный 52А, 57А. *лля́ны* 50.

аллянэ́й 39А, 41А, 42А. *алляны́* 39А. *алляны́й* 25А.

алля́ны 63А. *алля́ная* 40А.

ілля́ны 35А. *ілля́ный* 20А. *ілля́ны* 15А.

ілляны́й 4А, 5А, 8А. *іллянэ́й* 8А. *ілляно́й* 23А.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *ілліна́я* 3А. *ілліняну́* 18А. *ляні́чный* 47А.

Карта № 135

КАНОПЛІ

АЛА 883 konopje//-ja конопля — konoplja — konopie
На карце адлюстраваны марфалагічныя і акцэнтуацыйныя адрозненні.
Пры картаграфаванні выкарыстаны дадатковыя матэрыялы з «Слоўніка беларускіх гаворак паўночна-заходняй Беларусі і яе пагранічча» (СП-ЗБ, т. 2, 1980), з «Слоўніка паўднёва-заходняй Віцебшчыны» (СП-ЗВ, картатэка захоўваецца ў аддзеле дыялекталогіі і лінгвагеаграфіі) і вусныя паведамленні (Слаўгарадскі раён, І. Я. Яшкін).
У агульным індэксе прыводзіцца лексема, якая картаграфуецца, назва населенага пункта, дзе лексема запісана, нумар сеткі ЛАБНГ, пад якім яна картаграфуецца, хто паведаміў (прозвішча і ініцыялы); назвы раёнаў падаюцца скарочана.
канóплі 9А, 11А, 16А, 19А, 20А, 21А, 22А, 24А, 25А, 26А, 27А, 28А, 29А, 30А, 31А, 32А, 33А, 34А, 35А, 36А, 37А, 38А, 39А, 40А, 41А, 42А, 44А, 49А, 50, 53А, 54А, 57А, 58А, 59А, 60А, 61А, 61, 62А, 63А, 66А, 67А, 70, 115. *конóплі* 47А. *канôплі* 55А. *кôноплі* 56А. *кôнопля* 51А.
канаплі 6А, 10А, 14А, 46А. *коноплі* 48А, 52А, 64А, 65А. *кынаплі* 1А, 5А, 9А. *кунаплі* 2А, 23А. *коноплê* 45А. *кэнаплі* 7А.
калапні 3А, 4А, 12А, 15А, 17А. *кôлôпні* 43А.
калопні 18А.
СП-ЗБ: *канаплі* (Саланое, Вл., 24; Бакшты Іў., 20; Ахрэмаўцы Брс., 4).
калапні (Асавец Вл., 15А; Беразіно Дк., 28; Лісна Вдзв., 1; Рыбчына Вл., 15А; Вялікія Нястанавічы Лг., 25а; Жодзішкі Смр., 22).
СП-ЗВ: *канóплі* (Багданава, Каралі Сн., 32; Закур'е Чш., 33).
І. Я. Яшкін: *канóплі* (Шаламы Сл., 81; Крс., 87; Чр., 85).
канаплі (Шаламы Сл., 81. Крс., 87).

Карта № 136

КАНАПЛЯНАЕ СЕМЯ

№ 989 «Канаплянае семя, канопнае семя...»
На карце адлюстраваны марфалагічныя і акцэнтуацыйныя адрозненні. Як *калапнянае* картаграфуецца *калапнёвая*, як *канóплянее — канóплая*. Фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся. У частцы населеных пунктаў у якасці наймення *канапляпае семя* зафіксаваны назоўнікі: *канóплі, канаплі, калапні*.
канапля́нае 14, 17, 48, 53, 54, 57, 60, 61, 67, 70, 71, 73, 86, 88, 100, 105, 111, 112, 115, 116, 125, 128, 130, 139, 141, 142. *канапля́ная* 3, 4, 8, 18, 19, 22, 23, 26, 51, 58, 59, 63, 64, 66, 68, 69, 76, 77, 80—82, 118, 119, 121, 124, 127, 129. *канаплянаэ семя* 120а. *канапля́но* 31, 45, 47, 50, 55, 56, 74, 120, 123. *канапля́на* 20, 46, 49А, 52а, 110. *кыныпля́ныя* 16, 33, 40, 43, 44, 78, 79, 83, 87, 89. *конопля́не* 96, 107, 108, 113, 133. *конопля́нэ* 97, 106, 107, 117. *кънъпля́нъя* 8а, 12, 39. *канапля́нэ* 93, 135. *кънъпляныя* 32, 41. *конопля́но* 101, 140. *конопля́ное* 94, 102. *канапля́не* 137. *канапляноё* 37. *канапля́ныя* 38. *кънаплянае* 9. *кънынляныя* 42. *конопля́ная* 126. *конопля́не* 138. *кôнôпляне* 90. *конóплянее* 109. *куноплянoе* 92. *кыныплянаё* 34. *каныпляная* 7.
калапня́нае 2, 6, 8, 11, 25, 25а, 72. *кълапнянае* 5. *калапнёвая* 24.
калапля́нае 10, 28. *калапля́ная* 1, 122.
канóпнае 54. *канопная* 51. *канóпно* 99. *кондпне* 94а.
канóплянее 109. *конóпленэ* 134. *конóплянэ* 95. *канóплая* 49.
канóплі 15, 27, 29, 35, 52, 62, 65, 75, 84, 123. *конóплі* 114, 132, 134.
канаплі 36, 75. *коноплі* 95, 103. *кънаплі* 15.
калапні 21. *кълапні* 13. *калапнé* 21.
Адзінкавыя: *насенне з конопель* 136. *сімне* 131. *сімне[а] с кунупе[а]ль* 98. *сымыне* 91.

Карта № 137

ІЛЬНЯНІШЧА

№ 996 «Я. н. поле, дзе рос лён: лянішча, ляніско, ільнішча...»
Картаграфуюцца марфалагічныя назвы ільнянішча. Лексема *льляновішча* пададзена як *лляні́шча*. Фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся.
ляні́шча 2, 3, 21—23, 25, 37, 45, 49, 52а, 58, 111. *ляні́шче* 138. *лянні́шча* 19, 20.
лляні́шча 5, 25а, 29, 30, 38, 57, 63, 75, 118, 124, 126, 129. *льляновішча* 38.
льні́шча 16, 17, 31, 32, 35, 42, 54, 68, 78, 82, 84—88, 105, 111, 115, 119, 122, 123, 127, 128, 139, 141. *льні́шче* 94, 113, 137. *льні́шчэ* 117, 134—136. *льні́шчо* 55, 56, 99. *лнéшче[а]* 98. *лны́шче* 132.
льні́ско 51, 93, 94, 100, 102, 106. *льны́ско* 92, 96, 96а, 103. *лны́ско* 95, 108, 109. *льні́ска* 54. *лны[е]ско* 90.
ляні́ско 52, 53, 102. *ляні́ска* 18.
льня́нішча 54, 59, 65, 110. *льня́нішчо* 50, 60, 61. *лня́нішча* 130. *льяні́шча* 49а. *льня́ніска* 54, 62. *льня́ніско* 50. *льня́ныско* 91.
ілля́нішча 1, 6—9, 12, 13, 15, 24, 28, 33, 34, 44, 77. *алля́нішча* 14, 73. *йілля́нішча* 10. *ілля́нішша* 76. *ільля́нішча* 70.
ільні́шча 12, 35, 36, 39, 41, 42, 44, 64, 67, 69, 71, 72, 74, 80, 81, 86, 115, 120—121, 125, 142. *ільні́шчэ* 114, 117, 133, 140. *йільні́шча* 43, 79, 83. *альні́шча* 89, 122. *ілнéшче[а]* 98. *ільні́шчо* 97. *йільні́шчэ* 112.
ільня́нішча 66, 104. *ільня́нішча* 47. *йільня́нішча* 11.
ільні́ско 101. *ілны́ско* 94а. *йільні́ско* 107.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *ілля́ння* 26. *ільня́нка* 4. *лёнышчэ* 131. *ля́нна поле* 46.
Адзінкавыя: *лéшка* 48.

Карта № 138

МАЧУЛІШЧА

№ 998 «Я. н. месца, дзе мачылі пяньку, лён: мачулішча...»
На карце супрацьпастаўлены назвы як прыродных вадаёмаў, так і выкапаных для вымочвання лёну, канапель. Назва *кóпань* картаграфуецца як *кóпанка, мачу́ліна, мачу́ліско* — як *мачу́ла, вóзярко, азярцó* — як *вóзера, йемка* — як *яма*. З друкаваных крыніц выкарыстана назва *мачы́лішча* (Рэчыцкі раён, 121), *мачы́ла* (Слабада, Докшыцкі раён, 28) — І. Я. Яшкін. Беларускія геаграфічныя назвы. Тапаграфія. Гідронімы. Мн., 1971. С. 131).
мачу́лішча 1, 5—7, 8а, 9, 12, 13, 25, 32, 35, 61, 77, 87, 118, 124, 129, 136. *мачóлішча* 85. *мачы́лішча* 29, 121.
мачу́ла 4, 12, 17, 19—21, 24, 27, 57, 58. *мачы́ла* 28. *мачу́ліна* 17. *мачу́ліско* 51.
сáжалка 2, 9, 17, 23, 29, 36, 38, 49, 59, 74, 86, 88, 104, 138, 139. *сáжылка* 35, 40, 42—44, 78, 79, 83, 84, 89. *сáжолка* 96, 103. *сáжълка* 15, 39. *сáжаўка* 54.
кóпанка 69, 117, 119—122, 127, 134, 141. *кóпынка* 16, 82. *кóпань* 41, 75, 81.
пенькамóчышча 73. *пінькамóчышча* 79.
рэчка 37, 63, 99, 105, 107, 110, 113, 135. *рака* 56, 62. *река* 94. *ріка* 90.
канáва 63, 101, 103, 107, 112, 132, 140.
вóзера 10, 46, 72. *óзера* 102, 108, 114. *возярко* 131. *азярцó* 68.
яма 95, 108, 109. йемка 98.
рів 97, 98.
Адзінкавыя: *вадаём* 65. *в воді мочылы* 94а. *выгаркі* 10. *зáвань* 14. *затóка* 90. *дубля́нка* 48. *кар'ер* 142. *калдóбіна* 75. *калдóбіны* 123. *катлавáн* 115. *кáцвіна* 75. *крыні́ца* 54. *луг* 93. *лу́жына* 71. *мельчá* 116. *мóкавішча* 34. *мóклішча* 75. *мóчыва* 13. *пéлька* 130. *старарэ́чча* 14. *стаў* 10. *стру́га* 75. *тóня* 28. *яру́жына* 47.
Адсутнасць назвы: 3, 18, 30, 33, 45, 52, 52а, 66, 67, 70, 80, 92, 106, 111, 125, 126, 131, 133.

Карта № 139

ПУК (канапель)

№ 991 «Я. н. звязка выбраных канапель: пук, пучок, жужма...»

Картаграфуюцца лексічныя адрозненні. Назвы *пуцо́к, пуче́чок* падаюцца як *пук, снапо́к, сно́пік, снопо́чок* — як *сноп, жме́нька* — як *жме́ня, руцэнь* — як *руцня, вязяніца, в'язка* — як *вязанка, кітка* — як *кіта, ку́лік, кулёк, кулёнок* — як *куль*. Фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся.

пук 8а, 11, 16, 21, 27, 32, 38, 39, 42—44, 46, 50, 53, 55, 57, 59, 61—63, 70—72, 74, 78—80, 82, 84, 86, 89, 99, 100, 104, 105, 110, 111, 114, 116, 120, 122, 124. *пучо́к* 11, 14, 17, 22, 25, 32, 35, 37, 49, 53, 56, 59, 61, 67, 70, 71, 79, 85, 87, 88, 91, 94, 94а, 96а, 97, 98, 107, 109, 114, 120а, 123, 133, 136, 140. *пуцок* 16. *пучечок* 96, 108, 109.

сноп 5, 9, 23, 25а, 34, 41, 53, 64, 69, 76, 82, 87, 112, 117—119, 121, 125, 127—130, 138. *снуп* 139, 142. *сноУп* 141. *снэп* 101. *сно́пік* 102, 135. *снапо́к* 18—20, 30, 51—53, 65, 77, 115, 123, 135. *снопо́к* 103, 140. *снопо́чок* 103, 108.

жме́ня 3, 7, 10, 11, 29, 33, 41, 49а, 66, 68, 96, 123.

жмэ́ня 93, 106. *жме́нька* 1, 2, 4, 6, 24, 31, 58, 116.

руцня́ 12, 15, 36, 75. *русня́* 75. *руцэнь* 81.

вязанка 113, 132, 134. *вязяніца* 52а. *в'язка* 126.

кіта 26, 60.

куль 28. *ку́лік* 90. *кулёк* 8. *кулёнок* 40.

горстка 92, 131.

ку́чка 45, 90, 96.

Адзінкавыя: *бітачка* 48. *бра́ніцы, жа́ціцы (сусе́тка ў міне́ пазы́чыла бра́ніцы)* 47. *вязьмо́* 83. *кула́к* 73.

Карта № 140

СЦЕЛІШЧА

№ 1001 «Я. н. месца, дзе быў пасланы лён: сцелішча, слішча...»

На карце супрацьпастаўлены лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў сцелішча. Варыянт *пасце́лішча* картаграфуецца як *сце́лішча, наслі́шча* — як *слішча, лужок, лыжкы* — як *луг*. Лексема *памёт* не адпавядае тэме карты і таму адводзіцца ад картаграфавання.

сце́лішча 2, 8, 10, 12, 14, 15, 20, 22, 24, 27, 29, 32, 34, 43, 49а, 54, 57, 67, 78, 79, 83, 88, 111, 116, 125, 126, 128, 140, 142. *сцілішча* 6, 42, 84, 85, 136, 139. *сце́лішчо* 55, 99. *сцэ́лішча* 86. *сцелішша* 16. *сцелішчо* 50. *сцелішче* 94. *сцялішча* 49, 123. *пасце́лішча* 9, 25, 124.

сце́ліва 13, 54.

сце́ліска 46, 54.

слішча 1, 17, 31, 58, 61, 64—71, 74, 77, 81, 82, 86, 88, 89, 105, 110—112, 118, 121, 122, 127, 141. *слішчэ* 114, 117, 134, 135. *слішчо* 53, 60. *слішче* 113. *слішша* 76. *наслішча* 7.

льнішча 79. *лініше* 138.

ільнішча 35, 36.

льніско 51, 94. *льныско* 103. *лныско* 95.

лёжбішча 10, 11.

по́плаў 59, 90, 93, 98, 102, 104, 106.

луг 40, 41, 75. *лух* 98. *лужо́к* 96а. *лыш^{ж}кы* 96.

по́ле 25а, 72, 90, 101, 106. *по́ля* 87.

сенажаць 47. *санажаць* 48, 63.

ржэ́ўнік 38, 87.

ржы́шча 59, 104.

я́лавіна 45, 56.

бало́та 45, 56.

Адзінкавыя: *абло́га* 75. *азярцо́* 52а. *алля́нішча* 73. *асе́ліца* 21. *груд* 94а. *ле́жыва* 95. *льляніско* 62. *Пажном мале́нькаэ жыта і вязом туды лён слаць, а то на га̂ро́дзе, дзе якая тро́ўка* 120а. *пакошы* 49. *папар* 104. *по́жня* 4. *сліско* 100. *урочышча* 37.

Адсутнасць назвы: 3, 5, 18, 19, 33, 52, 80, 107, 108, 109, 129, 130, 131, 132, 133.

Карта № 141

ПУК (вылежалага лёну)

№ 1002 «Я. н. вялікі сноп ільну, звязаны пасля вылежвання: пук, жужма, сусла, сноп...»

На карце адлюстраваны лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў вялікага пука льну, звязанага пасля вылежвання. Назвы *ку́лік, кулі́к* картаграфуюцца як *кулёк, сно́пык* — як *сноп, кіта́, кюта* — як *кітка, вя́зяніца* — як *вя́занка*.

пук 12, 17, 46, 53, 54, 55, 56, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 67, 71, 72, 85, 94, 99, 100, 104, 110, 111, 115, 117, 125, 134, 135, 137, 140.

пучо́к 94а, 95, 96, 96а, 97, 98, 113, 132, 133, 134, 136.

куль 1, 4, 7, 8а, 10, 11, 13, 14, 15, 18, 19, 20, 23, 28, 29, 30, 32, 33, 40, 43, 44, 45, 48, 49, 49а, 50, 51, 57, 58, 70, 77, 83, 92, 118, 119, 120, 122, 123, 126, 129, 138.

кулёк 31, 52, 88, 127. *ку́лік* 90, 91. *кулі́к* 93.

сноп 3, 4, 5, 9, 21, 24, 25а, 34, 36, 37, 39, 41, 44, 66, 68, 73, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 86, 87, 106, 112, 120а, 121. *сно̂п* 127. *сноУп* 141. *снэп* 100. *сне̂п* 102. *сныеп* 107. *снюп* 103, 108. *сніп* 109. *снуп* 139, 142. *сно́пык* 131.

кітка 16, 26, 35, 36, 74, 75, 78. *кіта́* 27. *кюта* 38.

вя́занка 65, 75, 88, 114, 128. *віза́нка* 89. *в'язанка* 105. *вязынка* 82. *вя́зяніца* 52а.

вя́зка 124, 130. *в'я́зка* 140. *вя́ска* 2, 6.

ба́пка 24, 25, 42. *ба́бка* 37.

Адзінкавыя: *ку́чка* 47. *жу́шма* 22.

Адсутнасць назвы: 69, 116.

Карта № 142

ЦЕРНІЦА

№ 1005 «Я. н. прасцейшая прылада для апрацоўкі ільну: мяліца, мяльніца, мялка, церніца...»

На карце адлюстраваны лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў церніцы. Лексема *ляшчо́тка* картаграфуецца як *кляшчо́тка*. Фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся.

мя́ліца 1, 5, 7, 9, 10—17, 21, 23—31, 33, 34, 36—39, 41, 42, 44, 57—59, 63, 64, 68, 73—80, 82, 83, 85, 87—89, 119, 128, 129. *мя́лліца* 86.

мя́льніца 2, 3, 4, 6, 8а, 18—20, 22, 81.

мя́лка 8, 8а, 34, 35, 40, 48, 75, 77—80, 82—85, 87—89, 118, 123, 125, 136, 141.

мя́чка 28, 38, 42, 43.

це́рніца 45—47, 49—51, 52а—56, 60—62, 65—67, 69—72, 93, 99—102, 104—107, 110, 111, 112—117, 120—122, 124, 126, 127, 130, 135—142. *тэрныца* 94а, 103, 108, 109, 132. *тэрныця* 90, 92, 95, 97, 131. *тэрніца* 94, 133. *те^{а}рныця* 98. *цэрліца* 48.

кляшчо́тка 75, 82. *ляшчо́тка* 79.

Адзінкавыя: *бо́йка* 114. *двохбі́лка* 82. *лама́ка* 25. *ламах* 23. *трайню́шка* 53. *трапа́чка* 48. *трыпа́льня* 98. *тынёнка* 74.

Карта № 143

МЯЦЬ ЛЁН

№ 1004 «Аб працэсе аддзялення валакна ад трасты: мяць, церці лён...»
Картаграфуюцца лексічныя назвы працэса аддзялення валакна ад трасты.
мяць 1—19, 21—41, 43, 44, 57—59, 64, 68, 71, 73—89, 111, 118, 119, 123, 128, 129, 140. *м'яты* 97.
цéрці 20, 45, 46, 48—56, 60—63, 65—67, 69, 70, 72, 93, 99, 100—102, 104—107, 110—122, 124—127, 135—138, 141, 142. *терты* 90, 94а, 95—96а, 103, 108, 109, 132. *церць* 47, 49а, 88, 130. *тэрты* 91, 92, 97, 131. *терці* 94. *терті* 134. *теарте* 98. *тэрці* 133.
Адзінкавыя: *мяндліць* 46.

Карта № 144

ЦЁРТЫ (лён)

№ 1007 «Лён мяты, цёрты...»
На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя варыянты лексемы мяты. Назва *змя́ты* картаграфуецца як *мя́ты, потéртый, сцёрты* — як *цёрты*. Фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся.
мя́ты 2—4, 5, 8, 8а, 9—13, 15, 17—19, 21—24, 25а—36, 38, 43, 44, 58, 59, 64, 65, 68, 73—79, 81, 82, 87, 88, 97, 114, 118, 119, 123, 128, 129. *мятый* 1, 7, 8а, 14, 16, 39, 40—42, 80, 83, 84—87. *змяты* 6, 25, 59, 77.
цёрты 20, 45—50, 52—57, 60—63, 66, 67, 69—72, 88, 93, 99—102, 104—106, 110—113, 115—117, 120—122, 124—127, 130, 136—142. *терты* 94, 134. *тэртый* 91, 96а, 131. *тэрты* 92, 133. *теартій* 98. *цёртый* 83, 107. *потертый* 90, 94а, 95, 103, 108, 109, 132. *пацёрты* 135. *сцерты* 51, 60, 96.

Карта № 145

КАСТРЫЦА

№ 1011 «Я. н. цвёрдыя адходы пры апрацоўцы ільну: кастра, кастрыца, кароста...» АЛА 890 отходы твёрдой одревесневш. т. стебля при первичной обработке льна' (Nsg) костра — pozder, puzder — paździory
На карце супрацьпастаўлены лексічныя і словаўтваральныя адрозненні лексемы кастрыца. Назва *кастрына́* картаграфуецца як *кастра́, мя́ленне, падмя́лля, абмя́лкі* — як *мя́лле*. Фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся.
кастра́ 1—5, 8, 9, 10, 14, 18, 19, 21, 22, 25, 25а—27, 29, 37, 54, 68, 129. *къстра́* 8а, 12, 13, 15, 17, 32, 34, 39, 41. *кыстра́* 7, 16, 30, 35, 40, 42—44, 82, 83, 84. *кастря* 88. *костра́* 138. *кастрына́* 10.
кайстра́ 31, 38, 70, 73, 75, 77, 81, 82, 118, 123, 124, 126, 128, 135. *кыйстра́* 33, 36, 37, 78, 79, 80, 85. *койстра́* 117, 136, 137. *къйстра́* 37. *каыйстра* 86. *ка́йстра* 130.
кастры́ца 11, 20, 23, 24, 45, 48—49а, 52, 52а—54, 56—67, 69, 71, 103, 104, 110, 111, 116, 119, 120, 125, 126, 142. *костры́ца* 106, 107, 114, 122, 133, 134. *кострі́ца* 113. *кустры́ца* 132.
кайстры́ца 70, 72, 76, 115, 118, 120а, 121, 127, 139—141.
каро́ста 50, 51, 55, 93, 96, 99—101. *коро́ста* 90, 94а, 95, 96а, 97, 102, 103, 131.
мялле 86. *мялля* 82. *мя́лянне* 21. *мяління* 6. *мя́ленне* 28, 74. *падмя́лля* 22. *абмялкі* 16.
па́трэп'я 86. *па́тріб'я* 87.
па́калле 17. *па́кулля* 89.
Адзінкавыя: *вярхоўя* 87. *кастрама́* 54. *перы́нка* 108, 109. *тры́на* 112. *цярмо́тка* 66.
АЛА:
кастра́ 1А, 6А, 11А, 12А, 15А—17А, 29А, 31А, 58А, 63А, 70. *къстра* 7А, 8А, 20А, 21А, 41А, 42А. *кыстра́* 2А—4А, 5А, 9А, 22А—25А. кострa 18А.
кайстра 37А, 57А, 60А, 63А. *койстра* 56А, 65А. *кыйстра́* 38А. *кыйстра* 39А.
кастрыца 10А, 11А, 26А, 28А—30А, 32А—34А, 49А, 50А, 59А, 61А, 66А, 70. *костріца* 54А. *кострыца* 51А.
кайстрыца 35А, 55А, 61А, 62А, 67А, 115.
каро́ста 44А, 46А, 50. короста 43А, 45А, 47А, 48А, 64А.
мялля 36А. *мяленне* 14А, 40А. *мялінне* 19А.
Адзінкавыя: *пакля* 23А. *патріп'я* 23А. *пе́рына* 52А. *цермяць* 27А.

Карта № 146

ЖМЕНЯ ЛЁНУ ДЛЯ ТРАПАННЯ

№ 1015 «Я. н. жменя ільну, якая бярэцца за адзін раз для трапання: ручайка, палойка, пасма...»
На карце адлюстраваны лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў жмені лёну, якая бярэцца за адзін раз для трапання. Назва *ру́чыечка* картаграфуецца як *ру́чка, ручанка* — як *руча́йка, павéсама, повéсомко* — як *павéсма, па́смянё* — як *па́сма, гóрстка* — як *горсць*. Фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся.
ру́чка 48, 49а, 50, 53, 60, 98, 103. *ру́чыечка* 103.
руча́йка 54, 63—66, 69, 71, 72, 140. *ручэйка* 24—25а, 31, 68, 70, 122. *ручейка* 26, 27. *ручанка* *аднару́чка* 23. *однóручка* 134.
жмéня 6, 7, 14, 15, 18—20, 28—30, 32, 34—37, 39—45, 49, 52 а, 56—58, 67, 69, 74—80, 82, 86, 87, 90, 99, 100, 102, 104, 108, 109, 112—114, 116, 119, 120а, 121, 123—128, 130, 132, 134—136, 138, 140—142. *жмэня* 91—93, 131, 133. *жмяня* 52.
жмéнька 2—4, 8а, 21, 33, 38, 53, 83—85, 88, 129. *жмінька* 131.
павéсма 1, 5, 6, 9, 12—14, 46, 47. *повíсмо* 94а—96а. *повéсмо* 94. *павесмо* 51. *повíсло* 97. *павéсама* 17. *павéсыма* 16. *повéсомко* 94.
трóпанка 105, 110—112, 115, 120.
зтрэ́пач 101, 106. *стрéпач* 107. *стры́пач* 139.
па́сма 10, 11, 37, 87, 126. *па́смянё* 55.
горсць 86, 88. *гóрстка* 88, 89.
пало́йка 59, 61.
Адзінкавыя: *ба́бка* 36. *ка́слаўка* 22. *ка́сло* 62. *кула́к* 73. *пайма* 7. *рукая́тка* 25. *трепло* 117.

Карта № 147

МЕРА ВЫТРАПАНАГА ЛЁНУ

№ 1016 «Як вымяраецца ільновалакно пасля трапання ў залежнасці ад колькасці жмень: павесьма, куліка, кулёк...»
Картаграфуюцца лексічныя адрозненні назваў ільновалакна пасля трапання ў залежнасці ад колькасці жмень. Назвы *павесьмянё павéсама, павісла, пувісмо* адлюстраваны як *павесма, звязак, звязка, вязак, зувязок* — як *вязка, кулёк, ку́лік, кулёўка* — як *куль, руча́нка* — як *руча́йка, ка́слаўка* — як *ка́сло*. Фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся. Лексемы *гра́баць і ку́жаль* не адпавядаюць тэме карты і таму не картаграфуюцца.
павéсма 1, 8а, 21, 24—25а, 28—31, 34, 35, 37, 45, 49а, 51, 59, 67, 68, 70—72, 74, 76, 83, 85, 86, 104, 116, 118, 119, 120а *(дзесяць трапашак — павесма́)*, 123, 124, 127, 129, 132, 139. *павесьма* 10, 26, 27, 125, 126, 130, 141. *повісмо* 90, 94а, 96а, 131. *повесмо* 94, 101, 106. *павесмо* 49, 99. *павѐсмо* 93, 105. *павéсьмянё* 50, 55. *павéсама* 17. *павісла* 142. *повісло* 97. *пувісмо* 92.
вя́зка 36, 37, 40, 42, 73, 75, 77, 80, 129, 138, 139. *вяска* 4, 7, 9, 16, 38, 52, 61, 75, 78. *звя́зак* 23, 33, 58, 64, 111, 112, 120. *звязка* 43. *вязак* 118. *зувязок* 107.
куль 8, 43, 44, 79, 81, 82, 84, 87, 124. *кулёк* 31, 41, 85, 89, 118, 125, 128. *кулік* 94. *ку́лік* 122. *ку́лык* 131. *кулёўка* 14.

дзесятак 58, 65, 66, 119. *дзесяток* 113, 114. *дзісятак* 57. *дысяток* 95.
горсць 12—14, 32. *гърсця* 15.
палойка 54, 56, 62. *палойка* 60. *палуйка* 53.
ручайка 54, 63, 65. *ручэйка* 24. *ручанка* 11.
ручка 50, 98, 103.
стрепач 100, 102. *стріпач* 103, 132. *стрыпач* 142.
скрутак 18, 46, 52, 62.
тропанка 67, 116. *трепанка* 117. *трэпанка* 135.
жменя 82, 96, 136.
пундэлік 24. *пунделак* 22. *пунделік* 6.
кукла 2, 6, 19.
касло 62. *каслайка* 21.
круцель 3. *крутіль* 108.
вязанка 88. *візанка* 16.
верч 69, 115.
кулідка 84. *кулітка* 60.
Адзінкавыя: *бойка* 7. *ванджэлък* 5. *коса* 91. *кучка* 47. *ладка* 114. *пасма* 87. *пачок* 52. *пучэчок* 134. *пятак* 95. *сарачня* 50. *суверток* 109. *сукруток* 133. *трапашка* 120а *(дзве жмені — трапашка)*. *трытяк* 95. *штука* 20.
Адсутнасць назвы: 48, 121.
Адведзены: *грабаць* 52а. *кужаль* 140.

Карта № 148

ЧЭШУЦЬ ЛЁН

№ 1019 «Лён на грэбень (шчотку) чэшуць, мыкаюць, смыкаюць, смыкацяць...»
Картаграфуюцца лексічныя адрозненні дзеяслова часаць.
чэшуць 1—6, 8а—20, 22, 24, 25а, 28, 35, 37, 39, 46—48, 49а, 51—61, 67, 68, 70, 72, 73, 75—79, 81—83, 87, 88, 99, 101, 110, 118—120, 122, 124, 125, 127, 130, 133, 136, 140—142. *чешуць* 21, 23, 26, 27, 30, 32, 33, 38, 41, 49, 50, 63, 64, 89, 100, 102, 107, 113, 126. *чешуть* 94а, 95, 96, 103, 108, 109. *чэшуть* 92, 96, 96а, 97. *чешут* 90, 94. *чэшут* 91, 93. *чеашуть* 98. *чешуць* 65.
мукаюць 134, 137, 138. *мыкыюць* 42, 44, 83.
мычуць 84, 86, 88, 89. *мучуць* 114.
смыкаюць 121. *смукаюць* 136.
абдзіраюць 8, 34, 36, 62, 71, 74, 77, 80, 81, 102, 104—107, 111—113, 115—118, 120, 120а *(абдзіраюць на грэбень)*, 123, 125, 127—129, 135, 139, 141, 142. *обдеыраюць* 108. *обдёраюць* 109. *обдыраюць* 132.
абіраюць 94а. *обіраюць* 40.
шморгаюць 74. *сморгаюць* 31, 37.
Адзінкавыя: *азрэбліваюць* 25. *брацъ* 7. *драць* 66, 69. *дэргаты* 131. *прачэсваюць* 45.

Карта № 149

ПЫЛ І ДРОБНЫЯ ЧАСТКІ ВАЛАКНА (пры трапанні лёну)

№ 1020 «Я. н. дробныя часткі валакна, пыл пры апрацоўцы ільну: дулька, дулькі, дульке, пыл...»
На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя варыянты назваў дробных частак валакна, пылу пры апрацоўцы лёну. На аснове множнага ліку *дулькі, дульке* рэканструявана форма *дулька*. Як *пыл* картаграфуецца лексема *пылок*, як *патрэп'е — атрэп'е, патрэпкі, пэтрепя*, як *клоччэ — клоччына*, як *пачаскі — пачасніна, пачысця*. Акцэнтуацыйныя адрозненні пад увагу не прымаліся. Адводзяцца ад картаграфавання назвы *вал* і *йіл*, бо не адпавядаюць тэме карты.
дулька 2, 5, 6, 9—11, 18, 20—28, 30, 32, 52—54, 57, 58, 64, 68, 105, 107. *дулькі* 54, 59, 60. 63, 65, 104, 105, 136. *дулькі* 49, 51. *дульке* 49а, 55. *дулька 19*.
пыл 3, 4, 8, 14, 17, 31, 36, 37, 39, 56, 57, 67, 69, 70—75, 77, 80, 82, 90, 92, 93, 94а—96, 99, 103, 104, 106, 108—110, 118, 119, 120а—122, 124, 126, 128, 132, 137. *пул* 135, 140, 142. *пылок* 45, 82, 109. *піл* 138.
пыль 1, 7, 16, 32, 33, 35, 84, 86—89, 101, 116, 123, 129. *пуль* 114, 117.
курава 113, 115, 131, 134. *курево* 117. *курэво* 114. *курава* 131.
пакалле 17. *пакулле* 96. *пакулля* 41. *пакулё* 62. *пакуля* 47. *пакылля* 16. *пакюлле* 108. *пакулле* 94а, 95, 132. *пакля* 61.
патрэп'е 29. *патрэп'я* 76. *патрепкі* 13. *патрэпкі* 139. *патрёпкі* 120. *патріп'я* 79. *патрап'я* 80. *атрэп'е* 111. *патреп'я* 38. *потрэпкі* 135.
кастрыца 119, 125. *кострыца* 133.
кыстра 16, 29, 79.
зрэб'я 66, 76. *згрэб'е* 139.
клоччэ 96а, 102. *клоччына* 102.
порох 131. *порух* 98.
пачаскі 38. *пачасніна* 48. *пачысця* 12.
Адзінкавыя: *абдзіркі* 130. *абчоскі* 139. *апцяшкі* 34. *ачоскі* 41. *валакно* 46. *вярхоўя* 38. *жымяра* 81. *кайстра* 73. *короста* 101. *ленкі* 56. *мялення* 73. *плутанка* 16. *поўсць* 127. *прывызнына* 91. *трына* 112. *цярюкі* 83.
Адведзены: *вал* 50, 94. *йіл* 78.

Карта № 150

КУКЛА ЛЁНУ

№ 1022 «Я. н. скрутак ільновалакна пасля апрацоўкі на грэбні: мычка, вяртушка, кукла...»
Картаграфуюцца лексічныя адрозненні назваў куклы лёну. Як *кудзеля* адлюстравана *кудзеліна*, як *верч — верчык*, як *вязка — звязак*, як *жмэня — жменька*, як *дзесяток — дзесяточак*, як *сувязок — сувязочок*, як *цюк — цючок*, як *кукла — кукалка*. Фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся. Лексема *пачасніна* адведзена ад картаграфавання, бо не адпавядае тэме карты.
мычка 17, 40, 41—44, 83, 86—89, 121, 124, 133, 141.
мучка 114, 134, 137, 138, 142.
кукла 1, 2, 4—8, 9—11, 16, 24, 25а, 26, 29, 30, 32, 33, 37, 49а, 60, 77, 110—112, 123, 126, 127, 129, 130. *кукалка* 115.
скрутак 19, 45, 46, 49, 50, 52, 53, 55, 59, 72, 75, 100. *скруток* 93. *крутак* 123.
кудзеля 38, 56, 62, 63, 81, 82, 102 *(стрепачы роздзельваем на тылкі — на трое, на чецверо. Дай шчы тые тылі дзелімо. Посля тые тылкі складатемо ў сукруткі, а сукруткі звязваемо ў повесмо, а з повесма робімо кудзелю)*, 103, 118, 139. *куделя* 94. *кудэля* 97. *кудзеліна* 13. *кудзелька* 35.
каса 3, 20, 22, 58, 69. *коса* 108, 109.
верч 66, 67, 90, 107, 113, 115, 117, 120. *верчык* 116.
павесма 47, 59, 71, 76, 128. *павёсмо* 105. *пувісмо* 98. *поавёсмо* 93.
ручэйка 27, 68, 70, 122.
вязка 36, 73, 80. *вяска* 35. *звязак* 54, 64, 104, 119.
пундэлік 24. *бунтэляк* 25. *пунделяк* 65.
жмэня 131. *жменька* 78, 79.
дзесяток 135. *дысяток* 10, 16, 132 *(в дысятку по десять жылок)*. *дысяткы* 95. *дзесяточок* 135.
сувязок 101. *сувязочок* 94а.
цюк 21, 28. *цючок* 74.
прач 90, 92, 96.
вяртушка 9, 120а.
візанка 17, 87.
Адзінкавыя: *вясла* 35. *жулёмак* 15. *жылка* 132. *качулка* 31. *крутка* 37. *крутыль* 92. *кулак* 73. *кулёк* 128. *кучка* 136. *кыжалёвычка* 85. *палойка* 61. *пастаў* 140. *пачынак* 112. *пук* 69. *суверток* 96. *сукратка* 51. *трубка* 14. *у галоўку скручвалі* 99. *у половінкі скручваецца* 106.
Адведзены: *пачасніна* 48.

Карта № 151

ЗВІВАЦЬ КУДЗЕЛЮ

№ 1025 «Аб працэсе падрыхтоўкі ільну да прадзіва: чыніць, гарнуць, вярцець кудзелю (кудзеліну)...»

Картаграфуюцца розныя назвы працэсу падрыхтоўкі льну да прадзіва. Фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся.

чыніць 1—6, 8, 10, 22, 24, 26—28, 49, 53, 57, 59, 61, 63—66, 68. *счыніць* 7, 9. *шчыніць* 58, 69.

гарнýць 77, 100, 102—107, 116, 120а *(кудзе́лю згарнуць ды к прасніцы прывязаць)*, 127, 135, 142. *горнуць* 101, 114, 133. *горнуты* 97. *гурнуте* 98.

вярцéць 10, 11, 15, 29—31, 33, 35—37, 39, 40, 42—44, 47, 54, 67, 71, 72, 74—76, 79, 82, 83, 85—88, 116, 118, 119, 122—124, 127, 129, 130. *вярціць* 141.

круціць 1, 12, 13, 17—19, 23, 25, 25а, 32, 34, 41, 44, 49а, 52, 52а, 54, 56, 62, 70, 78, 79, 82, 86, 94, 99, 110, 113, 115, 117, 123, 125, 126, 134—136, 138, 139, 141.

рабіць 19, 20, 45, 50, 51, 54, 55, 93, 111, 112, 141. *робыты* 94а, 95, 96, 108, 109, 132. *робіць* 94. *рôбыты* 90. *рубыты* 92. *рубэ́ты* 91.

дзéлаць 38, 48, 73, 80, 81.

вярнýць 121, 140.

кытáць 16, 89.

Адзінкавыя: *гартáць* 120. *гатóвіць* 8а.

Карта № 152

ПАМАК (значэнне слова)

№ 995 «У якім значэнні ўжываецца слова памак: а) вымачаны сноп ільну, б) памочаны куль саломы для вязання снапоў у час жніва...»

Картаграфуюцца значэнні слова *памак*. У населеных пунктах 8а, 15, 49, 124 слова *памáк* зафіксавана, але значэнне яго невядома. Фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся.

'гнёт, якім прыціскаюць лён у вадзе' *памáк* 2, 5, 6, 7, 8, 14, 69, 71, 76. *пумак* 1. *пумах* 13. *пымáк* 35. *пóмык* 29.

'вымачаны сноп ільну' *памáк* 31, 58, 97. *пъмак* 33. *помóк* 109.

'памочаны куль саломы для вязання снапоў у час жніва' *памак* 118. *пóмак* 10, 11. *намáк* 125 *(проса жалі, дак бралі намáк саломы)*.

'цяжкае, мокрае, гнілое палена' *памáк* 9, 19, 23, 28, 68. *пъмак* 34.

Значэнне не адзначана: *памáк* 124. *пъмак* 8а, 15. *помáк* 48.

Адсутнасць слова памак: 3, 4, 16, 17, 20, 24—25а, 36, 37, 39, 40, 45, 46, 48, 50—52, 55—57, 63—67, 70, 73—75, 79, 80, 82, 84, 86, 90, 94—96, 98, 102, 103, 108, 113, 115, 117, 119, 120—123, 127—130, 132—136, 138—142.

Карта № 153

ПРАЧ, ПУЦНЯ (значэнне слоў)

№ 1023 «Ці вядомы назвы: прач, пуцня, якую меру ільновалакна яны абазначаюць?»

На карце адлюстраваны значэнні слоў *прач* і *пуцня́*. Назва *пря́чік* картаграфуецца як *прач, пуцэ́нька* — як *пуцня́*.

'мера льновалакна' *прач* 90 *(с трох верчи́в тры рады по пйать повісом — 15 повісом)*, 92 *(15 пувісом)*, 96 *(бырéцьця сім повісом — жмéня, тры рáзы по сім мном — прачі)*. *прячік* 96а. *прáчык* 129 (частачка, пасма пры віцці вяровак).

'пральнік' *прач* 94а *(лён быты)* 95, 102, 108, 109, 135.

'верацяно' *пряч* 83.

'кавалак палатна' *прач* 142.

'значэнне невядомае' *прач* 130.

'мера льновалакна' *пуцня́* 35 *(60 жмень)*, 40 *(жмень трыццыць)*. пуцэ́нька 2 *(вяска лёну, 10 куклаў)*, 84 *(жменя пасканнёў)*.

'блытаныя ніткі' *пуцня́* 129.

Адсутнасць слоў: 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 20, 24, 25, 25а, 45, 48, 51, 52а, 57, 58, 59, 65, 66, 69, 70, 71, 74, 77, 79, 81, 93, 119, 120, 120а, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 131, 132, 133, 136, 138, 139, 140, 141.

Карта № 154

ПАЛÓЙКА (значэнне слова)

№ 1024 «У якім значэнні ўжываецца слова палойка (палуйка): скрутак апрацаванага льну...»

На карце адлюстравана значэнне слова *палойка*. Назва *палýячка* картаграфуецца як *палóйка*.

'жменя, скрутак апрацаванага лёну' *палóйка* 55, 56 *(жмень дзве, тры)*, 59 *(жменя змятага ліну)*, 61 *(жменя апрацаванага лёну)*, 62 *(4 жмені)*, 67 *(скрутак апрацаванага ільну, адна жменя апрацаванага ільну)* 85, 100, 111 *(тое, што засталося ў руцэ пасля часання на грэбені, што скручваецца ў куклы)*. *палôйка* 60 *(скрутак апрацаванага ільну 5—8—12 ручак)*, 65 *(ручайку дзялілі на 4 часці, каждая — палôйка)*, 104 *(б. ч. чверць жмені абабранага ільну)*, 105. *палýйка* 53 (скрутак апрацаванага ільну толькі пасля церніцы), 54, 58 *(жменя лёну як пáчасуюць, возьмеш вялікую палýйку і шчэчаш, астанéцца малая)*. *палуя́чка* 58.

'качан або палавіна качана квашанай капусты' *палóйка* 76, 120а, 139, 141. *полóйка* 126 *(полóйку з бýльбай харашо есць)*. *палôйка* 135. *палýйка* 77. *апалóйка* 71.

'гарбуз або палавіна гарбуза' *палóйка* 121 *(полая тыква, калі дастаняш семя)*. *палôйка* 135.

Адсутнасць слова: 1—52а, 57, 63, 64, 66, 68—70, 72, 73, 75, 78—84, 86—99, 101—104, 106—110, 112—116, 118—120, 122—125, 127—134, 136—138, 140, 142.

Карта № 155

ПАШЫРЭННЕ СЛОЎ *РУЧАЙКА, АДКІДЗІЧ, ПРАСЦЕНЬ* і інш.

№ 1028 «Якую меру прадзеных нітак абазначае: а) верацень, б) адкідзіч, г) прасцень...»

На карце адлюстравана пашырэнне слоў *ручáйка, адкíдзіч, прасцéнь* і інш.

Лексема *рукуя́тка* картаграфуецца як *рукувя́тка, адкíднік, адкідýха, аткíдзянь, аткíдыш, вóткідак, вóткідачак, вóткідзень, óткідка* — як *адкíдзіч*.

ручáйка 35, 36, 38, 44, 56, 58, 60, 62, 65, 67, 71, 73, 77, 82, 84, 94, 95, 101—105, 108—110, 112, 113, 114, 117, 118, 121, 127, 128, 132, 134, 138. *ручэ́йка* 81, 119. руче^{а}йка 98. *ручя́йка* 90, 103.

верацянó 3, 14, 20, 24, 28, 31, 46, 48, 49, 49а, 52а, 54, 64, 74, 82, 111, 116, 118, 120, 124, 129, 139, 140—142. *вярацяно* 50, 55. *вірацянó* 7, 30. *варацяно* 123. *веретенó* 108. *верецено* 102. *віріцяно* 83. *вірыцяно* 11. *верцено* 86. *верцяно* 17. *выртыно* 96. *вырытюнó* 92. *вэрэценó* 138.

верацéнь 45. *варацен* 106. *вірацéнь* 83.

рукувя́тка 6. *рукуя́тка* 7, 13.

аткíдзіч 52а, 62, 68, 111. *адкíдзіч* 46, 67, 142. *ад^{т}кідзіч* 70. *адкíднік* 120. *адкідýха* 45. *аткíдач* 72. *аткідзянь* 76. *аткíдыш* 31. *вóткідак* 115. *вóткідачак* 116. *вóткідзень* 120а *(на верацяно напрадаем і кажам вóткідзень напралі)*.

прасцéнь 16, 17, 42, 45, 46. *прясцень* 87.

прóсцень 81. *прóсцінь* 123.

Адзінкавыя: *катýшка* 40. *руцéшка* 13. *рýчка* 108.

Адсутнасць слоў: 1, 2, 4, 5, 8—10, 12, 13, 15, 18, 19, 21—23, 25—27, 29, 32—34,

37, 39—41, 43, 47, 51—53, 57, 59, 61, 63, 66, 69, 73, 75, 78—80, 85, 88, 91, 93, 94а, 96а, 97, 99, 100, 107, 122, 125, 126, 130—133, 135—137.

Карта № 156

ПАШЫРЭННЕ СЛОЎ *ПАЧЫНАК, ПАЧАТАК*

№ 1028 «Якую меру прадзеных нітак абазначае: в) пачынак, пачатак...»
Картаграфуецца пашырэнне слоў *пачы́нак* і *пача́так.*
пачы́нак 1—8, 9—11, 14, 19—33, 36—38, 45, 46, 48—50, 52—78, 80, 82, 93, 99, 100, 104, 105, 110, 111, 115, 116, 118—120, 120а *(тры воткіні, а як два, то і меншы пачы́нак),* 124, 126, 127, 129, 133, 137, 139, 141, 142. *почы́нок* 92, 94, 102, 103, 106—109, 131, 132, 138, 140. *пачы́нок* 117, 135. *пачынък* 13, 15. *пачы́нык* 35, 44, 83. *почі́нок* 113, 134. *пачънак* 9. *пôчынок* 90. *пучі́нок* 98.
пача́так 47, 86. *пыча́тык* 40, 79, 84, 85. *пачаток* 94а. *почя́ток* 95, 103. *початок* 122.
Адсутнасць слоў: 8а, 12, 16—18, 34, 39, 41—43, 51, 81, 87—89, 91, 96, 97, 101, 112, 114, 121, 123, 125, 128, 130, 136.

Карта № 157

ТАЛЬКА (значэнне слова)

№ 1028 «Якую меру прадзеных нітак абазначае: г) талька...»
Катраграфуецца значэнне слова *та́лька.* Назва *ста́лька* адлюстравана як *та́лька.*
'тонкая пража' *та́лька* 3, 9, 10, 11, 16, 19, 20, 22, 25а—27, 29, 31, 35—37, 40, 49а, 53, 54, 57, 60, 63, 70, 72, 73, 83, 92, 100, 107, 120, 120а, 124, 127, 135, 142. *ста́лька* 109.
'фабрычныя ніткі' *та́лька* 61, 62, 71, 96, 111, 129.
'патаўшчэнне і патанчэнне на нітцы' *та́лька* 56, 66, 102.
'невядомае значэнне' *та́лька* 14, 45, 46, 49, 64, 67, 74, 75, 80—82, 90, 103—105, 117.
Іншыя значэнні: 'палатно' *та́лька* 65. толькі ў выразе: *звяла на та́льку* 5.
Адсутнасць слова: 1, 2, 4, 6, 7—8а, 12, 13, 15, 17, 18, 21, 23—25, 28, 30, 32—34, 38, 39, 41—44, 47—52, 52а, 55, 58, 68, 69, 76, 78, 79, 84—89, 91, 93—95, 94а—99, 101, 106, 108, 110, 112—116, 118, 119, 121—123, 125, 126, 128, 130—134, 136—142.

Карта № 158

САМАПРАДКА

№ 1030 «Я. н. самапрадка: самапрадка, калаўрот, калаўротак...»
На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя і словаўтваральныя назвы самапрадкі. Лексема *съмъпря́шка* картаграфуецца як *самапра́ха.* Фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся. Назва *вірятно́* не адпавядае тэме карты і таму на карту не нанесена.
самапра́дка 67, 77, 80, 94, 101, 104, 116, 122, 124—126, 137, 139, 141, 142. *самопра́дка* 102, 107, 114, 134, 136, 138, 140. *самапра́тка* 53, 69, 71, 76, 105. *самопра́тка* 113, 133. *сомапра́тка* 72, 118. *самъпра́дка* 37. *самопря́дка* 103. *самопря́тка* 117. *сымыпря́дка* 87. *сымыпря́тка* 89.
самапря́лка 14. *съмапря́лка* 41. *сӑмӑпра́лка* 29. *самопря́лка* 95. *сымыпря́лка* 44.
санапра́дка 73, 75, 81, 82, 119, 121, 127, 129, 130, 135. *санапря́дка* 86, 117, 120. *сыныпря́дка* 84, 85. *сыныпря́тка* 16, 83. *санапра́тка* 118. *санапря́тка* 88.
санапра́лка 30. *сънъпря́лка* 13, 32, 39. *санапря́лка* 17. *сунупра́лка* 78.
самапра́ха 76, 115, 118. *съмъпря́шка* 12.

санапра́ха 118, 123.
калаўро́т 2, 3, 6—8, 10, 11, 18, 22, 24—26, 28, 31, 36, 57, 61, 63, 68, 74, 75, 116. *късаўро́т* 8а, 15. *калаўры́т* 59. *кылаўро́т* 83. *калаўро́так* 52, 60, 61, 65, 110—112. *калавро́дак* 48. *калаўро́дак* 50. *късаўро́так* 9. *калаўро̂ток* 93.
калаўро́тка 99, 104. *каловрі́тка* 95, 103. *колоўро́тка* 117. *коловоро́тка* 94, 97. *коловору́тка* 132. *коловорю́тка* 108. *коноворо́тка* 94.
калаваро́т 29. *калаваро́дак* 55. *коловору́ток* 94а.
караўло́т 1, 4, 10, 19, 21, 25—27, 58, 64, 100. *караўлёт* 20. *кърау́ло́т* 5. *каруўло́т* 66. *караўло́дак* 46, 47, 49а, 51, 52а, 54. *караўло́так* 49, 53, 56, 62.
коврóток 91, 96, 96а. *кôвро́ток* 90. *кувро́ток* 92. *коворі́ток* 131.
коворю́тка 108. *коворо́тка* 94. *кувуро́тка* 98.
пра́лка 29, 33—35, 38, 42, 43, 70, 129, 142. *пря́лка* 40, 41, 79, 109.
ляжа́к 20. *ліжа́к* 14, 75. *лêжа́к* 9.
по́цесь 101, 106.
Адзінкавыя: *пра́тка* 133. *стая́к* 75.
Адведзены: *вірятно́* 69.

Карта № 159

ВІРОК

№ 1032 «Я. н. прыстасаванне, пры дапамозе якога звіваюць ніткі: вірок, в'юрок, юрок...»
На карце супрацьпастаўляюцца фанетычныя і словаўтваральныя асаблівасці назваў вірка. Памяншальна-ласкальная форма *юро́чок* картаграфуецца як *юро́к.* Лексемы *матаві́дла, мотовы́ла, мытаві́ла, разматаві́ла, ковро́ток, навой, рагóшачкі, рэйткі* не адпавядаюць тэме і таму на карту не нанесены.
віро́к 2, 6, 8а, 17, 19, 21, 22, 24, 25, 25а, 27, 28, 30, 32, 35, 37, 39, 41, 51, 52а—57, 59—67, 69—73, 76, 99, 100, 104—106, 111, 112, 115, 118, 119, 120а, 136, 141. *вір'ю́к* 3, 18. *віруёк* 4.
в'юро́к 117, 133. *віўурок* 75. *віюрок* 52. *в'ўурок* 9, 94, 113. *в'урак* 20. *выорок* 101.
юро́к 1, 5, 7, 10—16, 23, 26, 29, 33, 34, 36, 38, 40, 42—44, 47, 49, 50, 58, 68, 77—82, 84—90, 92, 93, 94а—98, 102, 103, 107—109, 114, 116, 117, 121—126, 128, 129, 132, 134, 135, 138—142. *юро́чок* 103.
віту́шка 49а, 117, 120.
Адзінкавыя: *вуйка* 142. *руёк* 127.
Адведзены: *ковро́ток* 91. *наво́й* 74. *рагóшачкі* 48. *рэйткі* 45. *мотовы́ло* 131. *мытаві́ла* 83. *матаві́дла* 45. *разматаві́ла* 31.

Карта № 160

ПАСМА НІТАК НА КЛУБКУ

№ 1041 «Я. н. асобная пасма на клубку: часоўка, чашойка, сачоўка, часой...»
На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя і словаўтваральныя асаблівасці назваў пасмы нітак на клубку. Назва *ча́шачка* картаграфуецца як *ча́шка, чашо́ўка* — як *чашо́йка, чашу́ечка* — як *чашу́йка, па́смочка, па́смычка, пасьмянё* — як *па́сма.*
ча́шка 44, 67, 93—94а, 102, 106, 107, 110—112, 114, 115, 120, 122, 132—135, 138, 140—142. *чяшка* 95, 103. *ча́шачка* 116, 120а.
чашо́йка 49а, 52а, 56, 60—62, 99, 100, 104. *чашôйка* 127. *чашо́ўка* 53.
чашу́йка 20, 51, 54, 55, 58, 67, 108, 121, 139. *чашу́ечка* 45.
чашу́лька 47—49, 66, 105.
часо́ўка 2, 5, 7, 8, 10, 11, 14, 15, 21, 23—25, 27, 30, 33, 37, 75, 79, 80, 86, 128. *чусо́ўка* 35, 36, 41—43, 78, 82, 85, 87, 89. *чысо́ўка* 6, 12, 25а, 28, 29, 81, 123. *часу́йка* 118. *чъсо́ўка* 9. *чôсо́ўка* 86. *чысо́ўка* 83. *чысэ́ўка* 84. *чэсо́ўка* 31. *цісо́ўка* 74.
часо́йка 22, 59, 71, 76, 77, 119, 121, 126. *часôйка* 64, 127. *часу́йка* 57, 63, 19. *часо́й* 83.
па́сма 1, 3, 4, 13, 26, 32, 34, 37, 38, 40—42, 46, 70, 73, 85, 88, 90, 97, 125, 130.

пасмо 90—92, 96, 98, 109. *пасама* 17. *пасыма* 16. *пасмочка* 96а. *пасмычко* 131. *пасьмянё* 50.

Адзінкавыя: *вясьмоўка* 75. *палоячкі на клубок* 65. *радочак* 18. *сычоўка* 68. *чысленка* 129.

Адведзены: *клетка* 113. *клубок у клетачкі* 117. *мартушка* 69. *маточак* 52. *яшка* 101.

Карта № 161

БЛЫТАЮЦЦА (ніткі)

№ 1043 «Як кажуць: ніткі блытаюцца, плутаюцца, крыпаюцца...»

На карце адлюстраваны лексічныя і словаўтваральныя асаблівасці назваў лексемы блытаюцца ў адносінах да нітак, а таксама перамяшчэнне націску. Дзеясловы 3-яй асобы мн. л. будучага часу рэканструяваны на аснове асабовых формаў.

блытаюцца 9, 25, 25а, 27, 31, 54, 55, 57, 62, 65, 72, 93, 99, 100, 104, 105, 111. *блытацца* 56, 67. *блутаюцца* 7, 26, 53, 59—61, 63, 64, 69—71, 75, 88, 102, 106—108, 112, 113, 115, 117—119, 124, 127, 132, 135—137, 139. *блутацца* 68. *поблуталіса* 114. *брытаюцца* 21, 47, 50. *блутаюця* 97. *блынтаюцца* 131. *блытваюцца* 110. *зблутаюцца* 30, 66, 77. *зблуталіся* 58. *зблютуюцца* 19. *зблытваюцца* 1. *зблыталіся* 23. *зблытаюцца* 4. *заблюталісь* 92. *заблюталыса* 103. *заблютуюцця* 96. *заблутацца* 115. *забрытаюцца* 49а, 51. *забрытваюцца* 46, 49.

плутаюцца 17, 29, 36, 37, 52а, 73, 74, 76, 80, 81, 82, 85, 116, 120а, 121, 122, 125, 126, 128, 129, 133, 134, 138, 140—142. *плутуюцца* 35, 40, 42, 43, 78, 79, 84. *плютаюцца* 3, 18, 20, 22, 52, 109. *плутыюцца* 15, 44, 83, 87. *плутъюцца* 39. *плютаюця* 98. *путаюцця* 91. *сплутваюцца* 33. *сплуталіся* 38. *сплутълісі* 34. *сплютаюцца* 20. *зыплуталісь* 85.

плутаюцца 12—14, 16, 32, 83, 86, 120, 123. *плутыюцца* 89. *зыплутаюцца* 89.

скрыпаюцца 4, 10. *скрыпаліся* 2, 28. *кръпаюцца* 5, 8а, 9. *крыпаюцца* 10, 11. *скрапаюцца* 6. *скрапаліся* 8. *закрыпаюцца* 24.

матаюцца 94. *замотуюцца* 95. *зымуталісь, зымыталісь* 85.

блёнтаюцця 90, 96а. *плёнтаюцца* 45. *заплёнтваюцца* 45.

Адзінкавыя: *заброіцца* 94а. *путаюцца* 142.

Карта № 162

ЗЛАЖЫЦЬ УДВАЯ (ніткі)

№ 1044 «Злажыць у дзве ніткі: удзвейгу, падвоя, удвая...»

На карце адлюстраваны лічэбнікавыя і дзеяслоўныя формы са значэннем злажыць удвая (пра ніткі). Лексемы *па дзве, на дзвеі* картаграфуюцца як *у дзве*, *вадзвегу* — як *удзвейгу*, *трысціць* — як *страсціць*, *вадвоя* — як *удвоя*. Словы *віць* і *сукаць* адведзены ад картаграфавання.

удвая 10, 11, 14, 26, 36, 46, 61, 88, 117 (*злажыць у дзве сталкі, удвая, у дзве ніткі, у дзве сталкі страсьцім*) 126. *удвыя* 40, 42 (*злажыць у дзве ніткі і трысціць, злажыць удвыя*), 44, 87, 89. *удвъя* 8а, 41. *удваё* 52.

удвоя 8а, 13, 15, 33, 39, 51, 58 (*лажыць удвоя нітку, будзя мацней трасціць*) 78, 79, 105, 136, 140, 141. *удвое* 59, 86, 91, 94, 113, 114, 135, 138. *удвоё* 50, 55. *у двое* 45. *вдвое* 90, 94а, 95, 96, 103, 109 (*зложыты, ссукаты вдвойе, стростыты, тростыты*), 132 (*зложыты вдвое, стростыты*). *удвое*^{а} 98. *вадвоя* 49а. *двое* 108.

у дзве 2, 3, 5—9, 12, 16, 17, 22, 25 (*у дзве ніткі злажыць, стрысціць*), 25а, 27 (*у дзве ніткі трасціць*), 28—32, 34 (*ссучыць у дзве ніткі; стрысціў у дзве ніткі, а тады ссучыў*), 35, 36, 43, 48, 49а, 54, 56, 57 (*злажыць у дзве ніткі, матэрыял злажыць удвоя*), 63 (*у дзве столкі нада ніткі злажыць і сукаць*), 66—69, 70 (*стрысьціць трышчаныя ніткі ў дзве столкі*), 73—75, 77, 80, 84, 100, 101, 104, 106, 107, 110—112, 116, 118 (*у дзве рэдзі, стволкі, столкі*), 119—123, 125 (*як шыць, дак у дзве, штоб не парваліся*), 127, 128. *у дзвê* 64, 65 (*у дзве ніткі трэба трасціць, ніткі трошчаны*), 114 (*стросціў у дзвê ніткі, утрое, удвое*). *у две* 19 (здваіць ніці, у две ніткі, здвояныя), 133, 134. *у дві* 131. *в дві* 92, 108. *па дзве* 49. *на дзве* 1. *дзве* 4 (*нада ніткі трысціць, злажыць дзве ніткі ўместа*), 71.

удзвейгу 53, 54, 62, 72, 99, 110. *вадзвегу* 52а.

здвайніць 20. *здваіці* 93. *зводіты* 97.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *удвайне* 83. *двойчыць* 18. *надвыя* 85. *падвойно* 47 (*злажы ніці падвойно ляпей*).

страсціць 23, 60, 124, 139. *стрысціць* 37, 38, 76, 115, 129. *стросціці* 102. *трысціць* 4 (*нада ніткі трысьціць, злажыць дзве ніткі ўместа*), 24 (*дзве нітачкі ўместа зложыш — трысцюць ніткі*).

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *трошчаная* 142.

Адзінкавыя: *жывіца* 21 (*звітыя, ссуканыя дзве ніткі — жывіца*).

Адведзены: *віць* 112. *сукаць ніткі* 130.

Карта № 163

ВІЦЬ (вяроўкі)

№ 1050 «Вяроўкі віць, круціць, плесці...»

На карце адлюстраваны лексічныя адрозненні назваў працэсу віцця вяровак. Фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся.

віць 1—34, 36—50, 52—57, 59—82, 84—86, 88, 89, 98—100, 104, 106, 107, 111, 113—130, 134, 135, 137—142. *віці* 93, 94, 101, 102. *виты* 90—92, 94а—96а, 108, 131, 132.

плесці 45, 136. *плёсці* 133. *плесты* 108, 109.

круціць 32, 35, 54, 87, 110. *крутыты* 97.

спускаты 62, 103, 105. *спушчаць* 51, 58.

Карта № 164

ЧАСАЦЬ (воўну)

№ 1052 «Воўну трэба часаць, чэхраць...»

На карце адлюстраваны лексічныя адрозненні назваў працэсу часання воўны. Лексема *раскубуюць* картаграфуецца як *скубаць*. Фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся.

часаць 1—3, 5, 10, 11, 14, 19—25а, 27—29, 31, 37, 38, 45—72, 74—77, 81, 82, 88, 99—101, 104—106, 110—112, 114—116, 118, 119, 120а—129, 135, 137—142. *чъсаць* 8а, 12, 15, 32, 34, 39, 80. *чысаць* 7, 13, 16, 30, 35, 40, 42—44, 78, 79, 83, 85, 87, 89 (рэд.). *чысаты* 90, 91, 95—97, 132. *чесаць* 17, 107, 113, 117, 120, 137. *чесаты* 94а, 108, 109. *чесаці* 94, 102. *чъсаць* 9, 133. *чесать* 134. *чы*^{е}*саты* 103. *че*^{а}*сате* 98. *чэсаты* 96а. *чэсаць* 133, 136. *часаці* 93. *цысаць* 16.

чахраць 18, 22. *чыхраць* 4. *чэхрыць* 133.

скубаць 8. *скубсты* 131. *скуп*^{б}*сты* 96. *раскубуюць* 130.

драць 86, 89.

Адзінкавыя: *вылачыць* 84. *чухаты* 92.

Карта № 165

ЧАСАЛКА

№ 1053 «Я. н. машына, якой чэшуць воўну: чахарня, воўначоска...».

Картаграфуюцца лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў ваўначоскі. Лексема *чэхмарня* адлюстравана як *чахарня*, *шчатке* — як *шчоткі*, *воўначэсніца* — як *воўначасалка*. Фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся.

ваўначоска 6, 8, 9, 10, 11, 25, 25а, 31, 36, 46, 61, 68, 70, 76, 77, 110, 111, 115, 127, 128, 141. *ваўначôска* 65. *ваўначоска* 38. *въўначоска* 32. *вавначоска* 28. *валначоска*

88. *воўначóска* 5, 19, 20, 24, 26, 29, 33, 37, 40, 42, 43, 57, 58, 64, 67, 69, 72, 74, 75, 80, 83, 85, 86, 112, 116, 119, 120а, 121, 124—126, 130, 136, 139, 140, 142. *вовначóска* 14, 17, 113, 117, 120, 123. *вуўначоска* 8а, 12, 13, 15, 34, 39, 44. *выўначóска* 78, 79, 87. *вôўначôска* 135. *вôўначоска* 100. *воўночóска* 138. *вовночóска* 117. *волначóска* 105. *вылначóска* 16.
воўначасалка 1, 137. *воўночысалка* 96а. *воўначэ́сніца* 92.
чахарня 52а, 53, 54, 60. *чахрáйня* 104. *чехарня* 108. *чехарйа* 107. *чохарня* 109, 114. *чухарня* 90, 91. *чыхарня* 92. *чэхарня* 133. *чэхмáрня* 133.
часарня 47, 49а. *чысарня* 132.
часальня 27, 49, 55, 57, 59, 62, 66, 71, 82, 99, 106, 111, 117, 123. *чысальня* 82, 92, 95, 96, 97. *чы^{е}сальня* 103. *че^{а}сальня* 98.
часалка 48, 51, 63, 82, 101, 118, 122. *чесалка* 94, 102. *чысалка* 7.
чóхра 3, 4, 22.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *чóхі* 18. *чохмáрка* 134.
шчóткі 2. *шчôткі* 135. *шчаткé* 45, 50. *шчéткі* 21.
Адзінкавыя: *воўнадзёрка* 129. *вылачы́лка* 84. *драчка* 89. *скубілныца* 131. *сымачóска* 35.

Карта № 166

СНОЎНІЦА

№ 1054 «Я. н. прыстасаванне, пры дапамозе якога снуюць кросны: асноўніца, снаўніца, снуйніца, снуйка, снавалкі, снавальніца, снавадла...»
На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя і словаўтваральныя асаблівасці назваў сноўніцы. Лексемы *сну́льня, сну́йля, сну́льніца, сну́лька* картаграфуюцца як *сну́лля, снъвáльнік, снавáльніца* — як *снавальня, калкí, колóчкі, кóлічкі* — як *кóлікі*. Словы, якія абазначаюць іншую рэалію, на карту не нанесены: *аснóва, лапáтка, лапáтачка, лыпáтычка, лышка.*
снóўніца 25, 34, 44, 46, 50, 53, 55, 56, 59, 61, 62, 72, 94, 99, 104, 106, 111, 114, 115, 117, 136. *снôўніца* 60, 93, 105, 110, 113. *сны́вныця* 91, 95, 97. 131. *снівныця* 92, 98, 109. *сну́вныца* 94а, 132. *сны́ўніца* 101, .102. *снаўніца* 137. *сны^{е}ўніца* 107. *снювныца* 103. *снювныця* 90. *снюйныця* 96.
аснóўніца 67, 83, 87, 116. *оснівныця* 96а.
снóўка 63, 71, 130. *снôўка* 64, 65. *снуўка* 64.
снóйка 120а, 121, 124, 127.
снóўля 25, 26, 88, 139, 142.
снóўня 53, 70.
сну́йніца 21, 45, 47—49а, 51, 54. *сну́йныца* 108. *сну́йня* 9, 57, 58.
сну́йка 19, 20, 22, 52а, 53, 77, 119, 120, 122, 127.
сну́лля 2, 6, 10, 11, 24, 33, 37, 43, 73, 80, 82. *сну́льня* 8—9, 42, 87. *сну́йля* 4, 141. *сну́йла* 128. *сну́льніца* 27. *сну́лька* 8а, 25а.
снавáлка 17, 28, 31, 74, 75, 123, 124. *снувáлка* 12, 32, 36, 38, 39, 82. *снывáлка* 29, 83. *снъвáлка* 15. *сно^{у}валка* 86. *сновылка* 35.
снавáльня 23. *снувáльня* 85. *снывáльня* 7. *снъвáльнік* 13. *снавáльніца* 126.
снавíдла 3, 18.
кóлікі 18, 30, 66, 68. *калкí* 112, 135, 142. *колкí* 134. *колóчкі* 138. *кóлічкі* 75.
круг 1, 16.
Адзінкавыя: *бланкі* 18. *дошшачка* 76. *плонкі* 18.
Адведзены: *аснова* 78, 125, 126. *лапатка* 129. *лапатачка* 81. *лыпáтычка* 40, 87.

Карта № 167

СТАВЫ

№ 1059 «Я. н.: а) сам ткацкі станок: ставы, пастаў, вярстак, стан...» АЛА № 899 'ткацкі станок' кросно, стан — razboj, tkački stan — warsztat tkacki

На карце адлюстраваны лексічныя, словаўтваральныя і акцэнтуацыйныя варыянты назваў ставоў. Лексема *стáвіцы* картаграфуецца як *ставíны, стацíла, стацівá* — як *стаціва, панарáд* — як *нарад*. Фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся.
стаў 16, 17, 101, 102 (стар.), 105, 110, 113, 114. *став* 94а (трад.), 109, 132 (трад.).
стáвы 12, 23, 31, 35, 39—44, 73, 74, 78—82, 87. *стáві* 130. *стáву* 141.
ставы́ 2, 5—11, 13—15, 21, 22, 24—26, 28, 29, 30, 32—34, 36—38, 68—72, 75, 77, 82, 95 (трад.), 103 (стар.), 107, 108 (трад.), 118, 119, 121—124, 126—129, 134. *стâвы́* 85. *ставá* 120а.
ставíны 84, 86, 89. *стáвіцы* 88 (трад.).
стацíвы 52. *стацíва* 117. *стацівá* 111, 120, 139. *стацíла* 138 (сам ткацкі станок).
вярстáт 56, 64, 65, 67, 71, 72, 99, 100, 104, 111, 112, 116, 120. *верстáт* 62, 66, 94а, 107, 113, 117. *варстáт* 49а, 53, 54, 58 (стар.), 59, 63. *вырстáт* 90, 92, 95, 96 (нов.). *варштáт* 50, 55. *ве^{а}рстáт* 98. *вы^{е}рстáт* 103. *вéрстат* 94.
вярстáць 60, 61. *верстáць* 102, 114 (нов.). *вырстáть* 132 (нов.). *верстáть* 108.
вярстáк 140, 141. *верстáк* 142. *вірстáк* 83. *вы^{э}рстак* 97.
крóсны 1, 3, 4, 18, 19, 49, 52а, 76, 125, 136. *крóсна* 20, 27, 45—48, 50 (рэдк.), 51, 57, 58 (стар.), 59, 90—94, 96 (трад.), 96а, 98, 131.
нарáд 115, 135, 142. *панарáд* 141.
станóк 69, 88 (нов.), 137.
Адзінкавыя: *плáшкі* 142. *сежкі* 107. *сôшкі* 64 (трад.).
АЛА: стаў 7А, 9А, 48А, 52А, 53А.
стáвы 23А, 31А, 42А.
ставы́ 4А—6А, 18А—20А, 22А, 33А, 35А, 37А, 45А, 61А, 70.
ставíны 41А.
стацíва 46А.
верстáт 49А, 53А, 54А. *вярстáт* 32А, 34А, 50А. *вырстат* 49А.
верстáць 54А.
крóсны 1А—4А, 7А, 8А, 11А, 12А, 14А, 15А, 17А, 20А, 21А, 24А, 25А, 31А, 36А, 38А—40А, 55А, 58А—60А, 61, 61А— 63А. *крóсна* 28А, 29А, 43А, 48А (сабраны станок), 51А, 64А—67А. *крôсна* 10А, 16А, 26А—28А, 30А, 44А, 115. *крóсно* 54А.
станóк 57А.
Адзінкавыя: *стацьвíна* 2А.

Карта № 168

КРОСНЫ

№ 1059 «Я. н.: б) ткацкі станок у рабочым выглядзе: кросны...»
Картаграфуюцца лексічныя назвы кроснаў. Акцэнтуацыйныя і фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Лексема *верстáть* адлюстравана як *вярстáт*.
крóсны 1—11, 13—19, 21, 23—26, 28, 29, 31—42, 52, 53, 60, 61, 64, 66, 67, 69—71, 73—84, 86, 87, 89, 94а, 97, 116, 118—127, 129—133, 137, 140—142. *крóсна* 20, 22, 27, 45—48, 49а—52, 54—59, 62, 63, 68, 90—95, 96 (трад.), 98, 99, 101—106, 108—111, 113—115, 117, 120а, 128, 132, 134—136, 138, 139. *крёсны* 88. *кроснá* 96а. *крôсны* 85.
вярстáт 100, 112. *варстáт* 59, 93 (цяпер). *вырстат* 93 (рэдк.). *вы^{е}рстáт* 103. *верстать* 108.
ставы́ 95 (трад., рэдка), 108.

Карта № 169

ПАНАЖЫ

№ 1064 «Я. н. панажы: панажы, панажаі, панажайкі, падножкі, лапы... Адз. лік: понаж, панажай, панажайка...»
На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя і словаўтваральныя асаблівасці назваў

панажоў. Формы адзіночнага ліку картаграфуюцца як множнага. Фанетычныя і акцэнтуацыйныя адрозненні пад увагу не прымаліся.

панажы́ 1—4, 6—8, 10, 11, 17—19, 21, 23—28, 31, 46, 48, 51, 57, 58, 63, 64, 67—73, 75, 77, 81, 86, 88, 93, 104, 110, 111, 115, 116, 118—121, 123—125, 127—130, 135, 139—142. *пънажы́* 5, 8а, 9, 12, 13, 15, 34, 36, 37, 39, 41, 80 (у два ніты). *панажэ́* 45, 47, 49а, 53, 54—56, 59, 62, 76, 99, 101, 117. *панажэ̂* 60, 61, 66. *пынажы́* 16, 30, 35, 40, 42—44, 78, 82—85. *понож'і* 92, 94а, 95—96а, 103, 108, 109, 133. *панажê* 49, 65, 100. *поножê* 113, 114. *пăнажы́* 29, 38. *поноже* 94, 134. *панажé* 50. *пана́жы* 74. *панажы*^{э} 105. *пано́жы* 122. *пôнôжі* 90. *поно́жы* 97. *поножы́* 102, 137. *пунуж'і* 98. *поножы*^{е} 107. *поножэ́* 137. *по́наж* 10, 11, 14, 31, 38, 40, 41, 44, 49а, 53, 59, 61, 62, 66, 67, 73, 75, 77, 81, 101, 115, 116, 120а, 122, 124, 127, 129, 142. *по́наш* 1, 2, 4, 6, 8, 19, 21, 24—26, 49, 50, 54, 55, 58, 60, 63, 68, 69, 71, 72, 76, 112, 118. *по́нъш* 5, 8а, 12, 13, 15, 32, 33. *пана́ж* 17, 28, 47, 117, 120, 123. *пано́ш* 3, 18, 51, 56, 100, 111. *поныж* 79, 82, 84. 95, 96а. *панôж* 93, 110, 135. *по́нож* 107, 113, 134. *пъна́ж* 36, 41. *пон'іж* 92, 109. *поно́ж* 94, 131, 137. *пону́ж* 94а, 132. *по́ныш* 16, 35. *пано́ж* 46. *пана́ш*^{ж} 74. *панажо́к* 128. *по́на*^{ъ}*ж* 86. *по́наш* 29. *поны́ж* 91. *пôнюж* 90. *пуніш'* 98. *пына́ж* 89.

панажы́ны 22. *панажы́на* 7, 25, 57.

панажаі 52а. *панажайі* 20. *поножае́* 106. *пыныжа́йі* 83. *панажа́йкі* 52. *панажа́й* 20, 52а.

ла́пы 87, 129. *ла́па* 79, 81, 82, 85 (рэдк.).

Адзінкавыя: *ла́ты* 80 (у 4—6 ніты).

Карта № 170

БАКАВІЦЫ ТКАЦКАГА СТАНКА

№ 1061 «Я. н. бакі (устоі) ткацкага станка: станіцы, стацівы, долі, шчокі...»

Картаграфуюцца лексічныя, словаўтваральныя і акцэнтуацыйныя адрозненні назваў бакоў ткацкага станка. Лексема *бачкі* адлюстравана як *бакі, со́шкі* — як *со́хі*. Фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся. Формы адзіночнага ліку картаграфуюцца як множнага.

стаці́вы 18, 28, 49а, 52, 55, 60, 74, 106, 116, 117, 135. *стаці́ва* 20, 46, 52а, 58, 135. *стаці́ла* 138.

стацівы́ 51, 58, 63, 94. *статывы́* 90, 92. *статувэ́* 91. *стацівэ́* 110. *стацівó* 52. *стацівá* 51, 94, 111, 120, 129. *статывá* 90.

статы́вкы 96. *статы́вкэ* 96а. статы́вка 95, 96.

статывкы́ 95. *статовкы́* 131. *статівкэ́* 98.

стаці́віны 101. *статі́віны* 133. *стаці́віна* 135.

стацівíны 54, 101, 139. *статевы́ны* 94а. *статёвы́ны* 109. *статовы́ны* 132. *стыцівíны* 35. *статовы́нне* 103. *стацівíна* 101. *статевы́на* 94а. *статёвы́на* 109.

стацьвіны́ 3, 4, 8, 21—23, 25а. *стацьвіна́* 2, 4, 6, 8, 9, 19, 21, 29. *стацвіна́* 57 (*усё унёс, адна стацвіна́ асталася*). *стъцьвіна́* 5.

сто́цьва 27, 57. *сто́цівы* 48.

стацьва́ 57.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *стацію́ё* 53. *ста́цьвіны* 8а. *стацівічына* 33.

ста́вы 41, 78, 79, 80, 81, 87, 122, 126. *ста́ві* 130. *ста́ву* 141. *ста́ва* 122.

ставы́ 2, 6, 10, 14, 24, 25, 26, 28, 34, 69, 72, 77, 82, 118, 119, 121, 123, 124, 129. *ставэ́* 76.

ставíны 16, 84, 86, 89. *стăвíны* 85. *ставíна* 12, 13, 16, 86.

ставіны́ 126, 127. *ставіна́* 7, 24—26, 37, 69, 73, 81, 82, 120а, 129. *стăвіна́* 82. *стывіна́* 82.

Адзінкавыя ўтварэнні да таго ж кораня: *став* 109. *ставíціны* 15. *ставíцы* 88. *стывіціна́* 42. *стывіцíна* 40.

бакí 136. *бакé* 45. *бачкí* 17.

бакавíны 93. *быкавíны* 39. *бакавíна* 64.

бакавíцы 53, 56, 62, 75, 104. *боковíцы* 107. *боковы́цы* 108, 109. *боковы́ці* 97. *боковíца* 107. *боковы́ца* 108.

шчо́кі 31, 61, 68, 70, 105.

со́хі 99, 113. *со́шкі* 66. *со́шка* 66.

Адзінкавыя: *до́лі* 136. *пла́нкі* 17. *станíны* 10 (*станíны ёсь, а астальнога німа. Станíны або ставы́ гэта тоя самая*).

Карта № 171

КІЙ ДЛЯ ЎТРЫМАННЯ ЗАДНЯГА НАВОЯ

№ 1063(а) «Я. н. клін, палка для ўмацавання кола задняга навоя (навоя з ніткамі асновы): прытужальнік, кульбака...»

На карце адлюстраваны лексічныя адрозненні назваў кія, які ўтрымлівае кола задняга навоя. Лексемы *кіёк, кіёчак* картаграфуюцца як *кій, ко́лік, ко́лышак, колочкэ́* — як *кол, прыпуска́льнік, прыпушча́льнік* — як *прыпу́снік, нацягвіч, ныця́гвіч, ныця́гывіч, пацягавіч, пыця́гувыч, по́цяг, поцця́шка* — як *нацягіч, заперня́* — як *запере́нька, ку́льба* — як *кульба́ка, пріту́жнік* — як *прытужа́льнік, завíравіч, завíрка* — як *завíрач*.

кій 2, 47, 69, 72, 76, 77, 98, 106, 112, 116, 118, 120, 124, 134. *кый* 132. *кіёк* 3, 7, 9, 16, 34—36, 41, 44, 46, 68, 75, 84, 99, 100, 114, 115, 117, 120а, 127, 135, 136, 138. *кіёчак* 1, 29, 135. *кіёчък* 5.

кол 65. *кôл* 64. *ко́лік* 30, 58, 74, 121. *ко́лышак* 86. *кало́к* 21, 52, 56, 62, 104. *кълячок* 12. *колочок* 96а.

прыпу́снік 10, 11, 29. *прыпуска́льнік* 25. *прыпушча́льнік* 14.

нацягіч 93, 142. *нацягвіч* 93, 119, 140. *ныця́гвіч* 87. *ныця́гывіч* 43. *пацягавіч* 19. *пыця́гувіч* 78. *по́цяг* 139. *по́цях* 57. *поцця́шка* 113.

запере́нька 109. *запэрэ́нька* 131. *заперэ́нка* 133: *заперня́* 94.

кульба́ка 45, 46, 50, 53, 54, 61, 105, 116, 137. *ку́льба* 49.

прытужа́льнік 26, 31, 57, 62, 67, 70, 92. *прітужа́льнік* 83, 85. *пріту́жнік* 79.

клю́чка 51, 95, 96.

цапо́к 81, 82, 123, 128.

клін 9, 32, 88, 93.

па́лка 4, 8, 18, 22, 24, 25а, 33, 37, 38, 40, 42, 52а, 59, 66, 71, 80, 88, 89, 110, 125, 127, 129, 130.

завíрач 9. *завíрка* 101. *завíравіч* 6.

Адзінкавыя: *вожаг* 55. *вороты́ло* 91. *деревя́ны роже́нчыкы і кручок* 94а. *дручо́к* 122. *за́зубень* 23. *за́шчапка* 49а. *заподзе́нька* 107. *збо́іч* 48. *збо́йка* 126. *жыдо́к* 122. *кълячок* 12. *ку́лічак* 14. *ла́па* 20. *лісíца* 60. *наво́й* 59. *наву́йка* 141. *павíрач* 28. *подпюрка* 90. *саба́ка* 54. *су́чка* 108. *цу́га* 103. *шо́сцік* 17. *шпень* 118.

Карта № 172

КЛІН ДЛЯ ЎТРЫМАННЯ ПЯРЭДНЯГА НАВОЯ

№ 1063 (б) «Я. н. клін, палка для ўмацоўвання кола пярэдняга навоя: нацягвіч, кіёк, заверліч...»

На карце адлюстраваны лексічныя адрозненні назваў клінка для ўтрымання кола пярэдняга навоя. Лексемы з коранем *цяг-* картаграфуюцца як *нацягавіч*. Марфалагічныя адрозненні ў адносінах да гэтых лексем пад увагу не прымаліся.

нацягавіч 36—38, 57, 62, 75, 77, 80—82, 86, 118, 123, 128, 129. *нацягіч* 50, 58, 76, 120а, 121, 127, 129, 142. *ныця́гывіч* 40, 42, 79, 85. *пацягавіч* 17, 24, 26, 27, 31. *нацягвіч* 59, 70, 119. *нацягвыч* 120а. *нацягавіч* 75, 122. *ныця́гывіч* 43, 44. *нацягавік* 17. *нъцягъвіч* 41. *нацягнік* 46. *нацягувіч* 84. *нацягывіч* 34. *ныця́гавіч* 30. *ныця́гівіч* 7. *ныця́гувыльнік* 89. *пыця́гывіч* 35. *по́цяг* 139. *поця́гіч* 122. *паця́шка* 68, 74. *пацця́шка* 69.

завíрыч 10, 11, 21, 47, 60, 99. *завíрач* 9, 55, 100, 104. *завêрач* 113. *заве́рук* 105. *заве́рыч* 110. *завíрак* 52. *завíрка* 106.

прыпу́снік 33. *пріпуснік* 12, 16. *прапускавіч* 125. *прыпушча́льнік* 14. *запуска́віч* 125.

кій 72, 92, 112, 116, 120, 134. *кый* 97. *кіёк* 25а, 28, 87, 115, 117, 134—136, 140. *кіёчак* 135.

па́лка 18, 32, 78, 94, 101. *па́лачка* 52а.

за́зубень 23, 56. *за́зубінь* 90.

за́шчапка 51, 54. *за́шчыпка* 95, 96. *зашчы^{e}пка* 103. *зашчапіца* 54.

кульба́ка 45, 49а, 137.

запере́^{a}нька 98. *запыре́нька* 132.

клін 14, 71. *кліно́к* 1.

Адзінкавыя: *бара́н* 25 (кола з зубцамі, якое ўтрымлівалася без палкі). *вілачкі* 124. *вороты́ло* 91. *воська* 22. *дзіржа́льнік* 83. *до́шчачка* 124. *дэрэ́вка* 131. *закру́тка* 61. *западня́* 53. *заподзе́нька* 107. *збо́іч* 48. *збой* 14. *зуб'е бы пылка і кручок* 94а. *клямочка* 108. *кôл* 64. *ко́лы^{у}шак* 86. *крагло* 96. *крыву́лька* 53. *кручок* 6. *малы наво́й* 73. *наво́й* 59. *навôйчык* 67. *наву́йка* 141. *о́жог^{x}* 94. *саба́ка* 53. *су́чка* 88. *шасцярêнька* 65.

Адсутнасць назвы: 2, 3, 5, 8, 13, 15, 39, 128, 137.

Карта № 173

КІДАЦЬ (ніткі ў нічальніцы)

№ 1066 «Ніткі ў нічальніцы (ніты) кідаюць, зводзяць...»

На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя і марфалагічныя адрозненні ў абазначэнні працэсу кідання нітак у нічальніцы. Адказы, якія зафіксаваны ў 3 ас. мн. ліку зведзены да інфінітыву.

кіда́ць 7, 15, 17, 39—41, 45, 110, 121. *кіда́юць* 4, 5, 10, 11, 14, 22, 23, 34—37, 42, 43, 48, 53, 57, 63—65, 72, 78—80, 83—85, 88, 99, 105, 117, 119, 126, 140.

кідаць 2, 25а, 33, 51, 55, 68, 70, 122. *кідаюць* 24—26, 29, 30, 46, 47, 49—50, 52а, 58, 61, 75, 81, 82, 116, 118, 120а, 124, 127.

накіда́ць 69, 73, 77, 86, 100, 104, 111, 114, 120, 128, 139. *накідаті* 133. *накыда́ты* 131. *ныкіда́ць* 44, 87. *накіда́юць* 66, 67, 71, 74, 76, 86, 106, 112, 113, 115, 123, 124, 126, 129, 130, 135, 138, 141, 142. *накідают* 90, 91, 94, 101, 102. *накідаюць* 92, 96а, 98. *накыдаюць* 94а, 95, 96, 103, 108, 109, 132, 134.

накідаць 134. *накідывыюць* 89.

укіда́юць 9, 19, 20, 21, 54, 56, 62.

укідаць 38, 60. *укінаць* 6, 32. *укідъвъюць* 8а.

зво́дзяць 31, 125, 137.

уво́дзяць 3, 18, 27, 28. *уво́дзіць* 52.

уклыдаць 13. *укладают* 93.

Адзінкавыя: *сунуть* 97. *убіраюць* 16. *увадзіць* 1. *увесь(ць)* 8. *удзіваюць* 12. *усмыкаць* 107.

Карта № 174

НАБІЛІЦЫ

№ 1071 «Я. н. рухомая рама ў ткацкім станку з устаўленым у яе бердам: набілкі, набелкі, набіліцы, набільніцы, набярт, ляда». АЛА 901 'деревянная рама, в которой находится бердо' набилки, набердье — brdila, ogloblje — bidła

Картаграфуюцца назвы рухомай рамы ў ткацкім станку з устаўленым у яе бердам. Лексема *набе́лкі* падаецца як *набілкі, набе́ліцы* — як *набіліцы.* Граматычныя і фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся.

набілкі 39, 71, 72, 114, 116, 118—122, 126, 127, 129, 133—142. *набе́лкі* 87.

на́білкі 4, 17, 34, 44, 73, 75—77, 79, 81—84, 88, 89, 121, 124, 125, 128, 130. *на́былкі* 90, 92. *на́білке* 98. *на́былкы* 131. *на́былкэ* 96а.

набіліцы 12, 27, 33, 35—38, 40—42, 59, 61, 63—66, 68, 78, 80, 100, 102, 104, 105, 112, 115, 117. *набы́лыцы* 94а, 109, 132. *набы́лыці* 95. *набе́ліцы* 30. *набіліца* 15, 60, 106, 113.

на́біліцы 7, 10, 11, 13, 14, 16, 24, 25а, 26, 28, 29, 31, 43, 62, 74. *на́бэлыці* 97.

набільніцы 23, 32, 46, 48, 49, 51, 52а, 56—58, 67, 93, 94, 99, 110, 111. *набільніца* 9, 20, 45, 46, 101.

на́більніцы 1, 2, 5, 6, 8а, 21, 22, 25, 52, 55. *на́бяльніцы* 3. *на́більніца* 8. *на́бяльніца* 18. *на́бя^{e}льніца* 19.

на́бертκі 81. *на́бердкі* 86. *на́беркі* 69. *на̂біркі* 85. *на́бярткі* 70.

ля́да 49а, 53, 54, 91, 96, 103, 107, 108.

Адзінкавыя: *абе́рніцы* 50. *чапелкі* 88.

АЛА: *набілкі* 35А, 39А, 55А, 58А, 63А, 65А, 66А, 67А. *набілка* 59А.

на́білкі 5А, 9А, 37А, 40А—42А, 60А, 62А. *на́былкі* 43А. *на́былкы* 64А. *на́білка* 1А.

набіліцы 8А, 16А, 18А, 21А, 22А, 23А, 24А, 25А, 28А, 31А—33А, 36А, 49А, 54А, 56А, 115. *набіліца* 3А, 51А.

на́біліцы 3А, 4А, 19А, 20А, 57А, 61А. *на́біліца* 7А, 47А.

набільніцы 10А, 14А, 26А, 27А, 30А, 34А, 46А, 50А. *набе́льніцы* 50А. *набы́льніцы* 45А. *набы́льныся* 48А.

на́більніцы 6А, 15А, 17А, 29А, 44А, 53А. *на́більніца* 2А, 11А, 12А.

ля́да 29А. *ля́до* 52А, 61А.

Карта № 175

ЦЭЎКА

№ 1074 «Я. н. драўляная трубачка з навітымі на ёй ніткамі для ткання: цэўка, цеўка...» АЛА 903 cĕva // cĕvь цевка — cev — cewa, cewka

Картаграфуюцца назвы цэўкі. Лексемы *цівкы́, цівке́, цівкэ́* паказаны як *цэ́ўка.* Фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся.

цэ́ўка 4, 8, 8а—11, 18, 19, 45, 54, 62, 78, 79, 83, 88, 128. *це́ўка* 26, 87, 89, 107. *цівка* 92, 97, 98, 131. *цĕўка* 93. *цівкы́* 96а. *цівке́* 98. *цівкэ́* 96а. *цэ̂ўка* 60. *цэ̆ўка* 85. *цэ́ўкі* 4, 8.

цэ́лка 133, 136. *це́лка* 140. *цэ̂лка* 66. *цэ̂лкі* 66.

АЛА: *цэ́ўка* 2А—9А, 11А, 12А, 14А—32А, 36А—42А, 44А—47А, 49А, 50, 51А, 56А, 58А—61А, 63А, 66А, 67А, 70. *ціўка* 48А, 64А. *цывка* 43А, 52А. *цэ́вка* 10А. *це́ўка* 1А. *цэ̂ўка* 54А.

цэ́лка 33А, 35А, 50А, 55А, 61А, 62А. *цэ̂лка* 34А, 53А, 57А, 65А, 115.

Карта № 176

ЧАЎНОК

№ 1077 «У што ўкладваецца цэўка: у чаўнок, чоўнік...» АЛА № 902 'колодочка, в которую вставляется цевка с утком'.

челнок — čun, čunak, čunjak — czółenko

На карце супрацьпастаўляюцца марфалагічныя і фанетычныя адрозненні назваў чаўнака.

Лексема чáўнік картаграфуецца як *чо́ўнік, чаўна́к, чаўны́к* — як *чаўно́к, чалны́к* — як *чално́к.*

чо́ўнік 107, 130, 133, 136, 140. *чо́внык* 92, 97, 131. *човнік* 98. *чо́ўнык* 93. *ча́ўнік* 140.

чаўно́к 8, 9, 11, 19, 26, 45, 78, 79, 83, 85, 87—89. *човно́к* 96а. *чаўна́к* 10.

чално́к 4, 54, 60, 128. *чалнык* 62.

АЛА: *чо́ўнік* 12А, 15А, 17А, 34А, 35А, 37А, 47А, 50А, 51А, 53А, 54А, 57А—59А, 61А, 62А, 65А—67А, 115. *чо́ўнык* 39А, 45А, 64А. *чо́внык* 43А, 52А. *чо̂ўнік* 33А, 55А. *чо́внôк* 48А. *чоўнік* 56А.

чаўно́к 4А, 6А, 7А, 8А, 9А, 14А, 16А, 19А—25А, 28А, 30А — 33А, 36А, 38А—42А, 50А, 61А, 63А, 66А, 70. *чаўны́к* 46А, 49А.

чалнок 7А, 11А, 26А, 60А. *чыланóк* 1А. *чалны́к* 27А, 29А, 44А. *чълнак* 18А.

Карта № 177

СУКАЛА

№ 1075 «Я. н. прыстасаванне для навівання цэвак: сукала, сукайла, сукалле, сукадла, сукальніца...»

На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя і словаўтваральныя назвы сукала. Лексемы *сукалля, сука́лка* картаграфуюцца як *сукала, сука́длік* — як *сукадла, сука́льніца, сукально* — як *сука́льнік*. Словы, якія абазначаюць іншыя рэаліі на карту не нанесены: *санапра́лка, сынъпрялка, матавіла, верацяно, цыво́чнік.*

сука́ла 5—11, 13—17, 21, 23, 24, 25а—29, 31, 34, 39—44, 52а, 54, 57, 63—82, 84—89, 104, 111, 112, 118, 119, 120а—128, 130, 140—142. *сукало* 49, 53, 60—62, 101, 105, 107, 110, 114, 115, 134, 138, 139. *сукалля* 83. *сукалка* 38.

сука́йла 100, 116. *сукайло* 99, 102, 106, 113, 117, 120, 133, 135—137.

сука́дла 3, 19, 20, 22, 25, 39, 45, 49а. *сукадло* 50, 55, 56, 97. *сука́длік* 48.

сука́льнік 51, 58. *сукальніца* 46. *сукально* 47.

сука́ч 90, 93.

сучы́ла 2, 33.

по́так 92, 94а—96, 103, 108, 109, 131, 132. *по́ток* 96а. *потек* 94.

калаўро́т 1, 4, 7, 12, 18, 52.

Адзінкавыя: *цыво́чнік* 91.

Адведзены: *верацяно* 129. *матавіла* 69. *санапра́лка* 30. *сынъпрялка* 31.

Карта № 178

КАНЦЫ АСНОВЫ (пасля датыкання кроснаў)

№ 1083 «Я. н. канцы асновы, якія адразаюцца пасля датыкання кроснаў: істкі, канцы датыкальні...»

На карце адлюстраваны лексічныя адрозненні назваў канцоў асновы, якія адразаюцца пасля датыкання кроснаў. Лексемы з коранем *-тык-, -тыч-* картаграфуюцца як *даты́кач.* Марфалагічныя адрозненні ў адносінах да гэтых лексем пад увагу не прымаліся. Назвы *кончі́вйе, ко̂нчювйе, кунці́вйе, кунчы́вле* нанесены як *канцы́, махрачы́* — як *махры́, хваста́ч* — як *хвасты́.*

канцы́ 1—4, 6, 7, 9, 11—13, 15, 17—19, 21, 23—26, 28—38, 40, 42, 44, 46, 48, 49, 51, 52а, 59, 63, 64, 67—69, 71—75, 78, 80—84, 86—89, 104, 110, 116, 118, 119, 120а, 121, 123—127, 129, 135, 137, 140—142. *канцэ́* 45, 54, 56, 62, 76, 120. *канцэ̂* 60, 66, 115. *концы* 94, 133, 134, 136, 138. *конці* 95, 96а, 97, 108, 109, 132. *канце̂* 65, 99. *канцы́* 85. *концы́* 102. *концэ́* 101. *кунці* 131. *кончі́вйе* 96. *ко̂нчювйе* 90. *кунці́вйе* 92. *кунчывле* 91.

датыкач 55. *дотыкач* 93. *датыкачы* 99. *датыкічы* 47. *датыкальні* 25. *дытыкальні* 43, 89. *датыкальныя* 27. *дотыканне* 103. *датыкальнік* 9, 125. *датыкальнікі* 49а. *дутыкальникь* (*дутыкальны кунэць; рэ̂сэ̂кутасыкэ̂ таки*) 98. *датычкі* 54, 57. *затыкальнік* 4, 8, 10, 11. 14. *стыкалле* 123, 140. *стыка́льнік* 1, 21. *стыка́льня* 79.

скара́ч 20, 52, 58.

істкі 16. *йисткі* 39.

хвасты́ 5, 70, 111, 112, 139, 142. *хвасте* 50. *хвастэ́* 53. *хвосты* 113, 117. *хвастач* 24. *махры́* 41. *махрэ̂* 61. *махрачы* 22, 26.

трапка́ч 77. *тръпка́ч* 34. *тропка́ч* 106. *страпка́ч* 122.

Адзінкавыя: *драпкы* 94а. *ма́тры* 87. *матýз* 128. *рахмачы́* 123. *стрэпкі* 114. *урыᵉзкі* 107.

Карта № 179

КУЖЭЛЬНАЕ ПАЛАТНО

№ 1085 «Я. н. палатно з ачышчанага льновалакна: кужэльнае палатно, нечысь, талька...»

На карце супрацьпастаўлены лексічныя адрозненні назваў кужэльнага палатна.

ку́жаль 1, 2—4, 6, 8, 10, 11, 18, 21, 24—25а, 28, 45—49а, 51, 54, 57—59, 61, 66, 68—71, 75, 77, 111, 117, 118, 120, 122. *ку́жыль* 16, 42, 44, 78, 82, 84. *ку́жъль* 12, 15, 34, 41. *ку́жель* 94а, 102, 108. *ку́жэль* 17, 80, 101. *ку́жиль* 90.

не́чысь 33, 34, 74, 80, 105. *не́чась* 75. *не́чыш* 36.

та́лька 76, 80, 81, 83, 87, 104.

палатно́ 19, 20, 22, 52, 52а. *полотно́* 137.

Адзінкавыя: *хвастыᵊ* 105.

Азначэнні кужэльнага палатна:

кужэ́льнае палатно 9, 36, 54, 59, 66, 67, 73, 88, 104, 111, 116, 128, 136, 139—142. *кужэ́льная палатно* 1, 7, 8а, 29, 72, 75, 76, 81, 119, 122, 124. *куже́льная палатно* 5, 26, 27, 63—65. *кужилне полотно* 90, 95, 108. *кужэ́льнаё палатно* 53, 56, 61. *кужэ́льныя пылатно* 35, 43, 83. *кужéльнае палатно* 23, 86. *кужéльнъя пълатно* 13, 39. *кужілне палотно* 96, 103. *кужільнее полотно* 109, 132. *кужóлная* 100. *кужóлно палатно* 50, 55. *кужэ́лнэ* 106. *кужэ́лнэ палатно* 135. *кужэ́льна палатно* 117, 127. *кужэ́льнае палатно* 60, 115. *кужэ́льное палатно* 14, 31. *кужалёвае палатно* 112. *кужа́лно палатно* 99. *кужéльна палатно* 121. *кужельнаё палатно* 30. *кужельне полотно* 107. *кужéльное полотно* 94. *кужéльныя* 32. *кужéльныя пылатно* 87. *кужы́лнае палатно* 93. *ку́жыльныя пылатно* 79. *кужы́льнэ полотно* 97. *кужэ́льно палатно* 62. *кужэ́льное пълатно* 37. *кужэ̆льныя пылатно* 85.

не́часная палатно 75. *не́чыснае палатно* 73. *не́чысная пӑлатно* 38.

то́нке полотно 109, 114, 138. *тонкайэ палатно* 112, 123. *тоненькее полотно* 134. *тонкыя пылатно* 89. *то́нкэ полотно* 133.

аллянóя палатно 129. *ляное пулутно* 98.

Адзінкавыя азначэнні: *білэ пулутно* 91. *намето́чнэ палатно* 135 (*танчэй за кужэлнае*). *патрэ́пнае палатно* 73. *па́чъснъя пълътно* 5. *полотно на сорочкы́* 131. *пувісьманэ пулутно* 92. *сорочэ́чнэ* 106. *чо́саная палатно* 82.

Карта № 180

ЗРЭБНАЕ ПАЛАТНО

№ 1087 'Я. н. палатно з адходаў: зрэб'е, зрэбніна, зрэбнае палатно, радно, радняніца...»

На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя і словаўтваральныя варыянты назваў зрэбнага палатна. Лексема *ізрэ́б'е* картаграфуецца як *зрэ́б'е, па́часніца* — як *па́часніна, па́часць* — як *па́часся, отре́пане, отро́пкавая* — як *па́трапная.* Акцэнтуацыйныя і фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся.

зрэ́б'е 57, 62, 67, 70, 77, 101, 106, 111, 115, 118, 119. *зрэ́б'я* 2, 6, 8, 10, 25, 25а, 28, 29, 31, 34, 35, 37, 42, 54, 68, 71, 75, 76, 104, 112. *зрé́б'я* 5, 26, 65. *зрэ́б'ё* 61, 99. *зрэ́бя* 51, 52а. *ізрэ́б'я* 8а, 10, 24. *ізрé́б'я* 15, 33. *згрэ́б'я* 82. *зрé̆б'я* 85. *зрⁱэб'е* 93. *ізрэ́б'е* 11. *із̂рэ̂б'е* 110.

зрэ́бніна 46, 47, 53, 54, 58, 59. *зрé́бніна* 21 32, 49. *згрэ́бніна* 19.

радно́ 37, 57, 73, 96а, 97, 102, 125, 129, 136, 140, 141. *рядно́* 44, 91.

радні́на 3, 22. *рядні́на* 12, 16, 44, 86.

радня́ніца 50, 55.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *радовына́* 103. *рядзі́на* 39. *радзюжка* 138.

вярхо́ўя 36, 78, 79, 80.

патрэ́п'е 29, 119. *па́трап'я* 80. *патре́п'я* 27. *патрэ́п'я* 123.

абдзі́ркі 120. *абдíркі* 126. *обдзíркі* 117.

па́кульніца 20, 52.

па́часся 6. *па́чъсь* 15. *па́часкі* 124.

па́часніна 45, 48. *па́часніца* 20.

дерýга 114, 134. *дзяруга з патро́пак* 120а.

Адзінкавыя: *вал* 98. *вірхаві́на* 1. *грубі́зна* 18. *павýзраб'я* (танейшае) 6. *па́кулы* 4. *палатно* 141. *полотно з отре́пык* 96. *хлыпя́нка* 83. *хоўст* 17. *чынува́тына* 131.

Азначэнні зрэбнага палатна:

зрэ́бнае палатно 9, 23, 49а, 67, 104, 115. *зрé́бная палатно* 63, 64. *зрé́бне полотно*

94, 107. *зрэ́бна палатно* 46, 54. *зрэбнаё палатно* 53, 61. *зрэ̂бнаё палатно* 60. *зрэ́бно палатно* 53, 56. *ізрэ́бнъя палатно* 10, 11. *згрэ́бнае палатно́* 116. *зрэ̂бнае палатно* 93. *зрэ́бная палатно* 76. *зрэ̂б'янае полотно* 113. *ізрэ́бнаё пылатно* 30. *ізрэ́бнае палатно* 66. *ізрэ́бнъя палатно* 8а. *зрэ́бнае* 77, 105. *згрэ́бнае* 139. *зре́бная* 100. *зрэ́бная* 72. *зрэ́бныя* 69.
радаво́е палатно 130. *радаво́я* 127. *радно́я* 80. *радня́не полотно* 102. *радово́е полотно* 103. *с обкідак радаво́е* 120а.
вярхо́ўная палатно 1, 7. *верхоўня́не полотно* 102. *вярхоўнъя пълатно* 13. *вярхо́ўныя пылатно* 79. *верхо́ўнае* 14. *вярхо́ўнае* 73. *вярхо́ўная* 81.
па́трапная палатно (грубае) 80. *патрэ́пчана* 139. *отре́пане* 108. *отре́плёне* 94а. *отре́пысте* 109. *отро́пкавая* 126. *отріпля́нске полотно* 95.
абдзіркава палатно 121. *абдзерко́ве палатно* 135. *абдзірко́вая палатно* 122. *абдзіркавая* 81, 82, 126.
вало́вые 41. *валуво́е* 92. *вало̂во́е по̂ло̂тно́* 90.
па́кульная палатно 4. *паку́лная палатно* 77.
па́чыснъя 13. *пачу́сне* 108.
куде́лянее полотно 132. *кудзе́льнывыя пылатно* 40. *кудзельва́на* 113.
суравo´я 81. *суро́вае палатно* 88. *суро́выя пылатно́* 87.
Адзінкавыя азначэнні: выдерча́не 108. *галаўна́нэ палатно* (з галовак) 135. *голо́вчане* 108. *грубо́я пылатно* 89. *дзяру́жная палатно* 122. *дзяру́жнае* 120а. *ёлкавае* 73. *зрэ́мно* 74. *обірчана* 94а. *пагана палатно* 142.

Карта № 181

КАВАЛАК ПАЛАТНА ДЛЯ БЯЛЕННЯ

№ 1091 «Я. н. доўгі адрэзак палатна, прыгатаваны для бялення: скут, шкут... Мн. лік: шкуты, скуты...»
На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя і словаўтваральныя асаблівасці назваў адрэзка палатна. Адказы ў множным ліку картаграфуюцца як у адзіночным. Лексемы *скуто́к, скутке́* пададзены як *скут, хво́сцік* — як *хвост, гу́біца* — як *гу́бка, шку́цця* — як *шкут*.
скут 6, 12—15, 17, 32, 33, 35, 39, 43. *ску̂т* 85. *скуты* 6, 12, 14—17, 32, 35, 43. *скуты́* 85. *скуто́к* 5, 16, 17, 46. *скутке́* 46.
шкут 79, 81, 88. *шкуты* 79, 81. *шку́цця* 83.
скумат 29. *скуматы́* 29.
шкумат 10, 11, 84, 87. *шкуматы* 10, 11.
кава́лак 2, 4, 19, 25, 45 *(у тры сцяне)* 52, 52а, 58, 95, 98, 100, 103, 108, 139. *ковa´лок* 94.
кусо́к 1, 2, 4, 8, 24, 25а, 26, 36, 51, 53, 57, 75, 78, 90, 94а, 111, 120а, 121, 126, 127, 129, 131—133, 135, 138, 140, 141.
хвост 31, 39, 59, 62, 64, 66, 68, 70, 71, 72, 74, 99. *хво̂ст* 56, 60, 61, 65, 115. *хве̂ст* 102. *хвасты́* 31, 64, 68, 71, 72, 74, 99. *хвастэ́* 39, 59, 60, 61, 66. *хвосты́* 102. *хво́сцік* 71.
урэзак 37. *урезак* 30, 33.
гу́бка 28, 36, 57, 106, 116, 120, 123, 124, 130, 142. *гба* 92, 96а. *гіба* 94. *гу́біца* 49а. *гу́пка* 63.
сувo´й 118 (4 сцяны), 124, 126. *свой* 49, 55. *слой* 50. *сувойі* 103. *сувюй* 103. *свыᵉй* 107. *слайе́* 50.
палатно́ 48, 62, 67, 73, 77, 82, 88, 104, 105, 110, 117, 119, 128, 129. *пӑлӑтно* 38. *пълатно* 34, 41, 80. *полотно́* 97, 101, 109, 113, 134. *пылатно́* 40, 44, 84, 89. *пулутно* 91. *пало́тны* 41, 42, 86, 118. *пало́тна* 93. *поло́тна* 97.
тру́бка 78, 125. *тру̂бка* 85. *трупка* 69, 125.
шмат 122, 127.
сцяна́ 3, 18, 45, 46.
Адзінкавыя: *лашкут* 82. *постаў* 137. *пяць сцен* 47. *скрутак* 54. *сува́лок* 96. *суверток* 107. *сугру́бы* 114 *(на два сугру́бы розрэ̂заў)*. *хаўсціна* 22. *холст (па 2 губкі)* 118. *шнур* 136.
Адсутнасць назвы: 9, 20, 21, 23, 27, 76, 112.

Карта № 182

СУВОЙ

№ 1092 «Я. н. скрутак даматканага палатна: сувой, свой, трубка...»
На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя і словаўтваральныя асаблівасці назваў сувоя. Фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся. Лексема *сво̂ец* картаграфуецца як *свой, су́круток* — як *скру́так*.
свой 19, 20, 23, 45, 46, 49а, 51—52а, 59, 61, 64, 67, 70, 94, 99, 104, 106, 111, 112, 119—121, 136, 142. *сво̂й* 49, 56, 65, 100, 110, 113—115, 127, 134, 138. *слой* 50, 59, 66. *свуй* 132, 139. *сво̂йец* 133. *свыᵉй* 107.
суво́й 23, 57, 58, 63, 76, 77, 101, 118, 119, 124—126, 141, 142. *суву́й* 94а, 108. *суве̂й* 102. *сувій* 109. *сувôй* 93. *сувы́й* 95. *сувйй, сувоїі* 103.
сво́йчык 19, 45—48, 115, 116. *сво̂йчык* 49.
труба́ 18, 21, 22, 24—25а, 27, 62.
тру́бка 10, 11, 14, 25, 28, 36, 37, 40—44, 61, 62, 73, 75, 78—82, 84, 86, 87, 89, 123, 127—130, 141, 142. *тру̂бка* 85. *тру́пка* 1—9, 12, 13, 15—17, 26, 29—35, 38, 39, 68, 71, 72, 74, 83, 88, 105.
тру́бачка 2, 6, 8.
сува́лок 92, 96, 98. *сова́лёк* 131. *сова́лок* 96а. звa´лёк 91. *зва́лок* 90.
паста́ў 117, 120а, 135, 137, 140, 142.
скру́так 53, 59, 60, 80. *скру́ток* 97. *су́круток* 113.
Адзінкавыя: *маток* 87. *пласт* 31. *скуто́к* 16. *сувертні* 122 (круцілі з палатна). *хво̂ст* 60 (часцей).

Карта № 183

ПАЛАСАТАЯ (тканіна)

№ 1097 «Я. н. матэрыял у палоску: паласаты, паскаваты, у дзюгі, у дзягі...»
На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў паласатай тканіны. Фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Лексемы *у па́сы, у па́сачкі* картаграфуюцца як *у па́скі, у дзюшкі* — як *у дзя́гі*.
паласа́ты 4, 8а, 14, 23, 25, 26, 28, 29, 49а, 50, 54, 55, 57, 61, 62, 64, 68, 71, 72, 74, 75, 82, 88, 104, 111, 118, 119, 120а, 121, 123, 126, 139—141. *пъласа́ты* 9, 37, 80. *пълъсатый* 39, 42. *полоса́ты* 96а, 97, 108, 137, 138. *пылыса́ты* 34, 35, 43, 44, 78. *пылыса́тый* 7, 16, 79, 83, 85, 87. *паладя́ты* 58, 67. *поласа́ты* 136. *полосатый* 96. *пулуса́тый* 91. *пулуса́тэ* 92.
паласа́сты 57, 115, 128. *пълъса́сты* 5, 13. *паласясты* 1, 2, 25а.
у пало́ску 10, 11, 29, 32, 34, 40, 41, 45, 50, 54, 59, 66, 68, 71, 73, 75, 81—84, 86, 89, 111, 116, 117, 119, 124, 125, 127, 129, 130, 141. *у пало́скі* 90, 101, 122.
у пало́сы 21, 29, 41, 51, 54, 80, 99, 115, 135. *у полосы* 126, 134.
у па́скі 3, 6, 27, 53, 70, 76, 93, 107, 113, 119, 124. *у паскы* 108, 131. *у па́ску* 59. *у па́сы* 63. *у па́сачкі* 22, 24.
паса́ста 93, 103.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *пасковата* 103. *паскава́тае* 59. *с па́скане̂* 98. *пасова́та* 114. *пысныва́тый* 85. *пася́ты* 46.
у рады́ 33, 105, 110, 125.
у дзя́гі 31, 60. *у дзюгі́* 69. *у дзю́гі* 54. *у дзю́шкі* 54. *в дяшᶻᶦкы* 96.
шара́к 19, 20, 58, 77. *шара́чак* 48.
Адзінкавыя: *бархан с па́сучкаме* 98. *дзяга́стый* 96. *дзяжкова́те* 94а. *дзежкова́тее* 102. *дзугністы* 54. *дзяру́га* 128. *коскы́* 109. *плаце́нко (купі мне плаце́нко)* 47. *выткано плаце́нко бабам на андараке́* 49. *по́сцілкі ткалі шкла́мі то крывымі, то простымі. Адно шкло такоя, а друго́я — такоя)* 52. *рабізна* 8. *радаво́е палатно* 100. *рабакі́* 112. *родовэ́е* 106. *рабы* 65. *тка́нка* 36. *у дзежкі* 102. *у дзю́жачкі* 52а. *у дорожкі* 94 *(у дорожкі чыноватое полотно)*. *у коскі* 133. *у кра́тачкі* 18. *у ку́скі* 142. *у кускы́* 132. *урэ́тчыкі* 30. *у рябу́шкі* 17. *ушля́к* 9.

Карта № 184

РУЧНІК (для твару і рук)

№ 1099 (а) «Я. н. ручнік, якім выціраюць твар, рукі: уціpач, уціральнік, ручнік, палаценка...»

На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя адрозненні назваў ручніка. Фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Лексемы з коранем *-цір-* картаграфуюцца як *уцірач*.

ручнік 2—5, 8, 12, 18—23, 25а, 31, 45—48, 52, 52а, 54, 56—59, 61, 62, 65, 74, 87, 93, 99, 101, 102, 104, 106, 107, 112, 113, 117, 122, 133, 134, 140. *ручнык* 91, 92, 95—96а, 103, 108, 109, 131, 132. *ручнек* 98. *рушнік* 1, 6, 7, 8а — 11, 13, 15, 24, 25, 26—30, 32—35, 39, 41—44, 49, 49а — 51, 53—55, 60, 63, 64, 66, 68—70, 72, 77, 79, 80—84, 86, 89, 94, 100, 111, 114, 118, 119, 120а, 121, 124—128, 130, 134, 135, 136—139. *рушнык* 90, 94а.

уціра́льнік 12, 16, 31, 35, 37, 42, 61, 67, 71, 73, 76, 85, 87, 105, 110, 111, 115, 116, 119, 120, 125, 141. *уціраннік* 38, 67, 118, 119.

выціра́льнік 36, 54, 80, 83.

уцірач 73. *уціра́ч* 142. *уціра́нка* 12. *уцірік* 87. *уцірш* 78. *уцірка* 123. *пацірка* 12. *паціра́ха* 120а.

палаце́нца 14, 17, 31, 53, 61, 76 (нов.), 88, 123, 125, 129, 142. *пылаце́нца* 40, 41, 83. *полот'энц'э* 97.

Адзінкавыя: *рукацёр* 84. *скара́ч* 64. *трапка́ч* 66.

Карта № 185

РУЧНІК (на абразы)

№ 1099(в) «Я. н. ручнік на абразы: набожнік, багавік...»

Картаграфуюцца лексічныя назвы ручніка. Фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся.

ручнік 4, 5, 21—23, 25а, 31, 47, 48, 52а, 56, 58, 61, 62, 74, 93, 99, 101, 102, 104—107, 112, 113, 115, 117, 133, 134, 140. *ручнык* 91, 92, 95—97, 103, 108, 109, 131, 132. *ручнек* 98. *рушнік* 6, 8а — 11, 17, 24, 25—28, 33, 38, 49—51, 53, 55, 57, 60, 63, 64, 66—72, 76, 80, 89, 94, 100, 110, 111, 114, 116, 119, 123, 129, 135, 137, 142. *рушнык* 90, 94а.

Адзінкавыя: *бажніца* 2. *быгаві́к* 16. *заве́ска* 138. *палаце́нца* 37. *платкі на абразы* 8, 120. *платок набожны* 13.

Адсутнасць назвы: 3, 18, 19, 20, 41, 43, 45, 46, 52, 54, 59, 65, 128, 136.

Карта № 186

РУЧНІК (для посуду)

№ 1099(б) «Я. н. ручнік для пасуды: сцірка, уцірак, уцірач, скарач...»

На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў ручніка. Лексемы з коранем *-цір-* картаграфуюцца як *уцірка, тра́пка, страпка́ч* — як *трапка́ч, ручнычо́к* — як *ручнік, уціра́ннік, выціра́льнік* — як *уціра́льнік.* Фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся.

ручнік 12, 21, 37, 58, 93, 99, 101, 102, 106, 107, 113, 117, 122, 133, 134, 140. *рушнік* 10, 13, 15, 26, 35, 37, 42—44, 50, 55, 60, 63, 64, 69, 72, 73, 75, 79, 80, 81, 83, 84, 86, 118, 120а, 121, 124, 125, 130, 135, 137, 138, 142. *рушны́к* 90. *ручны́к* 92, 95, 96а, 97, 103, 108, 109, 131, 132. *ручне́к* 98. *ручнычо́к* 91.

уцірка 89, 123, 129. *уціра́ч* 54, 85. *пацірка* 12. *паціра́ха* 120а. *уціра́шка* 16.

уціра́льнік 12, 30, 34, 35, 47, 82, 116, 120, 141. *уціра́ннік* 38, 67, 119, 127. *выціра́льнік* 36.

сці́рка 1, 2—5, 6, 7, 8, 8а — 11, 14, 17, 18 (нов.), 19, 22, 24, 25, 29, 32, 45, 46, 48, 49а, 51, 52, 57, 59, 62, 75, 78, 83, 96. *сцера́шка* 17.

скара́ч 20, 52а, 61, 64, 65, 94, 94а, 95. *раскара́ч* 36. *скора́ч* 103.

трапка́ч 33, 56, 61, 66, 74, 77, 80, 104, 105, 112, 119, 126, 139. *трепкач* 102, 117. *грэпка́ч* 136. *страпка́ч* 114. *тра́пка* 28, 69. *тря́пка* 88.

палаце́нца 31, 68, 71, 74, 115, 123. *пылаце́нца* 40.

хваста́ч 24, 25а, 28, 70.

Адзінкавыя: *гану́ча, гану́чка* 46. *надзе́жнік* 27. *по́лачка* 54. *разінка* 8а. *раска́ч* 109.

Адсутнасць назвы: 39, 41, 53, 87, 100, 111, 128.

Карта № 187

КОЎДРА

№ 1100 «Я. н. коўдра: коўдра, адзіяла...»

На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя адрозненні назваў коўдры. Лексемы *водзіяло, водзяло, вдіяло* картаграфуюцца як *адзіяла, радзюшка* — як *радно́.*

ко́ўдра 2—12, 18, 20—31, 45, 46, 48, 50, 52а, 55, 57, 59—64, 66, 67, 69—72, 82, 93, 94, 96а, 102, 104—107, 111, 112, 114—118, 120, 126, 127, 133—137, 139—142. *ко́вдра* 92, 95—98, 108, 109, 113, 132. *ко́лдра* 19, 51, 52 (суч.), 68, 74, 75, 82, 122, 127. *ко̂ўдра* 65, 110. *ко́ндра* 77, 118, 123. *ко́ўдря* 88.

адзія́ла 1, 7—11, 13—16, 17, 23, 28, 29, 31—37, 39—44, 54, 57, 61, 67, 73, 75, 76, 78, 80, 82—85, 87, 89, 93, 104 (нов.), 106, 115, 119—121, 123—126, 128—130. *адзея́ла* 51, 114, 141, 142. *адзія́дла* 49а, 50, 55, 99. *одзеяло* 137. *одія́ло* 96, 103, 108. *одыя́ло* 103, 109. *дзія́ла* 89. *адзья́ло* 101. *адія́ло* 95. *одзія́ло* 102. *одя́ло* 134. *удія́ло* 91. *ыдзія́ла* 79. *водзія́ло* 138. *водзя́ло* 136. *вдія́ло* 90.

радно́ 46, 49, 93, 94а. *ранно* 109. *радзю́шка* 100. *радю́шка* 131.

дзяру́га 29, 38, 78, 86. *дзярю́га* 83, 89.

пасці́лка 17, 40, 43, 79, 81, 85, 121, 129.

по́сцілка 47, 86. *посці́лка* 115.

Адзінкавыя: *дыва́н* 90. *ма́ршка* (трад.) 52. *ла́нтух* (уст.) 104.

Карта № 188

ДЫВАН

№ 1103 «Я. н. коўдра, вытканая з трапак: дыван, бітук...»

На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя адрозненні назваў дывана. Лексемы *рызявыя і трапачныя дываны* картаграфуюцца як *дыван, рыза, рызявік рызянка, рызётніца* — як *рызёўка, радзюшка* — як *радно, трапашная гунька* — як *гунька, трапачнік* — як *тра́пашніца, гану́чнык* — як *анучніца, рызацкая дзяруга* — як *дзяруга, рыззёвая, шкутная, стужкавая пасцілка* — як *пасці́лка, стужаванка* — як *стужніца, трапашная коўдра* — як *коўдра.* Фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся.

дыва́н 4, 5, 18, 19, 22, 46, 47, 49—50, 52а, 55, 112, 119, 139. *дава́н* 6. *дван* 3, 117. *дзіва́н* 87. *дува́н* 120. *рызявыя дываны* 2. *рызяныя дываны* 2. *рыззявы дыван* 21. *трапачныя дываны* 4.

рызёўка 10, 11, 24. *рыза* 27, 57. *рызо́ўка* 24, 57. *рыдзёўка* 28. *рызявік* 6. *рызянка* 68. *рызётніца* 8.

радно́ 46, 90, 98. *редно* 94. *радюшка* 91, 96, 96а. *рядюшка* 131.

дра́нка 8, 33, 69, 111.

гу́нька 1, 12, 32, 60, 70, 75, 118. *гонька* 60. *трапашная гунька* 14. *тряпышныя гунька* 16.

тра́пашніца 7, 29. *трапашнік* 10, 11. *трапачнік* 127. *трапічнік* 92. *тряпычнік* 85. *тряпышнік* 83. *тряпы́шніца* 39.

ану́чніца 64—66, 110. *ону́чніца* 113. *гану́чнык* 108, 109.

шарпа́нка 69, 71, 72.

шку́тніца 36, 75, 78. *шкуця́нка* 38, 73.

дзяру́га 25, 35, 48. *рызацкая дзяруга* 59.

по́сцілка 45, 76, 86, 88, 116, 125, 130, 141.

пасцілка 17, 43, 56, 67, 69, 73—75, 82, 84. *рыззёвая пасцілка* 9. *шкутная пасцілка* 80. *стýжкавая пасцілка* 81.
набіванка 121, 134. *набівáнка* 20.
коц 82, 126, 128.
стýжніца 77. *стужавáнка* 115.
кóўдра 25а, 62. *трапашная коўдра* 31.
адзіяла 40, 142 *(адзіяла шытае).*
Адзінкавыя: *вяргóнка* 53. *дорóжка* 136. *кітаянка* 124. *лáташнік* 93. *размáн* 52 *(разманы ткалі з трáпак, ануч).* *трыпчáнка* 30. *хóднік* 51, 132. *шматлюк* 134. *шматýк* 138.
Адсутнасць назвы: 13, 15, 23, 26, 34, 37, 41, 42, 44, 54, 61, 63, 79, 89, 94а, 95, 97, 106, 107, 114, 120а, 122, 123, 126, 129, 133, 135, 137.

Карта № 189

ПАШЫРЭННЕ СЛОВА *КОЦ*

№ 1101 «Якую коўдру называюць коц?»
На карце адлюстравана пашырэнне слова *коц*.
коц 2 *(лёгкае адзіяла),* 4 *(коц бáйкавы і сукóны, без ваты),* 6 (куплёная коўдра), 18 *(коц, як салдáцкая коўдра),* 19 (куплёная коўдра), 23 *(коц — салдацкая коўдра ў польскай арміі),* 24 *(адзіяла куплёнае, мяккае),* 25 *(даўней называлі куплёную суконную коўдру),* 45 *(коц, то кóўдра без ваты ці адзіяла),* 46 *(цяпер і пат кóцам не халаднó),* 48 *(коц купіла я новы ў магазіне),* 49а *(кýпленыя адзіядла),* 50 (суконная коўдра), 51 (без ваты, з шэрсці), 52 (куплёная коўдра), 53, 54 *(паўшарсцяная, крамнае адзіяла),* 56 *(салдáцкая сіняя адзіяла),* 57 *(называлі кóўдру ў ваенных),* 59 *(байкавая коўдра, тонкая),* 60 (байкавая ці шарсцяная коўдра), 61 (фабрычная суконная або баваўняная коўдра), 62 *(бáйкавае адзяяла),* 83 (мн. кацы), 82 *(з стужак),* 90 (лічыцца польскім словам: *бытый тóнкий, іх ни було кôліс),* 91 *(адзеяла, купленае ў краме),* 93 *(адзеяло бы ў салдáтôў),* 94 *(шарсцяное тоўстае адзяяла),* 94а *(коц — коня накрывáты, пан звав коц, а мужык звав гýнька),* 95 *(набытэ шэрсьцю одіяло),* 96 *(одінáрный, бáйковый, шырсцяный),* 96а *(свое рабóты кóўдра),* 98 *(тоўстае шарсцяное адзіяла),* 99 *(шэрыя, суконныя),* 103 *(тóвстее, сукóннее одыяло),* 104 (байкавая ці шарсцяная коўдра), 108 (польскае слова), 109 *(кóцы куплялы пры Пóльшчы, такыі тóвстыі одыяла),* 113 (шарсцяная коўдра без падбіўкі), 123 *(коц сваёй работы з патрэп'я),* 126 *(гэта у цебé новы коц?),* 126 (тоўстая коўдра, якую ткалі з воўны і сшывалі ў дзве рэдзі, былі і не сшытыя), 128 *(ткуць кóцы із трáпак),* 130 *(саламяны коц, які падкладáлі дзецям),* 132 *(вытче, добáвыть і вóвны і кудéлыны),* 133, 141 (коц тчэцца з тоўстай пражы, пóсцілка), 142 (коц тчэцца ў адну нітку).
Адсутнасць слова: 1, 3, 5, 7—17, 21, 22, 25а — 44, 47, 49, 52а, 55, 63—81, 83—89, 92, 97, 100—102, 105—108, 110—112, 114—120а, 122, 124, 125, 127, 129, 131, 134—139.

Карта № 190

ЛАНТУХ (значэнне слова)

№ 1104 «У якім значэнні ўжываецца слова лантух: а) белая саматканая посцілка з падшэўкай, б) сяннік, мяшок, в) гультай, лежабока...
На карце супрацьпастаўляюцца значэнні слова лантух.
'вялікі мяшок, сяннік' *лáнтух* 57, 98, 104 *(лáнтух* — самаробная посцілка са зрэб'я, радавое, шытая, як мяшок. Раней ужывалася як коўдра), 114, 133 *(бывало старцы ходзяць аборваны бі лантух),* 138, 141 *(лантух — сшываюць посцілку для сена).* *лантýх* 22 *(вялікі клеткамі парабляны, як мяшок для сена),* 59, 124.
'тоўсты, чараваты' *лáнтух* 2, 25 *(разрабілася як лáнтух, а рабіць ня хоча),* 94а (як хто з чéревом велыкым), 103 *(ныопрятный, нь^е^юхайный, з в^е^ылыкым ч^е^ыр^е^ывыском),* 108, 111, 132, 134. *лантýх* 16 *(цянісся як лантух),* 53. *лáнтуха* 77.
'гультай' *лáнтух* 3, 6, 19, 24, 35, 57, 59, 90, 98 *(ах тê лáнтух — ек бабê сварацца на бабу, шо ледь сóваецца),* 139. *лáнта* 66 (на дзеўку), 80. *лантух* 112. *ландук* 66 (на хлопца). *лантар* 4 *(ах ты лантар!).* *ланцюга* 5. *лантушчыско* 90.
'посцілка' *лáнтух* 106 *(белая саматканая посцілка з падшэўкай),* 120а.
Іншыя значэнні: 'вантробы' 44 *(лыхтухі быляць).* 'дзяруга' 31. 'зелле' 135.
Адсутнасць слова: 1, 9—15, 17, 18, 20, 21, 23, 25а, 26—30, 32—34, 37—44, 45—52а, 54—56, 60—65, 67—76, 78, 79, 81, 83—89, 91—94, 96—97, 99—102, 105, 107, 109, 110, 113, 115—123, 125—131, 136, 137, 142.

Карта № 191

ДЗЯРУГА

№ 1106 «Я. н. саматканая посцілка з грубых нітак: радзюга, радзюшка, дзяруга, посцілка...»
На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў дзяругі.
дзярýга 10, 11, 15, 16, 19, 20, 25а, 26, 29—31, 33, 34, 36, 38—40, 42, 43, 48, 54, 57, 59, 60, 61, 64, 66—70, 73—82, 84, 105, 110, 115, 116, 118, 120а, 123, 124, 127, 129, 139, 141. *дзярюга* 41, 44, 83, 85—89, 120. *дзеруга* 114, 122, 134. *дзéрýга* 113.
дзярýшка 23, 35, 52а, 56, 57, 111. *дзярýжка* 57, 59, 104.
радзюга 54, 61, 70, 118, 129, 141. *радюга* 92, 94а, 103, 126. *редзюга* 94.
радзюшка 46, 47, 49—50, 55, 62, 99—101, 107. *радюшка* 95—98, 132. *радюжка* 108, 109. *родзюшка* 137. *рядюшка* 131.
раднó 93, 95, 96, 129, 133.
пóсцілка 3, 18, 22, 45, 51, 52, 54, 61, 64, 65, 67, 71, 112, 116, 119, 121, 125, 126, 130, 140, 142. *пóстылка* 91.
пасцілка 1, 2, 4—8, 17, 24, 25, 27, 28, 32, 37, 38, 41, 49а, 63, 72, 80, 82—85, 128, 129.
прóсцілка 117, 135, 136, 138. *прóстілка* 134.
гýнька 12, 14, 127.
Адзінкавыя: *пóлка* 121. *раднянайя* 102. *раднянка* 53. *рéччыкі* 21 *(на адней ніццы ткалася раткóйе палатно, траву насіць...)*
Адсутнасць назвы: 9, 13, 90.

Карта № 192

НАКРЫВАЮЦЦА (коўдрай)

№ 1108 «Коўдрай (посцілкай) накрываюцца, апратваюцца...»
На карце супрацьпастаўляюцца назвы працэсу дзеяння накрывання коўдрай. Адказы *укрывáюцца, акрывáюцца, пъкрывáюцца* картаграфуюцца як *накрывáюцца, апранáюцца* — як *напранáюцца, надівáюцца, удывáюцца* — як *одзевáюцца.* Фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся.
накрывáюцца 1—6, 8, 9—11, 14, 16, 18, 20—23, 25—33, 36—38, 44, 47—49, 50, 52—55, 57, 59—64, 66—76, 78, 80—83, 85, 86, 92—94, 100—105, 111, 112, 115—118, 120, 121, 123—129, 136, 137, 139, 141. *накрывáюцца* 120а. *ныкрывáюцца* 7, 35, 40, 43, 79, 84. *ныкрывáюцця* 90, 91, 96а, 97, 131. *накрівáюцца* 88, 98, 113. *ныкрывáюцца* 87, 89. *накравáюцца* 8а. *накръвáюцца* 17. *накрывáюцця* 96. *нъкравáюцца* 13. *укрывáюцца* 24, 69, 77, 119, 129, 130. *акрывáюцца* 49а, 51, 65. *окрывáюцца* 96. *пъкрывáюцца* 41.
апратáюцца 56, 99. *апратáюцця* 96. *апрáтваюцца* 61.
напранáюцца 122, 142. *апранáюцца* 110, 111.
одзевáюцца 114, 133, 138. *одевáюцца* 109, 134. *адзевáюцца* 135. *адзяюцца* 104. *оде^ы^вáюцца* 108. одывáюцця 95. *надівáюцца* 94а. *надывáюцця* 95. *удывáюцца* 132.
Адзінкавыя: *окýтаюцца* 107. *пакýтваюцца* 106. *абтуляюцца* 45. *нацягваюць* 46.

Карта № 193

ПАДУШКА

№ 1109 «Я. н. падушка: падушка, подушка...»
На карце супрацьпастаўляюцца акцэнталагічныя адрозненні назваў падушкі.
падушка 1—32, 34—44, 46, 48, 52а — 57, 59—89, 99, 100, 104, 105, 110—112, 115, 116, 118—121, 123—131, 135, 136, 139—142. подушка 91, 97, 101, 106—109, 113, 114, 117, 119, 132—134, 137, 138. подуха 109 (велыка).
подушка 45, 47, 49—52, 54, 90, 92—96а, 98, 102, 103.
Адзінкавыя: ясік 50 (маленькая).
Адведзены: насапка 33.

Карта № 194

НАСЫПКА

№ 1110 «Я. н. насыпка на падушку: пернік, насыпка...»
На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў насыпкі. Лексемы *насып, насыпа* картаграфуюцца як *насыпка, сыпа, ссыпка* — як *сыпка, напе́рыч, напірныця, напе́рніца* — як *напірнач*. Фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся.
насыпка 1, 2, 4—8, 9—14, 16, 17, 21, 24—29, 31, 32, 34, 35—45, 53, 57, 59—61, 63—90, 94—97, 100—103, 105, 106, 108—111, 113—129, 132, 134—142. *насапка* 30, 112. *насып* 94а, 133. *насъпка* 8а. *насіпка* 98. *насыпа* 93.
усыпка 18, 20.
сыпка 3, 22, 47—49а, 52, 53, 56. *ссыпка* 19, 23, 50, 54, 55, 62. *ссыпа* 46, 51.
пошаўка 2, 6. *пошувка* 131. *пошыўка* 103.
пернік 43, 54.
напе́рнік 53, 99, 111, 125, 126, 141.
напірнач 92, 96, 96а. *напе́рыч* 142. *напірныця* 91. *напе́рніца* 111.
навалачка 136. *наволочка* 103, 107.

Карта № 195

НАВАЛАЧКА

№ 1111 «Я. н. навалачка: наўлечка, навалачка, пошва, пошыўка, падушнік...»
На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў навалачкі. Лексема *навуле́чка* картаграфуецца як *наўле́чка, похва* — як *пошва*. Акцэнтуацыйныя і фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся.
навалачка 1, 7, 8, 10, 11, 14, 17, 25, 29, 37, 53, 61, 62, 67, 75, 76, 81, 86, 88, 108, 111, 116, 121, 125, 127, 130, 136, 139, 140. *наволочка* 90, 95—97, 101, 103, 107, 109, 113, 114, 132—134, 137, 138. *навылычка* 35, 40, 42, 44, 83, 85, 87. *навалочка* 66, 105, 110, 124, 126, 142. *навълъчка* 12, 13, 39, 41. *навулучка* 91, 92, 117. *навълачка* 15, 32. *навалочка* 65.
навалка 7, 8а, 24, 28, 29, 33, 36, 38, 47, 49, 54, 67—69, 71, 73—75, 77, 80—82, 112, 115, 118—120, 120а, 122, 123, 126—129, 135, 141. *навылка* 30, 43, 78, 79, 84, 89. *наволка* 134.
навалака 53, 93, 135. *наволока* 94а, 96, 102, 106, 108, 109, 132. *навулука* 98. *навалъка* 9.
наўле́чка 2—6, 8а, 18—20, 22, 25а, 27, 31, 45, 46, 48, 51—52а, 53, 54, 56, 57, 59, 63, 68, 69, 70. *наўлічка* 34. *наўлычка, наўлыцка* 16. *навуле́чка* 60.
пошва 50, 53, 55, 56, 94, 99. *похва* 49а.
пошаўка 24, 25, 49а, 60, 62, 64. *пошыўка* 21, 23, 54. *пошувка* 131. *пôшыўка* 61.

Карта № 196

СЯННІК

№ 1113 «Я. н. матрац, набіты саломай ці сенам: сянік, сяднік, сяннік, саломеннік, чухляк, цюхляк...»
На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў сянніка. Лексемы *саломнянка, соломянка, соломйанка* картаграфуюцца як *саломенік, пасцеля* — як *пасце́ль*. Фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся.
сяннік 3, 5, 8а, 9, 13, 14, 16, 18, 20, 22, 26—31, 33—45, 47, 48, 49а, 51, 58, 59, 63, 67—71, 73—89, 100, 112, 115, 119, 123, 125, 136. *сінныk* 90—92, 96. *сêннік* 133. *ссіннік* 96а. *сеннік* 107. *сяднік* 40, 41, 53, 57.
сянік 1, 4, 8, 10, 11, 19, 21, 23, 32, 51, 52, 56, 66, 72, 99. *сенік* 94.
сяльнік 2, 6, 15, 17, 50, 52а, 53—55, 62, 93, 101, 104, 106, 110, 111, 118—121, 124, 126—128, 139, 141, 142. *сельнік* 114, 134, 135, 138. *сільнык* 108, 109.
сянянка 130. *сынэнка* 97. *сынянка* 96а.
саломенік 115, 116, 140. *соломенік* 114. *суломнянік* 98. *соломнянка* 94а, 95, 103, 132. *соломянка* 117. *соломйанка* 109.
цюхляк 126, 129. *цюфляк* 54, 142. *цюхвяк* 87. *чухляк* 84.
шастун 60, 105. *шестун* 107. *шостун* 113.
пасцель 16. *пасцеля* 12.
мяшок 49, 58.
Адзінкавыя: *вішанка* 122. *крыпаніца* 7. *лантух* 57. *мытрас* 40. *сцельнік* 102. *ціха* 96. *шасце́ль* 53.

Карта № 197

ЗАВЕСІЦЬ (акно)

№ 1116 «Акно запяць, завесіць, занавесіць...»
На карце паказана супрацьпастаўленне дзеясловаў па кораню і аснове. Формы незакончанага трывання картаграфуюцца як закончанага, а дзеяслоў *павесіць* — як *завесіць*.
запяць 2, 8а, 9, 14, 15, 28—30, 66, 76, 97, 110, 111, 114, 118, 119, 124, 127, 130, 141. *зъпяць* 5. *запінаць* 77, 128, 139.
завесіць 3, 6, 10, 11, 13, 16, 18—22, 25а, 26, 27, 29, 31—33, 35—38, 42, 45, 47—50, 52а, 53—59, 61—73, 75, 76, 79—84, 86—88, 99—101, 104, 106, 107, 111, 115, 116, 118, 121, 123—126, 129, 134, 135, 137, 141. *завесіці* 93, 94, 102. *завêсіць* 60, 105, 113. *завісыты* 90, 91, 96, 103, 108, 131. *завэсіць* 43, 78. *павесіць* 8, 142.
завешаць 1, 4, 7. *завешъць* 8а. *завешваць* 138. *завішуваты* 95.
занавесіць 14, 23, 25, 54, 74, 88, 117, 120, 120а, 121, 127, 136, 140. *зынавесіць* 38—40, 44, 83, 85, 89. *зънавесіць* 9, 12, 41. *занавесіте* 98. *занавешуюць* 77. *занавешыць* 15. *занавісыты* 92. *занавэсіць* 112. *зынавэсіць* 78.
закрыць 69, 116, 126, 133, 135, 141. *закрыты* 95, 96а, 108, 109, 132.
зацягнуць 17, 49, 126.
засунуць 51. *засунуты* 94а.

Карта № 198

ПАЛАВІК

№ 1118 «Я. н. палавік: ходнік ... Мн. лік: палавікі, ходнікі...»
На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў палавіка. Формы множнага ліку картаграфуюцца як адзіночнага.
палавік 1, 2, 4 (суч.), 6, 7, 8, 9, 10 (нов.), 11, 14, 17, 19, 21, 23, 25, 25а, 27, 28, 31, 36, 47, 50, 53—55, 57, 58, 60, 61, 63—68, 70—72, 73 (нов.), 74, 75, 77, 81 (нов.), 82, 86, 88, 93, 104, 105, 110—112, 115, 116, 118, 119 (нов.), 120, 120а, 121, 123—127, 129,

130, 135, 139, 141, 142. *пылавік* 16, 30, 35, 38, 40, 44, 78, 79, 83—85, 87, 89 (нов.). *пълавік* 5, 8а, 12, 13, 15, 32—34, 37, 39, 41, 42. *половік* 94, 97, 101, 102, 106, 113, 134. *половык* 95, 103, 108, 109. *пăлавік* 29. *паълавік* 80. *паловік* 122. *полавік* 136. *пôловык* 90. *пулувéк* 98. *пулувік* 91. *палавічóк* 135. *палавікі* 1—3, 4 (суч.), 7, 8, 10, 14, 36, 52а, 63, 67, 68, 70—72, 74, 75, 77, 81, 82, 86, 88, 115, 120, 121, 124, 125, 127, 129, 135, 139, 140, 142. *пылывікі* 16, 29, 35, 78, 79, 84, 85, 87, 89 (нов.). *половікі* 102, 106, 113, 117, 134. *палавікé* 53—55, 58. *половыкы́* 95, 108, 109. *палавікê* 49, 60, 61, 66. *пълавікі* 37, 80. *пълъвікі* 34, 41. *пылавікі* 30, 38. *палавікî* 105. *пôлôвыкі* 90. *половыкы́* 103. *пылъвікі* 83. *палавічкі* 135.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *пала°ўнік*

дарóжка 76, 86, 128. *дарóшка* 118. *дорожка* 138. *дарóжкі* 86, 128. *дарôжкі* 93. *дарóшкі* 76. *дорóжкі* 136. *дорóшкі* 137.

хóднік 4, 18, 20, 22, 24, 45, 48, 49а, 50 (трад.), 52, 53, 55 (рэдк.), 56, 59, 62, 94, 94а, 96, 99, 100, 103, 104 (уст.), 114, 118, 131, 132. *хóдныk* 90 (рэдк.), 92, 96а. *хóднікі* 4 (трад.), 18, 20, 22, 24, 45, 49, 49а, 51—52а, 55, 56, 59, 96, 99, 100, 103. *ходнікы* 94а, 131, 132. *хóдныкі* 90. *ходныкэ́* 96а. *хóннікі* 59. *ухóднік* 54. *ухóднікі* 54.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *ходáк* 133. *ходакі* 133.

паднóжнік 10, 11 (трад.), 26 (трад.), 83. *паднóжнікі* 10, 11.

пылатнік 89. *пылотнік* 107. *пылытнікі* 89.

Карта № 199

ХУСТЫ (значэнне слова)

№ 1120 «У якім значэнні ўжываецца слова хусты, хусце: а) хусткі... б) бялізна...»

На карце супрацьпастаўляюцца значэнні слова *хусты*.

хýсты 'хусткі' 8, 14, 31, 42, 51, 69, 74, 76, 87, 103, 120а, 121, 125—127, 133. *хýста* 23, 28, 37, 38, 52а, 66, 68, 69—73, 81, 86, 95, 96а, 118, 119, 121, 126, 127, 137.

хýсты 'бялізна' 19, 20, 58, 72, 80, 83, 97, 108. *хýсце* 45.

хýсткі 'галаўны ўбор' 1, 2, 4, 6, 8, 10, 11, 12, 24, 25, 29, 35, 42, 47, 52, 57, 72, 74, 76, 77, 80, 82, 83, 87, 112, 115, 122, 127—130, 135, 139, 140. *хýстка* 1—5, 7, 9, 13—16, 18, 22, 23, 25—27, 30—34, 37, 39, 40, 49, 52, 52а, 56, 59, 63—65, 67, 72, 73, 75, 78, 84, 86, 89, 91—94а, 96, 97, 100—102, 104, 107, 109, 110, 113—116, 120—124, 126, 127, 131—133, 136, 138, 141. *хусткы́* 94а, 96, 103, 109. *хусткі* 90, 99, 102. *хусткé* 50, 98. *хвýсткі* 44. *хўстка* 85.

платкі 'галаўны ўбор' 115, 124, 130, 141, 142.

Адсутнасць слова: 17, 21, 41, 43, 53—55, 60—62, 79, 88, 105, 106, 111, 120, 134.

Карта № 200

ПОХВА (значэнне слова)

№ 1112 «У якім значэнні ўжываецца слова похва: а) ножны, б) навалачка на падушку...»

На карце супрацьпастаўляюцца значэнні слова похва. Адказы, якія абазначаюць іншую рэалію, на карту не нанесены.

'ножны' *пóхва* 22, 23, 29, 35, 42, 44, 50, 81, 100. *пôхва* 60.

'футляр для нажа, пісталета акуляраў' *пóхва* 3 *(кінжал у похву ўкладаяць)*, 15, 32, 40 *(пóхва — куды ўкладаюць нош)*, 41, 45 *(згубіў сваю похву, акуляры няма куды схаваць)*, 46 *(куды ножны ўкладаюць ці нош)*, 49 *(там, дзе ўкладаяцца мушчынскі пісталет)*, 51 *(похва* — у чым носяць пісталет і багнэт (нож)). *пóхвачка* 32.

'навалка на падушку' *пóхва* 48 *(похву трэба папрасаваць)*, 49а. *пóшва* 56, 99. *пóшаўка* 62. *пóшыўка* 64.

Іншыя значэнні: 'пухоўка' *пóхва* 4 (пухоўкі, што растуць на балоце). 'падкоўдранік' *пóхва* 2.

Адсутнасць слова: 1, 6—14, 16, 17, 19—21, 24, 29, 30, 31, 33, 34, 36—39, 43, 47, 52—55, 57, 59, 61, 63, 65—80, 82—86, 88, 89, 91—93, 96а, 97, 101, 102, 104—107, 111, 112, 114—134, 136—139, 141, 142.

Адведзены: *пахвіна* 5, 90 а) *вечны нóжыці, футляр*, б) *нáволочка*, в) *пахвá коло клуба*, 94а *пахвы́на коло клýба в скотыны, в чоловіка*, а) *футляр, овечы нóжныцы*, б) *наволока*, 95 *пахвá каля клуба*, а) — , б) *наволочка, нáволока*, 96 *пахвá йе в чоловіка і в скоты́ны*, 98 а) *ножници, шо вечку стрêштê)*, 103 *пахвá і в людыны, і в скотыны от клýба на ныз*, а) *чыᵉхло*, б) *нáволочка*, 108. *коло клýба в чоловіка і скоты́ны пахва*, а) *чохóл*, б) *наволока, нáволочка)*, 109 *пахвá ў коровы коло клуба і в чоловіка, і в коня*, а) *чохóл*, б) *нáволока, нáволочка)*, 113 а) — б) *нáволочка, пахвá — месца паміж рабрамі і клубам)*, 135 *пахвá ў чалавêка пад рукою*, а) *нôжні — вéчкі стрыгуць*, б) *нáволока, наволочка)*.

Карта № 201

АНУЧА, ЯКОЙ БЯРУЦЬ ГАРШКІ І ЧЫГУНЫ

№ 1122 «Я. н. ануча, якой бяруць гаршкі, чыгуны з печы: атымачка, ануча...»

На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў анучы. Азначэнні пры картаграфаванні пад увагу не прымаліся.

анýча 18, 24, 26, 28, 31, 36, 37, 38, 40, 54, 56, 59, 60—67, 69, 72, 74, 76, 77, 79—82, 89 (рэдк.), 104, 105, 110, 111, 115, 116, 119, 120а, 121, 123, 124, 126, 127, 130, 135, 137, 139—141. *онýча* 96, 96а, 102, 103, 113, 134. *нýча* 101, 122. *анýча* 85. *внýча* 98. *вонýча* 136. *ôнýча* 90. *унýча* 91. *аршкавáя анýча* 52. *гаршчéчна анýча* 49. *чóрна анýча* 112. *анýчка* 33, 37, 73, 78, 125. *онýчка* 114, 131.

ганýча 49а, 52а, 53—55, 95, 97, 99, 100, 106, 108, 109. *гонýча* 92. *ганýча гаршчэчная* 45. *ганýча до горшкýв* 132. *гаршковáя ганyча* 47. *гаршкавáя ганyча* 48. *ганýчка* 133.

ганчýрка 82, 118.

трáпка 7, 10 (нов.), 11, 34, 36, 37 (нов.), 42, 43, 67, 71, 75, 77, 81, 111 (нов.), 118, 127, 129, 130, 141. *тряпка* 16, 17, 39, 41, 44, 83, 84, 86, 88, 89, 117, 120. *трўпка* 85.

трапкáч 128, 138.

атнімка 1, 7, 8, 12—14, 15, 29, 30. *адᵀнімка* 70.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *аднíміч* 54 (трад.).

атымка 9, 22, 25а, 35. *адымка* 19.

атымáлка 4, 5, 10, 11. *адымáлка* 23, 27, 57. *атамáлка* 6. *атымълка* 8а. *атымалка* 25.

атымáчка 3, 21, 22. *адымáчка* 20, 53, 58. *атымáшка* 2.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *атымáнка* 32. *адымач* 53.

гаршкóвіша 50, 93.

гаршкóўка 50. *гаршчóўка* 51.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *гаршкáнка* 68.

Адзінкавыя: *адстаўля́нка* 24. *астáўка* 26. *атварóтнік* 15. *корáн* 107. *кыря́ўка* 87. *радня́нка* 94а. *сціркa* 14. *шмáтка* 137.

Карта № 202

ПРАЛЛЯ

АЛА 895 'женщина, которая занимается прядением' пряха-pralja-prządka

На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў праллі.

прáлля 3А — 5А, 8А, 17А, 18А, 20А, 24А, 25А, 31А — 33А, 39А, 41А, 42А, 47А, 57А — 59А, 62А, 67А, 70, 115.

прáля 2А, 50А, 53А, 56А.

прáлка 35А, 36А.

прáдка 65А, 66А. *пря́тка* 43А.

пра́ха 40А, 46А, 48А, 61, 63А. *пра́ха* 6А, 7А, 9А.
папра́духа 1А, 11А, 12А, 14А — 16А, 26А, 27А, 28А, 30А. *пупра́духа* 2А.
прадзе́льніца 26А, 44А.
кудзе́льніца 10А, 28А, 29А, 49А, 50А, 50. *кудзе́льніца* 46А. *скудзе́льніца* 34А. *покудельныца* 45А.
Адзінкавыя: *сунупратка* 36А.
Адсутнасць назвы: 19А, 22А, 23А, 37А, 38А, 51А, 52А, 54А, 55А, 60А, 61А, 64А.

Карта № 203

ТКАЛЛЯ

АЛА 905 'женщина, занимающаяся тканьем' ткачиха — tkalja — tkaczka
На карце супрацьпастаўляюцца словаўтваральныя адрозненні назваў ткачыхі.
тка́ля 2А, 26А, 49А, 50, 50А, 53А.
тка́лля 3А — 6А, 8А, 12А, 17А, 20А, 23А — 25А, 31А, 32А, 39А, 40А, 42А, 47А, 58А — 60А, 62А, 67А, 70.
ткачы́ха 7А, 9А — 11А, 15А, 18А, 20А, 21А, 25А — 27А, 29А, 30А, 33А — 38А, 41А, 44А, 46А, 48А, 53А, 56А, 60А, 61, 63А, 115. *ткачеха* 43А.
тка́ха 16А, 41А, 63А.
тка́чка 27А, 66А.
тка́льня 1А, 12А, 14А, 28А.
тка́льніца 45А, 65А. *уткальніца* 57А.
Адсутнасць назвы: 19А, 51А, 52А, 54А, 55А, 61А, 64А.

Карта № 204

БЁРДА

АЛА 900 'гребень в ткацком станке для прибивания утка' бердо — brdo — płocha
На карце супрацьпастаўляюцца фанетычныя адрозненні назваў бёрда.
бе́рда 10А, 11А, 14А, 15А, 16А, 19А, 26А, 28А, 30А, 59А, 61А, 67А.
бе́рдо 27А, 28А, 43А—47А, 51А, 52А, 54А, 57А, 62А, 64А — 66А. *бе̂рдо* 48А.
бёрда 1А—9А, 12А, 17А, 18А, 20А—25А, 31А—33А, 35А—42А, 55А, 58А, 60А, 63А, 70.
бёрдо 29А, 34А, 49А, 50А, 53А, 56А, 115.
Адзінкавыя: *бярдо́* 29.

Карта № 205

ВУЗЕЛ

АЛА 1241Nsg qzъlъ узел — uzao — węzeł
На карце супрацьпастаўляюцца словаўтваральныя адрозненні назваў вузла. Лексема *ву́злік* картаграфуецца як *вузёл*, *гузлік* — як *гузёл*.
узёл 2А, 4А, 5А, 11А, 19А, 20А, 50А.
вузёл 1А, 3А, 13А, 14А, 22А, 38А, 40А, 50А, 52А. *візёл* 25А. *ву́злік* 50А.
гузёл 20А, 50А. *гусёл* 44А. *гу́злік* 50А.
ву́зел 10А, 30А, 32А, 54А, 67А. *вузіл* 42А. *ву́зял* 35А, 41А, 70А.
вузля́к 26А, 28А, 29А, 41А.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *ву́зла* 56А. *вузе́ль* 26А. *вузо́л* 46А.
Адзінкавыя: *мозыль* 43А.
Адсутнасць назвы: 6А—9А, 12А, 15А—18А, 21А, 23А, 24А, 27А, 31А, 33А, 34А, 36А, 37А, 39А, 45А, 47А—49А, 51А, 53А, 55А, 57А—60А, 61, 61А, 62А—66А, 115.

Карта № 206

НІТКА

АЛА 1232 Nsg nitь
Картаграфуюцца назвы ніткі. Лексема *ніці* пададзена як *ніць*.
ні́тка 2А—6А, 8А—41А, 44А, 46А, 47А, 48А, 49А, 50А, 50, 51А, 52А, 54А—60А, 61, 62А—66А, 70, 115. *нетка* 43А. *нытка* 45А.
ніць 10А, 27А, 46А, 61А. *ніці* 61 (мн.).
Адсутнасць назвы: 42А, 53А, 67А.

Карта № 207

АДЗЕННЕ (агульная назва)

№ 1123 «Назва адзення: а) у сукупнасці: адзенне, адзежа...» АЛА 1205 'верхняя одежда' (о. н.) одежда — odelo — ubranie
На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні агульнай назвы адзення. Як *адзёжа* картаграфуецца *адзёжа*, як *адзётак* — *адзётка*.
адзе́нне 29, 48, 54, 63, 71. *адзе́ння* 3, 8а, 18, 19, 37, 46, 77. *одзе́нне* 102. *адзе́не* 59, 62, 93. *адзе́ня* 2, 20, 49, 49а, 51—52а, 58. *адзенё* 45, 50.
адзе́жа 1, 4—9, 11, 12, 16, 17, 21—33, 35—44, 47, 50, 53, 55—57, 60, 61, 64—66, 68—70, 72—77, 79, 82, 84—86, 88, 89, 99—101, 105, 110—112, 114, 115, 117—129, 135, 139—142. *одзе́жа* 102 (б. рэдка), 106, 107, 113, 136, 137. *водзе́жа* 138. *одзе̂жа* 94—96а, 103, 104, 108, 109, 131—134. *удзе̂жа* 90—92. *вдзе̂жа* 90, 98, 132. *адзёжа* 13—15, 34, 37, 40, 67, 71, 75, 78, 80, 83, 87, 89, 116, 127, 128, 130, 140. *одёжа* 97.
адзіва́ння 10—12, 35.
адзе́ток 102. *адзе́тка* 26.
АЛА: *аде́ння* 13А, 20А. *адзе́ня* 11А, 26А, 30А. *адзенё* 29А.
адзе́жа 1А, 2А, 12А—21А, 23А—25А, 28А—32А, 35А—37А, 40А, 44А, 46А, 49А, 53А, 55А—59А, 61А—63А, 66А, 67А. *одзе́жа* 54А, 60А. *дзе́жа* 51А. *одзе̂жа* 43А, 45А, 47А, 48А, 50А—52А, 64А, 65А. *удзе̂жа* 43А. *адзёжа* 22А, 23А, 33А, 38А, 39А, 41А, 42А. *дзёжа* 39А.
адзе̂так 27А.
Адзінкавыя: *убра́нье* 50А.

Карта № 208

ВОПРАТКА

№ 1123 «Назва адзення: б) верхняе адзенне: апратка, вопратка, напратка...»
На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя і акцэнтныя адрозненні назвы верхняга адзення.
Як назва *верхняе адзе́нне* картаграфуюцца *ве́рхняя адзе́жа, ве́рхняе адзява́нне, ве́рхняе адзе́нне, адзе́жа, адзяванне, адзя́га*, як *во́пратка* картаграфуецца *о́пратка* (гл. карту № 207 «Адзенне (агульная назва)»).
ве́рхняя адзе́ння 35. *ве́рхняя адзеня* 52. *ве́рхняё адзе́ня* 62. *ве̂рхне оде́нне*. 133. *ве́рхнае адзе́не* 93. *ве́рхняя адзе́жа* 2, 4, 6, 8, 24, 29, 41, 66, 75—77, 104, 105, 136, 137, 139. *ве́рхнія адзе́жа* 1, 16, 40. *ве̂рхня одзе̂жа* 94, 94а, 96а, 103. *ве̂рхня вдзе̂жа* 98. *ве̂рхня удзе̂жа* 90. *ве́рхня одзе̂жа* 95. *ве́рхня водзе́жа* 138. *ве́рхняя адзёжа* 71, 83, 128. *ве́рхнія адзіва́ння* 12. *ве́рхняя* 25. *ве̂рхне* 96. *ве̂рхня* 131. *адзе́нне* 63, 111. *адзення* 3, 46, 48. *одзе́ння* 102, 140. *адзе́ня* 5. *адзе́жа* 7, 8а—11, 14, 17, 21—24, 25, 28, 30, 31, 33, 36—39, 42. 50, 51, 61, 69, 73, 79, 82, 101, 112—115, 117—123, 126, 135. одзе́жа 106, 107. одэжа 108. удэжа 92. адзёжа 15, 34, 37, 67, 73, 75, 78, 80, 97, 101, 116, 124, 130. *адзіва́ння* 35. *одя́га* 90.
во́пратка 23, 26, 27, 29, 48, 49а, 54, 57, 59, 60, 72, 74, 86 (рэд) 99, 110, 111, 142. *во́прытка* 85, 87. *во́прятка* 88. *о́пратка* 19, 49, 54, 62, 65, 95, 105, 109, 127.
апра́тка 5, 20, 45, 47.
напра́тка 44, 84, 86, 129.
апраніха 57, 58.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *апра́нка* 47. *во́пранка* 52а.
Адсутнасць назвы: 18 *(ка́жуць: Дай кажуха́, ярмяка́)*, 32, 56, *(кладзі кажуха́, халата́)*, 68 (спецыяльнай назвы няма), 89 (называюць па віду вопраткі). 120а (*ко́жна асо́бна)*.

Карта № 209

АДЗЕЖЫНА

№ 1208 «Я. н. адзінка адзення, адна якая-небудзь вопратка: лайно, рубіна...»
На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя і акцэнтныя адрозненні назваў адзінкі адзення. Не картаграфуюцца назвы *лайно́* ў значэнні 'дзіцячая пялёнка' 116 *(дзяце́й угóртваць, уро́дзе по́лачкі)*, 142 *(дзіця́ угóртваць)* і ў значэнні 'пасцілка' 126 *(дай, лайно́, я прыкрыю цябе)*, *рубі́на* у значэнні 'кавалак палатна' 127.
адзе́жына 12, 25, 25а, 39, 41, 51 *(адна́ адзёжына)*, 58, 60, 66, 67, 76 (рэдк.), 86, 93, 119, 121, 135. *одэ́жына* 94а—96, 103, 108, 109, 132. *одзе́жына* 102, 106. *вдэ́жіна* 98.
лайно́ 1, 2, 4—6 *(два лайны́ памы́ла)*, 7—10 *(лайно́ купі сабе́ якóя)*, 11 *(папаласка́ла тры лайны́)*, 12, 14, 15, 21 *(не́калькі лаён памы́ла дзяцём)*, 24, 28 *(лайны́ бу́ду мыць)*, 29 (мн. *ло́йны)*, 30—36, 37 (адзінка адзення, трад.), 38, 39, 40 (лёгкая адзежына), 44, 70, 73—78, 80 (адна штука бялля, *дзесяць лаён намачыла)*, 83, 85, 87—89, 120, 120а, 123, 125, 126, 127, 133—135, 139, 140. *лэйно́* 122.
лайні́на 8, 8а, 13, 68, 69, 79, 81, 82, 118, 124.
рубі́на 104, 110, 112, 113, 115 *(адна́ рубі́на)*, 116 (адна штука адзежы), 117.
лахмані́на 62. *лыхмані́на* 16.
Адзінкавыя: *шмані́на* 16. *вяшчы́на* 43. шусці́на 72. *плацці́на* 84. *шту́ка* 128. *пярмо́* 129. *узбо́й* 129. *платні́на* 138 *(памы́ла адну́ платні́ну)*.

Карта № 210

РУКАЎ

№ 1129 «Рукаў, рукаво...»
На карце паказана адрозненне ў родзе слова рукаў: рукаў м. р. і рукаво н. р. Назва *рукóў* картаграфуецца як *рука́ў*.
рука́ў 1, 4—17, 28—44, 47, 49, 50, 51, 59, 63, 65, 67, 68, 70—89, 93, 94, 101, 102, 104—107, 110—121, 123—130, 133—142. *рука́в* 90—92, 94а—98, 103, 108, 109, 131, 132. *рукóў* 45, 64, 66, 69, 122.
рукаво́ 2, 3, 18—27, 48, 49а, 52—54, 56—58, 60—62, 99, 100.

Карта № 211

КРЫСО

№ 1125 «Я. н. крысо ў вопратцы: пала, крыса, крысо...»
На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя і акцэнтныя адрозненні назвы крыса ў вопратцы.
крысо́ 30, 61, 63—65.
крыса́ 31, 34, 37, 38, 67—70, 73, 74.
кры́са 67, 69, 105, 110, 111, 115.
пала́ 1—4, 6, 10, 11, 18—23, 27, 47—49а, 52, 52а, 56, 57, 66, 70—72, 75—77, 80—82, 86, 88, 112, 116—130, 135, 139—142. *пыла́* 7, 12—17, 32, 33, 35, 36, 39—44, 78, 79, 83—85, 87, 89. *пола́* 90, 94—96, 99, 101—103, 106—109, 113, 114, 131, 134, 136, 137. *пула́* 91, 92, 98.
пало́ 51, 53—55, 62, 93, 94, 99, 100, 104.
палі́на́ 8 (трад.), 9, 24, 25а, 28. *пылі́на́* 5, 8а.
крыло́ 25, 50, 58, 60.
Адзінкавыя: *клінó* 29.

Карта № 212

ЦВІКЛЯ

№ 1132 «Я. н. клін, які ўстаўляўся ў частку рукава пад пахай: цвікля, ластаўка...»
На карце паказана лексіка-словаўтваральныя адрозненні назвы вузкай трохвугольнай устаўкі ў рукаве пад пахай. Як назва цвікля картаграфуюцца *цві́кла, цвы́кля, цвы́кла*, як назва *цві́каль — цвы́каль, цві́халь, цвы́галь*, як назва *клін — клінóк*, як назва *патпа́шнік — патпа́шкі*. Адводзіцца ад картаграфавання назва *ла́стаўка* з заўвагай: *ла́стаўка ў штана́х* (н. пп. 15, 29, 34, 93).
цві́кля 18, 19, 23, 28, 45, 49, 49а, 50, 51 *(устаўля́лі цві́клю ў па́ху)*, 52, 52а, 53, 55—58, 60, 64—68, 71, 99, 100, 104, 105, 112 (ранейшае, ушывалі ў сарочкі). *цві́кла* 22. *цвы́кля* 24 (цвы́глы), 25, 25а, 26 (трад.), 97. *цвы́кла* 27.
цві́каль 72. *цві́коль* 101. *цвы́каль* 76. *цвы́коль* 92. *цві́кіль* 20. *цві́халь* 94. *цві́хяль* 93. *цвы́гэль* 96. *цвы́голь* 103 *(цвы́глык)*.
цві́лік 69, 75, 77, 81.
цві́лька 84, 85, 87.
кві́тла 5.
клін 2 (клін пад пахай). 3 *(клін уста́ў)* 4, 7, 8, 9, 12—15, 21, 31, 33, 35—44, 48, 50 (радзей), 59, 62 *(цві́кля ў по́ртках)*, 63, 73—75, 78, 80, 84, 86—88, 102, 111, 112, 117—119, 125, 140. *клінóк* 1, 6, 20 (пазней), 29, 34, 47, 70, 90, 120. *клынóк* 94а, 108, 113, 132.
ла́стаўка 10, 11, 16, 17, 30, 32, 54, 61, 79, 82, 83, 86, 89, 94 *(клін у рукава́х)*, 116, 121—124, 126, 127, 128 *(чатырохгра́ністая* — у жаночых кашулях), 129, 130. 136. 140. 142. *ла́стіўка* 96а.
ла́стачка 117. *ла́сточка* 106.
ла́стка 98.
падру́чнік 134 *(у саро́ццы)*. *подру́чнік* 114. *підру́шнік* 133. *пыдру́чнікі* 107. *пудру́шнікі* 138.
патпа́шнік 2. *патпа́шкі* 3.
уста́ўка 110. *вуста́вка* 109.
лынды́ця 131. *лынды́ці* 91.
Адзінкавыя: *натта́чка* 31. *цэ́тлік* 115.

Карта № 213

КАЎНЕР

№ 1134 «Каўнер, варатнік...»
На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назваў каўняра.
каўне́р 1 (даўней) 2—9, 11, 13, 15, 16, 18—33, 35—43, 44 (рэдк., арх.), 45, 47—87, 89 (рэдк.), 93, 99, 104, 105, 110—112, 115, 116, 118—130, 135, 139—142. *коўне́р* 94, 101, 102, 106, 113, 114, 117, 133 (трад.), 134, 136, 137, 138.
кумні́р 90, 94а, 96, 132. *комні́р* 96а, 103.
кумі́р 92, 95, 97, 98.
варатні́к 1 (суч.), 10, 14, 17, 70, 71, 80, 86 (нов., рэдк.), 88, 125, 126, 128, 130, 141, 142. *выратні́к* 12, 13, 34, 35 (нов.), 39, 40, 41 (відаць, пазнейшае), 42—44, 79, 83, 87, 89. *воротні́к* 136.

Карта № 214

КІШЭНЯ

№ 1133 «Кішэнь, кішэня, карман...»
На карце паказаны лексічныя і акцэнтныя адрозненні назваў кішэні.
У некаторых н. пп. збіральнікі адзначылі род слова кішэнь: 40 *кішэ́нь была́ кагда́-та*, 50 *кішэ́нь* — ж. р., 68 *кішэ́нь бальшая*, 4 *кішэ́нь* — м. р., 24 *кішэ́нь падраўся*. У астатніх выпадках такія паметы адсутнічаюць. Таму слова *кішэ́нь* з паметай рода і без паметы яго наносілася на карту адным знакам.

кішэ́нь 4—8а, 13, 16, 18, 23, 24, 26, 28—30, 32, 33, 37, 38, 40, 44, 45, 47, 49, 51, 52а, 54—57, 68, 69, 73, 74, (трад.), 83, 84, 86, 87, 116, 121, 124. *кашэ́нь* 21, 22. *кяшэ́нь* 2, 3, 19, 20.
кішэ́ня 9, 10, 20, 48, 52, 52а, 53, 59—67, 71, 72, 77, 81, 87, 90—94а, 96а—108, 110—115, 117—119, 120а, 127, 129, 133—135, 137, 139—142. *кышэ́ня* 95, 96, 109, 131, 132.
кішаня́ 25, 25а, 27, 58.
карма́н 1, 11, 14, 70, 74,75 (новае), 76, 86, 88, 120, 122, 123, 126, 128—130, 135, 136, 140, 141. *кырма́н* 12, 15, 17, 34, 36, 39, 40—42, 44, 78, 83—85, 87, 89.

Карта № 215

ПАЦЯГНУТЫ (кажух)

№ 1137 «Я. н. кажух, пакрыты зверху тканінай (сукном): павалоканы, пацягнуты, пакрыты...»
На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні дзеепрыметніка са значэннем 'пакрыты, абшыты (кажух)'. Як *абця́гнуты* картаграфуецца *пацягнуты,* як *абця́гнены* картаграфуюцца *аця́гнены* і *пацягнены.*
абця́гнуты 70. *обця́гнуты* 101, 102. *аццягнуты* 110. *пацягнуты* 5, 8, 9—11, 23, 25, 26, 28, 31, 33, 36, 37, 56, 57, 60—64, 66, 67, 69, 72—77, 81, 94, 99, 100, 104, 105, 111, 112, 115, 117, 118, 120а, 124, 127—130, 137, 139, 140, 142. *пацягнутый* 1. *поця́гнуты* 113, 136. *поця́гнутый* 107. *потя́гнутый* 108. *пыця́гнуты* 34, 35. *пыця́гнутый* 8а. *поцёгнуты* 138.
абця́гняны 52а. *обтя́гняны* 97. *апця́гнены* 48, 49, 52, 59. *аця́гнены* 47. *паця́гнены* 18—20, 45, 49а, 51, 53, 54.
паця́ганы 68, 71. *поця́ганы* 133, 135. *потя́ганы* 134.
паця́гаваны 6, 24.
пакры́ты 32, 36—38, 40, 78, 80—82, 116, 118—120, 125, 129. *пакры́тый* 7, 41, 42, 44, 79, 83—87, 89. *пакрі́тый* 88.
кры́ты 7, 15, 34, 39. кры́тый 13, 14, 16, 17.
апшы́ты 93. *обшы́ты* 106, 114. *обшы́тый* 94а, 109, 132. *упшэ́тый* 98.
абвало́чаны 2, 3.
павалака́ны 25а.
Адсутнасць лексемы: 3 *(не было́ такіх кажухо́ў),* 50 *(было́ пальто́ на кажу́се, кажухі не пакрывалі),* 55, 90. *(бікеш на бара́ныцях, повпальткó на бара́ныцях),* 91 *(пальто́ на кажухо́ві),* 92, 95 *(пынджя́к на кожу́ховы ста́лы шы́ты по́сля Міколаёвськый),* 96, 103, 131 (не было такога адзення).
Спіс адзінкавых назваў кажуха, пакрытага зверху тканінай:
шва́рка 2 *(кажу́х абвало́чаны — шва́рка),* 4, 5, 8. *хутэ́рка* 21, 25 *(хутэ́рка паця́гнута ко́ртам ці шэ́рсцю). хутра́к* 23. *футра́к* 63—65. *абвалака́нік* 3. *барулі* 22. *паця́шка* 27, 62. *пакрыва́нка* 44. *кры́цік* 44. *пацягіч* 65 (нов.), *кры́тка* 80. *барча́тка* 82 (рэдк., *кажу́х са збо́ркамі ззаду, пакры́ты сукно́м). апцяга́нік* 100. *пацяга́нка* 126, 141, 142. *паця́ганка* 105. *кужу́тка* 126.

Карта № 216

ПРАРЭХ (у кашулі)

№ 1139 «Я. н. прадоўжаны разрэз у кашулі: прарэха, прарэх, праерак...»
На карту нанесены лексіка-словаўтваральныя адрозненні назвы падоўжанага разрэзу ў кашулі. Як назва *прае́рх* картаграфуецца *прае́рак,* як *разрэ́з — прарэ́з,* як *пярэ́дня — парадня́.*
Адведзены ад картаграфавання назвы *манішка* і *планка,* якія не маюць адносін да тэмы дадзенай карты.
прарэ́х 1—9, 14, 21, 23, 25, (суч.), 25а, 27, 28, 30, 31, 51, 53, 55—72, 74, 76, 80, 99, 100, 104, 105, 116, 118, 124, 126, 127, 130, 141, 142. *праре́х* 39, 79, 83, 85—87, 89. *прары́х* 78. *прорэ́х* 136. *проре́х* 96а. *пряре́х* 17.
прарэ́ха 10, 11, 81, 129, 140, 141. *праре́ха* 44, 88.
прае́рх 18, 45, 49а, 50, 52а, 54. *прае́рак* 18.
распарэ́х 110, 111, 126, 127. *распорэ́х* 122. *распаре́х* 121. *роспорэ́х* 113.
пазуха 47—49, 90, 92—96, 97, 98, 101—103, 106—109, 112—115, 120, 120а. 131, 132, 134, 135, 137—139.
во́рат 29, 33, 37, 73, 77, 82, 123, 128, 129, *во́рыт* 12, 15, 34, 35, 40—42, 84.
распо́рак 19, 20, 22, 52.
разрэ́с 26. *разре́с* 32, 36. *праре́с* 16.
пярэ́дня 24 *(на́да разрэ́заць пярэ́дню). прарадня́* 25 (трад.).
Адведзены: *манішка* 38, 91, 119, 125. пла́нка 13.

Карта № 217

ГУЗІК

№ 1143 «Я. н. прыстасаванне для зашпільвання вопраткі: а) гузік, пугаўка...»
На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назвы гузіка.
гу́зік 7, 9—11, 16, 26, 28, 29, 31, 35, 40, 41, 44, 45, 47, 48, 49а, 53—55, 60, 61, 67, 74, 77, 79, 83, 85—87, 89, 91, 96а, 101, 106, 118—120, 123, 126, 128, 129, 133, 136, 137. *гу́зык* 90, 131. *гузік* 1—6, 8, 8а, 13, 18—22, 24—25а, 27, 30, 32, 33, 35, 37, 38, 49, 50—52а, 56—59, 62—66, 68, 69, 71—73 (трад.), 75, 76, 78, 80—82, 84, 90, 94, 95, 96, 97—100, 102, 104, 105, 107—111, 114, 115, 117, 120а, 124, 127, 132, 135, 138, 139, 141, 142. *гу́зык* 95, 103. *кгузік* 23. *кгу́зік* 15, 34, 44. *ку́зік* 39, 89, 112, 113, 129, 130, 134.
гуз 93, 103, 108. *гузь* 94а.
пу́гаўка 31, 86, 116, 121, 125, 128, 129, 141. *пу́гыўка* 41, 42, 44, 70, 81. *пу́гуўка* 12, 35, 42, 80 (цяпер), 84.
пу́гавіца 9, 14, 17, 71, 88. *пу́гывіца* 40, 41, 79, 89.

Карта № 218

БІРКА (зашпілька)

№ 1143 «Я. н. прыстасаванне для зашпільвання вопраткі: б) з дрэва: бірка, учкур...»
На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назвы зашпількі з кавалачка дрэва. Як назва *гу́зік* картаграфуюцца *драўля́ны гу́зік, дзеравя́нны гу́зік, з пале́нца гу́зік, з дрэ́ва гу́зік* і *дзеравя́нны гуз,* як назва *пу́гавіца — пу́гаўка.*
бірка 4, 5, 10, 11, 21, 22, 24, 25, 29, 32—34, 36, 37, 42, 44, 55—57, 61, 65, 67, 73, 75—78, 82, 104 (устар.), 111, 119, 124, 128, 139, 142. *бірька* 17.
біру́лька 49а, 50, 52а—54, 60, 62, 99—101, 111.
біру́балка 25а. *біру́былка* 35.
цу́рка 68, 71, 105, 107, 110, 113, 132, 133.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *цару́балка* 80. *цу́рбалка* 127.
гу́зік 74. *гу́зік* 31, 90. *кгу́зік* 23. *драўля́ны гу́зік* 6. *дзеравя́нны гузік* 66. *дзеравя́ны гузік* 139, 142. *дырывя́ный гузік* 96. *дэрэвя́ный гуз* 108. *дзеравя́нны ку́зік* 130. *с пале́нца гу́зік* 27. *з дрэ́ва гу́зік* 69.
пу́гавіца 47, 141. *пу́гаўка* 86. *пу́гыўка* 87.
таўкачо́к 7, 8, 9, 14.
бу́ртачка 2, 23, 58. *бу́ртучка* 19.
бру́нтачка 3.
брызгу́ль 49, 51, 52.
кало́дачка 93. *коло́дочка* 96. *колэ́дочка* 102.
саба́чка 124, 129. *сыба́чка* 40.
па́лачка 18, 30, 70, 72, 115, 127, 134, 135. *па́лыцка* 16.
учку́р 113, 114, 120, 123, 136.
Адзінкавыя: *пупо́к* 13. *кала́чык* 48. *зашчэ́пка* 81. *зашпілька* 84. *курпэ́лэц* 94а. *бу́ркало* 95. *кры́нпаль* 109. *пу́плік* 116. *засця́жка* 118. *булдо́ўка* 123.

Карта № 219

АПЛІК

№ 1143 «Я. н. прыстасаванне для зашпільвання вопраткі: в) кручок, гаплік, гаплік...»
На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назвы кручка для зашпільвання вопраткі. Акцэнтныя варыянты ў слове гаплік *(га́плік* і *гаплі́к)* картаграфуюцца адным знакам.
аплі́к 2, 3, 5, 6, 8а—11, 13, 18—22, 25—29, 32, 33, 35, 67—69, 71, 72, 75, 76, 104, 105, 110, 111, 115, 118, 119, 126, 127.
гаплі́к 54—56, 85, 90, 91, 94, 99—102, 106, 107, 112, 114, 116, 117, 120—123, 125, 128, 133—136, 141. гаплы́к 92, 94а—97, 103, 108, 109, 131, 132. *га́плік* 120а.
аплю́к 45, 47, 52а, 53.
гаплю́к 48, 49а—51, 77, 86, 87 (трад.), 93, 130, 138—140. *гаплю́к* 49.
плік 61, 85.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *габлэ́к* 98, *га́пка* 106. *гапе́лька* 120а.
кручо́к 1, 4, 7, 8, 15, 24, 26, 30, 31, 34—42, 70, 73, 74, 78—82, 120, 124, 125, 141.
крючо́к 12, 14, 44, 83, 84, 88, 89.

Карта № 220

КНОПКА

№ 1143 «Я. н. прыстасаванні для зашпільвання вопраткі: г) кнопка, зашчаска, затшаска...»
На карце паказаны лексічныя і акцэнтныя адрозненні назвы кнопкі. Назва *шпо́нька* картаграфуецца як *шпо́нка,* назва *за́ччаска* — як *за́шчастка.*
кно́пка 1, 2, 4—6, 8, 9—17, 21, 22, 24, 25, 27—42, 44, 45, 47, 50, 54, 55, 57, 59—63, 66—71, 73—92, 95—97, 99—105, 107—109, 111—114, 117—130, 132, 134—139.
машы́нка 25а, 48—49а, 53, 58, 64, 82, 115, 116.
шпо́нка 3, 19, 52, 93, 106, 110. *шпо́нька* 131. *спо́нка* 51.
запі́нка 54, 65.
за́пінка 56, 93, 94.
за́шчастка 18. *за́ччаска* 20.
Адзінкавыя: *лу́скавка* 90.

Карта № 221

ШПІЛЬКА

№ 1143 «Я. н. прыстасаванні для зашпільвання вопраткі: д) шпілька, аграфка, булаўка...»
На карту нанесены лексіка-словаўтваральныя адрозненні назвы шпількі. Як назва *гра́фка* картаграфуецца *агра́фка.*
шпілька 1, 2 *(дай, шпільку гру́дзі зашпіліць),* 3, 5, 7, 8, 13—15, 21, 24—25а, 28, 30, 33, 35—38, 41, 42, 45, 47, 50, 54, 55, 58—61, 63—65, 67, 69, 80, 81, 83, 85, 88, 93, 94, 99—102, 104—107, 110—112, 114, 121, 122, 124, 130, 134—138. *шпі́лька* 90—92, 95, 96, 97, 103, 108, 109, 131, 132.
шпы́лька 31, 62, 66, 68, 70—78, 80, 81, 116, 119, 120, 120а, 126, 127.
шпу́лька 117, 135, 139, 141.
була́ўка 1, 9—12, 14, 16, 17, 26, 28, 29, 32, 39—42, 44, 79—85, 87—89, 118, 123, 124, 128.
гра́фка 6, 18—20, 22, 48—49а, 51—52а, 56, 57, 62, 96а. *агра́фка* 4.

Карта № 222

ЗАШПІЛЯЦЬ (на гузік)

№ 1144 «Як скажуць пры зашпільванне вопраткі на гузікі, кручкі, кнопкі: засцягнуць, зашпіліць, заплікнуць. АЛА 1207 'застегнет' (пуговицу) застегнёт — zаkорcа — zарnіе
Картаграфуюцца дзеясловы ў значэнні 'злучыць, змацаваць край адзення пры дапамозе засцёжкі'. На аснове «Матэрыялаў для слоўніка мінска-маладзечанскіх гаворак» (1974) знак *(заплікнуць)* пастаўлены ў н. пп. 21, 30 і 66, той жа знак пастаўлены ў н. п. 34 на аснове матэрыялаў «Жывога слова» (1978) і ў н. п. 44 — на аснове матэрыялаў «Краёвага слоўніка Усходняй Магілёўшчыны» І. К. Бялькевіча (1970). Знак *(зашчапіць)* пастаўлены ў н. п. 114 на аснове матэрыялаў Тураўскага слоўніка (2, 1982) і ў н. п. 141 на аснове матэрыялаў «Дыялектнага слоўніка Лоеўшчыны» (1982). Асабовыя формы дзеясловаў картаграфаваліся адным знакам: *зашпіліць* і *зашпы́ле, зашпыляя, зашчапіць* і *зашчэ́пуе, зашчэ́пне* і інш. Як *заплікнуць* картаграфуюцца дзеясловы *заплікну́ць, заплікнуцца* і *заплікну́цца,* як дзеяслоў *зашчапіць — зашчапіцца, зашчэ́пваць, зашчапну́цца.*
зашпіліць 4, 10, 19, 26, 45, 49, 49а, 50, 61, 62, 70, 106, 107, 115. *зашпіліты* 131. *зашпылы́ты* 97.
заплікнуць 34. *заплікнуцца* 44. *заплікну́ць* 10, 130. *заплікну́цца* 21, 30, 66.
зашчэпіць 114, *зашчэ́пваць* 114. *зашчапну́цца* 141. *зашчэпіцца* 136.
АЛА: *зашпіліць* 1А—5А, 8А, 10А—15А, 17А, 21А, 24А, 27А, 29А, 30А, 32А—35А, 41А, 44А, 46А, 47А, 50А, 59А, 60А. *зашпіляя* 16А. *зашпыліць* 18А, 31А, 36А, 38А, 49А, 58А, 61А. *зашпы́ле* 63А. *зашпыляя* 37А. *зашпыліты* 45А, 52А. *зашпуліць* 55А—57А, 62А, 67А. *зашпу́ліць* 67А.
засцягну́ць 6А, 7А, 19А. *засця́гніць* 9А, *зысцягну́ць* 22А, 23А, 42А.
заплікнуць 51А. *заплікне* 39А, 40А. *зыплікнуць* 25А. *зыплікáіцца* 20А.
зашчапіць 66А. *зашчыпáць* 43А. *зашчыпне́* 48А. *зашчэпне́* 64А. *зашчэ́пуе* 65А.
Адзінкавыя: *засцёбнуць* 54А.

Карта № 223

ПАПРУГА

№ 1145 «Дзягай (рэменем) падпаясацца, падперазацца...»
На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назвы рэменя. Як назва *папру́га* картаграфуецца *папру́жка,* як назва *дзя́га — дзя́жка.*
папру́га 50, 53—56, 63—69, 71, 76, 77, 94а, 99, 100, 102—104, 110, 111, 115, 116, 135, 139, 142. *попру́га* 106, 108, 109, 113, 114, 117, 131, 132. *папру́шка* 51, 105. *попру́шка* 133, 134.
рэ́мень 53, 61, 80, 117, 120—123, 125, 128, 130, 142. *рэ́мінь* 1, 7, 9, 12—17, 34—36, 38. *рэ́мянь* 74, 116. *ре́мень* 41, 42, 44, 86, 88, 89.
раміннык 90.
дзя́га 4—6, 10, 11, 21, 22, 24, 25, 27—29, 31, 35, 45, 47—49а, 52. *дзя́шка* 2, 3, 8, 8а, 19, 20, 23, 25а—27.
шыцік 93, 94. *шытык* 95—96а.

Карта № 224

ПАДПЕРАЗАЦЦА (папругай)

№ 1145 «Дзягай (рэменем) падпаясацца, падперазацца...»
Картаграфуюцца дзеясловы са значэннем 'зацягнуць па таліі папругай'. На карце паказаны словаўтваральныя адрозненні. Асобнымі знакамі нанесены на карту корань *-пераз-* і корань *-параз-* у слове падпераза́цца: *падпераза́цца* і *падпараза́цца, запараза́цца.*
падпераза́цца 36, 37, 54, 75, 116, 123, 124, 124, 135, 139, 141, 142. *патпераза́цца* 9, 18, 28—30, 37, 47—49а, 52, 53, 57—59, 61—68, 71, 73, 74, 80, 81, 100, 104, 105, 111, 112, 115, 118—120а, 122, 125—127, 129. *патпяраза́цца* 3, 20, 25, 45, 49, 50, 51, 52а, 56, 60,

69, 76, 77, 121. *патпіразáцца* 1, 2, 6, 8, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 30, 33. *падпⁱэразáціса* 93. *подперезáцца* 117. *пудпёрёзáтысь* 90. *пудпіразáцца* 140. *пудпірізáцца* 14, 41. *пыдпірізáцца* 42. *падпірязáцца* 40, 83—89. *патпірязаца* 32. *пытпірызáцца* 5, 7, 8а, 10—12, 15, 34, 35, 38, 78. *пудпырызáтысь* 92. *пудпырызáтыся* 91. *подпэрэзáтыся* 96а, 97. *потпэразáтыся* 131. *пітпэразáтыся* 133.

падпаразáцца 82, 101, 106, 128, 137. *подпаразáцца* 134. *пудпаразáцца* 138. *потпаразáцца* 113. *пудпаразáтысь* 95, 96. *падпаразáтысь* 94а. *путпаразáтысь* 95, 98.

запаразáціса 102. *запаразáтысь* 98, 103. *запаразáтыса* 108, 109, 132.

патпаясáцца 19, 20, 49а. *патпаісáцца* 16, 17. *падпаясацца* 136.

падвязáцца 54, 55, 72, 130.

Карта № 225

ВЕШАЛКА (на адзенні)

№ 1148 «Я. н. пятля для вешання адзення: гіцаль, вешалка, вяшак...»

На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назвы пятлі, на якую вешаюць адзенне. Адным знакам картаграфуюцца назвы з коранем *-пятл-*. Як *почапка* картаграфуецца *почамка.*

вéшалка 4, 6—8, 9—11, 14, 17, 23, 28—33, 36, 37, 45, 48, 49, 50, 55, 58, 60, 61, 64—70, 72—77, 80—82, 94, 99—106, 111, 112, 115—117, 119—120а, 122—130, 134, 136, 142. *вéшылка* 5, 8а, 12, 13, 15, 16, 21, 24, 25, 34, 35, 38—42, 44, 78, 79, 83—89. *вішалка* 90—92, 94а, 95, 97, 98, 108, 132.

вяшáк 19, 20, 49а, 51—54, 59. *вешáк* 93, 94, 95—96а, 114.

гіцаль 2, 25а, 27, 52а, 62, 71. *гіцаль* 57. *гіцыль* 8а. *гіццаль* 50 (трад., рэдка).

Назвы з коранем -пятл-: *пятля́* 3, 59, 63, 118, 121. *пятліца* 1. *петліца* 113. *пяцéлька* 26, 63, 84. *пэцéлька* 93. *пацéлька* 106. *патэ́лька* 18. *пятлічка* 70. *пятлéйка* 56. *пэтлéйка* 107, 135. *пэтлéчка* 135. *пятліна* 47.

почапка 22, 25. *почамка* 58.

гапéлька 117. *гапэ́лька* 109.

Адзінкавыя: *посілка* 69 (даўн.). пýто 133.

Карта № 226

СПОДНІКІ

№ 1149 «Я. н. сподняя штаны: порткі, падштанікі, майткі, ісподнікі...»

На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назвы споднiх штаноў і адрозненні ў націску слова порткі: *порткі* і *партκí.* Як назва *споднія штаны́* картаграфуюцца назвы *ніжнія штаны́* і *штаны́,* як назва *нагавіцы* — назвы *спóлнія нагавіцы і ніжнія нагавіцы,* як назва *ганавіцы* — назвы *спóднія ганавіцы* і *анавіцы.*

спóднія штаны́ 4, 24, 30—33, 35, 36, 57, 64, 67, 69, 71, 72, 75—77, 79, 81, 115, 117, 119, 121, 122, 124, 126—128, 130, 135, 139, 141, 142. *спóднія штанэ́* 66. *спóдніе штаны́* 113, 114, 134, 136, 137. *спóдні штаны́* 133. *іспóднія штаны́* 13, 26, 27, 37, 68. *ніжнія штаны́* 37, 38, 70, 73, 80, 112, 120. *ніжніё штаны́* 8. *штаны́* 1, 7, 8а. 25а, 28, 29, 35, 87, 97.

спóднікі 21, 75, 82—85 (трад.), 86, 88, 89, 129. *спóннікі* 74. *іспóднікі* 8а, 10—12, 17, 41, 42, 44, 123.

падштáнікі 14, 88, 137, 140, 141. *падчтáнікі* 142. *патштáнікі* 2, 9, 22, 24, 125. *пытштáнікі* 5, 8а, 15, 16, 34, 39, 40, 83, 85, 89 (рэдк.). *пачтáнікі* 21. *паштáнікі* 6, 81.

нагавіцы 99, 102, 104, 105. *нагавіці* 92. *наговіцы* 107. *ноговіцы* 106. *нагавэ́цэ* 96а. 98. *спідні нагавы́цы* 96, 103, 108, 132. *спідныі нагавы́цы* 109. *спудні нагавы́ці* 91. *спýдні нагавы́цы* 94а. *спю́дні нагавы́ці* 90. *ніжныя ноговіцы* 101.

ганавіцы 45, 50, 51, 52а, 55, 58 (трад.), 100, 104. *спóдніе ганавіцы* 93. *спýдні ганавіцы* 94. *спыдні ганавы́ці* 95. *анавіцы* 47—49.

порткі 3, 18—20, 35, 37 (устар.), 49а, 53, 54, 56, 57 (трад.), 59—63, 65, 116, 121, 139. *парткí* 69, 75, 81, 118, 128.

мáйткі 20, 49а, 50 (рэдк., трад.), 57 (польскае).

Адзінкавыя: *гáці* 52. *пудóднie* 138.

Карта № 227

ПРАРЭХ (у спodніках)

№ 1153 «Я. н. разрэз у штанах: кятурка, шырынка, прарэх. кракавіна...»

На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назвы разрэзу ў споднiх мужчынскiх штанах. У словах *распорка* і *прарэ́зка* адзначаны акцэнтныя адрозненні: *распорка* і *рóспарка, прарэ́зка* і *прóразка.* Як назва *прарэ́х* картаграфуюцца *прарэ́ха, прарэ́шка* і *прэ́рах,* як назва *кятýрка* картаграфуецца *квятýрка,* як назва *прóразка* — *прарэ́зка,* як назва *пáзуха* — *пáзушка.*

прарэ́х 1, 2, 9, 17, 23, 26—28, 31, 35, 37, 54, 55, 57, 59, 61—70, 72, 74—76, 78, 81, 99, 115, 116, 118, 126, 127, 129, 130. *прарéх* 13, 14, 39, 85, 88. *прарʸⁱэ́х* 93. *прорэ́х* 94, 136. *прарэ́ха* 120а. *прарéха* 44. *прарэ́шка* 137. *прэ́рах* 49а.

праéх 115. *проéх* 117.

распарэ́х 110, 119, 121, 126. *распорэ́х* 122.

правéрх 49а.

вóрат 14, 29, 30, 32, 33, 37, 73, 77, 82, 123, 128. *ворыт* 12, 15, 34—36, 40—42.

выратóк 84, 86.

выратнік 89.

крэ́сла 71, 104, 139. *крэ́сло* 53, 56, 60, 105, 111, 112, 137.

кятýрка 1—5, 8, 8а, 18. *квятýрка* 7.

крок 3, 6, 9, 21, 24, 25а.

шырынка 4, 10, 11, 16, 80, 94, 94а, 125, 140. *шырінка* 41, 79, 83, 85.

распорка 47, 49, 132. *роспорка* 90, 91, 108, 113. *руспірка* 92.

распорак 19, 52.

рóспарка 95—97, 133. *рóспурка* 98.

прарэ́з 127. *прорэ́з* 134.

прóрэска 101, 102, 106, 109, 114, 135. *прóраска* 100. *прорэ́зка* 107.

разрэ́з 125.

пазýха 120, 131, 141. *пáзушка* 100.

клін 20, 22, 25, 48, 50, 51, 52а, 58.

Адзінкавыя: *усéсла* 87.

Карта № 228

ПАШЫРЭННЕ СЛОЎ *ПІНЖАК, ШВАРКА*

№ 1157 «Я. н. кароткая верхняя мужчынская вопратка без падкладкі: а) з дапамтканага сукна: сярмяжка, кафтан, кулёк, світка, б) з фабрычнага матэрыялу: пінжак, жакетка...»

На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назваў пінжака, якія шыўся з даматканага сукна або фабрычнага матэрыялу, і пашырэнне слова *шварка* — назвы кароткай верхняй мужчынскай вопраткі з падкладкай на кудзелі або на ваце. Адным знакам нанесены на карту фанетычныя варыянты слова пінжак: *пінжáк, пінджáк, піжáк, спінжáк, бінджáк.* Як назва *жакéтка* картаграфуецца назва *жакéт.* На аснове матэрыялаў СП—ЗБ (5, 1986) знак (шварка) пастаўлены ў н. пп. 1,3, 8а, 23.

Адводзіцца ад картаграфавання слова *жалéтка* з заўвагай інфарматара *«жалéтка была на ваці з рукавамі, цяпер называюць куквáйка»* і слова *кітлік* — памянш. форма ад кіцель?

пінжáк 1, 2, 5, 7, 19—12, 14, 16, 17, 24, 25, 27—29, 31—33, 40, 44, 54, 61, 65 (нов.), 73, 74, 79 (рэдк.), 80, 83, 88, 89, 97, 99, 102, 106, 120а. *пінджáк* 9, 13, 15, 30, 35, 37—39, 41—42, 50, 55, 75, 78, 82, 85, 86, 90, 94, 94а, 96. *пынджя́к* 95. *пынджáк* 96а. *піжак* 76, 77. *бінджáк* 69, 81.

марынáрка 3, 18—20, 22, 25, 52, 92, 98.

мананáрка 23, 58.
манáрка 49, 49а, 51, 52а.
летнік 81 *(лéтнік — бінджáк)*, 125 *(пінжáк і лéтнік — тое самае)* 126, 128 *(лéтнік сукóнны)*, 130, 135, 139, 141, 142.
жылéтка 81, 84, 85, 87, 122.
палятýнька 59.
Адведзены: *жалéтка* 8. *кітлік* 60.
швáрка 1—3, 4 (на кудзéлі і на вáці, бывáя і на кажухý), 8 (на *кудзéлі і на вáце, і з ткáнага і куплёнага)*, 8а, 23.

Карта № 229

СВІТА

№ 1157 «Я. н. кароткая верхняя мужчынская вопратка без падкладкі: а) з даматканага сукна: сярмяжка, кафтан, кулёк, світка...» № 1160 «Я. н. доўгая верхняя мужчынская вопратка без падкладкі: а) з даматканага сукна: армяк, чухмень, бурнос, сярмяга, світка...» № 1200 «Я. н. верхняя жаночая вопратка кароткага памеру з саматканага сукна: каротчык, сярмяжка...» № 1205 «Я. н. верхняя жаночая вопратка доўгага памеру з саматканага сукна: сярмяга, світка, казакін...»

На карце паказана пашырэнне слоў *світка, світа, світына, світно,* якія абазначаюць мужчынскую і жаночую верхнюю вопратку рознай даўжыні — да калена або да пят. «Даўжыня суконнай і палатнянай адзежы вызначаецца не столькі матэрыялам і пакроем, колькі мясцовымі традыцыямі і ў некаторай ступені адрозненнем па полу... Наогул у беларусаў не было рэзкай розніцы паміж мужчынскай і жаночай верхняй адзежай. Адрозненні... наглядаліся толькі ў асобных дэталях крою і месцы ўпрыгожванняў» (Л. А. Молчанова. Материальная культура белорусов. Мн., 1968, с. 152). Наш матэрыял з'яўляецца сцвярджэннем гэтага. Да карты дадаецца спіс адзінкавых назваў мужчынскай або жаночай верхняй вопраткі рознай даўжыні, якія сустрэліся ў матэрыялах, сабраных для ЛАБНГ.

№ 1157: *світа* 69, 72 *(карóткая, да калéна)*, 74, 113, 116, 117 *(дóўга)*. *свúта* 96а.
світка 10, 11, 27, 31, 32, 37 (без падкладкі), 39, 44, 52а, 59 (уст.), 61, 63—65, 68, 71, 75—77, 80—83, 84 (з сукна), 85—89, 102, 104, 111, 112 *(шúлі з чóрнага сукнá)*, 114, 115, 118, 120а—123, 126—128 (трад.), 129, 130, 133, 134, 135 *(з забóрамі)*, 137, 138 (кароткая), 140, 142.
свúтына 91.
світнó 101.
№ 1160: *світа* 20, 63, 66, 68, 70—72, 113, 115—117, 121, 122, 136, 141. *свúта* 96, 96а, 97.
світка 37, 61, 64, 73 (доўгая, з саматканага сукна, ніжэй кален, без падкладкі), 74, 79, 81, 86, 87, 104 *(дóўгая з даматкáнага сукнá, з таўкачыкамі, са зборкамі, вýсікамі — клінáмі збóку)*, 106, 120, 120а, 125, 126, 130, 133—135, 137, 138 (доўгая мужчынская вопратка без падкладкі), 140. *свúтка* 94а *(дóвгая)*, 95, 103, 108 *(тáлія ныжэ́й, в клынкú і в вусú)*, 109 *(з тáліяй, збóку клінú — вусú звáлы)*, 132 *(з тáліяй)*.
свúтына 90, 92.
світнó 101 *(дóвгае)*.
світно 93.
№ 1200: *світа* 63, 72, 77, 106, 122, 126.
світка 37, 42, 44, 67 *(світкі насіла шля́хта)*, 75—77, 82, 86, 113, 116—118, 119 (кароткая з саматканага сукна), 121, 123, 127, 134, 135, 137.
№ 1205: *світа* 19, 20, 25, 66, 70—72, 112, 114—116, 121, 127, 133, 140.
світка 1, 6 (з сівога, пераважна, сукна), 7—8а, 25, 26 *(світка, як пальтó цяпéр)*, 27, 30, 31, 34, 37, 44, 54, 57, (уст.), 58, 61, 62, 67 *(насіла шля́хта)*, 73 *(з саматкáнага сукнá, былі бéлыя і шэ́рыя, абшывáлі кармáны)*, 76, 78, 79, 80 *(бéлыя, шэ́рыя, з крáсным пóясам, прыхóдзілі з-за Дняпрá, у нас цяпéр не пóмняць)*, 81 (трад.), 82—89, 94, 102, 106, 111, 113, 117, 118, 120, 123, 124 (доўгая з саматканага сукна), 126, 129, 130, 134—141. *свúтка* 95, 108, 109.
свúтына 90, 92.
Адзінкавыя: *світнó* 101.
свúтно 94а (з таліяй).

Спіс адзінкавых назваў мужчынскай або жаночай вопраткі:
катáнка 25 *(нажýтка і катáнка — аднó і тóе ж)*, 66 *(і с сукнá шúлі, перабрóскі (хвáлды) у катáнцы, жанóчая вóпратка)*, 94а *(свúтка довга;* мужчынскае адзенне).
капóта 50 (доўгая мужчынская вопратка), 64 (жаночая вопратка), 105, 114.
шыря́к 41 (і жаночая, і мужчынская вопратка), 44.
жупáн 48 (гл.: «Матэрыялы...» Сцяшковіч Т. Ф., с. 163), 102 (мужчынская доўгаполая вопратка), 105 *(у зборáчку, былí другóга цвéту)*.
кабáт 94а *(з рукавáмі)*, 133 (трад.).
лéтнік 53 (кароткая жаночая вопратка).
гіцмáн 57 *(як лéтні жанóчы халáт, вéльмі даўнó насілі, лéдзь пóмняць)*.
карóтчык 125 *(ранéй насілі)*.
кудзéльнік 53 *(зімняя вóпратка, ранéй шúлі)*.
клачáнка 139 (раней)
ангéрка 35 (жаночая вопратка). *аленгéрка* 51 (суконная мужчынская вопратка).
палітóн 64, 65 (даўгаполая жаночая вопратка).
сэрдáк 109 (жаночая вопратка).
шушпáн 58 (даўгаполая мужчынская вопратка?).
бравэ́рка 105 (з фабрычнага сукна).
апраніха 20, 57 (уст.), 58 *(бес падбóю)*.

Карта № 230

ПАШЫРЭННЕ СЛОЎ *КАФТАН, КУЛЁК, СЯРМЯЖКА* І ІНШ.

№ 1157 «Я. н. кароткая верхняя мужчынская вопратка без падкладкі: а) з даматканага сукна: сярмяжка, кафтан, кулёк, світка...»
№ 1200 «Я. н. верхняя жаночая вопратка кароткага памеру з саматканага сукна: каротчык, сярмяжка...» № 1205 «Я. н. верхняя жаночая вопратка доўгага памеру з саматканага сукна: сярмяга, світка, казакін...»
Картаграфуецца пашырэнне слова *кафтáн* — назвы кароткай верхняй мужчынскай і жаночай вопраткі без падкладкі, слова *кулёк* — назвы мужчынскай кароткай верхняй адзежы без падкладкі, слова *сярмя́жка* — назвы кароткай верхняй мужчынскай і жаночай вопраткі, слова *сярмя́га* — назвы верхняй мужчынскай і жаночай вопраткі доўгага памеру і слова *паддзéўка* — назвы верхняй мужчынскай вопраткі з даматканага або куплёнага сукна даўжынёй да калена. У н. п. 29 знак *(каптáн)* пастаўлены на аснове адказу на пытанне № 1160 «Інструкцыі...». На аснове матэрыялаў СП-3Б (2, 1980) знак *(кулёк)* пастаўлены ў н. п. 8 *(кулёк* — кароткі суконны пінжак). Адным знакам картаграфуюцца фанетычныя варыянты: *сярмя́га, сярмáга, сырмня́га, сырнéга*. У н. п. 100 знак *(сярмя́га)* пастаўлены на аснове матэрыялаў СП-3Б (5, 1986), у н. п. 22 знак *(сярмя́жка)* пастаўлены на аснове тых жа матэрыялаў.
№ 1157 *кафтáн* 45, 53. *каптáн* 20—24 *(парцяны)*, 25, 48—50, 52—54, 56, 62, 90, 99, 100, 107.
№ 1200 *каптáн* 27, 57, 60, 62, 69 *(кужэ́льны)*, 90, 94 *(бáбскі)*, 99.
№ 1160 *каптáн* 29.
кулёк 1 *(ярмя́к быў дóўгі, кулёк карацéйшы)*, 4 *(кулёк без патклáткі)* 5, 6, 8, 8а, 28, 29, 33—36, 37 *(вышэ́й калéна)*, 58 *(са склáткай унізе)*, 73 (уст. *кулёк* — кароткая вопратка без падкладкі).
№ 1157 *сярмя́шка* 47, 57 (уст.), *сермя́шка* 2. *сірмя́шка* 7, 83.
№ 1200 *сярмя́шка* 46, 54. *сярмя́жка* 14. *сірмя́шка* 26, 83. *сірмя́жка* 16, 42. *сірьмя́шка* 85. *сермя́жка* 17, 94. *сырмня́шка* 96.
№ 1205 *сярмя́шка* 19—21 *(сярмя́шка карóткая)*. *сырмя́шка* 2. (да калена, суконная). *сірмя́шка* 8а. *сірьмя́шка* 83.
№ 1157 *сярмя́га* 54, 58, 81. *сірмя́га* 30, 42. *сэрнéга* 98.
№ 1200 *сярмя́га* 30, 58. *сірмя́га* 78. *сэрмя́га* 97. *сэрня́га* 96а.
№ 1205 *сярмя́га* 47, 48, 53 (трад.). 54—56, 59, 60, 62. *сермя́га* 9 (доўгая, с сукна), 22 *(на кажухý надзявáлася)*, 51 *(с свайгó сукнá)*, *сірмя́га* 10, 11, 16, 32, 42. *сырмя́га* 99, 103 (рэдк.). *сэрмя́га* 97. *сырмня́га* 96. *сэрнéга* 98. *сярмáга* 99.
паддзéўка 115. *патдзéўка* 112. *падзéўка* 67 *(з куплёнага сукна да калéна)*, 71 (шылі з даматканага сукна).

Карта № 231

ПАШЫРЭННЕ СЛОЎ *АРМЯК, БУРНОС, ЛАТУХА*

№ 1160 «Я. н. доўгая верхняя мужчынская вопратка без падкладкі: а) з даматканага сукна: армяк, чухмень, бурнос, сярмяга, світка...» № 1205 «Я. н. верхняя жаночая вопратка доўгага памеру з саматканага сукна: сярмяга, світка, казакін...»

На карце паказана пашырэнне слоў *армя́к (ярмя́к), бурно́с, лату́ха* — назваў даўгаполага мужчынскага і жаночага верхняга адзення з даматканага сукна. У н. п. 18 знак *(бурно́с)* пастаўлены на аснове матэрыялаў СП-ЗБ (1, 1979).

№ 1160: *армя́к* 1 (быў до́ўгі), 3, 5—17, 24 *(даўгі́, с сукна́)*, 25, 29—32, 33 *(даўгі́, без капюшо́на)*, 34—36, 38—42, 44, 75—79, 80 *(з сукна́, даўгі́ мо́жа быць з башлыко́м)*, 81—85, 87, 88, 118, 119 *(даўгі́, без падкла́дкі, ніжэ́й кале́на)*, 124, 126. *ырмяк* 89. *ярмя́к* 3, 18. *ермя́к* 2, 52. *ірмя́к* 4 *(біс капюшо́на)*.

№ 1205: *а́рмяк* 13, 24 *(кауне́р і кішэ́ні апшыва́лі плюшам)* 28, 33, 36, 38, 41 (мужчынскае і жаночае адзенне).

ярмя́к 3.

№ 1160: *бурно́с* 7, 18, 19, 20 *(світа, бурно́с* — адна і тая вопратка), 21 (трад.), 22, 48, 49а, 50, 52—54, 57 *(до́ўгая світка)*, 58, 60—62, 100, 104 (доўгі, з даматканага сукна, без падкладкі).

№ 1205: *бурно́с* 4, 6, 9, 20, 23, 25а *(быў ба́пскі, даўгі́, як пальто́)*, 26, 29, 54, 58, 100, 104 (доўгая вопратка).

№ 1160 *лату́ха* 96—98, 131.

Карта № 232

ПАШЫРЭННЕ СЛОЎ *БУРКА, ХАЛАТ, ЧУХМЕНЬ* І ІНШ.

№ 1160 «Я. н. доўгая мужчынская вопратка без падкладкі: а) з даматканага сукна: армяк, чухмень, бурнос, сярмяга, світка...»

На карце паказаны лексічныя варыянты назвы доўгай (да пят) верхняй мужчынскай вопраткі без падкладкі з башлыком. Адным знакам картаграфуюцца фанетычныя варыянты: чухме́нь, чукме́нь, чакме́нь, чахме́нь.

бу́рка 4, (с капюшонам), 5 *(з башлыко́м)*, 6, 8а, 23 *(с каптуро́м, на кажу́х надзява́лі)*, 25а—27, 45, 48, 49а, 51, 54, 56, 57, 59, 63, 66, 69, 93, 94а, 95, 96, 102, 103, 107—109, 111, 112, 114, 133.

хала́т 52а, 53, 56, 59, 62, 65, 67, 104, 105, 110.

чухме́нь 82, 86 (без та́ліі, з чахло́м на галаву́), 123, 128 (з башлыко́м). *чукме́нь* 84. *чакме́нь* 126. *чахме́нь* 129.

насо́ў 7, 21, 28.

Карта № 233

ПАШЫРЭННЕ СЛОЎ *НАЖУТКА, КУРТКА, САЧАК* І ІНШ.

№ 1200 «Я. н. верхняя жаночая вопратка кароткага памеру з саматканага сукна: каротчык, сярмяжка...» № 1203 «У якім значэнні ўжываецца слова нажутка?» «№ 1205 «Я. н. верхняя жаночая вопратка доўгага памеру з саматканага сукна: сярмяга, світка, казакін...»

На карце паказана пашырэнне слоў нажутка, куртка, сачак — назваў верхняй жаночай вопраткі кароткага памеру і слова ясёнка — назвы асенняга жаночага паліто. У н. п. 53 знак (нажу́тка) пастаўлены на аснове матэрыялу «Народнага слова» (1976), у н. пп. 27 і 58 — на аснове матэрыялаў СП-ЗБ (3, 1982). У н. п. 54 знак (ясёнка) пастаўлены на аснове «Матэрыялаў да слоўніка Гродзенскай вобласці» Т. Ф. Сцяшковіч, у н. п. 50 — на аснове матэрыялаў «З народнага слоўніка» і «Жывога слова» (1978), у н. пп. 59 і 99 — на аснове матэрыялаў («Жывога слова»). Як назва *ясёнка* картаграфуюцца *ясёнтка* і *асёнка*.

нажу́тка 2 *(нажу́тка на патклáцці, а бываі́ць біс паткла́ткі; кофта)*, 3 *(нажу́тка — як свэ́тар, на блю́ску надзява́лі, кяшэні на патшыў́цы)*, 4 (кофта, трад.), 5 (кофта, блузка лёгкая), 6 (кароткая верхняя вопратка на падкладцы), 19, 21, 22 *(блу́ска, на кашу́лю мо́жна надзе́ць нажу́тку)*, 23 (кароткая жаночая вопртака), 24 (кофтачка верхняя, кароткая, носяць паверх спадніцы), 25 *(каро́ткі капта́н с тка́нага паласуке́нка, а цяпе́р на куплёную жаке́тку нажу́ткай заву́ць)*, 27 *(нажу́тка — жакéт на паткла́тцы)*, 47 (кароценькая кофтачка), 48 (адзенне без рукавоў), 49 *(нажу́тка, як са́чык, ку́ртачка, накладая́цца на суке́нку)*, 49а *(каро́ценькая з фа́ндачкамі, суко́нны пінжачо́к)*. 51 (шырокая верхняя вопратка без падкладкі), 52 *(з шарачку́ шы́лі нажу́ткі і па́куля ўло́жуць)*, 53 (летнік з даматканага сукна), 57 *(нажу́ткі* былі з матэрыялу; уст.), 58 *(нажу́тка — блю́ска шыро́кая, бес та́ліі, с свайго́ палатна́)*, 59 *(нажу́тка — як ко́фта, наве́рх на суке́нку адзява́лі, без рукаво́ў, мо́жна зашпілі́ць і не зашпілі́ць, цяпер называ́юць разлята́йкі)*.

ку́ртка 1, 5, 7, 13, 15, 25а, 29, 33, 35—37, 40, 68, 71, 73 (з белага саматканага сукна, на свята), 79 *(каро́ткая с фа́лдамі ніжэ́й та́ліі, бес паткла́ткі)*, 80, 92, 102, 118, 127, 128, 130, 132.

ку́рточка 95 (трад.), 96, 98, 102, 103, 109.

ку́рта 5, 95 (трад.), 101, 106, 109.

ку́рцік 104 *(каро́ткая, с сукна́)*.

са́чак 3, 4 *(жыке́тка;* сучасн.), 18, 20, 22, 49, 49а, 51, 52, 59 *(ку́ртка з сукна або плю́шавая на падшэ́ўцы і на ва́ця, ку́пленая і шы́лі са́мі)*. *са́чык* 2, 5, 11, 50, 52а, 54, 55, 131.

сачо́к 7, 8а, 10, 11, 19, 23, 24, 58, 65, 93 (без ваты), 124, 133 (нов.), 141.

сак 12, 129.

ясёнка 3, 4 (асенняе паліто без падкладкі), 18 (з саматканага сукна, шылі без ваты), 19, 20 *(асе́ння пальто́, насі́лі і жанчы́ны і мужчы́ны)*, 22 (халаты суконныя, як ясёнкі), 24, 45, 45, 48, 49 *(пала́ бру́дная ў ясёнцы)*, 49а, 53, 59, 90, 99. *ясёнтка* 54. *асёнка* (асенняе паліто).

Карта № 234

КАЖУШОК

№ 1157 «Я. н. кароткая верхняя мужчынская вопратка без падкладкі: в) з аўчын: паўшубак, кажух...»

На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назвы кароткай верхняй мужчынскай вопраткі з аўчыны. Як назва *кажушо́к* картаграфуецца *кажуша́нкі*, як назва *паўшу́бак — палушу́бак*.

кажу́х 2—4, 10, 11, 18, 20, 22, 23, 25а—28, 30, 31, 33, 37 (нядоўгі), 38, 45, 48—49а, 51—54, 56—59, 61—66, 68—70, 72—77, 80, 99, 100, 104, 105, 111, 118, 120а, 121, 123, 125—127, 129, 137, 139, 142. *кожу́х* 101, 102, 107, 113, 117, 133, 134, 136, 138.

кажушо́к 135, 141. *кожушок* 114. *кажуша́нкі* 130.

кажу́шак 55. *кожу́шок* 90—92, 94, 95—97, 103, 106, 108, 132.

паўшу́бак 3, 6, 8, 9, 21, 24, 29, 33, 37, 67, 70, 71, 76, 80, 110, 112, 115, 119, 139, 141, 142. *паўшу́бок* 135. *паўшу́бык* 5, 8а, 15, 32, 34—36. *палушу́бак* 1, 7, 14, 17, 79, 81, 82, 124, 128. *пулушу́бык* 12, 13, 16, 39—42, 44, 83—88.

Карта № 235

КАЖУХ

№ 1160 «Я. н. доўгая верхняя мужчынская вопратка без падкладкі: б) з аўчыны: кажух, шуба, тулуп...»

На карце паказаны лексічныя адрозненні назваў доўгай мужчынскай вопраткі з аўчын. Асобным знакам адзначана перасоўванне націску ў слове тулуп: тулу́п і ту́луб. На карту нанесена слова казачы́на — назва верхняй жаночай вопраткі доўгага памеру: на аснове адказаў на пытанне № 1205 «Інструкцыі...»

У н. пп. 114 і 132 знак *(козачы́на)* пастаўлены на аснове матэрыялаў «Тураўскага слоўніка» (1982).

№ 1160: *кажýх* 1—3, 5—11, 18—31, 33—37, 45—73, 75, 77, 78, 80, 81, 83, 84 (рэдк.), 88, 93, 94, 99—101, 104, 105, 110—112, 116—118, 120, 120а, 121, 128—130, 135 *(з забóрамі),* 136, 137, 139—142. *кожýх* 90, 95—98, 102, 106—109, 113, 114, 122, 131—134, 136, 138. *кужýх* 92.

тулýп 15, 16, 29, 85 *(пыдарóжны),* 38, 44, 57, 75, 76, 83—85, 88, 115, 120а, 123, 124, 126, 127, 142.

тýлуб 95 (нов., з 20-х гг.), 96. *тýлóб* 102, 103, 108, 135 *(без забóру).*

шýба 1, 12—14, 16, 17, 31, 39—42, 44, 79, 83—87, 89, 123, 136, 137, 141 (рэдк.).

№ 1205: *казачына* 114, 122 *(кажýх з забóрамі кругóм),* 127 (кажух), 129, 132, 135. *казачіна* 134.

казáк 117 *(пошéй казакá з двумя́ заклáдачкамі).*

Карта № 236

НАДЗЕЦЬ (кашулю, штаны)

№ 1142 «Кашулю, сарочку, накласці, надзець...» № 1151 «Штаны надзець, накласці...» № 1210 «Як скажуць пра адзяванне: а) кашулю, кофту, спадніцу: надзець, накласці, злажыць...»

Картаграфуюцца дзеясловы са значэннем 'надзець кашулю, штаны, спадніцу...' На карце паказаны словаўтваральныя адрозненні.

№ 1142, 1151: *надзéць* 1—18, 21, 23—42, 44, 57—61, 63, 64, 66—89, 110—112, 115—130, 135—142.

злажыць 49а—53, 55, 56, 59, 60 (трад.), 99, 105. *злажыці* 93. *злажыты* 94а. *злóжыць* 102. *злoжыты* 90, 95, 96, 103, 108.

налажыць 20, 54, 62. *наложыць* 106. *наложыці* 107. *наложыты* 96, 96а, 108, 109, 131, 132. *налужыты* 92. *наложіць* 113. *налужэтэ* 98.

наклáсці 19, 22, 45, 49, 52, 54, 65, 94, 100, 101, 104, 105, 114, 113. *наклáсті* 134. *наклáсты* 97.

склáсці 51 *(складзі сарóчку!).*

одя́гнуты 91.

№ 1210: *надзéць* 1—18, 21, 23—42, 44, 57—59, 61, 63—89, 110—112, 115—130, 135—142.

злажыць 45, 47, 49а, 50, 52а, 53, 55, 56, 59, 60, 99, 104—106. злажыці 93. *зложыці* 101, 102. *зложыты* 90, 94а—96, 98, 103, 108 *(радзей).*

налажыць 106, 107, 114. *наложыты* 108, 109, 131, 132. *налужыты* 92. *наложэты* 96а, 98. *наложіць* 113.

наклáсці 19, 20, 45—49, 52, 54, 56 (трад.), 62, 93, 94, 100, 114, 133, 134. *наклáсты* 97.

склáсці 47, 51.

Адзінкавыя: *одя́гнуты* 91.

Карта № 237

АПРАНУЦЬ

№ 1210 «Як кажуць пра адзяванне: б) кажух, паліто апрануць, надзець, накласці...»

На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні дзеясловаў са значэннем 'надзець верхнюю вопратку'.

надзéць 1, 2 *(усякую адзéжу),* 3, 5—18, 21, 24, 25а, 28—44, 48, 59, 63, 66, 68, 70—89, 112, 116—130, 135—142.

одягáты 91, 92, 96а.

одынýты 103.

апранýць 4 (надзець верхнюю адзежу), 9, 19 (трад.), 20, 23 *(кажухá апранýць),* 24, 25, 26, 29, 45 *(апрáнвайса дóбро),* 46, 50, 53—55, 57—59, 61, 64, 65, 67, 69, 94, 99, 100, 104—106, 110, 111, 115. *опранýты* 95, 96, 109, 114, 133, 134. *опренýты* 97.

напранýць 27, 47, 49.

злажыць 49а, 51, 52, 53, 56, 60, 62. *злажыці* 93. *зложыці* 101, 102, 107. *зложыты* 90, 94а, 98, 108, 113, 132.

Адзінкавыя: *накрыць* 52а.

Карта № 238

АПРАНУТЫ

№ 1210 «Як скажуць: апрануты, адзеты...»

На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні дзеепрыметнікаў са значэннем 'адзеты ў якую-небудзь вопратку'. Адным знакам нанесены на карту ўтварэнні: *адзéты* і *надзéты.*

адзéты 9, 12, 14, 17, 18, 21, 24, 30—32, 36, 37, 40, 51, 52, 60, 62, 63, 73, 80, 120а. *одéтый* 103. *надзéты* 28, 29, 33, 41, 43, 44, 68—71. 74—77, 81, 82, 85. *надзéтый* 16, 83.

одя́гняный 90—92.

апрáнуты 9, 19, 24, 26, 27, 45, 49, 54, 55, 57, 59, 64, 65, 67, 69, 100, 110, 115, 133, 134. *опрáнуты* 108.

апрáнены 50, 55, 59, 94. *опрáнены* 106, 114. *опрáненый* 109, 132. *опрáняный* 95. *опря́нёный* 96.

Карта № 239

ПОЯС

№ 1164 «Я. н. плецены ці тканы пояс: пояс, цясёмка, крайка...»

На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назваў плеценага ці тканага пояса і перасоўванне націску ў слове пояс: *пóяс* і *пая́с.*

пóяс 1—3, 9—11, 18—22, 24—26, 32, 45—49, 50—52, 53, 54, 63—73, 76, 90—96, 97—106, 108 *(кручкóм бэрýть),* 109, 112, 113, 115, 117, 119—121, 122 *(шыршы крáйкі),* 123—127, 129, 130, 132, 133, 134, 135 *(плятýць),* 137, 140, 141. *пóіс* 5, 15, 17 *(тканы),* 28, 30, 31, 33—37, 39—42, 44, 74, 75, 78, 79 *(у паясах кісці),* 80—89, 116. *пóес* 77. 96а, 107, 110, 111, 114, 118, 128, 136, 138.

пóвяс 27, 49а, 52а, 56, 57, 58 *(с кутасáмі),* 59, 60. пóвіс 38.

пая́с 4, 6, 8, 14. *пыя́с* 7, 8а, 12, 13, 16 (трад.), 29.

крáйка 98 *(крáйка — шырóка, пóяс — вýзенькі),* 101 *(бáбы нóсяць),* 102 *(бóльш шырóкі, чым пóяс),* 108 *(ткáна),* 109 (ткáлі), 122, 131, 132, *(як на тры пáльцы),* 133 *(ткáны пóяс),* 134 *(ткáная),* 135 *(крáйку дзéлаюць, як палатнó ткуць),*

акрáйка 139, 141, 142.

тасёмка 8а, 59, 111 *(вýзанька). цясёмка* 85, 89. *цясóмка* 44.

Адзінкавыя: *пляцёнка* 23.

Карта № 240

КУТАС

№ 1165 «Я. н. кутас у поясе: кіціца, кутас, кісць...»

На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назваў кутаса ў поясе. Адным знакам картаграфуюцца формы адзіночнага і множнага ліку назваў кутаса. Таксама адным знакам картаграфуюцца акцэнталагічныя адрозненні ў назве *кутас* у множным ліку: *кутасы́* і *кутáсы.*

кутáс 1—11, 18—20, 22—31, 33—36, 38, 44—78, 80, 81, 83, 85, 88, 91—94, 96—99, 103, 106, 111—113, 115, 116, 118, 127, 133, 134, 136, 139. *кутасы́* 1, 22, 27, 30, 37, 48, 51, 52, 67, 69, 73, 90, 96, 100, 103—105, 110, 113, 115, 126. кутасэ 45, 46, 49, 56, 65, 66, 96а, 98, 101, 102. *кутасі* 95, 108. *кутáсы* 31, 37, 78, 109 *(кытыцы — вэлыкы, кутáсы — малыі),* 132. *кутáсі* 94а.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *кутасіна* 2. *кутáссе* 9. *квытáс* 131.

кудáс 119. 120а *(кудáскі, кудáска),* 122.

кіціца 79, 82, 84, 86, 87, 114, 121, 123, 125, 128—130, 133, 137, 142. *кітіца* 134. *кіціцы* 120, 135. *кытыцы* 109.

кісць 12—17, 31, 32, 39, 41, 42, 44, 83, 89. кісці 31, 40. *кісця* 16.

Адзінкавыя: *мáкаўка* 21, 72 *(кароцянькі кругляняькі кутас). пýклі* 79. *трыпылі* 95 *(у хýстцы, настóльніку).* коўтýн 107. *мóхрікі* 117.

Карта № 241

СПРАЖКА

№ 1166 «Я. н. жалезная частка рэменя: пражка спражка, пабліска...»

На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назваў спражкі ў папрузе. Як назва *спрóнжка* картаграфуецца *спрончка*, як назва *клямра* картаграфуюцца *кля́мдра, клéмра, кря́мля.*

спрáжка 35, 77, 82, 115, 116, 120, 124, 126, 127 (нов.), 136, 137, 139, 142. *спрáшка* 2, 5, 6, 8а, 24, 29, 63, 70, 72, 118.

спрóнжка 108 *(мéнча)*, 109, 114, 135. *спрóншка* 2 *(старыя казáлі)*, 18—23, 25—27, 45, 46, 48—56, 65, 66, 68, 99, 100, 111 (трад.), 113, 138. *спрóнчка* 3, 105, 132.

прáжка 75, 91, 94, 97, 98, 101, 102, 104, 106, 107, 110, 121, 123, 129, 130, 134, 140. *прáшка* 1, 4, 7, 8, 9—11, 15, 28, 30, 33, 57, 58, 60, 61, 64, 67, 69, 71, 74, 76, 93, 106, 111, 112. *пря́жка* 14, 17, 41, 79, 83, 90, 92, 95, 96 (нов.), 108. *пря́шка* 12, 13, 16, 32, 96а, 103.

брáжка 31, 36—44, 73, 80, 81, 83—87, 119, 121, 125, 128, 141.

кля́мар 47 *(кля́мар пачысці, кап бліщчэ́ў)*, 62, 104, *(у салдáт на рамні)*, 106.

кля́мра 93 (вайсковая), 96, 103 (у ваенных). *кля́мдра* 94а. *клéмра* 131. *кря́мля* 90 (трад.).

бля́ха 93, 117, 122 *(бля́ха ў папрýзе)*. 133, 140.

бáнка 122. *бáнька* 120а, 124, 127.

Адзінкавыя: *паблíска* 85.

Карта № 242

МАХРЫ

№ 1177 «Я. н. бахрама вакол хусткі (сурвэты): брыжжы, фрэнзлі, кутасы...»

На карце паказаны лексічныя адрозненні назваў махроў вакол хусткі, сурвэткі. Як *кутáсы* картаграфуюцца *кудáсы* і *квытáсы*, як *фрэ́нзлі — фрэ́ндзлі* і *прэ́нзлі*, як брыжжы́ — *брыжы́* і *брынжы́*, як *бры́нды — брэ́ндалькі.*

махры́ 1, 5, 6 *(у хýсца, у сурвэ́ця)*, 7, 8 *(хýстка з махрáмі)*, 12, 13, 28, 29, 35, 36, 38—44, 67, 69 (цяпер), 71, 73, 75, 77—79, 80 *(на платкý і скáцерці)*, 81, 82, 84, 86—88, 104, 110, 111, 115, 116, 118—125, 127—129, 139—142. *мохры́* 117, 137. *махрэ́* 47, 66, *(у сукóннай хýсца)* 76, 106, 112. *мухрі* 113. *макры́* 70, 130.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *махрачы́* 52а. *рыхмачы́* 8а.

кутасы́ 4 *(кругóм хýсткі)*, 9—11, 23 *(у хýсце)*, 25, 29 (нов. *Ля хýсткі звітыя*) 30, 33—35, 37, 38, 50, 68, 69, 72, 74, 83, 90—93, 97, 100, 109, 126, 136. *кутасэ́* 53—56, 58, 60, 96а, 98, 99, 101, 102, 105. *кутасі* 94а, 108. *кутáсікі* 62, 75, 85.

кутáсы 96, 103, 132—134. *кудáсы* 138. *квытáсы* 131.

фрэ́нзлі 3, 18—20, 22, 26, 45, 46, 48, 49, 51, 52 *(óколо хýсткі)* 52а, 53, 57, 59, 61, 65. *фрéнзлі* 113. *фрэ́ндзлі* 25а. *прэ́нзлі* 63, 64, 94.

кíсці 9, 14, 15, 31, 32, 82. *кíсця* 16, 17.

брыжжы́ 62, 85. *брыжы́* 22, 27, 136. *брынжы́* 83.

кíціцы 114, 135, 140.

коўтуны́ 107. *ковтуны́* 95.

бры́нды 2, 21, 24, 49а.

Адзінкавыя: *брэ́нзалькі* 24. *трапкачэ́* 49. *брызгулé* 54. *быхрымá* 89. *трыпылі* 95. картрэ́псы 96.

Карта № 243

ПАШЫРЭННЕ СЛОЎ *КУЧОМКА, СТАЎБУНОЎКА, ХАХЛАТКА* і інш.

№ 1168 «Я. н. мехавая круглая мужчынская шапка: кушнерка, кучма, кучомка, стаўбуноўка, сібірка, магерка...»

На карце паказана пашырэнне слоў кучомка (кучма) і стаўбунóўка (стаўбун) — назваў мужчынскай мехавой шапкі. Асобным знакам адзначана перасоўванне націску ў слове кучма; *кýчма* і *кучмá*. Як назва *хахлáтка* картаграфуецца *хахлáтая шáпка.* У н. п. 87 знак пастаўлены на аснове матэрыялу «Краёвага слоўніка Усходняй Магілёўшчыны» І. К. Бялькевіча (1970), у н. п. 27 знак пастаўлены на аснове «Матэрыялаў для мінска-маладзечанскіх гаворак» (1970), у якіх слова стаўбун прыводзіцца са значэннем «стаўбýн — шапка з аўчын».

кучóмка 44, 61, 65, 75, 76, 80, 83, 86 *(стары́нна)*, 102, 105, 109, 114, 118—121, 124, 127, 135, 137, 141, 142.

кýчма 87, 102, 119, 134, 139, 142.

кучмá 95 *(бы загóстрана)* 117, 120а.

стаўбунóўка 45, 52а, 58 *(крýглая, бальшáя, высóкая*, уст.). 59 *(шáпка зімóвая)*, 116.

стаўбýн 27, 50, 51 (з авечай шкуры), 99, 100. *столбýн* 102 *(стоўбунóм пашы́та)*.

хахлáтка 27. *хахлáтая шáпка* 24, 27.

аблавýха 63. *аблавýшка* 83.

Адзінкавыя: *перунóўка* 21 *(высóкая, з аўчы́най усярэ́дзіну, звéрху — сукнó)*, *вушáнка* 30 *(з вушáмі)*, 83. *сібірка* 31, 97. *кýгель* 52 *(шапка з аўчыны)*. *вашавáтка* 63. *кушнéрка* 85. *лахмáтка* 94 *(з вушáмі і без вушэ́й)*. *вушáтка* 94 (з вушамі). *украíнка* 94а. *кры́мка* 95 *(бы кубáнка)*. *капýза* 96а.

Карта № 244

ПАШЫРЭННЕ СЛОЎ *МАГЕРКА, ВАЛЁНКА, КАЎПАК.*

№ 1168 «Я. н. мехавая круглая мужчынская шапка: кушнерка, кучма, кучомка, стаўбуноўка, сібірка, магерка...»

На карце паказана пашырэнне слоў *магéрка (маргéлка)*, *валёнка*, і *каўпáк* — назваў валенай з воўны круглай мужчынскай шапкі.

У н. пп. 83, 87, 89 знак *(магéрка)* пастаўлены на аснове матэрыялаў «Краёвага слоўніка Усходняй Магілёўшчыны» І. К. Бялькевіча (1970). У н. п. 31 знак (валёнка) пастаўлены на аснове «Матэрыялаў для слоўніка мінска-маладзечанскіх гаворак» (1970), у н. п. 118 — на аснове звестак, прыведзеных С. Некрашэвічам у артыкуле «Да характарыстыкі беларускіх гаворак Парыцкага раёна (Слоўнік гаворак) — (Зап. аддз. гуманіт. навук. Працы класа філалогіі, т. 2, кн. 9, Мн., 1929), у н. п. 74 — на аснове матэрыялаў СП-ЗБ (2, 1980). *Каўпáк — валеная шапка* (гл. Беларускае народнае адзенне», Мн., 1975, с. 56). У н. п. 107 знак *(каўпáк)* пастаўлены на аснове матэрыялаў «Беларускага дыялектнага слова» Л. Ф. Шаталавай (1975).

магéрка 35, 36, 41, 78, 81 (валеная шапка), 82, 85, 87, 124, 129, 130.

маргéлка 16 (валеная шапка з воўны), 83, 89.

валёнка 12, 31, 37 *(бéлая вáляная шáпка для зімы́)*, 73 *(вáлена, урóдзі мішкá, барты́ закáлвалі, лёхкая і цёплая, насілі зімóй і лéтам)*, 74, 86, 118, 122.

каўпáк 50, 55, 56, 93 *(калíсьці)*, 104. *коўпáк* 107.

Карта № 245

КАПЯЛЮШ

№ 1172 «Я. н. капялюш: брыль, шляпа, капялюш...»

На карце паказаны лексічныя адрозненні назвы капелюша. Як назва *капялю́ш* картаграфуецца *капалю́ш.*

капялю́ш 2—7, 21—28, 31, 45—47, 49, 50, 51, 52а—72, 74, 77, 86, 88, 92, 93, 99, 100, 104, 105, 110—112, 115—117, 119—120а, 127, 134, 136, 137, 139—142. *капелю́ш* 94, 113, 114, 122, 135. *капілю́ш* 1. *кіпялю́ш* 75. *капалю́ш* 18, 20, 48, 49а, 52, 98, 101, 106, 121, 138. *капылю́ш* 90, 95, 96, 97, 103, 131, 132. *капэлю́ш* 91, 94а, 96а, 102, 107—109, 133.

брыль 5 *(салóменны)*, 7—9, 12—17, 29, 30, 33—44, 73—76 *(з салóмы)*, 78—80 *(ранéй плялі з салóмы)*, 81—89, 118, 119, 123—130, 141. *бріль* 32.

шля́па 10, 11, 41, 76 *(з сукнá)*, 83, 85, 111, 115 (рэдк.).

Карта № 246

ЗАВЯЗАЦЬ (фартух)

№ 1196 «Фартух запяць, завязаць...»

На карту нанесены дзеясловы, якія абазначаюць працэс завязвання фартуха. Пры картаграфаванні ўлічвалася агульнасць кораня дзеяслова, прыстаўкі не браліся пад увагу. Як дзеясловы з коранем *-пяць-* картаграфуюцца дзеясловы з коранем *-пнуць-*, як дзеясловы *падперазáць* — дзеясловы *падпаразáць*. У н. п. 22 знак *(запяць)* пастаўлены на аснове матэрыялаў СП—ЗБ (2, 1980), у н. п. 51 — на аснове «Матэрыялаў да слоўніка Гродзенскай вобласці» Т. Ф. Сцяшковіч (1972).

завязáць 10, 11, 18, 19, 22, 27, 28, 30, 31, 36, 48, 49а, 52а, 53, 57, 59, 61, 63, 68, 70, 72, 74, 81, 88, 93, 116, 118, 120а 122, 123, 126, 128, 136. *завізáць* 14, 17, 32, 35, 37, 38, 40, 73, 75, 80, 83. *зывізáць* 8а, 16, 29, 41, 42, 44, 78, 85, 87. *завезáці* 94. *завязáты* 131. *зав'язáты* 96а. 113. *прывязáць* 3, 7. *прывізáць* 13. *падвязáць* 25, 67, 76, 124, 127, 129, 130, 141. *падвізáць* 4. *пыдвізáць* 43, 79.

запяць 6, 22, 24, 26, 45—47, 51, 54, 55, 62, 100. *зыпяць* 5, 34. *зап'яты* 95, 103, 109, 132, 133. *запяты* 96а. *прыпяць* 33, 56, 69, 71, 104, 105. *прып'яты* 94а, 96. *прыпняты* 90. *запнýць* 111. *запнýты* 91, 108. *зопнýць* 107. *прыпнýць* 99, 101, 106. *прыпнýты* 92.

падпяразáць 115, 141, 142. *падперазáць* 119—121, 139. *падперезáць* 86. *падперэзáць* 114. *подперэзаты* 97. *пыдпірізаць* 87, 89. *патпяразáць* 60, 77. *патперазáць* 112. *потперезáць* 117. *пытпірізáць* 84. *пудперазáць* 140. *заперазáць* 110. *прыпяразáць* 52. *прыперазáць* 66. *падпаразáць* 128, 135. *подпаразáть* 134. *пудпаразаць* 138. *патпаразáць* 82. *запаразáць* 102.

надзéць 12, 15, 137.

Адзінкавыя: *прыпасáць* 20. *прычапíць* 21. *прычынúты* 96. *прытулэ́тэ* 98.

Карта № 247

ПАШЫРЭННЕ СЛОЎ *СТАНІК, НАГРУДНІК, ЛІФІК*

№ 1180 «Што насілі жанчыны паверх кашулі: станік, ліфік...»

На карце паказана пашырэнне слоў *стáнік, нагруднік* і *ліфік* — назваў жаночага ліфчыка і жаночай безрукаўкі. У матэрыялах для ЛАБНГ заўважаецца: *«Станік насілі пат кашулю»* (н. п. 18) *«Станік насілі — грудзі праталі, кап не відно было, што есь грудзі)»* (н. п. 51), *«Нагруднік — пат плацце, былі нагруднікі, як жылеты, наверх, бархатныя»* (н. п. 37), *«Нагрýднік* — традыцыйнае, *ліхвік* — сучаснае», (н. п. 77). У «Матэрыялах для слоўніка Гродзенскай вобласці» Т. Ф. Сцяшковіч (1972) адзначана: *«Стáнік* — 1. Верхняя вопратка без рукавоў. *Камузэлька для мушчы́н, а стáнік для жанчы́н шыяцца.* Альхоўка Навагр. 2. Бюстгальтар. *Станік носяць на голо, пат кашулю...* Нагародавічы Дзятл.», у «Матэрыялах для слоўніка мінска-маладзечанскіх гаворак (1977) слова *стáнік* характарызуецца так: *«Стáнік* м. Безрукаўка на ваце. *Хóладна ўвóсень... вот і надзявая станік.* Навасёлкі Валож.» 2. У «Матэрыялах для дыялектнага слоўніка Гомельшчыны» (Беларуская мова, вып. 5, Мн., 1977, с. 152) слова *нагрýднік* мае значэнні: 1. дзіц. нагруднік, 2. перад (сукенкі), 3. Целагрэйка.

Адным знакам картаграфуюцца словы *нагрýднік* і *нагрýннік.*

стáнік 1 (стáнікі нашывáлі рóзнымі ніткамі), 2—6, 8а, 10, 11, 18—27, 29, 45—57, 59, 62, 65, 67, 68, 94, 96а, 106, 111, 112, 116.

нагрýднік 37, 76, 77, 87, 115, 123, 130. *нагрýннік* 74.

ліфік 28, 31, 33, 35, 36, 43, 59, 61, 63, 66, 70, 71, 73, 75, 82, 83, 85, 87, 105, 107, 108, 118 (нов.), 120—122, 125, 126, 128, 136, 142. *ліхвік* 77 (суч.), 84, 117, 119, 120а, 124, 127, 130, 139, 141 *ліхік* 83, 85.

ліфчык 8, 13, 15, 17, 32, 83, 85. *лівчык* 7, 14. *ліўчык* 12. *ліхчык* 44. *ліпчык* 106. *ліфцік* 34. *ліфтік* 96а. *ліпцік* 30.

Карта № 248

ПАШЫРЭННЕ СЛОЎ *КАБАТ, ГАРСЭТ, ШНУРОЎКА* і інш.

На карце паказана пашырэнне слоў *кабáт, гарсэ́т (карсэ́т), шнурóўка, жылéтка, каптáн, камізэ́лька* — назваў жаночай безрукаўкі. У н. пп. 44 і 85 знак *(кабáт)* пастаўлены на аснове матэрыялаў «Краёвага слоўніка Усходняй Магілёўшчыны» І. Қ. Бялькевіча (1970), у н. пп. 23 і 53 знак *(гарсэ́т)* пастаўлены на аснове «Матэрыялаў для слоўніка мінска-маладзечанскіх гаворак» (1970), у н. п. п. 48, 56, 58 — на аснове СП-ЗБ (т. 1, 1979), у н. пп. 65 і 66 — на аснове СП-ЗБ (2, 1980), у н. п. 52 — на аснове «Матэрыялаў для слоўніка Гродзенскай вобласці» Т. Ф. Сцяшковіч (1972), у н. п. 53 — на аснове матэрыялаў «Народнага слова» (1976).

Як назва *кабáт* картаграфуецца *кабáк,* як назва *гарсэ́т — гарсет, карсэт* і *карсет,* як назва *шнурóўка — шнурóвачка,* як назва каптáн — каптáнік.

кабáт 31, 72, 75, 79, 80, 84 *(прішувáлі к спадніцы),* 85, 86, *(без рукавоў, к яму прышы́та спадніца, андарáк),* 113 *(навéрх кабáта клáлі кóхту),* 114, 128, 134. *кабáк* 129. *кыбáт* 38, 40—42, 44, 87, 89.

гарсэ́т 23, 53, 138. *гасрэ́т* 24, 48, 56—58, 60, 69 *(павéрх сарóчкі),* 100, 102, 106. *гарсéт* 52, 63, 65. *горсэ́т* 95, 96, 103, 132. *карсэ́т* 58, 60, 66, 110. *карсéт* 135, 137.

шнурóўка 4, 64, 81. *шнырóўка* 124. *шнірóўка* 133. *шнірóвачка* 2.

жылéтка 91, 122 (бы ліфчык). *жалéтка* 9, 76. *жулéтка* 16.

каптáн 94а *(з матэ́рыі),* 102. *каптáнік* 99.

камізэ́лька 93, 94.

Адзінкавыя: *казынятка* 2. *галóн* 103 (трад.). *грýтка* 118.

Карта № 249

ПАЦЕРКІ

№ 3735 «Я. н. Пацеркі, пацёркі... Р. пáцерак, пацёрак...»

На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назваў пацерак і месца націску ў слове пацеркі: *пáцеркі, пацёркі* і *пацяркі.* Як назва *пацёркі* картаграфуецца *пацéркі,* як назва *маністы — маністо,* як назва *бýсы — бýзы.*

У н. п. 44 знак *(карáлі)* пастаўлены на аснове матэрыялаў «Краёвага слоўніка Усходняй Магілёўшчыны» І. К. Бялькевіча (1970), у н. п. 77 знак *(крáлі)* пастаўлены на аснове матэрыялаў «Народнай лексікі Гомельшчыны» (1983).

пáцеркі 2, 4, 5, 9, 20—25, 26, 28, 31, 34, 48, 49а, 51—54, 57, 59, 61, 62, 67, 74, 77, 81, 104, 107, 110—112, 116, 118, 126, 139. *пáцяркі* 3, 18, 19, 25а, 27, 30, 49, 50, 55, 56, 58, 60, 63—66, 68—72, 76, 105, 115. *пáціркі* 1, 6, 8, 8а, 10, 11, 29, 75, 87, 89. *пáцыркі* 73 (устарэлае, даўно не гавораць).

пацяркí 47, 100, 106. *пацеркí* 102, 113. *пацёркí* 133. *пацёркы* 95, 108, 109, 132. *патёркы* 95, 108. *патыркы* 103. *пацюркы* 131. *пацюркé* 98.

пацёркі 45, 46, 93, 94, 94а, 99. *пацéркі* 101.

пацёры 90—92, 96, 96а.

карáлі 33, 44, 73, 126, 128, 129, 141. *кырáлі* 7, 35—37, 42. *корáлі* 122.

крáлі 12, 14, 16, 17, 32, 77—79, 83, 84, 86, 88, 124.

маністы 116, 120, 124, 127. *маніста* 114, 117, 120а, 134, 138. *маністо* 135, 137.

зáнізкі 122—124. *зáнезкі* 82.

бýсы 32. *бýзы* 137.

Карта № 250

ЗАВУШНІЦЫ

№ 1212 «Я. н. завушніцы: сярожкі, кальчыкі, кольчыкі...»

На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назваў завушніц і перасоўванне націску ў слове завушніцы: *завушніцы* і *завýшніцы.* У н. п. 51 знак *(кóльчыкі)* пастаўлены на аснове «Матэрыялаў да слоўніка Гродзенскай вобласці»

Т. Ф. Сцяшковіч (1972). Як назва *завушніцы* картаграфуецца *заушніцы,* як назва *завўшніцы — заўшніцы.*

завушніцы 2—4, 6—11, 21—23, 25а, 26, 28, 30, 32, 33, 36—38, 44, 46, 47, 50, 51, 53—62, 64—77, 80—82, 93, 100, 104, 106, 107, 111, 112, 115, 118, 119, 124—127, 139—141. зывушнi̋цы 5, 15, 34, 35, 83, 85, 86 (рэдк.). заушніцы 105, 110, 116, 142.

завушнічкі 24, 25, 27, 29, 31, 59.

завўшніцы 94, 94а *(нэ носылы, завўшніцы* — новае), 99, 113, 114, 117, 120, 120а, 121, 132—138, 140. *завўшныці* 90, 97. *завўшныцы* 108, 109. *завўшныцэ* 98. *заўшныцы* 103.

сéргі 1, 81, 82, 123—125, 127—130, 141, 142. *сéрьгі* 12—14, 16, 17, 39—42, 78—80 (нов.), 83, 84, 86—89.

сярóжкі 43, 123. *серóжкі* 91, 101, 102 (менш ужываецца). *сірóжкі* 92. *сірóжкы* 95, 96. *сярóшкі* 1, 28. *серóшкі* 113 (нов.). *сірóшкы* 131. *сірóшкэ* 96а, 98. *сярёжкі* 84, 85. *сéргачкі* 122.

кóльчыкі 18. 19 *(у вўшы завóдзім),* 20, 45, 48, 49, 49а, 51—52а, 54, 59, 63.

Карта № 251

ШНУРОК ДЛЯ МЕДАЛЬЁНА, КРЫЖЫКА

№ 1216 «Я. н. шнурок для нацельнага медальёна (медаліка): цясёмка, шнурок, гайтан, гайташок, валочка...»

На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назвы шнурка для медальёна і інш. У н. пп. 114, 132, 133 знак пастаўлены на аснове матэрыялаў «Тураўскага слоўніка (2, 1982). Як назва *тасёмка* картаграфуюцца *тасёмачка, тасéмка, тасéмачка* і *тасьма),* як назва *стўжка — стўжачка* і *стóнжачка,* як назва *цясёмка* картаграфуецца *цясёмачка,* як назва *шнурóк — шнурóчак,* як назва *каснік — каснічóк,* як назва *лéнта — лéнтачка,* як назва *матуз — матузóк,* як назва *кітáйка — кітáечка,* як назва *нітка — нітайка.*

шнурóк 4—7, 9—16, 20, 21, 23, 25а—31, 33 (з нітак), 34—37, 39—44, 49, 49а, 50, 55, 57—59, 62, 63, 67, 73, 75, 76, 78—80, 83—85, 90, 94, 99, 103, 107, 112, 113, 115—118, 120, 120а, 121, 128, 129, 134, 136—141. *шнурóчак* 2, 19, 24, 25, 142. *шнурóчок* 96а, 132.

шнюрóк 3, 46, 52. *шнюрóчак* 51.

тасёмка 60, 77, 80, 111, 118. *тасёмачка* 127. *тэсёмочка* 94. *татасéмка* 28, 57, 70. *тасéмачка* 56, 75. *тасьмá* 82, 94, 128.

цясёмка 9, 17, 29, 38, 61, 67, 71, 76 (рэдка), 83, 85 (трад.), 89, 123—125, 128, 129, 139, 141. *цясёмачка* 8. *цясёмыцка* 16.

жычка 25 *(куплёная),* 37 (трад., *шарсцяны ці шóўкавы шнурóк),* 60, 64, 68, 74, 93 (лента), 99, 100, 104 *(шнурóк з шэрсці,* уст.), 106, 107, 109, 114 *(тóнкая стўжачка),* 126, 132, 133, 135. *жыжка* 65, 124 (трад.).

каснік 81. *коснік* 101. *каснічóк* 58, 69, 104, 105, 110.

стўшка 18, 54, 72, 105. *стўжачка* 47, 52а. *стóнжэчка* 94, 114.

лéнта 87. *лéнтачка* 64, 66, 71. *лéнточка* 108. *лéнтучка* 92.

матўс 22. *матузóк* 32, 119, 122, 130.

кітáйка 110 (стужка). *кытáйка* 131. *кытáёчка* 96.

гічка 102. *гычка* 94а.

волóчка 134, 136.

Адзінкавыя: нітка 1. нітайка 92. пудвычка 95. підяшка 98.

Карта № 252

ЛАНЦУЖОК ДЛЯ МЕДАЛЬЁНА, КРЫЖЫКА

№ 1216 «Я. н. шнурок для нацельнага медальёна (медаліка): цясёмка, шнурок, гайтан, гайташок, валочка...»

На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назвы ланцужка. У н. п. 53 знак пастаўлены на аснове «Матэрыялаў для слоўніка Гродзенскай вобласці» «(1972). Як назва *цэпка* картаграфуецца *цэпачка.*

ланцужóк 20, 22, 48, 49, 51, 52а—54, 99, 101. *лынцюжóк* 95 (упрыгожванне, багацейшыя насілі).

цэпка 4, 8а, 9, 24, 26, 28, 31, 45, 58, 61, 64, 69, 71, 80, 81, 83, 85, 87—89, 105, 110, 111, 120, 129, 133, 135, 140. *цэпачка* 1, 19, 25, 59, 75, 119. *цэпочка* 103, 114. *цэпычка* 42.

Адсутнасць назвы: 2, 3, 5—8, 10—18, 23, 25, 25а, 27, 29, 30, 32—41, 43, 44, 46, 49а, 50, 52, 55—57, 60, 62, 63, 65—68, 70, 72—74, 76—79, 82, 84, 86, 90—94а, 96—98, 100—102, 104, 107—109, 112, 113, 115—118, 120а—128, 130—132, 134, 136—139, 141, 142.

Карта № 253

ПАЎРОЗЫ (значэнне слова)

№ 1199 «У якім значэнні ўжываецца слова паўрозы: а) матузы, цясёмкі б) пацёкі ад слёз на твары, ад дажджу на вокнах...»

На карце паказана пашырэнне слова *паўрóзы* і яго значэнні. У н. п. 4 знак пастаўлены на аснове матэрыялаў СП-ЗБ (1982), у н. п. 53 — на аснове матэрыялаў «Народнага слова (1976), у н. пп. 125, 130, 138 і 139 — на аснове «Матэрыялаў для дыялектнага слоўніка Гомельшчыны» (Бел. мова, вып. 6. Мн., 1978, с. 171, 206).

Адным знакам картаграфаваліся формы мужчынскага і жаночага роду: *паўрóз* і *паўрóза,* адзіночнага і множнага ліку: *паўрóзы* і *паўрóз,* суфіксальныя ўтварэнні: *паўрóзікі* і *поўрóзкі.*

'матузы, вяровачкі, тасемкі': *паўрóзы* 62, 110 *(матузы ў хвартухў),* 112, 113, 116 *(у хвартухў),* 117, 120 (матузы, цясёмкі), 120а, 135 *(імі завязваецца фартўх). поўрóзы* 93, 94, 111, 133, 140. *поўрóзэ* 102, 103. *поврóзы* 101, 134. *пуврóзы* 94а. *паўразэ́* 50, 76 (цясёмкі ў спадніцы). *паўрузэ́* 54 (трад.). *паўрузы́* 74. *паўрóзікі* 112. *пóўразкі* 126, 141. *паўрўс* 54 (трад.). *паврóз* 134. *паврўз* 57 (матузок, вяровачка). *пóўраз* 50, 138, 139. *пóўрас* 53. *паврўз* 49а. *паўрóза* 122 *(адна паўрóза). пóўразка* 125, 130.

'вяроўкі': *паўрóзы* 20 *(вярóўкі вос уціскáць, мóжна каня лéйчыць),* 51 (вяроўкі). *паврóзы* 22 *(гэ́та вярóўка с пальскéго;* параўн.: польск. powroz 'канат, вяроўка').

'пацёкі ад слёз на твары, ад дажджу на вокнах': *паўрóзы* 83 (пацёкі на твары ад слёз), 112 (пра слёзы). *повróзы* 113 *(поцёкі). поўрóзэ* 103 *(потёкы). паврóз* 134.

Адзінкавыя: *паўрóс* 4 (повад), 117 *(карóва цéліцца, пéрад цялéннем пускáя паўрóзы).*

Адсутнасць слова: 1—3, 5—21, 23—49, 52, 52а, 55, 56, 58—61, 63—69, 71—73, 75, 77—82, 84—92, 95—99, 104—109, 115, 118, 119, 121, 123, 124, 127—129, 131—133, 136, 137, 142.

Карта № 254

ІГОЛКА

№ 1221 «Як кажуць аб удзяванні ніткі ў іголку: удзець, уцягнуць, укласці, заўлеч...»

Пытанне № 1221 не прысвечана назвам іголкі, аднак матэрыял адказаў за гэтае пытанне дазволіў скласці карту, на якой паказана наяўнасць або адсутнасць прыстаўнога j ў слове *іголка* — прыклад нерэгулярнай фанетыкі.

іголка 2, 4, 5, 11, 12, 14, 15, 20, 21, 24, 26, 31, 33, 36, 39, 41, 44, 47, 58, 61, 66, 67, 69, 70, 76—79, 85, 88, 112, 115, 116, 120, 122, 123, 125, 130, 135, 137, 139. *йголка* 120а.

голка 23, 45, 48, 51—52а, 55, 59, 60, 62, 90, 94, 94а, 95, 98—102, 104, 106, 113, 131—134.

Карта № 255

УЦЯГНУЦЬ (нітку ў іголку)

№ 1221 «Як кажуць аб удзяванні ніткі ў іголку: удзець, уцягнуць, укласці, заўлеч нітку...»

Картаграфуюцца дзеясловы, якія паказваюць на працэс уцягвання ніткі ў іголку. Як дзеяслоў *уцягнуць* картаграфуюцца *зацягнуць*, як дзеяслоў *увесці* — *завесці*, як дзеяслоў *усунуць* — *засунуць*, як дзеяслоў *усадзіць* — *засадзіць*, як дзеяслоў *увалачы* — *завалачыць*. Адрозніваюцца акцэнтныя варыянты ў слове ўвесці — *увесці* і *увясці*.

уцягнуць 2, 6, 10, 11, 21, 22, 24—26, 29, 30, 37, 46, 50, 51, 52а, 54, 56, 57, 61—63, 66—70, 72, 76, 79, 81, 85, 87, 99, 105, 106, 111—113, 115, 119, 122, 127, 129, 137, 140, 141. *уцягнуці* 93. *уцегнуць* 114, 120. *утегнуты* 134. *втягнуты* 91, 92, 131. *зацягнуць* 53, 55, 59, 60, 64, 65, 71, 100, 104, 110, 118, 120а.

уцегці 135.

укласці 5—7, 8а, 9, 29, 30, 32—38, 42, 74, 75, 77, 78, 80—85, 87, 123—126, 128—130. *укласць* 8.

удзець 1, 7, 12—17, 28, 31, 39—44, 79, 82, 85—89, 129, 141.

увесці 19, 23, 27, 52, 58, 94. *завесці* 20, 45, 47, 49, 49а.

увясці 2—4, 18, 22. *ввысты* 90

усунуць 101, 106, 120а, 133. усунуты 96а, 109. всунуты 94а—96 (радзей), 103, 108, 132. *всунутэ* 98. *засунуць* 100.

усадзіць 93, 102, 116, 118, 121, 122, 127, 136, 139, 140, 142. *усадыты* 97. *всадыты* 132. *засадзіць* 117.

вволочы 96. *заволочыць* 137, 138.

Адзінкавыя: *унізаць* 52. *усмычыць* 107.

Карта № 256

КРУЧОК (для вязання)

№ 1225 «Я. н. кручок для вязання: кручок, шыдэлка...»

На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назвы кручка для вязання. Як назва *шыдэлак* картаграфуецца *швідэлак*, як назва *шыдэлка* — *швідэлка*, як назва *ключка* — *ключачка*.

кручок 4—6, 8, 12, 13, 15, 21—23 *(вязалі карункі)*, 28, 33, 34, 36—44, 47, 50, 55—57 (нов.), 58, 59 *(для грубых нітак)*, 60 *(тоўсты, грубаваты)*, 61—63 *(кручок бальшы)*, 71, 73, 80 *(лапці вязалі кручком, кругі падногі)*, 81, 90—92, 94 (руск.), 95—99, 101—104, 107—109, 112, 113 (нов.), 114, 115, 117, 120—122, 124, 126, 127, 129—142. *крючок* 83, 85, 88, 89. кручёк 96а.

шыдэлак 5, 6, 9—11, 24 *(вяжуць карункі)*, 25, 26, 27, 29—31, 37, (трад., уст.), 63 *(малы — шыдэлак, кручок — бальшы)*, 64—70, 72, 74—77, 105, 110. *шыдэлык* 8а. *швідэлак* 21.

шыдэлка 20, 25а, 45, 46, 48, 49а, 52а, 54, 57, 59 *(для тонкіх нітак)*, 66, 94, (польск.). *шыдэлко* 49, 51, 52, 53, 60 (для вязання карунак), 100, 106. *шідэлко* 113. *швідэлко* 116.

шындэлка 118, 119.

шыдзёлак 111.

тамбурак 1 *(вязалі кружава)*, 2, 7.

тамбурка 14, 86, 88, 124, 125. *тамбырка* 32, 35, 42, 43, 79, 83, 85, 87, 88. *танбурка* 17. *танбырка* 84. *танбарка* 123, 128.

тамбур 44, 80 (для тонкага вязання). *тамбыр* 16. *танбур* 82. *танбыр* 78.

штуцік 3, 18, 19 *(куруны робяць)*.

ключка 94. *ключачка* 93 *(шо брынды робяць)*.

Адзінкавыя: *вязальнік* 54 (тоўсты дзеравянны кручок).

Карта № 257

НАЖНІЦЫ

№ 1226 «Я. н. нажніцы: ножніцы, нажніцы, нажыцы, ножны...»

На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назваў нажніцаў і акцэнтныя варыянты: *нажніцы, ножніцы, нажычкі*. У н. п. 87 знак *(нажэнцы)* пастаўлены на аснове матэрыялаў «Краёвага слоўніка ўсходняй Магілёўшчыны» І. К. Бялькевіча (1970). Як *ножанкі* картаграфуецца *ножанка*.

нажніцы 19, 20, 23, 25, 26, 27, 31, 36, 37, 47—49а, 52, 53, 54, 56—68, 70, 71, 74, 79, 80, 104 (пазнейшае), 105, 110, 111, 115, 142. *ножніці* 113. *ножныцы* 94а.

нажнічкі 17, 35, 39, 42, 44, 75, 83, 89.

ножніцы 1—13, 16, 18, 21, 22, 24, 25а, 28, 29, 32—35, 40—43, 45, 53, 55, 69 (ужываецца цяпер), 76, 78, 80, 81, 83—88, 102, 106, 108, 114, 116—122, 135, 140, 141. *ножныцы* 94а, 132.

ножыцы 92, 96, 97, 102, 103. *ножыці* 90, 91, 95. *ножыцэ* 98. *ножіці* 131.

ножанькі 128. *ножонкы* 109. *нэжэнкі* 101. *ножанка* 50 *(стрыхчы ці рэзаць палатно)*.

нажычкі 126, 135, 139. *ножычкі* 138 *(дай мне ножычкі кохту перакраіць)*.

нажэнцы 81, 87, 128—130.

Карта № 258

НОЖНЫ

№ 1226 «Я. н. ножніцы: ножніцы, нажніцы, ножыцы, ножны...»

На карце паказана пашырэнне слова *ножны* — назвы вялікіх нажніцаў.

ножны 46—49, 51 *(імі краілі)*, 52, 52а *(авечкі стрыгуць)*, 53, 57, *(авечак стрыгчы)*, 63, 69 (вялікія і малыя), 70, 72 *(малых ніц не было)*, 93, 99, 104 *(для авец)*, 105, 106, 110, 111, 117, 134. *ножні* 7, 12 *(авечыя)*, 14, 16, 17, 30 *(авечак стрыгчы)*, 36, 38, 41, 73, 74, 77 (маленькія і вялікія, *авечыя)*, 79, 82, 83, 87, 89, 118, 119 *(для авечак, цяпер кажуць і на малыя ножні)*, 120а, 123—130, 139. *ножна* 54, 55 (вялікія, стрыгчы авечак), 56, 100. *нэжны* 107. *нэжна* 102 (больш старое). *ніжны* 103 *(овычкы стрыжті)*. *нужны* 114, 132 *(вылыкы)*. *нужна* 108 *(овэчкы стрыглы)*.

Адсутнасць слова: 1—6, 8—11, 13, 15, 18—29, 31—35, 37, 39, 40, 42—45, 49, 49а, 50, 58—62, 64—68, 71, 75, 76, 78, 80, 81, 84—86, 88, 90—92, 94—98, 101, 109, 112, 113, 115, 116, 120—122, 131, 133, 135, 138, 140—142.

Карта № 259

НАПАРСТАК

№ 1227 «Я. н. напарстак: напарстак, напёрстак...»

Картаграфуюцца лексіка-словаўтваральныя адрозненні назвы напарстка. На карце таксама паказаны змяненні націскной галоснай: *напарстак, напэрстак, напёрстак, наперстак, напярстак*. У н. пп. 4А, 6А, 37А, 41А *(напярстак)* пастаўлены на аснове матэрыялаў АЛА (гл. № 1246).

напарстак 1—4, 6—8, 18—31, 45—50, 51 *(трэба накласці напарстак)*, 52—70, 72, 74, 80—82, 93, 104, 105, 110—112, 115, 124. *ныпарстык* 5, 33—35, 40. *напарсток* 95 (ужываецца *напэрсток*, але ў суседніх тараканскіх гаворках *напарсток)*, 100.

напэрсток 90—92, 94—98, 101—103, 106—109, 113, 114, 131—133.

напёрстак 9—11, 14, 32, 36, 71, 73, 75—77, 80—82, 116, 118—125, 128—130. *напёрстык* 12, 13, 15—17, 40—44, 78, 79, 83—89.

наперстак 99, 126, 127, 139, 141, 142. *наперсток* 113, 117, 134—138, 140.

наперснік 39.

Адзінкавыя: *надзявальнік* 54.

АЛА: *напярстык* 4А, 6А, 37А, 43А.

Карта № 260

У ДЗВЕ СТОЛКІ (злажыць)

№ 1228 «Злажыць тканіну ў дзве стволкі, зосталкі, рэдзі...»

На карце паказана пашырэнне прыслоўяў са значэннем (злажыць, скласці) у дзве столкі. У н. п. 67 знак *(удзвейгу)* пастаўлены на аснове матэрыялаў «Жыво-

га слова» (1978). Адным знакам картаграфаваліся ўтварэнні: *удзвейгу, удвойгу* і *ўдвійгу*. Гл. карту № 261 «Злажыць (у дзве столкі)»

у дзве стóлкі 2 *(дóбрыца з дóбрыцай складáліся)*, 3—5, 18—27, 29, 37, 45—50, 52—72, 76, 83, 93, 99, 100, 104—107, 110—113, 115, 118, 120, 120а, 126, 137, 141.

у дзве ствóлкі 8а—11, 29.

у дзве стáлкі 94, 116, 117, 122, 124, 133, 134, 139, 140. *в дві стáлкы* 109. *у дьві стальки* 95.

у дзве стваліны 1.

у дзве рэ́дзі 14, 17, 35, 36, 73, 75, 77, 78, 80—83, 119, 123—130. *у дзве рéдзі* 15, 32, 34, 38—44, 79, 84—86, 88, 89, 121.

у дзве рáдзі 28, 30. *у дзве рядзі* 12, 16.

у дзве пóлкі 102, 135, 138, 142.

у дзве склáдкі 136. *у дзве склáткі* 74.

удвóя 90—93. *удвóе* 101, 102, 105, 108, 114, 135. *вдвóе* 95—98. 103, 108, 132.

удзвéйгу 67, 110. *удвéйгу* 99. *удвíйгу* 94а.

Адзінкавыя: *у дзве рáткі* 7. *у дзве палы́* 19. *у дзве чáсці* 31. *у дзве брэ́ты* 51. *в два лоскýты* 96. *в дьві лáткы* 96. *у дьві сторонí* 131.

Карта № 261

ЗЛАЖЫЦЬ (у дзве столкі)

№ 1228 «Злажыць тканіну ў дзве столкі, стволкі, зосталкі, рэдзі...»

На карту нанесены дзяясловы са значэннем 'злажыць (у дзве столкі)'. У сувязі з тым, што пытанне № 1228 «Інструкцыі...» прысвечана высвятленню прыслоўяў са значэннем '(злажыць) у дзве столкі', таму дзеясловы *злажы́ць, склáсці* адзначаны непаслядоўна. У н. п. 6 знак пастаўлены на аснове матэрыялаў СП-ЗБ (2, 1980).

злажы́ць 6, 8, 9—11, 13, 14, 17, 19—21, 24, 30—32, 35, 36, 40, 44, 46—48, 49а—51, 59—61, 66, 73, 77, 79, 83, 85, 87, 88, 99, 100, 110, 112, 115, 116, 120, 120а, 121, 123, 125, 130, 135, 139. *злажы́ці* 93. *зложы́ць* 106, 107, 114. *зложы́ты* 90, 95, 97. *злужы́ты* 92. *злужэ́тэ* 98.

склáсці 1, 2, 5, 18, 21, 26, 71.

згарнýць 53, 113. *згорнýты* 96а.

Карта № 262

ШВО

№ 1234 «Я. н. шво: шво, шоў...»

На карце паказаны назвы *шва* і адрозненне ў родзе назоўніка *шво: шво* — ніякі род, *шва* — жаночы род. Адведзена ад картаграфавання слова *шыцьвá* (н. п. 89. *што ў цябе за шыцьва?*), якое абазначае паняцце зборнасці ад *шыць*.

шво (н. р.) 1—9, 12, 18—29, 31, 33, 35, 37, 45—55, 57—65, 67, 68, 70—72, 74, 76, 77, 93, 94а, 95, 96а, 97, 99—122, 127, 131—140.

шва (ж. р.) 90—92 *(распурóвса пу шві)*, 96, 98.

шоў 10, 11, 13, 14, 16, 17, 36—44, 73, 75, 78, 79, 81, 83—88, 116, 123—126, 128—130, 141, 142.

шэў 34.

пóшва 66 *(распарóлася па пóшве)* 69, *(па пóшві падралася)*.

рубéц 16, 30, 32, 35, 80 *(любы́ шоў)*, 81, 82, 86, 118 *(рубéц зарубíць)*, 119, 127, 128.

Адзінкавыя: *строк* 56.

Карта № 263

ПАДРУБІЦЬ

№ 1238 «Ніз вопраткі абрубліваюць, падгінаюць, падкладаюць, падбіваюць...»

На карце паказаны дзеясловы са значэннем 'падшыць ніз вопраткі'. Пры картаграфаванні не ўлічваліся граматычныя формы дзеясловаў: *падрубíць, абрубíць, зарубíць* і *падрýбліваюць, абрýбліваюць, зарýбліваюць, падклáсці* і *падкладáюць, падагнýць, падгінáць* і *падгінáюць, падбівáць* і *падбівáюць, падшывáць* і *падшывáюць*. Адным знакам картаграфаваліся дзеясловы з коранем *-руб-*: *падрубíць, абрубíць, зарубíць*.

падрубíць 4, 8, 8а, 10 (ніз вопраткі), 11, 14, 17, 20, 27, 30, 33, 36, 46, 69 *(пóдбілку падрубíць шырóка)*, 80, 87—89, 100, 101, 105 *(падрубíць спаніцу)*, 120а, 121, 123, 125. *подрубíць* 113. *пыдрубíць* 40, 78, 79, 83. *подрýбливаць* 21, 68. *падрýбліваць* 41, 42, 70, 86. *падрубля́ць* 47. *подрубы́ты* 96. *падрýбліваюць* 81. *пыдрýбліваюць* 84. *падрýбваюць* 112. *падрýблююць* 129, 140. *падрýблюют* 91. *подрýблюють* 131, 132. *падрýбліюць* 124. *абрубíць* 1, 5, 7, 12, 23, 34, 39, 44, 85, 120. *обрубíць* 114. *абрýбліваць* 28, 130. *абрýбліваюць* 15, 16, 127. *абрýблівыіць* 35. *обрýбливают* 96а. *обрýбливають* 97, 134. *обрýблюют* 103. *зарубíць* 1, 2, 6 (вузка), 32, 38, 44, 64, 115, 126. *зырубíць* 13, 135. *зарубы́ты* 95. *зарýбліваюць* 139. *зарýблюють* 94а, 108. *зарýблеють* 98.

падлажы́ць 22, 24, 49а, 52, 52а, 53, 54, 56, 57, 60, 65, 66, 72, 110. *подложíть* 113. *пудложы́ць* 137. *пыдложы́ць* 106. *паткладáць* 99, 104 *(ніс плáцця)*, 111. *пыдкладáць* 84. *падклáсці* 117, 119. *паткладáюць* 50, 55, 59 *(хýстку рýбяць)*, 60—62, 67 *(ніс паткладáюць, платкí рýбяць)*, 76, 77, 81, 82, 102, 118, 122, 127. *паткладáют* 93. *поткладáють* 113. *падкладáюць* 80. *пыдкладáют* 94. *пыдкладáюць* 79, 85. *пудклáдуют* 90. *пудклáдують* 92. *пудклáдаюць* 138. *паткладаваюць* 26. *падклáдваюць* 136. *заклáдають* 109 *(шоб корíтча булá)*.

падагнýць 6 *(шырóка)*, 63, 71, 116. *пыдагнýць* 85. *падгінáць* 9, 14, 25, 25а, 29—31, 37, 68, 73—75. *падгінáюць* 63. *пыдгінáюць* 35.

падбівáць 31, 74 (трад.), 83. *падбівáюць* 21, 43, 118.

патшы́ць 51, 54. *падшывáць* 31. *патшывáць* 83. *падшывáюць* 128, 129.

патхíліць 3, 48, 49, 52а. *патхіля́ць* 18.

Адзінкавыя: *падлямавáць* 19. *падхінýць* 71. *аблімóўваць* 142.

Карта № 264

АБРЭЗАК ТКАНІНЫ

№ 1240 «Я. н. абрэзак тканіны: скравак, акраяк, абрэзак...»

На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назваў абрэзка тканіны. Адным знакам картаграфаваліся ўтварэнні з коранем *-рэз: абрэ́зак, урэ́зак, адрэ́зак, зрэ́зак*, з каранямі *-крав-, -край-* і *-крой-*: *акрáвак, акрáек, акрóек, скрáвак* і *скрáйка*. Як назва *ласкýт* картаграфуецца *лускáт*, як назва *клін* — *клінóк*, як назва *лáпіна* картаграфуюцца *лапінёк* і *лáпінька*. У н. пп. 47, 48 знак *(крáвак)* пастаўлены на аснове «Матэрыялаў для слоўніка Гродзенскай вобласці» Т. Ф. Сцяшковіч (1972).

абрэ́зак 8, 10, 11, 14, 26—28, 30—33, 36, 37, 52а, 55, 56, 58 (сучасн.), 59, 61, 64—71, 73—75, 77, 78, 80, 81, 100, 105, 110, 116, 118, 120—122, 124, 128, 140—142. *абрэ́зык* 15, 35. *абрéзык* 12, 13, 16, 17, 34, 38—44, 79, 83—89. *обрэ́зак* 102. *обрэ́зок* 137, 138. *обрíзок* 91, 96, 97, 108. *убрíзок* 98. *урíзок* 92, 94а. *адрэ́зак* 130. *зрэ́зак* 51. *зрíзок* 94а, 95, 109, 131.

акрáвак 4, 19, 20, 22, 23, 49а, 50, 52а—54, 57, 58 (трад.), 62, 72, 82, 111, 112, 115, 118, 120, 120а, 121, 124, 126. *акрáвык* 8а, 13, 14. *окрáвок* 132, 134. *укрáвок* 135. *акрáўкі* 129. *крáвочак* 117. *акрáяк* 63, 76, 77, 104. *акраíк* 5. *окрáек* 106, 107, 114, 133. *окраёк* 94, 113. *окрáяк* 136. *акрóек* 29, 119, 127, 128, 139. *акрóік* 8. *адкрóйкі* 123. *скрáвак* 45—49. *скрáвок* 90. *скрáйка* 93.

акрамёзак 25. *акрамёзак* 25а.

ласкут 8, 9. *лускáт* 1.

скумáт 7, 8а, 12.

скутóк 6, 21. *шкутóк* 2.

лáпіна 60. *лапінёк* 47. *лáпінька* 48.

рэшта 3, 18.

Адзінкавыя: *клін* 24. *кавáлачак* 52. *астáнак* 99. *клінóк, кусóк* 125.

Карта № 265

ПАНЧОХІ

№ 1241 «Панчохі, шкарпэткі цыраваць, штопаць...»

На карце паказаны лексічныя адрозненні назваў панчох.

панчо́хі 1 *(панчо́шына)*, 2 *(панчо́шына)*, 4, 6, 8 *(панчо́шына)*, 8а, 9, 14, 16, 19, 20, 22, 24, 26—29, 33, 36, 37, 41, 46—49, 50—52, 53, 55, 58, 60—63, 66—69, 72, 74, 75, 77, 81, 82, 84, 90, 94, 99, 102, 105, 106, 112, 116, 118, 120, 122, 123, 124, 128, 129, 134, 135. *панчо́хы* 94а, 95, 96а, 109, 132. *пончо́хі* 113, 138.

чулкі 13, 32, 38, 39, 43, 44, 75 (нов.), 79, 83, 86, 130.

Карта № 266

ДЗІРКА

№ 1242 «Я. н. дзірка: дзюрка, дзюра, дзіра...» АЛА 1256 дыра — dira-dziura

На карце паказана супрацьпастаўленне нерэгулярных адрозненняў назвы дзіркі: *дзі́рка, дзю́рка, ды́рка, дэ́рка, дзе́рка,* а таксама словаўтваральныя варыянты: *дзі́рка,* і *дзіра́, дзю́рка* і *дзюра́, ды́рка* і *дыра́.* Адным знакам картаграфаваліся ўтварэнні: *дзіра́, дзюра́, дыра́.*

ЛАБНГ: *дзі́рка* 1, 7, 12—17, 24, 28—44, 46—49, 50, 51, 52а—57, 59—89, 99—102, 104—107, 110—130, 135—137, 139—142. *ді́рка* 133, 134.

дзю́рка 2—6, 8—11, 18—23, 25—27, 48, 50, 52, 55, 57.

ды́рка 90, 92—97, 103, 108, 109, 113, 131, 132.

дэ́рка 91, 98.

дзе́рка 138.

дзіра́ 2, 45, 47, 50, 58. *дзюра́* 52 *(ве́лькая),*

АЛА: *дзі́рка* 4А, 5А, 7А—10А, 18А—23А, 25А—31А, 33А—42А, 44А, 46А, 47А, 49А, 50А, 53А—63А, 65А—67А.

дзю́рка 1А—3А, 12А—17А.

ды́рка 43А, 45А, 48А, 51А, 52А.

дэ́рка 64А.

дзіра́ 10А, 26А, 27А, 44А, 46А. *дзюра́* 11А, 14А. *дыра́* 30А.

Карта № 267

ЦЫРАВАЦЬ

№ 1241 «Панчохі, наскі цыраваць, штопаць...»

На карту нанесены дзеясловы са значэннем 'цыраваць панчохі, шкарпэткі'.

цырава́ць 9—11, 14, 18, 21—29 (трад.), 31, 36, 41, 45—48, 49а, 50, 52—57, 59—61, 65, 67—69, 74, 75, 80, 99, 100, 104, 115, 121. *цыровáті* 94. *цырыва́ць* 5, 7, 8а, 42. *цырува́ць* 15, 35. *ціро́ваты* 94а, 109. *цірува́тэ* 98. *цурава́ць* 13, 62—64, 70, 72, 76 (трад.), 82, 119, 126, 127, 135, 138, 139. *цурава́ці* 102. *цурова́ць* 106, 113, 114. *цурова́ть* 134. *цурова́ты* 90. *цурува́ць* 33, 34, 93. *цэрава́ць* 133. *цюрова́ты* 95—96а, 103, 132. *царава́ць* 81. *царува́ць* 131. *чырава́ць* 14.

што́паць 12, 16, 17, 37, 39, 40, 42—44, 78, 79, 83, 85—87, 89 (нов.). *што́пыць* 71, 73, 76, 82, 105, 112, 118, 119 (больш новае), 120, 123, 125, 127—130, 136, 137, 140.

крапі́ць 141, 142.

Адзінкавыя: *перапле́таваць* 32 *(чуло́к іго́лкай перапле́тываць бу́ду). заплясці* 117 *(заплясці дзірку на пруткі). стро́іць* 124 *(панчо́хі бу́ду стро́іць).*

Карта № 268

АБУТАК

№ 1243 «Агульная назва абутку: абутак, вобуй, абуцце...»

Знакамі на карце абазначаны суфіксальныя дэрываты, аб'яднаныя агульнасцю каранёвай марфемы. Як назва *абу́так* (м. р.) картаграфуецца *абу́тка* (ж. р.), як назва *во́буй — во́буў, о́буй, обу́ў, о́був,* як назва *абу́ўка — абу́йка, абу́вак, во́буўка.*

абу́так 2, 4, 7, 8а, 19, 20, 25а, 26, 30, 50, 54, 70, 73—75, 86, 88, 111. *абу́тык* 85, 87, 118, 124, 126, 127, 130, 132, 140. *обу́ток* 102, 107, 113, 132. *абу́ток* 106. *абу́тка* 4.

во́буй 2, 13, 14, 21—24, 35, 29, 43, 44, 47, 49а, 50, 52а—60, 62—67, 69, 71, 75—80, 82, 83, 89, 98—100, 104, 108, 110, 112, 115, 118, 119 (трад.), 121, 126, 128, 129. *во́бый* 85. *го́буй* 49. *о́буй* 3, 15—18, 20, 28, 31, 48, 52, 68, 83, 84, 90, 93, 94а, 95, 96, 98 (радзей), 101—103, 105, 108, 109, 111, 113, 114, 116, 117, 125, 131, 133, 134, 135. *во́буў* 13, 14, 35, 36, 37, 41, 42, 44, 61, 81, 86, 87, 118, 122, 136—139, 141. *во́бувь* 130. *о́буў* 15—17, 40, 120, 123, 129, 130, 135, 136, 138, 139, 141. *о́був* 90, 91, 92, 96, 103, 132.

абу́й 4.

обу́ўка 94. *обу́вка* 96, 96а. *обу́йка* 94. *обу́вок* 90. *во́буўка* 81.

абу́ве 46. *обу́вя* 45, 51.

во́буль 72, 119 (трад.), 142.

абу́цце 137. *абу́цця* 15. *абу́ццё* 25. *обу́цце* 97.

абува́нне 9, 33. *абува́ння* 1, 5, 6, 8, 8а, 10—12. 27, 29, 32, 34, 81, 83.

Карта № 269

БОТЫ

№ 1244 «Я. н. мужчынскі абутак з халявамі: боты, чобаты...»

На карце паказаны лексічныя адрозненні назвы ботаў. Зафіксавана перасоўванне націску ў слове чобаты: *чо́баты, чабаты́...* Формы множнага і адзіночнага ліку картаграфаваліся адным знакам.

бо́ты 1—75, 78, 80, 83 (трад.), 84, 85, 99, 100, 104, 110, 111, 118, 119 (суч.), 126. *бот* 1, 2, 4, 7, 24, 51, 52, 126.

чо́баты 50 (іран.), 62, 67 (устар.), 93, 94, 105, 112, 115, 120—122, 124—126, 133, 135, 136, 139—142. *чо́боты* 90, 94а, 95, 96, 96а, 97, 101, 102, 103, 106—109, 113, 114, 117 (трад.), 127, 131, 132, 134, 137, 138. *чо́буты* 91, 92. *чо́бутэ* 98. *чо́быты* 16. *чо́бот* 107.

чабаты́ 77, 81, 82, 128—130, *чабатэ́* 76 (трад.), 118 (трад.), *чыбаты́* 43 (называлі раней), 79, 84, 85, 123.

сапагі́ 75 (нов.), 88, 104 (руск.), 115 (суч.), 119 (суч.), 125 (руск.), 126. *сапогі́* 117. *сапаге́* 54, 76 (нов.), 118 *сыпагі́* 16 (часцей), 79, 83, 84, 86, 87, 89. *сапо́г* 86.

Карта № 270

ЧАРАВІКІ

№ 1245 «У якім значэнні ўжываецца слова чаравікі: а) старадаўні жаночы абутак, б) бацінкі...»

На карце паказаны лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў жаночых чаравікаў.

На аснове матэрыялаў СП-ЗБ (1, 170) знак *(барля́чы)* пастаўлены ў н. пп. 2, 18, 22, 51. Як назва *чараві́кі* картаграфуюцца *чараві́чкі* і *чарві́кі.*

чараві́кі (старадаўні бабскі абутак на шнурках і на гузіках): 1—8а, 9 (м. р. і ж. р.), 10, 11, 14, 15, 17, 18, 19 *(бака́ ўста́ўляны),* 20, 21, 22 *(до́ўгія халя́ўкі),* 23—25, 25а *(з высо́кімі і нізкімі галяні́шчымі),* 27—31, 36, 37, 45 *(зашнуро́ўваліся),* 47, 49 *(з халя́вамі),* 49а, 50 *(з до́ўгімі халя́вамі),* 51 (са скуры), 52, 52а, 53 (м. р. і ж. р.), 54, 55, 57—60, 62 (ж. р. і м. р.), 63—66, 67 *(цяпе́р ня но́сяць),* 68—77, 80, 81 *(з до́ўгімі халя́ўкамі),* 99, 100, 104—106, 110, 111, 112 (з халяўкамі), 115 (на высокіх каблуках), 116 *(на пудко́вах),* 118, 119, 121, 124, 126, 128—130, 133, 135, 137, 138, 142. *чыраві́кі* 7, 8а, 15, 32—35, 40, 41, 42, 78. *чэраві́кі* (м. р. і ж. р.) 93. *чорові́кі* 140. *чэрові́кі* 107. *чэрэві́кі* 94, 101, 102, 113, 114, 117, 122, 127, 134. *чырякві́кі* 79, 83, 84, 89. *чырыві́кы* 90, 91, 95, 96, 103, 132. *чэрыві́кы* 97. *чэрэві́кы* 94а, 108, 109, 131. *чэрэві́кэ* 98. *чараві́чкі* 38, 81. *чураві́чкі* 82. *цыраві́цкі* 16. *чырві́кі* 92.

баціңкі 14, 16, 17, 29—31, 35, 37, 40—42, 57 (цяпер), 61, 63, 67, 70, *(мужчыны насілі)*, 74, 75, 78, 80, 81, 82 (нов.), 83—86, 88, 89, 104 (цяпер), 111, 115, 117, 123, 125, 127—129, 136, 139—141. *ботінкі* 134. *ботінкы* 131 (нов.). *бутінке* 98 (нов., рэдк.), *бутынкі* 142.

паўбаціңкі 69. *полбаціңкі* 48. *паўбаціңкі* 43.

барлячы 20 (з гузікамі), 23, 24 (на гузіках). *барлёчы* 6, 25 (на гузіках).

Адзінкавыя: *шчыблеты* 9 (на кручках).

Карта № 271

АБУЦЬ

№ 1247 «Як скажуць: боты; туфлі абуць, набуць, назуць...»

На карце абазначаны дзеясловы, звязаныя з працэсам абування.

Як дзеяслоў *абуць* картаграфуюцца *абуцца, абуваць,* як дзеяслоў *злажыць — налажыць.*

абуць 1, 2, 4—6, 7—12, 14—25, 26 (нов.), 29, 31, 33, 35, 38 *(абуй!)*, 40—42, 46 *(абувай!)*, 47, 49—62, 64—77, 80—86, 88, 89, 104, 105 *(абуй!)*, 106, 111 (суч.), 112, 115—117, 121—125, 126 *(абуйся!, абувайцца)*, 128—130, 135. *обуць* 113, 114, 117, 136. *обуці* 93, 102. *обуті* 94. *обутэ* 98. *обуть* 134. *обуты* 90—92, 94а, 95, 96, 96а, 97, 103, 108, 109, 131, 132. *абуцца* 8, 47, 110, 118, 119. *абуваць* 3, 13, 30, 46, 48, 52, 69.

набуць 44, 79 (трад.), 85, 127, 141.

надзець 7, 8а, 15, 26—28, 31, 32, 34, 36, 37, 41, 42, 63, 72—74, 75, 86, 87, 99, 110, 120, 126, 130, 135. *адзець* 40, 87 *(надзеў чабаты)*, 111 (суч.).

Адзінкавыя лексемы ад таго ж кораня: *надзяваць* 30. *уздзець* 129.

злажыць 45 *(злажыў боты)*, 151. *зложыці* 101. *зложыты* 90, 95. *налажыць* 99 *(налажы!)*. *наложыць* 107. *наложыты* 108 (рэдк.), 109.

накласці 100 *(кладзі!)*, 133. *накласты* 132.

азуць 111, 138 *(озуйса!)*

Адзінкавыя: *наткнуты* 103 (экспр., *до чясу*). *уступіцца* 52 *(на прэнткую руку)*.

Карта № 272

ЛАПЦІ

№ 1252 «Я. н. абутак, сплецены з а) лыка: пасталы, пахлапні, лапці...»

На карце паказаны лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў лапцей. Адведзены ад картаграфавання назвы *лапці, пасталы,* калі ў адказах заўважалася, што яны выраблялісе з матэрыялу, або адрозніваюцца па форме.

лапці 1—44, 46—48, 50, 52а, 53 *(палосяныя)*, 54—68, 69 *(лутовыя)*, 70—91, 93—96, 98—100, 104, 105, 110—120а, 122 *(з лутоў)*, 123—130, 136, 142. *лапті* 92, 97.

пасталы 51 (з лыка, лазы, у акаляючых вёсках), 93, 121, 124, 127, 129, 130, 133, 135, 139, 142. *посталы* 137, 140. *пасталэ* 99. *постолы* 90, 94, 94а, 95, 96, 96а, 101—103, 106—109, 131, 132, 134, 138 (з лазы). *пустулы* 91. *пустулэ* 98. *лутовікі* 69.

Адведзены ад картаграфавання: *пыхлапкі* 49 *(лапці закрытыя)*. *пахлапні* 44 *(лапці без вушак)*. *пасталэ* 46 *(на драўлянай падэшве)*. *пасталы* 49 *(раменныя)*.

Адзінкавыя: *лутовікі* 69

Карта № 273

СКРУТАК ЛЫК

№ 1254 «Я. н. скрутак лыка ў залежнасці ад формы: а) керч, берч, б) клубняк, сычык...»

На карце паказаны лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў скрутка лыка. Карта складзена на матэрыяле адказаў на пытанні а) і б), яны, як правіла, не размежаваны. Як назва *кружнік* картаграфуецца *кружняк,* як назва *круг — кружок,* як назва *кружолка — кружэлка* і *кружалка,* як назва *скрутак — сукрутак* і *крутак,* як назва *клубок — клубняк,* як назва *матушка — мартушка,* як назва *баранак — бараначак,* як назва *пук — пучок,* як назва *каток — катушка* і *качолка,* як назва *луцце — круціць у лут.*

верч 23, 43, 44, 58, 59, 62, 67, 68, 71, 74, 76, 100, 104, 105, 110, 111, 115—117, 120—122, 134, 136—139, 141, 142. *вэрч* 90, 92, 94, 94а, 95, 96, 101—105, 107—109, 113, 114, 132, 133, 135. *віерч* 92.

верчык 75, 77, 116, 118, 119, 124, 127, 142. *вэрчык* 102.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *верціна* 20. *вяртлюх* 25. *сувэрток* 93. *вяртушка* 56.

кружнік 5, 7, 9, 13, 15, 28—30, 33, 36, 40—42. *кружняк* 9, 39. *кружнікé* 25а.

крух 14, 31. *кружок* 49, 80, 81, 85.

Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *кружолка* 66. *кружэлка* 32. *кружалка* 2.

скрутак 6, 20, 21, 26, 27, 50, 52, 52а, 63—65, 70, 72, 99, *скруток* 96. *сукрутак* 105. *крутак* 36. *скрутачкі* 56.

Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *круцель* 25. *круцёлка* 22.

клубок 3, 19, 34, 35, 44, 49а, 52, 79, 82, 84, 86, 129.

баранак 4, 17, 38, 128. *бараначак* 1.

матушка 32. *мартушка* 54.

пук 106. *пучок* 85, 97.

каток 16, 130. *катушка* 132. *качолка* 112. *качулка* 112.

пуцэнька 98, 131.

лыкі 87—89.

луцце 125. *круціць у лут* 126.

Адзінкавыя: *рэпка* 24. *палоскі* 37. *сычык* 43. *куль* 101. *круціць у абаранак* 123. *клубняк* 129. *стаўка* 141.

Карта № 274

НІЗКА СКРУТКАЎ ЛЫКА

№ 1255 «Я. н. нізка скруткаў лыка: жужма, вязка, вешала, нітка...»

На карце паказаны лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў нізкі скруткаў лыка. У назвах *вясло* на карце адзначаецца перасоўванне націску: *вясло* і *вясла.*

Як назва *вясла* картаграфуецца *свясло,* як *вешала — вішала,* як *вірціна — верціна,* як *сарачня — саратня,* як *пук — пуччо,* як *кружнік — кружні.*

нізка 70, 123, 125—129. *ніска* 71, 72.

вясло 24, 25а, 62, 65, 69, 76, 105, 110—112, 115—118, 120, 137, 138. *вэсло* 108. *высло* 96. *вэсло* 93.

вясла 25, 35, 42—44, 66, 68, 78, 80, 81, 83, 84, 100.

свясла 121, 122. *свяслы* 141. *свясло* 139. *ясле* 142.

вязка 14, 37, 41, 46, 47, 75, 79, 85, 86, 88, 124, 130, 136. *вэзка* 97, 131. *вяска* 3, 9, 12, 15, 22, 25, 26, 39, 40, 50, 52, 56, 59, 61, 63, 64, 92. *вьязка* 106. *в'яска* 90, 95.

вязанка 15. *візанка* 38.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *завяска* 28. *зв'язок* 96. *звязак* 119.

вешало 94, 101, 107, 114, 133. *вішало* 103, 132.

вірціна 19. *верціна* 20.

вінцірка 58. *вінцярка* 52а.

вірня 33.

маток 1, 4, 5, 7, 8, 29, 30, 73.

матушка 13, 16, 17, 26, 32.

вітка 10, 11, 31.

куль 4, 74, 101.

сорочня 102 *(40 вэрчаў)*. *саратня* 135.

копа 102 *(60 вэрчэў)*. *купа* 98.

пук 51. *пучо* 2.

кружнік 34. *кружні* 6.

Адзінкавыя: *маністо* 23. *крутак* 36. *віток* 49а. *верчык* 87. *луток* 89. *обором ок* 94а. *бунт* 99. *вялька* 104. *рэло* 109 *(20 вэрчі)*. *козёл* 113.

Карта № 275

ВЯЗКА ЛАЗЫ

№ 1237 «Я. н. вязка лазы: жмут, жужма...»

Картаграфуюцца назвы вязкі лазы. Паказаны супрацьпастаўленні па каранях і словаўтваральных элементах. Як *вясло́* картаграфуецца назва *вя́сла,* як *вя́зка* — назвы *уя́зко, звя́ска, звя́зак,* як *куль* — *кулёк,* як *скру́так* — *скру́ткі, кру́так,* як *по́смык* — *пасму́к.*

вя́зка 37, 85, 88, 92, 96а, 104, 129, 130. *вя́ска* 15, 21, 22, 29, 30, 46, 52, 59, 61, 63, 71, 99, 117, 124, 126. *в'я́ска* 90, 94а, 95, 105. *в'я́зка* 138. *в'езка* 131. *уя́зка* 141. *уя́зко* 139. *у'ёзка* 134. *звя́ска* 5. *звя́зак* 119.

візáнка 81, 84. в'ёзанка 108.

пук 2, 6, 14, 16, 20, 23, 24, 31, 33, 40—42, 51, 53, 54, 56, 58, 62, 68, 70, 73, 76, 80, 82, 83, 87 (рэдк.), 110, 111, 115, 116, 120, 123, 127, 129, 135, 142. *пучо́к* 3, 17, 19, 25, 25а, 40, 53, 65, 66, 74, 77, 80, 86, 93, 95, 96а, 103, 128, 129, 132. *пуцо́к* 16. *пукі́* 2, 83.

пу́цня 1.

жмут 4, 10, 11, 26, 47, 48, 49а, 50, 60, 75, 79, 97, 118, 136, 140, *жмуты́* 31.

вясло́ 111, 112. *вя́сла* 27, 43, 55, 78, 122.

куль 7, 81, 94, 101. *кулёк* 8.

сноп 102. *сныэ́п* 107.

скру́так 64. *скру́ткі* 52а, 72. *кру́так* 36.

по́смык 109. *па́смук* 134.

Адзінкавыя: *кружнікі́* 9. *мату́шка* 13. *но́шка* 28. *вірня́* 29. *луто́к* 89. *шу́шмо* 96. *ру́чка* 98. *бэрэ́мок* 113. *ве́шало* 114. *лу́цця* 121. *ключа́нка* 140.

Карта № 276

ВЯРОВАЧНЫЯ ЛАПЦІ

№ 1258 «Я. н. абутак, сплецены з вяровак: вераўчанікі, чуні, чухі...»

На карце пракартаграфаваны назвы даўнейшага абутку; які плёўся з пяньковых вяровак або з тоўстых нітак. Паказаны лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў вераўчаных лапцей і абазначана перамяшчэнне націску ў некаторых формах. Як назва *ла́пці* картаграфуецца *ла́пцікі,* як назва *або́рнікі* — *бо́ркі,* як назва *чу́ні* картаграфуюцца *чу́йні, цю́ні* і *чуйні́.*

чу́ні 5, 7, 8 *(чунь).* 12, 16, 17, 25а, 34—36, 43, 64, 78, 79, 84—88, 98, 123—125, 128, 129, 136, 139 *(разінавыя бахілы),* 140 *(надзява́лі на ва́ленкі),* 141, 142 *(дзераўля́ныя).* *чу́нькі* 94 *(вяза́лі з то́ўстых ні́так у ха́ті чо́поті).* *чу́нықы* 131. *чу́йні* 82 *(чу́йнікі).*

чуні́ 13, 38, 77, 95 (дзіцячыя тапачкі з нітак), 98, 107, 108, 132. *чуны́* 25 *(чун* — адз. л.).

чухны́ 24 *(чухо́н* — адз. л.).

ла́пці 1, 3, 4, 6, 14, 15, 17, 21, 23 *(кнато́выя),* 24, 26, 27, 29—33, 37, 39, 40 *(пяньќо́выя),* 44, 55, 59, 60, 65, 66 *(сляпы́я),* 68, 69 *(вераўча́ныя),* 70, 71 *(вяро́вачныя),* 72 *(з вяро́вак),* 73, 74, 75 *(або́рашныя),* 76 *(віро́вачныя),* 80 *(з або́рак),* 81 *(або́рашныя),* 105 *(вераўча́ныя),* 110 *(з пра́жы рабілі),* 111, 116 *(вераўча́ныя),* 117, 118 *(вераўча́ныя),* 120 *(з канапе́ль, вераўча́ныя),* 122 *(із бо́р),* 129 *(або́рашныя),* 130, 142. *ла́пацъ* 83 *(вяро́ўчыстый),* *ла́пцікі* 56, 63. *ла́поткі* 102. *ла́пець* 129 *(вяро́вашны).*

пасталы́ 121 *(або́рныя),* 126 *(вяраўча́ныя),* 127, 139 *(або́рныя),* 141, 142. *постолы́* *(з мотузі́в)* 95, 103.

хадакі́ 50 *(хадаке́ вераўча́ныя).* *хадачкі́* 2, 18, 19 *(ніця́ныя).*

або́рнікі 81, 142. *бо́ркі* 87, 89.

віраўча́нікі 10, 11, 44.

кнато́вікі 57 (з пяньκі), 58.

Адзінкавыя: *барсні́* 28. *бэ́шмы* 48. *цю́пы* 51. *(цю́пкі шы́лі з сукна́ і веза́лі з гру́бых ні́так),* *ніця́нікі* 54. *канапля́нікі* 59 *(з канапля́най вяро́ўкі).* *курупк'е́* 98 (рэдк., з вяровак). *плецяні́* 100.

Адведзены ад картаграфавання: *папу́ці* 104 *(ту́флі з вяро́вак).* *чу́ні (рэзінавыя бахілы)* 139, 140, 142.

Карта № 277

СПІЧАК

№ 1262 «Я. н. завостраная палачка для падплятання лапцей: павірак, падвірак, кацатых, сучок...»

На карце паказана пашырэнне назваў спіцы, якой падплятáлі лапці. Адзначана змяненне націску ў слове падплятанка: *падплята́нка* і *падплéтанка.* Як назва *спіца* картаграфуюцца *спіка* і *шпіца́й,* як назва *спі́чка* — *шпы́чка,* як назва *по́дплетка* — *падплятка,* як назва *суга́к* — *суга́ч* і *куга́ч,* як назва *качаты́х* — *качады́х,* як назва *падве́рак* — *подві́рак* і *пуві́рак,* як назва *шва́йка* — *шыва́йка.* Адведзена назва *зано́за* — прылада, якая выкарыстоўвалася пры пляценні.

спі́ца 2, 7, 14, 59, 86, 101, 104. *сьпі́ца* 1, 5, 6, 9, 12, 23, 27, 43, 56 *(уця́гваць вало́кі),* 58, 64, 65 *(уця́гваць),* 83, 84, 88, 93, 94, 99, 102, 106, 107, 110, 113 *(заклада́ць у ву́шкі),* 114, 137. *спы́ца* 103, 132. *спэ́ця* 98. *спы́ця* 95, 131. *шпы́ца* 94а. *ісьпі́ца* 8. *спі́цы* 142 *(дзераўя́ныя).* *сьпі́ка* 100. *шпіца́й* 3.

спі́цка 13, 35. *сьпі́чка* 134. *шпы́чка* 108, 109. *спі́чкі* 133.

сьпіца́к 32, 56, 111, 112, 115. *спіча́к* 120. *сьпіча́к* 65, 81, 82.

шпіна́к 52.

по́дплетка 135. *по́дплітка* 80. *по́тплетка* 118. *по́тплятка* 68, 69, 71, 76, 77, 122, 127. *падпля́тка* 124.

патплётка 25, 25а, 28, 112.

патпля́та́нка 126. *патплі́та́нка* 29, 33, 38, 42. *пудплета́нка* 138. *патплі́та́на* 24.

падпле́танка 139, 142. *патпле́танка* 125. *потпле́танка* 72, 113, 125.

по́плетка 66. *по́плітка* 31, 74, 75. *паплю́тка* 141.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *патпляце́нь* 4. *по́дпленка* 116. *пле́танка* 140. *патплётніца* 21.

суга́к 46, 79, 81, 87, 128, 129. *суга́ч* 44. *куга́ч* 89.

кручо́к 10, 11, 20, 22 *(вяза́лі папу́ці, ла́пці),* 26 *(плясці́ ла́пці),* 37, 57, 60, 67, 70, 121, 130.

іглі́ца 4, 6, 52а, 63.

падві́рык 85. *падве́рак* 47.

паві́ра́к 39. *пуві́ра́к* 40, 41.

кычады́х 16. *кычаты́х* 17. *кочаты́х* 96.

шыва́йка 117. *шва́йка* 129.

Адзінкавыя: *пыткалу́пка* 34. *падка́ланка* 36. *суга́к* 44. *куга́ч* 89. *клю́чка* 99.

Адведзены: *зано́зы* 94а. *зано́за* 107 *(два зано́зы в ву́шка),* 108, 109. *заны́з* 131 *(па́лачка).* *зано́зы* 133 (устаўляюцца ў час пляцення). *суно́зка* 136.

Карта № 278

АБОРЫ (у лапцях)

№ 1263 «Я. н. аборы да лапцей з пянькі, ільну: аборы; аборкі, валокі...»

На карце паказаны назвы абор (вераўчаных шнуроў для лапцей). Формы множнага і адзіночнага ліку картаграфаваліся адным знакам. Як назва *або́ры* картаграфуецца *або́ркі,* як назва *вало́кі* — *волоке́.*

або́ры 1—3, 5, 7—9, 12, 14, 16—23, 25—36, 38—42, 44—47, 49, 50, 52, 52а, 54, 55, 57—61, 63—69, 71, 72, 74, 76, 78, 83, 84, 111, 115, 116, 118—120, 124, 126, 127, 135, 140. *або́ркі* 4, 6, 10, 11, 24, 37, 43, 46, 48, 51, 70, 73, 75—77, 79—82, 84—89, 118, 121, 123, 125, 126, 128—130. *бо́ры* 122 (мн. лік). *або́ра* 13, 19, 20, 30, 41, 50, 58, 126, 135, 139, 141, 142. *обо́ра* 138. *або́рка* 121. *або́рачка* 2.

або́рына 7, 8.

або́рсы 49.

вало́кі 56, 62, 99, 100, 104, 105, 110, 111, 115, 137. *воло́кі* 93, 94, 101, 102, 106, 107, 113, 117, 136. *воло́ке* 112. *воло́кы* 90, 94а, 95—97, 103, 108, 109, 131—134. *воло́ке* 98, 114. *воло́ка* 90, 92, 94а, 95, 96, 102, 103, 113.

Адзінкавыя: *шнуркі́* 91.

Карта № 279

ПАШЫРЭННЕ СЛОВА *МЭШТЫ*

№ 1266 «У якім значэнні ўжываецца слова мэшты: плеценыя кручком лапці...»

Карта адлюстроўвае наяўнасць слова *мэшты,* якое абазначае тапкі з матэрыялу, а таксама плеценыя тапкі з нітак або вяровачак. У некаторых адказах указваецца, што *мэшты* абазначаюць абутак са скуры — туфлі і тапкі. У н. пп. 48 і 49 знак *(мэшты)* пастаўлены на аснове матэрыялаў СП-ЗБ (3, 19). Як назва *мэшты* картаграфуецца *мэкшты* і *мэшкі.*

мэшты 2 *(мэштачкі трапачныя шылі жыта жаць),* 3 (з сукна старога пашытыя), 6 *(як тапкі, са скуры і с сукна шылі мэшты),* 19 *(кнаты круцілі з ніцей і рабілі мэшты),* 20 *(тапці з сукна шылі),* 21 *(адразаныя ад ботаў перады — мэшты, мэчты).* 22 *(мэшты — лапцікі),* 23 *(з сукна нябошчыку абутак),* 24 *(туфлі з матэрыялу на гумовай падэшве, бразянтовыя мэшты* (м. і ж.), 25 *(мэкшты помняць, але які абутак не знаюць, магчыма, тапачкі),* 25а *(як цяпер тапкі),* 27 *(с тоняنькай кожы калісьці наногі адзявалі),* 45 *(хадакé з вяровачак),* 48 *(комнатнікі),* 49, 53 *(лёганькія бразянтовыя тухялькі, абувалі таму, хто паміраў),* 57 *(мэшцікі;* плеценыя, як лапці, з палосак сукна рознага колеру, для дзяцей і дарослых), 58 *(мэштачкі; тапачкі хатнія і купляюць на смерць).* 59 (плеценыя кручком лапці з вяровак, з аборак). 60 *(мэчты* — плеценыя кручком лапці). 65 *(мэшты вязалі кручком з вяровачак).* 18 *мэкшты (туфлі абыкнавеныя).* 52 *(мэкшты* — абутак вязаны з нітак). 93 *мэшкі* (з старога сукна, як цяпер тапкі).

Адсутнасць назвы: 1, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 44, 46, 47, 50, 51, 55, 56, 62, 63, 64, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142.

Карта № 280

ПАШЫРЭННЕ СЛОВА *ВЫСТУПКІ*

№ 1267 «У якім значэнні ужываецца слова выступкі: тапкі, лёгкі жаночы абутак...»

На карце паказана пашырэнне слова выступкі — назвы хатняга лёгкага абутку і назвы абутку, адрэзанага ад чобатаў, ботаў. Не наносілася на карту назва *выхатцы* (н. п. 27), якая абазначае абутак «с кожы, лёхкія, яны ўсё адной формы: *мэшты і выхатцы».* Адным знакам картаграфуюцца: *выступкі. выступцы, уступкі.*

'лёгкі хатні абутак' *выступкі* 45 *(лёхкія, бяс пятак),* 46 *(дамашнія тапачкі),* 47 *(выступкі мае стапталіса),* 48, 49 *(тапкі),* 51 *(тапці с сукна шылі),* 53, 99 (жаночыя тапачкі), 104 *(шлёпанцы без пяткі). выступкы* 131 (тапкі). *віступкі* 138 (лёгкі жаночы абутак). *выступцы* 96а (лёгкі жаночы абутак).

'абутак, адрэзаны ад ботаў, чобатаў' *выступкі* 56 *(адрэжа халявы з ботаў — вот і выступкі),* 93 *(гэта, калі атрэзаныя халявы),* 94 *(абрэзкі з ботаў, валенкаў),* 99 (абрэзаныя боты), 105 *(абрэзаныя боты мо),* 90 *(одріже чоботы, халявы, зробыт выступки). выступцы* 91 (абутак з ботаў, без халяў). 103 *(выступцы* або *опоркы — як одрізана халява),* 109 *(в чоботях халявы обрізаны). выступці* 96 *(як поодрізають холявы од чобіт). выступок* 132 *(як постул старый, вже выкыдають).*

Адзінкавыя: *выступкі* 53 (мужчынскія туфлі). *уступкі* 19 *(тачылі з дзерава).*

Адсутнасць назвы: 2—6, 12, 13, 15, 17, 18—26, 28, 30—34, 36, 38—44, 50, 52, 54, 55, 57, 58, 60, 62—67, 70—74, 76, 79, 83, 87—89, 92, 95, 100—102, 106, 108, 110—112, 114—117, 120—123, 126, 130, 133, 135, 139—141.

Карта № 281

АБУТАК НА ДРАЎЛЯНАЙ ПАДЭШВЕ

Карта складзена на матэрыялах адказаў на пытанні Інструкцыі: 1265 (яно без літары А). «Я. н. абутак на драўлянай падэшве: абіякі, дзеравянікі, дзеравяшкі...» 1268 «У якім значэнні ўжываецца слова трэпы... б) абутак на драўлянай падэшве». 1269 «У якім значэнні ўжываюцца словы клемны, клембы, клумні: тапачкі з палатна...»

На карце адлюстраваны лексічныя варыянты назвы абутку на драўлянай падэшве. У некаторых пунктах указваецца, што гэта наогул драўляны абутак, аб чым зроблены заўвагі інфарматарамі і збіральнікамі. Усе такія заўвагі па матэрыялах пытання 1263 прыведзены ў спісе слоў да разглядаемай карты, а па матэрыялах пытанняў 1268 і 1269 іх можна знайсці паслядоўна ў індэксах да картаў № 282 і № 283. Там жа адлюстраваны нерэгулярныя фанетычныя і словаўтваральныя асаблівасці лексем. На дадзенай карце картаграфуюцца толькі карані слоў. Як *трэпы* картаграфуюцца *дрэпы* і *трэбы,* як *абіякі — абіячкі.* Адным знакам картаграфуюцца *клемны* і *клямныці.*

Адказы на спецыяльнае пытанне аб назве абутку на драўлянай падэшве № 1265 збіраліся не на ўсёй тэрыторыі, таму карта можа быць не поўнай. Акрамя таго, гэты абутак, магчыма, вядомы не на ўсёй тэрыторыі, як, напрыклад, ён невядомы ў Нясвіжскім раёне, аб чым паведаміла нам Г. У. Арашонкава.

№ 1265 *дзіравяшкі* 11. *дзірвяшкі* 8а. *дзяравяшкі* 60. *дзірівяшкі* 87. *дырывяшкы* 131. *дзеравянкі* 54 *(з заднікам). дзірвяннікі* 79. *дзірвянікі* 57. *дзераўянікі, дзераўянік* 4. *дзераванкі* 93.

абіякі 45. *абіячкі* 45.

клемны 45. *клёмны* 93 *(ад немцаў, вытачаныя).*

калоткі 8а, 26 *(на дзіраўяннай падошве).*

№ 1268 "У якім значэнні ўжываецца слова трэпы: б) абутак на драўлянай падэшве".

дзеравяшкі 9, 69, 124, 128. *дзеравяшка* 29, 123. *дзіравяшкі* 10. *дзіравяшкі* 50, 55. *дзірвяшкі* 82, 84. *дырыв'яшкі* 90 *(у час вайны былі),* 103. *дэрэв'яшкы* 108 *(мала було). дэрэвляшке* 98. *дзераўяшкі* 127. *дзеравянікі* 48, 57, 59, 68. *дзеравянікі* 63, 64. *дзеравяннікі* 7, 71. *дзеревяннікі* 14. *дзірвяннікі* 34, 49а. *дзеревянкі* 86. *дырывянкы* 95.

калодкі 28, 84. *калоткі* 9, 26, 35. *колодкы* 109 *(увэсь дэрэв'яный).*

трэбы 19, 58. *тропы* 52а—54, 66, 75, 91, 94, 94а. *дрэпы* 67. *трэпкі* 20, 59. *трэп(ф)лі* 113.

абіякі 46, 49, 51, 52а.

№ 1269 "У якім значэнні ўжываюцца словы клемны, кломбы, клумні: тапачкі з палатна..."

абіякі 45, 52а. *абіячкі* 45. *біякі* 46.

клумбы 5, 16, 21, 57, 73, 79. *клюмбы* 22. *ккломбы* 6. *клембы* 6. *клумпі* 19, 20, 52. *клюмпы* 111.

клемны 45. *клёмны* 100. *клямныці* 100.

Адзінкавыя: *боты на дзеравянным хаду* 8. *пантоплі* 17. *туплі на дзерэвяннай калодцы* 36. *стукалкі* 37. *дзіліндзік* 80.

На падставе матэрыялаў СП-ЗБ знак пастаўлен у наступных пунктах: *дзеравяшкі* 1. *дзераўлянкі* 3. *абіякі* 22. *аблякі* 49а. *клумбы* 2. *клумпі* 49. *трэпы* 49а. (1, *34;* 2, *44, 67, 479—480;* 5, *142.*).

Адсутнасць назвы: 1, 2, 3, 12, 13, 15, 18, 23, 24, 25, 25а, 30, 31, 32, 33, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 47, 56, 61, 62, 65, 70, 72, 74, 76, 77, 78, 81, 83, 85, 88, 89, 92, 96, 99, 101, 102, 104, 105, 106, 107, 110, 112, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 120а, 121, 122, 125, 126, 128, 129, 130, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142.

Карта № 282

ТРЭПЫ (значэнне слова)

№ 1268 «У якім значэнні ўжываецца слова трэпы: а) абутак з матэрыялу, б) абутак на драўлянай падэшве, в) паношаны абутак...»

На карце паказана значэнне лексемы *трэпы* і яе словаўтваральных і фанетычных варыянтаў. Як відаць з матэрыялаў 66 і 94а пунктаў, лексема *трэпы* вядома, аднак рэалія, магчыма, не бытуе тут. Адказ у 47 п. не картаграфуецца, таму што няяснае яго значэнне.

'абутак на драўлянай падэшве'

трэпы: 35. *трэпы — абўтак з драўлянай падэшвай і са скураным мысам.* 52а *трэпы* — абутак на драўлянай падэшве; *бабы насілі трэпы, а мужыкі абіякі, як трэпы.* 53 *трэпы — абутак на драўлянай падэшве.* 54 *трэпы — без задніку* (на драўлянай падэшве). 66 *немцы насілі трэпы: з дрэва падэшва і наскі з кожы.* 75 *трэпы — без заднікаў, з перадам і на драўлянай падашве.* 91 *трэпы — з дрэва.* 93 *трэпы — дзеравянкі з пэрарэзанай падошвай упалавіну.* 94 *трэпы — абутак з матэрыялу і на драўлянай падэшве.* 94а *трэпы — як прыіхалы з Германіі* (1915 г.), *з дрэва і пэрэд крышку шкурэю обытый.*

трэбы: 19 *трэбы — адразанікі або на дзеравянай падэшве.* 58 *трэбы — дзеравяшкі, бес пят, шкурат апшыты у насу.*

трэпкі: 20 *трэпкі — абутак на дзеравянай падэшве.* 59 *трэпкі — абутак на драўлянай падэшве, верх скураны, як шлёпанцы, трэпкі або дзеравяшкі.*

трэп(ф)лі: 113 *трэп(ф)лі* — абутак на драўлянай падэшве.

дрэпы: 67 *дрэпы — абутак на драўлянай падошве, верх кожаны.*

'тапкі, басаножкі'

трэпы: 18 *трэпы — гэтыя самыя туфлі і шлёпанцы нагу усунуць.* 108 *трэпы — як тэпэр тапочкы, с кожы.* 132 *трэпы — пудошва і на пальцах пасок і всэ.*

'паношаны, стаптаны абутак'

трэпы: 54 *трэпы* — паношаны абутак. 65 *трэпы — які-небуць парвецца вобуй.* 95—97 *трэпы* — паношаны абутак. 100 *трэпы — парвуцца боты, адрэжуць халявы і носяць бес халяў.* 102 *трэпы — гэ от чобата одрэзанае халявы.* 136 *трэпы* — поношаны абутак.

трэпкі: 57 *трэпкі — стропаны абутак.* 85 *трепкі* — паношаны абутак.

трэпці: 3 *трэпці — благі вобуй, яго можна выкінуць.*

трэбы: 19 *трэбы — адразанікі або на дзеравяннай падашве.*

'вязаны абутак'

трэпкі: 85 *трепкі — панчошны абутак.*

трэпці: 52 *трэпці з ніцей пплялі.*

'абутак з тканіны'

трэпы: 92 *трэпы — абутак з матэрыялу.* 94 *трэпы — абутак з матэрыялу.* 99 *трэпы — з матэрыялу тапачкі.*

Карта № 283

КЛУМПІ (значэнне слова)

№ 1269 «У якім значэнні ўжываецца слова клемны; кломбы, клумні: тапачкі з палатна...»

На карце паказана пашырэнне лексемы *клумпі* 'абутак на драўлянай падэшве' і яе фанетычных варыянтаў. Да карты даецца індэкс, дзе прыведзены ўсе тлумачэнні збіральнікаў і інфарматараў. Толькі ў двух выпадках варыянты слоў *клумбы* (23 п.) і *кашломбы* (49 п.) называюць дрэнна пашыты і цяжкі абутак (гл. індэкс).

Як *клемны* картаграфуецца *клёмны.*

'абутак на драўлянай подэшве': 5 *клумбы — дзеравяшкі, драўляны абутак.* 6 *клёмбы, кломбы* — абутак на драўлянай падэшве, дзеравяшкі. 16 *клумбы* — бацінкі, боты на драўлянай падэшве. 19 *клумпі — абутак з дзеравяннымі падэшвамі.* 20 *клумпі — абутак на дзеравянай падэшве; клумпі абівалі сукном, як не было рэменю, абаб'е і ходзіць.* 21 *клумбы — выразаныя з дрэва, вобуй, літоўцы, немцы хадзілі вайной.* 22 *клюмбы — нямецкія з дрэў, як калёшы, зверху скура.* 27 *клумбы — дзеравяшкі, немцы насілі, але ў нас не насілі.* 45 *абіячкі або клёмны* — абутак скураны на драўлянай падэшве. 52 *клумпі куплялі і самі шылі, верх скураны, а падэшва з дзерава вычасана.* 57 *клумбы — вобуй на дзеравянай падошве, абабітая кожай ці брээентам, уродзе бацінак для мужчын і жанчын.* 73 *клумбы — абутак на драўлянай падэшве, зверху скура ці тканіна.* 75 *клумбы — верх са скуры, а ніз драўляны.* 79 *клумбы — драўляная падашва, а верх палатняны, пята не прасаедзіняецца.* 100 *клямныці, клёмны* — абутак на драўлянай падэшве. 111 *клюмпы* — від абутку тыпу басаножак на драўлянай падэшве.

'дрэнна пашыты, цяжкі абутак': 23 *клумбы* — дрэнны, цяжкі, нязграбны абутак (боты). 49 *кашломбы — плахі (плоха пашыты) гобуй.*

Адсутнасць слова: 1, 2, 3, 4, 7, 8, 8а, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 24, 25, 25а, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 48, 49а, 50, 51, 52а, 53, 54, 55, 56, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 74, 76, 77, 78, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 94а, 95, 96, 96а, 97, 98, 99, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 120а, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142.

Карта № 284

ПАШЫРЭННЕ І ЗНАЧЭННЕ СЛОЎ *ЦЮПЫ, ПАПУЦІ*

№ 1270 «У якім значэнні ўжываюцца словы цюпы, папуці: назвы абутку з палатна і іншага матэрыялу...»

На карце паказана пашырэнне лексемаў *цюпы, цюнкі, цюмкі, папуці. Цюнкі* і *цюмкі* картаграфуюцца адным знакам. Значэнні слоў адлюстраваны ў спісе. Адказ 2-га п. не картаграфуецца.

2 *цюпачка — на дзяўчынку спакойную, яе ўсе заганяюць.* 20 *цюпы* — абутак, а які не знаюць, нібы з паперы прадавалі (?), *цюпы — тапачкі.* 46 *накінь цюпкі якія.* 47 *цюпы — лёхкі вобуй.* 49а *цюмкі — тапачкі с палатна.* 51 *цюпы — абутак, сплецены з тоўстых ніцей, або з палатна шылі // цюнкі глыпшыя і плытшыя, з пасачкамі і зашпільваліся на гузік.* 99 *цюпы — з матэрыялу тапачкі.*

22 *папуці — з нітак кручком вязаныя.* 47 *цюпы, папуці.* 93 *папуці — ўязаныя з ніток.* 104 *папуці — туфлі з вяровак вязаныя кручком.*

Адсутнасць слоў: 1—19, 21, 23—25, 26—45, 48, 49, 50, 52—62, 64—103, 105—136, 139—142.

Карта № 285

ВАЛЁНКІ

№ 1274 «Я. н. абутак з воўны: а) мяккі: валёнкі, вайлакі... б) цвёрды: катанкі...»

Карта складзена на падставе адказаў на першую частку пытання.

Як *валенкі* картаграфуюцца *валенкі* (47, 48 п), *валёнкі* (132 п.), як *вайлакі — войлакі* (50 п.).

валенкі 1, 16, 17, 25, 28—31, 33, 36, 46, 51, 52а, 57, 59, 61, 62, 67, 74, 80—82, 86, 88, 94, 99, 104—107, 110, 118—120, 122, 124, 126—129, 133, 134, 138, 139. *валінкі* 2, 6 (цяпер называюць), 8, 12, 15, 32, 34, 35, 37, 40—43, 73, 75, 78, 79, 83—85, 87, 89. *валянкі* 21, 45, 50, 53—56, 60, 63, 68, 69, 71, 72, 76, 77, 90, 92, 93, 100, 102, 115, 121, 130, 135. *валенкы* 94а, 96а, 97, 131. *валінкы* 95, 103, 142. *валянкы* 109. *валенькі* 49а. *валінке* 98. *валенкі* 47, 48. *валёнкы* 108, 132.

валёнкі 9—11, 14, 23 *(толькі мяккія рабілі),* 24, 25а—27, 38, 39, 44, 57, 58, 64—67, 70, 81, 101, 111—114, 116, 117, 136—138, 140, 142. *валёнкы* 103, 108.

валенцы 9, 123, 129, 141. *валінцы* 7, 13.

вайлакі 2 *(трад.),* 4, 6 *(даўнейшае),* 7, 18—20, 22, 47, 49, 52. *выйлакі* 8а. *вайлаке* 46, 48, 53. *вайлакі* 58. *войлакі* 50 *(а валёнкі пашытыя з лямцу).*

чосанкі 90, 91. *чосанкы* 96. *чэсанкі* 99.

Адзінкавыя: *фільцакы* 108. *самавалкі* 125.

Карта № 286

ВАЛЁНКІ (бітыя)

№ 1274 «Я. н. абутак з воўны: а) мяккі: валенкі, вайлакі... б) цвёрды: катанкі...»

Карта складзена на матэрыяле адказаў на другую частку пытання і адлюстроўвае лексічныя і акцэнталагічныя варыянты назвы цвёрдых валёнак. З матэрыялаў відаць, што цвёрдыя валенкі рабілі не ўсюды, іх куплялі, яны былі фабрычнага вырабу. Часта лексемы *валенкі* і *валёнкі* суправаджаюцца азначэннямі *бітыя, цвёрдыя, купленыя, фабрычныя,* чым і адрозніваюцца ад назвы мяккіх валёнак. Азначэнні прыводзяцца ў спісе слоў пасля лічбы, што абазначае населены пункт.

Як *валенкі* картаграфуюцца *валёнкы* і *валенькі, валёнкі.*
валенкі 1, 8 *(каляныя)*, 17, 25, 30, 33, 36, 51, 52а, 57, 59 *(бітыя, цвёрдыя)*, 60, 62 *(бітыя)*, 67, 99, 104, 105 *(бітыя)*, 106, 107, 110 *(бітые)*, 120 *(бітыя)*, 122, 125, 126, 127 (цвёрдыя), 128, 129 *(бітыя)*, 133, 134 *(катаныя)*, 138 *(бітые)*, 139. *валенькі* 49а. *валінкі* 2 *(цвярдзейшыя і мякчэйшыя)*, 6 *(цяпер называюць)*, 7, 15, 32, 35, 37, *(цвёрдыя)*, 40, 43, 73, 83, 84 *(цвёрдыя)*, 87. *валянкі* 45, 50, 53—55, 56 *(бітыя)*, 63, 68, 69, 71, 72 *(бітыя)*, 90, 91, 93, 100, 102, 115, 121, 135. *валінке* 98. *валенкы* 94а, 97. *валінкы* 95, 103, 142 *(бітыя)*. *валянкы* 96, 96а, 109 *(быты)*. *валёнкі* 47. *валёнкы* 103, 108, 132.
валёнкі 9—11, 14, 25а—27, 39, 57, 58, 64—67, 70, 101, 111, 112 *(бітыя)*, 113 *(бітые)*, 114, 116, 117, 136, 138 *(бітые)*, 140, 142.
валенцы 9, 13, 129, 141.
вайлакі 2 *(трад.)*, 4, 6 *(даўнейшае)*, 18—20, 49, 52. *выйлакі* 8а. *вайлаке* 48.
катанкі 21, 24, 28, 29, 31, 38, 58 *(цвёрдыя)*, 60, 61, 73—78, 80—82, 86, 88, 92, 94 *(новае)*, 110, 111 *(біты)*, 118, 119, 120а, 123, 124. *катанкы* 108. *катынкі* 16, 41, 42 *(фабрычныя)*, 43, 44, 79, 83, 85, 88, 89. *катънкі* 12, 34, 39.
катанкі 10, 11 *(рэдка)*, 139.
сібіркі 27 *(валёнкі цвёрдыя яшчэ сібіркі завуць)*. *сіберкі* 22.
Адзінкавыя: *пімы* 88.

Карта № 287

СЫРАМЯЦЬ

№ 1276 «Я. н. нявырабленая скура: сырыца, сурамяць, сырамяць...»
На карце адлюстраваны назвы скуры жывёлы, якая прайшла першапачатковую апрацоўку. Звычайна з такой скуры робяць скураныя дэталі вупражы: лейцы, супоню, часткі хамута і інш. Супрацьпастаўленымі на карце з'яўляюцца словаўтваральныя варыянты ўказанай рэаліі.
Ад картаграфавання адведзены адказы: 48 *(вырабленая гаўчына)*, 52 *(кручаная скура)*, 101 *(шкура)*, бо імі называецца, верагодна, нешта іншае.
Пры картаграфаванні не ўлічаны фанетычныя асаблівасці слоў, націск.
Як *сырамяць* картаграфуецца *сымырыць*, таксама і *сырамяціна.*
сырыца 7, 10, 11, 36, 42, 47, 49, 49а, 52, 52а, 57, 59, 60, 62, 64, 65, 67, 68, 71—73, 76, 77, 80, 82, 95, 96а, 97, 102—107, 109, 110, 112, 114, 116—118, 120—123, 126—130, 135, 136, 139, 141, 142. *сырíца* 44, 85, 86, 89. *сырíцы* 83. *сырыця* 131. *сырыца* 124. *сырêця* 98 (рэдка).
сырэц 2, 4, 6, 21, 22, 24, 29, 34, 37, 53, 54, 66, 70, 81, 108, 113, 132, 134. *сырец* 13, 15, 17, 88. *сарэц* 33.
сырамяць 9, 19, 25а, 30, 58, 69, 111, 129. *сырымяць* 32, 40, 79. *сырымыць* 35, 38, 78. *сырамаць* 77, 124, 128. *сыръмець* 8а. *сырыміць* 8, 41, 44. *сырамяць* 31, 74, 86. *сырумяць* 100. *сырамяціна* 75. *сурамяць* 20, 46, 50, 54—56. *сурамяць* 99. *сырмяць* 1, 26. *сырміць* 6, 12. *сырмець* 28. *сырмът* 39. *сурмяць* 52.
сыравец 18, 45. *сыровец* 23, 94. *сыровець* 90. *сырувэць* 93.
Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *сырына, недадзелаш* 14. *сыроўка* 27. *сурамез* 53. *сырізна* 87.
Складаныя назвы: *нявырабленая скура* 3. *сырамятная кожа* 16. *скура с сырцом, сырцовая скура* 25. *сырая скура* 26, 43, 63, 142. *сырамятная шкура* 69. *нявырабляная шкура* 71. *нывыроблёна шкура* 94а—96. *сырамяжная* 119. *нявырабатаная скура* 125. *нывыроблена шкура* 131, 138. *невуроблена шкура* 135. *сыра шкура* 140. *сырая шкура* 141.
Адведзены: *вырабленая гаўчына* 48. *кручаная скура* 52. *шкура* 98, 101.

Карта № 288

БОСЫМ (хадзіць)

№ 1277 «Хадзіць без абутку: хадзіць босым, абосым...»
На карце адлюстраваны сінтаксічныя канструкцыі, якія абазначаюць стан чалавека без абутку, з голымі нагамі.

Як паказвае матэрыял, у склад канструкцыі ўваходзіць дзеяслоў + прыметнік ці прыслоўе — гэта залежыць ад граматычнай формы дзеяслова. Ад яе ж залежыць і форма прыметніка. Пасля інфінітыва звычайна знаходзіцца прыметнік у форме творнага склону ў значэнні прыслоўя *(хадзіць басяком, босым)*, або ў давальным склоне *(хадзіць босаму)*, ці прыслоўе *(хадзіць босо)*. Пасля асабовай формы дзеяслова прыметнік мае форму назоўнага склону *(ходзіць босы)*, прыслоўе *(не хадзі босо, басанож)*. Частка адказаў даецца без дзеясловаў, але іх лёгка падразумяваць.
У 69, 83, 85 пунктах прыметнік босы мае прыстаўное *-а абосы*, картаграфуецца як *босы.*
хадзіць босым 9, 25, 26, 29, 30, 37, 40, 42, 44, 47, 49а, 50, 53, 55, 57, 59, 61, 67, 68, 73, 76, 78, 81, 83, 88, 93, 99, 106, 111, 115 *(не хадзіць босым)*, 116, 119, 123, 126, 129, 130, 134, 140—142. *хадзіць босъм* 8а. *хадзіць босъй* 12. *хадзіць абосым* 83, 85. *ходыты босым* 95, 97, 131. *худыты босым* 92. *босым худэтэ* 98. *босам ходзіць* 39. *босым лётая* 48. *босым* 31, 41, 49, 65, 75, 82, 84, 91, 124, 127, 128, 133, 139.
хадзіць босаму 18, 35. *хадзіць босыму* 44. *ходзіці босому* 94. *ходзіць босому* 113, 138. *босъму* 8а. *босаму* 118.
хадзіць басяком 9—11, 21, 36, 57, 59, 71, 74, 76, 81, 120 *(хаджу басяком)*, 120а. *ходзіць бысяком* 29, 35, 38 *(ні хадзі бысяком)*, 43, 79, 85, 87. *ходзіць босяком* 107, 113 (нов.), 131, 134 *ходыты босяком* 95, 96. *худыты бусяком* 92. *хадзіць босякам* 17. *басяком* 5, 6, 14, 64, 124, 125, 127, 128, 135, 136, *бъсяком* 8а, 33, 34, 44, 86. *бысяком* 15, 16, 35, 85. *босяком* 90, 94а, 102, 103, 108, 132.
ходыты босо 95, 96. *ходыты боса* 96а. *боса* 90, 94а, 109. *босо* 103, 108.
ходзіць (пашоў) босы 2, 13, 15, 19, 23—25, 33, 34, 39, 45, 52, 52а, 54, 58, 60, 63, 66—70, 77, 80, 100, 104, 105, 110, 112, 114, 117, 122, 137. *босы хадзіў* 37. *хадзілі босыя* 4, 8, 40. *ні хадзі босы* 38. *ні хадзі басая* 125. *босая хаджу* 20. *ходзіць боса* 62. *босый ходзіць* 1, 7, 28, 89, 107. *ні хадзі боса* 121. *босы* 3, 6, 8, 22, 51, 56, 69, 102, 109, 125, 135. *босый* 16, 32, 86, 90, 94а, 96, 103, 108, 109, 132. *босая* 141. *абосы* 69 (даўнейшае).
Адзінкавыя: басяка хадзіць 18, 129. *на басанож* 88. басонач 46 *(не ідзі басанач)*. *набасяка* 50. *хадзіць басанож* 88. *на босую нагу* 118. *басяка* 129.

Карта № 289

МЛЫН

№ 1892 «Я. н. млын: млін, мельніца...»
Картаграфуюцца назвы млына. Паказаны адрозненні па каранях, фанетычных рысах і словаўтваральных асаблівасцях. Адведзены ад картаграфавання назвы, якія не адносяцца да тэмы карты: *вітранка, выдзіная, вытрак.*
млын 2—5, 6 *(з млыну, каля млыну)*, 10, 11, 16, 18, 19, 20 *(у млыне)*, 21—28, 45, 52, 52а, 54, 57—59, 63—67, 69, 71, 74—77, 79, 80 (рэдк.), 82, 83, 89, 91—93, 94а—97, 103, 108, 109, 111—113, 115, 118, 119, 128, 129, 131, 132, 136, 139. *млэн* 98.
млін 9, 46 *(до мліна)*, 47, 49, 49а, 51, 53, 55, 56, 59—62, 66, 94, 99—102, 104—107, 110, 111, 114, 120—121, 124, 126, 127, 133—138, 140, 141. *мл'ен* 90.
мельніца 1, 4 (нов.), 7—9, 10 (нов.), 11 (нов.), 12—17, 24 (нов.), 29—42, 43 (нов.), 44, 48, 55 (нов.), 60, 67 (нов.), 68, 69 (нов.), 70, 72, 73 *(казалі здаўна)*, 75, 76, 78, 80, 81, 83—89, 93 (нов.), 112, 113 (нов.), 116, 117, 122, 123, 124 (нов.), 125, 126, 128 (нов.), 129, 130, 142. *мэльніца* 94, 102. *мэльныця* 90.
блін 50 *(паехаў да бліна малоць муку)*.
пруд 9, 37, 73, 75, 79, 81. *прут* 15, 29, 33 *(с пруду прыехаў)*, 35, 43, 78.
Адведзены: *вітранка* 16. *выдзіная* 16. *вытрак* 131.

Карта № 290

ЖОРНЫ

№ 1900 «Я. н. ручны млын: жорны, жарнавы, жорваны...» АЛА 2034 žьrny || -na || -novъ жернова — žrvanj — žarna

Картаграфуюцца назвы жорнаў. Паказаны адрозненні па фанетычных рысах і словаўтваральных элементах.

жóрны 1—19, 21—29, 31—36, 38—44, 52а, 54, 63, 64, 67, 69, 70, 72—87, 89, 118, 119, 121, 123, 124, 128, 129, 130, 134, 136.

жóрна 20, 30, 45—52, 53, 55, 57—62, 65, 66, 68, 71, 90—111, 113—115, 126, 131—133, 136—138.

жóрнавы 88, 122.

жэрнавá 37.

жóрвы 127.

жóрван 139.

жóрваны 112, 116, 120, 120а, 135, 137, 140—142. *жóрвоны* 117. *жарвóны* 122.

жóрвана 138.

жарнацёрка 125. *жарóн ні было* 56.

круцёлка 141. *круцéлка* 82

Адзінкавыя: *дзёрка* 128 *(за дзве ручкі круцілі, а ў жóрнах за адну ручку)*.

АЛА: *жóрны* 1А—9А, 12А—14А, 16А—25А, 30А, 32А, 35А—42А, 58А, 60А—63А, 70. *жóрна* 10А, 11А, 15А, 26А—29А, 31А—34А, 43А—52А, 54А, 64А, 65А, 50, 61, 115. *жóрван* 66А.

жóрваны 55А, 57А, 67А. *жóрвоны* 56А.

жóрвана 53А, 59А.

Карта № 291

ВЕРХНІ ЖАРОН

№ 1902 «Я. н. камяні ў жорнах: а) верхні камень: жарнак, жарон, верхнік, вярхняк, вышнік...»

Картаграфуюцца назвы верхняга жарна (верхняга жарнавога каменя). Паказаны адрозненні па каранях, словаўтваральных элементах і некаторых фанетычных рысах. Выдзелена складаная назва *вéрхні кáмень*. Назва *верхавы́ камень* картаграфуецца як *верхавік*, назва *верхні каменéц* — як *верхні камень*, назвы *верхні жóрен, жарён* — як *верхні жарон*, назва *жарнак* — як *верхні жарнак*.

вярхня́к 9, 36, 49а, 54, 68, 71, 76, 77, 110, 119, 125, 127, 128. *верхня́к* 33, 37, 81, 111, 117, 123, 126, 128. *верьхня́к* 86. *вірхня́к* 8а, 35, 40—42, 44, 78, 81, 82, 83, 85, 87, 89. *вы^э^рхня́к* 103. *вэрхня́к* 91, 96а, 102, 103, 133.

вярхнік 24, 26, 27.

вéрхнік 12, 15, 57, 122, 141. *вéрьхнік* 13.

верхавíк 31. *верхавы́й кáмень* 120.

вяршня́к 53, 60, 70, 104, 105. *вершня́к* 17, 28, 100, 141. *віршня́к* 10, 11, 80. *выршня́к* 90.

вяршнік 53, 64.

вяршáк 67. *вершáк* 62.

вéрхні кáмень 20, 23, 26, 48, 51, 59, 61, 66, 67, 80, 85, 99, 106, 111, 115, 116, 118, 121, 124, 134, 135, 137, 139, 140, 142. *вéрхній кáмень* 107. *вéрьхній кáмень* 86. *вéрхні кáмінь* 4—6, 8, 9, 21, 25а, 29, 30, 32, 34, 38, 43, 73—75, 112. *вéрхній кáмінь* 1, 7, 16, 39, 79. *вéрхні кáмань* 138. *вéрхні кáмянь* 3, 18, 19, 22, 25, 45, 49, 50, 52, 52а, 55, 58, 63—65, 72, 76, 129. *вэ́рхні кáмань* 93. *вэ́рхні кáмэнь* 94, 98, 101, 113. *вэ́рхній кáмынь* 92, 131. *вэ́рхній кáмэнь* 90. 94а—96, 97, 103, 108, 109, 132. *вéрхні каменéц* 114.

вéрьхні жарён 13, 16. *вéрхні жóрен* 14. *жарён* 16.

вéрхні жарнáк 46, 120а. *жарнáк* 47.

жорн 130.

вéрхняя колóдка 89. *вéрхнія калóдка* 84.

вы́шнія калóдка 84.

Адзінкавыя: *паўпры́сты кáмінь* 74.

Карта № 292

НІЖНІ ЖАРОН

№ 1902 «Я. н. камяні ў жорнах: б) ніжні камень: сподні жарнак, ляжняк, поднік, спадак...»

Картаграфуюцца назвы ніжняга жарона (споднягa жарнавога каменя). Паказаны адрозненні па каранях і словаўтваральных элементах. Выдзелены таксама складаныя назвы. Назвы *ісóднік, пóднік*, картаграфуюцца як *спóднік*, назвы *спóдні жарён, жарнáк, ніжні жарнáк, ніжні жóрен, жорн* — як *жарóн*, назвы *спóднія калóдка, ніжняя калóда* — як *ніжняя калóдка*.

спадня́к 37, 54, 68, 81, 82, 119, 120, 123, 125, 128. *сподня́к* 103, 117. *спъдня́к* 33. *спыдня́к* 44, 85. *спэдня́к* 102.

спадáк 27, 46, 53, 57, 62, 67, 77, 100, 104, 105. *сподáк* 90, 91, 96а, 109, 133. *спыдáк* 82.

спóднік 47, 78, 87, 141. *ісóднік* 28. *пóднік* 28. *пóднік* 17, 122.

спóдні кáмень 20, 31, 48, 51, 59, 66, 67, 82, 85, 111, 117, 124, 134, 137. *йіспóдні кáмінь* 10, 11. *спóдні кáмінь* 24, 29, 35, 36, 75. *спóдній кáмінь* 41. *спóдні кáмэнь* 113. *спóдній кáмэнь* 94. *спóдні кáмянь* 3, 18, 19, 22, 45, 49—50, 52, 54, 58, 64, 71, 74, 110. *спíдній кáмынь* 92, 131. *спíдні кáмэнь* 98. *спíдній кáмэнь* 109. *спíдный кáмэнь* 97. *спí^ю^дній кáмэнь* 90, 96, 103, 108. *спí^ю^дній кáмынь* 90. *спýдні кáмань* 93. *спýдній кáмэнь* 94а, 132. *спы́дній кáмэнь* 95. *спэ́дні кáмэнь* 102.

ніжня́к 67.

ніжнік 12, 15.

ніжні кáмень 6, 9, 23, 26, 46, 61, 106, 115, 116, 118, 121, 127, 135, 137, 139, 140, 142. *ніжній кáмень* 86, 107. *ніжні кáмінь* 4, 5, 8, 8а, 21, 24, 25а, 30, 32, 34, 38, 43, 73, 80, 112. *ніжній кáмінь* 1, 7, 16, 39—42, 79. *ніжні кáмань* 138. *ніжні кáмэнь* 101. *ніжній кáмэнь* 94. *ніжні кáмянь* 25, 25а, 55, 63, 65, 70, 72, 129. *ніжні каменéц* 114.

ліжня́к 83, 85, 86, 89.

жарён 16. *спóдні жарён* 13. *жарнáк* 120а. *ніжні жарнáк* 120а. *жорн* 130. *ніжні жóрен* 14.

ніжнія калóдка 84, 89 (драўляная калодка з набітымі жалезкамі). *спóднія калóдка* 84. *ніжняя калóда* 140.

Адзінкавыя: *кáмянь* 60. *цэ́лый кáмэнь* 94. *пóдок* 113. *штандáр* 127.

Адсутнасць назвы: 56 *(жарóн ні быłó)* 88.

Карта № 293

МЛЁН У ЖОРНАХ

№ 1906 «Я. н. кій, пры дапамозе якога прыводзяць у рух верхні камень: мялён, млён, мелян...»

Картаграфуюцца назвы млёна ў жорнах (дзяржання, якім круцяць жорны). Паказаны адрозненні па каранях, словаўтваральных элементах, некаторых фанетычных рысах. Адрозненні ў тыпах млёнаў не ўлічваюцца. Назва *млі^ю^н* картаграфуецца як *млін*, назва *кíёк* — як *кій*, назва *друк* — як *дручóк*, назва *къля́к* — як *кол*, назва *шóстак* — як *шóсцік*. Адведзена ад картаграфавання назва *верацянó*, паколькі ў народных гаворках яна звычайна ўжываецца для абазначэння стрыжня, на якім трымаецца верхні жарон.

млён 2, 6 *(круцюць жорня млянóм)*, 7, 11, 18—22, 24—25а, 28, 30, 36, 45, 48, 50, 51, 52а, 54, 57—62, 66, 67, 93, 94, 96а, 97, 98, 102, 104, 106, 107, 110, 111, 116, 117, 120, 122, 135, 136, 137.

млюн 94а, 132.

млін 92, 95, 96, 96а, 131, 142. *млі^ю^н* 103, 108.

млёныч 90, 91.

мялён 1, 4 *(за мялён возьміш і круціш)*, 5, 8—10, 12—14, 16, 74, 83. *мілён* 3. *мэ̂лён* 113.

мéлін 15, 32, 35, 39, 40. *мéлян* 17.

меліні́с (на мясцовай літоўскай гаворцы) 52. *млёнок* 96. *млёч* 109. *млінáч* 100. *млынó* 112. *мулён* 52.

кій 23, 26, 31, 49, 63, 68, 76, 77, 80, 82, 84, 85, 113, 115, 128, 134. *кіёк* 29, 41, 42, 75, 119, 127.
па́лка 41, 42, 69, 70, 73, 75, 80, 82, 114, 139, 141.
дручо́к 140. *друк* 122, 140.
кол 99. *ко̂л* 65. *къля́к* 89.
шо́сьцік 38, 128. *шо́стак* 55.
ру́чка 27, 34, 39, 43, 44, 47, 71, 72, 78, 85—87, 105, 112, 120а, 121, 128, 129, 135 (іншы від жорнаў), 138.
шкі́ў 89, 123.
Адзінкавыя: *варту́шка* 31. *дзіржа́к* 37. *ко́льба* 135 (іншы від жорнаў). *крута́лка* 81. *макаго́н* 113. *павялён* 69. *рукуя́дка* 84. *ру́ндэль* 93 *(рундэль — клёц, якім варочалі млёна)*. *самакру́тка* 129. *сьце́жар* 118. *шво́ран* 125.
Адсутнасць назвы: 56 *(жаро́н не было)*, 64, 88, 130.
Адведзены: *варацяно́* 124. *віріцяно́* 79.

Карта № 294

КАЛОДАЧКА ДЛЯ МЛЁНА Ў ВЕРХНІМ ЖАРНЕ

№ 1908 «Я. н. калодка з дзіркай пры верхнім жарнаку, у якую устаўляецца ніжні канец млёна: карэц, журавок...»
Картаграфуюцца назвы калодачкі з паглыбленнем для млёна ў верхнім жарне. Паказаны адрозненні па каранях і словаўтваральных элементах. Назва *ко́рчык* картаграфуецца як *карэ́ц*, назва *ву́шка* — як *ву́ха*, назвы *жараво́к, жура́ў* — як *жураво́к*, назва *кало́дачка* — як *кало́дка*, назва *сяргейчык* — як *сярга́*, назва *пітля́* — як *пятліца*. Не картаграфуюцца назвы, якія абазначаюць паглыбленне ў верхнім жарне для млёна *(я́мачка, дзі́рка)*, або з'яўляюцца назвамі іншых рэалій *(верацяно́)*.
карэ́ц 2, 5, 21, 24, 25, 28, 36, 46, 50, 66 *(затыканы за абруч)*, 67, 74, 88, 93, 100, 110, 111, 112, 129, 139. *каре́ц* 83, 85, 87. *коре́ц* 117. *корэ́ц* 94, 94а, 101, 102, 106, 108, 109, 132, 133, 136. *корэ́ць* 131. *курэ́ць* 98, 131. *ко́рчык* 124.
ко́рок 90, 96, 96а.
ву́ха 59, 68, 69, 84. *у́ха* 19. *вухо́* 6. *ву́шка* 12, 15, 35, 40, 69.
журавок 31, 89, 116, 120а, 122, 123, 136. *жаравок* 125. *жура́ў* 10.
жура́ўка 20, 49а, 51 *(жалезная, устаўляецца млён)*, 52а, 54.
кало́дка 11, 14, 43, 47, 119. *кало́тка* 53. *коло́дка* 113. *кало́дачка* 86. *коло́дочка* 94, 103. *колы́дочка* 95. *кало́да* 78.
сірьга́ 84. *сярге́йчык* 35.
пятліца 8, 17. *пітля́* 29.
парпліца 1, 8, 13.
паўпрыца 77. *паўпріца* 79. *поўпрыца* 137.
жа́бка 91, 92. *жа́пка* 32.
Адзінкавыя: *аро́місел* 7. *ба́ба* 113. *вал* 142. *вершня́к* 141. *жалабо́к* 27. *за́яц* 17. *кліно́к* 31. *кокірка* 109. *ко́ўш* 63. *ку́бак* 22 *(ку́бак і шваранок)*. *ку́лька* 107. *ку́рок* 96. *лісі́чка* 140. *лі́штвачка* 52. *муждж́эр* 94. *су́чачка* 3. *хаму́т* 9. *шату́н* 86. *штыль* 37.
Адсутнасць назвы: 16, 25а, 33, 38, 39, 41, 44, 45, 48, 55, 56, 57, 58, 60, 61, 62, 64, 65, 70 71 *(пракруціць у камяні дзірку і ўстаўлялі ручку)*, 72, 73, 76, 80, 99, 104, 105, 114, 115, 118 *(ручка была ўроблена наглуха)*, 128, 130, 135 *(колісь була тольки дзірка)*.
Адведзены: *верацяно́* 4 *(яно ўстаўляецца ў ніжні камень)* 121. *гнязд́о* 34, 81, 120. *дзірачка* 82. *дзірка* 49, 64, 71, 76 *(дзірка робіцца ў самім жарнаку́)*, 77, 135. *ко́рба* 23, 26 *(корба — дзірка, дзе кій укладайіцца)*. *прабо́й* 127. *я́мачка* 75, 82, 138. *я́мочка* 134. (паглыбленне для млёна). *я́мычка* 16, 82.

Карта № 295

ПЛАНКА З АДТУЛІНАЙ ДЛЯ МЛЁНА

№ 1909 «Я. н. планка з дзіркай, у якую ўстаўляюць верхні канец млёна: клопат, лапацень, дзядок...»
Картаграфуюцца назвы планкі з адтулінай для верхняга канца млёна. Паказаны адрозненні па каранях, словаўтваральных элементах, некаторых фанетычных асаблівасцях, націску. Назва *кло́паць* картаграфуецца як *кло́пат*, назва *дзед* — як *дзядо́к*, назвы *до́ска, дъска́* — як *до́шчачка*.
ло́пат 93.
ло́пацень 17, 32 *(толькі ў мельніцы)*, 36, 77, 81, 101, 122. *ло́пъцінь* 12 *(устройства паднімаць верхні камень)*. *ло́пыцінь* 35, 88, 89.
лапаце́нь 6, 10, 11, 14, 19, 24, 25, 29, 58 (чалавек, які многа гаворыць), 64, 74, 110. *лъпаце́нь* 33. *лыпаце́нь* 16, 29.
кло́пат 104. *кло́пот* 91, 94, 97, 103, 107, 108. *кло́пут* 90, 94а, 98. *кло́пыт* 85. *кло́поць* 102. *кло́потэнь* 109, 132.
хло́пот 96. *хло́пут* 92.
хло́потэнь 95, 96.
лапатня́ 8. *лапату́н* 59. *лапаце́нка* 52. *лъпата́* 9.
дзядо́к 2, 31, 47, 60, 79, 87, 100, 111, 116, 129. *дзед* 113. *дзедо́к* 136.
ла́па 20.
пла́нка 4, 14, 28, 37, 40, 49а, 63, 75, 82, 86, 119, 123.
бла́нка 68, 106, 127.
до́шчачка 3, 62, 141. *до́шчэчка* 134, 135. *до́ска* 5. *дъска́* 13.
Адзінкавыя: *біло* 117. *журавэ́ль* 96а. *каре́тка* 32. *кася́к* 21. *кла́пан* 125. *лампе́ка* 48. *латачо́к* 126. *лісіца* 52а. *ло́так* 46. *млёнадзержа́цель* 106. *мяльніца* 9. *перапе́нка* 58. *саба́чка* 22. *чапёла* 84.
Матэрыялы, якія даслалі выкладчыкі Беларускага дзяржаўнага універсітэта (г. Мінск), Гомельскага універсітэта, Брэсцкага і Віцебскага педінстытутаў. Пасля назвы населенага пункта прыводзіцца нумар сеткі ЛАБНГ, пад якім картаграфуецца лексема, запісаная ў гэтым пункце.
Матэрыялы, якія даслаў В. У. Іўчанкаў. Бялыніцкі раён: в. Асман-Касаева (№ 73) *ло́пат*. Віцебскі раён: в. Валькі (№ 17) *лапаце́нь*. Дзяржынскі раён: в. Кавальцы (№ 64) *лапаце́нь*. Краснапольскі раён: в. Вялікі Восаў (№ 87) *лапаце́нь*. Уздзенскі раён: в. Таўкачэвічы (№ 65) *лапаце́нь*.
Матэрыялы, якія даслаў У. І. Коваль. Брагінскі раён: г. п. Камарын (№ 142) *ло́пацень*. Гомельскі раён: в. Бабовічы (№ 125) *лапаце́нь*. Добрушскі раён: в. Усохская Буда (№ 130) *лапаце́нь*.
Матэрыялы, якія даслала Л. В. Леванцэвіч. Бярозаўскі раён: в. Здзітава (№ 94а) *ло́пот*. Драгічынскі раён: в. Заніўе (№ 97) *хло́пот*. Івацэвіцкі раён: в. Гошчава (№ 46А) *ло́пат*. Камянецкі раён: в. Падбур'е (№ 43А) *ло́пот*.
Матэрыялы, якія паведамілі У. У. Барысюк (в. Бабры, № 51), І. Г. Дода (в. Вайкунцы, № 52), І. У. Кандраценя (в. Кругавічы, № 106), І. Я. Яшкін (в. Шаламы, № 81): *ла́па* (в. Вайкунцы), *лапаце́нь* (в. Шаламы), *ло́пацень* (в. в. Кругавічы, Шаламы), *праву́шына* (в. Бабры).

Карта № 296

МЕТАЛІЧНАЯ ПЛАНКА Ў АДТУЛІНЕ ВЕРХНЯГА ЖАРНА

№ 1911 «Я. н. драўляная ці жалезная планачка ў верхнім камені з упадзінай, якая ўдзяецца на шпянёк ніжняга каменя: парпліца, порпліца, паўпрыца, поўпрыца, пупрыца...»
Картаграфуюцца назвы паўпрыцы (металічнай планкі ў адтуліне верхняга каменя жорнаў, надзетай на металічны шпянёк). Паказаны найбольш спецыфічныя фанетычныя адрозненні. Адведзены ад картаграфавання назвы, якія не адносяцца да тэмы карты.
паўпры́ца 23, 26, 27, 30, 31, 37, 38, 48—50, 54, 55, 58—62, 64, 67, 68, 69 *(паўпрыцу надзяюць на пнічок)*, 70—74, 77, 81, 82, 93, 99, 100, 104, 111, 112, 115, 116, 118—120а, 123, 124, 127, 128, 135, 138, 139. *паўпрі́ца* 44, 84, 85, 86. *поўпры́ца* 47, 87, 122. *поўпры́ца* 57, 94, 101, 102, 106, 107, 114, 117, 140. *поврпры́ца* 109, 113. *паᵒўпры́ца* 110.
попры́ца 108, 113, 133, 134, 138. *попры́цʼя* 96, 131.
пупры́ца 46, 66 *(на верацяно надзяецца)*, 94, 94а, 103, 132, 142. *пу́прыца* 136. *пу́прыця* 95. *пупры́ця* 90, 96а, 97. *пупрэ́ця* 98. *пупріца* 89.

парпліца 1, 4—7, 10—15, 19 (*кóпка — ямачка*), 20, 21, 24—25а, 28, 29, 33, 35, 36, 40 (*ныдзяецца ны зялезныя вірыцяно*), 41—42, 52, 52а, 83.
цярпліца 9 (*у ёй швъранóк*), 34.
паркліца 2, 3, 22.
портлéця 91. *портлыця* 92.
парапліца 129. *парліца* 18. *партвіца* 17. *партніца* 17. *паўкрыца* 65. *піряпліца* 16. *пóўпліца* 32. *протлыця* 92. *пупліца* 51. *пярхліца* 8 (*у ёй шворань*).
Адзінкавыя: *глыця* 92. *мліўная планка* 43. *перакладзіна* 125. *планачка* 75. *супадзіна* 125.
Адсутнасць назвы: 39, 45, 53, 56, 76, 78, 80, 88, 105, 121, 126, 130.
Адведзены: *верацянó* 54, 111. *жалéза* 54. *кош* 79. *стóйка* 63. *шворань* 8. *шпень* 141.

Карта № 297

АДТУЛІНА Ў ВЕРХНІМ ЖАРНЕ ДЛЯ ЗАСЫПКІ ЗБОЖЖА

№ 1912 «Я. н. дзірка у верхнім камені, куды засыпаюць збожжа: вячай, вечая, ічай, ручай, яча...»

Картаграфуюцца назвы ячаі (адтуліны ў верхнім камені жорнаў у якую сыплюць збожжа). Паказаны адрозненні па каранях, фанетычных рысах і словаўтваральных асаблівасцях. Назвы *ячка, яшча* картаграфуюцца як *яча*, назва *ячый* — як *ячай*, назвы *ачая, ячэйка* — як *ячая*, назва *вачай* — як *вячай*, назвы *вічыя, вічыя, вічайка* — як *вечая*, назва *абячай* — як *бячай*, назвы *бячэйка, абячайка* — як *бечая*, назва *лячэй* — як *лячай*, назва *лячэйка* — як *лечая*, назва *ступа* — як *ступка*, назвы *кóшык, кашóк* — як *кош*, назва *каўшóк* — як *коўш*, назва *латáк* — як *латóк*, назвы *дзюрка, дырка* — як *дзірка*.

1 *йічай, йічайіна*, 2 *кубак*. 3 *кóпка*. 4 *вічайка*. 5 *кубък*. 6 *кубак*. 7 *ячай*. 8 *вічыя, йічай*. 8а. 9 *бічая*. 10—11 *вічая*. 12 *ячый*. 13 *ячъя*. 14 *кашóк, кош*. 15 *ячънь*. 16 *ячыя*. 17 *ячэль, яч, ячінь*. 18 *кóпка*. 19 *абячай*. 20 *вачай*. 21 *дзюрка*. 22 *кубак*. 23 *вечая*. 24 *кóпка*. 25 *гóрла*. 25а—26 *дзірка*. 27 *вічая*. 28—29 *йічая*. 30 *вічыя*. 31 *наспа*. 32 *ячый*. 33 *бячэйка*, 34. 35 *бічай, абічайка*. 36 *бічая, кош*. 37 *мічая*. 38 *ступка*. 39 *ячыль*. 40 *ячэйка*. 41 *вічыя, вячэйка*. 42 *йічыя*. 43 *коўш*. 44 *йічыя*. 45 *ячай*. 46 *дучай*. 47 *вéчко*. 48—49а *ручай*. 50 *яча*. 51 *дучай*. 52—52а *ручай*. 53—. 54 *ачая*. 55 *яча*. 56—. 57 *вечай, вечая*. 58 *мячая*. 59 *вечай*. 60 *ячая*. 61 *вячай*. 62 *лячай*. 63 *дзірка*. 64 *латóк*. 65 *дзірка*. 66 *лечая, нячай*. 67 *лечай*. 68 *дзірка, ступка*. 69 *жыраłó*. 70—. 71 *ачая*. 72 *яча, ячка*. 73 *дзірка*. 74 *кош*. 75 *ступка, лук, лучóк*. 76 *ступа*. 77 *жóраў, ступка, кóшык* (у млыне), *кош* (у млыне). 78 *каўшóк*, 79 *кош*. 80 *жарніца, сыпка*. 81 *йічая, дзірка, ступка*. 82 *ечая, йічая*. 83 *вічыя*. 84—85 *йічыя*. 86 *сыпка*. 87 *яшча*. 88—. 89 *сыпка, йічыя*. 90—91 *óко*. 92 *гóко*. 93 *дучаэя, óко, дырка*. 94 *дырка, лечэй*. 94а *дырка, ячыя*. 95 *гóко*. 96—97 *óко*. 98 *вурóнка, óко* (рэдк.). 99 *лячай* 100 *вячай*. 101 *ячая*. 102 *лечэя, ечэя*. 103 *ячыя*. 104 *лячай*. 105 *ячая*. 106 *лечая*. 107 *ечэя, ячэя*. 109 *ячыя*. 110 *лячая*. 111 *лечая*. 112 *ячая*. 113 *óко, дзірка*. 114 *ячэйка*. 115 *ачая*. 116 *ручай*. 117 *ячая*. 118 *вечая*. 119 *дзірка, кóшык*. 120 *ечая*, 120а *дучка, дучайка*. 121 *дзірка*. 122—123 *лечая*. 124 *кóшык*. 125 *атвéрсьціе*. 126. *латак, дзірка*. 127 *дзірка, засып, насып*. 128 *дзірка*. 129 *жураłó*. 130 *ручай*. 131 *óко*. 132 *ячыя*. 133 *ячэя*. 134 *ечэя*. 135 *лечая*. 136 *яча*. 137 *кош*. 138 *лечэйка, лечэвá*. 139 *коўш*. 140 *ячэйка*. 141 *дзірка*. 142. *куш*.

Карта № 298

НАСЯКАЮЦЬ (жорны)

№ 1916 «Што робяць з камянямі жорнаў, каб яны былі больш вострымі і лепш малолі: насякаюць, сякуць жорны, б'юць камень, куюць камень, набіваюць...»

Для таго, каб зерне добра малолася спецыяльным малатком на рабочай паверхні жарнавых камянёў рабілі насечку. Існавалі таксама жорны, у якіх функцыю камянёў выконвалі дубовыя калоды. Рабочую частку гэтых калод набівалі веерападобнымі радамі кавалачкамі чыгуну або жалеза.

У адказах на пытанне № 1916 прыведзены назвы, якія абазначаюць яе працэс насякання рабочай паверхні камянёў жорнаў (*насякаюць, куюць, клéплюць, клююць*), так і набіванне кавалачкаў чыгуну або жалеза на рабочую паверхню жарнавых калод (*набіваюць, б'юць*). Картаграфуюцца назвы, якія маюць прыведзеныя вышэй значэнні. Паказаны адрозненні па каранях. Дзеяслоўныя формы *накоўваюць, накуваюць* картаграфуюцца як *куюць*, дзеяслоўныя формы *кляпаюць, клéпяць* — як *клéплюць*, дзеяслоўная форма *накляваюць* — як *клююць*, дзеяслоўныя формы *б'юць, атбіваюць* — як *набіваюць*. Матэрыял няпоўны (пытанне № 1916 не было абавязковым пры выкананні праграмы).

насякаюць 53, 57, 62, 68, 88, 120. *насекаюць* 113. *насікаюць* 81, 85, 87. *нъсікаюць* 8а. *нысікаюць* 83.
куюць 19, 36, 54, 58, 62, 72, 81, 85, 87, 107, 113, 114, 125, 130, 138. *кують* 90, 93, 94. *куюць* 92, 95—98, 109, 131, 132. *накоўваюць* 133. *накуваюць* 89.
клепаюць 67.
клююць 60. *наклаваюць* 4.
набіваюць 10, 11, 78, 79, 136. *б'юць* 4, 9, 11.
Адзінкавыя: *вострацдь* 87.

Назвы, якія паведамілі супрацоўнікі Інстытута мовазнаўства імя Якуба Коласа АН Беларусі. Прыводзіцца назва, якая картаграфуецца, назва населенага пункта, дзе яна запісана, нумар сеткі ЛАБНГ, пад якім картаграфуецца адпаведная форма, хто паведаміў.

насякаюць: Сімакава, 60, І. М. Бунчук. *насікаюць:* Шаламы, 85, І. Я. Яшкін.
куюць: Шаламы, 85, І. Я. Яшкін; Замошша, 110, Т. М. Трухан; Кругавічы, 106, І. У. Кандрацэня; Вайкунцы, 52, І. Г. Дода.
кляпаюць: Капыль, 105, С. К. Берднік
клююць: Беражно, 61, І. І. Крамко.
набіваюць: Дужаўшчына, 79, В. П. Лемцюгова; Перавознікі, 18, І. Б. Мятліцкая.
б'юць: Турасполле, 10, У. М. Свяжынскі.

Матэрыялы, якія даслалі выкладчыкі Беларускага дзяржаўнага універсітэта (г. Мінск), Гомельскага універсітэта, Брэсцкага і Віцебскага педінстытутаў. Пасля назвы населенага пункта прыводзіцца нумар сеткі ЛАБНГ, пад якім картаграфуецца лексема, запісаная у гэтым пункце.

Матэрыялы, якія даслаў У. У. Барысюк. Ваўкавыскі раён: в. Бабры (№ 51) *куюць*. Івацэвіцкі раён: в. Бабровічы (№ 101) *кують*.

Матэрыялы, якія даслаў В. І. Іўчанкаў. Бабруйскі раён: в. Маліннікі (№ 118) *насякаюць*. Бялыніцкі раён: в. Асман-Касаева (№ 73) *набіваюць*. Веткаўскі раён: в. Сівенка (№ 128) *насякаюць*. Віцебскі раён: в. Валькі (№ 17) *клéплюць*. Дзяржынскі раён: в. Кавальцы (№ 64) *клéпяць*. Горад Калінкавічы (№ 122) *насекаюць*. Краснапольскі раён: в. Вялікі Восаў (№ 87) *набіваюць*. Мядзельскі раён: в. Нікольцы (№ 21) *клéплюць*. Смаргонскі раён: в. Солы (№ 22) *куюць*.

Матэрыялы, якія даслаў У. І. Коваль. Брагінскі раён: г. п. Брагін (№ 67А) *клепаюць*; г. п. Камарын (№ 142) *клепаюць*. Гомельскі раён: в. Бабовічы (№ 125) *кляпаюць*. Добрушскі раён: в. Усохская Буда (№ 130) *куюць*.

Матэрыялы, якія даслала Л. В. Леванцэвіч. Бярозаўскі раён: г. Бяроза (№ 94) *кують*; в. Здзітава (№ 94а) *кують*. Драгічынскі раён: в. Заніўе (№ 97) *кують*. Івацэвіцкі раён: в. Гошчава (№ 46А) *насякаюць*. Камянецкі раён: в. Падбур'е (№ 43А) *кують*; в. Радзевічы (№ 91) *кують*. Лідскі раён: в. Алемпінова (№ 52а) *куюць*.

Матэрыялы, якія даслала Н. Я. Мініна. Браслаўскі раён: в. Лукшы (№ 1А) *клююць*. Гарадоцкі раён: в. Антоненкі (№ 12) *атбіваюць, куюць*. Чашніцкі раён: в. Церабені (№ 33) *насікаюць*. Шаркаўшчынскі раён: в. Пялікі (№ 3А) *клююць*.

Карта № 299

РЭШАТА

№ 1931 «Я. н. сіта для прасейвання мукі: б) рэдкае: рэшата, рашато...» АЛА 670 Nsg rešeto решето — rešeto — rzeszoto.

Картаграфуюцца адрозненні па націску ў слове *рэшата // рашатó*.

рэ́шата 4, 8, 9—11, 20, 36, 58, 66, 68, 69, 79, 81, 130. *рэ́шато* 51, 60, 62, 93. *рэ́шъта* 8а. *рэ́шыта* 78. *рэ́шэто* 94, 107, 113, 132, 133. *ре́шыта* 83, 85, 87, 89.
рашато́ 88. *рышыто́* 90, 92, 95—97, 103, 132. *рэшэто́* 94, 98, 108, 109 *(на́дто рі́дкэ)*, 131.
рэші́тка ж. 109.
АЛА: *рэ́шата* 3А, 5А, 6А, 10А—19А, 28А, 30А—33А, 35А, 37А, 40А, 55А, 58А, 59А, 61А, 63А, 67А, 70. *ре́шыта* 23А, 25А, 39А, 41А, 42А. *р'е́шэто* 65А. *рэ́шато* 27А, 29А, 46А, 49А—51А, 57А, 66А, 50, 61. *рэ́шъта* 8А, 20А, 38А. *рэ́шыта* 1А, 2А, 4А, 24А, 36А, 60А. *рэ́шыто* 52А. *рэ́шэта* 62А. *рэ́шэто* 34А, 45А, 53А, 54А, 56А, 115.
рашато́ 44А. *рішато́* 7А, 9А, 21А. *рышато́* 22А. *рышыто́* 43А. *рэшэто́* 47А, 48А, 64А.
Назвы, якія паведамілі супрацоўнікі Інстытута мовазнаўства імя Якуба Коласа АН Беларусі.
Прыводзіцца лексема, якая картаграфуецца, назва населенага пункта, дзе яна запісана, нумар сеткі ЛАБНГ, пад якім картаграфуецца лексема, хто паведаміў.
рэ́шата: Турасполле, 10, У. М. Свяжынскі; Гольчычы, 67, Н. Ц. Кажура; Жураўцы, 57, А. А. Лукашанец; Рухава, 115, Л. П. Кунцэвіч; Дубейкі 62, В. І. Паладзенка; Бераснёўка, 142, Н. Д. Корань; Нізок, 65, Т. П. Бандарэнка; Перавознікі, 18, І. Б. Мятліцкая; Вайкунцы, 52, І. Г. Дода. *рэ́шато* Замошша, 112, Т. М. Трухан; Беражно, 61, І. І. Крамко; Вуглы, 105, В. У. Мяснікова; Селішча, 53, М. А. Булыка; Сімакава, 53, І. М. Бунчук; Кругавічы, 106, І. У. Кандраценя. *рэ́шыта:* Залессе, 123, В. М. Курцова. *рэ́шэто:* Рухча, 132, В. Л. Вярэніч.
рэшэто́: Рухча, 132, В. Л. Вярэніч.
Матэрыялы, якія даслалі выкладчыкі Беларускага дзяржаўнага універсітэта (Мінск), Гомельскага універсітэта, Брэсцкага і Віцебскага педінстытутаў. Пасля назвы населенага пункта прыводзіцца нумар сеткі ЛАБНГ, пад якім картаграфуецца лексема, запісаная ў гэтым пункце.
Матэрыял, якія даслаў У. У. Барысюк (Брэсцкі педінстытут). Ваўкавыскі раён: в. Бабры (№ 51) *рэ́шэто*. Брэсцкі раён: в. Катэльня Баярская (№ 92) *рышыто́*. Івацэвіцкі раён: в. Бабровічы (№ 101) *рышэто́*. Горад Маларыта (№ 131) *рышыто́*.
Матэрыялы, якія даслаў В. І. Іўчанкаў (Беларускі дзяржаўны універсітэт). Бабруйскі раён: в. Маліннікі (№ 118) *рашато́*. Веткаўскі раён: в. Сівенка (№ 128) *рашато́*. Віцебскі раён: в. Валькі (№ 17) *рішато́, ре́шыта*. Глыбоцкі раён: в. Бервяні (№ 6) *рэ́шата*. Гродзенскі раён: в. Свіслач (№ 45) *рэ́шэта*. Горад Калінкавічы (№ 122) *рашато́*. Краснапольскі раён: в. Вялікі Восаў (№ 87) *ре́шыта*. Лельчыцкі раён: в. Сіманічы (№ 134) *рэ́шато*. Мядзельскі раён: в. Нікольцы (№ 21) *рэ́шата*. Рагачоўскі раён: в. Новыя Журавічы (№ 77) *рашато́*. Смаргонскі раён: в. Солы (№ 22) *рэ́шата*. Уздзенскі раён: в. Таўкачэвічы (№ 65) *рэ́шата*.
Матэрыялы, якія даслаў У. І. Коваль (Гомельскі універсітэт): Брагінскі раён: г. п. Камарын (№ 142) *рэ́шата*. Гомельскі раён: в. Бабовічы (№ 125) *рашато́*. Добрушскі раён: в. Усохская Буда (№ 130) *рэшато́*.
Матэрыялы, якія даслала Л. В. Леванцэвіч (Брэсцкі педінстытут). Івацэвіцкі раён: в. Гошчава (№ 46А) *рашато́*. Камянецкі раён: в. Радзевічы (№ 91) *рышыто́*. Лідскі раён: в. Алемпінова (№ 52а) *рэ́шата*. Пінскі раён: в. Марозавічы (№ 52А) *рышыто́*.
Матэрыялы, якія даслала Н. Я. Мініна (Віцебскі педінстытут). Гарадоцкі раён: в. Антоненкі (№ 12) *рішато́*. Мёрскі раён: в. Падзявы (№ 2А) *рэ́шата*. Пастаўскі раён: в. Навасёлкі-2 (№ 3) *рэ́шата;* в. Сліжава (№ 2) *рэ́шата*. Полацкі раён: в. Старая Палата (№ 13) *рэ́шата, рашато́*. Расонскі раён: в. Мурагі (№ 1) *рэ́шата*. Чашніцкі раён: в. Церабені (№ 33) *рэ́шата*. Гарадскі пасёлак Шуміліна (№ 14) *рашато́*.

Карта № 300

ЖЫТНЯЯ (мука, салома)

№ 1918 «Я. н. мука з жыта: аржаная, іржаная, ржаная, жытняя, жытная...» АЛА 587 'ржаная' (напр., солома) ржаная — ražana, ražena, ržana — żytnia
Картаграфуюцца варыянты адносных прыметнікаў жаночага роду са значэннем жытні: *жы́тняя, ржана́я* і інш. Паказаны адрозненні па каранях, словаўтваральных асаблівасцях і фанетычных рысах. Словаформа *аржаны́* картаграфуецца як *аржана́я*.
жы́тняя 3, 4, 6, 9, 18, 19, 21, 22, 24—26, 31, 45, 51, 52а—54, 57—59, 61, 65—69, 71—73, 76, 77, 80, 93, 102, 104, 111, 112, 121, 126, 128, 136, 139, 141, 142. *жы́тнія* 8а, 75, 83, 84, 87.
жы́тня 20, 46—48, 49а, 50, 52, 55, 62, 74, 90—97, 99, 101, 103, 105, 107—109, 113, 114, 117, 131—133, 138. *жэ́тня* 98.
жы́тная 70, 82, 118, 119, 123—125, 127, 129, 130, 134,
жы́тна 110, 115, 120а, 135, 140.
жытнёўка 46. *з жы́та* 86.
ржана́я 17, 20, 25, 25а, 28, 32, 37, 54, 71 (нов.), 81, 86, 88, 90, 100, 103, 106, 108, 112 (нов.), 115 (нов.), 125, 127—129, 131, 137, 139. *ржа́ная* 53. *ржъна́я* 89. *ржына́я* 30, 78, 79, 82, 85, 89. *ржэна́я* 102.
ржа́на 46.
аржана́я 1, 2, 5, 8, 9, 10—12, 14, 21—23, 27, 33, 38, 49, 53, 56, 57, 59—61, 63, 64, 67, 73 (нов.), 75, 80, 82, 88, 104, 118, 122, 124. *аржъна́я* 8а, 13, 15, 34, 41, 75, 83, 84, 87. *аржына́я* 7, 16, 29, 35, 39, 40, 42—44, 88, 84, 87.
іржана́я 62, 69, 116, 120, 126.
ро́жная 53.
хле́бная 25, 36.
АЛА: *жы́тняя* 11А, 13А, 15А, 17А, 27А, 29А, 31А, 37А, 44А, 47А, 52А, 55А, 59А. *жі́тняя* 54А.
жы́тня 11А, 26А—29А, 44А—49А, 50А, 64А. *жі́тня* 65А. *жэ́тня* 43А.
жы́тная 19А, 34А, 40А, 56А, 57А, 61А, 62А, 67А. *жытна́я* 21А. *жы́тныя* 1А, 39А.
жы́тна 10А, 51А, 53А, 60А, 61А, 50, 115.
ржана́я 12А, 14А, 21А, 35А, 40А, 52А, 58А, 66А. *ржъна́я* 7А. *ржына́я* 9А, 38А, 39А.
аржана́я 6А, 16А, 18А, 30А, 32А, 33А, 41А, 49А, 61. *аржъна́я* 3А, 8А, 42А. *аржына́я* 4А, 5А, 22А—25А, 36А, 41А. *аржаны́ хлеп* 31А.
іржана́я 20А, 63А, 70. *іржына́я* 2А.

Карта № 301

ПШАНІЧНАЯ (мука, салома)

№ 1919 «Я. н. мука з пшаніцы: пшо́нная, пшанічная, пшэнная...» АЛА 593 'пшеничная' (напр. солома) пшеничная — pšeničnа, pszenna
Картаграфуюцца варыянты адносных прыметнікаў жаночага роду са значэннем пшанічны: *пшані́чная, пшо́нная* і інш. Паказаны адрозненні па фанетычных рысах і словаўтваральных асаблівасцях.
пшані́чная 1, 4, 6, 7, 9—11, 14, 18, 19, 21, 24, 25, 30, 31, 33, 37, 45, 49, 53, 56, 59, 63—65, 67, 70—72, 77, 88, 89, 100, 104, 111, 112, 116, 121, 126, 130, 139, 141, 142. *пшані́чнъя* 5, 8а. *пшані́чныя* 16, 83. *пшані́чна* 47, 48, 49а, 55, 62, 74, 99, 101, 105, 106, 120а. *пшаны́чна* 91, 95, 97, 131. *пшані́цныя* 16.
пшэні́чная 113, 122, 134. *пшэні́чна* 93, 94, 102, 107, 113, 134. *пшэны́чна* 92, 94а, 96, 96а, 103, 108, 109. *пшэны́чная* 103, 108. *пшэнэ́чна* 98. *пшыны́чна* 90, 96. *пшыны́чная* 132.
пшані́шная 8, 17, 26, 36, 38, 53, 54, 60, 61, 66, 68, 69, 73, 75, 76, 80—82, 86, 117—119, 123—129, 137. *пшані́шна* 110, 115, 120, 135, 138, 140. *пшані́шнъя* 12, 13, 15, 34, 39. *пшані́шныя* 32, 35, 40—43, 78, 79, 84, 85, 87. *пышані́шныя* 84. *пычані́шныя* 44.
пшэні́шна 114, 117.
пшо́нная 2, 21—23, 25а, 28, 29, 52а—54, 57, 58. *пшо́нна* 46. 50 (рэдк.), 51. *пшо́ннъя* 8а. *пшо́нныя* 87, 89.
пшэ́нная 3, 20, 52, 59.
пшо́дна 50.
АЛА: *пшані́чная* 6А, 11А—15А, 17А—20А, 27А, 29А, 31А, 33А, 36А, 37А, 44А, 47А, 57А, 59А, 67А, 61, 115. *пшані́чна* 10А, 11А, 16А, 27А, 29А, 44А, 46А, 47А, 49А—51А, 55А, 60А, 61А, 66А, 50. *пшані́чнъя* 7А. *пшані́чныя* 1А, 2А, 4А, 5А. *пшанэ́чна* 43А.
пшэні́чная 56А, 62А. *пшэні́чна* 53А, 54А, 65А. *пшэны́чная* 45А, 48А, 52А. *пшэны́чна* 45А, 64А.
пшані́шная 21А, 22А, 24А, 32А, 34А, 35А, 38А, 40А, 58А, 63А, 70. *пшані́шнъя* 8А. *пшані́шныя* 1А, 9А, 23А, 25А, 39А. 41А, 42А.
пшо́нная 16А, 30А. *пшо́нна* 26А, 28А, 44А.

Карта № 302

ЯЧМЕННАЯ (мука, салома)

№ 1920 «Я. н. мука: ячная, ячменная, прыварковая, прыварак...» АЛА 599 'ячменная' (напр., солома) ячменная — ječmena — jeczmienna

Картаграфуюцца варыянты адносных прыметнікаў жаночага роду са значэннем ячменны: *ячме́нная, я́чная* і інш. Словаформы *ячме́нны, я́чны* (м. р.) картаграфуюцца адпаведна як *ячме́нная, я́чная*. Паказаны адрозненні па каранях, словаўтваральных асаблівасцях і фанетычных рысах. Адведзены ад картаграфавання назоўнікі і прыметнікавая форма *ярава́я*.

я́чная 1, 2, 7, 8, 9, 21, 23, 25а, 53, 54, 57, 59, 60, 64, 69, 96а, 99, 108, 113, 119—121, 123, 130, 134, 136, 137, 141, 142. *я́чна* 62, 92, 94а, 95, 96, 102, 103, 105—107, 109, 114, 115, 117, 132, 133, 135, 140. *я́чныя* 16, 30, 41. *я́цныя* 16.

я́шная 14, 15, 28, 36, 60, 68, 75, 76, 82, 86, 118, 124, 126, 128, 129, 139. *я́шна* 120а, 138. *я́шнъя* 13, 15. *я́шныя* 35, 40—42, 44, 79, 84, 87, 89.

ячме́нная 3, 4, 10, 11, 14, 17—20, 22, 29, 31—33, 37, 38, 45, 49, 52а, 53, 57, 59, 61, 63, 65—67, 70—77, 80—82, 86, 88, 100, 104, 111, 112, 118, 119, 125—128. *ячме́нна* 46—48, 49а, 50, 52, 54—56, 62, 93, 94, 101, 110, 113, 116, 133, 135. *ячме́ная* 58. *ячме́ннъя* 5, 8а, 12, 34. *ячме́нныя* 16, 43, 83, 85. *яцме́нныя* 16. *ячмі́нная* 96а. *ячмі́нна* 90—92, 95, 96, 97, 103 (нов.), 131. *ячмі́на* 98. *ечме́нная* 122. *ечме́нна* 51, 113. *йічме́ннъя* 39.

айчме́нныя 78. *ячме́нная* 9.

прыварко́вая 6, 17, 24, 25, 27, 53, 57, 58. *прыворко́ва* 102. *прыва́ркавая* 36.

правара́чная 8. *пръва́рачная* 9.

прыва́рашная 29.

Адведзены: *прыва́рак* 10, 11 (сумесь з грэчкай), 19, 24, 26, 57. *права́рак* 6, 8. *шатро́ўка* 74.

АЛА: *я́чная* 12А, 15А, 16А, 20А, 32А, 33А, 37А, 52А, 53А, 56А, 57А, 67А. *я́чна* 38А, 50А, 54А, 60А, 66А. *я́чныя* 5А, 23А, 39А. *я́чны* (м. р) 30А, 115.

я́шная 6А, 24А. *я́шнъя* 8А. *я́шныя* 9А, 25А, 41А.

ячме́нная 7А, 12А—14А, 17А—22А, 27А, 34А—37А, 40А, 47А, 58А, 61, 70. *ячме́нна* 26А—28А, 46А, 47А, 49А, 51А, 53А, 55А, 62А. *ячме́нны* (м. р.) 3А, 11А, 63А. *ячме́ннъя* 8А. *ячме́нныя* 4А, 23А, 39А, 42А. *ячме́ныя* 1А. *ячмі́нна* 43А, 48А, 64А. *йічме́нныя* 9А. *ячм'э́нна* 65А. *ячме́ная* 44А. *ечме́нна* 45А. *ечме́нная* 45А. *ячме́на* 50. *ъчме́нная* 59А. *ячме́ніская* 29А. *ячмя́на* 10А. *я́чнявая* 31А.

Адведзены: *ярава́я* 34А. *ячме́нка* 2А, 28А, 61А. *ячмя́нка* 10А.

Карта № 303

ГРЭЦКАЯ (мука)

№ 1925 «Я. н. мука з грэчкі: грачаная, грэцкая, грэчкавая, грэчневая, грачышная...»

Картаграфуюцца варыянты адносных прыметнікаў жаночага роду са значэннем грэцкі, прыгатаваны з зерня грэчкі: *грэ́цкая, грача́ная* і інш. Паказаны адрозненні па словаўтваральных элементах, фанетычных рысах, націску. Словаформа *грэ́чкавая* картаграфуецца як *грацко́вая*, словаформы *грэ́чняя, грачня́я, грэ́шнъя* — як *грэ́чная*, словаформа *грашнёвая* — як *грэ́чневая*, словаформы *грэ́чысная, грэ́чышная* — як *грачы́шная*.

грэ́цкая 1, 9, 14, 19, 21—23, 25, 26, 28—31, 34, 35, 37, 46, 49, 50, 53, 54, 56, 57, 59—70, 72—77, 80—82, 88, 93, 99, 100, 104—106, 108, 111—113, 118—125, 128—130, 134, 139—142. *грэ́цка* 51, 52а, 55, 94, 94а, 101, 102, 107—110, 116, 132, 133, 135. *гре́цкая* 86, 87, 89. *гре́цкыя* 16, 44, 79, 83, 84. *грэ́цька* 95, 96 (рэдк.), 97, 98, 103.

грацко́вая 24, 26, 36, 58. *грацко́въя* 34. *гряцко́выя* 13, 44. *грэ́чкавая* 33.

грача́ная 2, 3, 4, 6, 25а, 27, 45, 59, 60, 67, 111, 119, 122, 127, 139. *грача́ная* 18. *грача́на* 53, 54, 106, 122, 138. *греча́на* 117. *гръча́нъя* 5, 8а. *грыча́на* 50, 113, 132. *грыча́на* 52. *грыча́ная* 113, 132. *грыча́ная* 52. *грычя́на* 96, 96а. 103. *грэча́ная* 108, 137. *грэча́на* 92, 94, 102, 108, 109, 114, 133, 135, 140. *грэче́на* 98.

грэ́чана 131. *грэ́ччана* 90, 91.

грэ́чная 8, 10. *грэ́чняя* 28, 63. *грэ́чня* 91. *грэ́чна* 49а. *грачня́я* 115. *гре́шнъя* 13.

грэ́чневая 9, 25а, 53, 118, 126, 136. *грэ́чнівая* 7, 8, 10, 11. *грэ́чнівъя* 8а. *грэ́чнява* 46, 93, 112. *гре́чнівъя* 15. *гре́чнівыя* 41, 89. *гре́цнівыя* 16.

грачнёвая 36, 38, 71, 73, 115, 118, 125, 126, 127. *грачнёвыя* 1, 35, 40, 42, 43, 78. *грэчнёвая* 136, 139. *грячнёвыя* 84, 85, 87. *гряшнёвъя* 13.

грачы́шная 49, 52а. *грачы́шна* 48, 49а, 54. *грачы́шныя* 20. *грячы́шнъя* 39. *грячы́шныя* 17. *рачы́шна* 47. *грэ́чысна* 20. *грэ́чышная* 17.

Адсутнасць назвы: 12, 32 (не сеюць грэчку).

Карта № 304

ВЫСЕЎКІ

№ 1932 «Я. н. астаткі пасля прасейвання мукі: высеўкі, асеўкі, пасеі, пасейкі, ашакі, шакалы, тросткі, троскі...»

Картаграфуюцца назвы высевак (астаткаў пасля прасейвання мукі). Паказаны адрозненні па каранях, словаўтваральных элементах, націску, некаторых фанетычных рысах. Назва *высеўка* картаграфуецца як *высеўкі*, назва *асе́ўка* — як *асе́ўкі*, назва *шаро́йка* — як *шаро́йкі*, назвы *шакалы́, шако́ліны* — як *шако́лы*.

высеўкі 2, 3, 17, 31, 49а, 51, 52а, 53, 57, 59, 61, 62, 66, 67, 74, 77, 81, 82, 86 (рэдк.), 94, 100, 104, 107, 111, 118, 119, 122, 128, 129, 141, 142. *вы́ісеўкі* 102. *высі́ўкі* 5, 11, 13, 16, 41, 75, 78, 79, 83, 85, 87, 89. *ві́сеўкі* 138. *высяўкі* 6, 20, 22, 47—49, 50, 55, 56, 58, 65, 69—72, 76, 105, 110, 112, 118, 124, 125. *ву́сеўкі* 114, 116, 117, 120, 126, 127, 135—137, 139, 140. *ву́сяўкі* 115, 120а. *въсе́ўкі* 8а. *высеўка* 19.

асе́ўкі 12, 14, 15, 17, 33, 39, 42—44, 85, 86. *асе́ўка* 32.

се́ўкі 84, 85, 89.

пасе́йкі 10 (рэдк.), 25а, 34, 35, 40—42, 80.

пасе́йі 21, 23—25, 26—31, 36, 37, 57, 64, 68, 73.

асе́і 38. *пасе́й* 74. *пасе́ўкі* 9. *прасе́і* 63.

во́трубі 46, 53, 54, 121, 142. *о́трубі* 45, 51, 107, 112. *ўо́трубі* 93.

о́трубы 132. *о́трубу* 113.

атрубі 69. *атрубе́* 99.

отрубы 90, 91, 94а—97, 103, 108, 131. *утрубы* 92. *утрубэ́* 98.

во́трыб'я (з жытняй і пшанічнай мукі) 35. *атруб'е̂* 60.

ашакі 1, 4, 7—8а, 9 *(атхо́т ат аўсянай мукі). а́шакі* 18.

шаро́йкі 89, 123. *шаро́йка* 130.

шако́лы 10, 11. *шакалы́* 9. *шако́ліны* 10, 11.

каструкі 2. *кустру́кі* 5.

шуства́ 106, 107.

лупа́ 109, 133, 135.

Адзінкавыя: *апа́ліны (аббіўкі пры шатраванні)* 23. *крупы́* 109. *осьтюкі* 134. *плоўшы* 52. *шолуха́* 101. *шыкавіння* (з грэцкай мукі) 35. *шэрлуха́* 133.

Карта № 305

ВЫСЕЎКІ З ГРЭЧКІ

№ 1935 «Я. н. астаткі пасля прасейвання грэцкай мукі: шаройкі, луска...»

Картаграфуюцца назвы высевак з грэчкі. Паказаны адрозненні па каранях і словаўтваральных элементах. Назва *высяўка* картаграфуецца як *высеўкі*, назвы *пасе́йкі, прасе́і* — як *пасе́і*, назва *шару́йкі* — як *шаро́йкі*.

высеўкі 10, 31, 37, 49а, 52а, 54, 61, 66, 100, 104, 111, 119, 130, 141, 142. *высі́ўкі* 5, 11. *высяўкі* 47, 48, 56, 58, 70, 71, 112. *высяўка* 20. *ву́сеўкі* 114, 116, 127, 137, 139, 140. *ву́сяўкі* 115, 120а.

асе́ўкі 14, 17, 33, 39.

се́ўкі 84, 89.

пасе́йі 21, 24, 26—28, 36, 37, 57, 64, 73. *пасе́йкі* 40. *прасе́і* 63.

шаро́йкі 43, 44, 75, 78—87, 89, 118, 123—125, 127—129. *шару́йкі* 141.

луска́ 2, 7, 45, 46, 49, 50, 51, 52, 55, 59, 67, 70, 72, 74, 76, 77, 90, 92—99, 102, 103, 107, 108, 117, 120, 121, 122, 126, 131, 135, 136, 138.

шалуха́ 20, 23, 38, 52а, 62, 63, 68, 69, 111. *шолуха́* 91, 101. *шулуха́* 34. *шълуха́*

15. *шылуха́* 92.
шалушы́ны 25. *шърлуха́* 13.
ашакі́ 1, 4, 8, *а́шакі* 18.
во́трубі 142. *о́трубы* 132.
лупа́ 65, 109, 113. *лупі́на* 58. *лупі́ны* 23, 53. *лупы́* 134. *лупы́ны* 108. *лушпа́* 54, *лушпаі́і* 96. *лушпа́йкі* 84, 110. *лушпакі́* 93. *шалупа́* 38, 105. *шалу́пкі* 15, 74.
шако́ліны 10. *шыкаві́ньня* 35. *шыкыла́* 16.
па́крып'я 16 *(з абадраных круп)*. *плёвы* 22. *плёу́кі* 22. *шаплукі́* 6. *шуства́* 106.
Адсутнасць назвы: 3 *(грачыхі ня сеілі)*, 9, 12, 25а *(грэчкі ня сеілі)*, 29 *(не сеялі грэчкі)*. 30 *(не рабілі муку з грэчкі)*, 32, 42, 60, 88.

Карта № 306

МАКУХА

№ 1936 «Я. н. спрасаваныя астаткі льнянога семя (пасля выціскання з яго алею): макуха, жмыхі, жмыха, жмакі, жамерыны...»

Картаграфуюцца назвы макухі (рэшткаў ільнянога семя пасля выціскання з яго алею). Паказаны адрозненні па каранях, словаўтваральных элементах і некаторых фанетычных рысах. Назва *джму́ха* картаграфуецца як *жмуха́*, назва *жма́чкі* — як *жма́кі*, назва *ажаме́рыны* — як *жаме́рыны*, назвы *ажаме́ркі, жаме́ркі, жъмі́ра́* — як *жаме́ры*.

маку́ха 19, 20, 25а *(макуху прывозілі, прасованая)*, 31, 45—47, 51—53, 56, 57, 61, 62, 68—72, 75—77, 79—82, 84—87, 89, 95, 98, 102, 103, 106—109, 111—113, 116—118, 120—128, 130, 132—139, 141, 142. *моку́ха* 114, 140.
маку́х 90—93, 94а, 96—97.
макухі́ 18.
жмыха́ 1, 2, 5, 6, 10—13, 21, 22, 26 (нов.), 32, 34, 35, 39, 40, 42, 43, 49, 52, 54, 59, 61, 64, 66, 80, 83, 84 (нов.), 85, 100, 104, 105, 110, 111, 118, 129. *жмы́ха* 44.
жмуха́ 4, 8, 25, 36, 53, 60, 65, 66, 74, 75, 82 (нов.), 112, 115. *джму́ха* 75.
жмаха́ 14, 17. *жмъ^{а}ха́* 9.
жмых 48, 49а, 99. *жміх* 94.
жмыхі́ 29, 50, 55, 88, 89 (рэдк.). *жмы́хі* 33. *жмі́хі* 33.
жма́кі 30, 38, 44, 54, 89. *жмакі́* 57. *жма́чкі* 24.
жмак 101.
жаме́рыны 15, 23, 26, 27, 43, 58, 63, 67, 118. *жаме́ріны* 44. *жамэ́рыны* 29. *ажаме́рыны* 29.
жаме́ры 25а, 73. *ажаме́ры* 29. *жаме́ркі* 7. *жъмі́ра́* 15.
ажы́мка 24. *ажы́мкі* 2, 9, 24. *выжымкі* 3, 16, 75, 78.
клінцы́ 6 (назвы па форме), 28.
Адзінкавыя: *жу́йка* 46. *забо́йнік* 104 (трад.). *каму́ха* 119. *масьлякі́* 58. *мняку́ха* 131. *мякі́на* 136. *сыры* 3 *(алей ціскалі ў сырны мяшок, выжымкі па форме як сыр, таму і сыры)*. *чышчы́мы* 20.

Карта № 307

МУКА З СУМЕСІ ЗЕРНЯЎ РОЗНЫХ КУЛЬТУР

№ 1928 «Я. н. мука, атрыманая ад памолу сумесі ячменю і грэчкі: кашная, прыварковая...»

Картаграфуюцца назвы мукі, атрыманай ад памолу сумесі зерняў розных культур. Паказаны адрозненні па каранях і словаўтваральных элементах. Пытанне № 1928 арыентавана на высвятленне назвы мукі, атрыманай ад памолу сумесі зерняў ячменю і грэчкі, якая выкарыстоўваецца для прыгатавання розных страў. Пры фіксацыі адказу «назва адсутнічае» звычайна меласяна ўвазе адсутнасць назвы менавіта такой мукі. Між тым, у адказы трапілі таксама назвы іншых відаў мяшанай мукі: мука з сумесі не толькі ячменю і грэчкі, але і іншых культур, мука на корм жывёле. Паколькі высвятленне такіх назваў не было абавязковым, зафіксаваны яны не ўсюды. Некаторыя назвы абазначаюць не толькі мяшаную муку, але і муку, атрыманую ад памолу зерняў адной культуры.

Улічваючы матэрыял адказаў на пытанне № 1928, картаграфуюцца назвы мяшанай мукі розных відаў і рознага прызначэння. Размежаваць гэтыя віды часта немагчыма. Назвы *су́барная, шу́бор* картаграфуецца як *су́бар*, назва *грачме́нная* — як *грачме́нь*, назва *апсы́пка* — як *асы́пка*, назва *ка́чная* — як *ка́шная*, назва *су́сьпіца* — як *су́шпіца*. Не картаграфуюцца назвы мукі, атрыманай ад памолу зерняў адной культуры.

1 *асы́пка* (для свіней); *прыва́ркавая* (мука з ячменю). 2 *ме́шанка* (мука з сумесі). 3 — *(няма ў нас грачыхі)*. 4 *прыварко́вая* (ячмень і грэчка). 5 — *(прыварко́вая — мука з мытай пшаніцы)*. 6 *асы́пка*. 7 *прыва́рачная*. 8 *апсы́пка*. 8а *пръва́ръчнъя*. 9. *пры^{ъ}ва́рачная*. 10 *прыва́ркавая (усякая мука, апрача аржаной)*. 11 *прыва́ркавая*. 12 —. 13 *пасы́пка (меліва з сумесі зярна розных культур для скаціны — для свіней)*. 14 *пасы́пка* (сумесь). 15 *прыварко́въя*. 16 *пріварко́выя*. 17 *прыварко́вая*. 18 *прыварко́вая, прыва́рак*. 19 *су́шпіца*. 20 *прыварко́вая, прыва́рак*. 21. 22 *як ячме́нная — прыва́рак*. 23 *прыва́рак — усе зернавыя, акрамя жыта, іначэй — тое, што не ідзе на хлеб, а на ўсё іншае — пірагі, бліны; змалоў прыва́рку мех; прыварко́вы*. 24 — *не мяшалі; адна я́чная мука — прыварко́вая мука*. 25 *мі́ша́нка*. 25а — 27 —. 28 *прыва́рак*. 29 *прыва́рашная*. 30 *прыва́рак — ячменная мука*. 31 *прыва́ркавая*. 32—33 —. 34 *прыва́ркъвъя (з абдзіранага ячменю)*. 35 *шытраві́нная мука, скоту́*. 36 *прыва́ркавая*. 37 *прыва́ркавая (аграга́т)*. 38—39 —. 40 *зьме́сныя мука*. 41—42 —. 43 *зьме́шыныя*. 44 —. 45 — *не рабілі; пыцель — мука з абадранага зерня*. 46 *о́сыпка* (для свіней). 47 *ка́шная*. 48 —. 49 *ка́шная — з аднаго ячменю, а ме́шаная і яшчэ авёс — го́сыпка*. 49а — 50 *пры́варак*. 51 *ме́шанка*. 52 *бэ́рла — памол сумесі рознага дабра — аўса, гароху і інш*. 52а —. 53 *прыварко́вая ці трая́нка*. 54 *пры́варачна, пры́варак*. 55 *прыварча́на*. 56 *ка́шная — сьмесь з ячменю, грэчкі, аўса, для свіней*. 57 *прыва́рак, прыварко́вая, су́ржык* (трад.). 58 *змяшалі ў кучу, і змалолі*. 59 *мяша́ная, прыварко́вая* (рэдк.). 60 —. 61 *ка́шная*. 62 *во́сапка*. 63 *про́мяшка* — сумесь грэчкі, ячменю і аўса, ёй кармілі жывёлу. 64 *ка́чная*. 65 *ка́шная*. 66 *не́війка — усё змешваюць разам і мелюць* (для свіней); *мука блінава́я — з сумесі гароху, ячменю, для себе*. 67 *прыварко́вая (на бліны)*. 68 *прыварко́вая*. 69 *бліно́вая (на бліны)*. 70—71 —. 72 *суярко́вая — ме́шаная мука, ячме́нная і грэцкая, яна не гарэ́ніць*. 73 —. 74 *сме́сная, прыва́ркавая*. 75 *су́бар*. 76 —. 77 *су́бар малолі для свіней*. 78 *сьмесь*. 79 *су́бырныя*. 80 *зме́шаная — з ячменю і грэчкі, пяклі бліны*. 81 *су́бар*. 82 *су́бар, су́барная*. 83 *прыва́ркывыя*. 84 *су́бырныя*. 85 *сьмесь, субырь*. 86 *су́ба^{ъ}рная, су́бырь*. 87 *су́бырьныя*. 88 —. 89 *су́бырь*. 90 *грэ́чка з ячмэ́нём*. 91 *мі́шанка*. 92 —. 93 *прыва́ркава*. 94 *прі^{ы}варковая, прі^{ы}варкова*. 94а — *ны мішалы*. 95 *мі́шанка (на галушкі, на госыпку), го́сыпка (свынюм)*. 96 *о́сыпка* (на корм жывёле, не толькі сумесь), *свыня́ча мука*. 96а *о́сыпка*. 97 *змі́шана*. 98 *мі́шана*. 99 *пры́варак*. 100 *мяша́нка*. 101 *поме́шана*. 102 —. 103 *змі́шана*. 104 *блінава́я*. 105 —. 106 *маша́нка*. 107 *ярыўна́*. 108 *пры́варок — і крупы і мука; троя́нка, троя́нкы змололы ля вэ́прука — разом жыто, ячмінь, овэс*. 109 *мі́шаная, мі́шаныца*. 110 —. 111 *сме́шаная*. 112 *зьме́шана, зьме́шаная*. 113 *грэчме́нь, о́бмешка*. 114 *грэчме́нь* (рэдк.). 115 *трая́нка*. 116 *прыварко́вая*. 117 *ме́шана*. 118 *смесь — ячменная і грачнёвая мука*. 119 *су́бар — мука, змешаная з аўсянай, грачанай і ячменнай мукі, давалі ў корм каровам, коням, свінням*. 120 —. 120а *су́сьпіца* (сумесь ячменю і грэчкі). 121 —. 122 *ме́шань*. 123 *су́барная мука — ячмень, грэчка і авёс (для кабаноў)*. 125 *су́барная*. 125 *су́мясь (скаціне, свіням)*. 126 *субо́р (сумесь ячменю і грэчкі)*. 127 *су́бар*. 128 *су́барная, су́бар*. 129 *зьмеш*. 130 *су́бар* (з рознага зерня). 131 —. 132 *мі́шана, мі́шаная*. 133 *варко́вая, о́сыпка* (для свіней). 134 *грэчме́нь* (рэдк., жартаўлівае). 135 *ме́шана мука — ячна з грэча́наю, грэчме́нь* (рэдк.). 136 *адхо́дная*. 137 —. 138 *пры́варок*. 139 *грачме́нная*. 140 *ме́шань, шу́бор* (для свіней). 141—142 *су́бар*.

Карта № 308

ПАНЦАК

№ 1944 «Я. н. буйныя крупы з ячменю: панцак, ячныя крупы, пярловыя (парловыя) крупы, пярлоўка, парлоўка...»

Картаграфуюцца назвы панцаку. Паказаны адрозненні па каранях, словаўтваральных элементах, некаторых фанетычных рысах. Назва *апанца́к* картаграфуецца як *панца́к*, назва *парло́вая крупа́* — як *парло́выя кру́пы*, назва *я́чнівыя кру́пы* — як *я́чныя кру́пы*.

панца́к 1—4, 19—21, 24, 25, 26, 28, 46—48, 49а—51, 52а—61, 65, 100, 142. *апанца́к* 23 *(пашатраванае зерне)*. *пенца́к* 116. *пънца́к* 5. *пэнца́к* 101, 102, 107.
панса́к 18, 22, 31, 53.
панчо́к 45.
куцця́ 66, 69, 102. *куцья́* 67, 102, 104, 106, 107, 110, 111, 114, 135, 140. *куття́* 90, 96, 96а, 108, 109, 132 *кутья́* 134.
куця́ 49, 66, 93, 99, 112, 113. *кутя́* 91, 92, 94—96, 103, 131. *куте́* 92, 97, 98.
гру́ца 23 (абтоўчанае ў ступе зерне), 26, 27, 43, 57. *гру́ца* 20, 25, 25а, 52.
дру́ца 21.
гу́шча 7 *(натаўклі ў ступі гушчы і будзім кашу варыць)*, 12, 13, 17, 39 *(таўклі ў ступі нъ кашу, на суп)*, 72, 115, 127. *гу́шша* 16.
дубо́выя кру́пы 9, 86, 127.
пярло́ўка 10, 11, 14, 17, 28, 29, 32, 35, 38, 41, 42 (нов.), 43 (нов.), 57, 59, 66 (нов.), 67, 70, 75, 76, 79, 82, 83 (нов.), 84, 85, 86, 88, 104 (нов.), 111, 117, 118, 120, 127, 129, 130, 139. *перло́ўка* 12а, 134, 136.
пярло́выя крупы 37, 40, 41, 42 (нов.), 67, 75, 76, 77, 80, 85, 87, 88, 89, 119, 125, 129, 141 (нов.), 142. *пярло́выйі кру́пы* 16. *перло́выя кру́пы* 8, 122. *перло́выя крупу́* 116.
парло́ўка 9 (нов.), 54.
парло́выя кру́пы 6, 71 (нов.), 74. *парло́вая крупа́* 36.
пэ́рла 6.
я́чныя кру́пы 11, 13, 30, 31, 41, 59, 64, 74, 80, 83, 88, 105, 111, 119, 121, 123, 126, 127, 141. *я́чные крупу́* 117, 120, 135. *я́шныя кру́пы* 42, 44, 68, 71, 79, 82, 83, 84, 87, 89, 118, 124, 127, 128. *я́шные кру́пі* 138. *я́чнівыя кру́пы* 16.
ячме́нныя кру́пы 29, 33, 37, 62, 73, 75, 78, 81, 85, 112, 118, 121, 142. *ячмённыя кру́пы* 9. *ячмённъі кру́пы* 8а.
бу́йныя кру́пы 33, 124. *буйны́я кру́пы* 63. *бо́йныя кру́пы* 62.
кру́пы 15, 34.
Адзінкавыя: *абганя́нка* 48 *(толькі трохі абдзёртыя)*. *абтаўка́ныя кру́пы* 13. *велікіе крупу́* 135. *ве́лькія кру́пы* 52. *кру́пныя кру́пы* (нов.), 43. *то́ўстыя кру́пы* 37.

Карта № 309

КРУПЫ

№ 1944 «Я. н. буйныя крупы з ячменю: панцак, ячныя крупы, пярловыя (парловыя) крупы, пярлоўка, парлоўка...» № 1945 «Я. н. крупы а) хатняга вырабу: тоўчаныя, абтаўканыя крупы, б) здзёртыя ў млыне: драныя крупы...» № 1947 «Я. н. крупы з цэлага зерня грэчкі: грэцкія крупы, ядрыца, грыка...»
Картаграфуюцца варыянты слова *кру́пы*. Азначэнні да гэтага слова, якія прыведзены ў адказах на пытанне № 1947, аналагічныя па аснове тым, якія пракартаграфаваны на карце № 303.
кру́пы 1—5, 7—21, 23—26, 38—44, 47, 52, 53, 57, 58, 61—71, 73—79, 81—89, 104, 105, 107, 110—112, 114, 118, 119, 120а, 122—124, 126—128, 130, 134, 142.
кру́пі 138
крупы́ 49, 51, 90, 92, 94—97, 102, 103, 108, 109, 115, 131—133, 139.
крупэ́ 45, 46, 49а, 50, 54, 55, 60, 98.
крупу́ 113, 116, 117, 120, 135, 136.

Карта № 310

КРУХМАЛ

№ 1929 «Я. н. крухмал: бульбяная, картапляная мука, крухмал...»
Картаграфуюцца варыянты слова *крухмал*. Паказаны адрозненні па фанетычных рысах. Матэрыял няпоўны (пытанне не было абавязковым пры выкананні праграмы).
крухма́л 11, 32, 33, 36, 54, 60, 68, 69, 72, 78, 79, 81, 83, 85, 87, 89, 106—109, 113, 120а, 132, 136.
кру́хмаль 95. *крухма́ль* 98.
крахма́л 4, 9, 10, 32, 33, 50, 68, 69, 86, 88, 93, 130. *крохма́л* 90, 94, 96а, 97, 103, 131, 133. *кръхма́л* 8а. *крыхма́л* 81.
крохма́ль 96.
крухма́р 113, 138
Назвы, якія паведамілі супрацоўнікі Інстытута мовазнаўства імя Якуба Коласа АН Беларусі. Прыводзіцца лексема, якая картаграфуецца, назва населенага пункта, дзе яна запісана, нумар сеткі ЛАБНГ, пад якім картаграфуецца лексема, хто паведаміў.
крухма́л: Замошша, 112, Т. М. Трухан; Турасполле, 10, У. М. Свяжынскі; Беражно, 61, І. І. Крамко; Вуглы, 105, В. У. Мяснікова; Гольчычы, 67, Н. Ц. Кажура; Селішча, 53, А. М. Булыка; Рухава, 115, Л. П. Кунцэвіч; Дужаўшчына, 79, В. П. Лемцюгова; Капыль, 105, С. Н. Берднік; Шаламы, 85, І. Я. Яшкін; Дубейкі, 62, В. І. Паладзенка; Маліна́ўка, 62, З. М. Кудрэйка; Сімакава, 60, І. М. Бунчук; Бераснёўка, 142, Н. Дз. Корань; Нізок, 65, Т. П. Бандарэнка; Залессе, 123, В. М. Курцова; Кругавічы, 50А, І. У. Кандраценя; Рухча, 132, В. Л. Вярэніч.
крухма́ль: Дубейкі, 62, В. І. Паладзенка.
крахма́л: Жураўцы, 37, А. А. Лукашанец; Перавознікі, 18, І. Б. Мятліцкая; Калінаўка, 86, Г. К. Ціванова; Вайкунцы, 52, І. Г. Дода.
Матэрыялы, якія даслалі выкладчыкі Беларускага дзяржаўнага універсітэта (г. Мінск), Гомельскага універсітэта, Брэсцкага і Віцебскага педінстытутаў. Пасля назвы населенага пункта, прыводзіцца нумар сеткі ЛАБНГ, пад якім картаграфуецца лексема, запісаная ў гэтым пункце.
Матэрыялы, якія даслаў В. І. Іўчанкаў. Бабруйскі раён: в. Малiннікі (№ 118) *крухма́л.* Бялыніцкі раён: в. Асман-Касаева (№ 73) *крухма́л.* Веткаўскі раён: в. Сівенка (№ 128) *крухма́л.* Віцебскі раён: в. Валькі (№ 17) *крахма́л.* Глыбоцкі раён: в. Бервякі (№ 6) *крахма́л.* Гродзенскі раён: в. Свіслач (№ 45) *крахма́л.* Дзяржынскі раён: в. Кавальцы (№ 64) *крухма́л.* Драгічынскі раён: в. Ліпнікі (№ 48А) *кру́хмаль.* Горад Калінкавічы (№ 122) *крухма́л.* Кобрынскі раён: в. Турное (№ 96) *крохма́ль.* Краснапольскі раён: в. Вялікі Восаў (№ 87) *крухма́л.* Лельчыцкі раён: в. Сіманічы (№ 134) *крухма́л.* Рагачоўскі раён: в. Новыя Журавічы (№ 77) *крухма́л, крахма́л.* Смаргонскі раён: в. Солы (№ 22) *крухма́л, крахма́л.* Уздзенскі раён: в. Таўкачэвічы (№ 65) *крухма́л, крахма́л.*
Матэрыялы, якія даслаў У. І. Коваль. Брагінскі раён: г. п. Брагін № 67А) *крухма́л, крахма́л;* г. п. Кама́рын (№ 142) *крухма́л, крахма́л.* Гомельскі раён: в. Бабовічы (№ 125) *крахма́л.* Добрушскі раён: в. Усохская Буда (№ 130) *крухма́л.*
Матэрыялы, якія даслала Л. В. Леванцэвіч. Бярозаўскі раён: г. Бяроза (№ 94) *крохма́л;* в. Здзітава (№ 94а) *крохма́л.* Драгічынскі раён: в. Заніўе (№ 97) *крухма́ль.* Івацэвіцкі раён: в. Гошчава (№ 46А) *крахма́л.* Камянецкі раён: в. Радзевічы (№ 91) *крохма́л.* Лідскі раён: в. Алемпінова (№ 52а) *крахма́л.*
Матэрыялы, якія даслала Н. Я. Мініна. Гарадоцкі раён: в. Антоненкі (№ 12) *крухма́л.* Мёрскі раён: в. Падзявы (№ 2А) *крахма́л.* Пастаўскі раён: в. Навасёлкі-2 (№ 3) *крухма́л, крахма́л;* в. Сіманы (№ 12А) *крухма́л, крахма́л;* в. Сліжава (№ 2). *крахма́л.* Полацкі раён: в. Старая Палата (№ 13) *крахма́л.* Расонскі раён: в. Мурагі (№ 7) *крухма́л.* Чашніцкі раён: в. Церабені (№ 33) *крахма́л.* Гарадскі пасёлак Шуміліна (№ 14) *крухма́л, крахма́л.*
Матэрыялы, якія даслалі У. У. Барысюк (в. Бабры, 51), М. Р. Гарбачык (в. Туляцічы, 103), І. Р. Кожух (в. Пярэспа, 95), М. А. Рэзько (в. Маркавічы, 95): *крахма́л* в. Бабры, *крухма́л* в. Туляцічы, *кру́хмаль* в. в. Маркавічы, Пярэспа.

Карта № 311

ПРЫВАРКАВАЯ (мука)

Картаграфуюцца варыянты адносных прыметнікаў жаночага роду з асновай *прывар-*. Значэнне слоў, якія картаграфуюцца: 'мука, атрыманая ад памолу сумесі зерняў розных культур', 'мука ад памолу зерняў адной культуры, якая ідзе на прыварак', 'прыгарэлая пры варцы мука' і інш. У шэрагу гаворак адсутнічае прыметнік са значэннем 'той, што мае адносіны да прыварку', замест яго ўжываюцца абазначэнні: *пры́ва́рак, на пры́ва́рак, прывары́ць* муку ці што-н. іншае і г. д. Для складання карты ў першую чаргу выкарыстаны адказы на пытанне № 1928 (гл. карту

№ 307). Матэрыял няпоўны, паколькі гэтае пытанне не прадугледжвала высвятленне ўжывання ўсіх слоў, якія картаграфуюцца, і ўсе іх значэнні.
Дадаткова выкарыстаны наступныя матэрыялы (у дужках прыводзіцца нумар пункта, пад якім картаграфуецца назва).
Слоўнік беларускіх гаворак паўночна-заходняй Беларусі і яе пагранічча. Т. 4. Мінск: Навука і тэхніка, 1984. С. 126. *праваркóвая* Мярэцкія Глыб. (№ 6), Рыбчына Віл. (№ 25). *прывáрачная* Міратычы Карэл. (№ 29). *прывáркавая* Кіралі Шчуч (№ 47). *пpывapкóвая* Груздава Паст. (№ 12А). *прыварчáная* Вострава Маст. (№ 27А).
Ускосныя звесткі з адказаў на розныя пытанні Інструкцыі ЛАБНГ: 86 *прівáркавая.* 90, 92, 95, 132 *прыварок, на прывápок.* 98 *пр'эварокь.* 107 *прываpы́ць вáру молокóм.* 135 *катóраго гаршкá вáрыш, да ён вýбежыць, то: далí да прываpы́, штоб ён прыкіпéў.*
Назвы, якія паведамілі супрацоўнікі Інстытута мовазнаўства імя Якуба Коласа АН Беларусі. Антанюк Л. А. в. Буда *прывáрак, прываpы́ць* (№ 139). Кандрацевя І. У. в. Кругавічы *паткалóтка — мука, якую дабаўляюць у юшку* (№ 106). Курцова В. М. в. Залессе *прывáркавая — прыгарэлая пры варцы мука* (№ 123). Мяснікова В. У. в. Вуглы *прываpы́ць мукý* (№ 105). Трухан Т. М. Залессе *заваpы́ мукý* (№ 112). Яшкін І. Я. в. Кароўчына *прывáркывыя* (№ 75), в. Бахань *прывáркывыя* (№ 81), в. Шаламы *прівáркывыя, прівáркувыя* (№ 85), в. Мхінічы *прівáркывыя* (№ 87).

Карта № 312

ПРАСЯНЫ

№ 1926 «Я. н. мука з проса: прасяная, просавая, пшонная...»
Картаграфуюцца адпаведнікі прыметніка *прасяны.* Паказаны адрозненні па каранях, словаўтваральных элементах, націску. Матэрыялы няпоўны, паколькі пытанне № 1926 не было абавязковым для выканання.
прасяны́я (крупы і інш.) 4, 10, 15, 34, 6. *прасіны́я* 11. *просяны́е* 94. *просяны́йі* 95, 131. *пръсіны́я* 8а. *прысіны́я* 78, 79, 83, 85. *прысянэ́я* 79, 85, 87.
прася́ныя (крупы і інш.) 20, 54, 62, 68, 69, 72, 130. *прася́ные* 93. *прося́ные* 94. *прося́ны* 95 (рэдк.), 96, 107, 113, 136, 138. *просéны* 97. *пръся́ныя* 32, 33. *прыся́ныя* 79, 85, 87, 89. *прыся́ныя* 79, 81, 85, 87.
прóсувый (суп) 79, 81, 85, 87.
прысявэ́я 79, 81, 85, 87.
пшóнная мукá. пшóнна мукá 107. *пшóнныя мукá* 85. *пшóнные крýпы* 136.
Назвы, якія паведамілі супрацоўнікі Інстытута мовазнаўства імя Якуба Коласа АН Беларусі. Прыводзіцца лексема, якая картаграфуецца, назва населенага пункта, дзе яна запісана, нумар сеткі ЛАБНГ, пад якім картаграфуецца лексема, хто паведаміў.
прасяны́: Замошша, 112, Т. М. Трухан; Беражно, 61, І. І. Крамко; Вуглы, 105, В. У. Мяснікова; Рухава, 115, Л. П. Кунцэвіч; Малінаўка, 62, З. М. Кудрэйка; Нізок, 65, Т. П. Бандарэнка; Залессе, 123, В. М. Курцова; Кругавічы, 106, І. У. Кандраценя, *прысяны́, прысянэ́й:* Шаламы, 81, І. Я. Яшкін *(прасяны́ суп; прасяны́ дзед — хто з мужчын ці хлопчыкаў любіць крупéню, кашу з круп).*
прася́ны: Гольчычы, 67, Н. Ц. Кажура; Жураўцы, 57, А. А. Лукашанец; Капыль, 105, С. К. Берднік; Дубейкі, 62, В. І. Паладзенка; Кругавічы, 106, І. У. Кандраценя. *прося́ный:* Рухча, 132, В. Л. Вярэніч. *прýся́ны:* Турасполле, 10, У. М. Свяжынскі. *пръся́ны:* Дужаўшчына, 79, В. П. Лемцюгова. *прыся́ны:* Шаламы, 81, І. Я. Яшкін.
прóсавы: Вайкунцы, 52, І. Г. Дода; Перавознікі, 18, І. Б. Мятліцкая. *прóсувый:* Шаламы, 81, І. Я. Яшкін.
прóсевы: Перавознікі, 18, І. Б. Мятліцкая. *прысявэ́й:* Шаламы, 81, І. Я. Яшкін.
пшóнны: Вайкунцы, 52, І. Г. Дода. *пшóнный:* Рухча, 132, В. Л. Вярэніч.
Матэрыялы, якія даслалі выкладчыкі Беларускага дзяржаўнага універсітэта (г. Мінск), Гомельскага універсітэта, Брэсцкага і Віцебскага педінстытутаў. Пасля назвы населенага пункта прыводзіцца нумар сеткі ЛАБНГ, пад якім картаграфуецца лексема, запісаная у гэтым пункце.
Матэрыялы, якія даслаў В. І. Іўчанкаў. Бабруйскі раён: в. Малінікі (№ 118) *пшóнны.* Бялыніцкі раён: в. Асман-Касаева (№ 73) *пшóнны.* Веткаўскі раён: в. Сівенка (№ 128) *прóсавы.* Глыбоцкі раён: в. Бервякі (№ 6) *пшóнны.* Гродзенскі раён: в. Свіслач (№ 45) *прасяны́, пшóнны.* Дзяржынскі раён: в. Кавальцы (№ 64) *прася́ны.* Драгічынскі раён: в. Ліпнікі (№ 48А) *просяны́й.* Краснапольскі раён: в. Вялікі Восаў (№ 87) *прасяны́.* Лельчыцкі раён: в. Сіманічы (№ 134) *прася́ны, пшóнны.* Мядзельскі раён: в. Нікольцы (№ 21) *пшóнны.* Рагачоўскі раён: в. Новыя Журавічы (№ 77) *прóсавы.* Смаргонскі раён: в. Солы (№ 22) *пшóнны.* Уздзенскі раён: в. Таўкачэвічы (№ 65) *прася́ны.*
Матэрыялы, якія даслаў У. І. Коваль. Брагінскі раён: г. п. Брагін (№ 67А) *прасяны́;* г. п. Камарын (№ 142) *прасяны́ (гавораць старыя), пшóнны (гавораць маладыя).* Гомельскі раён: в. Бабовічы (№ 125) *прасяны́, прася́ны.* Добрушскі раён: в. Усохская Буда (№ 130) *з прóса, пшóнны.*
Матэрыялы, якія даслала Л. В. Леванцэвіч. Бярозаўскі раён: в. Здзітава (№ 94а) *просяны́й.* Івацэвіцкі раён: в. Гошчава (№ 46А) *прася́ны.* Лідскі раён: в. Алемпінова (№ 52а) *прасяны́я.*
Матэрыялы, якія даслала Н. Я. Мініна. Гарадоцкі раён: в. Антоненкі (№ 12) *прася́ны.* Мёрскі раён: в. Падзявы (№ 2А) *прасяны́, прася́ны, прóсавы, пшóны.* Пастаўскі раён: в. Навасёлкі-2 (№ 3) *прася́ны;* в. Сіманы (№ 12А) *прася́ны;* в. Сліжава (№ 2) *пшóны.* Полацкі раён: в. Старая Палата (№ 6А) *прасяны́.* Расонскі раён: в. Мурагі (№ 7) *пшóнны.* Чашніцкі раён: в. Церабені (№ 33) *пшóнны.* Гарадскі пасёлак Шуміліна (№ 14) *пшóнны.*

Карта № 313

ЗАКВАСКА

№ 1955 «Я. н. кусочак пакінутага ў дзяжы цеста для закваскі: кісляк, рашчын, закваска...»
На карце паказаны лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў заквас-кі — рэчыва, якое выклікае закісанне. Адзначана таксама перасоўванне націску ў слове *рóшчына:рóшчына і рашчы́на.* Як назва *заквáска* картаграфуюцца *падквáска* і *квáска,* як *рóшчына — рóшчын,* як *кíсля́ — кісла́тá,* як *галýшка — галýшачка.*
заквáска 1, 8, 11, 17—20, 22, 27, 31, 45, 47, 49, 49а, 51, 52а, 55, 56, 60, 61, 65, 67, 69, 70—72, 76, 77, 81, 82, 88, 90—92, 94 (менш пашырана), 94а *(тíсто на заквáску),* 95 *(бýлочка на заквáску).* 96, 96а, 97, 99, 102, 104, 106—110, 112, 113, 115—118, 121, 123—129, 131, 138, *зыквáска* 5, 9, 32, 42—44, 79, 83, 85—87, *пудквáска* 108. *квáска* 98 *(тíсто на квáску).*
квас 85, 93, 114, 137, 140 (трад.).
рóшчына 26, 46, 59, 62, 63, 68, 76, 100, 118, 120, 129, 133, 135, 136, 139, 140 (новае), *рóшчын* 54, 130.
рашчы́на 12—14, 23—25, 30, 31, 34—43, 48, 74, 75, 78, 80, 82, 84, 112. *рошчы́на* 96, 101. *рашчы́ны* 38, 73.
кíсля́ 2—4, 6 *(цéста для кíсьлí),* 10, 14, 52 *(кусóчак цéста для кíсьлí),* 66 *(для кíсьлí цéста).* *кíсля́* 57. *кíслё* 59. *кісла́тá* 23.
Дэрываты з коранем *-скрэб-:* *пыскрабýшка* 16. *патскрёбыш* 89. *поскрíптушка* 95. *вы́скрабак* 122. *пошкрыбýшка* 132. *вýскробок* 134. *поскрэ́бок* 134.
хрэ́шчык 119, 141, 142.
галýшка 64. *голýшэчка* 107.
бóндачка 50, 58.
Адзінкавыя: *калабóк* 7. *зачы́нка* 9. *камóчык* 21. *клёцка хлёба* 28. *кýлечка* 37. *попіéчка* 94. *задáча* 103. *задáток* 103. *пéрушка* 105. *кулíтачка* 127.
Адводзіцца ад картаграфавання назва *цéста* ў н. пп. 13, 32, 62, 83, 111.

Карта № 314

СМАК І ПАХ ЗАКВАСКІ

№ 1956 «Я. н. смак і запах закваскі, ад якой залежыць смакавая якасць хлеба: мана, кісля, квас, закваска».

Да многіх адказаў даюцца азначэнні, якімі вызначаецца дадатныя і адмоўныя якасці запаху і смаку *кісьлі, закваскі, квасу* ці *маны*: *нісмáшная кісьля́, дóбрая кісьля́, кісьля́ дзікая* і інш.

Як назва *кісля́* картаграфуюцца *кіслё, кісіля́, кіслá*, як *кісіль* — *кісіл*.

заквáска 17, 31, 36, 37, 48, 49а, 50, 55, 61, 63, 65, 67, 71—74, 77, 80—82, 86, 88, 90—96, 99, 101, 102, 104—112, 116, 117, 119—121, 123—127, 136, 138, 139, 141, 142. *зыквáска* 32, 35, 41, 43, 79, 84, 85, 87.

зáкваска 118. *зáкваска* 128.

квас 34, 35, 46, 68, 78, 81, 84, 85, 95, 96, 107, 113, 115, 118, 131—135, 137, 140. *квась* 19, 39.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *квáська* 98. *пудквáска* 108.

кісля́ 20, 24, 52, 57, 59. *кысля́* 97. *кіслё* 59. *кісіля́* 16. *кіслá* 37. *кісьля́ (дóбрая, нісмáшная)*: 1—11, 14, 18, 21—23, 25—27, 30, 44, 45, 49, 53, 58, 60, 61, 70, 83.

кісля 45. *кісьля* 70.

кісіль 12, 13. *кісіл* 89.

кісла́та 33, 38, 62, 69.

кісь 47.

манá 51, 54, 100, 122.

мáна 56.

Адзінкавыя: *рашчы́на* 75. *рóшчына* 127.

Карта № 315

РАШЧЫНЯЦЬ ХЛЕБ

№ 1957 «Як кажуць аб прыгатаванні рошчыны хлеба: хлеб рашчыняць, учыняць, паставіць...»

На карце супрацьпастаўлены назвы, якія абазначаюць прыгатаванне рошчыны хлеба. Пры картаграфаванні граматычныя формы не ўлічваліся.

рашчыня́ць 3, 4, 6, 7, 9, 10, 15, 17, 18, 22, 29, 32, 40, 45, 47, 49, 49а, 53—55, 57—62, 64, 67, 81, 99, 100, 105, 110—112, 115, 118, 120, 125—127, 135 (радзей), 138. *рошчыня́ць* 102, 106, 107, 113, 133. *рошчыніла* 114. *рышчыня́ць* 41. *рашчыніць* 2, 25, 33, 34, 47, 51, 56, 63, 65, 66, 112, 136. *рошчыніць* 137. *рашчыня́юць* 23, *рашчыніла* 46. *рышчыніла* 12, 58. *рашчы́ніваюць* 111. *рошчыня́ты* 90, 91, 94а, 96а, 103, 108, 131, 132. *росчынéты* 97. *рушчинéтэ* 98. *рошченя́ты* 109. *рошчыны́ты* 92, 95, 96, 132. *рошчыня́ті* 94. *рашчыніці* 93. *рошчыніці* 101.

зарашчыня́ць 19 *(зарашчыня́ла хлеп, зарашчыня́ю)*, 20, 48, 52.

учыня́ць 1, 8а, 10, 11, 21, 24, 25а, 27 *(хлеп учыня́лі)*, 28—31, 36—38, 40—44, 70—82, 84, 86, 88, 89, 107, 116—119, 121—125, 128—130, 135, 139, 140, 141. *учыніць* 5, 8, 12 *(учы́ніла)*, 13, 14, 26, 39, 68, 83, 85, 87.

пастáвіць 46 *(пастáвіла хлеп)*, 85, 118.

утвыря́ць 16.

Карта № 316

ЗАПЯКАЦЦА (пра хлеб)

№ 1959 «Аб першапачатковым працэсе запякання хлеба ў печы: хлеб добра запякаецца, запекаецца... Ці ўжываецца ў гэтым значэнні слова загнеціцца...»

Картаграфаваліся формы цяперашняга часу незакончанага трывання, якія адрозніваюцца па націску: форма з насуфіксальным націскам форме з націскам на каранёвай марфеме *(запякáецца* і *запéкаецца)*. *Запéкацца* і *запікáцца* картаграфаваліся адным знакам. Як дзеяслоў *загнéціцца* картаграфуецца *загняціўся*.

Адводзіцца ад картаграфавання слова *загнéт* — дробныя трэскі.

запякáецца 18—20, 23—25, 47, 48, 49, 49а, 50, 52, 55, 57—59, 61, 67, 72, 77, 82, 118, 119, 124, 127—129, 139, 141. *запекáецца* 9, 31, 86, 125, 138, 140. *запікáецца* 1, 2, 16, 17, 28, 26—38, 73, 80, 81, 123. *запікáіцца* 6, 11, 14, 26, 30, 32, 33, 42, 74, 75, 78. *запякáяцца* 3, 15, 22, 25а, 27, 45, 46, 48, 52а, 56, 64, 65, 68—71, 76, 105, 110, 111, 121, 126. *запякáіцца* 21. *запякáцца* 54, 63, 74. *запакáецца* 93. *запыкáюцца* 91.

запéкаецца 62, 97, 99, 101, 102, 104, 107, 112—114, 116, 117, 120, 133—135. *запéкаяцца* 105, 115. *запéкваецца* 66. *запікáецца* 103, 108, 109. *запікаіцца* 95 *(хлеб дóбра запікаіцца)*, 96, 96а *(запíкся хліб)*, 132. *зап'ёкса* 94 *(хлієб запйóкса і подрóс)*.

загнéціцца 14, 22, 26, 49, 71, 127. *загнéціўся* 22, 74.

зыхвáтывыіцца 60, 89

Адзінкавыя: *загнéт не бярэ́цца* 2. *узялáся скарынка* 22. *падымáяцца* 45. *бярэ́цца* 45. *зажáрыўся* 49. *заня́ўся* 53. *зажáрваецца* 54. *хлеб дóбра загарэ́ў* 74. *падрóс* 94.

Адведзены: *загнéт — дрóбныя трэ́скі* 15 *(кладзé загнéт, хай запякáецца)*, 6, 8, 9, 25, 27, 49, 51, 53, 57, 60 *(захвáтвае загнéт)*.

Карта № 317

АЦЕСЛІВЫ (хлеб)

№ 1693 «Якое значэнне маюць словы глёўкі, ацесліві?»

У адказах даюцца тлумачэнні, што словы *глёўкі* і *ацéслівы* абазначаюць сыраваты, нявыпечаны хлеб, хлеб, спечаны з няякаснага цеста. На карце супрацьпастаўлены азначэнні (прыметнік) няякаснага хлеба. Паралельныя значэнні: *недапéчаны, нявы́печаны, дрэ́нна вы́печаны* на карце не адлюстраваны. Як прыметнік *глёўкі* картаграфуюцца *глéўкі, хлёўкі* і *глёўкі*, як *глізóвы* — *глéзавы*, як *клéйкі* — *кляйкі*, як *ліпкі* — *ліпу́чы*, як *невы́печаны* — *дрэ́нна вы́печаны*, як *закáлісты* — *з закáльцам*.

ацéслівы 3, 8, 10—13, 23, 25, 26, 27—32, 34, 37, 38, 48, 49а, 54, 56, 60—65, 67, 73—75, 78, 81, 82, 85, 100, 104, 110, 111, 118, 130. *ацéсьлевы* 33, 35, 59, 74, 80, 124, 125, 129. *ацéсьлявы* 25а. *аццéсьлевы* 21. *ацéсьлівый* 21. *ацéсьлівый* 7, 8а, 36, 40, 79, 83, 87.

ацéсьліваты 5, 6, 53, 54, 57. *ацéсьлевіты* 9.

цісьня́ны 39, 84, 89. *цесьця́ный* 86.

цéсьлівы 43. *цéсьлівый* 79, 85.

Адзінкавыя лексемы ад таго ж кораня: *цісьля́ный* 44. *цеставáты* 99.

глёўкі 2, 67—72, 76, 77, 88, 112, 115—122, 126, 127, 135, 137—142. *глёўкі* 97. *глéўкі* 66, 114, *хлёўкі* 69.

глéйкі 111, 128, 129.

глізóвый 107. *глізóву* 114. *глéзавы* 98.

глёк 91.

сыры́ 1, 20, 24, 49, 52, 52а, 55, 58, 60, 106. *сыры́й* 90.

сыравáты 1, 5. *сыровáты* 107.

клéйкі 3, 18, 27, 45, 51, 93. *клі́йкый* 92. *клéйкый* 96. *кляйкі* 22.

ліпкі 104, 136. *ліпкій* 79. *ліпу́чы* 8а.

недапéчаны 20, 36.

нявы́печаны 28, 31, 61. *дрэ́нна вы́печаны* 33.

закáлісты 4. *з закáльцам* 22.

Адзінкавыя: *клёклы* 10. *даву́шчый* 96.

Карта № 318

РЭЗАЦЬ (хлеб)

№ 1970 «Нажом хлеб рэжуць, крояць... Хлеб нарэзаны, накроены...»

На карце супрацьпастаўлены назвы дзеясловаў дзеяння рэзаць хлеб.

У адказах прыведзены асабовыя формы дзеясловаў, формы інфінітыва і прошлага часу. Пры картаграфаванні граматычныя адрозненні не ўлічваліся. Знак ставіўся пры наяўнасці той ці іншай формы. У асобных выпадках знак ставіўся на падставе дзеепрыметніка. У н. пп. 31 і 83 *(рэ́заны, нарэ́зыный)*.
У пераважнай большасці адказаў прыведзены формы дзеепрыметнікаў ад адпаведных дзеясловаў. Прыставачныя і беспрыставачныя формы картаграфаваліся адным знакам.
рэ́заць 1, 5, 19, 59, 69 (трад.), 72, 77, 120, 136. *ре́зыць* 40, 78. *ре́заць* 22, 32, *рэ́жуць* 4, 7, 8а, 10, 11, 17, 28, 29, 35—37, 43, 46 (радзей), 53, 56, 57, 60—62, 67, 70, 71, 73—76, 80—82, 111—113, 115—119, 122—130, 135, 139, 141, 142. *ре́жуць* 12—16, 33, 38, 39, 41, 42, 44, 54, 64, 79, 84, 86—89, 107, 121, 137, 138, *рэ́жуть* 134. *рі́жуть* 103. *рі́жуть* 132. *ре́жут* 94, 102. *рэ́жут* 93. *рі́жут* 98. *рэ́жам* 140. *рэ́заны* 31. *рі́заты* 95 (рэдк.), *атраза́юць* 9. *нарэ́зала* 1. *наре́заў* 94. *нарэ́заць* 6 (суч.), 66 (пераважна), 99. *нарэ́жуць* 57. *нарэ́зыць* 85. *наре́заў* 86. *нарі́зав* 109. *врызаты* 92. *урэ́заць* 20. *атре́ш* 13, 34. *атрэ́ж* 40. *атрэ́ш* 71. *отрэ́ж* 114. *отре́ж* 133. *нарэ́ж* 77. *нарі́заный* 131. (суч.), *нарэ́зыный* 83.
кро́яць хлеб 17, 18, 23, 25а, 27, 30, 45, 48—50, 52а—53, 57—60 (трад.), 67, 100, 104—106, 110, 111. *кра́юць* 96. *кра́ють* 94а, 96а, 98, 103, 108, 109, 131, 132. *кра́ют* 90, 91, 94 (больш рэдка), *кро́ют* 93, 102. *кро́ят* 101. *кро́іць* хлеб 3, 5, 10 (зрэдку), 19, 21, 45—47, 68, 117. *кро́юць* 8а, 26, 29, 35, 62, 63, 75, 96. *накро́іць* 6 (трад.), 8 (трад.), 10, 24, 51, 52, 57, 66, 105. *накро́яць* 65. *накро́іў* 79. *накро́іла* 69. *раскро́іць* 58. *аткро́й* 47, 68. *укро́й* 49. *укро́й хлі́ба* 94а. *укрі́й* 98. *раскро́й* 2. *кра́яты* 95. *кра́ялы* 97.

Карта № 319

БУХАНКА

№ 1966 «Я. н. булка хлеба: бохан, буханка, буката, кулітка...»
На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назваў бохана хлеба. Як назва *бо́хан* картаграфуецца *баха́н*, як назва *буха́нка — бо́ханка*, як назва *буха́нак — бухо́нак*, як назва *бохоне́ц — бо́хунець*, як назва *паляніца — полёнка*.
Адзінкавыя акцэнталагічныя варыянты на карце не ўлічаны: *боха́нка* і *бахо́нка* картаграфаваліся, як *буха́нка*.
Заўвага: адносна *поляніца, полёнка* збіральнікі адзначаюць, што гэта хлеб, які перад печывам качаецца ў муцэ (н. пп. 134, 135).
бо́хан 3, 18, 19 (трад.), 20, 23 (вялікі), 45, 46 (радзей), 47—49, 49а, 50, 51, 53—56, 58 (трад.), 61, 93, 99, 102 вялікая — *боха́нанішчэ*, 103, 104 (вялікі, устар.), 105—107, 113 (вялікі), 124, 129. *боха́н* 52а. *бо́хон* 114, 134. *бахане́* 58 (трад.). *баха́н* 52.
буха́нка 2, 7, 8а, 10 (вялікая — *буха́нішча*), 11, 16, 21, 29, 34, 37, 41, 42 *(куплёная)*, 43 (вялікая — *буха́нішча)*, 57 (невялікая, *куплёная*), 60, 63, 68, 69, 73 (нов.), 74—77, 79 (вялікая — *буха́нішча*), 81 (нов.), 85 (вялікая — *баха́нішча*), 88, 103 (рэдк., нов.), 111, 115 (даўней казалі), 117 (нов.), 119 (суч.), 129, 131, 132 (рэдк.). 136, 138, 139, 140 (нов.). *баха́нка* 10 (трад.), 11, 24 (вялікая — *бу́лышча*), 25, 50, 53, 54, 55 (невялікая), 67, 82, 116 (вялікая — *баха́нішча*), 120, 124, 125, 128. *боха́нка* 93, 102, 109, 113, 134. *бахо́нка* 112 (суч.), 125, 130 (раней). *бо́ханка* 137.
буха́нок 96, 98. *бухо́нок* 90, 97. *бохо́нок* 95.
бохоне́ц 108 (вялікі), 109 *(бохан́эц)*, 114, 133, *бо́хунэць* 131 (вялікі).
бу́лка 1, 4, 5, 7—9, 12—18, 19 (пазней), 21, 22, 23 (малая), 25—42, 44, 46, 52 (малая), 53, 54, 56, 57 (вялікая), 58 (суч.), 59, 61, 62, 64—71, 73—75, 76 (раней), 77, 78 (вялікая — *буха́нішча*), 80—87, 89, 91, 94—96, 96а, 98, 100, 101, 103 (малая, вялікая — *боха́ныско*), 104 (новае), 108, 109, 111, 113, 116, 123, 129 (вялікая — *бо́ханішча*), 131 (новае), 132, 135 (новае), 136, 140 (новае).
кулі́да 76, 115, 122.
кулі́дка 115, 120, 127 (вялікая — *кулі́дзішча*), 140 (трад.), 141. *кулі́тка* 67 (вельмі даўно казалі), 72, 110, 111, 112 (даўней), 117 (трад.), 118, 119 (трад., устар.), 121, 124 (трад.), 126, 139, 142.
поляніца 137. *пеленіца* 135.
бо́нда 4, 20, 52 (вялікі), 58 (вялікая булка хлеба).
піро́х 5, 28, 87.
Адзінкавыя: *кныш* 104 (доўгі хлеб). *кобу́шка* 113 (трад.), *боло́нка* 136.

Карта № 320

БОХАН (хлеба)

№ 1967 «Я. н. вялікая булка хлеба: буханішча, буханіско...»
На карце паказаны лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назвы *бо́хана* 'вялікая булка хлеба'. Азначэнні (прыметнікі) пры картаграфаванні пад увагу не прымаліся. Як *бо́ханішча* картаграфуецца *баха́нішча, буха́нішча, буха́нышча*.
бо́хан: вялікі бо́хан 3, 18—20, 45 *(як спячэ́ш, то на цэ́лы ты́дзень)*, 61. *бо́хан ве́лькі* 49а, 94. *бо́хан вылі́кый* 95. *вэлікі бо́хан* 102. *вэлікій бо́хан* 107. *ве́лькі бо́хан* 51, 56, 99. *бо́хан* 23, 47, 49, 50, 52, 55, 58, 60, 65, 66, 93, 106, 111, 131. *бо́хон вылы́кый* 96. *бо́хон* 113, 114, 134. *ве́лькія бо́ханы* 46. *бо́ханы* 48. *бальшы́ бо́хан* 105, 129.
бохані́ско 103.
бо́ханішча 129. *боха́нанішчэ* 102. *баха́нішча* 10, 85, 116. *буха́нішча* 10, 11, 43, 78, 79. *буха́нышча* 84.
бохонэ́ц 108, 109. *бохунэ́ць* 131. *быхане́ц* 85, 87.
буха́нка: вялікая буха́нка 63, 83, 87. *бальша́я буха́нка* 74, 77. *буха́нка здоро́ва* 138. *буха́нка* 17, 36, 83, 87, 117 (нов.), 140 (цяпер).
баха́нка: вялікая баха́нка 54. *бальша́я* 128. *баха́нка* 22, 62, 120. *боха́нка* 101. *вялікая бахо́нка хле́ба* 112, 130.
бухо́нак: вылі́кый бухо́нок 90. *вылы́кый бухо́нок* 96. *боха́нок* 94а. *боха́нок* 95.
бу́лка 2, 4, 6, 18, 21, 25, 26, 27, 30, 66, 68, 71, 80, 91, 92, 95, 96, 96а, 98, 100, 113, 132. *бальша́я бу́лка* 5, 7, 8а, 9, 13, 14, 15, 16, 17, 28, 29, 31, 32, 33, 35, 36, 37, 44, 59, 64, 70, 75, 81, 82, 86, 89, 94, 94а, 123.
бу́лышча 84.
кулі́дка: вялікая кулі́дка 72, 115, 119, 126, 132, 140, 142. *веліка кулі́дка* 140 (раней). *веліка кулі́тка* 110, 121. *вяліка кулі́тка* 110, 121. *веліка кулі́да* 122. *веліку кулі́ду на по́ле прынёс* 115. *бальша́я кулі́тка* 117. *здаро́вая кулі́дка* 141. *кулі́дка* 120.
кулі́дзішча 127.
Адзінкавыя: *вялікі піро́г* 6, 24. *піро́г хле́ба* 29. *кала́ч (вялікая бу́лка)* 69. *бо́нда хле́ба* 4, 20, 52, 52а, 58. *веліка поленіца* 135. *карава́н* (вялікая булка) 124.

Карта № 321

ЛУСТА (хлеба)

№ 1971 «Я. н. луста адрэзанага хлеба: скібка, луста...»
На карце супрацьпастаўлены назвы лусты хлеба. На пераважнай большасці картаграфуемай тэрыторыі *скі́бка* і *лу́ста* паралельна суіснуюць, але, як відаць, з заўваг збіральнікаў, *лу́ста* — большы скрыль хлеба, чым *скі́бка*: *скі́бка* да паловы буханкі, а *лу́ста* — суцэльны скрыль, зрэзаны з усёй буханкі. Памяншальныя формы — *(лу́стачка, скі́бачка)* асобным знакам не абазначаліся, паколькі яны адзначаны толькі ў некалькіх населеных пунктах паралельна з нейтральнымі *лу́ста, скі́бка*.
лу́ста 2, 3, 7, 8, 8а, 9 (гарбушка), 18—20, 22, 23, 24 (вялікая), 25 (кругом булкі), 25а, 26—28, 31, 35, 37, 48, 49а, 50 (вялікая), 51, 52 (вялікая), 52а (бралі з сабой у поле), 53—57, 58 (трад.), 59, 60 (вялікая), 61, 62 (больш часта), 63—65, 66 (праз усю булку), 69 (кругом булкі), 77 (да паловы булкі), 93 (большая), 94 (вельмі рэдка), 94а *(вэлы́кый кусо́к)*, 95, 99, 100 (вялікая), 101, 102, 103 (на ўсю булку), 104, 106, 107, 108 *(вэ́лыка)*, 112, 114, 119 *(акрай або́ поўбуха́нкі)*, 120, 121 (вялікі кусок, поўкулі́ткі), 122 (да паловы), 124 (на палавіну булкі, клінам), 127 (кругом булкі), 128—130, 132 (на половіну булкі), 135—137, 142. *лу́стачка* 7. *лу́стычка* 39. *лу́сточка* 95, 109.
лу́стка 7, 12, 13, 90, 109.
лу́ска 9 (раней казалі).

скіба 4 (вялікая), 8а (вялікая), 45, 51, 58 (кругом бохана), 123. *ськіба* 85.
скібка 14, 36, 40, 41, 47, 62, 67, 73, 80, 89, 91, 92, 94 (вельмі рэдка), 98, 102, 104, 106, 111, 113, 114, 116—118, 119 (тонкі ломаць), 121, 122 (кругом булкі), 125, 126, 133 (клінок з аднаго боку), 134 (да палавіны булкі), 135, 136, 138, 140—142. *скыбка* 94а. 95 *(тончы)*, 96, 96а. 108, 109, 131. *скібка* 132 (кругом булкі), *скіпка* 15, 17, 24 (меншая), 25 (да палавіны), 30, 33, 46, 49, 50, 52, (меншая, *éсці зáра*), 53, 57, 60 (тоненькі кавалак), 61, 64 (тоненькая), 68, 69 (да паўбулкі), 71, 72, 74, 88, 93, 100, 105, 110, 112, 113, 131. *скыпка* 97, 103 (на палавіну). *ськібка* 43, 44, 62, 75, 78, 79, 81, 82, 86, 87, 124 (на ўсю булку), 127 (на палавіну булкі), 128, 129. *ськіпка* 1, 4, 5, 6 (да палавіны булкі), 8, 9—13, 16, 21, 29, 32, 34, 35, 38, 39, 50, 58, (кругом бохана), 75 (да палавіны булкі), 76, 83. *скібачка* 2 (да палавіны), 45, 71. *ськібачка* 62. *скыбочка* 95, 96, 109.
абяртня́ 6 (да палавіны), 77 (кругом булкі), *абіртня́* 5.
Адзінкавыя: *лóмаць* 14. *кусóк* 70. *скрыль* 84. *скóлушка* 113 (калі кругом абрэзаць), *ковáлок* 136.

Карта № 322

АКРАЕЦ

№ 1972 «Я. н. адрэзаны вяршок буханкі хлеба: акромак, акраец...»
У адказах прыведзены ў пераважнай большасці *акрáец* і часта паралельна — *акрáйчык*. Яны не выдзяляюць арэалаў, пашыраны на ўсёй картаграфуемай тэрыторыі. Як назва *акрáец* картаграфуецца *акрáйчык*, як назва *акрай — акрáйка*, як назва *краюшка — краюшак*, як назва *скарынка — скорынка*, як назва *крáец* картаграфуюцца *крáйчык* і *крóец*, як назва *акрóмак — пакрóмак, крóмка, акрóмачак, крóмачка, крóмушка* і *крамýшачка*. як назва *акрýшак — акрóшак, скрýшак* і *скрýшчык*, як назва *асýшак — асýшачык* і *асýшчык*.
акрáец 9—11, 23, 28, 29, 31, 36, 46, 49а, 57, 61, 67, 82, 104, 107, 111, 112, 115, 120, 125, 127, 139, 141, 142. *акрáяц* 3, 18—21, 27, 40, 45, 47, 50, 54, 55, 60, 62, 64, 66, 69, 88, 110, 126, 130. *акрáіц* 8а, 26, 33, 35, 37, 38, 41, 44, 73, 78, 79, 81, 85. *окрáец* 94а, 102, 103, 109, 113, 140, *окрóець* 96. *скрóец* 96а. *акрáйчык* 2, 4, 6, 8, 14, 22, 24, 25, 25а, 34, 40, 41, 43, 49, 52, 52а, 53, 54, 56, 58, 60, 61, 65, 68—72, 74—77, 80, 82, 83, 99, 105, 111, 116, 118, 121, 124, 126, 127, 129. *окрáйчык* 94—96, 102, 103, 108, 113, 132, 133, 140. *скрáйчык* 131.
крáец 86, 128, 135, 138, 140. *крáйіц* 38, 87. *крóець* 96. *крáйчык* 38, 83, 84, 86, 87, 100, 106, 114, 117, 135, 137, 140. *крáйчік* 98, 134.
акрáяк 63. *акраёк* 93. *окраёк* 131.
акрáй 119. *окрáйка* 113.
акраюшак 30, 129. *акрайішык* 15. *акраюшка* 54.
краюшка 7. *кроюшка* 107. *краюшык* 32.
окрóмык 13. *пакрóмык* 16. *крóмка* 12. *акрóмачак* 1. *крóмачка* 14. *крóмушка* 12. *крамýшачка* 17.
окрýшок 90. *окрóшок* 131. *скрýшок* 93. *скрýшчык* 93.
асýшак 51, 80. *асýшок* 93. *асýшачык* 80. *осýшчык* 95.
скарынка 123, 126, 136. *скарінка* 89. *скóрынка* 122.
гарбýшка 9. *горбýшка* 91.
Адзінкавыя: *акóрак* 33. *сухáр* 90. *вэрхýшка* 92. *чубóк* 96а. *вэ́рхня скóрка* 97.

Карта № 323

ЧЭРСТВЫ (хлеб)

№ 1924 «Я. н. чэрствы хлеб: чарствы, чорствы, цвёрствы...»
Асноўнае проціпастаўленне на дадзенай карце складаюць азначэнні (прыметнікі) з націскам на першым складзе *(чэ́рствы)* і з націскам на канцовым складзе *(чарствы́)*. Не ўлічваўся характар рэалізацыі націскнога галоснага: як *чэ́рствы* картаграфаваліся *чóрствы, чырствы, чéрствы, чарствы́*. Паралельныя азначэнні: *кыля́ный, стары́, сухí, шóрскі, шóрсткі, цьвёрды* не картаграфаваліся.
чэ́рствы 3, 18—20, 25, 25а, 31, 47, 48, 52, 52а, 53—57, 59, 62, 67, 131. *чóрствы* 5, 8, 10, 11, 13, 29, 36, 43, 54, 58, 60, 61, 68—72, 75, 76, 80, 81, 83, 84, 88, 92, 100, 104, 105, 110, 125, 128, 129, 142. *чóрствый* 15, 39, 44, 79, 85, 86, 89, 116. *чóрствуй* 113, 136 *(чорству)*. *чáрствый* 97. *чáрствъй* 12. *чéрствы* 23, 26, 27, 46, 63—65, 94, 137. *чéрствый* 107, 132. *чырствый* 91. *цóрствый* 16.
чарствы́ 2, 4, 6, 8, 14, 17, 21, 22, 24, 28, 32—34, 37, 38, 45, 49, 49а, 50, 66, 73—75, 77, 78, 82, 93, 99, 106, 115, 117, 118, 119, 121, 123, 124, 126—128, 130, 139. *чарствы́й* 1, 7, 9, 40, 41, 44, 51, 87, 95. *чарствы́(й)* 8а. *чарствэ́й* 98. *чарствýй* 120. *чарствý* 135, 141. *чарствóй* 140. *чарствí* 138. *чорствы́* 134. *чырствы́й* 96, 103, 131, *чэрствы́* 101, 114, 122. *чэ́рствый* 102. *черствы́* 133. *черствы́й* 90, 94а, 108, 109.
Адведзены ад картаграфавання: *кыля́ный* 16. *стары́* 54. *ацёрствы* 112. *шóрскі* 113. *шóрсткі* 127. *цьвёрды* 127. *сухí* 135.

Карта № 324

СКАВАРОДНІК

№ 1979 «Я. н. печыва з хлебнага кіслага цеста (што пякуць на скаварадзе): скавароднік, цацэнь, сачэнь, засадыш, ляпёшка, праснак, выхвацень...»
У адказах прыведзена вялікая колькасць фанетычных і словаўтваральных варыянтаў, якія нельга перадаць на адной карце, а таму ў радзе выпадкаў розныя дэрываты картаграфаваліся аднолькава: *какóрка* і *какóрына* абазначаны адным знакам. Як назва *ляпёшка* картаграфуецца *ляпёшка*, як назва *перапéчка — перапéчак*, як назва *сатэ́нь* картаграфуюцца *сашэ́нь, сацéнь, цацэ́нь, цацні*.
праснáк 11 (з прэснага цеста), 23—31, 33, 34, 38, 43, 46, 57, 75, 136. *прыснáк* 35. *пріснáк* 44. *пріснáкі* 83. *пряснáк* 88. *праснóк* 37. (з пшанічнай мукі), 59, 63, 64, 68. *пріснóк* 89.
прэсня́к 113. *прасьня́к* 10 *(з няквáшанага цéста)*, 19, 20, 47, 58, 62, 100. *прасьнякé* 48.
скаварóднік 36, 57, 61, 65—67, 75, 80, 81, 82, 104, 105, 110—112, 115, 116, 120, 121, 123—130, 135, 139, 141. *скаворóднік* 120. *скуварóднік* 42, 78, 87. *скыварóднік* 43, 79. *сковорóднік* 106, 113, 117, 133, 137, 140. *сковорýдных* 132. *сковорэ́днік* 107. *сковэрэ́днік* 102. *сковорíдных* 108, 109. *сковорóдні* 77.
скаравóднік 37, 69—72, 76, 118, 119, 128, 129 (трад.). *скоровóднік* 122. *скаравóннік* 74.
скварóднік 28, 87. *скварóдня* 77.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *скыварóдзінь* 79. *скуварóдніца* 85.
сачэ́нь 7, 9 *(мáла хто казáў)*, 12—14, 16, 29, 118 *(з бýльбы таўчóнай)*. *сачні* 12. *сашэ́нь* 15, 32, 39. *сацéнь* 34 (з мукі і яец). *цацэ́нь* 35, 41. *цацні* 3, 40, 41.
цацóнік 82.
апáлка 53, 54. *апáлька* 60. *апáлыш* 16.
падпáлак 139, 141, 142. *подпóлок* 114. *пудпáлок* 131, 136.
подполóнок 96. *пудпалóных* 90. *пудполóнок* 96а. *патпалóнак* 93.
паламя́нка 50, 55, 56, 99.
паляніца 114. *паляныця* 91. *паля́ночка* 98.
вы́хвацінь 75. *вы́хвыцінь* 43. *вы́хватень* 132.
Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *вы́хват* 58. *выхапéняц* 22. *вýхотень* 134. *хапунóк* 21.
перапéчка 45. *пірапéчка* 5, 84. *перяпéчка* 89. *пярапéчка* 49. *перэпéчка* 134. *пэрэпéчка* 133. *пырéпычок* 95.
ляпёшка 5, 10, 16, 44, 46, 72. *лепёшка* 101, 131, 138. *ліпёшка* 92, *леп'ёшка* 94. *ляпёшкі* 83. *ляпёшка* 86.
бóнда 3, 49а, 51, 99.
пірóх 8а, 9, 10, 29.
какóрка 4 (з хлебнага цеста). *какóрына* 8.
Адзінкавыя: *калабóк* 1 *(калапкі)*. *заварóнкі* 2 *(кідáлі цéста ў варáтак)*. *лапýн* 17. *хлéбны блін* 18. *балэ́пка* 19. *рагойш* 45. *лáдада* 52 (з хлебнага цеста). *лáйбушка* 54. *парэ́пушка* 54. *ляпя́к* 54. *кóржан* 94а. *плескýха* 113.

Карта № 325

БОНДА (значэнне слова)

№ 1985 «У якім значэнні ўжываецца слова бонда: а) булачка з пшанічнай мукі, б) булка з сумесі рознай мукі, в) печыва з бульбы і мукі, г) кавалак свежаніны, што даюць суседзям, д) пасажная жывёла...»

Картаграфуецца значэнне слова бонда. Як *бо́нда* картаграфуецца назва *бо́ндачка* 'маленькая каўбаска'.

'печыва з хлебнага кіслага ці прэснага цеста з дамешкай ці без дамешкі бульбы': *бо́нда* 3 (спечаны на патэльні праснак з хлебнага цеста). 4 (булка хлеба), 19 (вялікая булка квашанага хлеба), 20 (вялікая булка хлеба), 22 (печыва з бульбы і мукі), 23 (піражок з прываркoвай мукі з бульбы цёртай), 27 *(не́калі ма́ці каза́ла: варэ́нікі, як бо́нда)*, 45 (свежы хлеб толькі што з печы: *паспрабу́й све́жай бо́нды!*), 46 (печыва з хлебнага цеста: *калі застане́цца це́ста тро́хі, то пяку́ць бо́нды*), 47 (круглая булка: *зніма́й бо́нду, бо падгары́ць*), 48 (булка з пшанічнай мукі: *у нас бо́нды на свя́ты пяку́ць, ды пяклі на прэ́нткую руку́ на ае́ры, на скаварадзе́, це́ста з дзежу́і (бралі; пяклі і так: це́рлі карто́шку, сыпалі грачы́шную муку́ цёрты мак і пяклі бо́нду.* 50 (булка з пшанічнай мукі: *бо́нду спякла́*). 51 *бо́нда — пяклі з хлебнага цеста, плоска, грубе́й, як па́лец, а велічыне́й — на цэ́лую лапа́ту; бо́нда і з пшанічнай мукі.* 52 (вялікая булка хлеба), 52а (печыва з бульбы і мукі), 53 (печыва з мукі), 54 (булка, пірог), 55 *(як чалаве́к памрэ́, трэ́ба пячы́ бо́нду і лама́ць рука́мі — называюць лама́нцы)*, 55 (булка хлеба), 56 *(бо́нда пякла́ся з аржано́й мукі, со́ды сыпалі, падсало́джвалі, маглі даба́віць грэ́цкай мукі, кла́лі дро́жджы, патхо́дзіць, дабаўля́лі і карто́флі, на памінкі бо́нды пяклі)*, 57 *(бо́нды пяклі с карто́шкі, с пшанічнай мукі; карто́шку ва́раць, сцэ́джваюць, сы́пюць мукі, кладу́ць дро́жджы, патхо́дзіць)*. 62 (печыва з бульбы і ячменнай мукі, печаныя на содзе, пяклі на патэльні ў печы), 75 (тоўсты блін з дранай бульбы, спечаны на капусным лісце), 99 (ляпёшка з хлебнага цеста для дзяцей, бонды пякуць з хлебнага цеста на памінкі), 104 (булка з пшанічнай мукі ці з жытняй, з закваскай, без драджэй, як хлеб — называецца бо́нда; бонда — булка з грэцкай мукі або з сумесі рознай мукі, пяклі бедныя людзі; бонда — печыва з бульбы і мукі: *напяклі бо́ндаў).* *бо́ндачка* 4 (булачкі з мукі: *бо́ндачкі калісь пяклі*), 5 (маленькая булачка з хлебнага цеста), 8 (маленькая булачка з хлебнага цеста), 18 (маленькая булачка з астаткаў хлебнага цеста, якую пяклі для пастуха, у сярэдзіну маглі пакласці яйцо і запячы), 21 (так звалі перапечкі з дранай бульбы), 50, 52 (булачка з пшанічнай мукі), 93 (булачка з рознай мукі: *спэкла́ бо́ндычку для малы́х*), 100 *(мале́нькі хлеп, мале́нькая булачка)*, 101 *(бу́лачка небальшая́, к пра́зніку пеклі з бе́лое мукі)*.

'маленькая каўбаска': *бо́нда* 11 (маленькая каўбаска), 24 (невялікая каўбаса), *бо́ндачка* 10 (маленькая каўбаска для дзяцей), 25а (маленькая каўбаска: *ро́бяць кілба́сы, астае́цца кішачка мале́нькая, ро́бяць каўба́ску і дзяце́й частава́лі: дава́лі па бо́ндаццы)*.

'невялікі ўчастак зямлі, які адпрацоўваўся ў сваю карысць': *бо́нда* 5 (агарод на раннюю гародніну, які даваў найміту гаспадар), 8 (прыбытак з участка зямлі. *Узара́ў ка́менку і пасе́яў лён — гэ́та яго бо́нда)*, 24, 25а *(бо́нда — шасцяры́к зямлі)*.

'збіраць грошы, нажываць багацце': *бо́нда* 1 *(гаво́рацьх: накла́сці, скла́сці ў бо́нду, гро́шы ў бо́нду склада́лі, паку́ль мы́шы не з'ядуць. «А што яго ў бо́нду слась! У бо́нду так накла́джана бага́тства, яго бо́нда расце́ць).* 2 *(ён бо́нды дзе́лаіць: у людзе́й накрадзе́ць: бо́нду зла́дзіць сабе́ ціханька. Бо́нду склада́іць, бо́нду назбіра́ла гро́шы)*, 5 (грошы, якія збірае асобна сабе чалавек).

'пасажная жывёла': *бо́нды* 94 (пасажная жывёліна: карова, авечка, свіння і інш.), 95 (пасажная жывёла), 102 (пасажная жывёла), 103 (пасажная жывёла), 107 (пасажная карова і іншыя жывёла: *одда́лі дочку́ за́муж і да́лі ёй бо́нду — овэ́чку, коро́ву, сьві́ньню)*, *бонд* 94а *бонд — пры́даная тэлу́шка, бо́ндіна* 54 (пасага).

Іншыя значэнні: 124 (кавалак свежаніны, што даюць суседзям), 131 (здаровая жанчына).

Карта № 326

ПАЛЯНІЦА, АПАЛКА (значэнне слоў)

№ 1987 «Якое печыва абазначае слова апалька, паляніца?»

У адказах на гэта пытанне прыводзіцца аднакарэннае з паляніцай слова апалка, якое абазначае таксама 'печыва з хлебнага цеста'. Як *апа́лка* картаграфуецца *апа́лька* і *апа́лыш.* Пашырэнне слова *апа́лка* наносіцца на карту асобным знакам. У н. п. 111 знак *(паляні́ца)* пасстаўлены на аснове матэрыялаў СП-ЗБ (3, 1982).

'печыва з хлебнага цеста': *паляні́ца* 75 (хлеб-паляніца, з дзіцячай лічылкі), 76 *(кру́глая кілі́да хле́ба з пшанічнай мукі про́стага пamо́лу; пяку́ць пры атпра́ве па пако́йніку)*, 77 *(паляніцы пяклі: усё пе́чыва — бу́лак шэсь, усё перакача́ем у муку́ і паляніцамі заву́ць, к свя́ту)*, 79 *(хлябіна така́я)*, 82 *(у муку́ кача́ны хлеб, які́ ящчэ́ падыхо́дзіць на сталé)*, 111 (печыва з мукі). 114 (печыва), 118 *(кулі́тка, пакача́ная ў муку́)*, 122 (печыва круглай формы, качаюць у муцэ), 124 *кача́ны хлеб у муцэ́)*, 127 *(хлеб, які падхо́дзіць у бу́лках на сталé і абкача́ваецца ў муку́ пе́рад садзэ́ннем у печ; пяку́ць яго́ пе́рад дзяда́мі)*, 128 *(бу́лка хле́ба, дадатко́ва падыхо́дзіць на ска́церцы, у муцэ́ і на падушцы пе́рад саджэ́ннем у печ)*, 129 *(мале́нькая бу́лачка з пшані́чнай мукі)*, 130 (булка з пшанічнай мукі), 137 *(бу́лка хле́ба, выкачаная ў муцэ́, невялі́ка бо́ханка)*, 139 *(невялі́кая кулі́тка хле́ба)*, 140 *(паляні́ца — як скаварада́)*, 141 *(паляні́цу хле́ба спякла́)*, 142 *(паляні́ца — гаво́рацьна хлеб). палені́ца* 126 *(бу́лка, абкача́ная ў муцэ́ пе́рад пячэ́ннем. Калі́сь, як чалаве́к памрэ́, тады́ трэ́ба пе́кці палені́цы)*, 134 *(палёнка; пяку́ць з це́ста кі́слага пшані́чнага і жы́тняе мукі, бярэ́ це́ста руко́й)*, 135 *(пе́чыва з мукі)*, 138 (печыва з кіслага цеста). *пыляні́ца* 85 (булка з мукі), 87 (булка з пшанічнай мукі), *паляны́ца* 103 *(ні́екый корж;* трад.). *паляны́ця* 91 (печыва з мукі — са слоў Ф. Д. Клімчука), 95 *(вы́йілы паляны́ці до са́мыйі дны́ці —* у пагаворцы). *поляні́ца* 92 (мучное печыва), 131 *(палі́нка, палюнкэ́; мя́ккае це́ста, абкача́нае муко́ю)*. *паляні́чка* 123 *(як памрэ́ць хто, паляні́чкі пяку́ць)*. *паля́ночка* 98.

апа́лка 47 (запечаны хлеб), 53, 54 (печыва з хлебнага кіслага цеста). *апа́лька* 60 (печыва з хлебнага цеста з пшанічнай мукі, з бульбы і мукі). *апа́лыш* 16 (печыва з кіслага цеста, якое пякуць на агні, на скаварадзе).

'паляндвіца': *паляні́ца* 101 *(з кабана́ вырэ́зваецца о́коло хрэбе́та, яе апека́лі)*, 133 (паласа сала, мяса са спіны).

'каўбаса': *паляні́ца* 105 *(ад сьпіны́ сьві́ньні адрэ́жам м'я́са, упіхне́м у кі́шку, заўя́жам і сушыш каўбасу)*.

Адсутнасць слоў: 1—30, 32—52, 55—62, 64—74, 78, 80, 81, 83, 84, 86, 88—90, 93, 94, 96, 97, 99—104, 106—110, 112—118, 120, 121, 125, 132, 138.

Карта № 327

СЫРАДОЙ

№ 1996 «Я. н. толькі што надоенае малако: сырадой, свежае малако...»

Картаграфуюцца назвы сырадою. Паказаны лексічныя адрозненні. Назвы *млека с-пат каро́вы, с-пут тэлу́шкэ мулуко́, от коро́вы молоко́* картаграфуюцца як *малако́ с-пад каро́вы.*

сырадо́й 5—8, 9—11, 15, 17, 19, 22, 23, 25—36, 39—44, 49, 49а, 57, 59—61, 63—69, 71, 72, 75—83, 85, 86, 88, 89, 104, 105, 110—112, 114—116, 118—121, 125, 130, 135, 139, 142. *сыродо́й* 117, 122, 133, 134, 136, 138, 140, 141. *сарадо́й* 1, 2, 70. *сърадо́й* 8а, 13, 14, 37. *сіродо́й* 113. *сурадо́й* 12, 73, 84, 87.

све́жае малако́ 21, 29, 45, 46, 51, 54, 93, 99, 104, 128, 141. *све́жая малако́* 2, 4, 6, 19 (цяп.), 20, 24, 25, 52, 58, 59, 77 (трад.), 88, 122, 123. *све́жыя мылако́* 83, 87. *све́жэе молоко́* 137. *све́жа малако́* 18, 49, 49а, 52а, 53, 100. *све́жа молоко́* 102. *све́жо малако́* 47, 50, 55, 62. *све́жо молоко́* 106. *све́жэ молоко́* 94, 101, 102. *свэ́жа молоко́* 97. *све́жэ молоко́* 94, 101, 102. *свэ́жа молоко́* 97. *свэ́жэ молоко́* 107. *сві́жэ молоко́* 90—92, 94а—96а, 103, 108, 109, 131. *сві́жэ мулуко́* 98.

парно́е малако́ 17, 36, 86. *парно́е молоко́* 137. *парно́я малако́* 124, 129. *парно́я мылако́* 16, 75.

цёплая малако́ 52, 75. *цёпла малако́* 45. 48. *цёпла молоко́* 102. *цёпло малако́* 56. *цёплэ молоко́* 107.
малако́ с-пат каро́вы 50, 55. *с-пуд коро́вы молоко́* 109. *мле́ка с-пад каро́вы* 3. *с-пут тэлу́шкэ мулуко́* 93. *от коро́вы молоко́* 94, 95, 103. *од коро́вы молоко́* 132.
Адзінкавыя: *сурада́* 38. *сырав́оё малако́* 62.

Карта № 328

МАСЛЁНКА

№ 2009 «Я. н. маслёнка: маслёнка, маслянка, пахта, скалоцены, скалоцвіны...»
Картаграфуюцца назвы маслёнкі. Паказаны лексіка-марфалагічныя і некаторыя фанетычныя адрозненні. Акцэнталагічныя асаблівасці не бяруцца пад увагу. Назвы ў адзіночным і множным ліку картаграфуюцца адным і тым жа знакам. Найменне *пытсмя́ціння* картаграфуецца як *пацсме́ціны.*
масля́нка 2—4, 6, 8, 9—11, 17—20, 22—29, 31, 36, 37, 45—56, 58, 59, 62, 69, 74, 75, 77, 90, 92—96а, 99—106, 108, 109, 111, 113, 114, 115, 117, 119—121, 123, 124, 127, 132, 135—142. *масле́нка* 98, 131. *мосля́нка* 107. *мъсля́нка* 5, 8а, 15, 33, 34, 39. *мысля́нка* 32, 35, 87.
ма́сленіца 126.
маслёнка 21, 57, 59—61, 63—68, 70—72, 76, 80, 83, 85, 110—112, 115, 118, 122, 125, 133, 134.
скало́ціны 1, 7, 13, 21, 30, 40—42, 68, 73, 88. *скало́ціна* 35, 36, 80, 81, 88.
скало́цвіны 38, 44, 79, 83, 84, 86, 89. *скало́цвіна* 43, 78, 82, 85, 128—130.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *скылыця́нка* 44. *скало́чанка, скало́дка* 123. *бія́нка* 91. *б'я́нка* 93. *быенка* 97.
пахта́ 14, 142 (рэдк.). *пыхта́* 83, 139. *па́хта* (нов.) 16.
пацсме́ціны 12. *пытсмя́ціння* 16.
Адзінкавыя: *злі́йкі* 73.

Карта № 329

ПЕНКА

№ 2000 «Я. н. зарумянены вяршок малака пры кіпячэнні ў печы: пенка, плеўка...»
Картаграфуюцца назвы пенкі (пры кіпячэнні малака). На карце паказаны лексічныя і словаўтваральныя адрозненні. Назва *пе́на* картаграфуецца як *пе́нка, прыга́ра* — як *прыга́рка, пыга́ра* — як *пага́рка.*
плёўка 18, 19, 23, 27, 29, 30, 37, 38, 46, 48, 49а—52а, 55, 56, 58, 60, 62—65, 67, 69, 71—78, 80, 81, 93, 94, 100, 102, 104—107, 110—112, 116—119, 120а—122, 124, 127, 129, 130, 134—142, *пле́вка* 113. *плёўка* 120, 126. *плі́ўка* 96а, 114, 131. *плі́вка* 108, 132.
пе́нка 1—3, 5—17, 21, 22, 24—26, 28, 31—36, 39—45, 49, 61, 79, 82—89, 99, 123, 125, 128, 129. *пе́на* 70.
плёнка 4. *плёнка* 47.
прыга́рка 54, 97, 103, 108, 109, 132. *прыга́ра* 94а.
пага́рка 90. *піга́рка* 101, 112. *пыга́рка* 95, 96. *пэга́рка* 94. *пыга́ра* 91.
шку́рка 66, 68, 73, 92, 98, 109, 116, 133. *ску́рка* 57, 59.
Адзінкавыя: *кажушо́к* 20. *слі́ўка* (нов.) 94. *шкару́пка* 53. *шкура́пка* 115.

Карта № 330

СЫРАКВАША

2007 «Я. н. кіслае малако: прастакваша, сыракваша, кіслае малако...»
Картаграфуюцца назвы сыраквашы. Паказаны лексіка-марфалагічныя адрозненні. Назва *ква́сная мле́ка* картаграфуецца як *ква́сная малако́.*
кі́слае малако́ 21, 23, 28, 46, 48, 51, 57, 77, 80, 93, 104, 112, 115, 117, 127, 139, 141, 142. *кі́слае молоко́* 137. *кі́слаё малако́* 60, 61. *кі́слое молоко́* 92, 134, 140. *кі́слэе малако́* 135. *кі́слэе молоко́* 94, 113, 138. *кы́слое молоко́* 96а. *кы́слэе молоко́* 132. *кі́слая малако́* 6, 8, 10, 18, 19, 20, 24, 25, 26, 27, 29, 35, 40, 52, 58, 59, 63—67, 69, 75, 76, 88, 122, 130. *кі́слъя мълако́* 8а. *кі́слыя мылако́* 79, 83, 87. *кі́сла малако́* 49, 49а, 54, 100, 105, 110, 111. *кі́сла молоко́* 133. *кі́сло малако́* 47, 50, 53, 55, 56, 62. *кі́слэ молоко́* 101, 102, 106, 107, 114, 136. *кы́сло молоко́* 97. *кы́слэ молоко́* 90, 94а—96, 103, 108, 109, 131. *кэ́слэ мулуко́* 98.
кісля́к 3, 21, 75, 91, 116, 137, 140.
ква́сная малако́ 19. *ква́сная мле́ка* 20. *ква́сна малако́* 52а. *ква́снэ молоко́* 102, 114.
ква́шанае малако́ 66. *ква́шъньe мълъко́* 86. *ква́шаная малако́* 22. *ква́шана малако́* 45. *ква́шэнэ молоко́* 102.
сыраква́ша 8, 10, 25а, 28, 30, 31, 36, 38, 41, 69, 70, 75—77, 80, 83, 88, 118—121, 123, 124, 126, 127, 129, 130, 141 (найбольш), 142. *сырква́ша* 39. *съръкква́ша* 5, 8а, 15, 32—34. *сыръкква́ша* 86. *сырыкква́ша* 7, 16, 29, 35, 40, 42—44, 78, 79, 84, 85, 87, 89. *сараква́ша* 1, 2, 6, 81, 82, 125, 128.
сыркава́ша 37, 123.
сыро́кваш 68, 72.
прастаква́ша 4, 11, 17, 71, 73, 75, 81, 99, 112, 139, 141. *пръстаква́ша* 9. *прыстыква́ша* 29, 35, 40, 83—85.
сырапе́ня 12, 14, 39. *съранпе́ня* 13.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *сырапо́нка* 75.
самакі́ша 73, 74.
Адзінкавыя: *се́данэ молоко́* 114.

Карта № 331

АДТАПІЦЬ (кіслае малако)

№ 2011 «Аб спосабе прыгатавання тварагу: кіслае малако трэба ў печы адтапіць, адагрэць, ствaражыць...»
Картаграфуюцца назвы спосабу прыгатавання тварагу. Паказаны лексічныя адрозненні.
адтапі́ць 28, 31, 36, 37, 47, 48, 67, 104, 115, 119—123, 126, 127, 130, 133, 139, 141, 142. *одтапі́ць* 136. *одтопі́ць* 107, 138. *одтопі́ть* 134. *аттапі́ць* 6, 7, 8а, 12, 15—17, 19, 20, 22, 27, 29, 30, 32—35, 38—44, 46, 49—51, 52а—66, 68—89, 99, 100, 105, 110—112, 118, 124, 125, 127—129, 135. *оттапі́ць* 137. *оттопі́ць* 113, 114, 117, 140. *аттапі́ць* 93. *оттопі́ці* 94. *оттопы́ты* 94а—97, 103, 108, 109, 131, 132. *і́ттупэ́тэ* 98.
адагрэ́ць 8, 14, 18, 25, 26, 45, 52, 59, 116. *одогрэ́ць* 106. *одогрэ́ть* 101, 102. *одагрэ́ці* 92. *одогрі́ты* 90, 96. *одогры́ты* 91. *атагрэ́ць* 1—4, 8а, 10, 11, 24. *атагре́ць* 5, 9, 13, 21.

Карта № 332

СЫРОВАТКА

№ 2013 «Я. н. сыроватка: сыроватка, сыраватка...»
Картаграфуюцца назвы сыроваткі. Паказаны акцэнталагічныя і некаторыя фанетычныя адрозненні.
сыро́ватка 20, 26, 27, 32, 46—51, 52а—72, 75—77, 82, 90—92, 94—97, 99, 100, 102—105, 107—112, 115—126, 131—127, 139. *сиро́ватка* 98. *сыро́вотка* 138. *сырэ́ватка* 101.
сыро́вадка 80, 106, 114, 127—130, 141, 142. *сыро́водка* 140.
сырава́тка 2, 8, 10, 11, 20, 28—31, 33, 45. *сарава́тка* 1, 4. *сырыва́тка* 7, 34, 35. *сыръва́тка* 73. *съръва́тка* 9. *съръва́тка* 5, 8а, 13, 15. *сырва́тка* 18, 74. *сърва́тка* 37.
сырыва́дка 78, 85.
сыраватка 3, 36, 52. *сырывытка* 35, 40, 88. *сыръвътка* 41. *сырватка* 14, 22.
сываратка 6, 17, 19, 21, 23—25а, 38. *сывъръткa* 12. *сывыръткa* 39. *сывыратка* 88. *сывырытка* 42, 87, 89. *сыўрытка* 16, 83.
сывaрадка 81. *сывырыдка* 44, 79. *сыўрадка* 86. *сыўрыдка* 43, 84, 85.
Адзінкавыя: *сыро́дайка* 93.

Карта № 333

НЯТЛУСТАЕ МЯСА

№ 2028 «Я. н. нятлустае мяса: любовае, любівае...»
Картаграфуюцца прыметнікі, якія ўжываюцца для назваў нятлустага мяса. Але ў шэрагу пунктаў маюцца і назоўнікавыя ўтварэнні. Яны таксама падаюцца тут. Назва *любáвае* картаграфуецца як *любóвае, лібіва* — як *любівае, любóвінка, любаві-на, любавізна* — як *любóвіна*.
любóвае 9, 14, 17, 21, 28, 32, 36, 57, 65, 86, 123, 125, 128, 129. *любóваё* 33. *любóвъё* 34. *любóвая* 1, 2, 4, 6—8, 10, 11, 19, 20, 22, 24—27, 29, 30, 63, 64, 68, 69, 75, 80—82. *любóвъя* 5, 8а, 12, 13, 15, 39. *любóвыя* 16, 35, 40—44, 78, 83—85, 87, 89. *любáвае* 23.
любівае 45, 51, 53, 54, 58, 62, 71, 104. *любіваё* 60, 61. *любівая* 59, 67, 77, 105. *любіва* 46, 48, 49а, *лібіва* 52а. *любіво* 47, 50. *любівэ* 93. *любыва* 96. *любывэ* 90, 92, 95, 131. *любэ́вэ* 98.
люблівае 100. *люблíво* 56, 99. *люблівэ* 94, 94а, 101, 102. *люблывэ* 103.
любімая 66, 127. *любімо* 55. *любімае* 111.
любóвіна 14, 123. *любóвінка* 44. *любавіна* 10, 11, 28. *любавізна* 8а, 57, 59.
рыжае 116, 120, 120а, 141. *рыжаё* 115. *рыжая* 67, 70, 76, 118, 119, 124. *рыжа* 110.
няжырнае 31, 142. *нежырнае* 122. *няжырная* 121. *нэжырное* 97. *нежірнэе* 113. *не-жырно* 117. *нежырнэ* 106, 135, 136. *ныжірнэ* 96а. *нэжырнэ* 109.
худóе 74, 91, 112, 113. *худóя* 2, 3, 18, 49, 52, 54, 58, 70, 72, 121. *худэ́е* 108. *худэ́* 133, 136.
крутóе 117. *крутэ́е* 134, 135. *крутэ́* 114, 138, 140. *крутóе мйáсо* 137
пóснае 126, 130. *пóсныя* 84.
лыкавáтэ 107, 108, 132.
нятлýстае 142. *нытлýстэ* 103. *нэтлýстэ* 109.
крыплая 38. *крыплоё* 37.
Адзінкавыя: *тóшчая* 7. *любяціна* 32. *любяк* 53. *чырвóнае* 54. *любуваціна* 79. *любіз-на* 80. *любінка* 87. *дзялянка* 99. *лыковізна* 107. *рыжóвіна* 115. *любóя, любавóя* 129.

Карта № 334

ТЛУСТАЕ МЯСА

№ 2030 «Я. н. жырнае мяса: сытае, тлустае, жырнае...»
Картаграфуюцца назвы жырнага мяса. Паказаны лексічныя адрозненні. Лексема *сытóя* картаграфуецца як *сытае, тлустóе* — як *тлýстае, клустóе* — як *клýстае*.
жырнае 9, 14, 21, 28, 31, 36, 54, 71, 73, 86, 112, 116, 120, 123, 125, 126, 128, 130, 139, 141, 142. *жырнае* 37, 61, 62. *жырное* 140. *жырнóё* 33. *жырнъё* 34. *жірнэе* 113. *жырная* 1, 4, 7, 8, 10, 11, 29, 38, 59, 66—68, 70, 75, 80—82, 88. *жырнъя* 8а, 15, 39. *жырныя* 12, 13, 16, 32, 35, 40—44, 78, 79, 83—85, 87, 89. *жырна* 74, 121, *жырнэ* 90, 94—96, 102, 106—109, 131, 132, 135.
сытае 17, 23, 51, 54, 57, 100—112, 117, 120, 120а, 125, 139, 141. *сытое* 134, 137, 140. *сытаё* 53, 60, 99. *сытая* 19, 25а—27, 52а, 63—65, 69, 72, 76, 77, 118, 119, 122, 124, 127. *сытыя* 41. *сытэе* 132. *сыта* 48—49а, 104, 105. *сыто* 47, 50, 55, 56, 110, 115. *сытэ* 93, 101, 114, 135, 136, 138. *сытóя* 30, 129.
тлýстае 54, 58, 141, 142. *тлýстое* 92, 96а. *тлýстэе* 113. *тлýстая* 4, 7, 18, 20, 22, 52, 59. *тлýстыя* 35. *тлýста* 45, 46. *тлýстэ* 90, 91, 94—96, 97, 98, 102, 103, 107—109, 132. *тлустóя* 5.
клýстае 100. *клýстая* 20, 24, 25. *клустóе* 28. *клустóя* 2, 3, 6.
Адзінкавыя: *тýчная* 5. *тлушчáвыя* 83.

Карта № 335

ХУДОЕ МЯСА

№ 2031 «Я. н. худое мяса (без тлушчу): тошчае, худое...»
Картаграфуюцца назвы худога мяса. Паказаны лексічныя адрозненні. Назва *люблівэ* картаграфуецца як *любівае*.
худóе 17, 21, 23, 28, 36, 46, 47, 50, 51, 62, 71, 74, 90—92, 94, 96—98, 100, 102, 104, 111, 112, 116, 117, 120, 123, 126, 134, 139, 141, 142. *худóё* 33, 34, 48, 55, 56, 60, 61, 99, 115. *худóя* 2—8, 10—12, 15, 18—20, 22, 24—26, 30, 35, 38—40, 42, 44, 45, 49, 49а, 52, 52а, 54, 57—59, 63—68, 70, 72, 73, 76, 79—82, 83—85, 87—89, 105, 110, 118, 119, 121, 122, 127. *худэ́е* 93, 101, 106—108, 135, 140. *худэ́* 107, 131, 136, 138.
пóснае 9, 14, 31, 130. *пóсное* 128. *пóсная* 1, 8а, 15, 29, 75, 77, 129. *пóснъя* 13. *пóсныя* 16, 32, 78.
тóшчае 86, 111, 125. *тóшчая* 7, 41, 80, 83. *тóшчыя* 35, 43. *тóшчэ* 107.
сухóе 95, 96, 103. *сухóё* 53. *сухэ́е* 94а, 113. *сухэ́* 109.
няжырнае 31, 125. *няжырная* 10. *няжырныя* 79, 84.
нясытае 120а. *несытае* 122. *несытое* 137.
сіняя 75, 82, 124. *сінее* 135.
рыжае 141. *рыжая* 69, 76, 110. *ріжае* 120.
крыплая 38. *крыплоё* 37.
пустóя 52а. *пустэ́е* 132.
любóвае 14. *любóвая* 1, 27. *любэ́вэ* 98.
любівая 58. *любіваё* 60. *любіво* 46, 47. *люблівэ* 94а. *люблывэ* 103.
Адзінкавыя: *дохожáлэе* 101. *крутэ́(е)* 114. *нішчымное* 134.

Карта № 336

ВЯЛІКІ КУСОК САЛА

№ 2032 «Я. н. вялікі кусок сала: аполец, полць, полаць...» Картаграфуюцца назвы вялікага куска сала. Паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні. Назвы *польць, полсць, пельц, пілт, пульть* картаграфуюцца як *полць, шрат, шраты* — як *шрот, шпырык, кусóк шпэ́ркэ* — як *шпырка, скіпка* — як *скіба, кáвал* — як *кавáлак*.
пóлец 45, 46, 51, 93, *пóляц* 19, 20, 99. *пóлаць* 4.
апóлец 49а, 61. *апóляц* 50, 52а, 53, 54, 55, 56, 60.
апóлак 49а, 62. *опылок* 91. *упілок* 92.
полць 4, 8, 18, 58. *польць* 52. *пôльть* 94а. *полсць* 6, 25. *пельц* 107. *пі*^ю^*лт* 103. *пі*^ю^*лть* 90. *пульт* 132. *пульть* 94а, 132. *пільт* 108.
пóлцыя 9, 21, 25а. *пóлція* 8а.
шрот 118, 128. *шырóт* 124. *шрат* 129. *шраты* 141.
скіцёр 74—76.
шпырка 131. *шпырык* 35. *кусóк шпэ́ркэ* 98.
скіба 14, 17. *скіпка* 12, 16.
пласт 119, 120а, 121, 124, 127, 139.
плітá 107, 135.
крóшка 37, 123.
кусóк 1—3, 7, 10, 11, 15, 21, 24, 26—34, 36, 38, 40, 42, 43, 49, 57, 65, 66, 68—70, 72, 73, 78—80, 82—85, 87, 89, 95—98, 100—102, 104, 106, 109, 111—113, 115—120а, 125—127, 130, 131, 134—136, 138, 140, 142.
кавáлак 21—23, 48, 49, 54, 59, 63, 71, 81, 105, 110. *ковáлок* 102. *кывáлак* 7. *къвáлък* 5.
полосá 114, 122. *пълъсá* 13. *пылысá* 44. *полóса сáла* 137.
крух 15, 118.
Адзінкавыя: *бýрвал* 47. *плáха* 64. *ушвáрка* 77. *дзёрн* 86. *брус* 94, *на цілу лáгвыцю* 98. *скварóчак* 120. *сцяжка* 133.

Карта № 337

ПАДЧАРЭЎЕ

№ 2035 «Я. н. сала з ніжняй часткі свіной тушы: падчаровак, падбруссе, падбрушша...»
Картаграфуюцца назвы падчарэўя. Паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні. Назва *падбрýжжа* картаграфуецца як *падбрýшша, падбрýссе* — як *пад-*

брýся, падбрю́жына — як *падбрýшына, спатпýззя* — як *патпýззя, пóтчаравак* — як *падчарóвак, путчырóвына* — як *падчэрэ́віна, падбрю́жына* — як *падбрýшына.*

падчарóвак 23, 45, 47, 49, 59, 61, 77, 139, 141, 142. *падчарёвак* 86. *пъдчарóвък* 42. *пъчарóвык* 41. *пыдчарёвак* 89. *пыдчарёвык* 85, 87. *патчарóвак* 49а, 52—54, 58, 88, 99, 112. *патчарóвык* 40. *пытчарёвык* 44. *пытчарёвак* 79. *пътчарёвък* 39. *паччарóвак* 50, 76, 127. *пыччарёвык* 83. *пóтчаравак* 51.

падчарэ́ўе 104. *падчарэ́ўя* 110. *подчарэ́ўё* 94, 101. *подчерéўе* 117. *подчэрэ́ўе* 102. *потчарэ́ўя* 56. *патчарэ́ўё* 60. *патчарэ́ўе* 62, 66, 72, 100, 134. *потчарэ́ўе* 93. *паччарэ́ўя* 64. *подчырыв'е* 97. *потчірів'е* 96а. *поччэрэ́в'е* 114. *пудчырів'е* 90. *пудчырэ́в'е* 91, 92. *пудчэрэ́ўе* 137, 138. *пыдчырів'е* 96. *пыдчэрэ́ўе* 107.

падчарóўе 115, 116, 120, 135. *патчарóўе* 111. *падчарóўя* 65, 67, 122. *подчэрóв'е* 113, 118. *пудчарóўе* 106. *пудчэрóўе* 136.

падчарэ́віна 105. *подчэрэ́вына* 131. *подчэрэ́віна* 133. *підчэрэ́вына* 94а. *пудчырэ́вына* 132. *путчэрэ́вына, пуччырэ́вына* 103. *пудчэрэ́вына* 108, 109. *путчырóвына* 95.

падбрýшша 1, 5—11, 22, 25, 26—32, 35, 57, 68, 69, 71, 77, 140, 142. *пъдбрýшша* 43. *падбрýша* 2, 4, 19, 46, 52. *падбрýшье* 3. *падбрýш'я* 23, 63. *падбрýжжа* 17.

падбрýсся 18, 20. *падбрýссе* 48.

падбрýшына 21. *падбрю́жына* 14.

брушы́на 25а, 28, 36, 76, 118, 125.

падпýззя 87, 119, 120а, 121, 129, 130. *патпýззя* 33, 37, 38, 70, 73, 75, 78, 80—82, 123—125, 127. *падпýззе* 126, 128. *патпýззе* 74. *спатпýззя* 84.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *патпýзіца* 16. *пузíна* 34.

паттры́буше 99. *патрыбýшо* 55.

пабóчына 12, 13.

Адзінкавыя: *падбрýшнъя сáла* 15. *трыбýшнік* 54. *уздóр* 84. *пудчырíвныця* 98.

Карта № 338

СКРЫЛІК САЛА

№ 2033 «Я. н. адрэзаны скрылік сала: скварка, шкварка, кусочак, скрылёк...»

Картаграфуюцца назвы адрэзанага скрыліка сала. Назвы *сквáрачка, сквáрачкі, сквáркі* картаграфуюцца як *сквáрка, скварóчак* — як *скварóк, шкрылёк* — як *скрылёк, скры́длік* — як *скры́лік, скíбачка* — як *скíбка, крóшачка* — як *крóшка.*

сквáрка 5, 7, 8а, 10, 11, 19, 21, 22, 23, 25—29, 31, 35—38, 47—52а, 54, 55, 59—72, 74, 75, 78, 80, 81, 85—87, 92—94, 100, 105, 110—112, 115, 117, 122, 127. *сквáрачка* 9. *сквáрачкі* 6. *сквáркі* 101.

шквáрка 20, 43, 73, 75, 81—83, 85, 87, 89, 94, 96—97, 102, 106, 128, 129, 137.

вýскарка 136. *вýскорка* 134.

скварóк 76, 77, 118, 119, 120а, 124, 127, 142. *скворóк* 140. *скварóчак* 120. *скварóчок* 135.

шкварóк 138, 139.

скрылёк 2, 30, 32, 33, 44, 46, 61, 75, 80, 81, 83, 89, 123. *скрілёк* 23. *шкрылёк* 85.

скры́лік 53, 56, 62, 121, 127. *скры́длік* 104.

скрыль 124, 129.

скíбка 107. *скíпка* 58. *скíбачка* 3, 6.

крóшка 13, 41, 42, 84, 125, 130. *крóшачка* 86.

кусóчак 1—3, 7—8а, 13, 14, 17, 18, 24, 45, 49а, 57, 62, 74, 79, 88, 99, 111, 116, 141. *кусóчык* 16, 39—41, 44, 75, 78, 84, 87. *кусóчък* 12, 15, 34. *кусóчок* 90, 91, 93, 98, 103, 108, 113, 114, 132.

кавáлачак 4. *кавáлочок* 94а, 95, 103, 113, 114.

крышáн 107. *крышя́н* 95.

шушвáрок 108, 109.

Адзінкавыя: *цю́пка* 34. *варвáлак* 75. *швэ́да* 102. *скры́гель* 126. *розáнка, вíшкорок* 133.

Карта № 339

ТЛУСТАЕ САЛА

№ 2042 «Я. н. сала, якое выдзяляе многа тлушчу: тучнае, жырнае, сытае, тлустае...»

Картаграфуюцца назвы тлустага сала. Назва *тóчнае* картаграфуецца як *тýчнае, тачнэ́ё* — як *тучнóе, клустóе* — як *клýстая, тапкóе* — як *тóпкае, плóвкэ* — як *плавкэ́.*

жы́рнае 9, 14, 28, 30, 31, 36, 54, 58, 73, 86, 111, 112 (нов.), 115, 116, 122, 123, 130. *жы́рная* 1, 7, 8, 10, 11, 17, 27, 38, 67, 69, 70, 75, 80, 88, 119. *жы́рныя* 16, 32, 35, 40—43, 78, 79, 83—85, 87, 89. *жы́рнъя* 5, 8а, 12, 13, 39. *жы́рнаё* 33, 62, 66. *жы́рное* 140. *жíрное* 96а. *жы́рнэе* 94, 94а. *жы́рна* 46, 48. *жы́рно* 53. *жы́рнэ* 94а, 106, 107, 117, 132, 133, 135, 136. *жíрнэ* 113. *жэ́рнэ* 98.

тýчнае 54, 71, 73, 104, 125, 126, 128, 141, 142. *тýчная* 15, 29, 38, 67, 75, 80, 118, 124. *тýчныя* 35, 40. *тýчнъё* 34. *тýчнэ* 107. *тóчная* 127, 141. *тóчное* 137. *тóчна* 120а.

тучнóе 98, 101. *тучнóя* 121. *тучнэ́е* 103. *тачнэ́е* 135.

тучáная 81, 82. *тучáноё* 37.

тлýстая 4, 18, 19, 22, 52, 59. *тлýстае* 54, 57. *тлýсто* 53. *тлýстэ* 95, 96, 97, 98, 113, 132. *тлýстэе* 102.

клýстая 3, 24, 27, 100. *клýстэе* 94а. *клýсто* 49. *клýста* 49а. *клустóе* 28. *клустóя* 6.

сытая 23, 25—26, 46, 52а, 59, 63—65, 68, 72, 76, 77, 80, 105, 119, 127. *сытыя* 41, 44, 83. *сытае* 54, 62, 100, 102, 104, 112 (раней), 120, 129, 139. *сытое* 134, 140. *сыто* 47, 55, 56, 74, 99, 110. *сытэ* 107, 117, 132, 136, 138.

тóпкае 45, 51. *тóпкаё* 61. *тóпкая* 2, 20. *тóпко* 50, 56. *тóпкэ* 90, 92, 93, 108. *тапкóё* 60. *тупкóе* 91.

плавкэ́ 109, 114. *плóвкэ* 133.

Адзінкавыя: *таўстóе* 21. *цякýчае* 86. *аттýчанае* 120. *мнéккэ* 131.

Карта № 340

САЛА З ПРАСЛОЙКАМІ МЯСА

№ 2039 «Я. н. сала са сляямі мяса: сала з прорасцяй, сала з праслойкай, з прасцёлам, з прораззю...»

Картаграфуюцца назвы сала з праслойкамі мяса. Паказаны адрозненні па каранях.

1 *сала з мя́сам, слаíстая сала.* 2 *саланíна са сляя́мі.* 3—. 4 *сала са сляя́мі мя́са.* 5 *слаíстыя сала.* 6 *славíстая сала.* 7 *сала з прóрасцей.* 8 *слаíстая сала, сляя́мі сала і мяса.* 8а *сала зь мя́съм, сала зь любавíзный.* 9 *слаíстае сала, сала з праслóйкай, сала сляя́мі.* 10 *сала с праслóйкай, любóвая.* 11 *сала с праслóйкай.* 12 *сала з мя́съм.* 13 *сала с праслóйкъм мяса.* 14 *сала з прырызíнкай.* 15—16 *сала з мя́съм.* 17 *сала прóраслямі.* 18 *сланíна з прóразю.* 19 *сланíна с слаём.* 20 *сланíна с праслóйкамі.* 21 *слаíстая сала.* 22 *сляя́мі сланíна.* 23 *слаíстае.* 24 *сала з любóвым, саланíна сляя́мі.* 25 *слаíстая саланíна.* 25а *саланíна с праслóйкамі.* 26—27 *сала с прóрасцю.* 28 *сала з любавíнай.* 29 *сала слáямі.* 30 *дрэ́нноё сала.* 31 *сала з мя́сам, сала з праслóйкай.* 32 *слаíстая, сала с прóръсцю.* 33 *слаíстоё сала.* 34 *бікóнноё сала.* 35 *сала з мя́сым, мяснóя сала.* 36—37 *сала з мя́сам.* 38 *сала с прóразню, слаяная сала.* 39 *сала з мя́съм.* 40 *сала з мя́сым.* 41 *слаíстая сала.* 42 *сала з мя́сым.* 43 *сала з прóраззю.* 44 *сала с праслóйкамі.* 45 *сквáрка з любóвіным.* 46—. 47 *сало з мя́сам.* 48—. 49 *сланíна з мя́сам, сланíна с прóрасцямі.* 49а *сала з мя́сам.* 50 *сало з мя́сам, слаíсто сало.* 51 *перарóшшая сланíна.* 52 *сланíна сляя́мі.* 52а *слаíстая.* 53—. 54 *сала з любíвым.* 55 *сало з мя́сам.* 56 *сало с прóрасцю.* 57 *с прóрасцю, слаíстае сала.* 58 *са сляя́мі сланíна.* 59 *с прóрасцю, сляя́мі.* 60 *сало с прóрасцю* (в. Лукі), *сало з прóрэзью* (в. Бéражно). 61—62 *сало с прóрасцю.* 63 *сала с прóрасцю.* 64 *сала с прóрасцямі.* 65 *з прóрасю.* 66 *сала з прóразам, сала з мя́сам.* 67 *с прóразямі.* 68 *слаíстая сала, сала сляя́мі.* 69 *сала з прóраззю.* 70 *сала с прóрасцяй.* 71 *сала с прóраслямі.* 72 *з прóраззю, сляя́мі.* 73—74 *сала з мя́сам.* 75 *сала з прóрасцю.* 76 *сала с прóрассю.* 77 *сала с прóрас-*

цю. 78 *сала с про́рысцёй.* 79 *сала з любо́вінай.* 80 *сала з про́расцю.* 81 *сала с про́рысьцю.* 82 *сала з про́раззю.* 83 *сала прасло́йкымі, прасло́йчытыя сала.* 84 *сала з мя́сым.* 85 *сала с про́рысьцю, сала с прасло́йкымі.* 86 *слаістае, слайка́мі.* 87—89 *сала з прасло́йкый.* 90 *пырыстэ́лістэ.* 91 *пырыро́слянэ.* 92—. 93 *пэрэсцё́лістэ сало.* 94 *пэрэро́шчэ сало з мнясом.* 94а *пэрэстіластэ сало.* 95—97 *пырысла́нэ сало.* 98 *пэрэстёлыстэ.* 99 *сало з перасцілам.* 100 *сало з м'ясом.* 101 *пэрэсцілістэ сало.* 102 *сло́ямі, слоістэ, пэрэсла́нэе сало, пэрэсціловатэ сало.* 103 *пырэ́слюга, пырысла́нэ, мнясно́е сало.* 104 *сала з перасцёлам.* 105 *сало с про́расцю.* 106 *сало з просцёлам.* 107 *лыкова́тэ сало, з пэрэсцёламі.* 108 *пэрэстёлыстэ.* 109 *с пэрэстэ́лыною сало; пэрэстэ́лыны* (слаі мяса). 110 *сало с прасло́йчыкамі.* 111 *сала з прасло́йкай м'я́са.* 112 *сала с про́расцю.* 113 *сало с пэрэсцёлом.* 114 *м'яснэ́ сало, м'яснэ́е сало.* 115 *сало з рыжо́вінамі.* 116 *сала з прарэ́зінкай, з ружо́вінкай.* 117 *салцэ́ з мя́сам, салцэ́ з мясцэ́м.* 118—119 *сала з про́расцю.* 120 *сала сла́ямі.* 120а *сала з прасло́ячкамі.* 121 *сала з про́разю.* 122 *слой мя́са, са́ла са сла́ямі мяса.* 123 *сала з прасло́йкай, с про́раззю.* 124 *сала з прасло́йкай, сала з про́раззю.* 125—126 *сала з про́расцю.* 127 *сала з замя́скам.* 128 *сала з про́расцю.* 129 *прасло́істая, з про́расцю.* 130 *сала са сло́ям.* 131 *пэрэстэ́ляна шпы́рка мнёсом.* 132 *пырыстёлыстэ(е) сало.* 133 *сало з пэрэстёламі.* 134 *перэро́сло сало м'я́сом, сало з м'я́сом.* 135 *сало з м'я́сом, сло́йчыкамі, слаістэ сало,* 136 *сало з мя́сом.* 137 *перэро́станое сало.* 138 *пераро́слэ.* 139 *сала сла́ямі.* 140 *зме́шано сало з м'я́сом, з прасло́йкай.* 141 *сала з про́раззю.* 142 *сала з про́расцей.*

Карта № 341

ПЯЧЫ САЛА

№ 2046 «Сала на скаварадзе скварыць, жарыць, пячы, пражыць, прэгчы...»

Картаграфуюцца назвы дзеяслова скварыць. Адрозненні трыванняў дзеясловаў не ўлічваюцца.

жа́рыць 5 (нов.), 7, 8, 9—11, 14, 15, 17, 21, 28, 29, 34—36, 38, 40, 42, 43, 54, 57, 58 (суч.), 60, 61, 67, 71, 73 (цяп.), 75, 76, 78, 80, 81, 88, 104, 111, 116, 118, 122, 123, 125, 128, 129, 133, 135 (нов.), 138, 141 (нов.), 142. *жа́рацъ* 65. *жа́ріць* 12, 13, 16, 32, 39, 41, 44, 79, 83—87, 89, 113. *жа́ръць* 8а. *жа́рыты* 97, 108, 109, 132. *жа́рэты* 96а. *жа́рыці* 93. *жя́рыты* 95, 103 (нов.). *жжа́рацъ* 1. *зжа́рыць* 130. *нажа́рыты* 131.

пячы́ 5, 10, 21—27, 30, 31, 37, 45—47, 49, 52—64, 66—68, 70, 72, 76, 99, 100, 104—106, 111, 112, 115. *пычы́* 90, 95, 96, 103. *пэчы́* 94а, 102. *пэчэ́* 98. *пэкты́* 108. *пякці* 117, 118, 120. *пякчы́* 50. *пыкты́* 132. *пэкці* 107, 113. *спекці* 134. *напэчы́* 93. *напэкці́* 101.

пе́кчы 75. *пе́кці* 77, 119, 120а. *печ* 34, 74.

ска́рыць 2—4, 19—22, 28, 29, 46, 48, 49а, 51, 52, 54, 58 (трад.), 61, 66, 80, 126. *сква́рацъ* 6. *сква́ръць* 8а. *сква́ріць* 84. *сква́ріці* 94. *сква́рыты* 92. *сква́рат* 91. *шква́рыць* 107. *расква́рыць* 69.

прэ́гчы 73 (трад.), 80, 81 (трад.). *прэ́хчы* 35. *пре́хчы* 38. *пре́гчы* 89, 121. *прэ́гці* 120а, 124, 127—129, 139, 141.

пря́жыць 87. *пре́жыць* 33. *прежч* 44. *спрэжч* 82 (трад.).

прагці́ 135, 136, 137. *прахці́* 110, 114. *прэгті́* 134. *прагу́ць* 140.

сма́жыць 8, 18, 22, 23, 54. *сма́жыты* 109.

Карта № 342

ТУК

№ 2047 «Я. н. растоплены тлушч: тлустасць, клустасць, тук, тлук, жыр, сыць...»

Картаграфуюцца назвы растопленага тлушчу — туку. Назва *то́плены жыр* картаграфуецца як *жыр, таплёный тук, ток, тік* — як *тук, клу́снасць* — як клу́стасць, тлу́шчосць — як *тлу́стасць, тлуст* — як *тлушч, то́плено са́ло, то́пліныя са́ла* — як *таплёная са́ла, юха́* — як *юшка.*

Адводзяцца ад картаграфавання назва *са́ло жа́роно,* бо не адпавядае тэме карты, а таксама *шма́лец (шмэ́лец),* бо абазначае *гусінае са́ла.*

жыр 2, 3, 8а—17, 21—23, 25а, 28, 31, 32, 33, 35—37, 40—44, 60, 61, 63, 66—71, 73—76, 79, 80, 82—89, 94, 95 (нов.), 97, 100, 103, 104, 107—109, 111 (нов.), 112 (нов.), 115—117, 120, 122, 125, 131, 132, *жір* 96а, 113. *то́плены жыр* 130.

тук 5, 15, 29, 30, 34, 35, 38, 40, 44, 49, 57, 64, 67—69, 72, 74—77, 81, 82 (трад.), 85, 90—92, 94а—96, 98, 101, 103, 105—107, 110—112, 117—119, 121, 123—129, 135. *таплёный тук* 7. *ток* 104, 113, 120а, 136—139, 141. *тік* 108.

тлу́стасць 4, 47, 50 (рэдк.), 52—56, 58, 59, 60—62, 65. *тлу́шчосць* 109.

клу́стасць 6, 24, 25, 26, 27, 49а, 50, 93, 99. *клу́снасць* 1.

тлушч 18—20, 45, 48, 51, 57, 94 (нов.). *тлуст* 22. *тлусць* 54.

клушч 19, 46.

таплёная са́ла 8, 68. *таплёнае са́ла* 9, 85. *то́плено са́ло* 140. *то́пліныя са́ла* 42, 78.

юшка 102, 134, 140. *юха́* 132 (рэдк.).

жыжка 39, 84.

Адзінкавыя: *клусната́* 1. *пэрэто́п* 114. *то́чное са́ло* 137.

Адведзены: са́ло *жа́роно* 133. *шмэ́лец* 139. *шма́лец* 142.

Карта № 343

СКВАРКІ

№ 2048 «Я. н. маленькія высквараныя кусочкі сала: скваркі, шкваркі, выскваркі...»

Картаграфуюцца назвы скварак. Паказаны лексічныя і акцэнталагічныя адрозненні. Назвы *сква́рачкі, усква́ркі* картаграфуюцца як *сква́ркі, сквaро́чкі* — як *скваркі, шква́рачкі* — як *шква́ркі, вы́скаркі, вýскаркі, вішкаркі* — як *вы́скваркі.*

сква́ркі 3—13, 15, 17—19, 21—25а, 27—29, 31, 33—37, 39, 40, 41, 44, 46—49а, 51—56, 58, 59—62, 67, 72, 74, 77, 78, 80, 83—85, 87, 88, 100, 105, 106, 110—112, 115, 116, 120, 121, 126. *сква́рке* 1, 76. *сква́ркы* 92, 131. *сква́рачкі* 2, 20, 66, 69. *усква́ркі* 77.

скваркі́ 91, 94, 101, 119, 122, 124, 127, 135, 141, 142. *скварке́* 50. *скворкі́* 140. *скваро́чкі* 118, 120а.

шква́ркі 30, 42—45, 54, 57, 73, 79, 81, 83, 86, 87, 89, 102, 104, 107, 113, 123, 125, 129, 137, 139. *шква́ркы* 96а, 97. *шква́рачкі* 82, 128.

шкваркі́ 93, 138. *шкварке́* 98. *шкваркы́* 95, 96, 103, 108, 109, 132.

вы́скваркі 16, 26, 32, 38, 63, 65, 68—70, 118. *вы́скаркі* 14. *ву́скаркі* 117, 136. *ву́скоркі* 114, 134. *вішкаркі* 133.

вы́жаркі 54, 71, 75, 99.

Адзінкавыя: *засква́ра* 64. *шу́шваркы* 109. *дзяле́нькі* 116. *кро́шкі* 130.

Карта № 344

ШЫНКА

№ 2050 «Я. н. шынка: сцягняк, кумпяк, окарак, шынка, сцягно...»

Картаграфуюцца назвы шынкі. Паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні.

Лексемы *кумбя́к, кунпя́к, кунбя́к, кульпя́к* картаграфуюцца як *кумпя́к, о́карак, ако́рак* — як *во́карак.*

сцягно́ 7, 14—16, 31, 32, 37—42, 53, 54, 60, 64, 67, 69, 72—87, 93 (ран.), 111, 115, 116, 118—120а, 122, 123, 125, 127—129, 137, 139—142. *сцегно́* 102, 113, 117, 135, 136, 138. *сцёгно́* 94а. 101, 106, 107, 114, 134. *стыгно́* 90—92, 95, 96а, 97, 103, 131, 132. *стэгно́* 98, 108, 109, 133.

сцягня́к 54, 60, 61, 64, 66, 67, 71, 100, 104, 105, 110—112, 116, 117.

кумпя́к 1, 3, 10, 11, 16—22, 25а, 26, 30, 32, 33, 37, 40, 45—59, 61—63, 65, 68, 75, 93, 96, 99, 104, 112. *кумпа́к* 97. *кумбя́к* 2. *кунпя́к* 4, 5, 7—11, 13, 23—25, 27—29, 34—36, 44, 69. *кунбя́к* 6. *кульпя́к* 12.

во́карак 73 (цяп.), 75, 80—82, 116, 121, 124, 127—130, *во́кырык* 43, 44, 83—85. *о́карак* 14, 61, 76, 79, 88, 125, 126, 139. *о́корок* 140. *о́курук, о́кырык* 89. *ако́рак* 69.

шынка 18 (рэдк.), 20, 22, 51, 57, 59, 61, 66, 69, 70, 107, 111, 132. *шінка* 113.

Адзінкавыя: *копня́к* 94.

Карта № 345

ВЭНДЖАНАЕ (мяса)

№ 2051 «Я. н. вэнджанае мяса (кумпяк): вяндліна, вянгліна, ветчына, кумпяк, окарак, сцягно, шынка,..»

Картаграфуюцца назвы вэнджанага мяса — кумпяка. Паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні.

Лексемы *кунпя́к, кунбя́к* картаграфуюцца як *кумпя́к, во́карак, ако́рак* — як *о́карак, вэндлі́на* — як *вяндлі́на, вяглі́на, ванкглі́на* — як *вянглі́на.*

сцягно́ 14, 16, 31, 37, 40, 42, 64, 72—75, 77, 78, 81, 85, 87, 93, 117—120а, 122—124, 128, 129, 137, 139. *сцегно́* 102, 135, 136, 138. *сцёгно́* 94а, 101, 106, 114. *стёгно* 134. *стыгно́* 90, 91, 95, 96а, 97, 103, 108, 109, 132. *стэгно́* 98, 133.

сцягня́к 60, 61, 67, 100, 105, 116.

кумпя́к 1, 3, 17—21, 25а, 26, 30, 33, 37, 40, 45, 47—50, 52, 52а, 55—58, 61, 62, 65, 67, 71, 75, 93, 96, 99, 104. *кунпя́к* 4, 9, 10, 24, 27—29, 35, 36, 69. *кунбя́к* 2.

о́карак 54, 61, 67, 75, 80, 88, 127, 139. *о́корок* 113. *ако́рак* 46, 69. *во́карак* 10, 73, 86, 121, 123, 124, 130. *во́кырык* 40, 43, 79, 82—85.

вяндлі́на 28, 57, 59, 68, 71, 110, 115. *вандлі́на* 54. *вендлі́на* 22. *вэндлі́на* 18. *вэдлі́на* 107.

вянглі́на 11, 25, 30, 62, 63, 112, 142. *ванглі́на* 46, 53. *ванкглі́на* 23. *вяглі́на* 26.

ветчына́ 17, 29, 74, 76, 111, 120а, 125, 140 (нов.). *вітчына́* 32, 38. *веччына́* 67, 81, 86, 124, 126, 127, 129, 141, 142. *вечына́* 128. *віччына́* 8, 12, 15, 34, 35, 39, 44, 75, 78, 89. *вічына́* 5.

капчо́нка 7—9, 13—16, 59, 75, 77, 81, 117, 123, 131.

шы́нка 51, 52а, 57, 58, 61, 66, 70. *ші́нка* 113.

Адзінкавыя: *вандзо́нка* 6. *копня́к* 94.

Адсутнасць назвы: 41, 92.

Карта № 346

ВЭНДЗІЦЬ (шынку)

№ 2051 «Шынку трэба вэндзіць, вандзіць, капціць...»

Картаграфуюцца назвы дзеяслова вэндзіць. Адрозненні трыванняў дзеясловаў не ўлічваюцца. Назва *вендзёныты* картаграфуецца як *вындзёлыты.*

вэ́ндзіць 3, 18—20, 25, 25а, 28, 48, 49а, 51—54, 58—60, 62, 64, 65, 68, 71, 72, 116, 139. *ве́ндзіць* 21—23, 26, 27, 45—47, 49, 50, 63, 99, 100, 104, 106, 107, 110, 114, 117, 127, 135. *вэ́ндзіці* 93, 94. *вэ́ндыты* 91, 96, 96а.

вандзі́ць 2, 4, 6, 24, 102. *вяндзі́ць* 55, 115. *вынды́ты* 90.

вындзёлыты 95, 98, 103. *вындзе́лыты* 132. *завендзе́лыты* 108. *вендзёныты* 94а.

ве́нгліць 105, 126.

капці́ць 1, 2, 5—17, 21, 28—40, 42—44, 47, 54, 56—59, 61, 62, 66, 67, 69—71, 73—89, 97, 102—104, 111—114, 116—121, 123, 124, 127—130, 135, 139, 141, 142. *копці́ць* 101, 114, 122, 131, 136—138, 140. *копті́ть* 134. *копті́ті* 94. *копты́ты* 90, 95, 97, 103, 109, 132, 133. *купто́тэ* 98. *закопты́ты* 108.

Адсутнасць назвы: 41, 92.

Карта № 347

ВЭНДЖАНЫ (кумпяк)

№ 2051 «Кумпяк капчоны, вэнджаны...»

Картаграфуюцца назвы дзеепрыметніка вэнджаны. Пры картаграфаванні граматычныя формы роду не ўлічваюцца. Назвы *вэндзёнэ, завэндзёлянэ, завэндзэ́лёнэ* картаграфуюцца як *вындзёлянэ.*

капчо́ны 2, 6, 7—10, 13—17, 27—39, 54, 56—59, 61, 62, 66, 67, 75—85, 87—89, 111, 112, 116—120, 121—123, 125, 128—131, 135, 140, 142. *копчо́ны* 133, 134. *копчо́на* (мяса) 102. *копчо́но* (стэгно) 97. *копчо́но* (стягно́) 101. *копчо́нэ* (стэгно́, сцягно́, м'ясо́, мя́со) 90, 94, 95, 98, 103, 108, 109, 113, 114, 132, 136—138. *купчо́нэ* (стэгно́) 98. *капчо́нае* (сьцягно́) 120а. *капчо́ный* 1, 5, 11, 12, 40, 42, 43, 44, 86.

ко́пчаны 69—71, 73, 74, 124, 141.

вэ́нджаны 3, 19, 20, 25, 25а, 28, 49а, 51—54, 58—60, 62, 68, 106, 107, 116. *вэ́нжаны* 139. *вэ́ндянэ* 91, 93. *вэ́нджонэ* 90. *ве́нджаны* 22, 23, 26, 45—47, 49, 50, 55, 63—65, 72, 99, 100, 104, 110, 115, 117, 127, 135. *ве́ндзяны* 27. *вэ́нджоный* 96.

вандзо́ны 2, 4, 6, 18, 21, 24, 48. *вындзо́нэ* 90. *вэндзо́нэ* 93, 108, 109. *вэнджо́нэ* 96а. *ванджо́нэ* 102.

вындзёлянэ 95. *вындзёлёнэ* 103. *вындзе́лянэе* 132. *вэндзёнэ* 94а. *завэндзёлянэ* 98. *завэндзэ́лёнэ* 108.

ве́нгляны 105, 126.

Адсутнасць назвы: 41, 92.

Карта № 348

СТУДЗЕНЬ

№ 2062 «Я. н. халадзец: студзень, сцюдзень, квашаніна, дрыгва, халоднае...»

На карце прадстаўлены лексіка-словаўтваральныя адрозненні назваў халадцу. Назва *сцю́дзень* картаграфуецца як *сту́дзень, сцюдзяні́на* — як *сту́дзеніна, засту́дзіны* — як *засту́дзіна, квашані́на, квашыны́ны* — як *ква́шаніна, ква́шылыны* — як *ква́шылына, дрыглі́* — як *дрыгі́л, дры́жка* — як *дры́га, юха́, ю́шка* — як *ю́ха.*

халадзе́ц 1—4, 14, 17, 45—47, 60, 70, 71, 77, 80, 89, 104, 112, 120а (суч.). *хыладзе́ц* 35, 36, 42, 43, 54, 83, 84, 87. *холодзе́ц* 102, 107. *холоде́ц* 134. *холодз́эц* 132, 133. *холодз́эць* 131.

хало́днае 120а, 123, 125 (трад..), 130. *хало́дная* 29, 59, 69, 75, 76, 81, 82, 88, 119, 124. *хало́дныя* 16, 35, 40, 83, 85, 89. *хыло́дныя* 87. *холо́днэе* 113. *холо́днэ* 117, 140. *хало́ннае* 36. *хало́ннъё* 34. *хало́нно* 74.

халадні́к 115. *холодні́к* 134. *холодны́к* 103. *хулудне́кь* 98.

захало́д 135, 136. *захоло́д* 134, 137.

сту́дзень 61, 72, 78, 81, 105, 111, 124, 126—129, 141, 142. *сту́дзінь* 34, 37, 43. *сту́дзянь* 58, 74, 121. *сцю́дзень* 29, 32, 33, 82, 86, 88. *сцю́дзінь* 1, 7, 10—13, 15, 16, 35, 39—42, 44, 79, 83, 85. *сцю́дзянь* 30.

сту́дзіны 38, 73.

сту́дзеніца 31. *сту́дзяніца* 68.

сту́дзеніна 111. *сту́дзяніна* 110. *сцюдзяні́на* 67.

засту́дзіна 75, 112, 116, 117, 120, 139. *засту́дзіны* 36, 63.

ква́шаніна 2, 4, 6, 8, 9, 18—22, 25, 25а, 45, 47, 49, 50—53, 55, 57, 59, 65. *ква́шыніна* 35. *квашані́на* 23, 26—28, 48, 49а, 54, 56, 62, 64, 65, 68, 71, 97, 104. *квашъні́на* 5, 8а. *квашыны́ны* 92.

ква́шаліна 93. *ква́шыліна* 94. *ква́шылына* 95, 103. *ква́шыліны* 90, 91. *ква́шылыны* 96, 96а.

дрыгва́ 50, 54, 56, 62, 100—102, 104, 106. *драгва́* 138.

дрыгі́л 108. *дрыглі́* 109.

дры́га 140. *дры́жка* 114.

ю́ха 109, 113, 115, 117, 122, 133. *юха́* 111, 119. *ю́шка* 76.

юшны́к 94а, 108.

Адзінкавыя: *студзе́ц* 60. *хало́дніца, засты́ліца* 69. *ляк* 99. *дрыгу́ха* 114.

Карта № 349

ЗАТАЎКА

№ 2065 «Я. н. прыправа з мяса або сала: затаўка, скароміна, задабра, закраска...»

На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя і акцэнталагічныя адрозненні назваў затаўкі. Назва *засмачка* картаграфуецца як *засма́ка, закра́ска* — як *закра́са, запра́ўка* — як *запра́ва, пракі́тка* — як *про́кіць, засква́рка* — як *засква́ра.*

затаўка 10, 11, 19, 20, 23—33, 37, 38, 49а, 50, 53—58, 61—63, 65—72, 74, 75, 77, 80—82, 86, 88, 99—102, 104, 110—112, 115, 118, 120—121, 123, 124, 128, 129, 139, 141, 142. *затуўка* 15, 34, 35, 84. *затувка* 98. *затыўка* 40, 41, 43, 44, 78, 85, 87, 89. *затоўка* 93, 94, 114, 134.

затоўка 93, 94, 106, 107, 114, 134.

засмака 90, 94а—96а, 98, 103, 109, 132, 133, 140. *засмачка* 138.

закраса 4, 6, 10, 11, 17, 21, 22, 47, 129. *зыкраса* 16, 35. *закраска* 59, 117.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *акраса* 51. *закрасіна* 17.

заправа 5, 9, 19, 36, 73, 75, 82, 98, 108, 113, 116, 125, 135. *зыправа* 7, 35, 85, 87. *запраўка* 14, 112, 129. *зыпраўка* 85.

прыправа 46, 105. *пріправа* 83.

скароміна 8а, 25, 29, 42, 54, 73, 81, 88, 102, 122, 127, 134. *скороміна* 107.

скорам 4, 8а, 51, 52.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *скаромныя* 41. *скаромно* 47.

задобра 137. *задыбра* 43, 78, 79. *задъбра* 39.

прокіць 1, 2, 3, 8, 8а. *пракітка* 8.

валога 12, 13.

засквара 64. *заскварка* 126.

Адзінкавыя: *патскварка* 60. *прідыбра* 84. *засмажка* 136.

Адсутнасць назвы: 18, 45, 48, 49, 52а, 91, 92, 97, 119, 130, 131.

Карта № 350

ЗАТАЎКАЦЬ (страву)

№ 2065 «Страву запраўляць, затаўкаць...»

Картаграфуюцца назвы дзеяслова затаўкаць. Адрозненні трыванняў дзеясловаў і акцэнтуацыйныя адрозненні пад увагу не прымаліся.

затаўкаць 27—30, 32, 37, 38, 54, 55, 59, 61—63, 67—69, 75, 80—82, 88, 99, 105, 111, 120а, 123, 124, 129, 139, 142. *затоўкаць* 120. *затоўкаці* 97. *зътъўкаць* 33. *зътуўкаць* 15, 34. *зытуўкаць* 35, 84. *зытыўкаць* 40, 89. *зътыўкаць* 41, 43, 44. *затаўчы* 10, 11, 20, 23, 25а, 49, 49а, 52а, 56, 58. *затоўчы* 117. *затаўкчы* 50. *затоўкаць* 120.

прытаўчы 52а. *прытувчэ* 97, 98.

запраўляць 11, 14, 17, 18, 29, 31, 36, 57, 59, 62, 71, 74—76, 80—82, 86, 104, 106, 107, 112, 113, 116, 118, 122, 125, 127—129, 135. *запраўляці* 101. *зъпруўляць* 34. *зыпрыўляць* 83, 87. *заправіць* 10, 19, 40, 54, 69, 73, 115. *зъправіць* 5. *зыправіць* 7. *заправыты* 109, 131. *заправітэ* 109, 131.

засмачваць 112, 134. *засмачыць* 133. *засмачыць* 129, 140. *засмачыты* 90, 94а, 95—96а, 103, 109, 132. *сасмачыты* 108. *засмачэтэ* 98.

заскварваць 127. *заскварыць* 45, 63, 64, 69, 119. *заскварыты* 91.

закрашувыць 16. *закрасіць* 6, 21, 22, 117, 129. *закрасіці* 93.

пръкідаць 8а. *пракінуць* 2, 3. *прыкінаць* 6.

зъваложыць 12, 13.

зъдыбраць 43. *зыдабріць* 84.

запрагці 114, 135.

Адзінкавыя: *прыправіць* 46. *заскароміць* 54. *патскварыць* 60. *зажарыць* 76. *заліті* 94. *зажарыты* 108. *засмажваць* 136.

Адсутнасць назвы: 1, 4, 8, 9, 25, 39, 42, 47, 48, 51, 52, 53, 64, 65, 66, 70, 77—79, 85, 92, 100, 102, 110, 121, 126, 130, 137, 138, 141.

Карта № 351

СКАЛКІ (тлушчавыя кроплі на вадкай страве)

№ 2067 «Я. н. кропелькі тлушчу на паверхні вадкай стравы: скалкі, свечкі, сыткі...»

Картаграфуюцца назвы скалак. Назвы *скалачкі, сколкі, аскалкі* картаграфуюцца як *скалкі, свечачкі* — як *свечкі.*

Адводзяцца ад картаграфавання назвы *тлушч, тук, жыр,* бо не даюць адказу на пастаўленае пытанне праграмы, а таксама *скваркі, вішкаркі,* бо не адпавядаюць тэме карты.

скалкі 20, 23, 45, 47, 49—50, 52—65, 67—72, 74—77, 80—87, 91, 93, 94, 99—101, 104—107, 110—112, 115—120а, 122—129, 134, 136, 137, 141, 142. *скалачкі* 51, 66. *сколкі* 89. *аскалкі* 79.

скалкі 102, 113, 114, 121, 135, 140. *скалкы* 94а, 95, 96а, 103, 132. *скалькы* 108, 109. *скалкэ* 98.

свечкі 1, 3—15, 17, 19, 21, 22, 24—42, 44, 73. *свецкі* 16. *свечачкі* 2.

цяты 90, 96, 97.

Адзінкавыя: *зоркі* 1. *іскрычкі* 43. *сыткі* 44. *кропля тлушчу* 46. *кропалькі* 138. *аска* 139.

Адведзены: *тлушч* 18. *тук* 78. *жыр* 131. *скваркі* 130. *вішкаркі* 133.

Карта № 352

ЗАСТЫВАЕ (пра растоплены тлушч)

№ 2049 «Растоплены тлушч на холадзе застывае, застыгае...»

Картаграфуюцца назвы дзеяслова застывае. Адрозненні трыванняў дзеясловаў не ўлічваюцца.

застывае 23, 24, 31, 46, 48, 49а, 57, 62, 72, 74, 76, 93, 94, 99, 104, 105, 111, 112, 115—120, 125, 126, 128, 135, 137—142. *застывая* 25—27, 29, 30, 43, 47, 49, 52а—56, 58—60, 64, 65, 67, 68, 70, 71, 75, 78, 79, 82, 88, 100, 110, 118, 121, 122, 124, 127, 129. *зыстывая* 87. *застываць* 2, 5, 33, 45. *заставаць* 6, 7. *застаець* 36. *зыстаець* 84, 89. *застываець* 9, 69. *зыстываць* 10—12, 14, 16, 17, 21, 22, 28, 32, 35, 40, 41, 83. *зыстываіць* 85, 86. *зъстъваіць* 8а, 13, 15, 39, 41. *застыць* 1, 50, 51, 66. *застыня* 120а. *стыць* 34. *стынуць* 42. *застые* 37, 38, 61, 63, 69, 73, 80, 81, 130. *застае* 123.

застыгае 4, 92, 102. *застыгая* 19, 20. *застыгаць* 3, 8. *застыг* 131. *застыгня* 52. *стыгня* 18.

захолодае 90, 95, 96, 96а, 103. *захулудае* 91, 98.

захалодае 99. *захолодае* 94а, 97, 101, 108, 109, 114. *захолодвае* 104, 107, 113, 132, 134, 136. *захолоджвае* 106. *захолодоці* 133.

Адзінкавыя: *чахне* 77.

Карта № 353

АЛЕЙ

№ 2068 «Я. н. масла з ільнянога або канаплянага семя, з сланечніку: алей, аліва, поснае масла...»

Картаграфуюцца назвы алею. Пры картаграфаванні назоўнікаў граматычныя формы (род, лік) не бяруцца пад увагу. Назва *олій, волей* картаграфуецца як *алей, слонэчнэ масло* — як *сланечнікавае масла.*

алей 1—11, 13—47, 49—52а, 54—77, 79—83, 85—87, 99, 100, 104, 105, 110—112, 115, 116, 118—121, 123—130, 133, 135, 139, 141, 142. *олей* 94, 101, 102, 106, 117, 134, 140. *волей* 133. *олій* 90—92. *олэй* 107. *лей* 16, 84, 87, 122. *олій* 96а. *олія* 96, 97. *голія* 95. *влія* 98. *олеі* 113, 114, 137, 138. *волеі* 136. *оліі* 94а, 103, 108, 109, 131, 132. *голіі* 103.

аліва 18—20, 48. *оліва* 114.

поснае масла 35, 54, 73, 110, 125. *посная масла* 29, 67, 75, 76, 88, 119, 127, 128. *посныя масла* 16, 35, 40, 43, 44, 78, 79, 83, 85, 87, 89. *поснъя масла* 12. *посное масло* 137, 140. *поснэ масло* 97, 107, 117.

падсолнечнае масла 80, 86. *патсолнашная масла* 75. *патсолнышныя масла* 35, 40. *сланечнікавае масла* 80. *слонэчнэ масло* 107.

Адзінкавыя: *расціцільныя масла* 40.

Карта № 354

ЦІСНУЦЬ АЛЕЙ

№ 2069 «Поснае масла ціснулі, гналі...»

Картаграфуюцца назвы дзеяслова ціснулі. Пры картаграфаванні дзеясловаў граматычныя формы не ўлічваюцца.

ціснулі 2, 3, 6, 14, 15, 17, 18, 20, 21, 23—27, 30, 33, 35—37, 40, 42, 43, 45, 47, 49а, 51, 52а, 54, 61, 62, 65, 67, 70—75, 78, 87, 88, 105, 106, 110, 111, 120—122, 126, 127, 141. *ціскалі* 5, 7, 22, 125. *выціскáлі* 8а, 34, 46.
гнáлі 2, 4, 8, 8а, 10, 11, 13, 19, 28, 29, 32, 37, 39, 44, 50, 52, 54, 55, 57—61, 63, 64, 66—71, 76, 83, 85, 89, 100, 101, 104, 115—117, 136, 142.
білі 16, 20, 44, 52, 56, 77, 79—82, 84, 86, 93, 94, 99, 102, 112—114, 117—119, 120а, 122—124, 127—129, 134—137, 139, 140. *былі* 90. *былы* 92, 94а—97, 103, 108, 109, 131, 132. *бэ́лэ* 98.
чавілі 102, 107, 133, 140. *чавылы* 103, 108.
жáлі 38. *выжымáлі* 1.
душылі 54, 91.
Адзінкавыя: *давілі* 130. *тоўклі* 138.

Карта № 355

ЗАЦІРКА

№ 2078 «Я. н. зацірка: зацірка, заціруха...»
Картаграфуюцца назвы заціркі. Паказаны лексіка-словаўтваральныя і акцэнталагічныя адрозненні. Назва *калатýха* картаграфуецца як *калатýша.*
зацірка 1—31, 33—43, 47, 49, 49а, 51—54, 56—72, 74, 78, 83, 85—89, 98—100, 103—105, 107, 110—112, 116, 116, 117, 120—121, 124, 126, 127, 130, 135, 136, 138, 139, 141, 142. *зацéрка* 45, 46, 48, 50, 55. *затірка* 90, 94—98, 131, 132, 134. *затырка* 91, 92. *зацюрка* 93.
зáцірка 32, 44, 73, 75—77, 79—82, 84, 102, 113, 114, 118, 122, 123, 125, 128, 129, 133, 136. *зáтырка* 95, 98, 103, 109, 132. *зáтэрка* 108.
зацірýха 107, 115.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *зыцірáнка* 7. *прыцірка* 87.
калатýша 66, 67, 72, 105, 111, 112, 115, 116, 119, 120а, 134. *колотýша* 101, 106, 107, 117, 122. *калатýха* 1.
паткалóтка 52, 53, 54.
кулéш 14, 16, 36.
галýшкі 135, 137. *голýшкі* 140.
соломáха 96, 103.
пóліўка 99. *пóлывка* 109.
Адзінкавыя: *ляме́шка* 134.

Карта № 356

КАША З ЯЧМЕННЫХ КРУП

№ 2092 «Я. н. крутая каша з ячменных круп: куцця, крупяная каша...»
Картаграфуюцца назвы крутой кашы з ячменных круп. Назвы *кáша, крупянáя кáша, крýпная кáша, густáя кáша, крутáя кáша, гýшча, гýшчаная кáша* адводзяцца ад картаграфавання, бо не адпавядаюць тэме карты (абазначаюць назвы крутой кашы, зваранай невядома з якіх круп, і назву кашы наогул).
Назва *гýста куття́* картаграфуецца як *кýцця́, грýца* як *груцанáя кáша, я́шная гýшча* — як *я́чная кáша.*
куцця́ 2, 5, 8а—11, 14, 15, 23—25, 27—29, 31, 33, 35—38, 40, 43, 45, 47, 49а, 60, 64, 66, 68—71, 73—75, 77, 79—87, 89, 99, 102, 103, 113, 115, 116, 118, 119, 121, 122, 124—126, 128—130, 133, 137, 139, 141. *куцья́* 101, 104—107, 112, 114, 135, 136, 138, 140. *куття́* 108, 109, 132. *гýста куття́* 90. *кутья* 117, 123.
куця́ 4, 49, 50, 51, 54, 55, 59, 61, 62, 65, 67, 93, 127. *кутя́* 94, 94а, 96—98. *куте́* 131.
я́чная кáша 109, 113, 142. *я́шныя кáша* 79, 80. *я́чна кáша* 95. *е́чная кáша* 92. *я́шная гýшча* 82.
ячмéнная кáша 43, 73, 91.
пярлóвая кáша 20, 70, 73, 76, 80.
панцакóвая кáша 2, 57. *с панцакý кáша* 25, 58.
панцáк 5, 20, 52а, 56, 57.
груцанáя кáша 27. *грýца* 54, 139.
Адзінкавыя: *рáдыніца* 40.
Адведзены: *кáша* 3, 5, 8, 13, 24, 26—28, 35, 39—42, 44, 51, 56, 68, 100, 115, 118, 119, 121, 122, 129, 137, 140. *крупянáя кáша* 1, 6, 8а, 12, 17—19, 21, 25а, 26, 46, 58, 62. *крупінáя кáша* 16, 83. *крупяныя кáша* 87. *крупя́ная кáша* 52. *крýпная кáша* 22.
густáя кáша 4, 7, 14, 29, 30, 32, 34, 48, 63, 69, 72, 85, 99, 110, 141. *гýста кáша* 90, 103. *крутáя кáша* 29, 78, 111, 116. *гýшча* 16, 77, 120а, 123, 124, 128, 141. *гушчáная кáша* 120.

Карта № 357

КІСЛАЯ ВАДКАЯ СТРАВА, ПАДКАЛОЧАНАЯ МУКОЙ

№ 2081 «Я. н. кіслая вадкая страва, падкалочаная мукой: квас, поліўка, юшка...»
Картаграфуюцца назвы поліўкі. Паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні. Назва *пóдліўка* картаграфуецца як *падліўка, пудкалóта* — як *паткалóтка, жýрка* — як *жур.*
пóліўка 1, 2, 5—17, 22—29, 32—36, 38—40, 43, 44, 57, 66, 67, 69, 73, 78, 79, 83, 84, 110, 129, 140. *пóляўка* 3, 19, 21.
падліўка 48, 135. *подліўка* 122. *пóдліўка* 75. *подлівка* 96, 113. *пудлівка* 108.
квас 31, 36, 41, 49а, 51, 54—66, 68, 70, 72, 77, 80, 92, 93, 94а, 95, 99—102, 106, 107, 111, 112, 114, 116—118, 120а, 122, 125, 127, 134.
юшка 7, 13, 14, 30, 31, 37, 46, 69, 74, 77, 79, 82, 83, 85, 87, 89, 107, 136, 140.
юшнік 4, 18.
паткалóтка 22, 47, 107. *пытколóтка* 101. *пудколóта* 97.
кіслýха 51, 52а, 123.
жур 103, 139. *жýрка* 18.
расóл 52, 53.
Адзінкавыя: *квáсак* 20. *заліўка* 81. *подбілка* 96а. *парышка* 98. *патрáўка* 104.
Адсутнасць назвы: 42, 45, 49, 50, 71 76, 86, 88, 90, 91, 94, 105, 109, 115, 119, 120, 121, 124, 126, 128, 130—133, 137, 138, 141, 142.

Карта № 358

ЖЫЖКА (вадкая частка стравы)

№ 2091 «Я. н. вадкая частка стравы: шчолак, юшка, жыжка...»
Картаграфуюцца назвы жыжкі. Паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні. Лексема *юшачка* картаграфуецца як *юшка, жыжачка* — як *жыжка, шчóлух, шчóлачка* — як *шчóлак, жыдзіш* — як *жыдзéль.*
юшка 1, 4—6, 8, 8а, 10, 11, 17, 29, 31—34, 39, 43, 44, 61—63, 67—71, 73, 75—78, 80, 81, 85, 90, 92—98, 103, 104, 106—109, 111—113, 115—142. *юшачка* 66, 82.
юха 101, 114.
жыжка 14, 17, 23, 36, 37, 40—44, 57, 79, 80, 83—87, 104, 107. *жышка* 3, 6, 7, 9, 15, 17, 21, 22, 24—27, 30, 35, 38, 41, 43, 44, 57, 58, 64, 74, 88, 89, 105, 110, 111. *жыжачка* 2.
шчóлак 28, 45—49а, 53—56, 59, 60, 62, 91, 99, 100, 102, 129. *шчóлък* 13, 15. *шчóлух* 4. *шчóлачка* 25.
шчалачóк 51, 52.
пóліўка 18, 20, 52а, 67, 72. *пóляўка* 19.
рéткае 65. *рідкэ* 96а. *ріткэ* 95.
жыдзéль 12. *жыдзіш* 16.

Карта № 359

ЮШКА (значэнне слова)

№ 2082 «У якім значэнні ўжываецца слова юшка: а) кроў, б) вадкая частка зваранай стравы, в) кіслая страва, г) кружок, якім закрываюць комін...»

Картаграфуецца семантыка слова. Словаўтваральныя варыянты гэтага ж слова пры картаграфаванні не ўлічаны. Калі гэтыя варыянты маюць тое ж значэнне, што і слова *юшка*, яны прыведзены ў спісе слоў.

'кроў' 8а, 9—11, 14, 17, 21, 28, 29—31, 41, 44, 45, 47—51, 54, 55, 57, 59, 67, 68 *(дам, што юшка з нóса пацячэ́)*, 73—76, 80, 83, 85—87, 89 (рэдк.), 90, 91 *(як далі́ пу нусóві, так і палі́лася юшка)*, 93, 94 *(аж юшка палÍласа)*, 95 (экспр.), 96, 98 *(юшкэю блэ́вся)*, 102, 103, 107, 113 (экспр.), 115, 116, 118—120, 127, 129, 132, 134, 135, 137, 139, 140.

юха ў гэтым жа значэнні 59, 68, 94а, 99, 104, 108, 114.

'вадкая частка зваранай стравы' 5—11, 13, 17, 28, 29, 31, 33, 34, 43, 44, 47, 61, 63—71, 73—78, 80, 81, 83, 90, 93, 94, 95, 96, 97—99, 102—104, 106—109, 111—114, 116—119, 122, 123, 125, 127—129, 132, 135, 137—140.

У гэтым жа значэнні *юха* 101.

'вадкая страва' 12, 15, 85, 87, 115, 141, 142.

'сок з ягад, садавіны' 17, 121.

'кіслая страва' 7, 14, 27 (з крыві), 30, (падкалочаная мукой), 31, 37, 46 *(з крыві́ вáрацъ свіня́чай)*, 47, 49а, 50 (з крыві вепрука), 51, 52 *(з свінóй крыві́)*, 52а *(люшка)*, 54, 59 *(кроў з пакры́шаным хлéбам*, устар.), 74, 75, 90, 91 *(звáраная кроў з дабáўкай бурачкóў, пятрýшкі, укрóпу)*, 93 (з крыві кабана), 102, 107.

У гэтым жа значэнні: 52 *юхá (кроў расцірáлі, хлéба крышы́лі, мукі́, квáсу, кóстка вáрыцца і залівáяш гэ́тым і павáрым)*, 49. 58 *юшнік*.

'вараная страва з свежай рыбы' 4, 6, 33, 35, 38, 39, 99, 127.

'булён' 110, 135 *(суп картапля́ны)*, 136—138 *(суп з бýльбы)*.

'вадкая страва з крыві, мяса' 6, 19, 35, 84, 85, 87, 115 *(рэ́дзенька звáрацъ, мукі́ затрýцъ)*, 141 *(звáраная мя́са з вáдой, цыбýляй без круп, макарóны)*, 142 *(вáдкая стрáва, вáрыцца з мя́сам, лíсцікамі, пéрцам, цыбýля з шалýпкамі)*.

'прыстасаванне, якім закрываюць комін' 3, 6, 8, 13, 16—18, 21, 24, 38, 40—44, 46, 53—56, 58—65, 67—77, 79—89, 91 *(в'юшка)*, 94 (даўн.) 96, 99, 100, 104, 105, 107, 110—113, 115—121, 123, 124, 126—129 *(уюшка)*, 134, 135 (нов.), 137, 139, 140, 142.

У гэтым жа значэнні ў варыянце *люшка* 5, 10, 11, 45, 47, 49, 52а, 57, 106.

Іншыя значэнні слова: 'лёк' 36. 'халадзец' 76, 133. 'злітая з варанай бульбы вада' 98. 'квас' 93. 'прыстасаванне для намотвання нітак' 123 *(юшка, што ніткі намáтваюць, з пáлак; як прадзéш, пéрва з цэ́ўкі намáтваеш на юшку)*. 'соплі' 128.

Карта № 360

КРУПНІК

№ 2083 «Я. н. суп з ячменных круп: крупнік, панцак, груца...»

Прыведзены назвы, якія абазначаюць страву з мелкіх ячных круп і буйных (пярловых). Паколькі ў матэрыялах няма паслядоўнага размеркавання, мы картаграфуем без азначэння (пярловы ці ячны). Назва *крупéнь* картаграфуецца як *крýпянь, крупэ́* — як *крýпы, ячмéнны суп, пярлóвы суп, сячóный суп, суп* — як *я́чны суп*. Адводзіцца ад картаграфавання назва *куццЯ́* 69, 73, 133, бо не адпавядае тэме карты.

крýпнік 19, 20, 23, 28, 31, 44, 45 *(з мелкіх круп)*, 47, 49а—52а, 54—58 (з дробных круп), 61—64, 66, 67, 70—72, 75, 77, 81, 82, 92 *(ёшны)*, 93, 94, 99, 104 *(я́чны)*, 102, 104—106, 110—113, 117 *(я́чны)*, 118, 119, 120а *(пярлóвы)*, 121, 125—128, 133 *(я́чны)*, 134, 135 *(я́чны)*, 137, 139—141. *крýпнык* 90, 94а, 95, 96 *(я́чный)*, 96а, 97, 103, 108, 109 *(я́чный)*, 132. *крýпныкъ* 98 *(éчны)*.

крупéня 1, 7—13, 15—17, 29, 30, 32, 34—40, 42—44, 74, 78—86, 88, 89, 118.

крýпянь 68, 69 (пярловы), 76. *крупéнь* 33.

крýпы 3—6, 8а, 24. *крупэ́* 53.

панцáк 2, 20, 21, 25, 26, 45 (з буйных круп), 46, 48—49а, 51 (з буйнейшых круп), 53, 54, 58—61, 65, 100. *пансáк* 18, 22. *пенцáк* 116.

грýца 21, 25а (з буйных круп), 26, 27 *(вáраная)*, 114 *(рэдкі суп з ячменнай крупой без бульбы)*. *грýца* 124.

гýшча 14, 115, 116, 120.

кулéш 93, 107, 117 (раней), 135 *(я́чны)*, 138 *(з ячменных круп, такі суп)*, 140.

я́чны суп 123, 135, 140, 142. *я́чный суп* 87. *суп з я́чных круп* 122. *я́шны суп* 82, 129. *ячмéнны суп* 125. *сячóный суп* 14. *пярлóвы суп* 128. *пярлóвый суп* 14. *парлóвы суп* 73 (цяпер), 104, 105. суп 130, 136.

Адзінкавыя: *пярлóўка* 8.

Адведзены: куццЯ́ 69, 73, 133.

Карта № 361

БУЛЬБЯНЫ СУП

№ 2084 «Я. н. суп з бульбы: булён, бульба, суп...»

Картаграфуюцца назвы супа з бульбы. Назвы *бульбя́ны суп, бýльбішны суп, бульбóвый суп, суп з бýльбы, картафля́ны суп, картóфельны суп, картóфляный суп, суп з картóпель, суп с крышянáмы* картаграфуюцца як *суп, крышáнкі, кры́шкі* — як *кры́шанка, рэзанкі* — як *рэ́занкі, шчалачóнкі* — як *шчóлакі, бýльба юшкай, бýльба з юшкай, юшкай картóплі, з юшкаю картóплі* — як *юшка, рэ́дкіе карчóхі* — як *рэ́дкая картóшка*.

булён 1—15, 17—32, 34, 37, 39, 43, 45—49а, 51—53, 57—71, 74, 80, 86 (нов.), 93, 111, 112, 117, 120а, 127 (нов.), 137, 139—142.

бýлён 90, 96, 97, 103, 107, 108. *бýлін* 98.

блён 54, 60.

суп 9, 29, 54, 82, 85, 98, 100, 103, 131, 132. *бульбя́ны суп* 76, 118, 119, 129. *бульбя́ный суп* 107. *бульбянэ́й суп* 16. *бýльбішны суп* 81. *бульбóвый суп* 87. *картафля́ны суп* 125. *кыртыфля́ный суп* 89. *суп картапля́ны* 135. *суп картóпляны* 140. *суп картóфельны* 104. *картóфляный суп* 91. *суп з бýльбы* 40, 126, 130. *суп з картóпель* 92. *суп с крышянáмы* 96.

крышаны́ 66, 72, 74, 94а, 95, 101—103, 105, 106, 108—110, 114, 127, 132, 133, 140.

кры́шанка 124, 125. *крышáнкі* 111. *кры́шкі* 115.

пахлёпка 16, 110. *похлёбка* 95.

рэ́занкі 113. *рэзанкі* 134.

шчóлакі 55, 56, 99. *шчалачóнкі* 50.

юшка 119, 135—138. *бýльба юшкай* 76, 118. *бýльба юшкаю* 121. *бýльба з юшкай* 33. *юшкай картóплі* 120. *з юшкаю картóплі* 122.

жы́дкая бýльба 36, 44, 73, 75, 77—79, 81, 82, 84, 86, 123, 124, 128.

рэ́дкая картóшка 116. *рéдкая картóшка* 120. *рэ́дкіе карчóхі* 94. *бýльба* 35, 38, 41—43, 83, 88, 119.

Адзінкавыя: *прасéл* 23. *картафля́нка* 104. *пóліўка* 111.

Карта № 362

ГУСТАЯ КАША

№ 2093 «Я. н. занадта густая каша: загустая, тугая, крутая...»

Картаграфуюцца назвы занадта густой кашы. Назвы *дýжа густáя, нáтта густáя, вéльмі густáя, мóцна густáя* картаграфуюцца як *густáя, нáтто гýста* — як *гýстая, занáдто густáя* — як *загустáя, крýта, вéльмі крутáя* — як *крутáя*.

густáя 1—4, 7, 8а, 10, 14, 22, 23, 25а—27, 29, 30, 32, 33, 35, 39, 43, 46, 48, 49а, 50, 52а, 56—58, 63, 65, 66, 69, 72, 83—85, 87, 93, 94, 99, 100, 102, 104, 105, 110—112, 115, 120, 122, 127, 133, 134, 141. *густá* 114, 137, 140. *дýжа густáя* 6, 11, 16, 34. *нáтта густáя* 25, 99. *вéльмі густáя* 72. *вéльмо густáя* 49. *мóцно густáя* 94.

гу́стая 54, 101, 107, 113, 131. *гу́ста* 91, 94а, 97, 98, 103, 132. *на́тто гу́ста* 132.
заґуста́я 19, 20, 21, 45, 46, 51, 59—61, 94, 113. *зана́дто густа́я* 96а. *зана́тто густа́я* 62.
загу́ста 24, 92, 95, 96, 103, 108, 109.
ґэ́нстая 18, 52.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *перагу́шчаная* (каша) 8. *гусце́ль* 8а. *гу́шча* 123.
крута́я 12, 13, 15, 17, 29, 31, 35, 37, 38, 40—42, 44, 50, 54, 55, 57, 59, 62, 67—71, 73—83, 85, 86, 89, 95, 102, 103, 106—109, 111, 113, 116, 118, 119, 121—130, 134—136, 139, 140, 142. *крута́* 138. *кру́та* 96, 98. *ве́льмі крута́я* 111.
туга́я 28, 36, 47, 53, 54, 63, 64, 117.
крэ́пкая 9. *кре́пкая* 5.
суха́я 2, 5, 75, 90.
Назвы з коранем *-сып-*: *рассы́пчастая* 75. *рассы́пчыстыя* 35. *рассы́пчатая* 9. *россыпна́я* 90. *рассыпа́еецца* 134. *россіпа́еецца* 113. *россы́паіцця* 95.
Адзінкавыя: *цвёрдая* 54.

Карта № 363

ВЕРАШЧАКА

№ 2094 «Я. н. мачанка, прыгатаваная з дамешкай малака і мукі: верашчака, мачанка, муртушка...»
Картаграфуюцца назвы верашчакі. Паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні. Назвы *вмача́нка, умоча́нка* картаграфуюцца як *мача́нка, мыка́нне* — як *мача́нне, памачу́шка* — як *пама́чка, вiршча́ка, вiшчэра́ка, вярашча́йка* — як *верашча́ка, подліва* — як *падлі́ўка.* У значэнні *верашча́ка* ўжываецца назва *куле́ш.*
мача́нка 3, 18, 22, 27, 28, 36, 46, 47, 49, 49а, 62, 63, 65, 67—69, 72, 99, 100, 104 (трад.), 105, 111, 112, 115—117, 120, 121, 123, 126, 127. *мъча́нка* 5. *мыча́нка* 29, 43. *моча́нка* 102, 106. *вмача́нка* 95. *умоча́нка* 103.
мака́нка 8, 10, 11.
мака́чка 1, 4. *мыка́чка* 7.
мача́нне 30, 31, 57, 71, 101. *мача́ння* 33, 66, 72, 75. *мача́ня* 59. *моча́нье* 107, 140. *мыка́нне* 15.
пама́чка 2, 6. *памачу́шка* 52а.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *макі́ла* 13. *мача́ка* 26. *аммача́йка* 54. *мача́йло* 117.
верашча́ка 19—21, 23, 48, 52, 53, 54, 57—59, 61, 62, 64, 69, 70, 79, 104 (устар.), 111, 137. *веръшча́ка* 17. *верэшча́ка* 114, 136. *вірашча́ка* 24—25а. *вірышча́ка* 35. *віршча́ка* 34. *вішчэра́ка* 133. *вэрашча́ка* 137. *вэрэшча́ка* 138. *вяраща́ка* 56, 60. *вяршча́ка* 18. *вярашча́йка* 55.
праже́ніна 15. *пріже́ніна* 39. *прыжэ́ніна* 19. *пряже́ніна* 132.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *пражо́нка* 9. *прэ́жэло* 98.
Утварэнні з коранем *кало́т/кала́т: падкало́тка* 70. *паткало́тка* 110, 112. *прыкалатка* 31.
патра́ўка 118, 139, 141.
куле́ш 37, 40, 42, 77, 86.
падлі́ўка 125, 135. *подлі́ўка* 118 (нов.). *по̂длі́ўка* 134. *подлі́ва* 129 (нов.).
пудлі́вок 96а. *пудлы́вок* 109.
полі́ўка 73. *полі́вка* 91.
клю́цкі 94, 97 *(там мука, сало, мнясо).*
Адзінкавыя: *балта́нка* 104. *колоту́ха* 113. *верэ́кша* 120а.
Адсутнасць назвы: 8а, 12, 16, 38, 41, 44, 45, 50, 51, 76, 78, 80—85, 87—90, 92, 93, 94а, 96, 108, 119, 122, 124, 125, 128, 130—132, 142.

Карта № 364

ЯЕЧНЯ

№ 2095 «Я. н. яечня: яешня, глазкі, бельмачы...»
Картаграфуюцца назвы яечні. Паказаны словаўтваральныя і фанетычныя адрозненні. Назва *е́чніца* картаграфуецца як *я́ечніца.*
я́ечня 3, 4, 15, 19, 22, 46, 52, 53, 58, 62, 63, 65, 91, 94а, 96а, 101, 104, 106, 108, 109, 111, 112, 120а, 122, 132, 133, 141, 142. *ее́чня* 94, 102, 107, 113, 114, 129, 134. *ее́чна* 98. *іе́чня* 90, 93, 96, 103, 131. *йіе́чня* 97. *йійе́чня* 95.
я́ешня 1, 2, 5—8а, 10, 11, 13, 14, 21, 23—25а, 27—44, 47—50, 52а, 54, 55, 57, 59—61, 64, 66—89, 110, 111, 115—120, 121, 123, 124, 127, 128, 130, 135, 137—140. *ее́шня* 92, 114, 126, 136. *іе́шня* 12, 16, 32, 39.
я́ішня 39.
я́ечніца 18, 20. *я́ечныца* 96а, 109. *е́чніца* 102.
я́ешніца 54.
я́ічніца 9, 125.
я́ішніца 17, 73. *я́ішныца* 96.

Карта № 365

ЯЕЧНЯ З ДАМЕШКАЙ МАЛАКА І МУКІ

№ 2096 «Я. н. прыгатаваная з дамешкай малака і мукі: мурцоўка, разбіваная яечня, грыбок...»
Картаграфуюцца назвы не звычайнай яечні, а яечні, прыгатаванай такім спосабам, калі да ўзбітых яец дабаўляецца малако і мука.
Паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні. Назва *грыпке́* картаграфуецца як *грыбо́к, баўту́шка* — як *баўту́ха, балта́нка* — як *бо́ўтанка, рызбыўта́ныя я́ешня, я́ешня боўта́ная, я́ешня буўта́шчыя* — як *я́ечня разбо́ўтаная, драчо́на* — як *драчо́ніна, калату́шка, паткалату́ха* — як *калату́ха, падкалочана я́ешня* — як *я́ечня раскало́чаная, я́ішня (я́ечніца) разбіва́ная* — як *я́ечня разбіва́ная, я́ешня мало́чная, ее́чня молоча́на, я́ешня на малацэ́* — як *я́ечня з малако́м, я́ічніца з муко́й* — як *я́ешня з муко́й, басу́шка* — як *я́ешня бо́сая.*
Не картаграфуецца назва *я́ечня (я́ешня, я́ішня),* таму што на яе ёсць асобная карта. Матэрыялы прыведзены ў індэксе да карты № 364.
грыбо́к 3, 8, 17, 31, 35, 43, 54, 56, 57, 80, 81, 104, 116, 124, 125, 128, 129, 137, 140—142. *грібо́к* 32, 33. *грыпке́* 64.
баўту́ха 25, 25а, 30, 57, 85, 127. *балту́ха* 54. *баўту́шка* 27.
бо́ўтанка 26, 75. *балта́нка* 54.
я́ечня разбо́ўтаная 101, 104, 106, 120а, 129. *ее́чня разбо́ўтаная* 134. *я́ешня разбо́ўтаная* 14, 28, 47, 59, 64, 72, 74, 75, 85, 88, 118, 119, 123, 124, 128, 140. *ее́шня разбо́ўтаная* 126. *рызбыўта́ныя я́ешня* 87, 89. *розбо́ўтана ее́чня* 102. *розбо́втана іе́чня* (рэдк.) 96. *я́ешня бо́ўтаная* 69. *я́ешня буўта́шчыя* 84, 85.
драчо́ніна 13—15. *драчо́на* 86.
калату́ха 38, 82. *калату́шка* 6. *паткалату́ха* 52.
я́ечня раскало́чаная 37, 80. *роскало́чана йіе́чня* 97. *роскало́чона іе́чня* 103. *роскало́тёна я́ечня* 108. *падкало́чана я́ешня* 48.
чачо́ха 41, 42, 78.
куле́ш 74, 77, 128.
я́ечня разбіва́ная 4, 19, 62, 99, 122. *ее́чня разбіва́ная* 134. *я́ешня разбіва́ная* 2, 24, 29, 47, 51, 117, 127. *я́ішніца разбіва́ная* 17. *я́йка разбіва́ныя* 51. *я́йкі разбіва́ныя* 58. *я́ешня разбіва́на* 120. *я́ечніца разбіва́на* 20. *ее́чня розбіва́на* 107.
я́ечня розбы́та 109, 132. *ее́чня рузбэ́та* 98. *я́ешня разбі́та* 135, 137.
я́ечня з малако́м 62, 67. *я́ечня з молоко́м* 96. *іе́чня з молоко́м* 90. *ее́чня молоча́на* 107. *я́ешня з малако́м* 55, 73. *я́ешня на малацэ́* 10, 11, 21. *я́ешня мало́чная* 33.
я́ешня з мукой 7, 35, 73. *я́ешня з муко́ю* 140. *іе́чня з муко́ю* 96. *я́ічніца з муко́й* 9.
я́ечня бо́сая 115, 118. *бо́съя я́ешня* 5. *басу́шка* 5.

яешня тоўстая 37, 123.
яечня розмішана 91. *розмішана іечня* 96. *размешаная яешня* 31. *размешанъя яешня* 33. *розмешана еешня* 114.
Адзінкавыя: *блін* 1. *амлет* 8. *мачанка з яйца з малаком* 18. *калбочаная яечня* 45. *лясавая каша* 60. *бабка* 79. *коломага* 102. *коўбаса разбоўтаная* 106. *яечніца* 109. *мачанка* 111. *хармушка* 119. *тамлет* 131. *марцоўка* 139.

Карта № 366

РАЗБІВАЦЬ ЯЕЧНЮ

№ 2096 «Яечню разбіваць, боўтаць, калбоціць...»
Картаграфуюцца варыянты дзеяслова разбіваць. Пры картаграфаванні дзеясловаў граматычныя формы не бяруцца пад увагу.
разбіваць 4, 32, 45, 54, 57, 62, 67, 73, 75, 98, 104, 114, 118, 120, 121, 122, 127, 132, 135, 140. *розбываці* 96а. *розбіваць* 134. *разбіваюць* 10, 11, 16, 28, 29, 49а, 70. *разбіць* 13, 40, 100. *розбыты* 94а, 103, 108, 109. *розбіць* 136.
калаціць 38, 47, 81, 82. *закалаціць* 25, 125. *раскалачваць* 37. *раскалаціць* 36, 63, 78, 80, 94, 108. *ръскылаціць* 43, 44. *роскολοтыты* 94а, 95, 97, 103. *росколоціць* 102, 113.
боўтаць 26, 28, 48, 64, 74, 101, 104, 118, 122, 124. *разбоўтаць* 17, 25а, 46, 55, 65, 69, 71, 120а, 123.
баўтаць 75, 83—86, 128, 129. *забаўтаць* 95. *разбаўтаць* 27, 42, 59, 68, 76, 87, 89, 105, 119, 124. *разбуўтаць* 14, 34. *розбоўтаць* 140.
калбаціць 58. *раскалбаціць* 58. *раскалбоцяць* 52а.
размешваць 114. *размяшаць* 110. *размішаць* 32, 34. *розмішаты* 91.
Адзінкавыя: *паткалатаць* 52. *расцерці* 69. *рострыпаты* 90.

Карта № 367

КІСЕЛЬ З АЎСЯНАЙ МУКІ

№ 2097 «Што вараць з аўсянай мукі: кісель, жур...»
Картаграфуюцца назвы аўсянага кісялю. Лексема *журышка* картаграфуецца як *журыха*.
кісель 1—36, 38, 40—66, 68—76, 78—81, 83, 84, 86—89, 93, 94, 97—102, 104—107, 110—113, 115—117, 120—130, 134, 136, 138—142. *кісіль* 131. *кісыль* 91. *кысіль* 94а — 96а, 98, 103, 108. 109, 132. *кысыль* 90, 97.
жур 1, 8, 12, 13, 15—17, 23, 37, 47, 50, 54, 57, 58, 63—67, 69, 71, 72, 76, 77, 82, 90, 92, 94—96, 101—105, 107, 108, 110—112, 114—118, 119, 121, 128, 135, 137, 140—142. *джур* 109. *дзюр* 133.
журыха 7. *журышка* 15.
Адзінкавыя: *талакно* 9. *поліўка* 39. *аўсянка* 85. *мамалыга* 86.

Карта № 368

ЖУР (значэнне слова)

№ 2099 «Што абазначае слова жур: а) аўсяны кісель, б) рэдкі кісель, в) сок з журавін, г) кіслая вадкасць з аўсянай мукі...» Жур: а) ставіць гатаваць, варыць, б) цiснуць...»
Картаграфуюцца адказы на першую частку пытання —« Што абазначае слова жур». Адведзены ад картаграфавання словаўтваральныя варыянты ад *жур* — *журка* і *журок*.
'аўсяны кісель' 7, 14, 15, 17, 29, 31, 37, 48, 50, 54, 59 (устар.), 61, 63, 64, 71, 83, 103, 104, 112, 114, 118, 119, 120а, 122, 123, 135, 137, 139, 140, 141.
'рэдкі кісель' 1, 6, 8, 12, 13, 16, 24, 27, 46, 52а, 53, 54, 57, 58, 61, 65—72, 76, 77, 82, 83, 85, 90—92, 94—96а, 101—103, 105, 107, 113, 116—118, 121, 126—128, 132, 138, 140.
'кіслая вадкасць з аўсянай мукі' 8, 12, 16, 50, 54, 88, 104, 114, 119, 127, 132, 133, 137, 140, 142.
'вараны квас з кіслай жытняй рошчыны' 20, 45, 49, 49а, 78.
'поліўка' 19, 21, 23.
'сок з журавін' 125, 136.
Іншыя значэнні: 'страва з расолу квашаных буракоў' 3. 'гнаявая жыжа' 44. 'рэдзенькі кулеш' 51. 'кіслая страва з салёных агуркоў' 52.
Адведзены: *журка — кроў, жытняя мука, а хто хлеб крышыць, вараць мясны расол, а потым залiваюць кроў з мукой* 22. *журок — навар ад мяса, рыбы, вадкая частка стравы (жыжка)* 25.

Карта № 369

ЦЭД

№ 2098 «Я. н. адцэджаная на рэшаце рошчына з аўсянай мукі, з якой вараць кісель: цэд, цэт...»
Картаграфуюцца назвы цэду. Лексемы *малако, аўсяная малако* картаграфуюцца тым жа знакам, што і *кісялёвае малако, кысылыця* — як *кісялёвіны*. Адводзяцца ад картаграфавання назвы *кісель, асцюлькі, жом, шкробкі, выжымкі, жужэль, вычавкы*, бо яны не адпавядаюць тэме карты.
цэд 6, 10, 11, 17, 28, 36, 37, 43, 57, 59, 60, 67, 70, 75, 83, 85, 104, 106, 114, 117, 120, 120а, 12—124, 131, 133, 140—142. *цед* 41, 42. *цід* 108. *цод* 89. *цыд* 102. *цэт* 1—4, 7—9, 14, 16, 18—21, 24—25а, 29, 31, 35, 43, 49, 49а, 52а, 54, 58, 61, 62, 66, 68, 69, 71, 72, 74, 76, 83, 105, 110, 111, 138, 141. *цет* 13, 15, 22, 23, 26, 27, 30, 32, 63—65.
цеж 83, 107, 136.
мел 132. *міл* 109.
кісялёвае малако 51. *кісялёва малако* 52. *малако* 118. *аўсяная малако* 77.
кісялёвіны 94. *кысылыця* 96а.
рошчына 46, 47, 94а, 95, 97, 126, 135.
Адзінкавыя: *воцыд* 44. *жур* 45. *тісто* 98. *юшка* 125.
Адсутнасць назвы: 5, 12, 33, 34, 39, 40, 48, 50, 55, 56, 73, 80—82, 86—88, 90—93, 100, 101, 112, 115, 127—130, 134, 137, 139.
Адведзены: *кісель* 8а, 78, 79, 87. *асцюлькі* 88. *жом* 99. *жужэль* 101. *шкробкі* 113. *вужымкі* 116. *выжымкы* 96. *выжымкі* 121. *вычавкы* 103.

Карта № 370

ПРЫГАРКІ

№ 2102 «Я. н. падгарэўшыя часткі варанай бульбы: прыгаркі, гарэлікі...»
На карце адлюстраваны назвы прыгаркаў. Паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні. Назоўнікі адзіночнага ліку (жаночага і мужчынскага роду) картаграфуюцца як назоўнікі множнага ліку. Назва *агаркі* картаграфуецца як *абгаркі, гарэлкі* — як *гарэлікі, прігорілы картоплы* — як *прыгарэлая картошка, смалінкі, смалёнка* — як *смалянкы, прыгарачкі* — як *прыгаркі*.
прыгаркі 5, 23—25а, 27, 28, 30, 36, 37, 40, 43, 45, 47, 49, 50, 54—57, 59, 61—65, 67—70, 73—75, 80—82, 91, 93, 94, 99, 102, 104—107, 110—112, 115, 118, 119, 123, 125, 126, 128, 129, 135—138, 140, 142. *прігарькі* 44, 83, 86, 113, 134. *прыгъркі* 41. *прыгыркі* 78. *прыгарькі* 117. *прыгаркы* 97, 103, 132. *прыгарка* 38, 42, 66, 109, 130. *прыгарак* 48. *прыгарък* 15. *прагарак* 58. *прігарък* 13. *прыгарачкі* 46.
прігары 134. *прыгар* 90.
падгаркі 10, 11. *пъдгаркі* 41. *пыдгаркі* 85. *пъдгарък* 8а.

пігáркі 67, 93, 94, 100, 121, 135. *пыгáркы* 96. *пыгáрка* 95, 133.
абгáркі 1, 2, 3, 18, 22. *агáркі* 6, 21.
згáркі 99. *згáрке* 98.
гарэ́лікі 29, 31, 35, 59, 71, 72, 75—77, 114—116, 118, 120, 120а, 122, 124, 127, 137, 139, 140, 142. *гарéлікі* 16, 17, 26, 34, 44. *горэ́лікі* 101, 102. *гарэ́лкі* 135.
погорілцы 94а. *погорілэц* 108.
гарэ́лая бýльба 7, 8, 9. *гарéлыя бýльба* 85.
прыгарéлъя картóшка 12. *прыгорíла бýльба* 109. *прíгорілы картóплы* 96.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *абгáраш* 4. *пыдгарéлыя картóшка* 87. *прыгáрці* 98. *смогорэ́лікі* 102. *горэля́кі* 114. *гарэ́льцы* 133. *загáранікі* 141.
пéнкі 14, 32, 84, 123. *пéнка* 89.
асмáлкі 49а, 51, 54, 60.
смалянкí 92. *смалінкі* 53. *смалёнка* 67.
Адзінкавыя: *сухáркі* 19. *запякáнкі* 20. *шкарýпка* 33. *піражкí* 79. *кóркі* 81. *смалюхí* 90.

Карта № 371

БУЛЬБЯНАЯ КАША

№ 2104 «Я. н. таўчоная каша з бульбы: таўчонка, камы, таўканіца, таўкеня...»
На карце паказаны лексічныя, словаўтваральныя, акцэнталагічныя і складаныя назвы кашы з таўчонай бульбы. Ад картаграфавання адведзена лексема *пюрэ́*, якая з'яўляецца ў гаворках новым запазычаннем з літаратурнай мовы. Пры картаграфаванні ўлічвалася і назва стравы, якая рабілася з таўчонай бульбы з дабаўленнем бобу або гароху (пп. 9, 10, 11).
Як *бульбя́ная кáша* картаграфуюцца *бульбóва кáша* (109 п.), *бульмéнная кáша* (68), *картафля́ная кáша* (9, 57, 59, 63, 69, 71, 111). *картапля́ная* (50, 70, 105, 102), як *таўканíца — туўкавíца* (83), як *таўчóная кáша — тóўчана кáша* (46, 134). Як *камякí* картаграфуецца *камакí (комáкі)*, 72, 112, 115—117, 136), як *токмачí — томочí* (96а), як *таўканíца — таўчаніца* (45).
кáша 5, 8, 12, 13 (з бульбы), 15, 25а, 27, 38 (запраўленая салам), 47, 48, 49а, 52, 52а, (з бульбы), 53, 54, 58, 62, 118, 122.
кáша бульбя́ная 14, 18, 20, 26, 29, 33, 76, 111, 119. *кáша бульбянá*я 4, 19, 21, 22, 24, 124. *кáша бульбінáя* 7, 8а, 10, 11, 34. *кáша булбя́ная* 18. *бульбя́на кáша* 121. *бульбóва кáша* 109. *бульмéнная кáша* 68. *картафля́ная кáша* 9, 57, 59, 63, 69, 71. *картафля́на кáша* 111. *картапля́на кáша* 50, 70, 105. *кортопля́на кáша* 102 (трад., часцей).
таўчóная кáша 1, 49. *тóўчана кáша* 46, 134.
камы́ 2—4, 6, 16, 17, 23, 25, 28, 30—32, 35, 37, 38 (з канаплямі), 39, 40, 42, 44, 74—78. 80, 81, 84, 88, 126, 127. *камы́* 9 *(картóшка вáраная + боб)*, 10 *(з бобу, гароху і бульбы)*, 11 *(з бульбы, гароху або бобу)*. *камý* 141, 142. *камá* 76 (трад.).
ком 53, 54.
камякí 67, 71, 77, 99, 100, 106, 110. *камакí* 72, 112, 115, 116. *комякí* 107, 135, 139.
камьякí 99. *комнякí* 101. *комакí* 117, 136. *камякé* 60, 61, 64, 65. *камякê* 66.
камя́к 55, 56, 62, 104.
кóўма 137.
таўчóнка 36, 41, 42, 85, 118, 125, 128, 129.
тóўчанка 82, 125, 129, 130.
таўчанíца 45.
тоўканíца 51, 93, 94. *тъўканíца* 73. *товканы́ца* 103, 108, 132. *товканы́ця* 90, 91, 97. *товканíця* 92. *тувканэ́ця* 98 (рэдка, нов.). *товканы́цы* 96. *товканы́ці* 96. *таўчаніца* 45.
таўкéня 85. *товкэ́ня* 94а. *товчэ́ня* 95.
томочí 96а. *токмачí* 131. *тукмачí* 98.
густáя бýльба 82, 87, 89 (рэдка).
Адзінкавыя варыянты з коранем *-таўк-*: *тóвча* 113. *таўчэ́нік* 138. *таўкуны́* 140.
тóўчаная бýльба 81, 86, 128, 129, 134. *тóўчънъя бýльба* 41. *бýльба тóўчыныя* 43, 44, 79, 87. *тóўчана картóпля* 102.
Адзінкавыя: *картапля́нка* 102, 114. *талмачáнка* 118. *тóпчанка* 123. *бульб'я́нка* 134. *тóптанка* 142.
Адведзены: *пюрэ́* 35 (нов.), 40 (цяпер.), 80 (нов.), *пірó* 69 *(называюць цяпер па-ваéннаму)*.

Карта № 372

ДРАЦЬ БУЛЬБУ

№ 2108 «Бульбу на бабку, бліны трэба церці, драць, таркаваць...»
Пры картаграфаванні граматычная форма слова не ўлічваецца.
драць 1, 5, 6, 8а — 11, 15, 21, 25а — 27, 29—44, 50, 52а — 54, 56—61, 63—65, 67—70, 73—76, 78—89, 100, 112, 116—121, 123—130, 135, 138, 139. *надрáць* 66.
дзéрці 8а, 25, 28, 53, 54, 77, 115, 122.
дзёрці 23, 24. *здзёрці* 2. *здзёрць* 4. *надзёрць* 8.
цéрці 7, 9, 13, 29, 43, 45, 46, 48, 51, 55, 62, 93, 99, 102, 104, 114, 117, 128, 137, 140—142. *церць* 12, 16, 17, 47, 49, 49а, 85, 125, 128, 136. *церéць* 14. *тэ́рты* 90—92, 94а — 96а, 103, 108, 109, 131, 132. *тэ́ртэ* 98. *тэ́рті* 94. *тэ́рці* 133. *натэ́рты* 97.
таркавáць 4, 18, 20, 22, 57 (польск.), 67, 71, 72, 105, 110, 111. *тарковáць* 113. *тарковáці* 107. *таркавáц* 3. *торковáць* 106.
Адзінкавыя лексемы з коранем *-тарк-*: *тáрчат* 101. *тарчы́ць* 14. *тáрыць* 53.
шаравáць 52, 52а (радзей).

Карта № 373

ТАРКА

№ 2109 «Я. н. тарка: цёрка, драчка, тарка...»
На карце паказаны лексічныя і словаўтваральныя варыянты назвы таркі.
тáрка 1, 2 (даўн.), 3, 4, 6 (цяпер), 7, 8 (трад.), 8а — 20, 22, 23, 25а — 27, 29, 31, 45—62, 64—69, 71, 72, 75, 77 (сучасн.), 78, 80—83, 85, 94а, 99—101, 104—107, 110—113, 115—117, 119, 121, 122, 124, 126—128, 135—137, 139.
дрáчка 2 (сучасн.), 5, 6 (даўн.), 25, 28, 30, 32—44, 70, 73, 74, 76, 79, 81 (трад.), 83—89, 118, 120, 123—125, 128—130.
дрáка 21, 24.
дзёрка 54.
цёрка 8 (сучасн.), 29, 43, 71, 75, 77, 81, 83, 85, 87, 124 (нов.), 125, 140. *тíрка* 95. *тёрка* 133.
цёртка 114. *цéртка* 93, 102, 138, 141, 142. *тéртка* 134. *тэ́ртка* 90—92, 94, 98, 103, 108, 109, 131, 132.
тыртýшка 96. *тэртýшка* 96а, 97.

Карта № 374

БАБКА (страва)

№ 2110 «Я. н. бабка з бульбы: таркаванка, дранка, гугель, бабка, цяртуха...»
Картаграфуюцца лексічныя і словаўтваральныя варыянты назвы ежы з дранай бульбы. Адведзены ад картаграфавання лексемы *драчóнікі* і *дрáчыкі* ў 36 і 38 пп. (так хутчэй за ўсё называюць аладкі з бульбы, а не бабку), а таксама *мья́ліца* ў 93 п.
бáбка 14, 28, 37, 40, 41, 45, 47, 48, 61—63, 65, 67, 75, 77, 79—82, 84, 85, 87, 89, 91, 93, 96а, 97, 101, 102, 104, 106, 107 *(таркавáна)*, 109, 114, 116, 117, 119 *(з бýльбы)*, 120, 121 *(дрáная)*, 123—128, 129 *(дрáная)*, 130—136, 137 *(картапля́на)*, 138—142. *бáпка* 7, 8, 9, 11 (нов.), 15—22, 29—35, 39, 43, 44, 46 *(бульбянáя, кар-*

тафляна), 50, 54—56, 66 *(драная)*, 68—71, 74, 76, 83, 88, 90, 94—96, 98, 100, 103, 108, 112, 115 *(картапляна)*, 118. *бапку пякуць* 52.

баба 94 (часцей), 94а, 99, 122.

дранка 7, 20, 26, 42, 44, 52а — 54, 57—61, 62, 63, 64, 67, 72, 73, 78, 81, 83, 84 (рэдка), 85—87. *дранька* 59.

драчка 49, 87.

дзяронка 10, 11.

Адзінкавыя назвы з коранем *-дзер-*: *дзяронік* 4. *дзёрка* 19.

таркованка 72, 110, 111.

каша 12, 23, 113.

драная каша 1 (цяпер), 2, 6, 9, 25 (цяпер), 25а, 27, 33. *каша дранъя* 5, 8а. *дзёртая каша* 24. *дзёртыя каша* 35.

таркаваная каша 2, 3. *таркована каша* 105.

цёртъя каша 13.

мядзьвець 27 *(каша драная, але у нас ўсе кажуць мядзьвець)*. *вядзьмець* 25 (трад.).

Адзінкавыя: *ґуґіль* 1 (даўней). *ґуґель* 134. *цяртуха* 12. *картофля церта* 51. *чачоха* 75. *гопа* 105.

Адведзены: *драчонікі* 36. *драчыкі* 38. *мъяліца* 93.

Карта № 375

ДРАНІКІ

№ 2111 «Я. н. бліны з цёртай бульбы: дранікі, драчонікі, дзярбонікі, картаплянікі...»

Картаграфуюцца карані слоў, якія называюць бліны (аладкі) з бульбы. На карце паказаны як лексемы (карані назоўнікаў), так і наяўнасць азначальных слоў. Заўвагі аб ужыванні і значэнні лексем прыводзяцца ў спісе пасля нумара населенага пункта. Не картаграфаваўся адказ у 113 п.: *пірогі картопляныі*. Тут няясна аб якой рэаліі (страве) ідзе размова. Па той жа прычыне не картаграфуецца адказ у 103 п. *чурэкы, чурэхы*. Адным знакам картаграфуюцца *дран- (ікі), дзяр- (онікі), драч-(ы)* і адным знакам *алад-(кі), лад-(кі), аглад-(кі)*. Як *блін-(ы)* картаграфуюцца *млін-(ы)*.

дранікі 2, 4, 5, 7, 8—9, 14, 15, 21, 25, 25а. 31 *(бульбяныя)*, 42—44, 57, 63 *(дранікі — гэта латкі, а бліны бальшыя)*, 63, 65, 67, 71—77, 79, 81—85, 86, 88, 89, 102, 104, 112 (радзей), 116, 118—122, 126—130, 134, 135 (нов.), 136, 137. 141, 142. *дранікі, дранік* 1, 8, 68. *дранкі* 54. *драннікі* 124. *драчонікі* 28, 30, 34, 35, 40—42, 75, 78, 81, 82, 140. *драчонік* 123. *драчанікі* 37. *драчоны* (звычайна вялікія, тоўстыя) 79, 87, 129. *драчонкі* 125. *драчы* 37, 80, 83, 85, 140, 141. *дзяронікі* 10, 11, 15, 33. *дзеруны* 136. *дэруны* 131.

бульбянікі 26, 28, 39, 47, 52а, 87, 107, 134. *бульбовнікэ* 98 (рэд.).

картафлянікі 17, 105, 138. *кыртыфлянікі* 85. *картафлянкі* 46 *(картафлянка)*, 61. *картфляньке* 54. *картаплянікі* 50, 55, 62, 64, 110, 111, 112. *картоплянікі* 114, 117. *картопляныкы* 108. *картоплянцы* 103 *(картоплянец)*.

бліны 3, 23, 52. *блінэ* 48, 100. *блінцы* 49а *(картафляныя)*, 106. *блінцэ* 49. *мліны* 94а. *млынці, млынэц* 103.

бульбяныя бліны 18—20, 58. *блін бульбяны* 36. *бульбяные блінцэ* 133. *картафляныя бліны* 51, 59, 69. *картапляныя бліны* 115. *картапляные бліны* 135. *картопляны бліны* 95, 96а, 101. *картапляныя блінэ* 66. *блінэ картапляны* 99. *мліны картопляные* 140. *млінці бульбаныі* 132 *(на всю сковородь)*. *картопляны млынці* 108. *таркаваныя бліны* 2, 20. *тарчыныі бліны* 13. *драныя бліны* 2, 6, 8а, 29, 38, 69, 75, 89. *драныя блінэ* 53. *блін драны* 36. *бліны дзёртыя* 4 *(а тоўсты блін з салам — какорка)*, 24. *бліны цёртыі* 12.

алаткі 22. *оладкі* 91, 114. *олаткі* 113. *латкі* 36. *агладка* 45. *(малы блін, у нядзелю пячэм аглаткі картапляныя, а калі блінэ)*.

алаткі картафляныя 56. *оладкы картофляны* 97, 132 *(малыі)*, *олаткы картофляны* 96. *картапляныя алаткі* 60. *картапляныя ладкі* 135. *аглаткі картафляныя* 46. *оглаткі (картопляны і мучныі)* 90, 94 *(огладок)*. *аглаткі з бапкі* 93.

Адзінкавыя: *таркаванікі* 2. *ціртукі* 16. *пляцкі* 59. *пляцкы з картопель* 92. *пудпалкэ* 98. *картаплянцы* 103. *бэцы, пычонкы* 131. *чурэкы* 103 (рэдк.) — з'явілася ў 20-я гады; *чурэхы, чурэх* (рэдк.). *пірогі картопляныі* 113.

Карта № 376

СКРЭБЦІ (маладую бульбу)

№ 2113 «Што трэба рабіць з маладой бульбай, каб зняць з яе лупіны: чысціць, скрабці, скрэбці, скабліць...»

На карце паказаны лексічныя супрацьпастаўленні назвы працэсу ачысткі маладой бульбы ад лупін, акрамя таго, адлюстраваны характар першага зычнага ў словах з коранем *-скр- (скрэбсці — шкрэбсці)*, а таксама націск. Фанетычны склад слова і граматычная форма[1] пры картаграфаванні не ўлічаны. Гэтыя дадзеныя можна знайсці ў спісе да карты. У спісе прыведзены заўвагі аб ужыванні слова.

У 48 і 64 пп. знак пастаўлены з улікам адказаў на пытанне № 2114 (гл. карту № 377) *калі бульба маладая, дык яе скрабуць, а калі старая, то абіраюць картофлю* (48); *у старой стругаюць, у маладой — скрэпці* (64). Як *скабліць* картаграфуецца *шкабліць* (130 п.).

скрабці 59, 61, 104, 110, 135. *скрапці* 50—52, 55, 60, 62. *скрэбці* 114. *скрэбті* 134. *скрабсці* 27, 49а, 83, 105. *скрапсці* 9, 46, 56, 125. *скрыбсты* 91. *скрасці* 86. *скрыптаты* 95, 103. *скрэптаті* 94. *скрэптаты* 92. *скрабаць* (2 радзей), 4, 8, 8а, 19 (трад.), 20, 24, 47. *скрабуць* 3, 18, 22, 25а, 32, 33 (трад.), 48, 52а, 87. *скрабаюць* 49. *наскрабаць* 18.

скрэбці 45, 67, 112, 115, 116, 122, 126, 140, 142. *скрэпці* 30, 53, 54, 63, 64, 65, 66, 68—71, 84, 99, 111, 112. *скребці* 117. *скрэпці* 26 (трад.). *скресць* 84. *скрэсь* 14, 16. *наскрэбці* 120. *паскресць* 89.

шкрапці 100. 120а. *шкрыбты* 132. *шкрэбці* 133. *шкрэбты* 108. *шкробаты* 94а. *шкрыбтаты* 90. *шкрэбэм* 101.

шкрэбці 42, 77, 119, 127, 138, 139, 141. *сшкрэбці* 107. *шкрэпці* 72, 76, 118, *шкребці* 102. *шкребаты* 131. *пошкребуватэ* 98. *шкрэпсці* 81. *шкрэбсці* 121. *шкрэсці* 123. *шкрэсць* 82, 128. *шкресць* 79, 83. *шкрэбаць* 36.

скабліць 1, 2 (пераважна) 5, 6, 8а, 12, 13, 16, 21, 23, 24, 25, 28, 29, 31, 34, 39—41, 44, 73—75, 78, 80, 81, 88, 128, 129. *скабліці* 93. *скоблыты* 96—97, 131. *шкабліць* 130.

чысціць 7, 8а, 9—11, 15, 21, 26 (нов.), 29, 33 (нов.), 35, 54, 76, 80, 81, 85. *чысціці* 102. *чыстыты* 103. *чысцюць* 87. *абчысціць* 40. *обчысціць* 107.

Адзінкавыя лексемы: *абразаць* 19. *абабраць* 48, 54. *обобраць* 107. *лупіць* 58 (старажыт.), 126. *стругаць* 54. *дрэпаць* 37. *склобіць* 106. *хорошыты* 109.

Карта № 377

ЧЫСЦІЦЬ (бульбу)

№ 2114 «Што трэба рабіць са старой бульбай, каб зняць з яе лупіны: абабраць, чысціць, абразаць, скабліць, стругаць...»

Працэс ачысткі старой бульбы ў асноўным мае тыя ж абазначэнні, што і для маладой (гл. карту № 376), але разам з тым вядомы спецыяльныя абазначэнні.

На карце паказаны толькі лексічныя супрацьпастаўленні.

скрапці 50 (радзей), 55. *скрэпці* 113. *скрабаць* 4, 19. *скрэбаць* 8а. *скрабуць* 3, 52а. *скрябуць* 87. *скрэпці* 18, 69 (старажыт.), 115, 116. *скрепці* 117. *шкрэпці* 133. *шкрэпці* 76 (трад.).

скабліць 5—7, 8а, 21, 23, 25, 30, 36, 38, 41 *(кажуць і скабліць)*, 42 *(аджылыя слова)*, 44, 83—85, 89, 100. *скабліці* 93. *скобліты* 90. *скублеты* 91. *скабляць* 88. *шкабліць* 130.

---

[1] Формы інфінітыва дзеясловаў гл. ДАБМ, карты № 174—179.

чысціць 7—15, 17 26 (нов.), 29, 31, 32, 34, 36—39, 41—43, 45, 47, 54, 57, 61, 67 (нов.), 73 (нов.), 75, 76, 79, 82, 84—87, 89, 118, 119 (нов.), 123, 125, 126, 128, 129, 137, 142 (нов.). *чысціці* 101. *цысціць* 16. *абчысціць* 35. *обчысціць* 107. *очыстыты* 108 (нов.). *начысціць* 2.

абіра́ць 20, 22, 26 (трад.), 27, 31, 46, 48, 49а, 50, 53, 56, 59, *(бо́льш ча́ста варо́ную, але мо́жна сказа́ць і пра сыру́ю бу́льбу)*, 62, 63, 67 (трад.), 68, 69 (суч.), 70, 72, 104, 111. *обіра́ты* 94а. *обыра́ты* 96. *обэра́ты* 96а. *убіра́ты* 98. *абабра́ць* 26, 46, 54, 71, 107. *обобра́ті* 94. *обобра́ты* 108. *наабіра́ць* 51.

абраза́ць 1, 4, 9, 24, 28, 29, 33, 36, 54, 57 (больш часта), 58, 66, 69, (суч.), 99. *обрэза́ць* 102. *образа́ці* 107. *обрэ́зваць* 50, 55 (рэдка), 105. *обрэ́зваць* 106. *обрэ́зваці* 101. *обрэ́зваті* 94. *обрі́зуваты* 95, 103, 131. *обры́зваты* 97. *образа́юць* 25а. *обрэ́зваюць* 49. *обрэ́зацъ* 2. *абрэ́заті* 94. *обрэ́заты* 92. *обрі́заты* 103.

лупі́ць 52, 73 (трад.), 74, 77, 80, 81, 102, 110, 112, 114, 119, (трад.), 120а — 124, 126, 127, 135—142. *лупі́ть* 134. *лупы́ты* 109, 132. *аблупі́ць* 35, 60. *налупі́ць парёнак* 120.

струга́ць 54, 64—65. *абструга́ць* 59.

Адзінкавыя: *охороши́ты* 108.

Карта № 378

ЛУПІНЫ (ад бульбы)

№ 2115 «Я. н. лупіны з бульбы: шалупкі, шалупа, лушпайкі, лупіны...»

На карце паказаны супрацьпастаўленні лексічных варыянтаў, пры ўліку толькі асноў слоў. Словаўтваральныя варыянты (суфіксы) картаграфуюцца на карце № 379.

У некаторых пунктах ёсць заўвагі, якія сведчаць аб складаных семантычных адносінах лексем: 2 *аскро́бачкі (з маладо́й), абрэ́скі (са старо́й), ад бу́льбы шалупі́ны* (агульная назва). 23 лупіны з маладой — *скаблюшкі.* 25 *аско́бліны* (з сырой бульбы), з варанай бульбы — *лупі́ны.* 111 *лупі́ны, лушпа́йкі* (з сырой бульбы, варанай). З прыкладаў відаць, што існуе розніца ў назве лупін у залежнасці ад таго, зняты яны з сырой старой ці маладой бульбы, або варанай. Але, на жаль, такая асаблівасць заўважана і адзначана не ўсімі збіральнікамі. Там, дзе зафіксавана два або больш лексічных варыянтаў, магчыма, ёсць і адрозненні слоў па зместу. Аднак аб гэтым можна толькі меркаваць, бо на гэта не ўказваецца.

Шкарлу́ш(кі) картаграфуецца як *шка́рлуп(кі).*

лупі́ны 9, 18, 20—23, 25 (з варанай), 26, 27, 45—49а, 51—54, 56, 58, 59, 61, 65, 72, 79, 93, 94, 99, 104, 110, 111. *лупы́ны* 90—92, 96, 96а, 108. *лупэ́нэ* 97. *лупі́на* 60. *лупы́нына* 103. *лупы́нне* 103. *лупі́нкі* 19. *лупы́нкы* 109. *лупаві́ны* 32, 50, 54, 55, 100, 102. *лупа́вкы* 94а. *лупа́йкі* 71, 72, 105, 107, 112, 113—116, 135, 139, 140. *лупа́йкы* 96 (рэдк.), 103. *лупайке́* 98. *лупяйкы́* 95. *луп'якы́* 95. *лупэ́йкі* 107, 122.

лушпа́йкі 54, 62, 63, 67, 101, 111, 117, 120, 133, 134, 136—138. *лушпайкі́* 113. *лушпайкы́* 132. *лушпе́йкі* 116. *лушупа́йкі* 137, 141, 142. *лушпа́і* 57, 134. *лушпі́ны* 57. *лушпаві́ны* 54.

шалупа́йкі 66, 69, 73—75, 77, 82, 118, 119, 120а, 123—127, 129, 141. *шалупе́йкі* 73, 76, 81. *шалу́пкі* 4, 5, 8а, 10, 11, 15, 30, 34, 37, 40, 69, 75, 80, 85, 118, 121, 128—130. *шалупі́ны* 3, 24, 25а. *шалупі́на* 4. *шулупі́на* 35. *шалупа́* 33, 70. *шолупа́* 36. *шылупа́* 40, 85. *шълупа́* 41. *шулупа́* 87. *шалупа́і* 68. *шалупо́ны* 2. *шалупя́кі* 6, 28. *шалупе́ння* 64. *шулупа́хі* 87.

шарлу́пкі 8а, 13.

шалу́шкі 8, 9, 16, 29, 80, 125.

шалуха́ 9, 38. *шолуха́* 14, 17. *шулуха́* 32, 39, 43, 78, 83, 84, 87, 89. *шылуха́* 44, 83. *шарлу́шкі* 8.

шкарлу́шкі 14. *шкарлу́пкі* 1, 7. *шкарлу́пка* 9.

скаблю́шкі 23 (з маладой). *скаблёнкі* 36. *скыблявіння* 44. *аско́бліны* 25 (з сырой бульбы).

абрэ́зкі 57, 135 (нов.). *обрэ́скі* 2 (са старой), 31. *обры́зкы* 106. *обрі́зкы* 108, 131. *ачы́сткі* 9, 12, 14, 36.

аскро́пкі 21. *аскро́бачкі* 2 (з маладой).

пе́нкі 85, 86, 89.

Адзінкавыя: *цяро́пкі* 9. *пацяро́пкі* 31.

Карта № 379

СУФІКСЫ Ў НАЗВАХ ЛУПІН БУЛЬБЫ

Карта з'яўляецца дадаткавай да карты № 378. «Лупіны бульбы». Картаграфуюцца суфіксы, пры дапамозе якіх утвораны назвы лупін ад бульбы. Увесь матэрыял знаходзіцца ў каментарыі да карты № 378.

Карта № 380

ВАРЫЦЬ ЕЖУ

№ 2116 «Прыгатаваць вараную страву: зварыць, згатаваць...»

На карце паказаны карнявыя марфемы і не ўлічваліся словаўтваральныя, фанетыка.

Ёсць заўвагі аб ужыванні слоў, якія прыводзяцца ў спісе слоў пасля лічбы.

Як *гатава́ць* картаграфуецца *гато́віць* (2, 29, 75, 80, 104, 125, 134 пп.).

вары́ць 1, 5 (цяпер), 8, 19, 20, 22, 24, 25 (трад.), 34 *(свіннім ва́руць)*, 58, 69 (пераважна), 72, 77, 121, 122. *варі́ць* 32. *вары́ты* 92. *звары́ць* 3, 4(сучасн.), 8а — 12, 14, 15, 17, 21, 23, 25а, 27—31, 33, 35, 36, 37, 40, 42, 43, 46—57, 59—64, 66—68, 70, 71, 73—76, 78, 80 (страву), 81, 82, 88, 99, 100, 104 (больш часта), 103—107, 110—112, 120, 123—130, 133, 135—142. *звары́ть* 134. *зварі́ць* 13, 16, 39, 41, 44, 79, 83—87, 89, 113—118. *зварі́ці* 93, 101. *зварі́ці* 94. *зворы́ць* 102. *звары́ты* 90, 91, 94а — 96, 97, 103, 108, 109, 131, 132. *зворэ́тэ* 98. *навары́ць* 105, 119. *навары́ты* 96а.

гатава́ць 6 (даўней), 20, 25(сучасн.), 69 (радзей). *згатава́ць* 2 (даўней), 4 (трад.), 18, 23, 26, 45, 59, 67, 75, 81, 127 (нов.), 128. *зготова́ць* 107. *згытыва́ць* 83, 85, 87. *згутува́ць* 40 (радзей), 43. *згато́віць* 2, 29, 75, 80 (абед), 104, 125. *згото́віць* 134. *зъгътыва́ць* 42 *(як ужо́ к яко́му ве́чыру гату́іцца)*. *прыгато́віць* 46. *нагото́выты* 103.

Адзінкавыя: *пастро́й што-н. к абе́ду* 2.

Карта № 381

ПРЫВАРАК (значэнне слова)

№ 2119 «У якім значэнні ўжываецца слова прыварак: а) страва з гародніны (капуста, буракі), б) мука з памолу сумесі ячменю, грэчкі і гароху, в) ячменная мука, г) агульная назва варанай стравы...»

Карта з'яўляецца семантычнай. Лексема *прыва́рак,* якая картаграфуецца, адзначана не ва ўсіх населеных пунктах. Гэта тлумачыцца тым, што лексема знікае, разбураецца і яе семантыка. Цікава, што ў некаторых выпадках яна пашырана — пераносіцца і на сучасны прадукт — канцэнтраты, макароны — г. зн. называюцца словам *прыва́рак* усе прадукты, з якіх робяць някіслую вараную страву. (гл., напрыклад, 53 п.).

Словам *прыва́рак* называюцца звычайна мука ці крупы з усіх збожжавых (акрамя жыта), гароху, бобу. Часта яно называе вараную ежу з гэтых прадуктаў. У частцы пунктаў *прыва́рак* — гэта гародніна ці страва з яе.

У тых пунктах, дзе разглядаемая лексема адсутнічае, некаторыя збіральнікі прыводзяць яе семантычныя адпаведнікі. На карце яны не фіксуюцца, але ўсе падаюцца ў індэксе.

Адсутнасць лексемы паказана на карце толькі ў тых выпадках, калі на гэта ёсць прамое ўказанне або замест яе прыводзяцца сінонімы.

Не картаграфавалася складаная назва прадукта са збожжавых — *прыварко́вая мука́* (52 п. і інш., гл. індэкс.). Не картаграфуецца адказ у 45 п., так якён здаўся незразумелым, у 92 п.— па прычыне таго, што не раскрываецца значэнне слова.

1 пры́варак (дадатковая яда да асноўнай: да бліноў — крупе́ня); прыварко́вая мука́ — мука́ з ячме́ню. 2 прыва́рак — някіслая страва, якую ядуць пасля ва́рыва: кру́пы, панця́к, заціра́чка, макаро́н. 3 прыва́рак: ма́ла зварыла і прыва́рваю; пры́варак, як сяго́ння, забе́ляны. 4 прыва́рак (другая вараная страва); прыварко́вая му́ка (ячменная і пшанічная мука). 5 прыва́рък — мука з адборнай пшаніцы. 6 права́рак (ячменная мука). 7 б) мука́ я́чная; я́чнай, габо́хавай, аўся́най, бабо́вай мукі́ намало́ў на прыва́рак; в) я́чная мука́; г) —. 8 прыва́рык — ячме́нная мука́, аўся́ная му́ка і з летняй пшаніцы мука́. 8а пръва́рък —. 9 пръва́рак — крупы, мука, боп — акрамя хлеба, усё. 10. прыва́рак — уся́кая мука́, апрача́ аржано́й. 11 прыва́рак — а) —, б) мука з памолу сумесі і ўвогуле ўсякая мука, апрача аржаной, в) —, г) —. 12, 13 —. 14 прыва́рак: а) —, б) мука з памолу сумесі ячменю, грэчкі, гароху в) —, абдзёрка, г) —, прыварак гатовіўся з абдзіркі ячменнай, пшанічнай. 15 прыва́рък — мука прыва́рачная. 16 пріва́рык: а), б). 17 прыва́рак — крупа́, мука́ сво́йская. 18 прыва́рак—я́чменная ці пшанічная мука. 19 прыва́рак (шатраваная ячменная мука). 20 прыва́рак — мука з сумесі ячменю, грэчкі, пшаніцы. 21 прыва́рак — крупы якія, прэснае што. 22 прыва́рак: б) мука з памолу сумесі ячменю, грэчкі. 23 прыва́рак — зерне (хлеб) і мука са збожжавых, грэчкі, за выключэннем жыта (з жыта рабілі муку на хлеб). 24 прыва́рак — мука з ячменных круп, з ячменю нарабіла прыварку, прыварко́вая мука. 25 прыва́рак — ячменная мука. 25а прыва́рку паяду́ць, як утаро́я. 26 прыва́рак: а) —, б) —, в) ячменная ці пшанічная мука, г) —. 27 а) —, б) як на ме́льніцы ячме́нная мука́, в) —. 28 а) —, б) мука з памолу сумесі ячменю, грэчкі і гароху, в) ячменная мука, г) —. 29 прыва́рак: в) мука з абдзіранага ячменю. 30 прыва́рак: а) —, б) —, в) ячменная мука. 31 прыва́рак а) страва з гародніны, б) —, в) ячменная мука, г) прыва́рак, агульная назва варанай стравы. 32 пріва́рык: а) —, б) мука бабовая, ячменная, гарохавая, в) —, г) —. 33 прыва́рък: ячменная мука. 34 прыва́рък — мука з абдзіранага ячменю. 35 —, б) капуста, буракі, б) грэ́чнія бліны́, в) прыва́рык, прыва́ркывая мука́, г) ва́рыныя. 36 —. 37 прыва́рак: а) —, б) мука з памолу сумесі ячменю, грэчкі і гароху, в) —, г) —. 38 —. 39 пріва́рък — мука з ячменю. 40 —. 41 а) —, б) —, в) —, г) пріва́рык. 43 прыва́рык: дадатак да асноўнай яды, яда звыш чаго-н. 44 пріва́рык — не́йкі істо́тны дадата́к у ва́ріва (мяса, сала). 45 слова пры́варак радзей ужываецца, часцей гавораць: запра́віць, запра́ва. 46 прыва́рак, які хо́чаш, у значэ́нні ўся́кая крупа́ для прыгатаўле́ння ў е́жу, таксама́ і гаро́дніна, мука́, макаро́ны — усё прыва́рак. 47 б) —, б) —, в) ячменная мука; усып прыва́рку ў бу́льбу свіня́чу. г) —. 48 г) прыва́рак; усё ко́нчылася, кап прыва́рку зрабі́ць. 49 прыва́рак, што ва́рана. 49а б) мука з памолу сумесі ячменю і грэчкі. 50 прыва́рак — мука на бліны. 51 прыва́рак — усё ўме́сце: і крупа́, і мука́, і фасо́ль, і гаро́х — ужэ́ прыва́рак выхо́дзіць, трэ́бо стара́цца. 52 прыварко́вая мука́ — мука з грэчкі, ячменю і інш., акрамя жытняй. 52а —. 53 б) прыва́рак, д) прыва́рак; купіла прыва́рак — матэрыял, канцантраты, з чаго робяць ва́ру. 54 а) прыва́рак, б) прыва́рак, в) прыва́рак, г) прыва́рак — агульная назва варанай прэснай стравы. 55 прыва́рак — мука з памолу сумесі ячменю і грэчкі (і толькі). 56 прыва́рак: тое, што дава́рваецца да асноўнай яды. 57 прыва́рак: а) —, б) прыва́рак, прыварко́вая мука́, в) прыва́рак, г) —. 58 прыварко́вая мука́ — я́чная мука. 59 не ўжываецца. 60 да кіслай стравы (баршча, капусты) яшчэ́ кру́пнік ва́раць — гэта прыва́рак. 61 прыва́рак: агульная назва варанай стравы. 63 —. 65 —. 67 а) —, б) прыва́рак — мука, змешаная з памолу сумесі ячменю і грэчкі; цяпер не робяць, в) —, яравая мука, г) —. 68 а) —, б) прыва́рак: ячмень, грэчку мяшалі і малолі на бліны, прыварко́вая мука, в) ячменная мука, г) —. 70 а) —, варыва, б) прыва́рак, в) ячная мука, г) —. 71 прыва́рак — нава́руяцца добра з мяса — ета прыва́рак. 72—. 73 —. 74 прыва́рак: а) —, б) мука з памолу сумесі ячменю, грэчкі і гароху, в) —, г) —. 75 прыва́рак (гародніна, крупы). 76 прыва́рак: —. 77 прыва́рак — прэсная страва: каша, крупнік; на пе́рвае капу́ста і да капу́сты пастаўлю прыва́рак. 78 прыва́рык — дыба́вык да зва́ранай ране́й. 79 прыва́рак: 1) што-н. усыпаць у бульбы — ці круп, ці ячменю — усё, што дабаўляюць, 2) заправа для блюда, прыправа. 80 —. 81 прыва́рак: а) гародніна, садавіна (радзей), а), б), в), —, д) розныя крупы. 82 прыва́рак уся́кі: а), б), в); г) —. 83 пріва́рык: а) —, б) мука з ячменю, грэчкі, гароху, в) ячменная мука. 84 а) пріва́рык (про́са, кру́пы, капу́ста, грі́бы), б) су́бырь, змесь, в) я́шныя мука́; г) ва́рiныя. 85 а) —, б) мука́ з гаро́ху, грэ́чкі, ячме́ню, в) —, г) буракі́, капу́ста, боршч, д) ва́ріныя ідá. 86 капу́ста, боршч, бацві́нне, б) —, камбікорм, в) я́чная му́ка, г) прі́варак — што дабаўля́ецца ў ва́ріва (крупы, мука, макароны). 87 прыва́рык — пена пры гатаванні ежы. 88, 89 —. 90 капу́ста, буракі́, ботвы́нне, б) на осы́пку свы́нюм моло́лі, в) ячмі́нное мука́, г) стра́ва, д) пры́варок — навары́ла стра́вы, то шэ пры́варка прывары́ла, чы суп, чы буле́н, бо одны́ ма́ло. 91 пры́варок — дадатак да абеду? ны хваты́ло стра́вы, трэ́ба звары́ты пры́варок. 92 прыва́рок, 93 прыва́рок: кру́пы, капу́ста, шо ўжэ́ ку́піш. 94 пры́варок — пастаўленае варыцца некалькі пазней, чым асноўная частка страў. 94 а ло́кшыны чы круп до карто́плі добавля́еш на пры́варок. а) буракы́, капу́ста, б) —, в) я́чна мука́ (свы́нюм). г) стра́ва. 95 пры́варок — кру́пы, мука́, ло́кша, горо́х, быб, макаро́ны. а) капу́ста, буракы́, б) —, в) я́чна мука́, г) ва́ра, стра́ва. 96 пры́варок — страва (звычайна зати́рка), якую ставілі ў печ трохі пазней, у другую чаргу. 96а —. 98 а) капу́ста, буракэ́), б) —, в) е́чна мука́, г) прэ́варок — вараная страва, дадатак да асноўнай варанай стравы, якая пастаўлена ў печ раней. 99 прыва́рак: рэ́дкая стра́ва, якая ва́рыцца да асноўнай еды́, то кру́пнічку зва́руць рэ́дкаго пасля́ блінцо́ў абяза́цельно — гэ́то прыва́рак. 100 прыва́рак — што-н. прыва́рыць. 101 прыва́рок: іду ў магазін за лапшэ́й ці чым — прыва́рку куплю́. 102 прыва́рок — страва з гародніны, круп, ягад, грыбоў, садавіны. 103 прыва́рка, прыва́рок 2-я, 3-я страва (кру́пнык, ка́ша і інш.). а) стра́ва, б) —, в) я́чна мука́, г) вара́. 104 пры́варак (устар.) — стра́ва з гаро́дніны (капуста, буракі), прыварко́ва мука́ (устар.), в) —, г) пры́варак — на ўсё (?). 105 пры́варак: а), б), в), г) —; д) пасо́лі, агаро́дняе што (то́е што ідзе́ на ва́ру) — ка́жуць «усё ш прыва́рак». 106 —. 107 а) прыва́рок, б) прыва́рок, в) прыва́рок. 108 кру́пы, мука́, кысіль — сэ гэ́тэ пры́варок; 108 а) ва́рыво, б) —, в) я́чна мука́, г) стра́ва. 109 а) стра́ва, б) мішаны́ца, в) я́чна мука́, г) варо́на стра́ва, стра́ва; пры́варок: мука́, кру́пы, макаро́ны, кутця́, шо ва́рать; шо ва́раць у гаршку́, то пры́варок. 110—112 —. 113 а) буракі́, капу́ста, б) о́бмешк, в) ячме́нна, я́чная, г) —. 114 пры́варок: дадатковая страва да першай стравы. 115 —. 116 прыва́рак, зварыць кі́слага і прэ́снага — прыва́рак. 117 —. 118 а) прыва́рак, нава́р, нава́рак, б) бліно́вая мука́, в) ячме́нная мука́, г) ва́раная. 119 —. 120 прыва́рак: адзін гаршчо́к, а пато́м другі́, шчэ прыва́рак к судзі́не. 121 —. 122 прыва́рак — во́труб́і, што абдзіраюць пшаніцу, жыта і інш. 123 —. 124 прыва́рак — мука, крупы. 125 прыва́рак — страва з гародніны. 126 прыва́рак — дабавак да любой стравы; зварыла, галу́бка, да ма́ла — ешчэ́ прыварак зварыла. 127 а) прыва́рак, б) прыва́рак, в) —, г) прыва́рак, ва́рана. 128 а) прыва́рак, б) су́бар, в) ячме́нная мука́, г) прыва́рак. 129 прыва́рак, до́бры прыва́рак бу́дзя з усяго́, як ё; дадатко́ва зва́ранае што-н. 130 прыва́рак — мучныя вырабы, пшано, макароны. 131 а) боршч, б) —, в) е́чна мука́, г) ва́ранэ; прыва́рок — дадаткова зварaная ежа, дабаўка да абеда. 132 а) капу́ста, буракы́, б) —, г) —, д) пры́варок — в суп вкынь круп, мукы́, макаро́нув. 133 пры́варак — розныя крупы. 134 пры́варок — тлушч. 135 а) капусця́ны боршч, бурако́вы боршч, в) я́чна мука́, г) стра́ва. 136 страва з гародніны. 137 —. 138 а), б), в) прі́варок, г) варо́ная стра́ва. 139 прыва́рак — агульная назва варанай стравы. 140 а) боршч, б) ме́шань, в) я́чная мука́, г) ва́ранае. 141 —. 142 друго́е блю́да.

Карта № 382

ВАРАНАЯ СТРАВА

№ 2118 «Ці ёсць агульная назва варанай стравы: вара, варыва...»

На карце паказана наяўнасць або адсутнасць агульнай назвы варанай стравы. У радзе пунктаў адсутнічае знак. Гэта тлумачыцца тым, што ў адказах прыведзена агульная назва яды, а не варанай, але прамога ўказанная на адсутнасць спецыяльнай назвы для варанай стравы няма. Параўн. карту № 383, дзе картаграфуецца назва варанай ежы, незалежна ад таго з'яўляецца яна спецыяльнай ці супадае з агульнай назвай яды наогул. У індэксе прыводзяцца поўныя адказы на пытанне.

Не ўлічаны адказ у 44 п. у сувязі з агаворкай «часцей гэ́та капу́ста або буракі́ ва́раныя». Тут хутчэй за ўсё назва ежы з гародніны. У 107 п. варыва таксама, відаць, называе страву з гародніны і сама гародніна. Пад сумненнем пастаўлены знак у 98 п.: тут ёсць заўвага, што «ва́ріво — часце́й працэ́с».

Фанетычны склад слова пры картаграфаванні не ўлічваўся.

1 *ежа // навáрым есь.* 2 *страва; кісла страва наз. варыва, някіслая — прывáрак.* 3—, *ядá.* 4 *страва // прывáрак.* 5 *ежа вáрънъя.* 6 *варава* (агульная назва ўсяго зваранага для яды). 7 *наварыла стрáвы; што зварыла? — наварыла і — ешці.* 8 *вáрыва; у мяне ў печы ёсць вáрыва* (крупеня, капуста і інш.) // патрава. 8а *варонъя; з'ёсці чаго-н. варонага.* 9—, *а вáрыва — ета бурáк малóдзенькі звáрыш са шчáўлем, заправіш, мукóй прыкалóціш — і цёплае вáрыва елі.* 10 *страва, вáрыва.* 11. *нáзваў вара, вáрыва нямá.* 12 *варіва.* 13 *варіва — уся гароднiна, што ідзе на варку.* 14—, *якое вáрыва, еш не перагавáрывая.* 15—. 16 *варіныя.* 17 *страва.* 18 *зваранае, а вáрыва — эта капуста ці буракі.* 19 *вáрыва (кiслая патрава).* 20 *вара, уліць якой-н. вáры.* 21 *вáрыва.* 22 *усякага вáрыва паставіла.* 23 *вáрыва трэба палóць — гарóдніна (акрамя капусты).* 24 *ядá; вáрыва — кiслая страва з бацвіння буракóў.* 25—, *вáраная страва, страва прэсная, страва кiслая.* 25а *страва; варава — зелянь, якую вáрым, бацвіння.* 26 *вáраная страва.* 27—. 28 *вáрыва (шчавéль, як вáраць).* 29—30 *вáраная.* 31 *вáрыва.* 32 *варіва.* 33 *варава — бурáчны ліст, а так вáраная ядá.* 34—, *вáрыва — бацьвінне з буракóў вáранае.* 35 *вáрыныя.* 36 *вáрыва.* 37 *варава.* 38 *страва, вáрыва — страва з бацьвіння на сырóвацца.* 39 *варіва.* 40 *вáрыва, кыдá бурачкі падымуцца і абламываюць лістóчкі, прыквáсюць і вáрыва варыла.* 42 *звáлыся вáрыва, як шчáйлю звáрыш ці мыладыя бурачкі з бацьвінім умесці.* 43 *ідá.* 44 *варіва* (але часцей гэта капуста або буракі вараныя). 45 *страва; ці падабáецца вам нáша страва?* 46 *стрáвы наварыла.* 47 *вáрана страва.* 48 *прывáрак; нямá чагó есці, каб якóга прывáрку зварыць.* 49 *вара.* 49а *вара кіслa, як у печы пастаіць кіслa.* 50—. 51 *страва, вара.* 52 *вáрыва.* 52а *у аплéценым гаршчóчку ўкусна варава.* 53 *вара; кiслай вáры зрабіла.* 54—56 *вара.* 57 *страва; вáрыва — гарóдніна на грáдках.* 58 *вара* (трад.), *страва.* 59—, *вáрыва — гароднiна.* 60 *вара.* 61 *вáрыво, прывáрак; вáрыво есці не хóчуць, а ўсё ў сухамятку.* 62 *вара.* 63 *вáраная.* 64 *ядá.* 65—. 66 *вáранае е.* 67 —. 68 *страва.* 69 *вáраная ядá, прывáрак; прывáрак — агульная назва варанай стравы.* 70 *страва, вáрыва — на гародзі, якóга ты вáрыва насадзіла?* 71 *ядá.* 72—, *наварыла ўсягó.* 73 —. 74 *вáрыва* (вараная страва). 75 —,*вáраная.* 76 *вáрыва.* 77 *вáрыва — кiслая страва, страва — агульная назва.* 78 *страва.* 79 *ідá.* 80 *вáрыва — агульная назва для зваранага: борщ, капуста, на супы не кажуць.* 81 *вáраная.* 82 *вáраная ё (заўсёды).* 83 *варіва.* 84 *варіныя.* 85 —. 86 *варіва (рэдка, у другіх дзераўнях часта).* 87, 88 —. 89 *варіва.* 90 *страва (праклёнах: каб тыбé вара зварыла).* 91 *вáрыво — агароднiна, сабраная на зiму.* 92 *страва.* 93 *вáрыво.* 94 *вара* (адз.), *вáры* (мн.) — *розныя вáраныя стрáвы.* 94а *страва.* 95 *вара, страва.* 96 *вáранэ.* 96а *вароно іжа.* 97 *вáрыво.* 98 *страва, варіво* (часцей працэс). 99—101 *вара.* 102 *вара, вáрыва.* 103—105 *вара.* 106 *вáрыў, вар.* 107 *вáрыва, паставіў у сцёбку ці кладыэўку вáрыва, наварыла, нагатавáла вáрыва.* 108 *вáрыво — тэ, шчо варыты.* 109 *варóна страва, страва,* 110 —, *ядá.* 111 *вáрыва, есць у цябé якáя вара?* 112 *вáранае, вара.* 113 *вáрэнэ.* 114 *варонэ.* 115 *вара // наварыла вáры.* 116 *вáрыва* (капуста). 117 *едá ворёна, стрáвы наварю.* 118 *вáраная.* 119 *страва* (трад.), *ядá* (часцей), *вáрыва — вáраная капуста ці буракі.* 120 *вáрыва.* 121 *ядá.* 122 *ядá; страва — від яды: дзесяцьмá стрáвамі ўгашчáла.* 123 *вáрва.* 124 *вáраная.* 125 *вáрыва, як ужэ ета вáрыва надаéла.* 126 *прывáрак — агульная назва варанай стравы.* 127 *вáрана, варóна* (ежа). 128 *вáранае.* 129 *вáрыва.* 130 *страва.* 131 *вáранэ.* 132 *вáрыво.* 133 *варэне* (?). 134 *варóнае, вáранае, варіво.* 135 *страва.* 136 —. *вáрыво.* 138 *варóное, вáрыво.* 139 *страва.* 140 *вáранае.* 141 *вáрыва ў сцёбкі* (квашаныя гуркі, памідоры, капуста і г. д.). 142 *вáрыва (гуркі, капуста, што на зiму гатóвяць).*

Карта № 383

АГУЛЬНАЯ НАЗВА *ВАРЫВА*

№ 2117 «Я. н. вараная яда: страва, патрава, яда, ежа...» Картаграфуюцца лексічныя варыянты назвы без уліку словаўтваральных асаблівасцей. У 6 п. наступны запіс: *варава, (вáраная) ежа, ядá (рóзнае, што ядуць), патрава* (від стравы); *ці мнóга патрáвы варыла? —* бацькавы *крупы — дзве патрáвы.* Ёсць тлумачэнні адказаў у наступных пунктах: 8 *ежа // ядá; мнóга яды наварыла;* гаворачь і *страва.* 50 *вара* — вадкая вараная страва, суп. 51 *страва ест якáя вáраная,* самі кажуць: *вара.* 53 *ядá, патрава (на свята шмат патраў зрабіла), кожны дзень патрава на яду не гавораць; вара кiслая і прэсная // страва.* 69 *варава (вараная яда, прывáрак, вáрыва стаіць у стопцы — бурачкі, квáшаная капуста, агуркі —* усё разам называецца *вáрыва*). 77 *вáрыва* — кiслая страва: буракі, капуста. 98 *страва, варіва* (рэдка, часцей абазначае працэс). 104 *страва, ядá* (на ўсё). 133 *едá гатова, ідэтэ ештэ; якá несмáшна страва.* Усе тлумачэнні паказваюць, што існуе дыферэнцыяцыя лексем, якая, магчыма, іншымі збіральнікамі не заўважана, і чым тлумачыцца наяўнасць 2—3-х лексем у адным пункце.

Адведзены ад картаграфавання адказ 89 п. *харч,* таму што няясна яго значэнне. У 93 п. лексема *éдло,* на нашу думку, мае эмацыянальную ацэнку, а таму не картаграфуецца, *пішча,* як новае слова ў 9 п.

У 2 п. знак пастаўлены на аснове такога запісу: *усякіх страў настрóіна.* У 69 п. пры картаграфаванні ўлічана толькі лексема *едá.*

Заўвагі аб ужыванні лексем прыведзены ў спісе пасля нумара населенага пункта. Пры картаграфаванні не ўлічаны азначэнні пры назоўніках, напрыклад, *вáрана ядá, звáрана ежа,* якія канкрэтызуюць назву, аднак яны рэдка адзначаны.

страва 2, 4, 7, 8 (гавораць і *страва*), 8а, 9 (даўней), 10, 11, 13—15, 17, 19 (трад.). 22—25, 26, 28, 29, 33—35, 38, 40, 42, 45—48, 51, 52, 57—59, 61, 62, 65, 67, 68, 70, 72—76, 78, 80—82, 84, 87, 90—93, 94а — 96, 97, 98, 102—104, 107—111, 113, 117—119, 121, 123, 124, 126—130, 132—135, 139—142.

патрава 19, 46, 56, 90 (рэдк.), 96, 116. *пътрáва* 39. *пытрáва* 44 (арх.).

ядá 3, 8—9 (цяпер), 18, 20, 21, 25а, 27, 31, 46, 49а, 53, 54, 55 (рэдка), 59, 61—64, 66—68, 71, 88, 99, 104, 112, 114—116, 120, 120а (вараная), 124, 125, 127. *едá* 17, 33, 36, 37, 86, 94, 113, 117, 126, 133, 134, 136, 138. *ідá* 8а, 12, 30, 32, 37, 43, 44, 73, 75, 79, 83—85, 87, 123, 129. *вáраная ядá* 69.

ежа 1, 5, 6, 8, 8а, 16, 83, 86 (рэдка), 87, 101, 107, 127, 137. *іжа* 96а. *звáрана ежа* 1. *варóна іжа* 103, 131.

вара 49, 50, 51, 54, 55, 58, 60, 95 (рэдк.), 100, 101, 105, 122. *вáрыва* 36, 122. *варава* 6, 52а. *вáрыво* 132. *варіва* 44. *варіво* 98 (рэдк.). *вáрыў* 106. *вáрва* 36, 123. *вар* 106.

варіныя 84. *вáрэнэ* 113. *варонэ* 114, 131.

Адсутнасць назвы: 9, 11, 27, 34, 50, 65, 67, 72, 73, 85, 87, 126, 137.

Карта № 384

ЗНАЧЭННЕ СЛОВА ВАРЫВА

№ 2118 «Ці ёсць агульная назва варанай стравы: вара, варыва...» Частковае запаўненне карты тлумачыцца тым, што пытанне не патрабуе прамога адказу аб значэнні лексемы *вáрыва.* Індэкс слоў гл. у каментарыі да карты № 382 «Вараная страва».

Карта № 385

ЗАПРАЎЛЕНАЯ СТРАВА

№ 2124 «Я. н. страва, запраўленая салам ці мясам: скарóмная...»

У пытанні, як адзін з варыянтаў гэтай назвы, прыводзіцца лексема *скаромная,* што выклікала, відаць, паўсюднае выяўленне наяўнасці гэтага слова. Звычайна яно называе запраўленую ежу, якая рэлігійным прадпісаннем забаронена для яды ў час посту. Разам з тым у частцы пунктаў, акрамя гэтай рытуальнай назвы, адзначана назва запраўленай салам ці мясам ежы наогул. На наш погляд правільнымі з'яўляюцца адказы ў 1, 4, 8, 16, 22, 44, 52 і інш. пп. Аднак і той няпоўны матэрыял, які дае правільны адказ на пытанне, выяўляе тэрыторыю распаўсюджання таго ці іншага варыянта назвы. Сярод і гэтых назваў ёсць яшчэ свая дыферэнцыяцыя. Так, напрыклад, лексемы *засквáраная, зажáраная* называюць страву, якая запраўлена толькі салам ці здорам, а лексемы *запрáўленая, засмáчаная* і да таго падобныя называюць ежу, у якую пакладзена мяса ці сала.

Такім чынам, карта атрымалася шматпланавая, і ўсё ж яна змяшчае цікавыя дадзеныя.

Фармальныя паказчыкі лексем на карце не адлюстроўваюцца. Род слова залежыць ад назоўніка, з якім яно спалучаецца: *закрáшыныя (éжа), скарóмны* (булён). Трэба адзначыць яшчэ, што ў асноўным картаграфуюцца дзве часціны мовы — прыметнік і дзеепрыметнік, але на карце часціны мовы не паказаны: картаграфуюцца карані слоў.

Адведзена ад картаграфавання лексема *абýты* ў 12 п., таму што лічым яе экспрэсіўнай формай.

скарóмная 6, 7, 9 (даўней), 10, 11, 14, 17—21, 23, 25—28, 30—33, 36—38, 51, 54, 56—74, 76, 77, 80—82, 88, 93, 94, 100, 104, 115, 116, 118—120, 120а, 122 *(не едзім у пост скарóмнага),* 123, 125—130, 137—140, 142. *скорóмная* 132—134. *скарóмнъя* 5, 8а, 12, 13, 15, 39. *скарóмныя* 35, 40—43, 78, 79, 84 (у пост), 87, 89. *скарóмна* 46, 49а, 50, 52а, 55, 75, 105, 110, 121, 135. *скарóмно* 49. *скорóмна* 90, 91, 94а — 96а, 101—103, 107—109, 114, 117, 131, 132. *скорóмнэ* 94а, 106, 114, 131. *скурóмна* 98. *скарóмнае* 48, 112. *скорóмнэе* 113. *скарóмны* 6 (булён), 45, 111. *скарóмнаё* 34, 99. *прыскарóмліныя* 2.

запрáўленая 29, 73, 118, 124, 128, 141. *запрáўляная* 69. *запрáўліныя* 83 *(мя́сым і сáлым),* 85. *запраўлёная* 127. *зыпраўлёныя* 35. *запрáўлена* 65 *(мя́сам). запрáўліна* 75. *запраўлёна* 75. *запрáвляна* 98. *запрáўлены* 111 (нов.). *запрáўлены* 16 *(абет, суп). прыпрáўляная* 22.

затóўчаная 53 *(з мя́сам),* 86. *затóўчана* 65. *затóвчана* 98. *затаўкáная* 24. *затыўкáныя* 41, 89 *(мя́сам). зытыўкáная* 44. *пратóўчаная* 52.

пракíданая 4. *пракíдáная* 8. *пракíдаваная* 1. *пракíніныя* 2. *пракíненая* 52. *пракíняная* 3.

засмáчаная 134. *засмáчана* 95, 97, 98. *засмáчана(я)* 94.

жы́рная 9 *(с мя́сам* — цяпер), 59, 65. *жы́рнъя* 8а, 12. *жы́рныя* 84.

засквáраная 51, 53 *(з сáлам),* 66 *(сáлам, здóрам),* 72 *(сáлам). засквáрана* 47.

Адзінкавыя лексемы: *закрáшыныя* 16 (ежа). *акрáшаная* 51. *зажáраная* 37. *зажáраны* 111 (салам ці мясам). *задóбріныя* 84. *клýстая* 93. *засмáжаная* 136.

Адведзены: *абýты* 12 (па-новаму).

Карта № 386

ТРЫВАЛАЯ (пра ежу)

№ 2125 «Як скажуць аб сытнай ядзе: трывалая, травушчая...»

Сытная яда мае назвы, якія ўтвораны ад двух каранёў: *трыв-* і *сыт-*. Ад гэтых каранёў утвараюцца лексемы пры дапамозе розных суфіксаў, што адлюстравана на карце.

Не картаграфаваліся лексемы тыпу *тлýсты, жы́рны* і іншыя, якія маюць больш вузкае значэнне — называюць тлустую страву, якая з'яўляецца таксама сытнай. Аднак гэтыя словы нельга лічыць сінонімамі з лексемай *сы́ты, трывáлы. Трывная* 25 картаграфуецца як *трывáльная.*

трывáлая 1, 2, 7, 9—11, 20—23, 25, 25а, 27—29, 36, 38, 48, 51, 54, 55, 57, 59—65, 68—70, 75, 81, 82, 93, 94, 97, 99, 118, 119, 124, 125, 127—129, 139, 142. *трывáлыя* 42, 44, 84, 89. *трывáлъя* 39. *травáлая* 6. *травáлъя* 12. *търъвáлая* 37. *търъвáлъя* 8а, 15. *трывя́лыя* 35. *трывáла* 46, 47, 49а, 96. *трывýла* 50.

трывáльная 53, 54. *трывáлна* 5. *трывнáя* 95.

трывýшчая 56, 72, 104, 112, 126. *трывáшчая* 118. *трывы́шчая* 115. *трывýшча* 49, 52а, 96а, 105, 110, 111.

сы́тая 45, 66, 67, 77, 80, 94, 101, 102, 120, 125, 129, 132, 136, 138, 142. *сытáя* 109. *сы́тыя* 40, 79, 84. *сы́та* 106, 114, 116, 117, 122, 131, 133, 135, 141 *(наéўся). сíта* 113. *сы́ты* 134 *(абед). сêтна 98.*

сы́тная 2, 6, 9, 14, 19, 20 (пераважна), 24, 30, 52, 58, 86, 93, 123, 126. *сы́тныя* 43, 78, 85. *сы́тна* 4, 90, 94а, 96, 107, 140.

крэ́пкая 19, 73. *крéпкыя* 79.

Адведзены: *смáшная* 1. *клýстая* 3. *дóбра пад'éў* 26. *тлýстая* 18. *жы́рная* 31. *харóшая* 32. *харóшъя* 33. *жы́рная, тлýстая* 54. *харóша* 74. *пажы́ўная* 76. *трывýшчыя мíкробы* (устойлівыя) 77. *харóшыя* 87. *жы́рнай* 100. *жы́рная* 102, 120, 133. *посылочна едá* 103. *тýчная* 108. *дóбра наéўся* 121. *жы́рна, смáчна* 132. *жíрны обéд, трíбнэй, ек наéліса сáла, жы́рна* 134. *дóбрая* 135, 137, 142.

Карта № 387

НІШЧЫМНАЯ (пра страву)

№ 2126 «Я. н. страва, не прыпраўленая тлушчам, малаком, смятанай: посная, пустая, нішчымная... Нішчымніца... Есці нішчымнае: пасціць, посціць, поснікаваць...»

Карта складзена на падставе адказаў на першую частку пытання.

Граматычныя формы прыметнікаў, што картаграфуюцца, на карце не паказаны. У 12 п. адведзены ад картаграфавання лексема *бóсъя (па-новаму),* якая мае эмацыянальную ацэнку, што не ўлічваецца пры картаграфаванні.

нішчы́мная 19 (трад.), 20, 21, 23, 30, 36, 38—44, 53, 54, 56—61, 64, 66, 67, 69—71, 73, 75, 80, 81, 86, 88, 94, 100, 104, 106, 111, 115, 116, 118—120, 122—129, 133, 136—139, 141, 142. *нішчы́мныя* 35, 41—43, 78, 79, 84, 85, 87. *нішчы́мнъя* 39. *нішчы́мнае* 77, 93. *нішчы́мный* 89. *нішчíмная* 134. *нішчы́мна* 50, 52а, 55, 62, 74, 90 (наогул), 92, 94а, 97, 99, 107, 110, 113, 122, 135. *нішчэ́мна* 98. *нішчэ́мнэ* 102, 114. *нішы́мная* 76. *нышчы́мная* 132. *нышчы́мна* 95, 96 (наогул), 103, 131. *нэшчы́мная* 108 (зусім без заправы). *нэшчы́мна* 109.

пóсная 1—4, 6—11, 13, 14, 17, 19, 21, 22, 24—33, 36—38, 51—54, 57, 58 *(не бéленая),* 59, 63, 65—72, 75—77, 80—82, 86, 90, 94, 95, 101, 104, 109 *(нов.),* 113, 114, 116—119, 121, 124, 126, 129, 130, 133, 134, 138, 139, 142. *пóсныя* 16, 40—42, 79, 83—84, 87, 89. *пóснъя* 5, 12, 15, 39. *пóснъё* 34. *пóснае* 48, 112. *пóсна* 18, 46, 47, 49, 49а, 90 (спец.), 92, 96—97, 98 *(у піст),* 99, 102, 105, 132 *(рэдк.),* 135 *(рэдк.). пóсны* 45. *пíсная* 131.

пустáя 54, 58, 59, 75, 80, 83, 85, 104, 111, 124, 130, 132, 139, 140, 142. *пýстая* 141.

порóжнэ 102 *(éсці). порóжня* 140.

Адзінкавыя: *непротóчная* 52. *нізыпрáўліныя* 42. *нізапрáўная* 128.

Адведзены: *бóсъя* 12 *(па-новаму).*

Карта № 388

НІШЧЫМНІЦА

№ 2126 «Я. н. страва, не прыпраўленая тлушчам, малаком, смятанай: посная, пустая, нішчымная... Нішчымніца...» № 3655 «Пасната, посніца...»

Карта складзена на аснове адказаў на другую частку пытання № 2126 «Нішчымніца...» і пытання № 3655 «Пасната, посніца...»

На карце паказана пашырэнне ўказаных лексем і іх варыянтаў, якія маюць значэнне 'посная ежа'. Адсутнасць адказаў сведчыць, відаць, пра тое, што назва поснай ежы не мае спецыяльнага слова, а называецца апісальна: *пóсная éжа, нішчы́мная éжа,* аб чым высветлілася пры пазнейшым апытанні выхадцаў з некаторых раёнаў, дзе адсутнічаў адказ (напр. з Старадарожскага, Жыткавіцкага, Мастоўскага і інш. раёнаў). У 85 п. знак пастаўлены на падставе адказа — *пóсніца — ядá запрáўленая пóсным мáслам, грыбáмі.*

№ 2126 *нішчы́мніца* 17, 19, 23, 30, 31, 35—37, 40, 41, 44, 50, 54, 55, 57, 59, 60, 62, 67, 71, 73, 74, 79—82, 84, 86, 87, 101, 102, 104, 106, 112, 115, 117—120, 123, 124, 127—129, 135, 138. *нішшы́мніца* 76. *нішчэ́мніца* 98. *нышчы́мныца* 94а. *нышчы́мныця* 90, 95, 96, 131. *нэшчы́мныца* 109.

пóсніца 14, 17, 19, 26, 118, 129.

паснатá 57. *пъснътá* 32.

Адзінкавыя назвы: *пóснъто* 34. *пустатá* 129. *порожнéча* 134.

№ 3655 *пóсніца* 1—3, 5—8, 9, 12—14, 16—20, 23, 25—27, 29, 31, 35—40, 44, 46, 48, 51, 53, 57—59, 62, 64—66, 69, 70, 72, 73, 75—79, 82, 83, 85, 87—90, 93, 100, 101, 104, 107, 110, 111, 116, 118—120, 122—125, 126, 127, 129, 130, 134, 136, 140, 142. *пóстныця* 92.

паснатá 1, 2, 4, 6, 10, 11, 22, 24, 25а, 26, 28, 31, 45, 47—49, 52, 57, 63, 68, 70, 74—77, 99, 117—119, 124, 126—128, 130, 139, 142. *пъснатá* 8а, 13, 32. *пыснытá* 7. *поснотá* 95, 96, 108, 109, 131. *пуснутá* 92, 98.

паснінá 21.

паснéча 137, 138.

Карта № 389

ПАСЦІЦЬ

№ 2126 «Я. н. страва, не прыпраўленая тлушчам, малаком, смятанай: посная, пустая, нішчымная... Есці нішчымнае: пасціць, посціць, поснікаваць...»

Карта складзена на падставе адказаў на апошнюю частку пытання. Картаграфуецца слова *пасціць* і яго словаўтваральныя варыянты, без уліку фанетычных асаблівасцей слова. Што ж тычыцца значэння слова *пасціць* і яго варыянтаў, то яно ў асноўным мае рытуальнае значэнне — не есці скаромнае ў час посту. У некаторых выпадках словаўтваральны варыянт нясе семантычную нагрузку. Так, лексема *пóснікаць* у асобных палескіх гаворках мае значэнне зусім не есці пэўны час' (гл. спіс, пп. 95, 102, 103, 108, 109, 135). Як *пасціць* картаграфуецца *пасціцца* (42, 129 пп.). Знак не пастаўлены там, дзе няма адказаў.

пасціць 5, 7, 8а, 9, 11, 14, 17—19, 22, 26, 28—31, 33—37, 41, 42, 43, 47, 48, 49а, 52а, 54, 60, 62—64, 71, 72, 75, 80—82, 85, 86 (рэліг.), 104, 108 *(з оліямы, з рыбою)*, 111, 115, 116, 118, 120—121, 123, 124, 127, 129, 135, 137. *пасцілі* 119. *посціць* 101, 102, 107, 114, 117, 137, 138. *пассіць* 76. *постíть* 134. *постыть* 94а. *постúты* 90. *постыты* 94а, 95 (адначасова выконваць рэлігійны абрад), 96 *(у пост)*, 103 *(в піст)*, 109, 131 (толькі абрад). *пустэ́тэ* 98. *пасціцца* 42, 129.

пóсціць 49, 50, 54, 105, 112.

пóстаць 81. *пóстыць* 85.

пóставаць 128. *пóстувыць* 84, 85. *пóстывыць* 44, 89.

пóснікаць 102, 135 (зусім не есці). *пэ́снікаць* 102. *піснікаты* 103 *(зóвсім не істы в дэ кóторы дні)*, 108 *(зóвсім нэ існы)*, 109 *(нышчó нэ існы)*.

пóснікываць 16. *пыснықыты* 95. *пóснікаваць* 118, 124. *пóсніковать* 134.

Адзінкавыя: *éсці пóснае* 9.

Карта № 390

САЛАДУХА

№ 2130 «Я. н. страву з запаранага квашанага цеста, разведзенага вадой: саладуха, раўгеня, кулага, кулаха...»

Ежа, прыгатаваная з запаранай мукі, адрозніваецца асаблівасцямі працэсу прыгатавання. У адных мясцовасцях цеста для яе заквашваецца натуральным спосабам (закісае само), у другіх яно заквашваецца пры дапамозе хлеба, ягад, у трэціх — ежа не заквашваецца. У асноўным, незалежна ад спосабу прыгатавання, існуе адна назва гэтай стравы.

Заўвагі аб спецыяльнай назве для кожнай разнавіднасці стравы прыведзены ў спісе пасля нумару населенага пункта.

У некаторых выпадках назва стравы залежыць ад мукі, з якой яе робяць. Ёсць наступныя заўвагі: 1 *раўгéня: рабілі саладýху, саладýха закісáла і назывáлі раўгéня.* 7 *саладýху нада развéсці вадóй і бýдзіць раўгéня, а калі нéкалькі разóў налівáць вадóй, бýдзіць квас.* 12 *кулáга — завáраная і квáшаная, съладýха — заквáшанае цéста с сáхарам.* 23 *кулáга — мукá запáраная і квáшаная, саладýха — ржаная мукá запáраная з ягадамі.* 53 *саладýха, кіслýха. Саладýха рэ́ткая і салóткая. Кіслýха з жытняй мукі і туды кладýць дрáную запáраную картóшку.* 59 *саладýха — у цёплую ваду мукі закалаціць, пастаіць у пéчы, вынуць вéчарам кіпяткóм заліць, хлéба для заквáскі. Квас — запáранае цéста, развéдзенае вадóй.* 77 *кулáга з грэ́цкай і жытняй мукі, вáрам апáрувалі і стáвілі на печ, закрывáлі, янá ўсалáджая.* 80 (гл. спіс). 103 *сóлод* (запаранае квашанае цеста, разбаўленае вадой), *пáрыш (свáраны сóлод).* 117 *кулáга з грэцкай і жытнёй мукі.* 138 *квáша (з грэцкае мукі), солодýха (з аўсянае мукі), кулáга (з жытняе мукі).* Як *квáша* картаграфуецца *кваш.*

У 87, 91, 96, 131 пп. адзначана адсутнасць рэаліі, што таксама не адлюстроўваецца на карце, таму што ў некаторых выпадках страва, магчыма, проста забыта.

Ад картаграфавання адведзена слова *квас,* якое, відаць, называе некалькі іншую страву (гл. вышэй), а таксама ў 78 і 102 пп.— *жур* і *рóшчына.* Не картаграфуецца лексема *саладýха* ў 1, 7,18 пп., так як на наш погляд тут назва *сóладу,* аднаго з этапаў пры гатаванні стравы.

саладуха 4, 10, 11, 14, 17, 19, 20, 22, 23 (жытняя мука, запараная з ягадамі), 24—28, 30, 31, 38, 45, 46, 48—49а, 50 (рэд., трад.), 51—59, 61—72, 74—76, 80, 86, 88, 93, 99, 100, 103 (устар.), 104—106, 110—112, 118, 129. *съладýха* 15, 32—34, 39. *сыладýха* 16 *(з аржанóй мукі)*, 29, 35, 43, 85. *солодýха* 90, 94, 107, 113 *(больш вáдкая, чым квáша)*, 134, 138, 140. *соладýха* 136. *сóлод* 103.

кулáга 12, 14, 23 *(мукá запáраная і квáшаная)*, 35—38, 40—42, 43 (часцей называлі), 44, 75 (з мукі і ягад каліны), 77 *(кулáга з грэцкай і жытняй мукі, вáрам апáрувалі і стáвілі на печ, закрывáлі, янá ўсалáджая)*, 79, 80 (кулага салодкая, дабаўлялі каліну для кіслаты, таксама *саладýха)*, 81—86, 89, 101, 112, 115—129, 135, 138, 139, 141, 142.

раўгéня 1 (рабілі саладуху, саладуха закісала і называлі *раўгéня*), 2, 3, 4 (пераважна), 5—9, 18, 21, 57.

пáрыш 94а, 95 *(солóткый, ны кысльый)*, 103 *(вáраны сóлод)*, 107—109, 132. *пáрэшка* 98.

квáша 113, 114, 133, 134, 137, 138. *кваш* 130.

пýтра 13, 15.

Адзінкавыя: *запарýха* 47. *кіслýха* 53.

Адведзены: *квас* 7, 59, 96а, 97, 141. *жур* 78. *рóшчыны* 102. *саладýха* 1, 7, 18.

Карта № 391

ЦУРА

№ 2127 «Я. н. страва, прыгатаваная з сырой вады, кусочкаў хлеба з соллю або цукрам: цура, рулі, мурцы, цюрка, цюпка...»

Лексемы, што картаграфуюцца, называюць ежу, прыгатаваную з вады або малака, куды крышуць хлеб і дабаўляюць соль ці цукар. На карце не адзначаецца, з якіх прадуктаў робіцца гэта ежа: ці на вадзе, ці на малацэ, дабаўляецца туды соль або цукар. Аб характары прыгатавання стравы прыводзяцца апісанні ў спісе да карты.

Тэмай карты з'яўляецца лексічнае супрацьпастаўленне назвы стравы, якая апісана вышэй. Акрамя таго, паказана якасць пачатковага галоснага ў слове *кармýшка: кармýшка — гармýшка (гармýшка) — хармýшка.* Пры картаграфаванні не ўлічаны наступныя адказы: 2 *рулі* — чулі назву, 14 *квас,* 74 *аканóн,* 142 *кулáга.* Як *цюпка* картаграфуецца *дзюпка* ў 3 пункце.

Фанетычныя асаблівасці слова і націск пры картаграфаванні не ўлічваліся.

рулі 3—5, 7 *(рулі робім так: у халадзёную ваду крышым хлеп, цыбýлю, сыпім сóлі і ядзём)*, 8 (некаторыя называюць), 9 *(з цыбуляй)*, 30—32, 37, 38, 40, 42—44, 68—72, 74, 75, 77 *(із малакá дзéлалі рулі)*, 78, 79 (слова рэдкае, не ўсе ведаюць), 81—84, 88, 110, 118, 119, 121, 124, 126, 127, 138—141. *рýлі* 142. *рулé* 76, 115. *руллí* 116.

цурá 19, 23 *(малако з накрышаным хлебам, а раней — вада салёная з хлебам)*, 25, 26, 52а — 54, 57—59, 61, 63—65, 67, 82 *(вада + алей + соль + хлеб)*, 100, 105, 111. *цуры́* 80 *(даўней)*, 81, 123, 128, 129. *цурэ́* 33, 66 *(у ваду і малако)*. *цюрá* 36, 47 *(цюрá — éто малакó с хлéбам)*. *цюря́* 89 *(харч нішчымный, яе ў пост ядуць)*. *цюры́* 73 (устар., зараз няма), 130. *цюрí* 125. *цюрка* 88.

цюпка 1, 2, 5, 6, 7 *(уліл͡á ў міску мылыкá, накрышыла хлéба — вот і цюпка)*, 8 *(з вады, хлéба, сóлі і цыбýлі)*, 8а, 10—12, 13 (страва з малака, у яе накрышыла хлеба кавалачкамі, таксама вады), 14, 15, 18, 29 *(вада + соль + цыбуля + хлеб; малако + хлеб; вада + цукер + хлеб)*, 35, 39. *цюпкі* 17, 32, 34, 41, 85. *цюпа* 28. *дзюпка* 3.

потáпцы 106—109, 114, 117, 120, 132—134, 137. *патапцы́* 112, 116. *патáпцы* 122, 135. *потáпці* 102, 113. *потáпэц* 94а. *потáпэць* 96, 131. *потáпыць* 131. *путáпэць* 98.

каплýн 90, 91, 93—96а, 101, 103, 113 (нов.).

кармýшка 46, 49. *кармýха* 60.

гармушка 50 (страва з кускоў хлеба і пасоленай вады ці малака), 55. *гармушка* 51 *(і варылі гармушку з мукі).*
хармушка 62, 99, 104.
мурцоўка 1, 2, 21, 25а, 27, 54. *марцуўка* 142. *мурцы* 4 (пераважна ў стараверaў), 24, 86.
Адзінкавыя: *мура* 16. *крышонка* 49а. *цыбульны верашчак (вада + цыбуля + хлеб). пятух (пятуха зрабіць — хлеба накрышыць ў прысалоджаную ваду)* 52.
Адведзены: *рулі* (чулі) 2. *квас* 14. *аканон* 74. *кулага* 142.

Карта № 392

СТРАВА З ЦЁРТАГА КАНАПЛЯНАГА СЕМЯ.

№ 2128 «Я. н. пахлёбка, прыгатаваная з цёртага канаплянага семя: валога...»
Матэрыял, які сабраны на падставе пытання 2128 паказвае, што з канаплянага семя, як і з льнянога (гл. карту № 397), рабілі масляністую ежу, што ў большасці з'яўляецца закрасай да якой -н. стравы, напрыклад, для супоў (72 п.), для бліноў, праснакоў (80 п.). Што ж тычыцца слова *валога*, прыведзенага як прыклад у пытанні, то яно таксама называе не поліўку. У СП-ЗБ слова *валога* прыведзена ў значэнні 'растоплены тлушч' — *валога* гэта растопленае сала, ці масла. Там жа ёсць дзеяслоў *валожыць*, які мае значэнне 'мачаць у тлушч або залiваць тлушчам, мачаннем'.
У некаторых адказах адзначаны адрозненні ў спосабе прыгатавання *малака* і *смятаны* з канапель (гл. пп. 12, 36, 40, 69, 80, 109, 135). Шкада, што такія заўвагі зроблены непаслядоўна. Акрамя асноўнай стравы з канапель — 'закрасы',—вядомы іншыя, напрыклад, *поліўка*. На карце паказаны ўсе віды стравы з семя канапель. Як *малако* картаграфуецца *белая малачко* 67. Як *мачанне — мыкачка* 7 і *маканка* 11.
1 *маслёнку дзелалі і называлі дзягно, елі з камамі, ком кусаеш, а гэта прыхлібаваеш.* 2 *маслюк рабілі, таўклі калапні і камочкі качалі, як клёцкі, ем з бульбай; малако рабілі з калапень.* 4 *з канапель рабілі малако.* 5 *кълъпнянъя мълако, мъчання.* 7 *мыкачка, стаўклі канаплі і зрабілі мыкачку.* 8 *калапняная малако.* 11 *маканка з калапнеў.* 12 *смітана — густаватая, мълако — радзейшае.* 14 *смітана канапляная (цёртымі канаплямі сачкі прыпякалі).* 15 *кънъплянъя мълако.* 16 *валога.* 17 *таўклі канаплі і прыпякалі на лапуны.* 21 *малако.* 23 *канапляніца.* 24 *мачання з калапень.* 25а *смятану рабілі с калапнянага семя.* 26 *мачаруха — яда з цёртых канапель, тады зваруць, мукой паткалоцюць.* 28 *малако з калапель.* 29 *дзягно з канапель.* 30 *дзягно.* 31 *канапляніца, смітана канапляная.* 32 *валога.* 33 *з цёртага канаплянага семя рабілі дзягно.* 35 *мылако* (з бульбай і рэдзькай есці). 36 *дзягно; з канапель натаўчэш, у цёплай вадзе разводзіш, дрэш лошкай, малако эта ў цугунок і варыш у пячы — і зверху смятана — ладкі мачаеш.* 37 *смітана.* 38 *малако з канапель.* 39 *валога.* 40 *семя ня цёрлі, нытаўкуць кынапель, а патом іх варуць, пенку сніма́юць у чашку і мыкаюць ладзі; ладку смітанай кыныпляный зыпраўлялі, капусту, суп.* 42 *пахлёбка.* 43 *кыныпляныя поліўка.* 46 *семя варана.* 47 *пахлёбка; прыгатуй с семя пахлёпку.* 49а *сметана.* 51 *канопна малако.* 56 *паткалотка с семя — і ўсё.* 57 *самаруха // канапляніца* (вельмі старое слова). 58 *канапляна малако.* 59 *канаплянка.* 61 *цёртыя каноплі.* 62 *канапляное малако.* 64, 65 *канаплянка.* 66 *цёрлі каноплі і мачалі бульбу і наз. малако.* 67 *пахлёбка з цёртага канаплянага семя, з цёртай канаплі — як белае малачко.* 68 *канапляніца.* 69 *варылі з канапель канапляную смятану (пенку збіралі і называлі так).* 70 *смятана канапляна.* 71 *малако канапляное.* 72 *канапляні крупнік забельвалі.* 75 *смітана.* 77 *канапляная малако.* 80 *смітана: цертае канапляное семя + халодная вада; варыць у цугунку, без шарок — смітана; праснакі мазалі гэтай смітанай, мачалі ў ёй рэзнікі, залівалі суп.* 81 *смітана.* 82 *смятана.* 83 *валога, заліўка.* 84 *заліўка.* 86 *канапляное малако.* 90 *конопляна смытана.* 91 *смытана.* 94—96 *коноплянэ молоко.* 96а *звар.* 98 *мулуко кулупненэ.* 99 *нацёрла, нарабіла малака с канаплянага семя.* 102 *молокові.* 103 *мняты коноплі.* 104 *канапляная поліўка — цёртыя каноплі, белае, як малако, хлябалі лыжкамі.* 105 *канапляна вада, таўчона семя.* 106 *сматана конопляна.* 107 *сыта з конопэль, коноплянэ молоко.* 108 *коноплянэ молоко.* 109 *конопляная затырка, коноплянэе молоко, конопляна смэтана (густа).* 114 *конопляна сметана.* 116 *сметана.* 117 *варылі коноплянэ семя і сметану робілі, скідалі.* 118 *смятана.* 119 *канапляная малако.* 120, 120а *сметану варылі і млінцамі мачалі.* 122 *варылі сметану з коноплянага семя.* 123 *сметана.* 124 *маслёнка.* 125 *смятана.* 127 *смятана, мачання.* 128 *смятана.* 129 *пахлёбка, канапляная смятана.* 130 *калісь рабілі з цёртага канаплянага семя баланду.* 132 *смытана конопляна, молоко коноплянэ* (рэдк.). 134 *сметана.* 135 *канаплянэ малако (як расцёрлі), канапляна сметана (як канопляное малако зварылі).* 136 *похлёбка.* 138 *сметана.* 140 *сметана.* 141 *юшка.* 142 *канапляная смятана.*

Карта № 393

ТАЛАКНО (мука)

№ 2132 «Я. н. мука з паранага тоўчанага аўса: талакняная, талаконная..: Талакно...»
Картаграфуюцца назвы талакна.
талакно 1, 2 (некаторыя цяпер называюць талакно), 3, 4, 6—8, 10, 11, 14, 17, 19, 25, 28, 29, 31, 36, 37, (нов.), 38, 47, 48—49а, 51, 52а, 54, 57, 61—65, 67, 70—72, 74—77, 88, 99, 104, 105, 110—112, 115, 116, 118, 120—124, 126, 129, 136, 137, 139, 142. *тълакно* 5, 8а, 9, 12, 13, 15, 32—34, 39, 41, 73, 80, 81. *тылакно* 16, 35, 40, 42—44, 78, 79, 83, 85, 89. *толокно* 97, 101—103, 106, 107, 113, 114, 117, 120а, 131, 134, 138.
тылыкнянка 81. *толокнянка* 133, 134.
талакняная мука 10, 11, 14, 67, 71, 75, 104, 120, 125 (толькі на кісель ідзе), 129. *талакняна (мука)*, 47, 74, 135. *тълъкняныя* 41. *тылыкняныя* 35, 42. *толокняная* 134, 140.
талаконная мука 86. *толоконна мука* 132 (рэдка). *мука на талакно* 109.
мілта 2, 19—21, 23, 24, 25а — 27, 30, 37, 53 (трад.), 57, 58. *мылта* 69.
аўсяная мука 59, 60, 100, 130, 141. *аўсяна* 135. *з аўсянай мукі мілту рабілі* 18. *овсяна мука* 94а — 96, 127, 132. *овсена мука* 131.
Адзінкавыя: *параны тоўчаны авёс* 45.
Адведзены: *аўсянка* 68, 126. *аўсянку варылі* 69. *з аўса рабілі аўсянку* 66. *овсянка* 108. *зайцы з аўсянай мукі рабілі і пяклі* 52.

Карта № 394

СТРАВА З ТАЛАКНА

№ 2133 «Я. н. страва з такой мукі (з паранага аўса): талакно...» Гл. карту № 393 «Талакно (мука)».
Як паказвае матэрыял, страву з паранага аўса, якая рыхтавалася простым замешваннем мукі ў вадзе, рабілі не ўсюды. Аднак, трэба меркаваць, што гэтая страва проста забыта. Часткова знак пастаўлены на падставе адказаў на пытанне 2134 «Ці ўжываецца слова мілта (мільта) як назва талакна?» 66 *мілта: замесяць суяркоўай мукі, пакачаюць у галушкі і ядуць сырую.* 68 *мілту рабілі з аўса.* 69 *мыльта; чулі ад старых такую назву.* 70 *раней рабілі, мілта звалі.* 71 *мілта, некалі мой папа мілту спамінаў.*
Адведзены ад картаграфавання назвы іншых страў з аўсянай мукі, якія рабіліся неабавязкова з паранага аўса: *кулеш тълъкняны* 12. *кулеш* 83, 87. *куліш* 131. *зайцы* 52. *зацірка* 87. *кісель* 84, 125, 127, 129, 130. *кысіль* 96. *жур* 102, 126, 127, 142. *з талакна жур варылі* 52а.
талакно 1 *(рабілі сойкамі і елі)*, 3 *(рабілі насуха і намокра)*, 4 *(рэткая талакно і густое)*, 6—8, 10, 11, 14, 17, 19, 20, 25 *(знялі і талакно)*, 38, 48, 49а, 51, 54, 61, 62, 65, 67, 70—72, 75—77, 81, 86, 88, 99, 100, 104, 105, 110—112, 115, 116, 118, 120—124, 126, 129, 135—137, 139. *тълакно* 5, 8а, 9, 12, 13, 15, 32—35, 39, 41, 42, 73, 80. *тылакно* 16, 29, 35, 40 *(густыя, як каша, і рэткыя, як суп)*, 43, 44, 78, 79,

85, 89. *толокно́* 94а, 95, 97, 101—103, 106—109, 113, 114, 117, 131—134, 138, 140. *талакня́нка* 4.
мі́лта 2, 18—24, 25 *(перава́жна дайне́йшае сло́ва)*, 25а — 28, 30, 31, 37 (і рэдкая, і густая), 53 (трад.), 57 *(жы́дкая і загусцее)*, 58, 59, 63, 64, 74. *мы́льта* 69.
Адзінкавыя: *балто́нка* 16 (размешанае талакно з вадой).

Карта № 395

РАЗМЯШАЦЬ (талакно)

№ 2135 «Як кажуць мілту (талакно) закелтаць, размяшаць...»
Картаграфуецца назва дзеяння па размешванню вадкага рэчыва з талакна. Пры картаграфаванні ўлічваюцца толькі карані слоў.
Ад картаграфавання адведзены словы *мясі́ць* і яго варыянты, *скача́ты,* якія называюць дзеянне пры размешванні густога рэчыва.
У некаторых выпадках размова ідзе не аб размешванні стравы з талакна, а з іншай мукі. Гэта відаць у спісе слоў.
размяша́ць 4, 18, 26, 31, 36, 47, 48, 49а, 57, 59, 62—65, 68, 70, 71, 81, 86, 111, 116, 118, 121, 123—125, 127 (кісель), 129, 142. *размі́ша́ць* 7, 10, 11, 14, 17, 75. *ръзмі́ша́ць* 41, 42. *рызмі́ша́ць* 16, 35, 79, 84, 85, 89. *размеша́ць* 74, 101, 107, 117, 122, 135. *разме́шваць* 37, 72, 102. *розмеша́ть* 134. *розмышя́ты* 96 *(на ола́дкы)*. *размэша́ты* 97. *розмэшя́ты* 103. *замяша́ць* 6, 21, 23, 139. *замеша́ць* 138, 140. *зымі́ша́ць* 29, 85. *замі́ша́ты* 94а. *замэшя́ты* 103. *замаша́й* 106. *мі́ша́ць* 25, 25а, 30. *мяша́ць* 120а.
закала́ціць 1 (як рэдкае), 24, 25, 28, 58, 99. *заколоты́ты* 95, 96 *(на ола́дкы)*. *калаці́лі* 19. *росколоці́ць* 113, 133.
паткалата́ць 52 *(мукі́ ў вадзе́)*.
забаўта́ць 22, 49 *(агла́ткі)*, 129. *забо́ўтаць* 27, 69. *разбо́ўтаваць* 64 (часцей). *разбаўта́ць* 105. *разбо́ўтаць* 107, 110, 120а.
закалбаці́ць 58. *вы́калбаціць* 20.
Адзінкавыя: *закалта́ць* 2. *розбі́ць* 113. *подбі́ць* 114 *(толокно́ муко́ю)*. *замуці́ць* 115.
Адведзены: *замясі́ць* 1 (як густая), 66. *зъмясі́ць* 8а, 9. *замэсы́ты* 132. *замысы́ты* 132. *наробы́ты* 95. *скача́ты* 95.

Карта № 396

ПУТРА (значэнне слова)

№ 2136 «Якую страву называюць путра: а) кашу з жытняй мукі, б) пітво з соладу, саладухі...»
Лексема *пу́тра* мае вельмі малае пашырэнне на Беларусі, і гэта тлумачыцца тым, што лексема з'яўляецца запазычанай з балтыйскіх моў. У радзе пунктаў збіральнікамі адзначаецца, што мясцовае насельніцтва ведае лексему і рэалію як страву суседняга латышскага насельніцтва. 1 *пу́тру ў Ла́твіі ядуць, у нас не называюць.* 4 *пу́тра ў латышо́ў, мо́жа які суп.* 25 *чу́лі пу́тра ў Латвіі.* 27 *пу́тру рабілі латышы.* Трэба, аднак, меркаваць, што лексема *пу́тра* мела больш шырокі арэал пашырэння. Л. А. Малчанава ў кнізе «Материальная культура белорусов» адзначае, што «На Туровщине подобное (солодухе) кушанье называлось «путрой». (стар. 193—194).
У 12 нас. п. адзначаны прыметнік *путряны́* ў значэнні 'густы' (суп, каша).
Як *пу́тра* картаграфуецца *пу́церка.* Знак не пастаўлены там, дзе адсутнічаюць адказы на пытанне.
2 *пу́тра, як акі́снуць кру́пы, ка́жуць: кі́слыя, як пу́тра, а ў Ла́твіі пу́тра — кру́пы, забе́леныя кі́слым малако́м.* 5 *пу́тра* — 1) *райге́ня,* 2) *ме́шанка для свіне́й (пераносна).* 6 *пу́тра, стары́я звалі райге́ню пу́тра* (=саладуха). 8 *пу́тра // баланда́* — нясмачная страва, няўмела прыгатаваная. 12 *путряны́: густы́ (суп, ка́ша).* 13 *пу́тра — саладу́ха.* 14 *пітво́ з со́ладу, саладу́хі, пу́тра — саладу́ха, райге́ня.* 15 *пу́тра — саладу́ха, райге́ня.* 17 *пу́церка — пірятру́ць густо́е це́ста ў рука́х і ў кіпято́к, і малака́ пато́м, як суп, ре́дкае* (з пшанічнай мукі). 32 *пу́тра — як кваса́ць съладу́ху.* 66 *пу́тра — несма́шная рэ́дкая, по́сная* (страва); *вот навары́ла пу́тра не́йкага, не́льга е́сці.* 75 *пу́тра* 'бульбяны булён з малаком'. 133 *пу́тра. Яка́ соло́тка, бі пу́тра.* 140 *галу́шкі.* 142 *пу́тра — хрэн з буракамі́ зме́шваюць і называ́юць пу́трай.*

Карта № 397

СТРАВА З ЦЁРТАГА ЛЬНЯНОГА СЕМЯ

№ 2129 «Я. н. страва, прыгатаваная з цёртага льнянога семя: клында...»
Ежа з цёртага льнянога семя, відаць, рабілася не ўсюды, аб чым гаворыць пашырэнне назвы гэтай ежы. Магчыма яна часткова і забытая, таму што ў цяперашні час яе не робяць.
Як *маку́ха* картаграфуецца *мача́ння* 58, *абмача́нка* 60, як *запра́шка* — за́прошка 97.
маслёнка 31, 74, 75, 81, 82, 84, 118, 123, 124, 128, 128, 129. *масля́нка* 118.
клы́нда 62, 100, 104, 136.
маку́ха 98, 103. *мача́ня с сяме́ня* 58. *абмача́нка* 60.
запра́шка 96. *за́прошка* 97.
Адзінкавыя: *смітана* 31. *мазю́ха* 116. *малы́га* 122 *(се́мя альня́нае у печ, паджа́ралі, у сту́пу — таўко́м, і на рэ́шата подсе́ялі ту́ю му́чачку, разму́цім боршчэ́м, узолле́м на сковоро́ду — і мачае́м, і пальзі́цельная ад раза́чкі).*

Карта № 398

СЕЛЯДЗЕЦ

№ 2140 «Я. н. селядзец: сяледчык, асяледчык, селядзец, сялёдка...»
На карце паказаны словаўтваральныя і акцэнталагічныя варыянты слоў, якімі называецца *селядзец.* Як *сялёдка* картаграфуецца *сёлёдок, селёток* (108, 135 п.п.).
сялёдка 40—44, 67 (нов.), 70, 73, 75, 77—82, 84—87, 104, 116, 117 (нов.), 119, 120а — 124, 127, 129, 130, 135 (нов.), 136, 139—142. *сялётка* 1, 2, 4(сучасн.), 7—17, 28, 29, 31—39, 53 (нов.), 54, 68 (нов.), 74, 76, 83, 88, 89, 112, 118, 125. *селёдка* 107 (нов.), 114, 120, 126, 138. *сілёдка* 131. *сілётка* 8а, 103 (нов.), 133. *сэлётка* 97. *сылёдка* 96а. *селёдок* 108. *селёток* 135 (нов.).
всілётка 132 (нов.).
сілядзе́ц 2 (даўн.), 4 (трад.), 5, 6, 8а, 15, 24—27, 30, 33, 41, 43 (радзей), 44 (архаічн.), 48. *селядзе́ц* 3, 19—23, 28. 47, 49а, 52, 52а, 54—59, 61, 62, 64, 67 (трад.), 68, 69, 71, 84, 99, 111 *(многа селёткі),* 117, 124, 127, 129. *сялядзе́ц* 49—50, 60, 63, 66, 72. *селядзец* 53.
селёдзец 51. *сялёдзяц* 105. *сыле́дыць* 91.
асялёдзец 100.
сялётчык 54, 110, 133, 138. *сяле́ччык* 19.
следзь 6, 45, 46, 90, 93, 94, 96, 96а, 107, 113, 132. *сле́дзі* 101.
слез 94а, 95, 103 (трад.).
сяле́нец 115. *селе́нец* 102, 135. *сяле́нцы* 106. *сэлэ́нэць* 98.
селене́ц 134, 137.
осылэ́нэц 95, 132. *осэлэ́нэц* 103, 108, 109.
Адзінкавыя: *сельдзь* 9. *селяццо́* 18. *шма́йка* 80. *сілётчына* 133.

Карта № 399

ЛЁК

№ 2143 «Я. н. селядзечны расол: лёк, глёк...»
На карце паказаны лексічныя варыянты назвы селядзечнага расолу. Акрамя таго ў слове лёк адзначаецца прыстаўны гук і якасць галоснага. Як *о́лек* картагра-

фуюцца *воляк* (46) і *голяк* (49). Суфіксы на карце не ўлічваюцца. Як *прасол* картаграфуюцца *прасольнік, прасоліна*. Адным знакам картаграфуюцца *клёк* і *глёк*.

Словы з коранем *-сол-* з'яўляюцца або прыставачнымі, або складанымі. Гэта таксама адлюстроўваецца на карце. Як *прасол* картаграфуецца *прасоль*.

Адведзены ад картаграфавання лексемы *іржа*, якая мае іншае значэнне — называе 'налёт рудога колеру на селядцы ці лёку'. Не картаграфуюцца таксама лексемы *ляпыс* і *слюс*, значэнне якіх не зусім яснае.

лёк 10 (рэдка), 26, 27, 49а, 51, 54, 56, 57, 59—65, 67, 68, 71, 75 (трад.), 83, 86—88, 104, 105, 107, 110, 111, 136.

ляк 50, 55, 90, 91, 93—95, 100, 103.

клёк 20, 82 (трад.). *глёк* 53, 84.

олек 45. *воляк* 46. *голяк* 49.

расол 4, 8а — 12, 14, 19, 23—25, 28, 29, 38, 39, 41, 43, 44, 47, 48, 49а, 52а, 58, 66, 69, 70, 72—74, 78, 79, 82 (моладзь), 85, 99, 101, 102, 112, 119, 124, 126, 127, 128 (часцей), 129, 133, 135, 138, 140, 142. *росол* 97, 113, 114. *росіл* 98, 131. *росул* 94а, 132. *рассол* 32—34. *россыл* 96а.

жывасол 77, 118, 125, 128, 129. *жывасоль* 123.

прасол 81, 139, 141. *прасоль* 116, 117. *прасольнік* 89. *прасоліна* 35.

юшка 5, 7, 8, 31, 36, 74, 80, 120, 122. *юха* 108, 109, 115.

сок 31, 37, 70, 106, 137.

жышка 2, 6, 17, 21, 22, 35, 36, 40, 41, 123.

Адзінкавыя: *рок* 16. *поліўка* 18. *соус* 36, 37. *блёхат* 52. *совус* 118. *рапа* 124. *ропа* 134.

Адведзены: *ляпыс* 96. *слюс* 133. *іржа* 123.

Карта № 400

ПРЭГЧЫ (гарох)

№ 2137 «Гарох, боб на скаварадзе трэба пражыць, прышчыць... Гарох пражаны, прышчаны».

Картаграфуюцца словы, якія абазначаюць дзеянне 'пражыць гарох'. Акрамя таго, паказаны нерэгулярныя фанетычныя варыянты першага галоснага ў слове *пражыць*, націск. Не ўлічана трыванне дзеяслова і асабовыя формы. У 109, 136 пп. знак пастаўлены на аснове дзеепрыметнікаў і прыметнікаў.

пражыць 1—11, 15, 18—20, 22, 24, 26—31, 34, 37, 45, 48, 49, 52—53, 57, 59, 63—65, 67, 69—72, 75—77, 111, 116, 118, 123, 126, 140 (нов.), 142. *пражъць* 8а. *пражіць* 113. *пряжыць* 14, 16, 17, 32, 79, 83, 87. *пражыці* 93. *пражыті* 94. *пражыты* 90, 91, 94а — 97, 103, 131. *пражитэ* 98. *пражаць* 23, 96а. *пряжъм* 12. *напражыў* 101, 102. *пражуць* 25а. *падпражыць* 119. *пражаныя* 142.

прыжыць 50, 61, 100, 104, 105. *прыжыці* 93.

прэжыць 33. *спрэжыць* 69.

пружыць 21.

прэгчы 80 (стар.), 81, 115. *прегчы* 120. *прэхчы* 35, 38, 58, 66, 68, 74. *спрэгчы* 40. *спрэхці* 110. *прогці* 124. *падпрэгці гарох* 120а.

прагці 106, 135. *прагуць* 36, 112. *прягуць* 89, 117. *спрагчы* 25.

напрагці 112.

прешч 39. *прэжч* 42, 44. *преч* 84. *прэгч* 81.

жарыць 43, 46, 129, 137, 139, 141, 142. *жаріць* 13, 79, 83, 84, 113. *жараны* 80. *жарацы* 125. *паджарыць* 54. *паджараваць* 82. *поджарыці* 94. *пыджаріць* 85. *пожарыць* 133. *пуджарыты* 108. *пуджаруваты* 131. *пуджарваты* 132. *паджаруя* 121.

смажыць 46, 86, 107, 108, 126, 127, 128, 142. *смажіць* 134. *смажаны* 136. *падсмажыць* 114. *подсмажыць* 122. *пудсмажыты* 109.

пячы 45, 47, 54—56, 59, 99. *печ* 73.

прышчыць 49а, 51, 53, 54, 60, 62, 126, 138.

Карта № 401

ПАЛОВА КАЧАНА КАПУСТЫ

№ 2145 «Я. н. палова качана ў квашанай капусце: плашка, палютка, палойка...»

На карце паказаны словы, якія называюць палову качана капусты незалежна ад таго, квашаная ці параная. У радзе пунктаў адказы адсутнічаюць, але па розных прычынах. У адных выпадках робіцца заўвага аб тым, што капусту квасяць цэлымі качанамі: 8—9, 20, 34, 35, 40, 42, 45, 55, 66, 73, 80, 89, 97, 104, 128, у другіх адказ не даецца, пракрэсліваецца (—): 15, 19, 29, 39, 44, 50, 51, 53, 54, 61, 88, 93, 111. Як *палютка* картаграфуецца *палуціна* (105 п.).

палавіна 1, 10, 11, 14, 17, 18, 23, 25а, 26, 28, 49, 49а, 57—60, 62, 69, 74, 81, 82, 96, 99, 129, 135, 142. *пълавіна* 32, 33, 36, 41. *пылавіна* 83—85, 87. *половіна* 94, 101, 106, 107, 138. *половына* 91, 94а, 95, 96а, 103, 109, 131.

палавінка 3, 6, 22, 25 (*рэжым качаны на палавінкі*) 27, 30, 31, 37, 38, 52а, 65, 68—70, 72, 75, 86, 112, 123, 124, 127, 129, 130. *пълавінка* 5, 12. *половінка* 113, 133, 134, 140. *палавінкі галовак* 4, 115, 119, 125.

палова 37, 47, 48, 74. *квасілі на паловы* 46.

палойка 67, 76, 110, 118, 120, 121, 126, 127, 135, 136, 139, 141. *полойка* 137. *палойкі* 64, 140. *апалойка* 71. *палуйка* 63, 77 (*палову качана складалі ў чыгун і ў печы парылі*).

палютка 90, 98. *пелютка* 114. *пэлютка* 108. *пэлутка* 102. *пылютка* 96, 132. *пэлюстка* 103. *палутка, палуткі* — параная капуста 93.

пайпялюсткі 100 (цэлы качан — *пялюстка*).

плашка 2, 7, 13, 21, 122. *плашачка* 116.

поўгалоўкі 59. *пайгалоўкі* 60.

пуўкъчъна 5. *пуўкычына* 78. *пыўкычына* 79.

плітка 117.

Адсутнасць назвы: 8, 9, 15, 19, 20, 34, 35, 39, 40, 42, 44, 45, 50, 51, 53, 54, 55, 61, 66, 73, 80, 88, 89, 97, 104, 111, 128.

Карта № 402

ПЛЕСНЯ

№ 2146 «Я. н. цвіль на квашанай капусце: плесень, бросня, цвіль... Заплеснявець, забраснявець, зацвісці...»

Карта складзена на падставе адказаў на першую частку пытання. На карце адлюстравана лексічнае супрацьпастаўленне назвы цвілі на квашанай капусце і агурках. Акрамя таго, паказаны наяўныя фармальныя адрозненні. Фанетычныя асаблівасці не ўлічаны. Як *плесня* картаграфуецца назва *плюсня* ў 94 п., як *вярхоўя* — *верх* і *верхаўё* (пп. 2, 8, 24), *вяршыны* (4).

У некаторых пунктах указваецца на адрозненне назвы ў залежнасці ад таго, на якім прадукце знаходзіцца цвіль. Усе заўвагі аб ужыванні слоў знаходзяцца ў спісе.

плесня 3, 5, 18, 23, 25а, 27, 28, 31, 34, 37, 38, 43—46, 49, 54, 55, 57, 59, 68—86, 89, 91, 101, 102, 106, 107, 113—116, 118—121, 123—130, 134, 136—142. *плісня* 90, 93, 94а, 95, 96 (больш моцна), 96а — 98, 103, 108, 109, 132, 133. *плюсня* 94.

плесінь 7, 8 (сучасн.), 8а, 10—17, 29, 32, 33, 35—37, 39, 41, 42, 87. *плесень* 9, 47, 48, 88, 124 (на капусце). *плесянь* 30.

плесь 112, 117, 135.

плесні 19—22, 25, 26, 58, 122.

плесене 51.

бросня 50, 52а (на капусце), 53, 54, 56, 59—62, 64—67, 99, 100, 104, 105, 110, 111, 124 (на бураках). *брэсня* 57, 63.

бросць 131. *брошчына* 131.

цвіль 34, 41, 44, 46, 52а (на варэнні), 54, 75, 80, 81, 87, 124 (на хлебе). *цвыль* 96 (*слаба*).

вярхоўя 1 (*снімаюць далоў*), 89. *верх* 2 (*верхам занілася капуста*), *нада зняць верх*), 24. *верхаўё* 8 (*верхаўё нада зняць, яно горкая, пляснівая*), *вірхаўё* 24. *вяршыны* 4.

моріг 96 (найбольш моцна). *морожок* 108 (больш густая цвіль).

Адзінкавыя: *слюс* 6. *пена* 40. *шума* 49а. *слюш* 52.

Карта № 403.

ЗАПЛЕСНЕЦЬ

№ 2146 «Я. н. цвіль на квашанай капусце, гурках: плесень, бросня, цвіль... Заплеснявець, зараснявець, зацвісці...»

На карце адлюстраваны карані лексем, якія абазначаюць стан квашанай капусты і гуркоў, пакрытых цвіллю (броснёй). Граматычныя формы дзеясловаў і фанетычныя варыянты пры картаграфаванні не ўлічаны. Адсылачным знакам паказаны розныя спалучэнні, якія абазначаюць разглядаемы стан *(брóсняй занялося, плéсняй пакрылася* і да т. п.). У 113 п. слова *замуражэць* картаграфуецца на падставе адказу на пытанне 2174 «У якім значэнні ўжываецца слова замуражэць?» — гл. карту № 404.

заплéсніць 4, 5, 16, 21, 33, 35, 38, 42, 43, 54, 72, 74, 75, 81, 82, 84, 86, 118, 127. *заплéснець* 9, 14, 31, 55, 124 (пра буракі, капусту), 125, 128, 129, 135, 136, 142. *заплéсняць* 70, 76, 102. *заплéснеть* 134. *зыплéсніць* 78. *заплеснявéць* 36, 88. *заплéсневець* 114, 116. *заплéснівець* 11. *заплéснівіць* 10, 29, 41, 87. *заплесневéць* 107. *зыпліснявéць* 79. *заплéснеці* 93. *заплéснела* 46, 49а, 51, 58, 67, 69, 112, 117, 123, 141. *заплéсніла* 32, 57, 73. *заплéсняла* 27, 101, 120. *заплéсняло* 106. *заплéснелі* 19, 139. *запляснéла* 18. *заплеснéць* 113. *заплéсневалі* 115. *заплéснівалі* 17. *заплісніты* 94а, 132. *запліснавыты* 90. *заплéснівіла* 85. *запліснявыты* 96, 97, 109. *запліснявітэ* 98. *заплісніла* 103. *заплéсней* (расол) 140. *заплéсній* 80. *запліснявыла* 108. *заплéсівець* 48. *заплéснялі* 28, 68, 71. *заплéсніла* 3, 7, 26, 34, 104. *плéсніць* 8а.

брóснець 50. *забрóснець* 62, 64, 65, 99, 111. *забрóсніць* 54, 100. *забрóснявець* 56, 105. *забрóснявяць* 60. *забрóснела* 67. *забраснéла* 59. *забрэ́сніць* 63. *забрóсніла* 104. *забрóсніты* 131.

цвіцéць 8а, 34. *зацвісці* 54, 118. *зъцвісці* 41, 124 (пра хлеб), 129. *зацвісць* 75, 81, 84, 86, 87. *зацвíў* 80. *зацвілá* 85, 86, 94. *поцвысты́* 95, 96. *пуцвістэ́* 98.

заслю́зла 24. *заслю́жла* 52. *атслю́зла* 6.

заморожíты 96. *замаражíла* 103. *замурожíла* 108.

Адзінкавыя: *зацвíгныць* 35.

Апісальныя абазначэнні: *займéцца плéснямі* 25. *плéсню вы́кінула* 45. *плéсень завялáся* 47. *брэ́сняй занялóся* 57. *брóсня пашлá па гуркáх* 66. *капу́ста плéсняй зацяглá* 77. *зацягну́ць брóсняй* 124. *плéсень паяўля́ецца* 130.

Карта № 404

ЗАМУРАЖЭЦЬ (значэнне слова)

№ 2147 «У якім значэнні ўжываецца слова замуражэць?»

На карце адлюстравана пашырэнне слова *муражэ́ць* і яго значэнні. На большай частцы тэрыторыі гэта лексема не зафіксавана. У 103 і 108 пп. знак пастаўлены на падставе адказаў на пытанне № 2146 «Я. н. цвіль на квашанай капусце, гурках: плесень, бросня, цвіль... Заплеснявець, забраснявець, зацвісці...»

28 *замуражэ́ў лух.* 31 *замуражэ́ў гарóт, палоць трэ́ба.* 37 *замуражэ́ць* (травой зарасці). 68 *як ні спóліш травы́, тады́ бу́льба замуражэ́я.* 74 *замуражэ́ла травá.* 75 *замуражэ́ць* (травой, дзёрнам). 76 *замуражэ́ць — пакры́цца, зарасці муравóй.* 81, 82 *замуражэ́ць, зарасці травóй.* 95 *заморожíты* (слабая плесень на сухім). 96 *заморожíты* — пакрыцца моцным слоем цвілі. 113 *замуражэ́ць* (утварыцца значнаму слою цвілі). 114 *замуражэ́ло молокó* (цвіль на малацэ). 118 *замурожэ́ць.* 124 *замуражэ́ць* (зарасці травой, пакрыцца дзёрнам, стаць дзірваном). 126 *зараслі мурóгам — замуражэ́ць.* 128 *замуражэ́ць* — зарасці травой, пакрыцца дзёрнам. 129 *замуражэ́ць, трава замуражэла* — зазелянець. 130 *бу́льба парóсшая травóй, замуражэ́лая.* 133 *замурóжыць* — пакрыць накіпам. 134 *замурожэ́ть, морогóм зарослó.*

№ 2146 103 *запліснявыла капу́ста, заморожíла.* 108 *запліснявыла* і *замурожíла.*

У 118 п. не ўказана значэнне слова.

Адсутнасць слова: 1—8, 9—30, 32—36, 38—44, 45—56, 60—67, 69—72, 74, 77, 79, 80, 83—91, 93, 94, 97—101, 104—106, 111, 112, 115—117, 120—122, 125, 127, 131, 135—140, 142.

Карта № 405

ШУМ, ШУМА (значэнне слоў)

№ 2148 «У якім значэнні ўжываецца слова шума: а) пена, накіп, калі варыцца мяса, а таксама на варэнні з ягад, б) пена на кані (конь зашумеў), в) смецце...»

Карта семантычная. Акрамя значэння слоў, на карце паказаны націск у слове *шу́ма.* Асобна даюцца словаўтваральныя варыянты слоў у тых жа значэннях, што *шум* і *шумá.*

'пена на паверхні вадкіх прадуктаў'

шум 2, 3, 18—23, 25, 25а, 27, 41, 46, 52—54, 56—59, 63, 65—67, 90, 91, 94—96, 98—100, 103—105, 108—113, 115, 117, 132.

шу́ма 30, 70, 72, 127, 128, 139.

шумá 49—51, 55, 62, 64, 69, 71, 75—77, 79, 81, 82, 87, 116, 118, 123, 124, 126.

шумавíны 4.

шу́мья 101.

'пена на кані'

шум 9, 19, 23, 25, 52а — 54, 56—59, 65, 67, 90, 91, 93—96, 98—100, 102, 103, 105, 107—113, 115, 116 *(конь пад шу́мам),* 117, 131, 132.

шу́ма 45, 128.

шумá 49а — 51, 55, 64.

'смецце'

шум 93, 133.

шу́ма 1, 4, 5, 8—11, 13—17, 24, 29, 33—35, 73, 75 *(вада нагнáла шу́му),* 80, 127—129, 140 (нов.).

шумá 12, 32, 39, 43, 81, 87, 124.

'адходы пры веянні'

шумá 37.

'плеўка на малацэ'

шумá 48.

'пена на сырадоі'

шум, шумá 81, 85, 87 (гэты матэрыял паведаміў І. Я. Яшкін).

Адсутнасць слоў: 6, 26, 28, 31, 36, 38, 40, 42, 44, 47, 60, 61, 68, 78, 83—85, 88, 89, 97, 106, 114, 119, 120—122, 130, 134—138, 141, 142.

Карта № 406

КІПЕНЬ

№ 2150 «Я. н. вада ў час кіпення: кіпень, кіпяток, укроп, варатак, вар...»

На карце паказана супрацьпастаўленне лексічных, словаўтваральных і акцэнталагічных варыянтаў назваў вады ў час кіпення. Рэгулярныя і нерэгулярныя фанетычныя асаблівасці лексем пры картаграфаванні не ўлічваліся. Не ўлічаны адказы ў 94, 96а, 108, 130, 140 пп.— *кіпячóная вадá* (гл. спіс.). Як *кіпя́так* картаграфуецца *кіпя́тка.*

кіпятóк 1 (сучасн.), 4 (сучасн.), 7, 8 (сучасн.), 8а, 9, 10 (радзей), 11 (радзей), 14, 16, 17, 29, 31—33, 35, 37, 40—43, 45—47, 54, 56, 57, 58 (сучасн.), 59, 61, 62, 67 (больш цяпер), 68, 71, 73—76, 79—81, 83—89, 91, 99, 101, 103 (нов.), 104, 110—112, 115, 116, 118—121, 125, 127, 133, 135, 139, *кіп'ятóк* 90, 94, (нов., рэдка), 97, 114. *кіпетóк* 93, 102, 107, 113, 122, 126. *кіпатóк* 106. *кіпытóк* 131. *кыпятóк* 35, 96. *кып'ятóк* 94а, 95, 103 (трад.), 108, 109 (вельмі рэдка), 132. *купітóк* 98.

кіпетак 82, 119 (устар.), 126, 128, 129. *кіпеток* 102, 140. *кіпітак* 38. *кіпятак* 123, 142. *кіпаток* 138 (нов.).

кіпя́так 49а — 51, 53, 58 (трад.), 60, 100. *кіпéтак* 141. *кіпя́тка* 52.

кіпянь 49, 52а, 54, 55, 60. *кіпень* 9 (мала хто скажа), 14, 48, 53 (рэдка), 67 (трад.), 105.

вар 1 (даўней), 4 (трад.), 5, 6, 7, 8 (трад.), 8а — 13, 15, 17, 20, 23—30, 34, 36, 37, 39—44, 57 (стар.), 59, 63—65, 69, 70, 72, 73, 75—78, 80, 81, 83—85, 87—89, 118, 122 (трад.), 124—126, 128, 141 (рэдка), 142.

варáтак 2 (даўней), 3, 18—20, 21, 22.
укрóп 84, 86, 111 (трад.), 112, 117, 134—136, 140. *укрыэп* 107. *окрóп* 137, 138 (трад.). *окріп* 109. *окрűп* 96. *кріп* 98.
Адведзены: *кіпячóная вадá* 130. *кіпячóна водá* 94. *кіпечóна водá* 140. *кып'ячóна водá* 96а, 108.

Карта № 407

ЦУКАР

№ 2152 «Я. н. цукар: цукар, сахар...»
На карце адлюстравана лексічнае супрацьпастаўленне назваў цукру, а таксама фанетычныя асаблівасці ў слове *цýкар*. Пры картаграфаванні не ўлічана лексема цукар, дзе зроблены заўвагі «школьнае» і «напісана на пачку» (84, 128, 129 пп.), якія сведчаць, што слова не мае яшчэ шырокага ўжывання.
цýкар 2 *(даўнéй гаварылі і цýкар)*, 6 (раней), 21, 23, 24 (трад.), 25—26, 45, 50, 52, 54, 55, 57, 59, 63—65, 67 (трад.), 68 (трад.), 69, 70, 71 (звалі некалі), 72, 75 (трад.), 77 (трад.), 81, 82 (нов.), 104, (устар.), 105, 107 *(по-даўнéйшаму)*, 110, 111, 112 *(кóлісь звáлі)*, 118, 122, 124 (трад.), 125 (рэдка), 126, 127, 128 *(напісана на пáчку)*, 129 *(шкóльнае)*. *цýкър* 5. *цýкыр* 84 *(шкóльнае)*. 87 (рэдка). *цýкор* 94, 94а, 97, 101, 102, 106, 108, 109, 113, 114, 117, 131—134, 135 (трад.), 138 (трад.). *цýгар* 66. *цýгар* 115 *(даўнó казáлі)*.
цýкер 3, 4 (трад.), 18—20, 22, 46—49а, 51, 52а, 53, 56, 58, 59, 62, 93, 99, 100. *цýкір* 8 (трад.), 27.
цюкор 90, 91, 95, 96, 98, 103.
сáхар 1, 2 *(ад дáўна кáжаць сáхар)*, 4 (суч.), 5 (цяпер), 7, 8, 8а, (суч.), 9—11, 17, 24 (суч.), 28—31, 36—38, 50 (нов., рэдка), 54, 60, 61, 62 (нов.), 66, 67 (цяпер), 68, 70 (цяпер), 71 *(ціпéр)*, 73—76, 77 (суч.), 80, 81, 82 (трад.), 86, 88, 90 (нов.), 93, 94 (нов.), 96 (нов.), 102, 103 (нов.), 104 (цяпер), 107 *(по-новéйшаму)*, 108 (нов.), 111 (нов.), 112 (цяпер), 113, 114, (нов.), 115 (цяпер), 116, 118—121, 123, 124 (нов.), 125—130, 131 (суч.), 132 (нов.), 135, 136, 138, 139, 141, 142. *сáхър* 8а, 12—15, 32—34, 39, 41, 43, 79. *сáхыр* 16, 35 (нов.), 40, 42, 44, 78, 83—85, 87, 89. *сáхор* 133, 134, 137, 140.
Адведзены: *цýкыр* 84 *(шкóльнае)*. *цýкар* 128 *(напісана на пáчку)*, 129 *(шкóльнае)*.

Карта № 408

ГЛЫТОК

2154 «Я. н. тое, што глытаецца за адзін раз: глыток, глытаннік, каўток...»
Картаграфуюцца лексічныя і словаўтваральныя назвы глытка (таго, што глытаецца за адзін раз). Акрамя таго, пры картаграфаванні ўлічаны словаўтваральныя варыянты.
глытóк 3, 10 (вадкага), 13, 15, 18, 19, 21, 22, 24, 25, 27—31, 33—38, 40—42, 44, 46, 49, 49а, 50 (нов.), 53, 54, 57, 59, 63, 64, 67—71, 73—82, 84, 85, 86 (рэдка), 87—89, 102, 104, 107, 111 (часцей), 115, 117—120, 122, 123, 125, 126, 134, 136, 138, 141. *глатóк* 4, 5, 7, 8а, 9, 17, 25а, 26, 32, 39, 43, 45, 47, 52а, 60, 61, 66, 83, 85, 93, 100, 112, 113, 128, 129, 139. *глотóк* 94, 96, 96а, 101, 131, 132 (рэдка), 133. *глутóк* 16, 91.
глыт 12, 13, 44, 54, 69, 79, 84, 86, 124.
глык 2, 6, 8а.
глытáннік 10 (пра цвёрдая), 11.
глыцéнь 1. *глытáн* 14. *глачóк* 48. *галтóк* 51.
каўтóк 50, 53, 55, 56, 62, 65, 67 (трад.), 72, 99, 105, 110, 111, 121, 126—128, 130, 137, 139—142. *коўтóк* 106, 107, 114, 134. *ковтóк* 109 (рэдка), 113. *калтóк* 129.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *кóвтінь* 108. *коўць* 114.
клык 90, 94—96, 103. *клытóк* 97. *клэк* 98.
лык 20, 52.

Карта № 409

ГЛЫТАЦЬ

№ 2155 «Ежу (яду) глыкаць, глытаць, палыкаць, каўтаць,.. Адзін раз: глынуць, палыкнуць, каўтнуць...»
Карта складзена на падставе адказаў на першую частку пытання. На карце адлюстравана лексічнае супрацьпастаўленне абазначэння дзеяння 'глытаць ежу'. Акрамя таго, улічаны прыстаўныя зычныя ў словах з коранем -лык-(аць).
Як *палыкáць* картаграфуецца *палкáць*, як *лыкáць — лыгáют*.
глытáць 2—4, 7, 9, 10, 12—14, 16, 18, 21—25, 26—31, 33—45, 53, 54, 57—61, 63, 64, 65 (яду), 68, 70, 71, 74—76, 78—88, 104, 115, 118, 123, 124, 125 (есць), 128, 129, 134 (еду), 136, 141. *глытáці* 107. *глытáты* 132. *глатáць* 1, 6, 8, 11, 17, 25а, 116. *глътáць* 5, 8а, 15, 32, 73.
галтáць 51.
каўтáць 53, 55, 56, 62, 65 (ваду), 67, 72, 75, 77, 99, 100, 105, 110—112, 119, 126, 127, 135, 139—141. *коўтáць* 66, 106, 114, 117, 120а, 121, 122, 134, 134 *(водý)*, 136, 138, 142. *коўтáці* 102, 107. *ковтáць* 113, 133. *ковтáты* 108, 109, 132. *калтáць* 129. *ковдáты* 103 (рэдка, экспр.).
лыкáць 20, 52. *лыкáть* 96а. *лыгáць* 46. *лыгáты, лыгáты* 131. *лыгáют* 91.
клыкáць 118 (лапшу). *клыкáці* 93. *клыкáті* 94. *клыкáты* 90, 94, 94а, 95—97, 103. *клыкáтэ* 98.
глыкáць 47—49, 52а, 54. *глыкъць* 8а (сквапна). *глыкала* 49а.
палыкáць 19, 45. *палкáць* 18, 50, 60 (трад.).

Карта № 410

ГЛЫНУЦЬ

Карта складзена на падставе адказаў на другую частку пытання № 2155. Гл. карту № 409 «Глытаць».
Адказы на гэтую частку пытання даюцца не ва ўсіх населеных пунктах. На карце адлюстраваны лексічныя і словаўтваральныя варыянты дзеясловаў. Па лексічных супрацьпастаўленнях карта не адрозніваецца ад папярэдняй, дзе паказаны лексічныя супрацьпастаўленні на падставе іншых формаў. На дадзенай карце паказваюцца асаблівасці аднакратных дзеясловаў са значэннем 'глынуць адзін раз'. Як *палкнýць* картаграфуецца *палыкнýць*.
глынýць 3, 7, 9—11, 16, 21, 23, 26, 28—31, 34—38, 40—42, 53, 57—59, 61, 63, 68—71, 73—76, 78, 80, 81, 84—86, 104, 115, 126, 128, 135. *глынýці* 107. *глынýты* 132. *глънýць* 8а. *глынýў* 27. *гланýла* 6.
глытнýць 33, 44, 84, 89, 118. *глатнýць* 17, 32, 39, 134.
глытанýць 18.
каўтнýць 55, 72, 100, 105, 112, 113, 119, 121, 126, 127, 135, 137, 138, 140. *каўтнýла* 77. *каўтнé* 122. *коўтнýць* 66, 106, 108, 109, 114, 134, 136, 138. *коўтнýць* 102, 107. *ковднýты* 103 (рэдка).
каўтанýць 53, 62, 75, 127, 130. *каўтанé* 56.
глыкнýць 49, 49а, 52а, 54. *глънýць* 8а. *глыкнъць* 8а.
клыкнýці 93. *клыкнуці* 101. *клыкнýті* 94. *клыкнýты* 90, 94а — 96, 103. *кликнýтэ* 98.
палыкнýць 54. *палкнýў* 18. *палкнýць* 50, 53.
пралкнýць 51.
Адзінкавыя: *лыгнýты* 131.

Карта № 411

КВІТАВАЦЦА (значэнне слова)

№ 2162 «Знаходзіцца на харчовым утрыманні: харчавацца, сталавацца... Ці ўжываюцца ў гэтым значэнні словы: квітавацца, віхтавацца?»

Карта складзена на матэрыяле адказаў на другую частку пытання і картаграфуецца пашырэнне слова *квітавáцца* і яго семантыка.

У 65 п. знак пастаўлены на аснове запісу, што слова вядома, але яно не з'яўляецца мясцовым. У 60 і 106 пп. знак пастаўлены на аснове матэрыялаў СП-ЗБ, 2, 454.

6 ведаюць слова *квітавацца* ў выразе: *«Як квітýесся?»* — як жывеш? 20 *квітавáцца — абыходзіцца заробкам; як не стае ґрошы, кажуць: «чым квітýецца?».* 25 *квітавáцца* — эканоміць; *трэ́ба квітавáцца, кап і заўтра хапіла.* 46 *квітавáцца, як гаспадарка... а і квіталіся сек-так; квітавáцца — жыць на скупым, бедным разліку.* 60 *квітавáцца; як ён квітýецца?* 64 *вот янá ýмéя квітавáцца.* 65 *квітавáцца часцей у западнюй, у нас гавóраць — харчавáцца.* 75 *квітавáцца — красавáцца, да чалавéка.* 77 *як ён праквітýецца* — пражыве ў цяжкіх умовах. 106 *ён пазычыць грошы, а я яму гавару: «чым ты бýдзеш квітавáцца, чым ты заплáціш, чым ты атквітýесса...»*

Карта № 412

СТАЛАВАЦЦА

№ 2162 «Знаходзіцца на харчовым утрыманні: харчавацца, сталавацца... Ці ўжываюцца ў гэтым значэнні словы: квітавацца, віхтавацца...»

Паняцце 'знаходзіцца на харчовым утрыманні' абазначаецца як лексемай — дзеясловам, так і словазлучэннем, у склад якога ўваходзіць аднакарэнны аддзеяслоўны назоўнік+дзеяслоў быць (знаходзіцца) і інш. або, часцей, гэтыя ж дзеясловы і намінатыўныя словы *стол* обо *харч.* Пры картаграфаванні не ўлічаны фанетычныя, словаўтваральныя і фармальныя паказчыкі слоў.

харчавáцца 4—6, 8, 9, 17, 24—26, 29, 38, 45, 47, 49—51, 53—55, 57, 59, 62, 64, 67, 71, 75, 88, 93, 100, 102, 104, 112, 118, 120а, 124, 125, 127, 129, 133, 135, 140, 141 (раней), 142. *хырчывáцца* 7, 35, 42, 83, 85, 87, 89. *хырчувáцца* 84. *хърчавáцца* 33. *хърчъвáцца* 8а. *хурчувáцца* 39, 43. *харчовáцца* 113, 134, 136. *харчавáць* 65. *харчýецца* 101, 109. *харчýіця* 131. *харчовáтысь* 90, 95, 96. *харчовáтыса* 108, 132. *харчовáтыся* 96а, 103 (рэдка). *харчовáтіса* 94. *харчаваціса* 94. *хорчэвáцца* 107. *харчувáтыся* 91. *харчувáтісь* 98. *харчыцца* 41, 86.

сталавáцца 1, 3, 9—11, 14, 18, 21, 25а, 28, 29, 31, 36, 37, 46, 48, 52, 54, 57, 60, 61, 63, 66—68, 70—72, 74—77, 80—82, 88, 104 (больш часта), 105, 106, 111, 112, 116, 118, 120—121, 123—126, 128, 129, 135, 137. *стълъвáцца* 8а, 13, 15, 34. *стылывáцца* 35, 40, 42, 78, 79. *стылувáцца* 84. *сталувáцца* 73 (цяпер). *стулувáцца* 43. *сталýецца* 115, 141 (цяпер). *сталýецца* 19, 109, 122. *столовáцца* 107, 134. *столовáтіса* 94. *столовáтыса* 108. *столовáтыся* 96а, 97, 103. *столовáтысь* 95, 96. *стулувáтись* 98. *столýіцца* 94а. *сталавáлася* 142.

знахóдзіцца на харчáх 8. *жыць на харчáх* 130. *быць на харчáх* 4, 30. *бýты на харчя́х* 95. *на харчáх* 93, 109 (вашых), 57 (нашых), 59 (тваіх), 77 (чужых), 80 (маіх), 94а (моіх), 99 (маіх), 110 (яе), 114 (хазяйчыных). *на харчя́х* 103. *нъ хърчáх* 32. *на харчéх* 131. *на сваé харчы́* (устар).

на харчавáнні 52а.

быць на сталé 16, 21, 26, 29, 39, 44, 62, 69 (сваём), 118, 129. *быць на сталý* 138. *бýты на стóлі* 95, 96. *на сталé* 14, 56, 57, 115, 120а. *знахóдзіцца на сталé* 1, 27. *узяць на стóл* 105, 119.

на сталавáнню 19. *на сталавáнні* 20.

Адзінкавыя: *пітáцца* 12, 13, 44. *віхтавáцца* 51. *кармíцца* 127. *на íхнім хлéбі* 2. *на хазя́йскай ядзé* 22. *на хазя́йскім хлéбе* 66. *жывé і есь у мянé* 23. *знахóдзіцца на сталóўцы* 110.

Карта № 413

НЕПЕРАБОРЛІВЫ (у ядзе)

№ 2164 «Я. н. таго, хто не пераборлівы ў ядзе: ешчы, едкі, непераборлівы...»

На карце адлюстраваны лексічныя супрацьпастаўленні слоў, што абазначаюць чалавека, які не перабірае ў ядзе. Акрамя таго, ўлічаны словаўтваральныя, акцэнталагічныя варыянты, а таксама якасць галоснага ў корані слова *неперабóрлівы: неперабíрлівы.*

У наступных пунктах знак пастаўлены на падставе антоніма: *перабóрлівы* 20, 24, 25а, 77. *выбóрчывы* 94. *няжóркі, няéшчы* 2. *недаéжлівый* 56. *перабóрчывы чалавéк* 120а. Адведзена ад картаграфавання лексема *абжóра,* якая мае іншае значэнне — называе чалавека, што многа есць п. 47. Па той жа прычыне адведзены словы *абжóрлівы* ў 75 п., *пражóрлівы* ў 124 п. Адведзены адказ 39 п., дзе размова ідзе не пра чалавека, а пра жывёлу.

неперабóрлівы 4, 6, 8—9, 14, 17, 21, 28, 31, 36, 48, 49а, 53—54, 59, 61, 63—65, 67, 69—71, 73, 74, 81, 100, 104, 106, 114, 115, 119, 121, 124, 126, 129, 130, 137, 138, 140, 141. *неперабóрлівый* 80. *неперабóрлівуй* 136. *неперэбóрлівы* 142. *непірабóрлівы* 27, 29, 32, 111, 118. *ніпірабóрлівы* 25, 26, 32, 35, 38, 43, 75, 76, 78, 112. *ніпірабóрлівый* 7, 8а, 40, 41, 44. *ніпіряборлівый* 12, 79, 85, 87, 89. *ніперабóрлівы* 30, 68, 105. *ніпярабóрлівы* 50, 52а, 72, 88. *ніпарабóрлівы* 127, 128. *непарабóрлівы* 82. *нэпэрэбóрлівый* 96а, 133. *нэпэрэбýрлівый* 93. *перабóрлівы* 20, 24, 77. *пірабóрлівы* 25а.

неперабíрлівы 57, 58, 120, 123. *неперабíрлівый* 80. *ныпырыбíрлівый* 97. *ны^{э}пы^{э}ры^{э}бíрлывый* 103 (нов.). *ныпырыбы́рлывый* 95. *нэпэрэбíрлывый* 109 (рэдка).

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *неразбóрчывый* 1. *неперабóрны ў ядзé* 22. *неперабірýшчы* 82. *неперабірáя* 84. *ніпірабíрчывый* 86. *ныпырыбырáе нычы́м, емý смакýе* 92. *выбóрчывы* 94. *ны пырыбырае* 96. *ни пэрэбырáе* 98. *ісць бэз пэрэбóру* 108. *неразбóрчывы* 111. *не перабíраé с хорчáмі* 113. *неперабóрчывый* 116. *не перабíрáе ў ядзé* 122. *нічы́м не перабíрáе, не перабíрáе* 135.

жы́рны 5, 26 *(жы́рны, кáжуць, як харашó есць),* 37, 45, 49, 51, 53—55, 58, 100. *жы́рный* 96.

жыркí 3, 18, 52. *няжóркі* 2.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *жыраўны́* 38, 75. *жыровíты* 101. *жырлы́вый* 103. *ожóрный* 107. *пражы́рны не брыжкýе нічы́м* 117.

éшчы 5, 8а, 10 (найчасцей пра жывёлу), 11 (чалавек, жывёла), 13, 14, 17, 21, 29, 34. *éшчый* 9, 15, 42, 83. *éшшый* 16. *няéшчы* 2 (чалавек).

éдкій 85. *éдкый* 103. *éдкі* 136, 140.

ядкí 75, 84. *яткí* 99, 118. *едкы́й* 103.

спáсны 107, 114. *спáсный* 132.

Адзінкавыя лексемы і словазлучэнні: *лакчы́вы* 19. *дóбра есць* 23. *хърчавíты* 33. *невыбрэ́дны, і тóе і тóе з'есць* 46. *небрылёўны* 60. *небышкóўны* 62. *нелютаéжлівы, нічóга не перабíрáе, усё есь, усё ямý смáшна* 66. *неперабóрлівы, есць, што папáла, пламíдны* 69. *йістовлêвый* 90. *несолодоежывáты* 97. *не ханбузýе* 107. *ісць бэз пэрэбóру, дóбрый до хорчíв* 108. *дóбры на ядý* 110. *прожы́рны, не бракýе нічы́м* 117. *у нас Васíл недоéдук, есць усё, што даюць* 125. *нічы́м не перабíрáе, ні ў чом не ганьбýе* 134. *не бракýе нічы́м, не перабíрáе* 135. *людаéжлівы* 139.

Карта № 414

ПРАГНЫ (да яды)

№ 2165: «Я. н. надта прагны да яды: лапчывы, прагны...»

На карце адлюстраваны лексічныя супрацьпастаўленні азначэння прагнага да яды чалавека. Асобным знакам картаграфуецца назоўнік *(абжóра, прагнёняц).* Словаўтваральныя варыянты пры картаграфаванні не ўлічаны.

Азначэнні *пражóрны, абжóрысты, абжóрлівы, жарлíвы, жóркі, пражы́рлівы* картаграфуюцца як пражорлівы, *лапшы́вы* — як *лапчы́вы.* Як *прáгны* картаграфуюцца *прагавíты, праглíвы.*

пражóрлівы 10, 11, 14, 15, 17, 30, 58, 61 (груб.), 68, 73, 80, 82, 104, 111—113, 118, 122, 124, 127, 137. *прожóрлівы* 102. *пражóрлівый* 40, 44. *прожóрліві* 138. *пружэ́рлівы* 98. *пражы́рлівы* 84, 115, *пражóрны* 121. *абжóрлівы* 1 *(як свіння́),* 3, 33,

53, 56, 75, 125, 130, 139. *абжарліві* 52. *абжорлівый* 7 *(на яду)*, 83. *абжорысты* 19, 54. *абжорасты* 37. *жарліві* 10 (груб.). *жоркі* 2.

пражора 50, 109, 110, 126. *прожора* 133. *пражор* 120. *абжора* 55, 85, 99, 129. *обжора* 96.

жэрлюк 109.

жырны 26, 48, 49а. *жырный* 94а, 96. *жірны* 98. *жыравіты* 38. *жыраўны* 28, 105, 134. *прожырны* 106, 117, 142.

лапчывы 20, 28, 31, 46, 47, 52а, 54, 57, 69, 94, 104. *лапчывый* 107. *лапшывы* 6, 8а, 25 (могуць сказаць цяпер), 26, 27, 51, 59, 62—65, 100, 116. *лапшывый* 90. *лапшывая* 5.

лакчывы 4, 19, 22.

жадны 9 (на яду), 14, 32, 34—36, 43, 60, 69, 76, 78, 84, 86, 87, 93, 97, 99, 101, 119, 123, 128, 129, 134—136, 140, 141. *жадный* 39, 41, 79, 91, 107. *жадная прорва* 12.

прагны 7, 8а, 18, 45, 53, 61, 67, 81, 126. *прагный* 41, 42, 107. *прагавіты* 2, 21, 24, 57. *прагавітны* 25 (трад.). *прагліві* 23.

прагнёняц 49.

хаўчліві 66, 67. *хаўсліві* 72.

завідны 74, 113. *завідный* 89. *завыдный* 95, 103, 108. *завэдны* 98. *завыдлівый* 90. *завідлівый* 42 *(ны яду)*.

зайздросны 70, 114. *зайздросный* 132.

ёшны 16. *ёшчы* 29.

Адзінкавыя: *прагніць, прагна есь* 8. *сквапны дъ жракі* 8а. *сквапны да яды* 25а. *ласы да яды* 35. *атхлашчы* 45. *нінаедны* 61. *пропасны* 64 (узмацняльнае). *ненасытны* 71. *харчоўны* 94. *злыдзённы* 129. *злыдэнны* 133. *ненатолны* 135.

Карта № 415

ГАЛАДОЎКА

№ 2168 «Я. н. перыяд недаядання, голаду: галадоўка, галодніца, галадня, голад...»

На карце адлюстраваны словаўтваральныя варыянты назвы перыяду, у які галадаюць.

Ад картаграфавання адведзены лексемы: *нідъідання* (8а), *недаеткі* (9 — нехватка), *нідастача* (112), т. я. яны не з'яўляюцца сінонімамі з *галадоўка, голад.*

Фанетыка слова пры картаграфаванні не ўлічваецца.

галадоўка 1—3, 5—7, 10, 11, 17, 18, 20, 21, 23—25, 26, 27, 31, 37, 38, 45—48, 49а—51, 52а—54, 55 (рэдка), 56, 57, 59—65, 67—71, 74—77, 80—82, 86, 93, 99, 100, 104, 106, 107, 111, 112, 115, 116, 118—121, 123—125, 127—130, 139, 141, 142. *гъладоўка* 8а, 12, 13, 15, 32, 33, 39. *гыладоўка* 16, 34, 35, 42—44, 79, 83—85, 89. *голодоўка* 94, 101, 102, 107, 114, 117, 122, 133—138, 140. *голодовка* 94а, 109, 113. *голодувка* 132. *голодывка* 96 (рэдка). *гулудовка* 98.

голад 14, 17, 28, 36, 37, 46, 57, 73, 75, 77, 80, 82, 90, 108, 124, 126—129, 131, 135, 139, 142. *голъд* 5, 41. *голыд* 40, 42. 78, 79, 86, 89. *голуд* 98. *голод* 91, 94а. 95, 102, 103, 107, 108, 109, 113, 114, 122, 132, 133. *голат* 4, 7, 8, 19, 25а, 26, 28—30, 49, 50 (рэдка), 52, 54, 55, 60, 62, 66, 72, 76, 88, 99, 105, 111, 118, 125. *голът* 8а, 12, 32. *голыт* 16, 35 *(голыт ня цётка)*, 83. *голот* 97.

голодня 90, 94а—96. *голодня* 103. *гулодня* 98.

галадуха 110. *гъладуха* 8а, 9, 75 (рэдка). *гыладуха* 87.

голодэча 95. *голодзеча* 102.

Адзінкавыя: *гъладоўля* 8а. *голодовіца* 26 (экспр.). *галодны час* 58. *голодныца* 108.

Адведзены: *нідайідання* 8а. *недаеткі* 9 (нехватка). *нідастача* 112.

Карта № 416

ТАЛЕРКА

№ 2185 «Я. н. талерка: тарэлка, талерка...»

На карце паказаны лексіка-фанетычныя адрозненні назваў талеркі. Назвы *полумысок, полумысок* і *падмісак* картаграфаваліся як *паўмісак.*

талерка 2—6, 8, 8а, 11, 15, 19—29, 31, 33, 34, 37, 38, 42, 45, 46, 48, 49а—52а, 54—57, 59—70, 75, 77, 81, 83, 88, 89, 94, 100, 104, 119, 128, 133. *талірка* 91.

тарэлка 1, 4, 7, 9, 10, 18, 30, 35, 36, 38, 40, 42, 43, 47, 50, 53, 58, 60, 71—74, 77, 78, 80—82, 93, 97, 99, 101, 104—107, 110—113, 115, 116, 118, 119, 121—130, 134—140, 142. *тарелка* 12—14, 16, 17, 32, 39, 41, 44, 79, 83—87, 89, 102, 117, 120. *торелка* 114. *тарілка* 90, 92, 95, 96, 96а, 98, 103, 108, 109, 131. *тырілка* 95. *тарылка* 132, 141.

паўмісак 1, 7, 49. *падмісак* 29. *полумысак* 94а. *полумысок* 97.

Карта № 417

ТАЛЕРКА ПЛЫТКАЯ

№ 2185 «Я. н. талерка: тарэлка, талерка... Талерка плыткая, мелкая...»

Карта складзена на падставе адказаў на дадатковую частку пытання Інструкцыі, таму ў шмат якіх пунктах адсутнічае неабходны матэрыял. Адказ *плытка* картаграфаваўся тым жа знакам, што і *плыткая,* адказы *мелка, мілкый, мілка* і *мелянька* — тым жа знакам, што і *мелкая.*

мелкая 4—6, 9—11, 14, 17, 21, 28, 29, 31, 33, 36, 37, 40, 53, 57, 59, 61, 64, 67, 68, 70, 71, 73, 75, 80, 82, 86, 88, 101, 106, 113, 114, 116—118, 121, 123—125, 127, 129, 133, 137, 139, 140. *мелкъя* 8а, 34. *мелкыя* 16, 35, 42, 44, 84, 87. *мелка* 135, 142. *мілка* 95, 98, 103, 108, 109, 131, 132. *мілкый* 94а. *мелянька* 115.

плыткая 3, 4, 47, 53, 54, 59, 94, 100, 102. *плытка* 45, 46, 49а, 50, 55, 62, 90, 96, 104, 107.

Карта № 418

ГАРШЧОК

№ 2172 «Я. н. гліняны посуд, у якім вараць есці: гаршчок, горшчык...»

На карце паказаны акцэнталагічныя супрацьпастаўленні назваў гаршка. Назвы *гаршкі, гуршчокь* і *гурчок* картаграфаваліся як *гаршчок, горшчыкь* — як *горшчык.*

гаршчок 1—3, 5, 6, 8, 8а, 10, 13, 15, 20—47, 49—51, 52а—75, 77—89, 93, 99, 100, 104, 110—112, 115, 116, 118—125, 127—130, 135, 139—142. *гаршок* 4, 7, 9—12, 14, 16, 17, 83. *горшок* 76. *аршчок* 18, 52. *горшчок* 90, 91, 94—97, 102, 103, 107—109, 113, 114, 126, 131, 132, 134, 136—138. *горшок* 101, 106. *гурчок* 92. *гуршчок* 98. *гаршкі* 19.

горшчык 94—96, 102, 103, 105, 108, 109, 113, 114, 117, 133, 135, 136. *горшчыкь* 98.

Адзінкавыя: *глінянік* 64.

Адведзены: *саган* 18. *цаган* 58.

Карта № 419

ЛЫЖКА

№ 2188 «Чым ядуць суп: лыжкай, ложкай... АЛА SIF 1184 ложка — žlica — łyżka...

Карта складзена на падставе двух пытанняў ЛАБНГ і АЛА. У Інструкцыі ЛАБНГ згодна з сфармуляваным пытаннем частка адказаў пададзена ў форме творнага склону адзіночнага ліку, з якой рэканструявана пачатковая форма слова.

лóжка 11, 36, 40, 41, 44, 46, 47, 67, 70, 73, 75, 77, 81, 84—86, 91, 92, 101, 104, 106, 107, 109, 112, 115, 117, 121—123, 125—127, 129, 133—135, 138—142. *лóшка* 1, 7, 8, 10, 12, 13, 16, 21, 23, 29, 33, 34, 38, 39, 50, 51, 54—56, 58, 66, 68, 69, 71, 72, 83, 90, 94—96а, 98, 99, 103, 105, 108, 110, 111, 113. *лóжкай* 14, 28, 37, 80, 116, 118—120, 124, 128, 130. *лóжкый* 42. *лóжкуй* 43, 79, 87. *лóжкою* 97, 114, 131. *лóжкой* 102, 136, 137. *лóшкай* 9, 32, 45, 53, 60, 62, 64, 74, 78, 88, 93. *лóшкый* 8а, 35, 89. *лóшкаю* 61. *лóшкою* 132.

лыжка 67, 75, 81, 104. *лышка* 2—4, 6, 8, 18—27, 29, 30, 34, 49, 52, 52а, 54, 64, 65, 83, 100. *лыжкай* 5, 48, 57, 82. *лышкай* 9, 31, 49а, 53, 62. *лышкый* 8а. *лышкаю* 63.

АЛА: *лóжка* 5А, 10А, 23А, 25А, 38А—43А, 45А, 47А, 48А, 52А, 54А, 57А,—60А, 61А—63А, 65А—67А, 115. *лóшка* 2А, 4А, 6А—9А, 13А—16А, 18А, 20А—22А, 24А, 27А, 29А, 32А—37А, 43А, 44А, 46А, 49А, 50, 50А, 51А, 53А, 55А, 56А, 61, 64А, 70.

лыжка 3А, 62А. *лышка* 1А, 11А—14А, 16А, 17А, 19А, 26А, 28А, 30А—32А.

Карта № 420

ПАТЭЛЬНЯ

№ 2137 «Я. н. круглая пасудзіна, на якой смажаць сала, пякуць бліны: скаварада, патэльня...» АЛА № 1106. сковорода — Nsg skovorda сковорода ϕ—ϕ.

Карта складзена на падставе двух пытанняў ЛАБНГ і АЛА. Адказ *скаравóдка* нанесены на карту тым жа знакам, што і *скаравóда,* адказ *скаварóтка* — тым жа знакам, што і *скаварóда,* адказ *сковорóдь* — тым жа знакам, што і *скóварадзь.* Як *апанóўка* — *апанóў, апаніўка, панівá.*

ЛАБНГ: *скаварадá* 1, 23—25, 26, 29—31, 36, 49а, 54, 57—59, 61, 63, 65—68, 72, 75, 81, 82, 86, 88, 99, 100, 104, 105, 110—112, 115, 116, 118, 121, 124—127, 130, 135, 139, 141, 142. *сковородá* 90, 95, 101—103, 106—108, 113, 114, 117, 132, 134, 136, 140. *скварадá* 4 (нов.), 6 (нов.), 10, 11, 27, 49, 50, 51 (нов.), 52а, 53, 56, 60, 62, 64. *скывырыдá* 7, 40, 44, 89. *скв*ъ*р*ъ*дá* 8а. *скав*ъ*радá* 9 (нов.), *ск*ъ*варадá* 25а, 80. *ск*ъ*в*ъ*р*ъ*рдá* 34. *скыўрыдá* 43, 79, 85. *скувырыдá* 84. *скварыдá* 87. *скаўрадá* 135. *скоўродá* 138. *сковэрдá* 131. *скувродá* 98. *скворoдá* 95. *шковородá* 103.

скаварóда 7, 14, 17, 28, 37, 38, 73, 75. *ск*ъ*варóда* 12, 13, 15, 32, 33, 39, 41, 42. *скыварóда* 16, 35, 40, 83. *скуварóда* 78. *скаварóдка* 120.

скóварада 8 (нов.). *скóворода* 133, 137.

скóвородь 108, 109, 132.

скаравадá 69, 71, 76, 77, 119, 121, 122, 128, 129. *скарвадá* 52. *скравадá* 69, 70, 77. *скурувудá* 98.

скаравóда 74, 75. *скаравóдка* 123.

патэ́льня 2—7, 9, 19—22, 24, 27, 40, 45—49, 50, 53, 54, 57—60, 80, 83, 93, 97, 104, 114, 118, 124. *патэ́льна* 18. *пытэ́льня* 90, 91, 94а—96а, 103, 131. *пэтэ́льня* 92, 94, 98, 113, 133. *потэ́льня* 134.

патэ́ліна 1, 8а. *патэ́лена* 8.

апанóўка 53, 54. *апанóў* 60. *апанíўка* 54. *панíва* 54. *панівá* 55.

папéльня 62. *жарэ́ўня* 112.

АЛА: *скаварадá* 6А, 15А, 16А, 18А, 28А—34А, 46А, 49А, 50А, 53А, 57А, 59А, 60А, 61, 62А, 63А, 66А, 67А, 70, 115. *скывырыдá* 3А, 5А, 9А, 25А. *сквырыдá* 2А, 39А. *ск*ъ*в*ъ*рыдá* 7А, 24А, 38А. *скварадá* 14А, 50, 70. *ск*ъ*варадá* 19А. *скувырадá* 39А. *ск*ъ*ўр*ъ*дá* 41А, 42А. *сковородá* 45А, 51А, 54А, 56А. *сковордá* 48А. *скворoдá* 64А.

скаварóда 4А. *ск*ъ*варóда* 7А, 8А, 20А, 21А, 36А. *скыварóда* 22А, 23А. *скаварóтка* 9А.

скóворoдь 52А. *сковорóдь* 47А.

скаравадá 16А, 35А, 37А, 55А, 57А, 61А, 66А, 70. *скарвадá* 11А. *ск*ъ*рвадá* 50А. *скоровoдá* 65А.

патэ́льня 1А, 3А, 10А, 12А, 13А, 26А, 27А, 30А, 44А, 70. *пытэ́льня* 43А, 48А. *скрыня* 58А.

Карта № 421

ШКЛЯНКА

№ 2191 «Я. н. шкляная пасудзіна, з якой п'юць чай: стакан, шклянка...»

На карце паказаны лексіка-фанетычныя адрозненні назваў шклянога посуду для піцця чаю. Адказы *шкля́нька і шклéнка* картаграфаваліся тым жа знакам, што і *шкля́нка,* адказ *склéнка* — тым жа знакам, што і *скля́нка,* адказы *стыкáны, стагáн* — тым жа знакам, што і *стакáн,* адказ *чáшкі* — тым жа знакам, што і *чáшка.*

шкля́нка 3—6, 8—9, 13, 18—20, 22—27, 30, 33, 35, 45—60, 62—66, 69—72, 90, 91, 93—96, 99, 100, 102—106, 108—115, 117, 127, 132—135, 137, 139. *шкля́нька* 59. *скля́нка* 97, 98.

скля́нка 92, 96а. *склéнка* 131.

стакáн 1, 4, 5, 8, 11, 14, 17, 21, 24, 28, 31, 36—38, 53, 54, 60, 61, 66—68, 70—72, 75—77, 80—82, 88, 90, 94, 95—97, 101, 103, 104, 107, 110—130, 132, 134—142. *стыкáн* 7, 16, 29, 35, 40—44, 78, 79, 83—85, 89. *ст*ъ*кáн* 8а, 9, 12, 13, 15, 32, 34, 39, 73, 86. *стыкáны* 87. *стагáн* 74.

чáшка 7, 129. *чáшкі* 87.

Адзінкавыя: *філіжáнка* 7. *сцікля́нка* 10.

Карта № 422

ЧАЙНІК

№ 2133 «Я. н. посуд, у якім заварваюць чай: чайнік, імбрычак...»

Картаграфуюцца лексіка — фанетычныя варыянты назваў посуду для заварвання чаю. Адказы *чáйнікь, чáйнічак, чáйнічык, чáйнычок і чáйнічок* на карту нанесены тым жа знакам, што і *чáйнік,* адказы *чайнічóк* і *чыйнічóк* — тым жа знакам, што і *чайнік.*

чáйнік 1, 4, 5, 7—13, 15—17, 19, 21, 23, 24, 26, 29—36, 38—44, 46—48, 49а—52, 53—55, 60, 61, 67—73, 75, 76, 78—81, 83—86, 88, 94, 99, 100, 102, 104, 105, 107, 108, 113, 115, 117—120, 123—125, 127—130, 133—136, 138—142. *цáйнік* 16. *чя́йнык* 90, 95—97, 103. *чя́йнік* 95. *чáйнык* 91, 94а, 109. *чáйныкь* 98. *чáйнічак* 3, 14, 37, 45, 74, 82, 111, 112. *чáйнічык* 84, 89. *чáйнычок* 92, 131. *чáйнічок* 93, 101, 126.

чайнíк 64, 77, 87, 106, 114, 121, 127. *чайны́к* 108, 132. *чайнічóк* 62, 77. *чыйнічóк* 122.

імбры́чак 2, 4, 18—20, 22, 24, 31, 52а, 54, 56, 57, 59, 60, 62, 66, 67, 104, 110, 111, 119, 127, 139, 141, 142. *імбры́чык* 25, 37. *інбры́чак* 6, 25а, 27, 28, 33, 58, 63, 65, 71. *інбры́чык* 63. *амбры́чак* 116. *éнбры́чык* 126.

імбры́к 51.

Адзінкавыя: *завáрнік* 137.

Карта № 423

ДЗЯРЖАННЕ Ў КОШЫКУ

№ 2259 «Я. н. дзяржанне ў кошыку: каблук, камлук, ручка, луцік...»

Картаграфуюцца назвы дзяржання ў кошыку. Адказы *камлýк і каблýк*ъ на карту нанесены тым жа знакам, што і *каблýк,* адказ *óчэпка* — тым жа знакам, што і *пóчапка.* Як *закаблýк* — *казаблýк.*

рýчка 1, 4—11, 14, 15, 17, 22, 24—27, 29—44, 52а, 56—58, 62—69, 72, 73, 75,

76, 78—80, 83—87, 89, 94а, 98, 102, 118, 119, 121, 123—129, 133, 136, 139—142. *рýцка* 16.
дýжка 45, 67, 70, 81, 82, 86, 87, 90, 94, 101, 103, 106—109, 114—117, 120, 122, 130, 132, 135, 138—140. *дýшка* 2, 6, 21, 25, 61, 71, 74, 95—97, 99, 105, 110—113.
каблýк 46—48, 53, 54, 59, 60, 90—93, 100, 102, 134. *камлýк* 50. *каблýкь* 98.
лук 18, 19, 23, 51—52а, 54.
лучóк 3, 20, 49а.
закаблýк 49, 62. *казаблýк* 104.
пóчапка 126, 139. *пóчэпка* 140. *óчэпка* 134, 137.
пачóпка 12, 28, 85.
Адзінкавыя: *пірéвісла* 13. *рукаятка* 25. *абрýч* 34. *біло* 55. *дзяржáння* 72. *пáпліска* 113.

Карта № 424

КОШЫК

№ 2257 «Я. н. кошык для бульбы: кош, кашэль, карзіна...»
Картаграфуюцца назвы звычайнага плеценага кошыка для бульбы. Адказ *коўш* нанесены на карту тым жа знакам, што і *кош*, адказы *кóшыкь*, *кóўшык* — тым жа знакам, што і *кóшык*. Картаграфуецца як *карзіна* — *карзінка*, як *карзына* — *карзынка*.
кош 1, 18, 19, 25, 30, 37, 46, 57, 63, 65—68, 72, 77, 83, 87, 94, 100, 104, 106, 111, 116, 117, 120, 123, 125, 139, 142. *кôш* 61, 62, 110, 127, 135. *куш* 141. *кûш* 96, 103. *кіш* 97. *кыеш* 107. *коўш* 1.
кóшык 2—5, 8, 9, 10, 20—24, 25а—27, 31, 34, 45—50, 52—56, 58—61, 70, 71, 74, 81, 90—93, 94а, 95, 96а, 99—102, 107, 127, 135, 140, 142. *кóшък* 8а, 15. *кóшак* 6. *кóшыкь* 98. *кóўшык* 119.
кашэ́ль 29, 50, 51, 55, 64, 69, 112, 115, 127, 139. *кашэль* 60, 105. *кошэ́ль* 114, 122, 136, 137. *кошíль* 108, 109. *кошыль* 132. *кошéль* 133. *кошêль* 113.
кашóлка 5, 7, 10—14, 28.
карзíна 9, 12, 13, 15, 16, 32, 33, 35, 36, 38—44, 73, 75—79, 84—89, 118, 121, 124, 126, 127, 129, 130, 141. *корзíна* 107. *карзíнка* 4, 5, 17, 33, 73, 80.
карзынка 82, 128. *карзынка* 80.
карóбка 134, 138. *карóпка* 71, 129.

Карта № 425

АБРУЧ (у кошыку)

№ 2260 «Я. н. абручы ў кошыку: каблук, абруч, калач...»
На карце паказана пашырэнне ўсіх адзначаных лексіка-словаўтваральных варыянтаў назваў абруча ў кошыку. Адказы *абрýц*, *габрýч*, *вобрýч*, *абручá* і *бруч* на карту нанесены тым жа знакам, што і *абрýч*, *каблýкь* — як *каблýк*. Адведзены ад картаграфавання назвы *бакавíна*, *бакавíкі*, *жэ́бра (жэ́бры)*, *рэ́бра (рэ́бры)*, паколькі не адносяцца да тэмы карты.
абрýч 5, 7, 8а—11, 14, 15, 17, 25а—37, 39, 40 *(зыгінаюцца абручы, адзін і рýчка і дно ат ягó, другíй вакруг і стáвюць рэ́бры)*, 41, 43, 44, 46, 48 *(бацька загатовіў многа абручоў)*, 55, 58 (мн. л.— *абручэ́*), 62 (мн. л.— *абручэ́*), 63 (мн. л.— *абручы*), 64, 65 (мн. л.— *абручэ̂*), 66 (мн. л.— *абручэ̂*), 68 (р. скл.— *абручá*, мн. л.— *абручы*), 69 *(абруч ручны і абрýч бакавы)*, 70—76, 77 (мн. л.— *абручы*), 78—81, 82 (мн. л.— *абручы*), 83—87, 89, 92, 104, 105, 115, 116, 118—121, 123, 124, 125 *(паламáліся абручы ў старым кашý)*, 126—128, 129 (мн. л.— *абручы*), 130 (мн. л.— *абручы*), 135, 139, 141, 142 (мн. л.— *абручы*, малыя палачкі, якія раскладаюцца ў кош, называюцца *цынáліны*). *обрýч* 101 (мн. л.— *обручы*), 102, 114, 117, 133, 136, 137 *(мн. л.— обручэ́)*, 140 *(наготовіў обручы, кóшык робіць бýду)*. *абрýц* 16. *габрýч* 132. *вобрýч* 138 *(прыготóвіў вобручы на кашá)*. *абручá* 8. *бруч* 122 *(бручы ў кошыку)*.
каблýк 45—47, 53, 59 (мн. л.— *каблукэ́*), 60, 90, 93 (мн. л.— *каблукі*), 94—97, 99, 100, 102, 103, 132. *каблýкь* 98 (мн. л.— *каблукê*).
закаблýк 49, 56.
каблýч 108, 109.
камлýк 50.
лук 18 (мн. л.— *лýкі*), 19, 23, 51, 52 (мн. л.— *лукі*), 52а, 54, (мн. л.— *луке́*).
лучóк 3, 20, 49а.
дугá 113.
дýжка 37, 42 *(дýжкі для кряплéньня)*, 67 (мн. л.— *дýжкі*), 106, (мн. л.— *дýжкі*). *дýшка* 1, 2 *(дýшкі нарэзаў і загнýў, скáпкі ўставіў і пляцеш дупцáмі)*, 6 (мн. л.— *дýшкі*), 21 (мн. л.— *дýшкі*), 22 (мн. л.— *дýшкі*), 24, 25 (мн. л.— *дýшкі*), 38, 110 (мн. л.— *дýшкі*), 111 (мн. л.— *дýшкі*), 112 (мн. л.— *дýшкі*), 113.
Адзінкавыя: *абóт* 4. *ляскі* 106. *калáч* 114.
Адведзены: *бакавíкі* 51. *бакавíна* 61. *рэ́бра* 91, 96а, 107, 117. *рэ́бры* 130.
Адсутнічае назва: 88, 131, 134.

Карта № 426

РЭБРЫ Ў КОШЫКУ

№ 2263 «Я. н. рэбры ў кошыку, якія пераплятаюцца дубцамі: рэбры, скобы, ляскі, спіцы... Ці ўжываецца слова сточкі ў гэтым значэнні?»
На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя і нерэгулярныя фанетычныя варыянты назваў рэбраў у плеценым кошыку. Асобным знакам на карце нанесена назва *жэ́бры*, якая з'яўляецца фанетычным паланізаваным варыянтам слова *рэ́бры*. Адведзены ад картаграфавання адказы *аснóва*, *абручы*, *жылгуцí*, *прýтыкі*, *прýтте*, *пруткы*, *дубцы*, паколькі яны называюць іншыя рэаліі і не адносяцца да тэмы карты.
рэ́бры 4, 7, 8, 14, 15, 17, 28, 29, 33—35, 38, 40, 42, 47, 53, 61, 63, 69, 72, 73, 75, 77, 82, 83, 96а, 99—101, 112, 118—120, 123, 124, 127, 129, 130, 142. *рéбры* 41, 79, 87. *рэ́бра* 50, 55, 56, 90—92, 95, 96, 98, 102, 103, 107, 109, 113, 114, 116, 117, 132, 137, 139, 140. *рэ^а^бра* 94. *р^ы^эбра* 93.
рóбры 9, 36, 43, 78. *рёбры* 39, 44, 84—86, 89. *рёбра* 32.
жэ́бры 3, 18—20, 22.
рабéрцы 141. *рэбэ́рца* 113.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *рабрыны* 62. *рабёркі* 1.
скáбы 5, 6, 10, 11, 23—27, 46, 48, 49, 51, 57, 58.
скóбы 45, 83, 85, 136.
скáпкі 2, 21, 49а.
спíцы 65, 66, 68—71, 74, 110, 111, 115, 116, 122, 134, 138.
ляскі 31, 46, 54, 59, 106.
лёсткі 61, 64.
лясточкі 133.
стóчкі 29, 130.
Адзінкавыя: *дýгі* 9. *рéлькі* 16. *дрэ́бы* 30. *пярэ́чкі* 37. *паўлýчкі* 52а. *утóчкі* 60. *білы* 67. *кóсці* 80. *тýчкы* 94а. *дрáбы* 104. *снóзы* 105. *рэцэ́пкы* 108. *пáлачкі* 135.
Адведзены: *аснóва* 9, 76, 125, 135. *абручы* 8а. *жылгуцí* 52. *прýтыкі* 92. *прýтте* 96а. *пруткы* 97. *дубцы* 121.

Карта № 427

МАТЭРЫЯЛ ДЛЯ ПЛЯЦЕННЯ КОШЫКАЎ

№ 2261 «Я. н. прыгатаваны матэрыял для пляцення кошыкаў: дубцы, веткі...»
Картаграфуюцца назвы прыгатаванага матэрыялу для пляцення кошыкаў. Для

пляцення кошыкаў выкарыстоўваецца матэрыял розных раслін (лазы, вярбы і г. д.) або розных іх частак (карэнне, галінкі). Акрамя таго, дыферэнцыяцыя лексічных найменняў залежыць ад спосабу і ступені апрацоўкі нарыхтаванага матэрыялу (напрыклад, ачышчэнне ад кары і разрэзванне напалам галінак). Адказы *дубьцы́* і *ду́бці вербо́вы* картаграфуюцца тым жа знакам, што і *дубцы́*, адказ *лазо́вых пру́цця* — тым жа знакам, што і *пру́цця*, адказ *жы́лбуці* — тым жа знакам, што і *жылгуці*, адказ *сіле́га* — тым жа знакам, што і *сілега*. Як *дубцы́* — *ду́бчыкі, ду́пчыкі, ду́рᵇчыкі*, як *карэ́нне* — *корэні*, як *лу́цце* — *лут*.

дубцы́ 2, 5, 7, 9—11, 15, 17, 21, 22, 24—27, 29, 30, 34—36, 46, 47, 49, 51, 52а, 56—58, 63, 67, 68, 70—73, 75, 77, 78, 81—83, 99, 104, 105, 110, 116—118, 120, 121, 123—127, 130, 133, 139—142. *дупцы́* 4, 23, 49а, 136, 138. *дубцэ́* 45, 48, 50, 54, 55, 59, 62, 64, 101, 106, 107, 112. *дупцэ̂* 61, 65, 114. *дубцыᵊ* 102. *дубці* 108, 113, 132. *дубьцы́* 37. *дубці вербо́вы* 109. *ду́бчыкі* 119, 135. *ду́пчыкі* 2. *ду́пᵇчікі* 113.

лаза́ 6, 8, 9, 23, 37, 60, 75, 76, 80, 82, 86, 128. *лыза́* 16, 41, 42, 44, 79, 84, 87. *лъза́* 8а, 15, 34, 80. *лôза́* 90.

віткі 3, 4, 7, 18, 20, 31, 49а, 74.

віткі 33. 136, 139.

віццё 14. *віцьё* 111.

каре́ння 26, 35, 44. *карэ́не* 93. *коро́нье* 107, 113. *корінне* 95, 96, 109. *кôрінне* 90. *корэні* 109.

молокы́та 96, 96а, 97. *мôлôкы́та* 90. *мулукэ̂та* 98.

ракіта 66, 100, 111.

пру́цця 16, 40, 85, 129. *пру́цья* 140. *пру́тте* 95, 96а, 103. *лазо́выя пру́цця* 79.

пруты́ 39. *пру́цікі* 43.

хлю́бы 91, 92.

лу́цце 122. *луцьe* 137. *лут* 128.

жылгуці 20, 52. *жулбуці* 19.

сілега 113. *сіле́га* 107.

вербá 109, 135.

варбало́зьнік 138.

Адзінкавыя: *лу́шчыкі* 2. *лучы́нка* 13. *лучы́на* 28. *поплу́т* 94а. *шыляг* 122.

Карта № 428

ПАЛУКАШ

№ 2264 «Я. н. кош, які ўстаўляўся ў воз, сані: палукашак, палукаш, кош, кашэль...»

Картаграфуюцца назвы плеценага каша, які ўстаўляўся ў воз, і сані. Неабходна адзначыць, што на поўначы і паўночным усходзе Беларусі падобнае прыстасаванне не выраблялася. Адказ *здаро́вы куш* нанесены на карту тым жа знакам, што і *кош*, адказ *поўлу́кашак* — тым жа знакам, што і *палу́кашак*, адказ *пулу́пішакь* — тым жа знакам, што і *полу́пышок*. Як *палу́каш* картаграфуецца *палу́кіш*, як *палу́кашак* — *палу́кішак, палу́кішок, палу́кічак*, як *пляцéнь* — *пляцёнка*, як *аблу́к* — *во́блак*.

кош 8а, 16, 36, 43, 56, 78, 79, 81, 82, 87—89, 100, 117, 118, 120—124, 126, 139, 140, 142. *кôш* 62, 127, 135. *здаро́вы куш* 141.

кашэ́ль 7, 21, 64, 69, 71, 72, 77, 88. *кашэ́ль* 60. *кошэ́ль* 134.

палу́каш 67, 99, 110, 112, 115, 116. *палу́кыш* 83. *палу́кіш* 57.

палу́кашак 19, 20, 23, 46, 48—51, 53, 55, 58, 59, 61, 65, 100, 105. *палу́кашык* 47, 52а, 104, 111. *полу́кушок* 132. *полу́кошак* 101. *полу́кашо́к* 102, 106. *полу́кошек* 107. *пылу́кошек* 107. *полу́кышок* 108. *полу́кошок* 109, 113, 133. *палу́кішак* 53, 54. *полу́кішок* 96а. *палу́качак* 52. *поўлу́кашак* 66.

калу́пашак 45, 51. *колу́пышок* 103. *колу́пушок* 114.

полу́пышок 95. *полу́пушок* 96, 97, 114. *пулу́пішокь* 98.

кашáра 80. *кышáра* 85.

ке́льня 90—94.

ге́льня 94а, 95.

аблу́к 31, 37, 68, 75. *во́блак* 73. *пляце́нь* 63, 74. *пляцёнка* 25. *карзіна* 17, 22.

Адзінкавыя: *атва́льчык* 14. *дро́нка* 86. *га́рба* 125. *каро́бка* 128. *воз* 136. *вобшы́вок* 138. *пасьце́льнік* 142.

Адсутнасць рэаліі: 1—6, 8, 9—13, 15, 18, 24, 25а—27, 30, 32—34, 38, 39, 41, 42, 44, 70, 76, 84, 119, 129, 130, 137.

Карта № 429

КОЛЕР

№ 1280 «Я. н. колер: цвет, калёр...»

Картаграфуюцца назвы колеру. Паказаны лексічныя і акцэнталагічныя адрозненні.

цвет 1, 2, 4—17, 19, 25, 26, 28, 30—32, 34—44, 46, 47, 49а, 50, 52а, 53, 55, 56, 58—61, 63, 66—81, 83—89, 91—94а, 97, 99—106, 110, 112—117, 119—130, 133, 135—142. *твет* 134. *цвіт* 90, 95—96а, 98, 108, 109, 131.

ко́лер 18, 20, 21, 23, 25а, 29 (трад.), 45, 51, 52, 57, 62, 65, 81, 82, 107, 118, 127, 134. *ко́лёр* 94а, 95, 98, 102, 103 (рэдк.), 132. *ко́лір* 24, 33, 35, 43, 75, 84. *ко́ляр* 3, 6 (даўн.), 22, 25, 27, 48, 49, 50 (трад.), 54, 55 (рэдк.), 64, 111.

калёр 21, 62 (трад.), 128. *кулёр* 4, 8а.

Карта № 430

ФАРБА

№ 1279 «Я. н. матэрыял, пра дапамозе якога надаецца той ці іншы колер: фарба, краска...»

Картаграфуюцца назвы фарбы. Паказаны лексічныя адрозненні.

фа́рба 3—5, 8—9, 18—20, 22, 24, 26, 29, 31, 33, 37, 43, 45, 46, 48, 49, 51, 52а, 57, 59, 60, 63, 65, 67, 69, 81, 90, 92—94, 96, 97, 98, 100, 102, 103, 108, 109, 111, 113, 131, 132. *хва́рба* 1, 2, 5—7, 8а, 21, 23, 25, 25а, 27, 29, 30, 49а, 52—56, 58, 60, 62, 64, 66—68, 94—95, 96а, 98, 99, 102—107, 110, 112, 115, 117, 134, 135, 142. *хва́рьба* 29.

кра́ска 2, 4, 8—17, 24, 28, 29, 31, 32, 34—44, 47, 50, 53, 54, 58, 61, 63—92, 95, 96, 98, 101—103, 108, 109, 113, 114, 116—133, 135—142.

Карта № 431

ФАРБАВАЦЬ

№ 1279 «Фарбаваць, красіць...»

Картаграфуюцца назвы дзеяслова фарбаваць. На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні. Назва *хва́рбіць* картаграфуецца як *фарбы́ты*.

фарбава́ць 3, 5, 8, 9, 18—20, 22, 24, 26, 29, 30, 32, 37, 45, 46, 48, 51, 52а, 57, 59, 60, 63, 64, 65, 67, 69, 81, 111. *фърбува́ць* 8а, 43. *фърбъва́ць* 33. *фарбова́ті* 94. *фарбова́ці* 102. *хварбава́ць* 1, 2, 5, 6, 21, 23, 25, 25а, 27, 49—50, 52, 53—56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 99, 100, 104, 106, 112, 115. *хварбова́ть* 134. *хварбова́ць* 107. *хварбува́ць* 7. *хварбава́ці* 93. *хварбова́ці* 102. *хварбова́ты* 94а, 96а.

фарбы́ты 90, 92, 96, 97, 109. *хварбы́ты* 95, 96а, 103. *хва́рбіць* 105.

кра́сіць 4, 8, 8а, 10—17, 24, 28, 29, 31, 34—44, 47, 50, 53, 54, 58, 61, 67, 69—89, 101, 110, 113, 114, 116—130, 138—142. *кра́сіть* 133, 134. *кра́сыты* 92. *кра́сіці* 102.

красі́ць 135, 136, 137. *красы́ты* 90, 91, 92, 95, 97, 103, 108, 109, 131, 132. *красэ́тэ* 98.

Карта № 432

БЛАКІТНЫ

№ 1281 «Блакітны, галубы, нябесны...»

На карце паказаны адпаведнікі прыметніка блакітны. Лексема *галу́бавы* картаграфуецца як *галубо́вый, бланке́тны, бланкі́тны* — як *блакі́тны*. Адводзяцца ад картаграфавання назвы *сіні, сіневáты, сыня́вый,* бо не адпавядаюць тэме карты.

галубы́ 2, 4, 6, 8, 10, 11, 24—30, 33, 37, 38, 47, 49а, 52а—54, 56, 58—63, 65—68, 70—77, 80—82, 88, 93, 104, 105, 110—112, 115, 116, 118—129, 139, 141, 142. *галубі́* 130, 133. *галубу́* 135. *галубэ́й* 32. *гълубы́* 5, 8а, 9. *голубы́* 94, 102, 106, 113, 117, 134, 137. *голубу́* 114. *гулубы́* 13, 34, 35, 43, 78, 80. *гылубы́* 87. *галубы́й* 1, 7, 14, 31. *голубу́й* 136. *гълубы́й* 41. *голубы́й* 90, 91, 95—97, 101, 103, 107, 108, 109, 131, 132. *гулубы́й* 17, 36, 44, 84, 85, 89, 92. *гылубы́й* 40, 42, 83. *гулубэ́й* 12, 15, 16, 35, 39, 79. *гылубэ́й* 83, 86.

галубо́вый 90, 94а. *голубо́вуй* 137. *голубо́ву* 140. *гулубо́ві* 98. *галу́бавы* 30, 69. *голубові* 138.

нябе́скі 3, 4, 6, 18, 20, 23, 45, 48, 51, 52, 54, 59, 75, 78, 100. *небе́скі* 19, 22, 93. *ніб́е́скій* 92.

нябе́сны 10, 50, 81. *небе́сны* 113. *ніб́е́сны* 69. *нябе́сный* 83. *небе́сный* 107. *ныбе́сный* 90.

блакі́тны 4, 9, 28, 50, 57, 75, 100. *блакі́тный* 96. *бланке́тны* 49. *бланкі́тны* 64, 102.

Адведзены: *сі́ні* 21, 29, 55. *сыня́вый* 95. *сіневáты* 102.

Карта № 433

ЧЫРВОНЫ

№ 1282 «Чырвоны, красны...»

На карце паказаны адпаведнікі прыметніка чырвоны.

чырво́ны 2—6, 8, 18—29, 31, 33, 35, 37, 43, 45—69, 75, 76, 81, 82, 84, 93, 94, 99, 100, 102, 104—106, 110—112, 114, 115, 118, 121, 124, 126, 127, 129, 133, 135, 137. *чърво́ны* 8а. *чі́рво́ны* 113, 134, 138, 140. *чырво́нны* 128. *чырво́ный* 80, 83, 90—92, 95—97, 103, 107, 109, 131, 132. *чэрво́ный* 94а, 98, 108.

кра́сны 4, 8—11, 24, 29—31, 34, 35, 37, 38, 43, 54, 67, 69—78, 81, 82, 84, 87, 88, 101, 102, 113, 115—120а, 122—127, 129, 130, 134, 136, 139, 140—142. *кра́сный* 1, 7, 12—17, 32, 36, 39—42, 44, 79, 80, 83, 85—87, 89.

Адзінкавыя: *жычко́вы* 54.

Карта № 434

РУЖОВЫ

№ 1283 «Ружовы, розавы...»

Картаграфуюцца адпаведнікі прыметніка ружо́вы. Адводзіцца ад картаграфавання назва *багро́вы,* бо не адпавядае тэме карты.

ружо́вы 2—6, 8, 8а, 19—29, 31, 33, 45, 46, 48—57, 59, 62—69, 71, 72, 74, 94, 100, 104, 105, 110, 111, 133, 139. *ружо́вый* 71, 72, 74, 94, 100, 104, 105, 110, 111, 133, 139. *ружо́вэй* 83, 90, 96, 96а, 107, 132. *рузо́вы* 125. *рожо́вы* 81.

ро́завы 8, 9—11, 23, 29, 30, 37, 38, 47, 54, 58, 60, 61, 67, 68, 70, 73, 75—77, 81, 82, 88, 93, 99, 112, 115, 116, 119, 120а—124, 126, 127—129, 135, 136, 142. *ро́зовы* 102, 113, 114, 134. *ро́зовэ* 117. *ро́зувы* 78. *ро́зывы* 13, 35, 43. *ро́зъвы* 8а, 34. *ро́заві* 130. *ро́зові* 137, 138. *ро́завый* 1, 4, 7, 14, 17, 32, 36, 80, 86. *ро́зовый* 94а—97, 101, 106—109, 131, 132. *ро́зывый* 16, 42, 44, 79, 83—85, 87, 89. *ро́зъвъй* 12, 15. *ро́зъвый* 39, 41. *ро́завуй* 120. *ро́зувый* 89, 91, 92, 98, 103. *ро́зовэй* 140. *ро́заў* 141.

Адведзены: *багро́вы* 58.

Адсутнасць назвы: 40, 118.

Карта № 435

ШЭРЫ

№ 1287 «Шэра, шары, серы...»

Картаграфуюцца адпаведнікі прыметніка шэры. Адводзяцца ад картаграфавання назвы *жа́ры, жя́рый,* бо не адпавядаюць тэме карты.

шэ́ры 2—6, 8—11, 18—25, 26—29, 34, 35, 37, 38, 43, 45, 47, 48, 54, 67—69, 71, 73—75, 77, 78, 80, 81, 94, 113, 118, 125, 137. *шэ́рый* 1, 7, 12, 15, 16, 32, 36, 40—42, 83, 107.

ша́ры 23, 46, 49, 50, 52, 54, 56—59, 61—64, 93, 99, 100, 130, 133. *шя́рый* 96.

се́ры 31, 35, 54, 60, 61, 66, 67, 70, 72, 76, 77, 81, 87, 102, 104—106, 110—116, 119—120а, 123, 124, 126—129, 134—136, 139, 140, 142. *се́рі* 88, 138. *се́рый* 13, 14, 16, 17, 39, 44, 79, 82—86, 89, 92, 94а, 98, 107, 122. *сі́рый* 95—98, 108, 109, 131, 132.

сі́вы 30, 49а—51, 53, 55, 65, 88, 101—103, 105, 121. *сі́вый* 117. *сы́вый* 91, 94а—96а, 108, 131. *сі́ву* 141.

сіві́ 5, 19, 25а. *сіві́* 137.

дарашавáты 53. *дэрэшовáты, дзерэшовáты, дзерэсавáты* 114 (Тураўскі слоўнік. Т. 2).

Адведзены: *жа́ры* 52а. *жя́рый* 90.

Адсутнасць назвы: 33.

Карта № 436

ЖАЎТАВАТЫ

№ 1296 «Не поўнасцю жоўты: жаўтаваты, жаўтавы...»

Картаграфуюцца адпаведнікі прыметніка жаўтаваты. Паказаны словаўтваральныя адрозненні. Назвы *жъўкля́вы, жовкля́вы* картаграфуюцца як *жаўтля́вы.* Адводзяцца ад картаграфавання назвы *крэ́мавы, бе́жавы,* бо яны не адпавядаюць тэме карты.

жаўтавáты 3, 8, 10, 20, 21, 24—28, 30, 35, 36, 47, 49а, 50, 52а—59, 61, 62, 64, 68—73, 75, 76, 81, 82, 88, 99, 100, 104, 105, 110, 115, 116, 119—121, 124—130, 135, 136, 139, 141, 142. *жоўтавáты* 37, 51, 52, 63, 67, 93. *жоўтовáты* 140. *жовтовáты* 113, 114. *жоўтовáты* 31, 94, 102, 106, 117, 133, 134, 137, 138. *жъўтъвáты* 8а. *жуўтувáты* 13, 34, 35, 43, 78, 84. *жуўтъвáты* 33. *жаўтавáтый* 14, 80, 86. *жовтовáтый* 90, 91, 96, 97, 108, 109, 131, 132. *жоўтовáтый* 96а, 107. *жувтувáтый* 92, 98. *жуўтувáтъй* 15. *жуўтувáтый* 17, 32, 39, 44, 89. *жултувáтый* 16. *жъўтъвáтый* 12, 42. *жъўтывáтый* 41. *жыўтывáтый* 7, 40.

жаўта́вы 4, 9—11, 18, 19, 22, 23, 25а, 45, 46, 49, 59, 61, 62, 65, 111, 112, 118, 124. *жоўта́вы* 66. *жаўта́вый* 1. *жыўта́вый* 83. *жоўтя́вый* 95. *жувтя́вый* 92. *жувте́вый* 92.

жаўтля́вы 2, 6, 29, 38, 50, 60, 67, 74, 81, 111, 118, 123. *жовтля́вый* 108, 132. *жуўтля́вы* 35. *жъўтля́вы* 8а. *жъўкля́вы* 5. *жовкля́вый* 94а.

Адзінкавыя: *све́тла-жо́ўты* 48. *лататёвый* 92. *жоўтоцве́ты* 101. *жовтмя́ный* 103.

Адведзены: *крэ́мавы* 77. *бе́жавы* 102.

Карта № 437

МАЛІНАВЫ

№ 1302 «Малінавы, маліновы...»

На карце паказаны адпаведнікі прыметніка малінавы. Назва *малёнавый* картаграфуецца як *малі́навы.*

малінавы 4—6, 8, 9—11, 19—21, 24—25а, 27—31, 33, 36, 37, 47, 49, 52—54, 56—58, 60, 61, 63, 64, 66—77, 81, 82, 88, 93, 100, 104, 105, 110, 116, 118—124, 135, 140—142. *маліновы* 94, 101, 102, 113, 117, 137. *малінаві* 130. *маліновi* 138. *маліныв*ы 35. *малінъвы* 8а, 13, 34, 38. *малінувы* 43, 78. *малінавый* 1, 7, 14, 17, 32, 80, 86. *маліновый* 90, 91, 94а, 96, 97, 103, 106—108, 132. *малінъвый* 15. *мъліновъй* 12. *малінъвый* 39. *маліныв*ый 40, 42, 44, 83, 85, 87, 89. *малыновый* 95, 96а, 98, 109, 131. *малінувый* 16, 79, 84, 92. *малінавуй* 136. *малёнывый* 41.

малінóвы 3, 18, 22, 23, 26, 45, 46, 48, 49а—51, 54, 55, 59, 62, 65, 99, 111, 112, 114, 115, 124—129, 134, 139.

Адзінкавыя: *малінкóвы* 2.

Адсутнасць назвы: 133.

Карта № 438

ВАСІЛЬКОВЫ

№ 1309 «Васількoвы, валошкавы...»

На карце паказаны адпаведнікі прыметніка валошкавы.

васількóвы 3, 5, 6, 8, 9—11, 18—31, 33, 36—38, 45, 47—49а, 51, 52, 56—59, 61, 63—78, 63—78, 81, 82, 88, 93, 100, 105, 106, 112, 113, 115—126, 128, 129, 134, 137, 141, 142. *васількóві* 130. *васілкóвы* 4. *высількóвы* 35, 43. *въсількóвы* 8а, 13, 34. *васількóвый* 1, 7, 14, 17, 32, 40, 80, 86, 91, 92, 96, 98, 103, 108. *васількóвуй* 136. *васылькóвый* 90, 96а, 131. *восількóвый* 107. *высількóвый* 16, 44, 79, 83—85, 87, 89. *въсількóвый* 12, 15, 39, 41, 42.

валóшкавы 46, 50, 51, 53—55, 60, 62, 67, 93, 99—101, 104, 110, 111, 120а, 127, 137, 139. *валóшкаву* 135. *волóшкову* 140. *волóшкові* 133, 138. *волóшковы* 94, 102, 114. *волóшковый* 94а, 95, 96, 107—109, 132. *вулóшковій* 98. *вулóшкувый* 92.

Адзінкавыя: *васількóвінькі* 2. *валынкóвы* 52а. *волóшковатый* 97.

Карта № 439

РЫЖЫ

№ 1285 «Рыжы, руды, жары (пра валасы, поўсць)...»

На карце паказаны адпаведнікі прыметніка рыжы. Адводзіцца ад картаграфавання назва *бранзóвы,* бо не адпавядае тэме карты.

рыжы 4, 5, 8—11, 19, 21—23, 25, 26—29, 31, 34, 37, 38, 43, 45, 46—48, 49а, 50, 52—55, 57, 59—62, 64, 66, 67, 69—76, 77, 78, 81, 82, 87, 89, 93, 94, 100—102, 104, 106, 111, 112, 115, 117—120, 123—130, 134, 136, 141, 142. *ріжі* 113. *ріжы* 88, 137, 138. *рэ́жы* 98. *рыжый* 1, 7, 8а, 12—14, 16, 17, 32, 39—42, 44, 79, 80, 83—86, 91, 92, 94а, 96а, 97, 103, 107—109, 114, 131, 132. *рыжъй* 15.

руды́ 2—6, 8а—11, 18—21, 23—26, 30, 37, 45, 49, 50, 55, 56, 60—65, 67, 75, 88, 94, 94а, 99, 100, 102, 105, 110, 111, 113, 114, 120а, 125, 129, 130, 133, 134, 137, 139—142. *руды́й* 8а, 96, 101, 103, 107, 109, 117, 128, 131, 132. *рудэ́й* 83, 98, 108.

ру́ды 29, 31, 33, 34, 38, 69, 73, 82, 116, 118, 122, 127. *ру́дый* 36, 42, 84. *ру́дъй* 15.

жáры 14, 31, 36, 76, 77, 82, 116, 118, 119, 121, 124, 126—130, 135, 141. *жáрый* 122, 132. *жя́рый* 90.

паджáры 24, 29, 46, 54, 62, 118. *поджáры* 94. *пыджáрый* 84.

пыджáрісты 84. *пуджáрісты* 98. *пуджáрыстый* 94а—96, 103, 109, 132. *пуджя́рыстый* 103.

Адзінкавыя: *ру́дны* 81. *падпякáны* 130.

Адведзены: *бранзóвы* 51.

Адсутнасць назвы: 58.

ІНДЭКС

Р

С

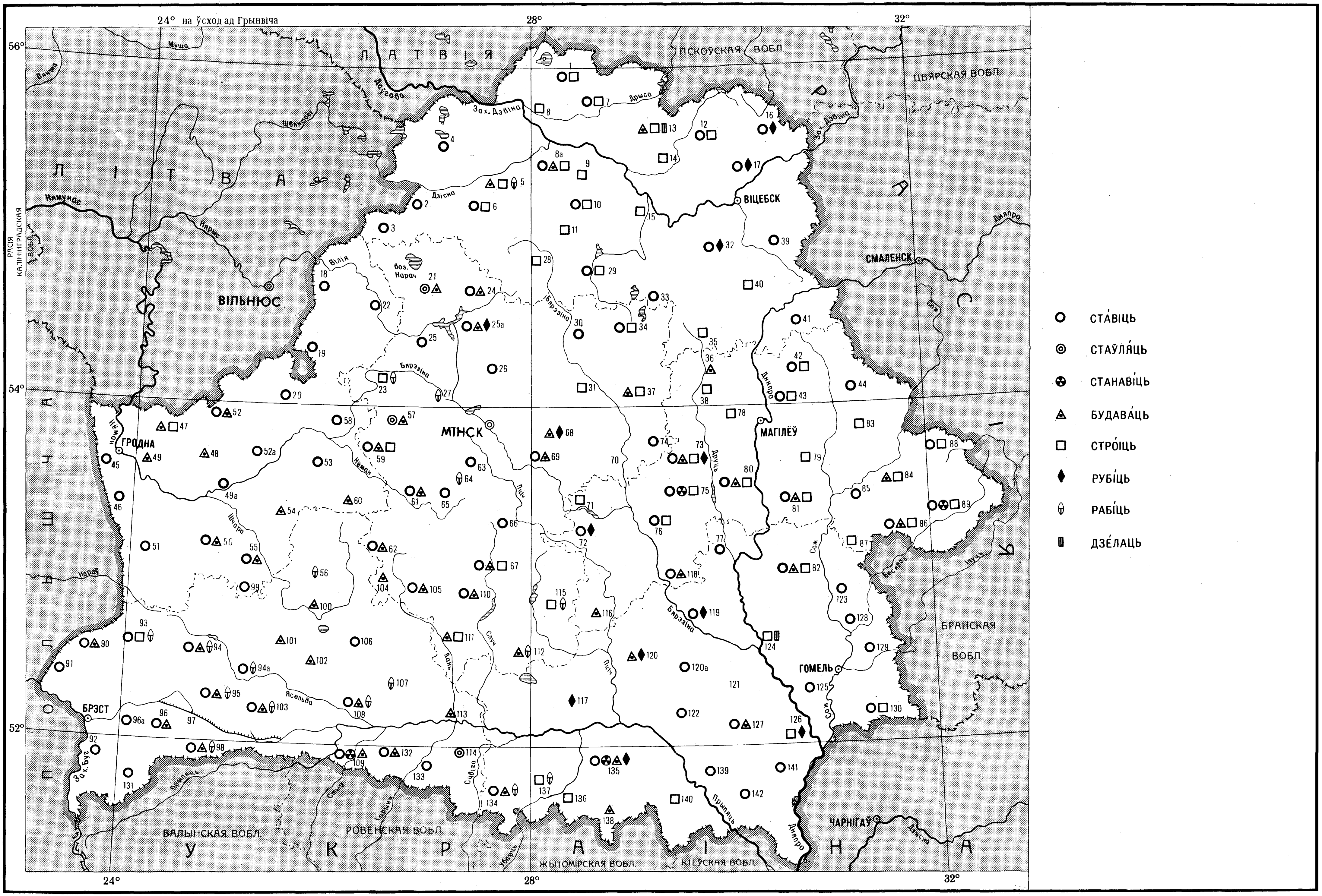
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
СМАЛЕНСК
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ЧАРНІГАЎ
ВІЦЕБСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
БРЭСТ
ГОМЕЛЬ
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дрыса
Дзісна
Вілія
воз. Нарач
Бярэзіна
Нёман
Нямунас
Нярыс
Шчара
Ясельда
Прыпяць
Зах. Буг
Дняпро
Друць
Сож
Бесядзь
Іпуць
Пціч
Случ
Лань
Гарынь
Стыр
Убарць
Сцвіга
Дзясна
Мяча
Вянта
Швянтоі
Нарач
СТАВІЦЬ
СТАЎЛЯЦЬ
СТАНАВІЦЬ
БУДАВАЦЬ
СТРОІЦЬ
РУБІЦЬ
РАБІЦЬ
ДЗЕЛАЦЬ

1:3 000 000

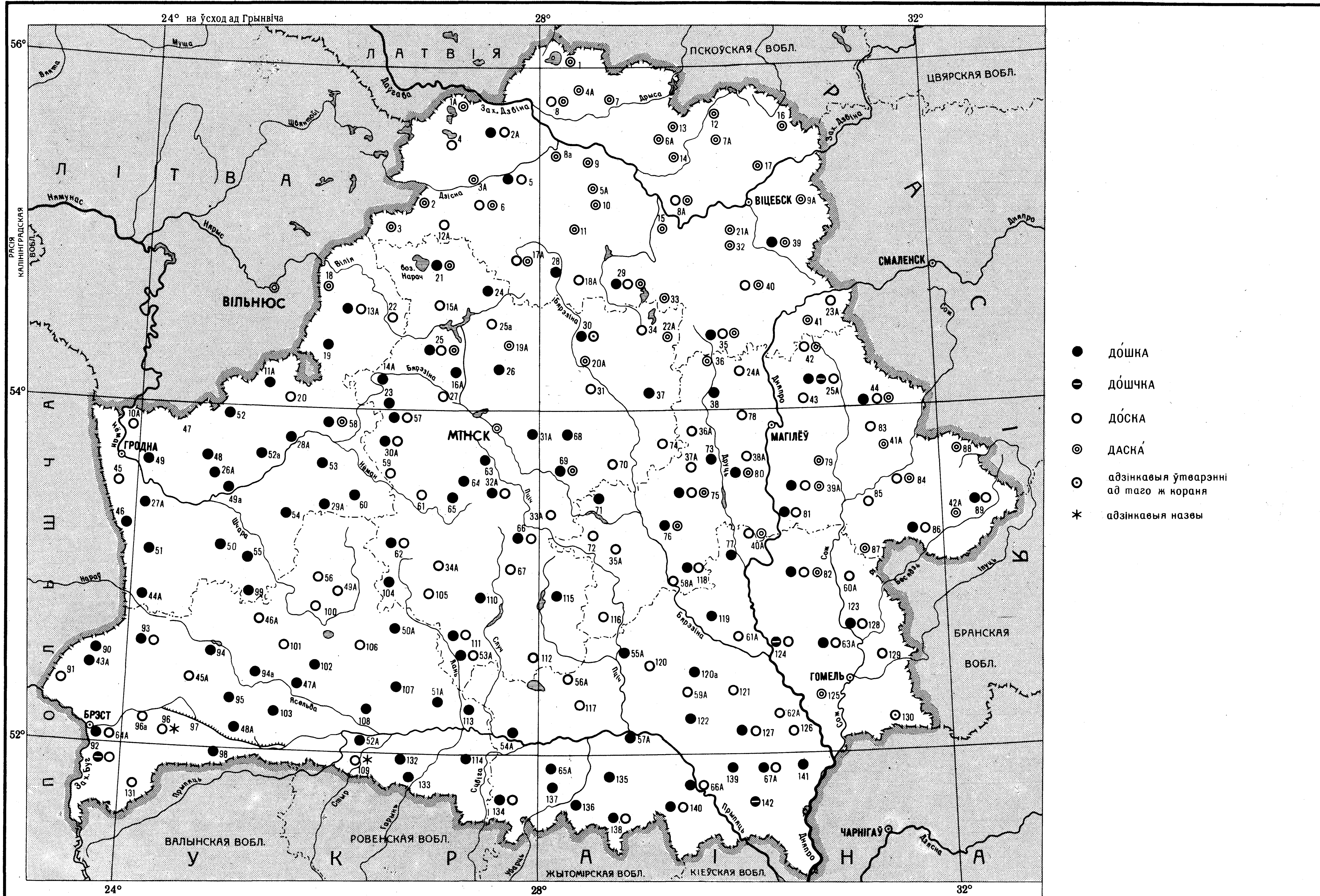
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
ПОЛЬШЧА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ДО́ШКА
ДО́ШЧКА
ДО́СКА
ДАСКА́
адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

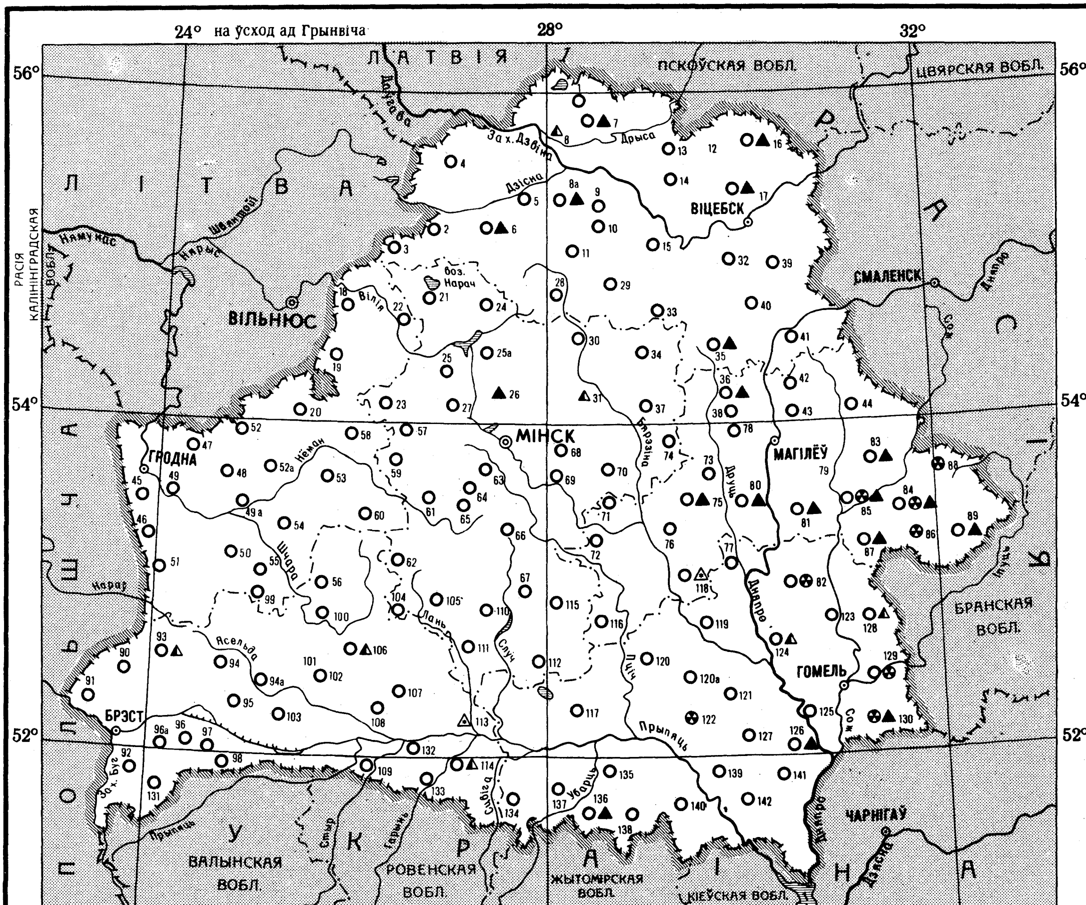

○ АПОЛАК

⊗ АБАПАЛАК

▲ ГАРБЫЛЬ

◭ ГАРБУЛЬ

△ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

1:5 000 000

ВЯНОК У ЗРУБЕ

Карта №4

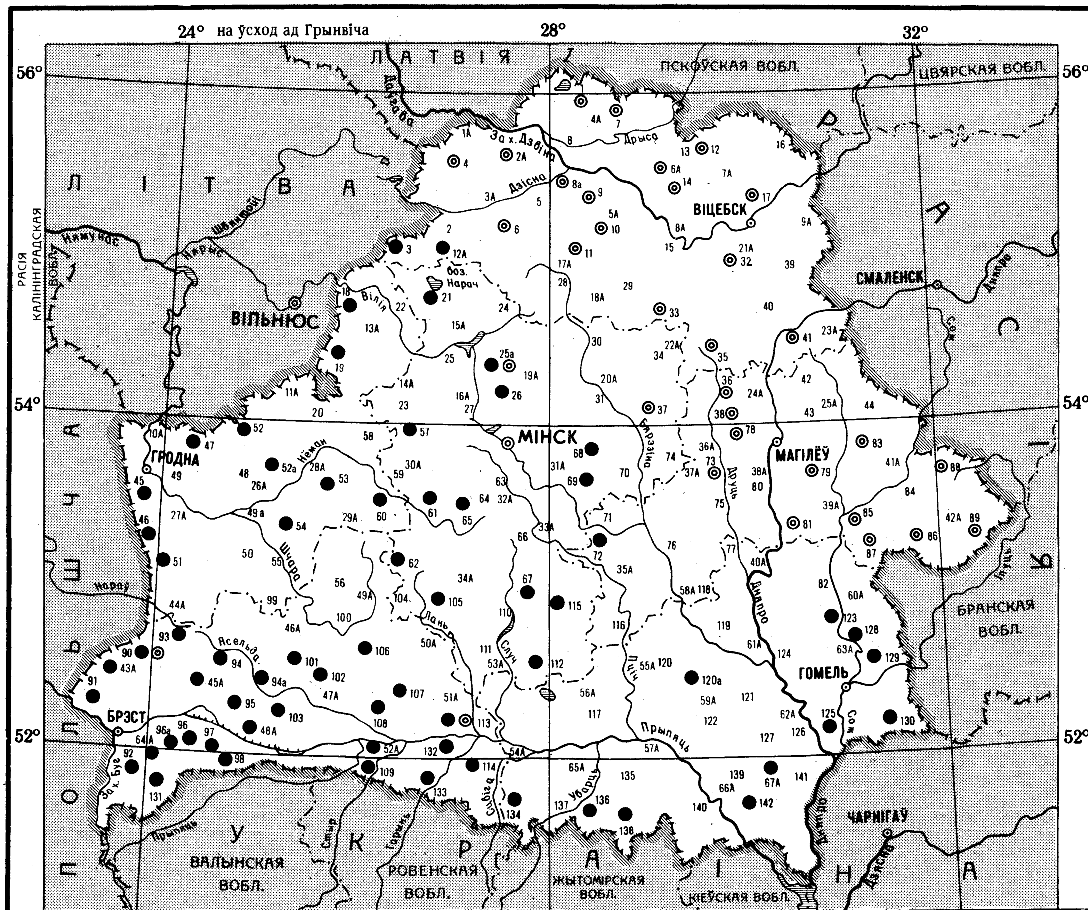

● ВЯНО́К

◎ ВЯНЕ́Ц

1:5 000 000

ГЛУХАЯ СЦЯНА

Карта №5

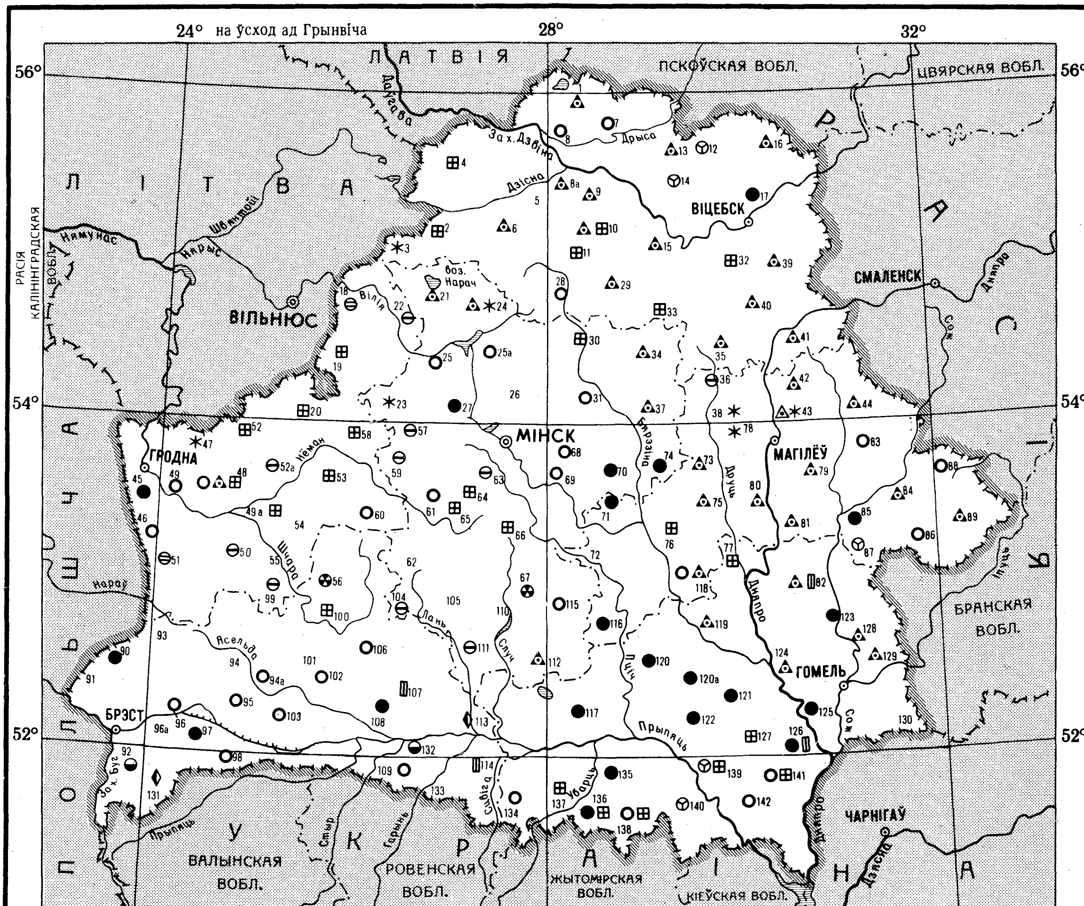

○ СЦЯНА́

● ГЛУХА́Я СЦЯНА́

⊖ СУЦЭ́ЛЬНАЯ СЦЯНА́

⊖ СУЦЭ́ЛНАЯ СЦЯНА́

◒ ВЫЛЁТНАЯ СЦЯНА́

⊛ ТЫ́ЛЬНАЯ СЦЯНА́

⊗ ПРАСЦЕ́НАК

△ ЗАМЁТ

△ ЗАМЁТКА

⊞ ПРА́СЛА

◊ ПРАЛЁТ

▯ БАРКА́Н

✳ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ПРАСЛ́А (значэнне слова) **Карта №6**

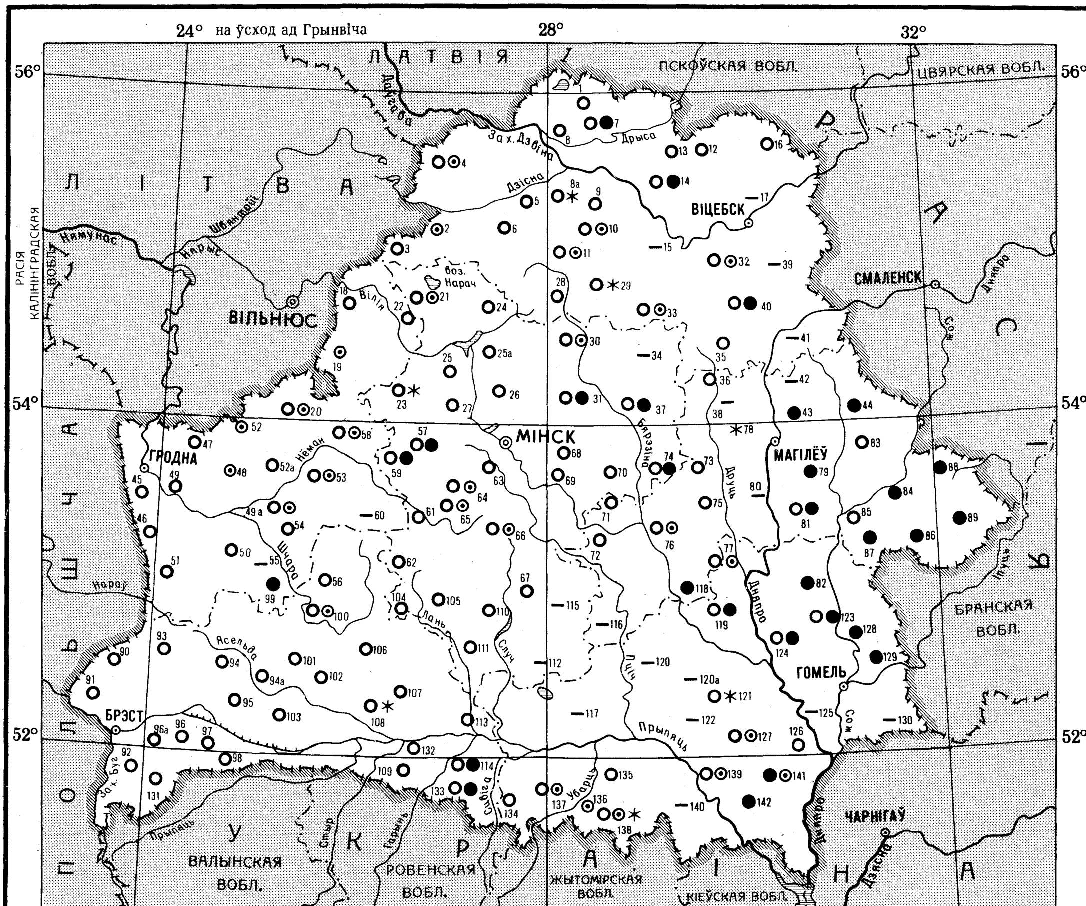

○ 'ЧАСТКА ПЛОТА'

● 'ВІД АГАРОДЖЫ'

⊙ 'ЧАСТКА СЦЯНЫ АД СЛУПА ДА СЛУПА'

* іншыя значэнні

– адсутнасць слова

1:5 000 000

ШТАНДАРЫ

Карта № 7

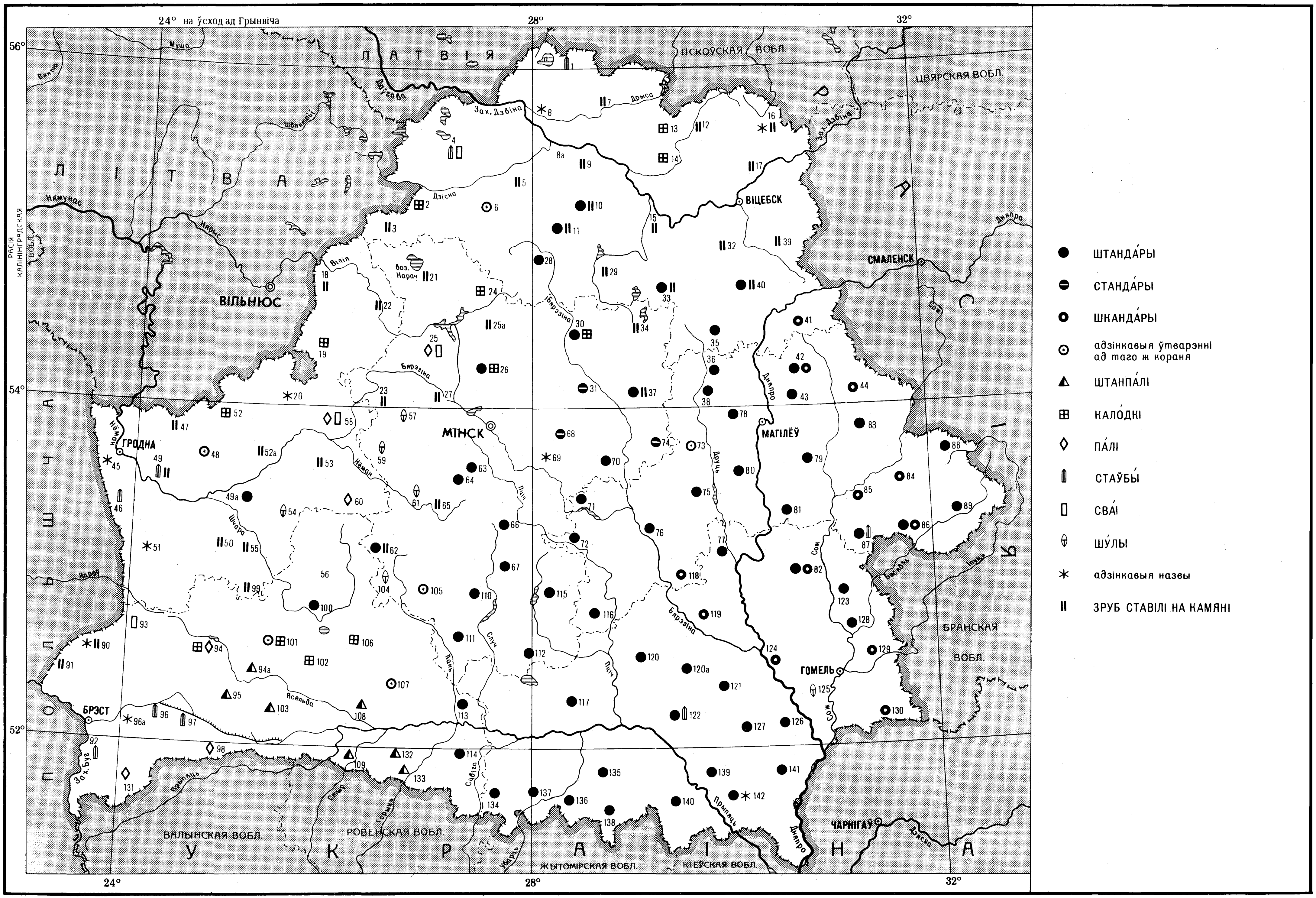

1:3 000 000

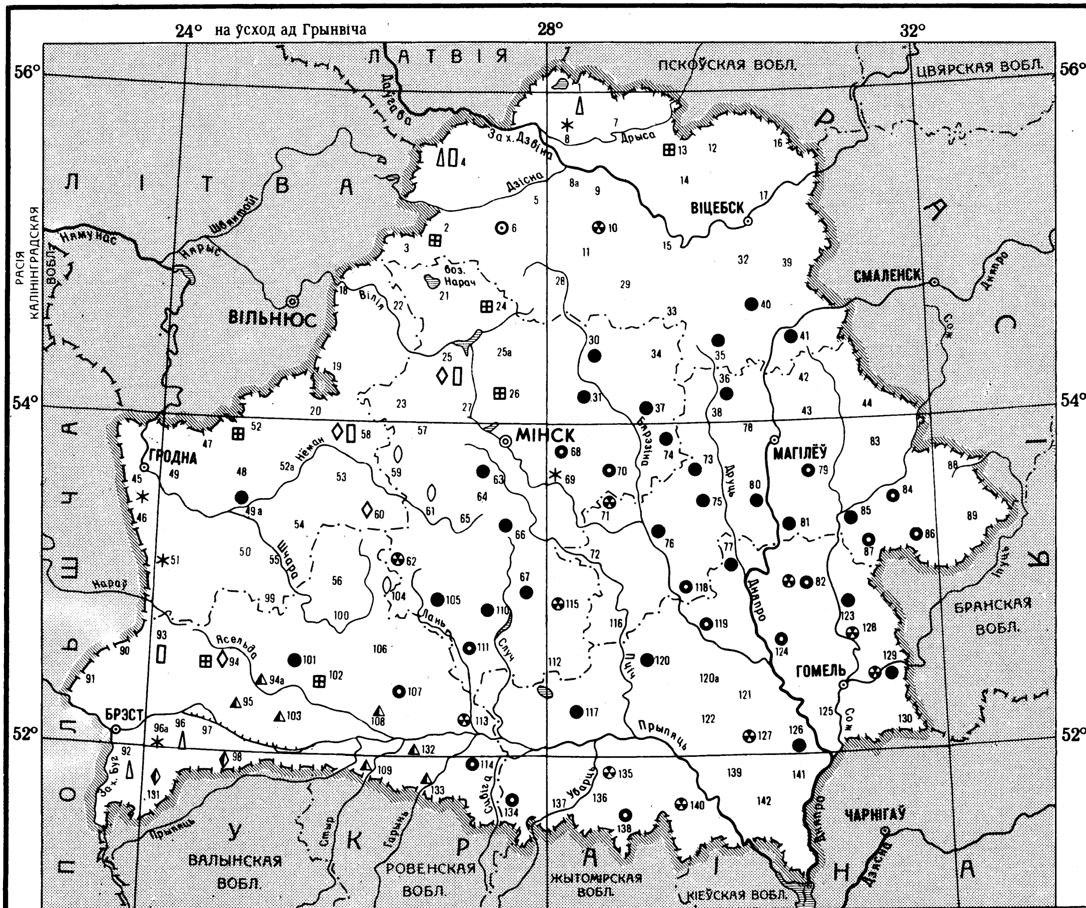

- ШДАНДАР
- ШТАНДАРА
- ШТАНДАРЫНА
- ШТАНДАРСКАЕ БЯРНО
- ШТАНПАЛЬ
- КАЛОДКА
- ПАЛЯ
- ПАЛЬ
- СТОЎБ
- СВАЯ
- ШУЛА
- адзінкавыя назвы

1:5 000 000

СУЦЭЛЬНАЕ БЕРВЯНО, ЯКОЕ КЛАДЗЕЦЦА НАД СТОЧАНЫМІ

Карта №9

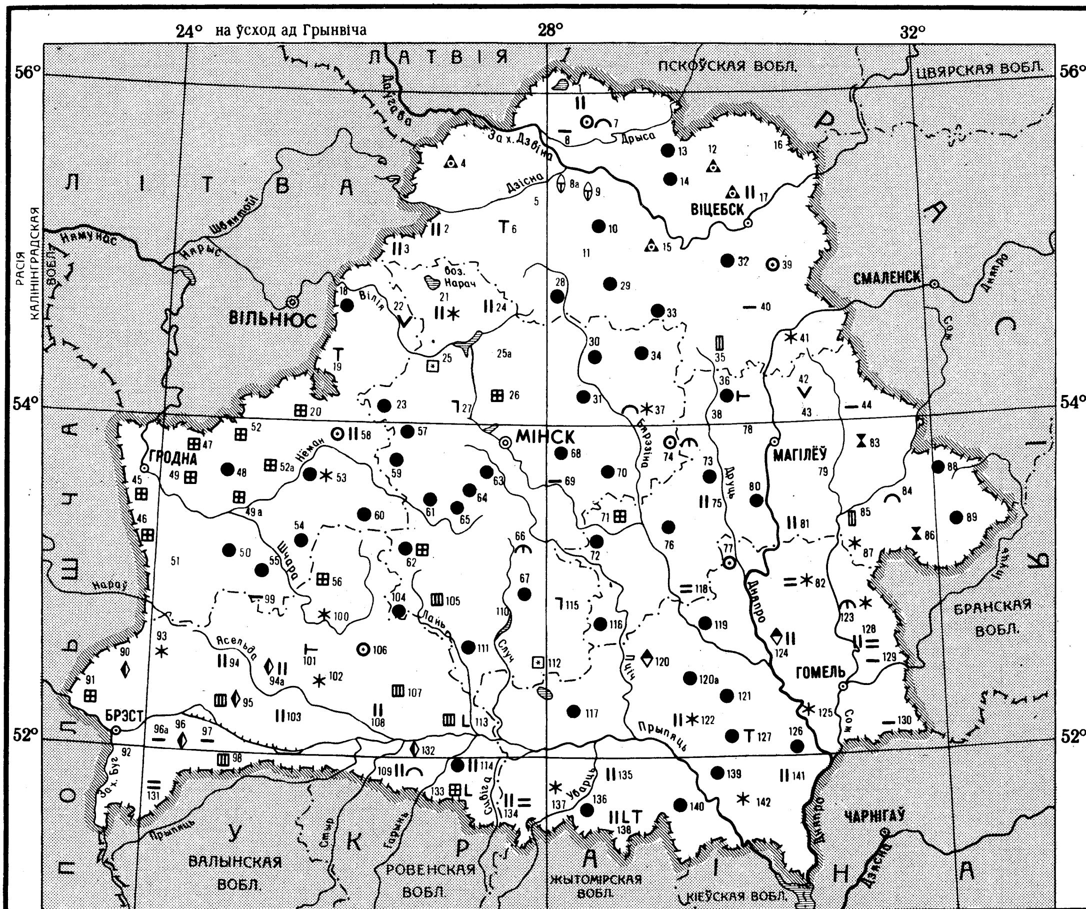

- ● АШЛА́П
- адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- назвы з асновай -АХЛАП-/-АХЛОП-/-АХЛУП-
- АЧЭ́П
- АЧЭ́ПА
- адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- ВЫЛЁТНАЕ
- НАВЫЛЁТНАЕ
- назвы з коранем -ЦЯГ-
- ПРАДО́ЛЬНАЕ
- ПАДБА́ЛЕЧНАЕ
- II СУЦЭ́ЛЬНАЕ
- = ЦЭ́ЛАЕ
- СКРАЗНО́Е
- СКВАЗНО́Е
- L назвы з коранем -ВЯЗ-
- Т назвы з коранем -ДО́ЎГ-/-ДОЎЖ-
- назвы з коранем -ПУСК-
- V назвы з коранем -КЛАД-
- ПЕРАКРЫЦЦЁ
- * адзінкавыя назвы
- – адсутнасць назвы

1:5 000 000

ШУЛА

Карта № 10

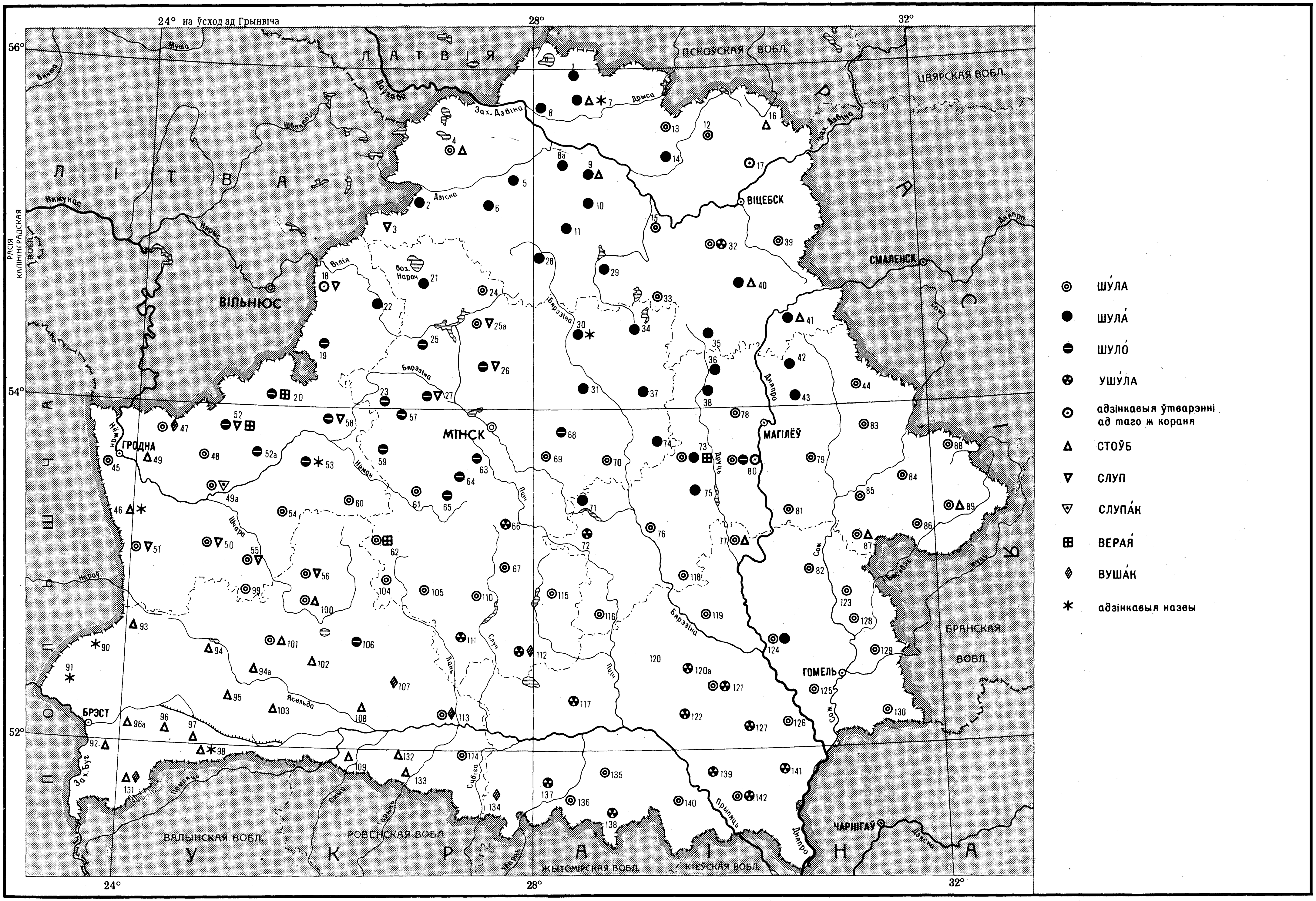

1:3 000 000

САХА (апора для бэлек)

Карта №11

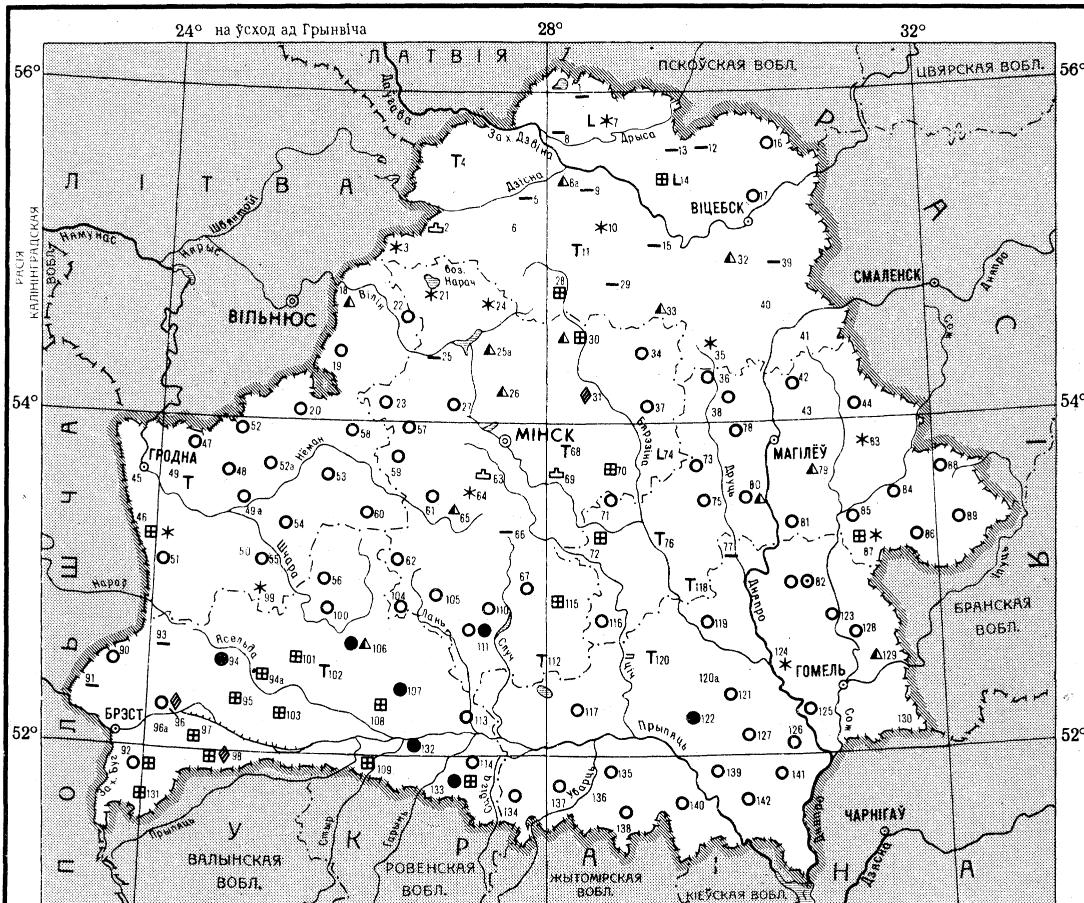

САХА́ — САХА

РАССО́ХА — РАССОХА

САХО́Р — САХОР

ШУ́ЛА — ШУЛА

назвы з коранем -ПОР-

РАСКО́СЫ — РАСКОСЫ

СТОЎБ

ДЗЕД

СТО́ЙКА — СТОЙКА

адзінкавыя назвы

адсутнасць назвы

1:5 000 000

СОШКІ (апоры) НА БЭЛЬКАХ

Карта №12

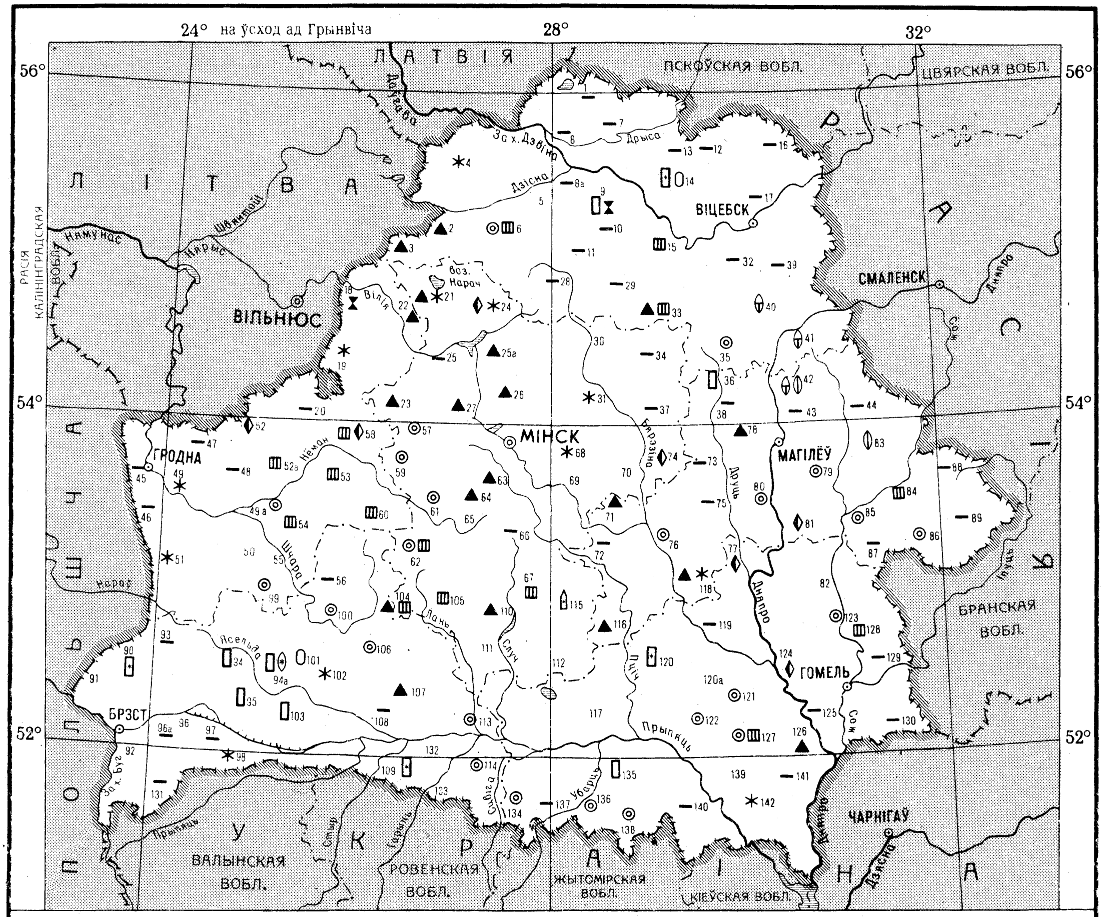

- СОХІ
- ДЗЯДЫ
- КАЗЛЫ
- ПАДПОРЫ
- адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- ЧАПЁЛКІ
- ХРАСТАВІНЫ
- ХРАСТЫ
- ПЭРЭКРЭСТЫ
- ПАТПАШНІКІ
- РАСКОСЫ
- КАСЯКІ
- адзінкавыя назвы
- адсутнасць назвы

1:5 000 000

ПАДОЎЖНАЯ БЭЛЬКА

Карта № 13

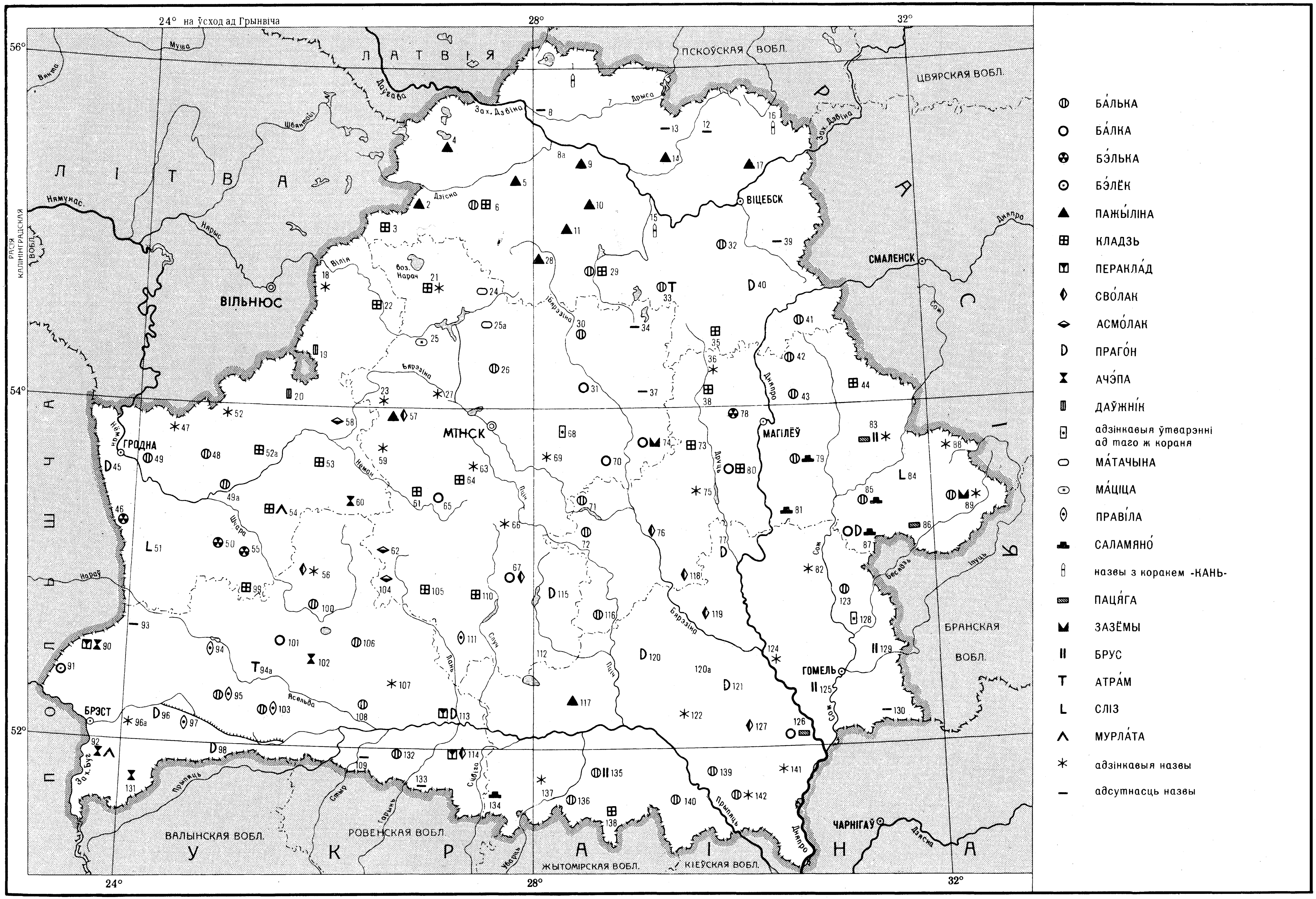

1:3 000 000

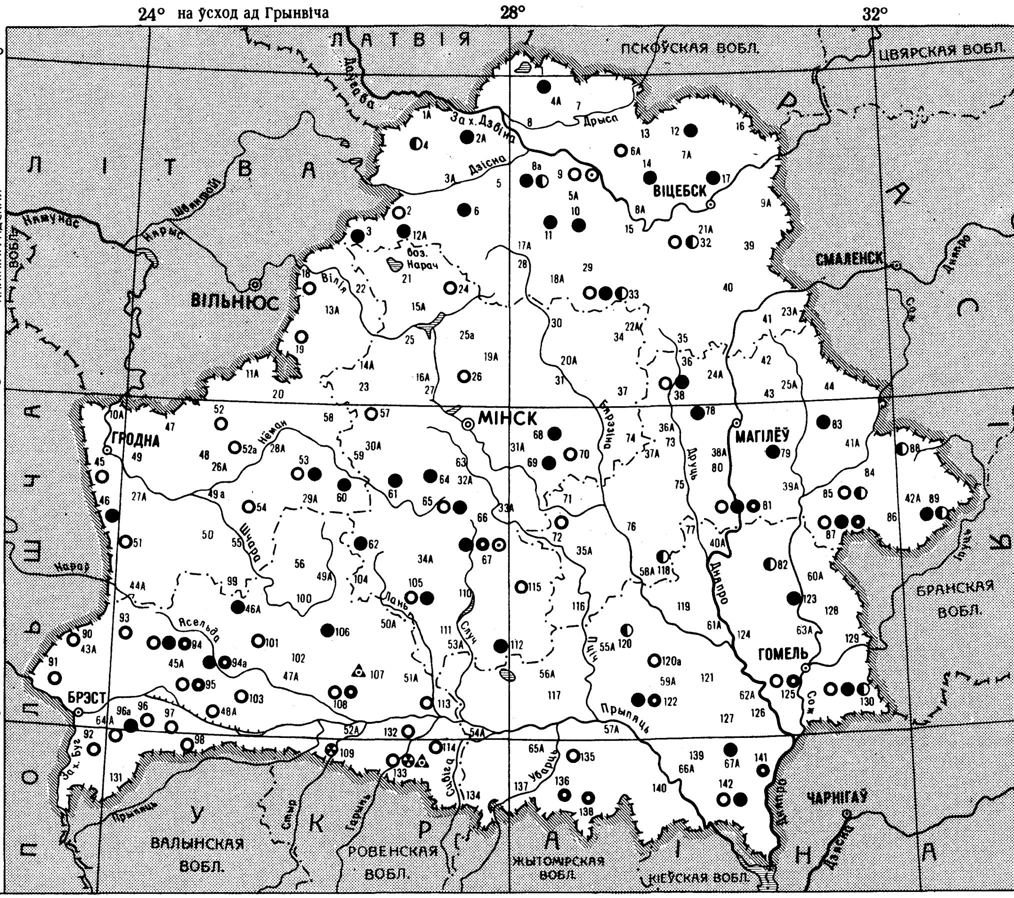

○ ПАДПО́РА

● ПАДПО́РКА

◉ ПО́ДПІРКА

◐ УПО́РА

⊗ СПО́РА

⊙ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

△ ЛІСІ́ЦА

1:5 000 000

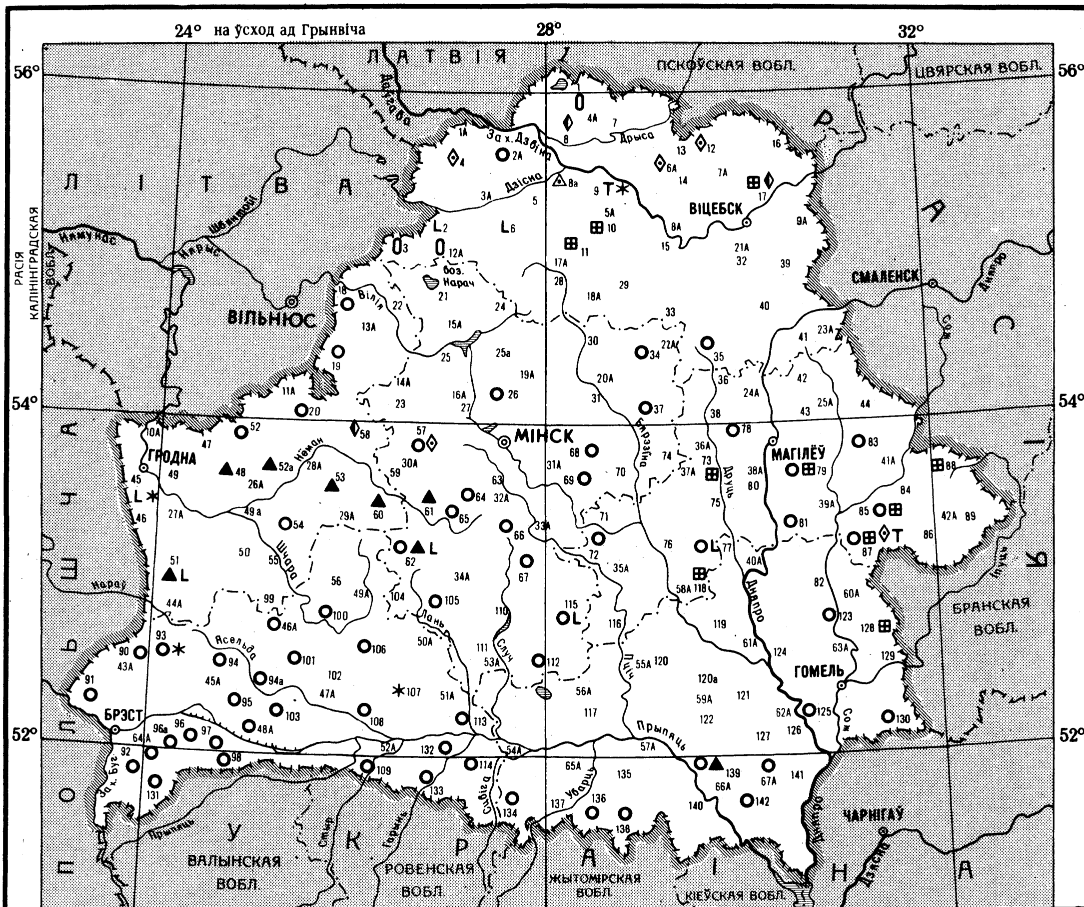

ВЫШКІ

ПАЛАТКІ

ПЪЛАЦІ

НАСЦІЛ

СТОЛЬ

СТАЛЯВАННЕ

ГАРА

ПАТАЛОК

НА ХЛЯВЕ

адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ЛАТЫ (у страсе)

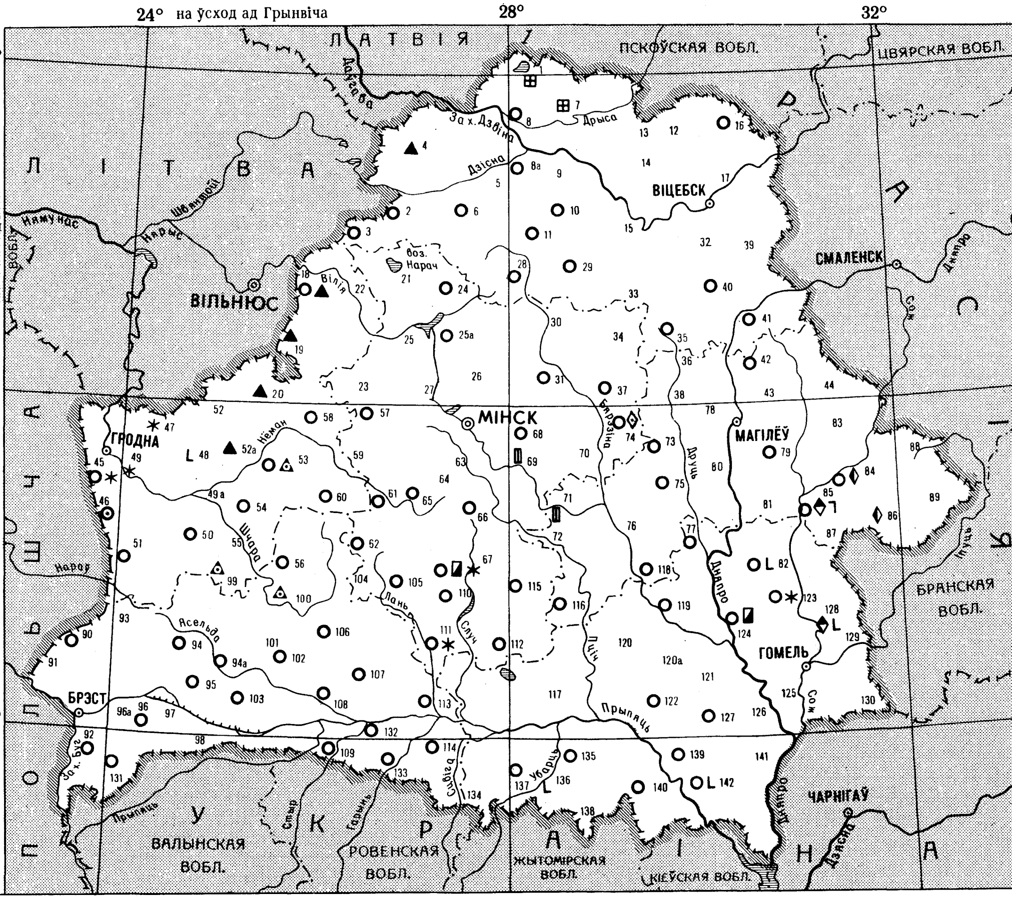

ЛА́ТЫ

ЛА́ТКІ

ГРЭ́БЕСТ

ДРЭ́БЕСТ

ДАЎГУНЫ́

ПАПЛЁТ

ПЕРАПЛЁТ

РАШЭ́ТНІК

РАШАЧЭ́ННЕ

АБРАШО́ТКА

ЖЭ́РДКІ

ЖАРДЗІ́НЫ

адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ПАПЛЁТ (у страсе паверх саломы)

Карта №17

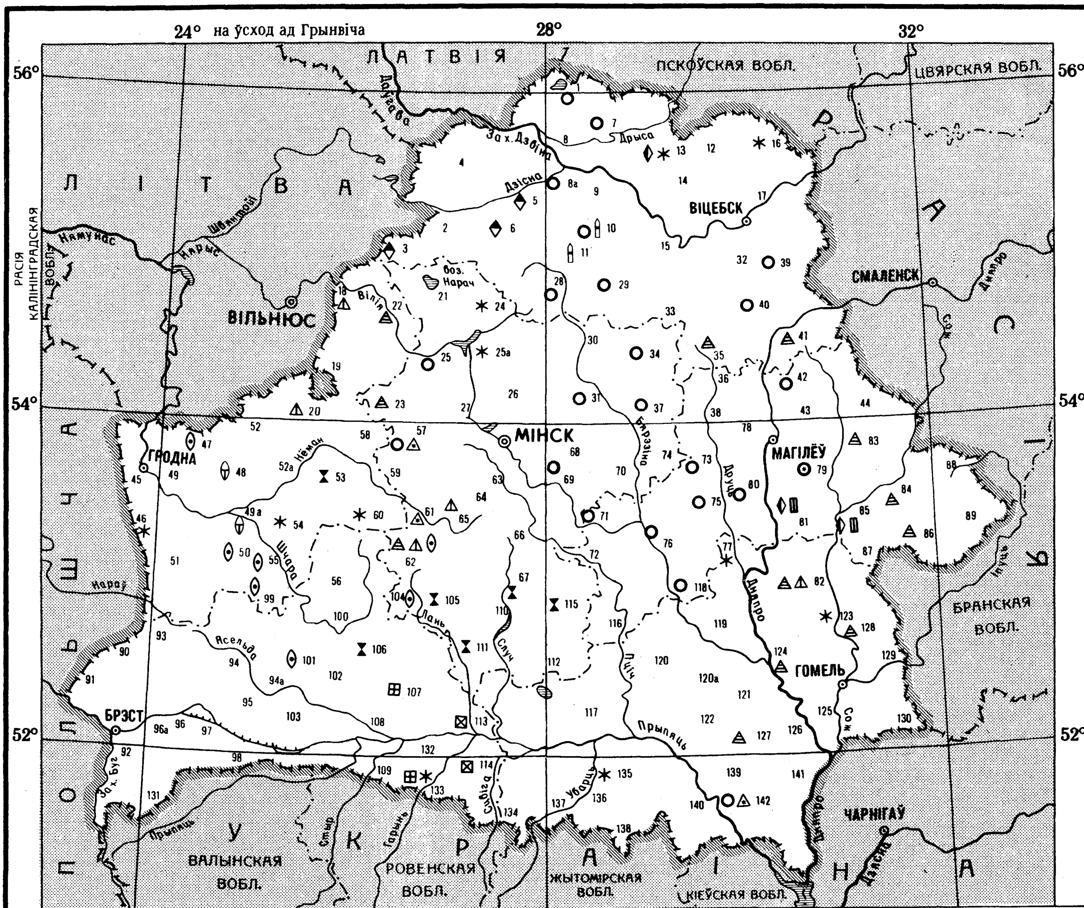

ПАПЛЁТ

ПРАПЛЁТ

ПРЫВЯЗКІ

УВЯЗКІ

адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

ПРЫМІЦЫ

ПРЫНІЦЫ

ПРЫШВЫ

ПРЫШЫВАЛКІ

ПРЫЖМЫ

ПРАЖЫЛІНЫ

ГРЭБЕСТ

ДРЭБЕСТ

ПРУТЫ

адзінкавыя назвы

1:5 000 000

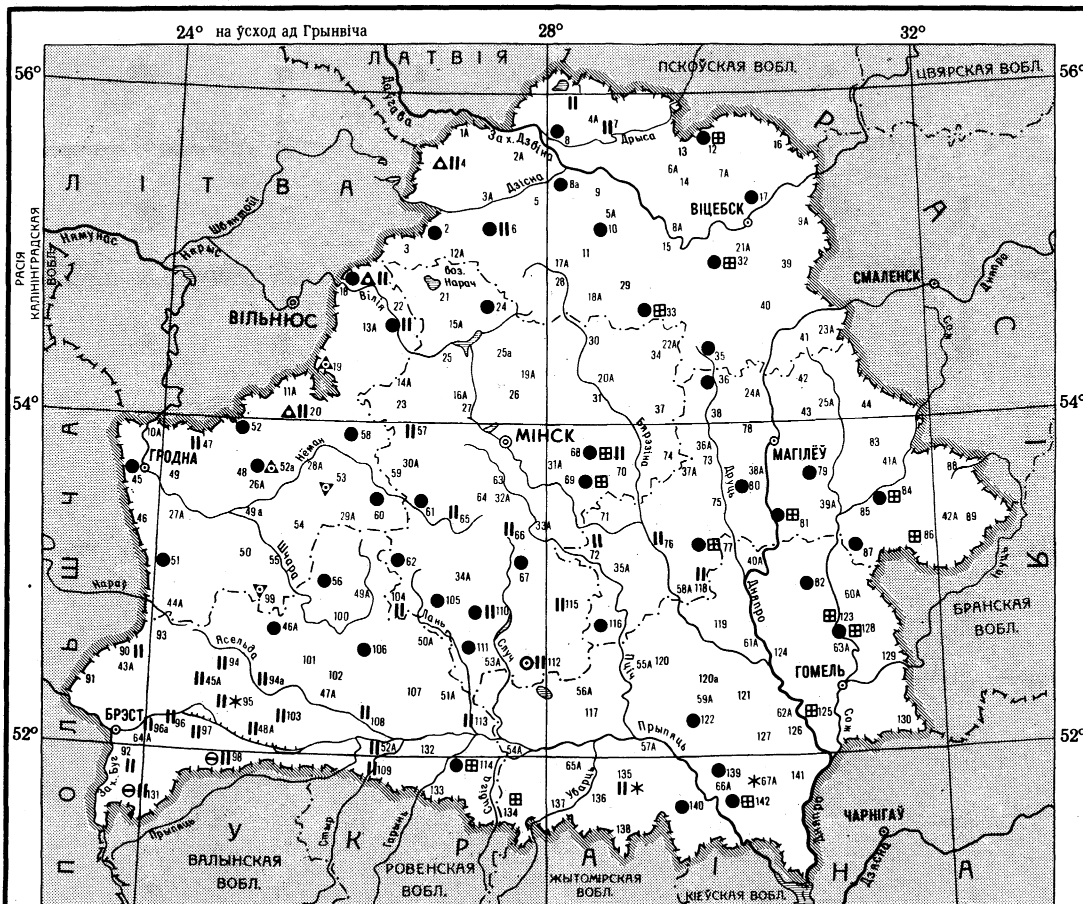

● ЛА́ЦІЦЬ

⊖ ЛАТА́ЦЬ

⊙ АБЛА́ЧВАЦЬ

◬ ГРАБЯСЦІ́ЦЬ

▲ ГРАБЯСТАВА́ЦЬ

▽ ДРАБЯСЦІ́ЦЬ

⊞ РАШЭ́ЦІЦЬ

II ПРЫБІВА́ЦЬ

✱ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ПРЫМАЦОЎВАЦЬ ПАПЛЁТ ПАВЕРХ САЛОМЫ

Карта №19

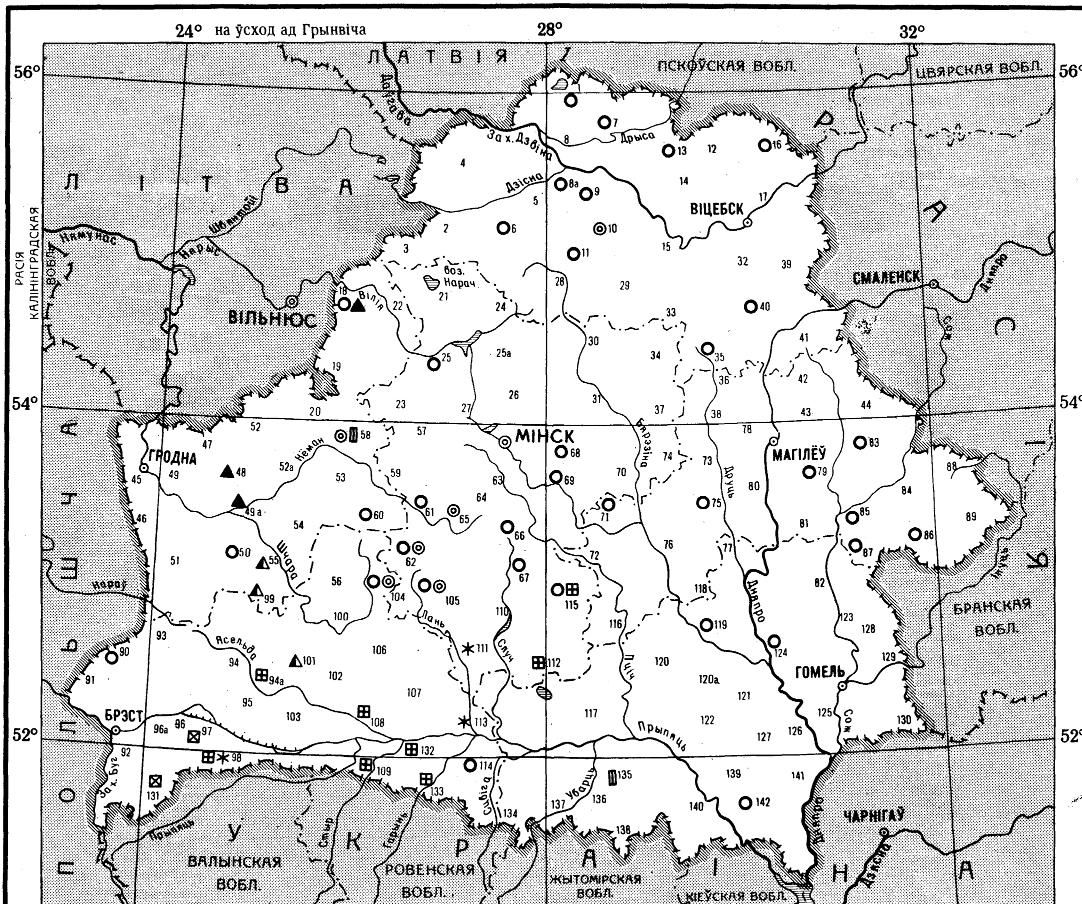

○ ПРЫВЯЗВАЦЬ

◎ УВЯЗВАЦЬ

▲ ГРАБЯСЦІЦЬ

◭ ДРАБЯСЦІЦЬ

⊞ КЛАСЦІ

⊠ ПРЫКЛАДАЦЬ

▯ ПРЫЦІСКАЦЬ

* адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ГРЭБЕСТ, ДРЭБЕСТ (значэнне слоў) **Карта №20**

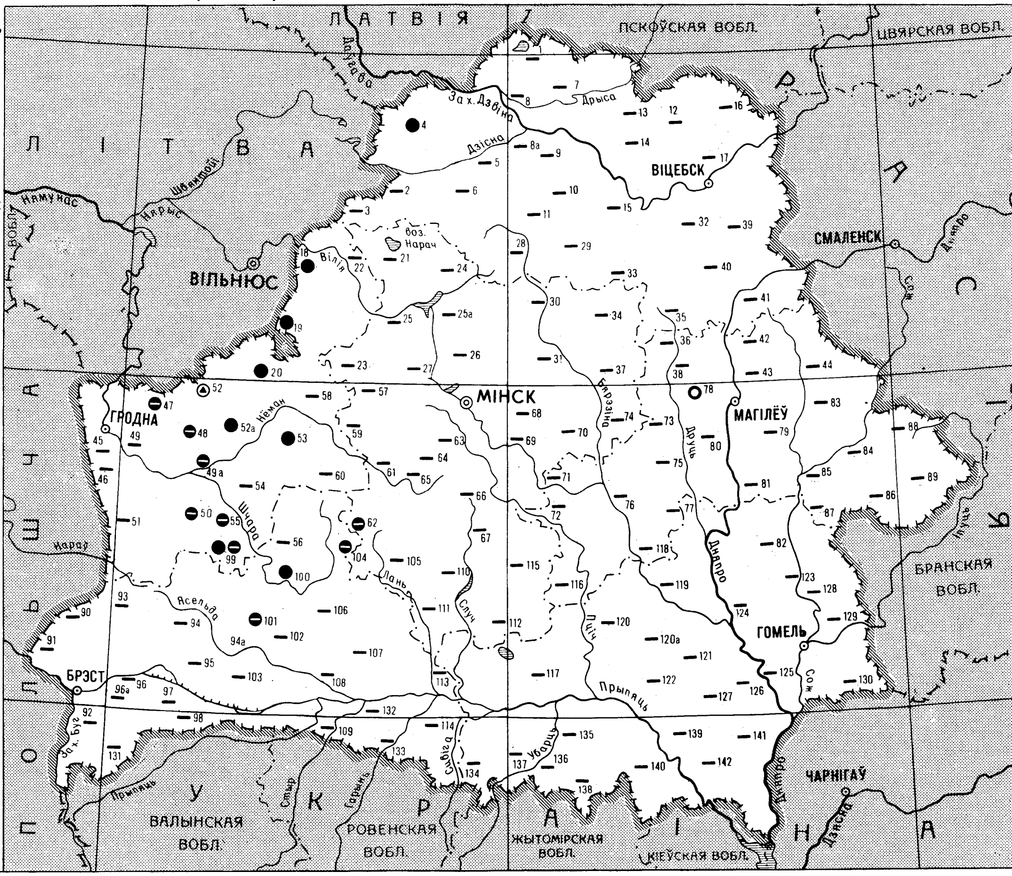

- ● 'ЛАТЫ Ў СТРАСЕ'
- ⊖ 'ЖЭРДКІ Ў СТРАСЕ ПАВЕРХ САЛОМЫ'
- ◬ 'КРОКВЫ'
- ○ значэнне не адзначана
- – адсутнасць слоў

1:5 000 000

ГРАБЯСЦІЦЬ, ДРАБЯСЦІЦЬ (значэнне слоў) **Карта №21**

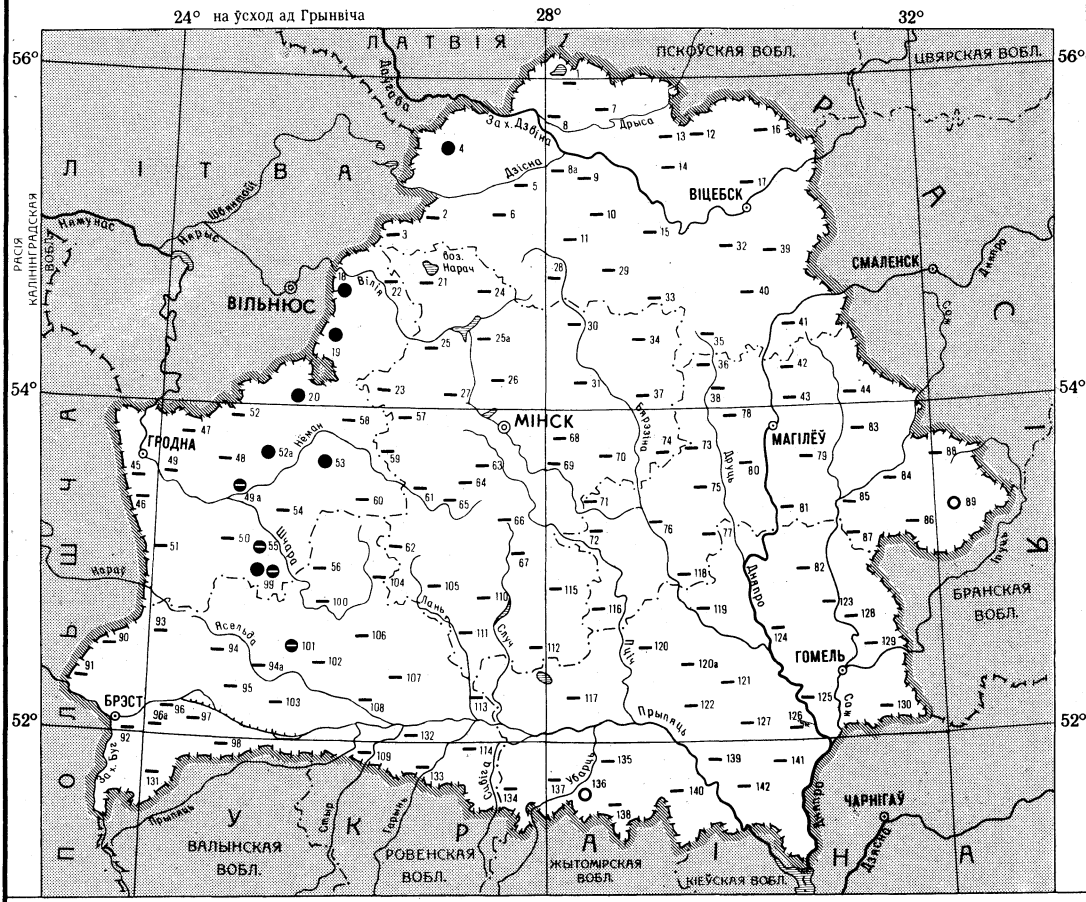

● 'ПРЫМАЦОЎВАЦЬ ЛАТЫ ДА КРОКВАЎ'

⊖ 'ПРЫМАЦОЎВАЦЬ ЖЭРДКІ ДА СТРАХІ ПАВЕРХ САЛОМЫ'

○ значэнне не адзначана

– адсутнасць слоў

1:5 000 000

ГУМНІШЧА

Карта №22

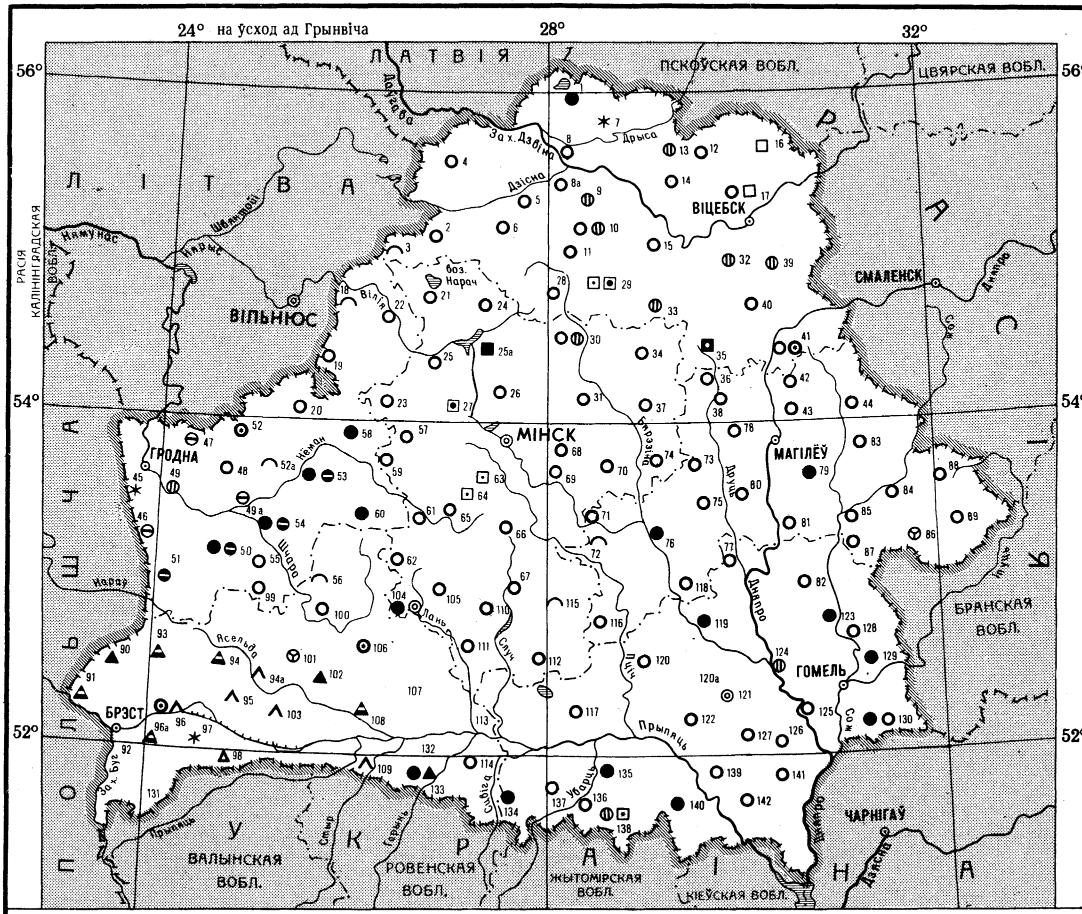

- ГУ́МНІШЧА
- ГУМНІ́ШЧА
- ГУ́МНІСКА
- ГУМНІ́СКА
- ГУМЕ́ННЕ
- ГУМЕ́НІШЧА
- ГУМНО́
- адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- ДЗЕ ГУМНО́ СТАЯЛА
- КЛУ́НІШЧА
- КЛУНІ́ШЧА
- КЛУ́НІСКА
- ДЗЕ КЛУ́НЯ СТАЯЛА
- ТО́ЧЫШЧА
- ТАЧЫ́ШЧА
- ТО́КАВІШЧА
- ТАКО́ВІШЧА
- ТАКАВІ́ШЧА
- ТОК
- адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ПРЫГУМЕННЕ

Карта №23

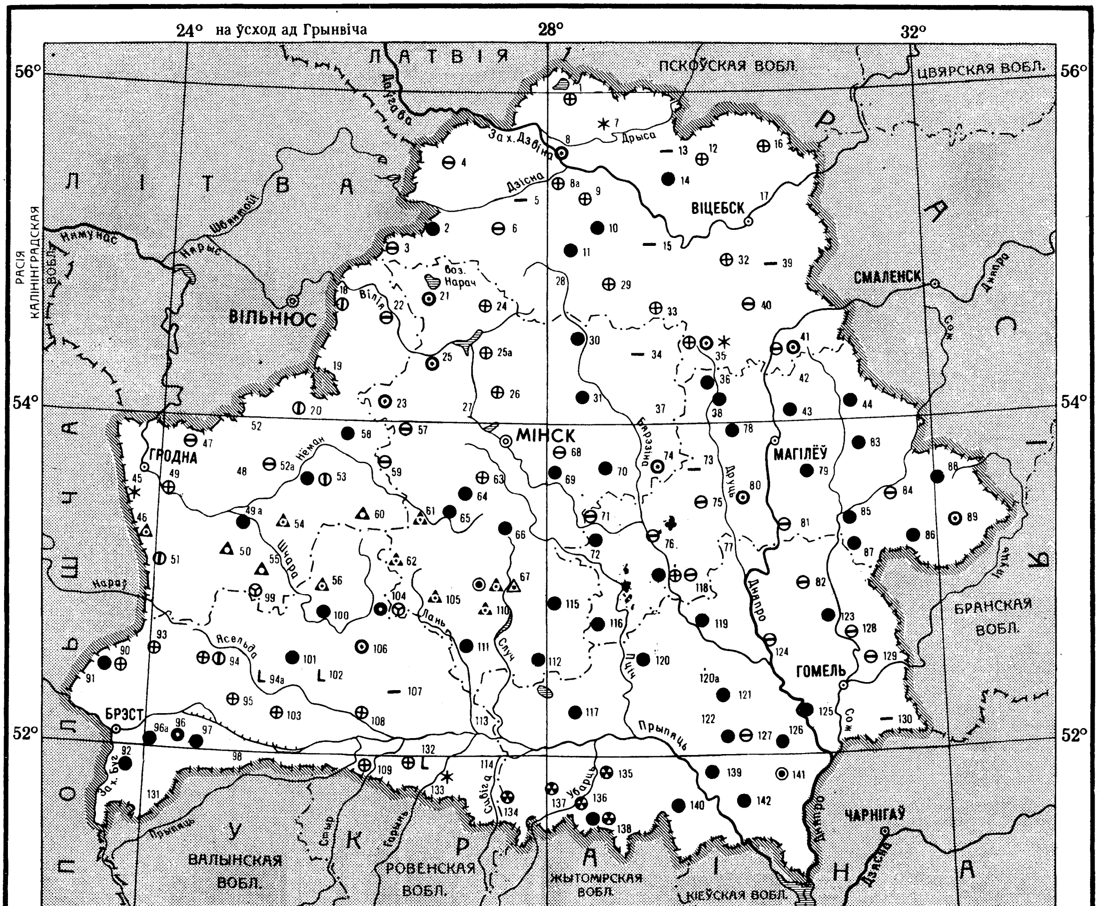

- ● ПРЫГУМЕ́ННЕ
- ПРЫГУМЕ́НАК
- ПРЫГУМЕ́ННІК
- ПРЫГУ́МНІК
- ⊕ ГУМНО́
- ⊖ ГУ́МНІШЧА
- Φ ГУ́МНІСКА
- ГУМЕ́НІЦА
- ⊙ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- ПРУ́ГМЕНЬ
- △ ПРУГМЕНЁ
- ПРУГМЕ́НІК
- L КАЛЯ КЛУ́НІ
- ✱ адзінкавыя назвы
- — адсутнасць назвы

1:5 000 000

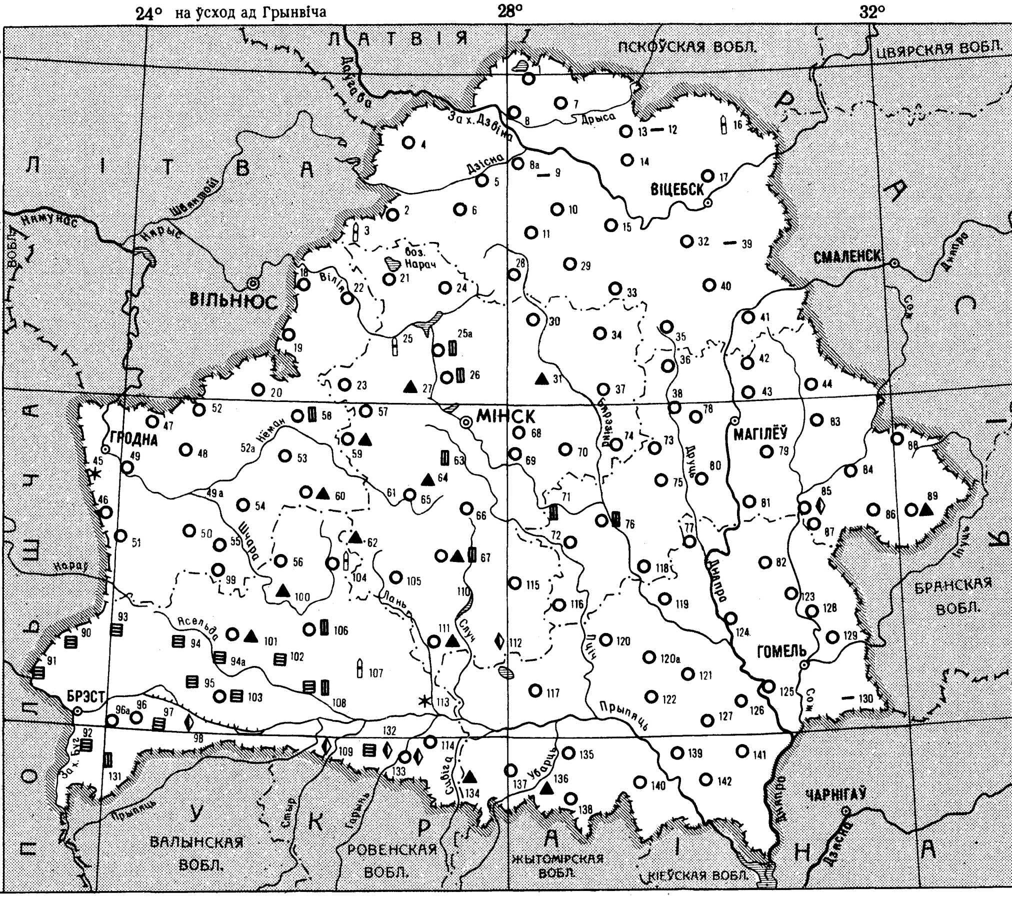

○ назвы з коранем *-ГУМН-, -ГУМЕН-*

▲ назвы з асновай *-НАВОЗ-*

назвы з коранем *-КЛУН-, -КЛЮН-*

назвы з коранем *-ХЛЕВ-*

назвы з коранем *-СЦЕНК-*

назвы з коранем *-ГАРОД-*

* адзінкавыя назвы

— адсутнасць назвы

1:5 000 000

ТОК (глінабітная пляцоўка)

Карта №25

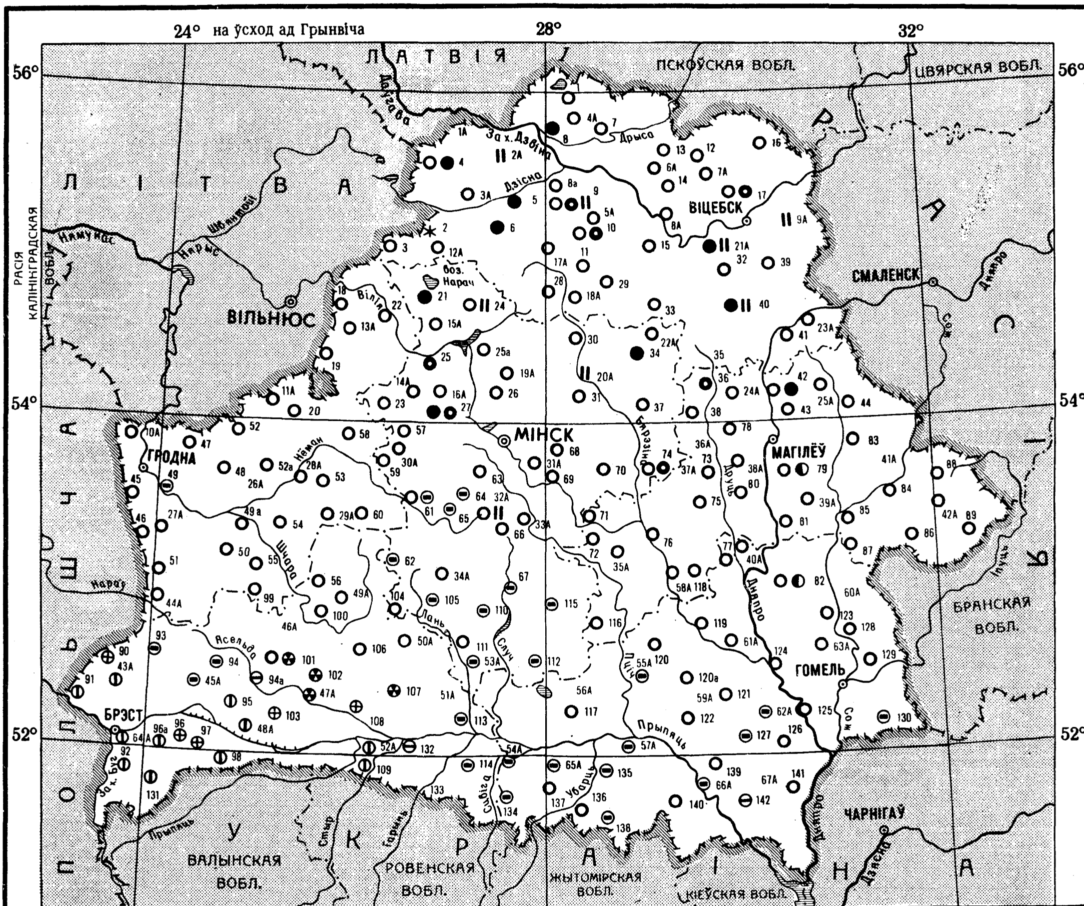

○ ТОК

⊝ ТÔК

⊖ ТУК

⊕ ТЙК

Φ ТЫК

⊛ ТЭК

● ТАКАВІ́ШЧА

◉ ТАКАЎНЯ́

◐ ТАЧО́К

✱ ПАСА́Т

‖ адзначана слова *ТОК* у значэнні 'будынак, дзе малоцяць'

1:5 000 000

ХЛЕЎ

Карта №26

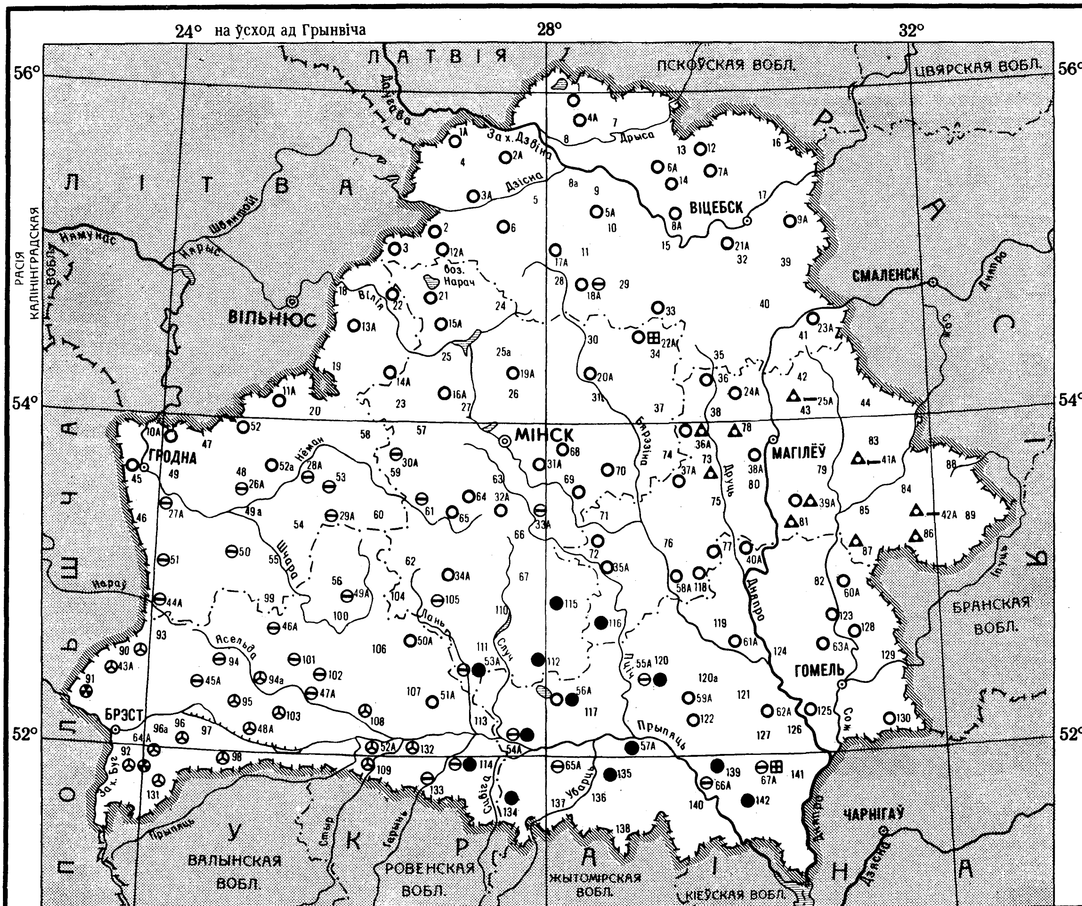

ХЛЕЎ

ХЛЁЎ

ХЛІЎ

ХЛЫВ

ХЛЁЎ

ПУ́НЯ

САРА́Й

адсутнасць слова ХЛЕЎ

1:5 000 000

АБАРОГ Карта №27

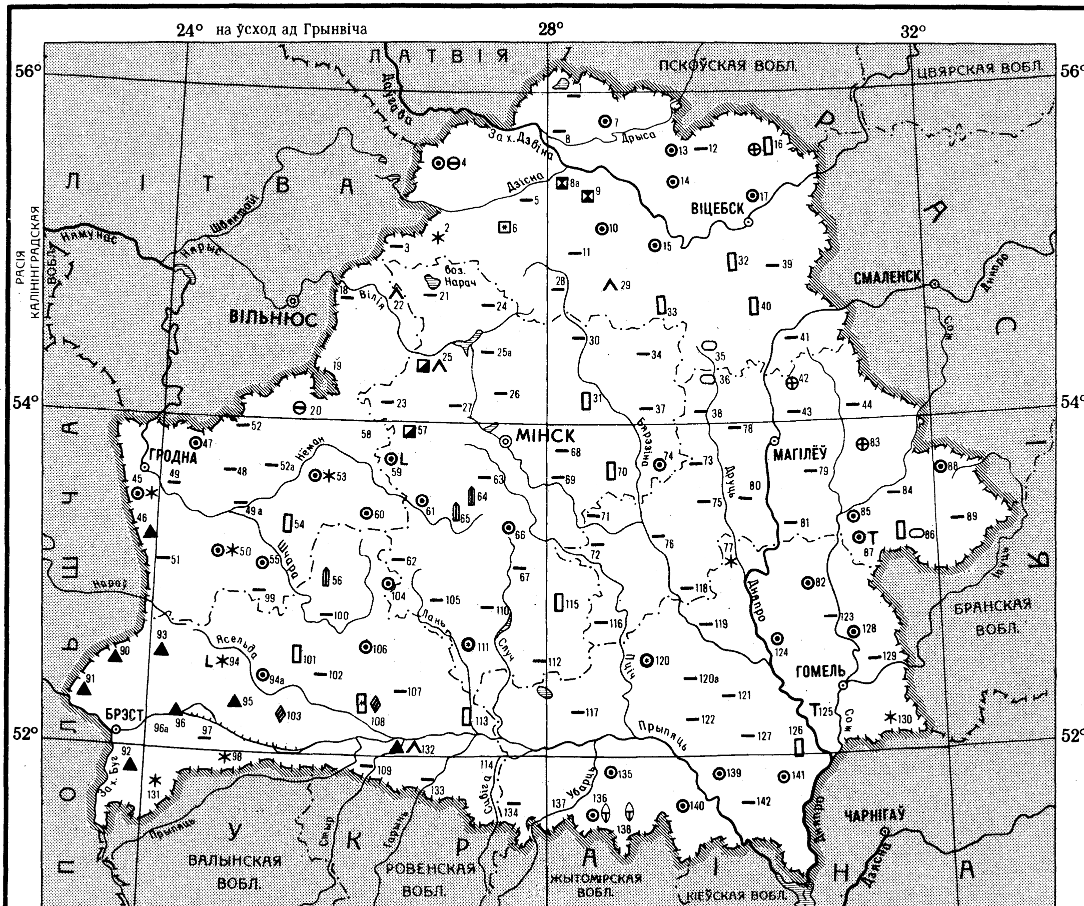

- ⊙ ШО́ПА
- ⊖ ШО́ФА
- ⊕ ШЫХА́
- ⊙ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- ▲ АБАРО́Г
- ▯ НАВЕ́С
- ПАДНАВЕ́С
- СТАЖА́РНЯ
- СТАЖА́Р'Е
- СТАЖА́РКА
- ДАШО́К
- БРОК
- АДЗЁНАК
- ⬭ ПАВЕ́ЦЬ
- Т СЯННІ́ЦА
- ∧ СТРЭ́ШКА
- L МАЯ́К
- * адзінкавыя назвы
- — адсутнасць рэаліі і назвы

1:5 000 000

ЗАСЕК

Карта №28

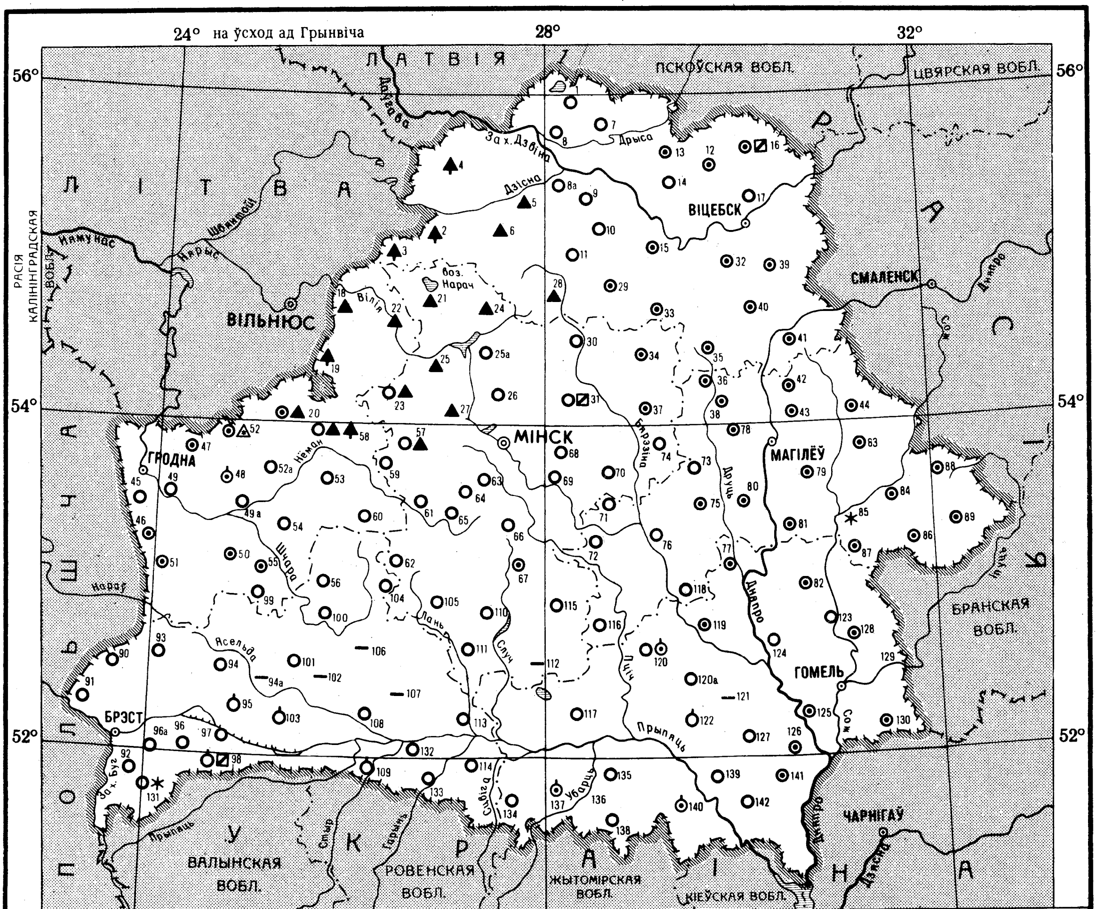

○ ЗАСЕ́К

◉ ЗА́СЕК

ЗАСЕ́КА

ЗА́СЕКА

▲ АРУ́Д

ГАРУ́Д

АРУДЭ́Й

ЗА́КРАМ

* адзінкавыя назвы

– адсутнасць рэаліі і назвы

1:5 000 000

ПОГРАБ

Карта №29

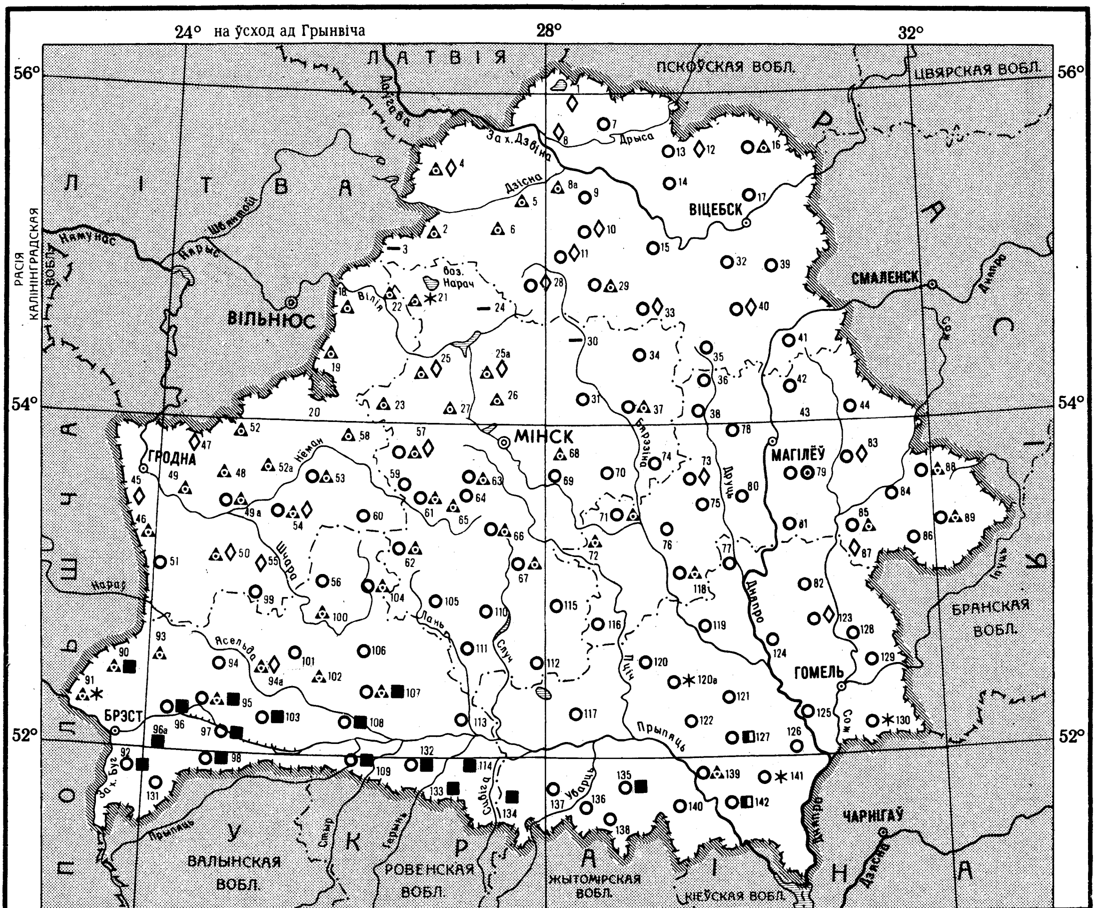

○ ПО́ГРАБ

⊙ ПЫГРІБНЯ́

△ СКЛЕП

■ ЛЁХ

◧ ЛЁШАК

◇ Я́МА

* адзінкавыя назвы

— адсутнасць назвы

1:5 000 000

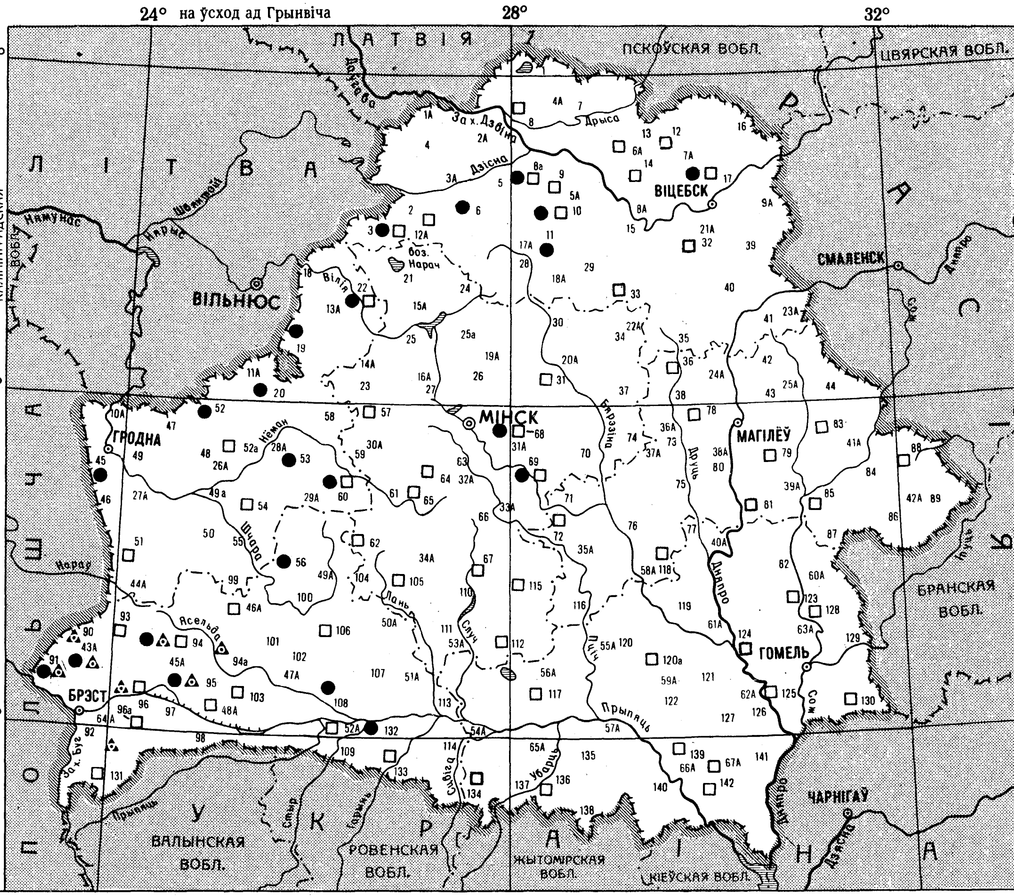

● ВЕЖА

▲ СТОЎП

□ БАШНЯ

1:5 000 000

СЛУП

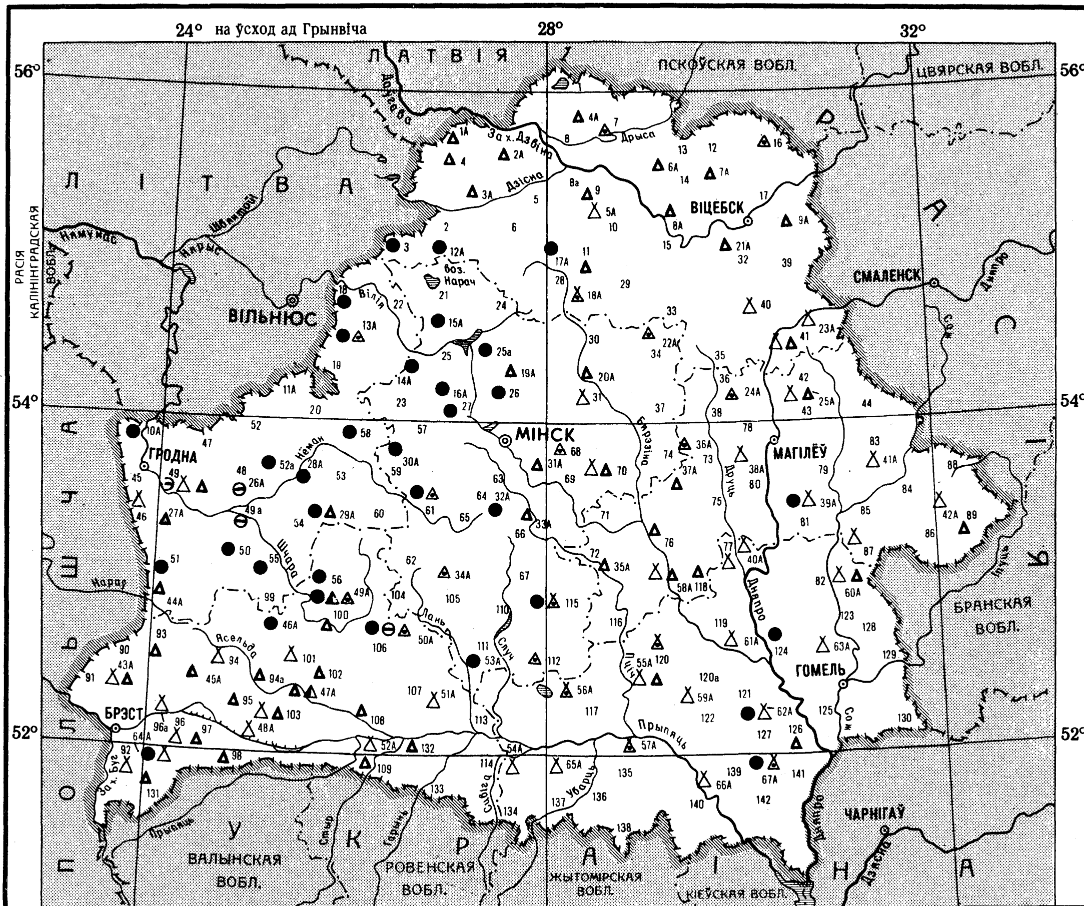

- ● СЛУП
- ⊖ СЛУПА́К
- СТОЎБ
- СТОЎП
- СТАЎПЕ́Ц
- СТОЛБ
- СТОЛП

1:5 000 000

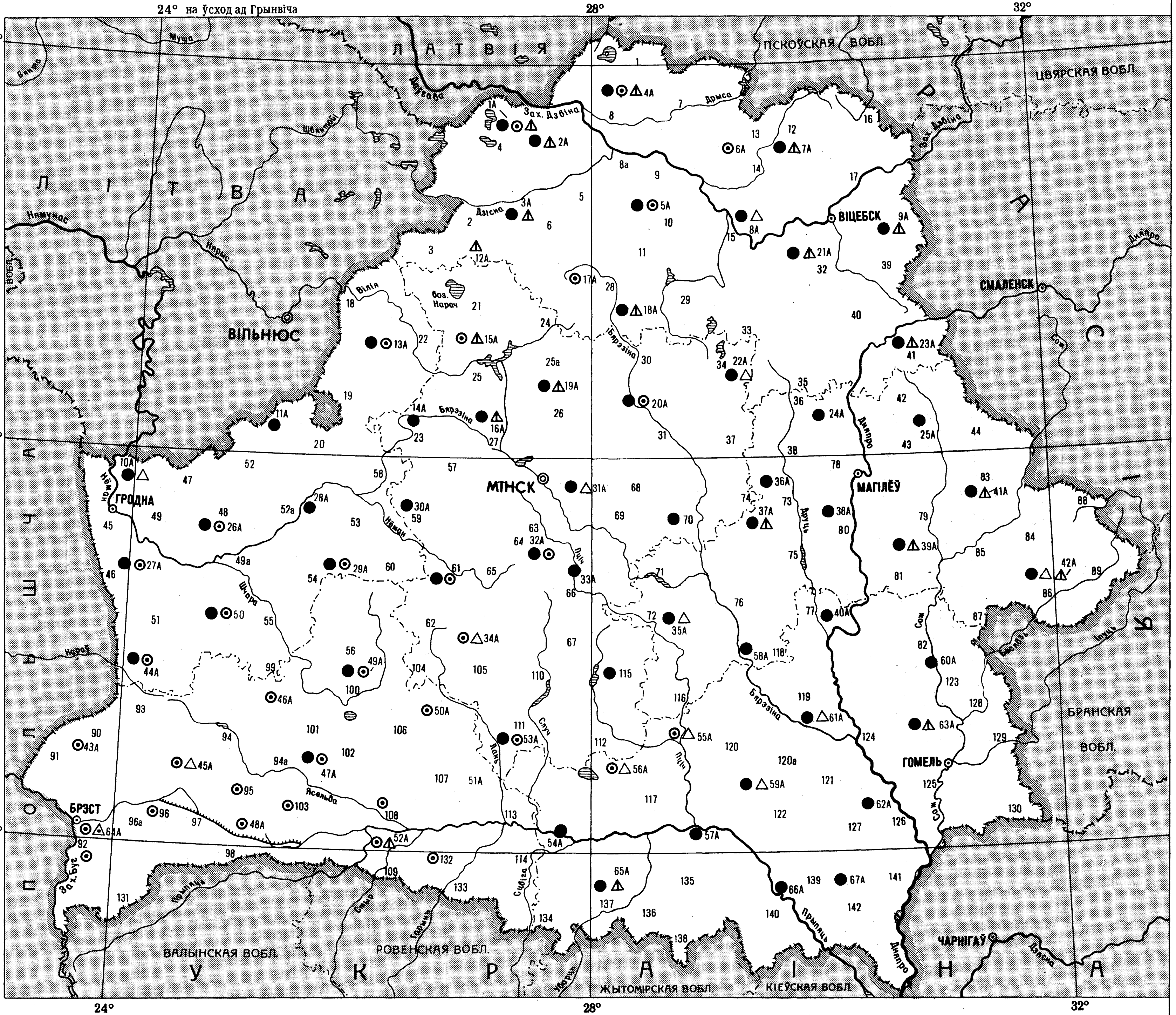

- ● КУТ
- ⊙ КУТО́К
- △ ВУ́ГАЛ
- ВУГО́Л
- УГЛО́

1:3 000 000

ВУГАЛ (вонкавы) **Карта №33**

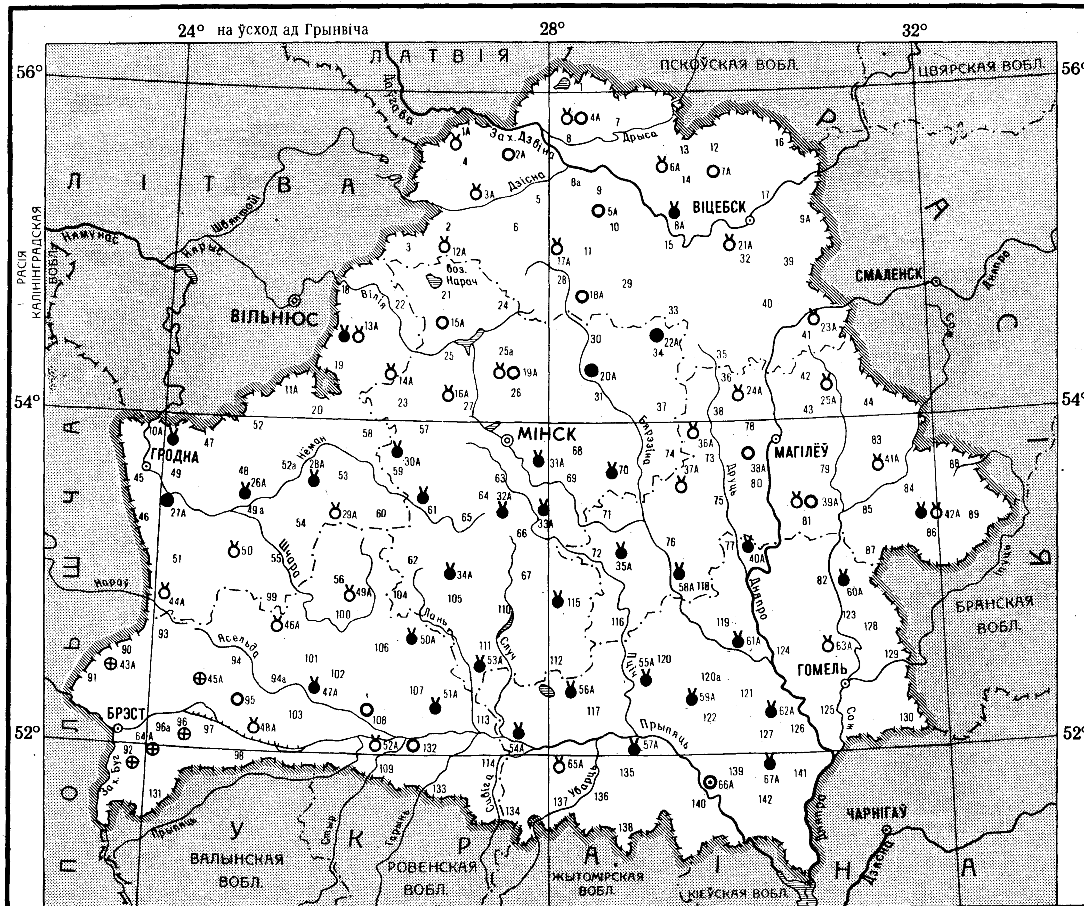

ВУ́ГАЛ

У́ГАЛ

ВУГО́Л

УГО́Л

УГЛО́

ВУ́ГЕЛ

1:5 000 000

ЖЭРДКА

Карта №34

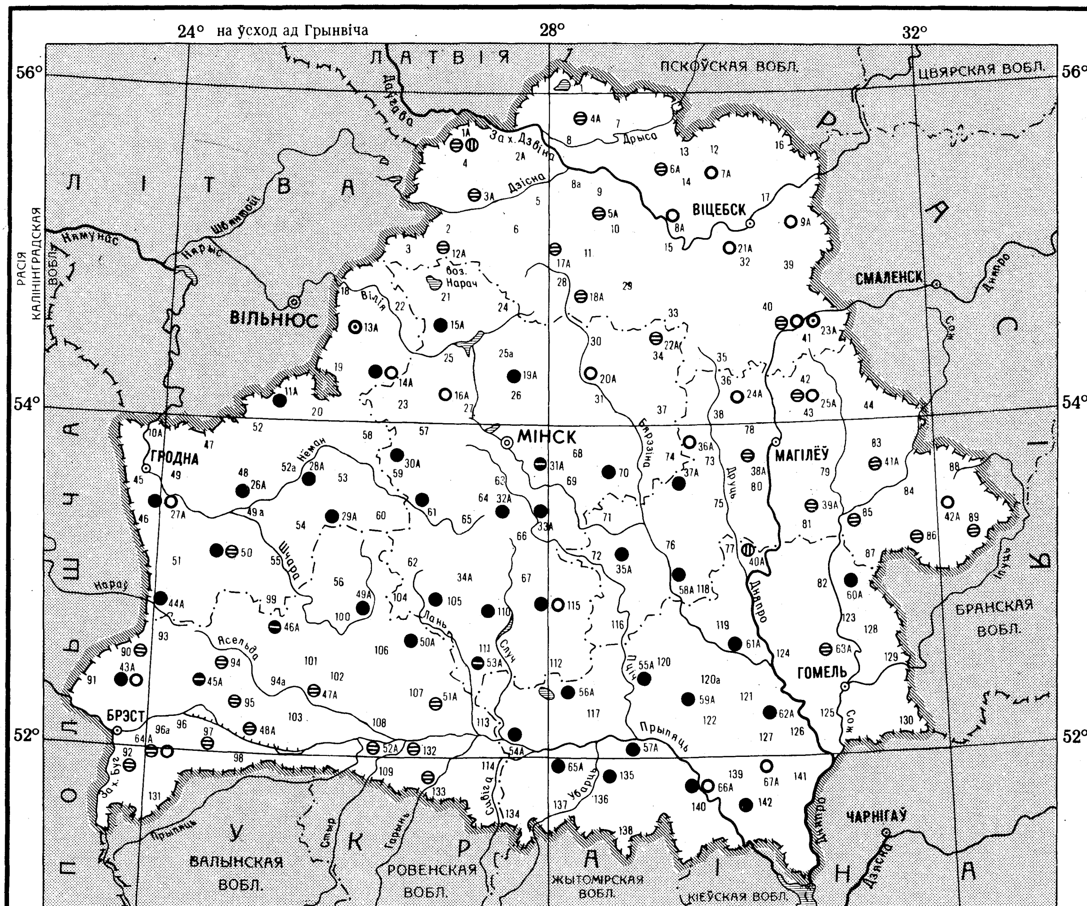

● ЖЭ́РДКА

⊖ ЖО́РДКА

⊜ ЖАРДЗІ́НА

⦶ ЖЭ́РДЗІНА

○ ЖЭРДЗЬ

⊙ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

1:5 000 000

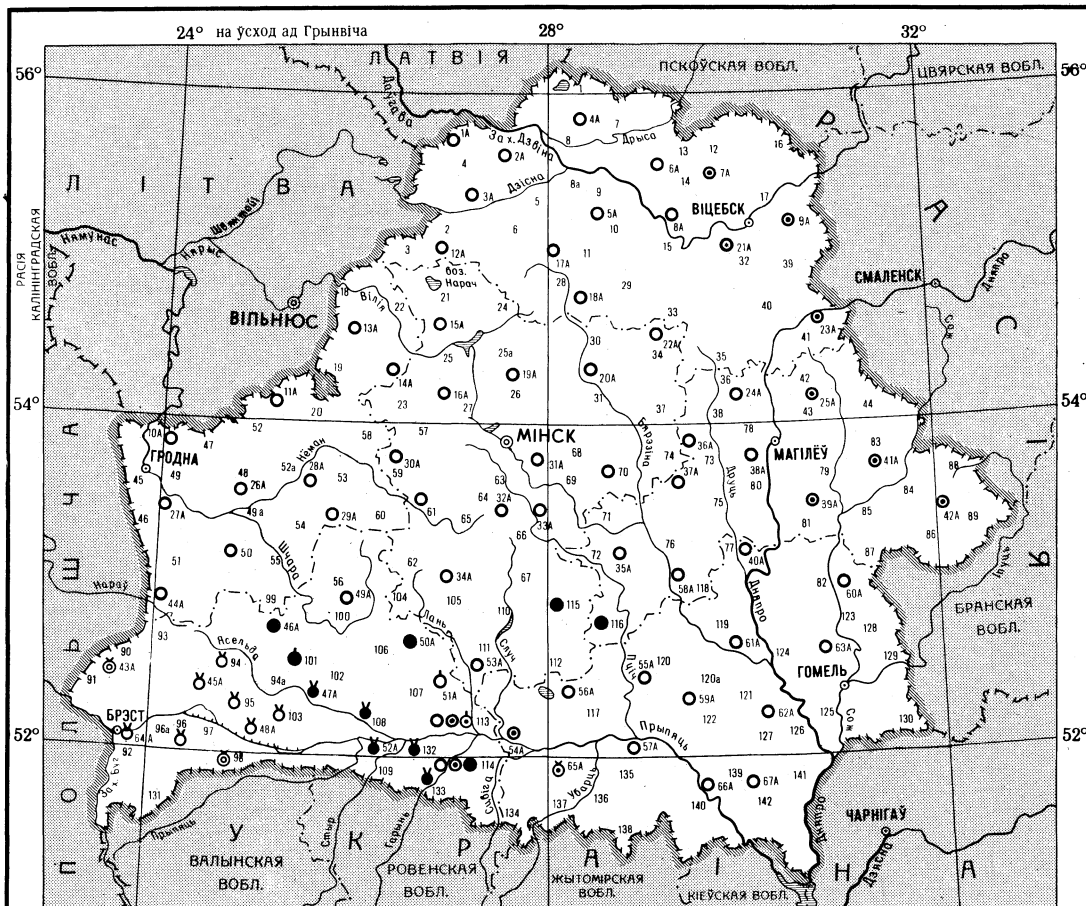

- ДЗЬВЕ́РЫ
- ДЗЬВЭ́РЫ
- ДВЭ́РЫ
- ДВЭ́РЭ
- ДЗЬВЕ́РІ
- ДЗЬВЭ́РІ
- ДВЭ́РІ
- ДЗЬВЕ́РА
- ДЗЬВЭ́РА
- ДВЭ́РА
- ДЗЬВЕРЬ

1:5 000 000

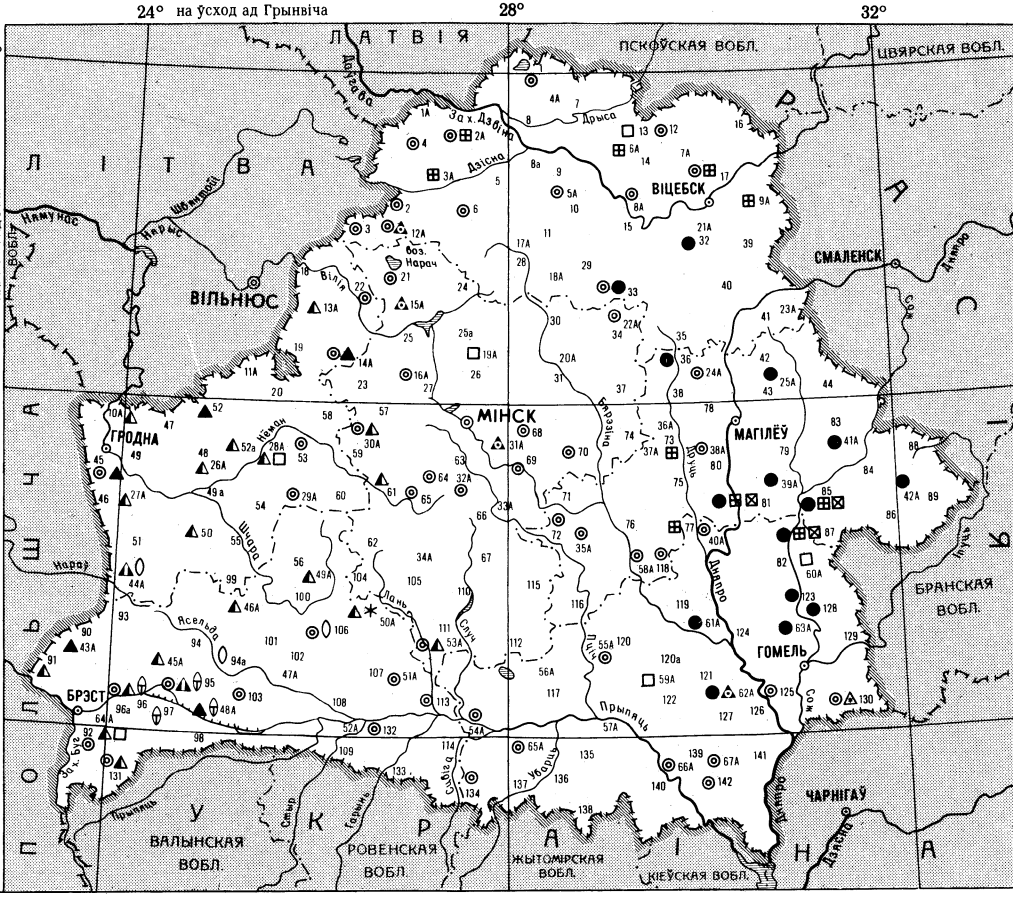

ГА́НАК
ГА́НКІ
СХО́ДЫ
СХО́ДЦЫ
СХО́ДКІ
СХО́ДЗІКІ
СХО́ДНІ
ПРЫСТУ́ПКІ
ПРЫСТУ́ПКА
СТУПЕ́НЬКІ
ПАМАСТО́К
ПАМО́СТЧЫК
ПАРО́ЖАК

1:5 000 000

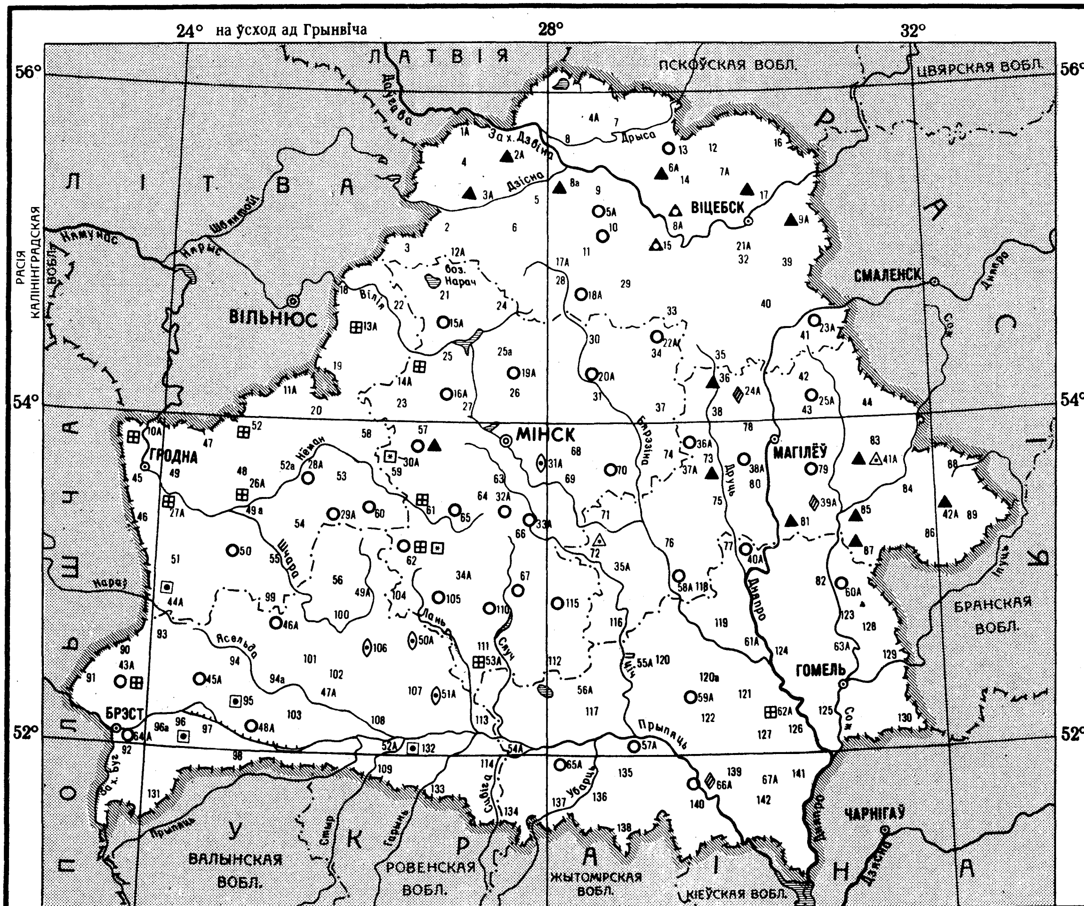

○ СТУПЕ́НЬКА

▲ ПРЫ́СТУ́ПКА

△ ПРЫСТУ́ПЧЫК

адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

⊞ СХО́ДКА

СХО́ДЗІК

адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

ГА́НКА

ПАРО́ЖАК

1:5 000 000

ЛЁСТКА (у драбінах)

Карта №38

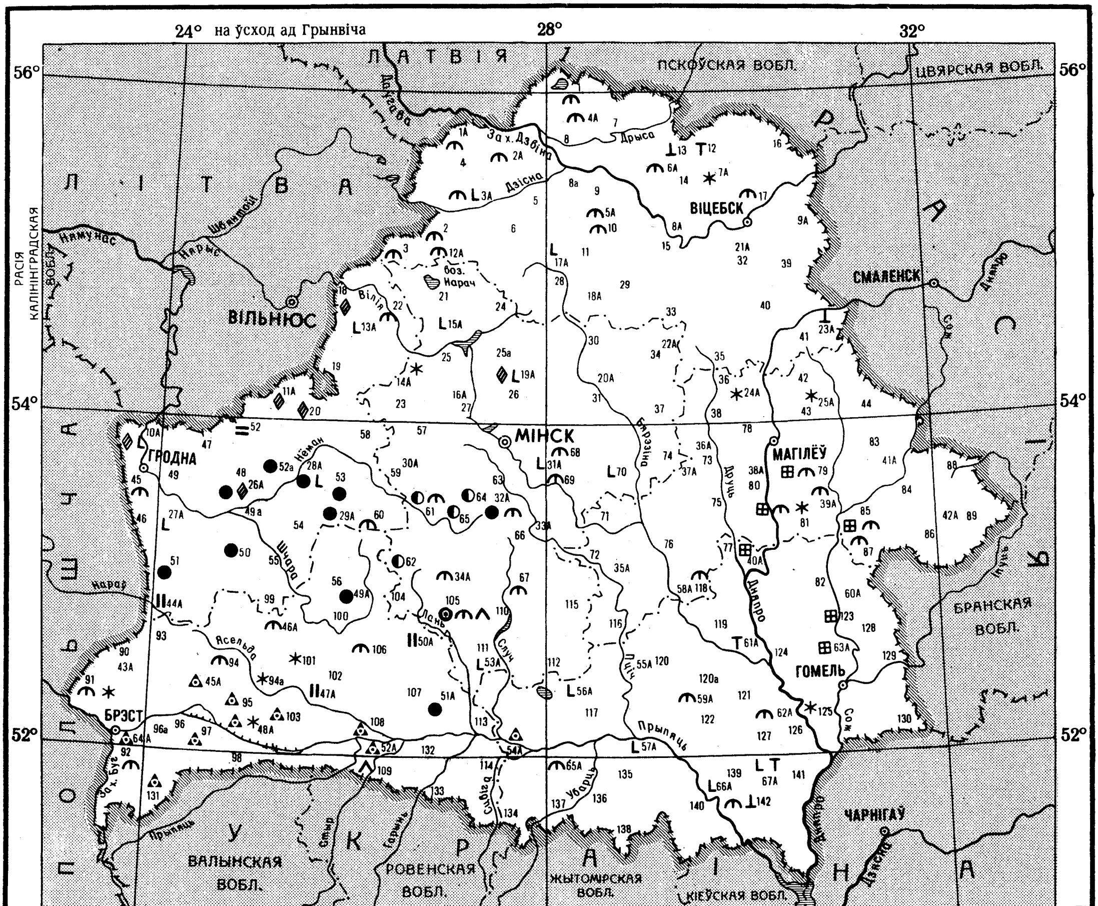

◐ ЛЁСТКА

● ЛЯ́СКА

⊙ ЛЕ́СКА

△ ЦЫПО́К

⊞ ЦУ́РКА

⬖ ШЧЭ́БЛА

⌒ назвы з коранем *-ПЯРЭЧ-*, *-ПЯРОЧ-*, *-ПАРЭЧ-*

ıı КАЛО́ЧАК

= КО́ЛІКІ

L ПА́ЛКА

T ПЕРАКЛА́ДЗІНА

⊥ ПЛА́НКА

Λ ДО́ШЧАЧКА

∗ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

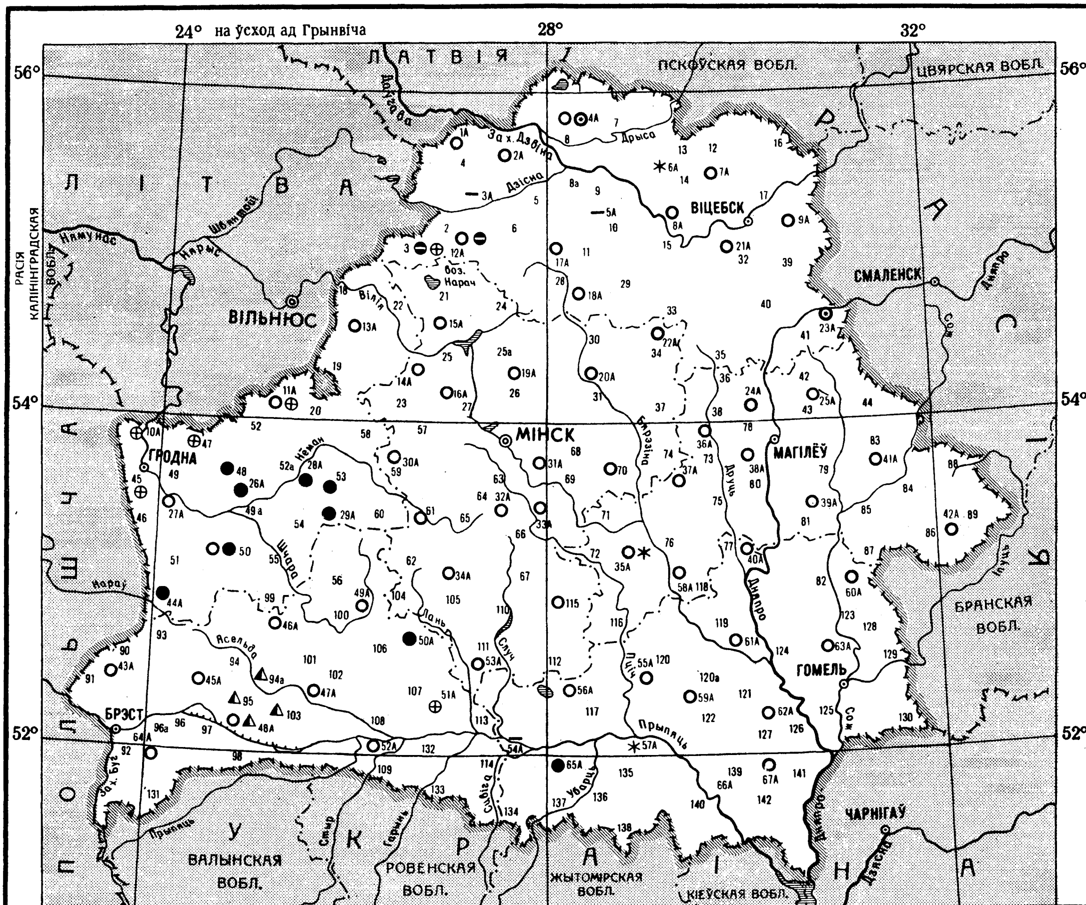

○ КУРА́ТНІК

● КУРА́ЧНІК

⊖ КУРА́ШНІК

⊕ КУ́РНІК

⊙ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

▲ СВІНІ́НЧЫК КУРА́ЧЫ

* адзінкавыя назвы

— адсутнасць назвы

1:5 000 000

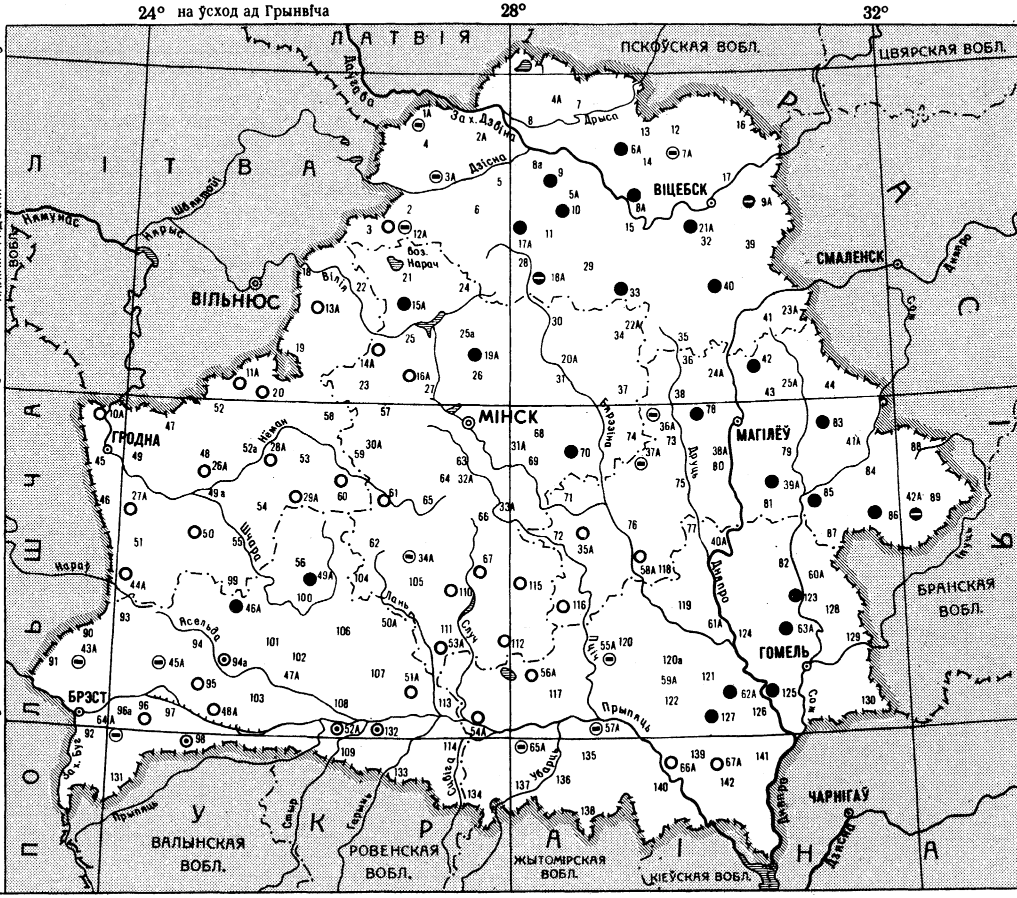

● АБГАРО́ДЖАНЫ

⊖ АБГАРО́ЖАНЫ

○ АГАРО́ДЖАНЫ

⊜ АГАРО́ЖАНЫ

⊙ АГАРО́ДЯНЫ

1:5 000 000

НЕЖЫЛАЯ ХАТА

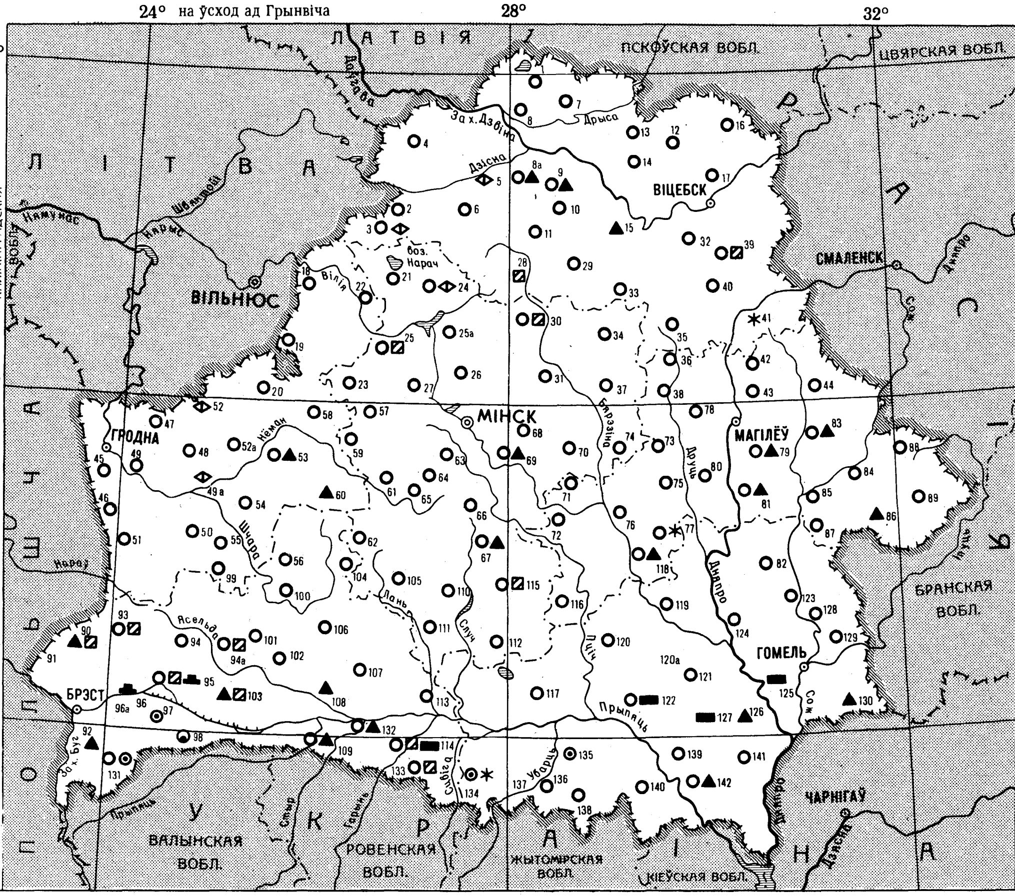

- ПУСТА́Я (ХА́ТА)
- ПУСТО́ВАНА (ХА́ТА)
- ПУ́СТКА
- ТО́ШЧАЯ (ХА́ТА)
- НЕЖЫЛА́Я (ХА́ТА)
- ПОРО́ЖНЯЯ (ХА́ТА)
- НІШЧЫ́МНАЯ (ХА́ТА)
- ЗАБІ́ТАЯ (ХА́ТА)
- * адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ПРЫЗБА

Карта №42

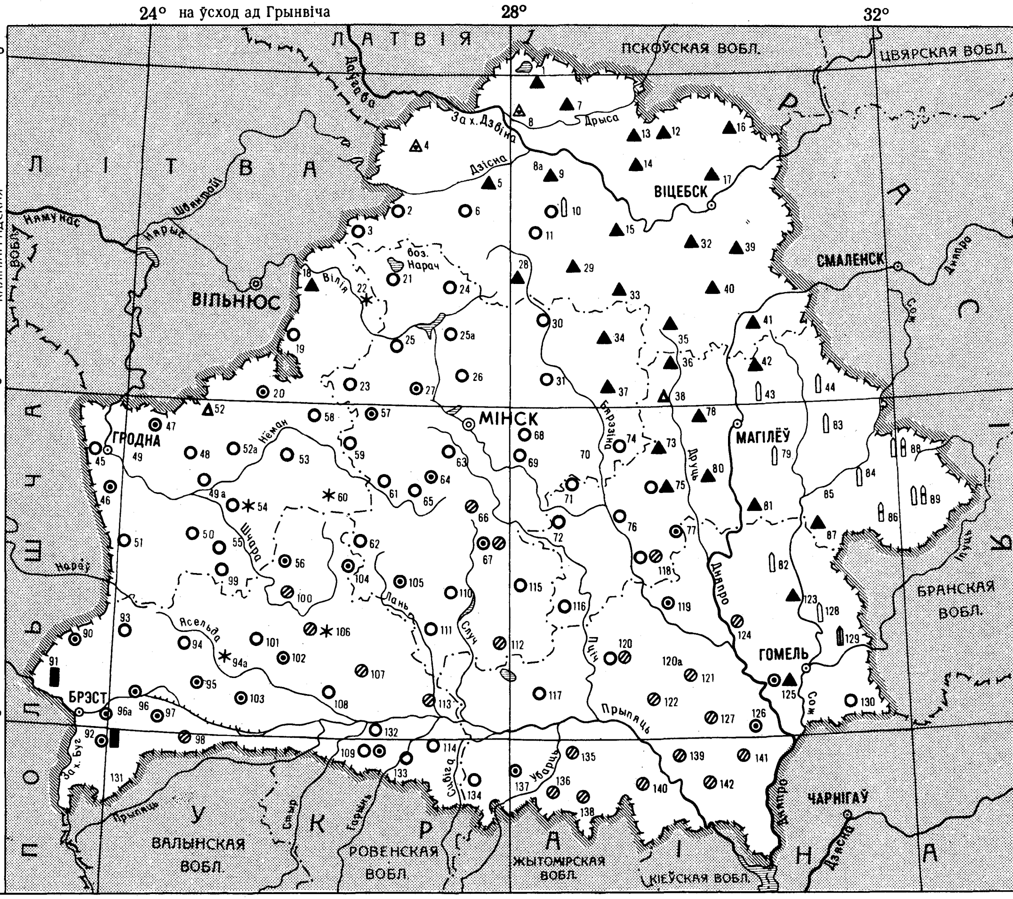

- ○ ПРЫ́ЗБА
- ◎ ПРЫ́ЗЬБА
- ⊘ ПРЫ́ЗВА
- ▮ ЗАГА́ТА
- ▲ ЗАВА́ЛІНА
- △ ЗАВА́ЛЬНА
- ◬ ЗАВА́ЛЬНЯ
- ▯ ЗАГАВА́ЛІНА
- ▯ ЗАГАВА́ЛЬНЯ
- ▯ ЗУГА́ЛІНА
- ✱ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ПАДМУРАК (у хаце) Карта № 43

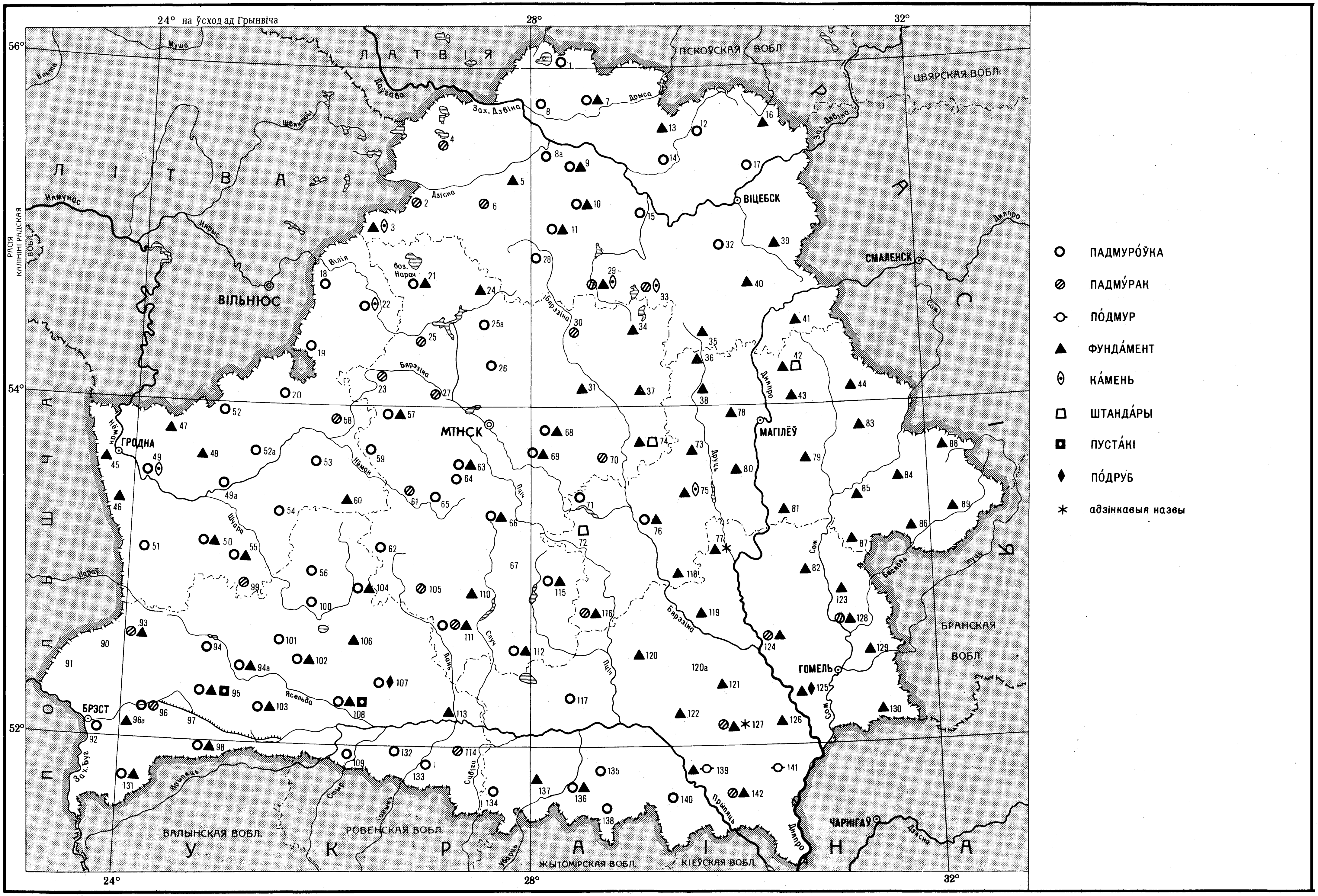

1:3 000 000

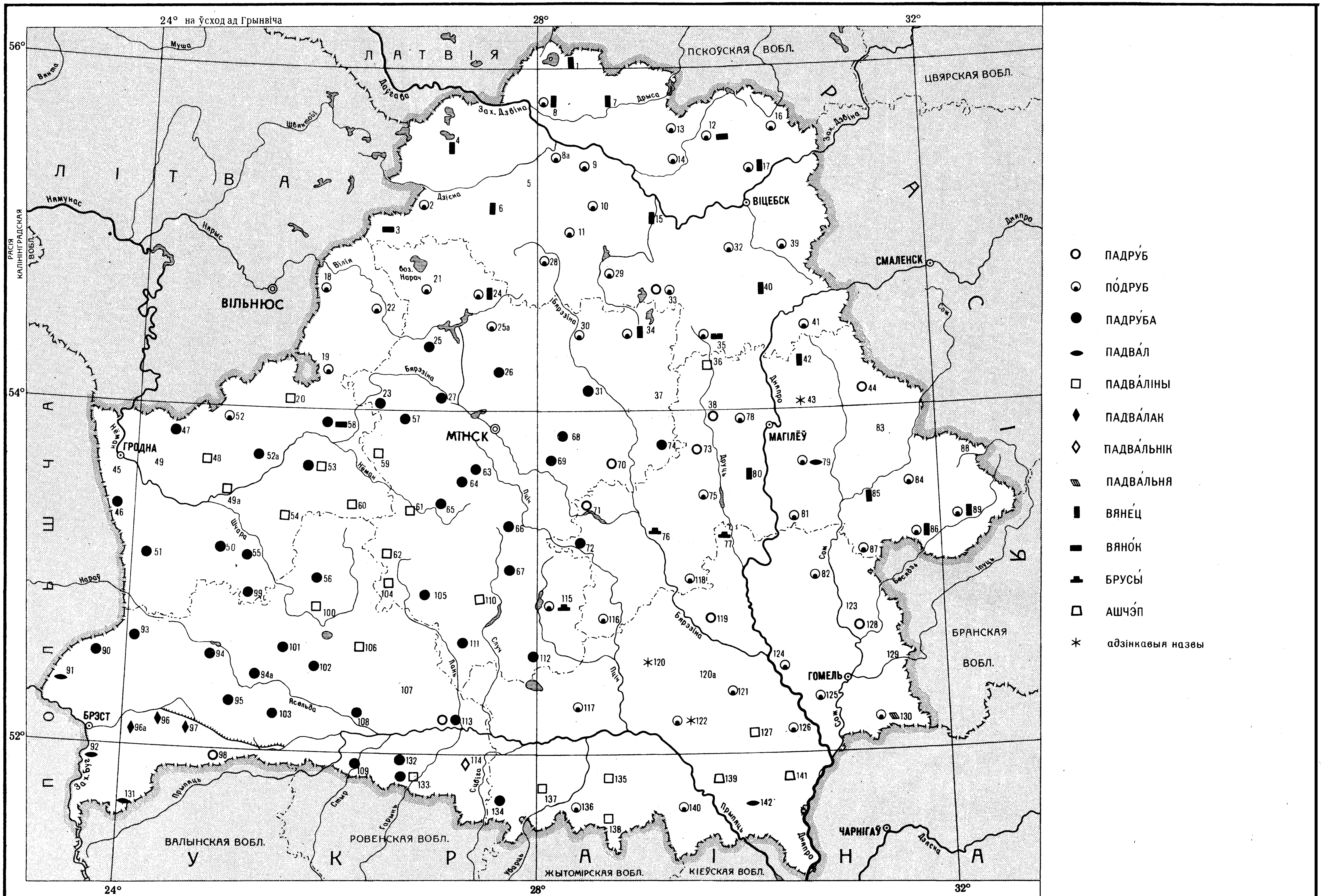
ПАДРУ́Б
ПО́ДРУБ
ПАДРУ́БА
ПАДВА́Л
ПАДВА́ЛІНЫ
ПАДВА́ЛАК
ПАДВА́ЛЬНІК
ПАДВА́ЛЬНЯ
ВЯНЕ́Ц
ВЯНО́К
БРУСЫ́
АШЧЭ́П
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

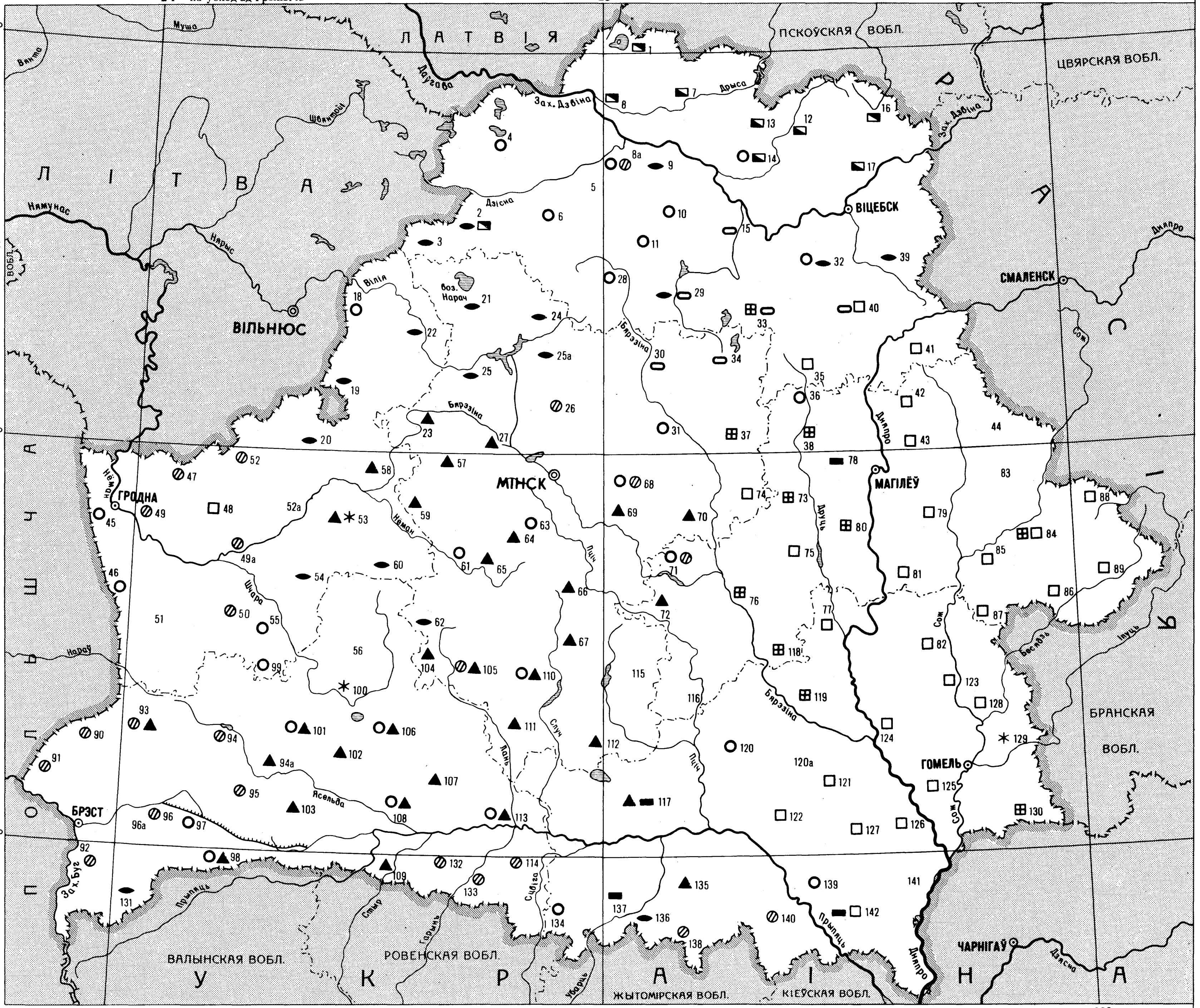

ЛАГІ
ЛЕГАР
ПАДВАЛІНА
БАЛЬКА
СЛІГІ
ШЛІГІ
ПАДЛОГА
БРУСЫ
КЛАДЗЬ
ПАДМОСНІКІ
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

СУЦЭЛЬНАЕ БЕРВЯНО НАД ВОКНАМІ

Карта №46

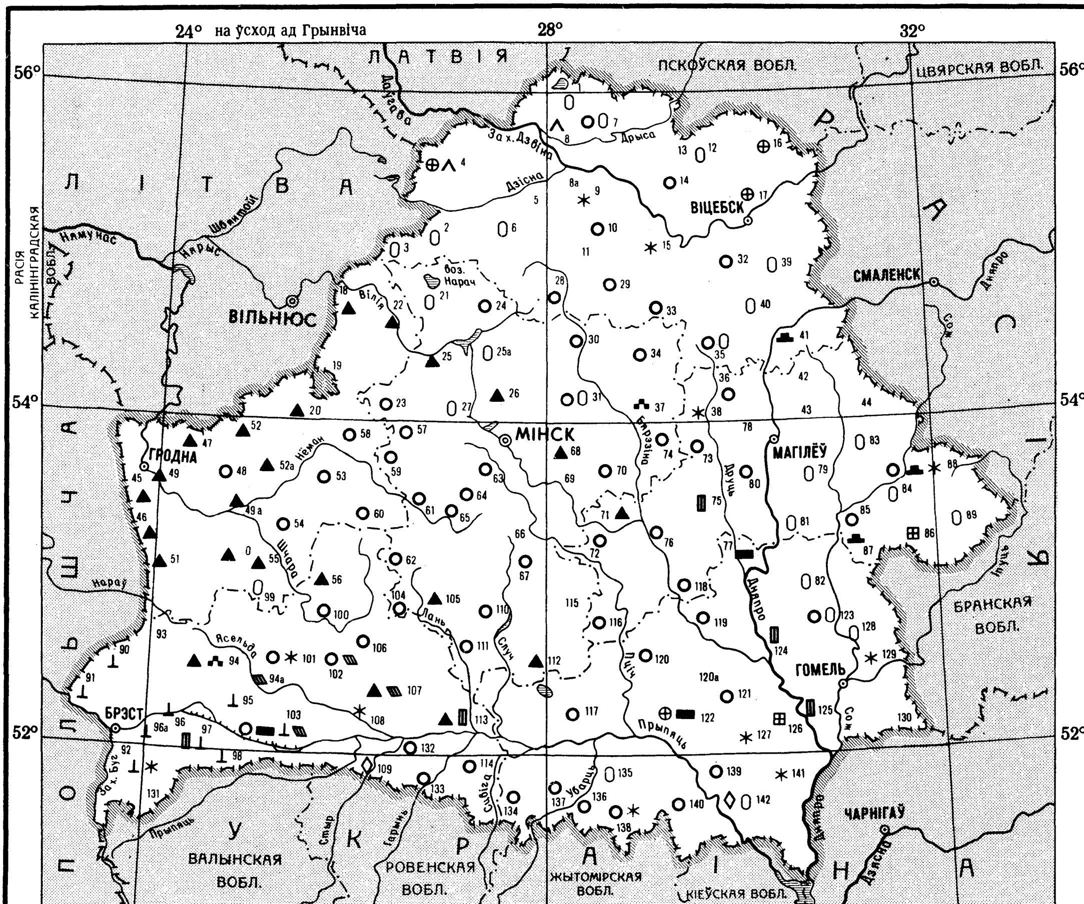

○ АШЛА́П

⊕ АХЛУ́П

▲ АЧЭ́П

⊞ ПАЦЯ́ГА

▯ СВЯЗЬ

◇ НА́ВАРАТ

▂ ВЯРХНЯ́К

0 БРАЎНО́

▬ БРУС

⊥ ДЫЛЬ

▧ ДЗЕРАВІ́НА

ВЯНЕ́Ц

∧ БА́ЛЬКА

✳ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

КЛАСЦІ БЕРВЯНО НАД ВОКНАМІ

Карта №47

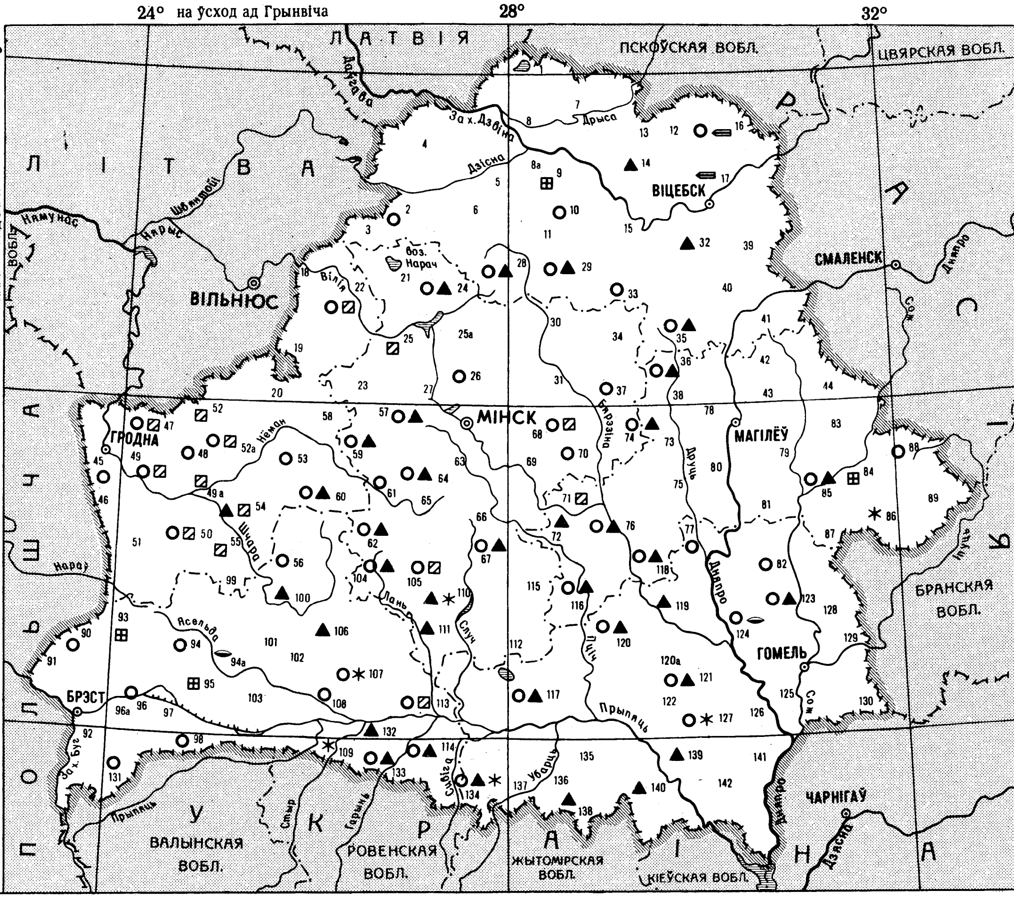

- ○ КЛА́СЦІ
- ▲ АШЛАПЛЯ́ЦЬ
- ▨ АЧАПЛЯ́ЦЬ
- ▭ АХЛУПЛЯ́ЦЬ
- ⊞ ПАКРЫ́ЦЬ
- ⬭ ВЯЗА́ЦЬ
- ✳ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

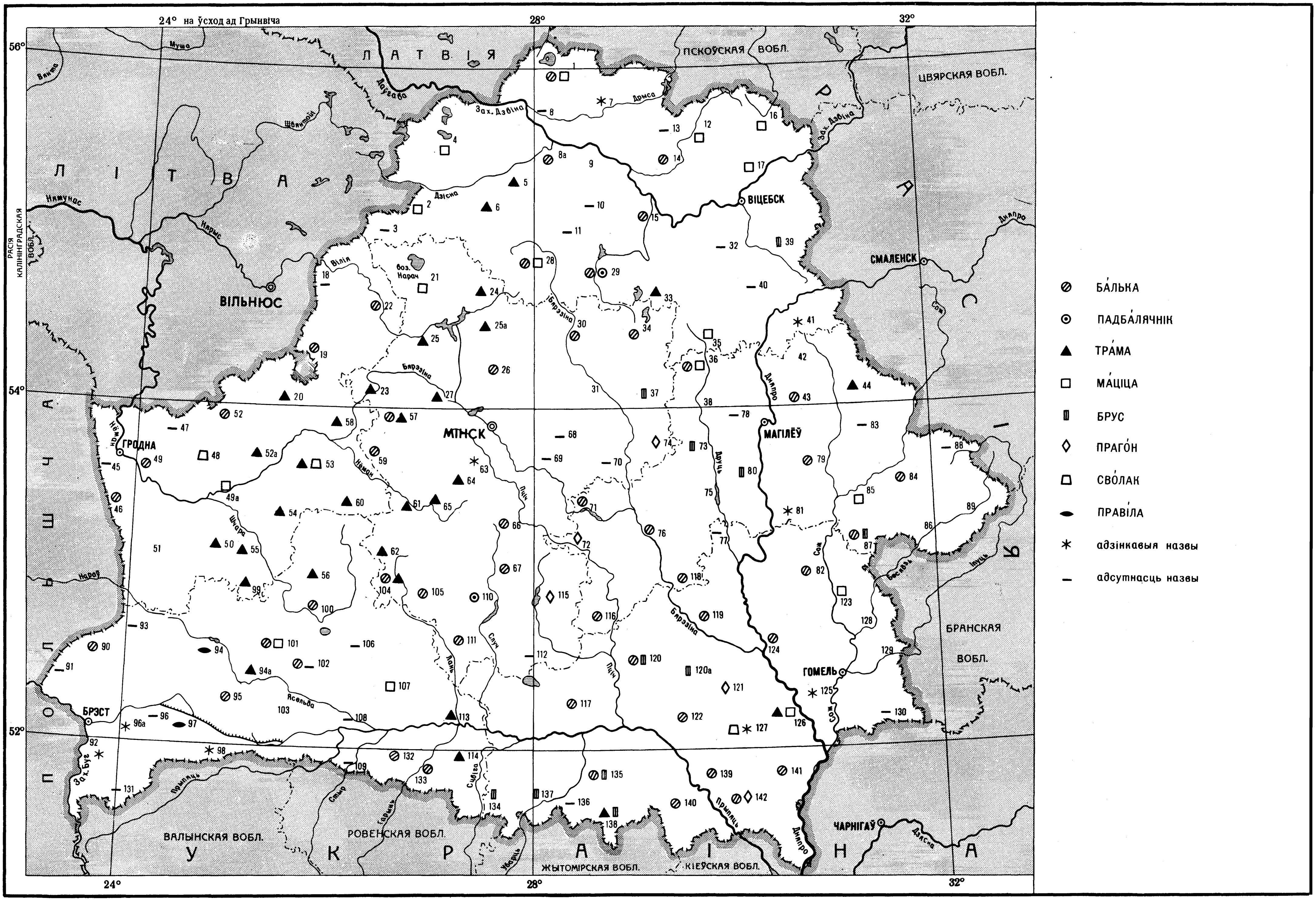
БА́ЛЬКА
ПАДБА́ЛЯЧНІК
ТРА́МА
МА́ЦІЦА
БРУС
ПРАГО́Н
СВО́ЛАК
ПРАВІ́ЛА
адзінкавыя назвы
адсутнасць назвы
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
Зах. Дзвіна
Даўгава
Дзісна
Вілія
Нямунас
Нёман
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Прыпяць
Піна
Ясельда
Шчара
Птич
Случ
Друць
Іпуць
Бесядзь
Зах. Буг
Нараў
Гарынь
Стыр
Убарць
Дзясна
Воз. Нарач

1:3 000 000

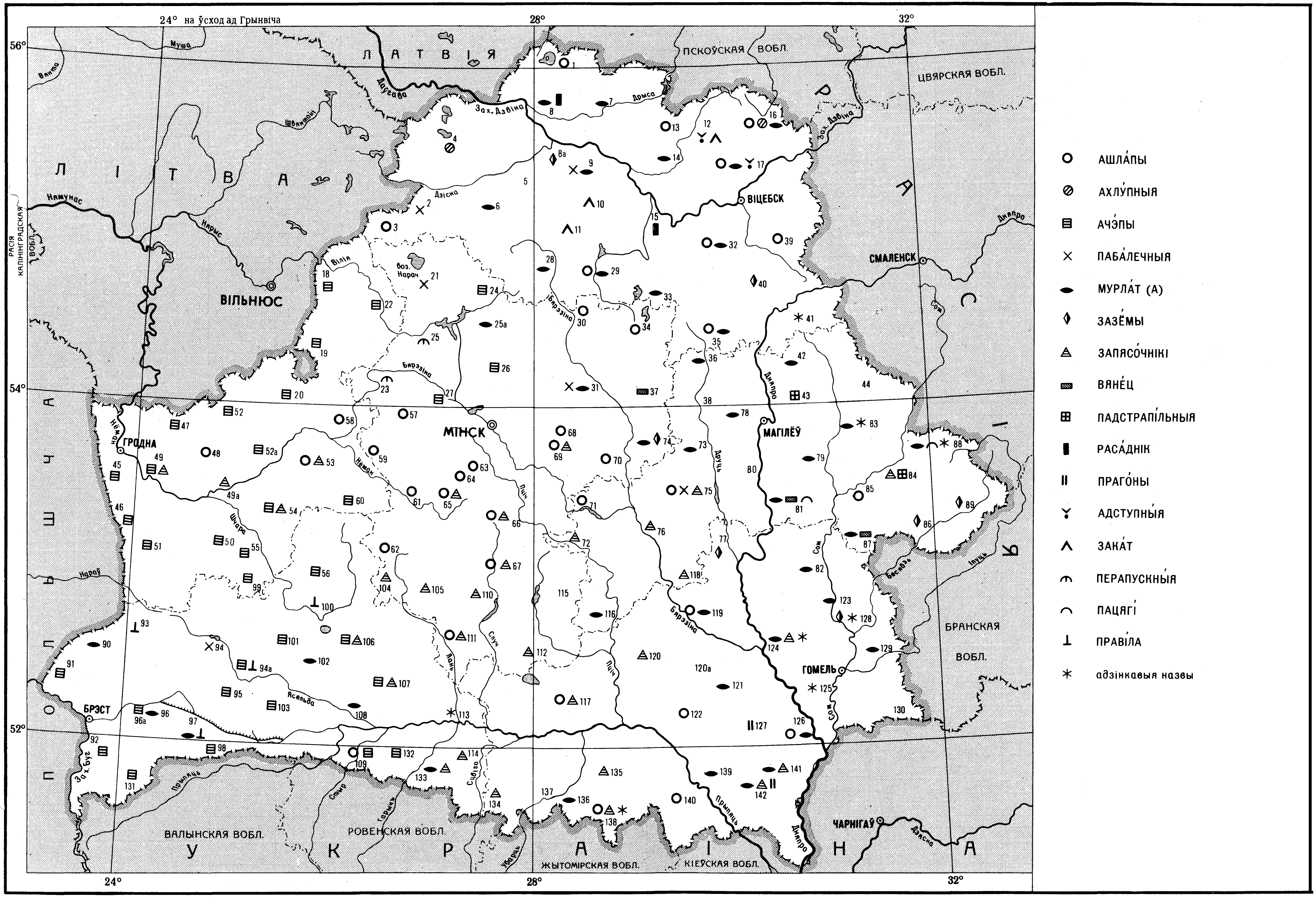
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
СМАЛЕНСК
ВІЦЕБСК
ВІЛЬНЮС
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
АШЛА́ПЫ
АХЛУ́ПНЫЯ
АЧЭ́ПЫ
ПАБА́ЛЕЧНЫЯ
МУРЛА́Т (А)
ЗАЗЕ́МЫ
ЗАПЯСО́ЧНІКІ
ВЯНЕ́Ц
ПАДСТРАПІ́ЛЬНЫЯ
РАСА́ДНІК
ПРАГО́НЫ
АДСТУПНЫ́Я
ЗАКА́Т
ПЕРАПУСКНЫ́Я
ПАЦЯГІ́
ПРАВІ́ЛА
адзінкавыя назвы

1: 3 000 000

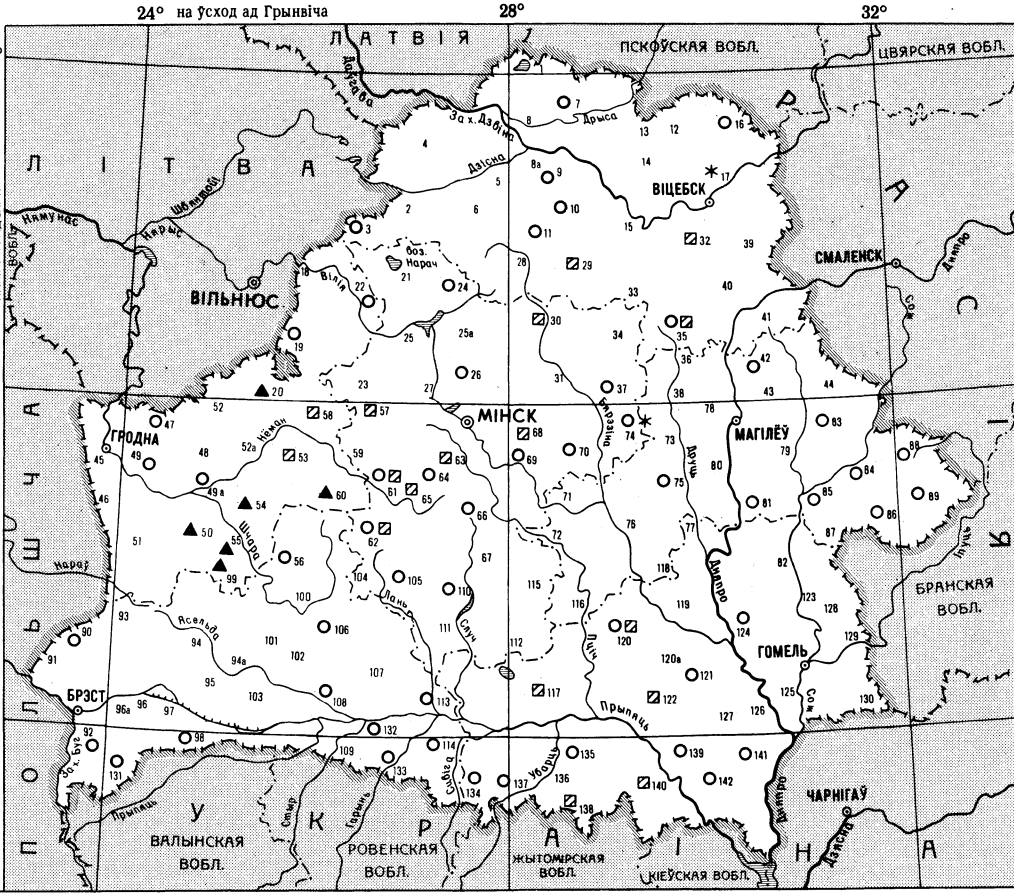

○ КЛАСЦІ

▲ АЧАПЛЯЦЬ

▨ АШЛАПІЦЬ

✳ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

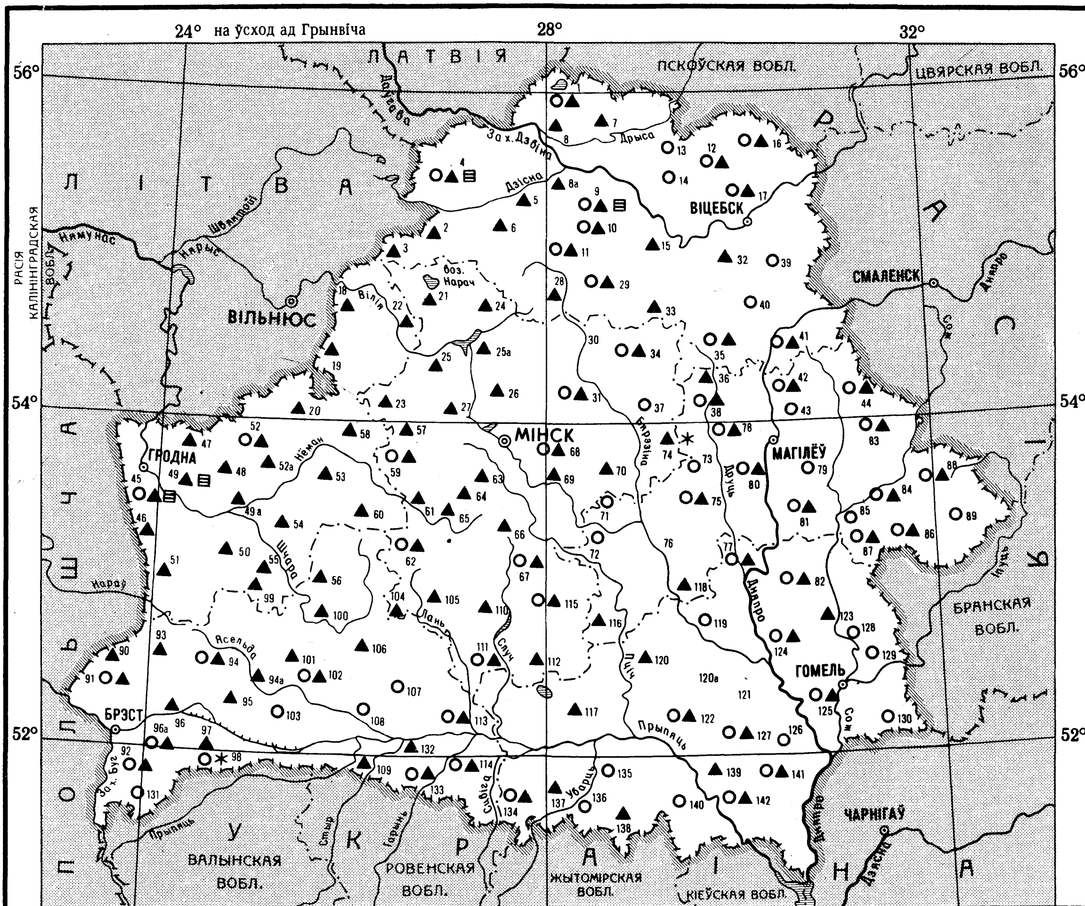

КРЫ́ША

СТРАХА́

ДАХ

адзінкавыя назвы

1:5 000 000

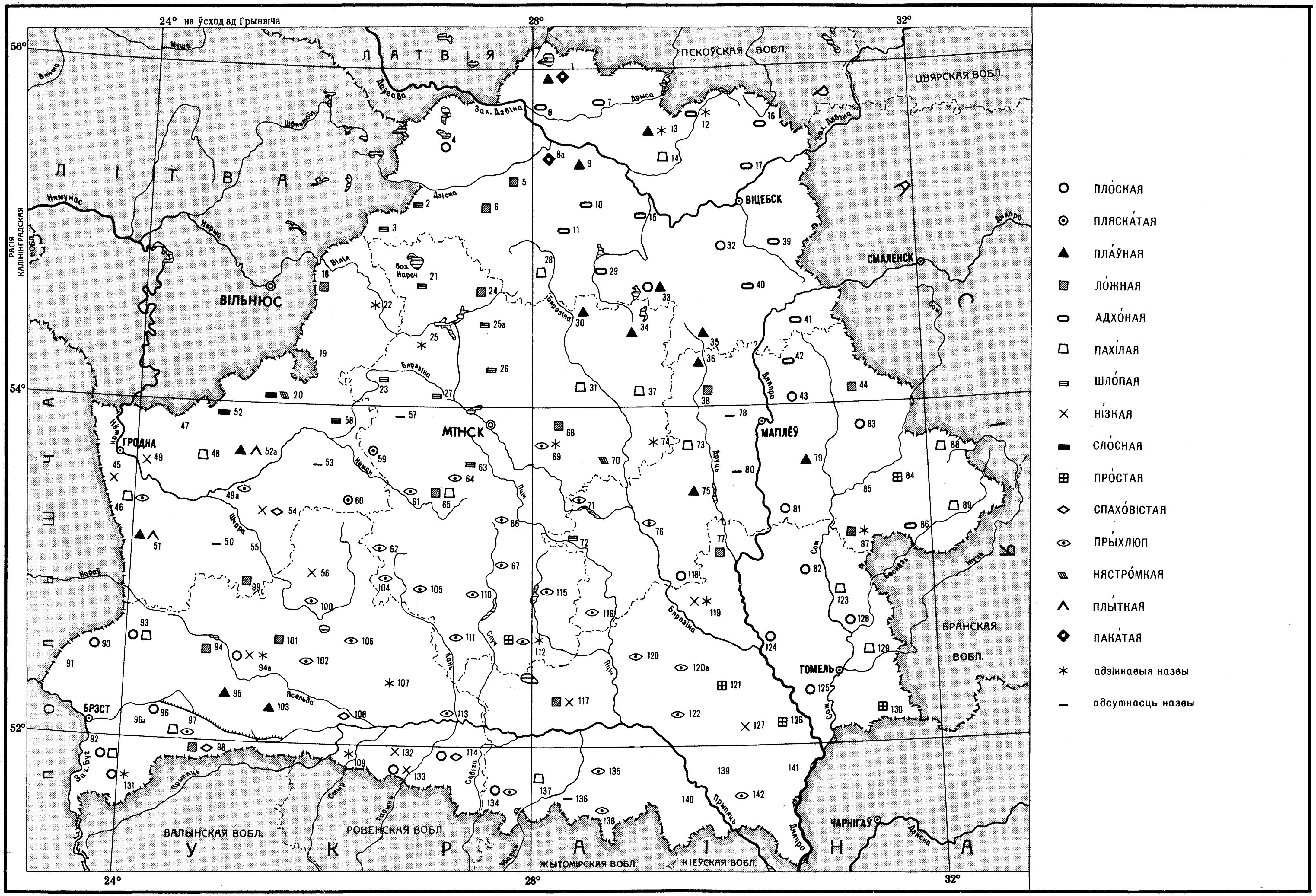
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дзісна
Дрыса
Даўгава
Мушя
Нямунас
Нярыс
Вілія
Воз. Нарач
Бярэзіна
Нёман
Шчара
Ясельда
Прыпяць
Зах. Буг
Дняпро
Сож
Друць
Іпуць
Беседзь
Пціч
Случ
Гарынь
Стыр
Убарць
ПЛОСКАЯ
ПЛЯСКАТАЯ
ПЛАЎНАЯ
ЛОЖНАЯ
АДХОНАЯ
ПАХІЛАЯ
ШЛОПАЯ
НІЗКАЯ
СЛОСНАЯ
ПРОСТАЯ
СПАХОВІСТАЯ
ПРЫХЛЮП
НЯСТРОМКАЯ
ПЛЫТКАЯ
ПАКАТАЯ
адзінкавыя назвы
адсутнасць назвы

1:3 000 000

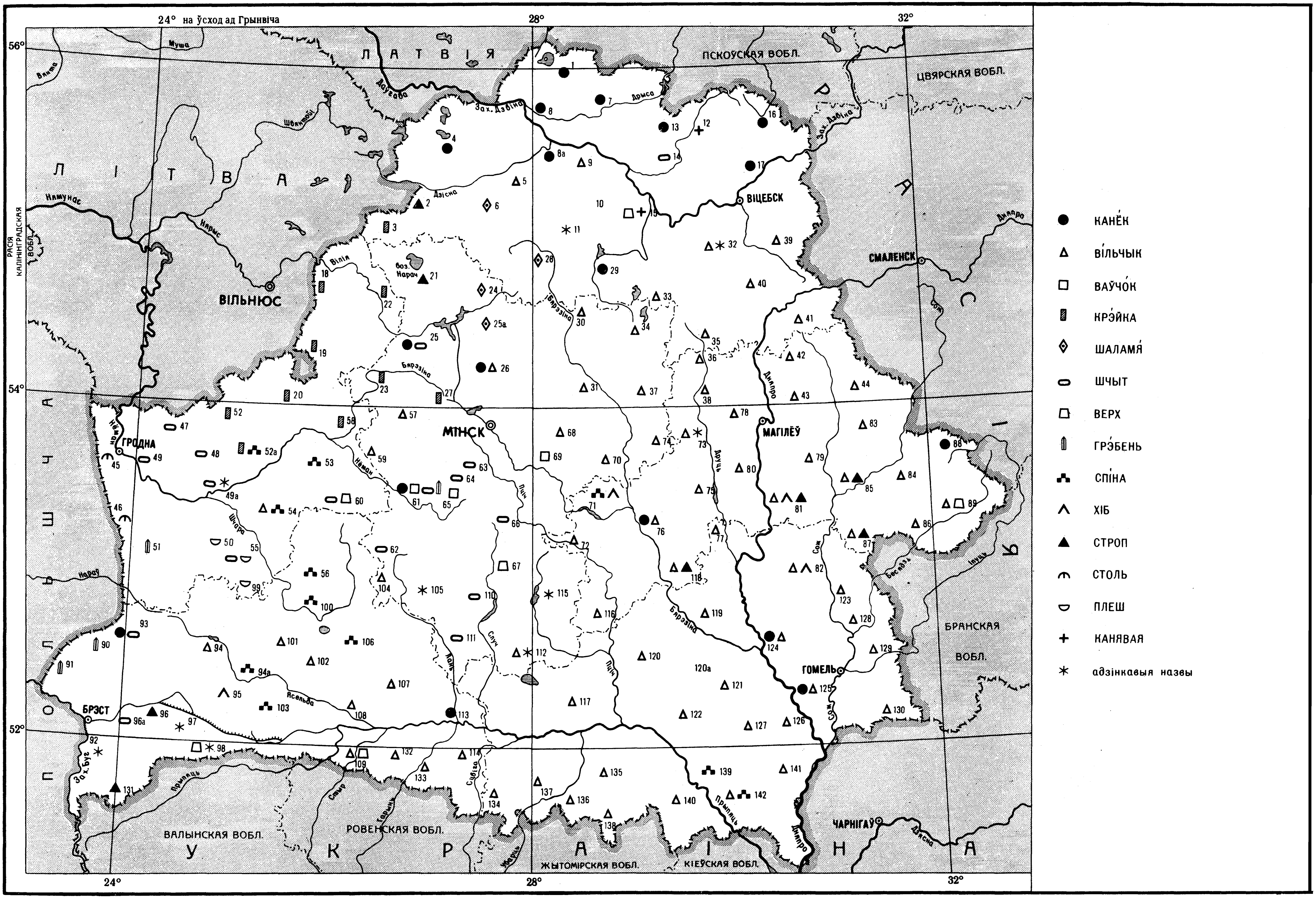
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
РАСІЯ
воз. Нарач
КАНЁК
ВІЛЬЧЫК
ВАЎЧОК
КРЭЙКА
ШАЛАМЯ
ШЧЫТ
ВЕРХ
ГРЭБЕНЬ
СПІНА
ХІБ
СТРОП
СТОЛЬ
ПЛЕШ
КАНЯВАЯ
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

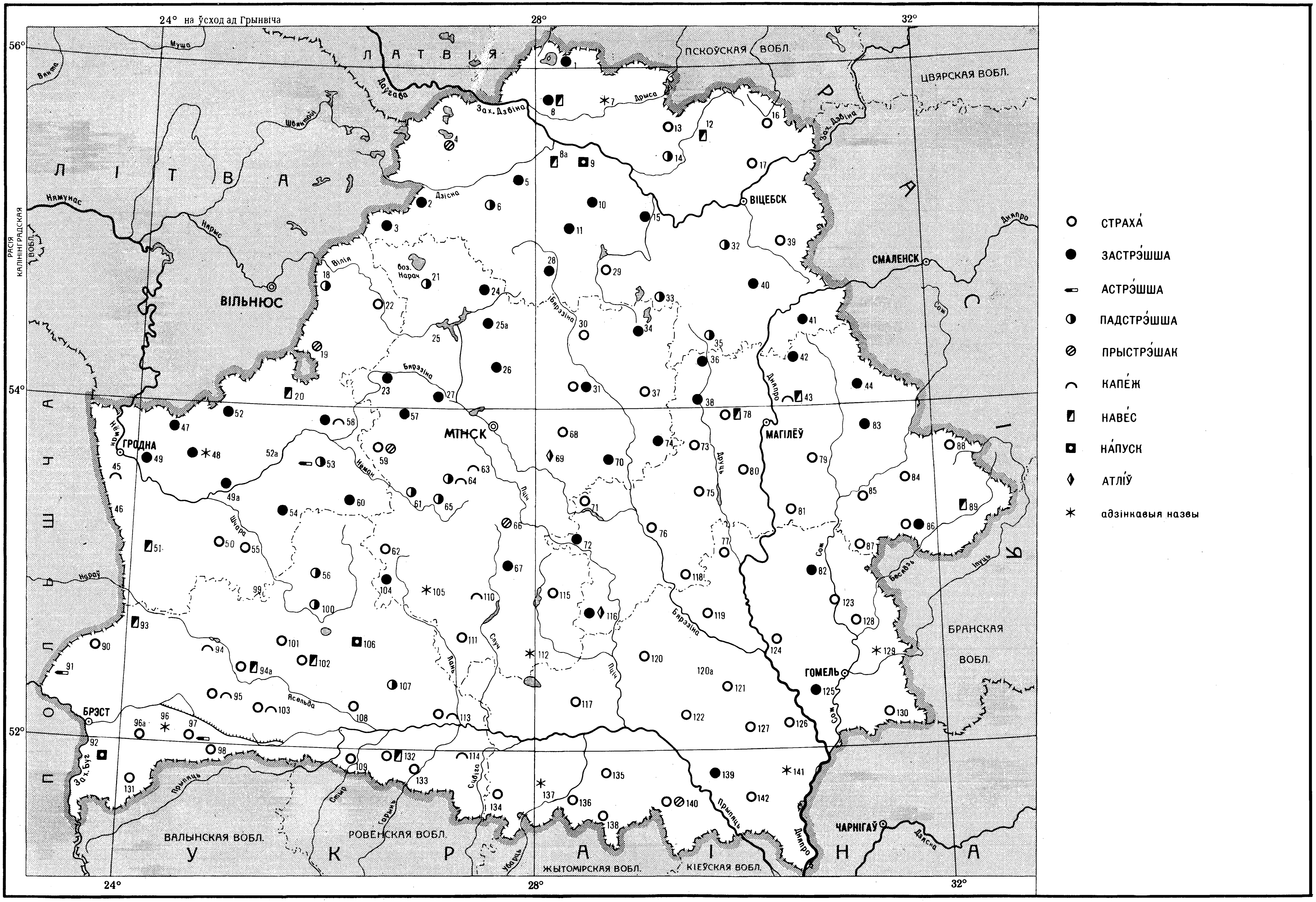
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
СТРАХА́
ЗАСТРЭ́ШША
АСТРЭ́ШША
ПАДСТРЭ́ШША
ПРЫСТРЭ́ШАК
КАПЕ́Ж
НАВЕ́С
НА́ПУСК
АТЛІ́Ў
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

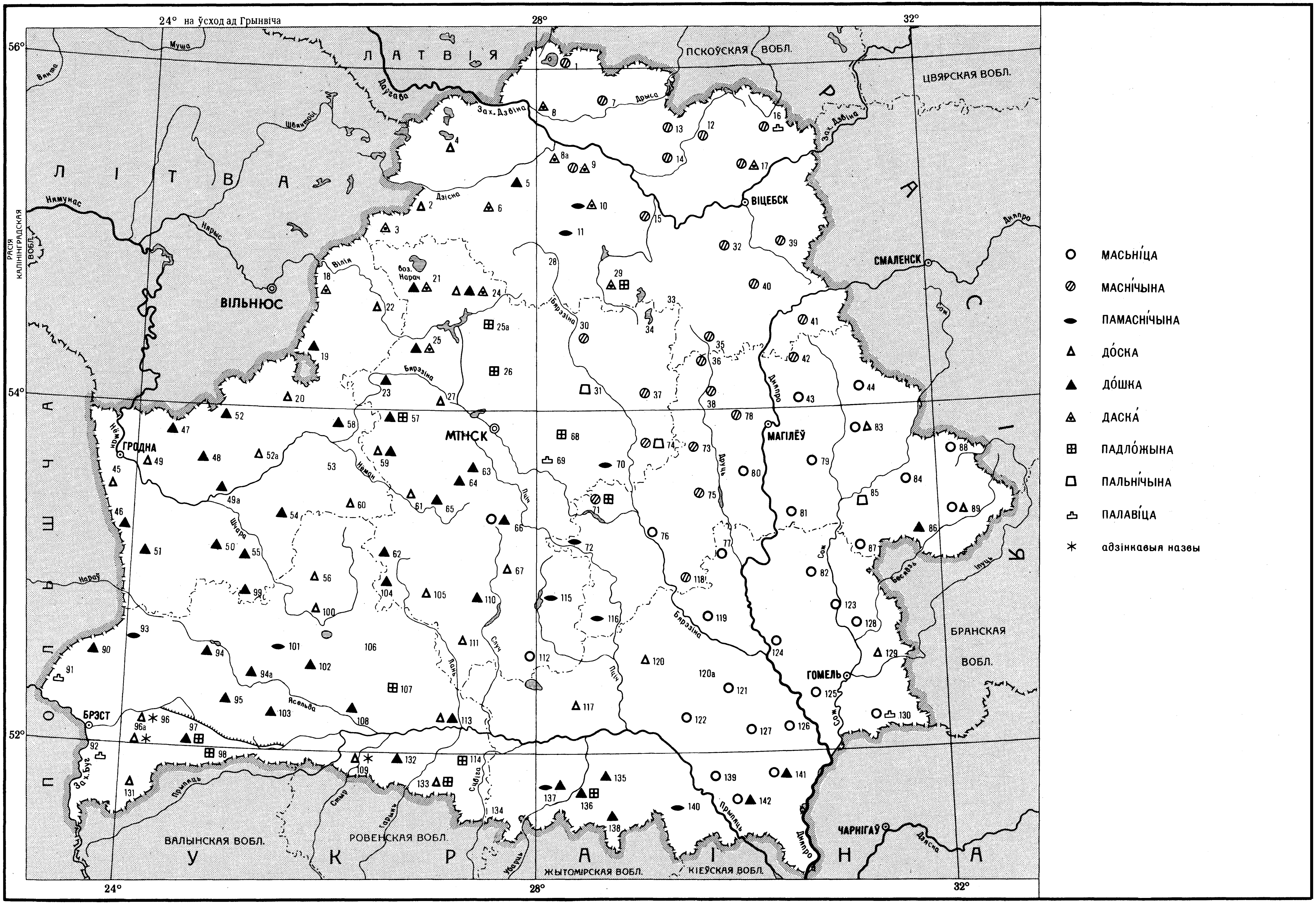
МАСЬНІЦА
МАСНІЧЫНА
ПАМАСНІЧЫНА
ДОСКА
ДОШКА
ДАСКА
ПАДЛОЖЫНА
ПАЛЬНІЧЫНА
ПАЛАВІЦА
адзінкавыя назвы
24° на ўсход ад Грынвіча
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
ВІЛЬНЮС
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ

1:3 000 000

ВУШАК

Карта №56

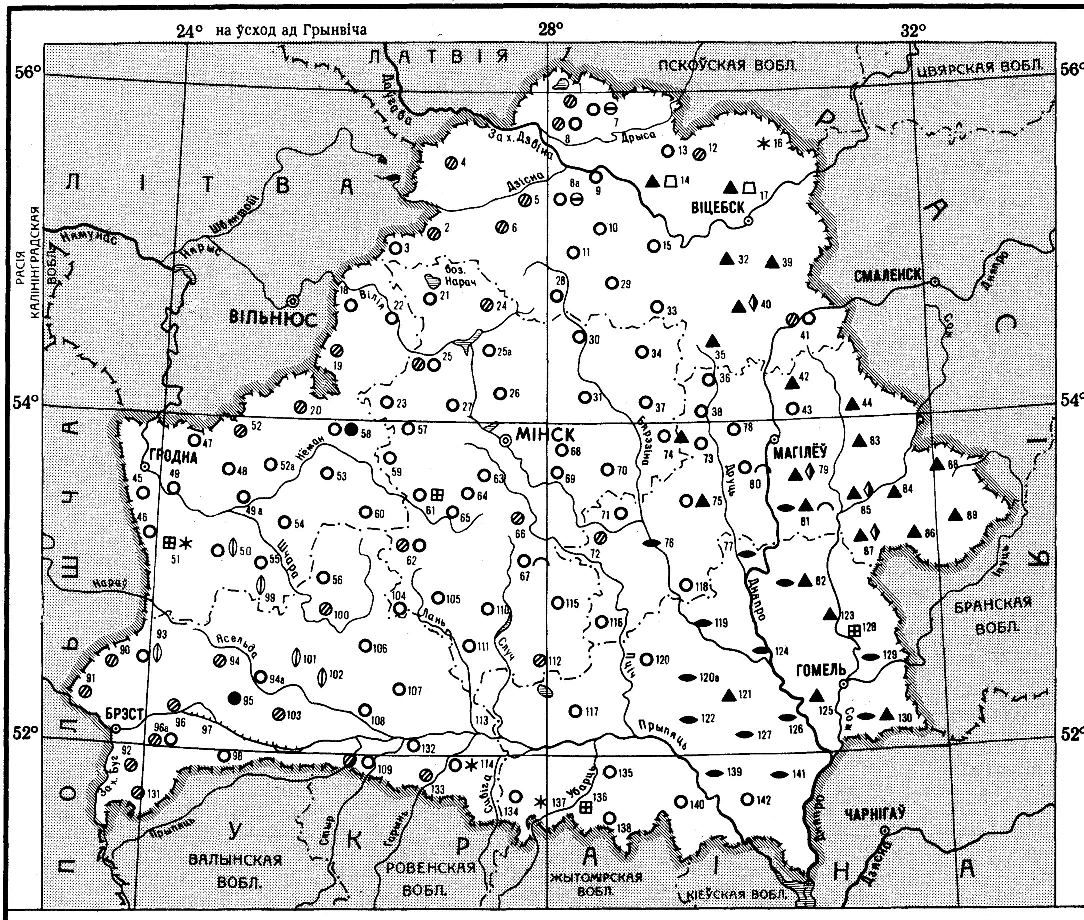

ушак

вушак

аўшак

гушак

вушняк

праўшняк

луткі

абсады

прытылкі

шула

стаяны

адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ПЕРАКЛАДЗІНА НАД ВУШАКАМІ

Карта №57

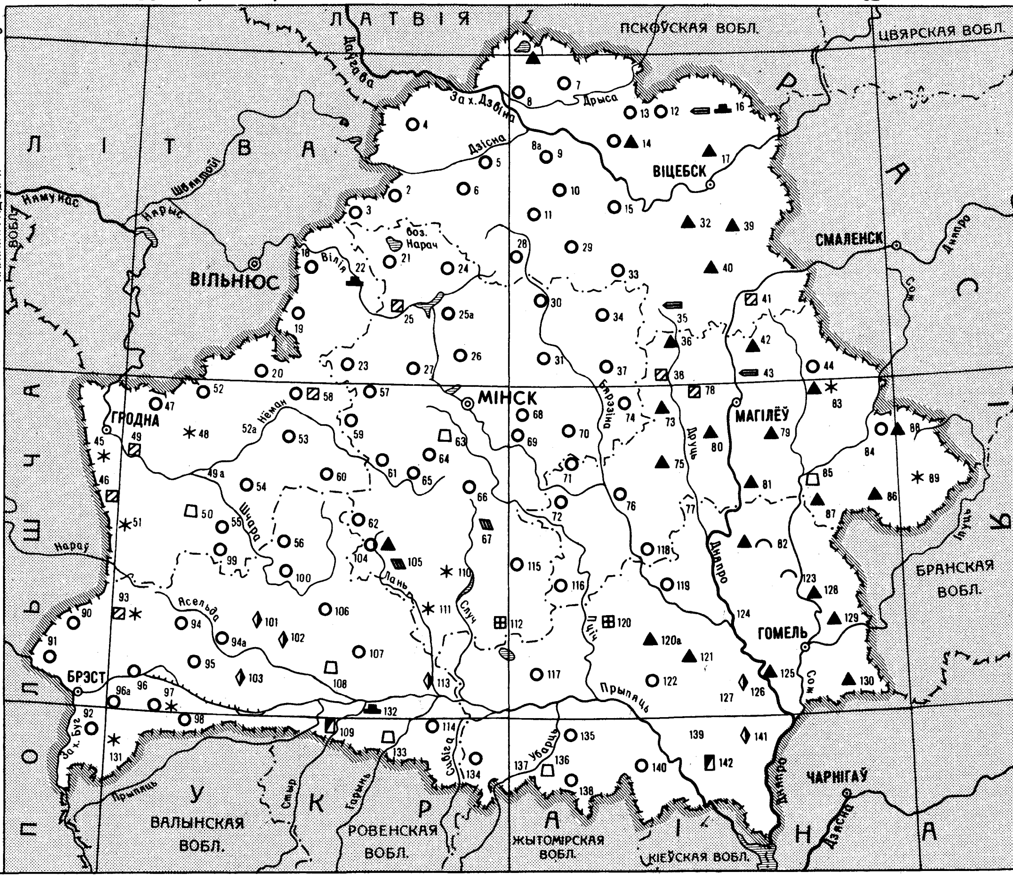

- ○ ША́ПКА
- ▲ ВЯРХНЯ́К
- ▨ ВУША́К
- ◊ НАГАЛО́ВІЧ
- ▬ КАСЯ́К
- ▬ ШЧЭ́ПА
- □ АШЛА́П
- ⌒ ПЕ́СТУН
- ◧ НА́ВАРАТ
- ⊞ ПАДУ́ШКА
- ▥ КАЛО́ДА
- ✳ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

АДЧЫНІЦЬ (дзверы)

Карта №58

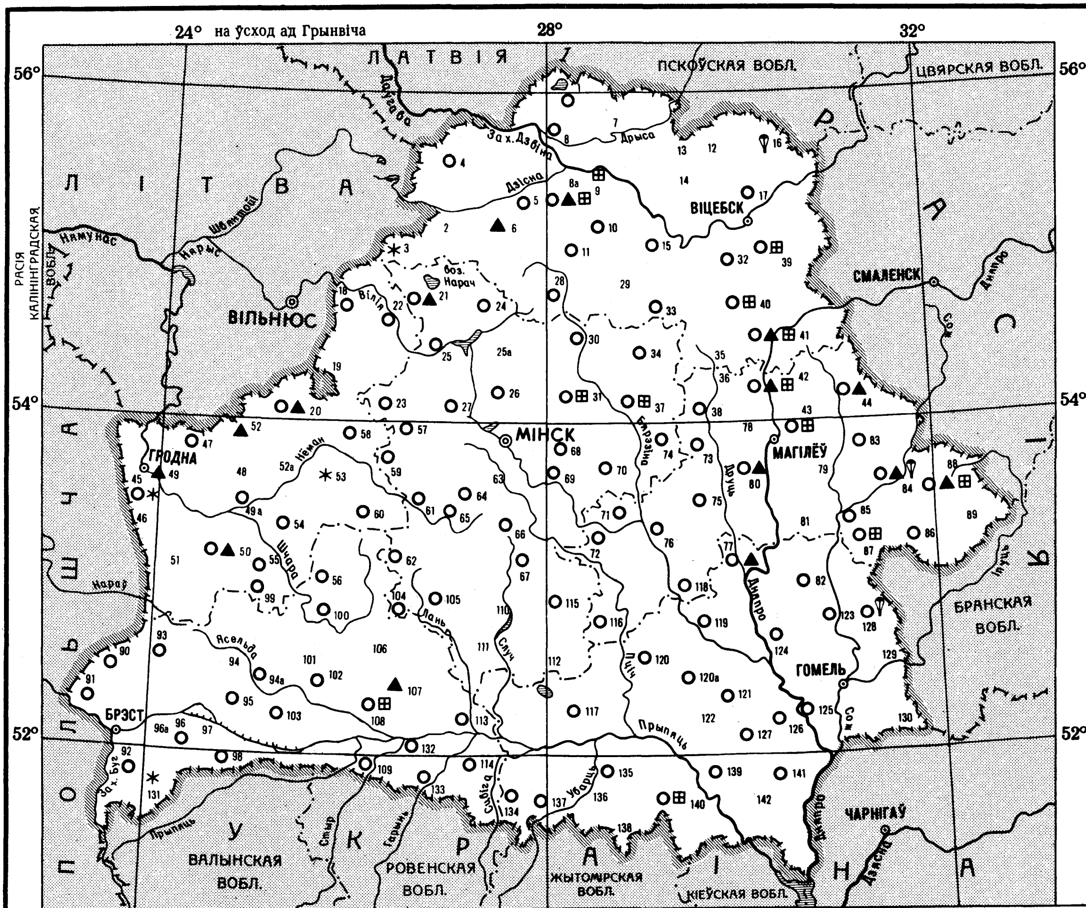

○ АДЧЫНІЦЬ

▲ АДПЕ́РЦІ

⊞ АДКРЫ́ЦЬ

АДКУ́ТАЦЬ

✳ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ЗАЧЫНІЦЬ (дзверы)

Карта №59

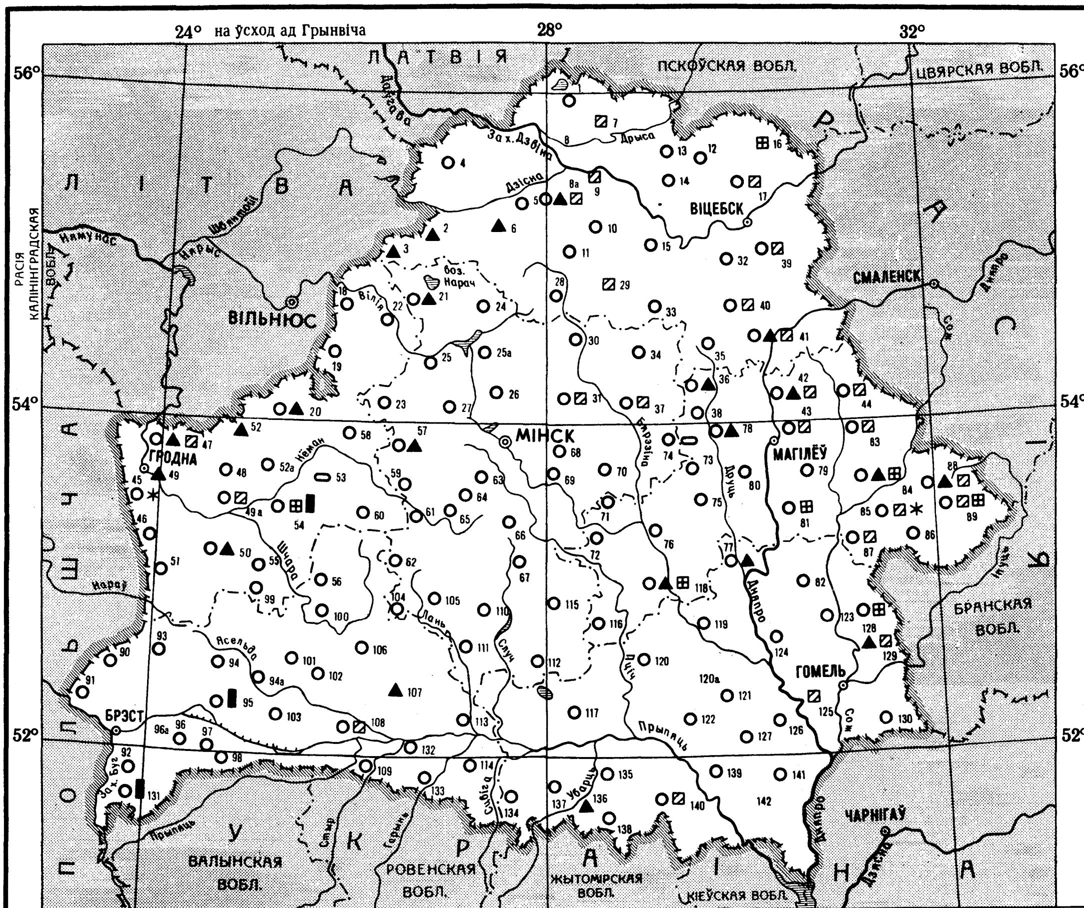

ЗАЧЫНІЦЬ

ЗАПЕРЦІ

ЗАКРЫЦЬ

ЗАКУТАЦЬ

ЗАСУНУЦЬ

ЗАШЧАПІЦЬ

адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ПАДАКОННІК

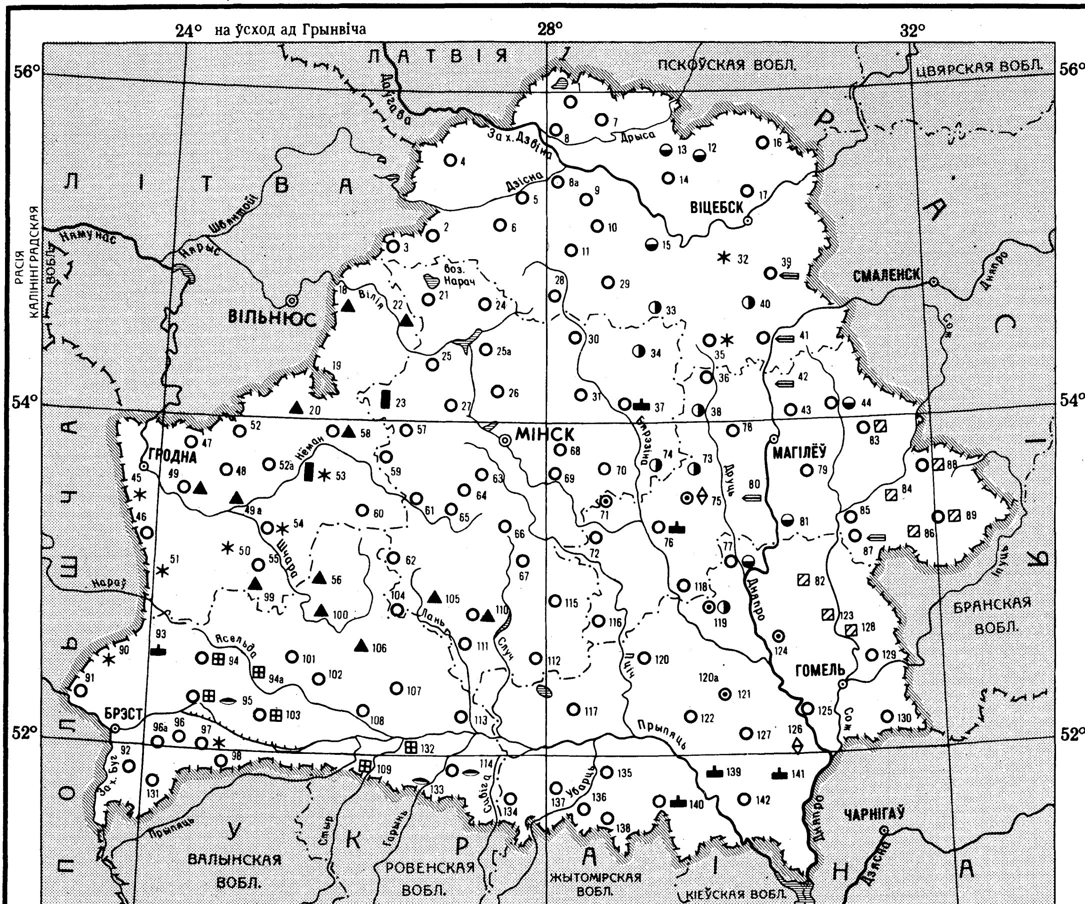

- ПАДАКО́ННІК
- ПАДАКЕ́ННІК
- ПАДАКО́ННІЦА
- ПАДАКО́НКА
- СПАДА́К
- ПАДВА́ЛАК
- ШУФЛЯ́ДА
- ПАДУ́ШКА
- ПАДЛО́ГА
- ПАДЛАКО́ТНІК
- СКРЫ́НЯ
- АКНО́
- адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ШАПКА (у вакне)

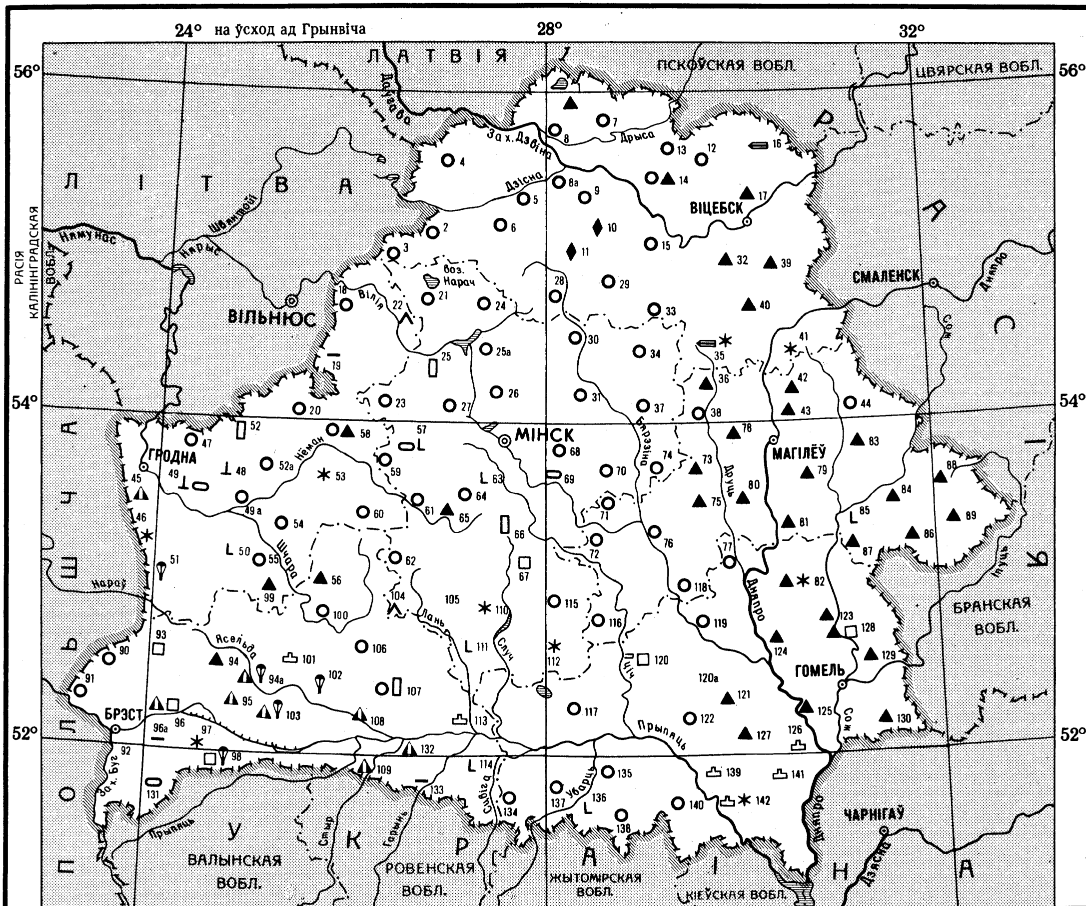

ШАПКА
ВЯРХНЯК
ВЕРХ
ПАДУШКА
ШУФЛЯДА
НАВАЛЬНІК
КАСЯК
АЧЭП
АБЛІТУРА
АБШАЛЁЎКА
АШЛАП
СКРЫНЯ
УГАЛОВАЧ
адзінкавыя назвы
адсутнасць назвы

1:5 000 000

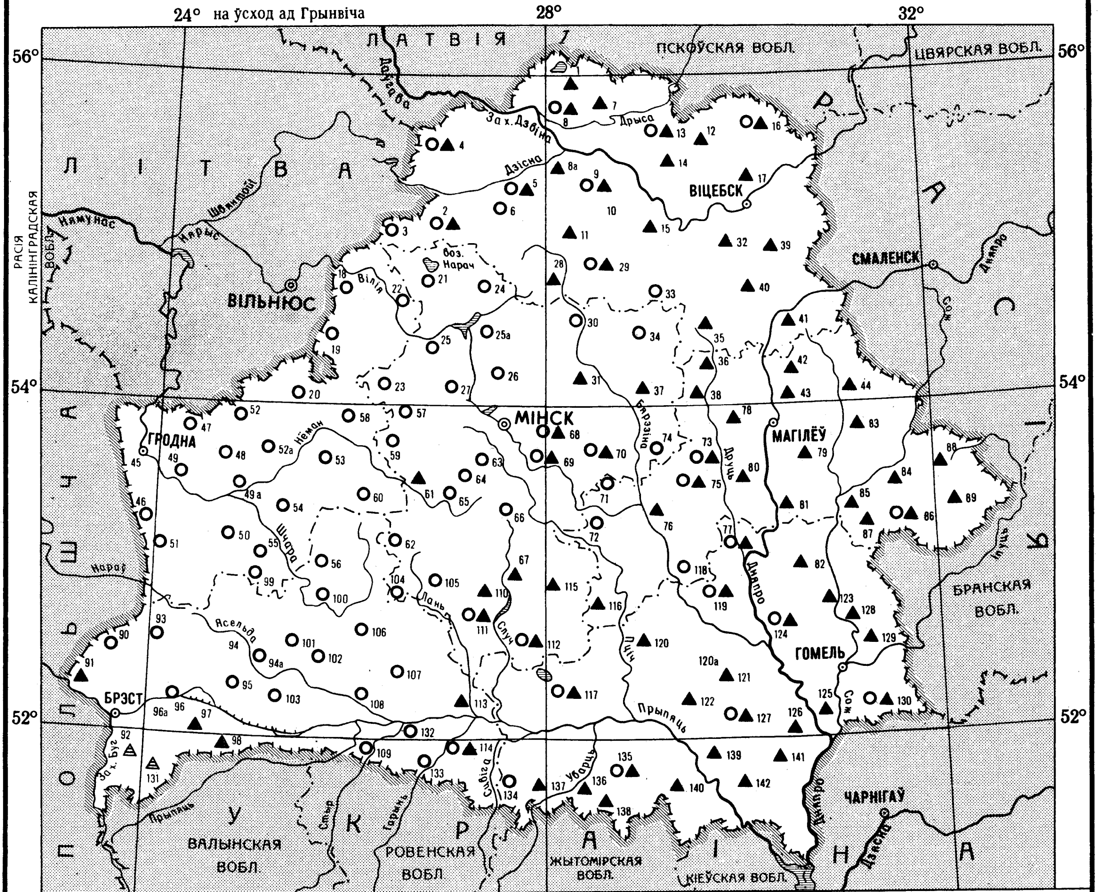

○ ШКЛО

▲ СЦЯКЛО́

△ СКЛО

1:5 000 000

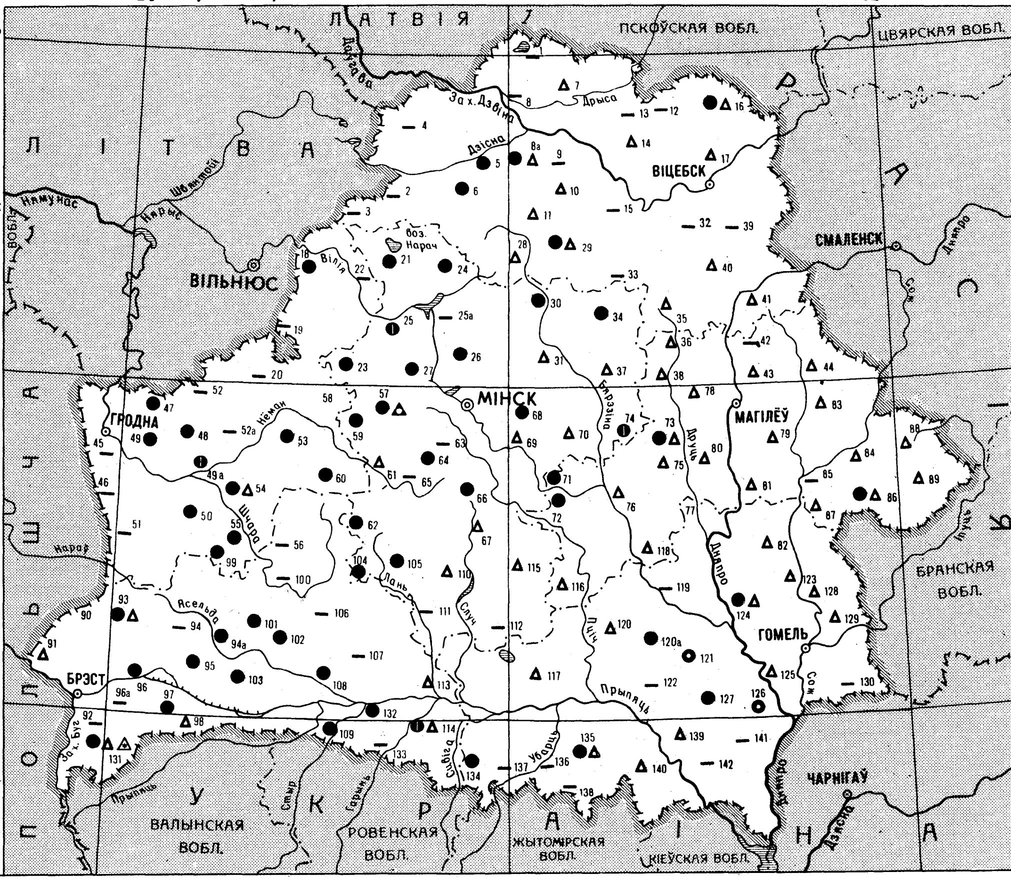

● шкляны́

◐ шкля́ны

○ са шкла́

△ сцякля́ны

△ скляны́

△ са сцякла́

— адсутнасць назвы

1:5 000 000

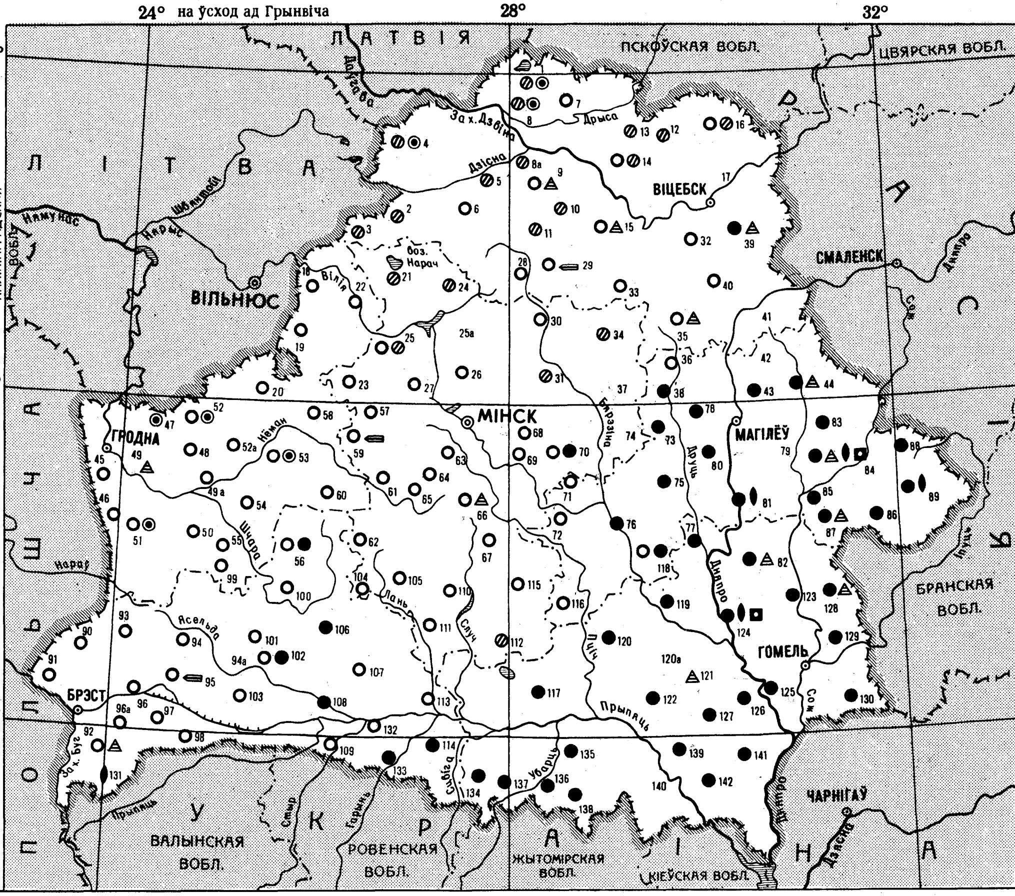

ШЫ́БА

ШЫ́БКА

ШЫ́БІНА

ШЫ́БЫ

АБАЛО́НКА

ШКЛІ́НА

СЦЯКЛІ́НА

КВАТЫ́РКА

1:5 000 000

ШКЛІЦЬ

Карта №65

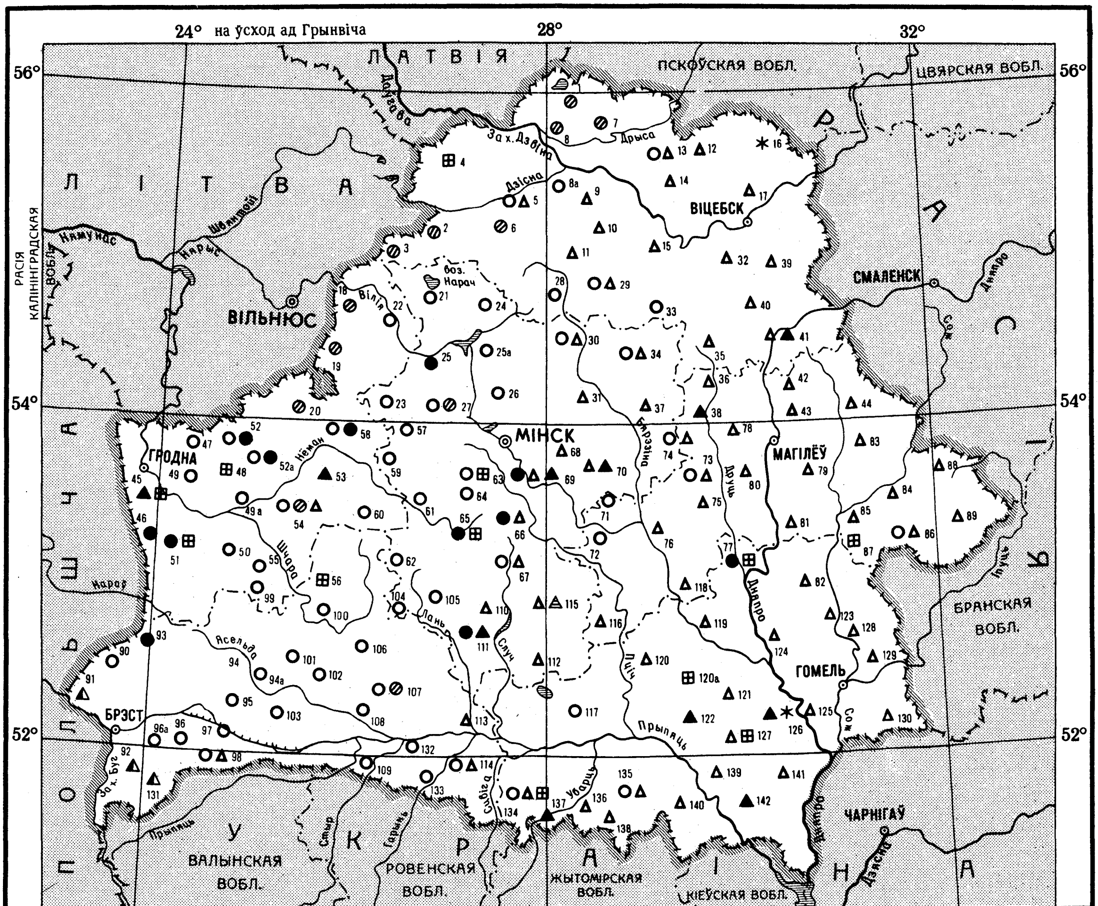

○ ШКЛІЦЬ

⊘ НАШКЛІЦЬ

● ЗАШКЛІЦЬ

△ СЦЯКЛІЦЬ

△ НАСЦЯКЛІЦЬ

▲ ЗАСЦЯКЛІЦЬ

△ ЗАСКЛІЦЬ

⊞ УСТАВІЦЬ

* адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ПАДВОЙНЫЯ ВОКНЫ

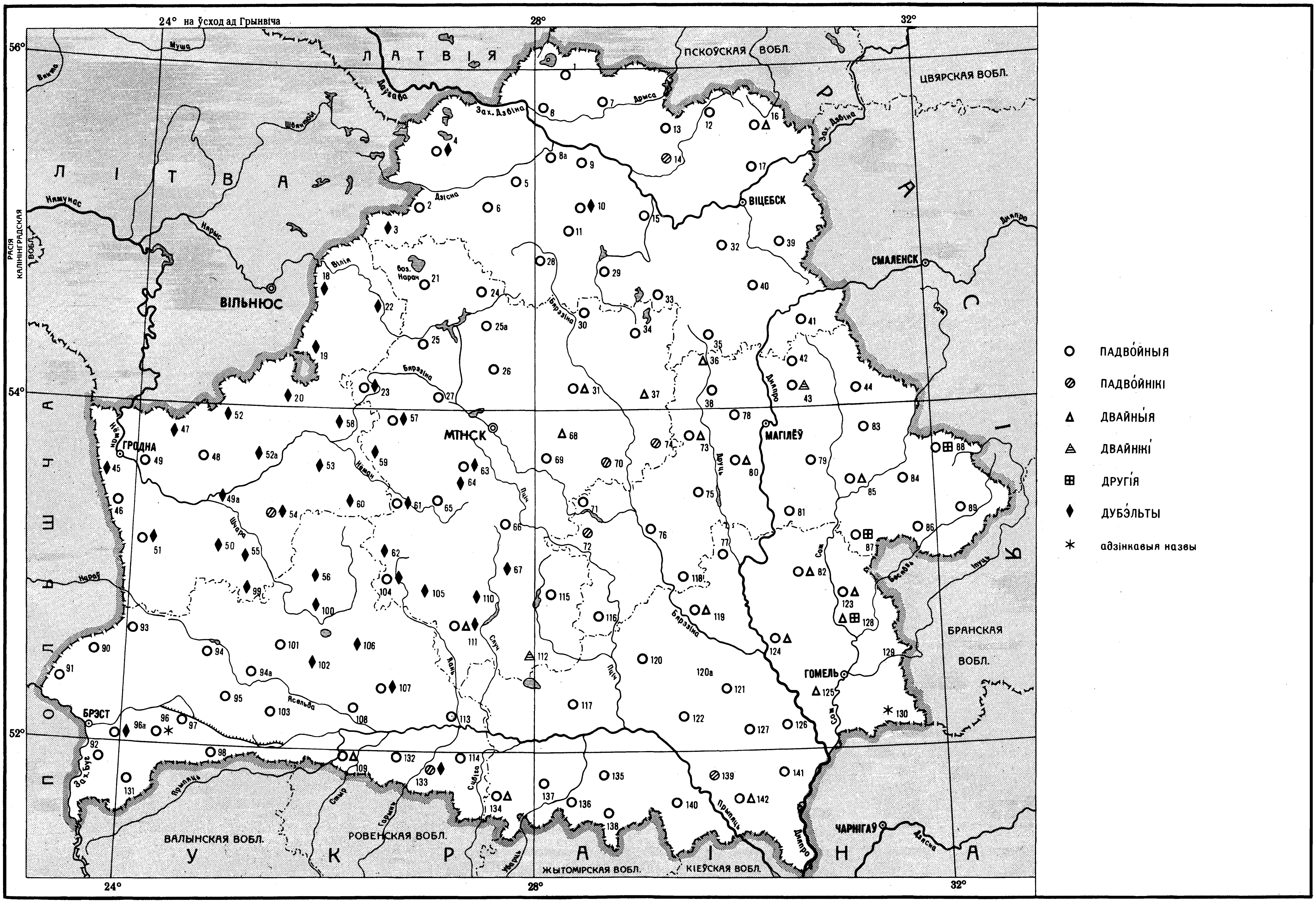

1:3 000 000

ПАЦЁКІ (на вокнах) Карта № 67

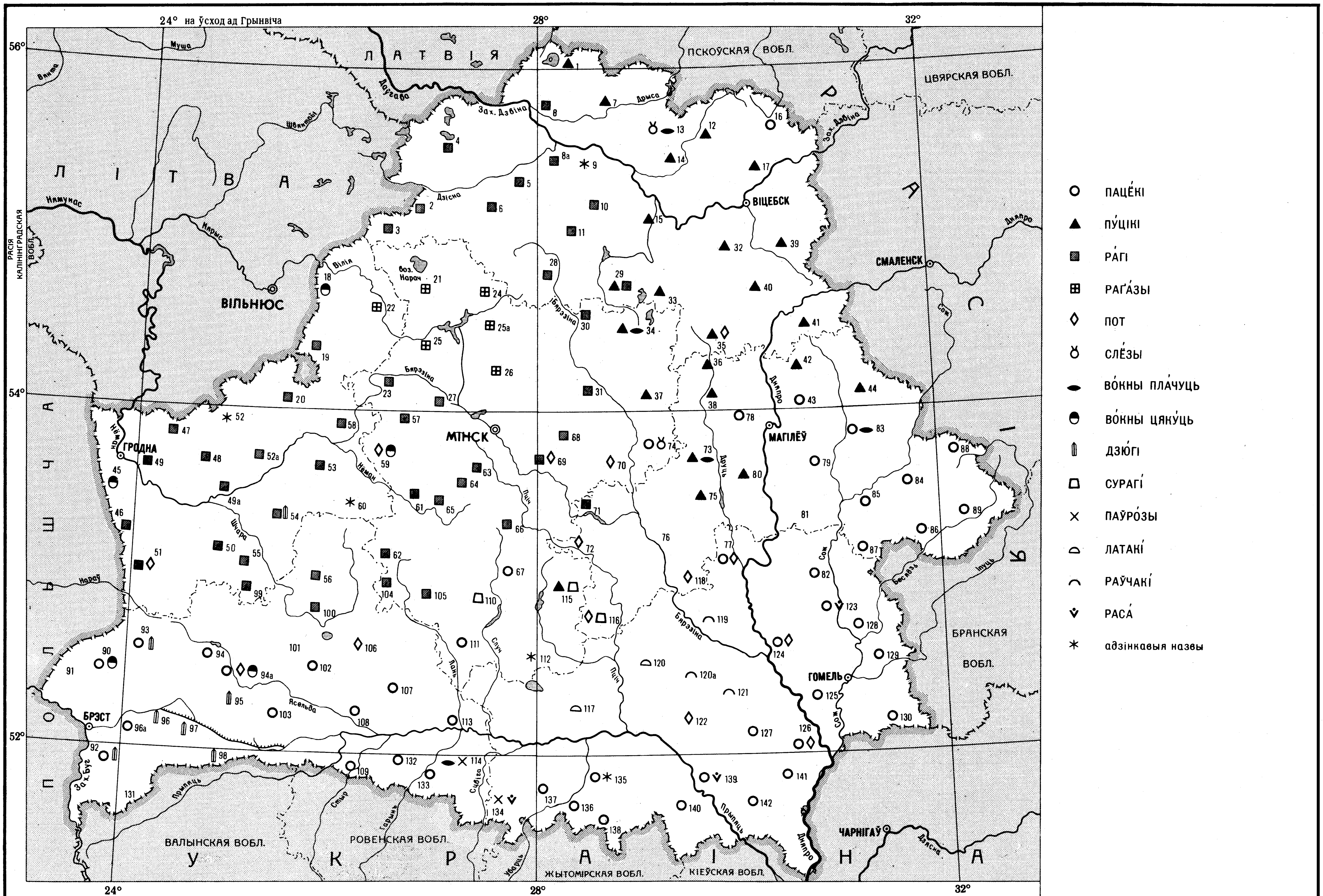

1:3 000 000

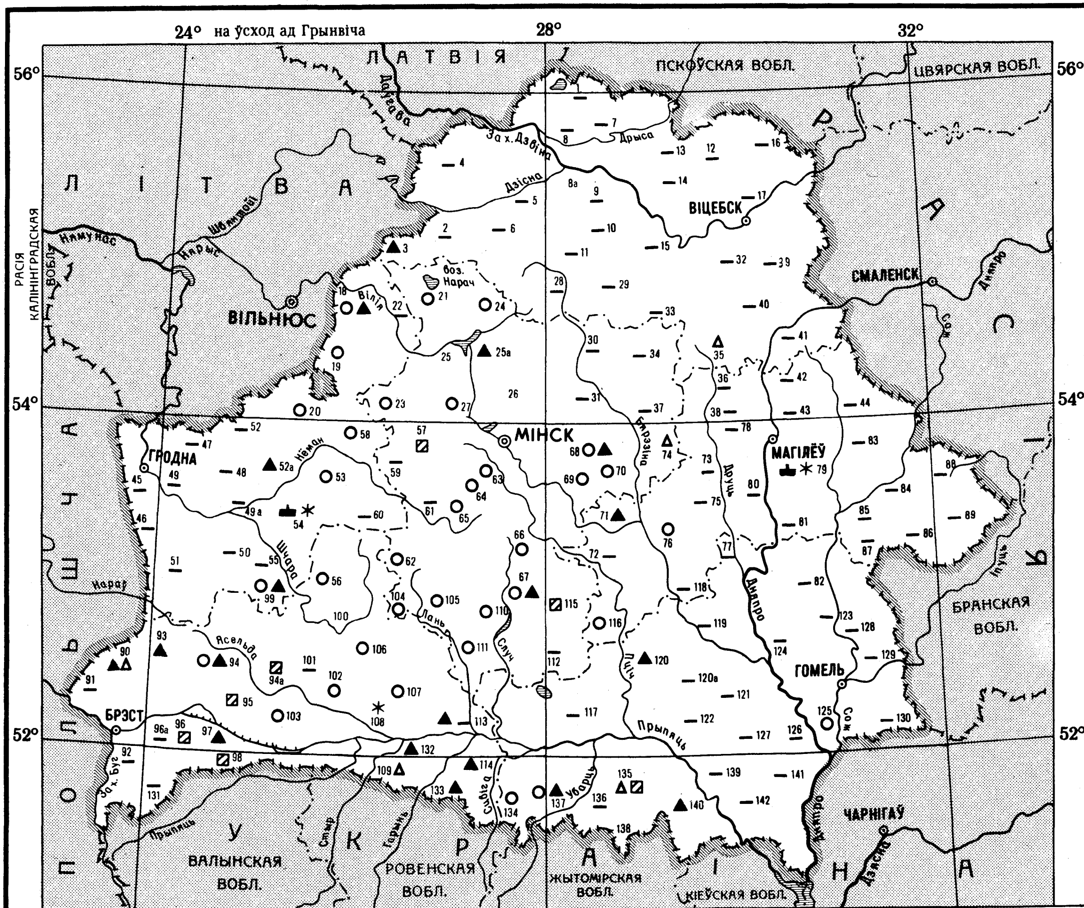

○ 'УНУТРАНАЯ ПАПЯРОЧНАЯ СЦЯНА Ў ХАЦЕ З БЫРВЕННЯЎ'

▲ 'ПАЗ У ПАДОЎЖНАЙ СЦЯНЕ, У ШУЛЕ'

△ 'ВУГАЛ *У КАНЬ*'

▨ 'СПОСАБ СТОЧВАННЯ БЯРВЕННЯЎ'

'ПОСУД'

* адзінкавыя значэнні

– адсутнасць лексемы *КАНЬ*

1:5 000 000

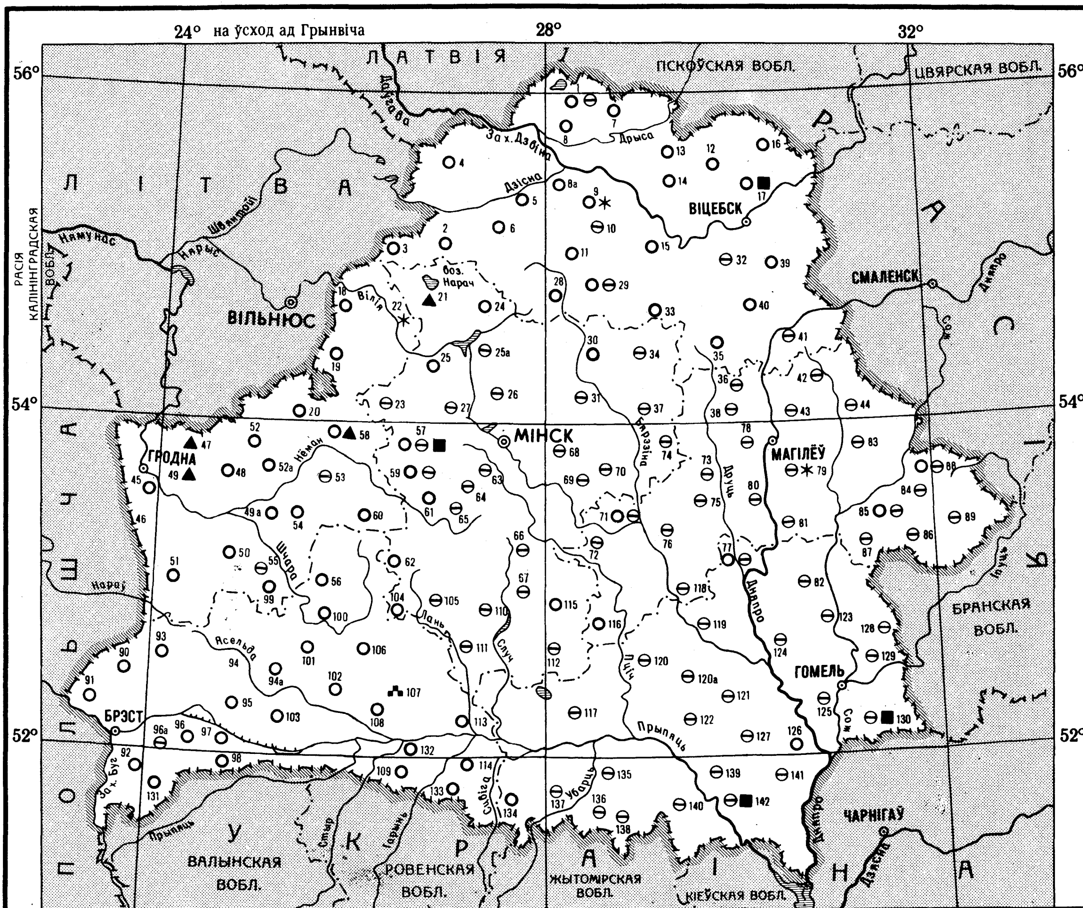

○ СЕ́НІ

⊖ СЕ́НЦЫ

▲ ПРЫ́ВЕН

ЛЕ́ЦЦЁН

■ КАЛІДО́Р

* адзінкавыя назвы

1:5 000 000

КАМОРА (значэнне слова)

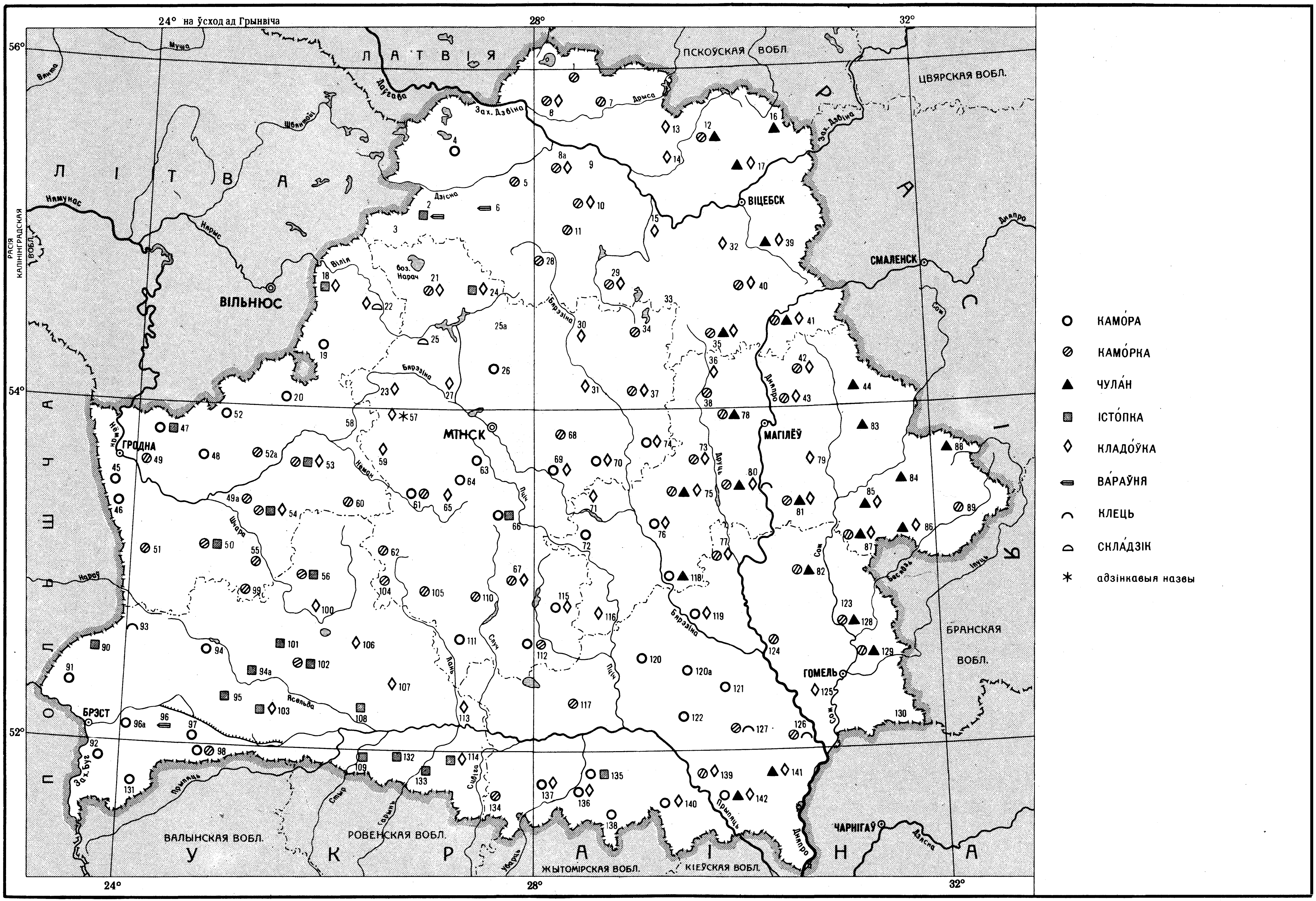

1:3 000 000

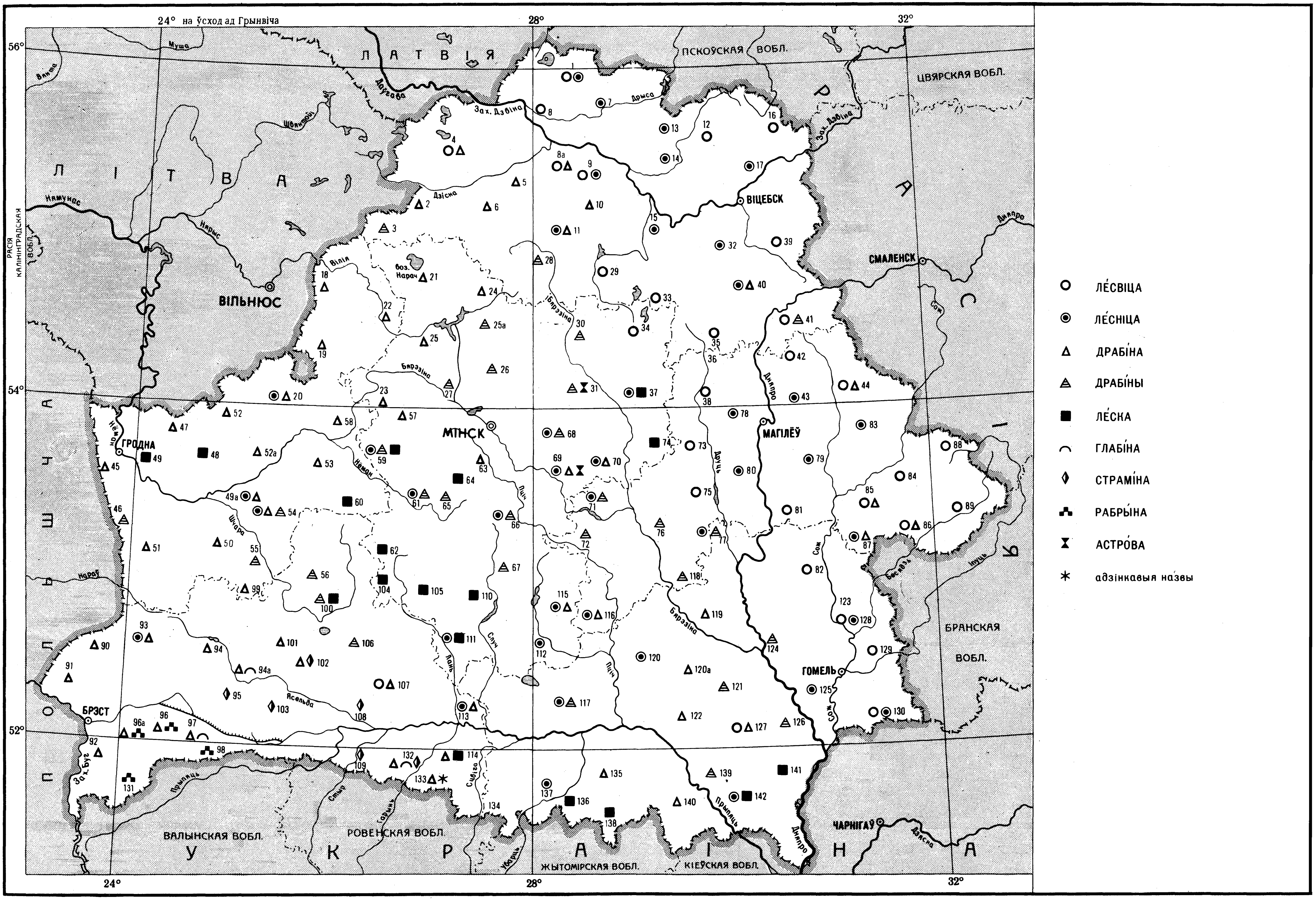
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
ЛЕ́СВІЦА
ЛЕ́СНІЦА
ДРАБІ́НА
ДРАБІ́НЫ
ЛЕ́СКА
ГЛАБІ́НА
СТРАМІ́НА
РАБРЫ́НА
АСТРО́ВА
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

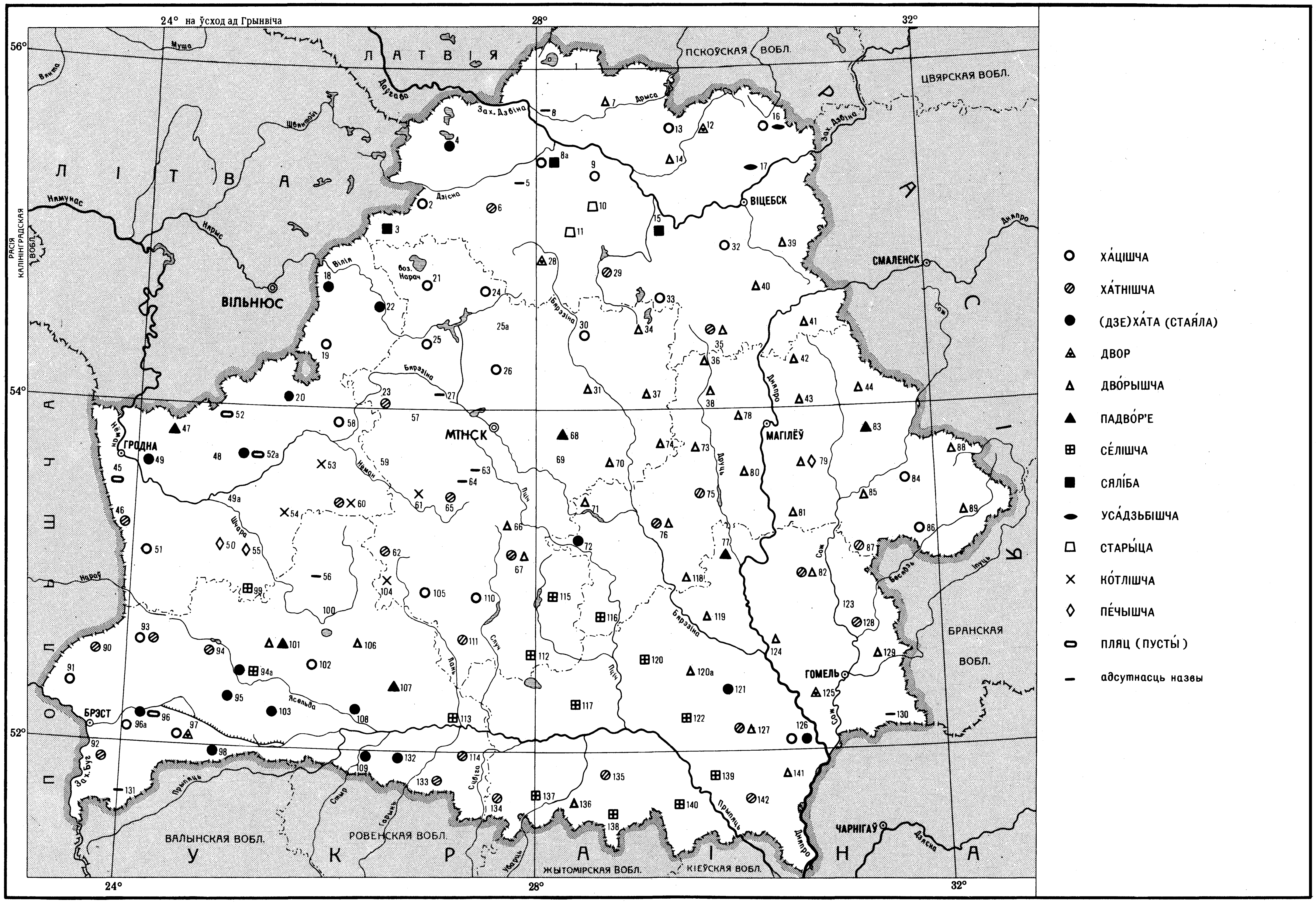
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
УКРАІНА
Нёман
Вілія
Дзісна
Зах. Дзвіна
Дрыса
Бярэзіна
Дняпро
Друць
Сож
Прыпяць
Ясельда
Шчара
Случ
Птыч
Гарынь
Стыр
Зах. Буг
воз. Нарач
ХА́ЦІШЧА
ХА́ТНІШЧА
(ДЗЕ)ХА́ТА (СТАЯ́ЛА)
ДВОР
ДВО́РЫШЧА
ПАДВО́Р'Е
СЕ́ЛІШЧА
СЯЛІ́БА
УСА́ДЗЬБІШЧА
СТАРЫ́ЦА
КО́ТЛІШЧА
ПЕ́ЧЫШЧА
ПЛЯЦ (ПУСТЫ́)
адсутнасць назвы

1:3 000 000

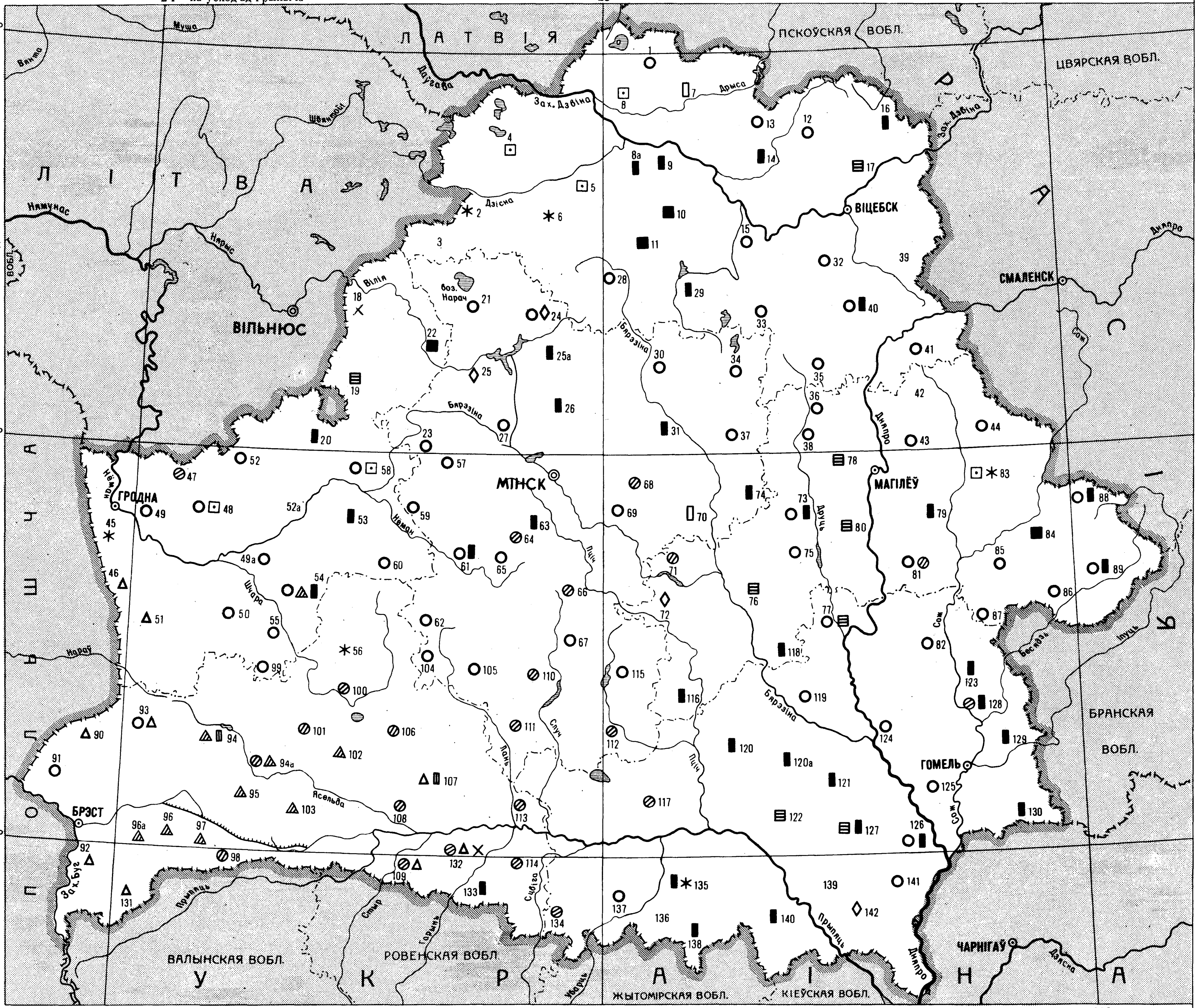

- ПАЖА́РЫШЧА
- ПАЖАРЫ́ШЧА
- ПАЖА́РЫСКА
- ПАЖАРЫ́СКА
- ПАГА́РЫШЧА
- ГАРЭ́ЛІШЧА
- ПАГАРЭ́ЛІШЧА
- ПАПЕ́ЛІШЧА
- ПАПЯЛІ́ШЧА
- ПАПЯЛІ́СКА
- ПО́ПЕЛ
- ВО́ГНІШЧА
- адзінкавыя назвы

1:3 000 000

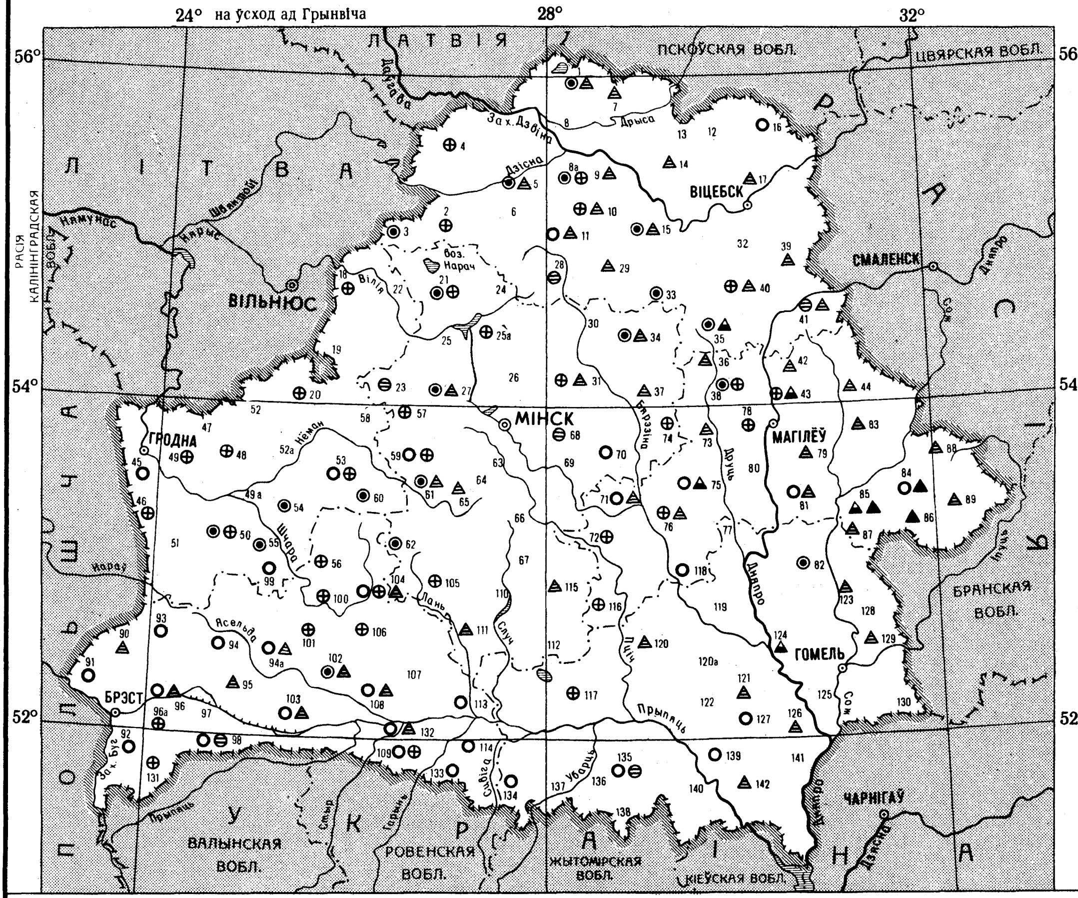

ЦАГЕ́ЛЬНЯ

ЦАГЕ́ЛЬНЯ

ЦАГЕ́ЛЬНЫ ЗАВО́Д

ЦАГЛЯ́НЫ ЗАВО́Д

КІРПІ́ЧНЫ ЗАВО́Д

КІРПІ́ШНЫ ЗАВО́Д

КІРПІ́ШНЯ

1:5 000 000

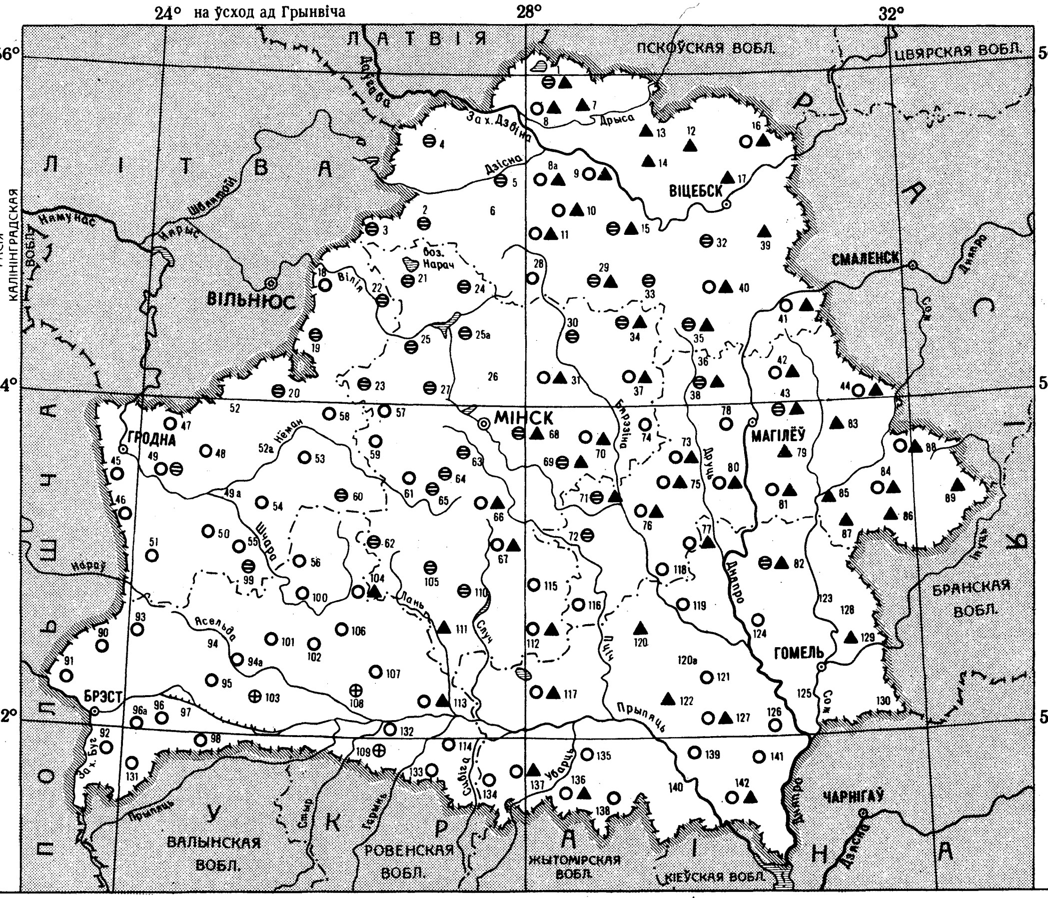

○ ЦЭ́ГЛА

⊖ ЦЭ́ГЛА

⊕ ЦЭ́ГЛЯ

▲ КІРПІ́Ч

1:5 000 000

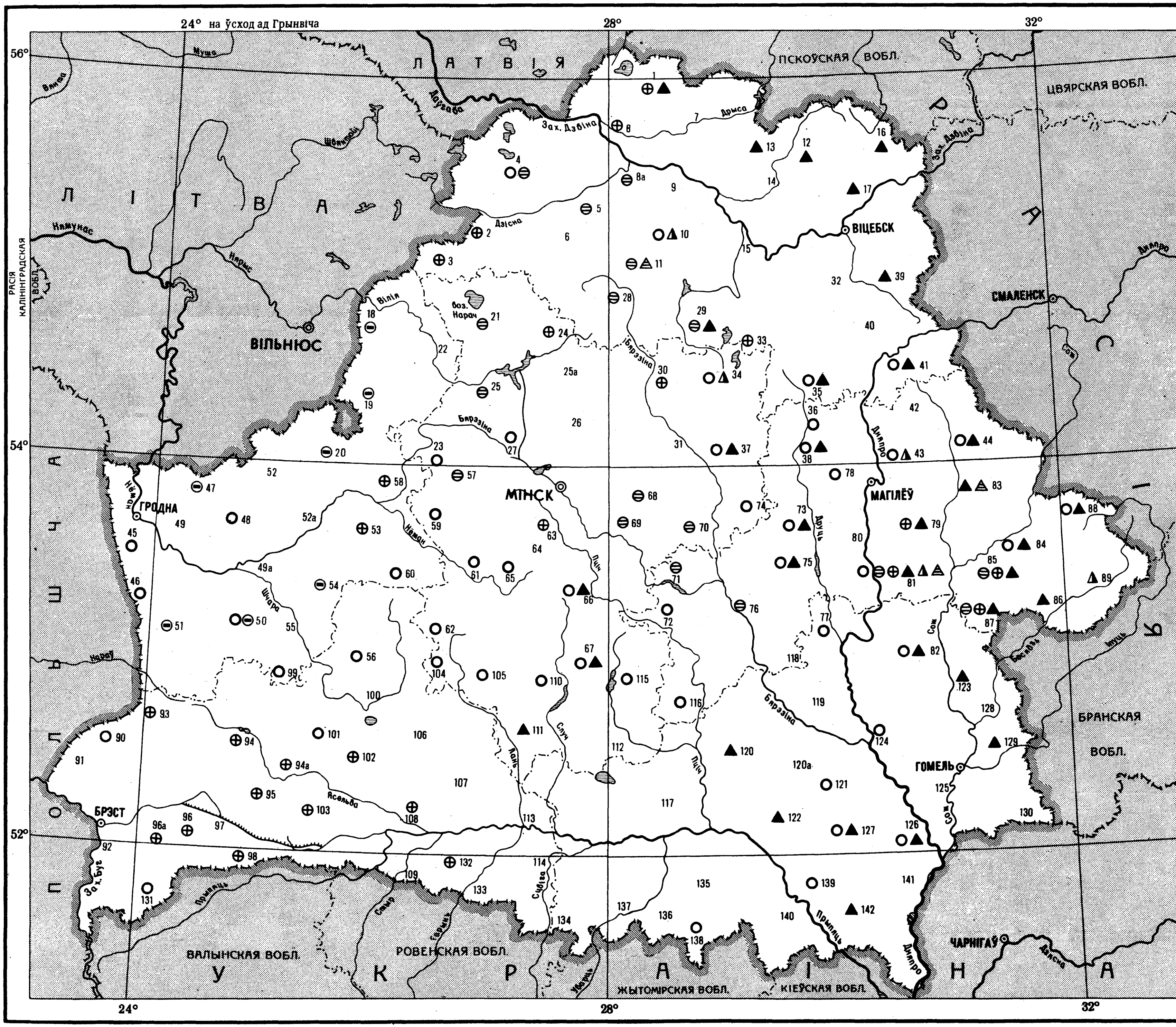

ЦАГЛІНА
ЦАГЛІНА́
ЦЭ́ГЛІНА
ЦЭ́ГЛА
КІРПІЧЫ́НА
КІРПІ́ЧЫНА
КІРПІЧЫНА́

1:3 000 000

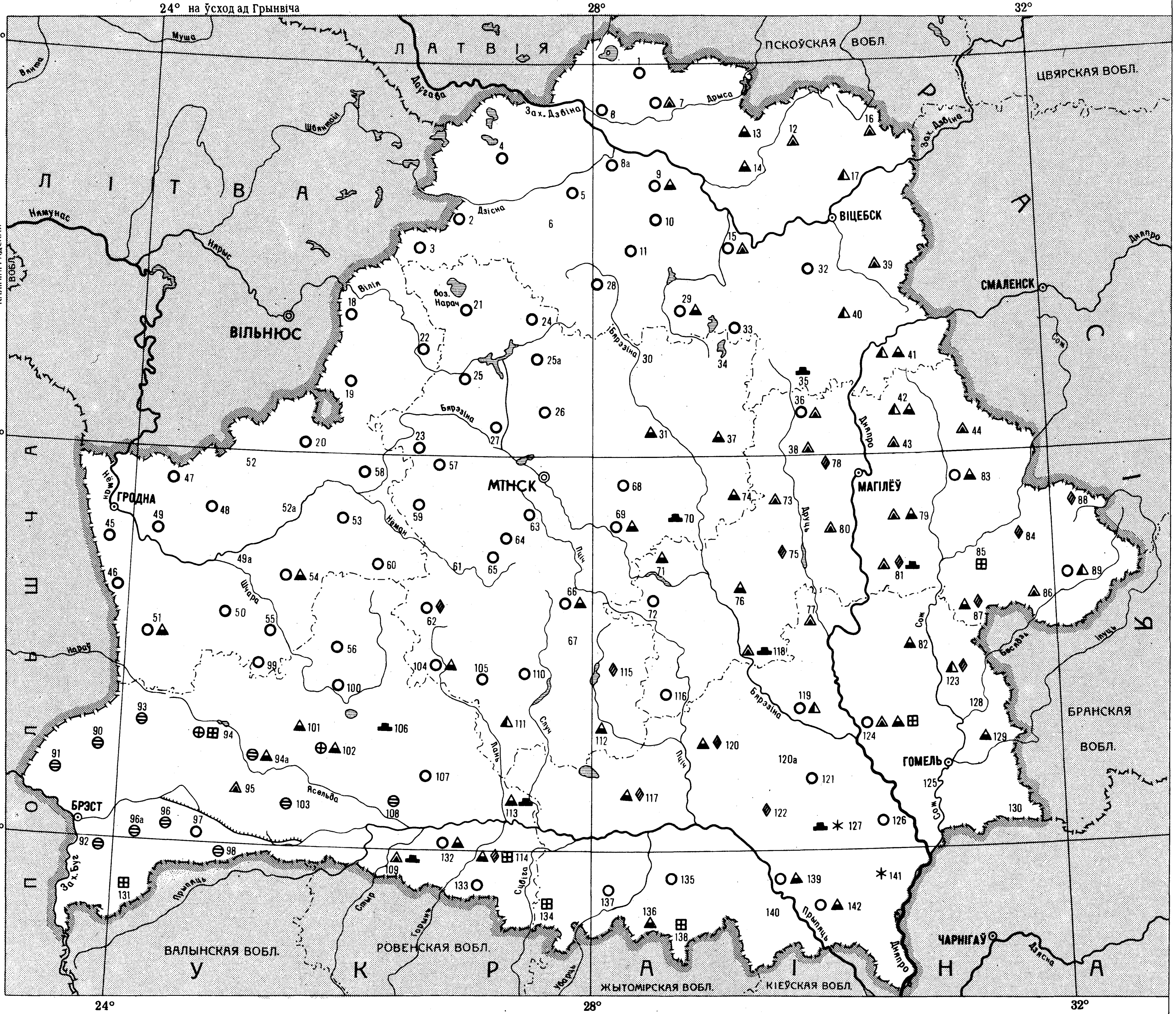

- ВА́ПНА
- ВА́ПНА (Н.Р.)
- ЛА́ПНА (Н.Р.)
- ЗЬВЁСКА
- ІЗЬВЁСКА
- І́ЗЬВЕСЬЦЬ
- МЕЛ
- ГЛІ́НА
- назвы з коранем *-БЕЛ-*
- адзінкавыя назвы

1:3 000 000

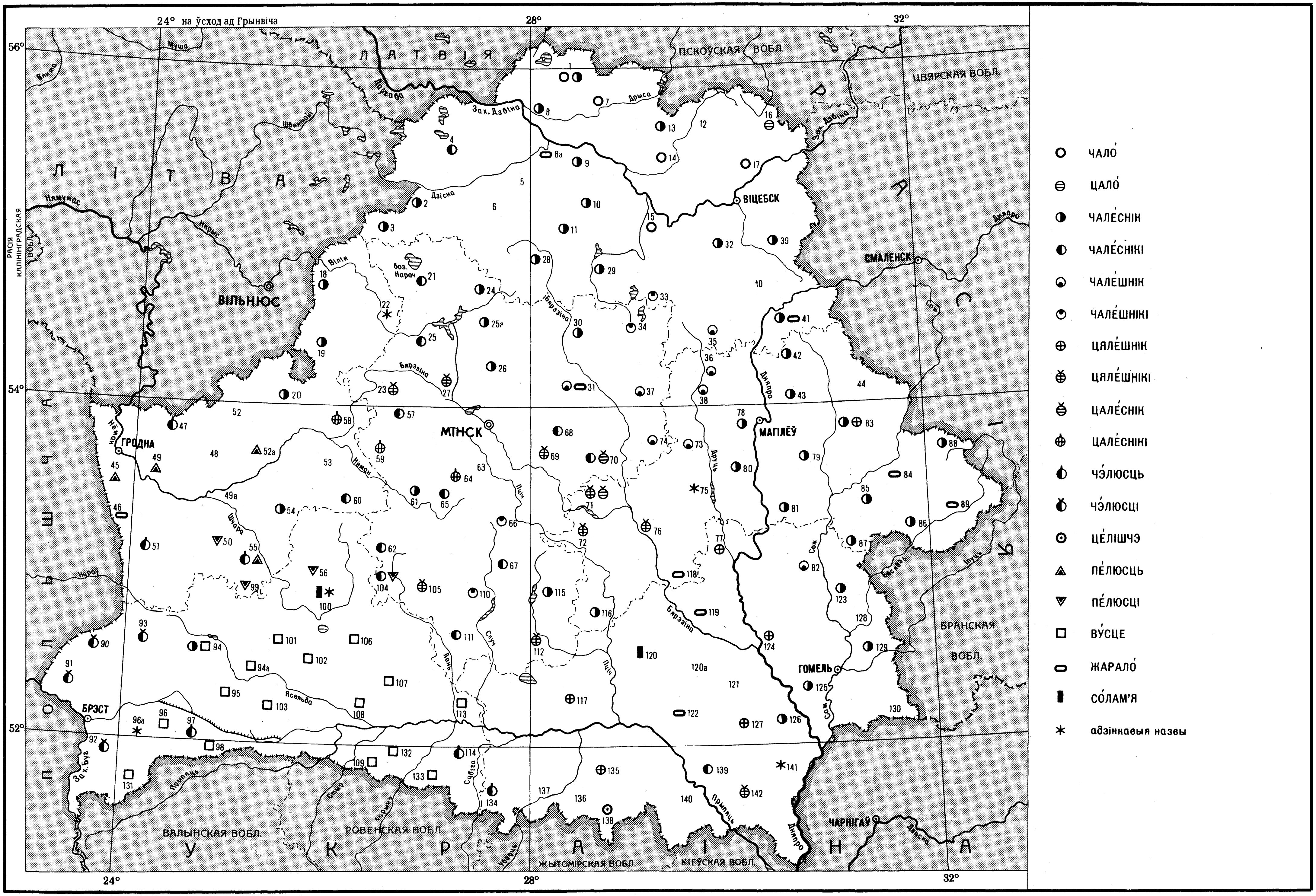
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
УКРАІНА
Даўгава
Зах. Дзвіна
Дрыса
Дзісна
Нямунас
Нярыс
Вілія
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Друць
Прыпяць
Птыч
Случ
Шчара
Ясельда
Нёман
Зах. Буг
Іпуць
Бесядзь
Дзясна
воз. Нарач
чало
цало
чалеснік
чалеснікі
чалешнік
чалешнікі
цялешнік
цялешнікі
цалеснік
цалеснікі
чэлюсць
чэлюсці
целішчэ
пелюсць
пелюсці
вусце
жарало
солам'я
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

ВЕРХ НАД ЧАЛЕСНІКАМІ

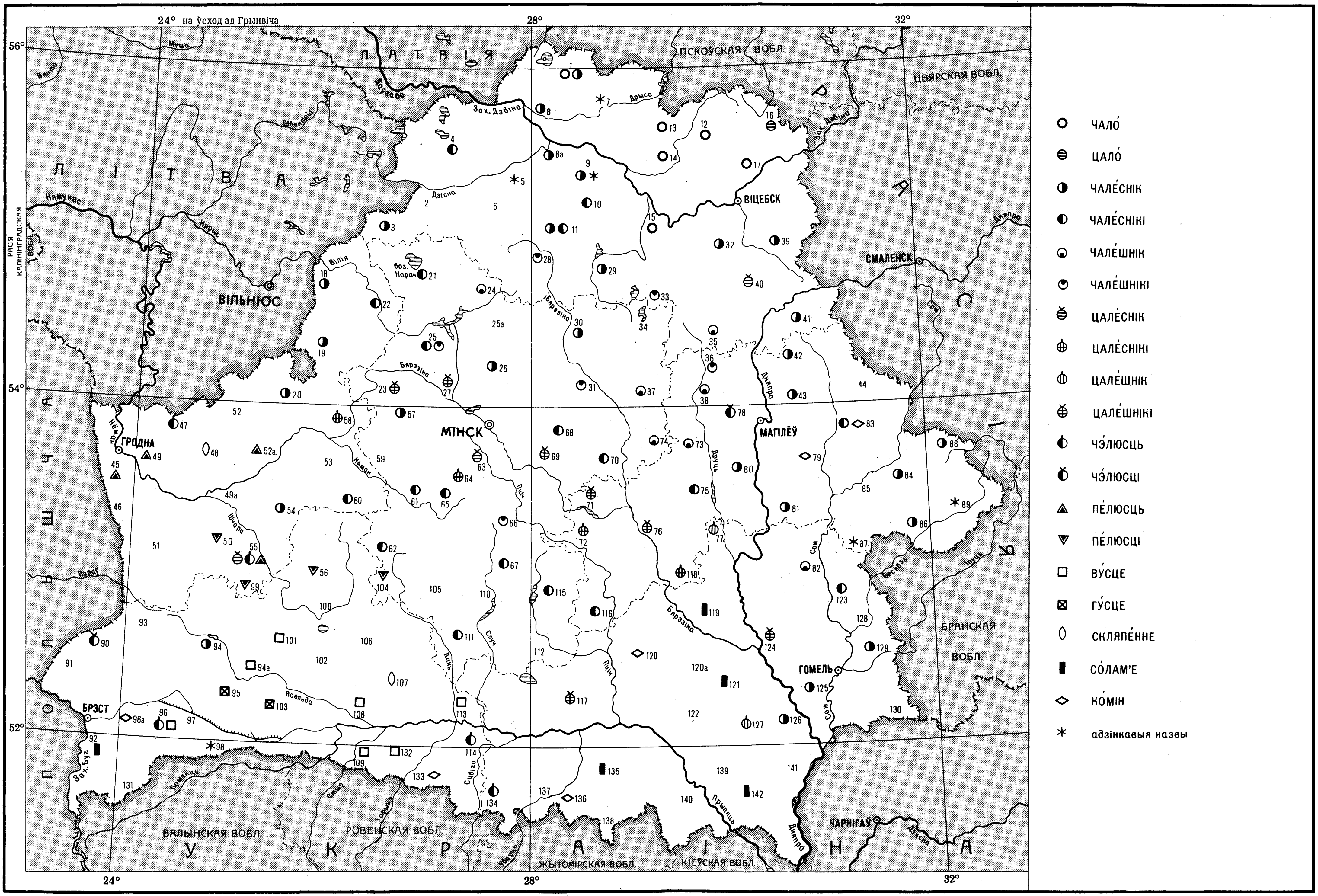

1:3 000 000

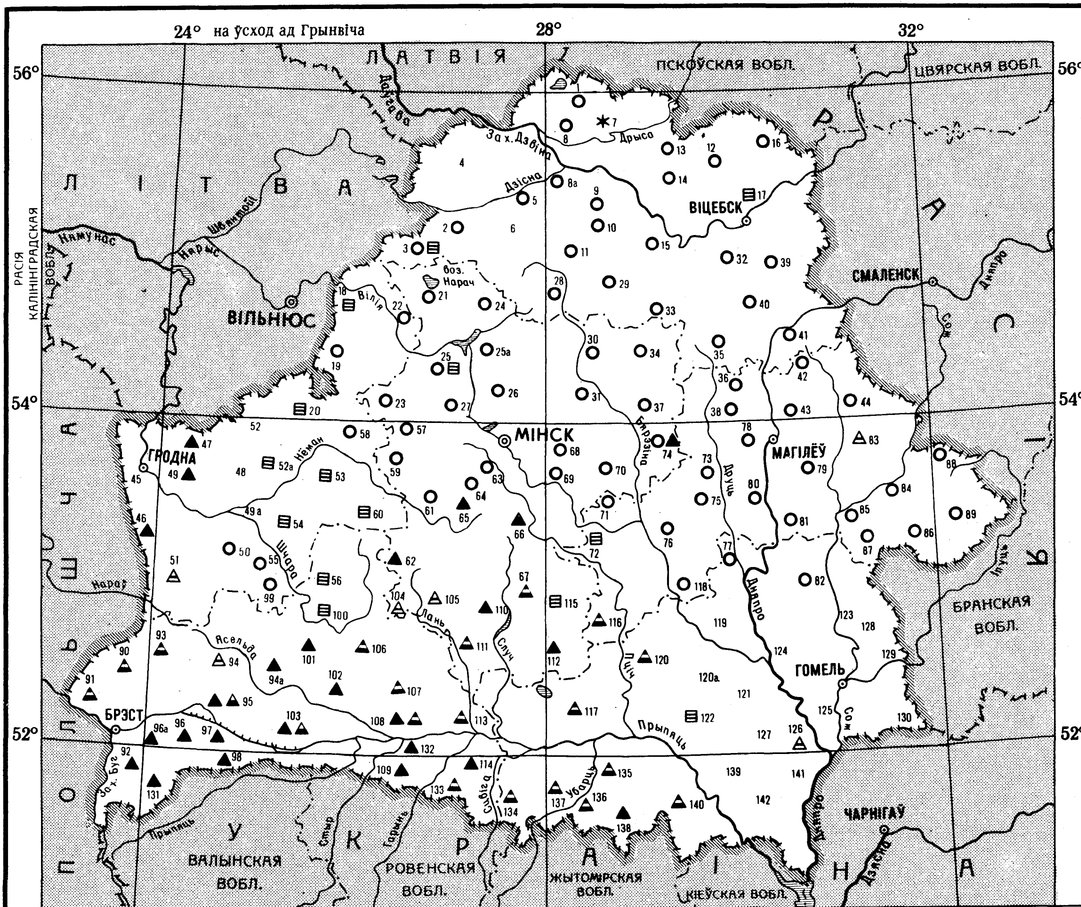

ПОД

ЧАРЭ́НЬ

ЧАРЭ́НЯ

ЧАРЭ́Н

ЧАРО́Н

ТОК

адзінкавыя назвы

1:5 000 000

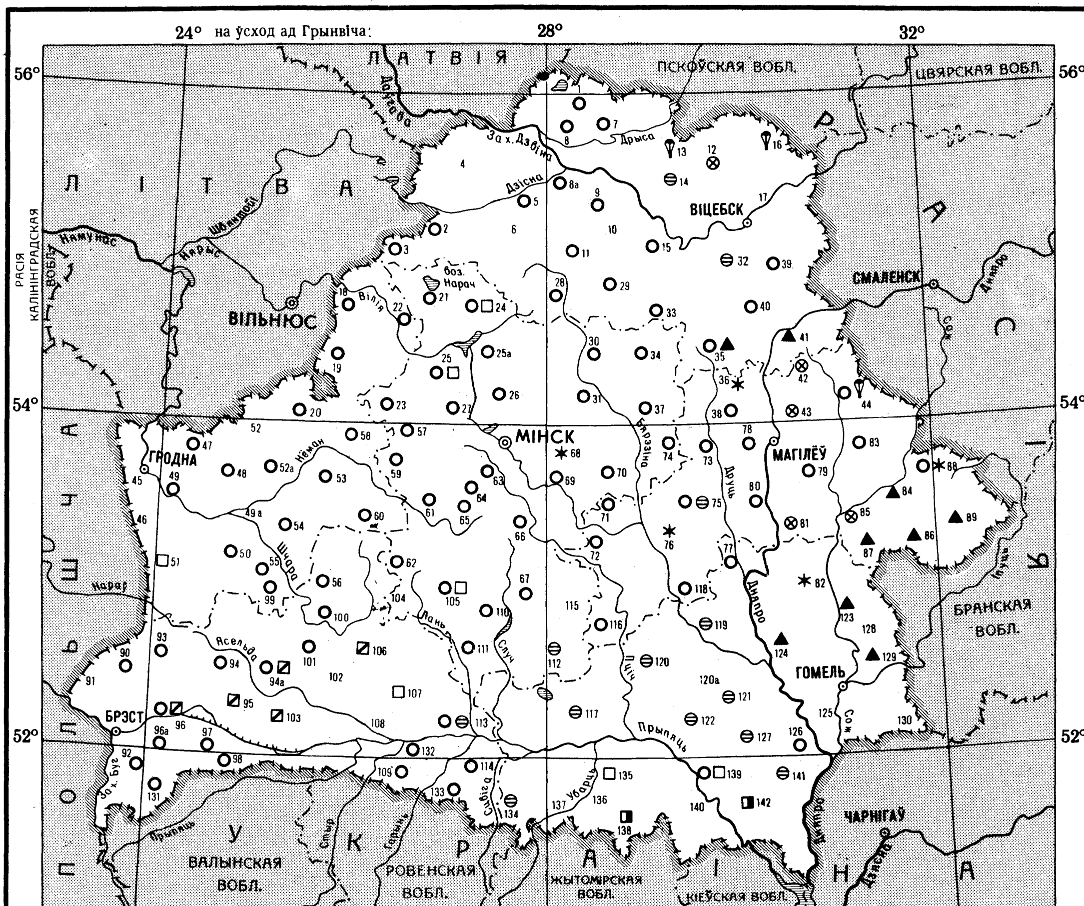

- ПАДНЯБЕ́ННЕ
- НЕ́БА
- НЕ́БА
- КАБЫ́ЛА
- СКЛЯПЕ́ННЕ
- СКЛЕПАВА́ННЕ
- СКЛЕП
- ЗВОД
- адзінкавыя назвы

1:5 000 000

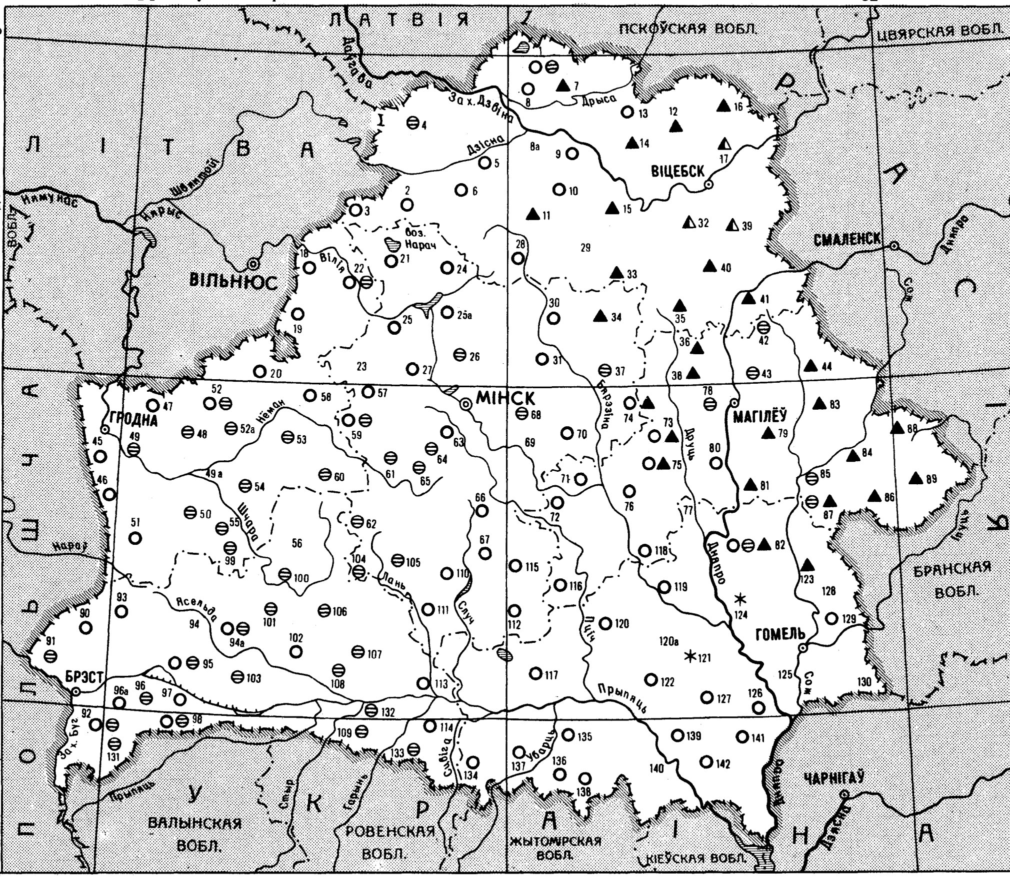

○ ПРЫ́ПЕЧАК

⊖ ПРЫ́ПЕК

▲ ЗАГНЕ́Т

◭ ЗАГНЕ́ТКА

✳ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

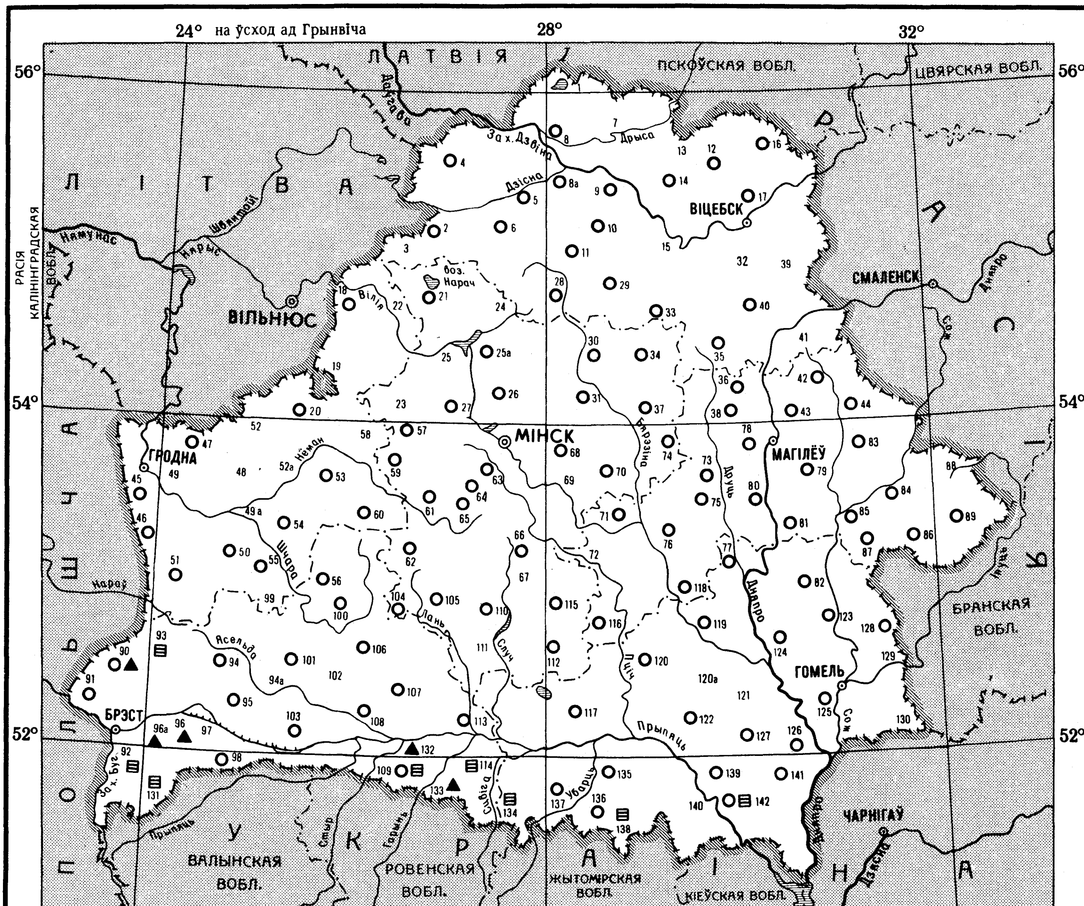

БЯЛІЦЬ

КАЛІЦЬ

МАЗАЦЬ

1:5 000 000

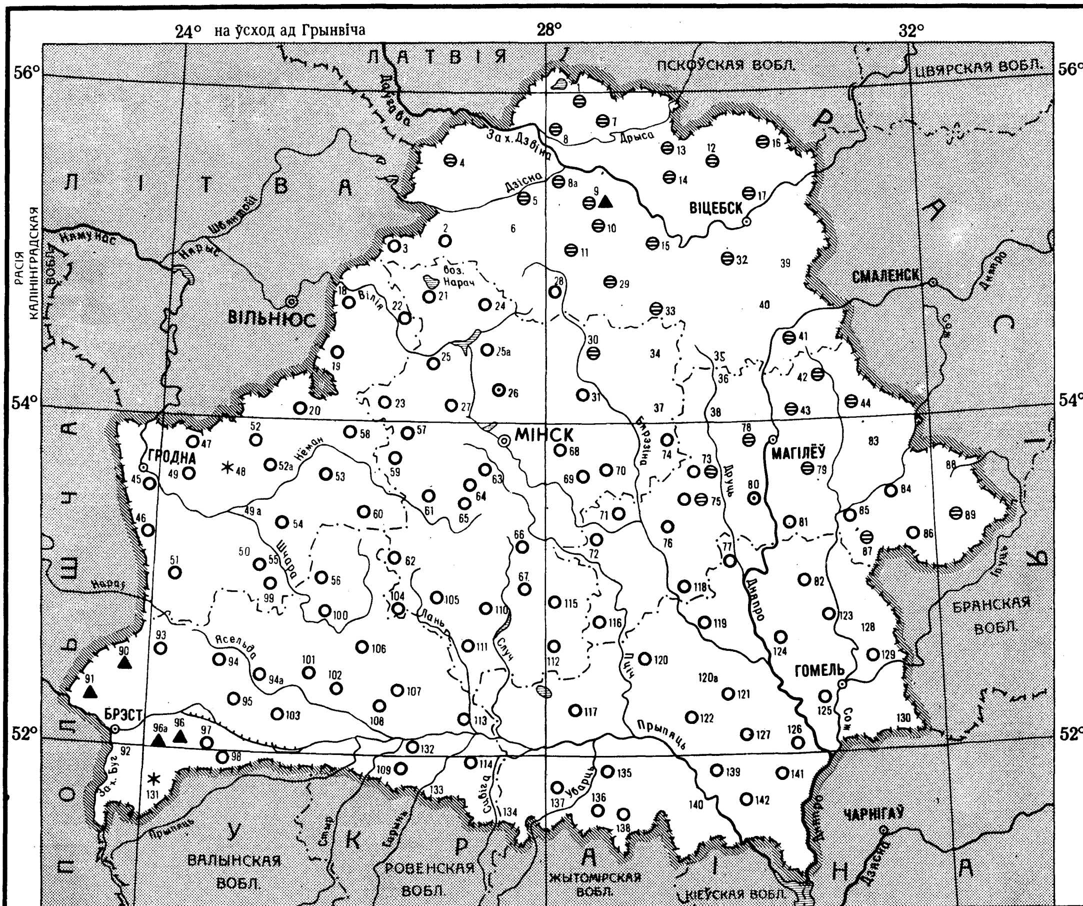

ο ЗА́СЛАНКА

⊖ ЗАСЛО́НКА

⊙ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

▲ ЗА́ТУЛКА

∗ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

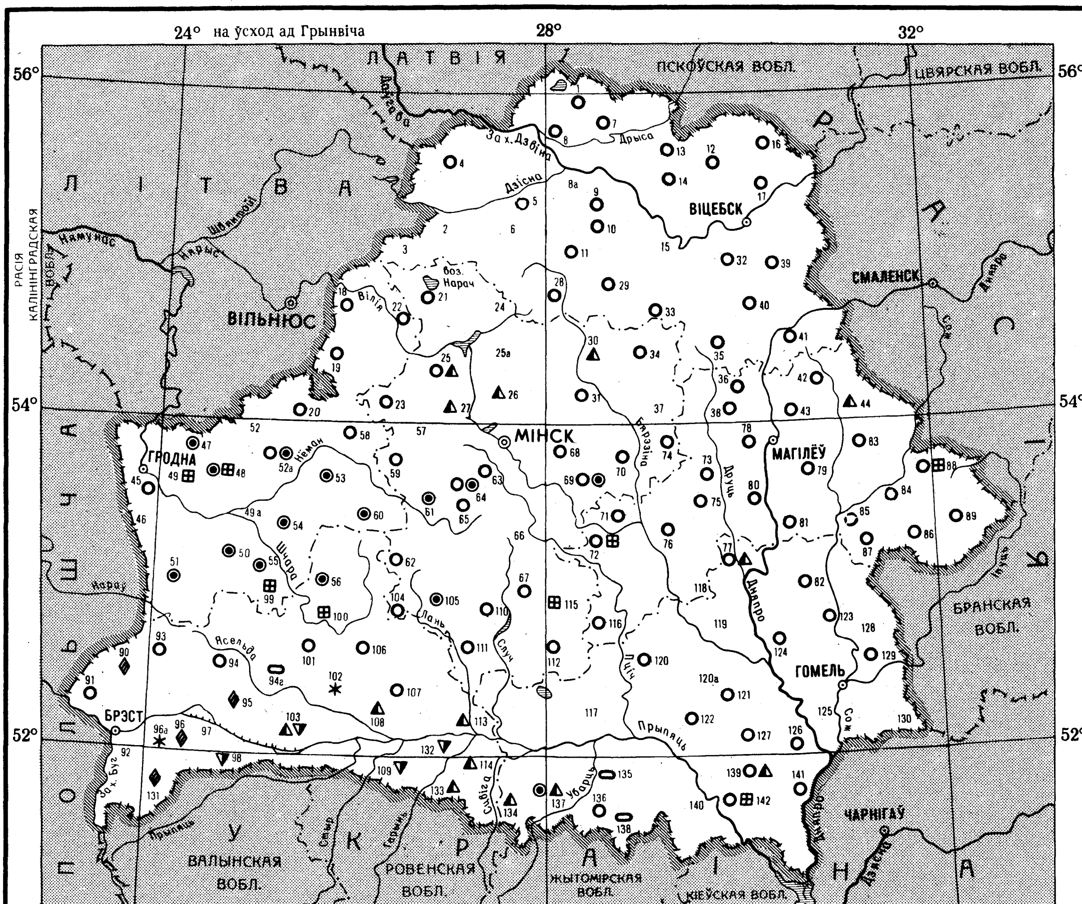

○ ПЯЧУ́РКА

◉ ПЯЧО́РКА

▲ КО́ПКА

▼ КО́БКА

⊞ Я́МКА

◆ КУ́ЧКА

⊂⊃ ПЕ́ЧКА

✶ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

КАРНІЗ, ҐЗЫМС

Карта № 86

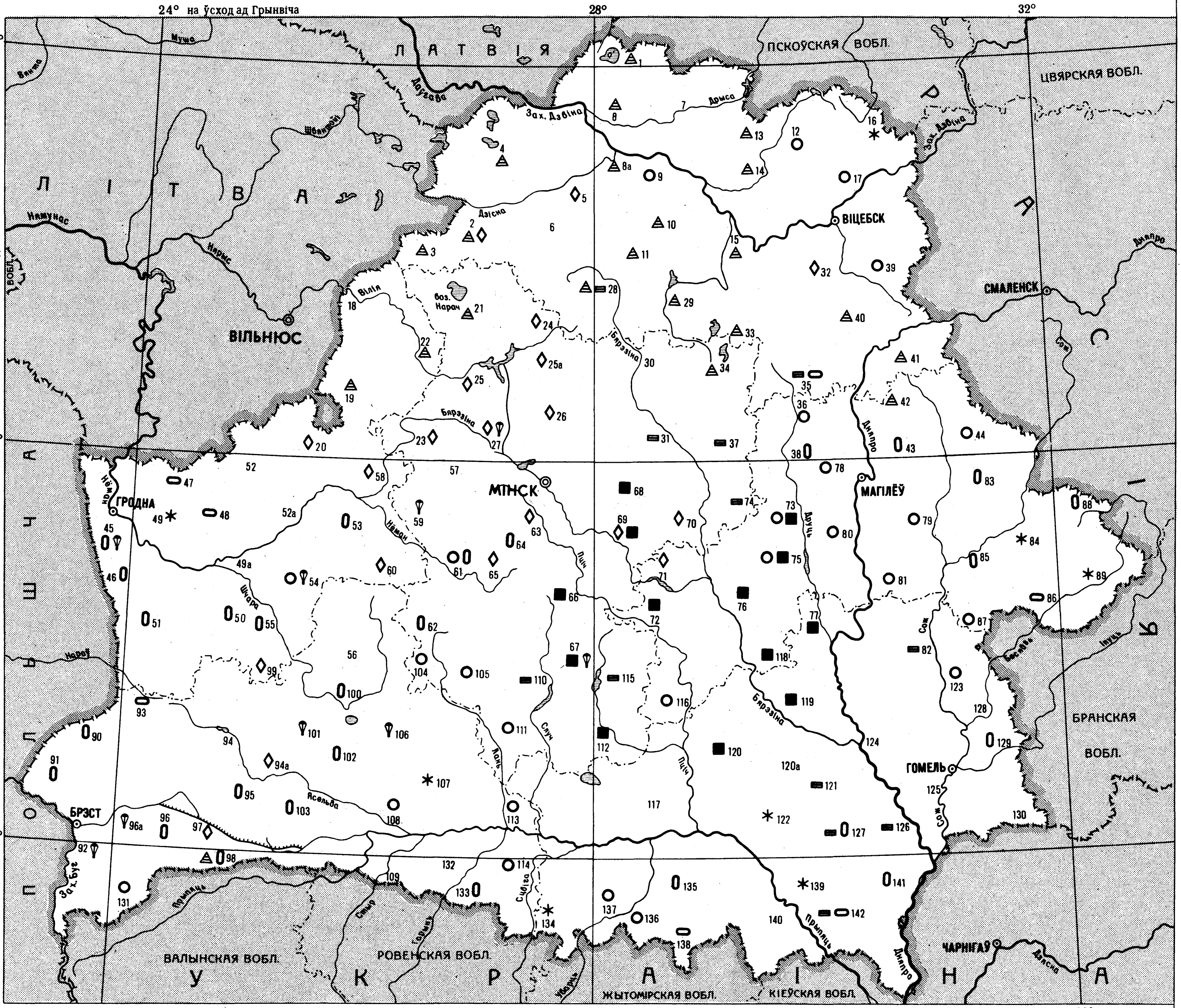

- ○ КАРНІЗ
- △ КАПТУ́Р
- ◇ ҐЗЫМС
- ■ БРЫЛЬ
- ▬ БРЫЖ
- ⊂⊃ КО́МІН
- 0 КО́МІНАК
- ♀ ПРЫМУ́РАК
- * адзінкавыя назвы

1: 3 000 000

ЗАПЕЧАК **Карта №87**

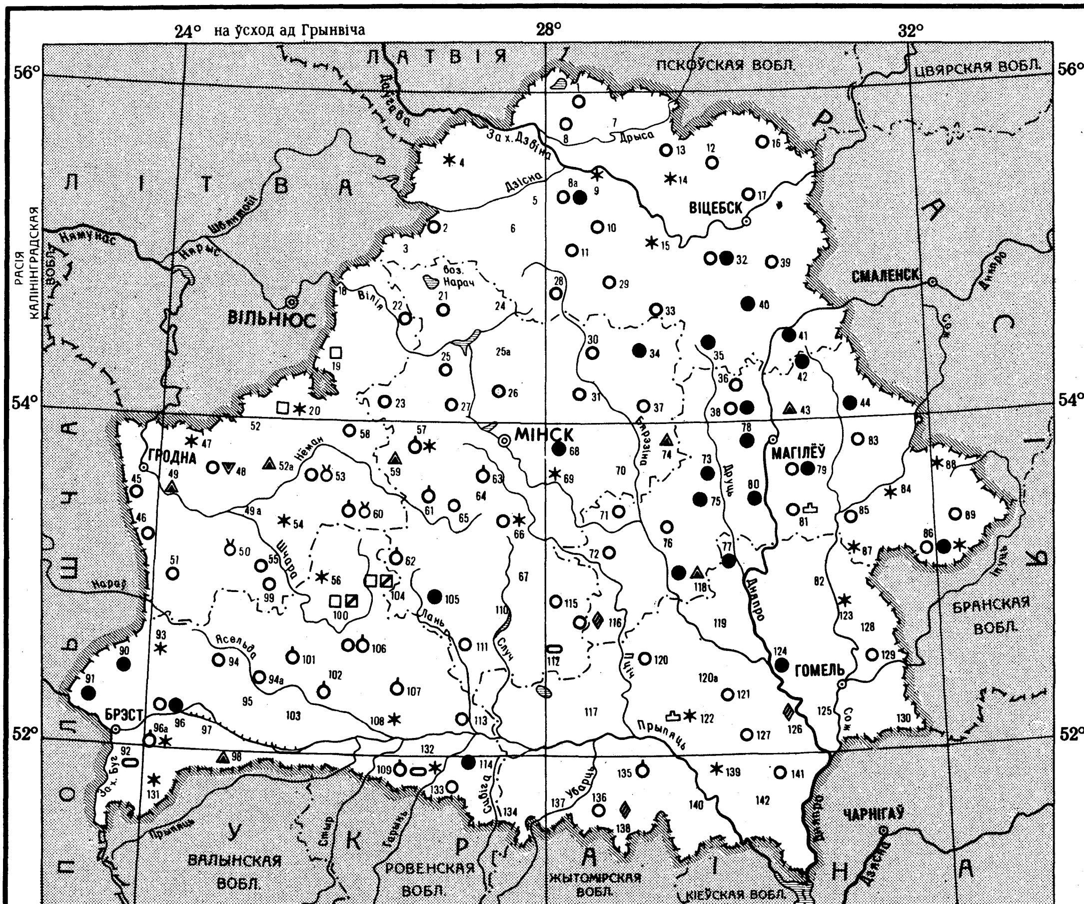

ЗАПЕ́ЧАК

ЗА́ПЕЧАК

ЗА́ПЕК

ЗАПЕ́ЧЧА

ПЯЧУ́РКА

ПЯЧО́РКА

ДУШНІ́К

ПРАМУ́ГА

ПРАМУ́ДА

СУ́ТКІ

ШЫ́Я

адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ПАЛІЦЬ У ПЕЧЫ

Карта №88

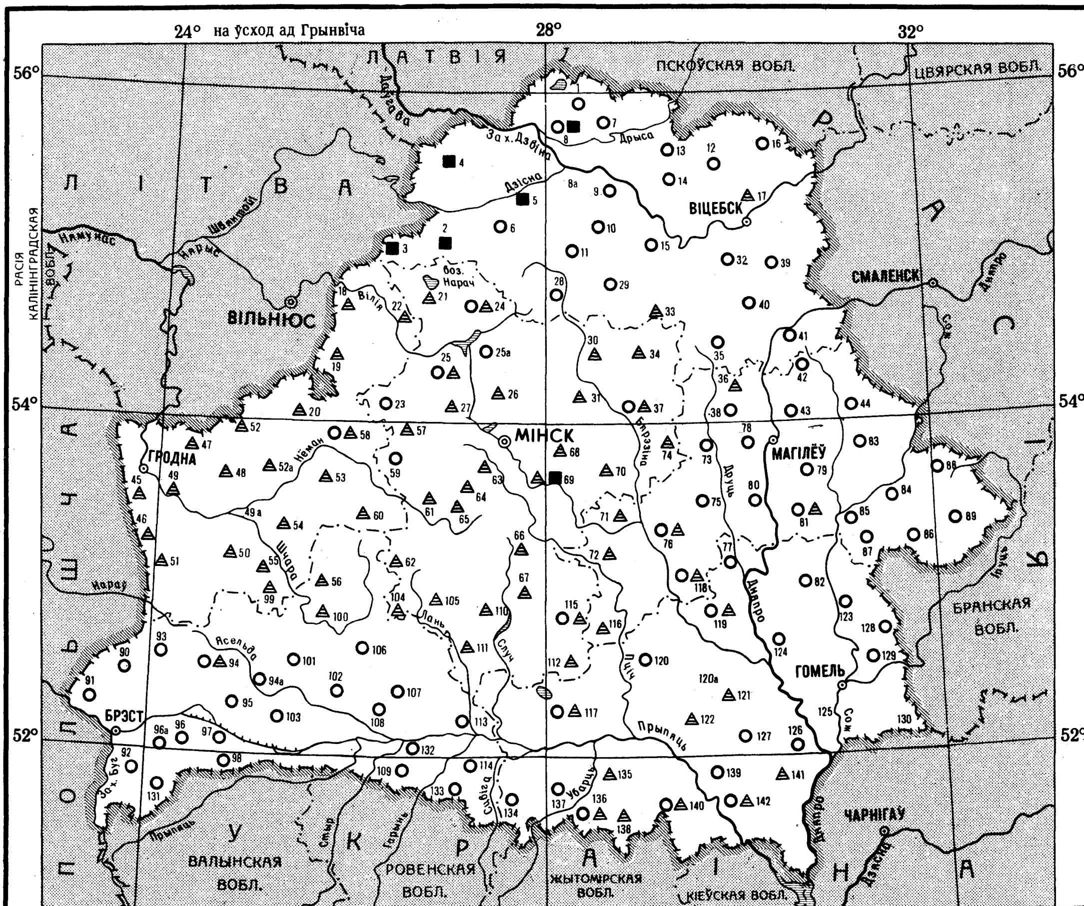

○ ТАПІЦЬ

△ ПАЛІЦЬ

■ ЦЕПЛІЦЬ

1:5 000 000

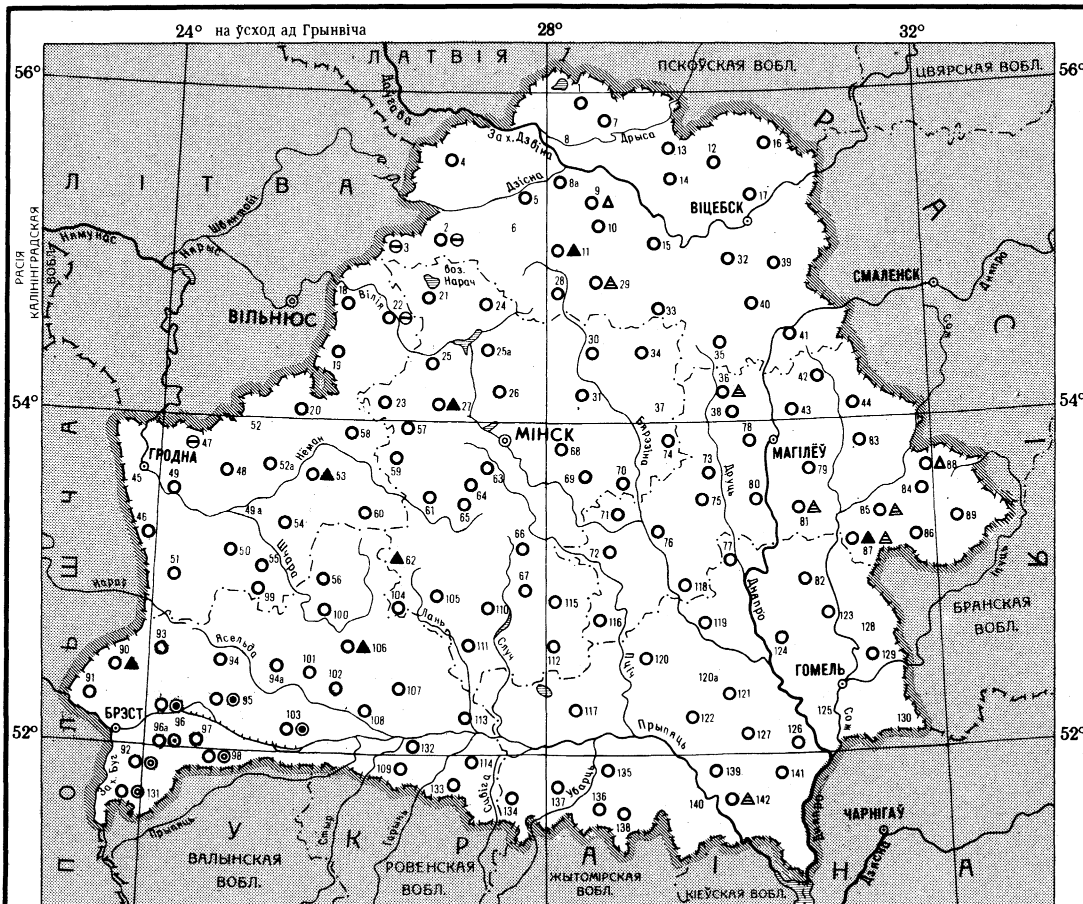

○ ЖАР

◎ ЖЕР

◉ ЖЯР

⊖ ЖАРА́ТАК

▲ ВУГО́ЛЛЕ

◭ ВУГА́ЛЛЕ

△ ВУ́ГАЛЬ

1:5 000 000

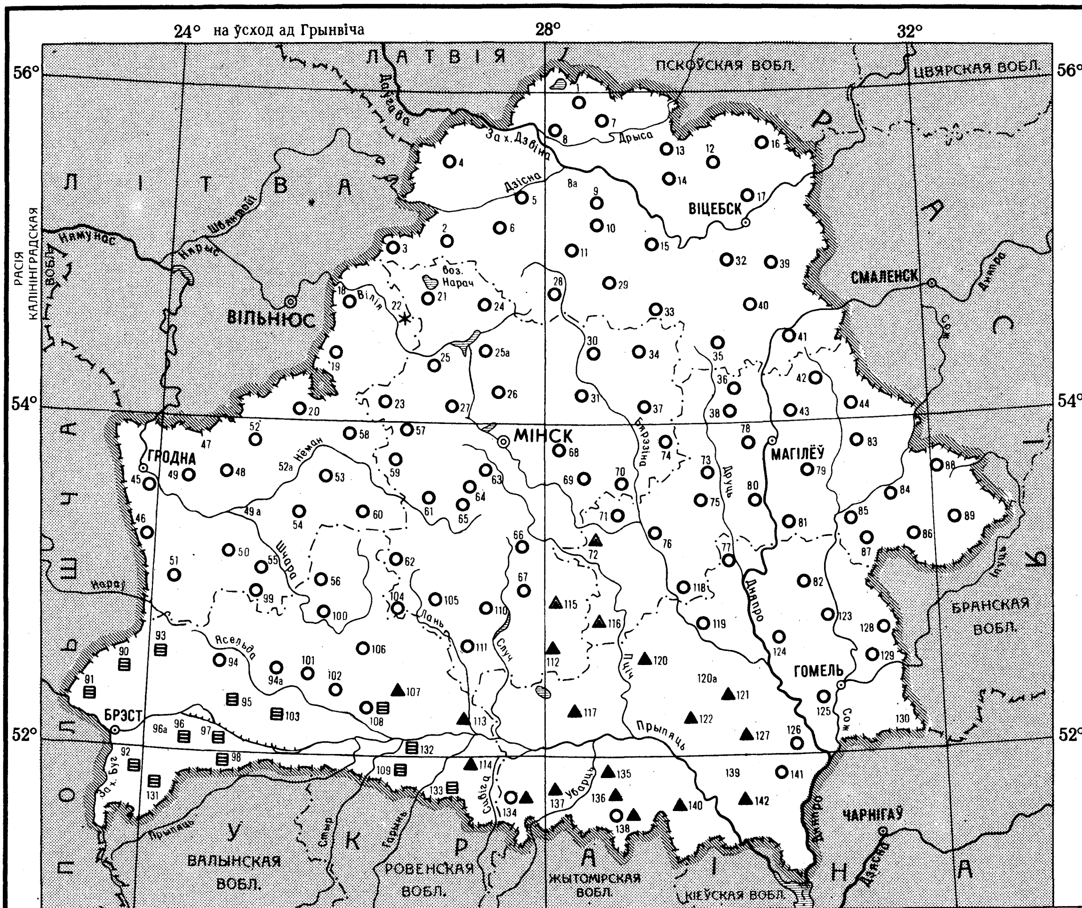

○ КАЧАРГА́

▲ КАВЯНЯ́

◭ КАМЯНЯ́

▤ КАЦЮБА́

✶ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

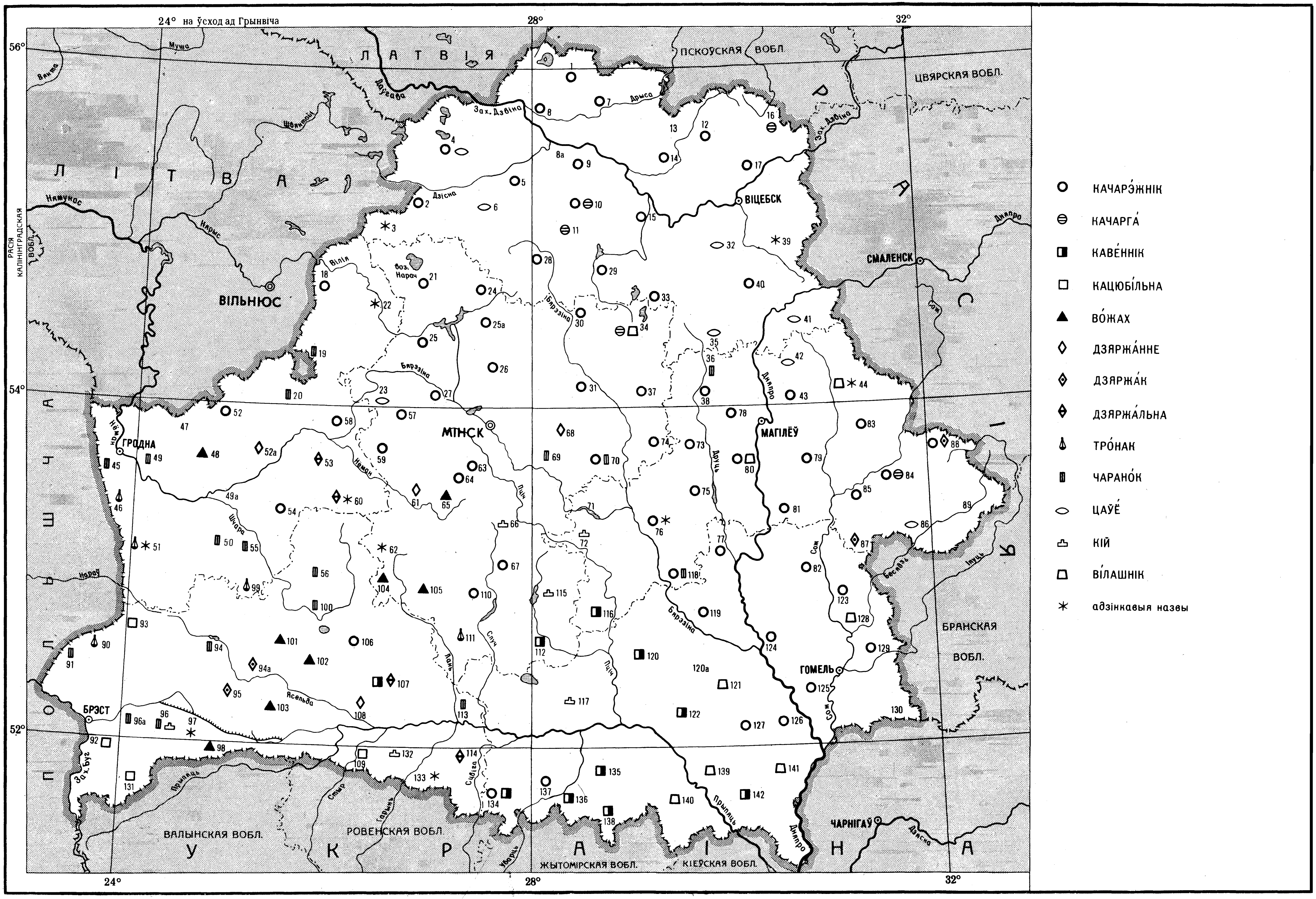
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
СМАЛЕНСК
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ЧАРНІГАЎ
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
Зах. Дзвіна
Дзісна
Дрыса
Вілія
Воз. Нарач
Бярэзіна
Нёман
Шчара
Нараў
Ясельда
Лань
Случ
Пціч
Друць
Дняпро
Сож
Бесядзь
Іпуць
Прыпяць
Стыр
Гарынь
Сцвіга
Убарць
Зах. Буг
Дзясна
Нямунас
Нярыс
Мукша
Вента
Даўгава
КАЧАРЭЖНІК
КАЧАРГА
КАВЕННІК
КАЦЮБІЛЬНА
ВОЖАХ
ДЗЯРЖАННЕ
ДЗЯРЖАК
ДЗЯРЖАЛЬНА
ТРОНАК
ЧАРАНОК
ЦАЎЕ
КІЙ
ВІЛАШНІК
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

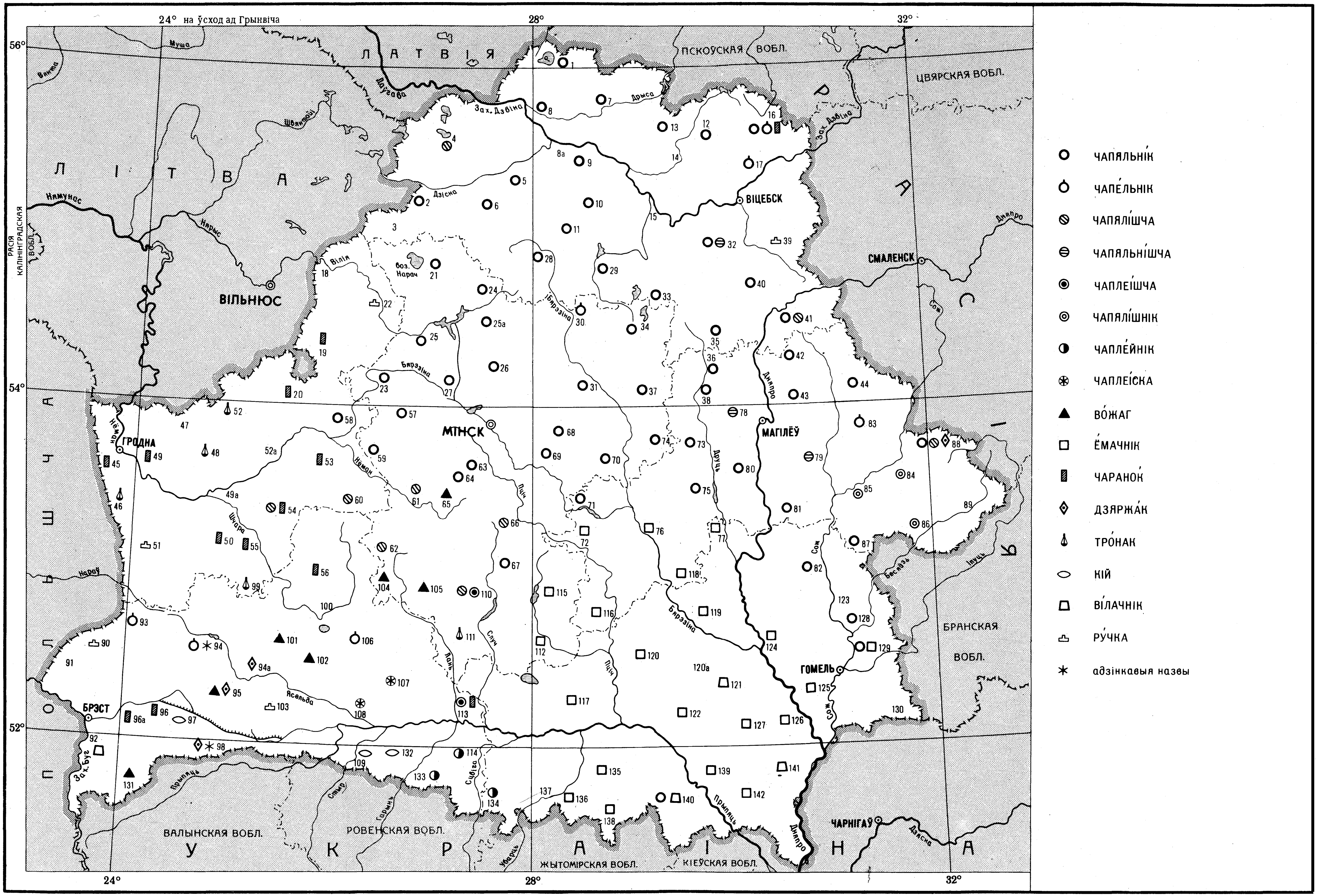
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ГРОДНА
МІНСК
ВІЦЕБСК
МАГІЛЁЎ
СМАЛЕНСК
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
Зах. Дзвіна
Даўгава
Дрыса
Дзісна
Вілія
Нямунас
Нарач
Бярэзіна
Нёман
Дняпро
Сож
Друць
Прыпяць
Ясельда
Шчара
Піч
Случ
Лань
Зах. Буг
Іпуць
Бесядзь
Дзясна
Воз. Нарач
чапяльнік
чапе́льнік
чапялі́шча
чапяльні́шча
чаплеі́шча
чапялі́шнік
чапле́йнік
чаплеі́ска
во́жаг
е́мачнік
чарано́к
дзяржа́к
тро́нак
кій
ві́лачнік
ру́чка
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

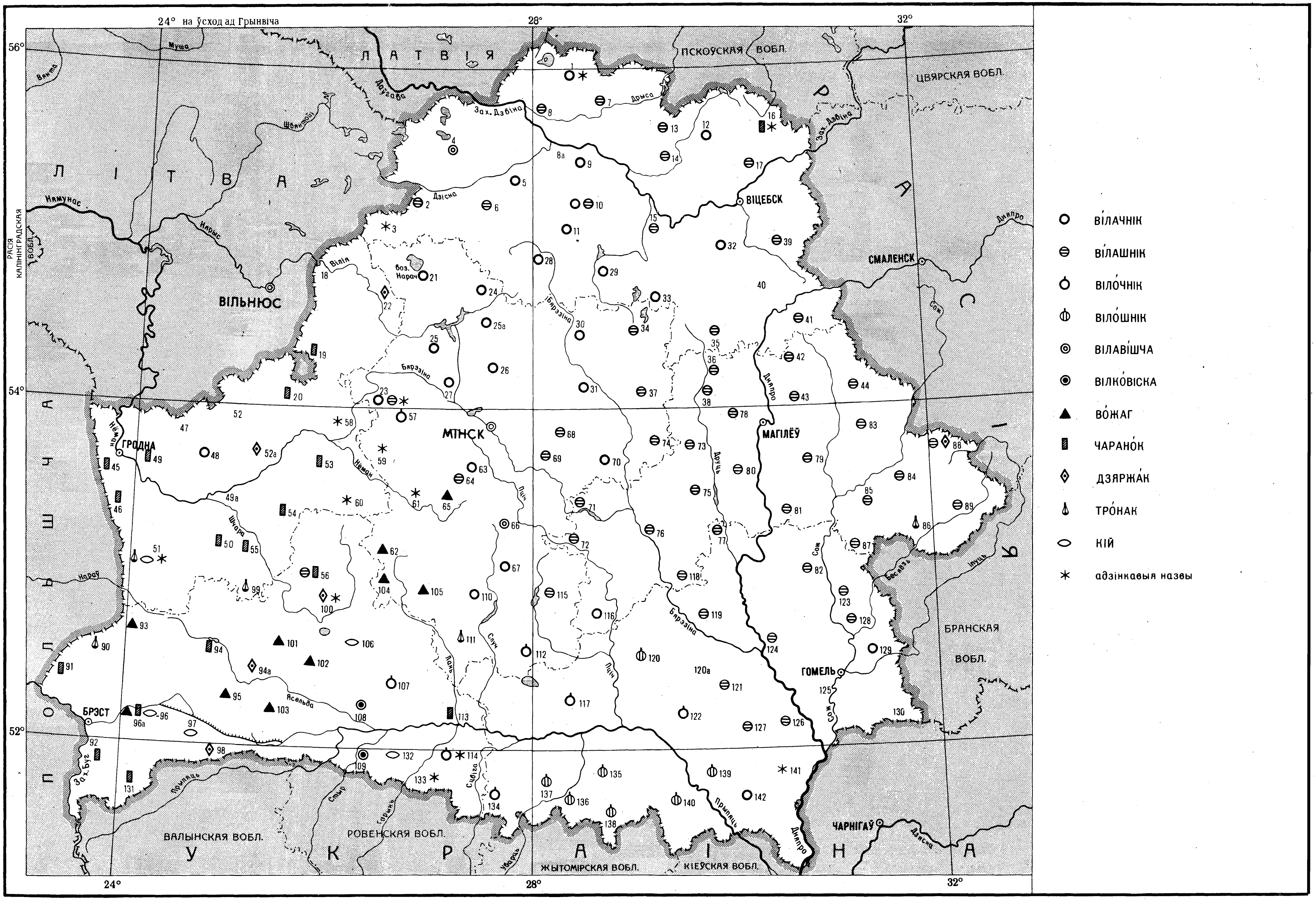
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
24°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
РАСІЯ
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дзісна
Дрыса
Віліп
Нямунас
Нёман
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Прыпяць
Ясельда
Шчара
Случ
Птыч
Друць
Іпуць
Беседзь
Зах. Буг
Сцвіга
Убарць
Горынь
Стыр
Лань
Мяча
Мушa
Даўгава
Вента
воз. Нарач
ВІЛАЧНІК
ВІЛАШНІК
ВІЛОЧНІК
ВІЛОШНІК
ВІЛАВІШЧА
ВІЛКОВІСКА
ВОЖАГ
ЧАРАНОК
ДЗЯРЖАК
ТРОНАК
КІЙ
адзінкавыя назвы

1: 3 000 000

Карта №94

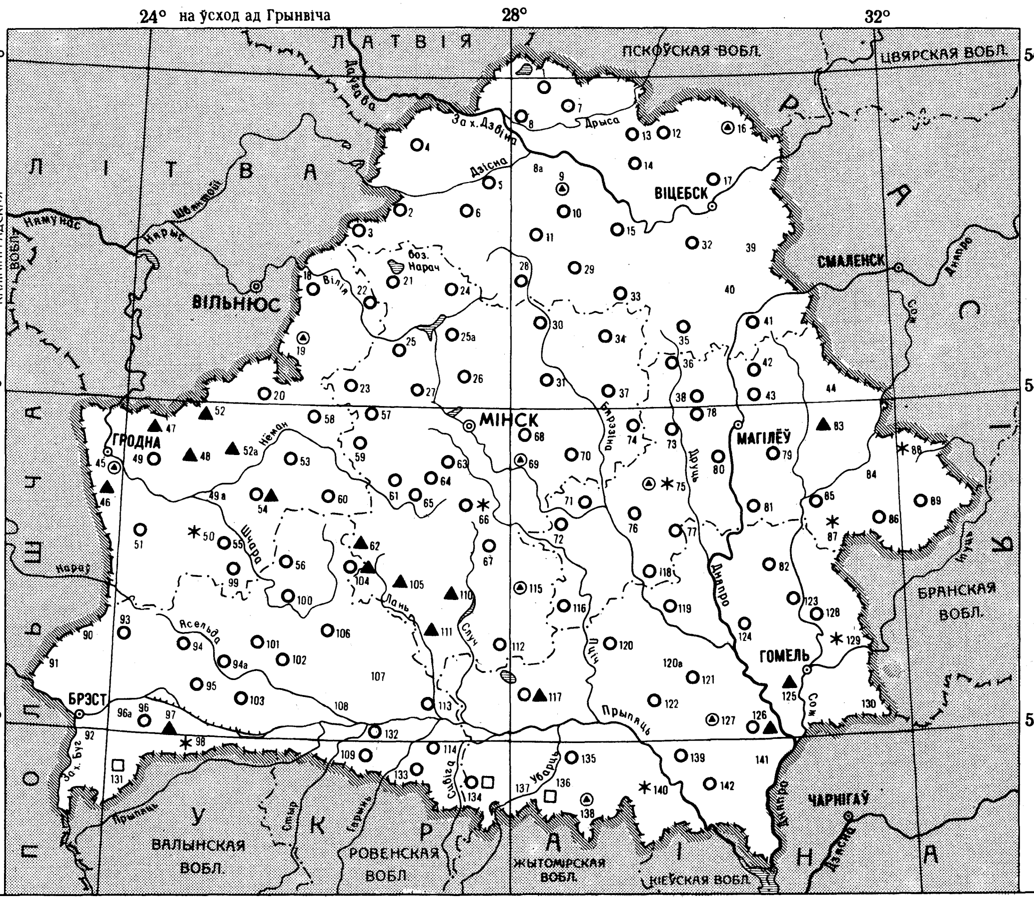

- ○ ПАМЯЛО́ (З ТКАНІНЫ, АДЗЕННЯ)
- ◎ ПАМЯЛО́ (З ХВАЁВЫХ ГАЛІНАК)
- ▲ ВЕ́НІК (З ХВАЁВЫХ ГАЛІНАК)
- □ МЯЦЁЛКА (З ТРАВЫ)
- * адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ВОЖАГ (значэнне слова)

Карта №95

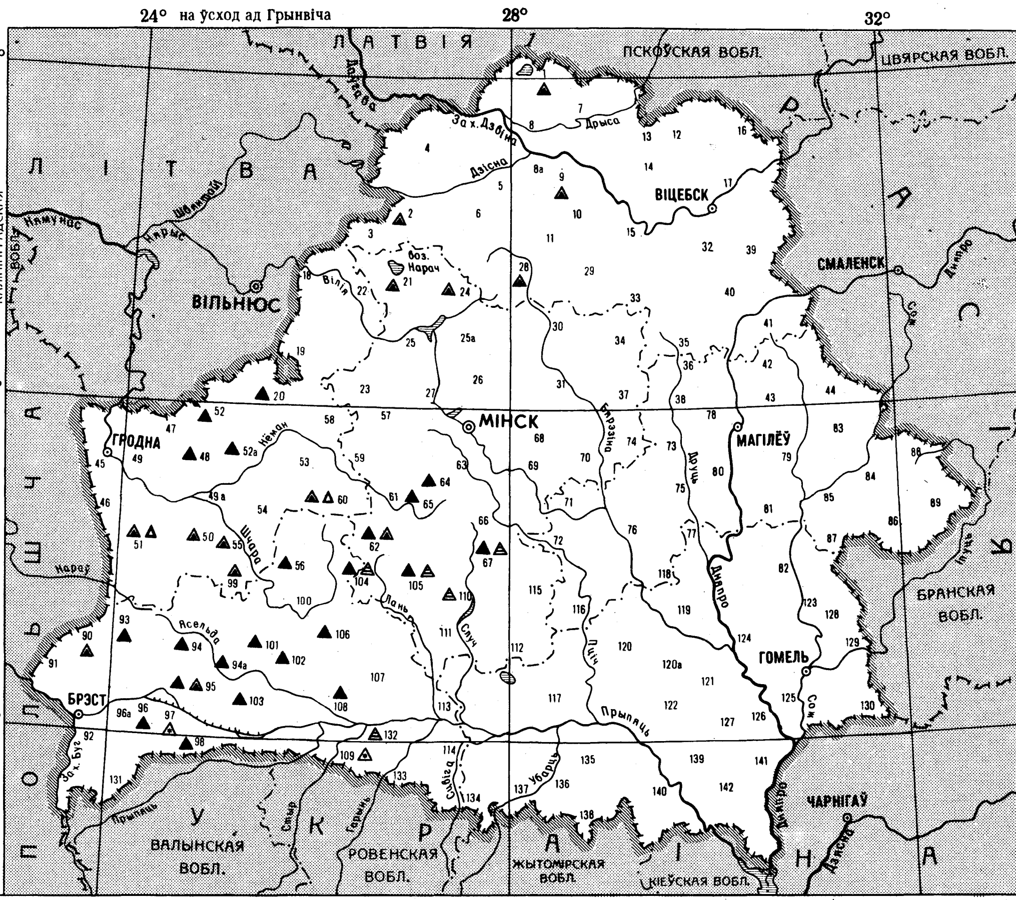

▲ 'ДРАЎЛЯНАЯ ПАЛКА ДЛЯ НАСАДЖВАННЯ ВІЛАК, КАЧАРГІ, ЧАПЯЛЫ, ПАМЯЛА'

▲ 'ДРАЎЛЯНАЯ ПАЛКА ДЛЯ ВЫМЕШВАННЯ ЖАРУ Ў ПЕЧЫ'

▲ 'МЕСЦА КАЛЯ ПЕЧЫ ДЛЯ ВІЛАК, КАЧАРГІ, ЧАПЯЛЫ, ПАМЯЛА'

△ значэнне слова не адзначана

△ іншыя значэнні

1:5 000 000

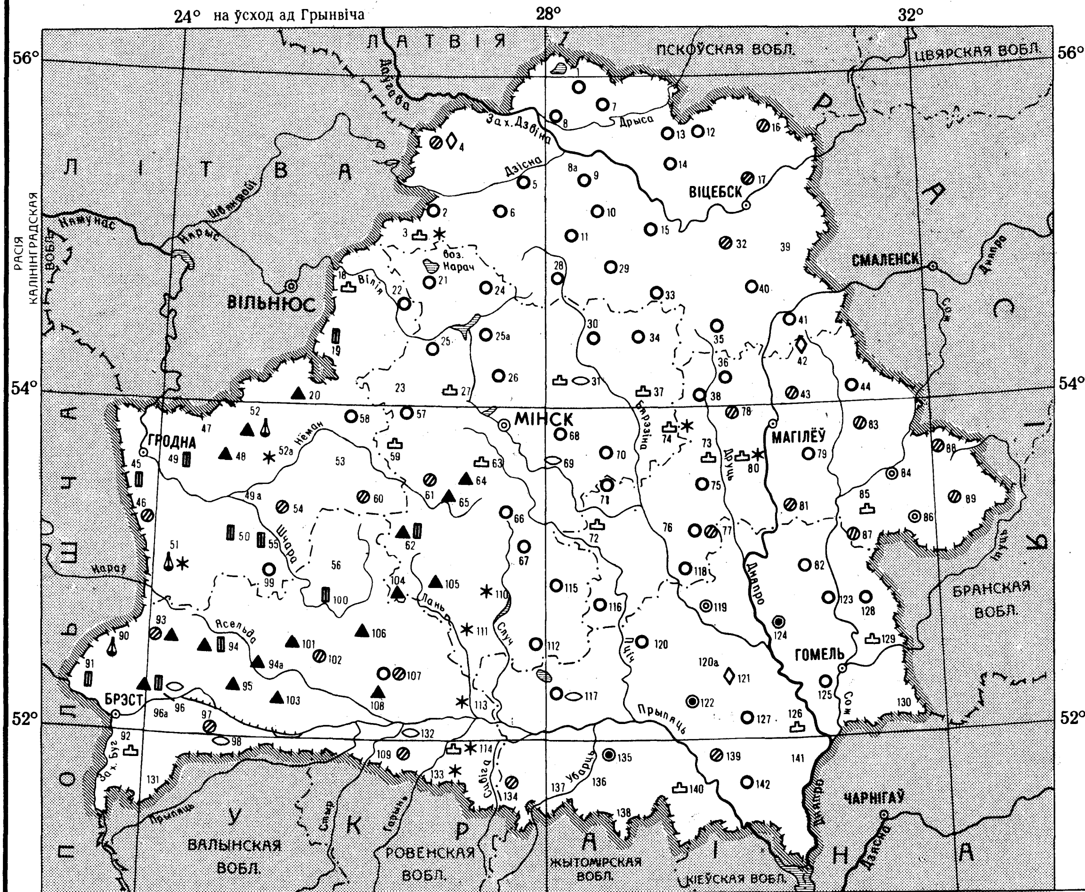

- ПАМЯЛЬНІК
- ПАМЯЛІШНІК
- ПАМЯЛІШЧА
- ПАМЕЛЬНІК
- ВОЖАГ
- ЧАРАНОК
- ЦАЎЁ
- ПАЛКА
- КІЙ
- ТРОНАК
- адзінкавыя назвы

1:5 000 000

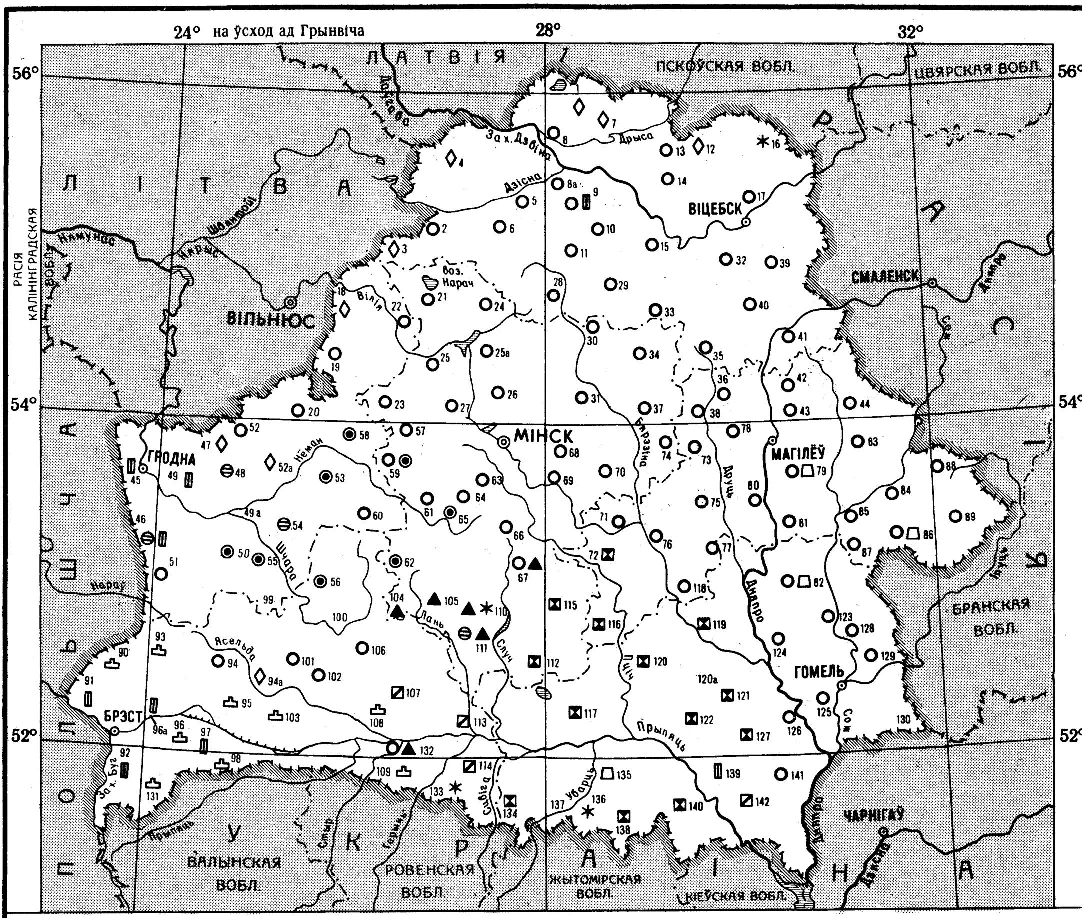

○ КАЧАРЭ́ЖНІК

⊖ КАЧАРЭ́ШНІК

◉ КАЧАРГЕ́ШНІК

▲ ВАЖАГІ́

◪ КАВЕ́ННІК

⊠ КАВЕ́ШНІК

□ ВІ́ЛАШНІК

◇ ПАМЯЛЬНІ́К

⌂ КАЦЮ́БНІК

▯ КУТО́К

✳ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

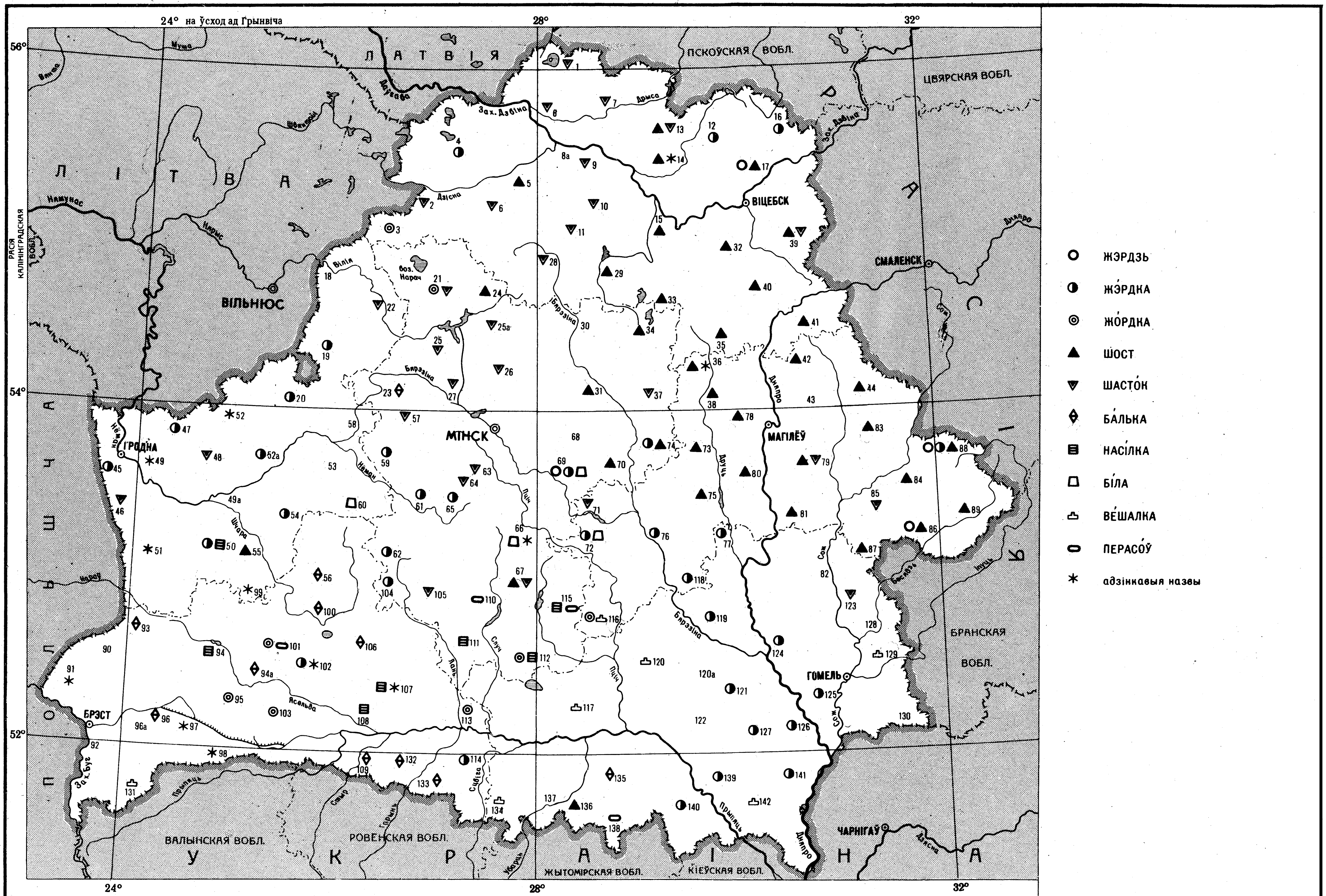
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
СМАЛЕНСК
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
Зах. Дзвіна
Дняпро
Бярэзіна
Прыпяць
Сож
Нёман
Вілія
Дзісна
Друць
Пціч
Случ
Шчара
Ясельда
Зах. Буг
воз. Нарач
ЖЭРДЗЬ
ЖЭ́РДКА
ЖО́РДКА
ШОСТ
ШАСТО́К
БА́ЛЬКА
НАСІ́ЛКА
БІ́ЛА
ВЕ́ШАЛКА
ПЕРАСО́Ў
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

КРЭСІВА

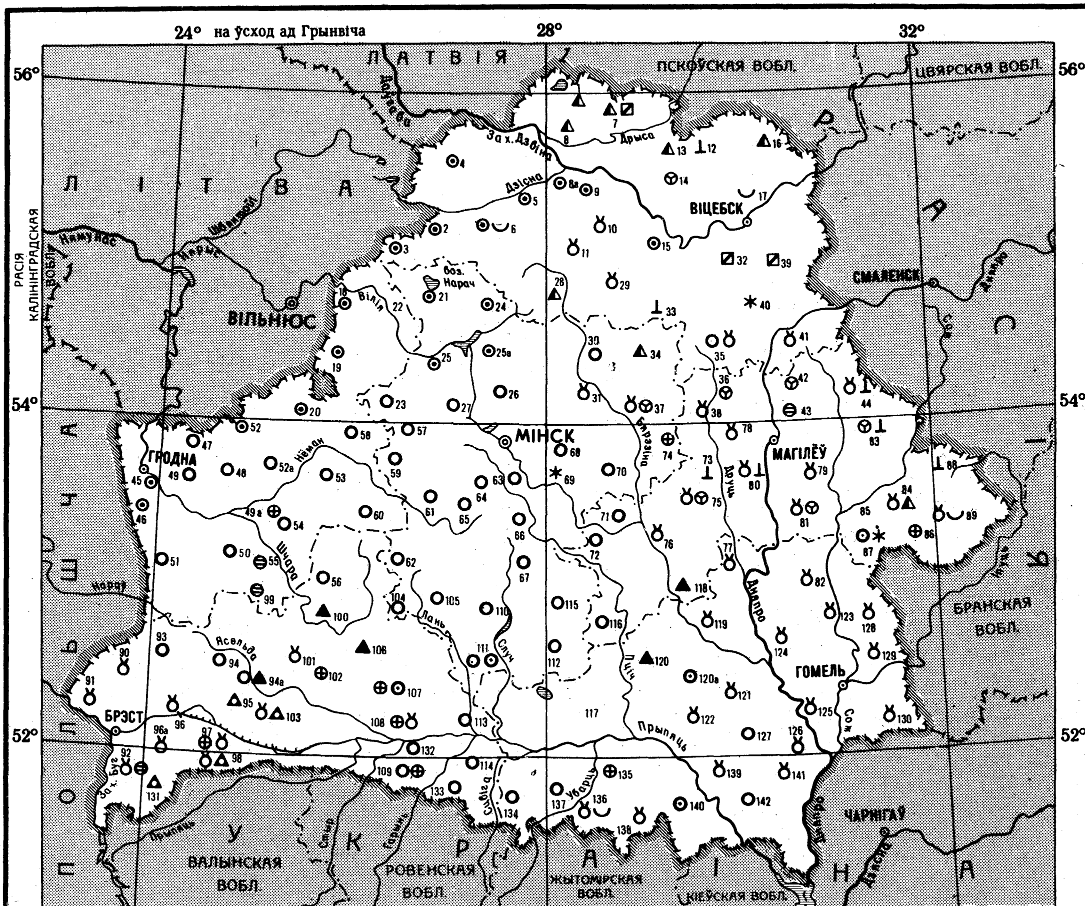

○ КРЭ́СІВА

⊙ КРАСІВО́

⊕ КРЭ́СІЛА

Ȣ КРАСА́ЛА

⊖ КРАСА́ДЛА

⊛ КРАМСА́ЛА

⊙ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

▲ ВО́ГНІВА

◭ АГНІВО́

△ АГНІ́ВА

◪ СІЧАВО́

⊥ СЯКА́ЛА

◡ СЕ́ЧКА

✱ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

КРЭМЕНЬ

Карта №100

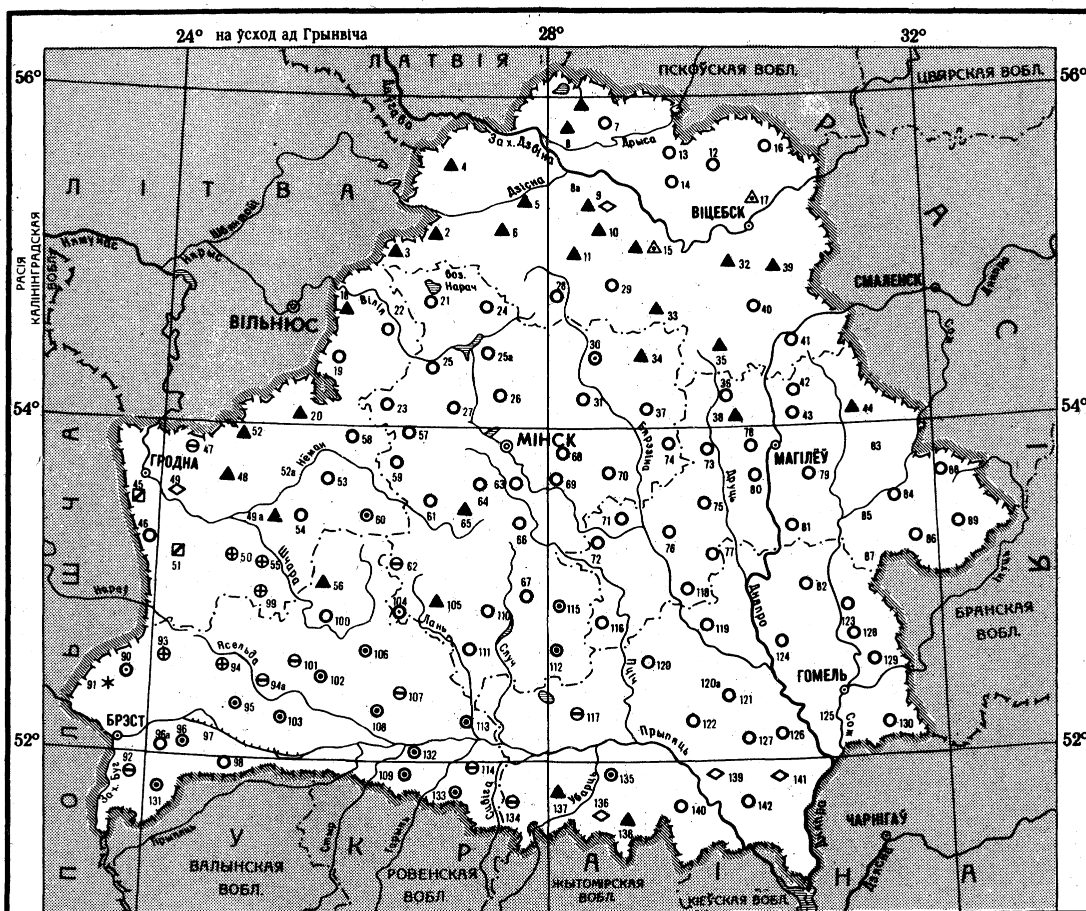

○ КРЭ́МЕНЬ

◉ КРА́МЕНЬ

⊖ КРАМЕ́НЬ

⊕ КРАМУ́ШКА

⊙ адзінкавыя назвы ад таго ж кораня

▲ СКА́ЛКА

△ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

▨ ҐЕ́РҐА

◇ КА́МЕНЬ

* КАЗА́

1:5 000 000

ГУБКА ДЛЯ ВЫСЯКАННЯ АГНЮ

Карта №101

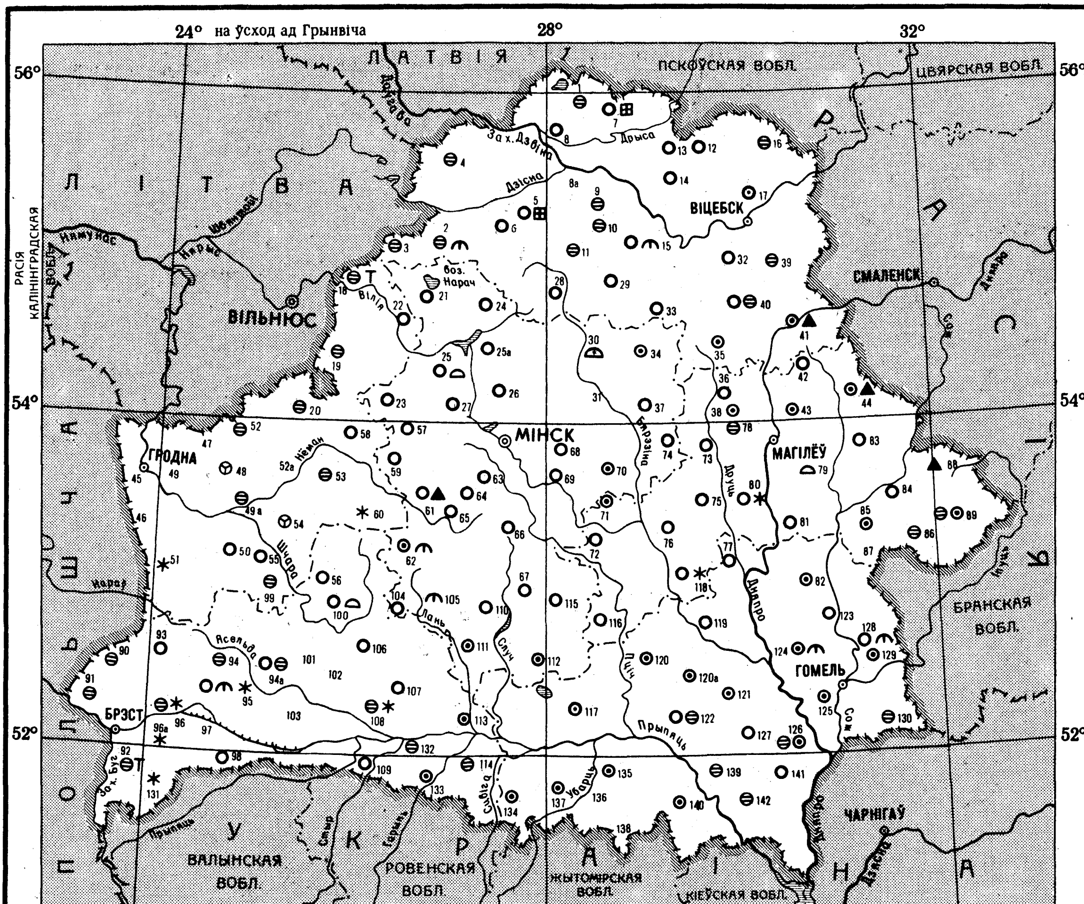

ГУ́БА

ГУ́БКА

ГУ́БІНА

ГУБА́

адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

ТРУТ

ГАРУ́Н

ЦЭР

ЦЭ́РА

КНОТ

ТРА́ПКА

адзінкавыя назвы

1:5 000 000

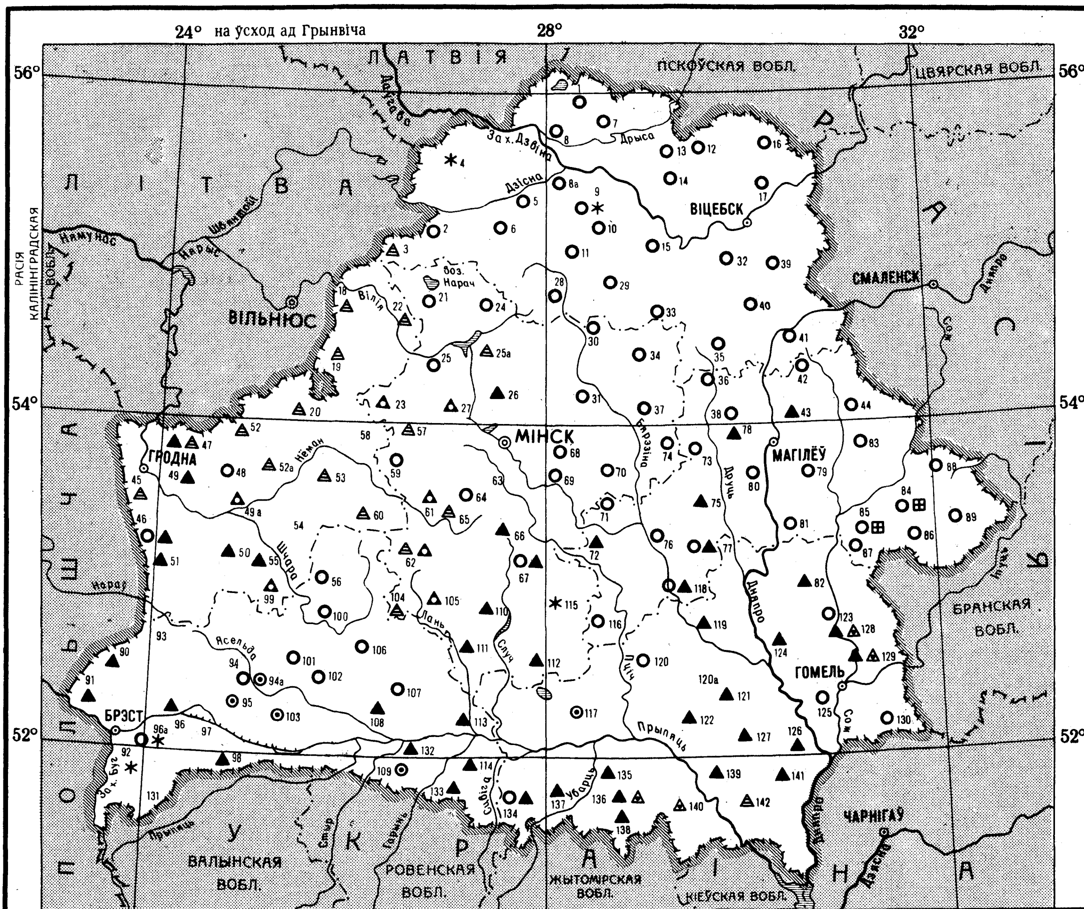

○ ВЫСЯКА́ЦЬ

◎ ВЫСЕ́КАЦЬ

▲ КРАСА́ЦЬ

△ КРЭ́САЦЬ

△ КРАСІ́ЦЬ

△ КРЭ́СІЦЬ

⊞ ВЫБІВА́ЦЬ

∗ адзінкавыя лексемы

1:5 000 000

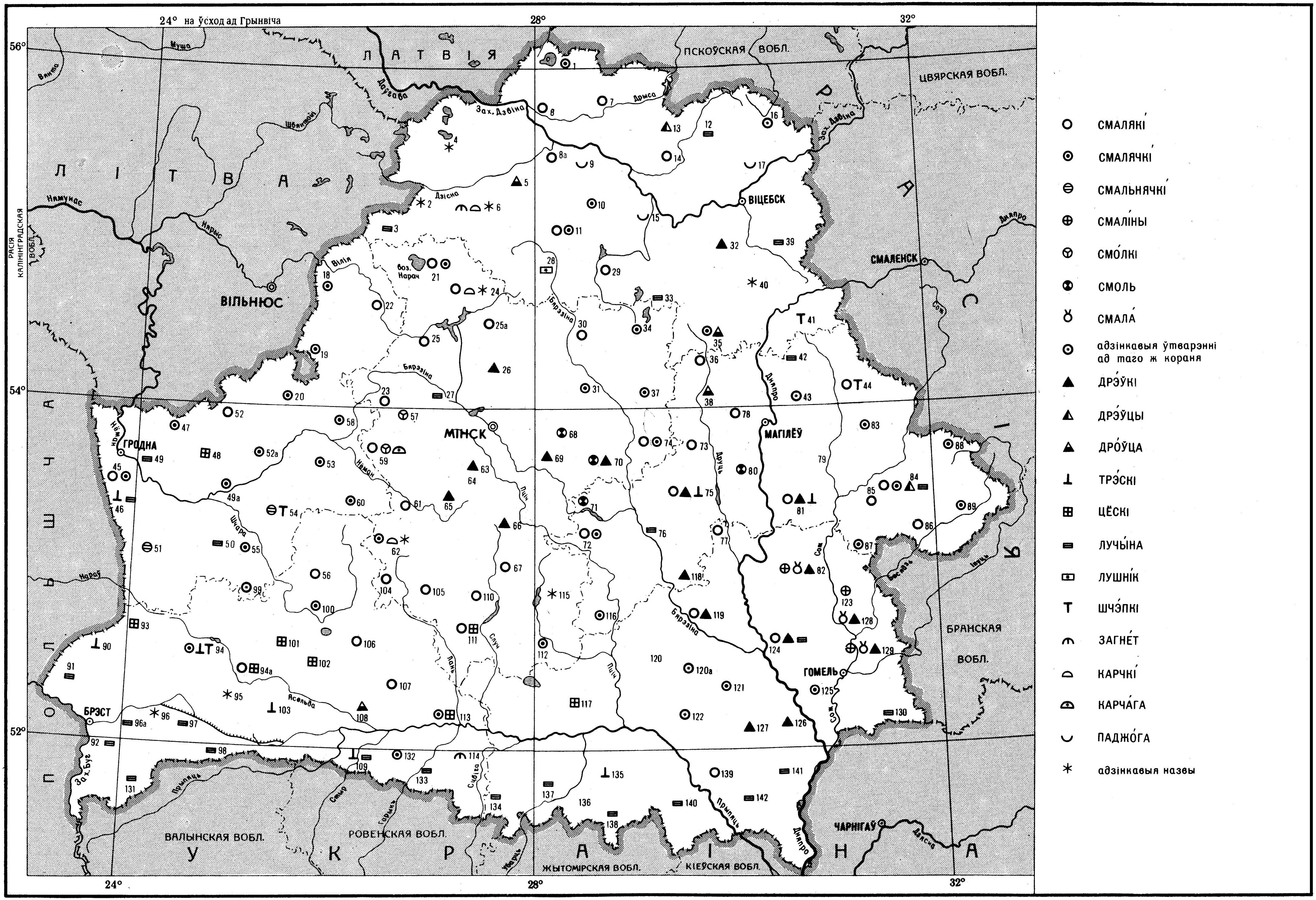
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Даўгава
Дрыса
Дзісна
Вілія
Нямунас
Нёман
Нарач
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Друць
Пціч
Случ
Шчара
Ясельда
Прыпяць
Зах. Буг
Нараў
Лань
Гарынь
Стыр
Іпуць
Бесядзь
Дзясна
Мяча
Вянта
Швянтоі
Нярыс
воз. Нарач
СМАЛЯКІ
СМАЛЯЧКІ
СМАЛЬНЯЧКІ
СМАЛІНЫ
СМОЛКІ
СМОЛЬ
СМАЛА
адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
ДРЭЎКІ
ДРЭЎЦЫ
ДРОЎЦА
ТРЭСКІ
ЦЁСКІ
ЛУЧЫНА
ЛУШНІК
ШЧЭПКІ
ЗАГНЕТ
КАРЧКІ
КАРЧАГА
ПАДЖОГА
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

ЛУЧЫНА ДЛЯ АСВЯТЛЕННЯ

Карта №104

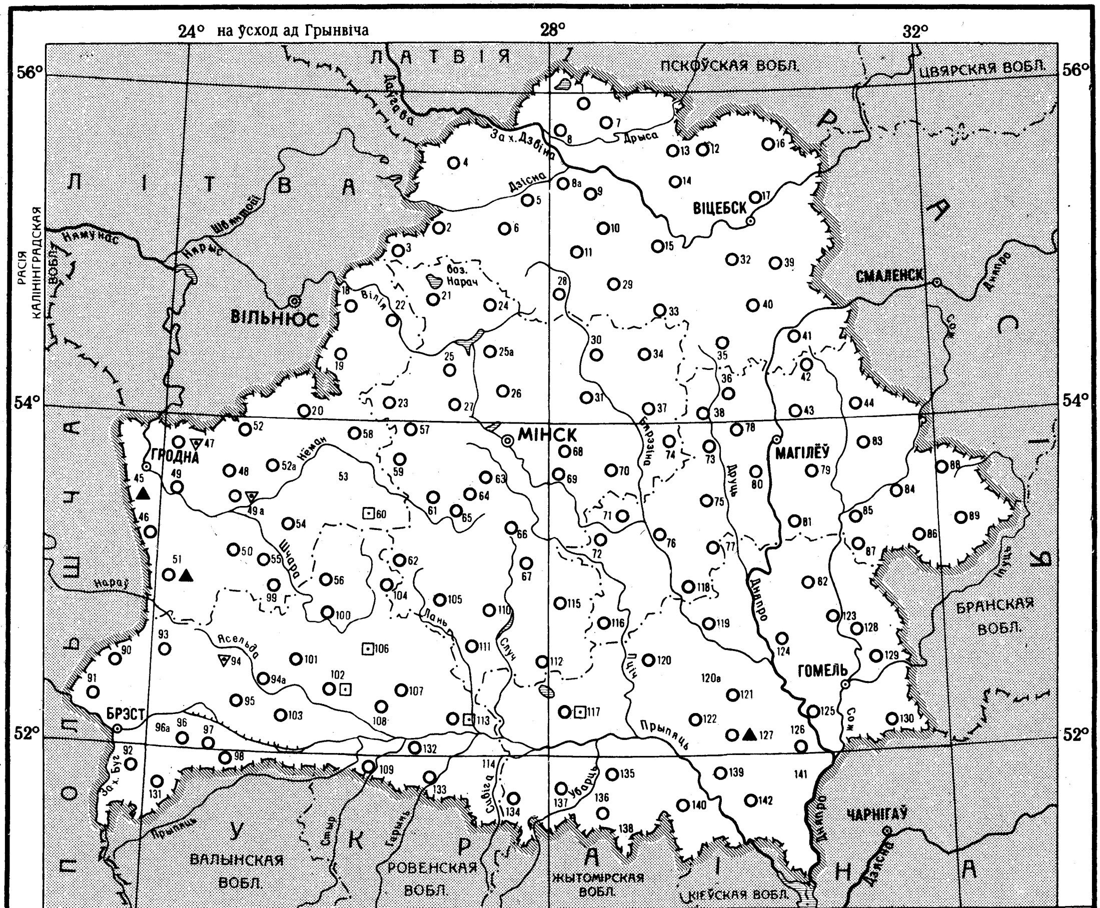

○ ЛУЧЫ́НА

▲ ДРА́НКІ

▽ ДРА́СКІ

⊡ ЦЁСКІ

1:5 000 000

ЗАНОЗА (значэнне слова)

Карта №105

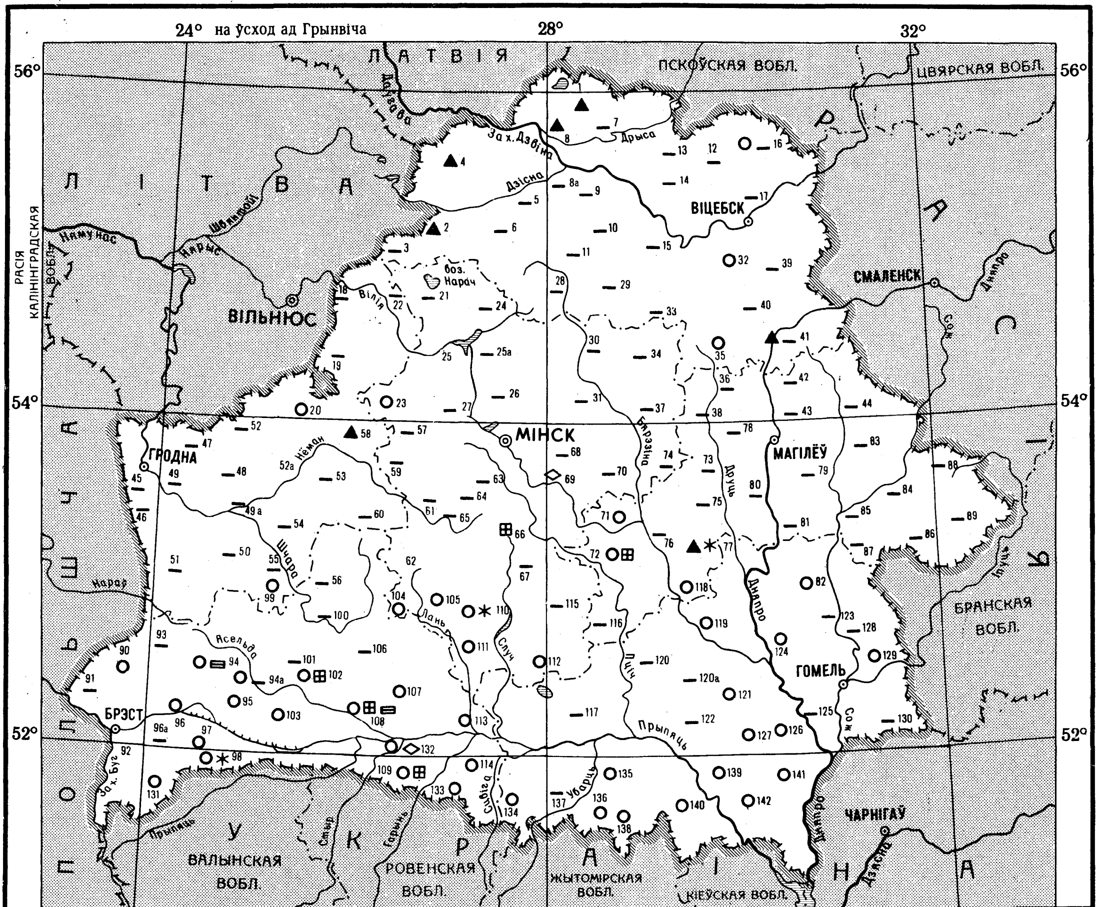

- ○ 'ДЭТАЛЬ У ЯРМЕ'
- ▲ 'СТРЭМКА'
- ⊞ 'СПІЦА, ЯКОЙ ПЛЯЛІ ЛАПЦІ'
- ◇ 'ЗАСАЎКА, ЯКОЙ ЗАМАЦОЎВАЛІ ВЕКА Ў КУБЛЕ'
- ⊟ 'БАКАВЫ ВУШАК У АКОННАЙ РАМЕ'
- * адзінкавыя значэнні
- – адсутнасць слова

1:5 000 000

ЛУЧНІК

Карта №106

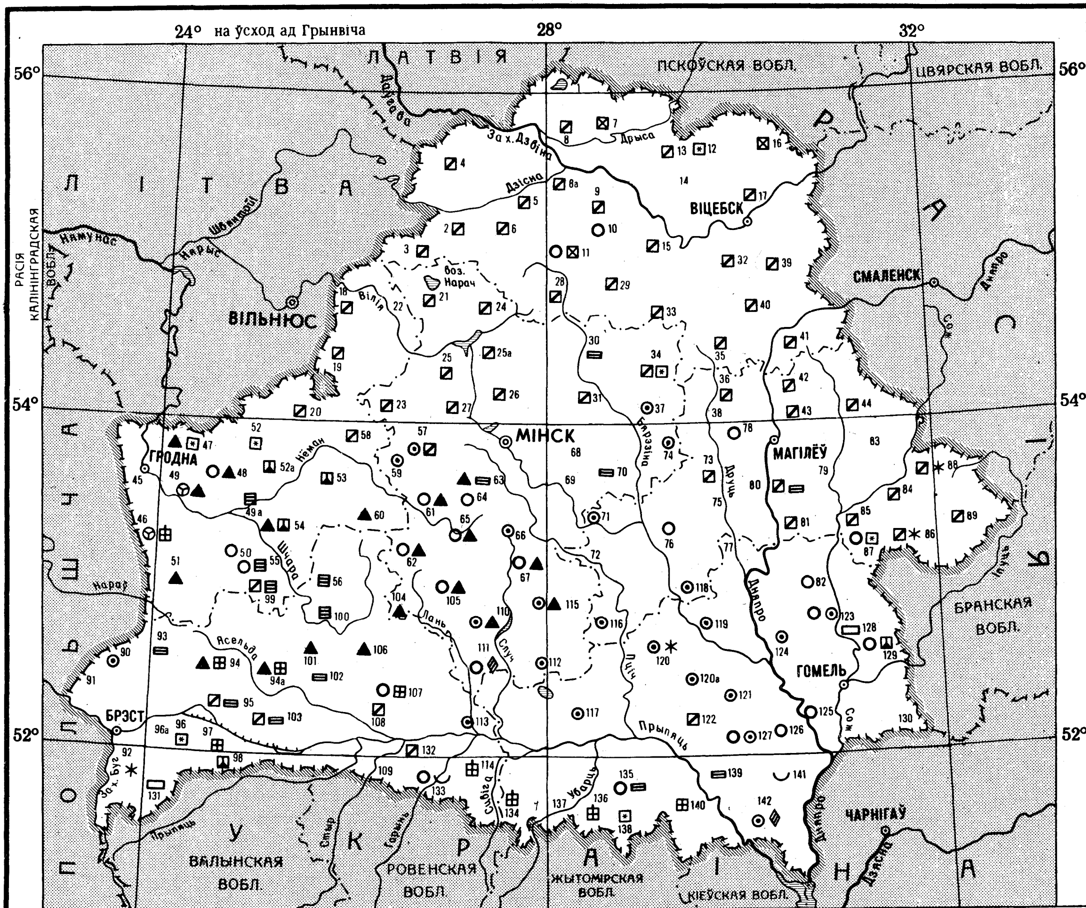

- ○ ЛУЧНІК
- ⊙ ЛУЧНІК
- ЛУЧЫННІК
- ▲ ДЗЕД
- СВЕТАЧ
- СВЯТЛЯК
- ⊠ СВЯЦЕЦ
- СВЯЦІЛЬНІК
- ⊞ ПОСВІТ
- ПАСВЕТ
- адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- ▭ КАМЯНОК
- КАМІНАК
- КАЗЁЛ
- ◡ ЗАЛЕЗА
- ✱ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ВІСЯЧАЕ ПРЫСТАСАВАННЕ ДЛЯ АСВЯТЛЕННЯ

Карта №107

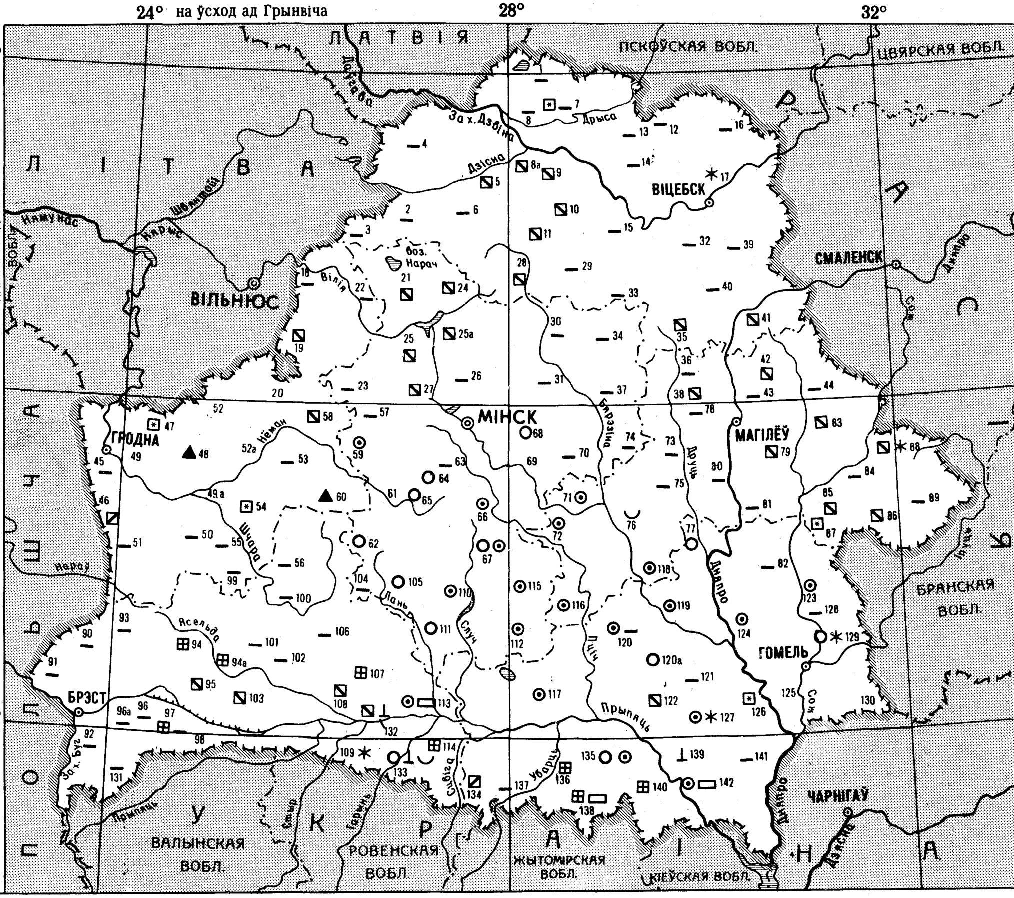

- ○ ЛУЧНІК
- ⊙ ЛУЧНІК
- ▲ ДЗЕД
- ◪ СВЕТАЧ
- ⊞ ПОСВЕТ
- ◩ ПАСВЕТ
- ⊡ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- ▭ КОМІН СВЯЦІЛЬНЫ
- ⊥ МЯШОК
- ◡ ЖАЛЕЗА
- ✳ адзінкавыя назвы
- — адсутнасць назвы

1:5 000 000

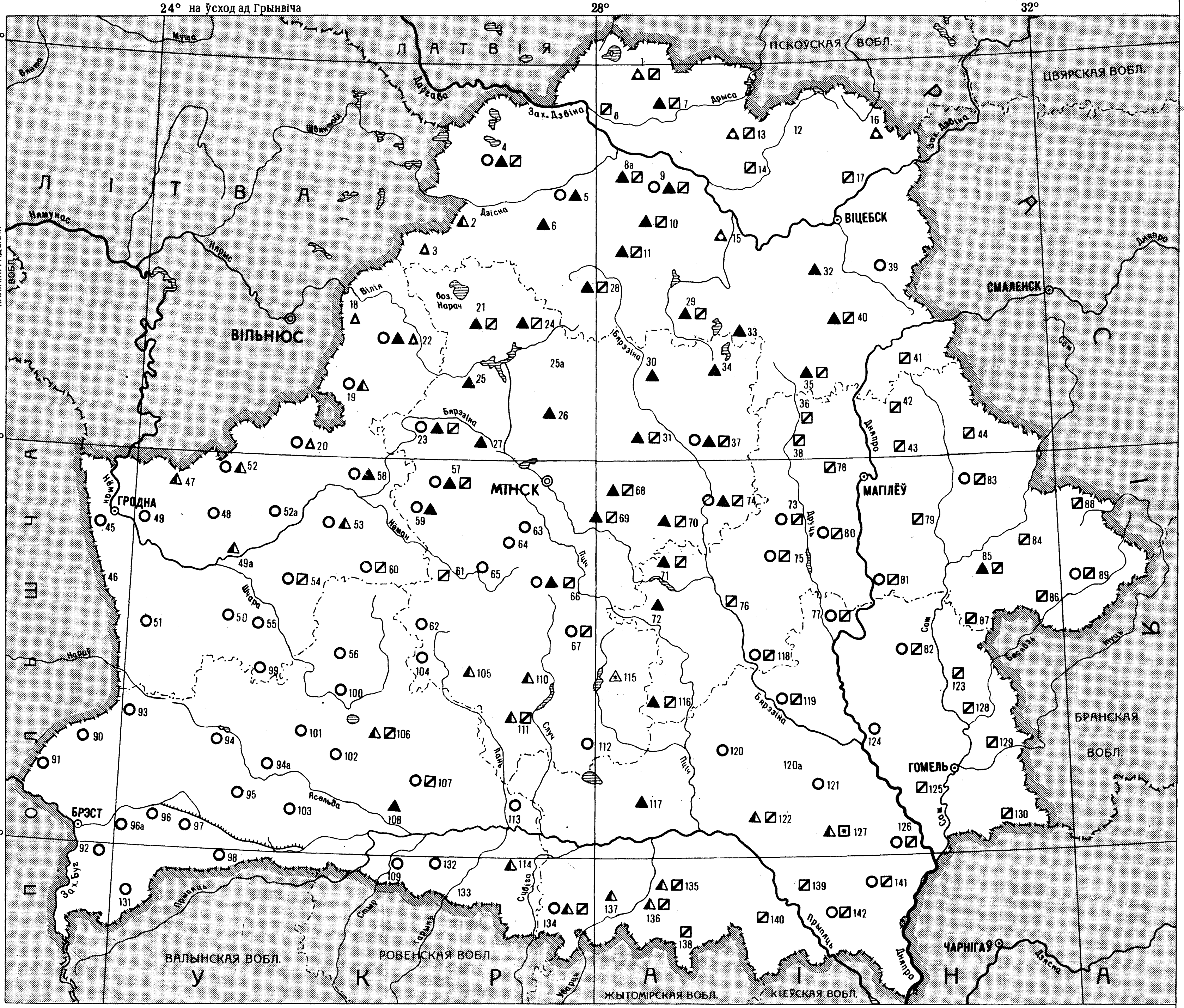

- ○ ЗАПА́ЛКІ
- ▲ СЯРНІ́ЧКІ
- СЕ́РНІКІ
- △ СІРА́НКІ
- СЕРЧЫКІ́
- СЕ́РКІ
- СПІ́ЧКІ
- СПІ́ЧНІКІ

1:3 000 000

КАРАБОК (запалак)

Карта №109

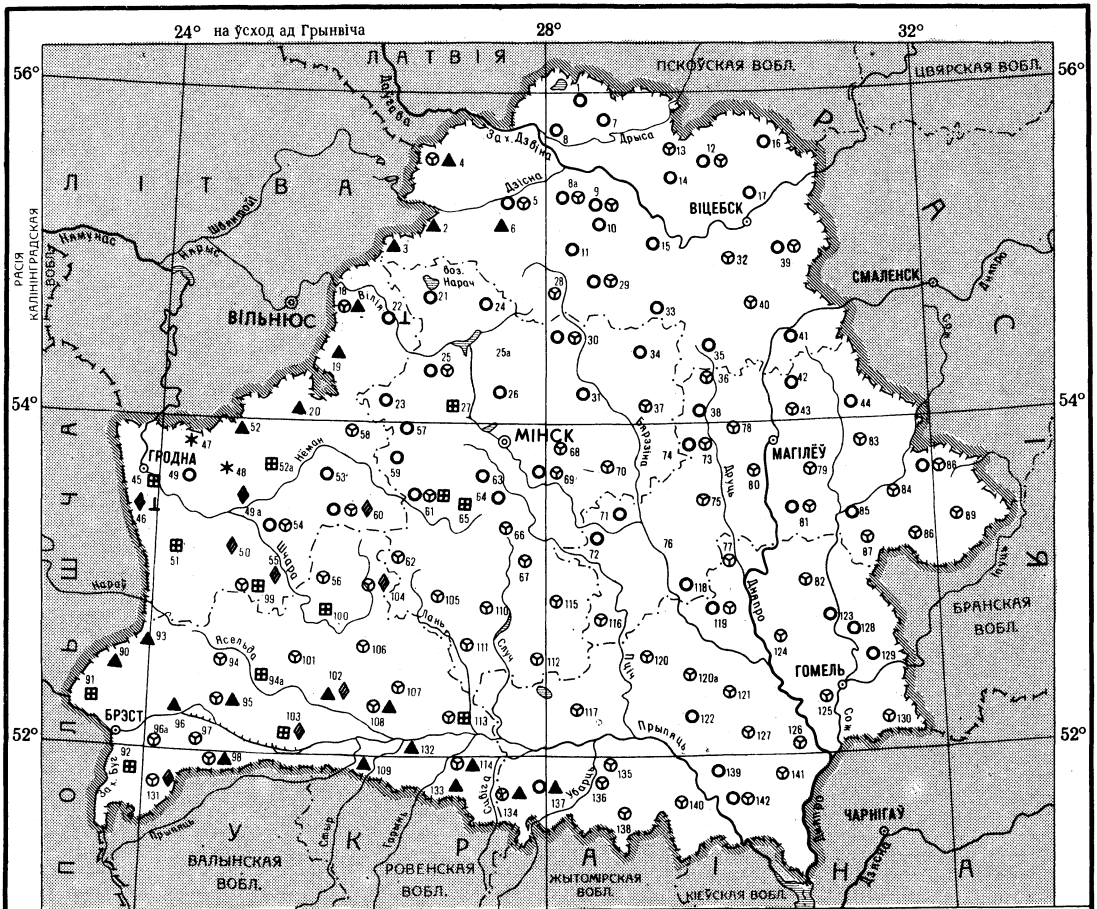

○ КАРАБОК

⊗ КАРОБКА

▲ ПУШКА

⊞ ПАЧАК

◆ СКРЫНКА

⊥ ПУДЭЛАК

∗ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

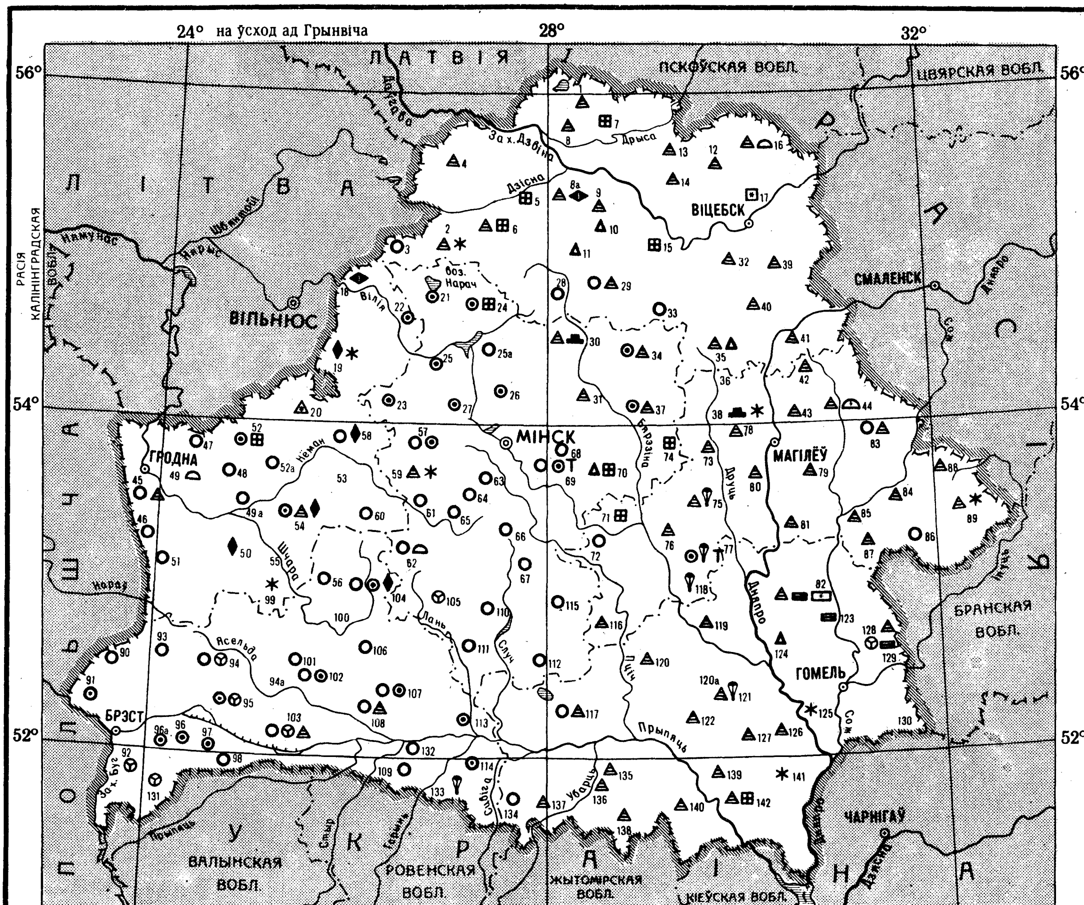

ГАЗОЎКА

ГАЗНІЦА

ГАЗНІК

адзінкавыя назвы ад таго ж кораня

КАПЦІЛКА

КАПЦЮШКА

КАПЦЮРКА

КУРАЎКА

КУРАДЫМКА

СМАРКАЧ

СМАРКЕЛКА

САПЛІЎКА

БЗДЗЮШКА

БЗДЗЮЛЬ

СВЯЦЕЛЬ

СВЕТЛІК

СЛЕПКА

СВІРУШКА

адзінкавыя назвы

1:5 000 000

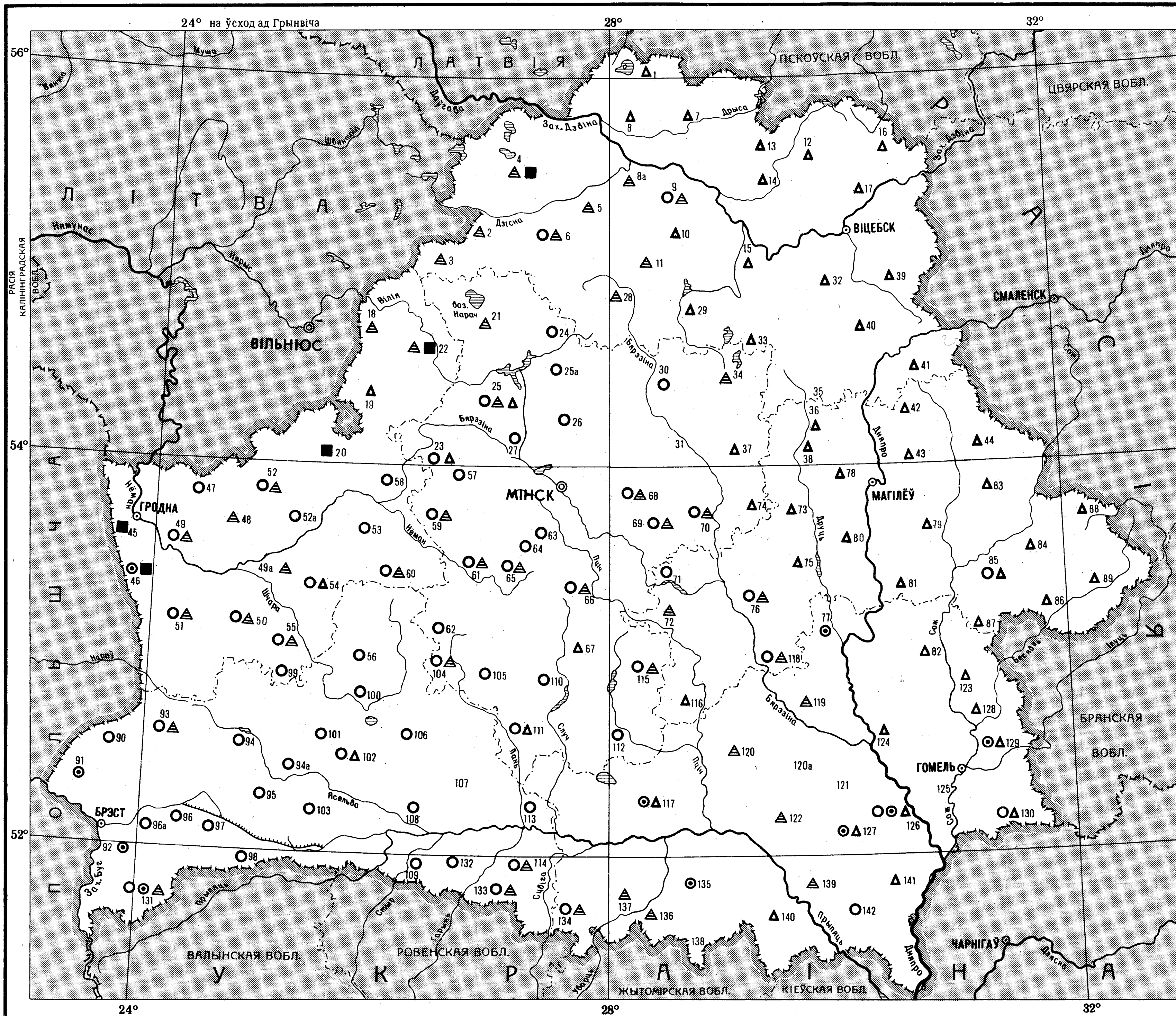

ГА́ЗА
ГАЗ
КАРАСІ́НА
КАРАСІ́Н
НА́ФТА

1:3 000 000

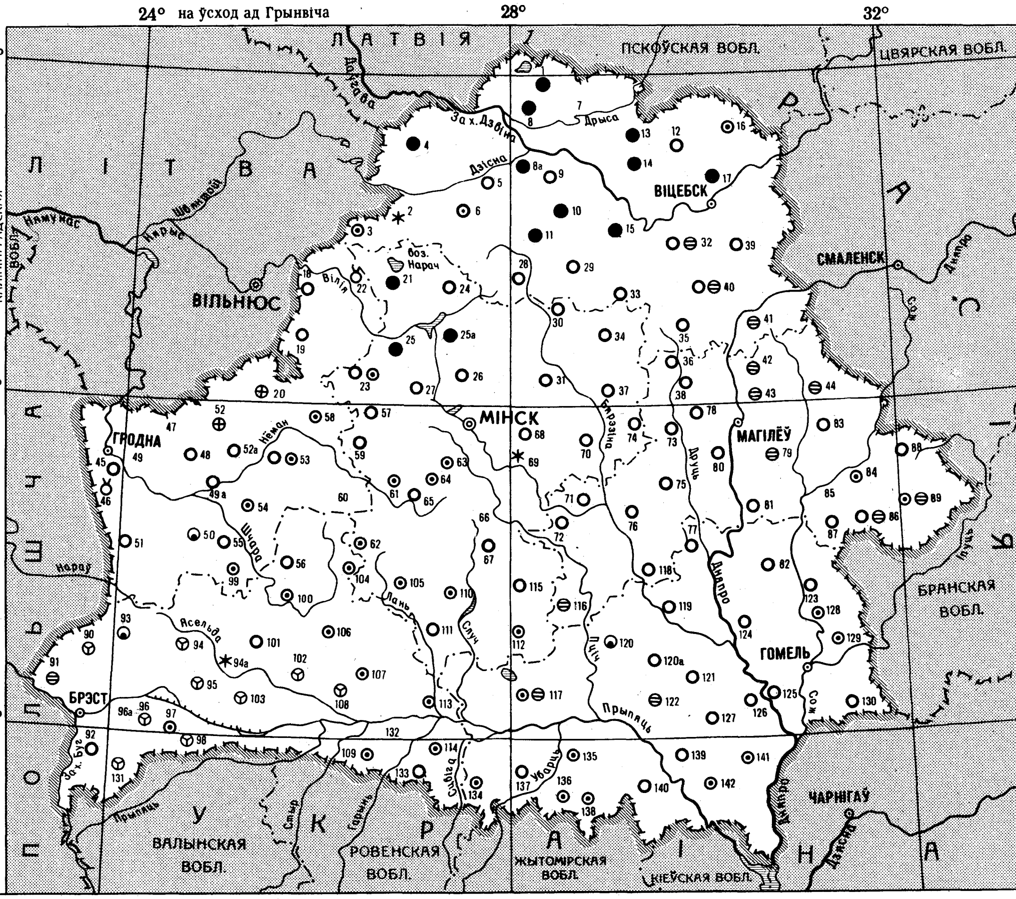

○ ПОЛЫМЯ

⊙ ПОЛЫМ'Е

ПОЛЫМНЕ

ПОЛЫМЯНЕ

● ПОЛАНЬ

ПОЛАМ

⊖ ПЛАМЯ

⊕ ПЛОМЯ

ПЛОМЕНЬ

* адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ЗАСЦІЦЬ

Карта №113

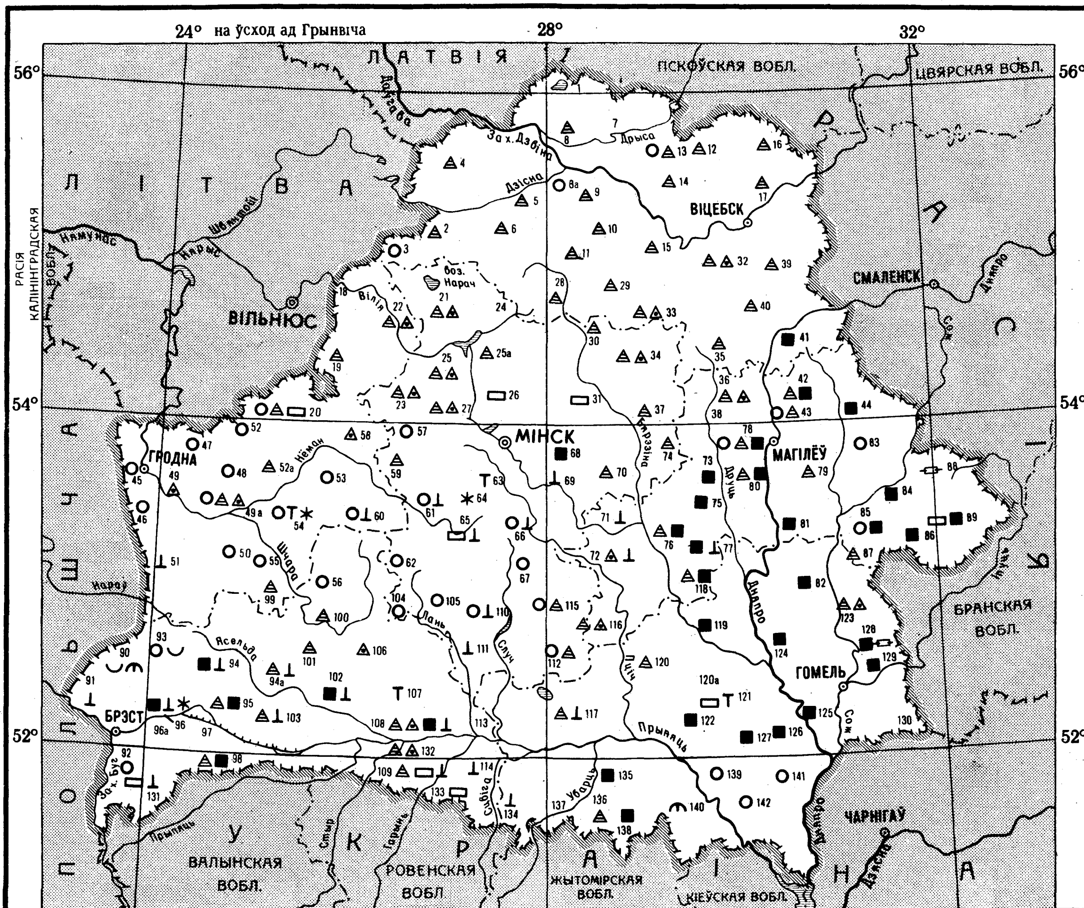

○ ЗАЦЯМНЯЦЬ

▲ ЗАСТУПАЦЬ

▲ ЗАСТУПАЦЬ

▭ ЗАСЛАНІЦЬ

■ ЗАСЦІЦЬ

⊥ ЗАСТАВАЦЬ

T ЗАКРЫВАЦЬ

◡ ЗАВАЛЬВАЦЬ

◠ ЗАТУЛІЦЬ

⊸ ЗАГАРАДЖВАЦЬ

* адзінкавыя лексемы

1:5 000 000

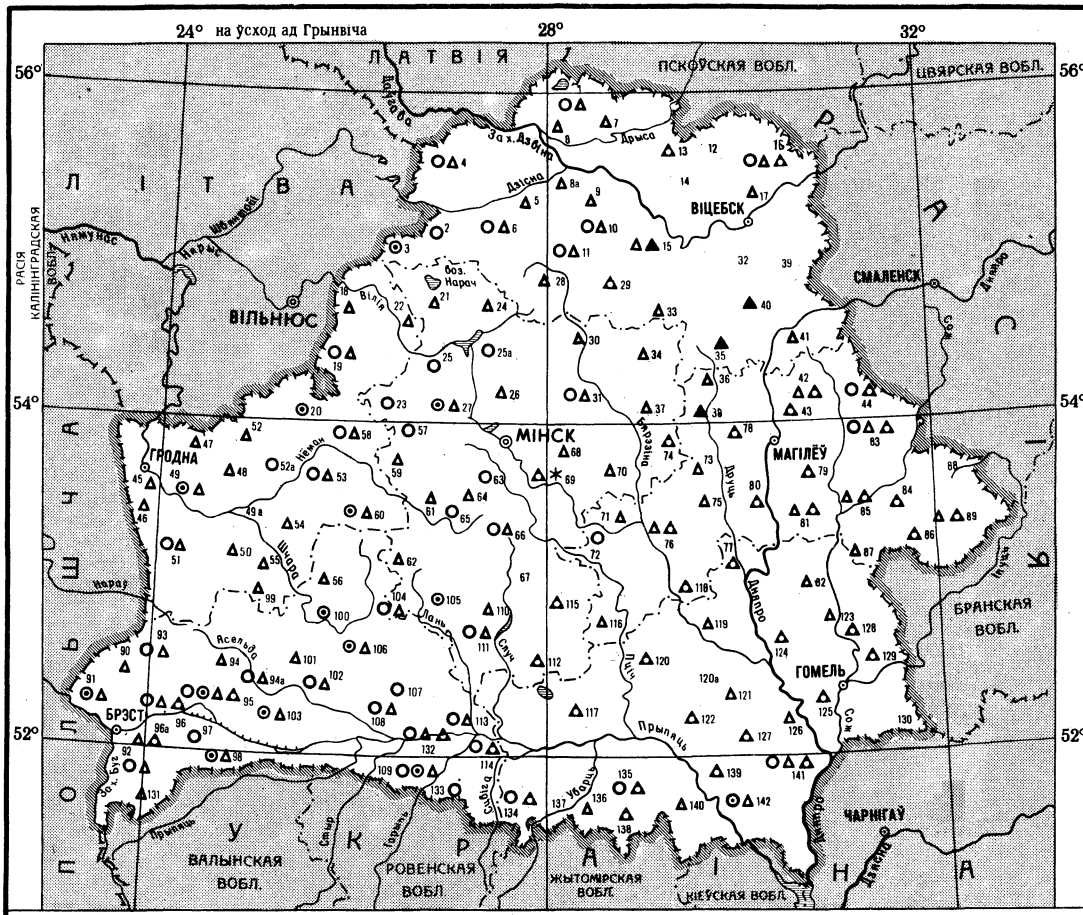

○ ЛІХТА́Р

⊙ ЛІХТА́РНЯ

⊙ ЛІХА́Р

△ ФАНА́Р

△ ХВАНА́Р

▲ ХУНА́Р

✳ ЗУБІ́ЛЬНІЦА

1:5 000 000

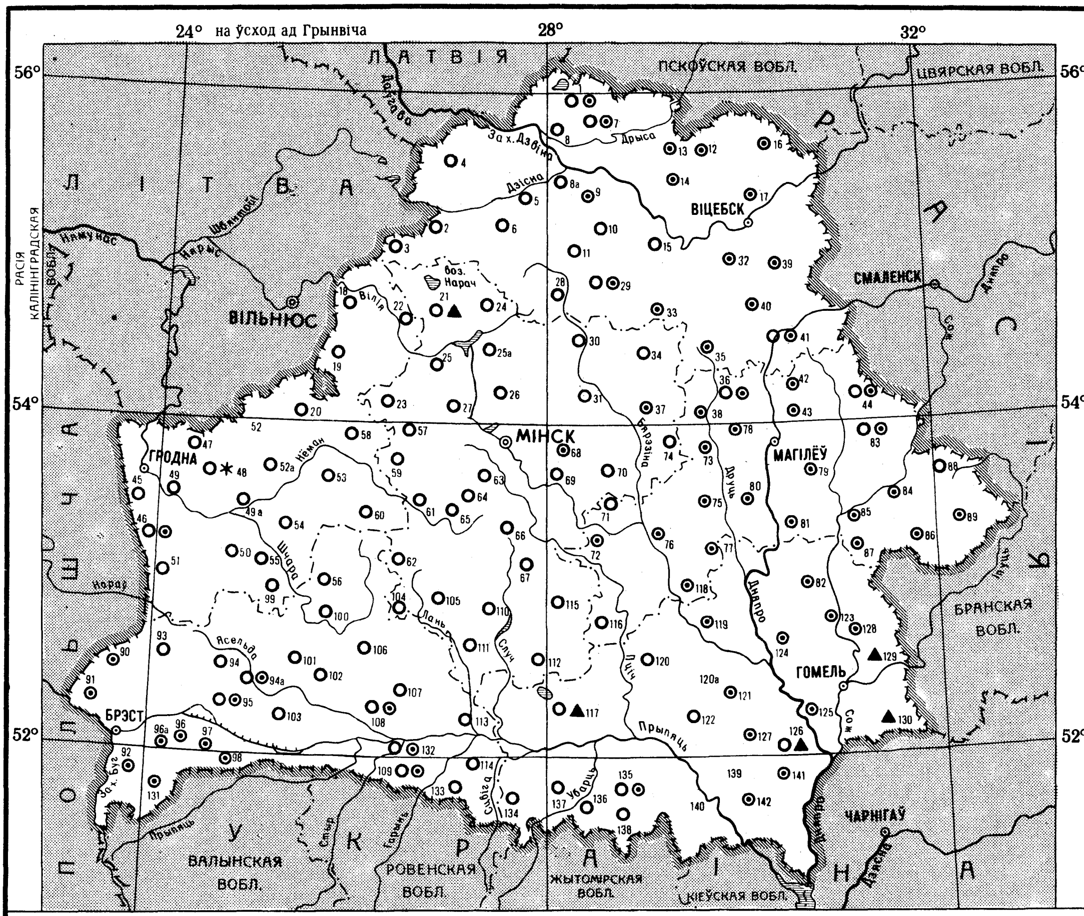

ЛА́ВА

ЛА́ЎКА

УСЛО́Н

адзінкавыя назвы

1:5 000 000

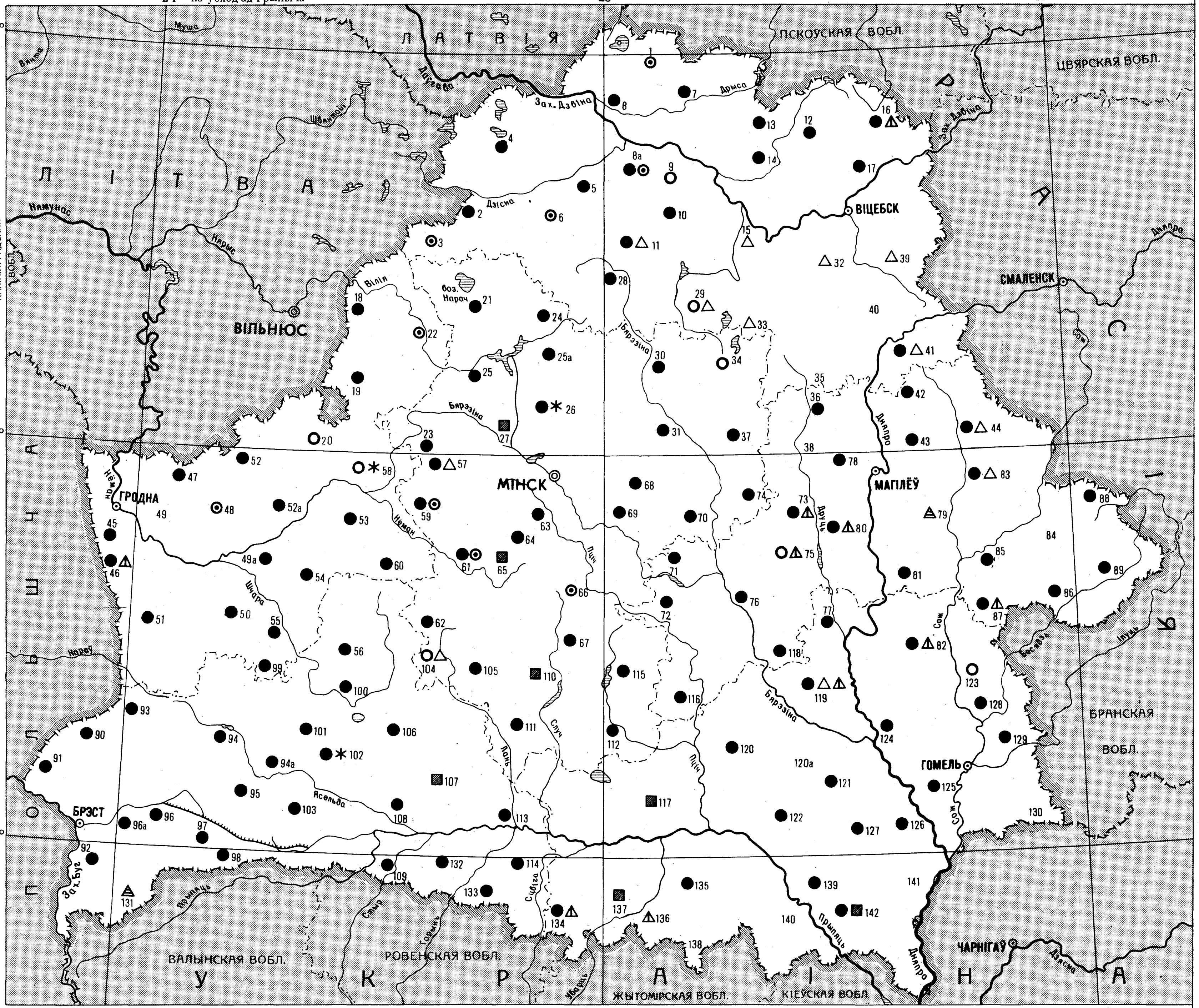

- ● ТАБУРЭ́ТКА
- ○ ТАБУРЭ́Т
- ◎ ТАБУРЭ́ЦІК
- △ СТУЛ
- ▲ СТУ́ЛІК
- ▲ СТУ́ЛЬЧЫК
- ■ СТО́ЛАК
- ✳ адзінкавыя назвы

1:3 000 000

СПІНКА Ў ЛОЖКУ

Карта № 117

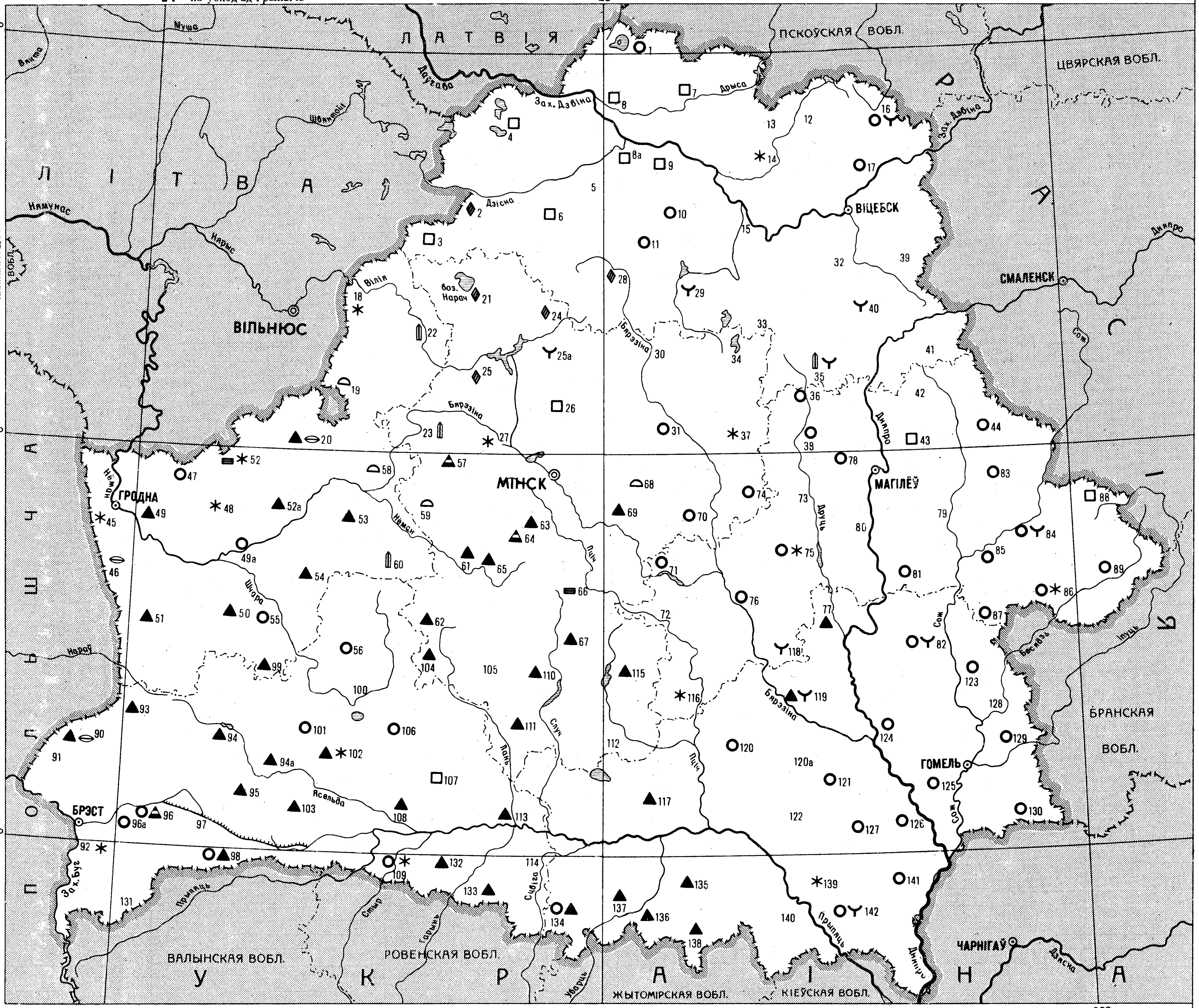

○ СПІНКА

▲ БІЛА

△ БІЛКА

□ РАБРО

БРЫЖ

БЕРАГ ЛОЖКА

ПАРЭНЧА

РУБЕЦ

назвы ад кораня -ГАЛОЎ (В)-

Y іншыя назвы

* адзінкавыя назвы

1: 3 000 000

БІЛА (значэнне слова)

Карта №118

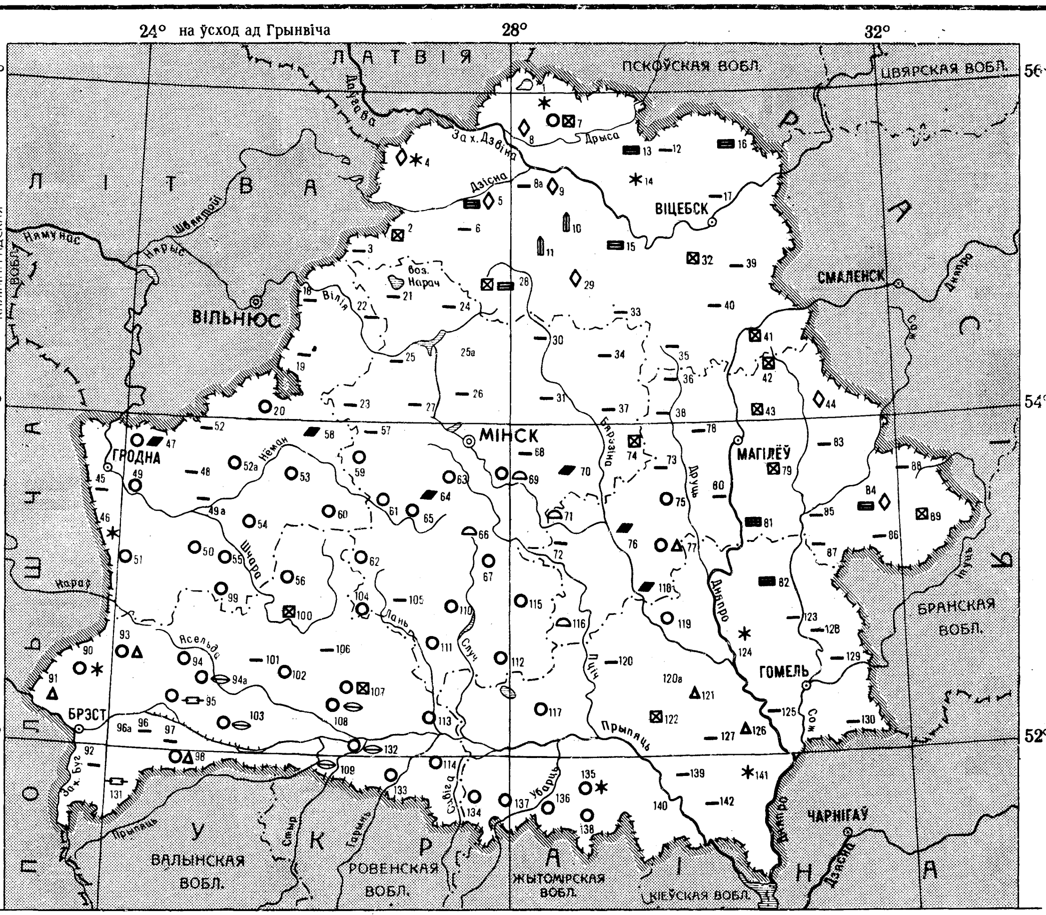

○ 'СПІНКА Ў ЛОЖКУ'

△ 'БАКАВАЯ ЧАСТКА ЛОЖКА'

⊠ 'ДЭТАЛЬ ЦЭПА'

▬ 'ДЭТАЛЬ У ЗВОНЕ'

◊ 'РУХОМАЯ ЧАСТКА Ў МЯЛІЦЫ'

▰ 'ВЕРХНЯЯ ЧАСТКА ДРАБІН У ВОЗЕ'

⌓ 'ЖЭРДКА, ПЕРАКЛАДЗІНА АД ПЕЧЫ ДА СЦЯНЫ, НА ЯКУЮ ВЕШАЛІ АДЗЕННЕ'

▭ 'ВЕРХНІЯ ПЕРАКЛАДЗІНЫ Ў ТКАЦКІМ СТАНКУ'

⊖ 'ПРАДОЛЬНЫЯ ПЕРАКЛАДЗІНЫ Ў ДЗВЯРАХ'

▯ 'ЧАСТКА ПАСТКІ ДЛЯ МЫШЭЙ'

* іншыя значэнні

— адсутнасць слова

1:5 000 000

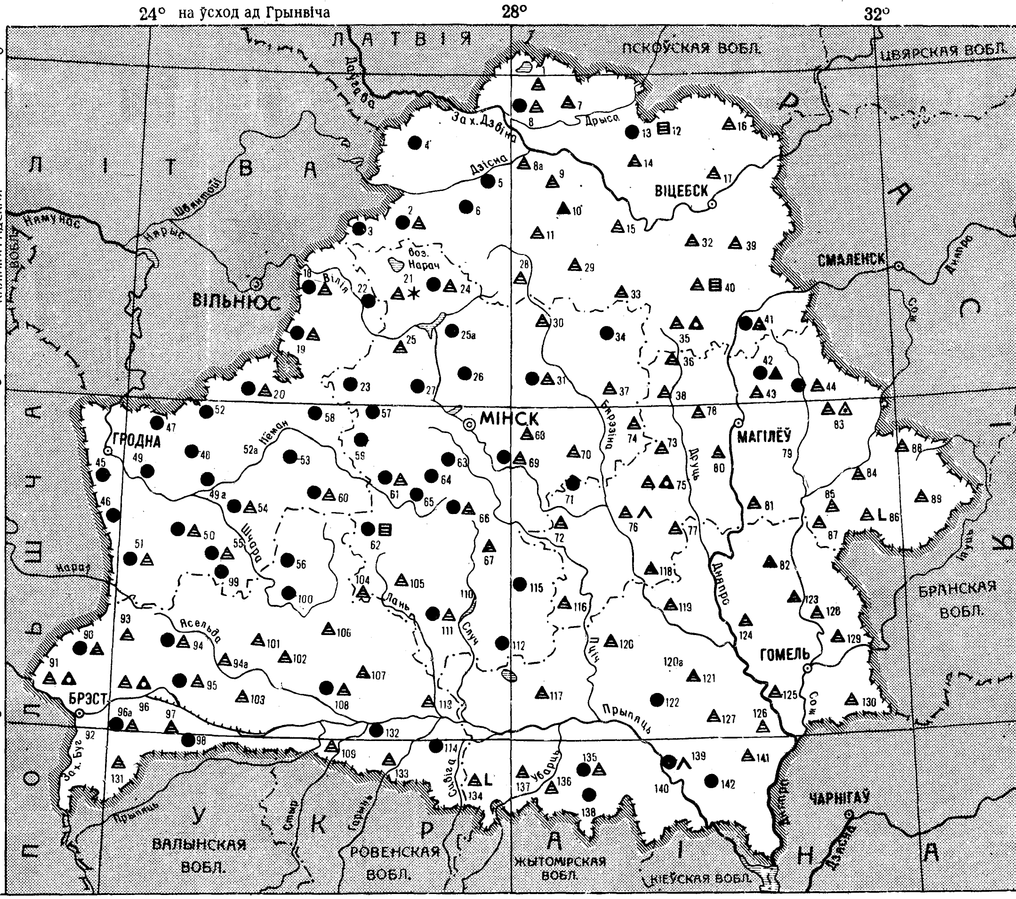

● ША́ФА

▲ ШКАФ

▲ ШКА́ПЧЫК

△ ШКА́ФА

▤ КУ́БЕЛ

L ШЫФАНЕ́Р

Λ КАМО́Д

✱ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ПРЫСЯДЗІБНЫ ЎЧАСТАК

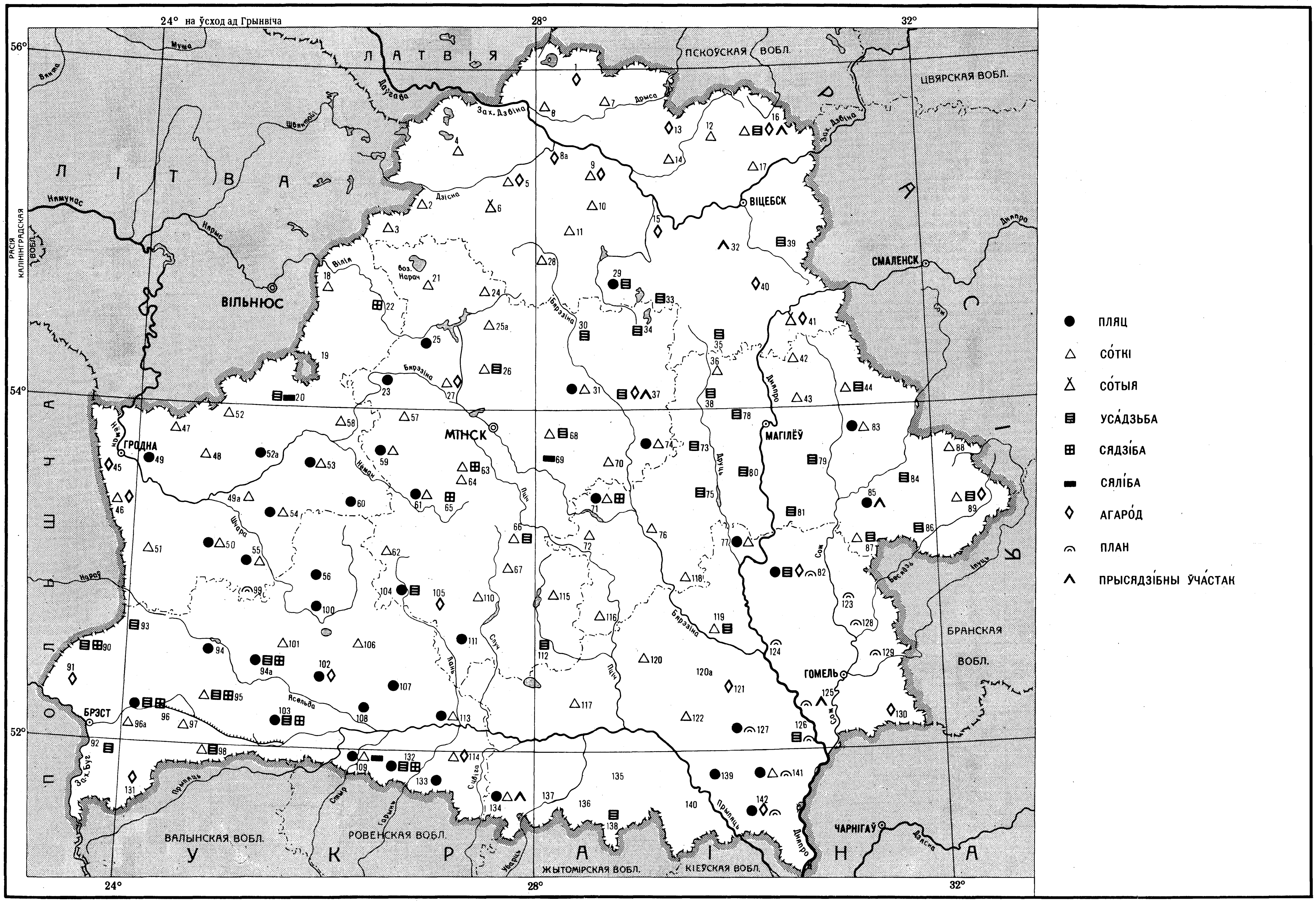

1:3 000 000

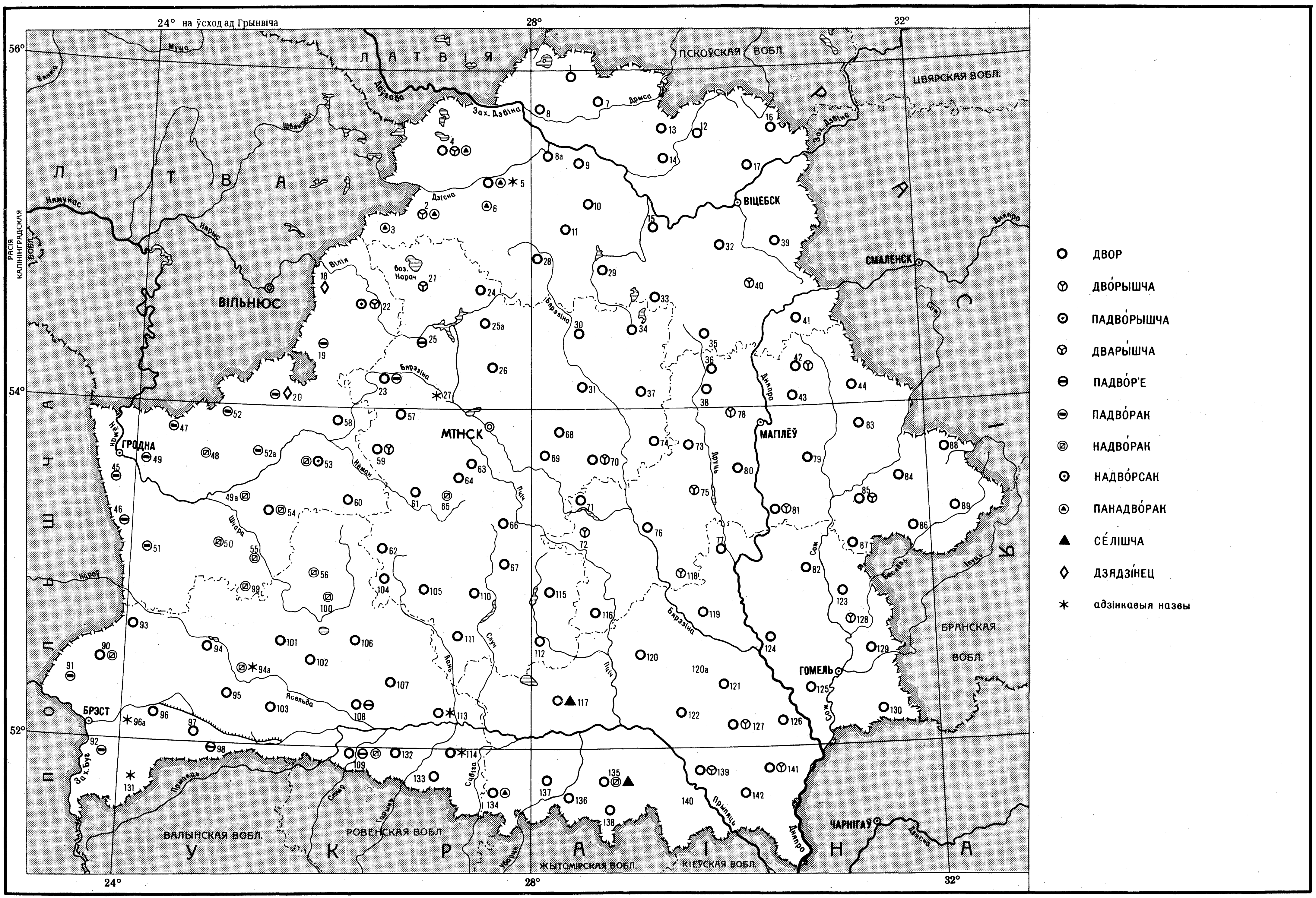
24° на ўсход ад Грынвіча
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
РАСІЯ
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ПОЛЬШЧА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ЧАРНІГАЎ
УКРАІНА
ДВОР
ДВОРЫШЧА
ПАДВОРЫШЧА
ДВАРЫШЧА
ПАДВОР'Е
ПАДВОРАК
НАДВОРАК
НАДВОРСАК
ПАНАДВОРАК
СЕЛІШЧА
ДЗЯДЗІНЕЦ
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

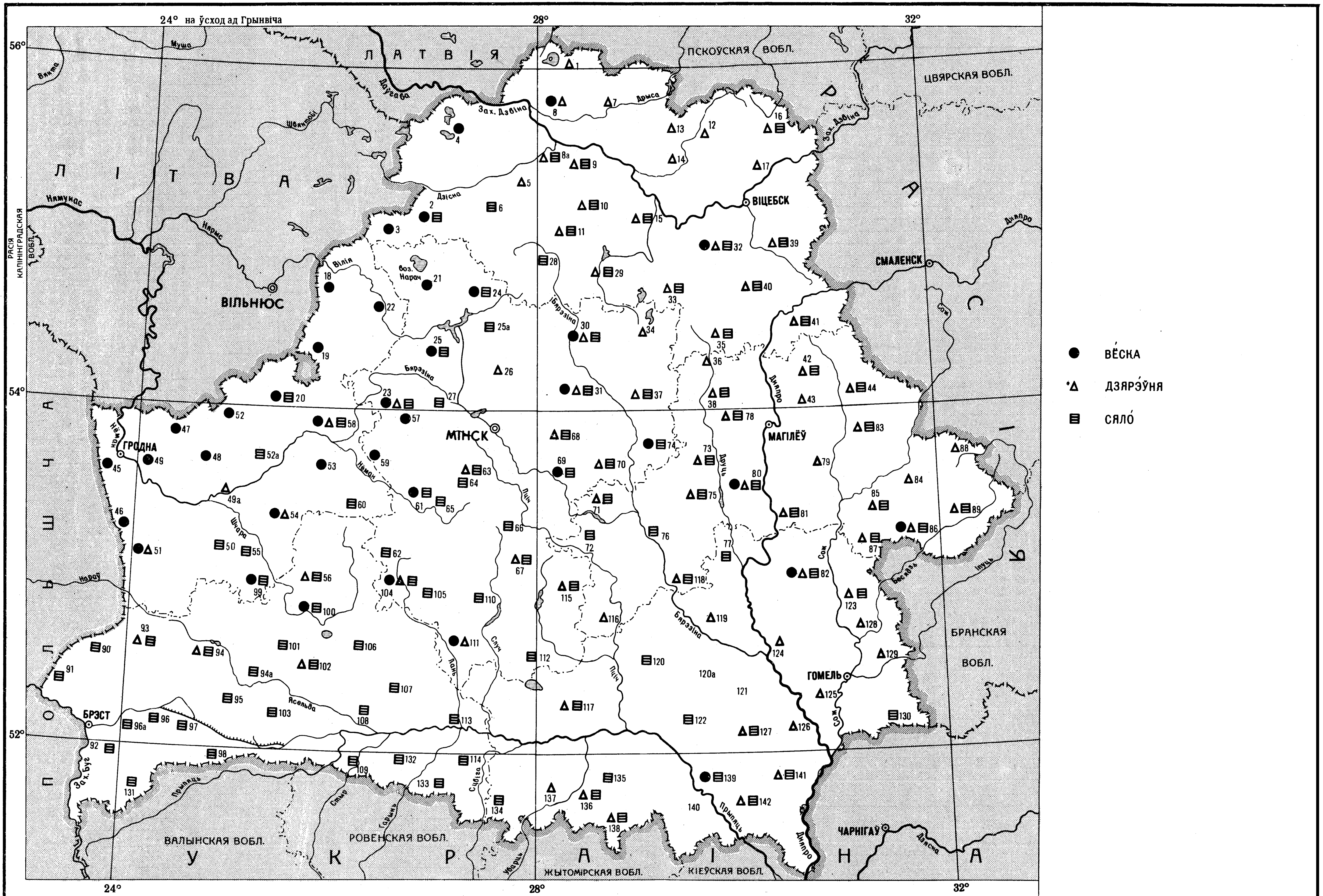
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
Дзвіна
Зах. Дзвіна
Дрыса
Дзісна
Вілія
Нёман
Нямунас
Нярыс
Шчара
Ясельда
Прыпяць
Бярэзіна
Днепр
Друць
Сож
Беседзь
Іпуць
Пціч
Случ
Лань
Зах. Буг
Нараў
Стыр
Горынь
Убарць
Дзясна
Муша
Вянта
Швянтоі
воз. Нарач
ВЕ́СКА
ДЗЯРЭ́ЎНЯ
СЯЛО́

1:3 000 000

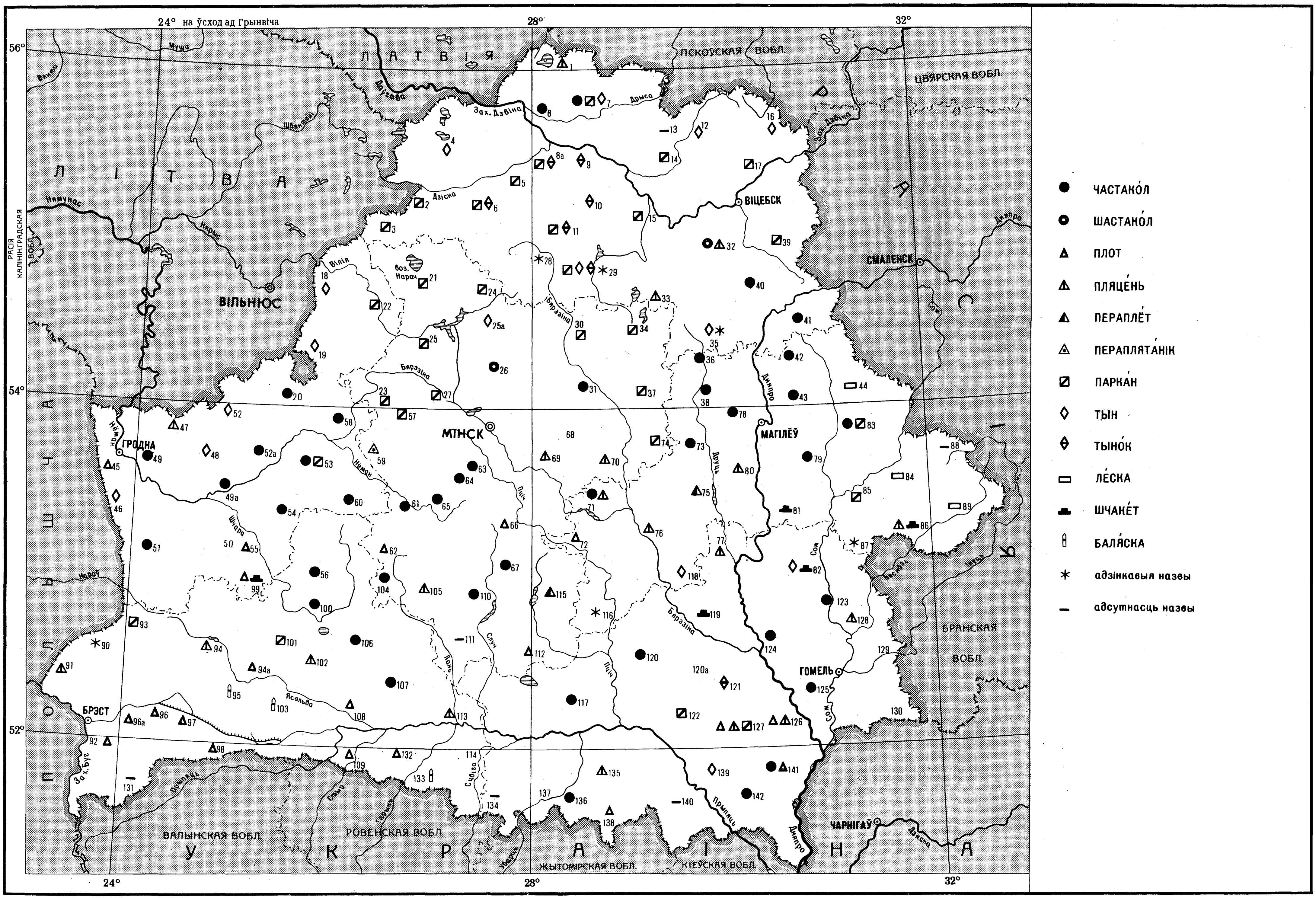
ЧАСТАКОЛ
ШАСТАКОЛ
ПЛОТ
ПЛЯЦЕНЬ
ПЕРАПЛЁТ
ПЕРАПЛЯТАНІК
ПАРКАН
ТЫН
ТЫНОК
ЛЕСКА
ШЧАКЕТ
БАЛЯСКА
адзінкавыя назвы
адсутнасць назвы
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
РАСІЯ
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
БРЭСТ
ГОМЕЛЬ
ЧАРНІГАЎ
24° на ўсход ад Грынвіча

1: 3 000 000

ЧАСТАКОЛ **Карта №124**

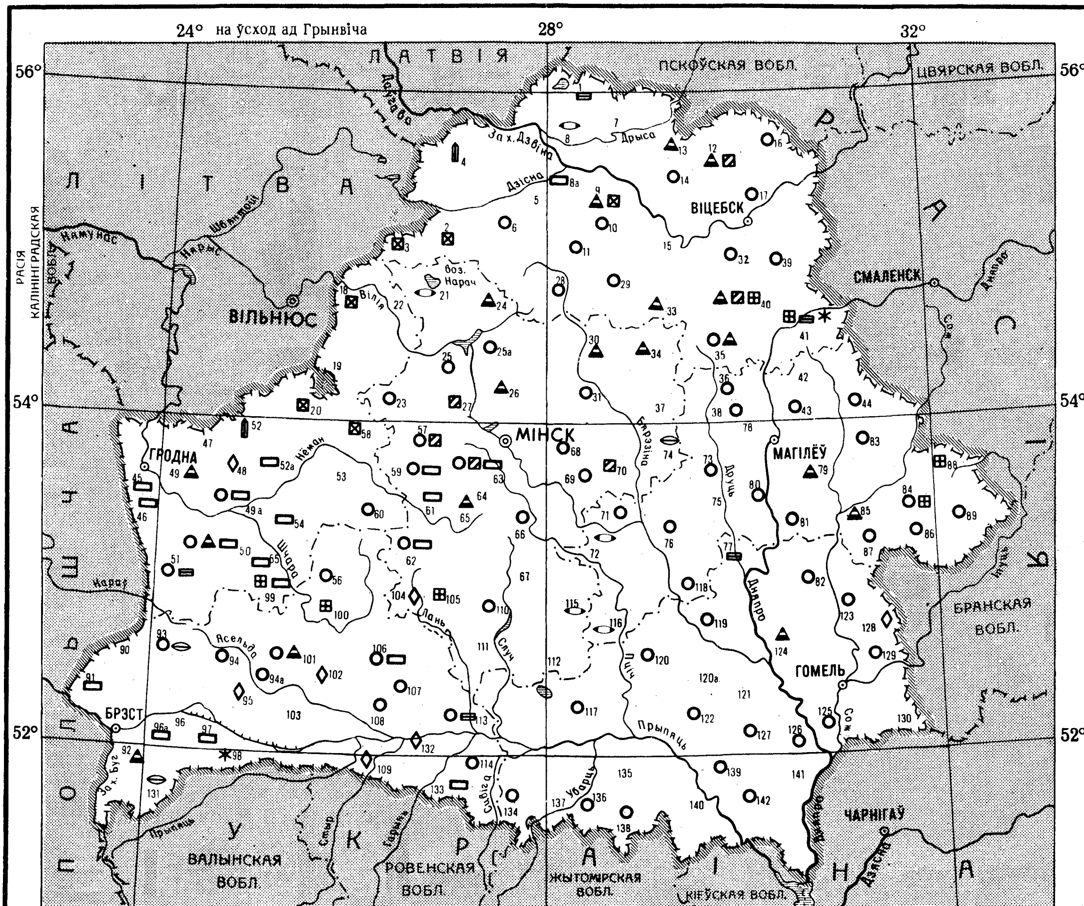

○ ЧАСТАКО́Л

▲ ПАРКА́Н

ШТАКЕ́Т

⊞ ШЧАКЕ́Т

⊠ ШТАНКЕ́Т

▭ ПЛОТ

ПЛЯЦЕ́НЬ

ШАСТАКО́Л

ВАСТРАКО́Л

◊ КАЛКА́МІ ЗАГАРО́ДЖАНА

ТЫН

* адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ПЛОТ

Карта №125

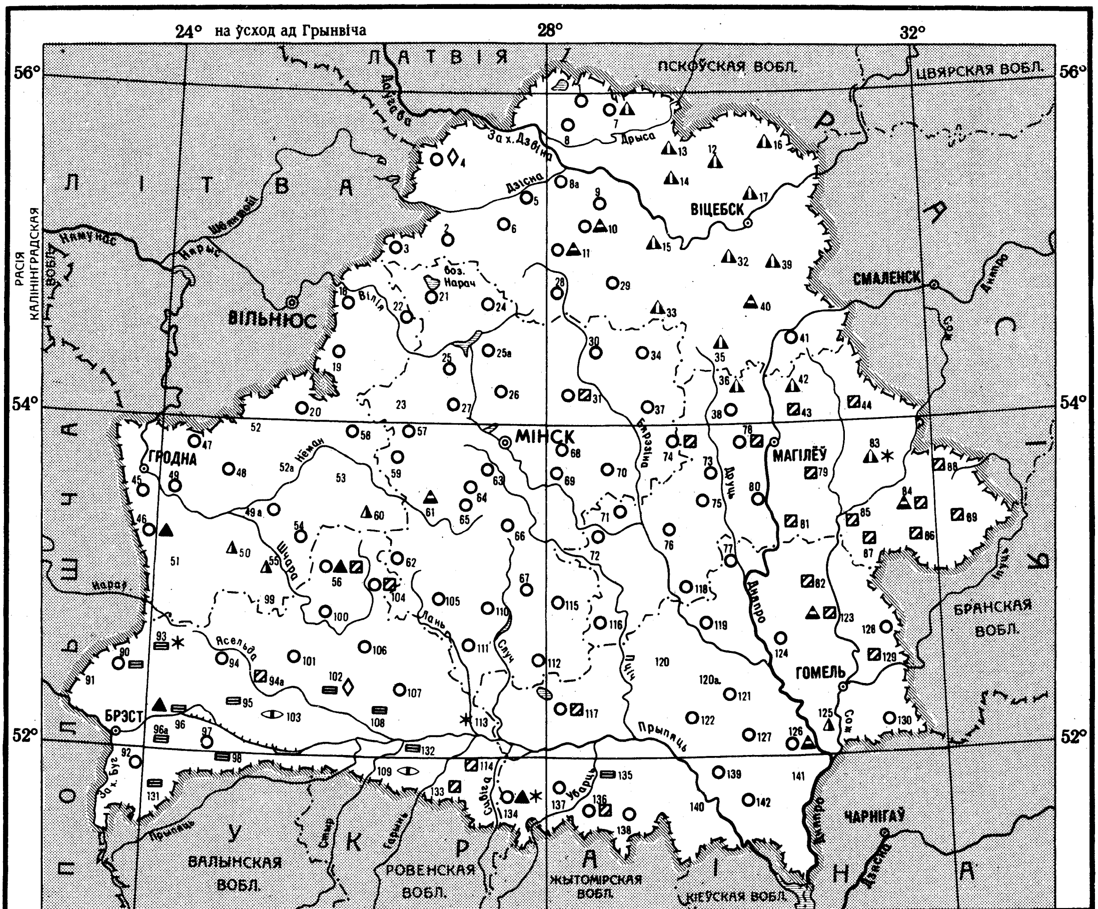

- ○ ПЛОТ
- ▲ АГАРО́ДЖА
- ЗГАРО́ДА
- ЗА́ГАРАДА
- ЗА́ГАРАДЗЬ
- ПРА́СЛА
- ЖЭ́РДЗЕ
- ◇ ШЧЫКЕ́Т
- ПЕРАЛА́З
- * адзінкавыя назвы

1:5 000 000

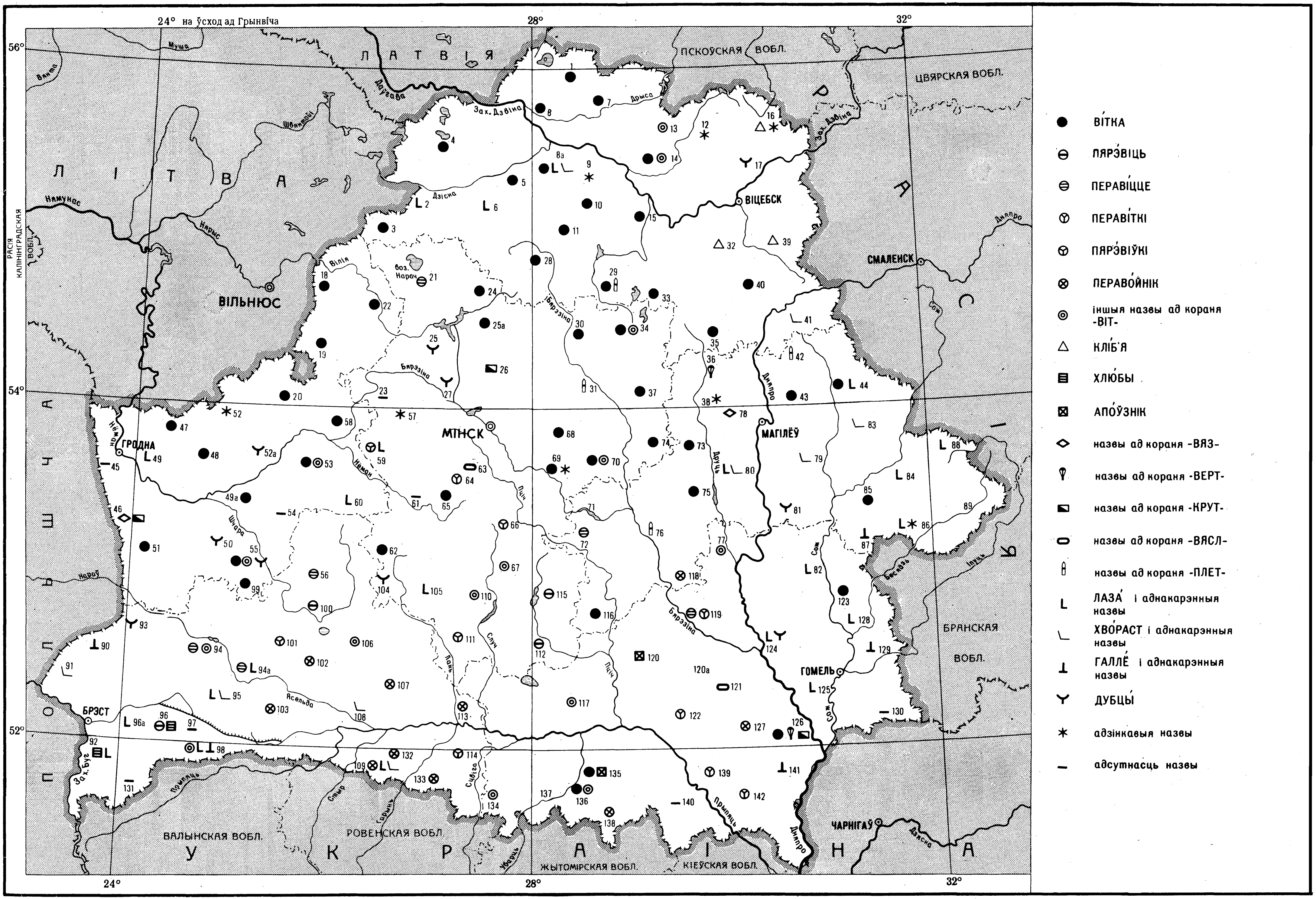
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Нёман
Бярэзіна
Дняпро
Прыпяць
Сож
Пціч
Случ
Друць
Шчара
Ясельда
Зах. Буг
Дзісна
Вілія
Віліа
Воз. Нарач
ВІТКА
ПЯРЭВІЦЬ
ПЕРАВІЦЦЕ
ПЕРАВІТКІ
ПЯРЭВІЎКІ
ПЕРАВОЙНІК
іншыя назвы ад кораня -ВІТ-
КЛІБ'Я
ХЛЮБЫ
АПОЎЗНІК
назвы ад кораня -ВЯЗ-
назвы ад кораня -ВЕРТ-
назвы ад кораня -КРУТ-
назвы ад кораня -ВЯСЛ-
назвы ад кораня -ПЛЕТ-
ЛАЗА і аднакарэнныя назвы
ХВОРАСТ і аднакарэнныя назвы
ГАЛЛЕ і аднакарэнныя назвы
ДУБЦЫ
адзінкавыя назвы
адсутнасць назвы

1:3 000 000

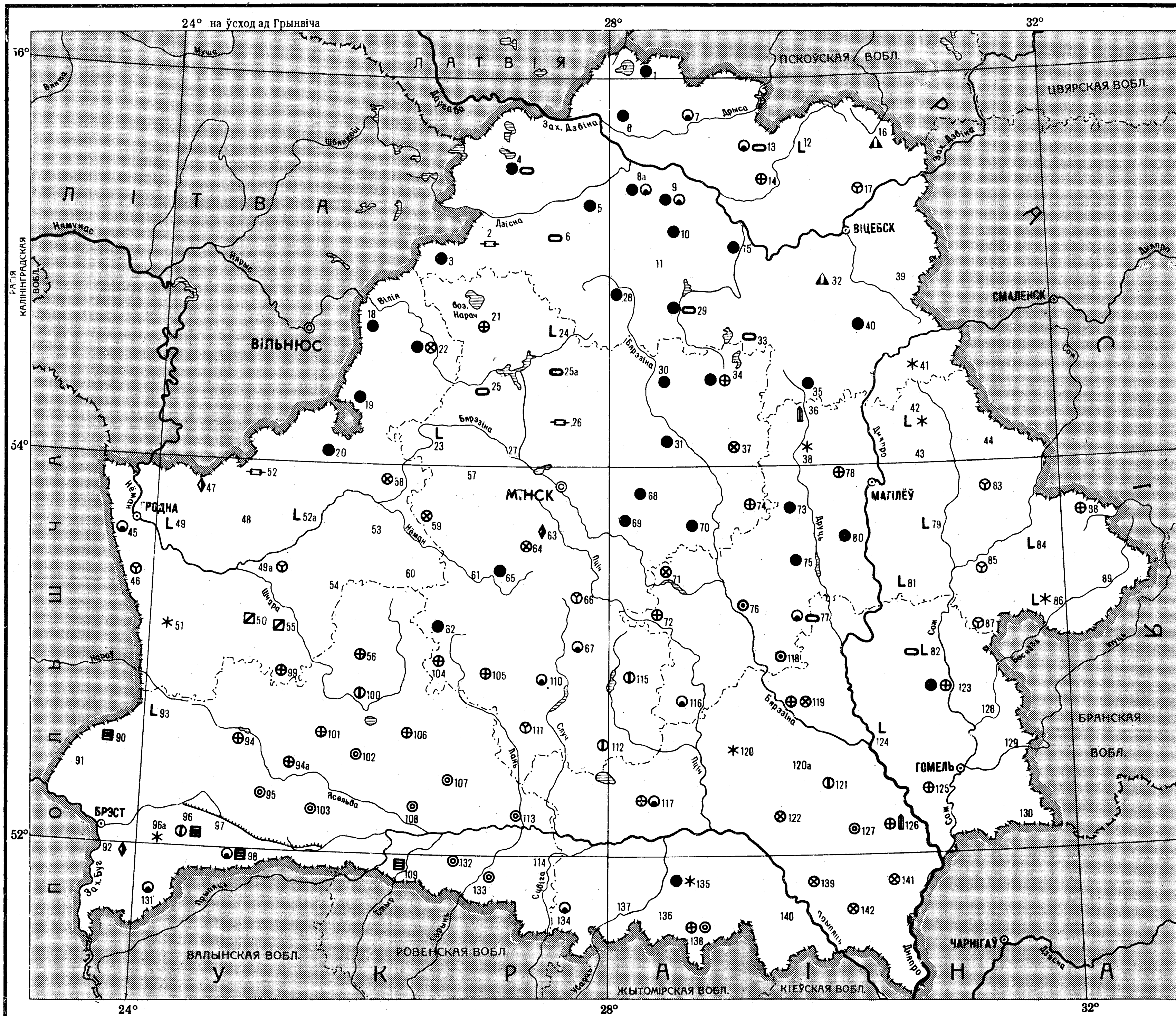

- ● ВІТКА
- ПЯРЭВІЦЬ
- ⊕ ПЕРАВІЦЦЕ
- ⊗ ПЯРЭВІТКА
- ПЯРЭВІЛКІ
- ПЕРАВІЎКІ
- ⊙ УВОЙ
- ◎ ПЕРАВОЙНІК
- іншыя назвы ад кораня -ВІ-
- ▲ КЛІБ'Я
- ГАЛЬВА
- ВУЖОЎКА
- ♦ ПЕРАВЯСЛА
- назвы ад кораня -ПЛЕТ-
- назвы ад кораня -ВЕРТ-
- назвы ад кораня -КРУТ-
- L іншыя назвы
- * адзінкавыя назвы

1:3 000 000

ШЧЫЛЬНЫ (плот)

Карта №128

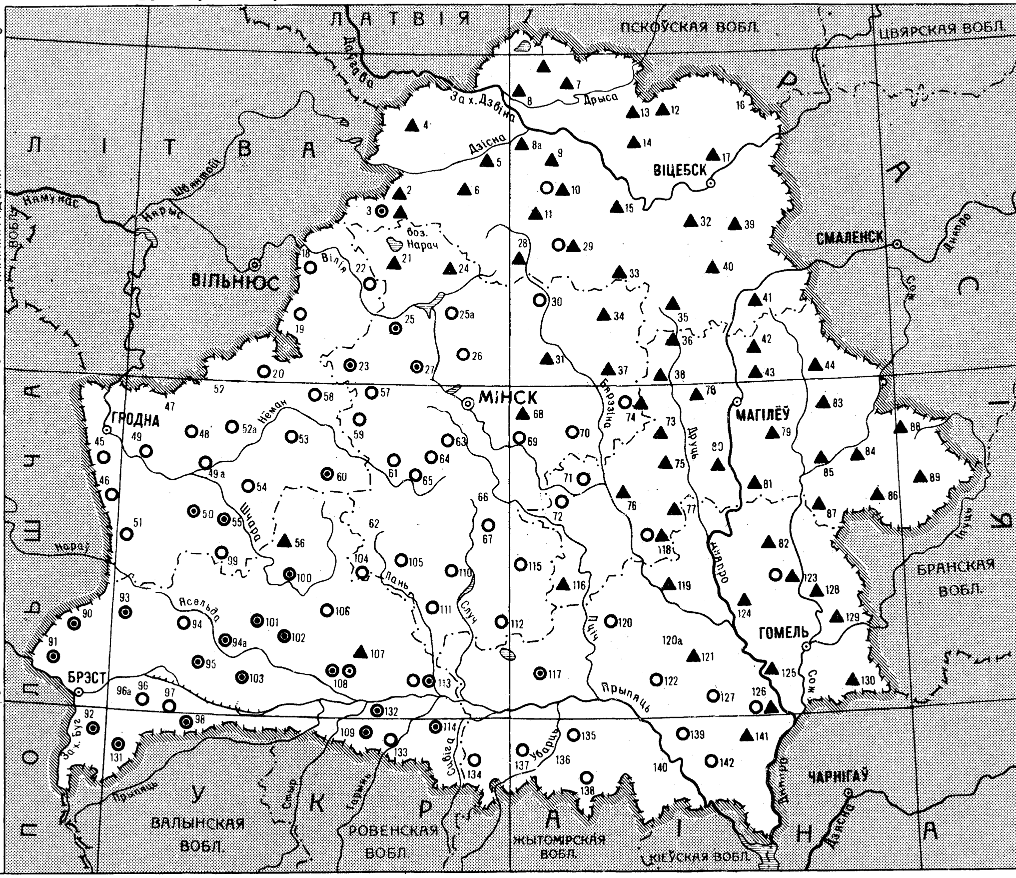

ШЧЫЛЬНЫ, ШЧЫЛЬНА ЗАГАРОДЖАНА

ШЧЫЛНЫ, ШЧЫЛНА ЗАГАРОДЖАНА

ШЧЫЛКА ЗАГАРОДЖАНА

ШЧЫТНЫ, ШЧЫТНА ЗАГАРОДЖАНА

1:5 000 000

ШЧЫЛІНА

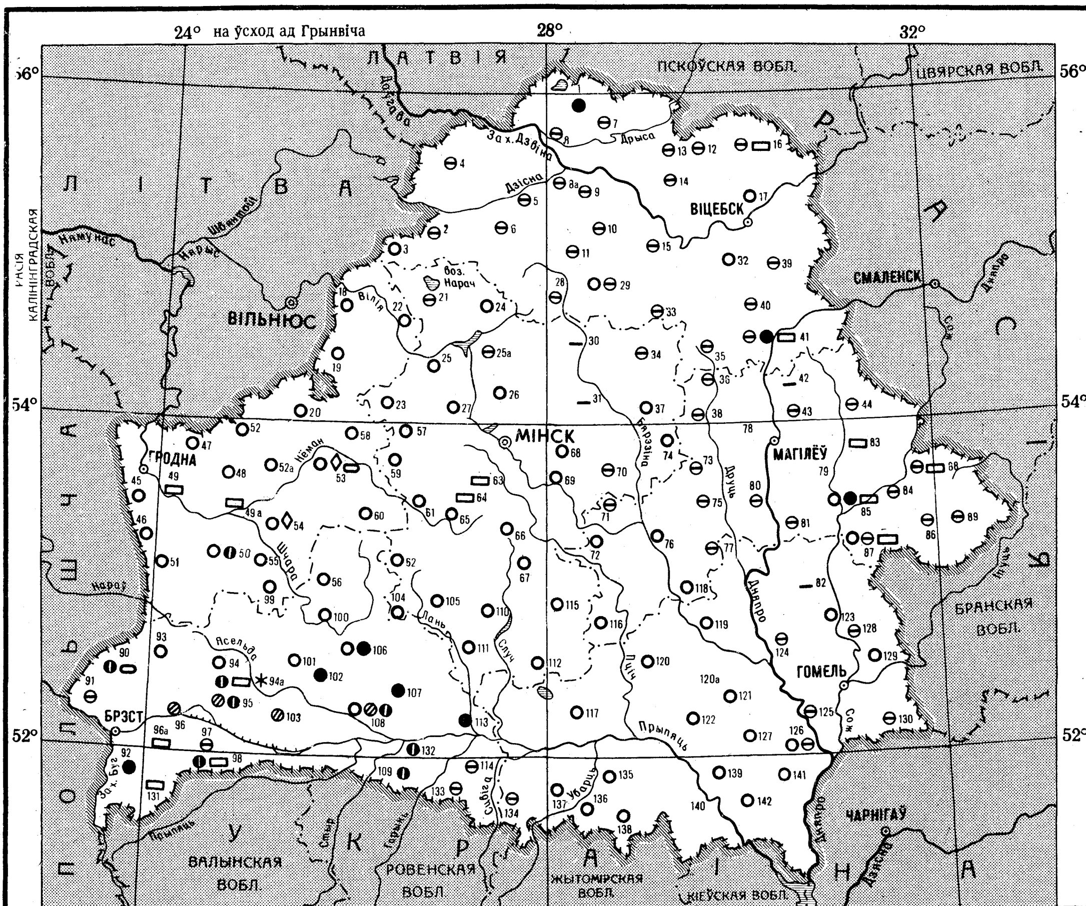

ШЧЫЛІНА

ШЧЭЛКА

ШЧЭЛЬ

ШЧАЯ

ШЧАЛУБІНА

ДЗІРКА

РАСКОЛІНА

ТРЭШЧЫНА

адзінкавыя назвы

адсутнасць назвы

1:5 000 000

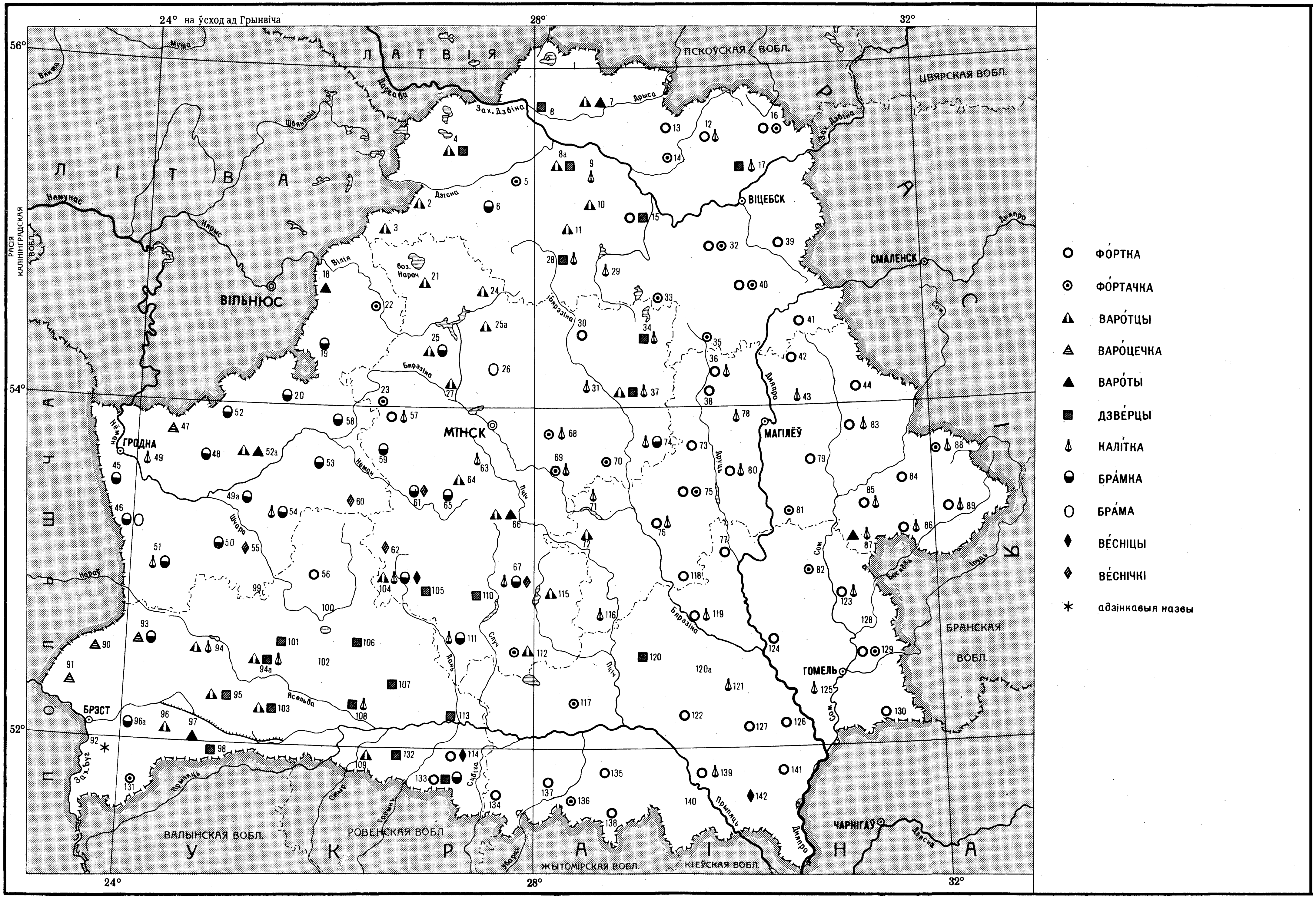
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
ВІЛЬНЮС
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
РАСІЯ
ФО́РТКА
ФО́РТАЧКА
ВАРО́ТЦЫ
ВАРО́ЦЕЧКА
ВАРО́ТЫ
ДЗВЕ́РЦЫ
КАЛІ́ТКА
БРА́МКА
БРА́МА
ВЕ́СНІЦЫ
ВЕ́СНІЧКІ
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

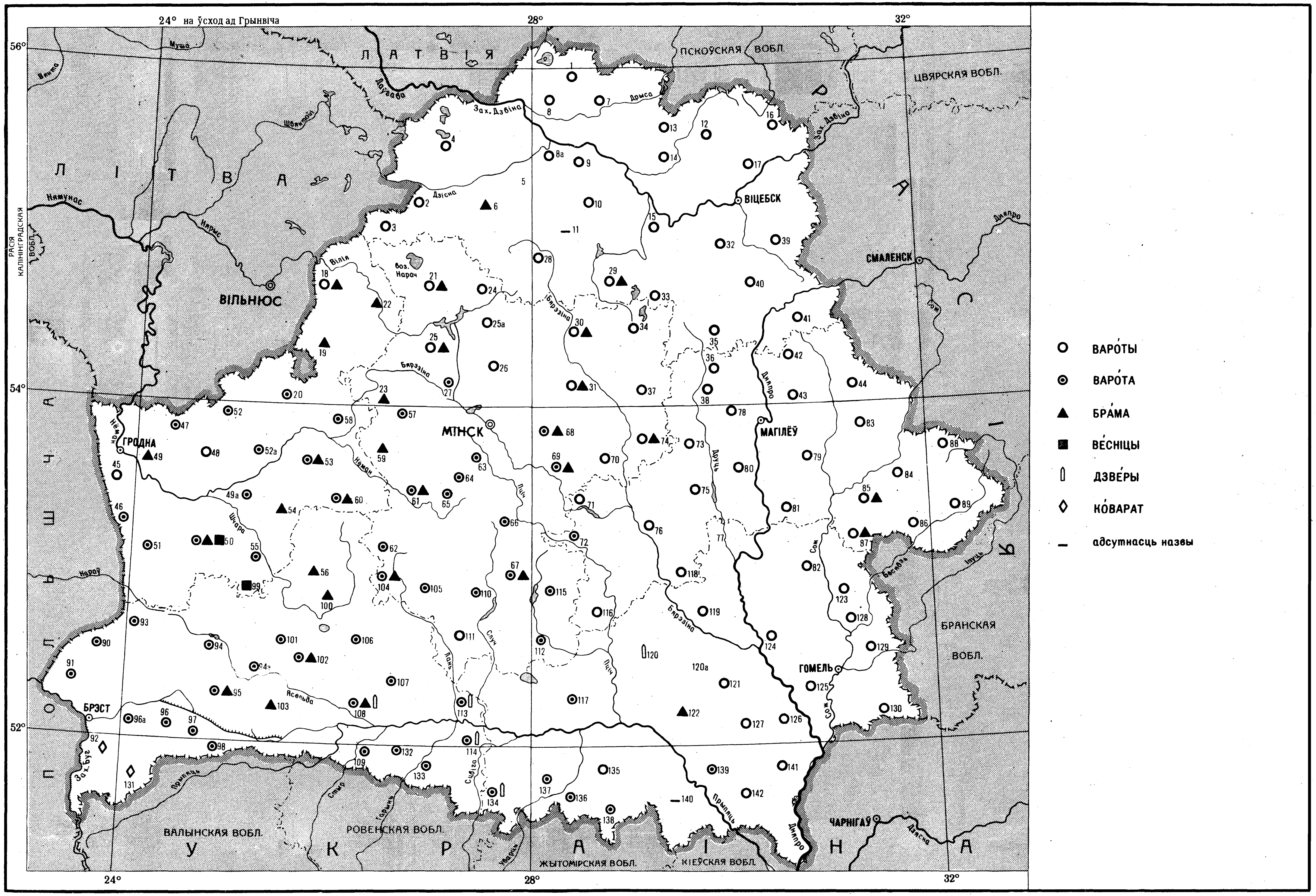
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
24°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дрыса
Дзісна
Вілія
Нёман
Нямунас
Нярыс
Бярэзіна
Дняпро
Друць
Сож
Іпуць
Беседзь
Шчара
Ясельда
Лань
Случ
Пціч
Прыпяць
Гарынь
Стыр
Зах. Буг
Нараў
Дзясна
Воз. Нарач
ВАРО́ТЫ
ВАРО́ТА
БРА́МА
ВЕ́СНІЦЫ
ДЗВЕ́РЫ
КО́ВАРАТ
адсутнасць назвы

1:3 000 000

ПАДВАРОТНІЦА **Карта №132**

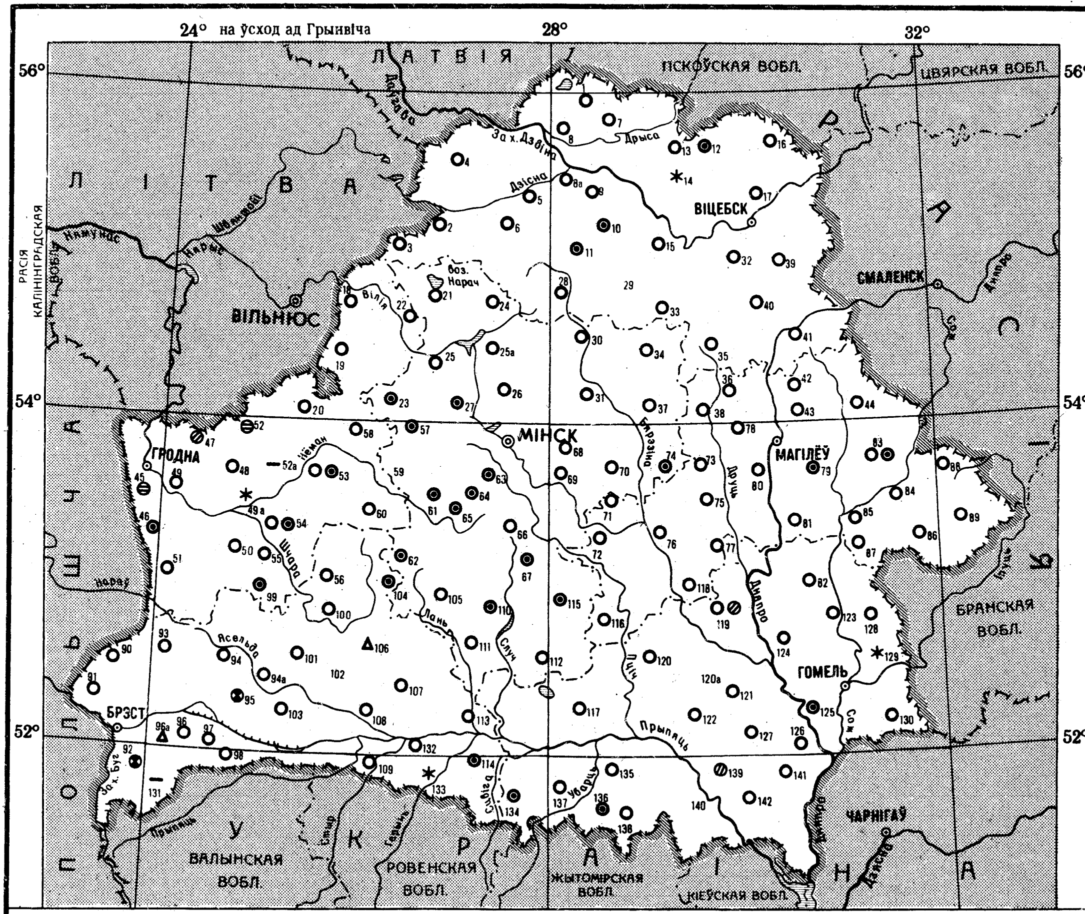

ПАДВАРОТНІЦА

ПАДВАРОТНЯ

ПАВАРОТНІЦА

ВАРОТНІЦА

ПАДВАРОТНАЯ ДОШКА

ЗАСТАЎКІ

адзінкавыя назвы

адсутнасць назвы

1:5 000 000

ПРУГМЕНЬ (значэнне слова) **Карта №133**

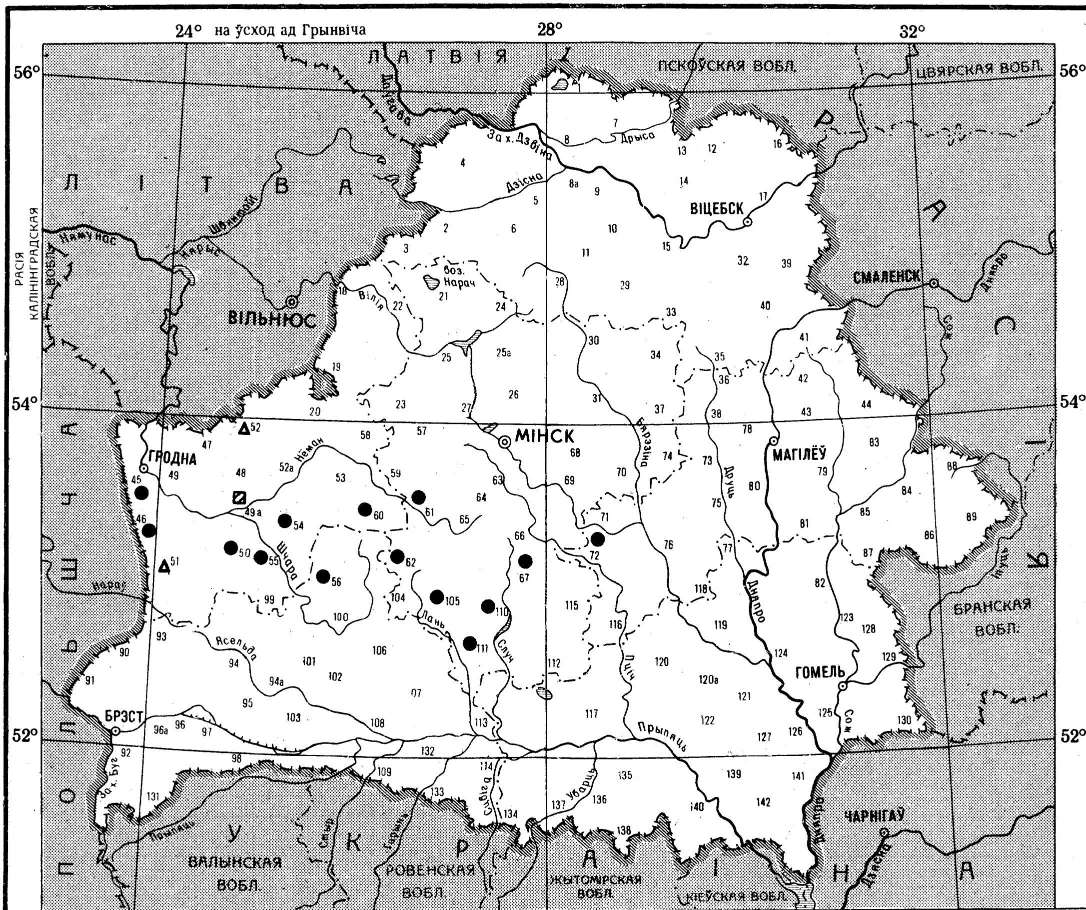

● 'МЕСЦА КАЛЯ ГАСПАДАРЧАЙ ПАБУДОВЫ'

△ 'ДВОР, ПАНСКІ МАЁНТАК'

⧅ 'АДГАРОДЖАНАЯ ЧАСТКА ДВАРА, КУДЫ НЕ ПУСКАЛІ СКАЦІНУ'

1:5 000 000

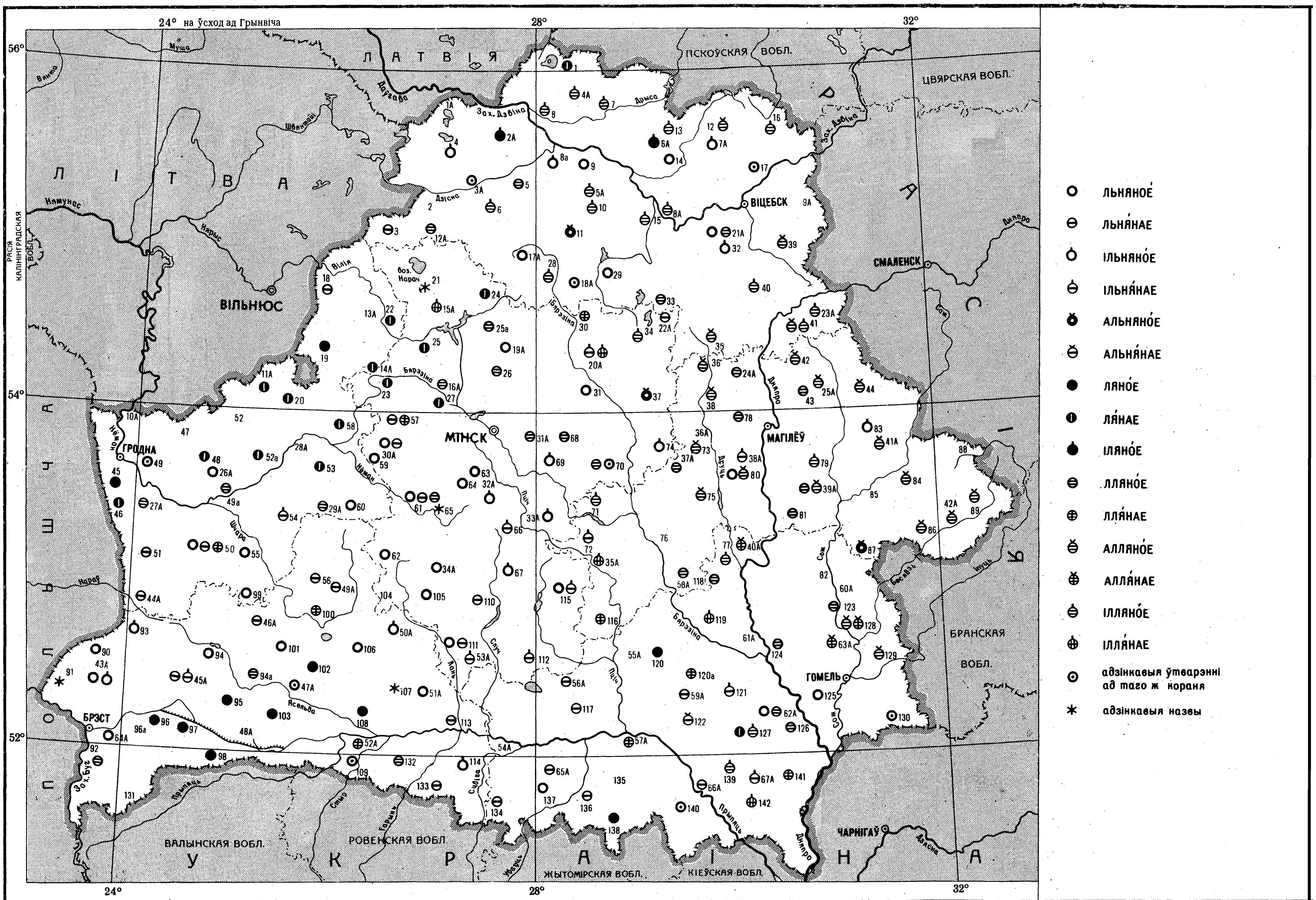
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
ВІЛЬНЮС
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
РАСІЯ
ЛЬНЯНО́Е
ЛЬНЯ́НАЕ
ІЛЬНЯНО́Е
ІЛЬНЯ́НАЕ
АЛЬНЯНО́Е
АЛЬНЯ́НАЕ
ЛЯНО́Е
ЛЯ́НАЕ
ІЛЯНО́Е
ЛЛЯНО́Е
ЛЛЯ́НАЕ
АЛЛЯНО́Е
АЛЛЯ́НАЕ
ІЛЛЯНО́Е
ІЛЛЯ́НАЕ
адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

КАНОПЛІ

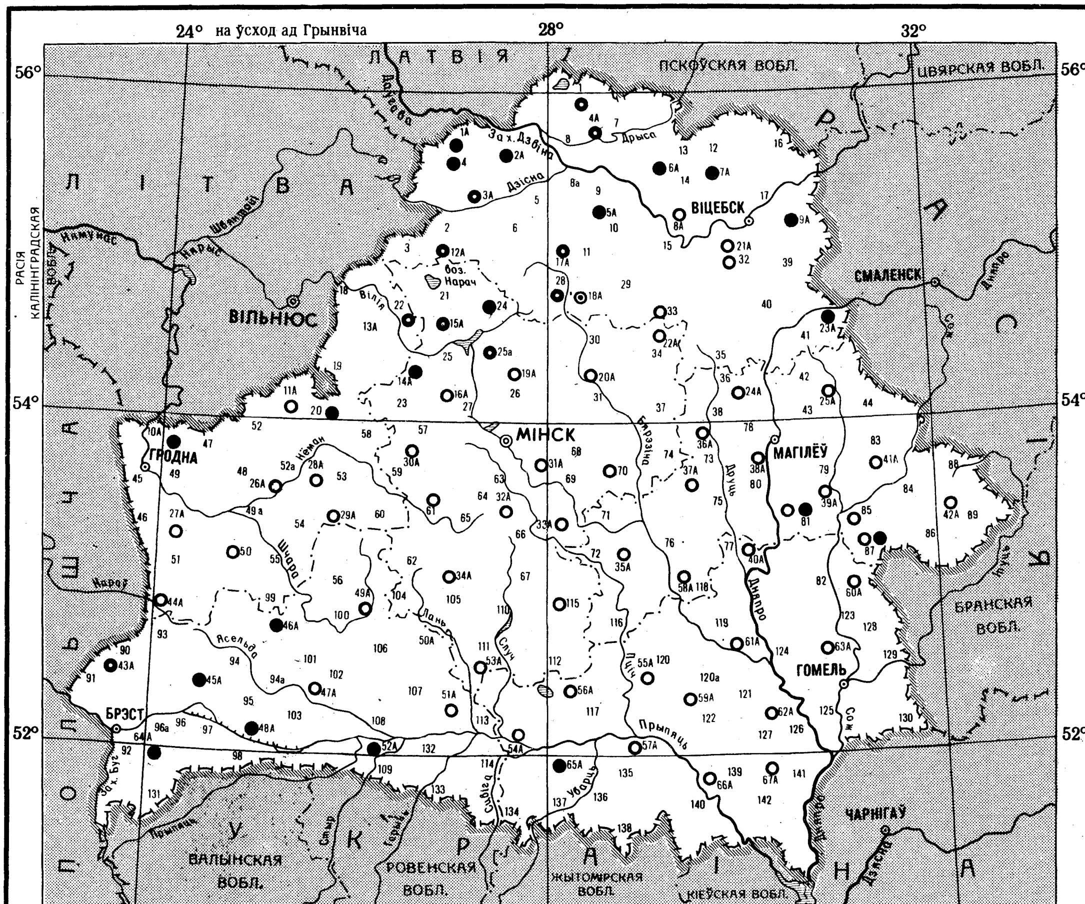

○ КАНО́ПЛІ

● КАНАПЛІ́

КАЛАПНІ́

КАЛО́ПНІ

1:5 000 000

КАНАПЛЯНАЕ СЕМЯ Карта №136

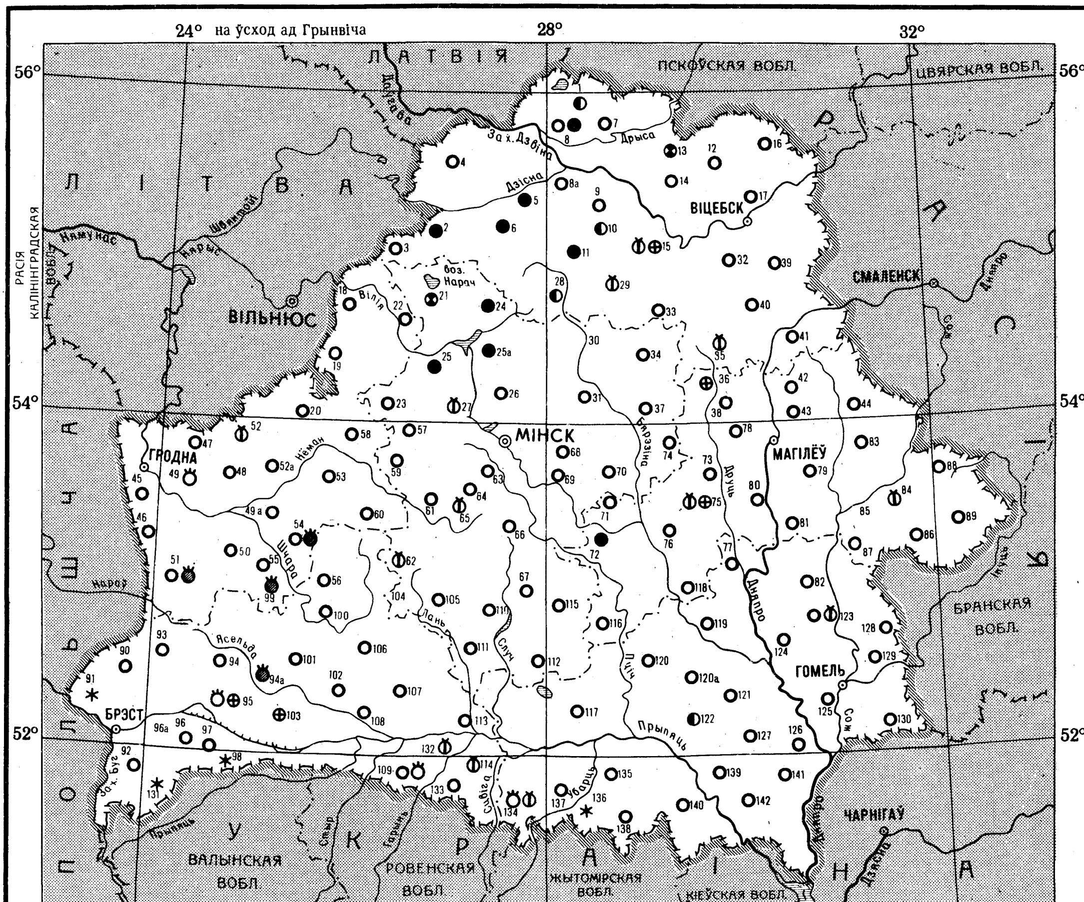

○ канапля́нае

● калапня́нае

◐ калапля́нае

канóпнае

канóплянае

канóплі

⊕ канаплí

калапнí

* адзінкавыя назвы

1:5 000 000

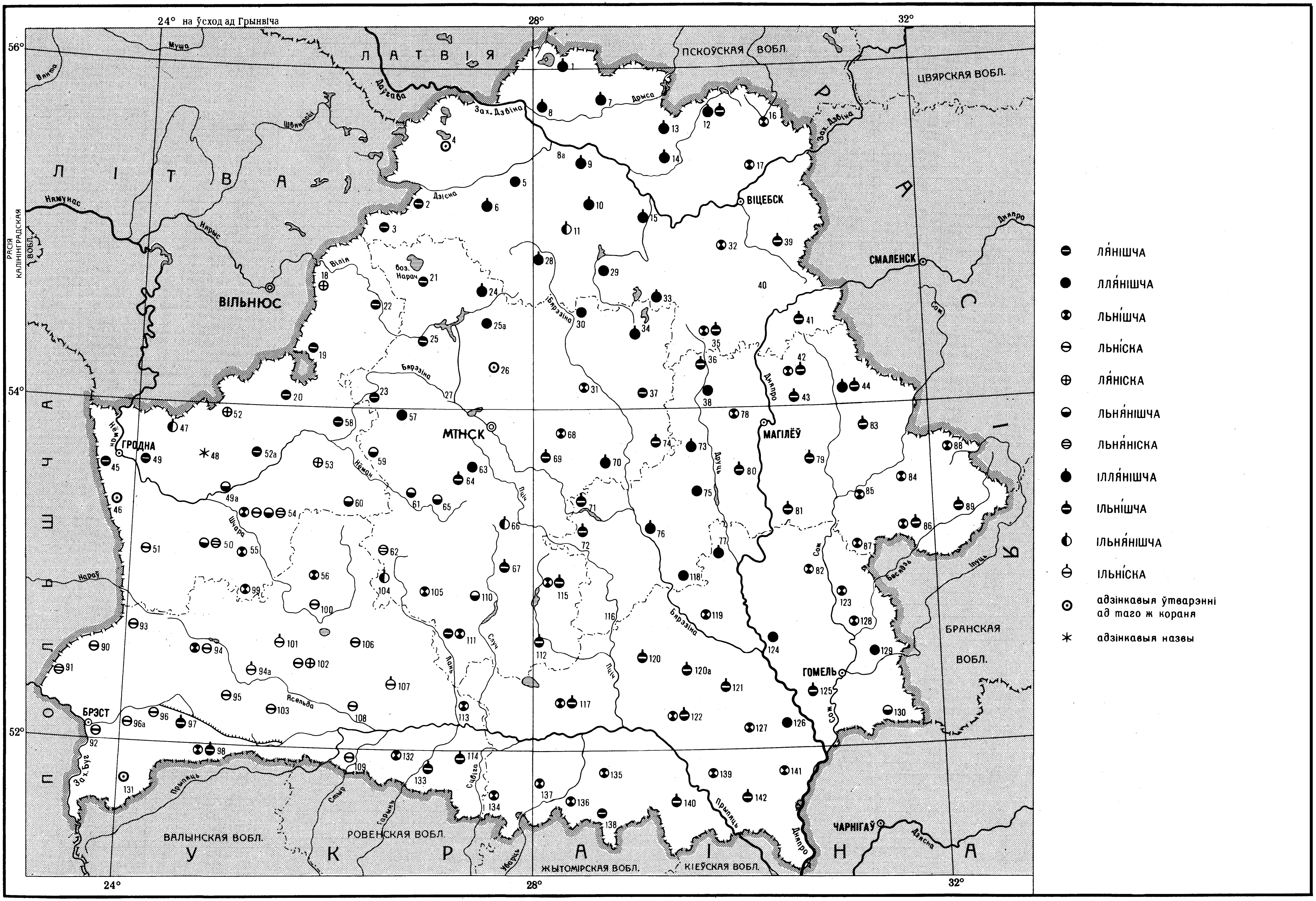
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
Зах. Дзвіна
Даўгава
Дзісна
Вілія
Нёман
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Прыпяць
Зах. Буг
Шчара
Ясельда
Птич
Случ
Друць
Іпуць
Беседзь
Дзясна
Горынь
Стыр
Сцвіга
Убарць
ЛЯНІШЧА
ЛЛЯНІШЧА
ЛЬНІШЧА
ЛЬНІСКА
ЛЯНІСКА
ЛЬНЯНІШЧА
ЛЬНЯНІСКА
ІЛЛЯНІШЧА
ІЛЬНІШЧА
ІЛЬНЯНІШЧА
ІЛЬНІСКА
адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

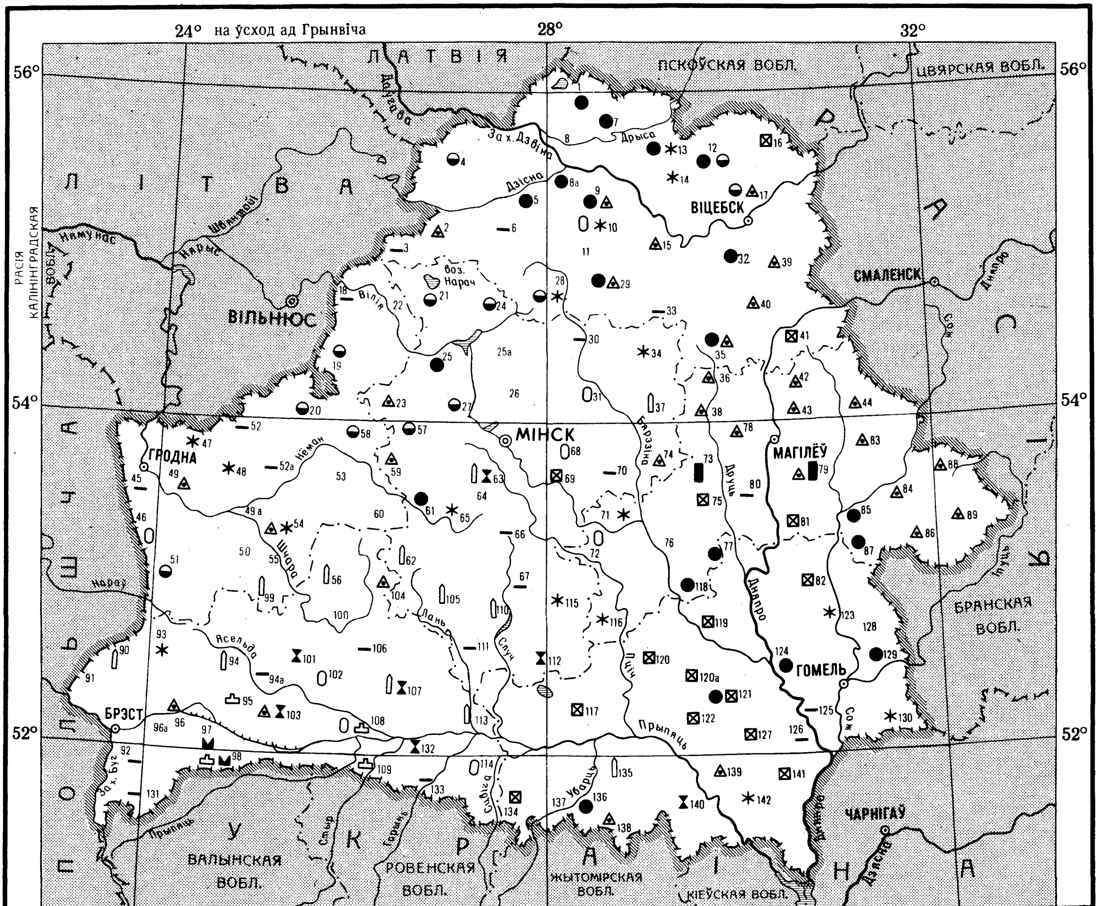

- ● МАЧУ́ЛІШЧА
- ◒ МАЧУ́ЛА
- △ СА́ЖАЛКА
- ⊠ КО́ПАНКА
- ▮ ПЕНЬКАМО́ЧЫШЧА
- ▯ РЭ́ЧКА
- ⧗ КАНА́ВА
- O ВО́ЗЕРА
- ЯМА
- РОЎ
- ✶ адзінкавыя назвы
- — адсутнасць назвы

1:5 000 000

ПУК (канапель)

Карта №139

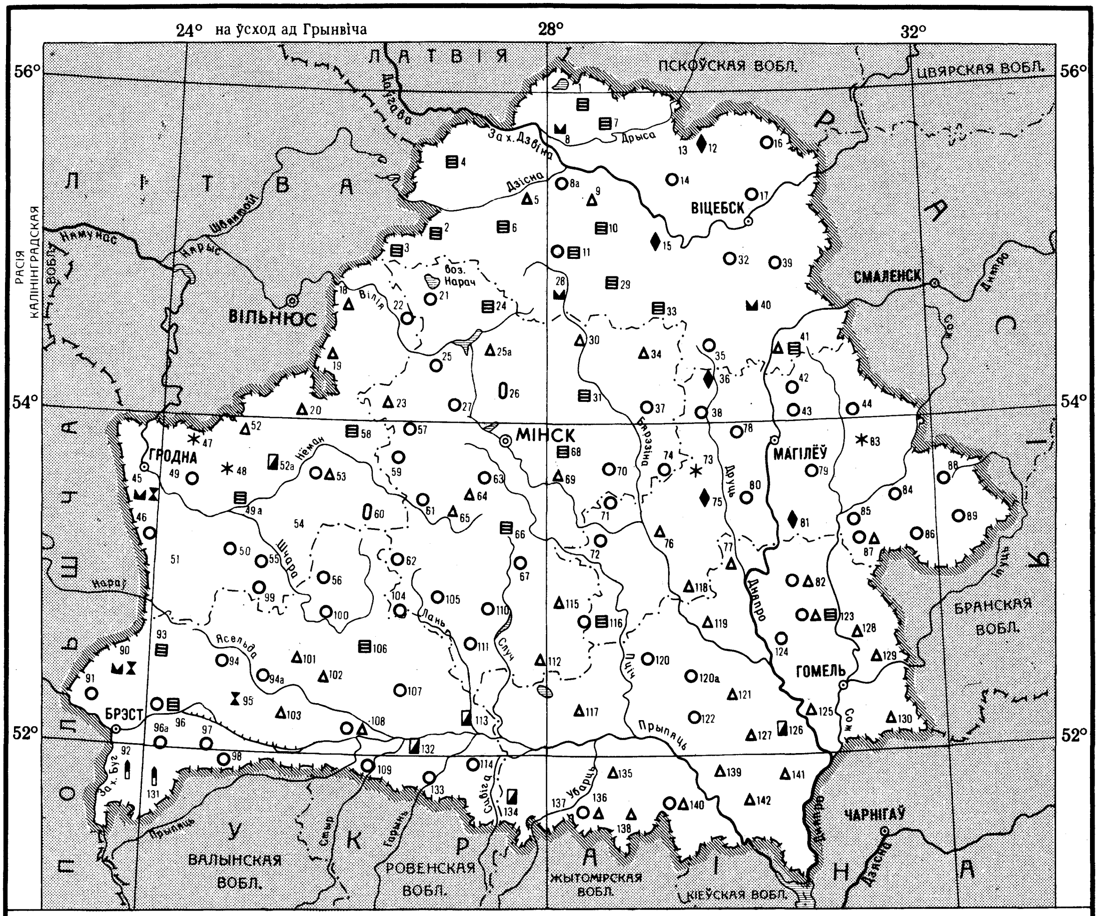

○ ПУК

△ СНОП

▤ ЖМЕ́НЯ

♦ РУЦНЯ

◩ ВЯ́ЗАНКА

0 КІ́ТА

КУЛЬ

ГО́РСТКА

⧗ КУ́ЧКА

✱ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

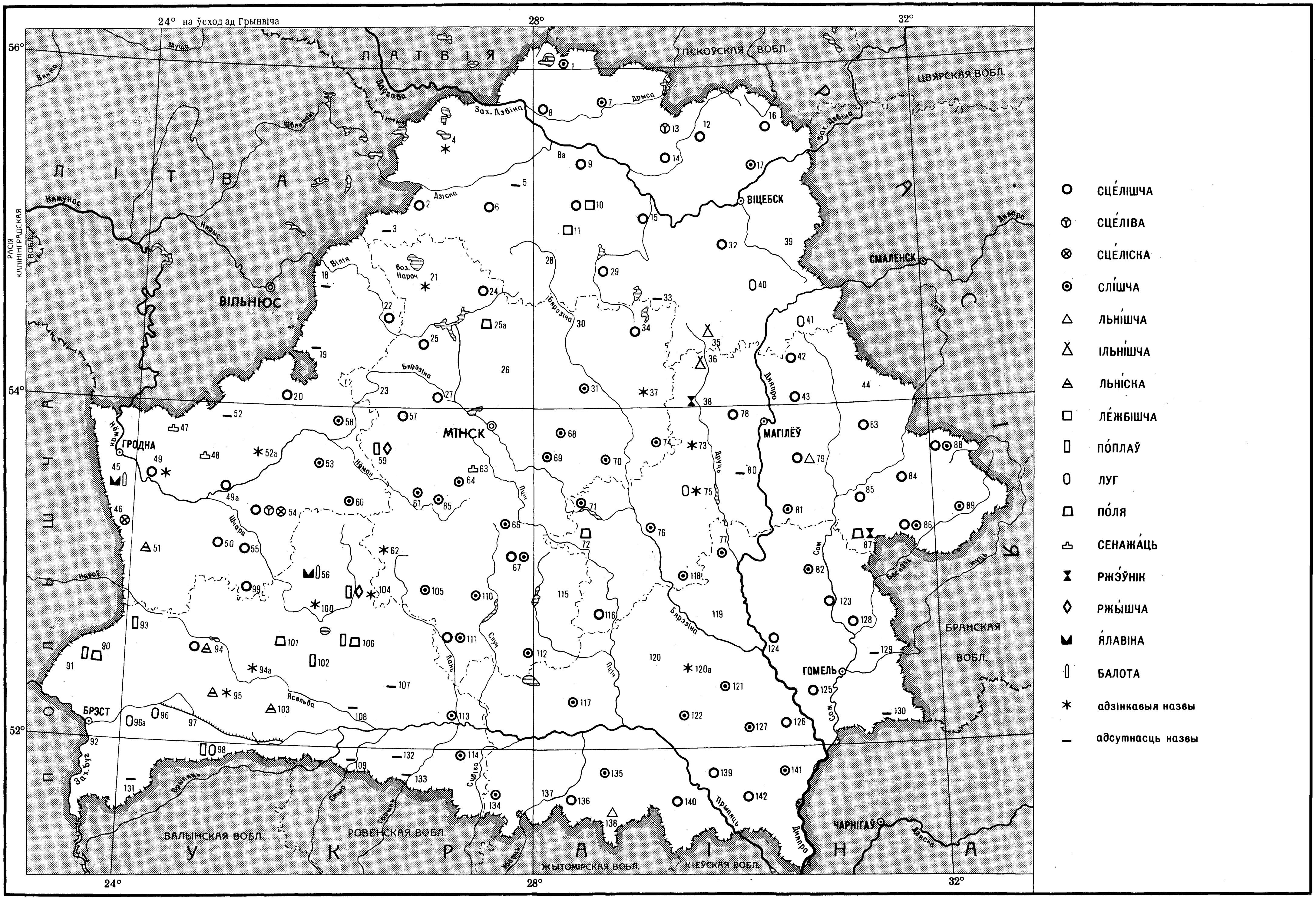
СЦЕЛІШЧА
СЦЕЛІВА
СЦЕЛІСКА
СЛІШЧА
ЛЬНІШЧА
ІЛЬНІШЧА
ЛЬНІСКА
ЛЕЖБІШЧА
ПОПЛАЎ
ЛУГ
ПОЛЯ
СЕНАЖАЦЬ
РЖЭЎНІК
РЖЫШЧА
ЯЛАВІНА
БАЛОТА
адзінкавыя назвы
адсутнасць назвы
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
РАСІЯ
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
МІНСК
ВІЦЕБСК
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
ГРОДНА
БРЭСТ
СМАЛЕНСК
ЧАРНІГАЎ
Зах. Дзвіна
Дняпро
Прыпяць
Нёман
Бярэзіна
Сож
Вілія
Дзісна
Друць
Шчара
Ясельда
Зах. Буг
Случ
Пціч
Нарач

1:3 000 000

ПУК ВЫЛЕЖАЛАГА ЛЁНУ

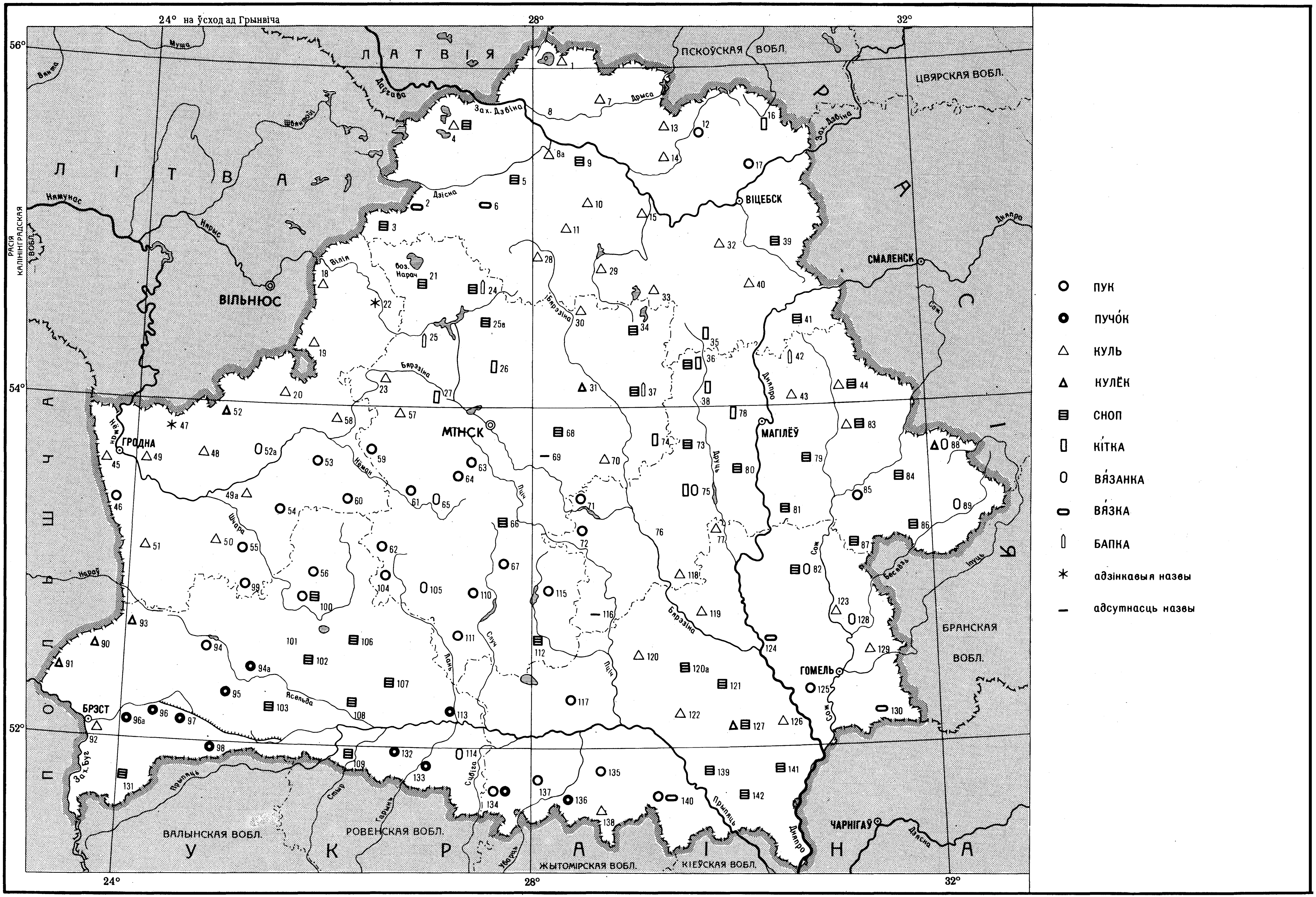

1:3 000 000

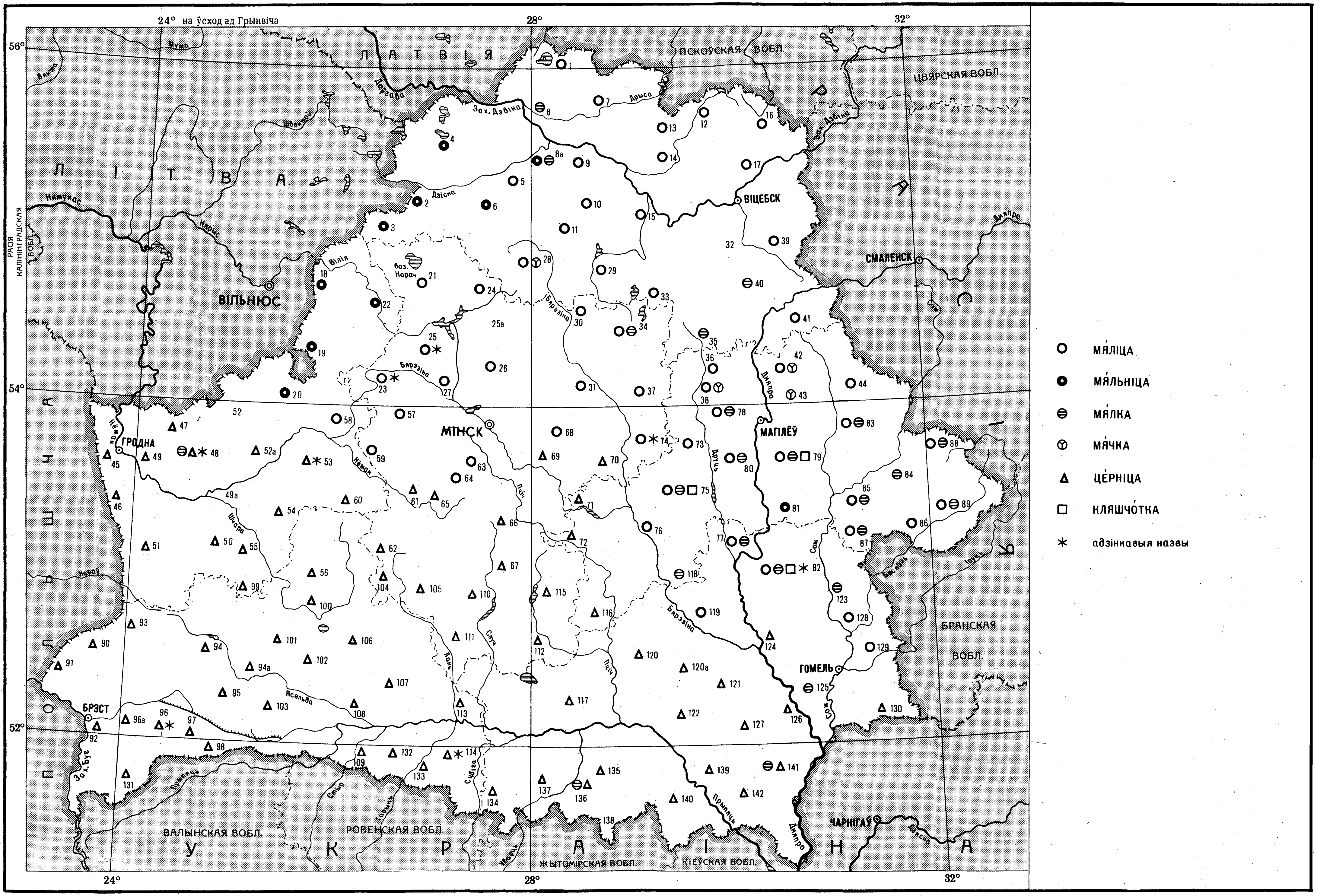
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Нёман
Вілія
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Прыпяць
Гарынь
Случ
Пціч
Шчара
Ясельда
Зах. Буг
Дзісна
Друць
Іпуць
Беседзь
Дзясна
Воз. Нарач
Мяліца
Мяльніца
Мялка
Мячка
Церніца
Кляшчотка
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

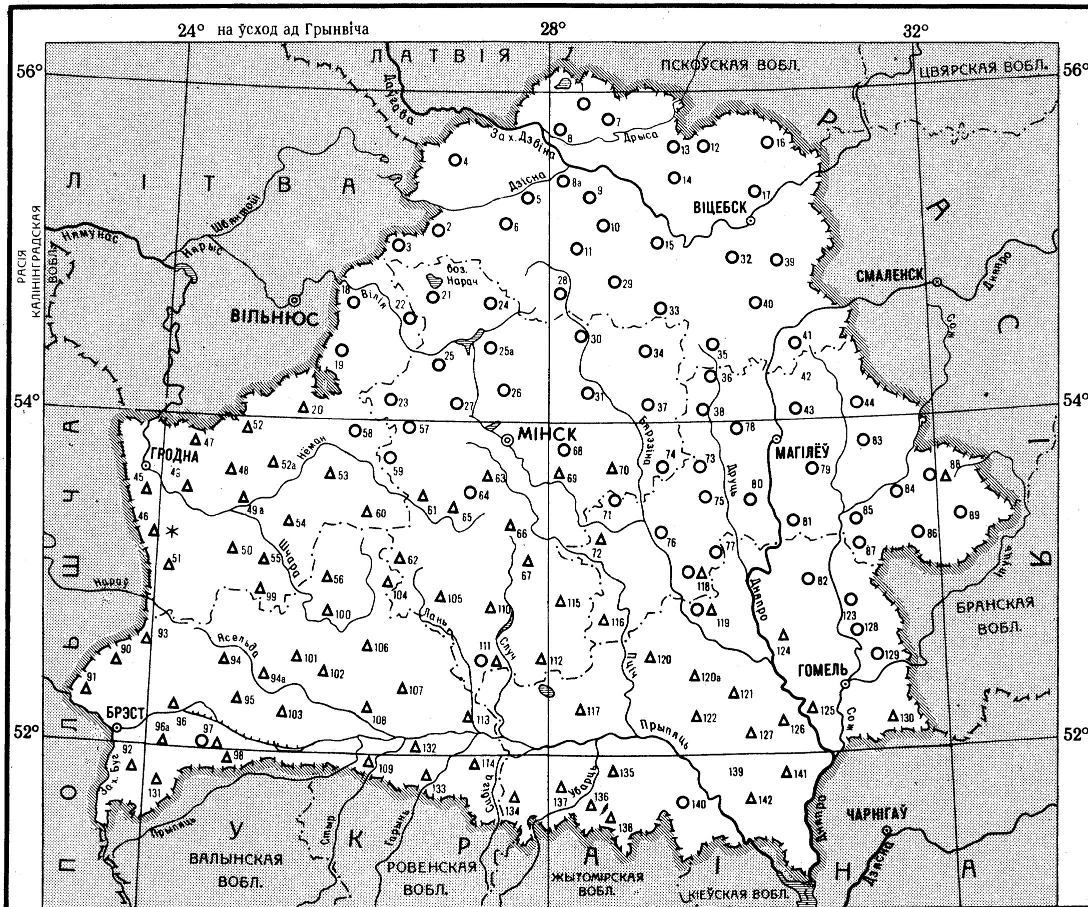

- ○ мяць
- △ цéрці
- ∗ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ЦЁРТЫ ЛЁН

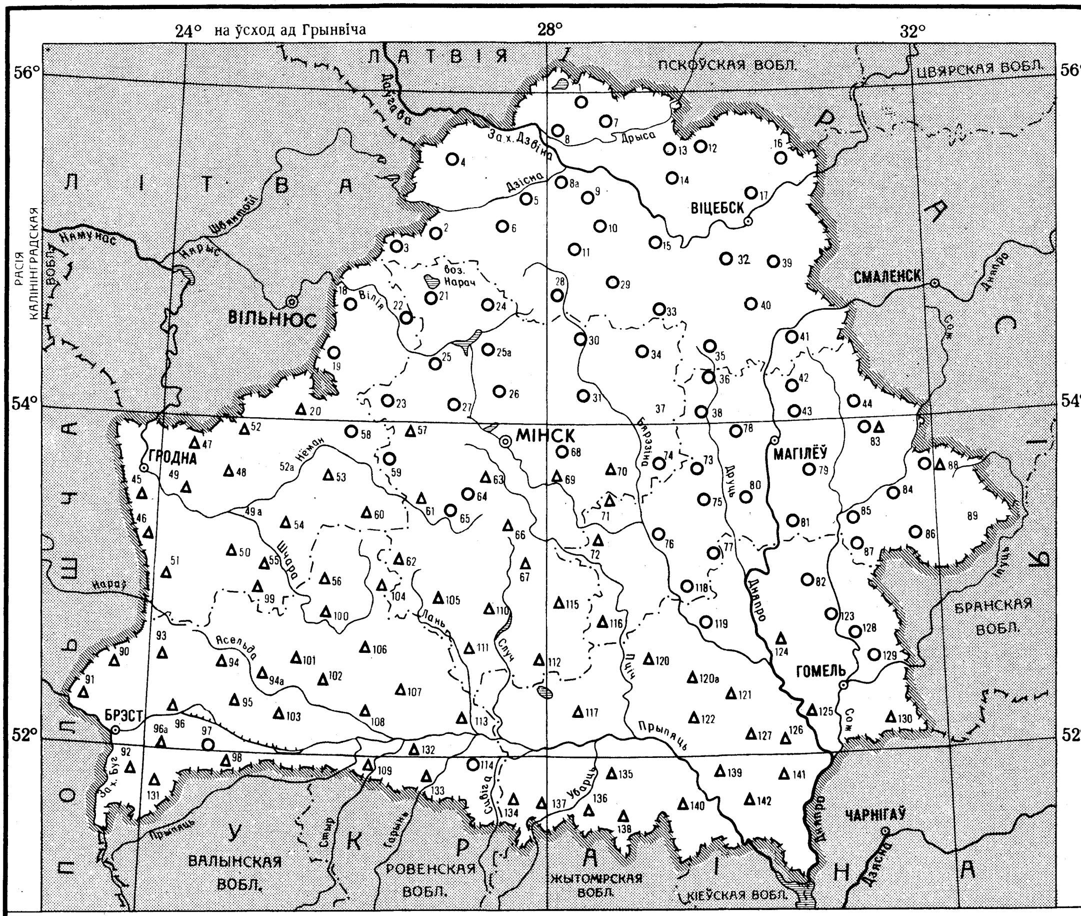

○ мяты

△ цёрты

1:5 000 000

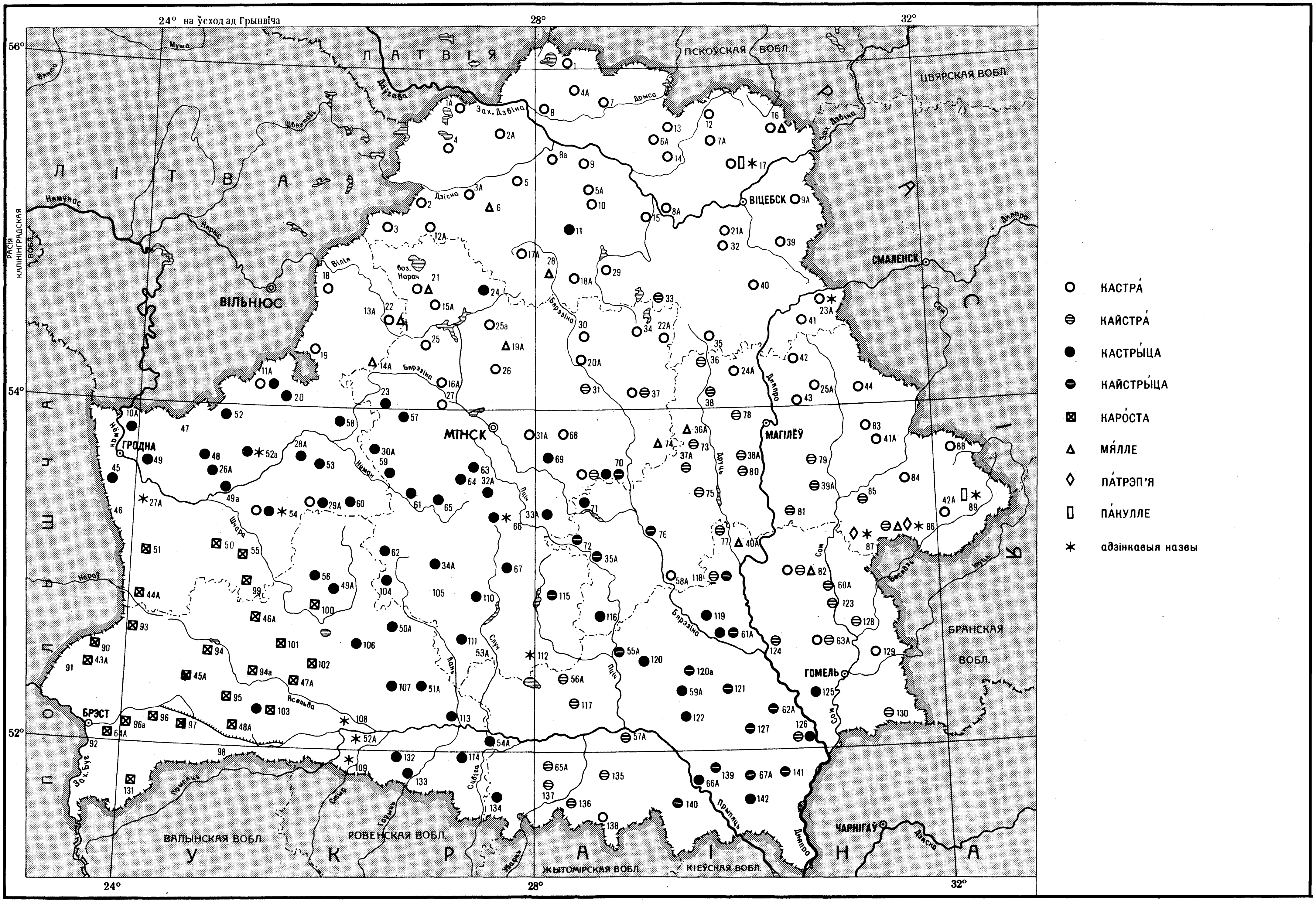
КАСТРА́
КАЙСТРА́
КАСТРЫ́ЦА
КАЙСТРЫ́ЦА
КАРО́СТА
МЯ́ЛЛЕ
ПА́ТРЭП'Я
ПА́КУЛЛЕ
адзінкавыя назвы
24° на ўсход ад Грынвіча
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСЕЯ
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.

1:3 000 000

ЖМЕНЯ ЛЁНУ ДЛЯ ТРАПАННЯ

Карта №146

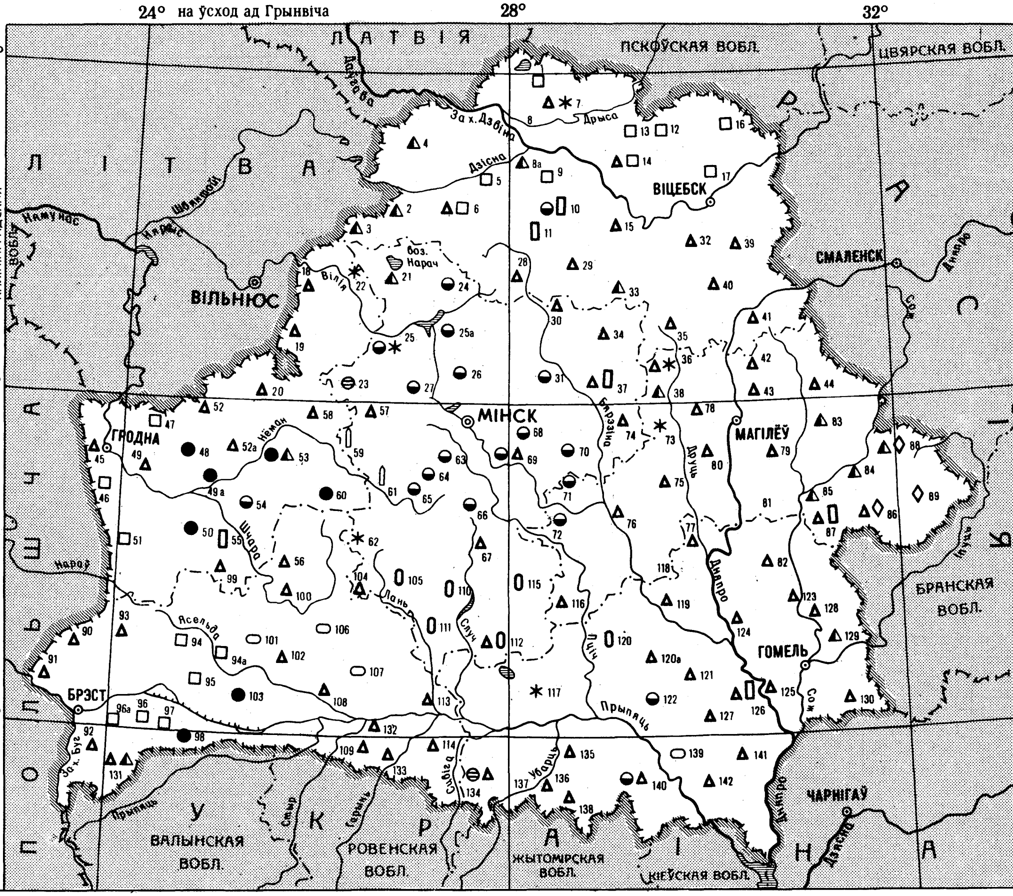

● РУ́ЧКА

◒ РУЧА́ЙКА

⊖ АДНАРУ́ЧКА

△ ЖМЕ́НЯ

◭ ЖМЕ́НЬКА

□ ПАВЕ́СМА

0 ТРО́ПАНКА

⬭ ЗТРЭ́ПАЧ

▯ ПА́СМА

◇ ГОРСЦЬ

▯ ПАЛО́ЙКА

* адзінкавыя назвы

1:5 000 000

МЕРА ВЫТРАПАНАГА ЛЁНУ

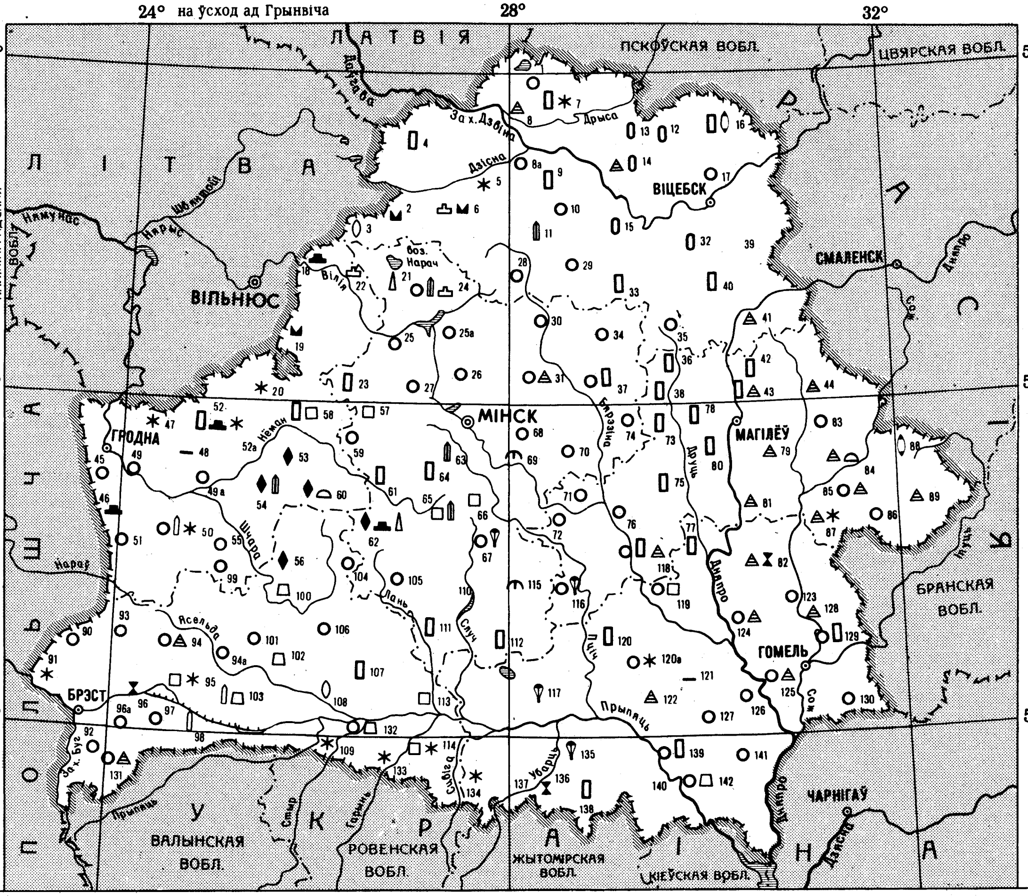

- ○ ПАВЕ́СМА
- ▯ ВЯ́ЗКА
- △ КУЛЬ
- □ ДЗЕСЯ́ТАК
- 0 ГОРСЦЬ
- ◆ ПАЛО́ЙКА
- РУЧА́ЙКА
- РУ́ЧКА
- СТРЭ́ПАЧ
- СКРУ́ТАК
- ТРО́ПАНКА
- ⧗ ЖМЕ́НЯ
- ПУНДЭ́ЛІК
- КУ́КЛА
- КА́СЛА
- КРУЦЕ́ЛЬ
- ВЯ́ЗАНКА
- ВЕРЧ
- КУЛІ́ДКА
- * адзінкавыя назвы
- — адсутнасць назвы

1:5 000 000

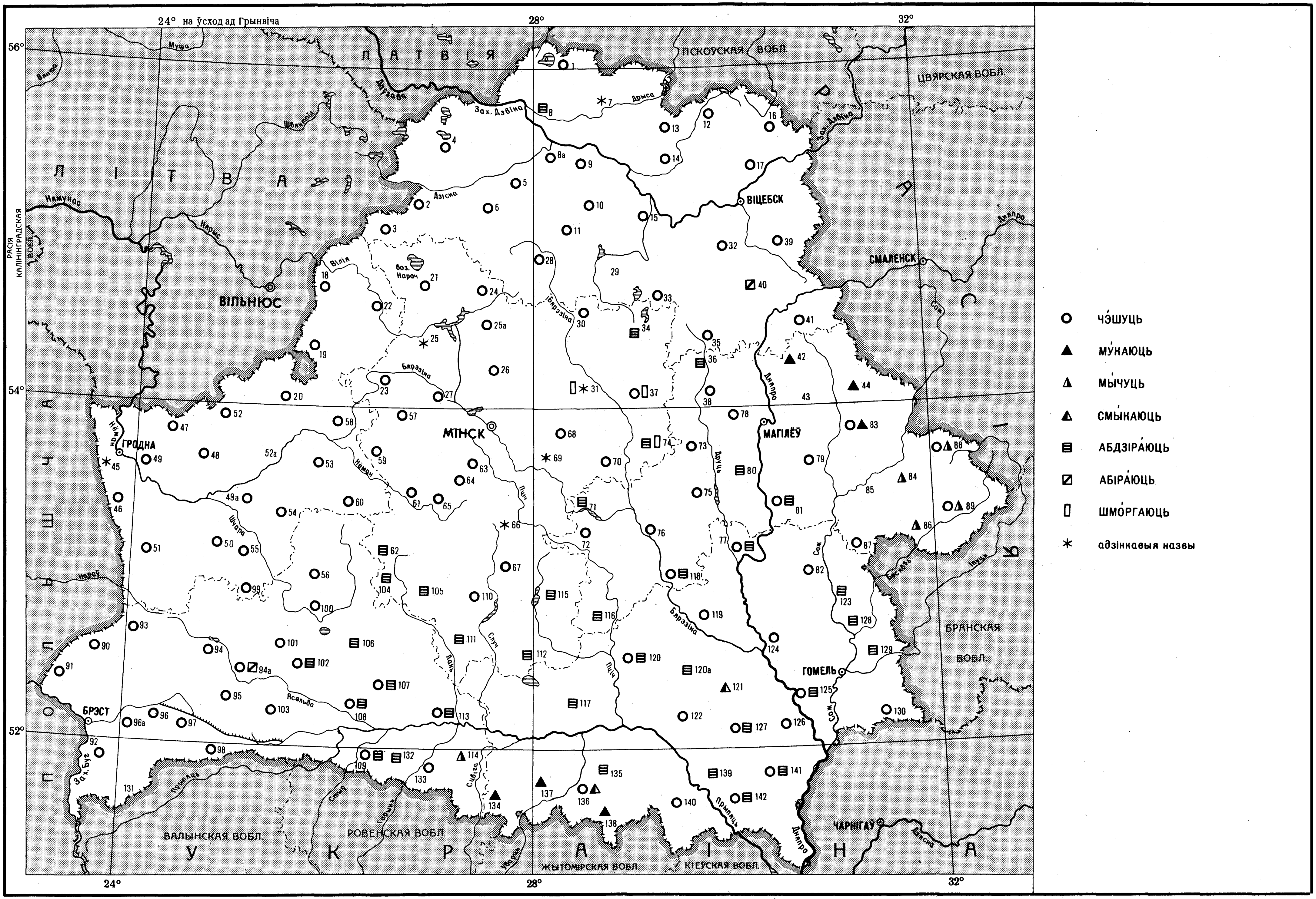
ЧЭШУЦЬ
МУКАЮЦЬ
МЫЧУЦЬ
СМЫКАЮЦЬ
АБДЗІРАЮЦЬ
АБІРАЮЦЬ
ШМОРГАЮЦЬ
адзінкавыя назвы
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
УКРАІНА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
Зах. Дзвіна
Дняпро
Нёман
Бярэзіна
Прыпяць
Сож
Дзісна
Вілія
Ясельда
Шчара
Птыч
Случ
Друць
Воз. Нарач

1:3 000 000

ПЫЛ І ДРОБНЫЯ ЧАСТКІ ВАЛАКНА (пры трапанні лёну)

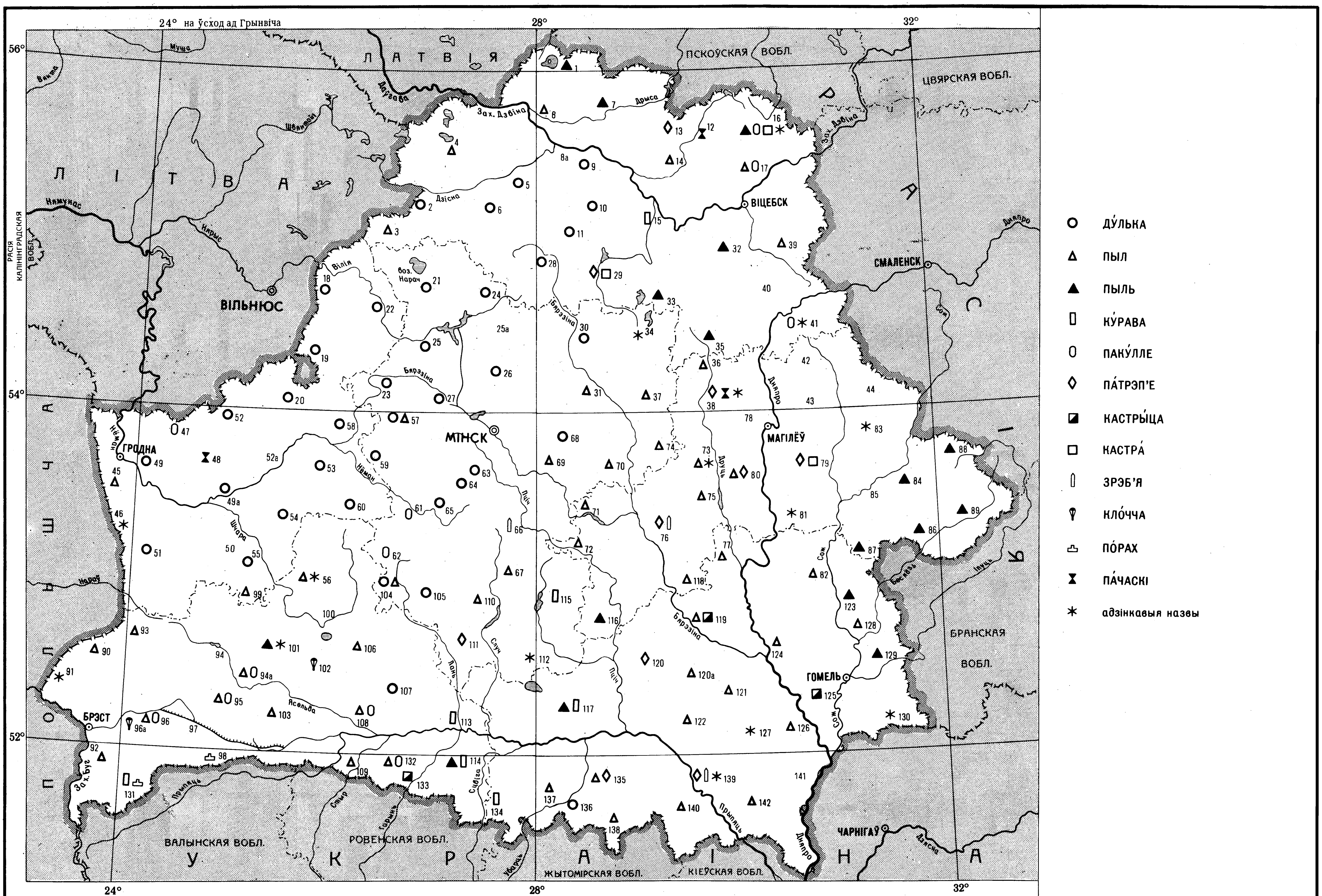

1:3 000 000

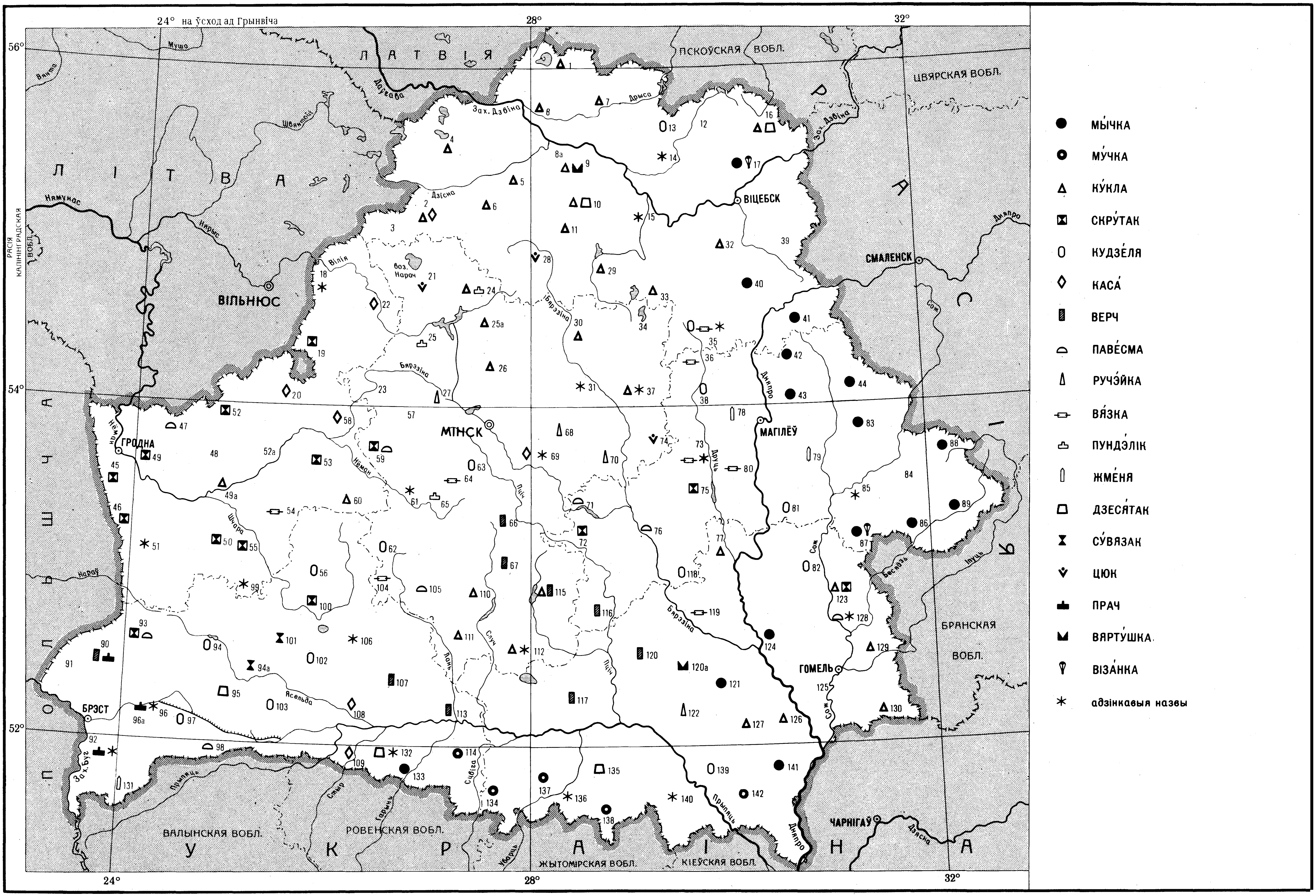
24° на ўсход ад Грынвіча
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
воз. Нарач
Зах. Дзвіна
Дняпро
Бярэзіна
Прыпяць
Сож
Нёман
Вілія
Дзісна
Друць
Пціч
Случ
Ясельда
Шчара
Зах. Буг
Іпуць
Бесядзь
Дзясна
Мыска
МЫЧКА
МУЧКА
КУКЛА
СКРУТАК
КУДЗЕЛЯ
КАСА
ВЕРЧ
ПАВЕСМА
РУЧЭЙКА
ВЯЗКА
ПУНДЭЛІК
ЖМЕНЯ
ДЗЕСЯТАК
СУВЯЗАК
ЦЮК
ПРАЧ
ВЯРТУШКА
ВІЗАНКА
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

ЗВІВАЦЬ КУДЗЕ́ЛЮ

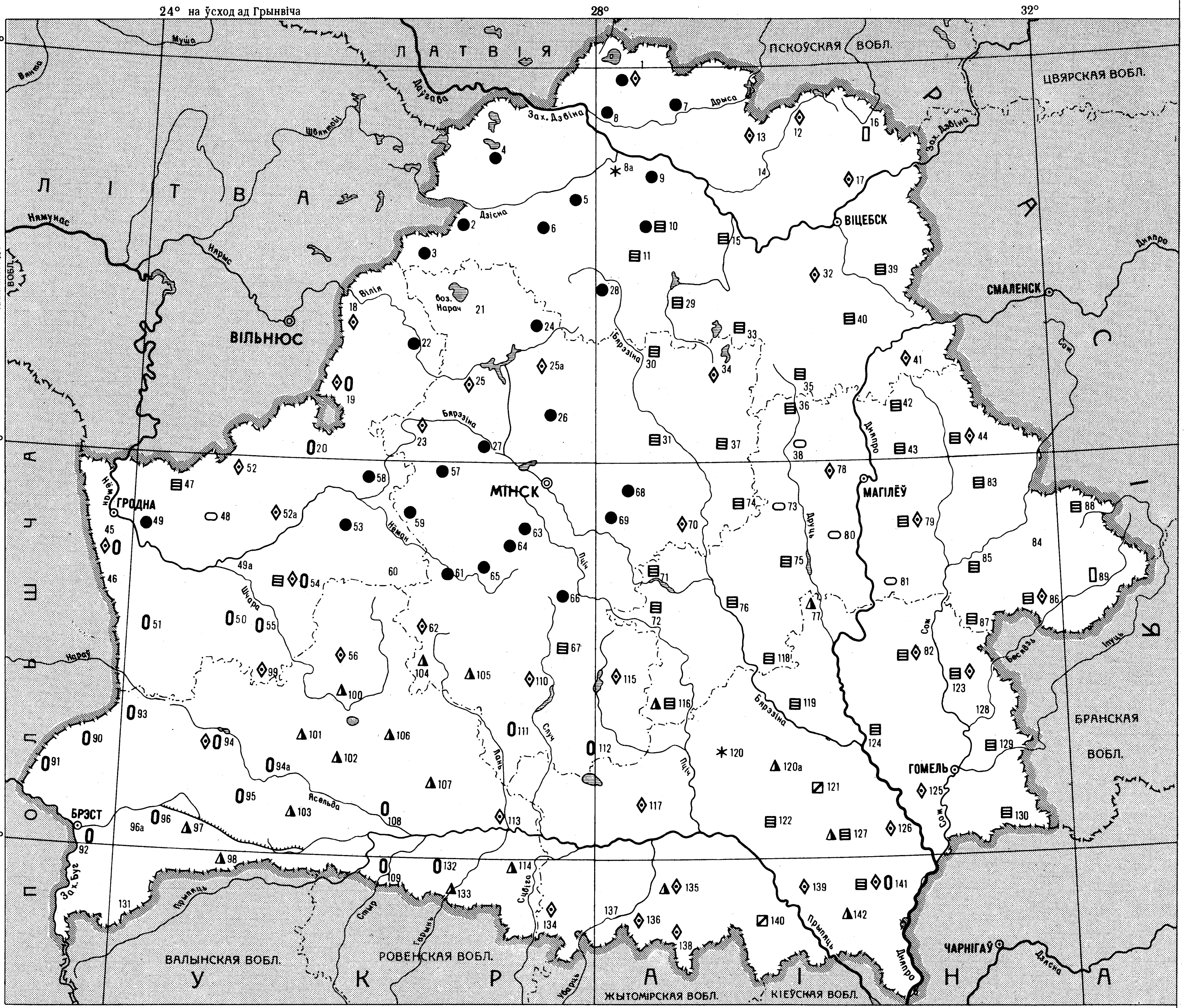

● чыні́ць

◭ гарну́ць

▤ вярце́ць

◈ круці́ць

0 рабі́ць

⊂⊃ дзе́лаць

◩ вярну́ць

▯ ката́ць

✳ адзінкавыя назвы

1:3 000 000

ПАМАК (значэнне слова)

Карта №152

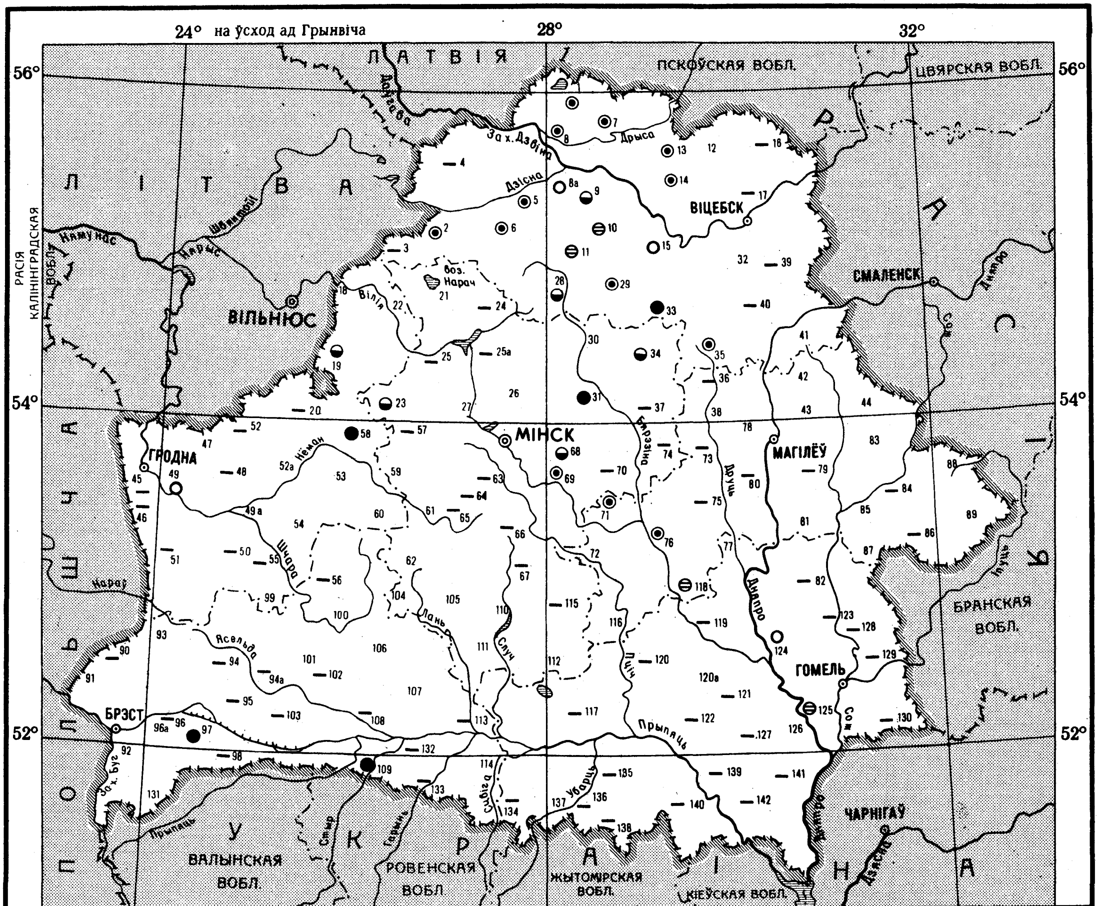

- ◉ 'ГНЁТ, ЯКІМ ПРЫЦІСКАЮЦЬ ЛЁН У ВАДЗЕ'
- ● 'ВЫМАЧАНЫ СНОП ІЛЬНУ'
- ⊖ 'ПАМОЧАНЫ КУЛЬ САЛОМЫ ДЛЯ ВЯЗАННЯ СНАПОЎ У ЧАС ЖНІВА'
- ◒ 'ЦЯЖКАЕ, МОКРАЕ, ГНІЛОЕ ПАЛЕНА'
- ○ наяўнасць слова ПАМАК
- – адсутнасць слова ПАМАК

1:5 000 000

ПРАЧ, ПУЦНЯ́ (значэнне слоў)

Карта №153

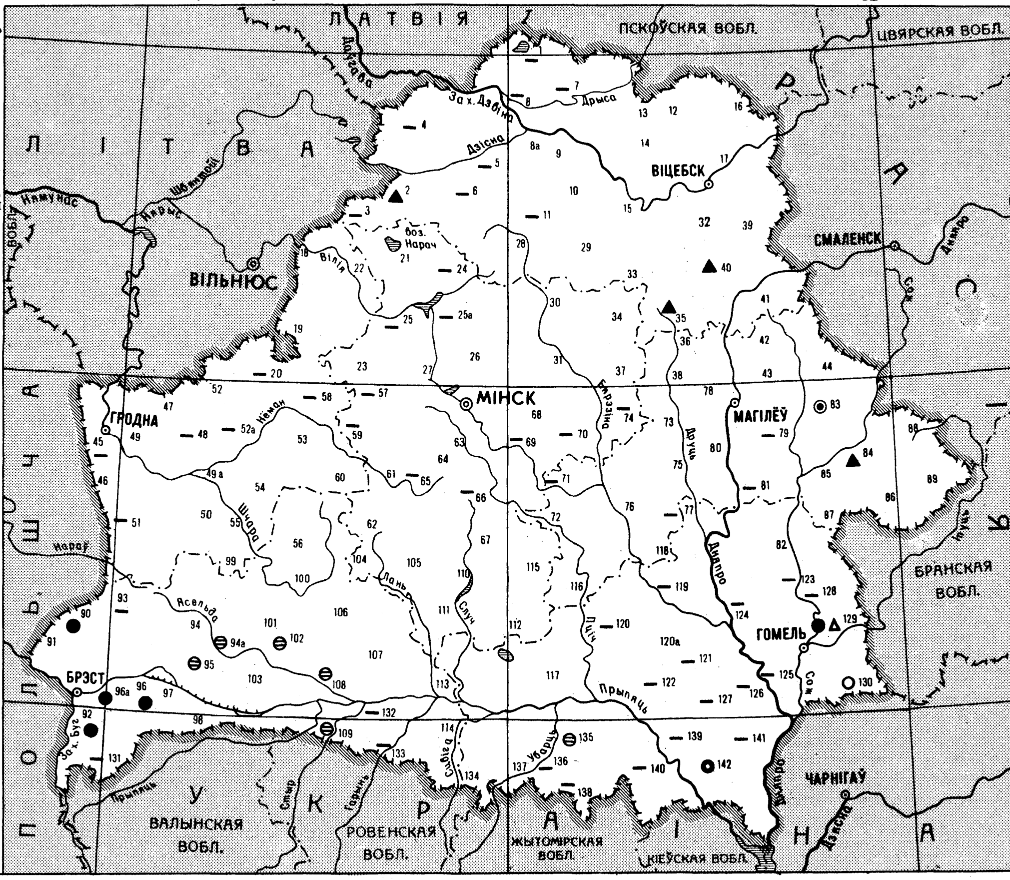

ПРАЧ

● 'МЕРА ЛЬНОВАЛАКНА'

⊖ 'ПРАЛЬНІК'

◉ 'ВЕРАЦЯНО'

⊙ 'КАВАЛАК ПАЛАТНА'

○ 'ЗНАЧЭННЕ НЕВЯДОМАЕ'

ПУЦНЯ́

▲ 'МЕРА ЛЬНОВАЛАКНА'

△ 'БЛЫТАНЫЯ НІТКІ'

— адсутнасць слоў

1:5 000 000

ПАЛО́ЙКА (значэнне слова)

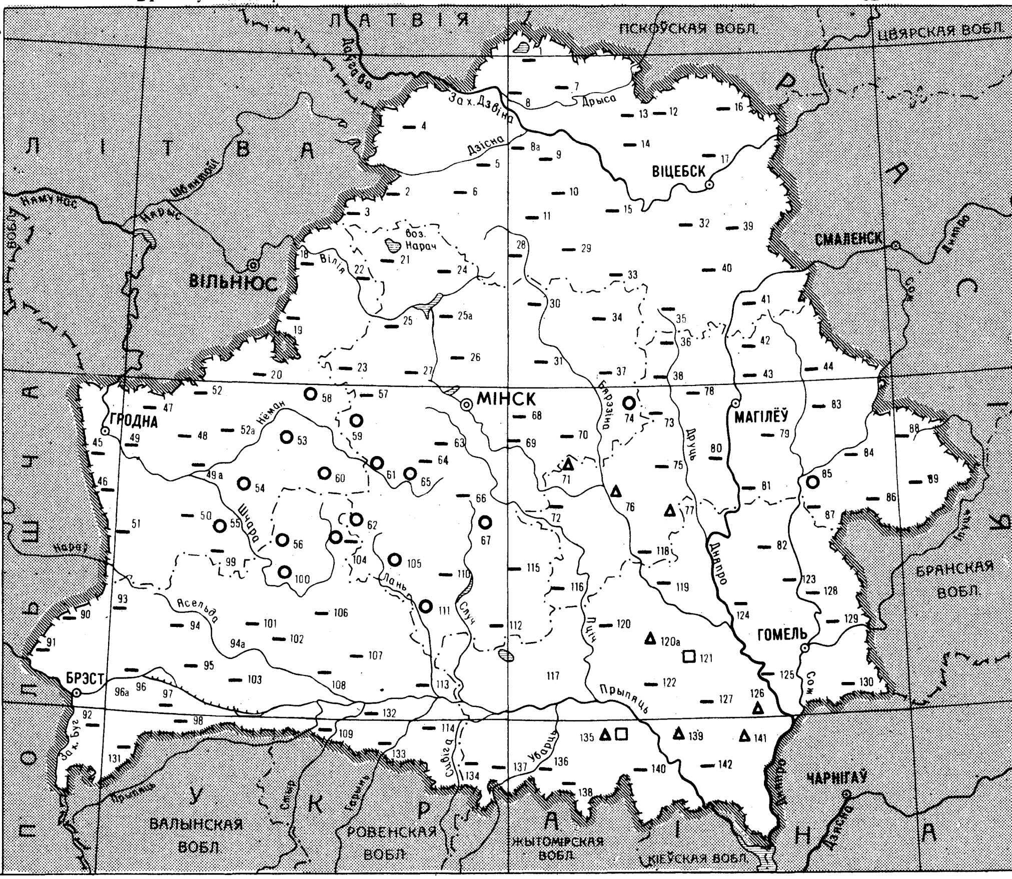

- **○** — 'ЖМЕНЯ, СКРУТАК АПРАЦАВАНАГА ЛЁНУ'
- **△** — 'КАЧАН АБО ПАЛАВІНА КАЧАНА КВАШАНАЙ КАПУСТЫ'
- **□** — 'ГАРБУЗ АБО ПАЛАВІНА ГАРБУЗА'
- **–** — адсутнасць слова

1:5 000 000

ПАШЫРЭННЕ СЛОЎ *РУЧА́ЙКА, АДКІ́ДЗІЧ, ПРАСЦЕ́НЬ* І ІНШ. **Карта №155**

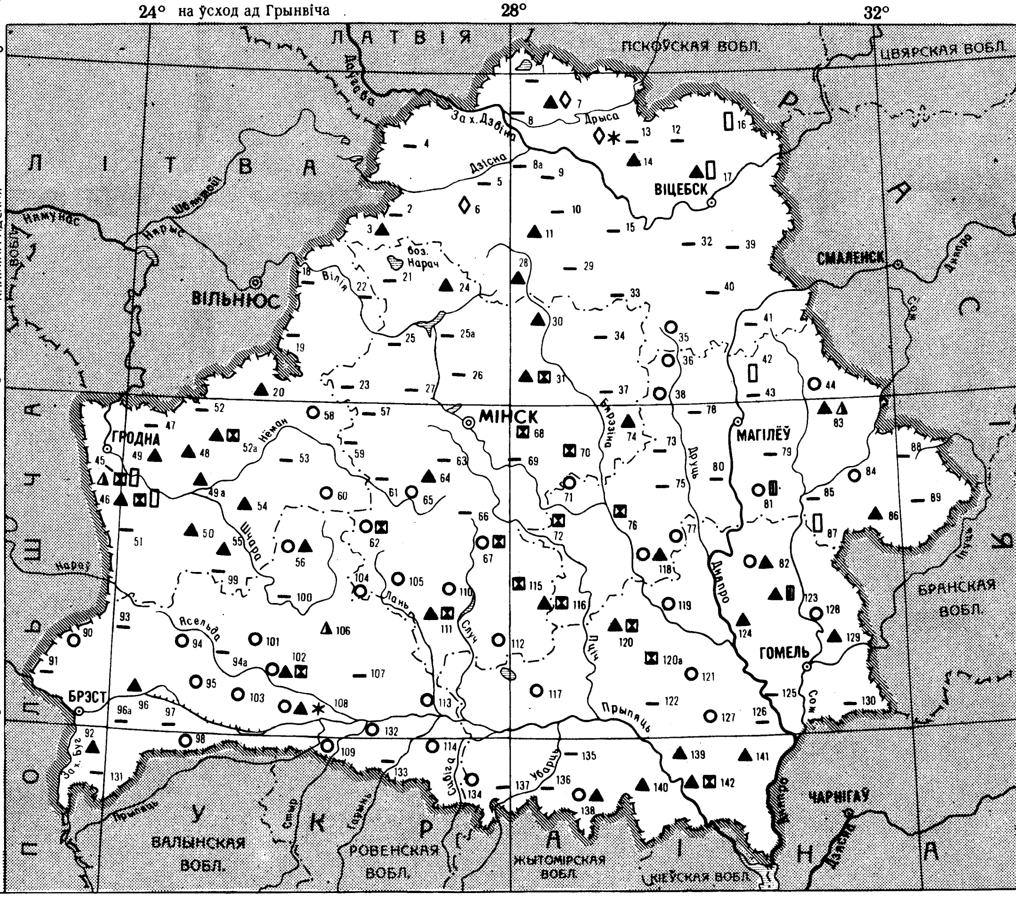

○ РУЧА́ЙКА

▲ ВЕРАЦЯНО́

△ ВЕРАЦЕ́НЬ

◇ РУКАВЯ́ТКА

⊠ АТКІ́ДЗІЧ

▯ ПРАСЦЕ́НЬ

▮ ПРО́СЦЕНЬ

* адзінкавыя назвы

— адсутнасць слоў

1:5 000 000

ПАШЫРЭННЕ СЛОЎ *ПАЧЫ́НАК, ПАЧА́ТАК*

Карта №156

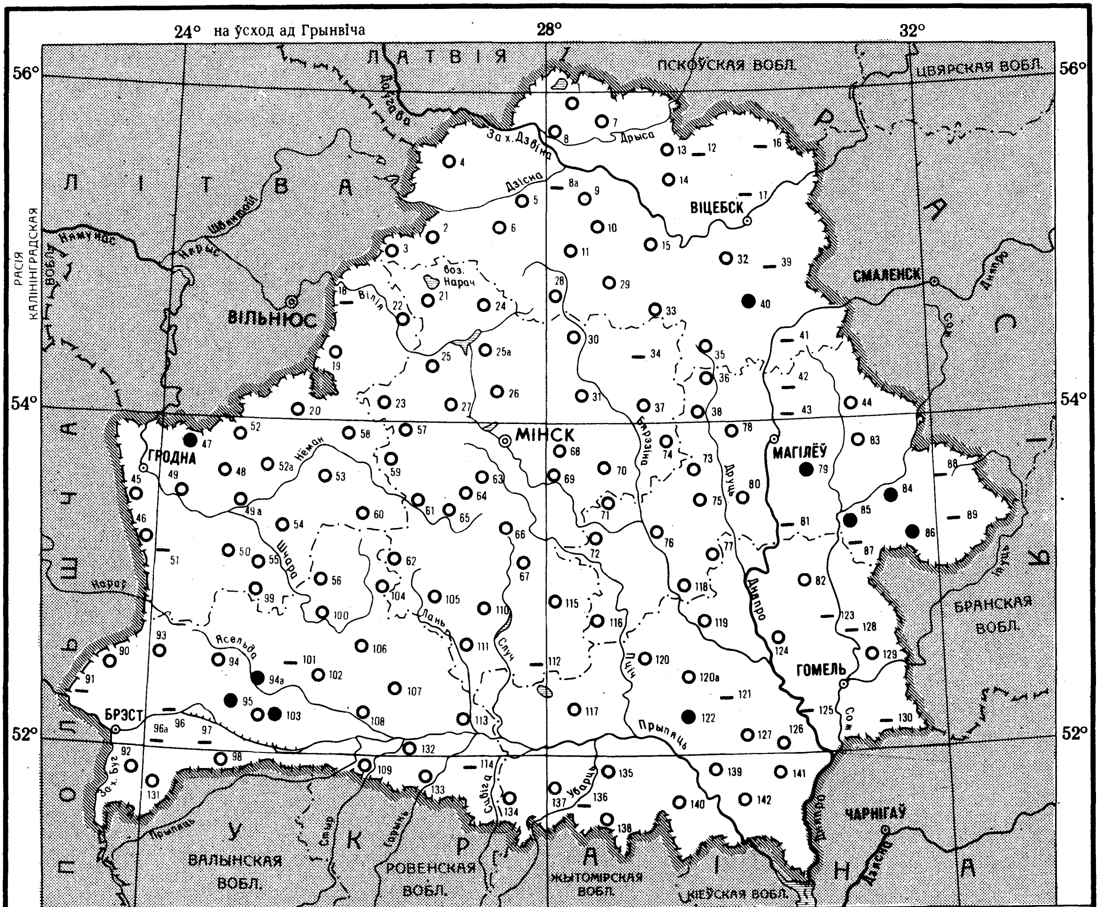

○ ПАЧЫ́НАК

● ПАЧА́ТАК

– адсутнасць слоў

1:5 000 000

ТАЛЬКА (значэнне слова) Карта №157

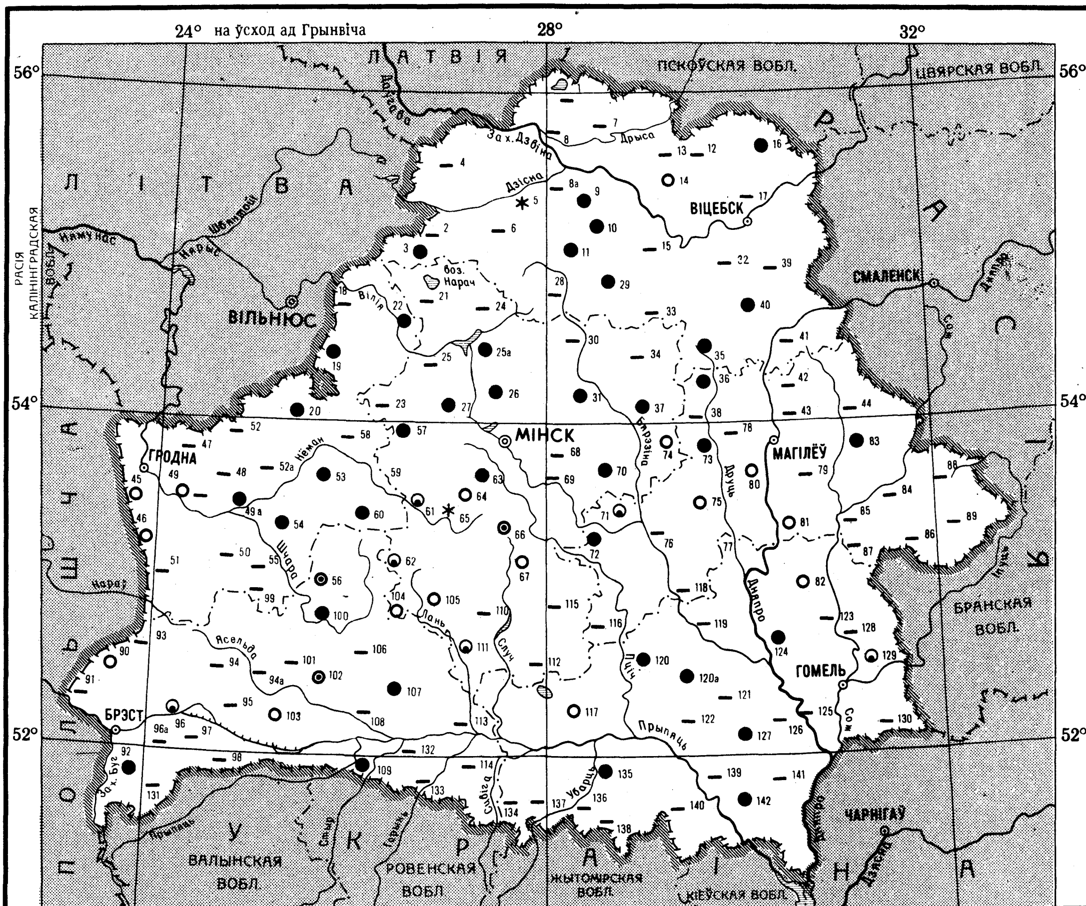

● 'ТОНКАЯ ПРАЖА'

◎ 'ФАБРЫЧНЫЯ НІТКІ'

⊙ 'ПАТАЎШЧЭННЕ І ПАТАНЧЭННЕ НА НІТЦЫ'

○ 'НЕВЯДОМАЕ ЗНАЧЭННЕ'

* іншыя значэнні

– адсутнасць слова

1:5 000 000

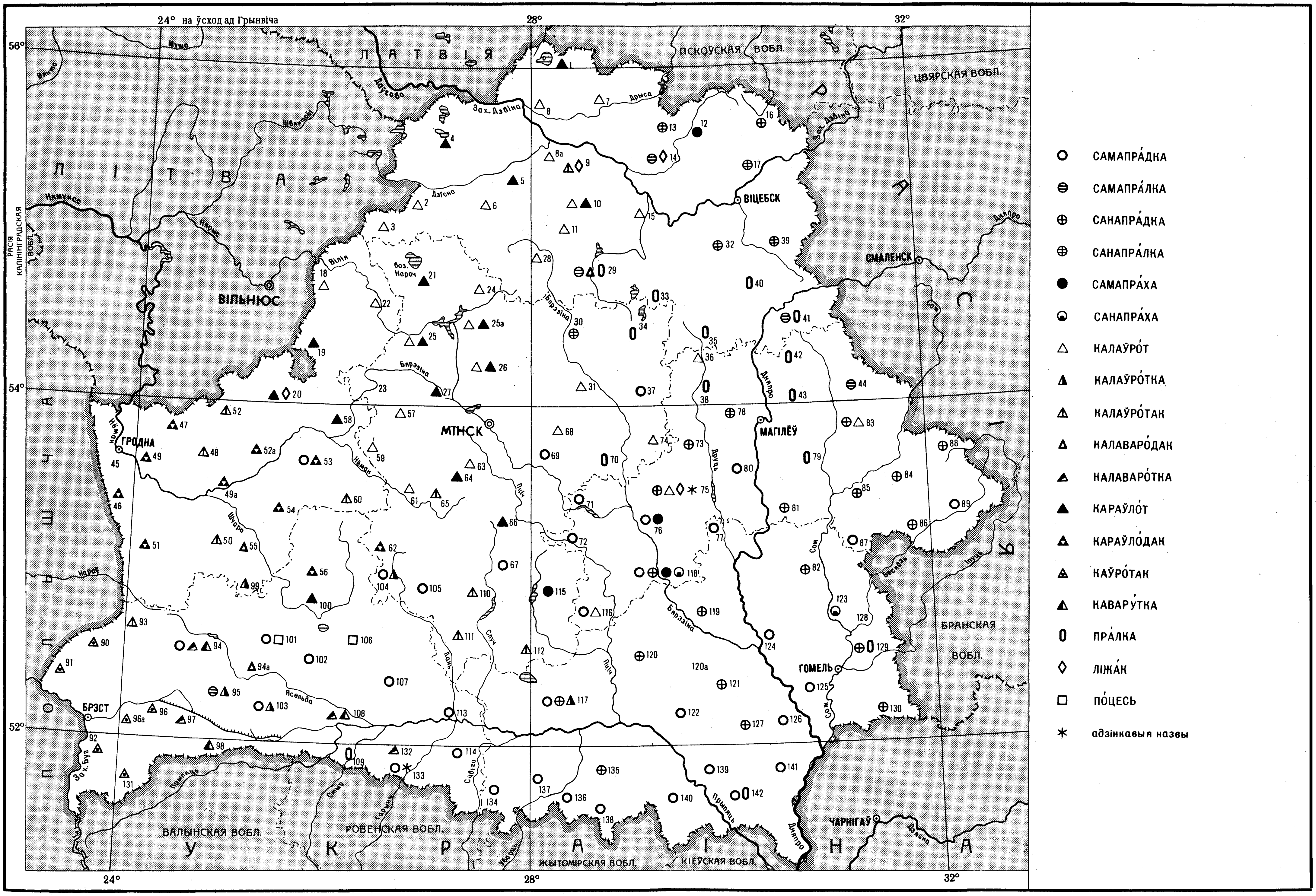
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
УКРАІНА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ГРОДНА
БРЭСТ
МІНСК
ВІЦЕБСК
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
СМАЛЕНСК
ЧАРНІГАЎ
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Даўгава
Дрыса
Дзісна
Вілія
Нёман
Нямунас
Нярыс
Шчара
Ясельда
Нараў
Зах. Буг
Прыпяць
Бярэзіна
Дняпро
Друць
Сож
Беседзь
Іпуць
Пціч
Случ
Лань
Стыр
Горынь
Убарць
Случ
Дзясна
Воз. Нарач
САМАПРА́ДКА
САМАПРА́ЛКА
САНАПРА́ДКА
САНАПРА́ЛКА
САМАПРА́ХА
САНАПРА́ХА
КАЛАЎРО́Т
КАЛАЎРО́ТКА
КАЛАЎРО́ТАК
КАЛАВАРО́ДАК
КАЛАВАРО́ТКА
КАРАЎЛО́Т
КАРАЎЛО́ДАК
КАЎРО́ТАК
КАВАРУ́ТКА
ПРА́ЛКА
ЛІЖА́К
ПО́ЦЕСЬ
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

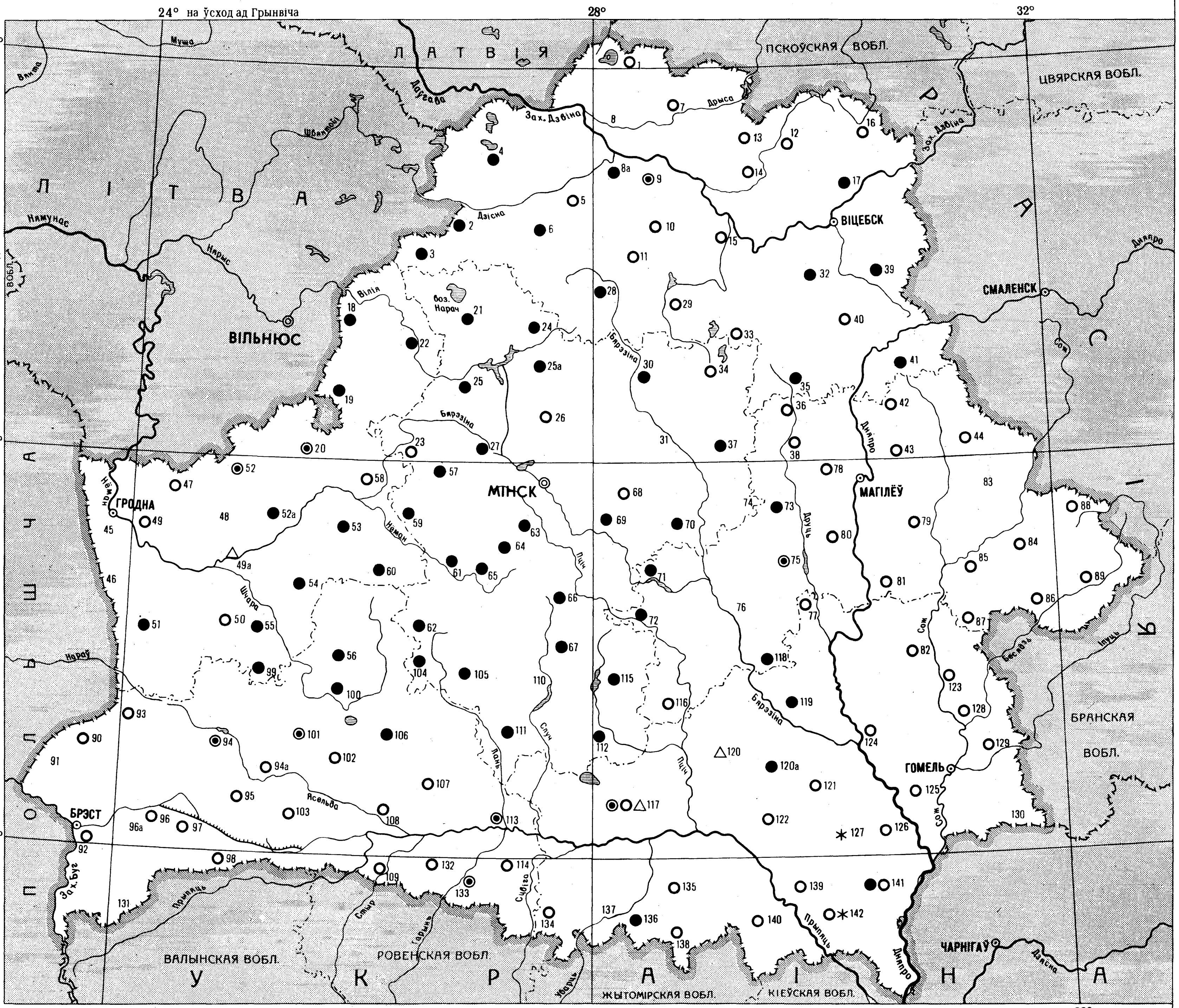

- ● ВІРО́К
- ◉ В'ЮРО́К
- ○ ЮРО́К
- △ ВІТУ́ШКА
- ✳ адзінкавыя назвы

1:3 000 000

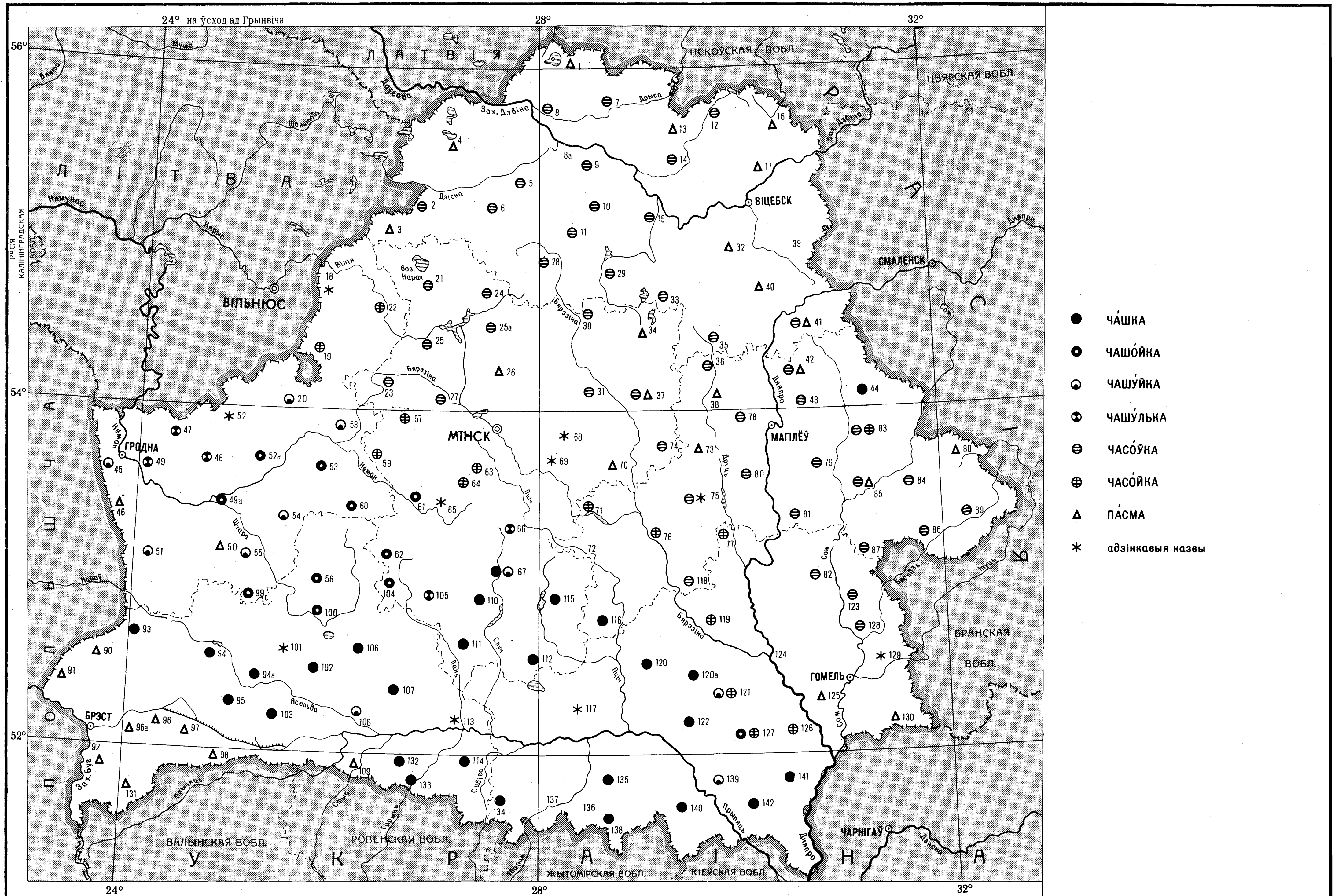
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
Зах. Дзвіна
Дрыса
Дзісна
Вілія
воз. Нарач
Бярэзіна
Нёман
Шчара
Ясельда
Нараў
Зах. Буг
Прыпяць
Случ
Пціч
Лань
Друць
Дняпро
Сож
Іпуць
Беседзь
Горынь
Стыр
Убарць
Намунас
Нярыс
ЧАШКА
ЧАШОЙКА
ЧАШУЙКА
ЧАШУЛЬКА
ЧАСОЎКА
ЧАСОЙКА
ПАСМА
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

БЛЫТАЮЦЦА (ніткі) **Карта №161**

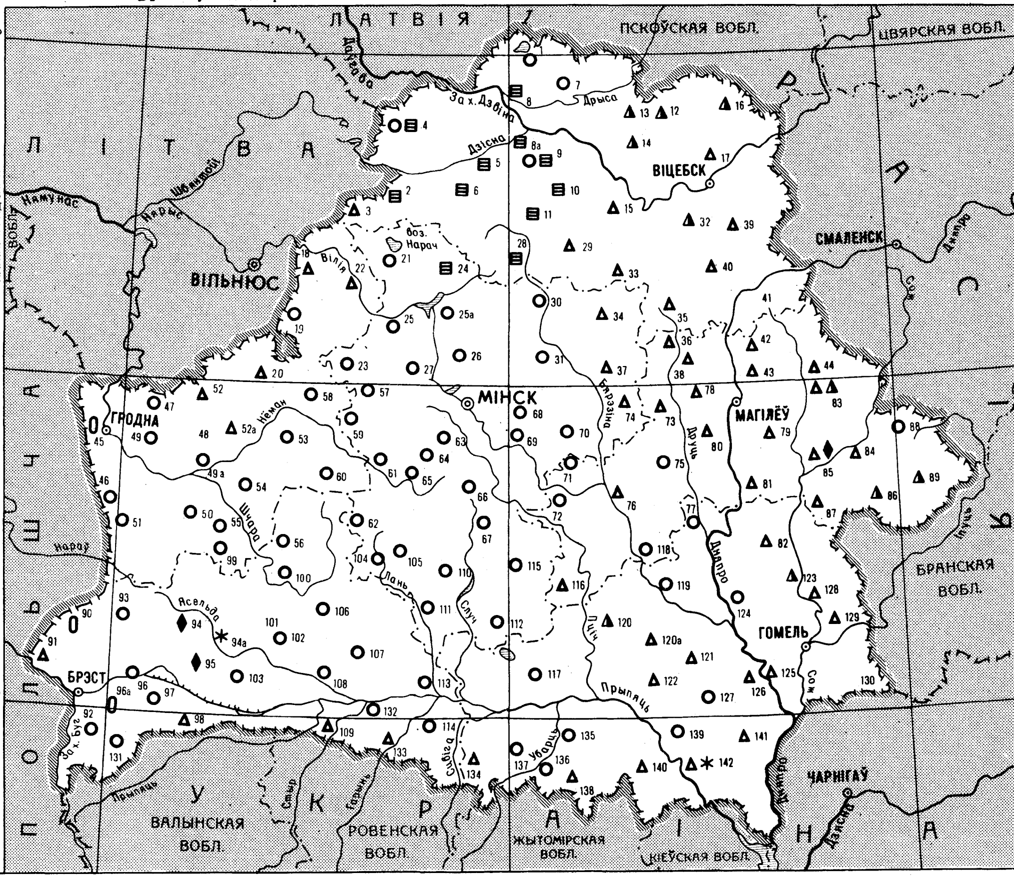

○ БЛЫ́ТАЮЦЦА

△ ПЛУ́ТАЮЦЦА

▲ ПЛУТА́ЮЦЦА

▤ СКРЫПА́ЮЦЦА

♦ МАТА́ЮЦЦА

0 БЛЁНТАЮЦЦА

∗ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ЗЛАЖЫЦЬ УДВАЯ (ніткі) **Карта №162**

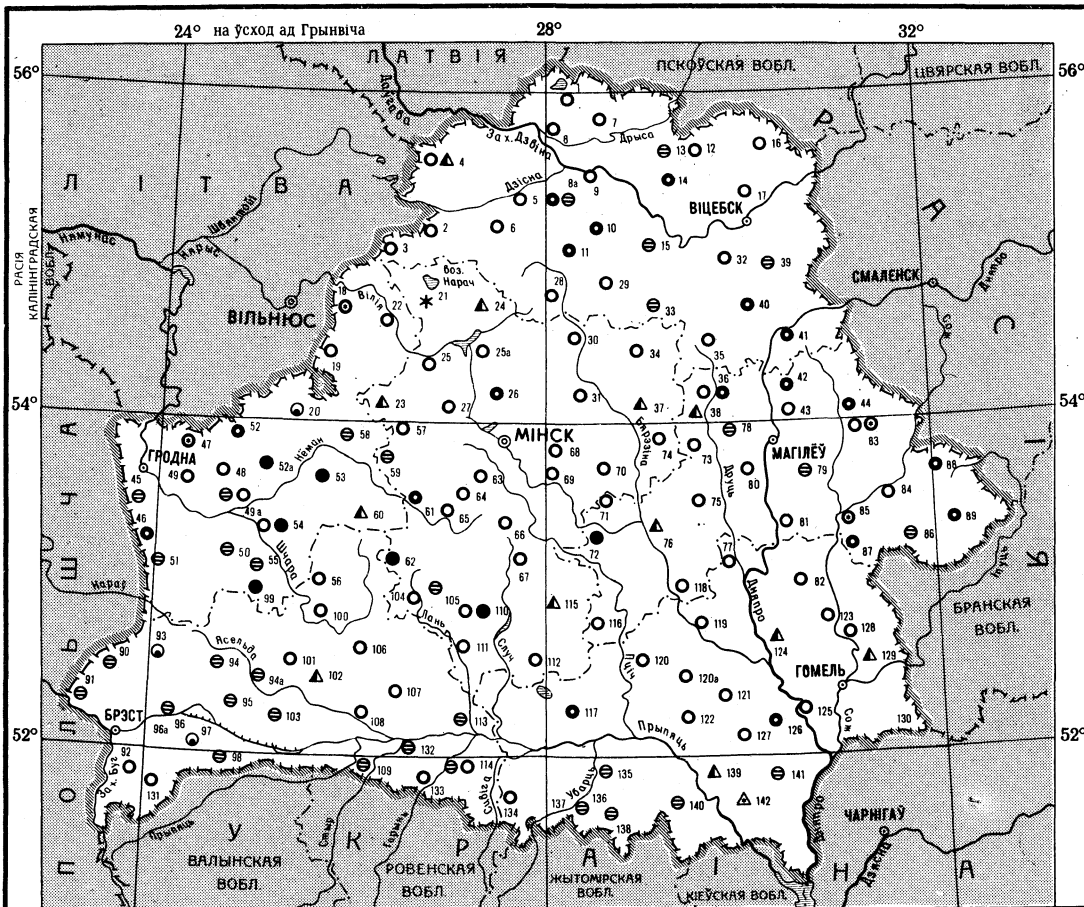

УДВАЯ́

УДВО́Е

У ДЗВЕ

УДЗВЕ́ЙГУ

ЗДВАЙНІ́ЦЬ

адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

СТРАСЦІ́ЦЬ

ТРО́ШЧАНАЯ

адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ВІЦЬ (вяроўкі)

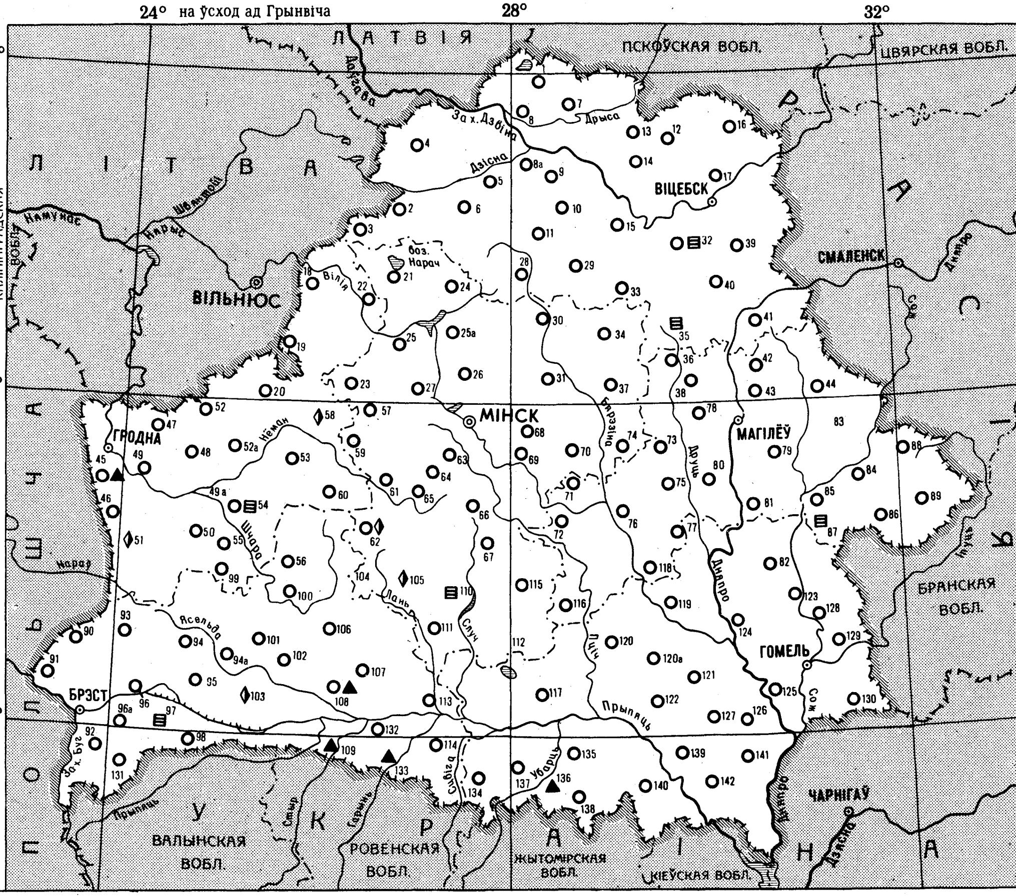

○ ВІЦЬ

▲ ПЛЕ́СЦІ

⊟ КРУЦІ́ЦЬ

◊ СПУСКА́ЦЬ

1:5 000 000

ЧАСАЦЬ (воўну)

Карта №164

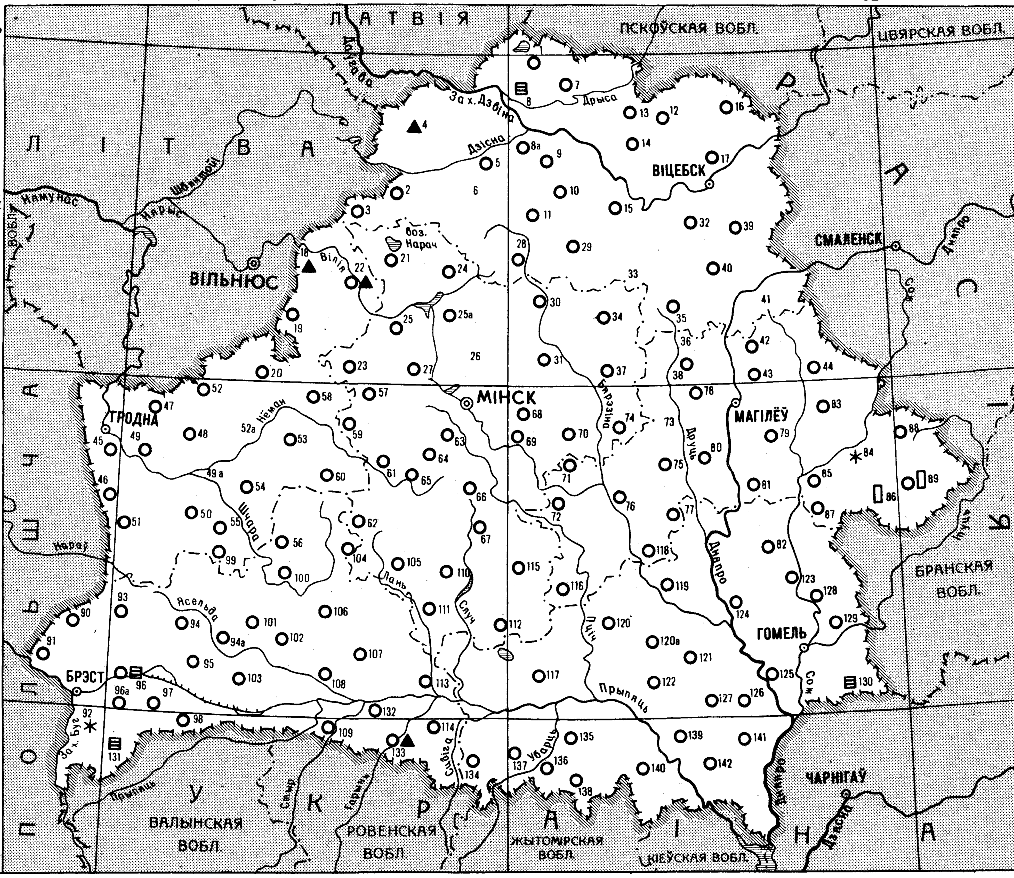

○ ЧАСА́ЦЬ

▲ ЧАХРА́ЦЬ

▤ СКУБА́ЦЬ

▯ ДРАЦЬ

* адзінкавыя назвы

1:5 000 000

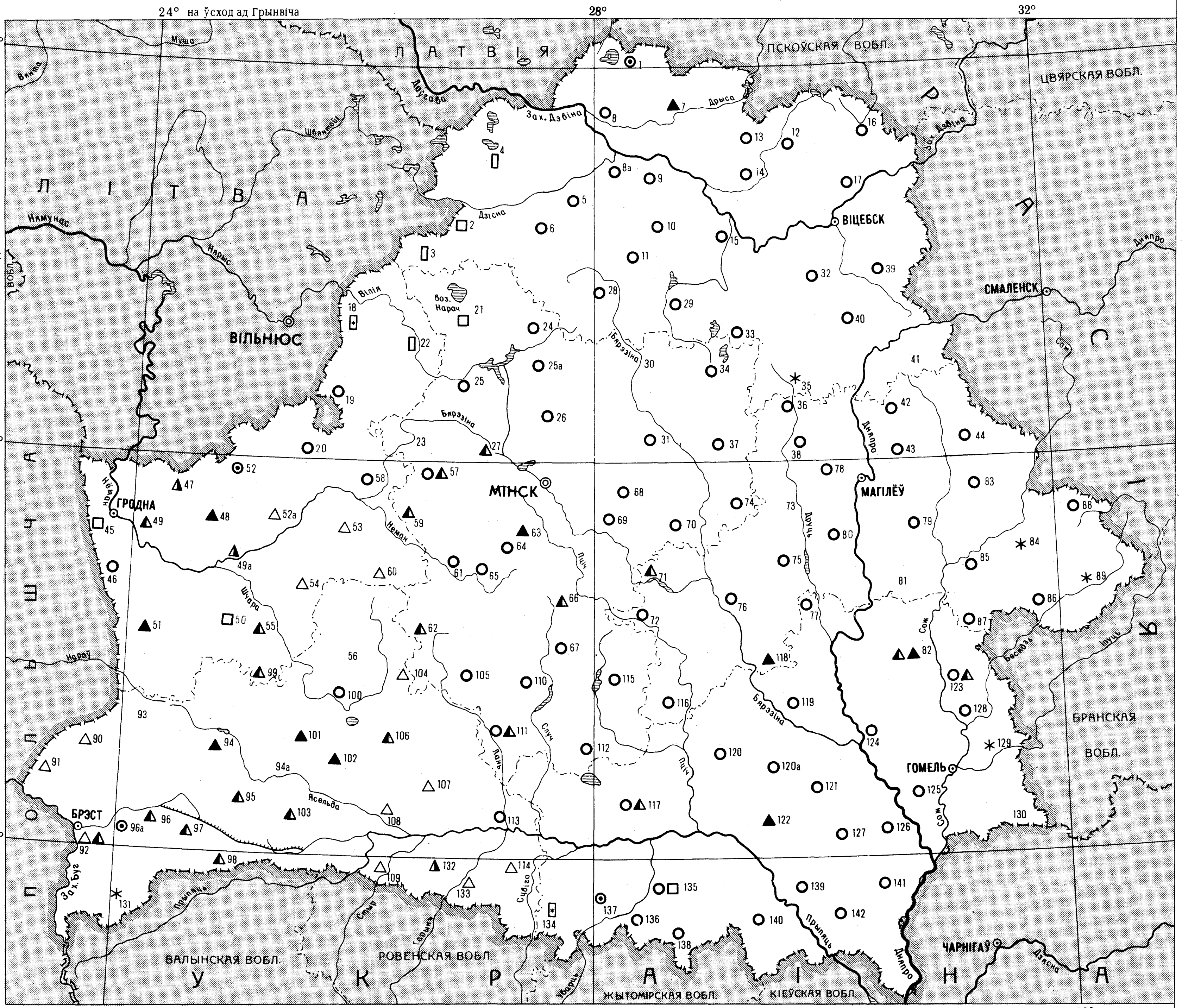

- ○ ВАЎНАЧО́СКА
- ⊙ ВОЎНАЧАСА́ЛКА
- △ ЧАХА́РНЯ
- ◭ ЧАСА́РНЯ
- ◮ ЧАСА́ЛЬНЯ
- ▲ ЧАСА́ЛКА
- ▯ ЧО́ХРА
- ⊡ ЧО́ХІ
- □ ШЧО́ТКІ
- ✳ адзінкавыя назвы

1: 3 000 000

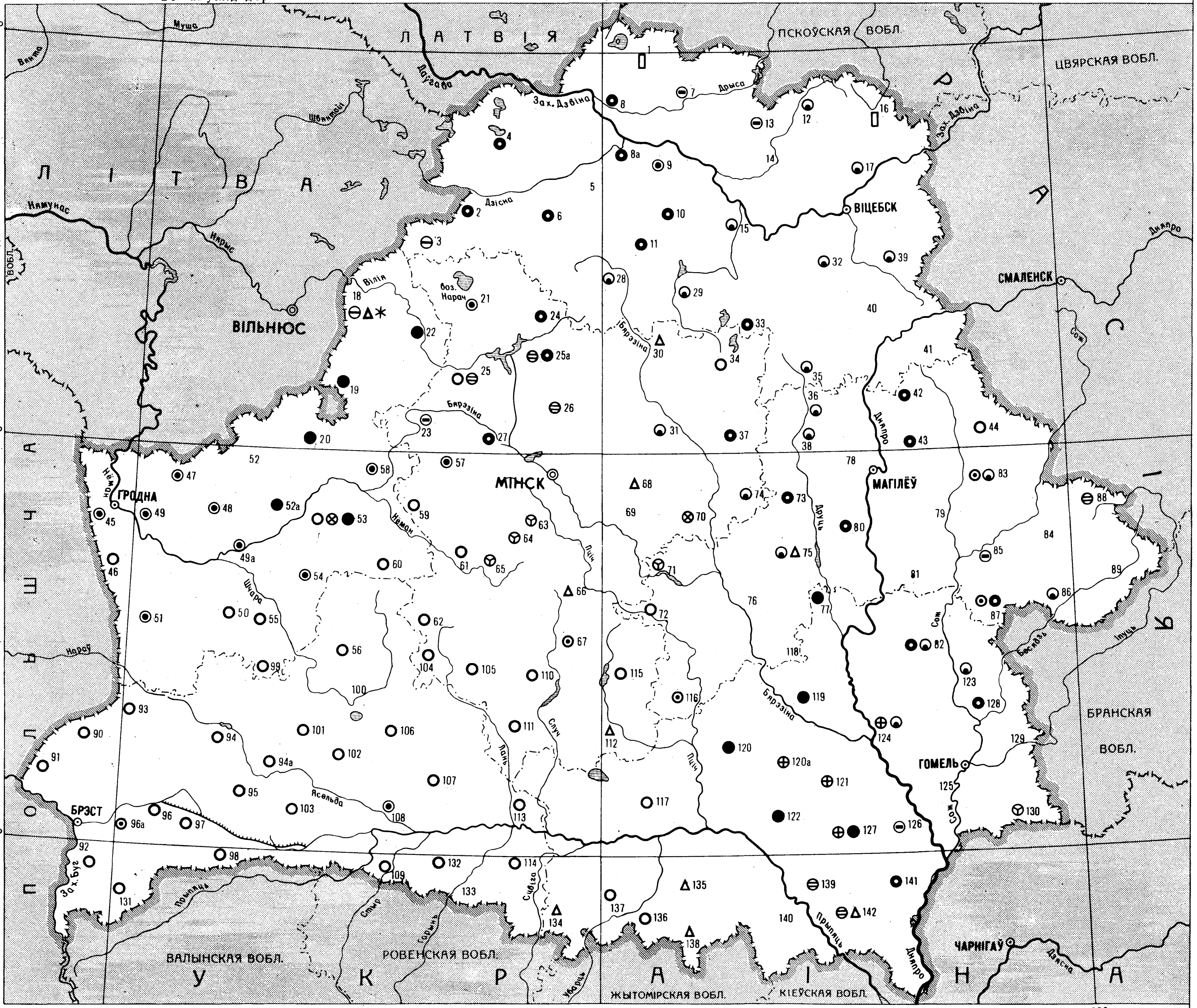

- сноўніца
- асноўніца
- сноўка
- снойка
- сноўля
- сноўня
- снуйніца
- снуйка
- снулля
- снавалка
- снавальня
- снавідла
- колікі
- круг
- адзінкавыя назвы

1:3 000 000

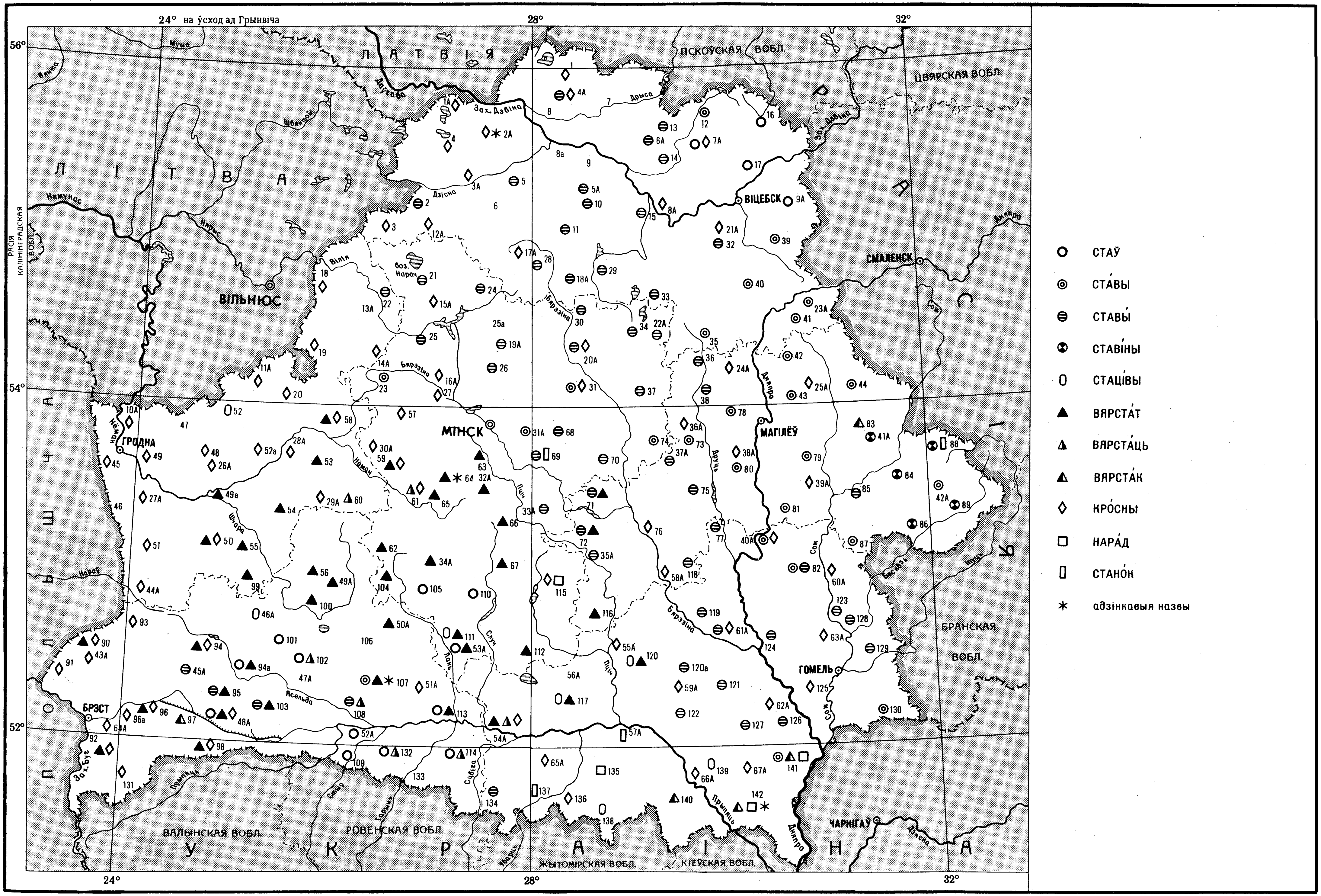
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
СМАЛЕНСК
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
СТАЎ
СТА́ВЫ
СТАВЫ́
СТАВІ́НЫ
СТАЦІ́ВЫ
ВЯРСТА́Т
ВЯРСТА́ЦЬ
ВЯРСТА́К
КРО́СНЫ
НАРА́Д
СТАНО́К
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

КРОСНЫ

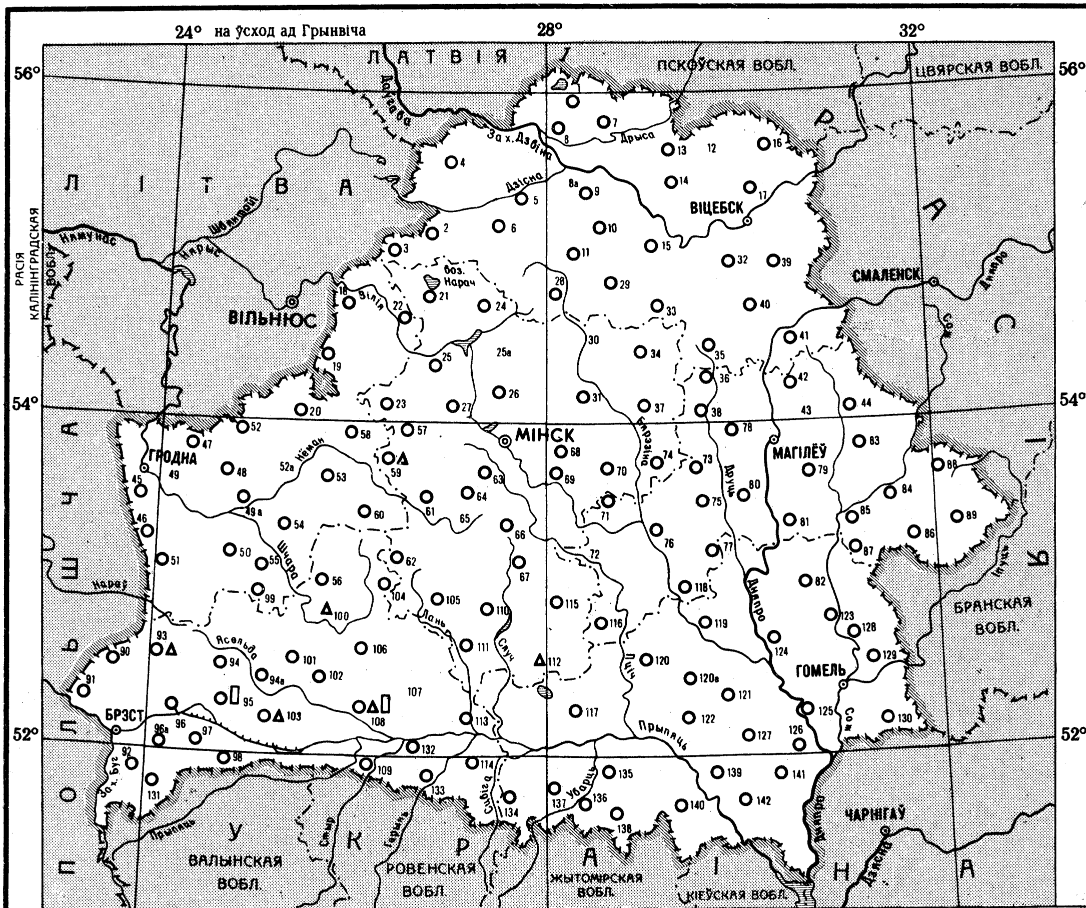

○ КРО́СНЫ

△ ВЯРСТА́Т

▯ СТАВЫ́

1:5 000 000

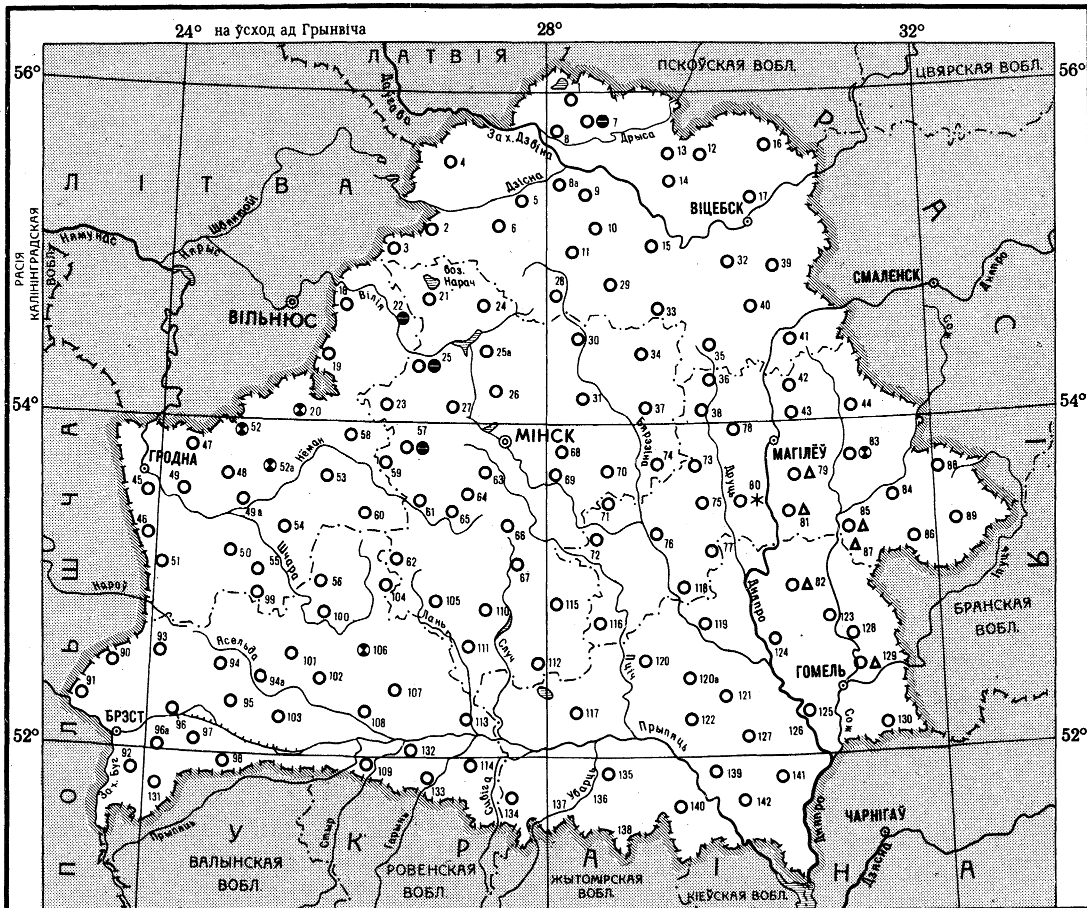

○ ПАНАЖЫ́

● ПАНАЖЫ́НЫ

⊗ ПАНАЖАІ́

△ ЛА́ПЫ

* адзінкавыя назвы

1:5 000 000

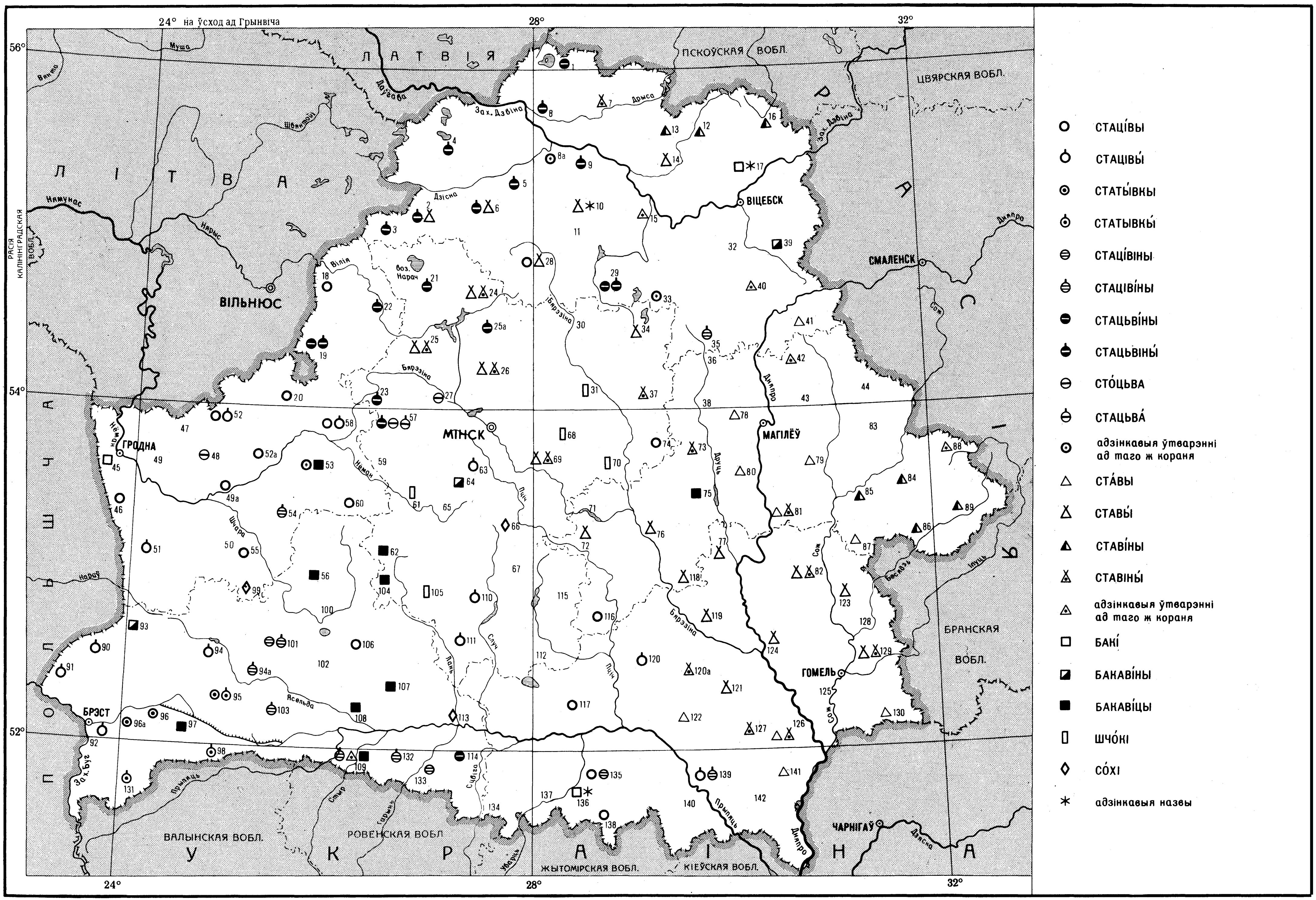
24° на ўсход ад Грынвіча
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
ГРОДНА
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
стаці́вы
стацівы́
статы́ўкі
статыўкі́
стаці́віны
стацівíны
стацьві́ны
стацьвíны́
сто́цьва
стацьва́
адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
ста́вы
ставы́
ставі́ны
ставіны́
адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
бані́
бакаві́ны
бакаві́цы
шчо́кі
со́хі
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

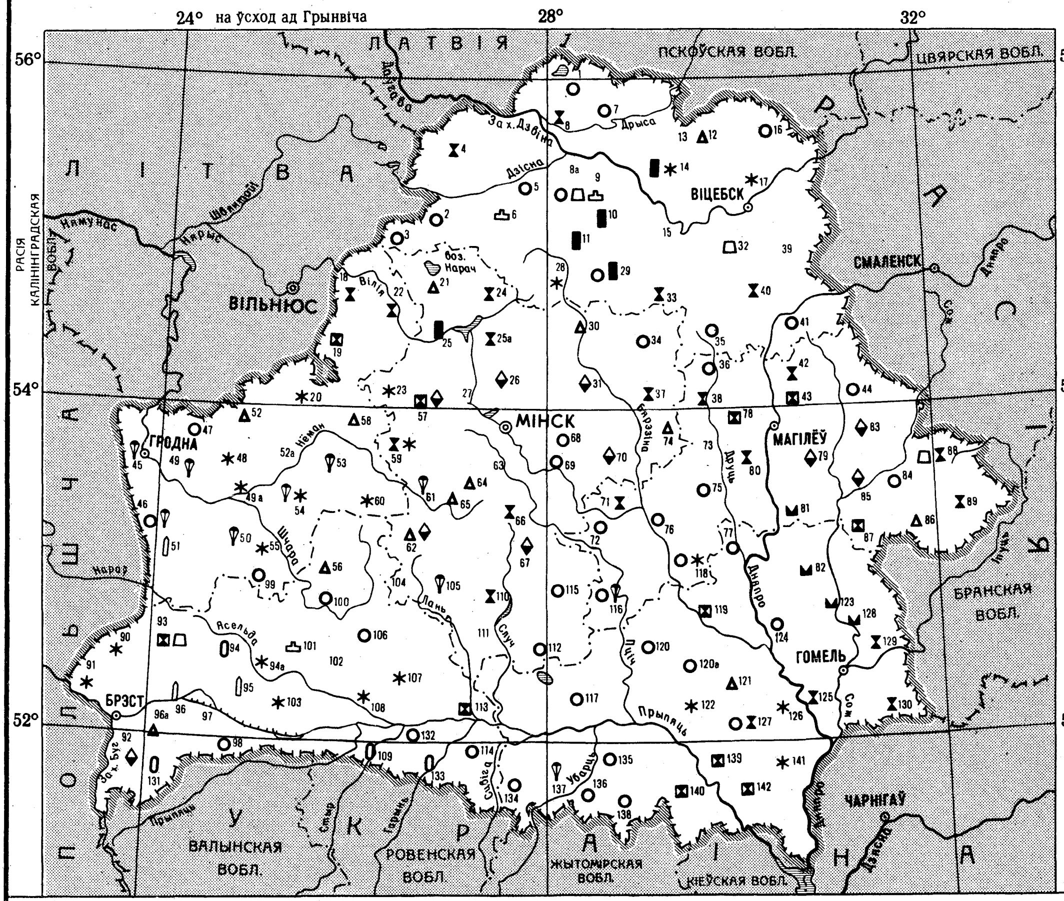

- КІЙ
- КОЛ
- ПРЫПУ́СНІК
- НАЦЯ́ГІЧ
- ЗАПЕРЭ́НЬКА
- КУЛЬБА́КА
- ПРЫТУЖА́ЛЬНІК
- КЛЮ́ЧКА
- ЦАПО́К
- КЛІН
- ПА́ЛКА
- ЗАВІ́РАЧ
- адзінкавыя назвы

1:5 000 000

КЛІН ДЛЯ ЎТРЫМАННЯ ПЯРЭДНЯГА НАВОЯ

Карта №172

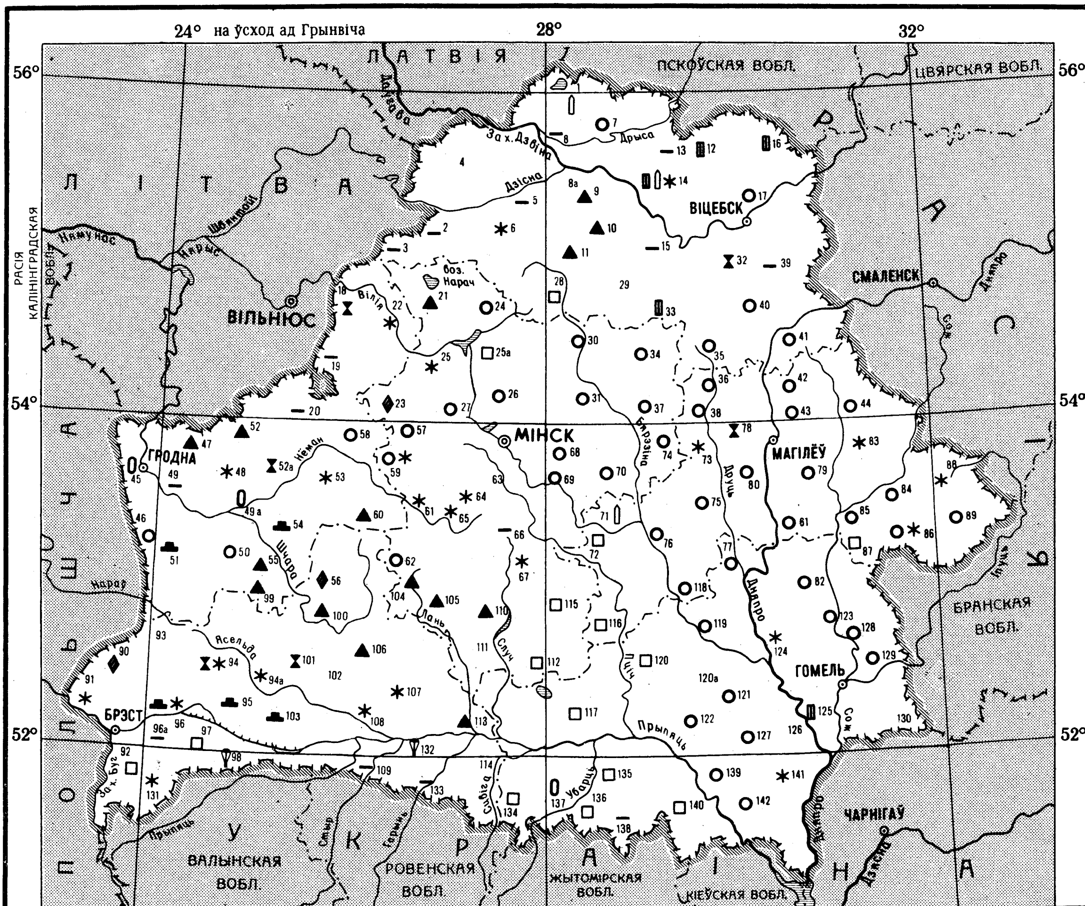

- ○ НАЦЯ́ГАВІЧ
- ▲ ЗАВІ́РЫЧ
- ПРЫПУ́СНІК
- □ КІЙ
- ПА́ЛКА
- ◆ ЗА́ЗУБЕНЬ
- ЗА́ШЧАПКА
- 0 КУЛЬБА́КА
- ЗАПЕРЭ́НЬКА
- КЛІН
- * адзінкавыя назвы
- – адсутнасць назвы

1:5 000 000

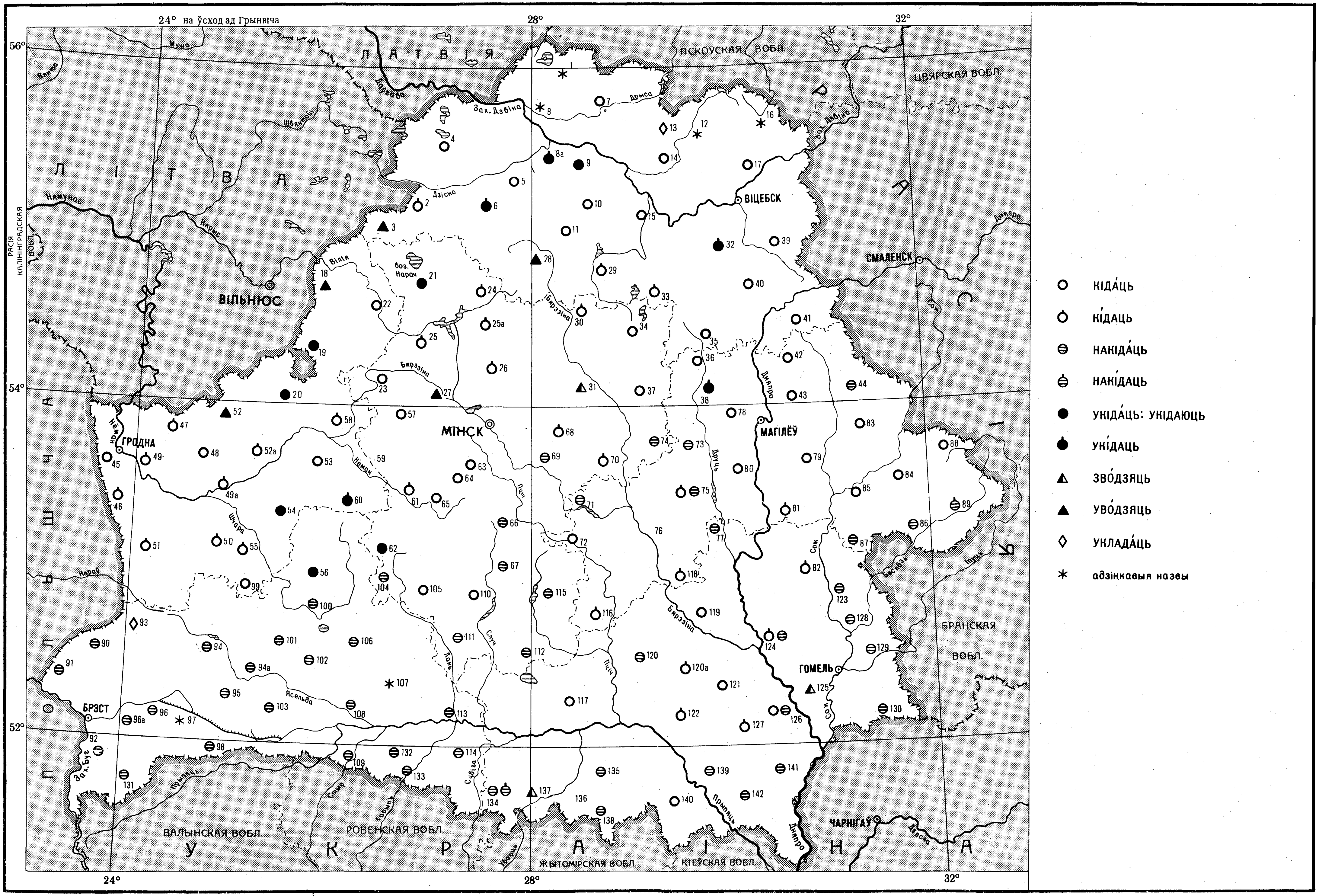
КІДА́ЦЬ
КІ́ДАЦЬ
НАКІДА́ЦЬ
НАКІ́ДАЦЬ
УКІДА́ЦЬ: УКІДАЮЦЬ
УКІ́ДАЦЬ
ЗВО́ДЗЯЦЬ
УВО́ДЗЯЦЬ
УКЛАДА́ЦЬ
адзінкавыя назвы
24° на ўсход ад Грынвіча
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
РАСІЯ
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
МІНСК
ГРОДНА
ВІЦЕБСК
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
СМАЛЕНСК
ЧАРНІГАЎ
Зах. Дзвіна
Даўгава
Дрыса
Дзісна
Вілія
Нёман
Нямунас
Бярэзіна
Дняпро
Друць
Сож
Іпуць
Бесядзь
Шчара
Ясельда
Прыпяць
Зах. Буг
Пціч
Случ
Ланне
Гарынь
Стыр
Убарць
Дзясна
воз. Нарач

1:3 000 000

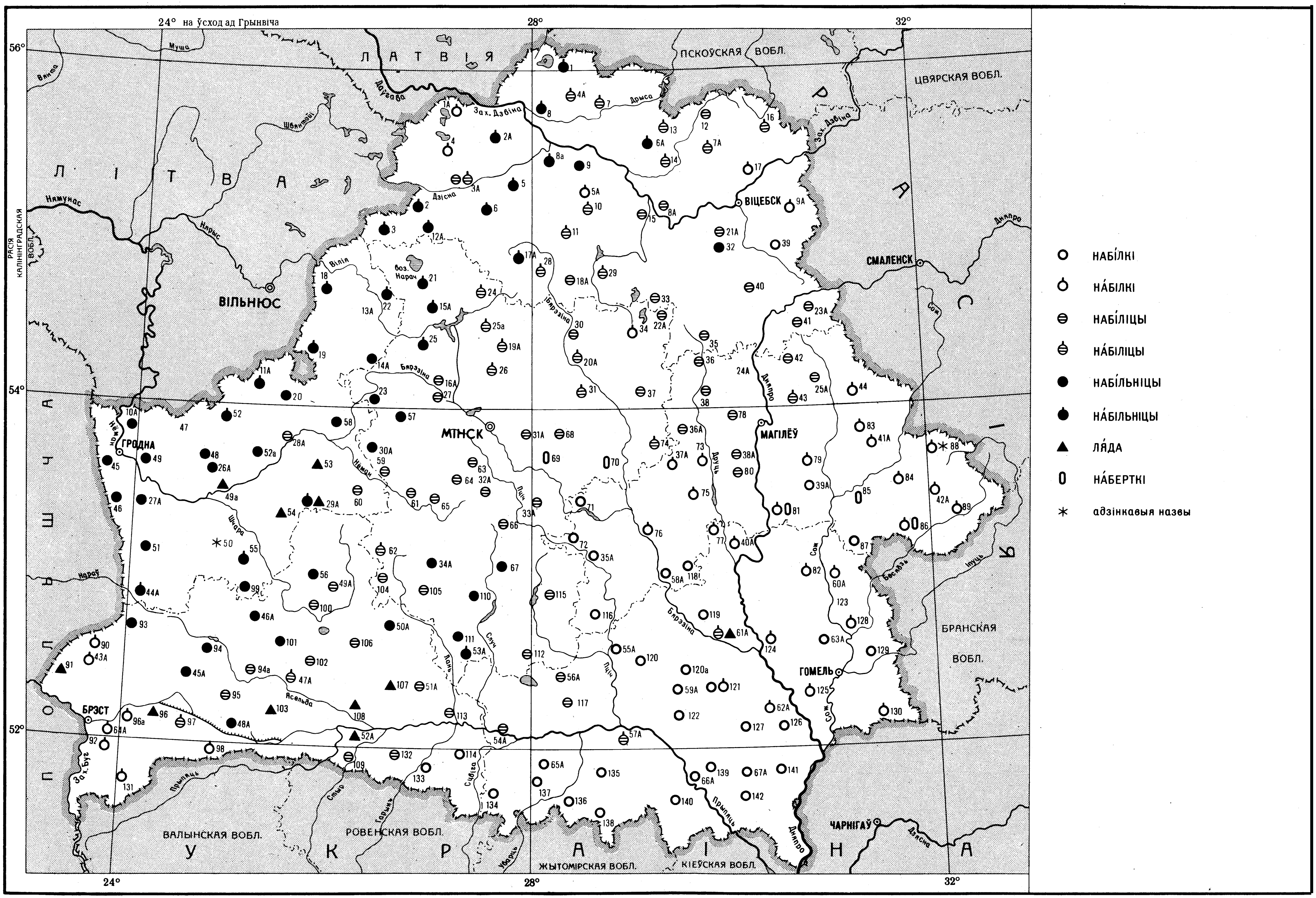
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ
КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
БРЭСТ
ГОМЕЛЬ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
НАБІЛКІ
НА́БІЛКІ
НАБІ́ЛІЦЫ
НА́БІЛІЦЫ
НАБІ́ЛЬНІЦЫ
НА́БІЛЬНІЦЫ
ЛЯ́ДА
НА́БЕРТКІ
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

ЦЭЎКА

Карта №175

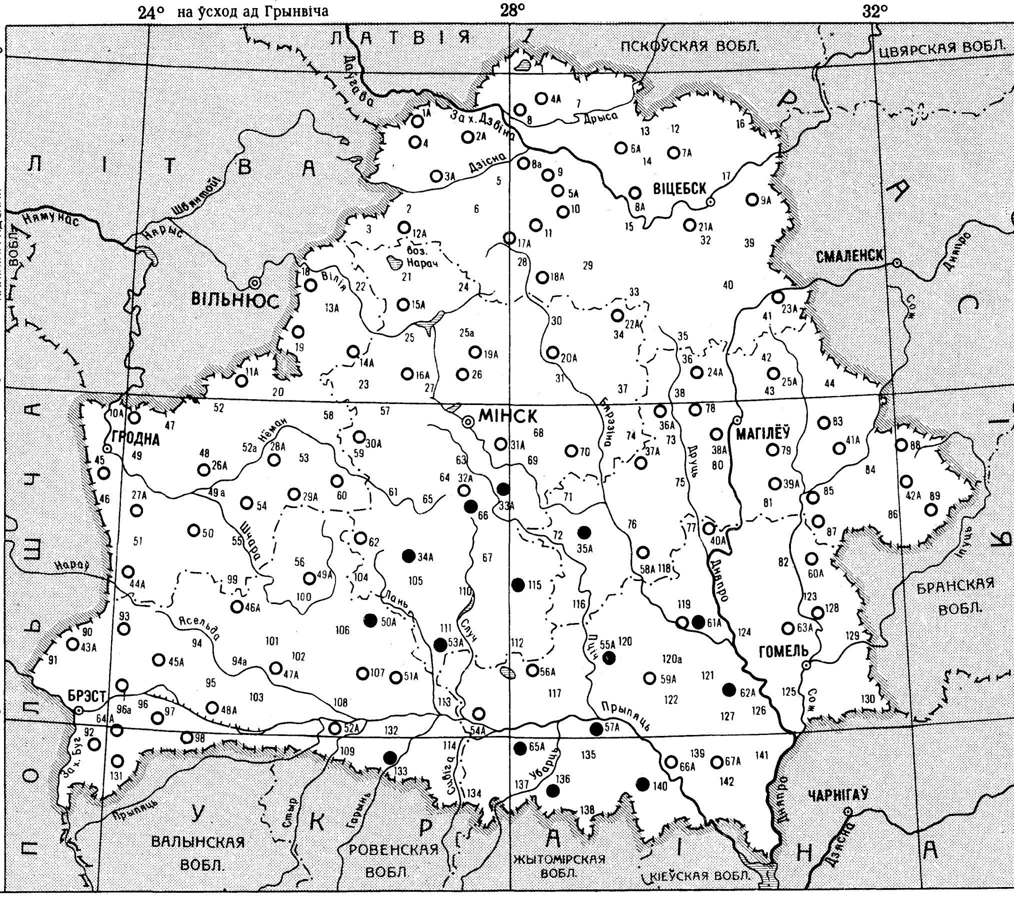

○ ЦЭЎКА

● ЦЭЛКА

1:5 000 000

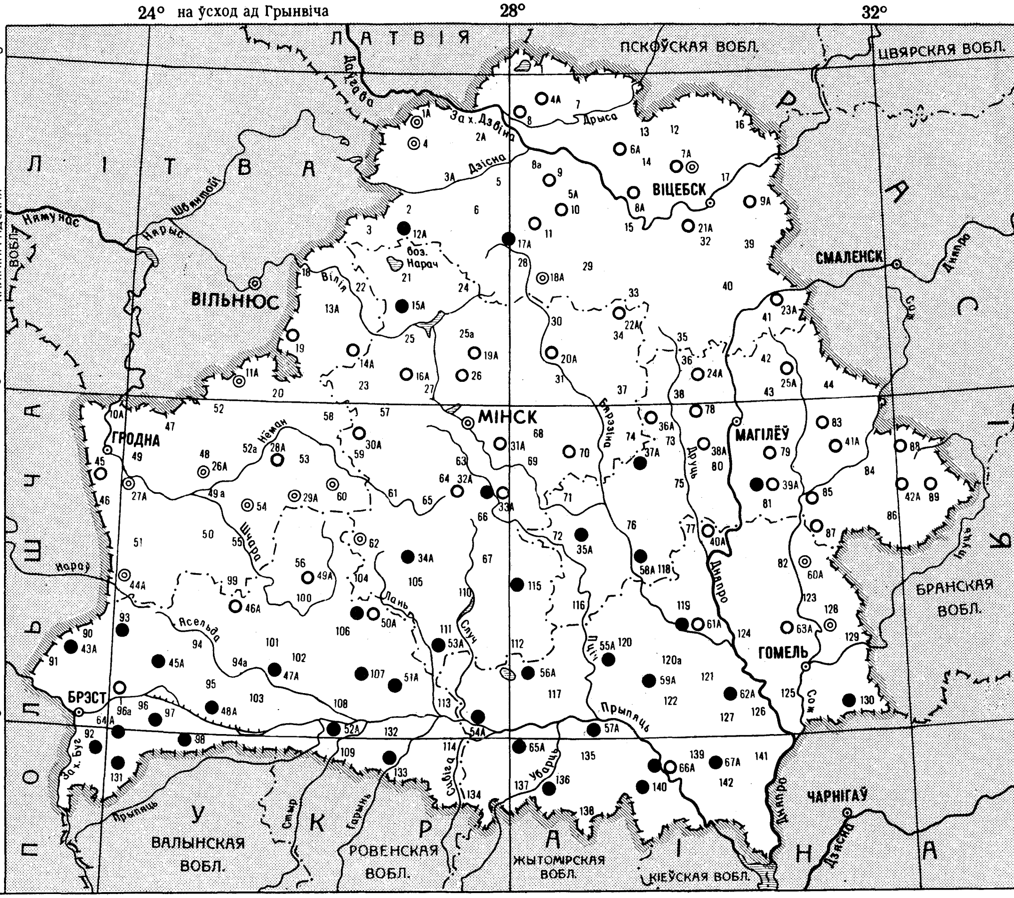

● ЧО́ЎНІК

○ ЧАЎНО́К

◎ ЧАЛНО́К

1:5 000 000

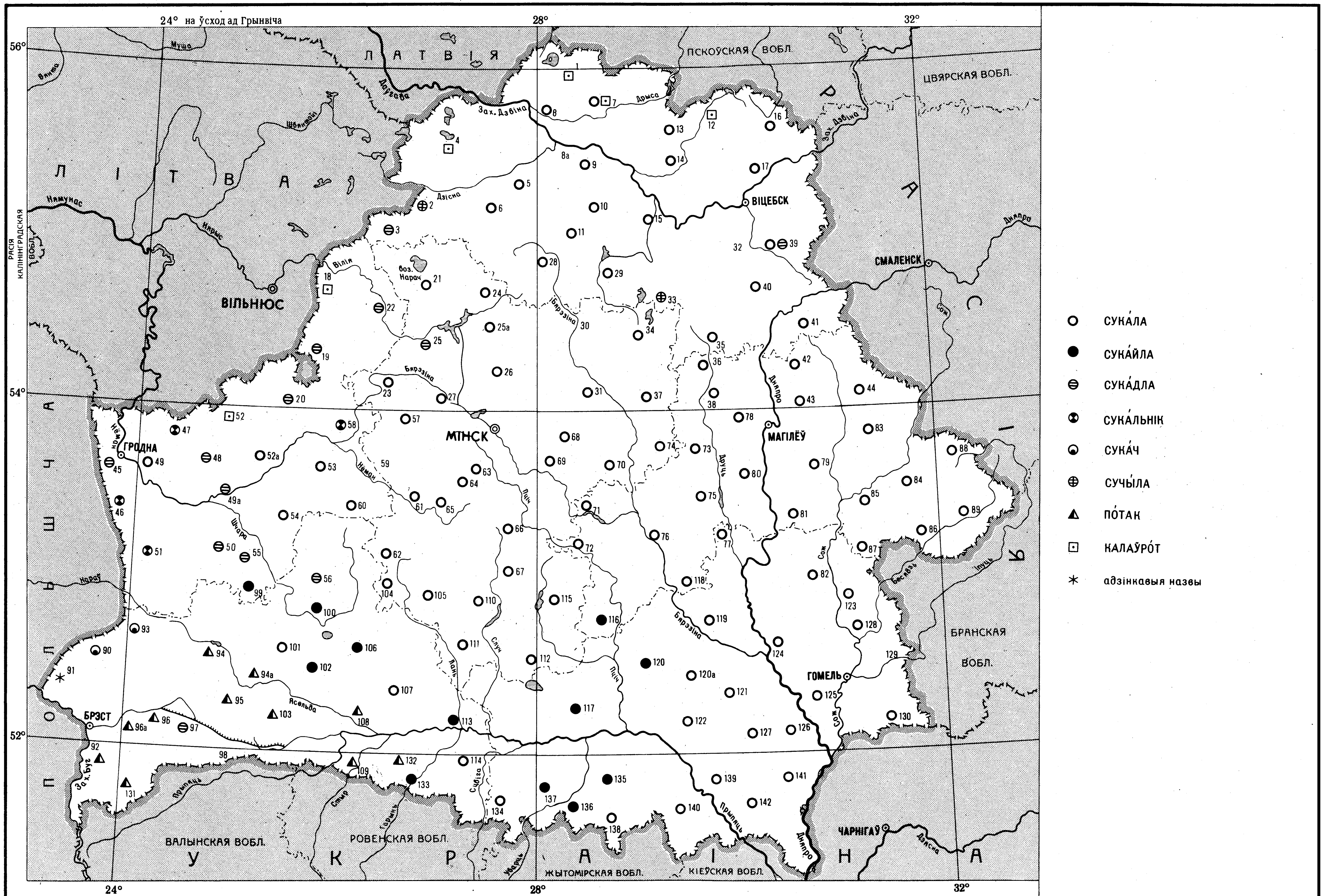

СУКА́ЛА
СУКА́ЙЛА
СУКА́ДЛА
СУКА́ЛЬНІК
СУКА́Ч
СУЧЫ́ЛА
ПО́ТАК
КАЛАЎРО́Т
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

КАНЦЫ АСНОВЫ (пасля датыкання кроснаў)

Карта №178

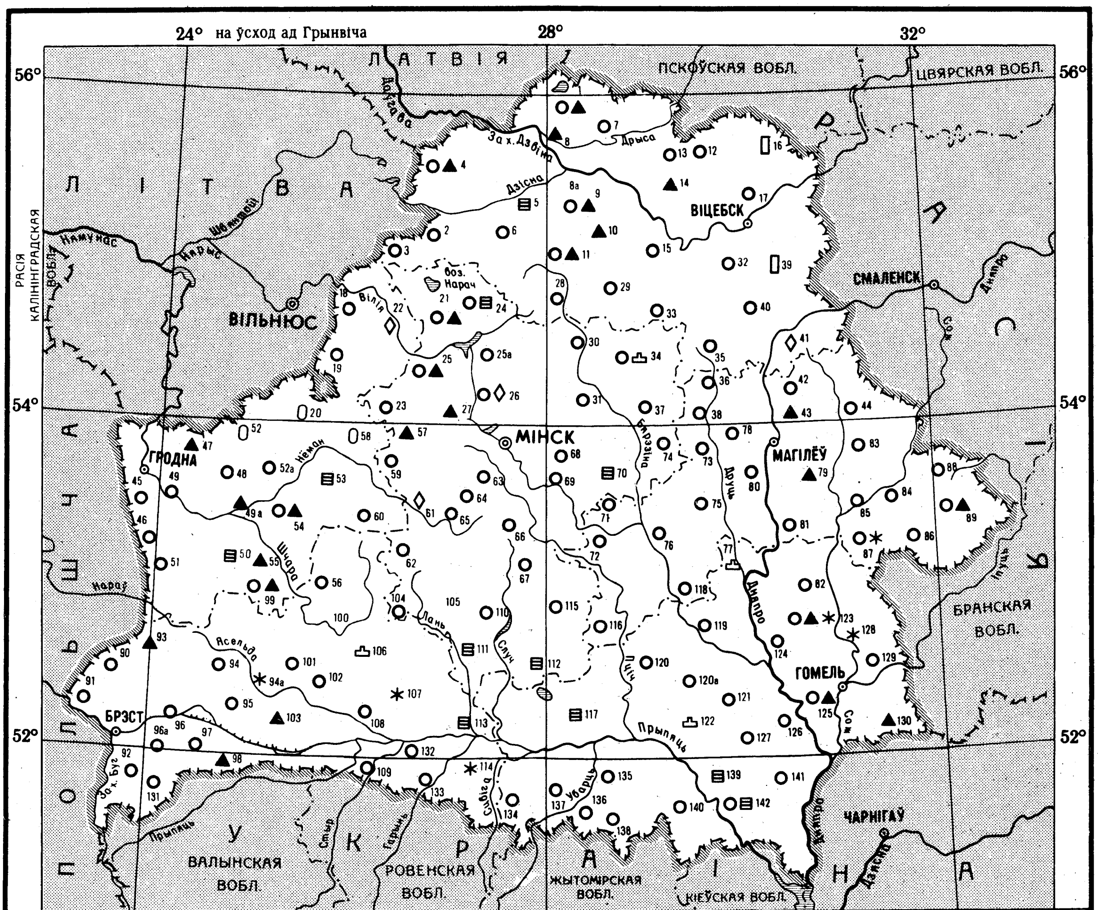

- ○ КАНЦЫ́
- ▲ ДАТЫ́КАЧ
- ▯ І́СТКІ
- ▤ ХВАСТЫ́
- ◇ МАХРЫ́
- 0 СКАРА́Ч
- ⏊ ТРАПКА́Ч
- ✳ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

КУЖЭЛЬНАЕ ПАЛАТНО

Карта №179

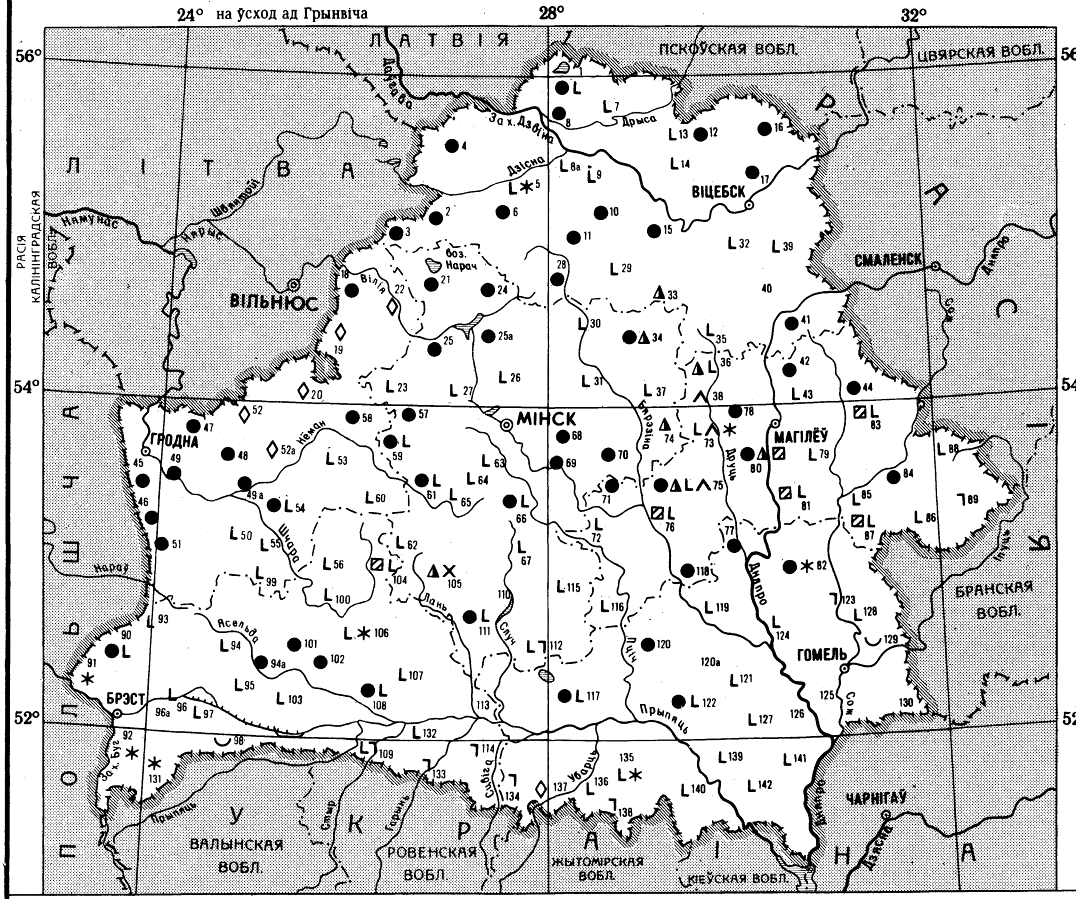

АЗНАЧЭННІ КУЖЭЛЬНАГА ПАЛАТНА:

- ● КУ́ЖАЛЬ
- ▲ НЕ́ЧЫСЬ
- ▨ ТА́ЛЬКА
- ◇ ПАЛАТНО́
- × адзінкавыя назвы
- L КУЖЭ́ЛЬНАЕ
- ∧ НЕ́ЧЫСНАЕ
- ˥ ТО́НКАЕ
- ◡ АЛЛЯНО́Е
- * адзінкавыя азначэнні

1:5 000 000

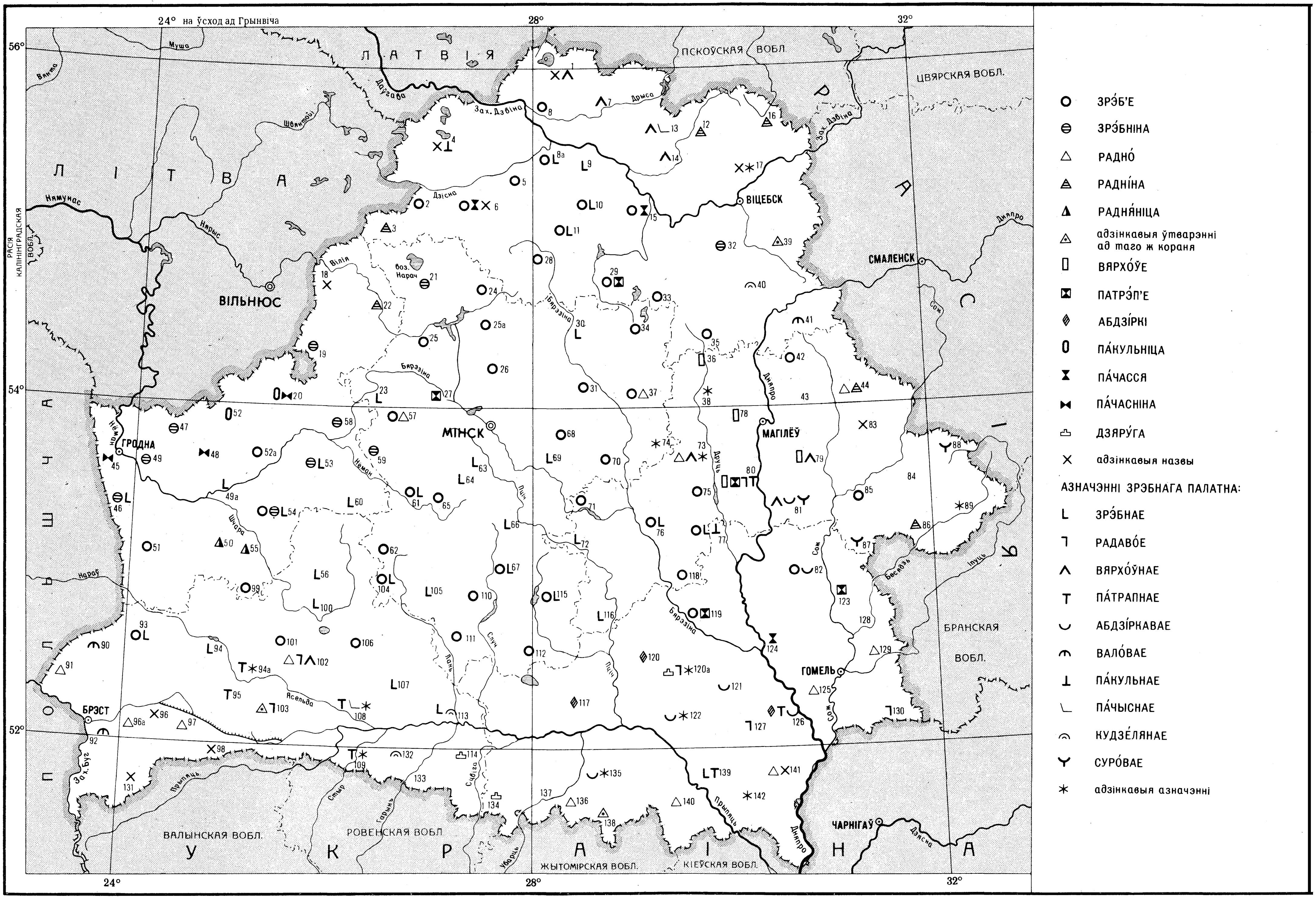
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
ЗРЭ́Б'Е
ЗРЭ́БНІНА
РАДНО́
РАДНІ́НА
РАДНЯ́НІЦА
адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
ВЯРХО́ЎЕ
ПАТРЭ́П'Е
АБДЗІ́РКІ
ПА́КУЛЬНІЦА
ПА́ЧАССЯ
ПА́ЧАСНІНА
ДЗЯРУ́ГА
адзінкавыя назвы
АЗНАЧЭННІ ЗРЭБНАГА ПАЛАТНА:
ЗРЭ́БНАЕ
РАДАВО́Е
ВЯРХО́ЎНАЕ
ПА́ТРАПНАЕ
АБДЗІ́РКАВАЕ
ВАЛО́ВАЕ
ПА́КУЛЬНАЕ
ПА́ЧЫСНАЕ
КУДЗЕ́ЛЯНАЕ
СУРО́ВАЕ
адзінкавыя азначэнні

1:3 000 000

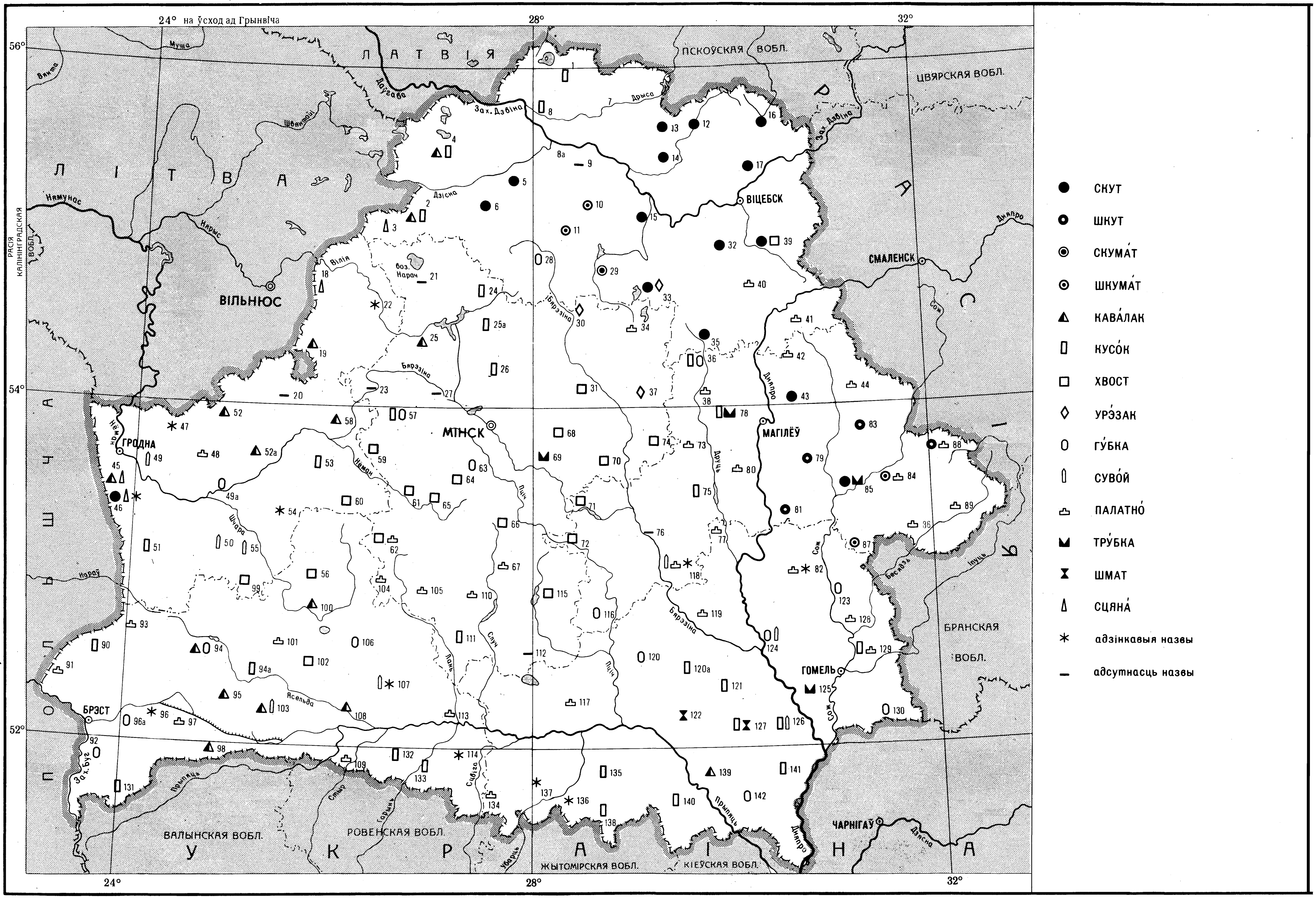
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
24°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ
КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
Дзвіна
Зах. Дзвіна
Дрыса
Дзісна
Вілія
Нёман
Нямунас
Бярэзіна
Дняпро
Друць
Сож
Прыпяць
Пціч
Случ
Ясельда
Шчара
Нараў
Зах. Буг
Прыпяць
Стыр
Горынь
Убарць
Іпуць
Беседзь
Дзесна
Воз. Нарач
Муша
Вента
Швянтоі
Нярыс
Лань
Сцвіга
СКУТ
ШКУТ
СКУМА́Т
ШКУМА́Т
КАВА́ЛАК
КУСО́К
ХВОСТ
УРЭ́ЗАК
ГУ́БКА
СУВО́Й
ПАЛАТНО́
ТРУ́БКА
ШМАТ
СЦЯНА́
адзінкавыя назвы
адсутнасць назвы

1:3 000 000

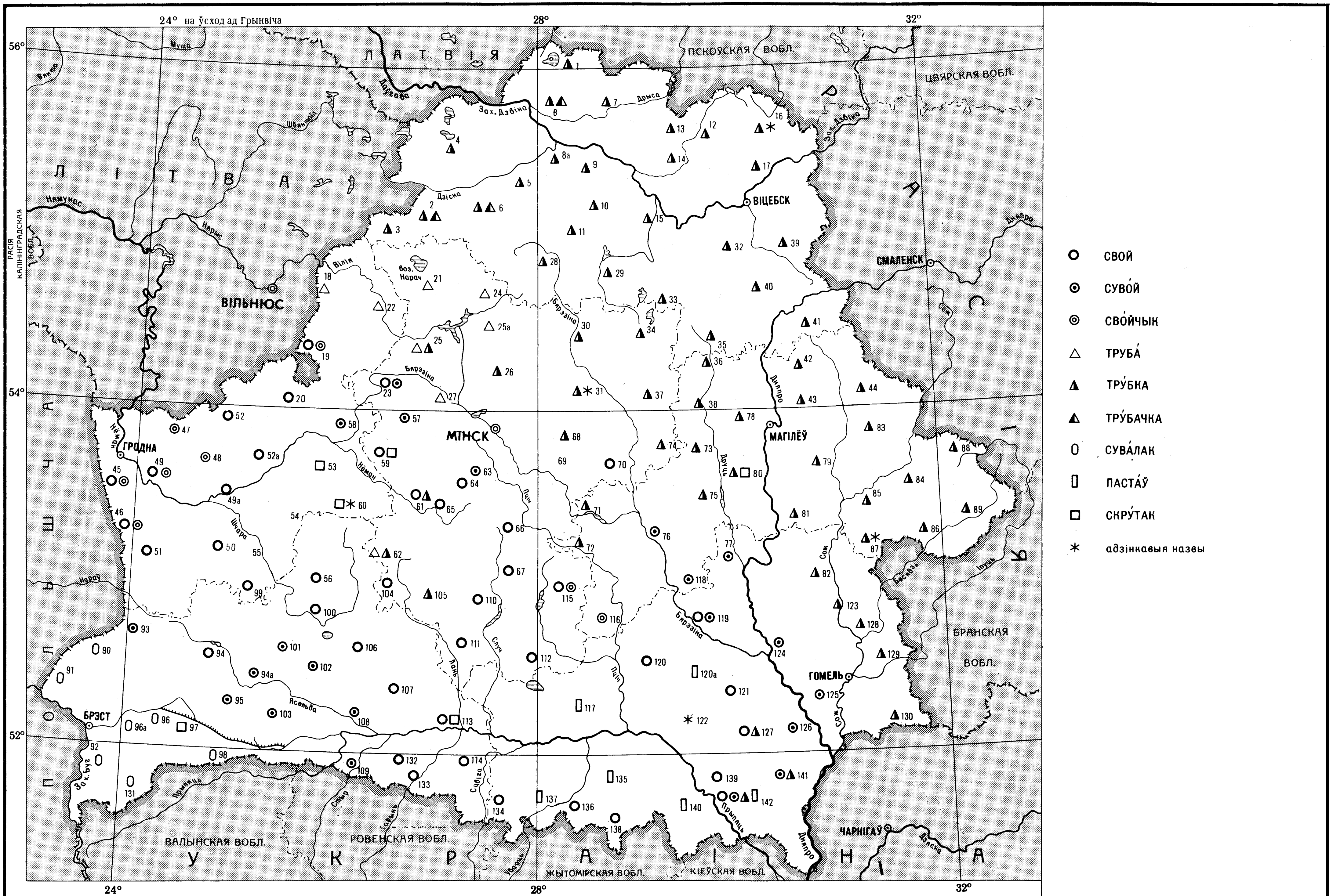
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
воз. Нарач
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дзісна
Дрыса
Вілія
Нёман
Нямунас
Бярэзіна
Друць
Дняпро
Сож
Іпуць
Бесядзь
Шчара
Ясельда
Прыпяць
Пціч
Случ
Лань
Гарынь
Стыр
Убарць
Зах. Буг
Нараў
Швянтойі
Нярыс
Мяша
Вянта
Даўгава
Дзясна
Свой
Сувой
Свойчык
Труба
Трубка
Трубачка
Сувалак
Пастаў
Скрутак
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

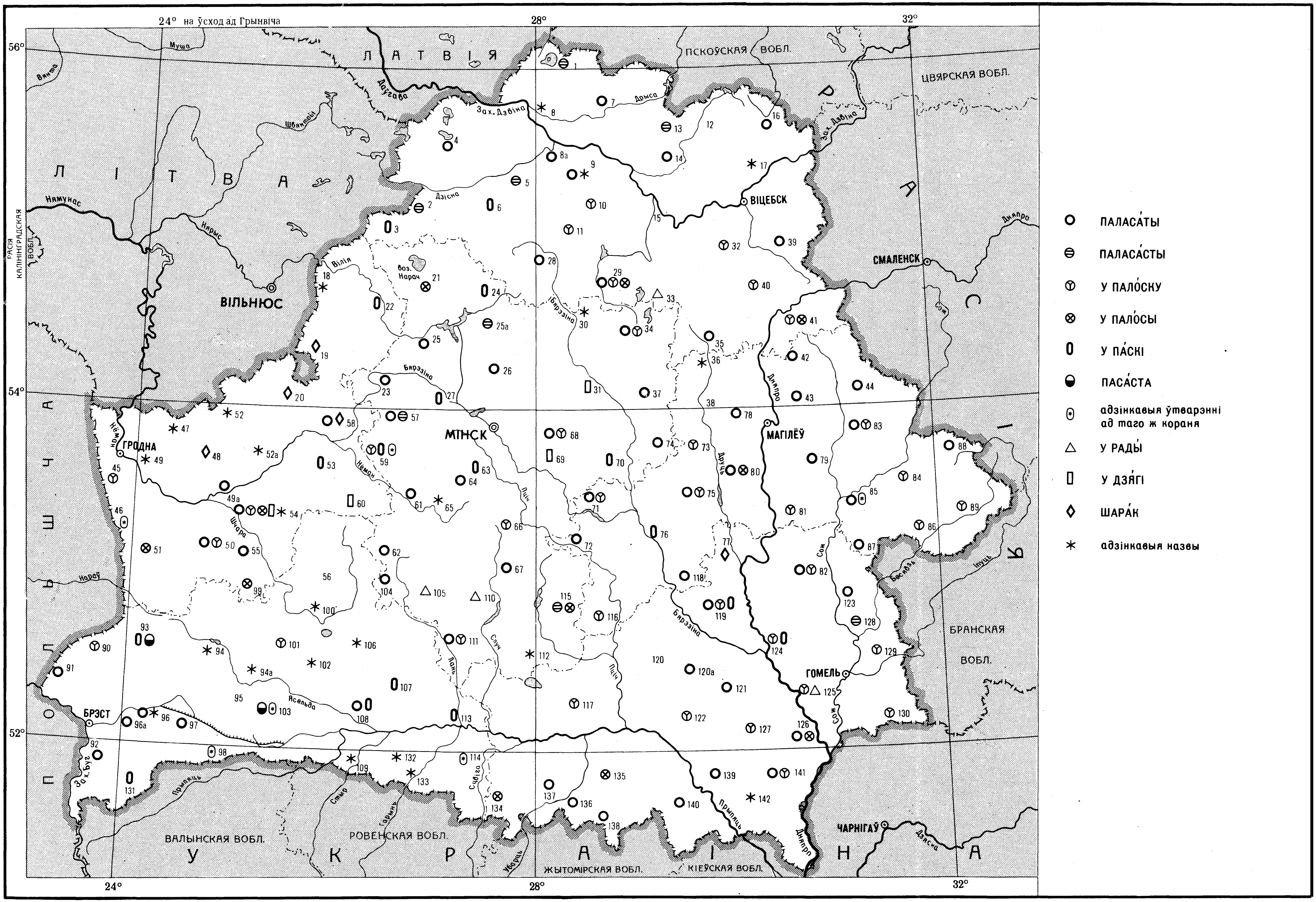
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПАЛАСА́ТЫ
ПАЛАСА́СТЫ
У ПАЛО́СКУ
У ПАЛО́СЫ
У ПА́СКІ
ПАСА́СТА
адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
У РАДЫ́
У ДЗЯ́ГІ
ШАРА́К
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

РУЧНІК (для твару і рук)

Карта №184

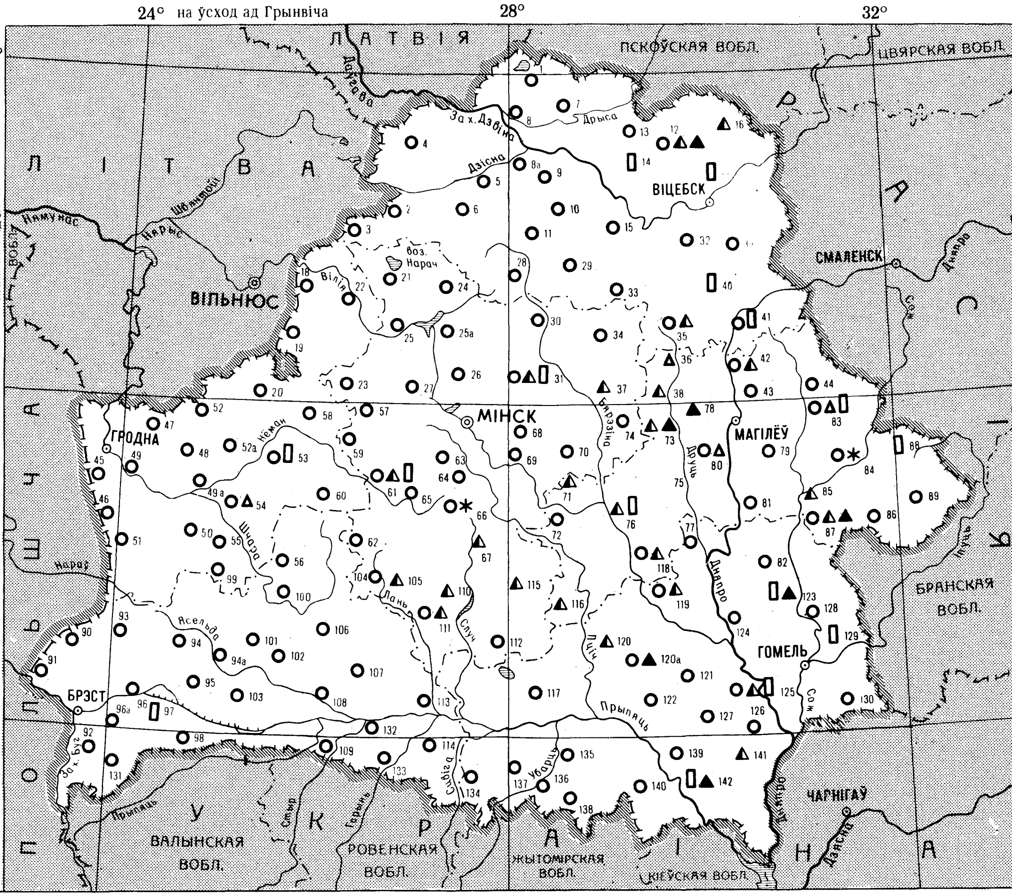

○ РУЧНІК

◭ УЦІРАЛЬНІК

△ ВЫЦІРАЛЬНІК

▯ ПАЛАЦЕНЦА

▲ УЦІРАЧ

* адзінкавыя назвы

1:5 000 000

РУЧНІК (на абразы)

Карта №185

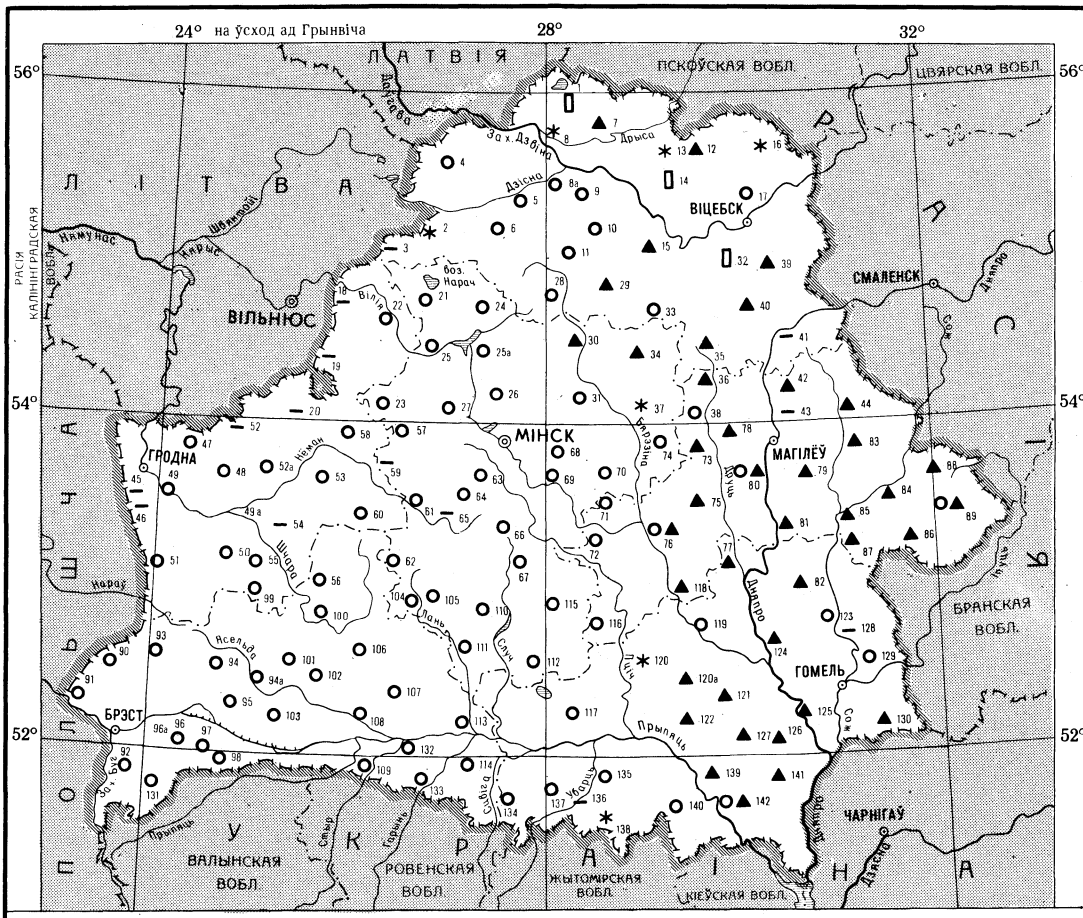

○ РУЧНІ́К

▲ НАБО́ЖНІК

▯ НАБРА́ЗНІК

* адзінкавыя назвы

– адсутнасць назвы

1:5 000 000

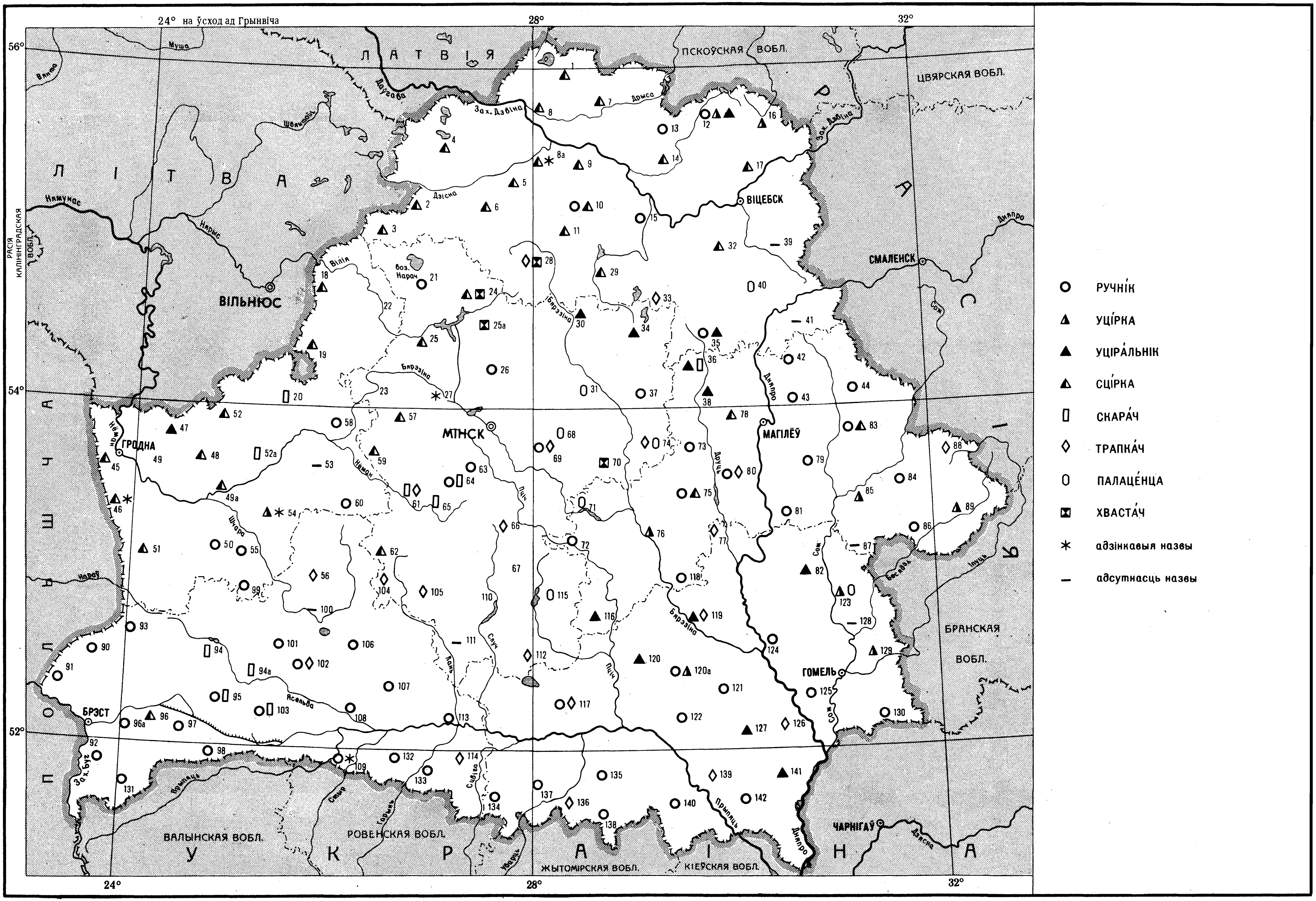
ручнік
уцірка
уціральнік
сцірка
скарач
трапкач
палаценца
хвастач
адзінкавыя назвы
адсутнасць назвы
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
РАСІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
БРЭСТ
ГОМЕЛЬ
ЧАРНІГАЎ
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°

1:3 000 000

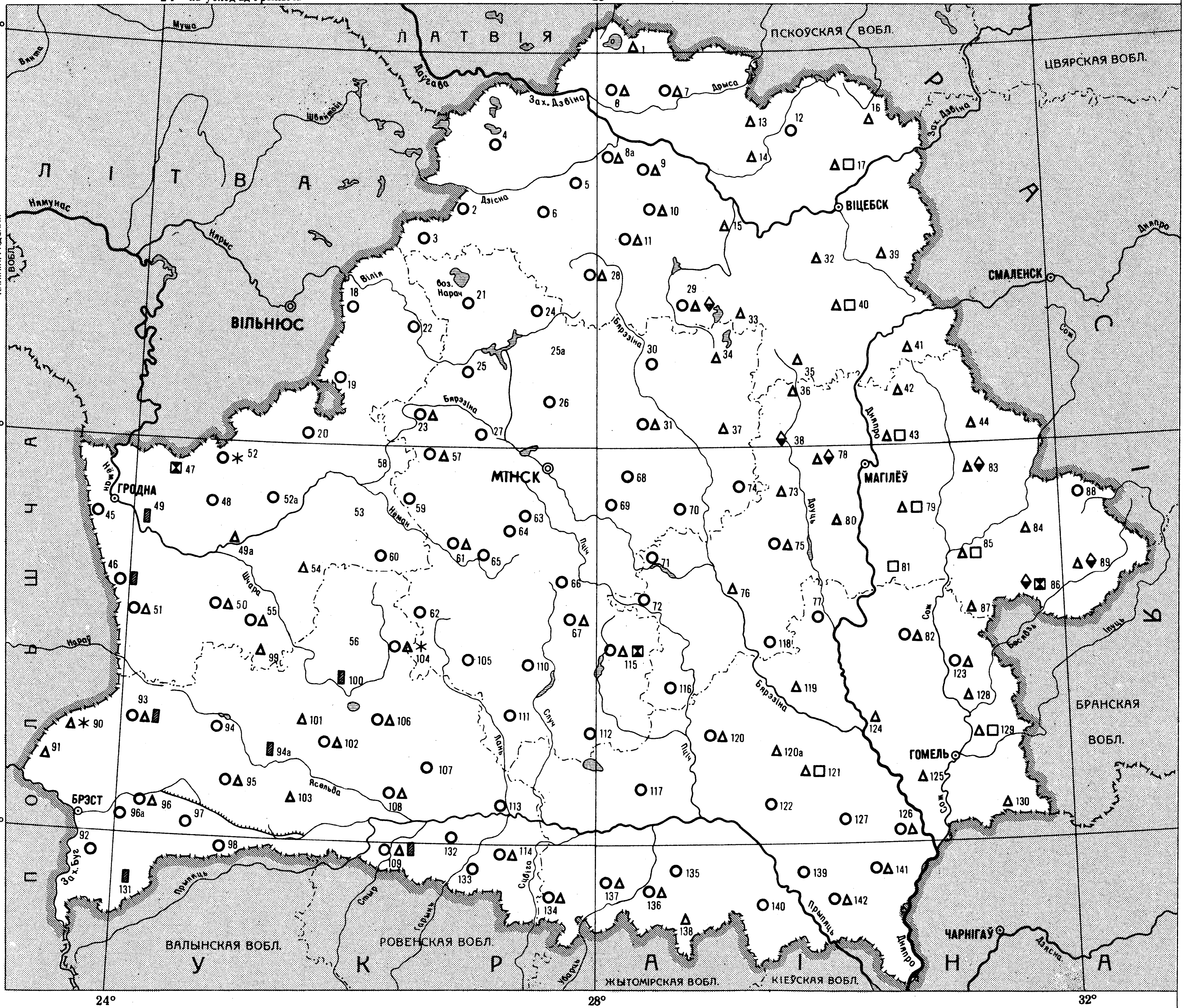

○ КОЎДРА

△ АДЗІЯЛА

▮ РАДНО

◆ ДЗЯРУГА

□ ПАСЦІЛКА

⊠ ПОСЦІЛКА

✳ адзінкавыя назвы

1:3 000 000

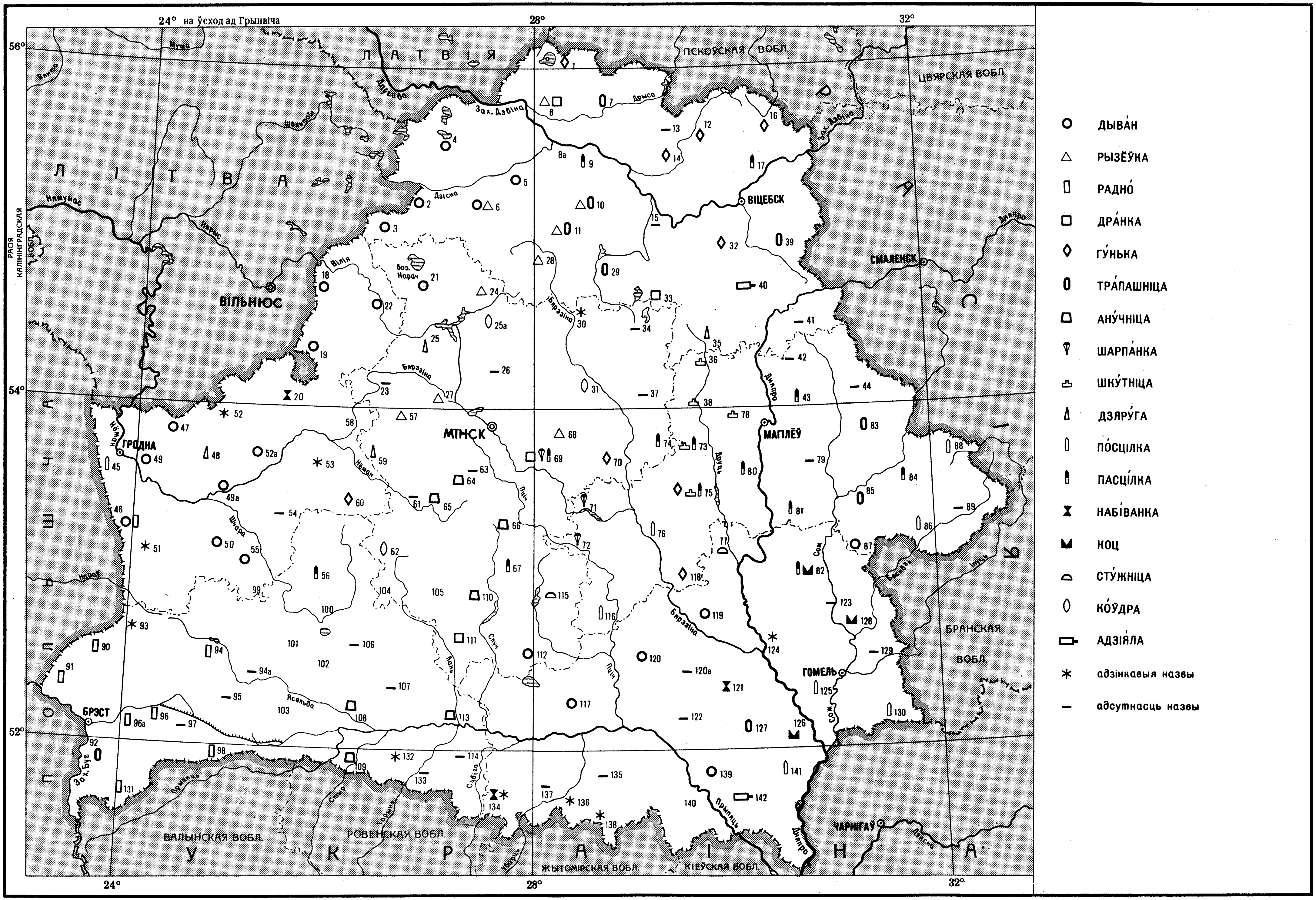
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
Зах. Дзвіна
Дняпро
Сож
Прыпяць
Бярэзіна
Нёман
Вілія
Дзісна
Драса
Шчара
Ясельда
Случ
Пціч
Гарынь
Стыр
Зах. Буг
Нарач
Дыван
Рызеўка
Радно
Дранка
Гунька
Трапашніца
Анучніца
Шарпанка
Шкутніца
Дзяруга
Посцілка
Пасцілка
Набіванка
Коц
Стужніца
Коўдра
Адзіяла
адзінкавыя назвы
адсутнасць назвы

1:3 000 000

ПАШЫРЭННЕ СЛОВА *КОЦ*

Карта №189

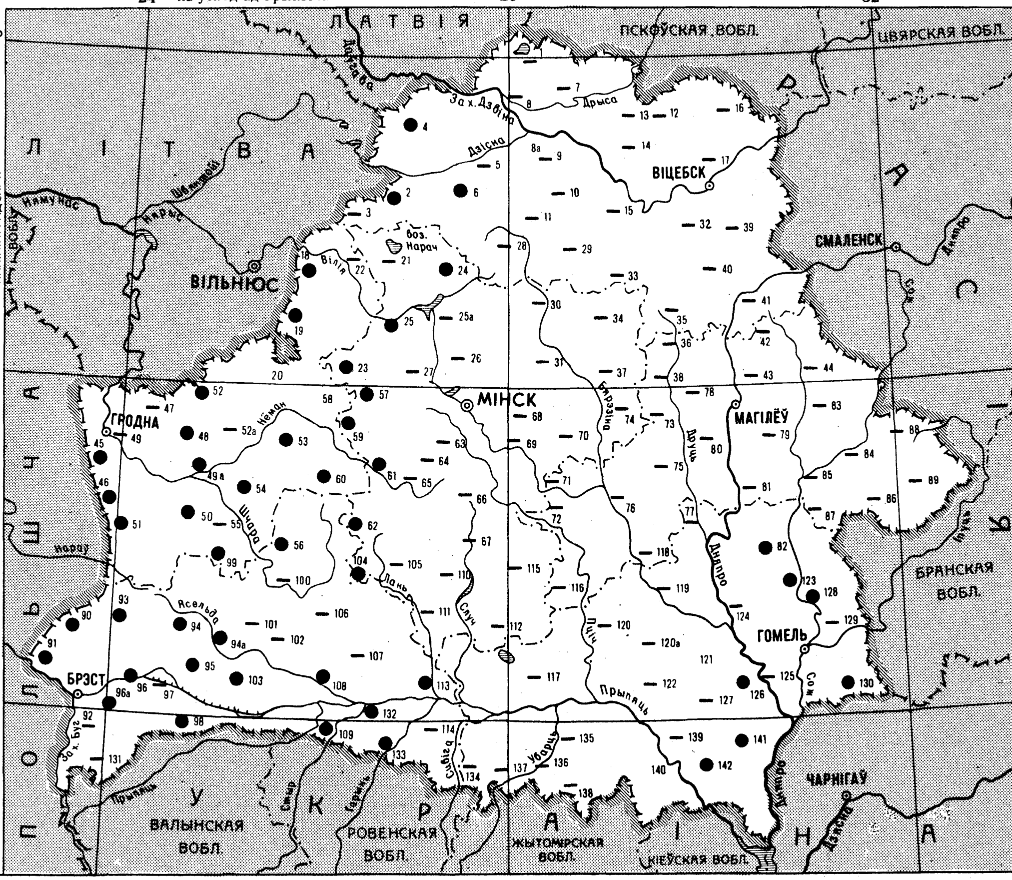

- ● коц
- – адсутнасць слова

1:5 000 000

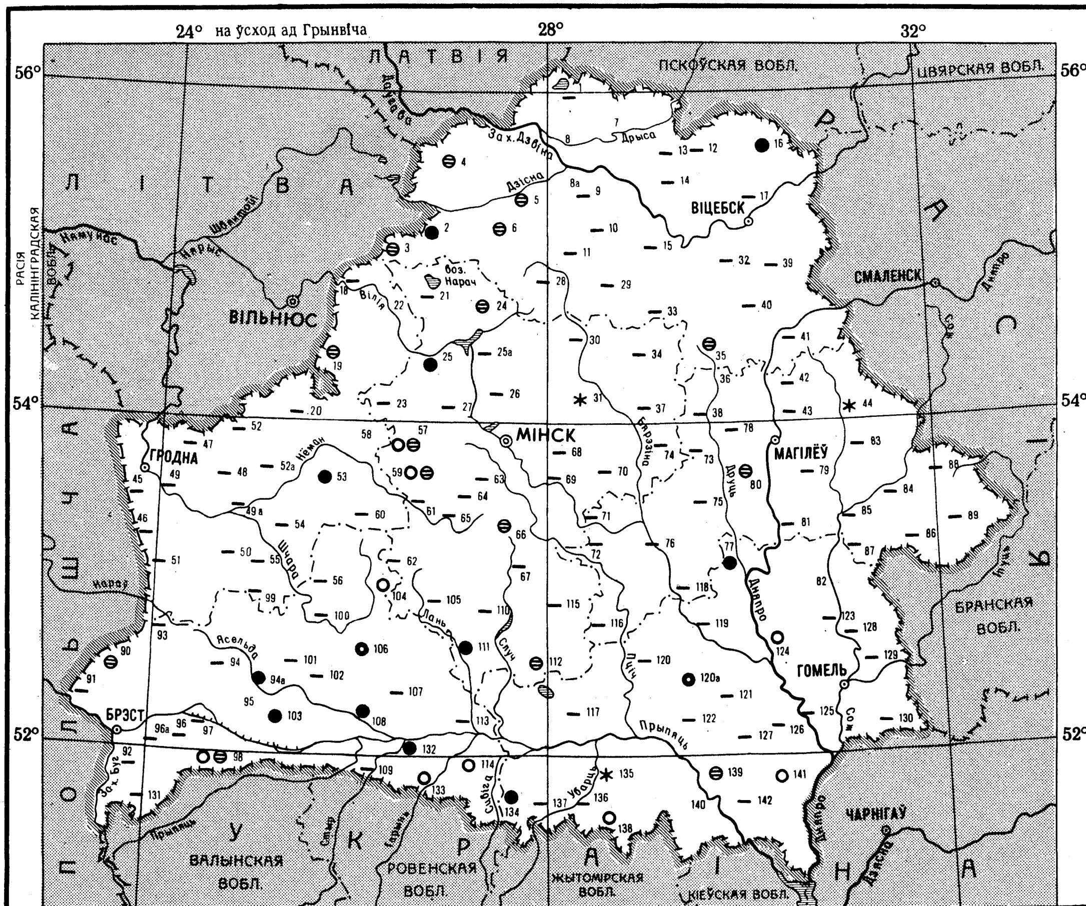

○ 'ВЯЛІКІ МЯШОК, СЯННІК'

● 'ТОЎСТЫ, ЧАРАВАТЫ'

⊖ 'ГУЛЬТАЙ'

⊙ 'ПОСЦІЛКА'

* іншыя значэнні

– адсутнасць слова

1:5 000 000

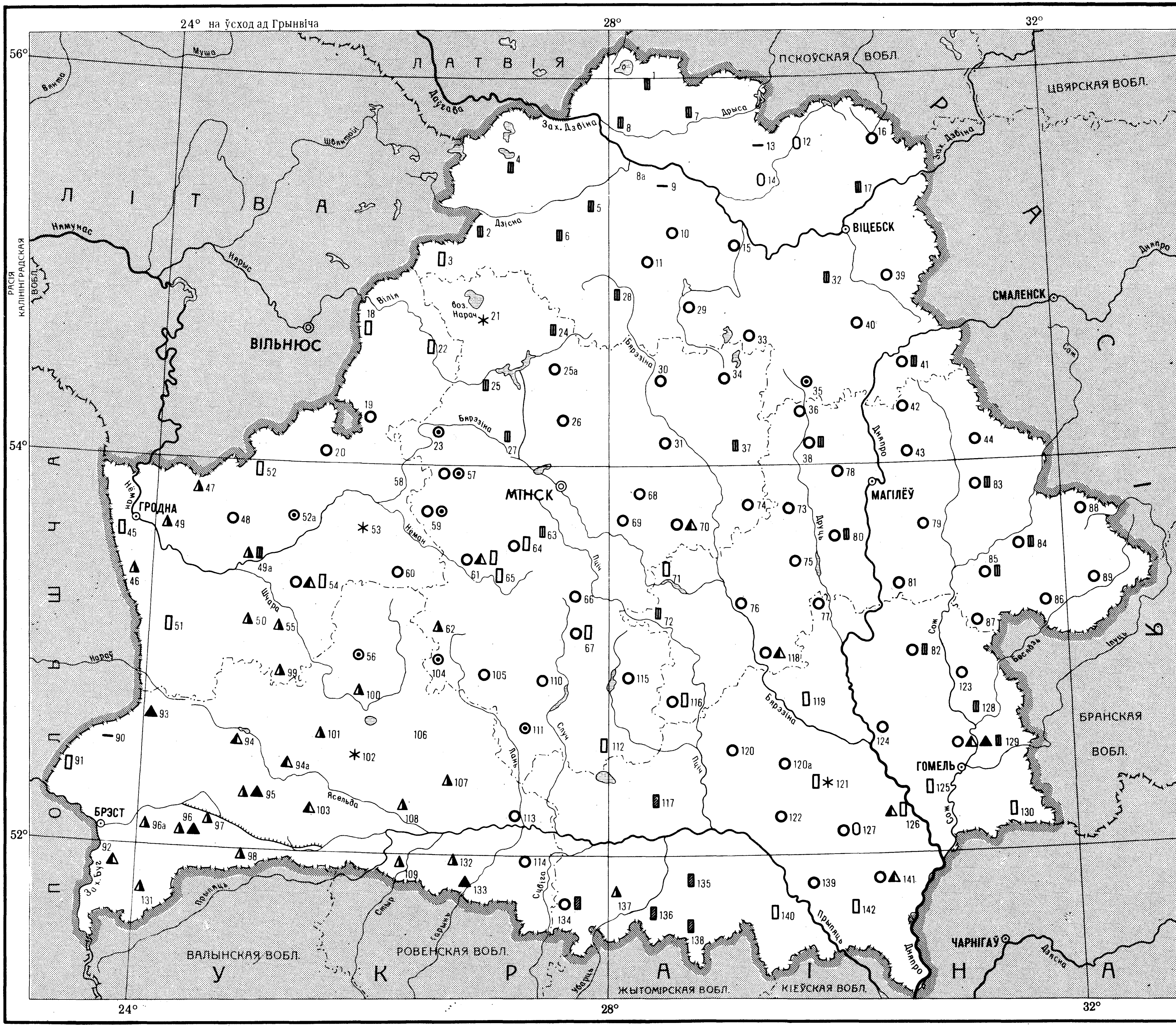

Знак	Назва
○	ДЗЯРУ́ГА
⊙	ДЗЯРУ́ШКА
◭	РАДЗЮ́ГА
△	РАДЗЮ́ШКА
▲	РАДНО́
▯	ПО́СЦІЛКА
▮	ПАСЦІ́ЛКА
▨	ПРО́СЦІЛКА
0	ГУ́НЬКА
✱	адзінкавыя назвы
—	адсутнасць назвы

1:3 000 000

НАКРЫВАЮЦЦА (коўдрай)

Карта № 192

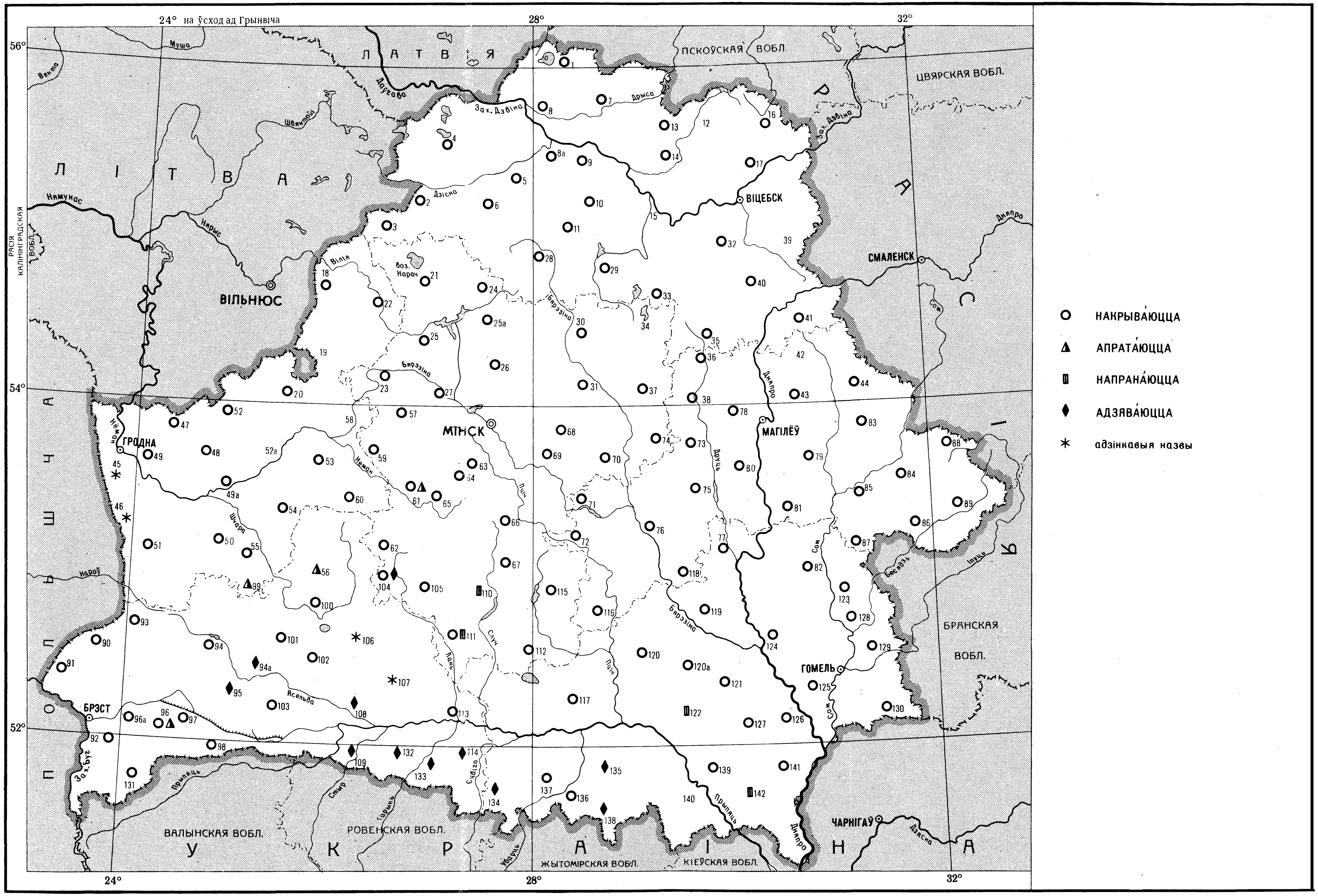

1:3 000 000

ПАДУШКА

Карта №193

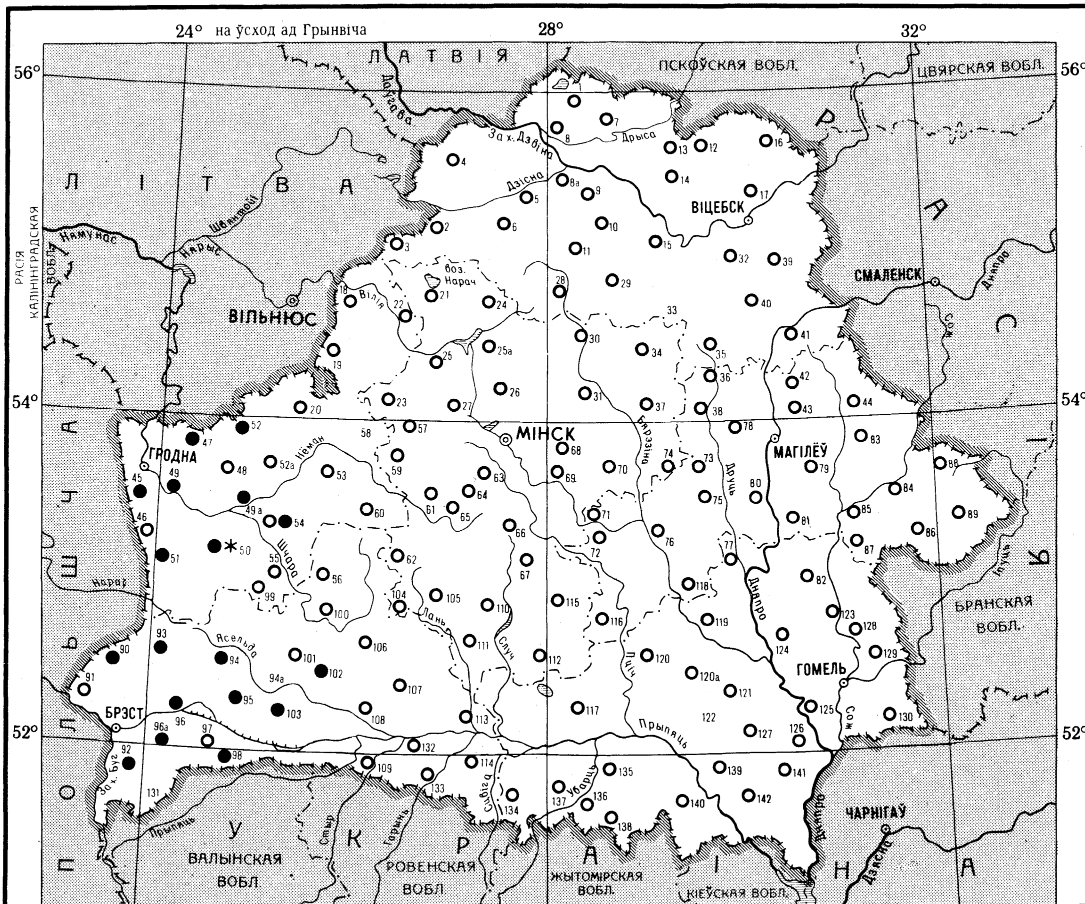

○ ПАДУ́ШКА

● ПО́ДУШКА

∗ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

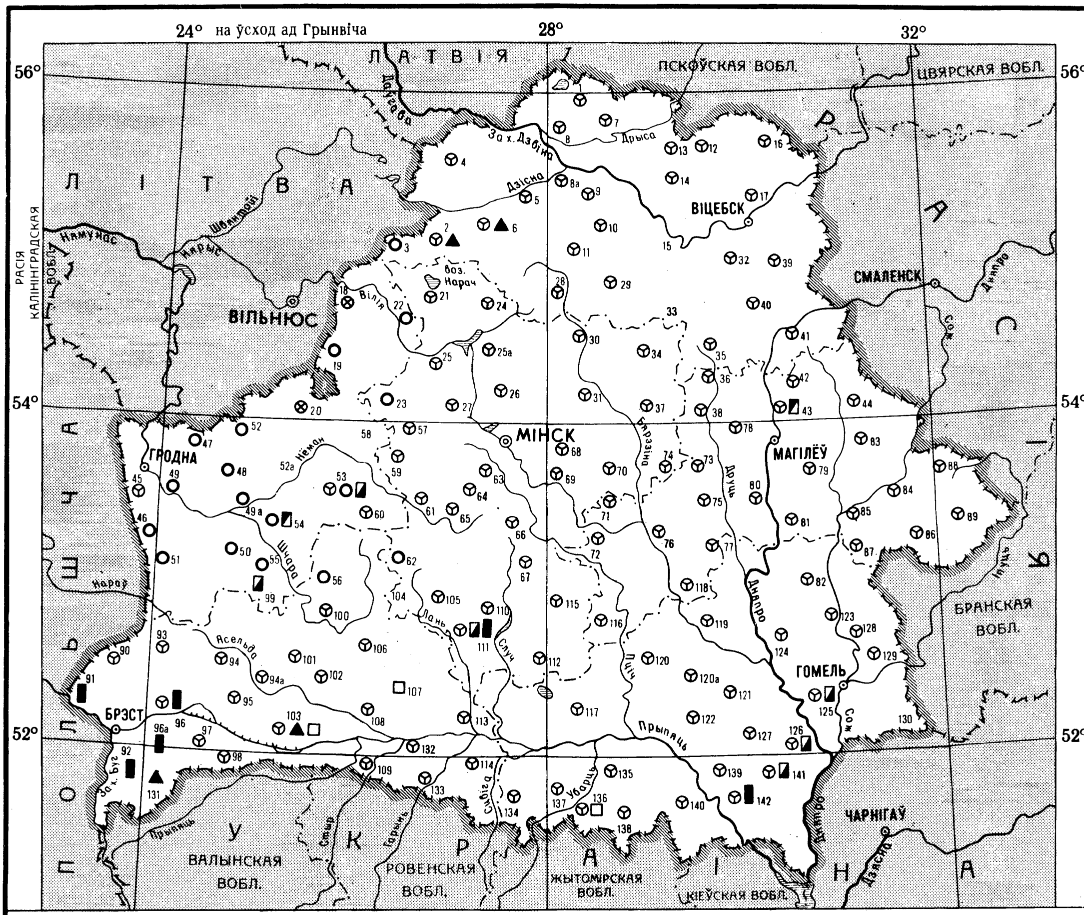

НАСЫПКА

УСЫПКА

СЫПКА

ПОШАЎКА

ПЕРНІК

НАПЕРНІК

НАПІРНАЧ

НАВАЛАЧКА

1:5 000 000

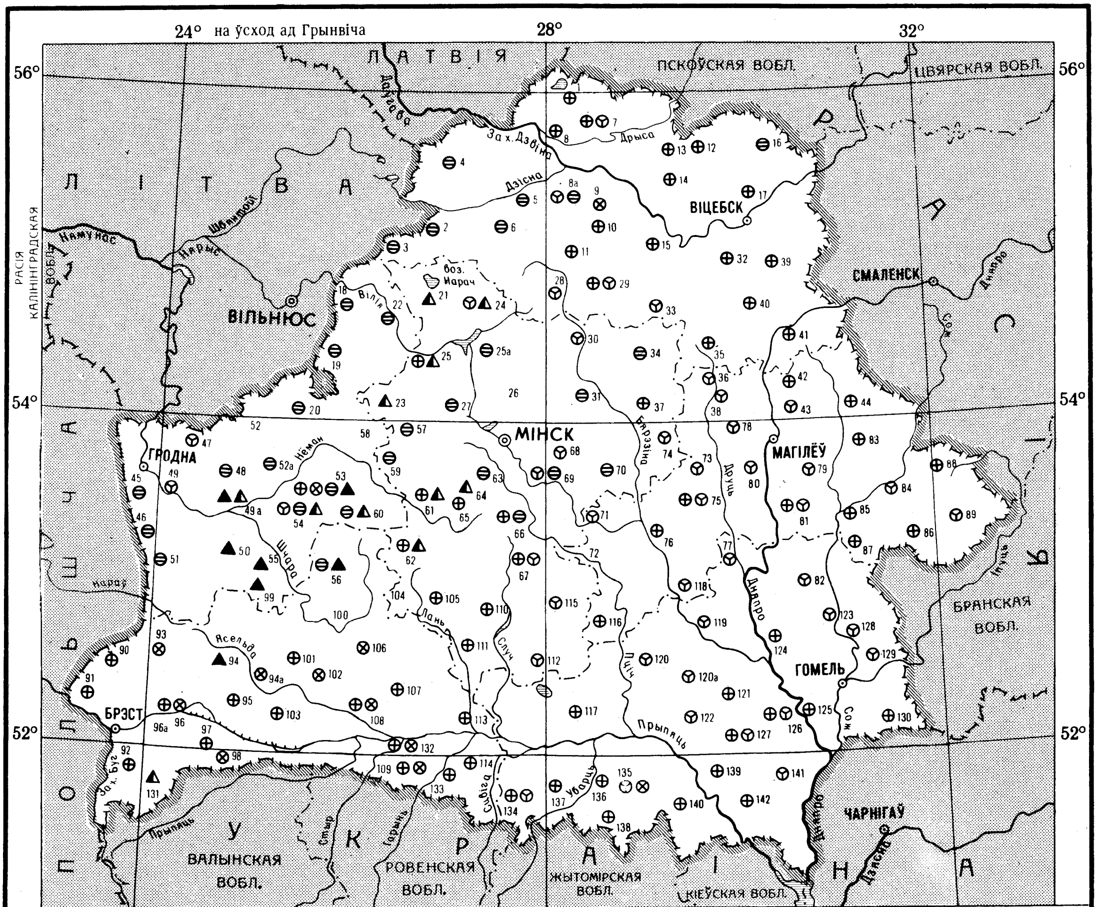

НА́ВАЛАЧКА

НА́ВАЛКА

НА́ВАЛАКА

НАЎЛЕ́ЧКА

ПО́ШВА

ПО́ШАЎКА

1:5 000 000

СЯННІК

Карта №196

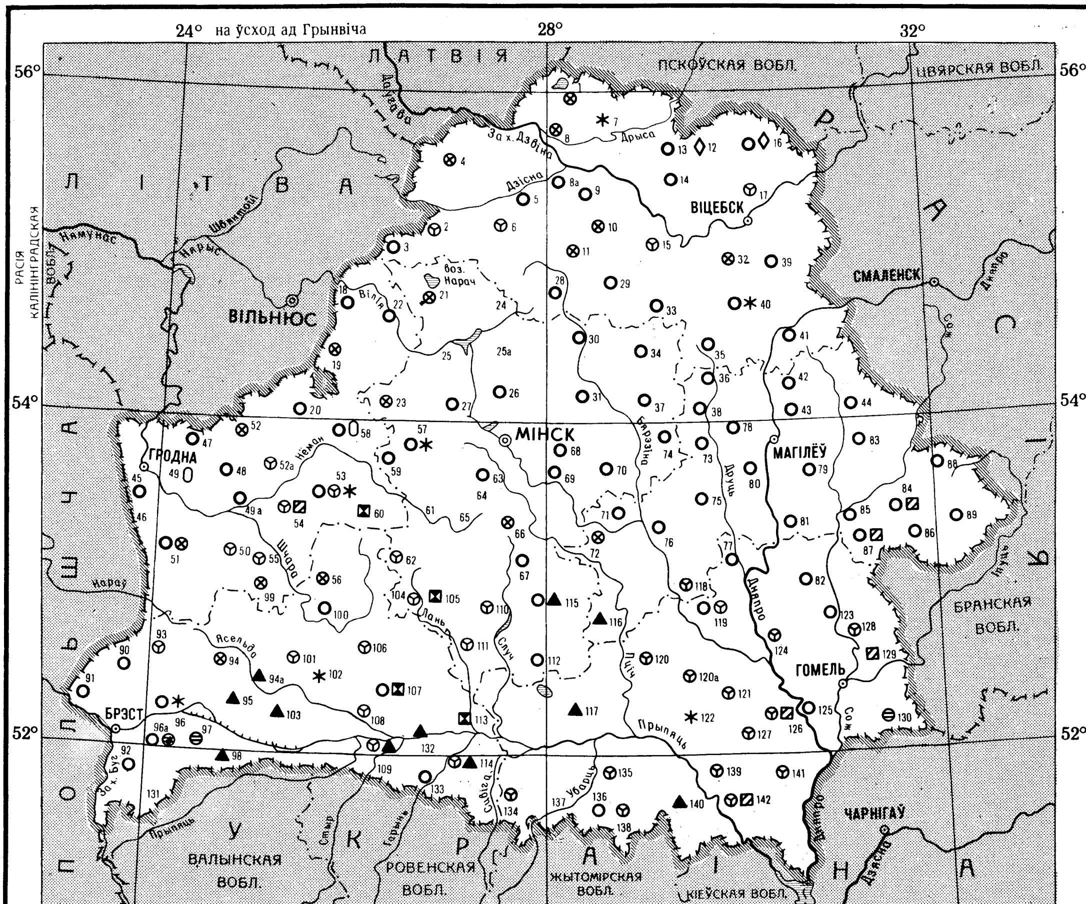

○ СЯННІ́К	⊘ ЦЮХЛЯ́К
⊗ СЯНІ́К	⊠ ШАСТУ́Н
СЯЛЬНІ́К	◊ ПАСЦЕ́ЛЬ
⊖ СЯНЯ́НКА	0 МЯШО́К
▲ САЛО́МЕНІК	* адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ЗАВЕСІЦЬ (акно)

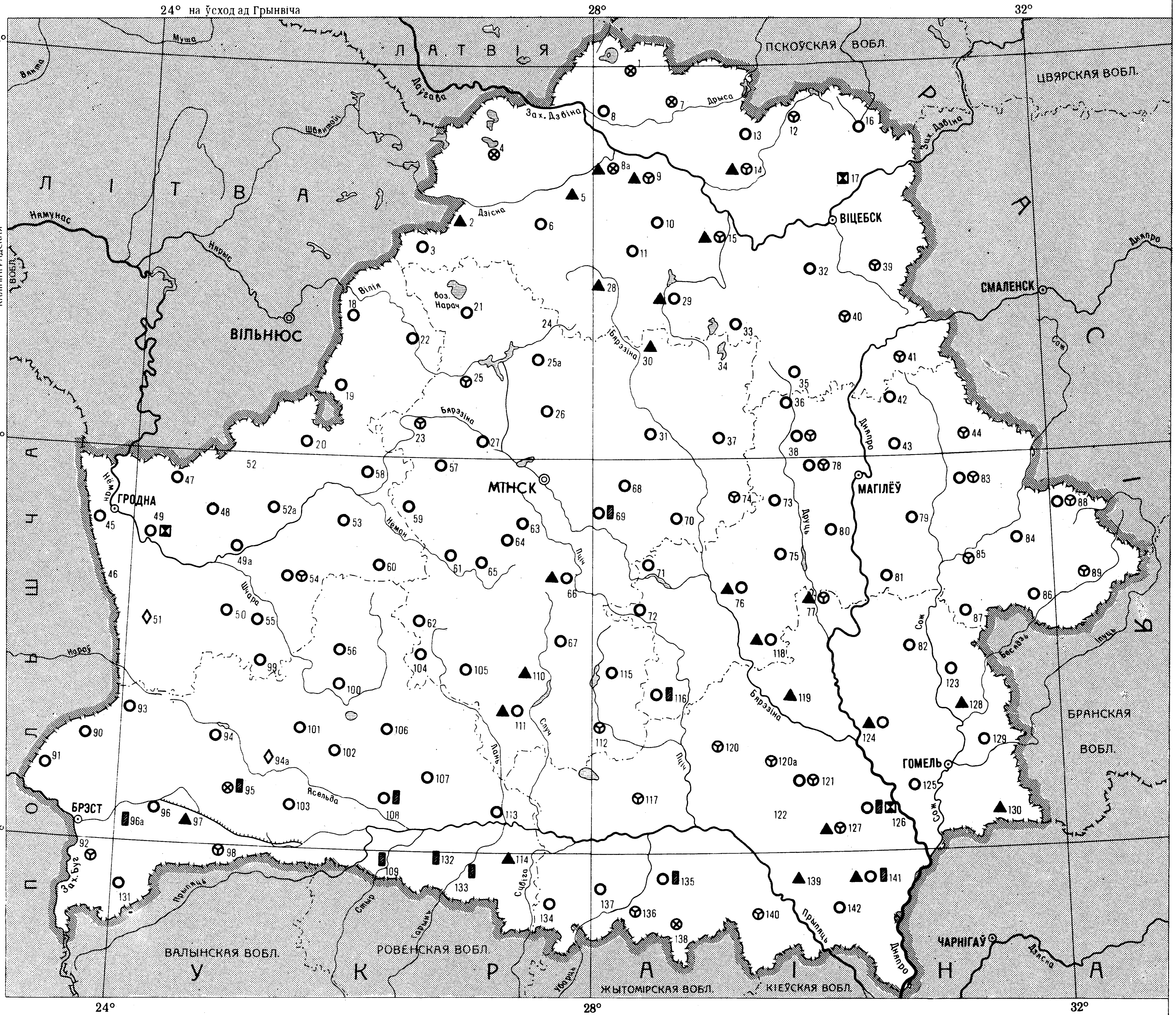

▲ ЗАПЯ́ЦЬ

○ ЗАВЕ́СІЦЬ

⊗ ЗАВЕ́ШАЦЬ

⊛ ЗАНАВЕ́СІЦЬ

▮ ЗАКРЫ́ЦЬ

⊠ ЗАЦЯГНУ́ЦЬ

◇ ЗАСУ́НУЦЬ

1:3 000 000

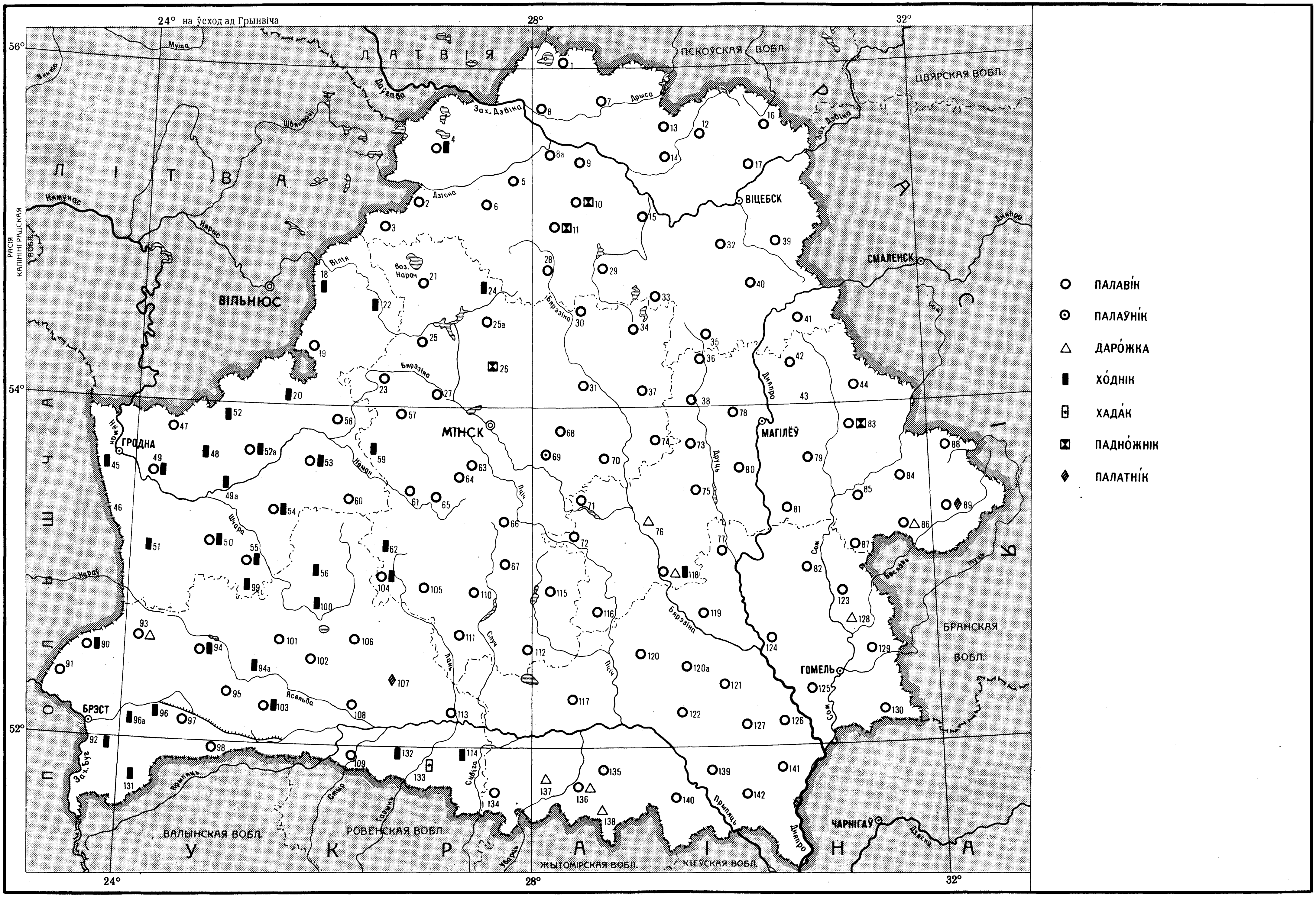
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
СМАЛЕНСК
ЧАРНІГАЎ
ВІЦЕБСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дзісна
Дрыса
Даўгава
Вілія
Нёман
Нямунас
Нярыс
Шчара
Ясельда
Прыпяць
Бярэзіна
Днепр
Друць
Сож
Беседзь
Іпуць
Пціч
Случ
Убарць
Стыр
Гарынь
Зах. Буг
Нараў
Воз. Нарач
ПАЛАВІК
ПАЛАЎНІК
ДАРОЖКА
ХОДНІК
ХАДАК
ПАДНОЖНІК
ПАЛАТНІК

1:3 000 000

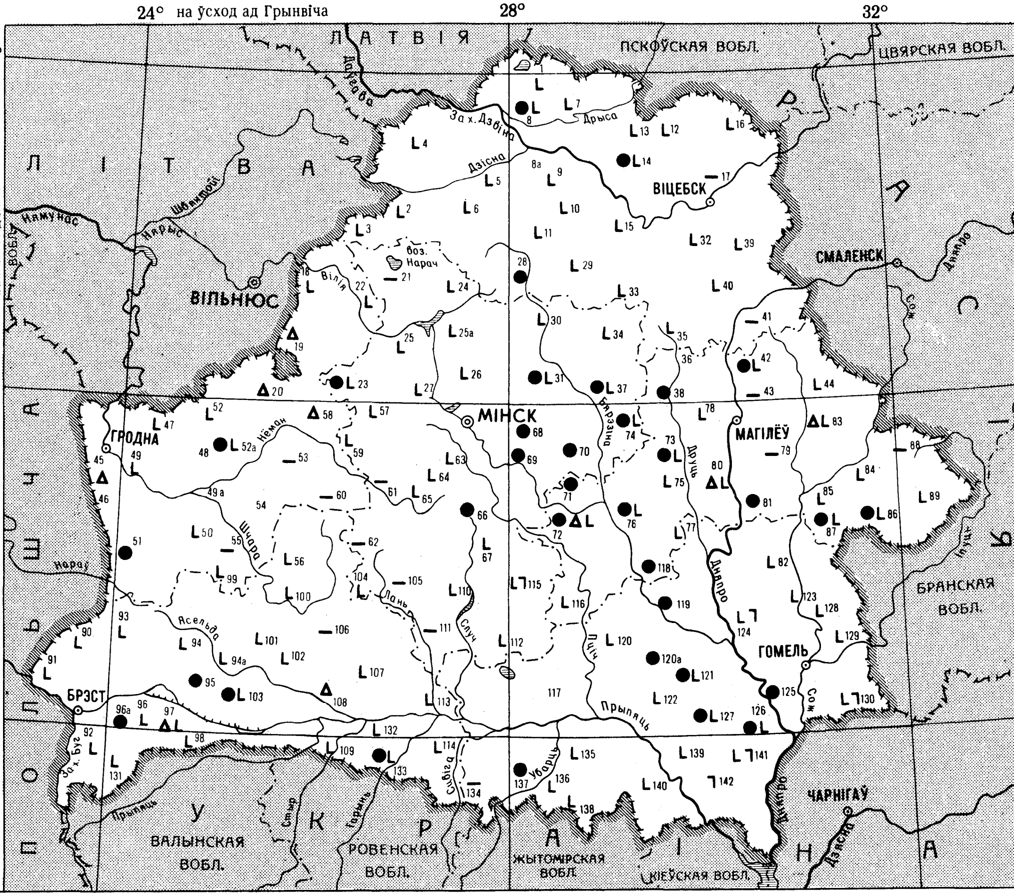

● ХУ́СТЫ 'ХУСТКІ'

△ ХУ́СТЫ 'БЯЛІЗНА'

L ХУ́СТКІ 'ГАЛАЎНЫ ЎБОР'

˥ ПЛАТКІ́ 'ГАЛАЎНЫ ЎБОР'

— адсутнасць слова

1:5 000 000

ПОХВА (значэнне слова)

Карта №200

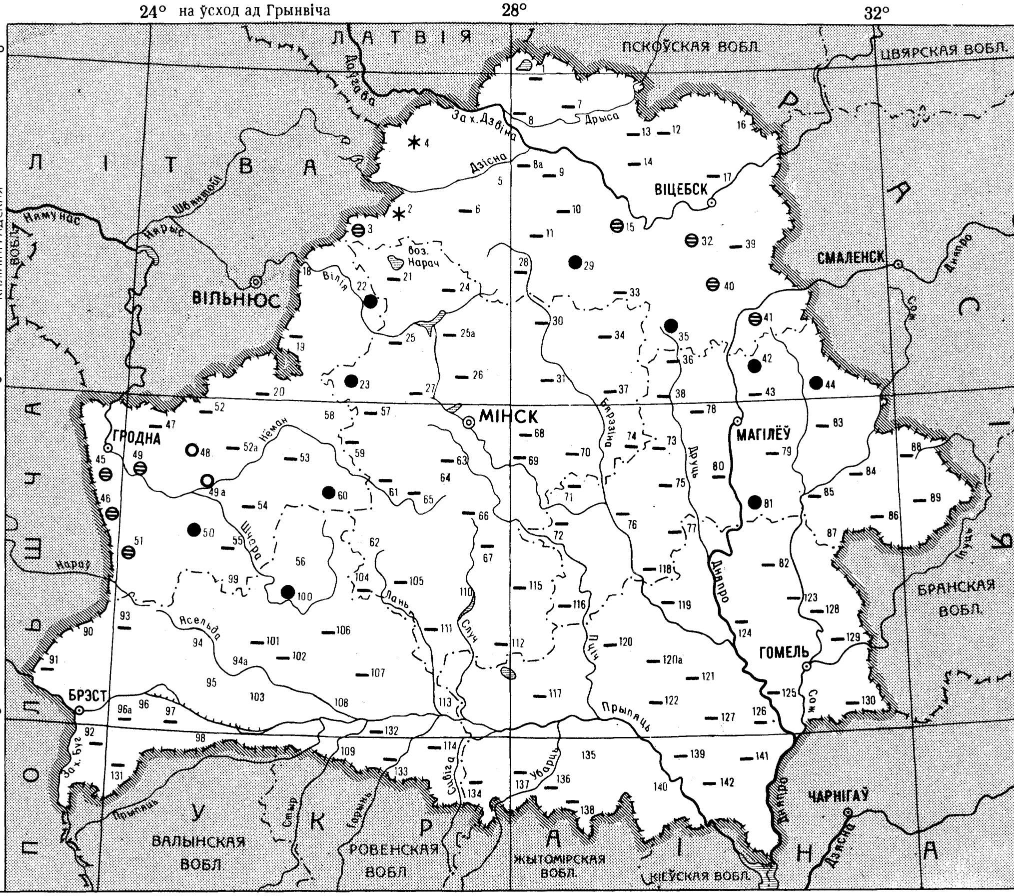

● 'НОЖНЫ'

⊖ 'ФУТЛЯР ДЛЯ НАЖА, ПІСТАЛЕТА, АКУЛЯРАЎ'

○ 'НАВАЛКА НА ПАДУШКУ'

✶ іншыя значэнні

– адсутнасць слова

1:5 000 000

АНУЧА, ЯКОЙ БЯРУЦЬ ГАРШКІ І ЧЫГУНЫ

Карта № 201

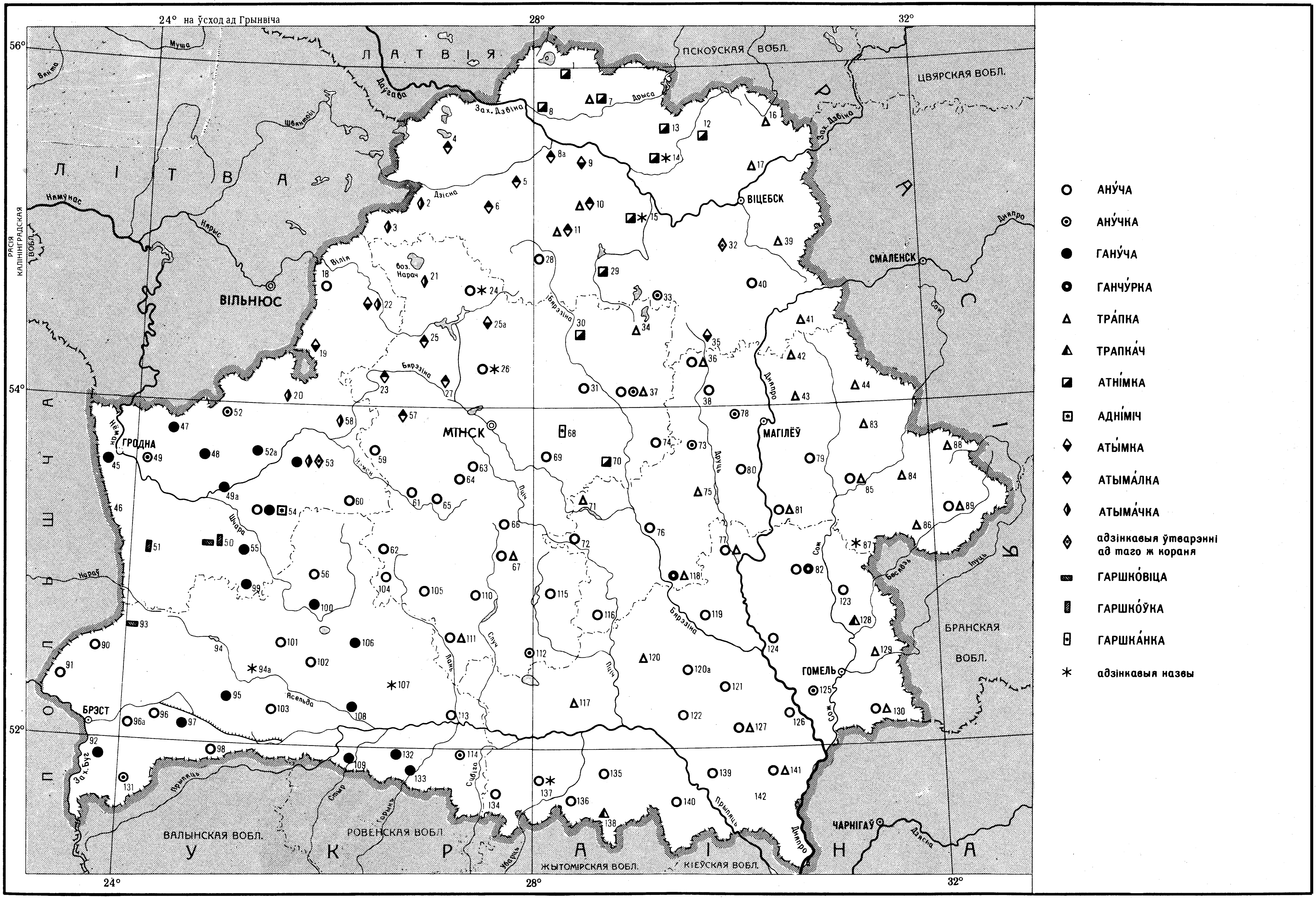

1:3 000 000

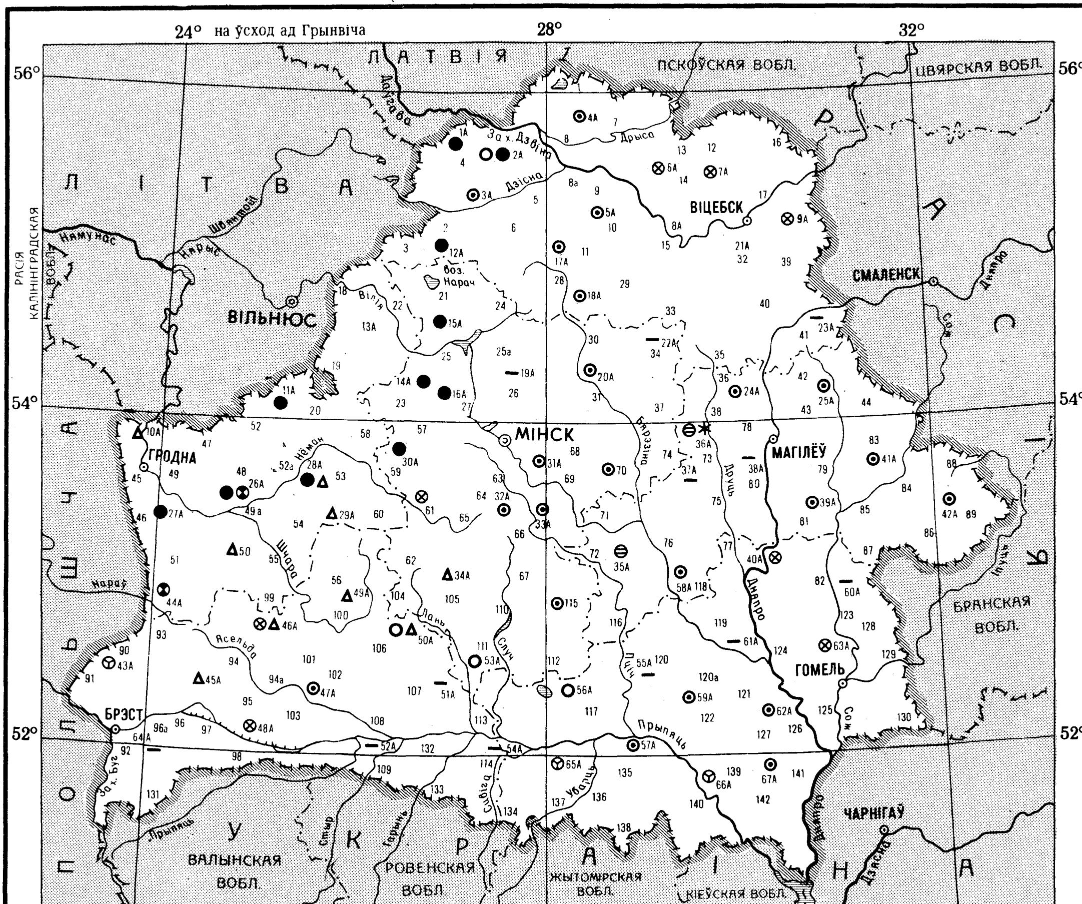

ПРА́ЛЛЯ

ПРА́ЛЯ

ПРА́ЛКА

ПРА́ДКА

ПРА́ХА

ПАПРА́ДУХА

ПРАДЗЕ́ЛЬНІЦА

КУДЗЕ́ЛЬНІЦА

адзінкавыя назвы

адсутнасць назвы

1:5 000 000

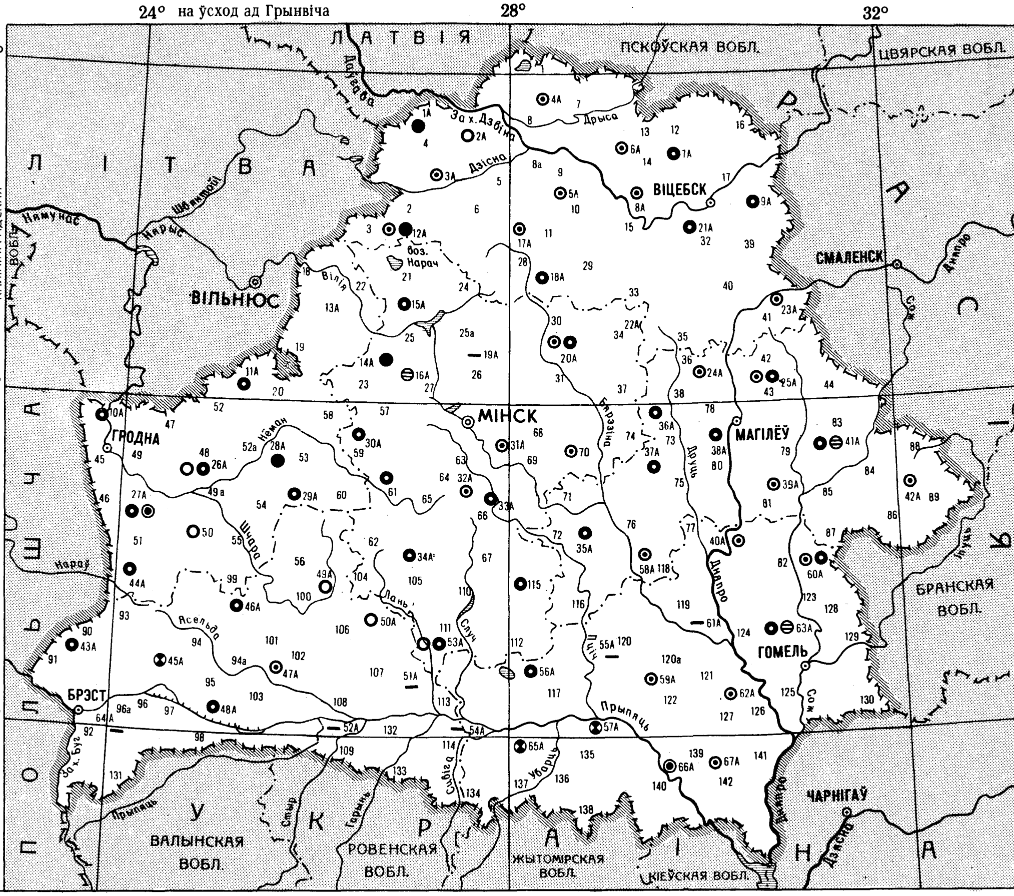

ТКА́ЛЯ

ТКА́ЛЛЯ

ТКАЧЫ́ХА

ТКА́ХА

ТКА́ЧКА

ТКА́ЛЬНЯ

ТКА́ЛЬНІЦА

адсутнасць назвы

1:5 000 000

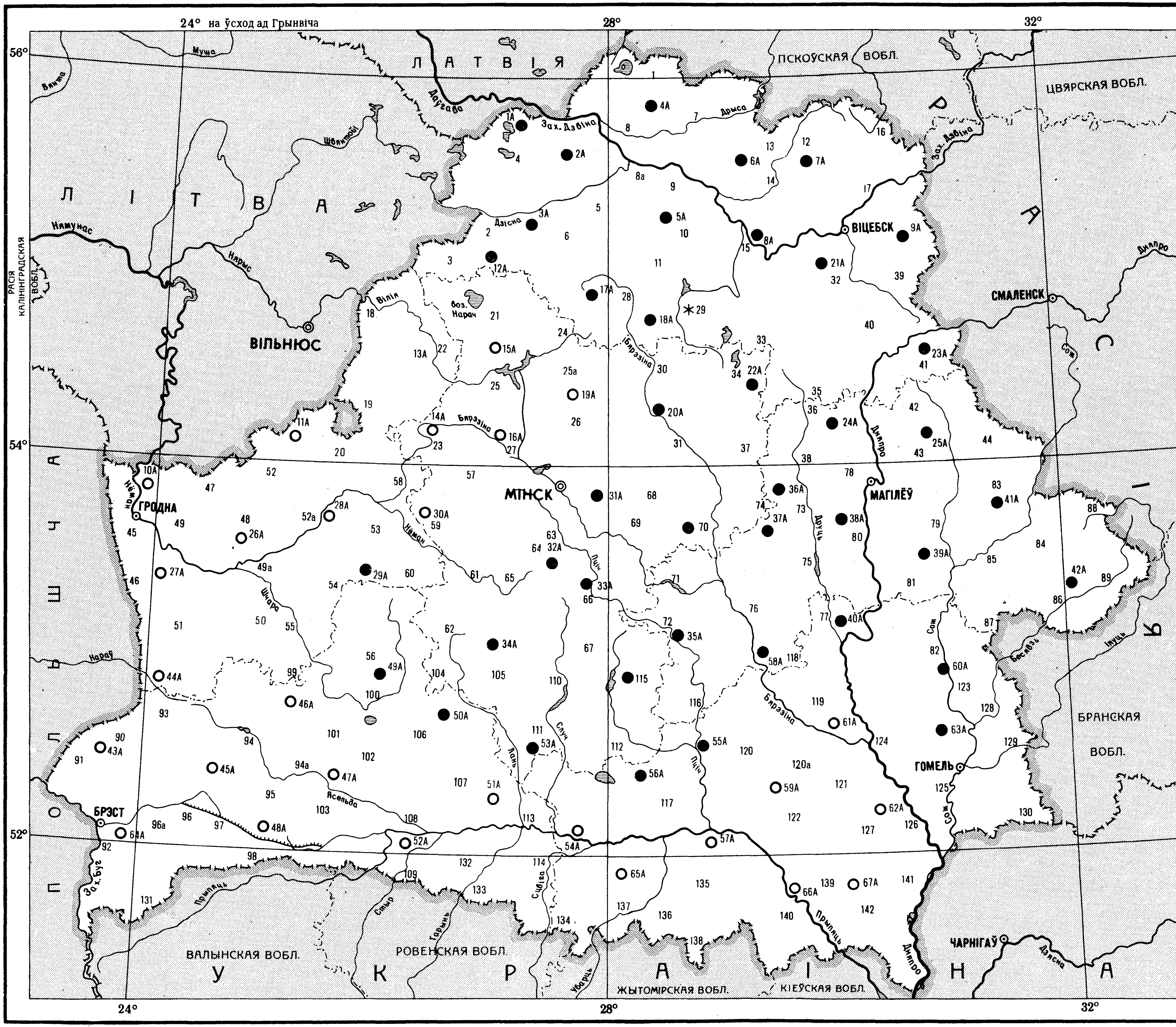

○ БЕ́РДА

● БЁРДА

✳ адзінкавыя назвы

1:3 000 000

ВУЗЕЛ **Карта №205**

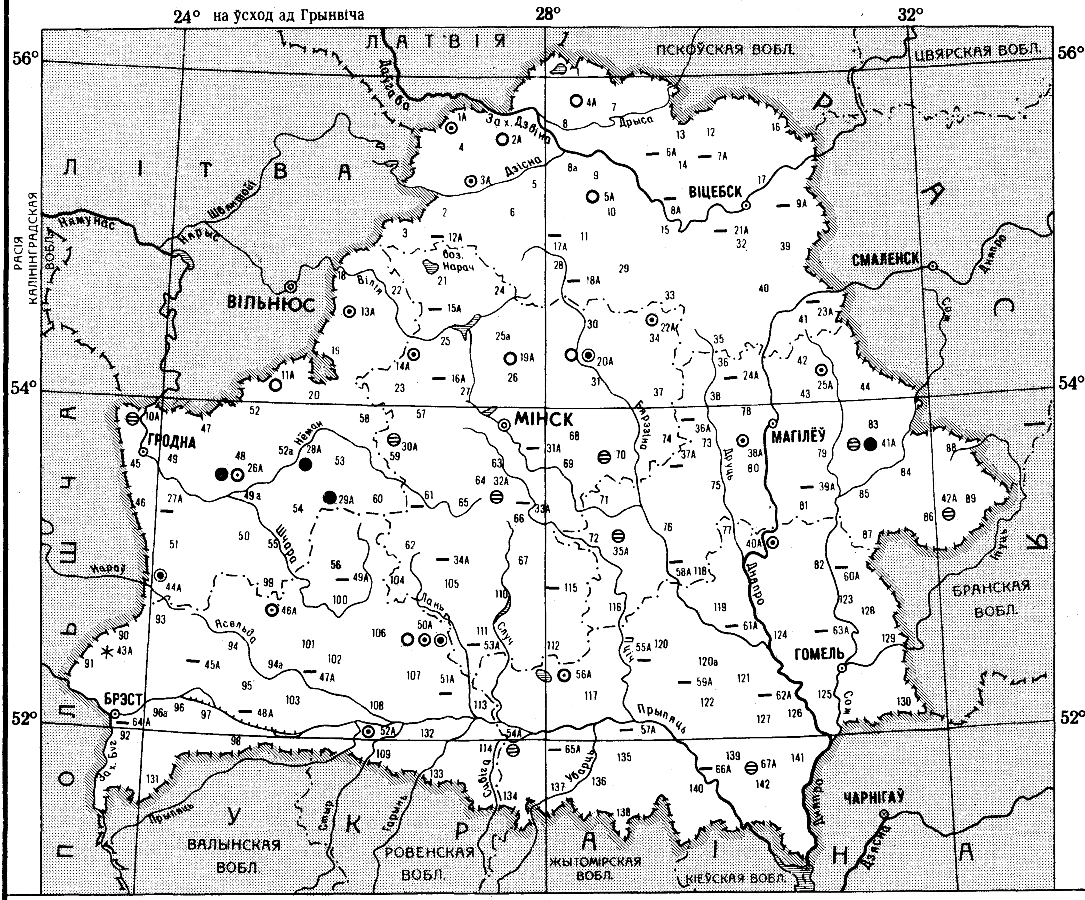

○ УЗЁЛ

⊙ ВУЗЁЛ

◉ ГУЗЁЛ

⊖ ВУ́ЗЕЛ

● ВУЗЛЯ́К

⊙ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

✳ адзінкавыя назвы

— адсутнасць назвы

1:5 000 000

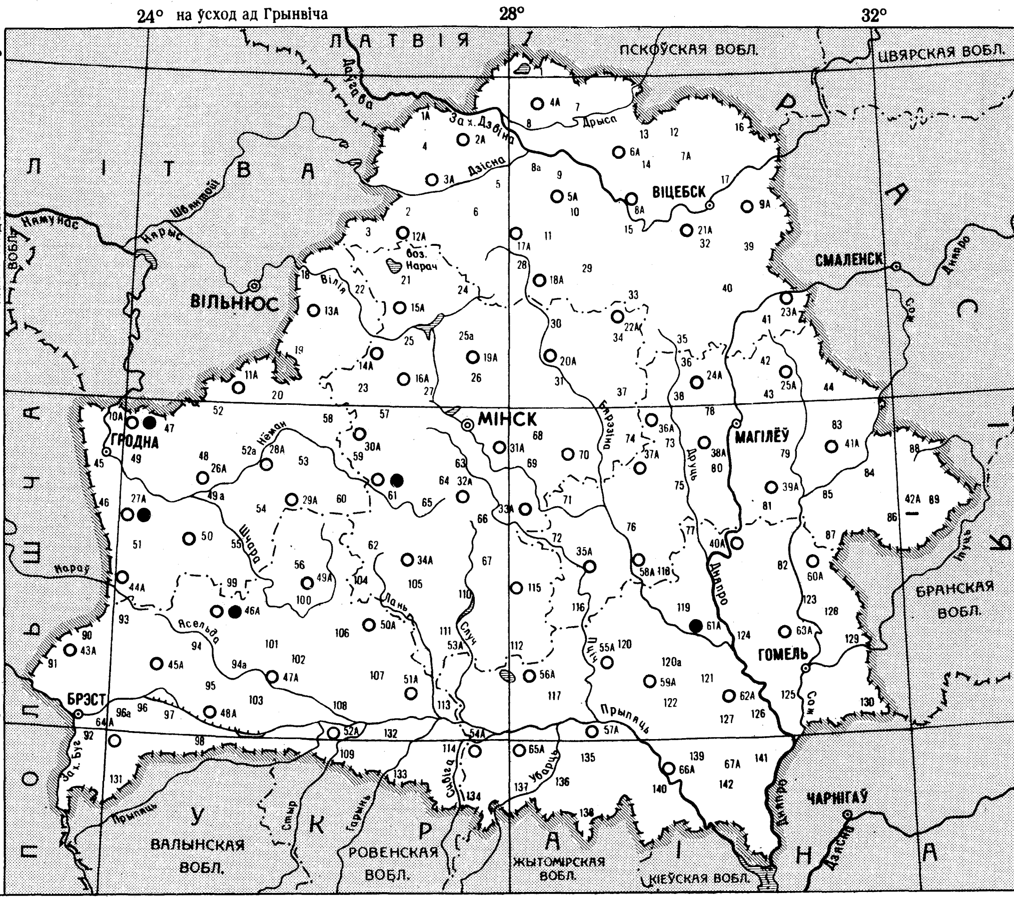

○ НІТКА

● НІЦЬ

1:5 000 000

АДЗЕННЕ (агульная назва)

Карта №207

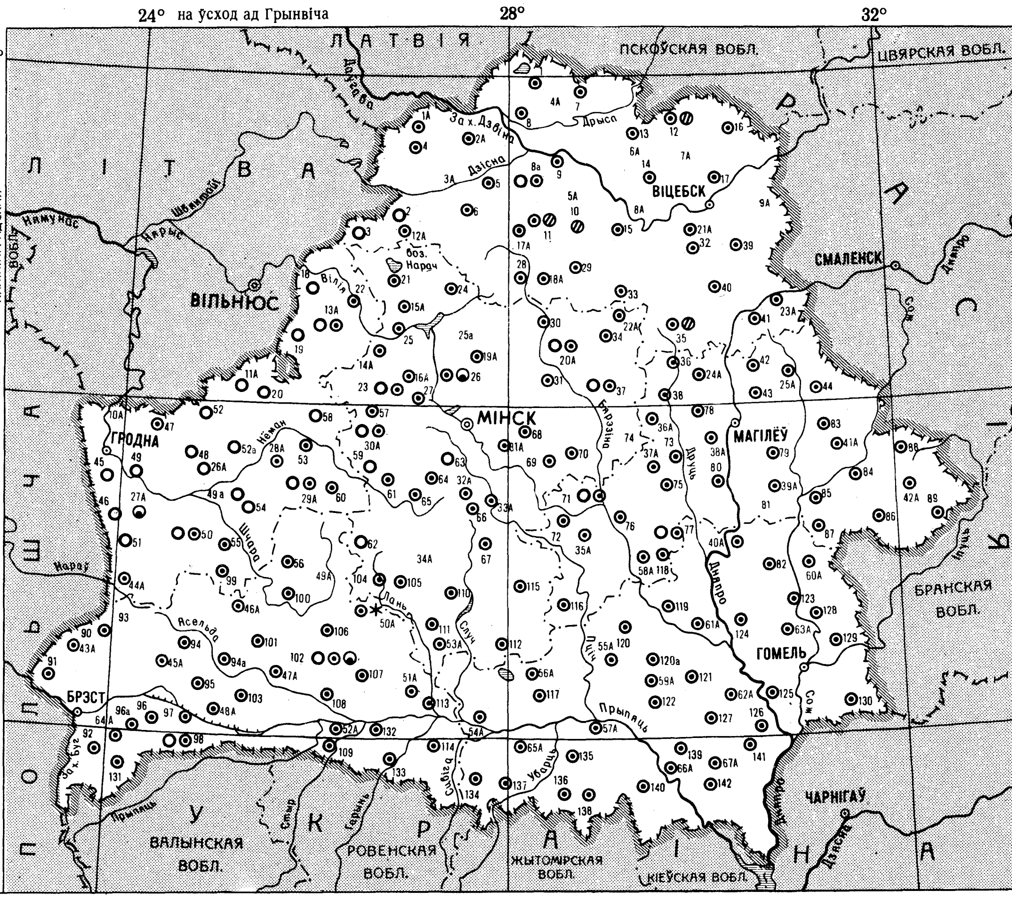

○ АДЗЕ́ННЕ

◎ АДЗЕ́ЖА

⊘ АДЗЯВА́ННЕ

◓ АДЗЕ́ТАК

* адзінкавыя назвы

1:5 000 000

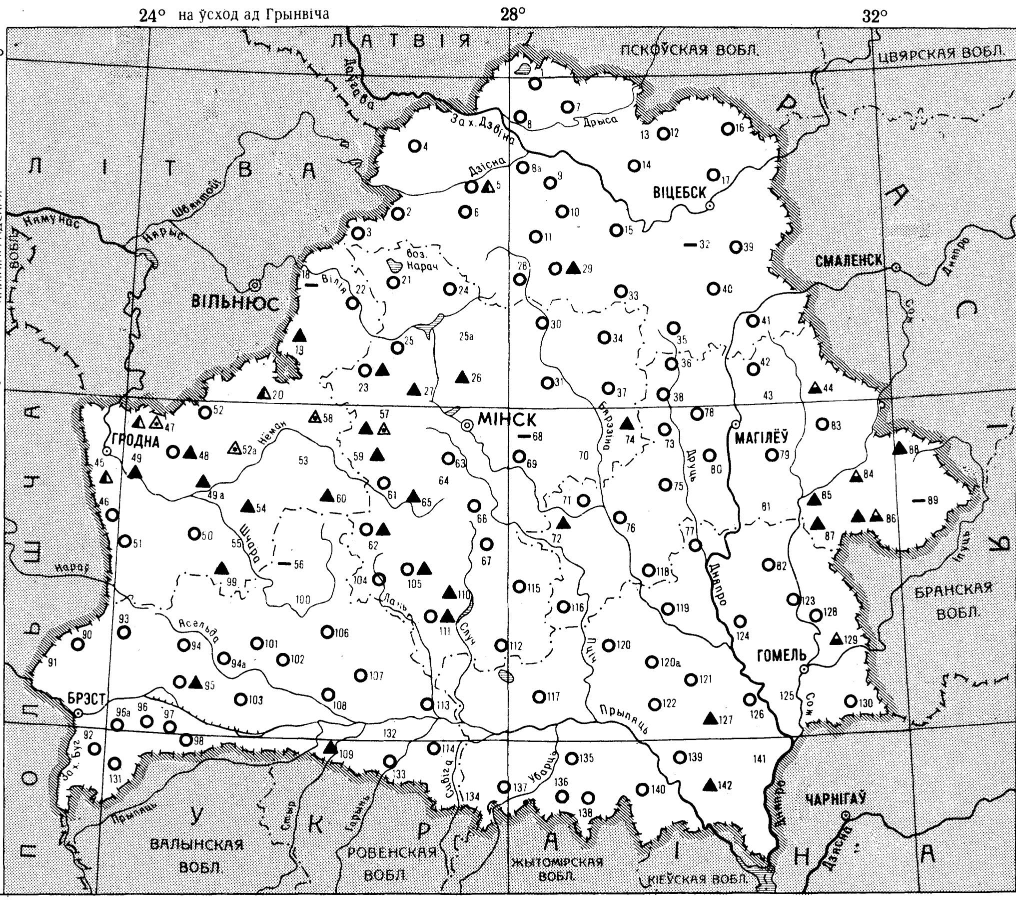

○ ВЕ́РХНЯЕ АДЗЕ́ННЕ

▲ ВО́ПРАТКА

АПРА́ТКА

НАПРА́ТКА

АПРАНІ́ХА

адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

— адсутнасць назвы

1:5 000 000

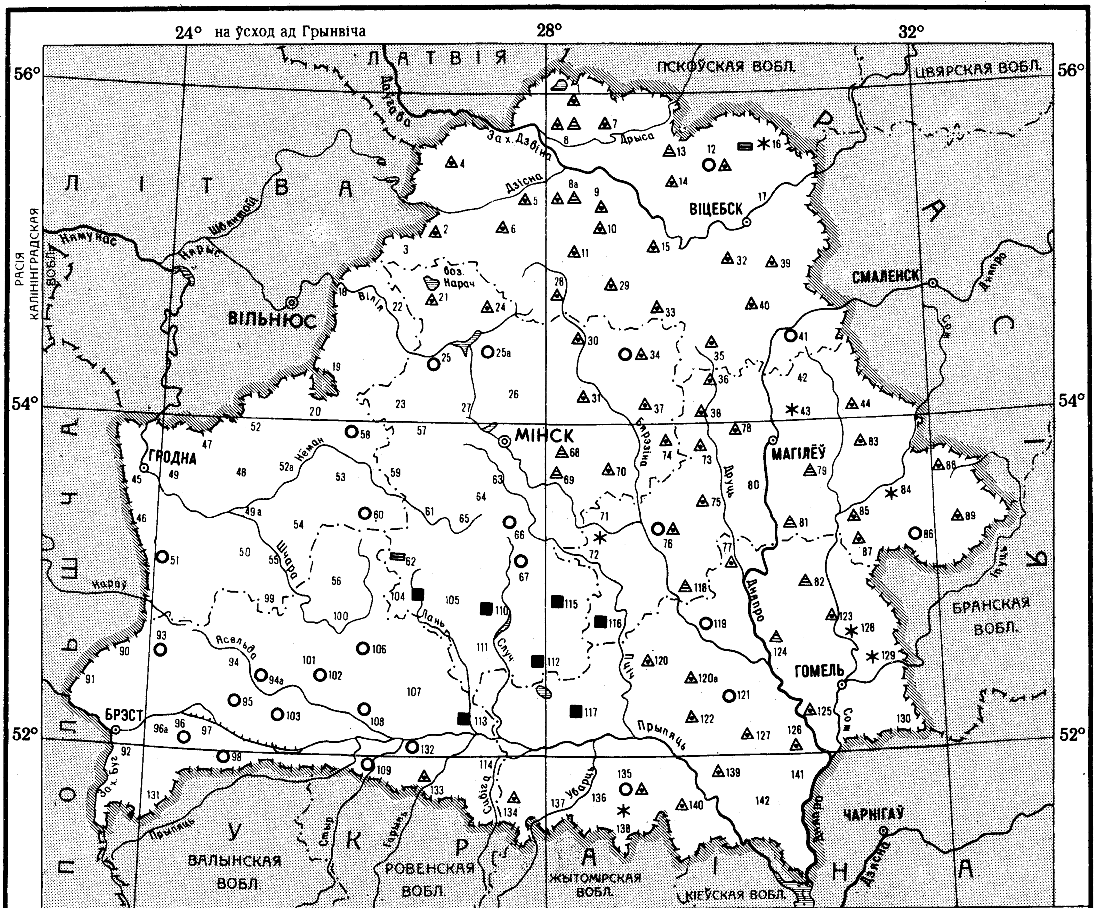

○ АДЗЕ́ЖЫНА

△ ЛАЙНО́

△ ЛАЙНІ́НА

■ РУБІ́НА

▭ ЛАХМАНІ́НА

∗ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

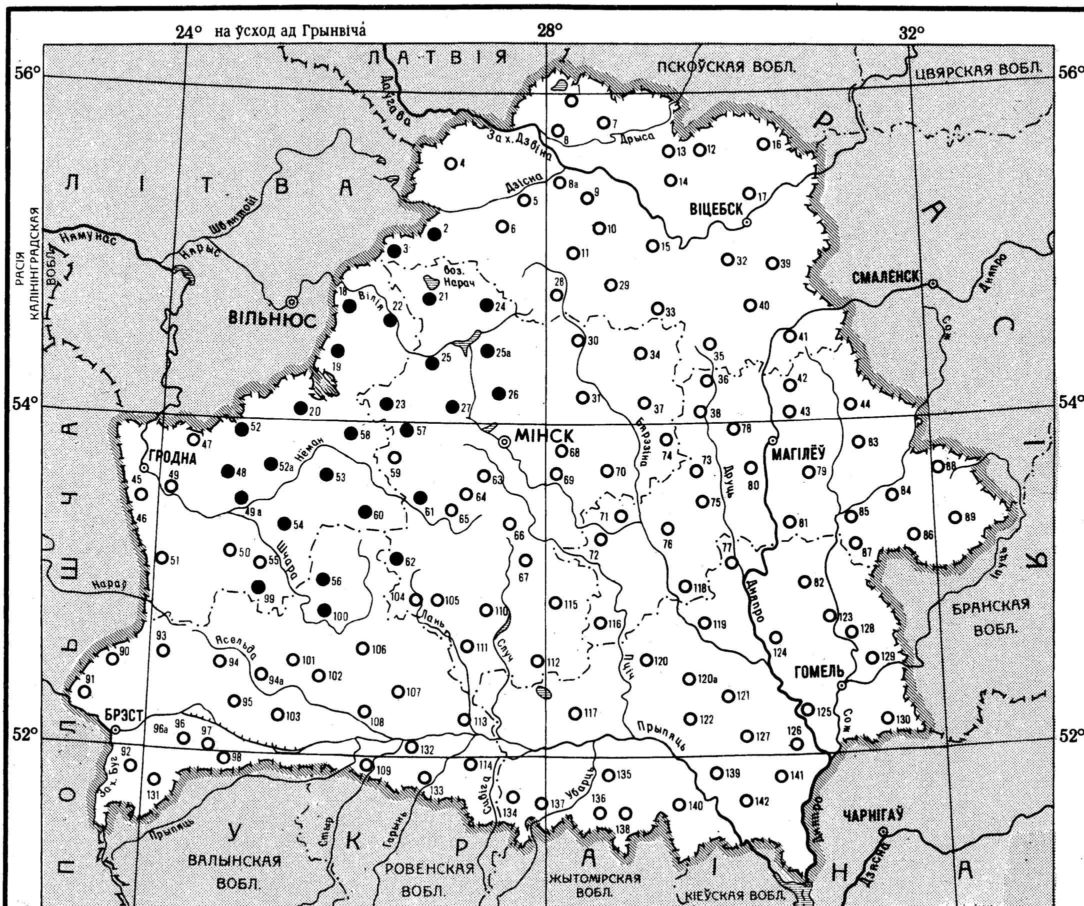

○ РУКА́Ў

● РУКАВО́

1:5 000 000

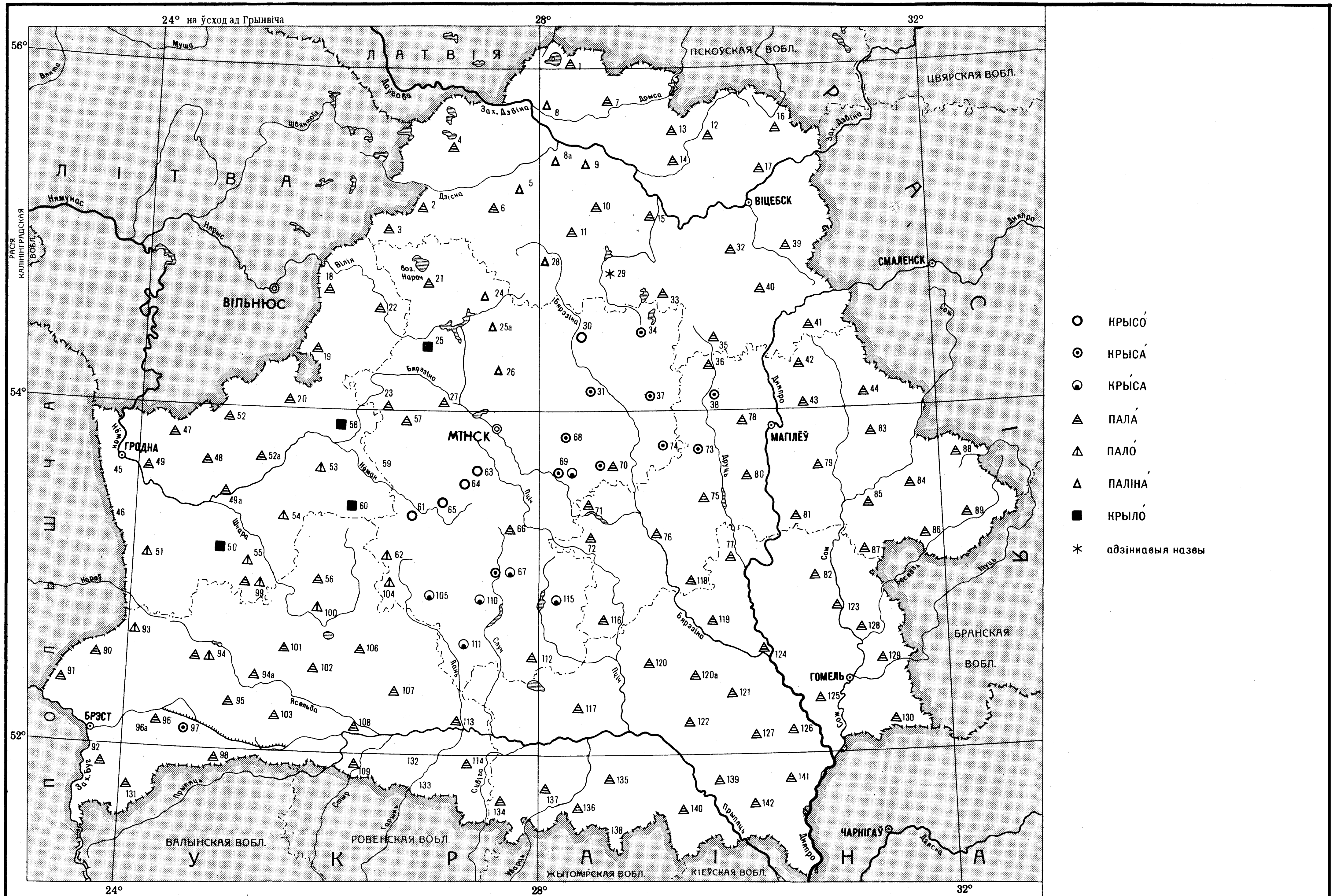
24° на ўсход ад Грынвіча
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
РАСІЯ
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
КРЫСО́
КРЫСА́
КРЫ́СА
ПАЛА́
ПАЛО́
ПАЛІНА́
КРЫЛО́
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

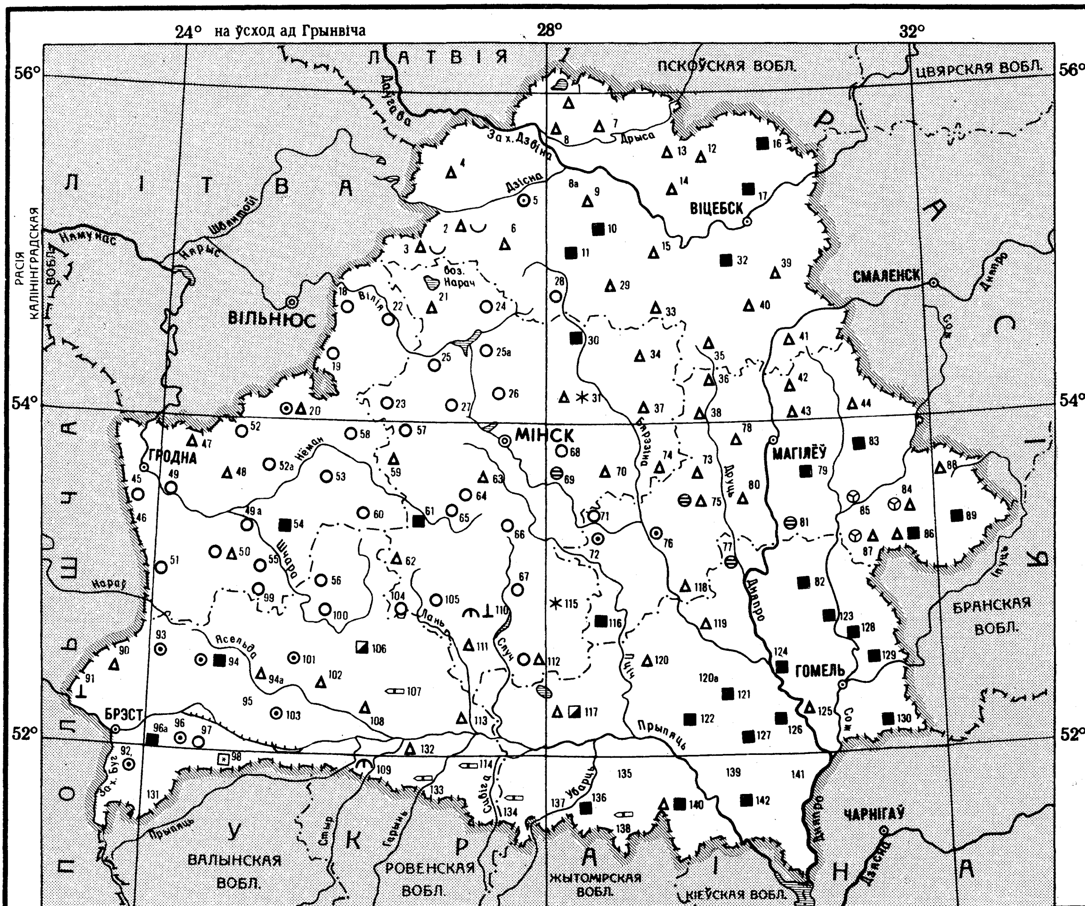

- ЦВІ́КЛЯ
- ЦВІ́КАЛЬ
- ЦВІ́ЛІК
- ЦВІ́ЛЬКА
- КВІ́ТЛА
- КЛІН
- ЛА́СТАЎКА
- ЛА́СТАЧКА
- ЛА́СТКА
- ПАДРУ́ЧНІК
- ПАТПА́ШНІК
- УСТА́ЎКА
- ЛЫНДЫ́ЦА
- адзінкавыя назвы

1:5 000 000

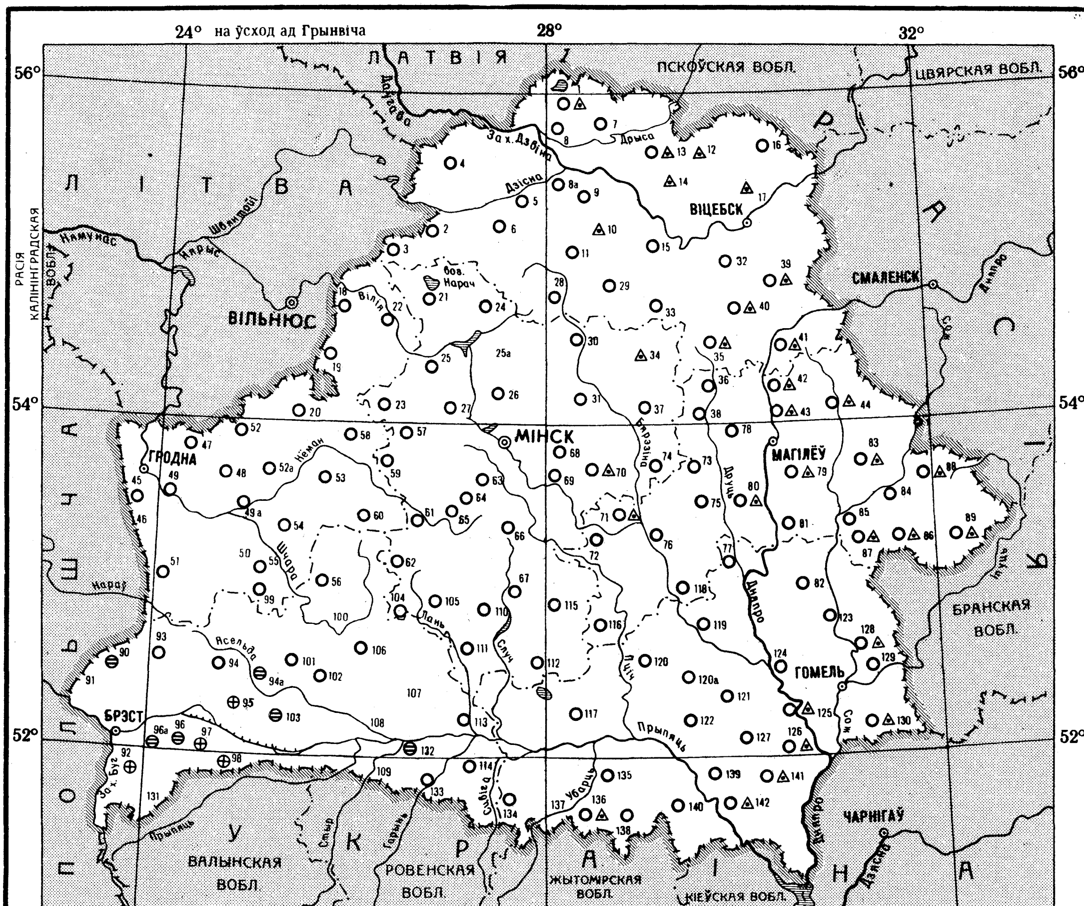

○ КАЎНЕ́Р

⊖ КУМНІ́Р

⊕ КУМІ́Р

△ ВАРАТНІ́К

1:5 000 000

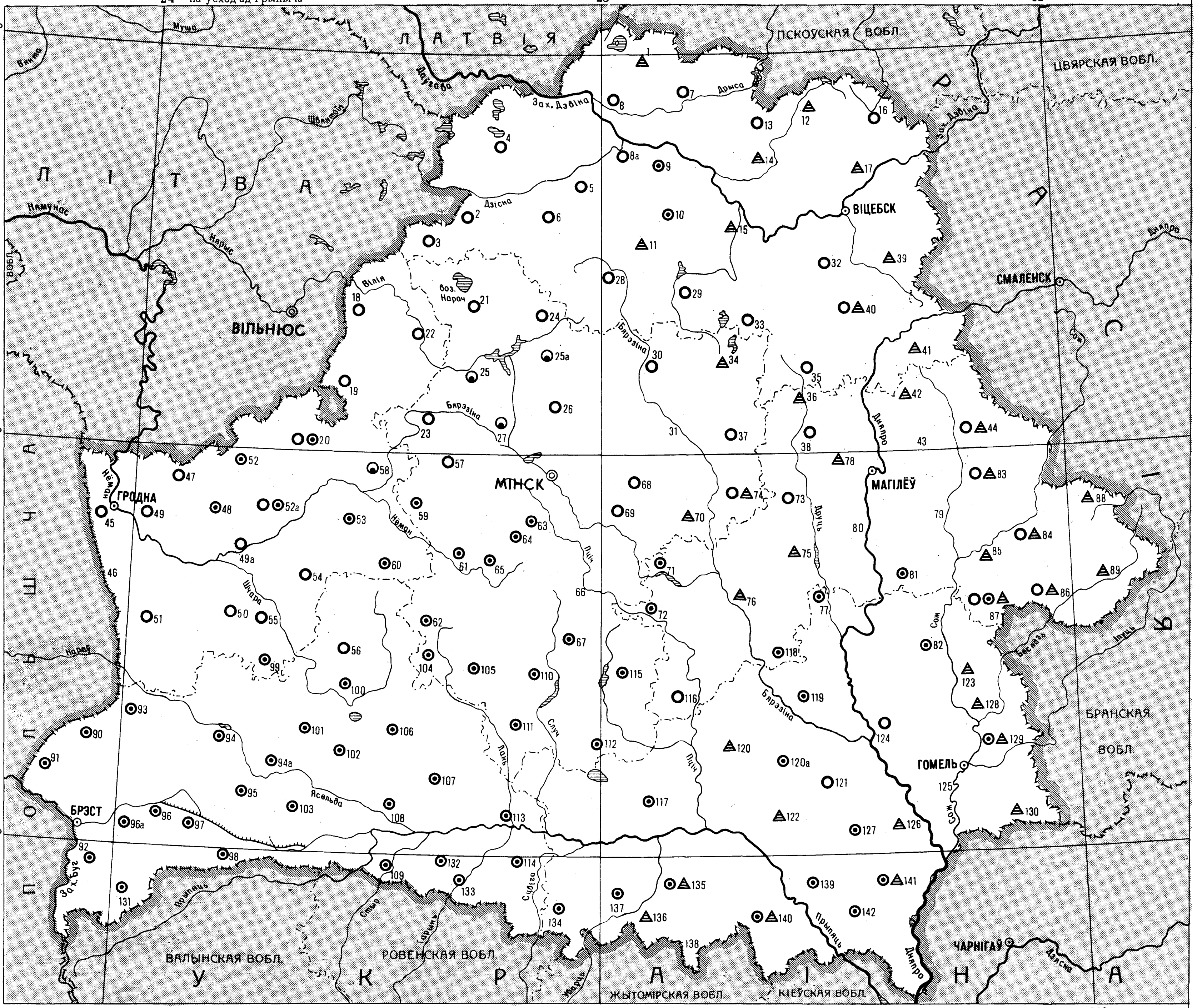

КІШЭ́НЬ

КІШЭ́НЯ

КІШАНЯ́

КАРМА́Н

1:3 000 000

ПАЦЯГНУТЫ (кажух)

Карта №215

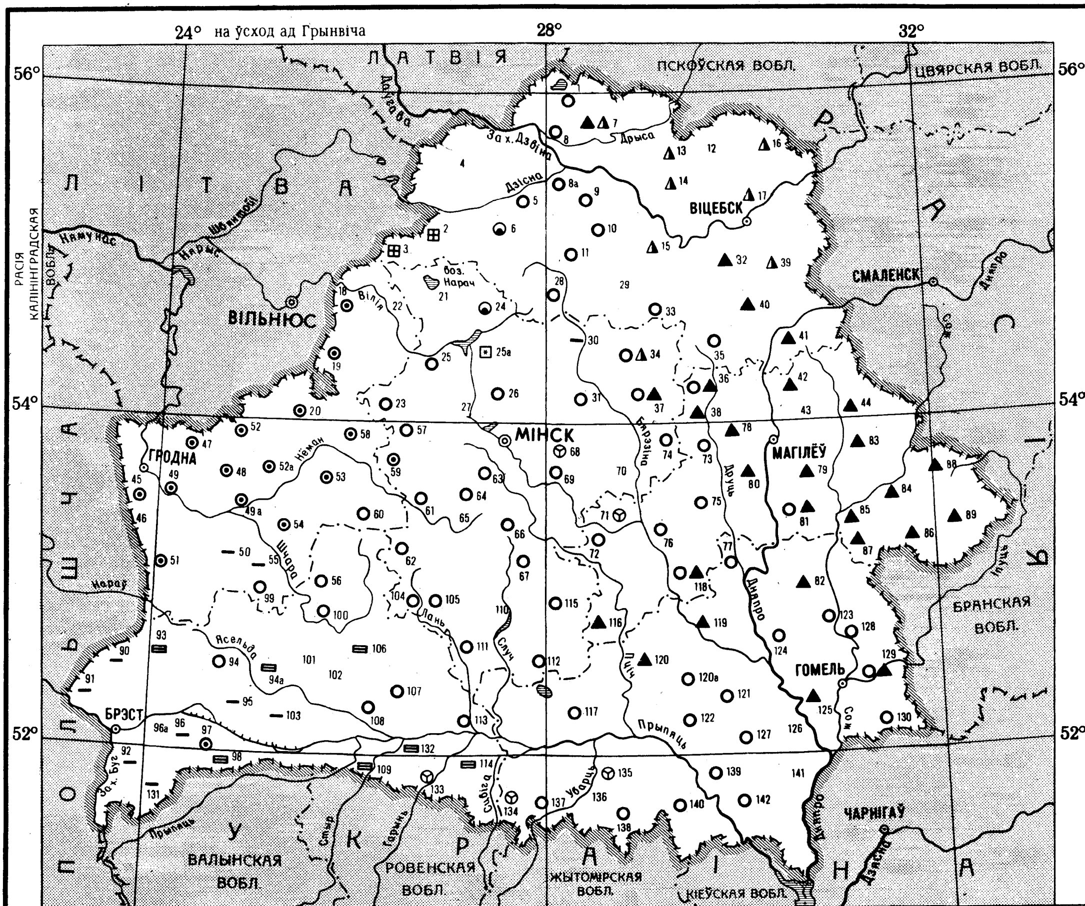

- ○ АБЦЯ́ГНУТЫ
- ⊙ АБЦЯ́ГНЕНЫ
- ПАЦЯ́ГАНЫ
- ПАЦЯ́ГАВАНЫ
- ▲ ПАКРЫ́ТЫ
- △ КРЫ́ТЫ
- АБШЫ́ТЫ
- ⊞ АБВАЛО́ЧАНЫ
- ⊡ ПАВАЛАКА́НЫ
- — адсутнасць лексемы

1:5 000 000

ПРАРЭХ (у кашулі)

Карта №216

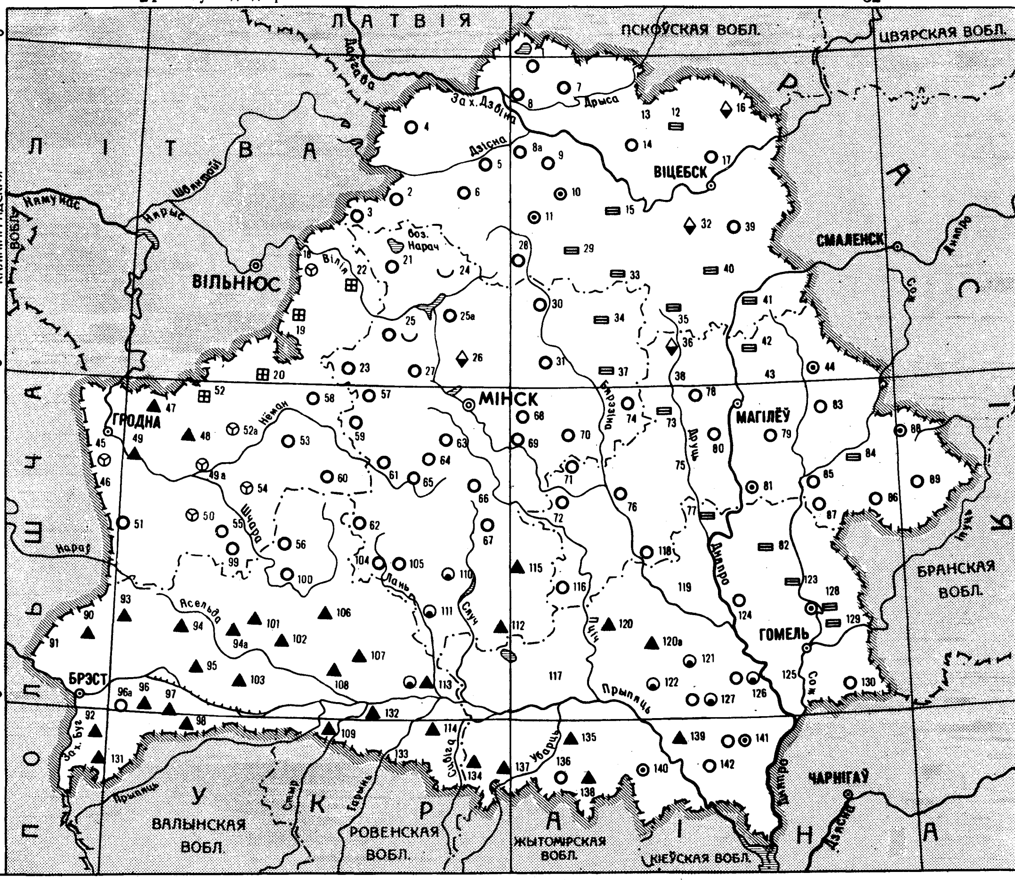

ПРАРЭ́Х

ПРАРЭ́ХА

ПРАЕ́РХ

РАСПАРЭ́Х

ПА́ЗУХА

ВО́РАТ

РАСПО́РАК

РАЗРЭ́С

ПЯРЭ́ДНЯ

1:5 000 000

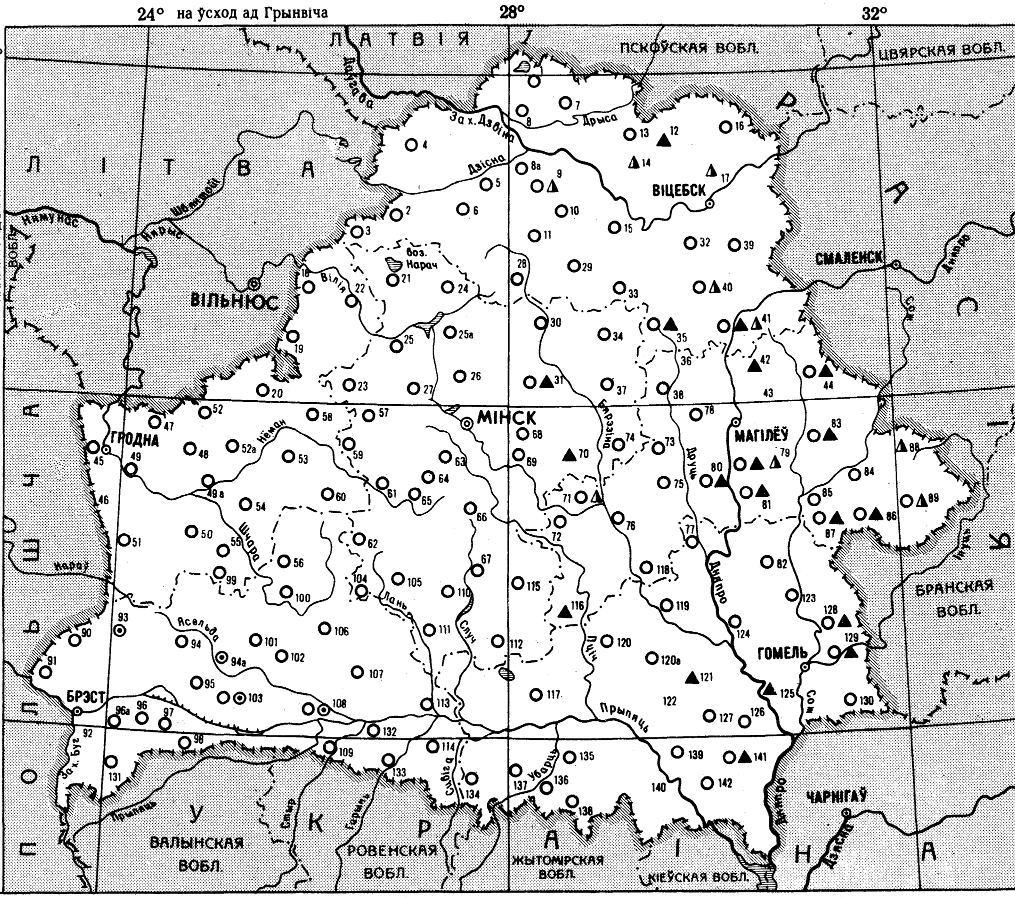

ГУ́ЗІК

ГУЗ

ПУГА́ЎКА

ПУГА́ВІЦА

1:5 000 000

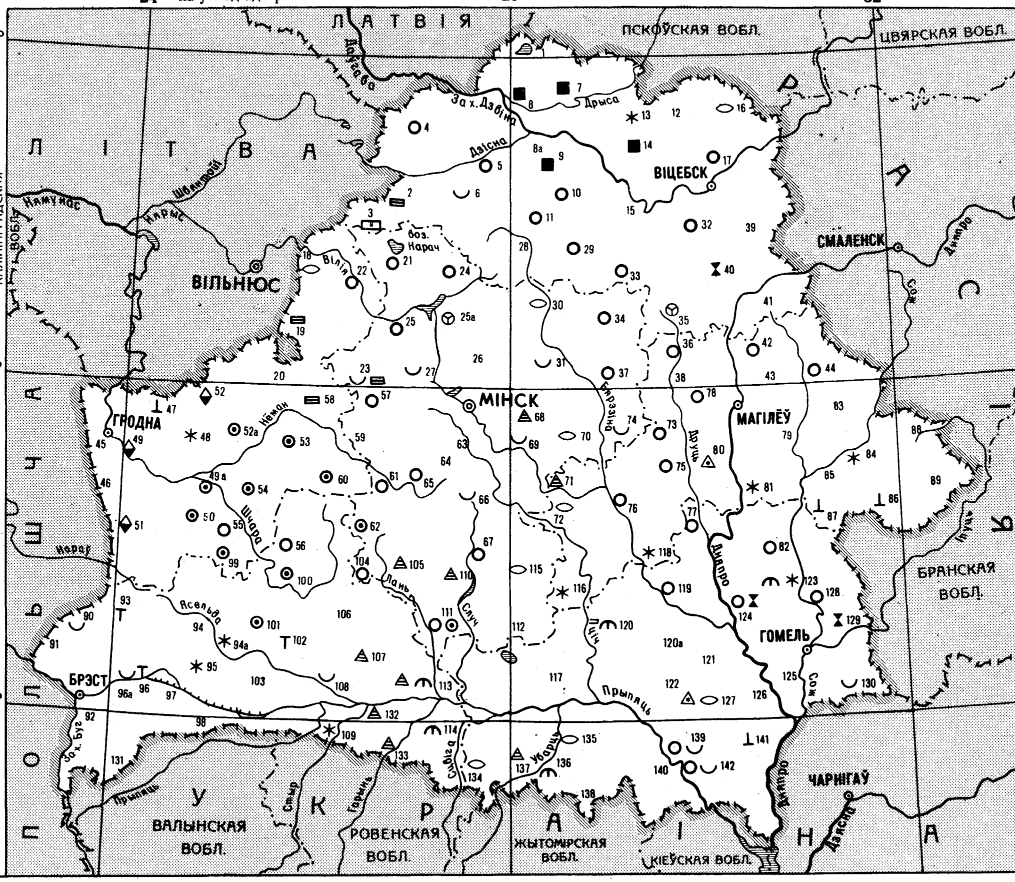

○ БІ́РКА

⊙ БІРУ́ЛЬКА

БІРУ́БАЛКА

ЦУ́РКА

адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

ГУ́ЗІК

⊥ ПУ́ГАВІЦА

■ ТАЎКАЧО́К

БУ́РТАЧКА

БРУ́НТАЧКА

БРЫЗГУ́ЛЬ

Т КАЛО́ДАЧКА

САБА́ЧКА

ПА́ЛАЧКА

УЧКУ́Р

* адзінкавыя назвы

1:5 000 000

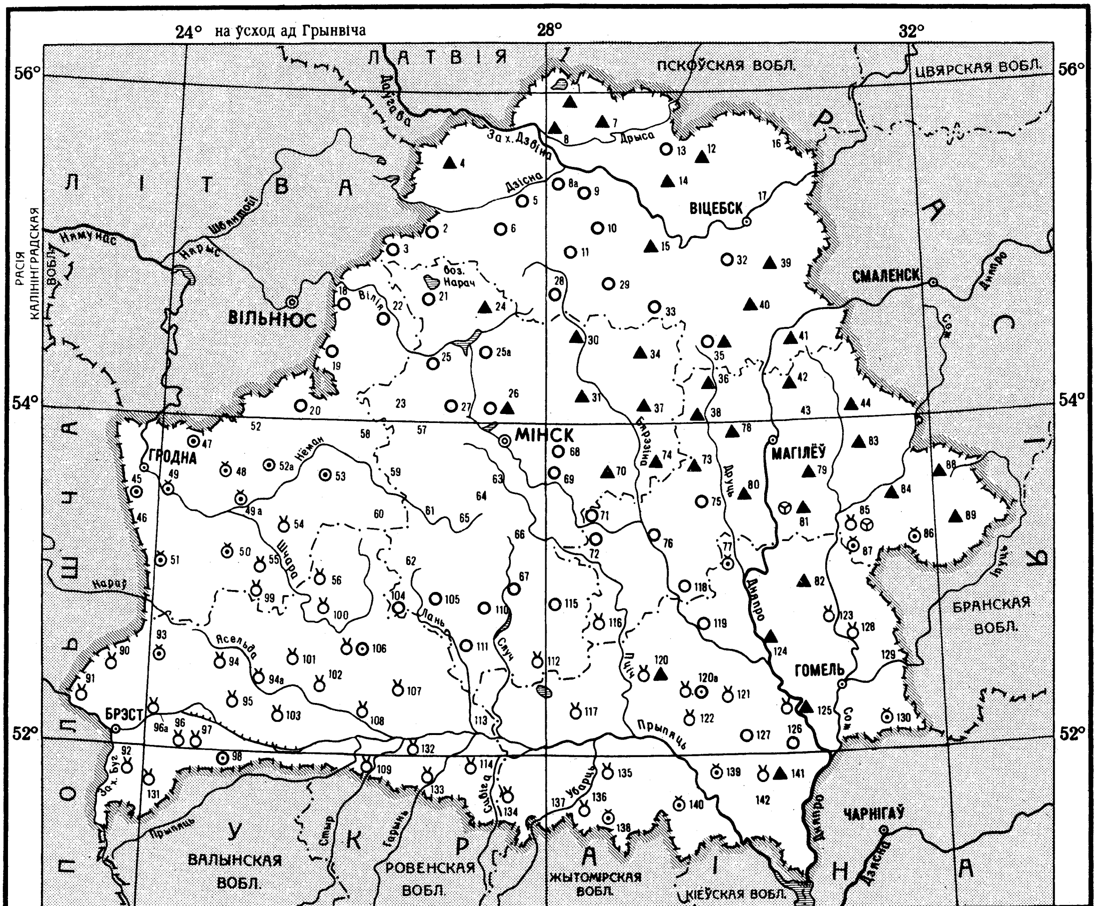

АПЛІК

ГАПЛІК

АПЛЮК

ГАПЛЮК

ПЛІК

адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

КРУЧОК

1:5 000 000

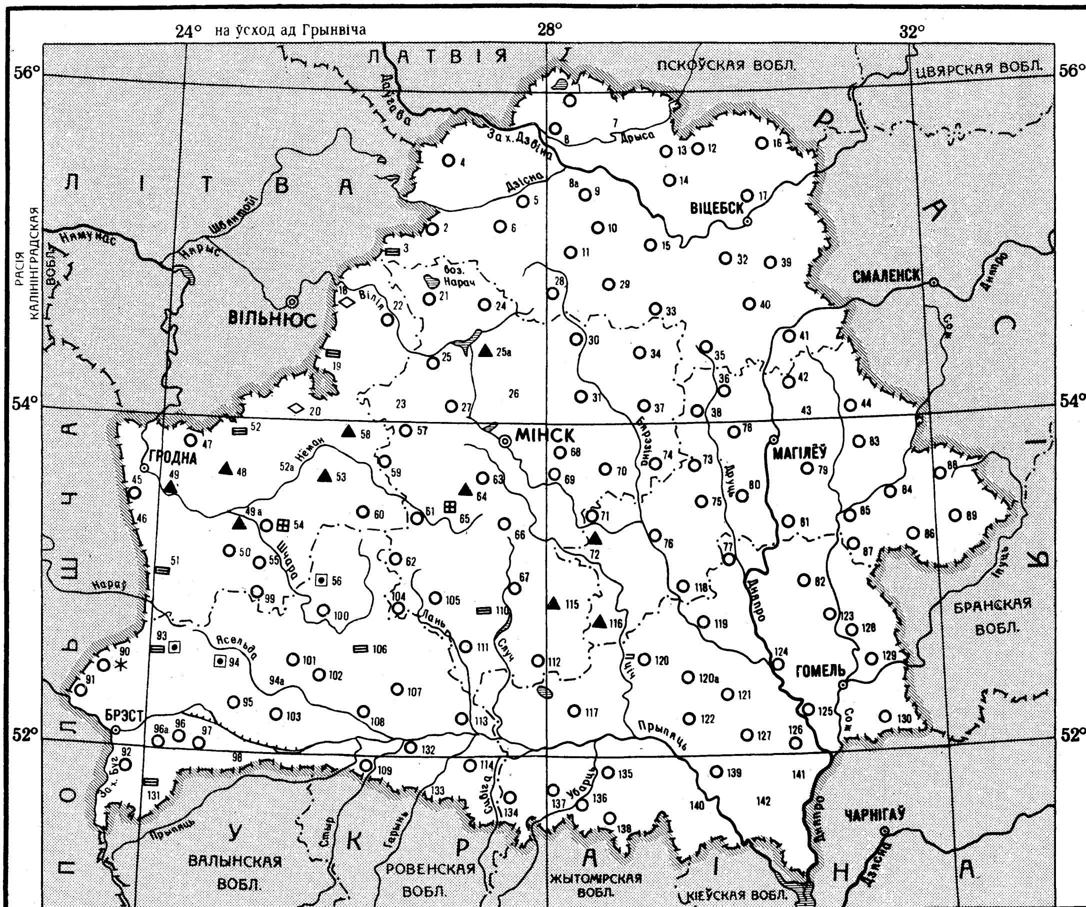

○ КНО́ПКА

▲ МАШЫ́НКА

▬ ШПО́НКА

⊞ ЗАПІ́НКА

⊡ ЗА́ПІНКА

◇ ЗА́ШЧАСКА

✳ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

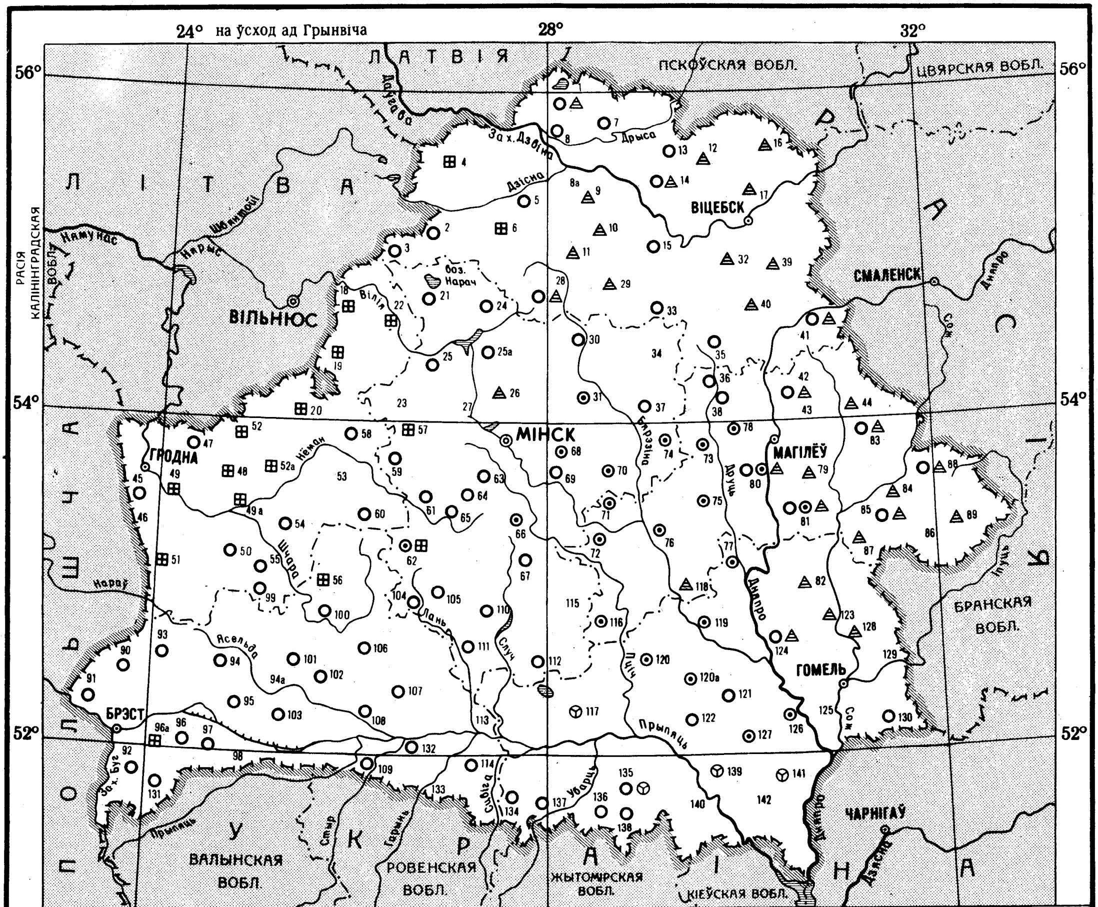

○ ШПІЛЬКА

⊙ ШПЫ́ЛЬКА

ШПУ́ЛЬКА

△ БУЛА́ЎКА

⊞ ҐРА́ФКА

1:5 000 000

ЗАШПІЛІЦЬ (на гузік)

Карта №222

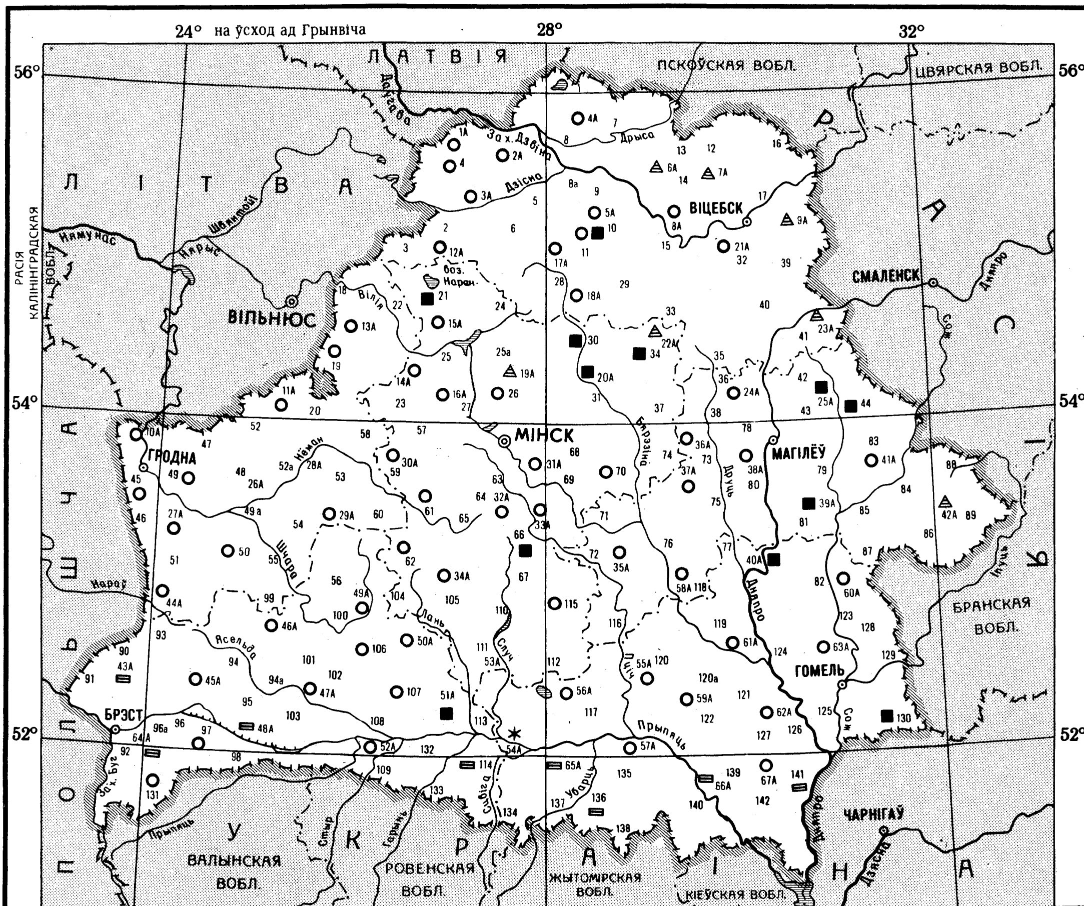

○ ЗАШПІ́ЛІЦЬ

△ ЗАСЦЯГНУ́ЦЬ

■ ЗАПЛІ́КНУЦЬ

▭ ЗАШЧА́ПІЦЬ

* адзінкавыя лексемы

1:5 000 000

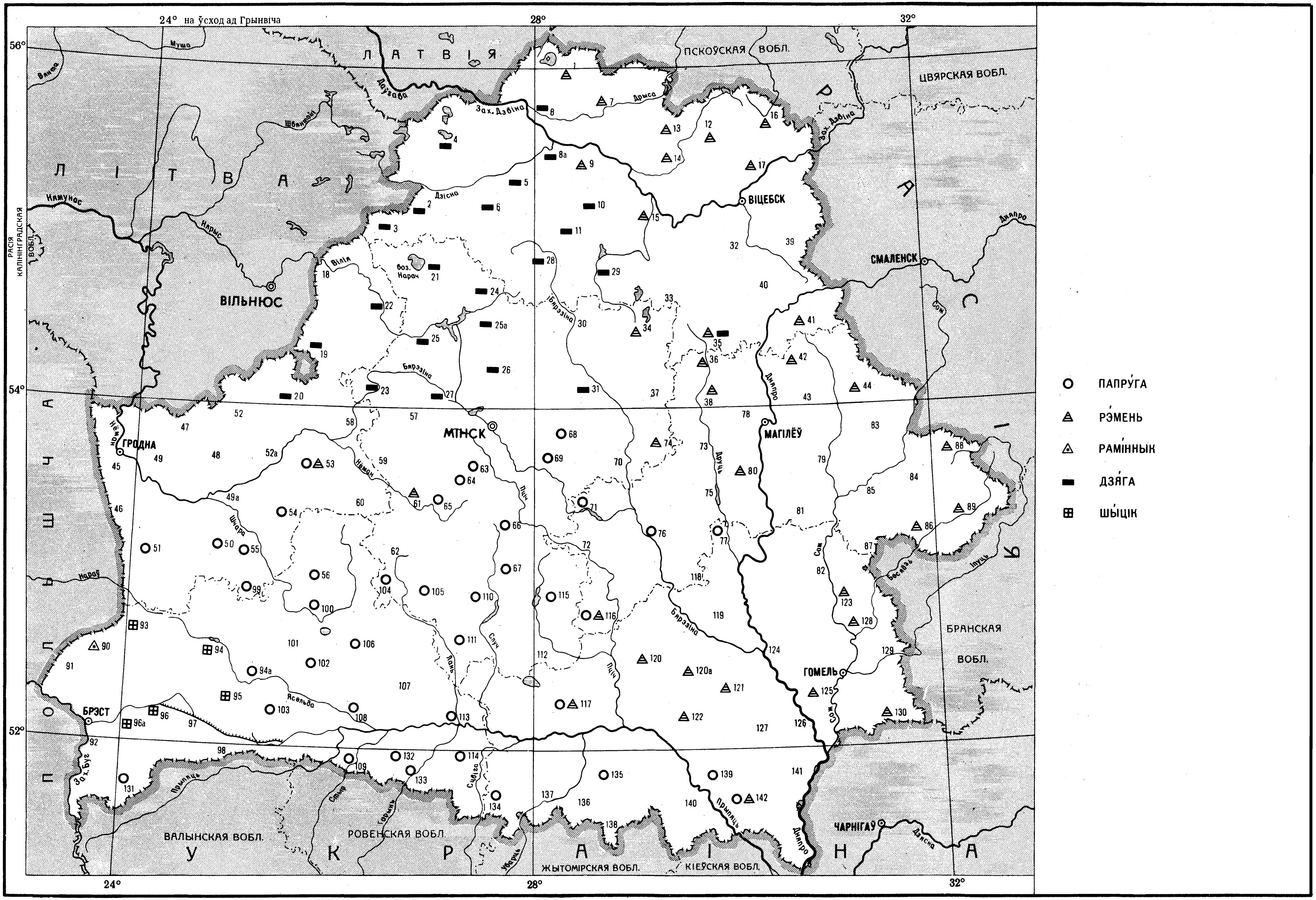
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
РАСІЯ
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
СМАЛЕНСК
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ЧАРНІГАЎ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
Зах. Дзвіна
Дзісна
Вілія
Нёман
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Прыпяць
Друць
Птыч
Случ
Ясельда
Шчара
воз. Нарач
ПАПРУГА
РЭМЕНЬ
РАМІННЫК
ДЗЯГА
ШЫЦІК

1:3 000 000

ПАДПЕРАЗАЦЦА (папругай)

Карта №224

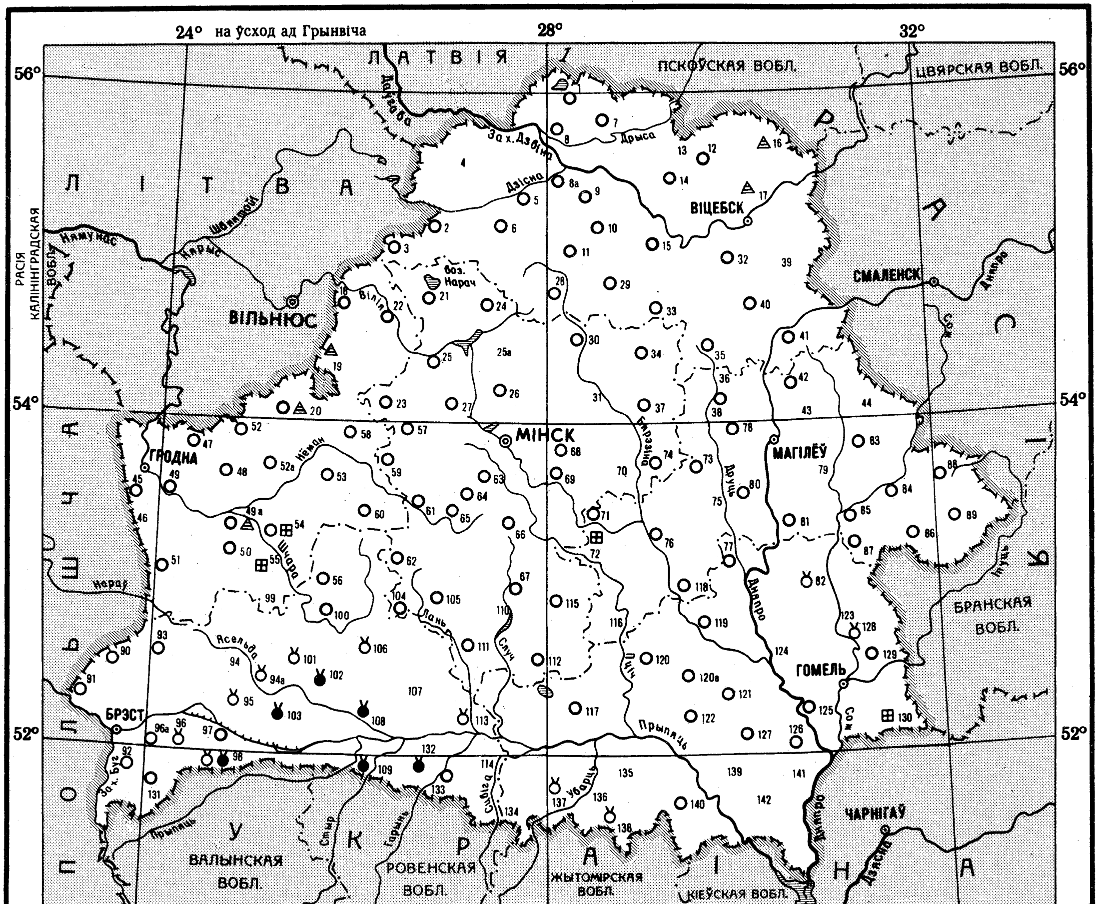

○ ПАДПЕРАЗА́ЦЦА

ȣ ПАДПАРАЗА́ЦЦА

● ЗАПАРАЗА́ЦЦА

△ ПАДПАЯСА́ЦЦА

⊞ ПАДВЯЗА́ЦЦА

1:5 000 000

ВЕШАЛКА (на адзенні)

Карта №225

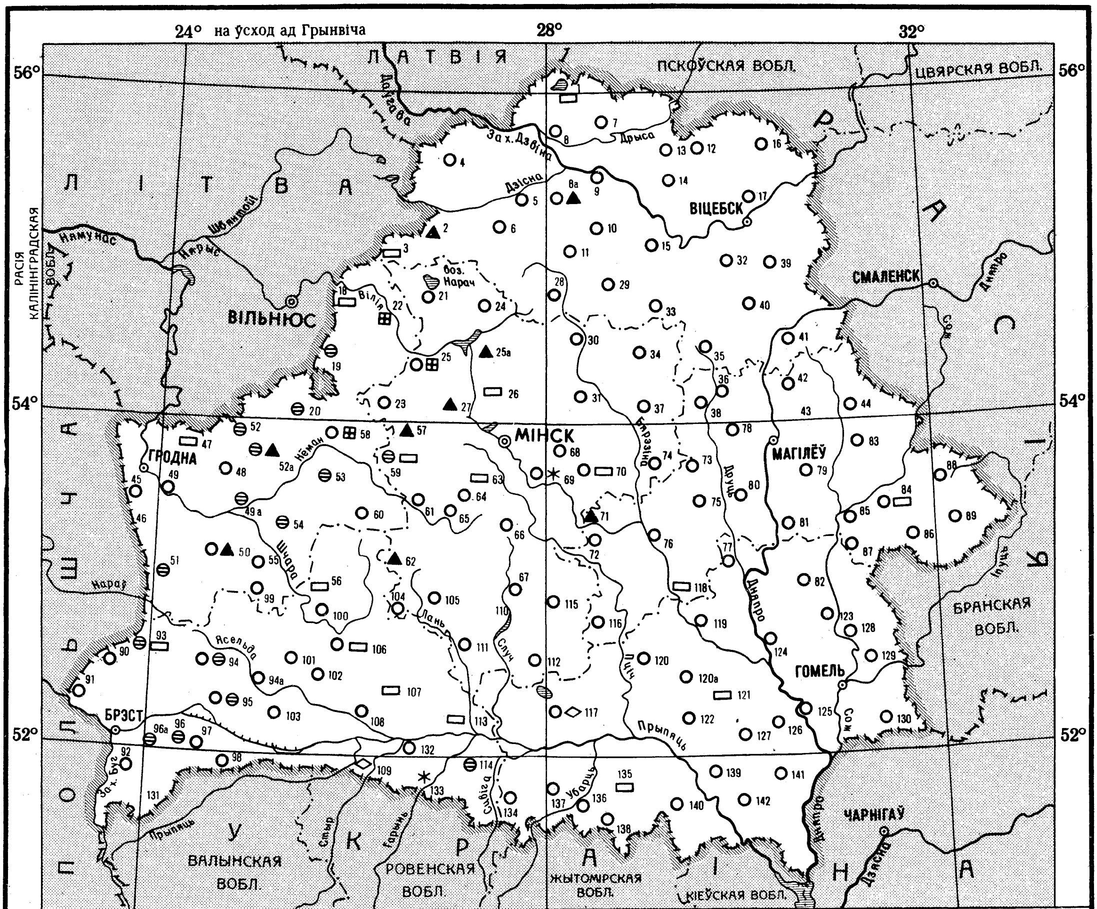

○ ВЕШАЛКА

⊖ ВЯШАК

▲ ГІЦАЛЬ

▭ назвы з коранем -ПЯТЛ-

⊞ ПОЧАПКА

◇ ГАПЕЛЬКА

✶ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

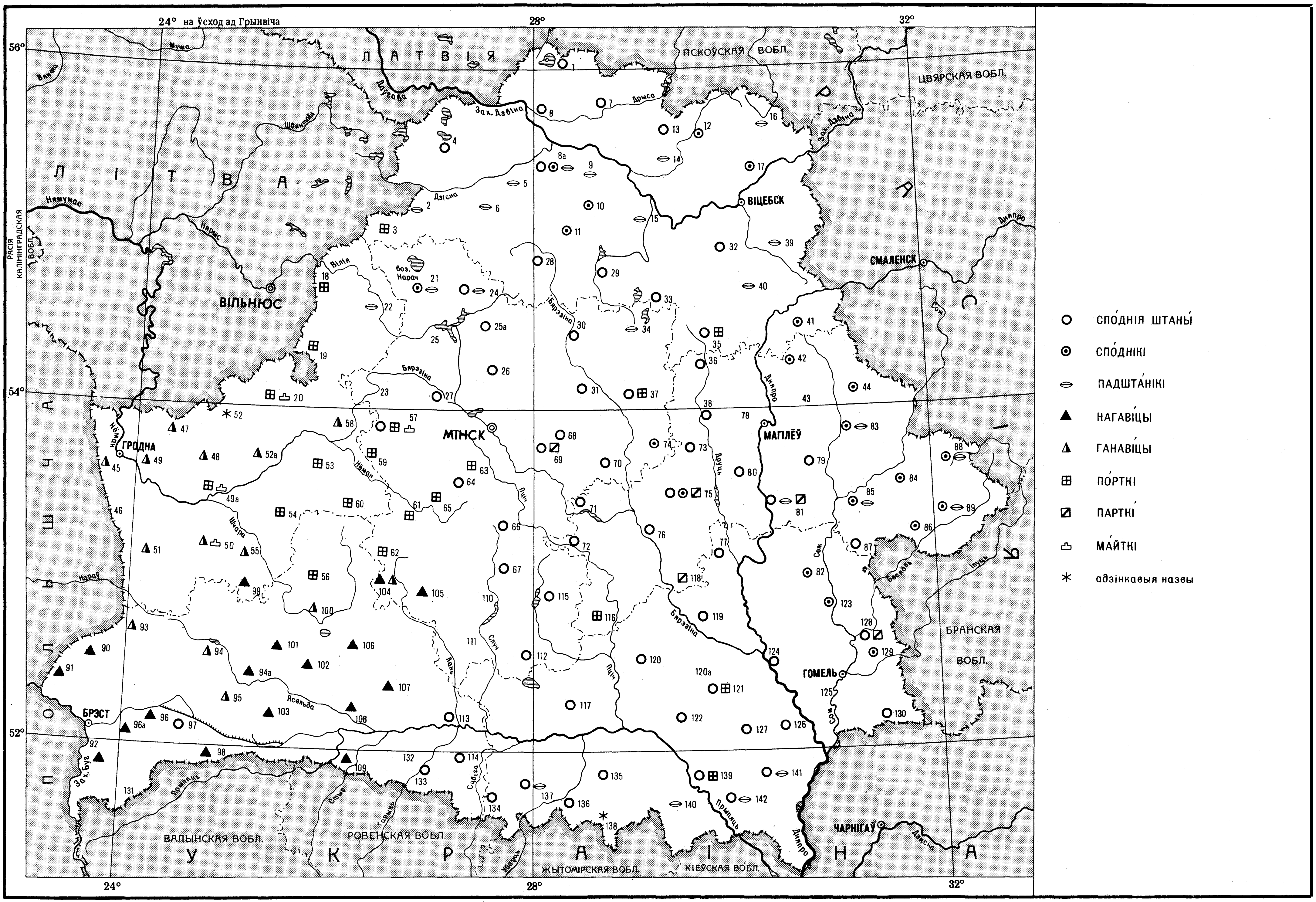
СПО́ДНІЯ ШТАНЫ́
СПО́ДНІКІ
ПАДШТА́НІКІ
НАГАВІ́ЦЫ
ГАНАВІ́ЦЫ
ПО́РТКІ
ПАРТКІ́
МА́ЙТКІ
адзінкавыя назвы
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Даўгава
Дрыса
Дзісна
Вілія
Нямунас
Нарыс
Муша
Швянтойі
Вянта
воз. Нарач
Бярэзіна
Дняпро
Друць
Сож
Беседзь
Іпуць
Нёман
Шчара
Ясельда
Нараў
Зах. Буг
Прыпяць
Піціч
Случ
Лань
Стыр
Горынь
Убарць
Сьвіга
Дзясна

1:3 000 000

ПРАРЭХ (у споднiках)

Карта № 227

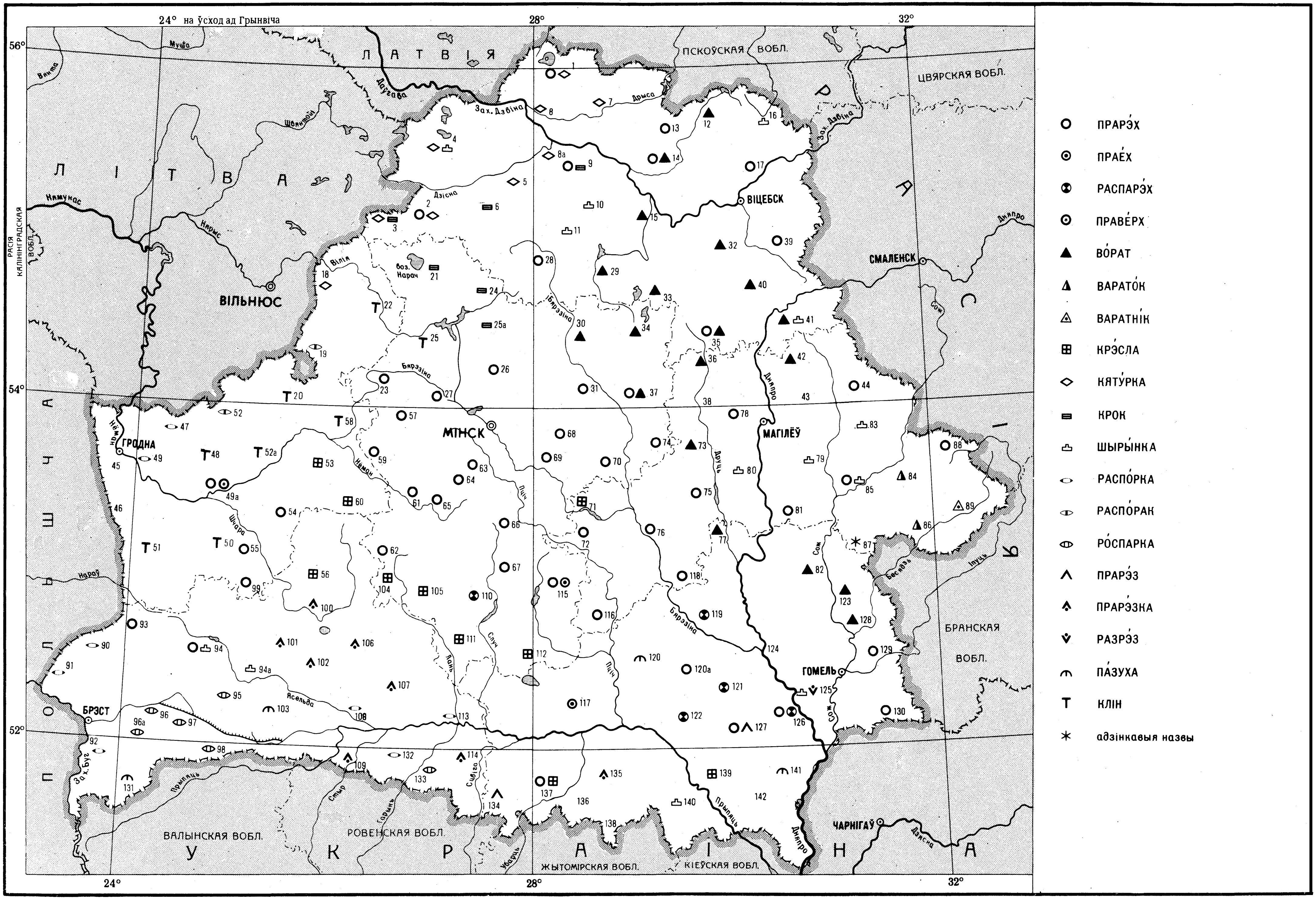

1:3 000 000

ПАШЫРЭННЕ СЛОЎ *ПІНЖАК, ШВАРКА*

Карта №228

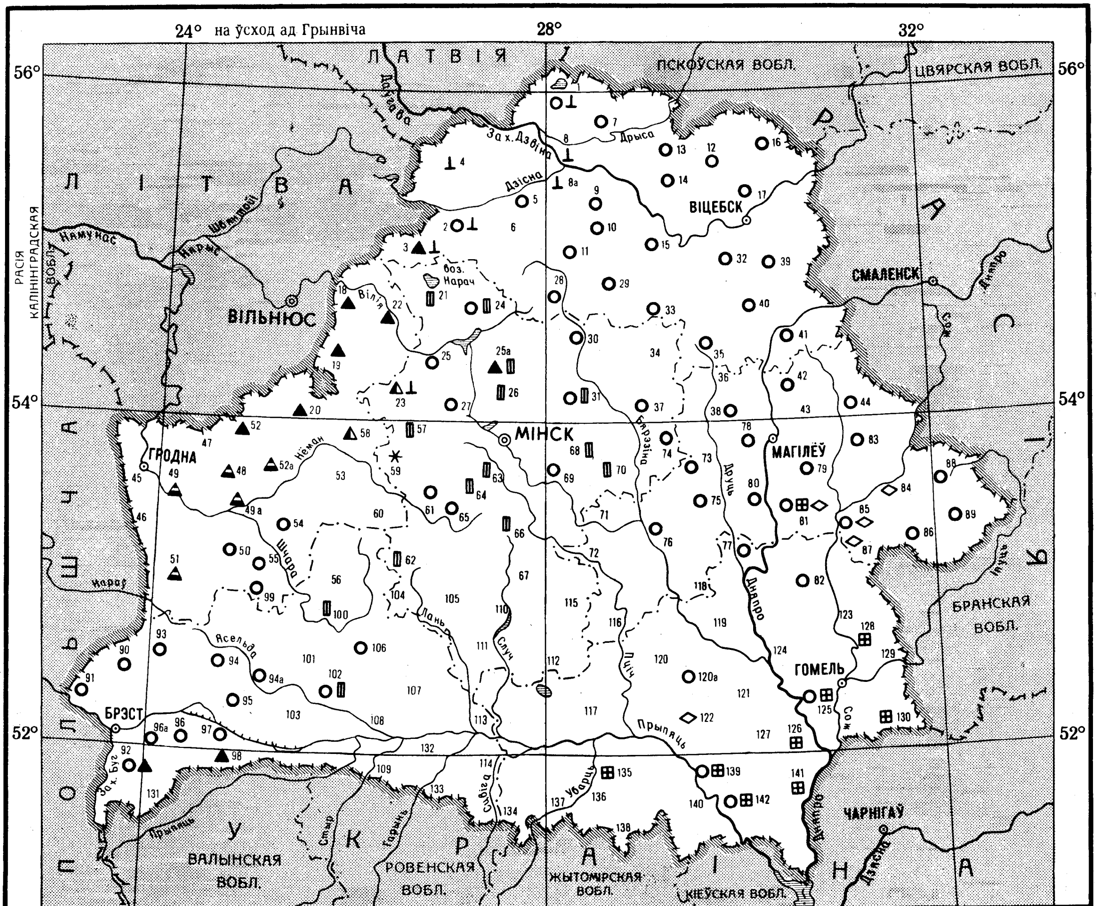

- ПІНЖАК
- МАРЫНАРКА
- МАНАНАРКА
- МАНАРКА
- ЛЕТНІК
- ЖАКЕТКА
- ЖЫЛЕТКА
- ПАЛЯТЫНЬКА
- ШВАРКА

1:5 000 000

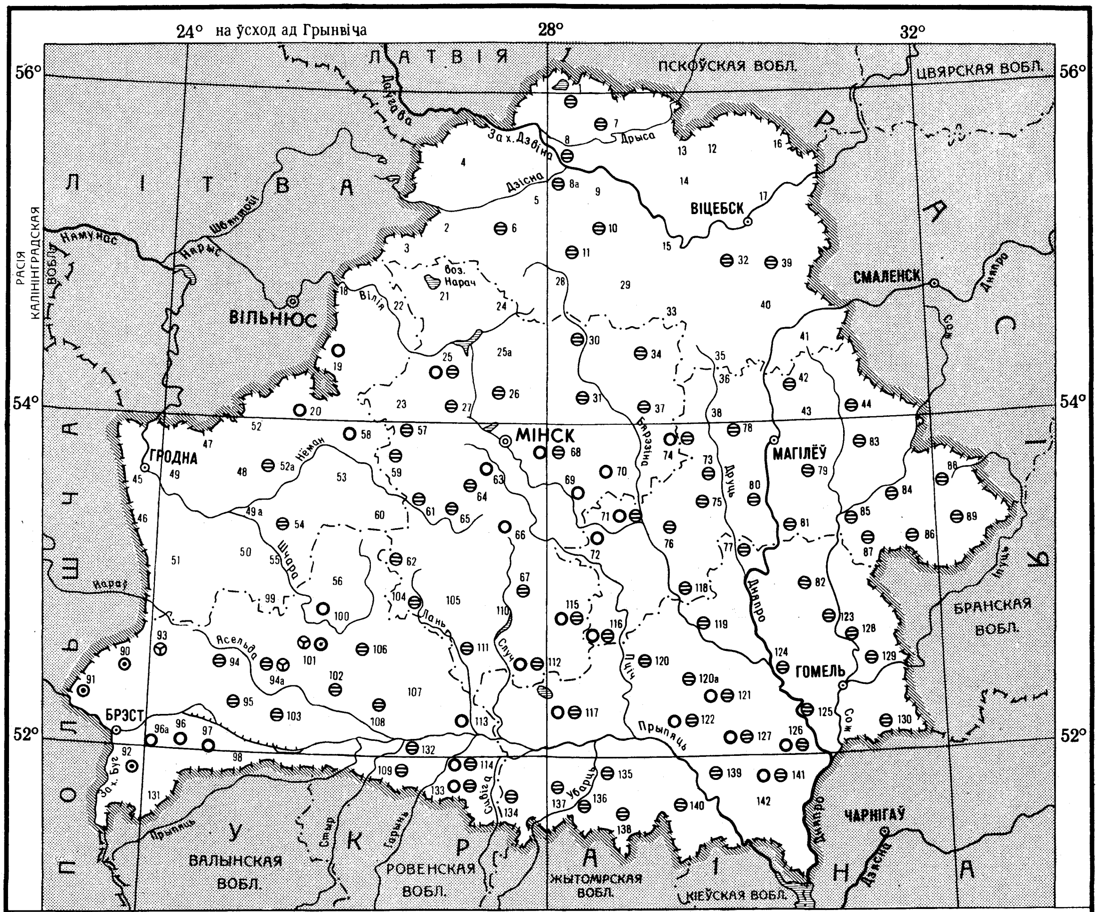

СВІТА

СВІТКА

СВІТЫНА

СВІТНА

адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ПАШЫРЭННЕ СЛОЎ *КАФТА́Н, КУЛЁК, СЯРМЯ́ЖКА* І ІНШ.

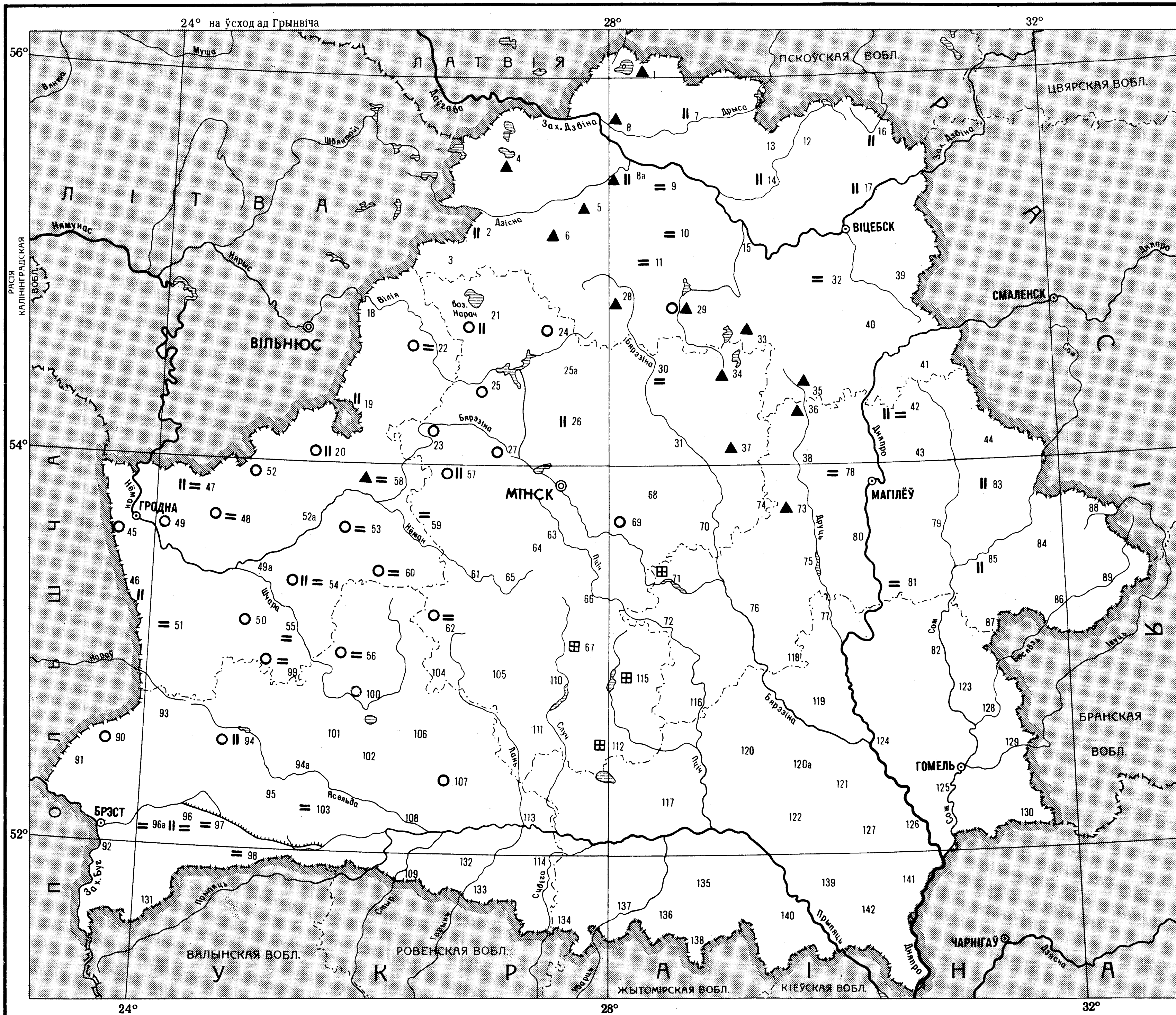

○ КАФТА́Н

▲ КУЛЁК

ǁ СЯРМЯ́ЖКА

= СЯРМЯ́ГА

⊞ ПАДДЗЕЎКА

1: 3 000 000

ПАШЫРЭННЕ СЛОЎ *АРМЯ́К, БУРНО́С, ЛАТУ́ХА*

Карта № 231

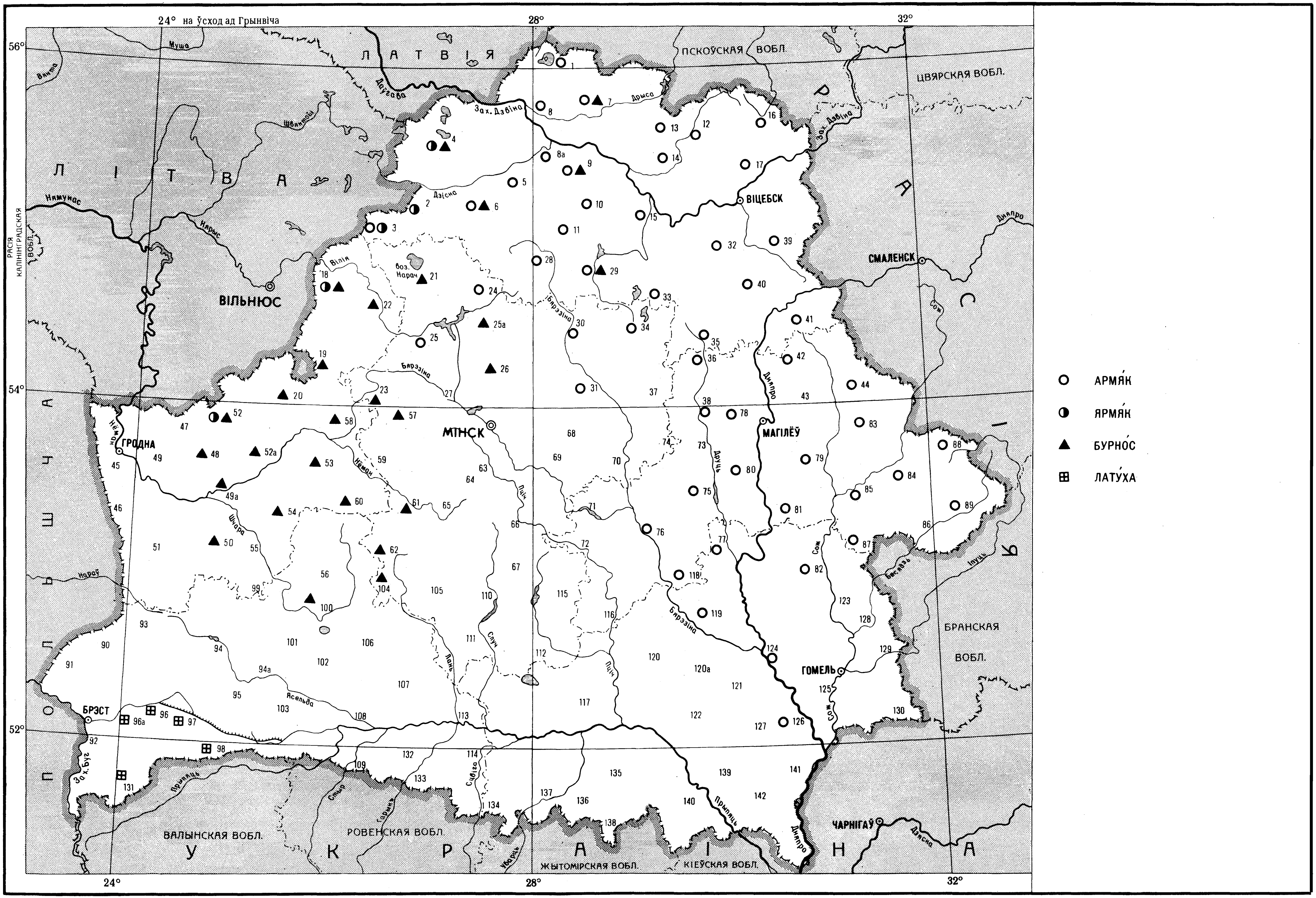

1:3 000 000

ПАШЫРЭННЕ СЛОЎ *БУ́РКА, ХАЛА́Т, ЧУХМЕ́НЬ* І ІНШ.

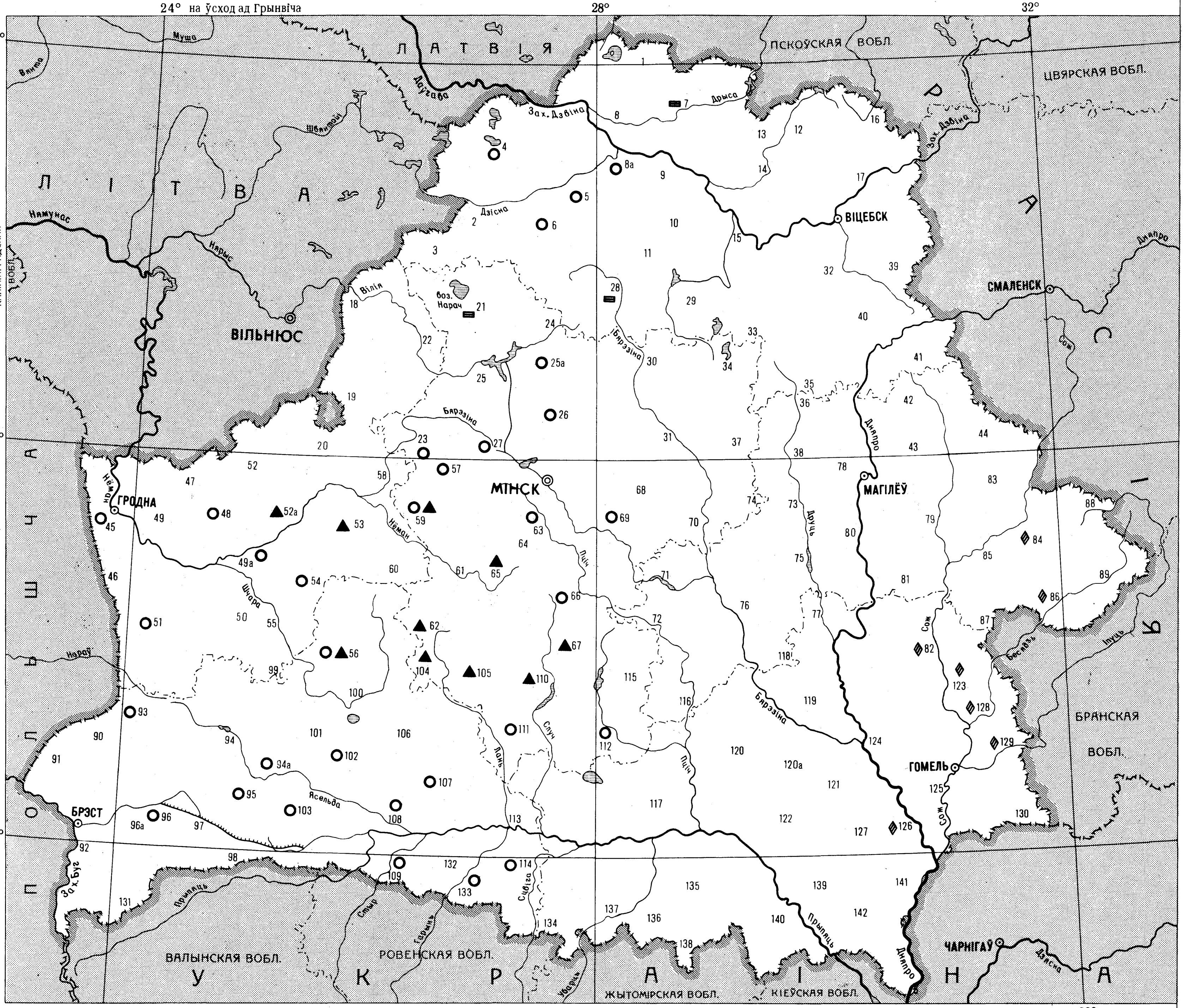

○ БУ́РКА

▲ ХАЛА́Т

◈ ЧУХМЕ́НЬ

▬ НАСО́Ў

1:3 000 000

ПАШЫРЭННЕ СЛОЎ *НАЖУ́ТКА, КУ́РТКА, СА́ЧАК* І ІНШ.

Карта № 233

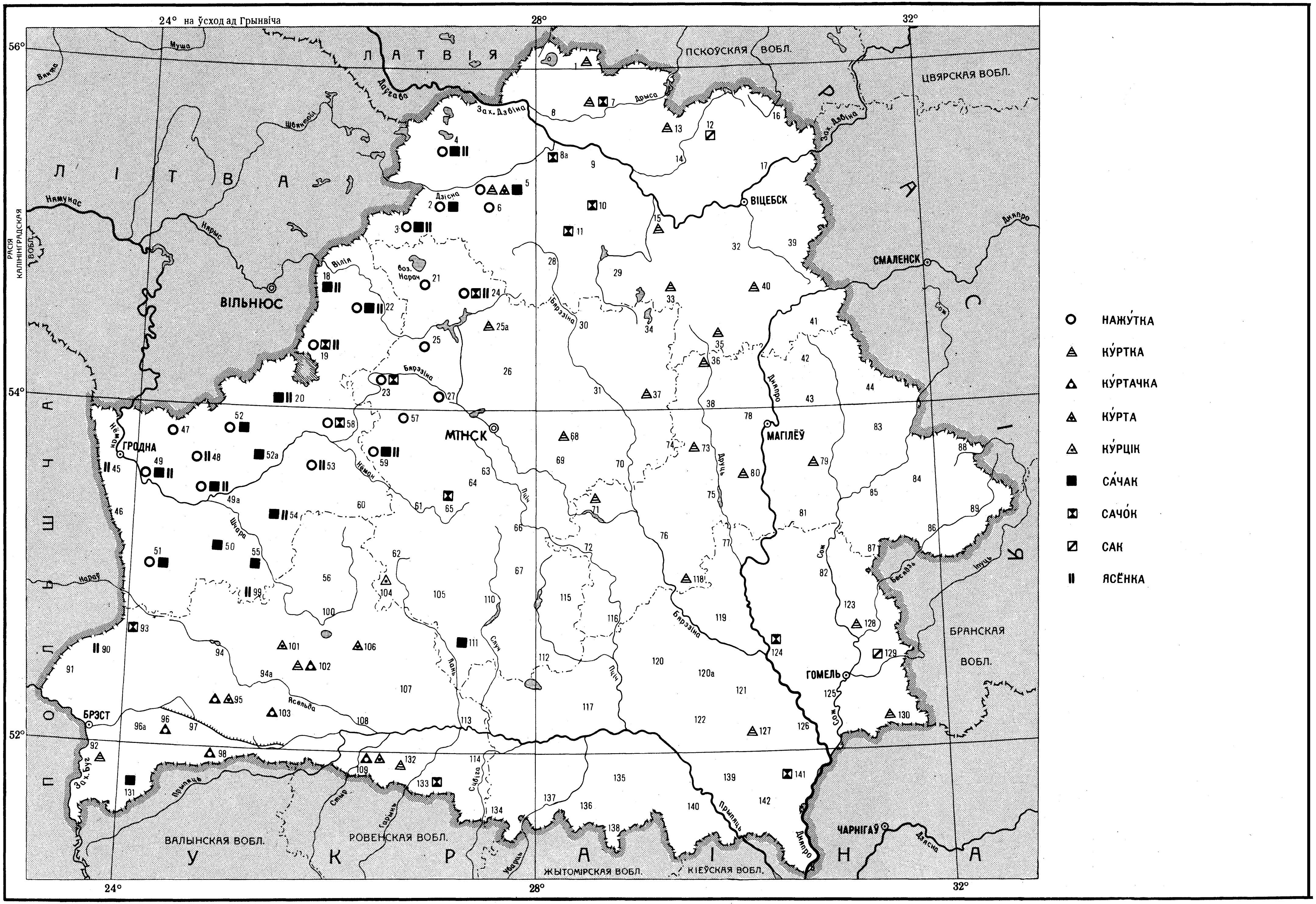

1:3 000 000

КАЖУШОК

Карта №234

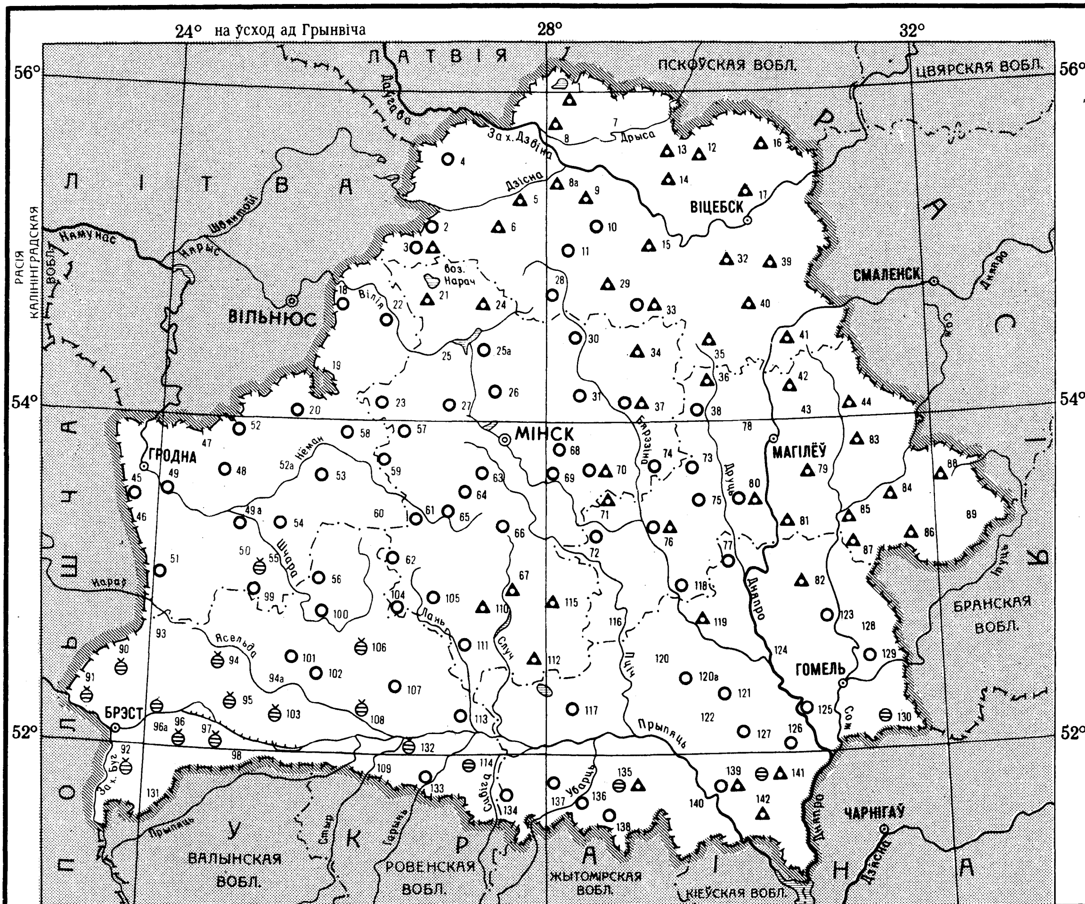

○ кажу́х

⊖ кажушо́к

ŏ кажу́шак

△ паўшу́бак

1:5 000 000

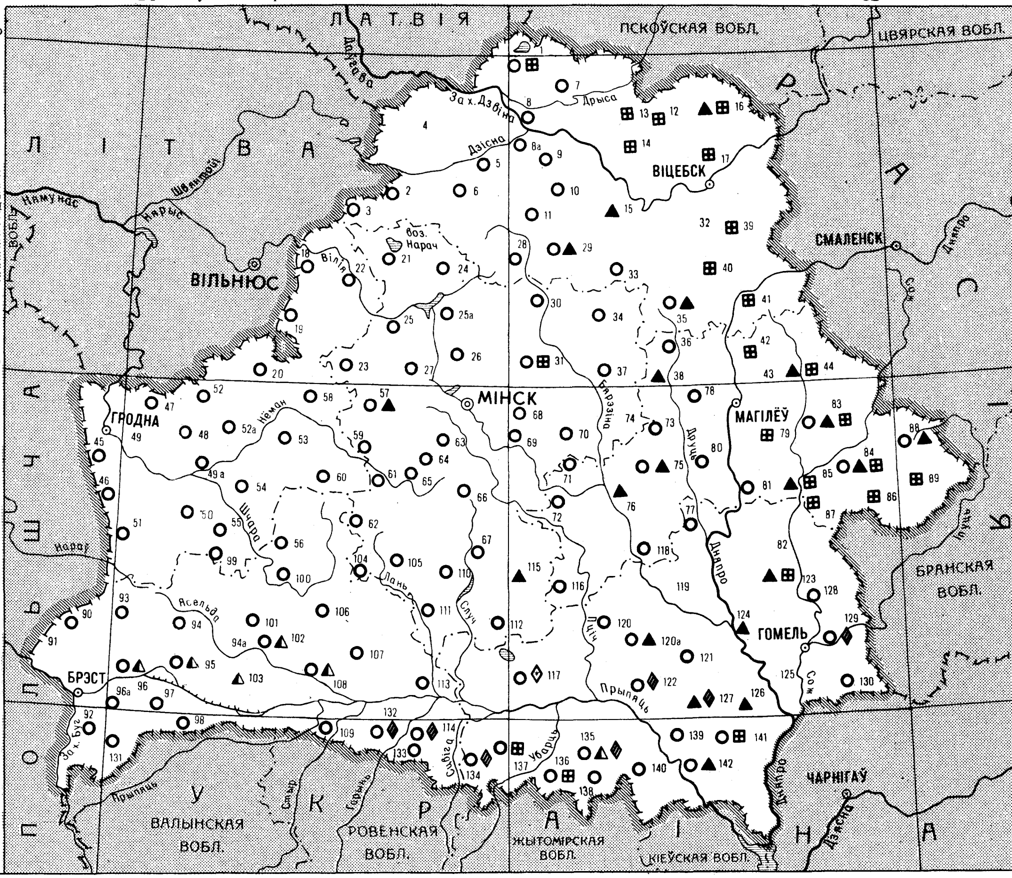

○ КАЖУ́Х

▲ ТУЛУ́П

◭ ТУ́ЛУБ

⊞ ШУ́БА

◆ КАЗАЧЫ́НА

◇ КАЗА́К

1:5 000 000

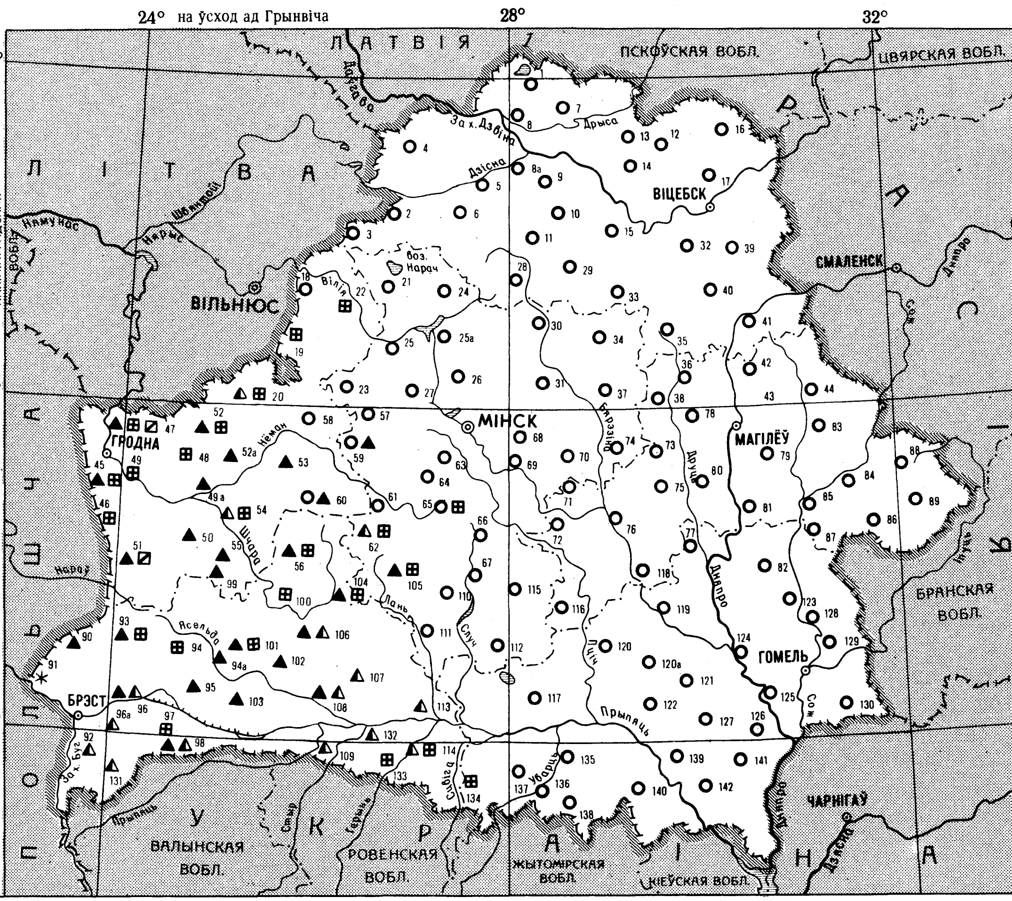

○ НАДЗЕ́ЦЬ

▲ ЗЛАЖЫ́ЦЬ

◭ НАЛАЖЫ́ЦЬ

⊞ НАКЛА́СЦІ

▨ СКЛА́СЦІ

* адзінкавыя лексемы

1:5 000 000

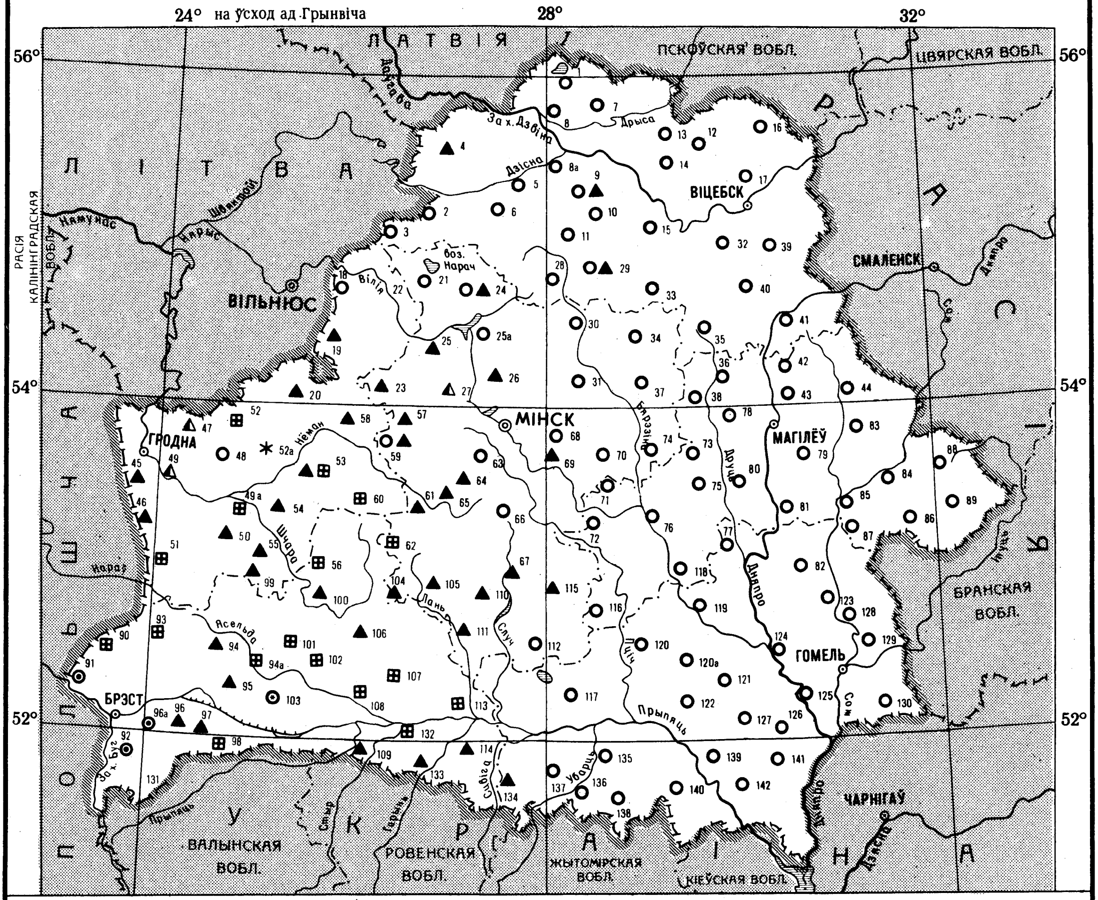

○ НАДЗЕ́ЦЬ

◎ ОДЯГА́ТЫ

⊙ ОДЫНУ́ТЫ

▲ АПРАНУ́ЦЬ

◭ НАПРАНУ́ЦЬ

⊞ ЗЛАЖЫ́ЦЬ

* адзінкавыя лексемы

1:5 000 000

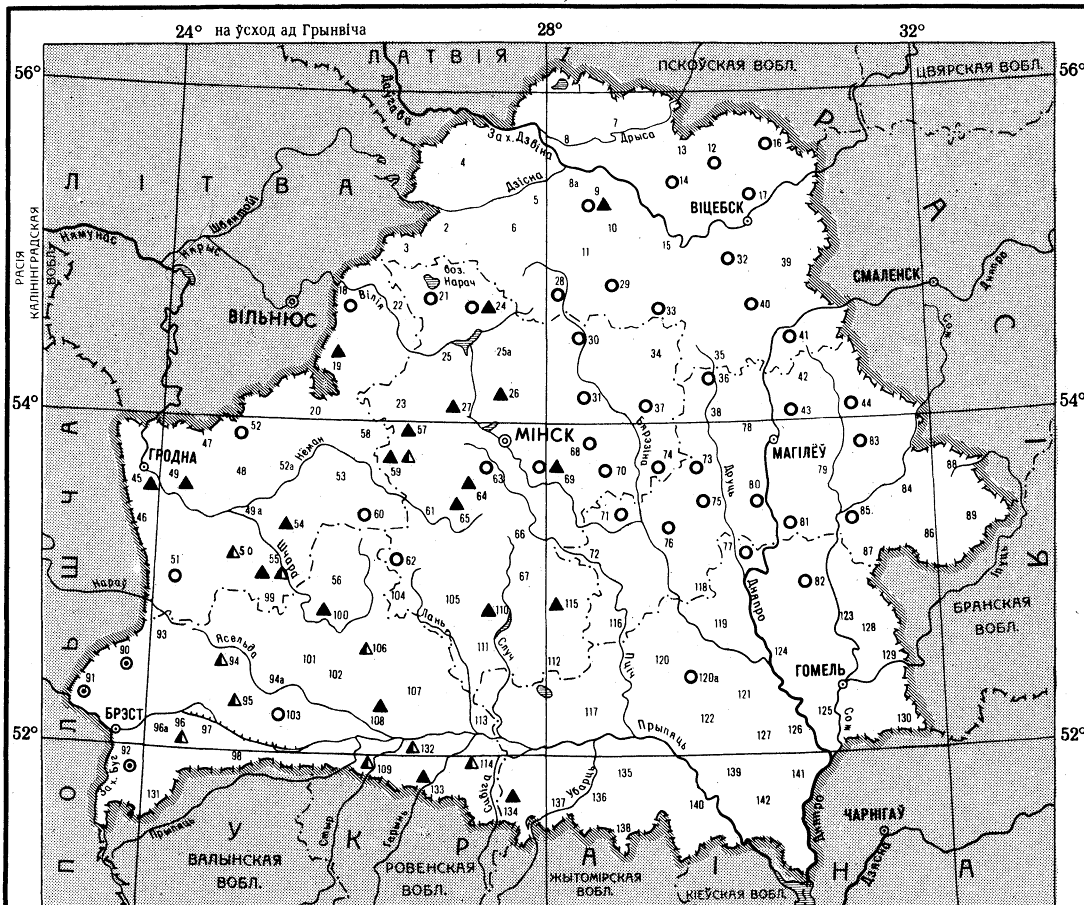

○ АДЗЕ́ТЫ

◎ АДЗЯ́ГНЕНЫ

▲ АПРА́НУТЫ

◭ АПРА́НЕНЫ

1:5 000 000

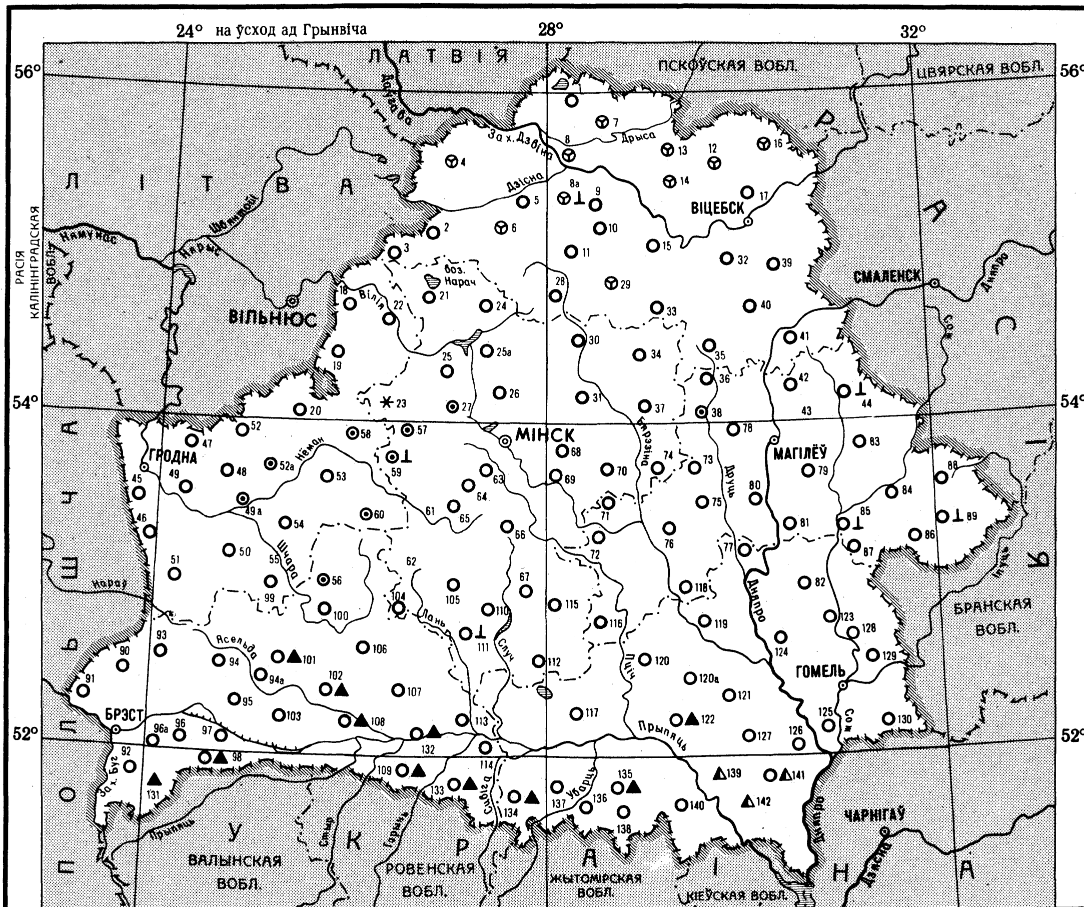

ПОЯС

ПОВЯС

ПАЯС

КРАЙКА

АКРАЙКА

ТАСЁМКА

адзінкавыя назвы

1:5 000 000

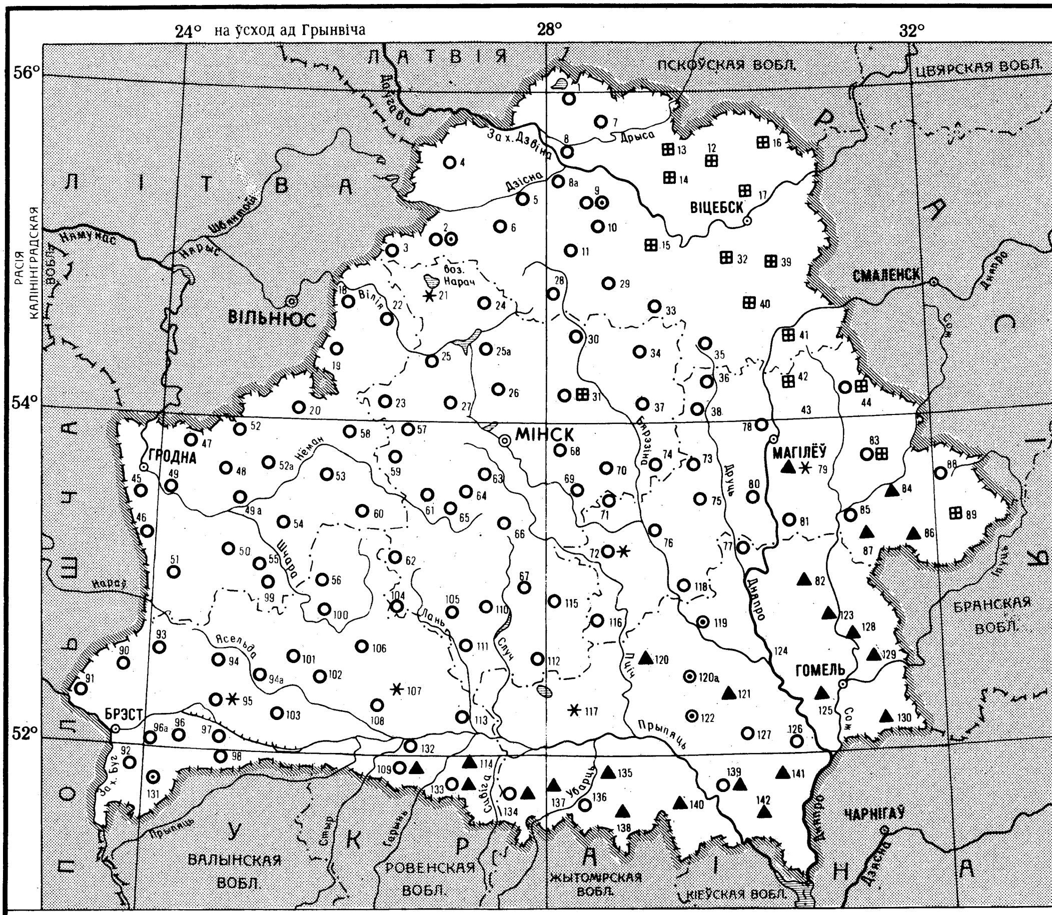

○ КУТА́С

◉ КУДА́С

◎ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

▲ КІ́ЦЫЦА

⊞ КІСЦЬ

✳ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

СПРАЖКА

Карта №241

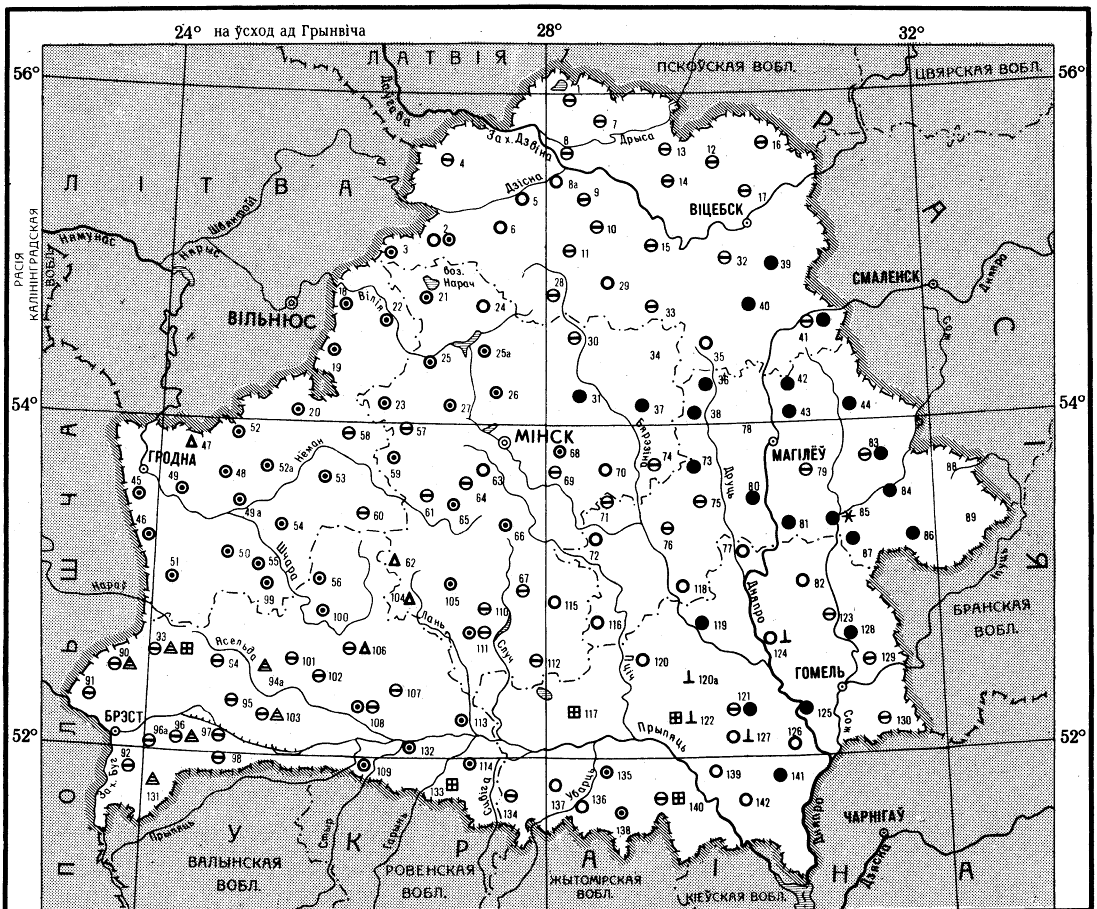

○ СПРА́ЖКА

◎ СПРО́НЖКА

⊖ ПРА́ЖКА

● БРА́ЖКА

△ КЛЯ́МАР

▲ КЛЯ́МРА

⊞ БЛЯ́ХА

⊥ БА́НКА

* адзінкавыя назвы

1:5 000 000

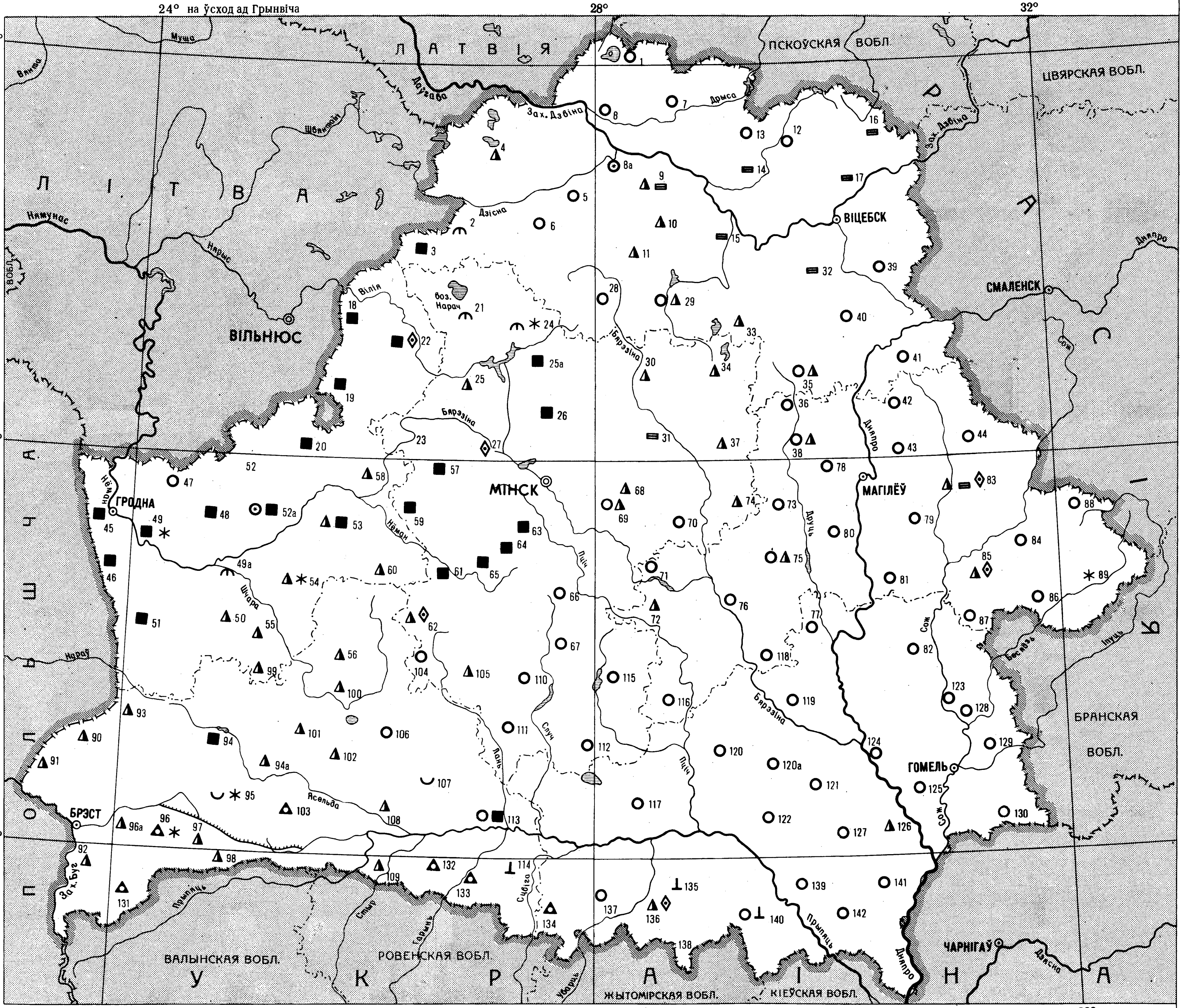

- ○ МАХРЫ́
- ⊙ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- ▲ КУТАСЫ́
- △ КУТА́СЫ
- ■ ФРЭ́НЗЛІ
- ▬ КІ́СЦІ
- ◊ БРЫЖЖЫ́
- ⊥ КІ́ЦЫЦЫ
- ◡ КАЎТУНЫ́
- ⋔ БРЫ́НДЫ
- ✱ адзінкавыя назвы

1:3 000 000

ПАШЫРЭННЕ СЛОЎ *КУЧО́МКА, СТАЎБУНО́ЎКА, ХАХЛА́ТКА* І ІНШ.

Карта №243

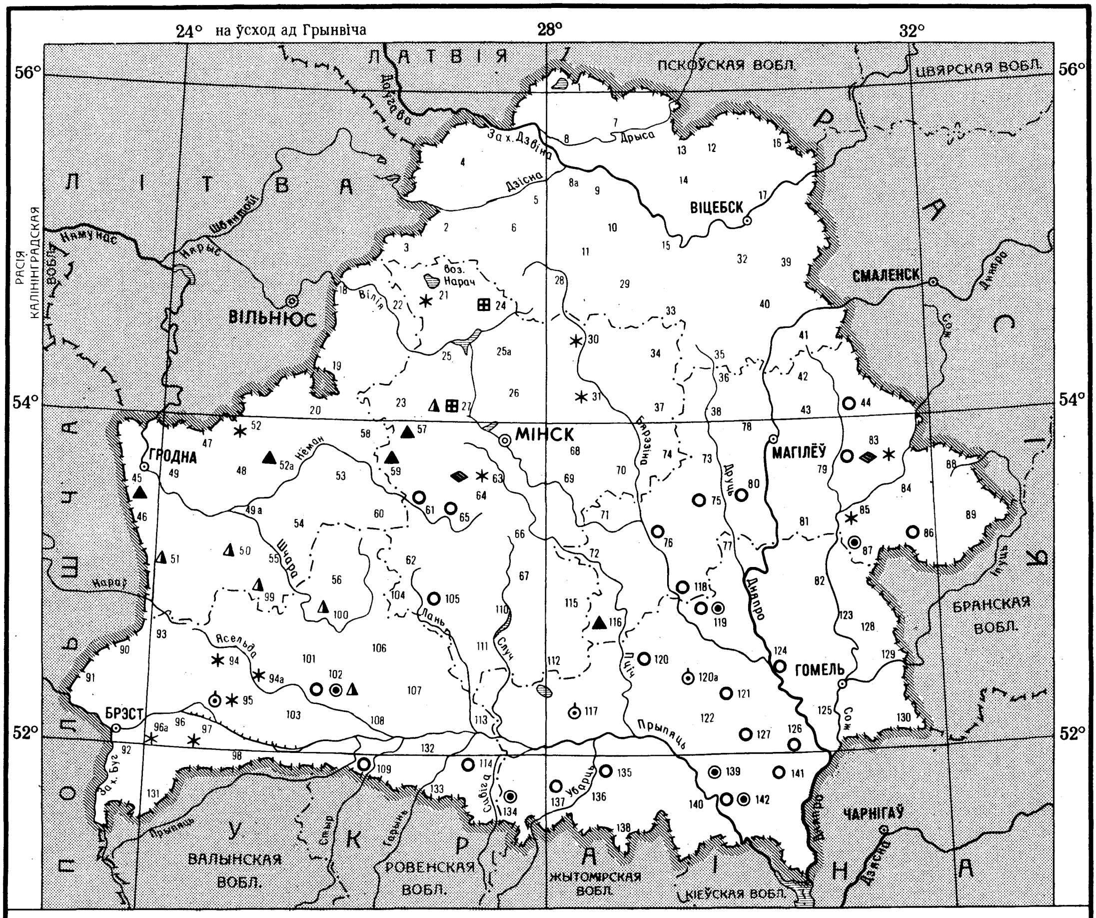

- ○ КУЧО́МКА
- ◉ КУ́ЧМА
- ⊙ КУЧМА́
- ▲ СТАЎБУНО́ЎКА
- ◭ СТАЎБУ́Н
- ⊞ ХАХЛА́ТКА
- ◈ АБЛАВУ́ХА
- ✳ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ПАШЫРЭННЕ СЛОЎ *МАГЕ́РКА, ВАЛЁНКА, КАЎПА́К*

Карта №244

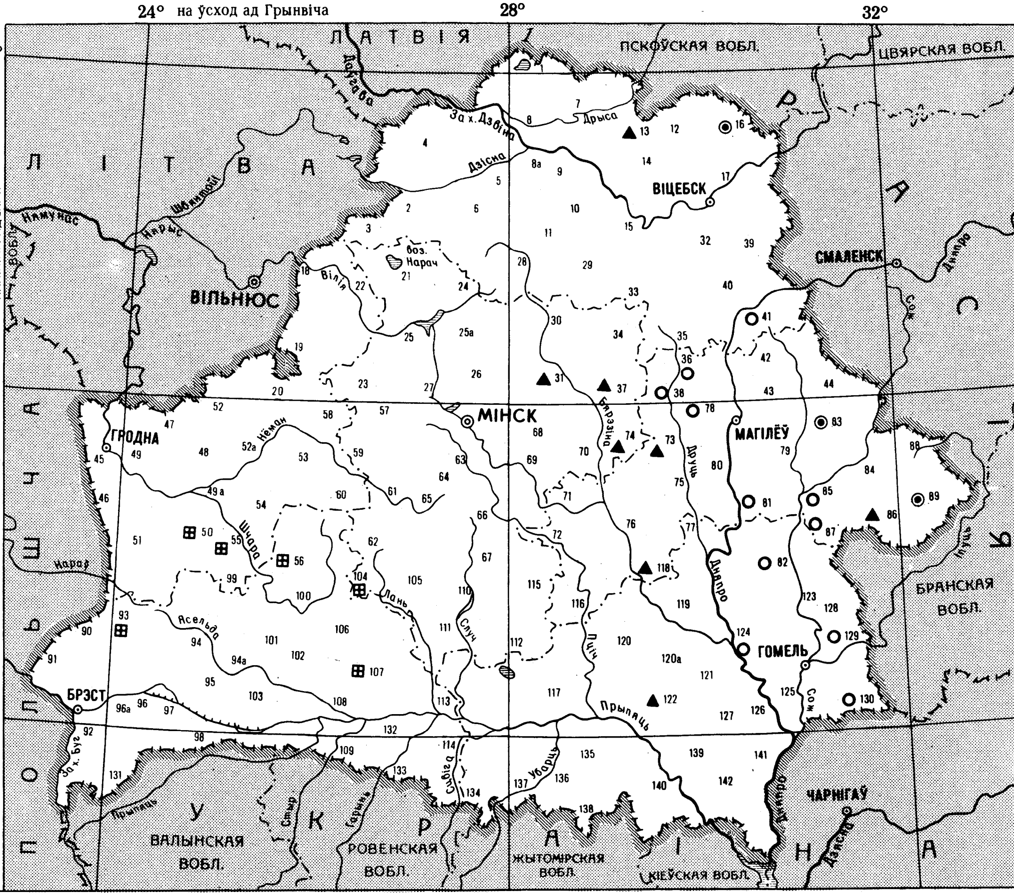

○ МАГЕ́РКА

◉ МАРГЕ́ЛКА

▲ ВАЛЁНКА

⊞ КАЎПА́К

1:5 000 000

КАПЯЛЮШ

Карта №245

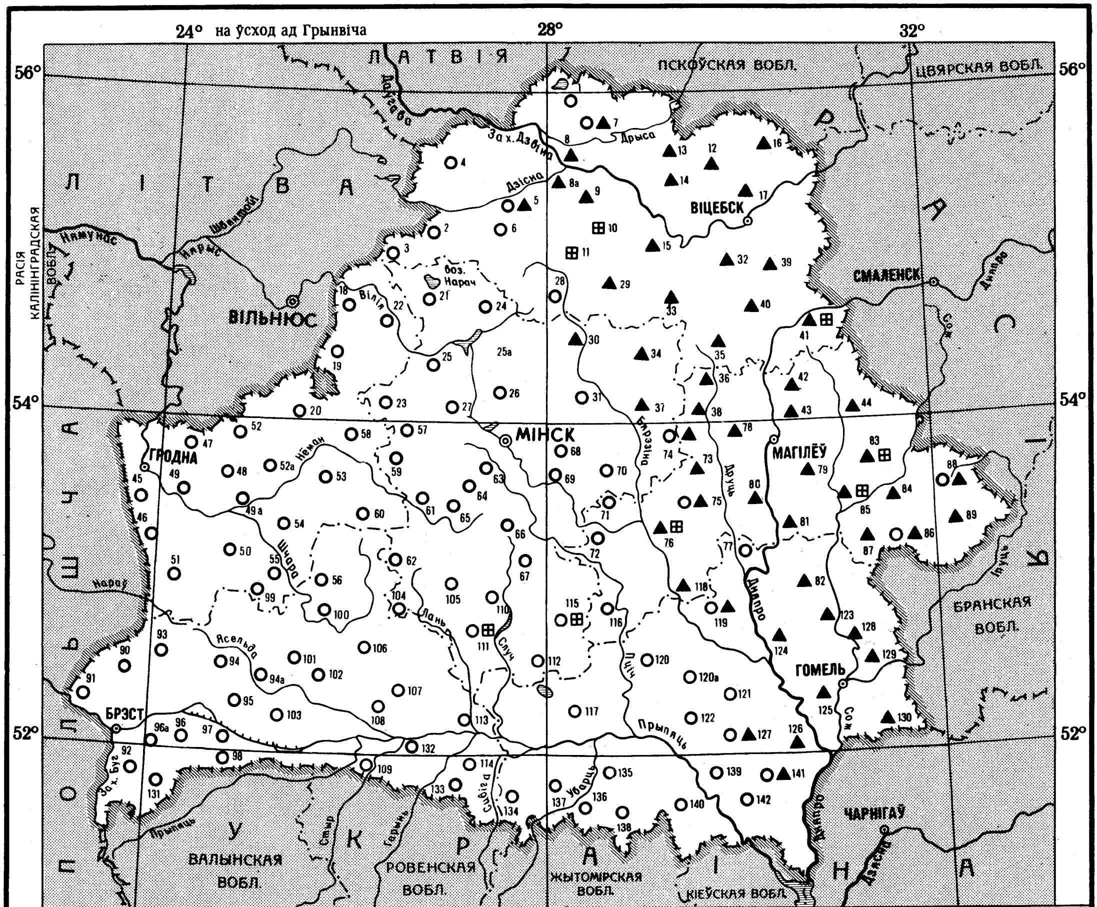

○ КАПЯЛЮШ

▲ БРЫЛЬ

⊞ ШЛЯПА

1:5 000 000

ЗАВЯЗАЦЬ (фартух)

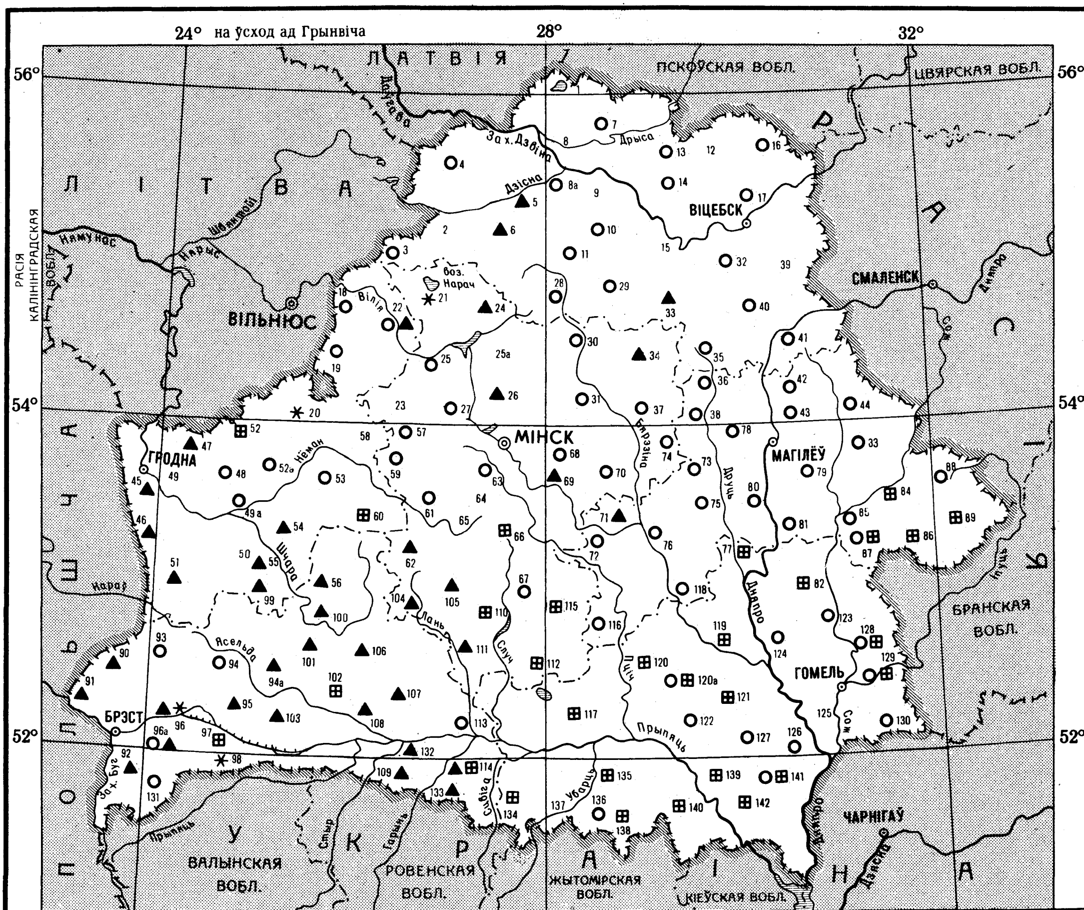

○ ЗАВЯЗА́ЦЬ

▲ ЗАПЯ́ЦЬ

⊞ ПАДПЁРАЗА́ЦЬ

✳ адзінкавыя лексемы

1:5 000 000

ПАШЫРЭННЕ СЛОЎ *СТА́НІК, НАГРУ́ДНІК, ЛІ́ФІК*

Карта №247

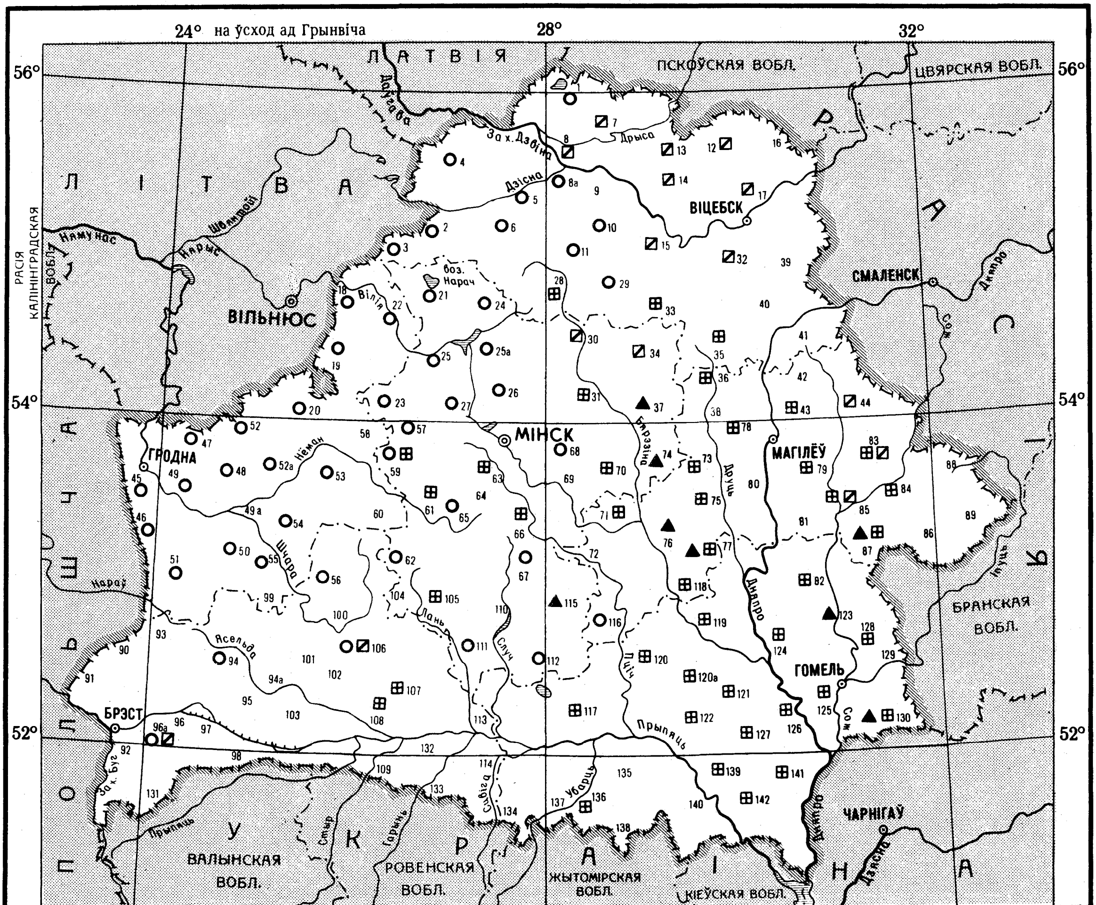

○ СТА́НІК

▲ НАГРУ́ДНІК

⊞ ЛІ́ФІК

◪ ЛІ́ФЧЫК

1:5 000 000

ПАШЫРЭННЕ СЛОЎ *КАБА́Т, ГАРСЭ́Т, ШНУРО́ЎКА* І ІНШ.

Карта №248

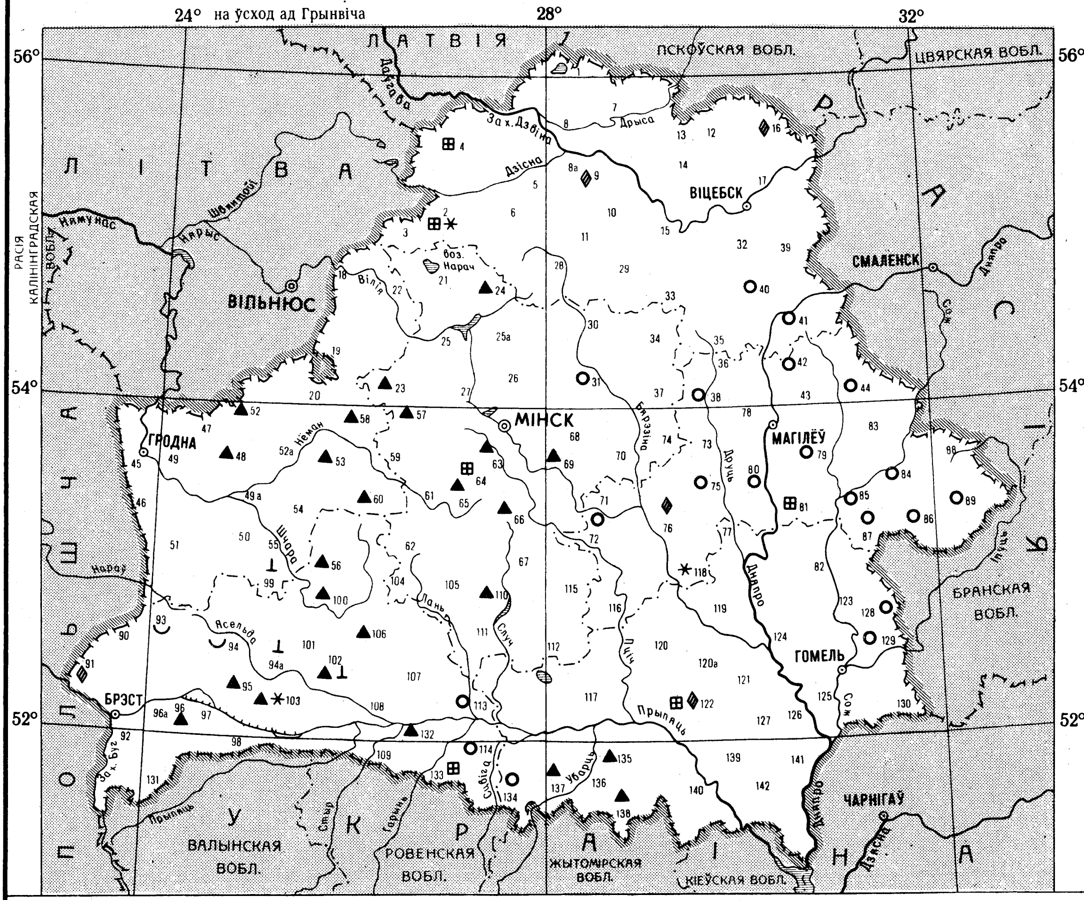

○ КАБА́Т

▲ ГАРСЭ́Т

⊞ ШНУРО́ЎКА

◈ ЖЫЛЕ́ТКА

⊥ КАПТА́Н

◡ КАМІЗЭ́ЛЬКА

✳ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ПАЦЕРКІ

Карта №249

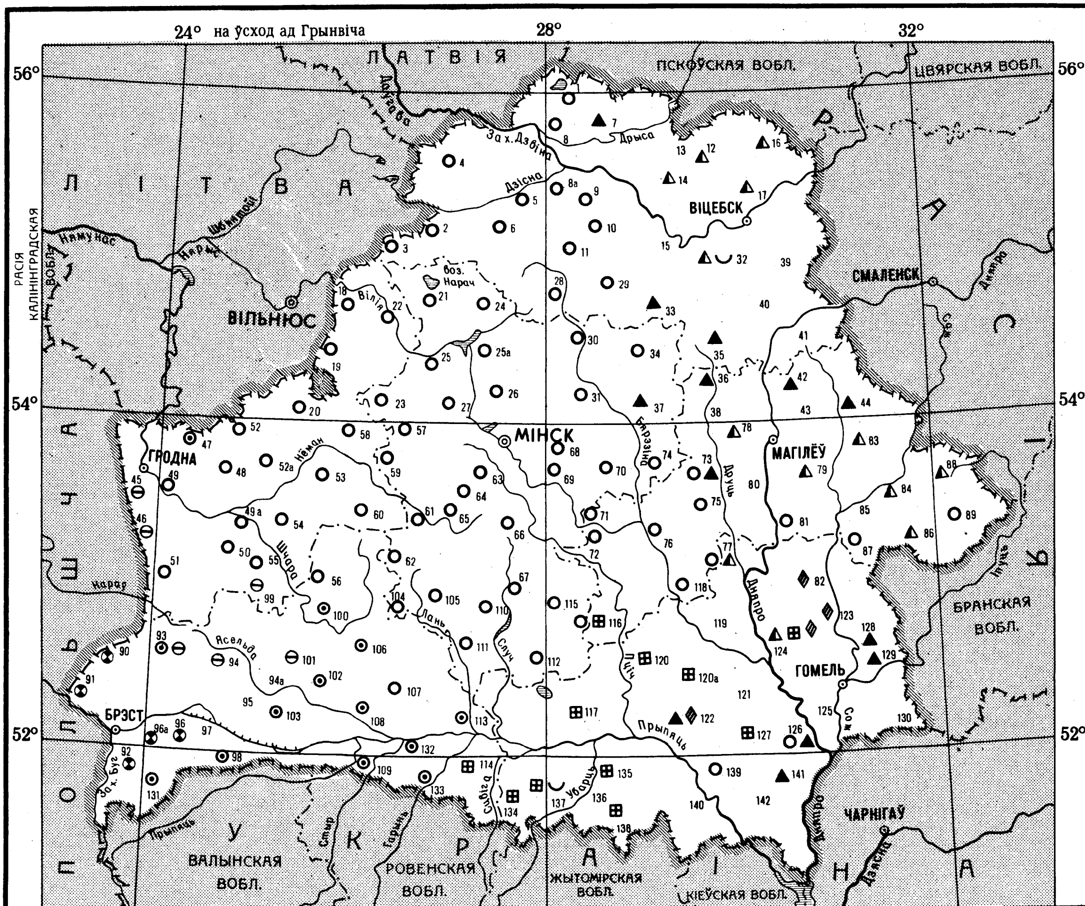

- ○ ПАЦЕРКІ
- ⊙ ПАЦЯРКІ
- ⊖ ПАЦЁРКІ
- ПАЦЁРЫ
- ▲ КАРАЛІ
- КРАЛІ
- ⊞ МАНІСТЫ
- ЗАНІЗКІ
- ◡ БУСЫ

1:5 000 000

ЗАВУШНІЦЫ

Карта №250

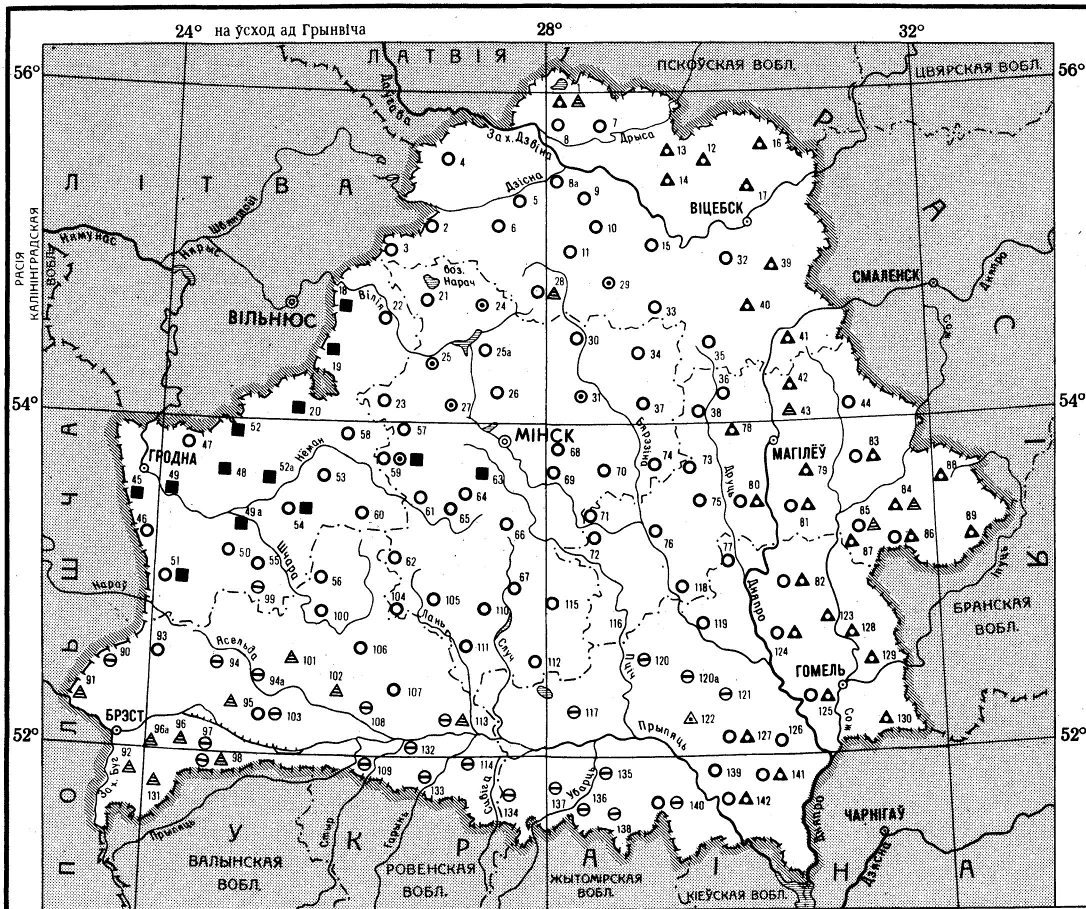

ЗАВУШНІ́ЦЫ

ЗАВУШНІ́ЧКІ

ЗАВУ́ШНІЦЫ

СЕ́РГІ

СЯРО́ЖКІ

СЕ́РГАЧКІ

КО́ЛЬЧЫКІ

1:5 000 000

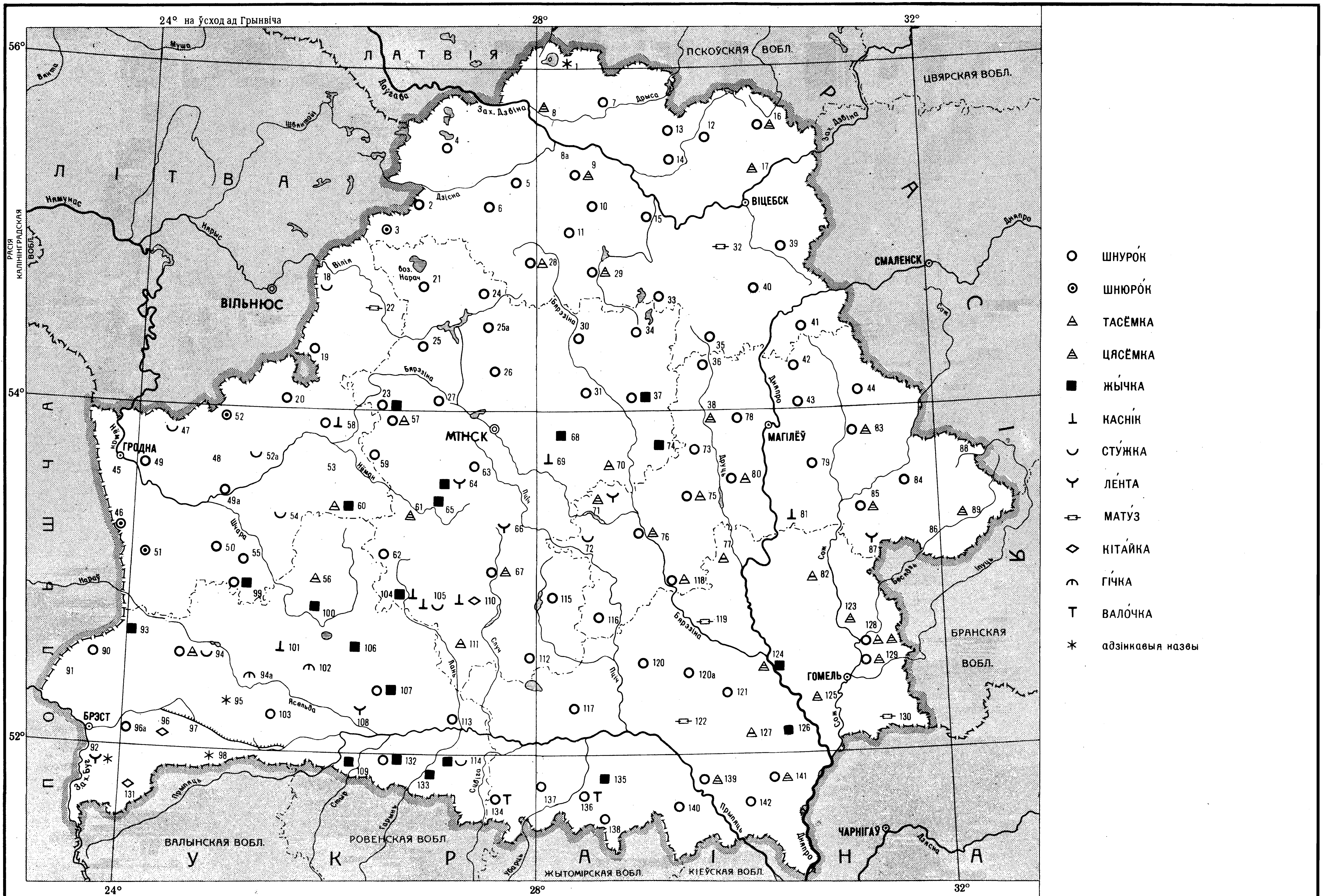
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
ВІЛЬНЮС
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МАГІЛЁЎ
МІНСК
ГРОДНА
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
РАСІЯ
ШНУРОК
ШНЮРОК
ТАСЁМКА
ЦЯСЁМКА
ЖЫЧКА
КАСНІК
СТУЖКА
ЛЕНТА
МАТУЗ
КІТАЙКА
ГІЧКА
ВАЛОЧКА
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

ЛАНЦУЖОК ДЛЯ МЕДАЛЬЁНА, КРЫЖЫКА

Карта №252

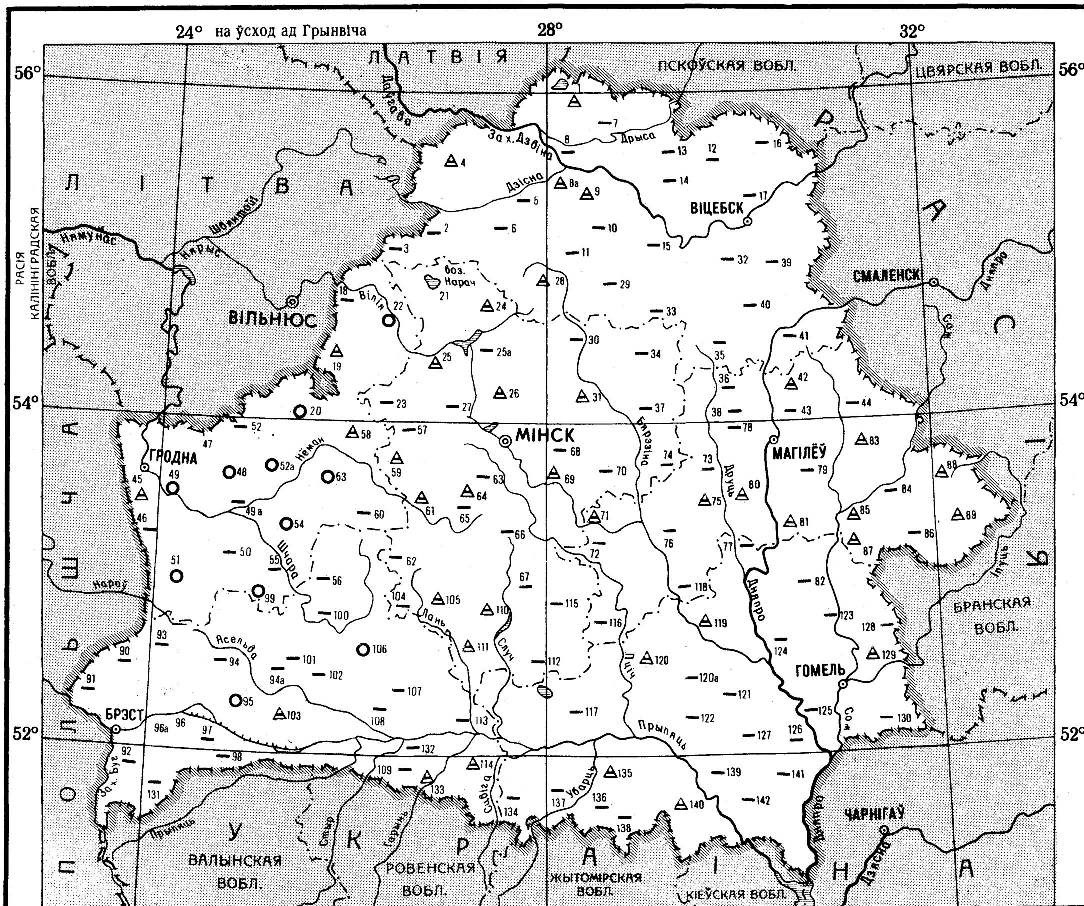

ЛАНЦУЖОК

ЦЭПКА

адсутнасць назвы

1:5 000 000

ПАЎРОЗЫ (значэнне слова) **Карта №253**

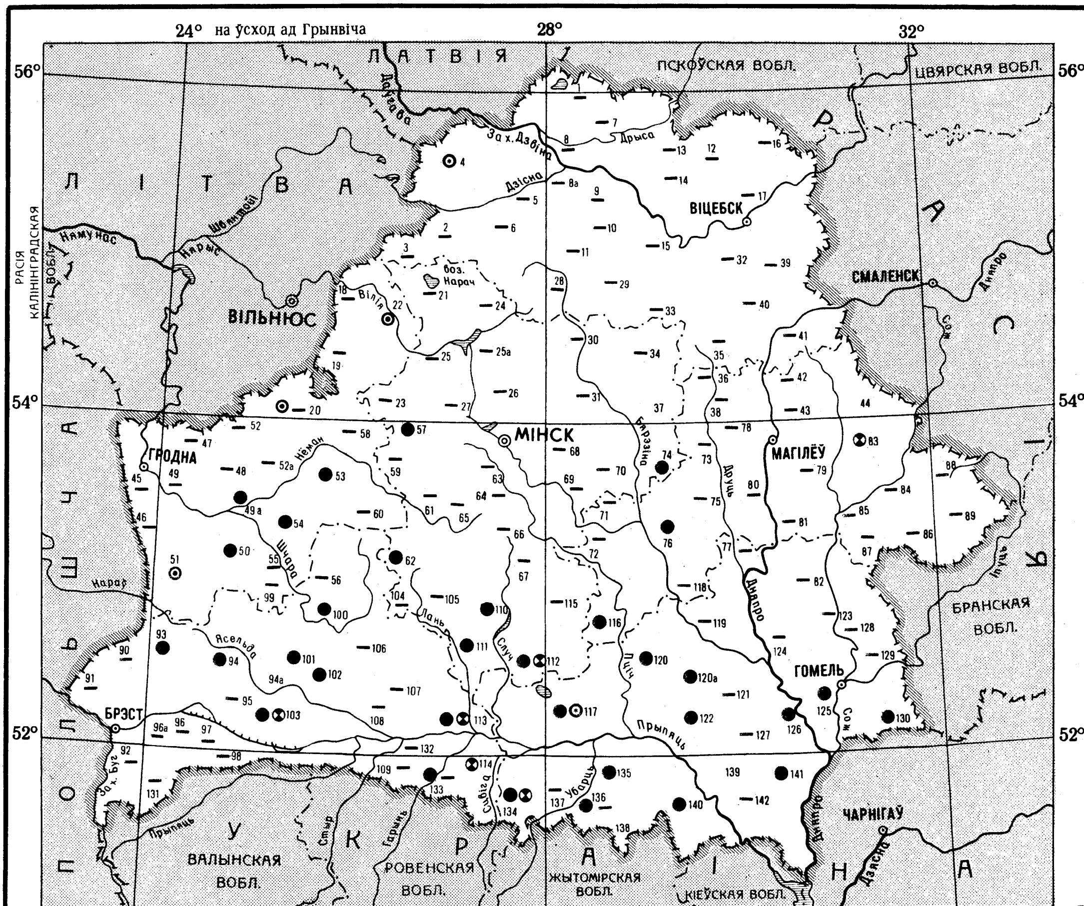

● 'МАТУЗЫ, ВЯРОВАЧКІ, ТАСЕМКІ'

◉ 'ВЯРОЎКІ'

⊗ 'ПАЦЁКІ НА ТВАРЫ АД СЛЁЗ, АД ДАЖДЖУ НА ВОКНАХ'

⊙ адзінкавыя значэнні

— адсутнасць слова

1:5 000 000

ІГОЛКА

Карта №254

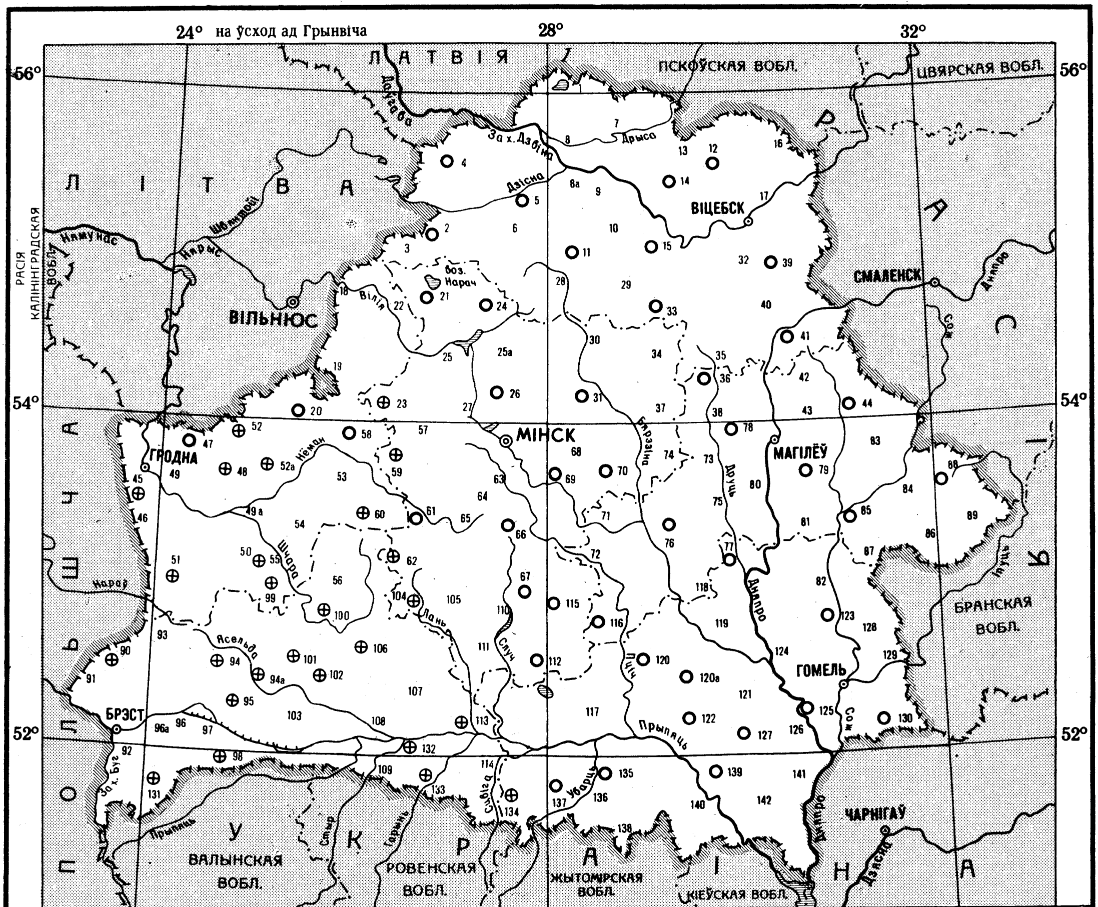

○ ІГО́ЛКА

⊕ ГО́ЛКА

1:5 000 000

УЦЯГНУЦЬ (нітку ў іголку)

Карта №255

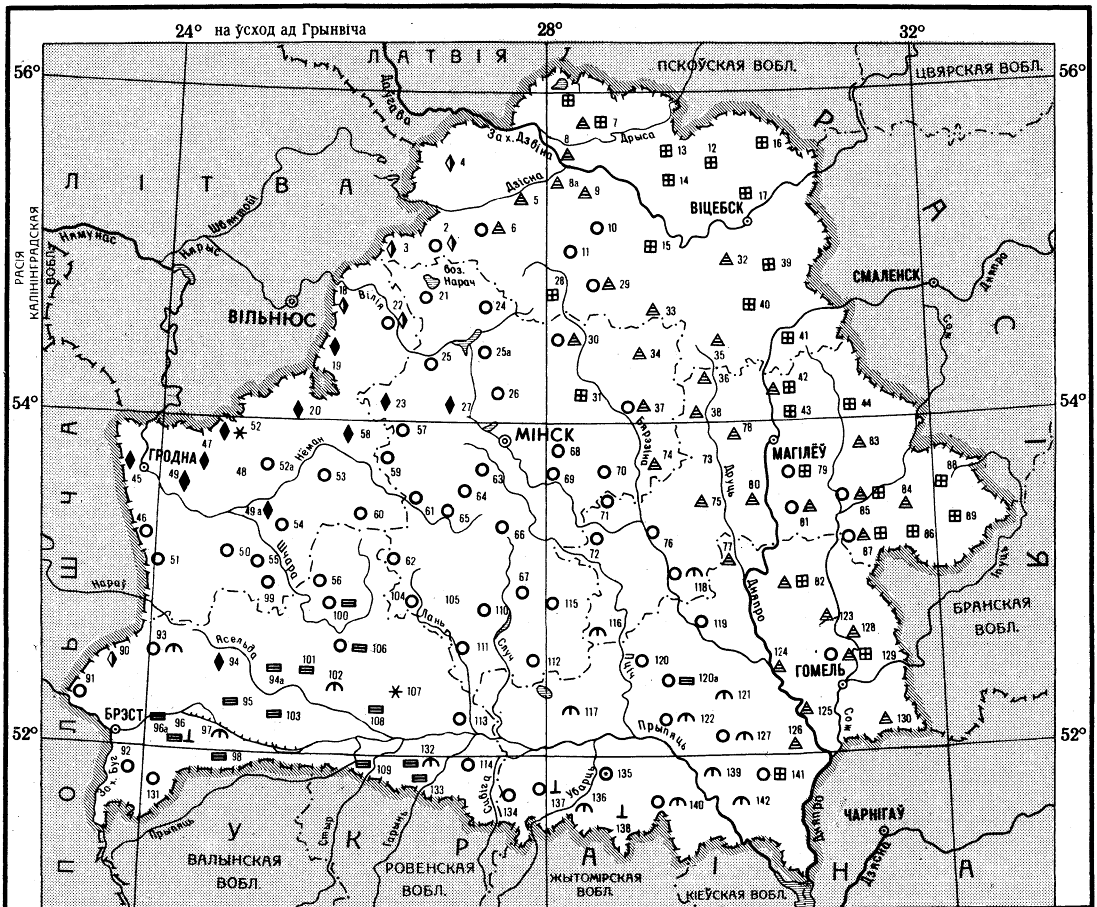

○ УЦЯГНУ́ЦЬ	◊ УВЯСЦІ́
⊙ УЦЕ́ГЦІ	▭ УСУ́НУЦЬ
△ УКЛА́СЦІ	⌒ УСАДЗІ́ЦЬ
⊞ УДЗЕ́ЦЬ	⊥ УВАЛАЧЫ́
♦ УВЕ́СЦІ	✳ адзінкавыя лексемы

1:5 000 000

КРУЧОК (для вязання)

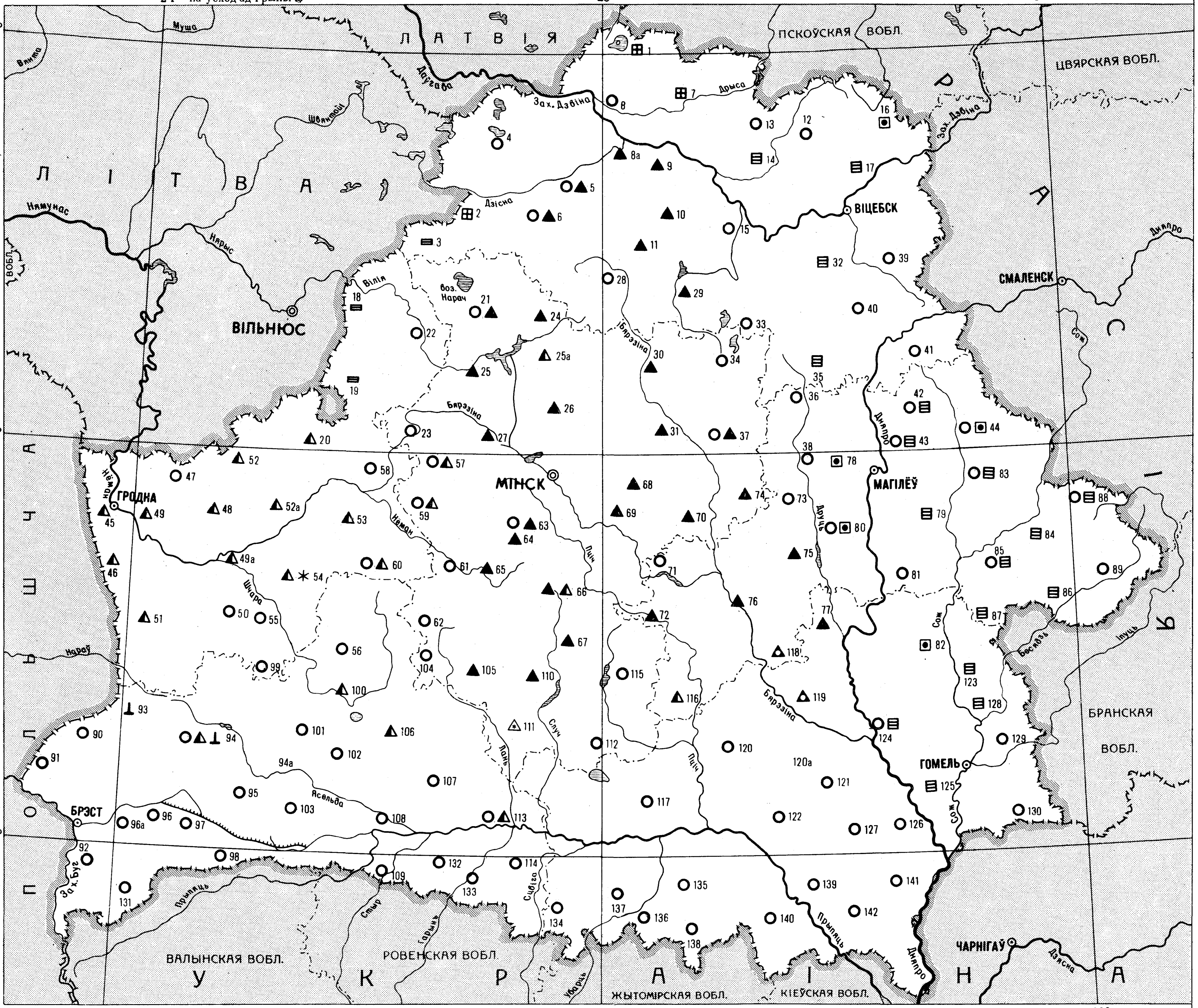

○ КРУЧО́К

▲ ШЫНДЭ́ЛАК

ШЫДЗЁЛАК

ШЫДЭ́ЛКА

△ ШЫНДЭ́ЛКА

⊞ ТА́МБУРАК

ТА́МБУРКА

ТА́МБУР

ШТУ́ЦІК

ᅩ КЛЮ́ЧКА

✳ адзінкавыя назвы

1:3 000 000

НАЖНІЦЫ

Карта №257

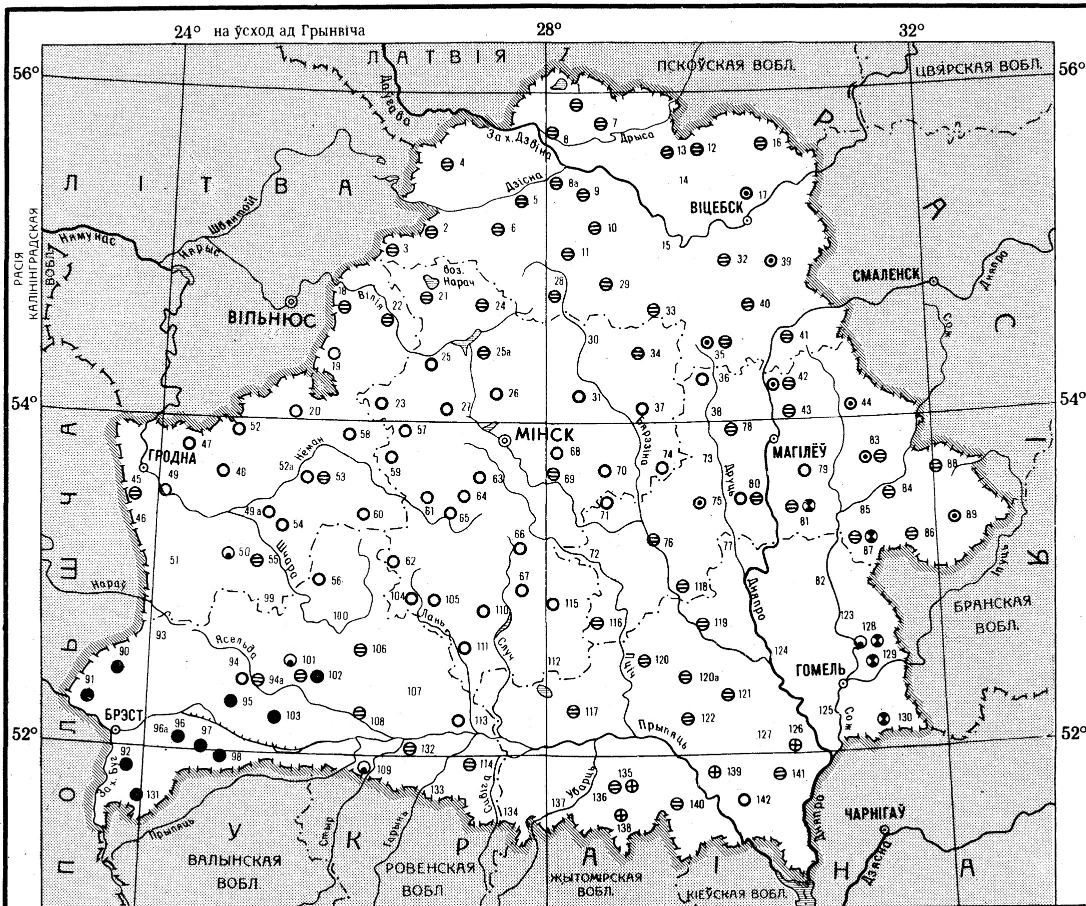

- ○ НАЖНІ́ЦЫ
- ⊙ НАЖНІ́ЧКІ
- ⊖ НО́ЖНІЦЫ
- ● НО́ЖЫЦЫ
- ◒ НО́ЖАНКІ
- ⊕ НАЖЫ́ЧКІ
- ⊗ НАЖЭ́НЦЫ

1:5 000 000

НОЖНЫ

Карта №258

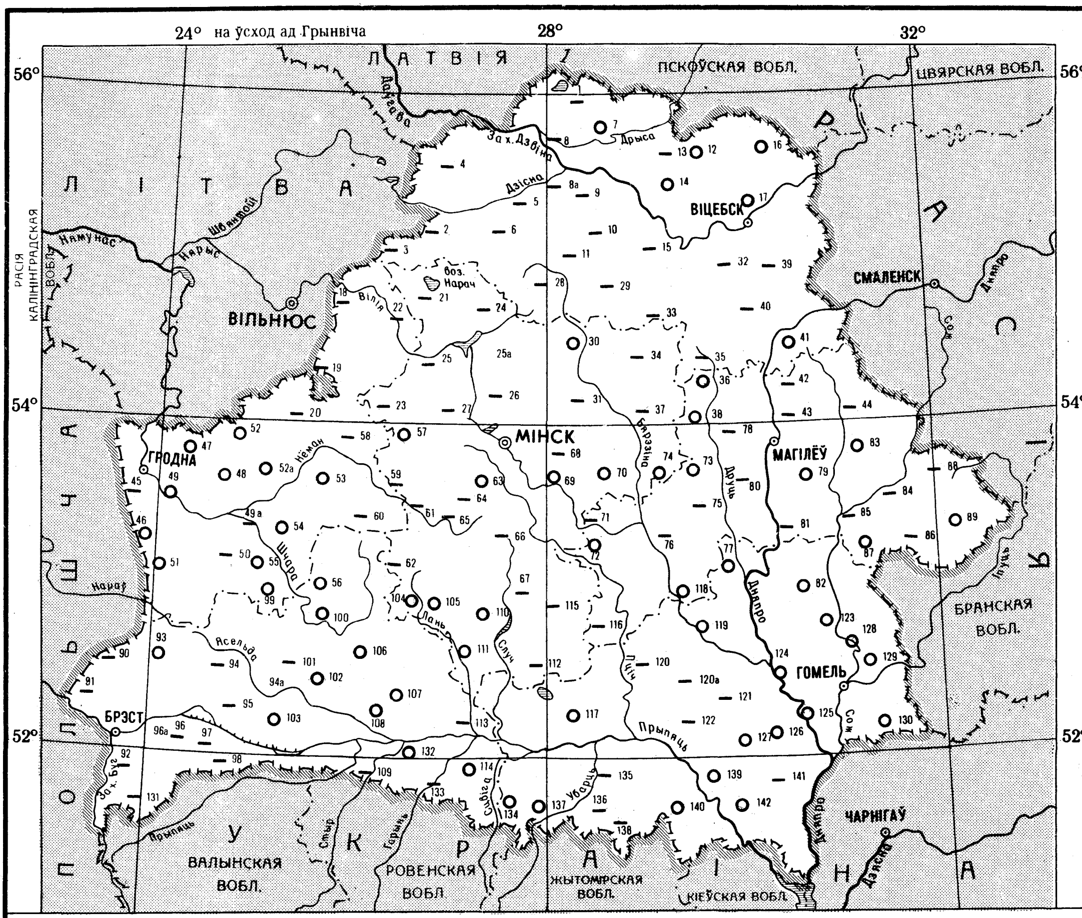

○ ноўжны

– адсутнасць слова

1:5 000 000

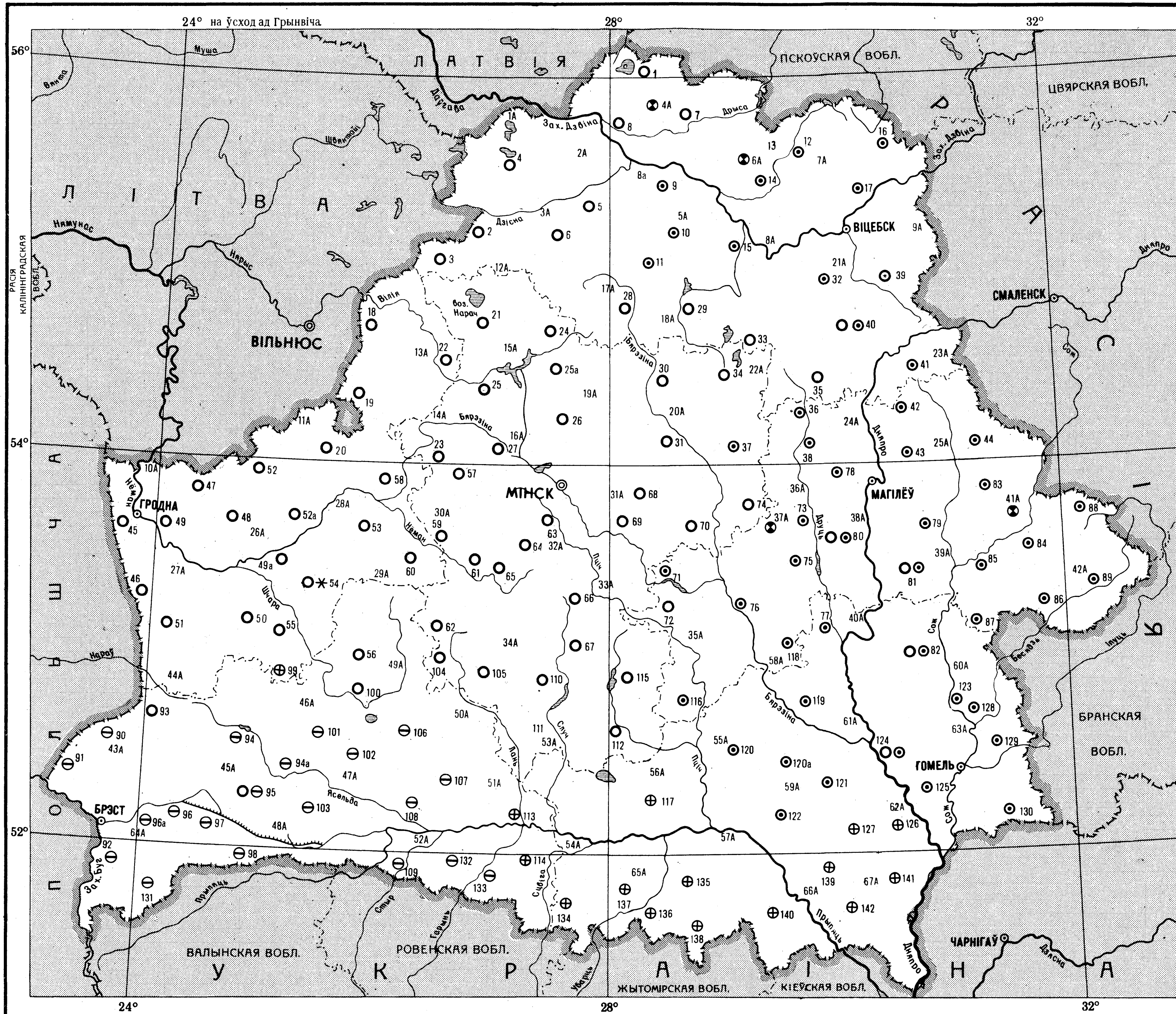

НАПА́РСТАК

НАПЭ́РСТАК

НАПЁРСТАК

НАПЕ́РСТАК

НАПЯ́РСТАК

НАПЕ́РСНІК

адзінкавыя назвы

1:3 000 000

У ДЗВЕ СТОЛКІ (злажыць)

Карта №260

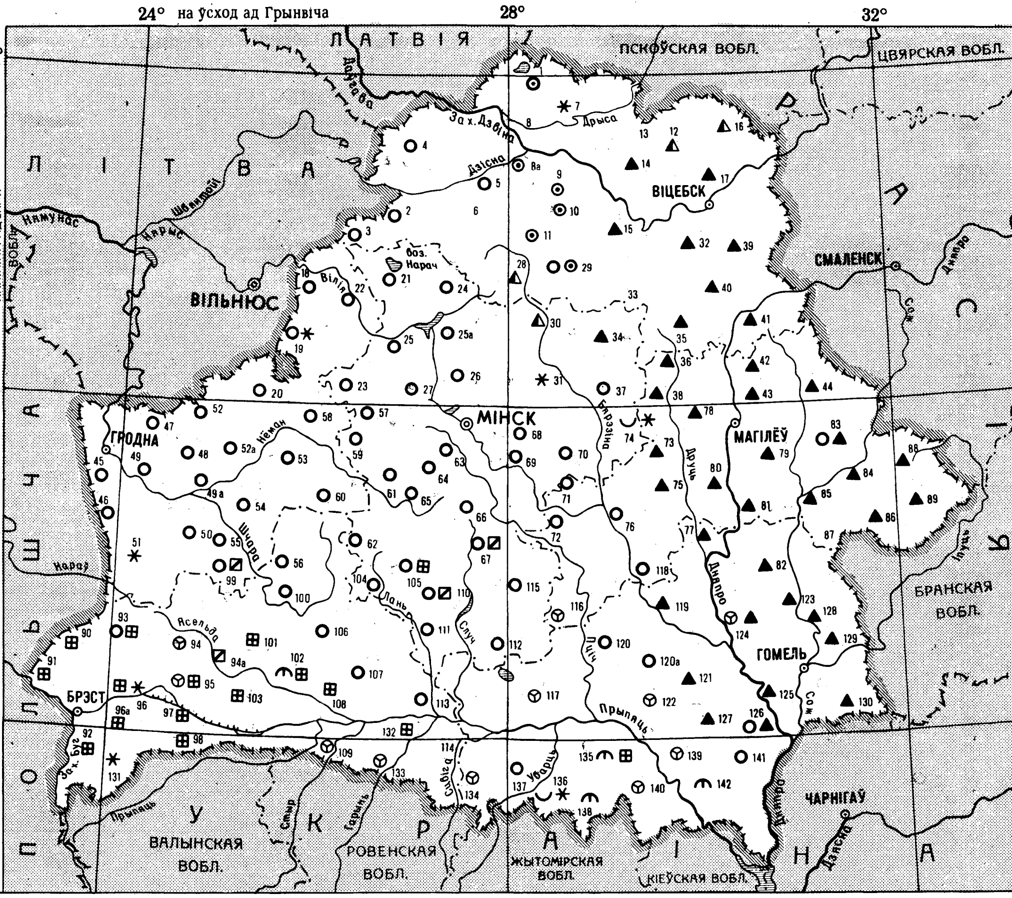

- ○ У ДЗВЕ СТО́ЛКІ
- ⊙ У ДЗВЕ СТВО́ЛКІ
- У ДЗВЕ СТА́ЛКІ
- ⊙ У ДЗВЕ СТВАЛІНЫ́
- ▲ У ДЗВЕ РЭ́ДЗІ
- ◭ У ДЗВЕ РА́ДЗІ
- У ДЗВЕ ПО́ЛКІ
- ◡ У ДЗВЕ СКЛА́ДКІ
- ⊞ УДВО́Я
- ⊠ УДЗВЕ́ЙГУ
- * адзінкавыя ўтварэнні

1:5 000 000

ЗЛАЖЫЦЬ (у дзве столкі)

Карта №261

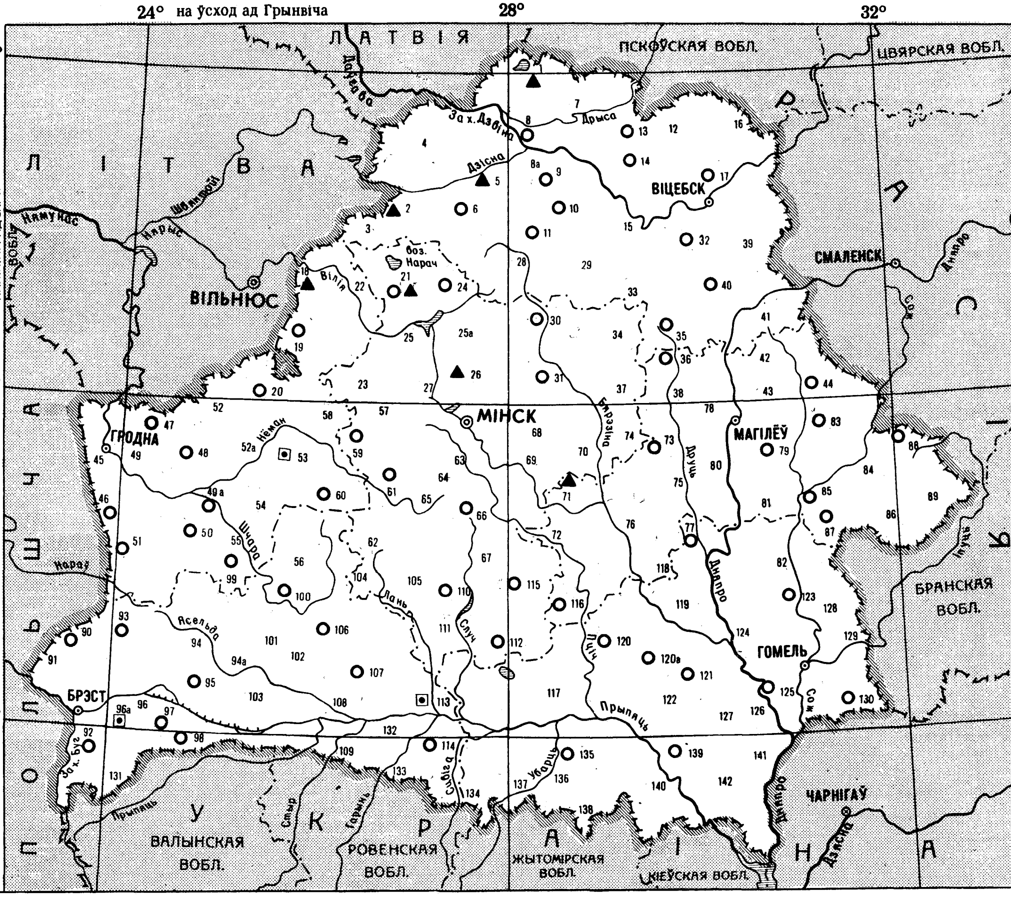

○ ЗЛАЖЫ́ЦЬ

▲ СКЛА́СЦІ

⊡ ЗГАРНУ́ЦЬ

1:5 000 000

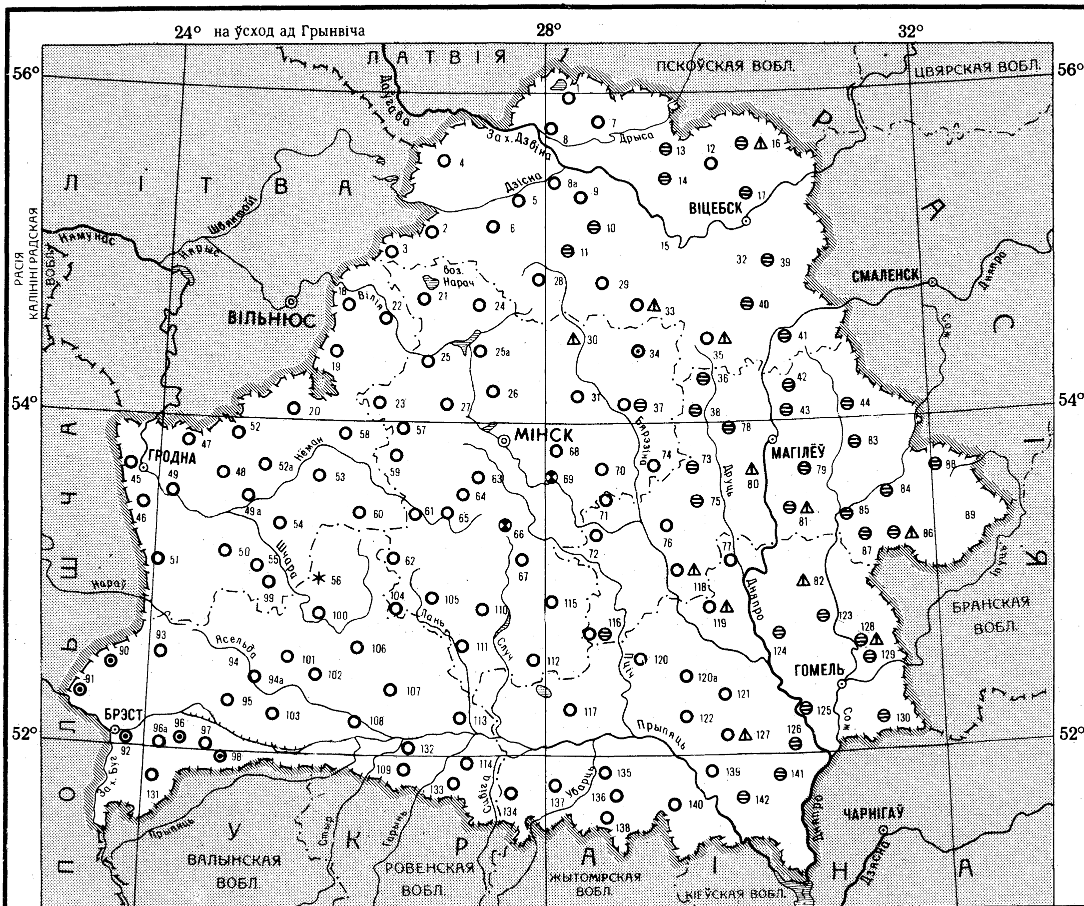

○ ШВО

◉ ШВА

⊖ ШОЎ

⊙ ШЭЎ

⊗ ПОШВА

△ РУБЕЦ

✳ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ПАДРУБІЦЬ

Карта №263

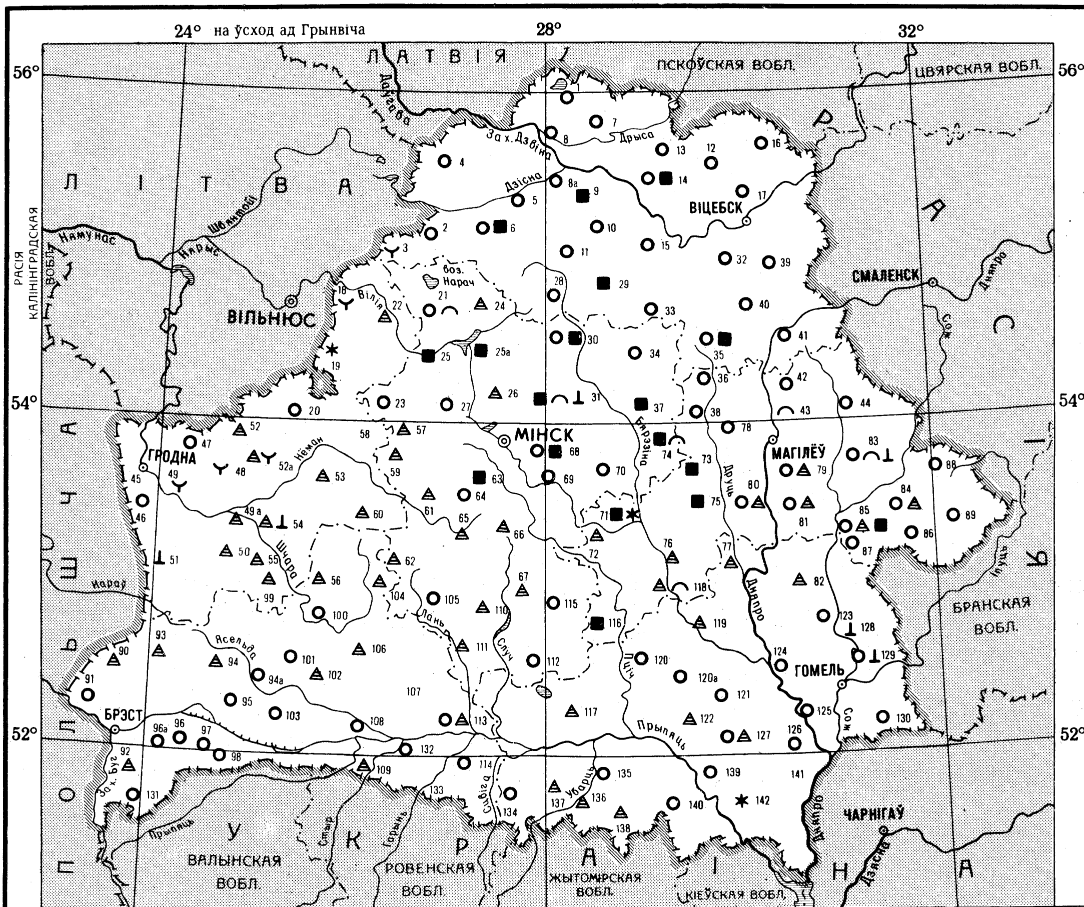

○ ПАДРУБІЦЬ

△ ПАДЛАЖЫЦЬ

■ ПАДАГНУЦЬ

⌒ ПАДБІЦЬ

⊥ ПАДШЫЦЬ

Y ПАДХІЛІЦЬ

* адзінкавыя лексемы

1:5 000 000

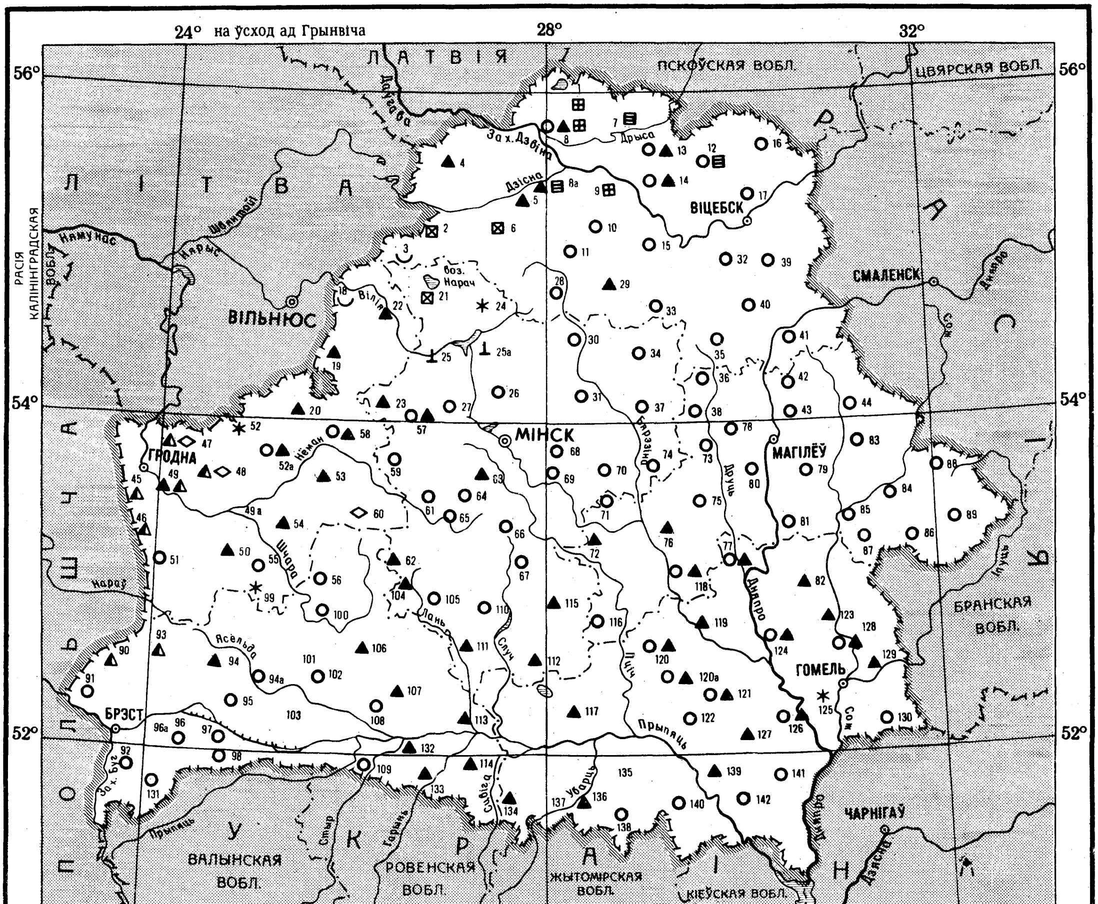

○ АБРЭ́ЗАК

▲ АКРА́ВАК

△ СКРА́ВАК

⊥ АКРАМЕ́ЗАК

⊞ ЛАСКУ́Т

⊟ СКУ́МАТ

⊠ СКУТО́К

◇ ЛА́ПІНА

◡ РЭ́ШТА

* адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ПАНЧОХІ

Карта №265

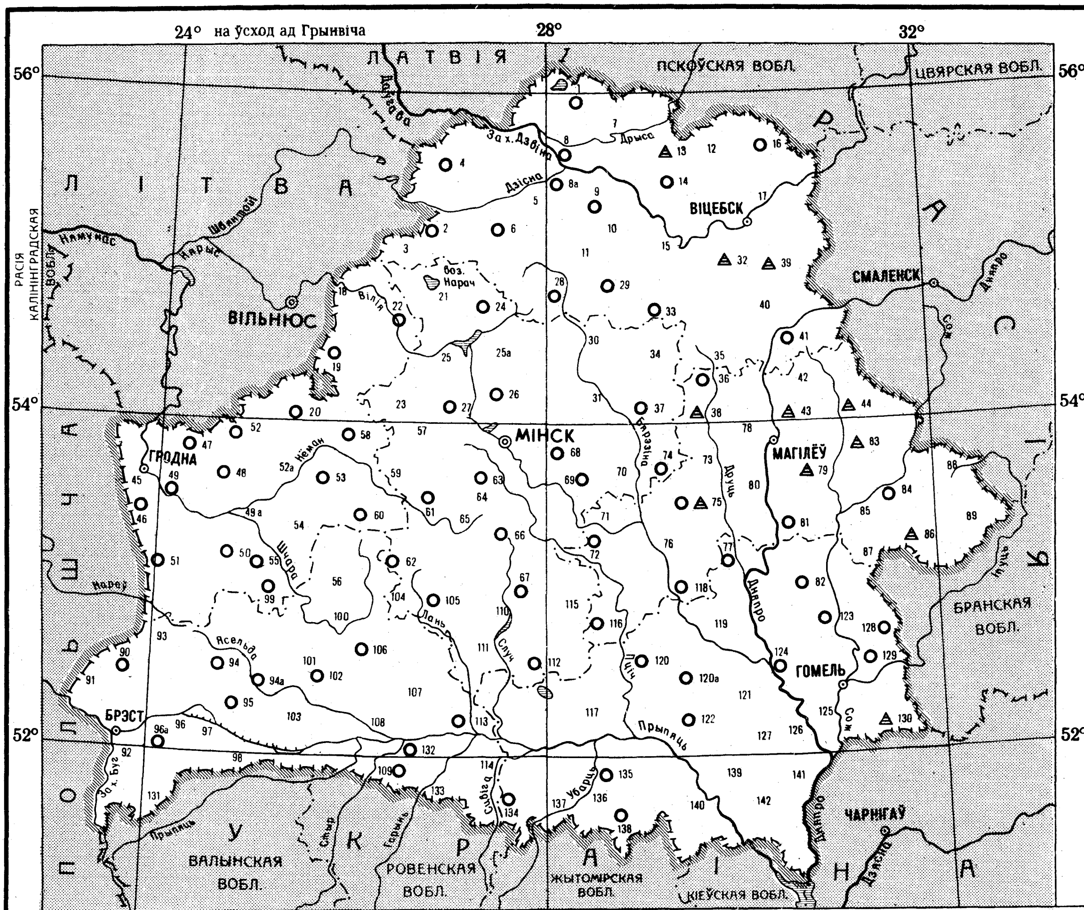

○ ПАНЧОХІ

△ ЧУЛКІ

1:5 000 000

ДЗІРКА

Карта № 266

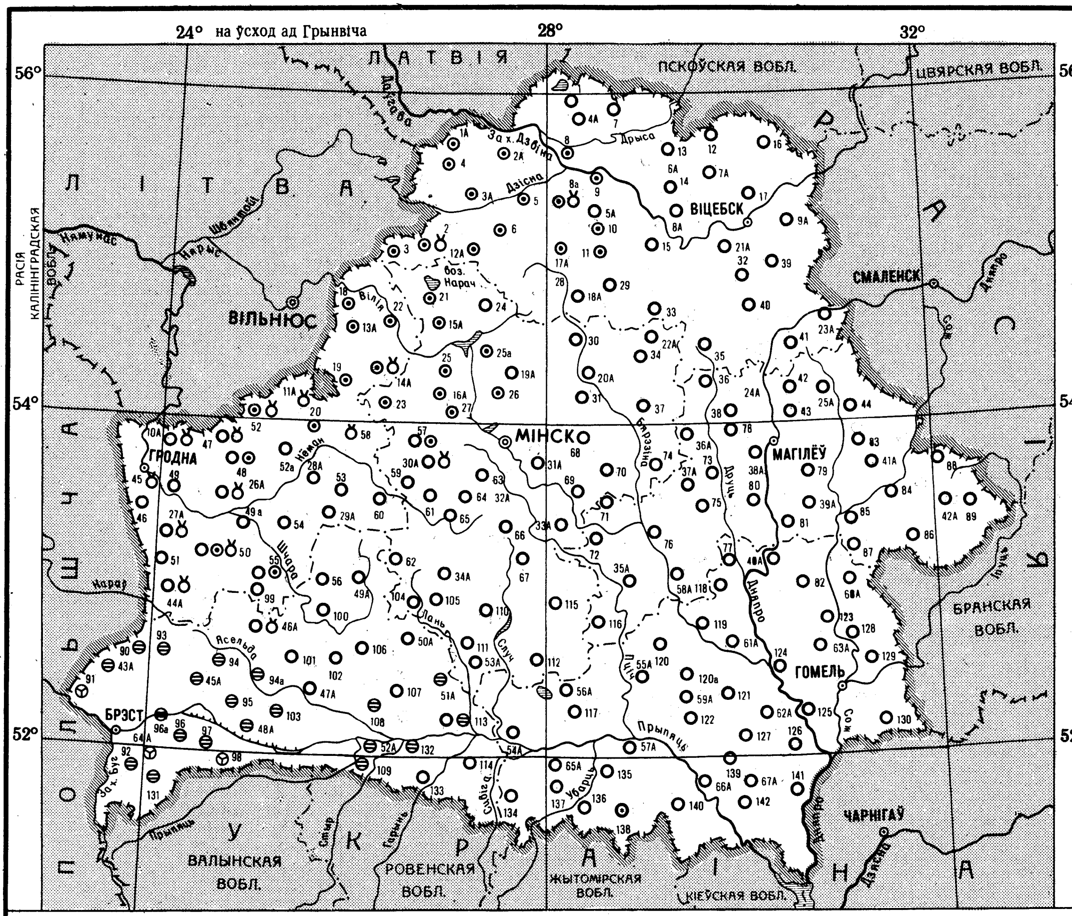

ДЗІРКА

ДЗЮ́РКА

ДЫ́РКА

ДЭ́РКА

ДЗЕ́РКА

ДЗІРА́

1:5 000 000

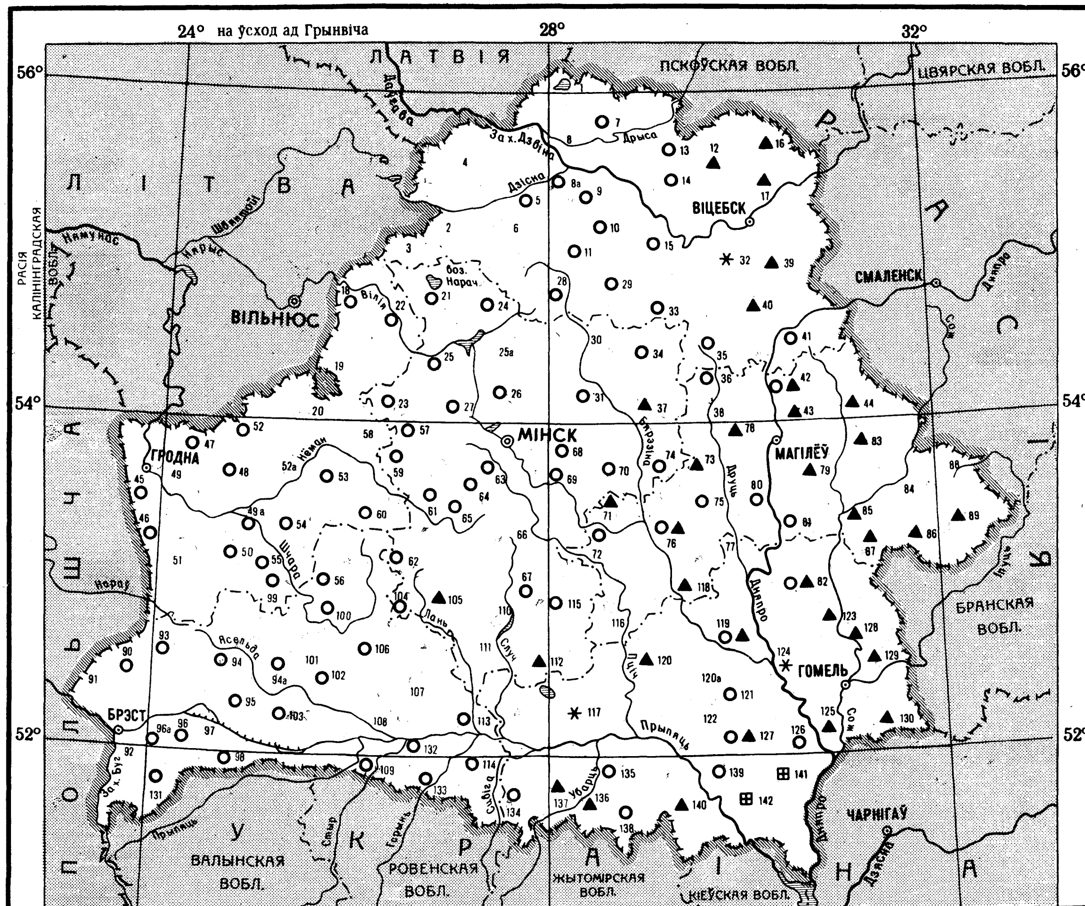

○ ЦЫРАВА́ЦЬ

▲ ШТО́ПАЦЬ

⊞ КРАПІ́ЦЬ

✳ адзінкавыя лексемы

1:5 000 000

АБУТАК

Карта №268

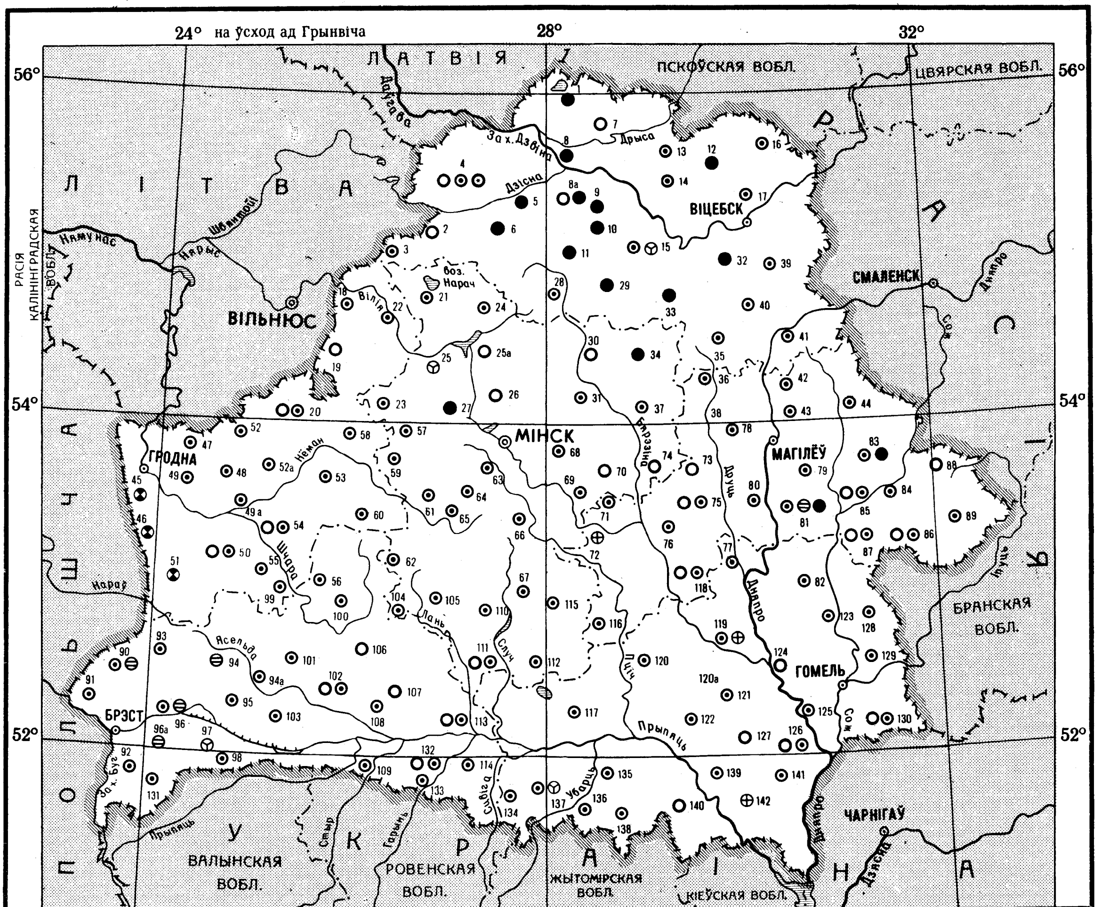

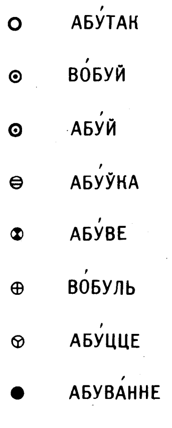

1:5 000 000

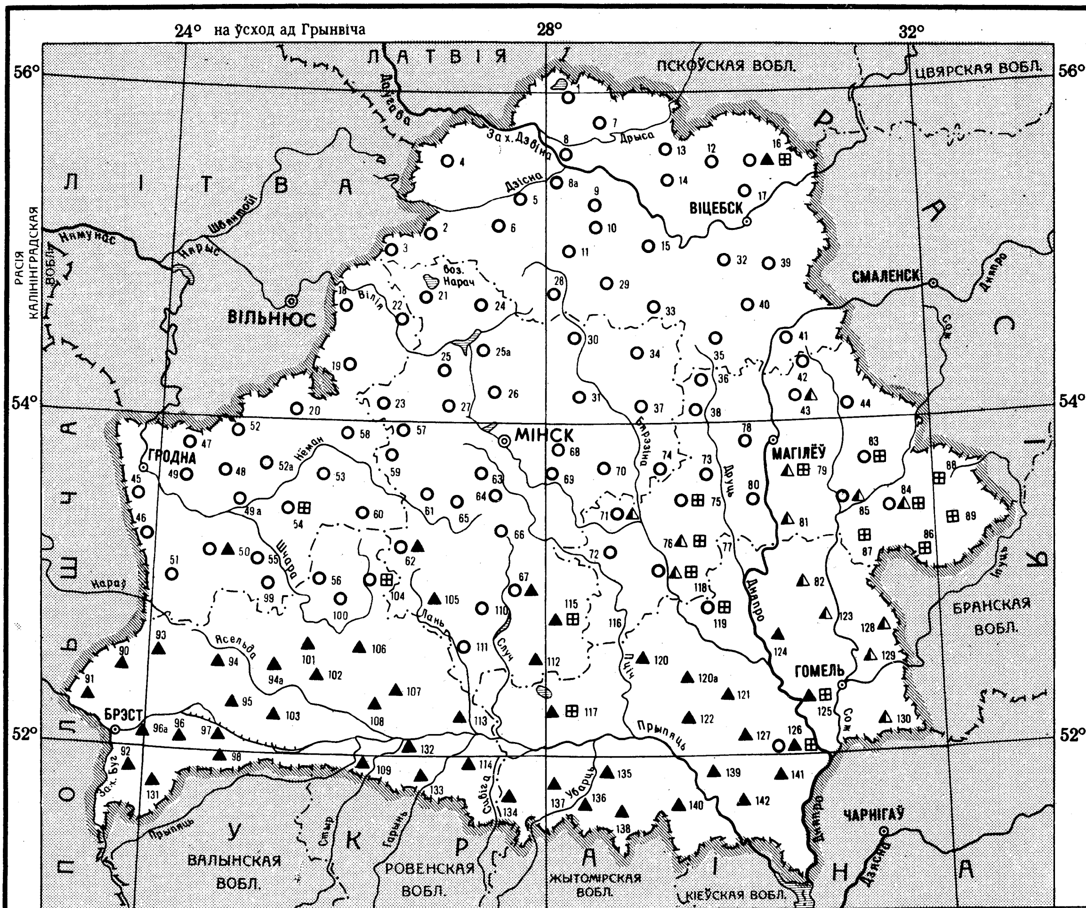

○ БО́ТЫ

▲ ЧО́БАТЫ

◭ ЧАБАТЫ́

⊞ САПАГІ́

1:5 000 000

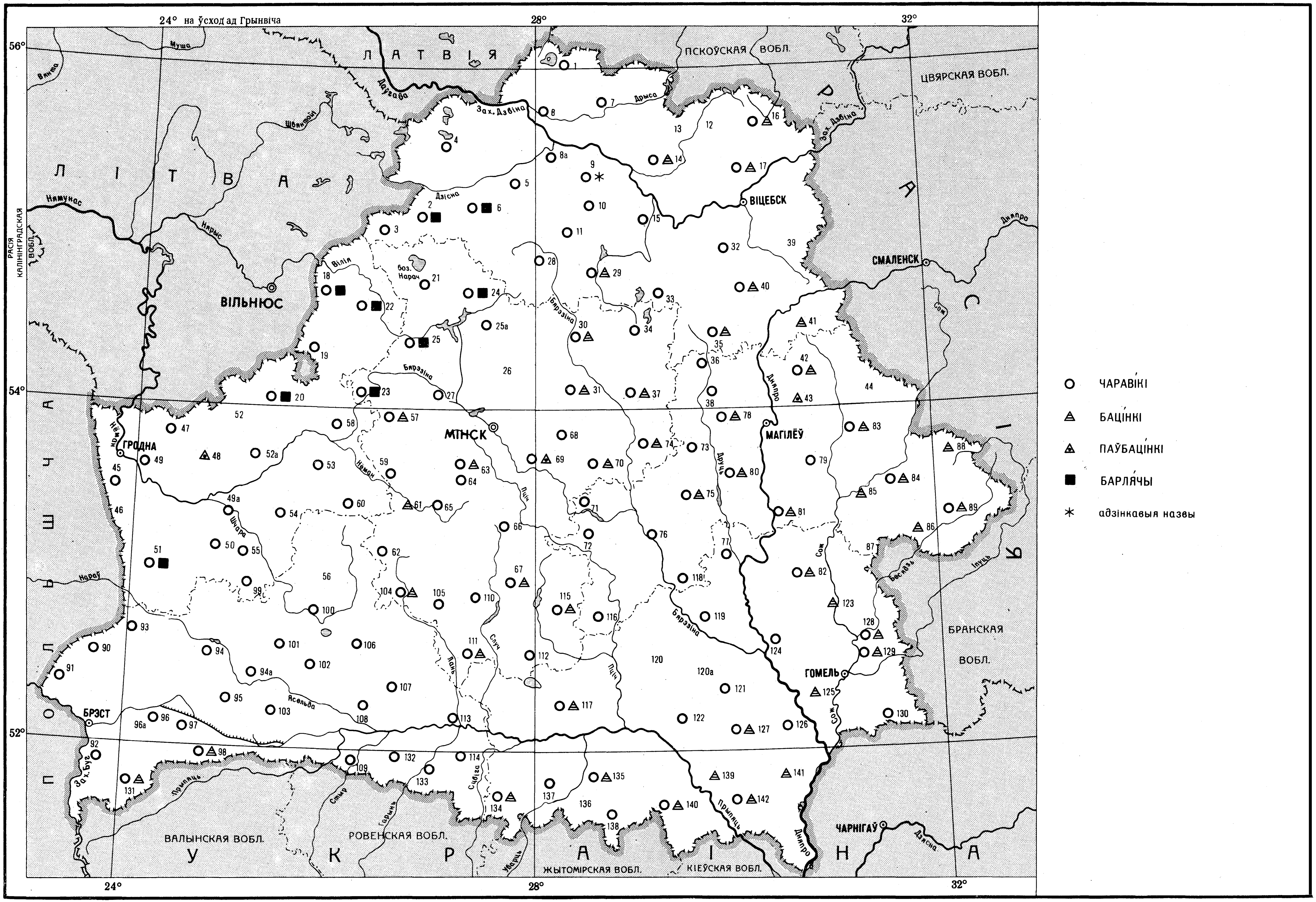
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
ЧАРАВІКІ
БАЦІНКІ
ПАЎБАЦІНКІ
БАРЛЯЧЫ
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

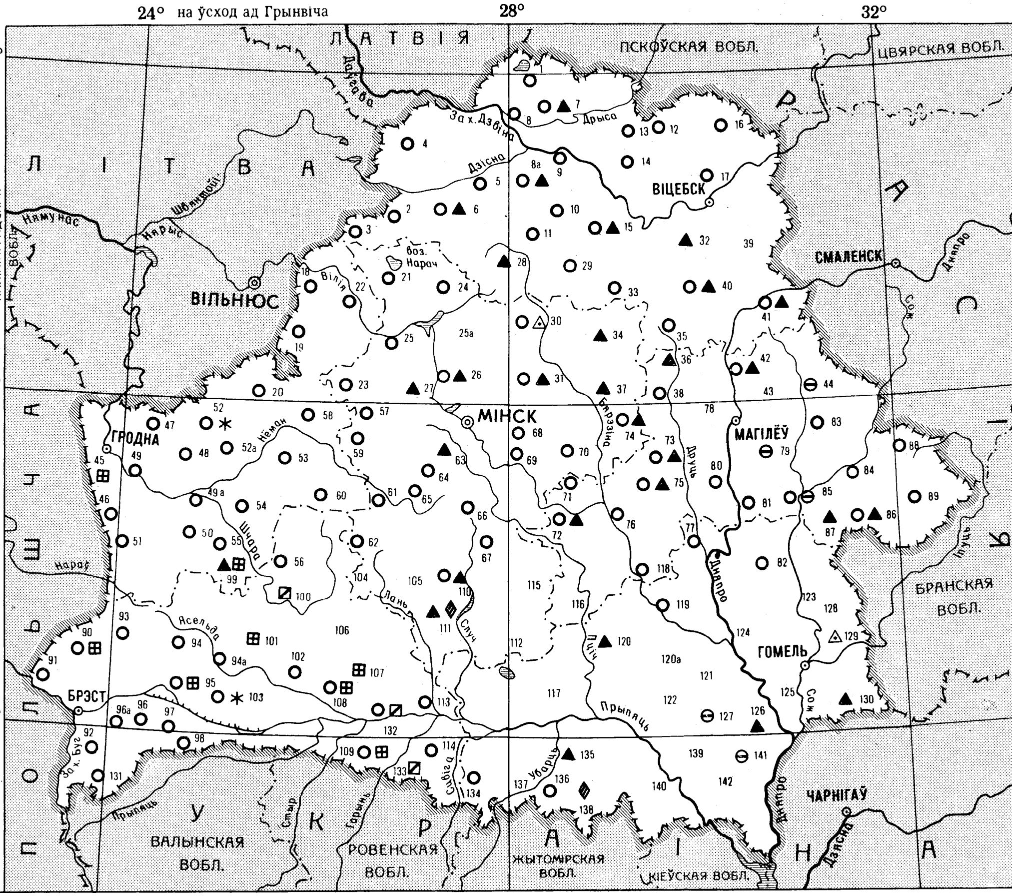

○ АБУ́ЦЬ

⊖ НАБУ́ЦЬ

▲ НАДЗЕ́ЦЬ

△ адзінкавыя лексемы ад таго ж кораня

⊞ ЗЛАЖЫ́ЦЬ

◪ НАКЛА́СЦІ

◈ АЗУ́ЦЬ

✳ адзінкавыя лексемы

1:5 000 000

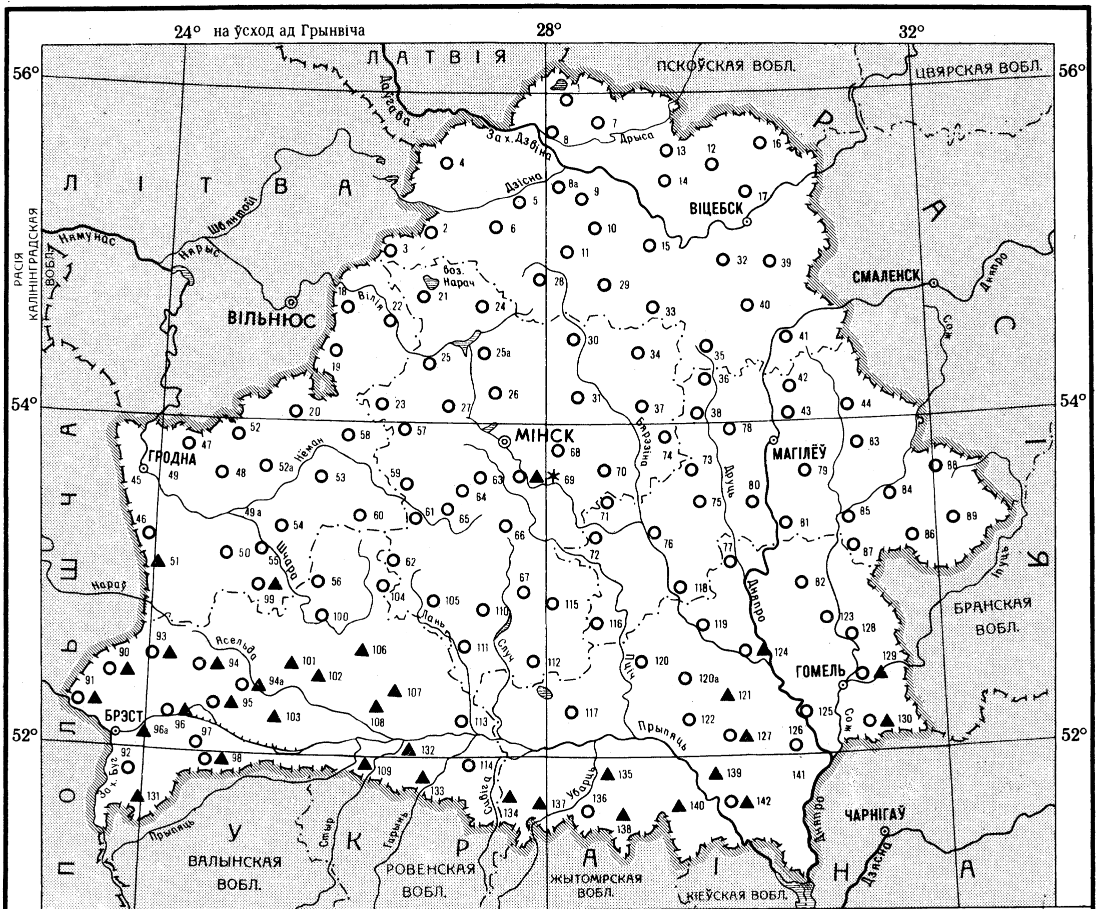

○ ЛА́ПЦІ

▲ ПАСТА́ЛЫ

* адзінкавыя назвы

1:5 000 000

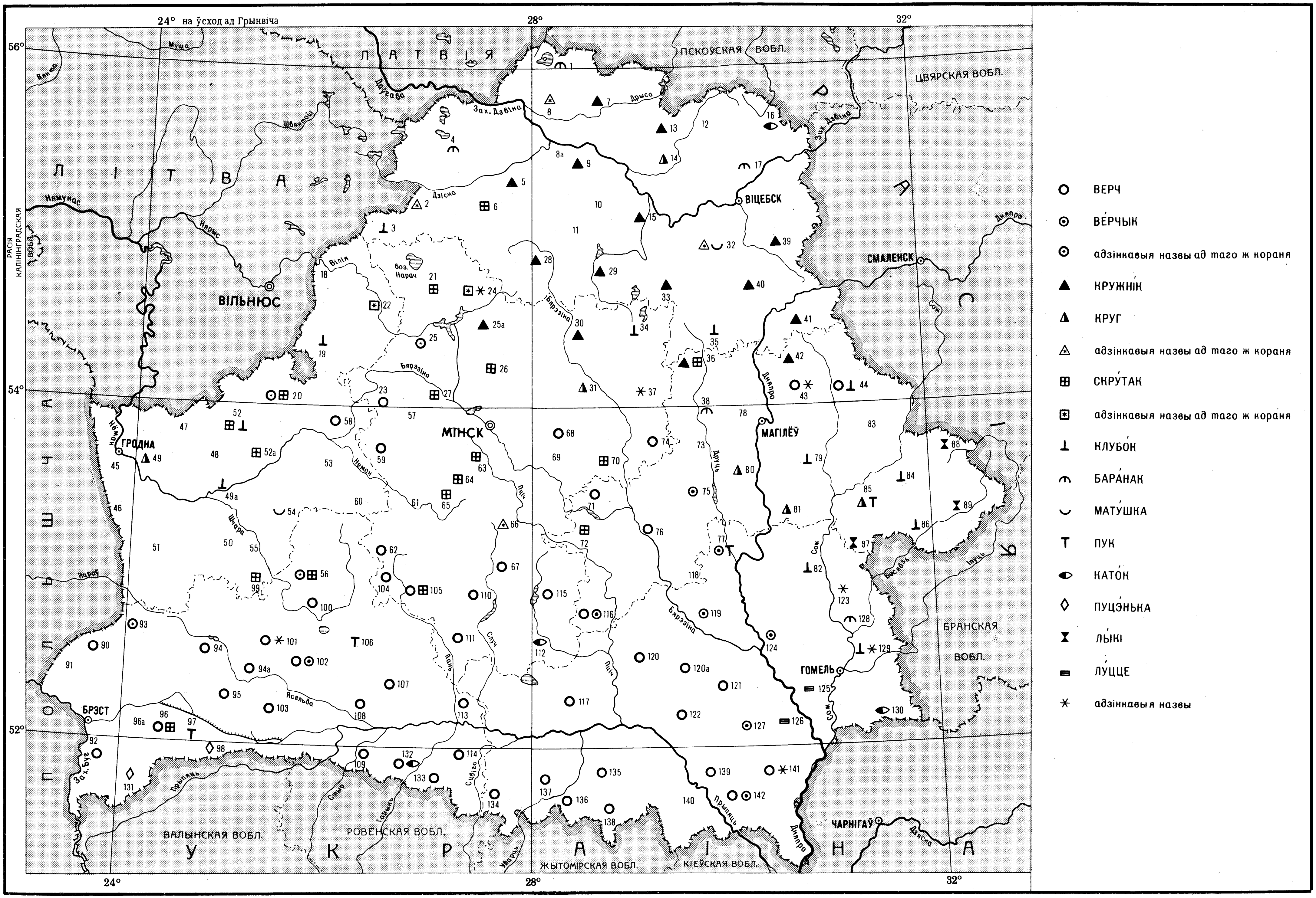
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
РАСІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
ВЕРЧ
ВЕ́РЧЫК
адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
КРУЖНІ́К
КРУГ
адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
СКРУ́ТАК
адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
КЛУБО́К
БАРА́НАК
МАТУ́ШКА
ПУК
КАТО́К
ПУЦЭ́НЬКА
ЛЫ́КІ
ЛУ́ЦЦЕ
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

НІЗКА СКРУТКАЎ ЛЫКА

Карта № 274

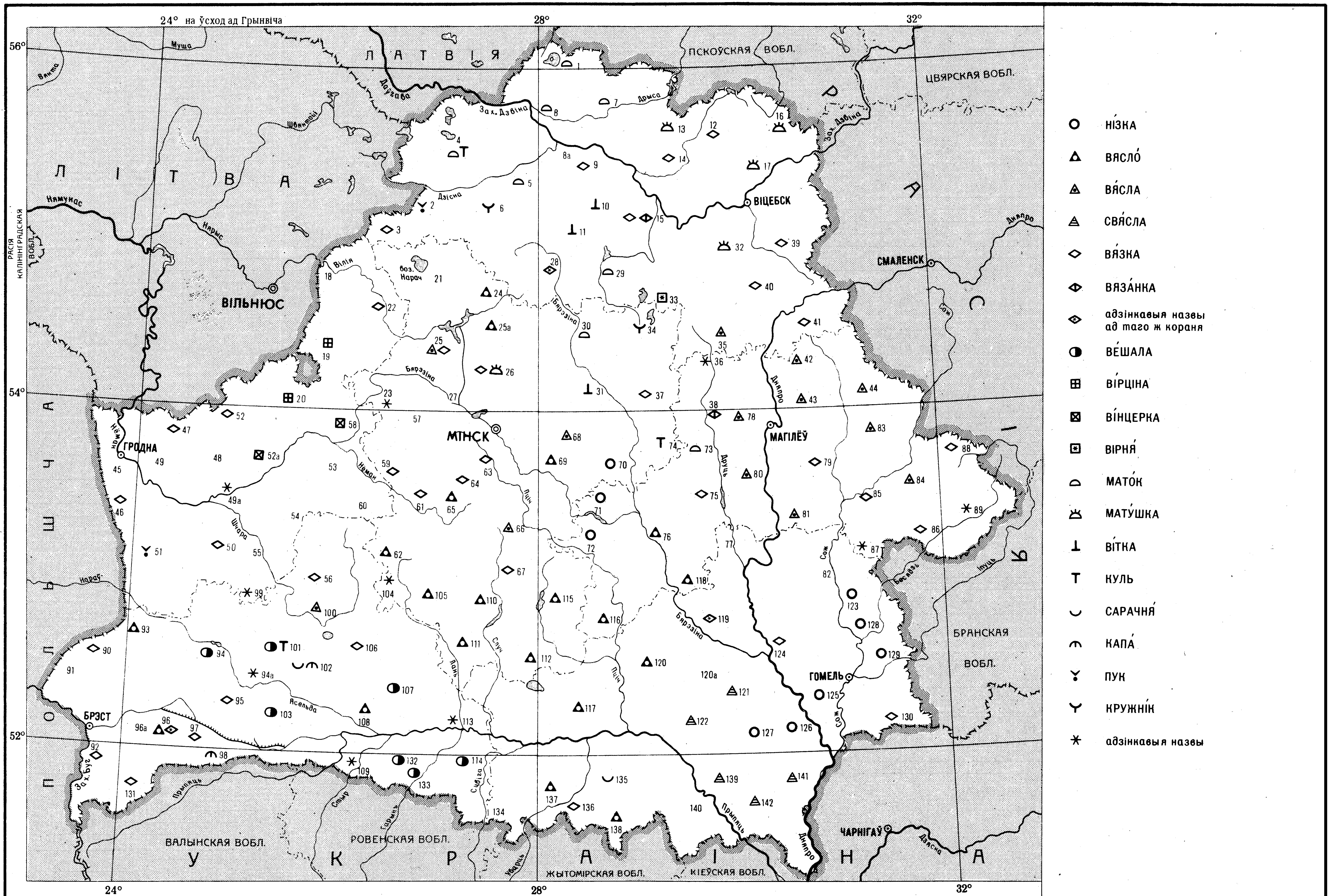

1:3 000 000

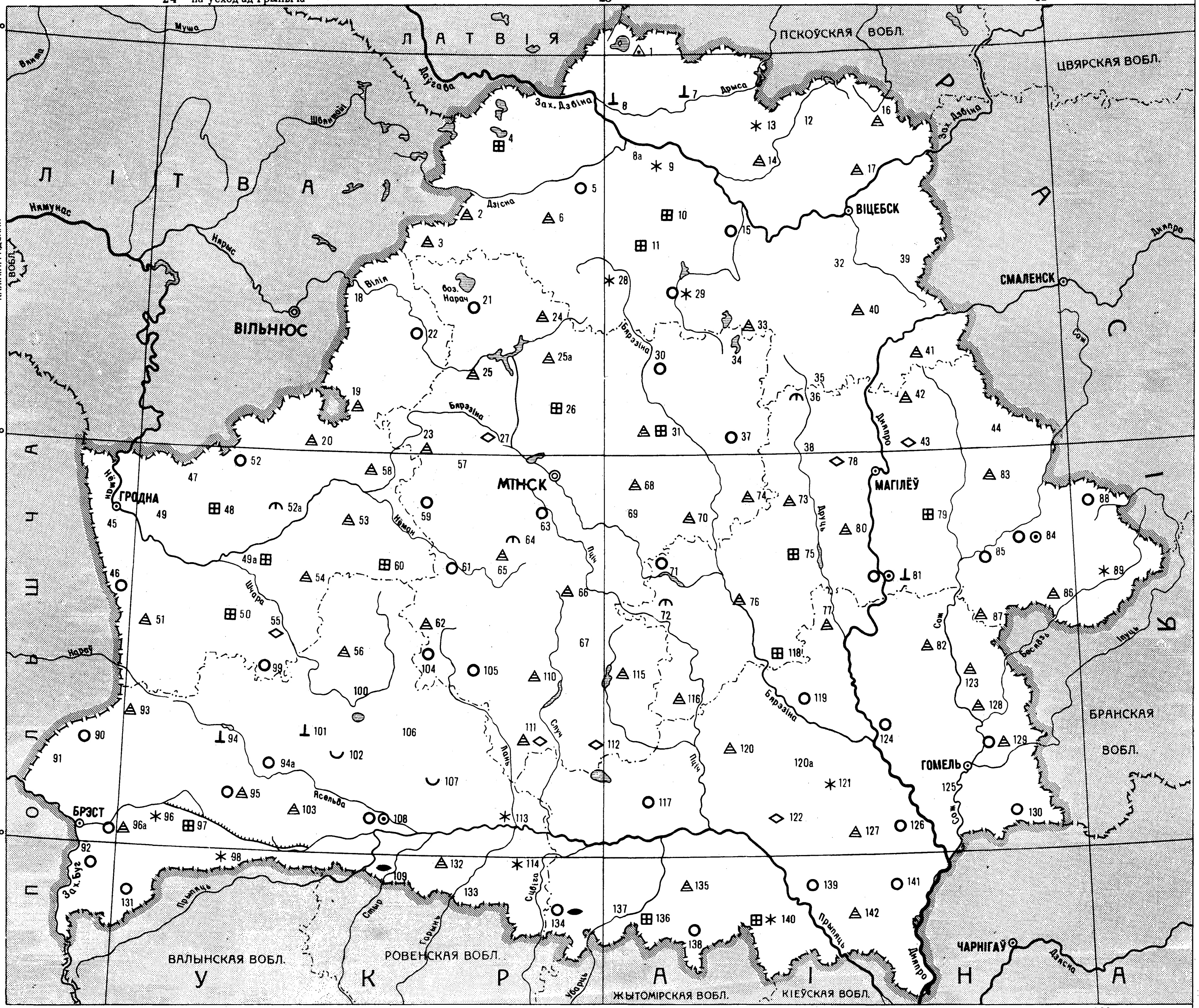

- ○ вя́зка
- ◉ вяза́нка
- △ пук
- ◬ пу́цня
- ⊞ жмут
- ◇ вясло́
- ⊥ куль
- ◡ сноп
- ⌒ скру́так
- ⬬ по́смык
- * адзінкавыя назвы

1:3 000 000

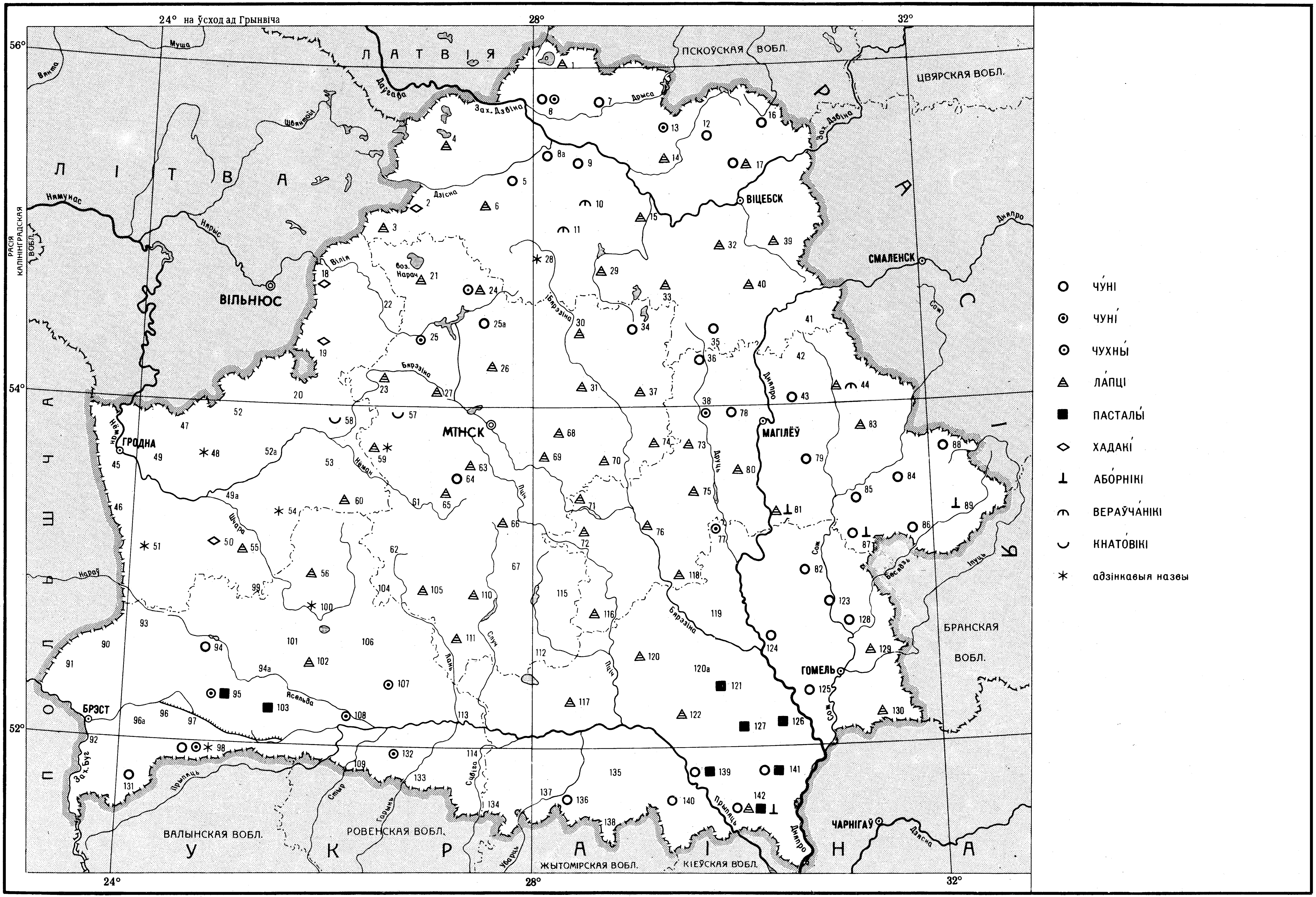
ЧУ́НІ
ЧУНІ́
ЧУХНЫ́
ЛА́ПЦІ
ПАСТАЛЫ́
ХАДАКІ́
АБО́РНІКІ
ВЕРАЎЧА́НІКІ
КНАТО́ВІКІ
адзінкавыя назвы
24° на ўсход ад Грынвіча
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.

1:3 000 000

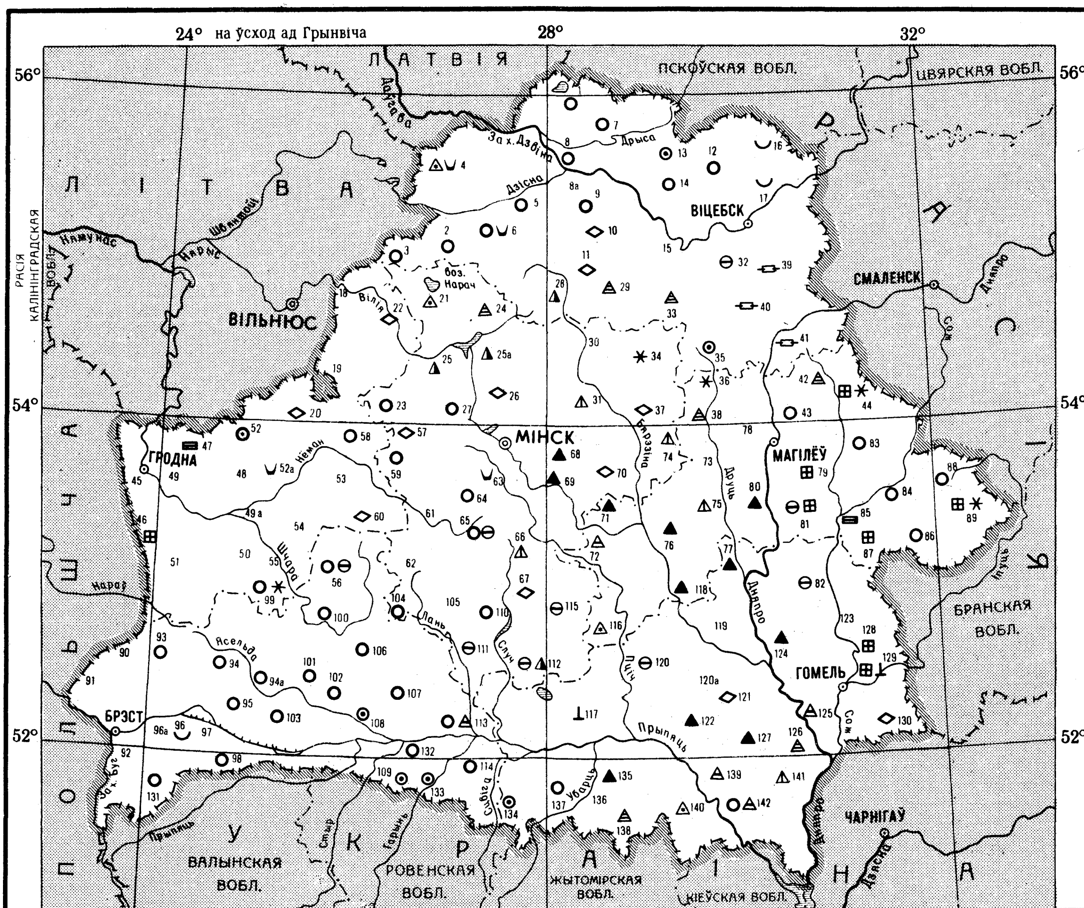

- СПІЦА
- СПІЦКА
- СПІЦАК
- ШПІНАК
- ПОДПЛЕТКА
- ПАДПЛЕТКА
- ПАДПЛЯТАНКА
- ПАДПЛЕТАНКА
- ПОПЛЕТКА
- адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- СУГАК
- КРУЧОК
- ІГЛІЦА
- ПАДВІРАК
- ПАВІРАК
- КАЧАДЫХ
- ШВАЙКА
- адзінкавыя назвы

1:5 000 000

АБОРЫ (у лапцях)

Карта №278

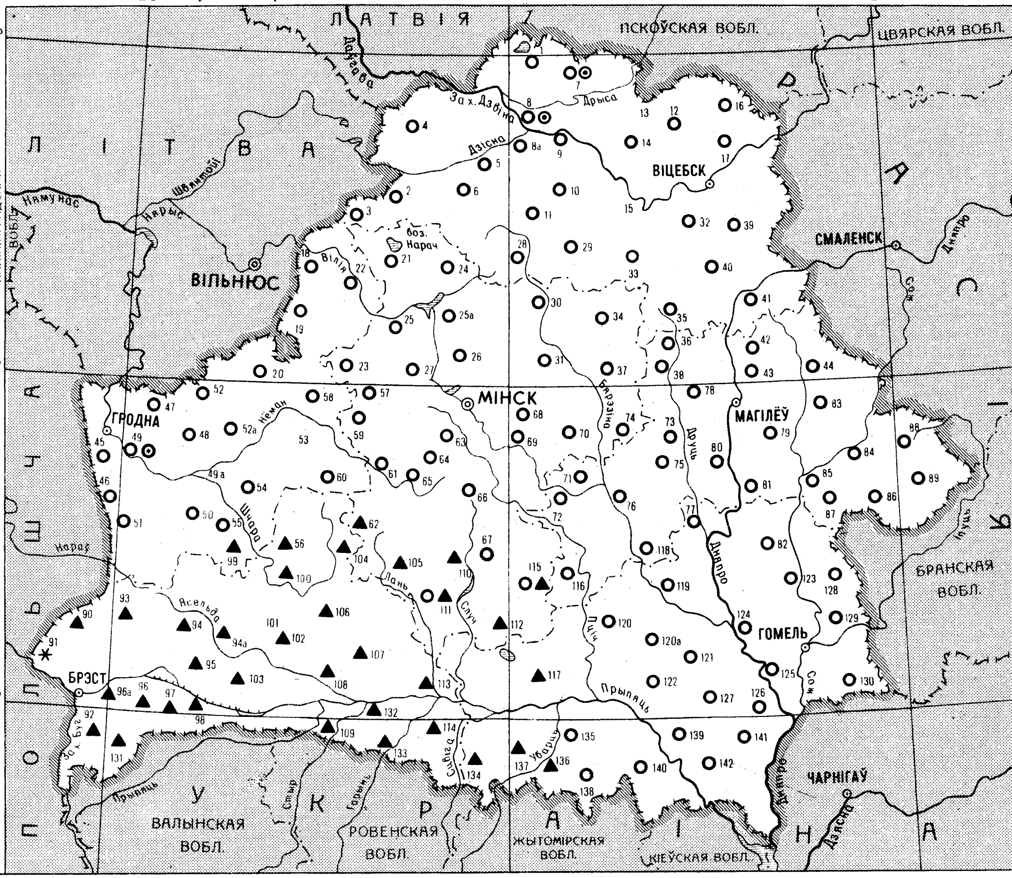

АБО́РЫ

АБО́РЫНА

АБО́РСЫ

ВАЛО́КІ

адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ПАШЫРЭННЕ СЛОВА *МЭ́ШТЫ*

Карта №279

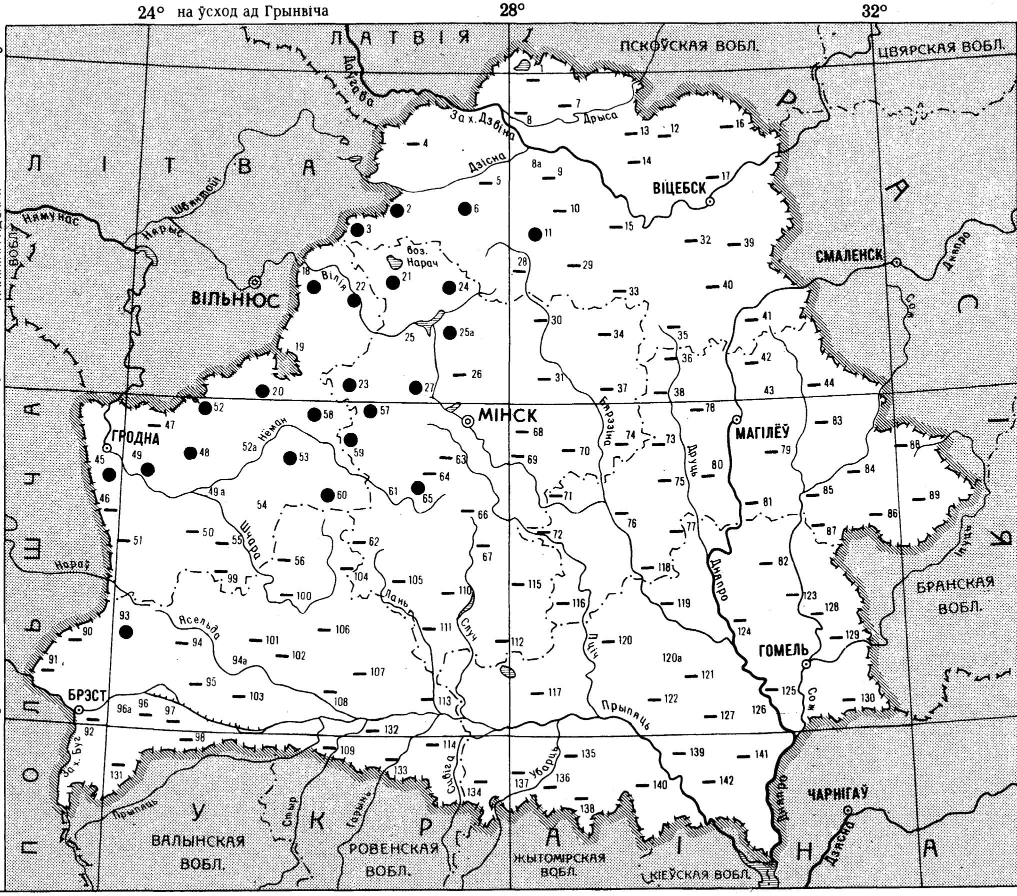

● *мэ́шты*

– адсутнасць назвы

1:5 000 000

ПАШЫРЭННЕ СЛОВА *ВЫ́СТУПКІ*

Карта №280

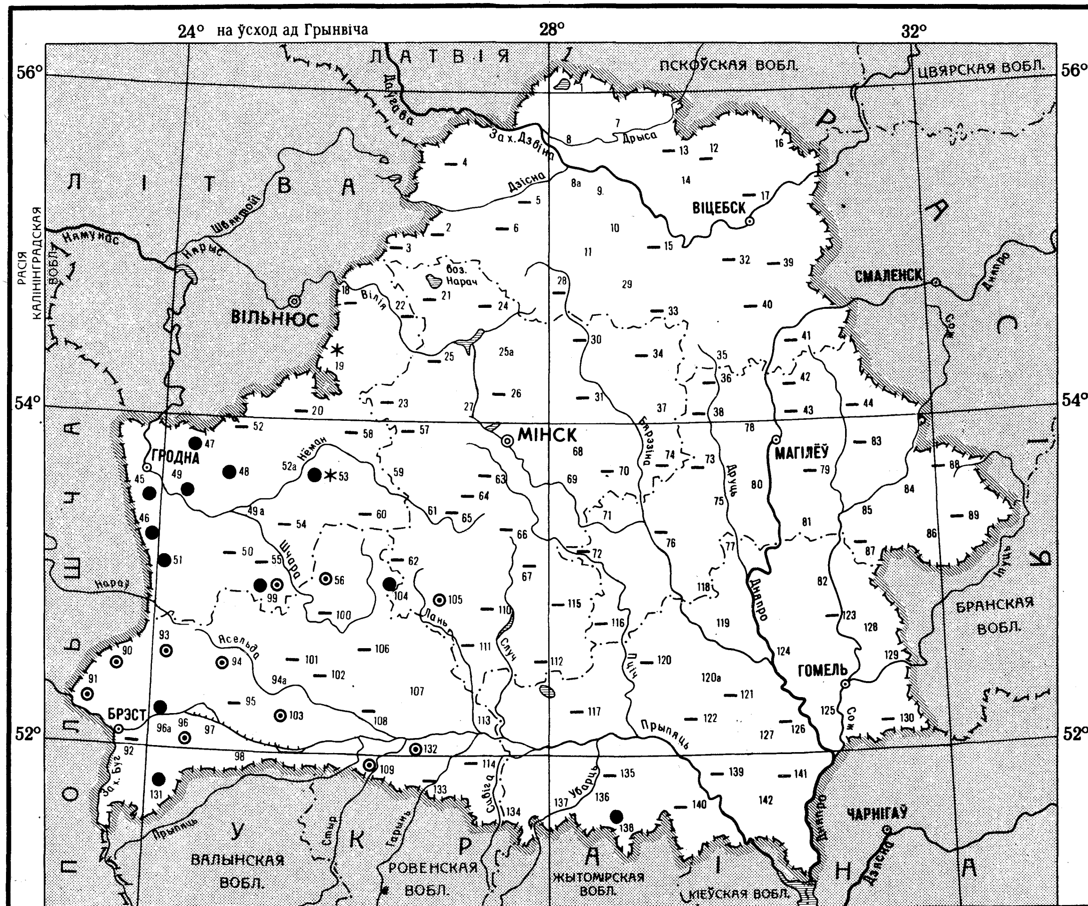

● 'ЛЁГКІ ХАТНІ АБУТАК'

⊙ 'АБУТАК, АДРЭЗАНЫ АД БОТАЎ, ЧОБАТАЎ'

∗ адзінкавыя значэнні

– адсутнасць назвы

1:5 000 000

АБУТАК НА ДРАЎЛЯНАЙ ПАДЭШВЕ

Карта №281

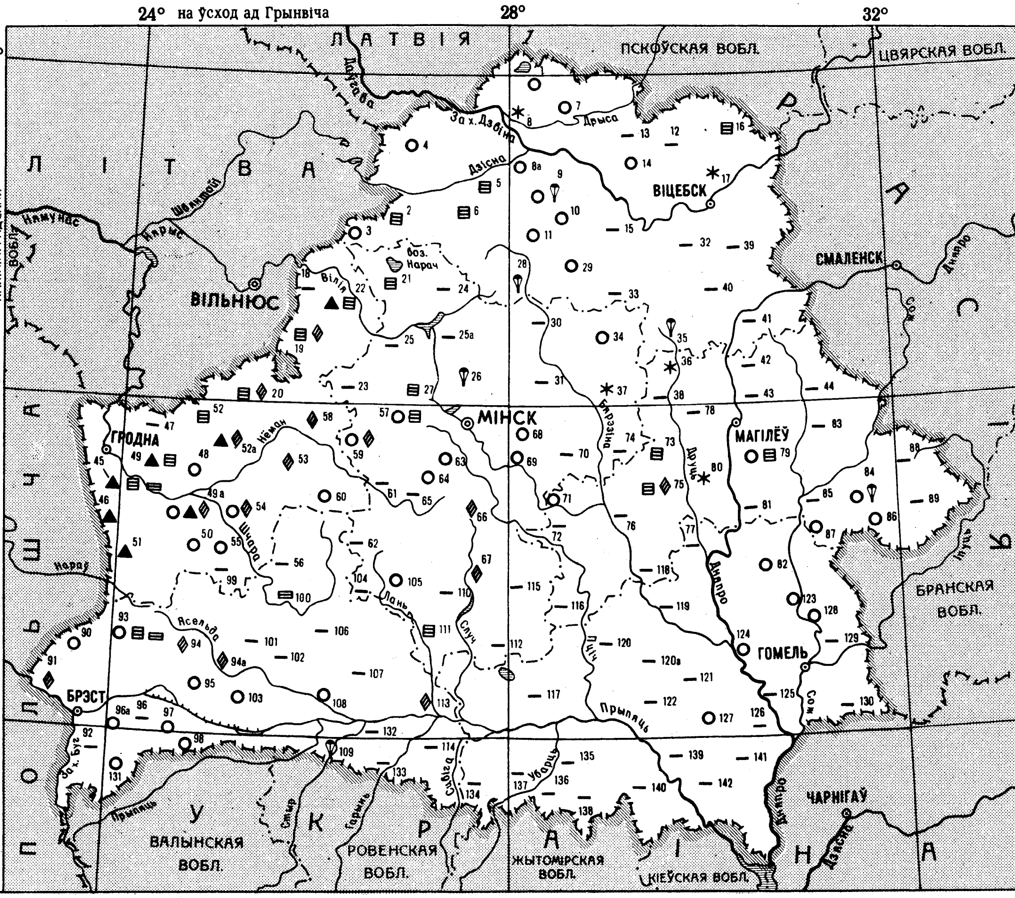

ДЕРАВЯ́ШКІ

АБІЯ́КІ

КЛУ́МБЫ

КЛЕ́МНЫ

ТРЭ́БЫ

КАЛО́ДКІ

адзінкавыя назвы

адсутнасць назвы

1:5 000 000

ТРЭ́ПЫ (значэнне слова)

Карта №282

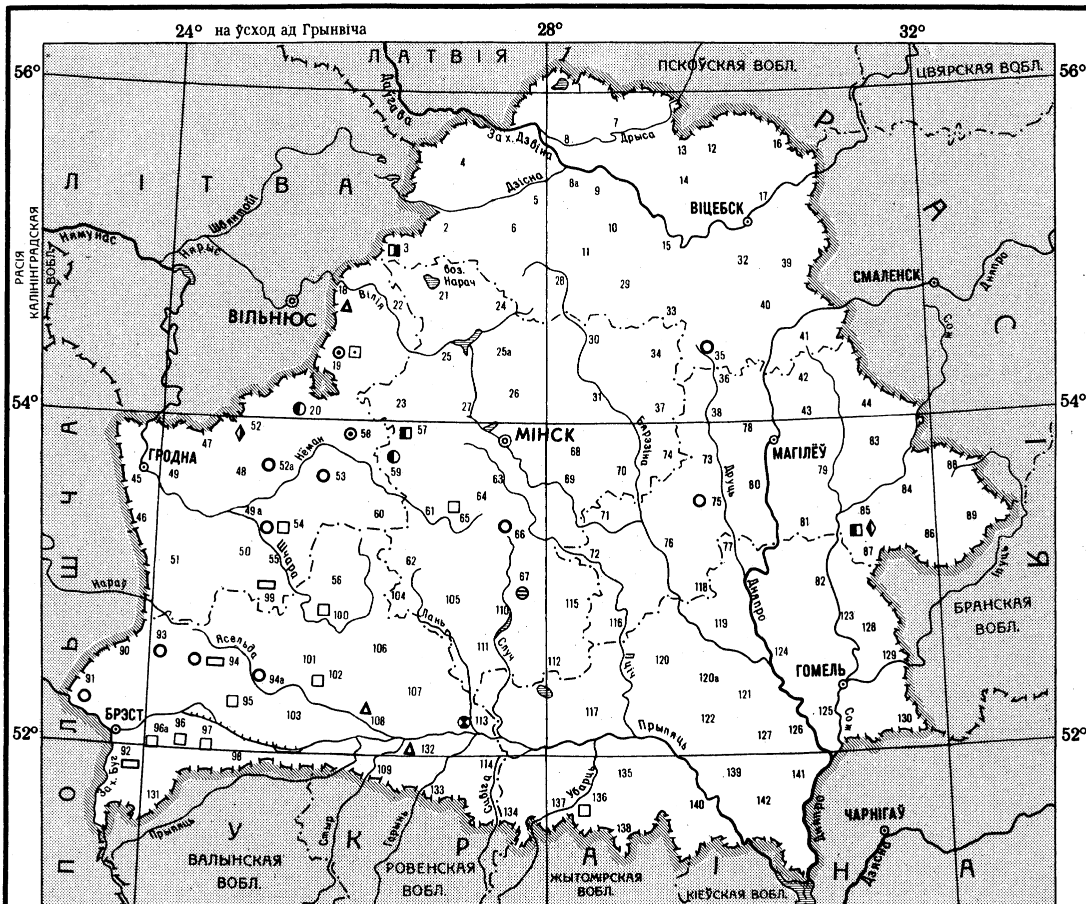

'АБУТАК НА ДРАЎЛЯНАЙ ПАДЭШВЕ'

- ○ ТРЭ́ПЫ
- ⊙ ТРЭ́БЫ
- ◐ ТРЭ́ПКІ
- ⊗ ТРЭ́П(Ф)ЛІ
- ⊖ ДРЭ́ПЫ

'ТАПКІ, БАСАНОЖКІ'

- △ ТРЭ́ПЫ

'ПАНОШАНЫ, СТАПТАНЫ АБУТАК'

- □ ТРЭ́ПЫ
- ◨ ТРЭ́ПЦІ
- ◧ ТРЭ́ПКІ
- ⊡ ТРЭ́БЫ

'ВЯЗАНЫ АБУТАК'

- ◊ ТРЭ́ПКІ
- ◊ ТРЭ́ПЦІ

'АБУТАК З ТКАНІНЫ'

- ▭ ТРЭ́ПЫ

1:5 000 000

КЛУ́МПІ (значэнне слова)

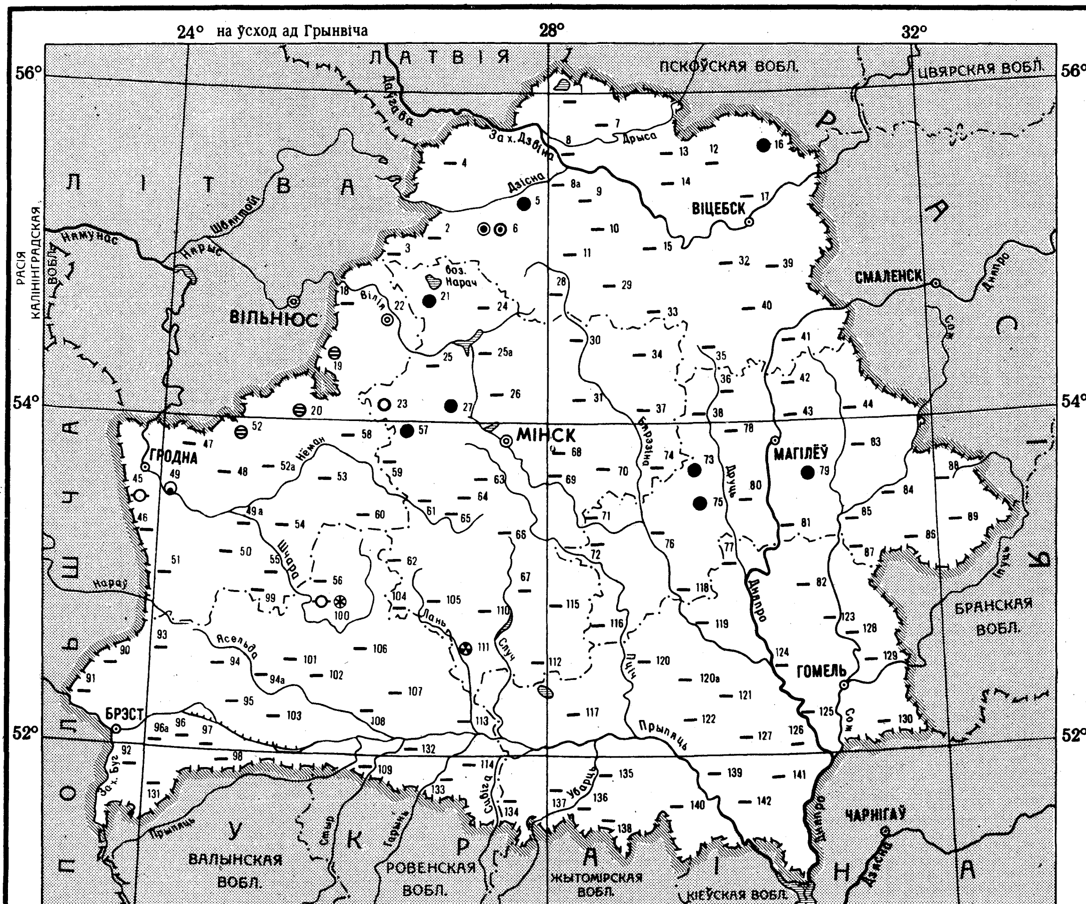

'ДРАЎЛЯНЫ АБУТАК'

- ● КЛУ́МБЫ
- ⊖ КЛУ́МПІ
- ◎ КЛЮ́МБЫ
- ⊛ КЛЮ́МПЫ
- ◉ КЛЕ́МБЫ
- ○ КЛЕ́МНЫ
- ⊙ КЛО́МБЫ
- ✻ КЛЯ́МНЫЦІ

'ДРЭННА ПАШЫТЫ ЦЯЖКІ АБУТАК'

- ○ КЛУ́МБЫ
- ◒ КАШЛО́МБЫ
- – адсутнасць слова

1:5 000 000

ПАШЫРЭННЕ І ЗНАЧЭННЕ СЛОЎ *ЦЮ́ПЫ, ПАПУ́ЦІ*

Карта №284

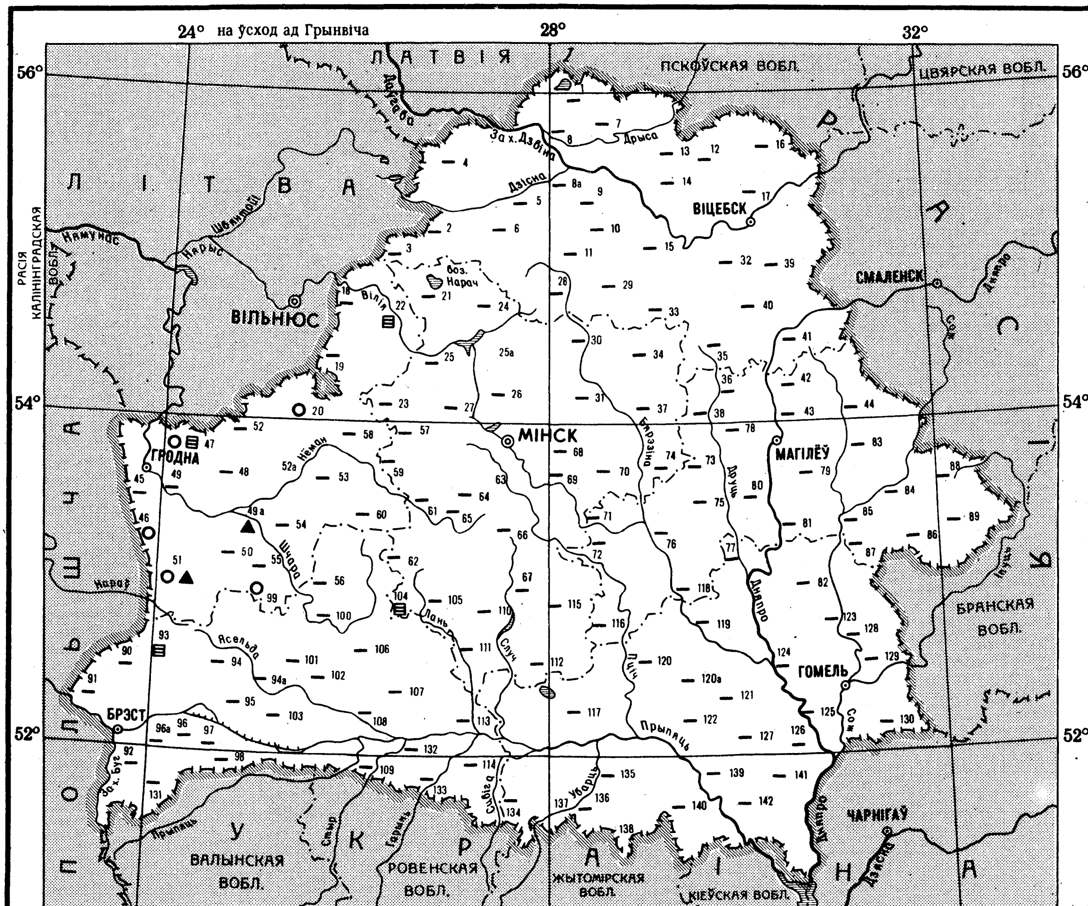

ЦЮ́ПЫ (○)

ЦЮ́НКІ (▲)

ПАПУ́ЦІ (⊟)

адсутнасць слоў (–)

1:5 000 000

ВАЛЁНКІ

Карта №285

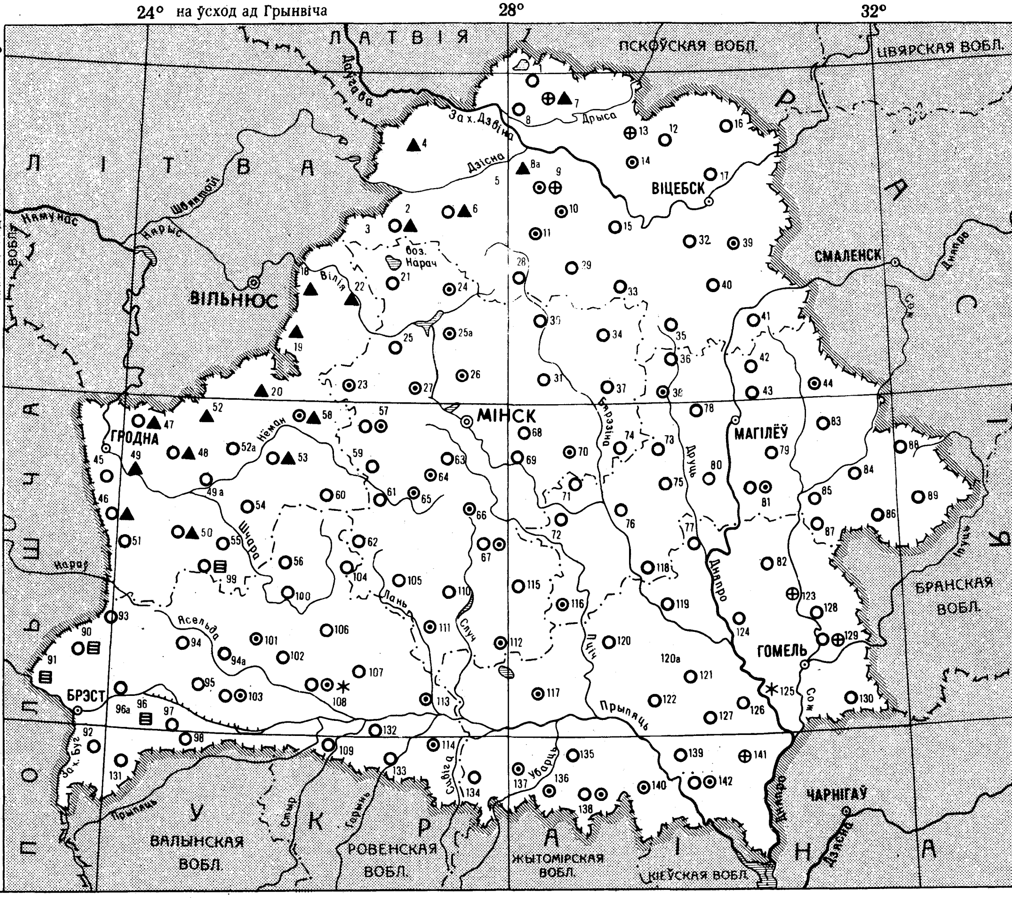

○ ВА́ЛЕНКІ

◉ ВАЛЁНКІ

⊕ ВА́ЛЕНЦЫ

▲ ВАЙЛАКІ́

⊟ ЧО́САНКІ

∗ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

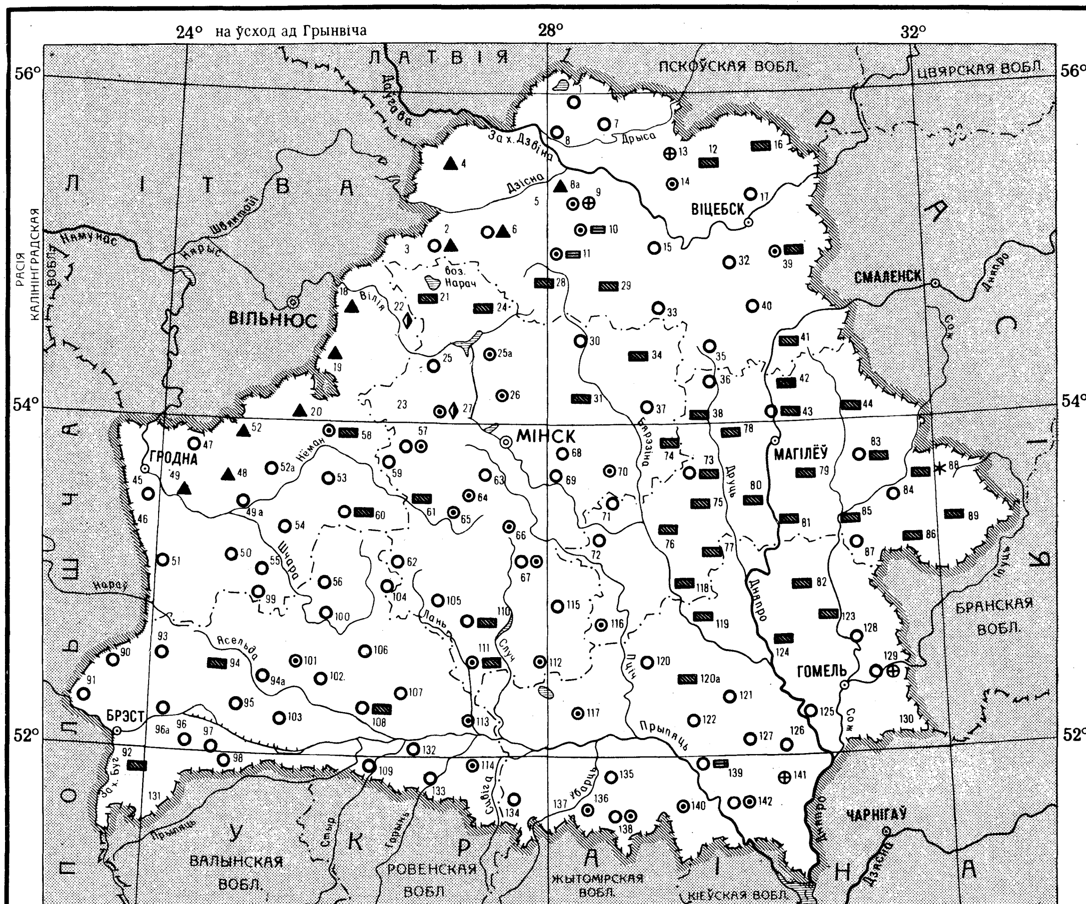

○ ВА́ЛЕНКІ

◎ ВАЛЁНКІ

⊕ ВА́ЛЕНЦЫ

▲ ВАЙЛАКІ́

▬ КА́ТАНКІ

▭ КАТА́НКІ

◊ СІБІ́РКІ

* адзінкавыя назвы

1:5 000 000

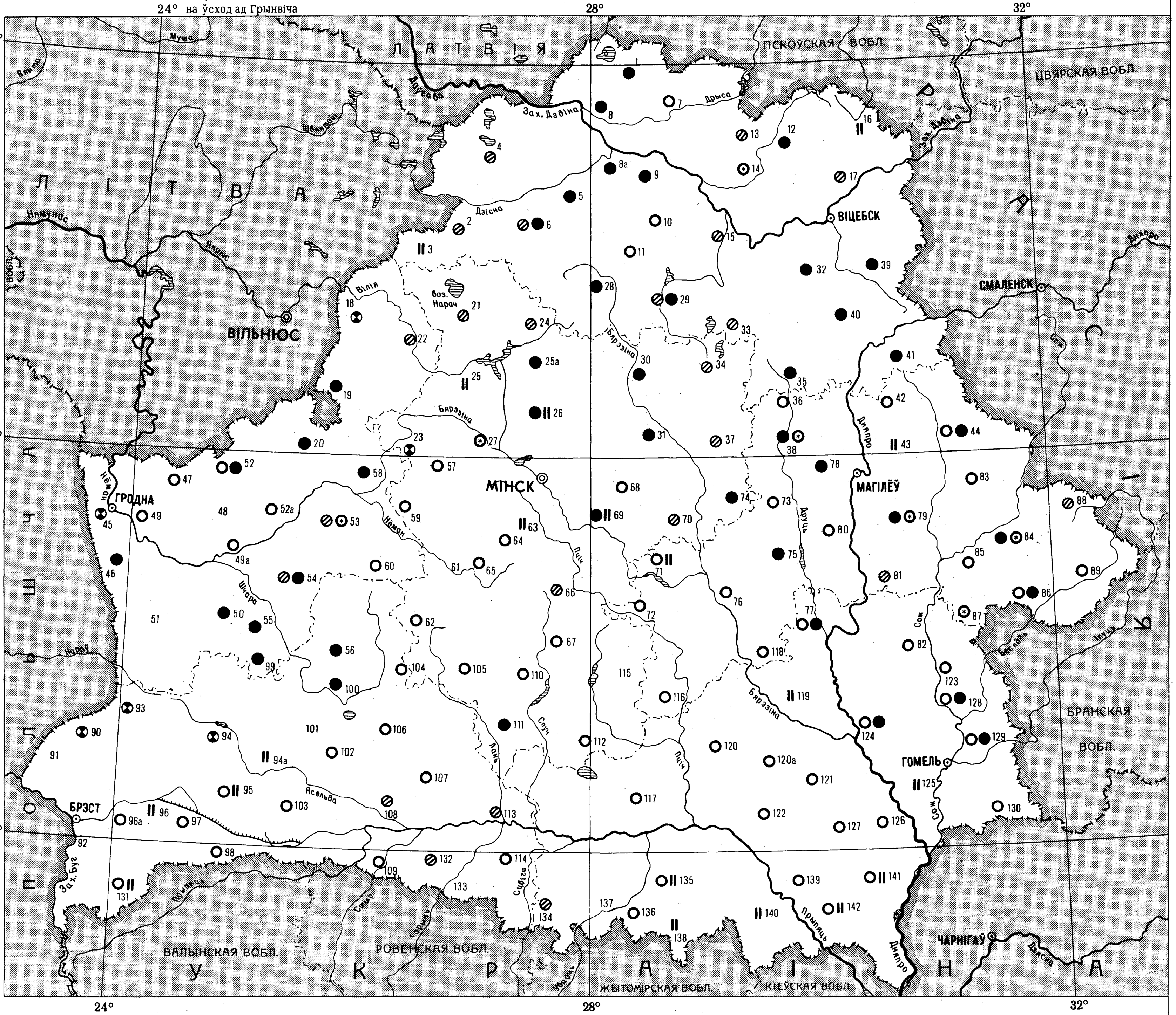

- ○ СЫРЫ́ЦА
- ⊘ СЫРЭ́Ц
- ● СЫ́РАМЯЦЬ
- СЫРО́ВЕЦ
- ⊙ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- ॥ складаныя назвы

1:3 000 000

БОСЫМ (хадзіць)

Карта № 288

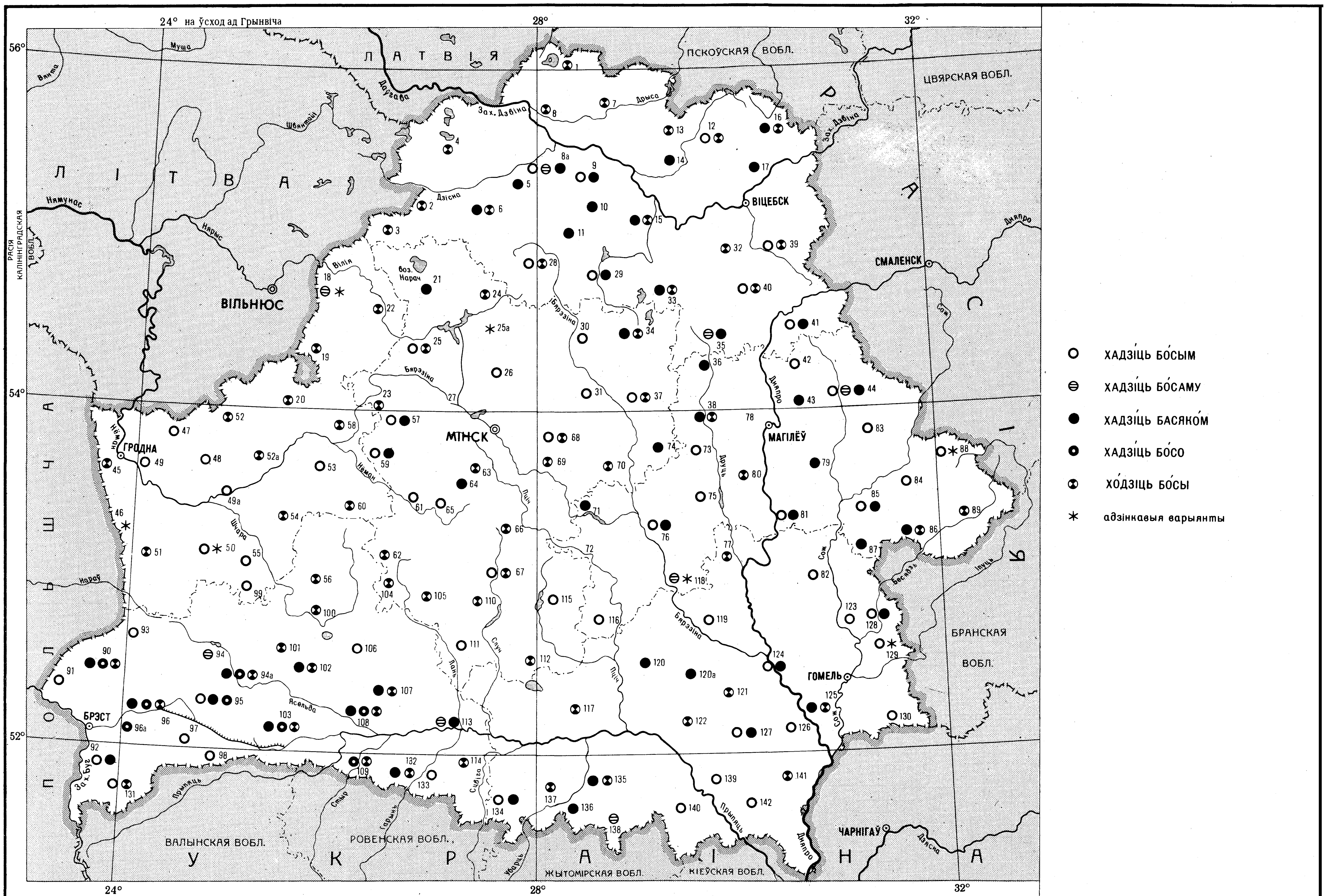

1:3 000 000

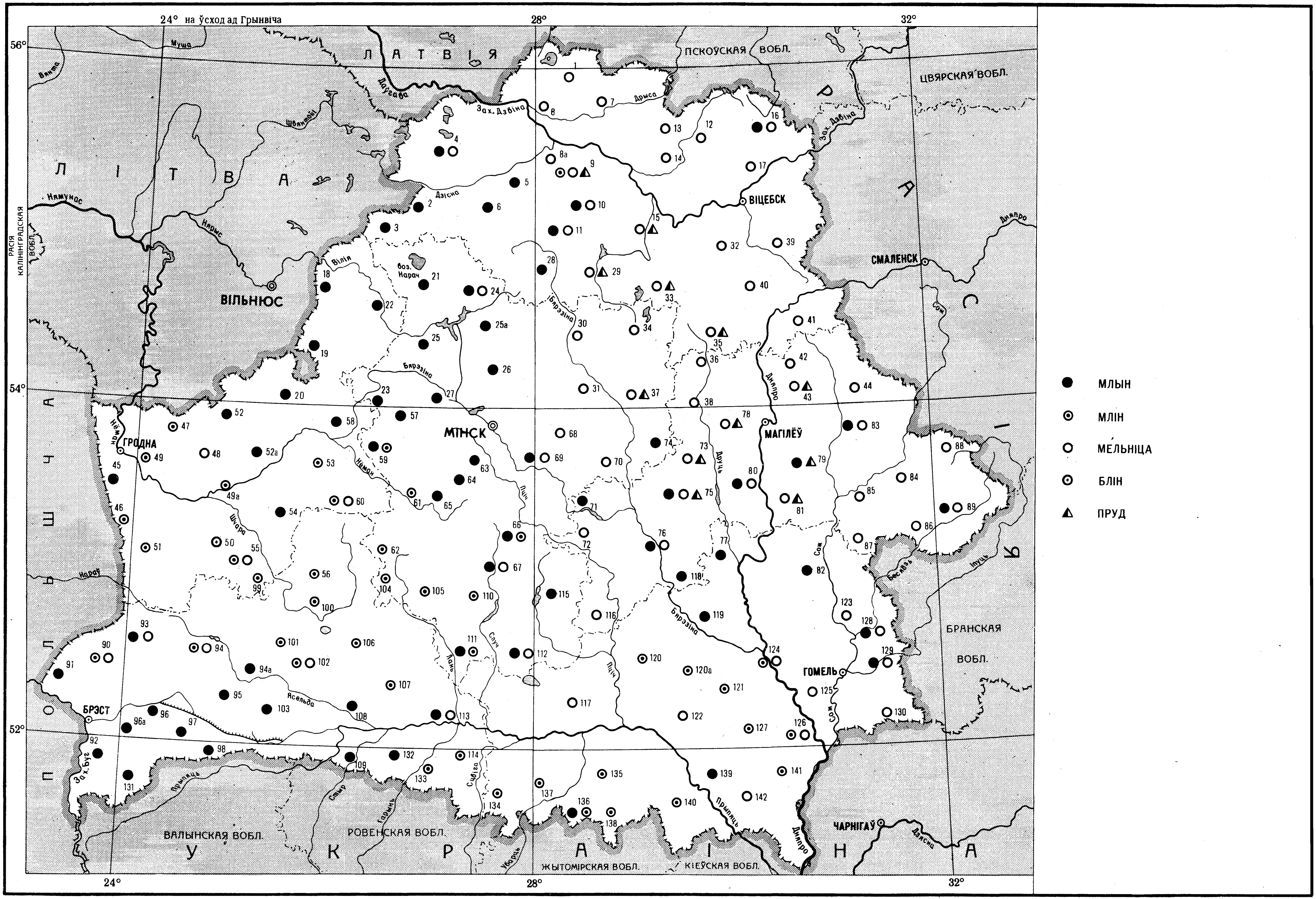
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дзісна
Вілія
Нёман
Нямунас
Бярэзіна
Друць
Дняпро
Сож
Прыпяць
Гарынь
Ясельда
Шчара
Случ
Пціч
Зах. Буг
Стыр
Убарць
Іпуць
Бесядзь
Нараў
Мяша
Швянтоі
Нярыс
Дысна
Даўгава
воз. Нарач
Млын
Млін
Мельніца
Блін
Пруд

1:3 000 000

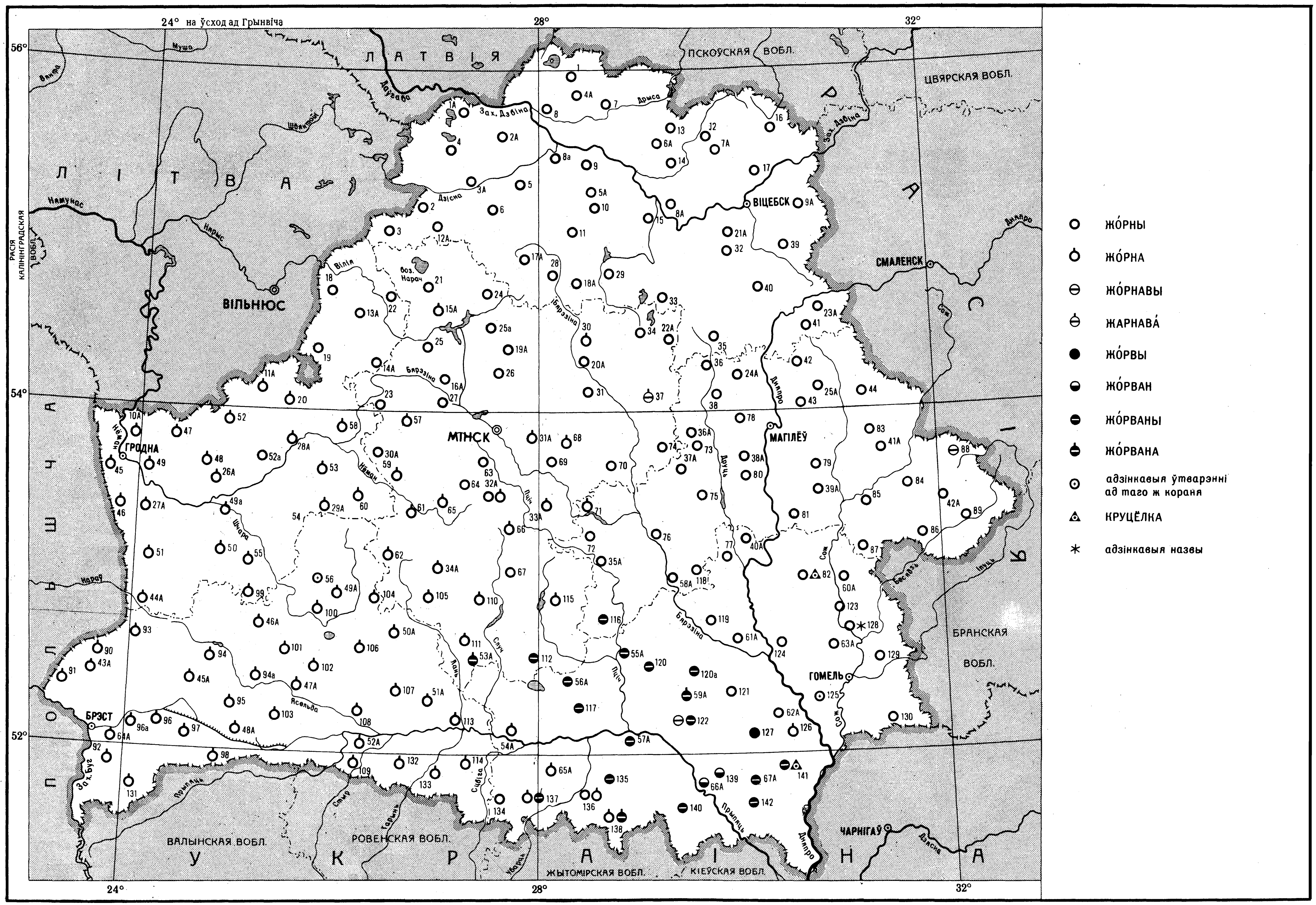
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
жо́рны
жо́рна
жо́рнавы
жарнава́
жо́рвы
жо́рван
жо́рваны
жо́рвана
адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
круцёлка
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

ВЕРХНІ ЖАРОН

Карта №291

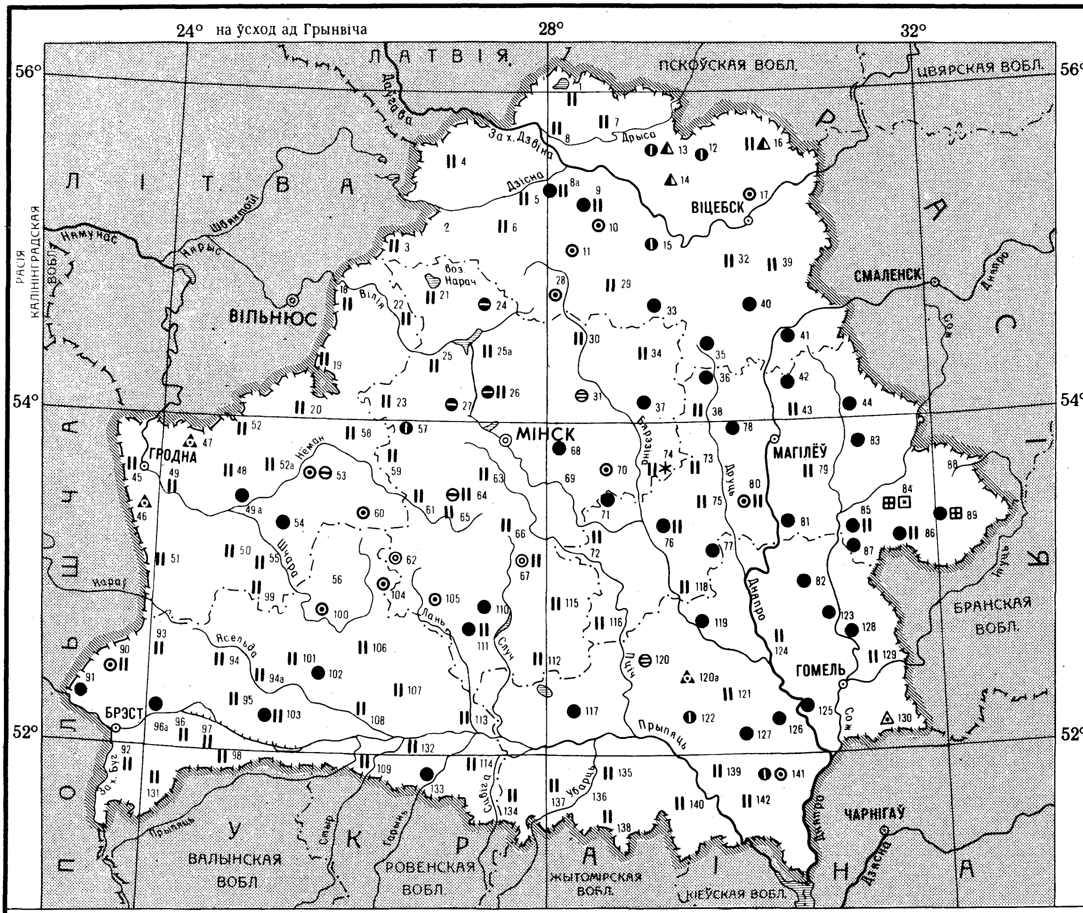

- ● ВЯРХНЯ́К
- ⊖ ВЯРХНІ́К
- ◐ ВЕ́РХНІК
- ⊖ ВЕРХАВІ́К
- ◎ ВЯРШНЯ́К
- ⊖ ВЯРШНІ́К
- ◎ ВЯРША́К
- II ВЕ́РХНІ КА́МЕНЬ
- ▲ ВЕ́РХНІ ЖАРО́Н
- △ ВЕ́РХНІ ЖАРНА́К
- △ ЖОРН
- ⊞ ВЕ́РХНЯЯ КАЛО́ДКА
- ⊡ ВЫ́ШНІЯ КАЛО́ДКА
- ∗ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

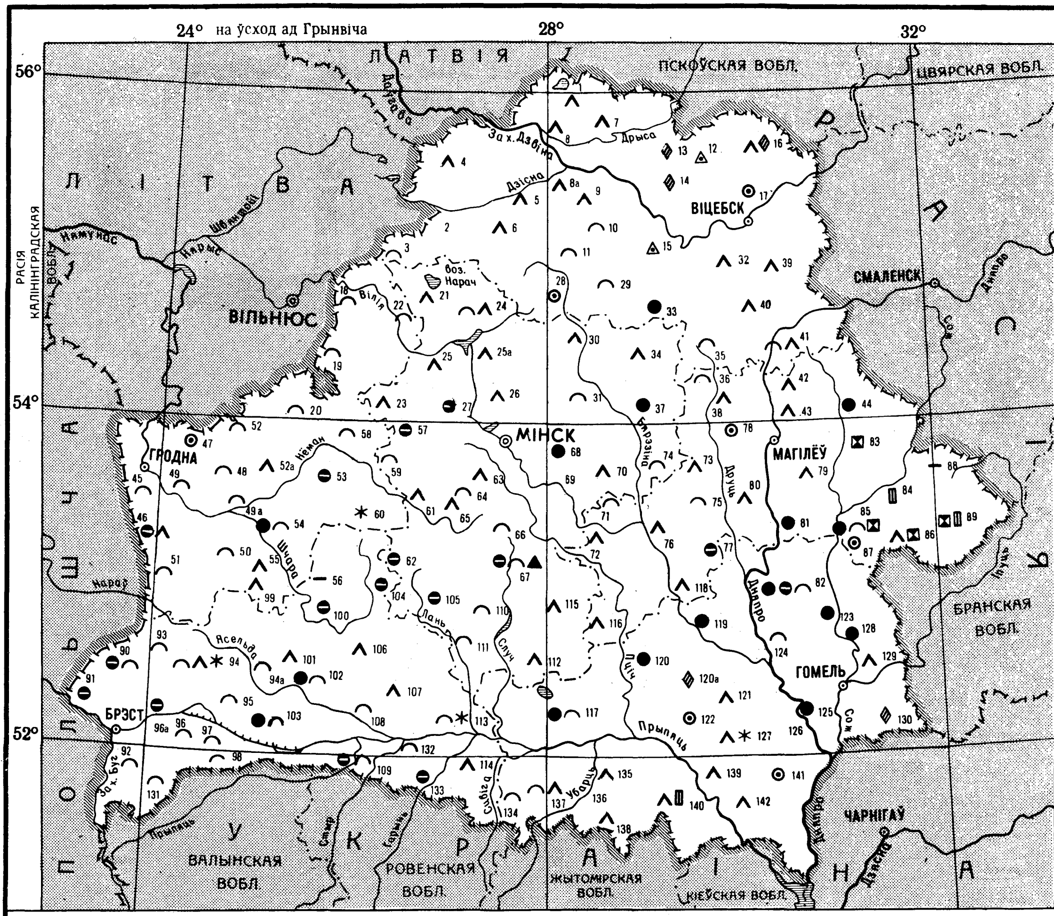

- ● СПАДНЯ́К
- ⊖ СПАДА́К
- ◎ СПО́ДНІК
- ⌒ СПО́ДНІ КА́МЕНЬ
- ▲ НІЖНЯ́К
- △ НІ́ЖНІК
- ∧ НІ́ЖНІ КА́МЕНЬ
- ⊠ ЛЯЖНЯ́К
- ◈ ЖАРО́Н
- ▯ НІ́ЖНЯЯ КАЛО́ДКА
- ✳ адзінкавыя назвы
- — адсутнасць назвы

1:5 000 000

МЛЁН У ЖОРНАХ

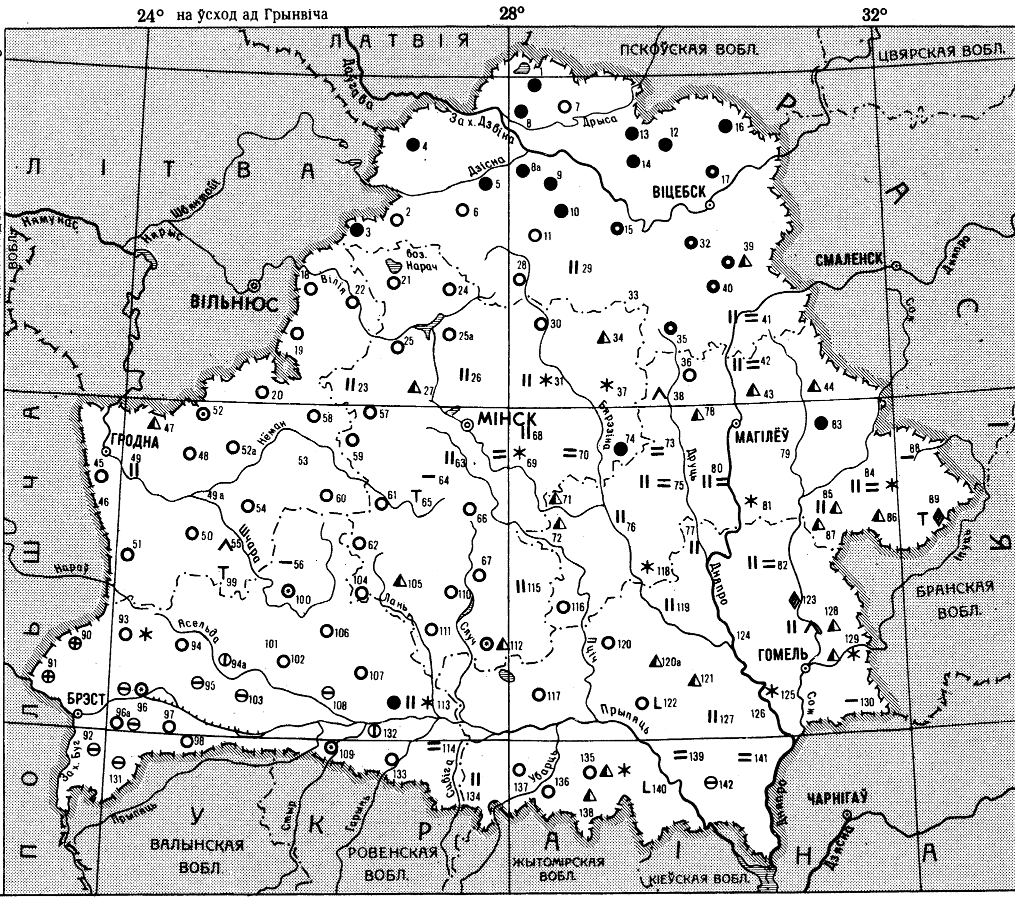

- ○ МЛЁН
- Φ МЛЮН
- ⊖ МЛІН
- ⊕ МЛЁНЫЧ
- ● МЯЛЁН
- ◉ МЕ́ЛЕН
- ⊙ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- II КІЙ
- = ПА́ЛКА
- L ДРУЧО́К
- T КОЛ
- Λ ШО́СЦІК
- ▲ РУ́ЧКА
- ◆ ШКІЎ
- ✱ адзінкавыя назвы
- — адсутнасць назвы

1:5 000 000

КАЛОДАЧКА ДЛЯ МЛЁНА Ў ВЕРХНІМ ЖАРНЕ

Карта №294

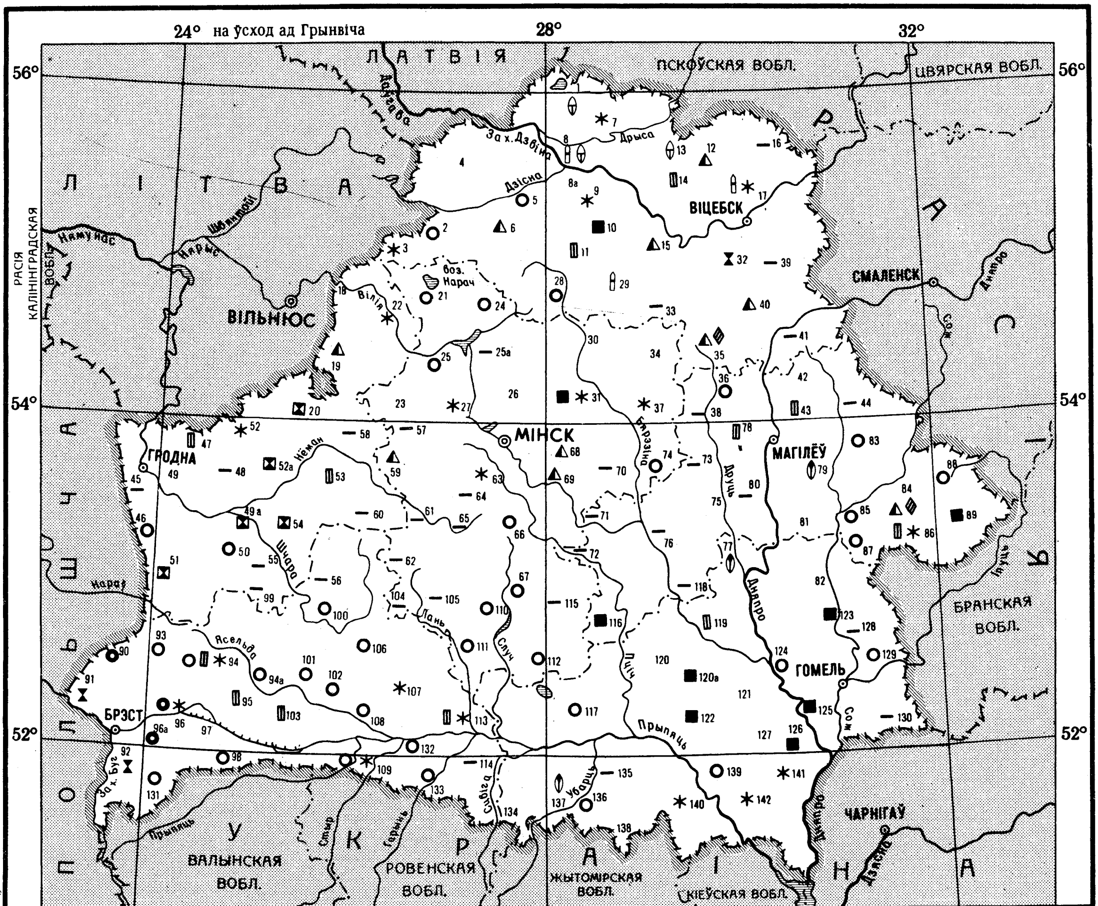

- ○ КАРЭЦ
- ◉ КОРАК
- ◬ ВУХА
- ■ ЖУРАВОК
- ⊠ ЖУРАЎКА
- ▯ КАЛОДКА
- ◈ СЯРГА
- ПЯТЛІЦА
- ПАРПЛІЦА
- ПАЎПРЫЦА
- ⧗ ЖАБКА
- * адзінкавыя назвы
- — адсутнасць назвы

1:5 000 000

ПЛАНКА З АДТУЛІНАЙ ДЛЯ МЛЁНА

Карта №295

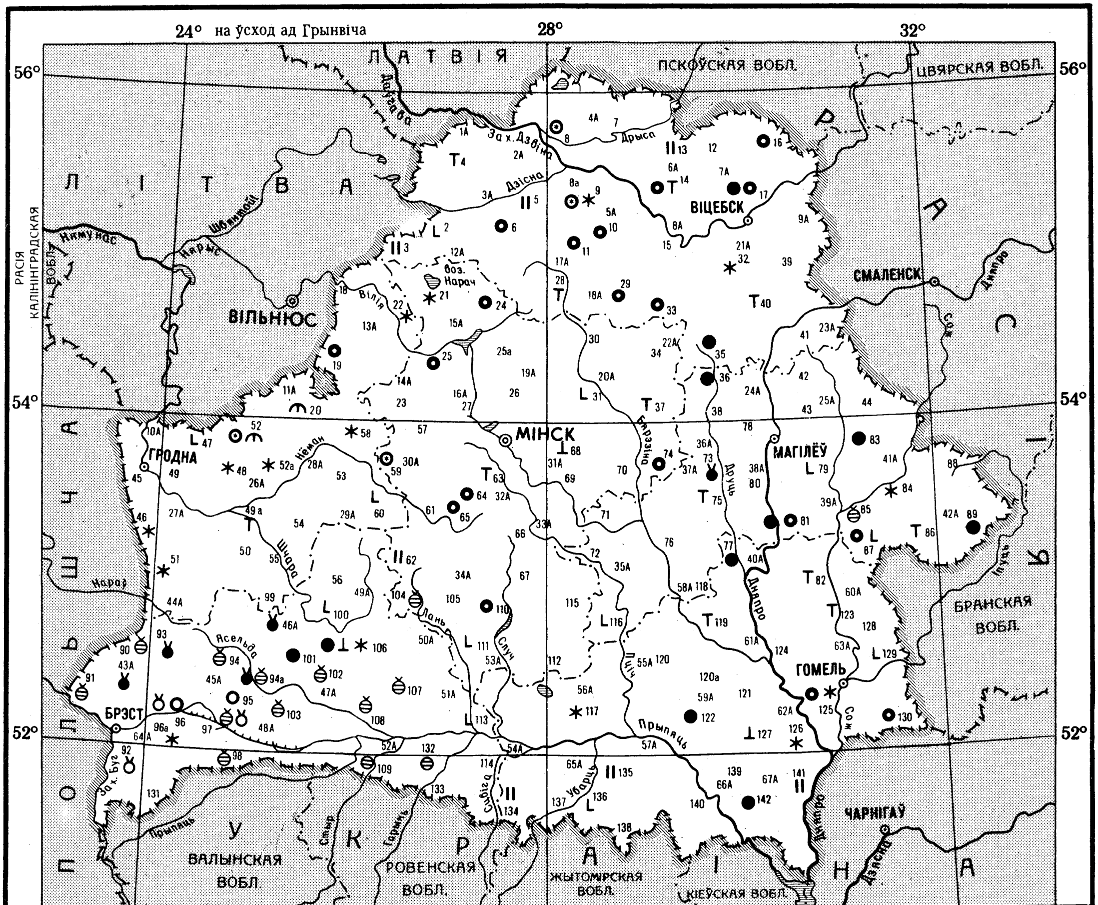

адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

- ЛО́ПАТ
- ЛО́ПАЦЕНЬ
- ЛАПАЦЕ́НЬ
- КЛО́ПАТ
- КЛО́ПАЦЕНЬ
- ХЛО́ПАТ
- ХЛО́ПАЦЕНЬ
- ДЗЯДО́К
- ЛА́ПА
- ПЛА́НКА
- БЛА́НКА
- ДО́ШЧАЧКА
- адзінкавыя назвы

1:5 000 000

МЕТАЛІЧНАЯ ПЛАНКА Ў АДТУЛІНЕ ВЕРХНЯГА ЖАРНА

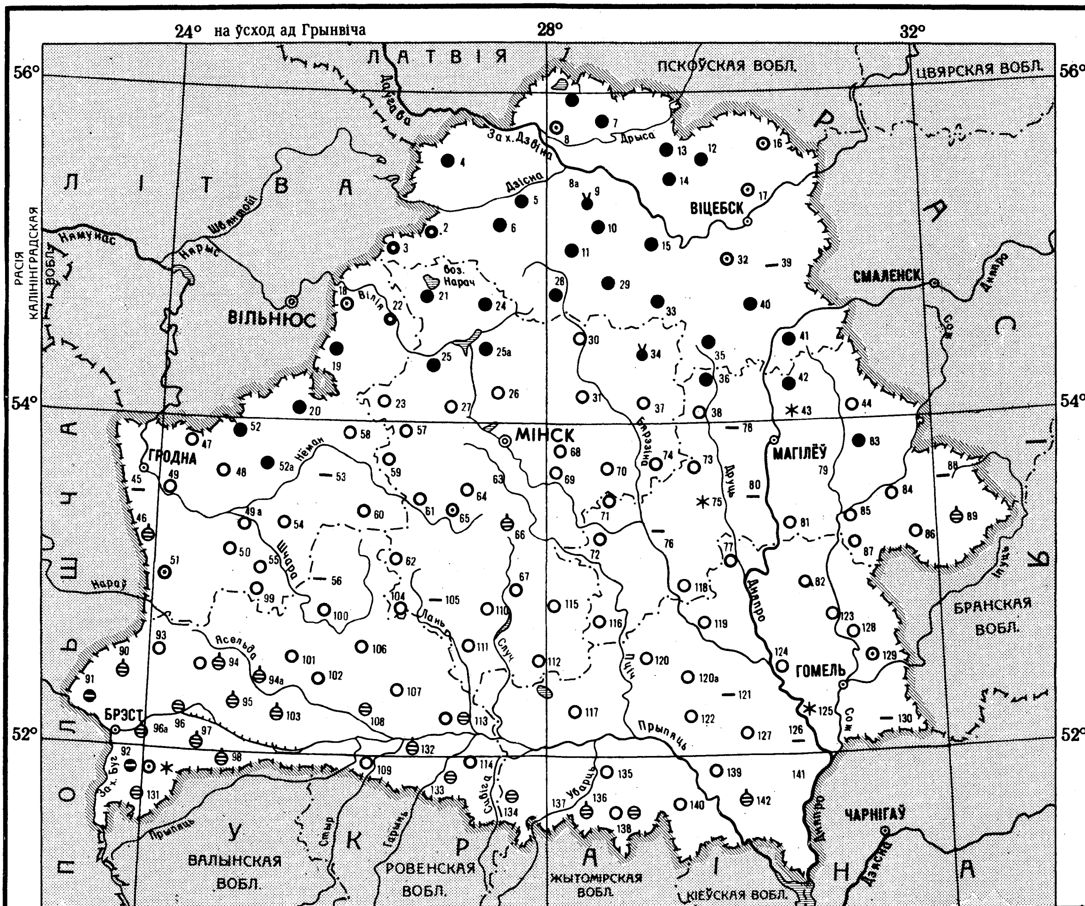

○ ПАЎПРЫ́ЦА

● ПАРКЛІ́ЦА

⊖ ПАПРЫ́ЦА

⊖ ПАРТЛІ́ЦА

ПУ́ПРЫЦА

⊙ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

● ПАРПЛІ́ЦА

* адзінкавыя назвы

ПЯРПЛІ́ЦА

— адсутнасць назвы

1:5 000 000

АДТУЛІНА Ў ВЕРХНІМ ЖАРНЕ ДЛЯ ЗАСЫПКІ ЗБОЖЖА

Карта № 297

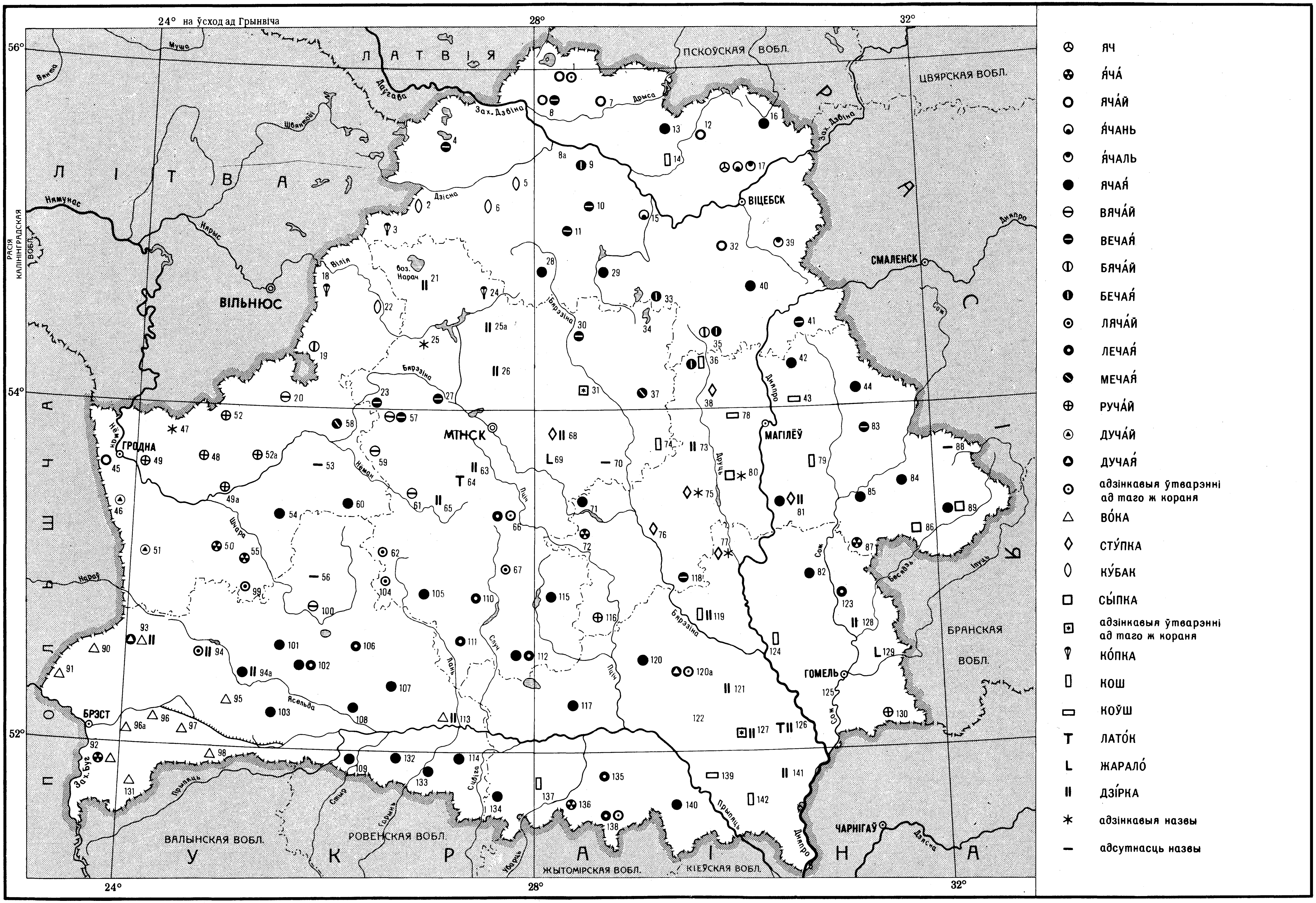

1:3 000 000

НАСЯКАЮЦЬ (жорны) **Карта №298**

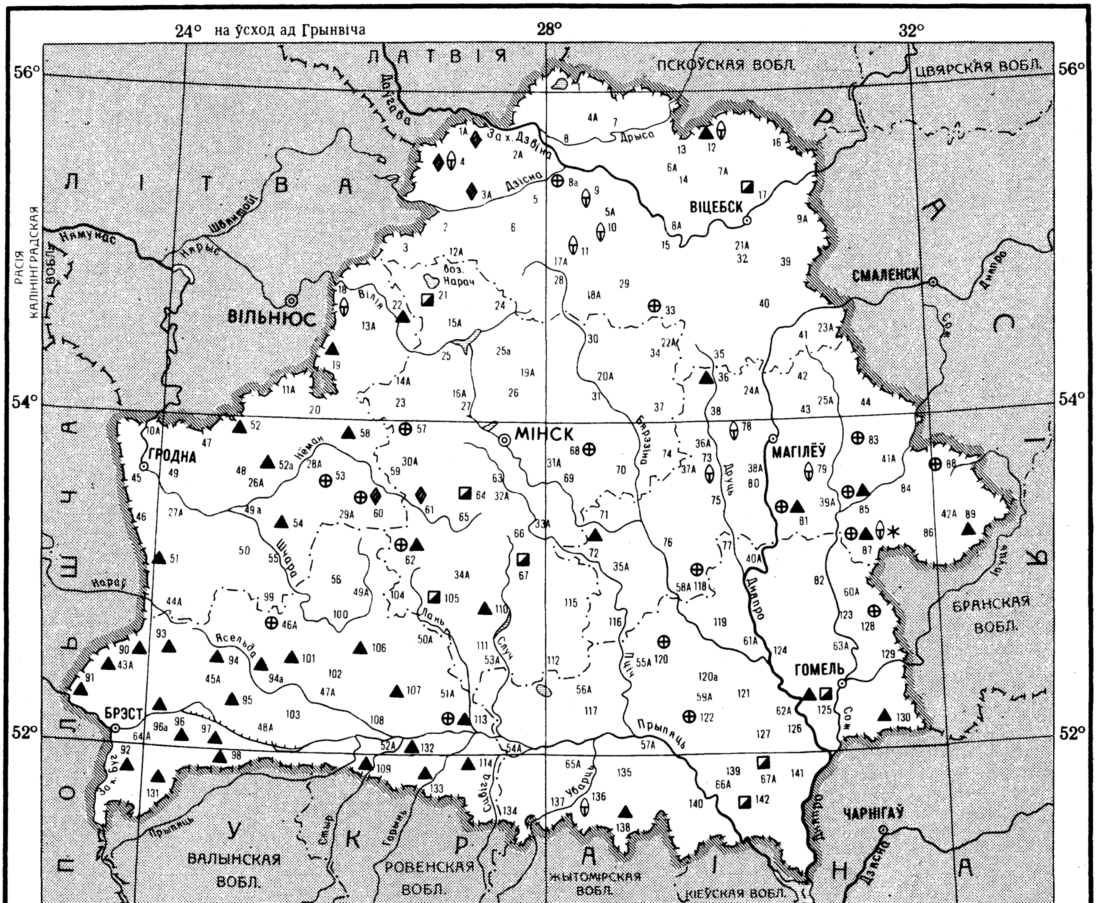

⊕ НАСЯКА́ЮЦЬ

▲ КУЮ́ЦЬ

◪ КЛЕ́ПЛЮЦЬ

◆ КЛЮЮ́ЦЬ

⍬ НАБІВА́ЮЦЬ

∗ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

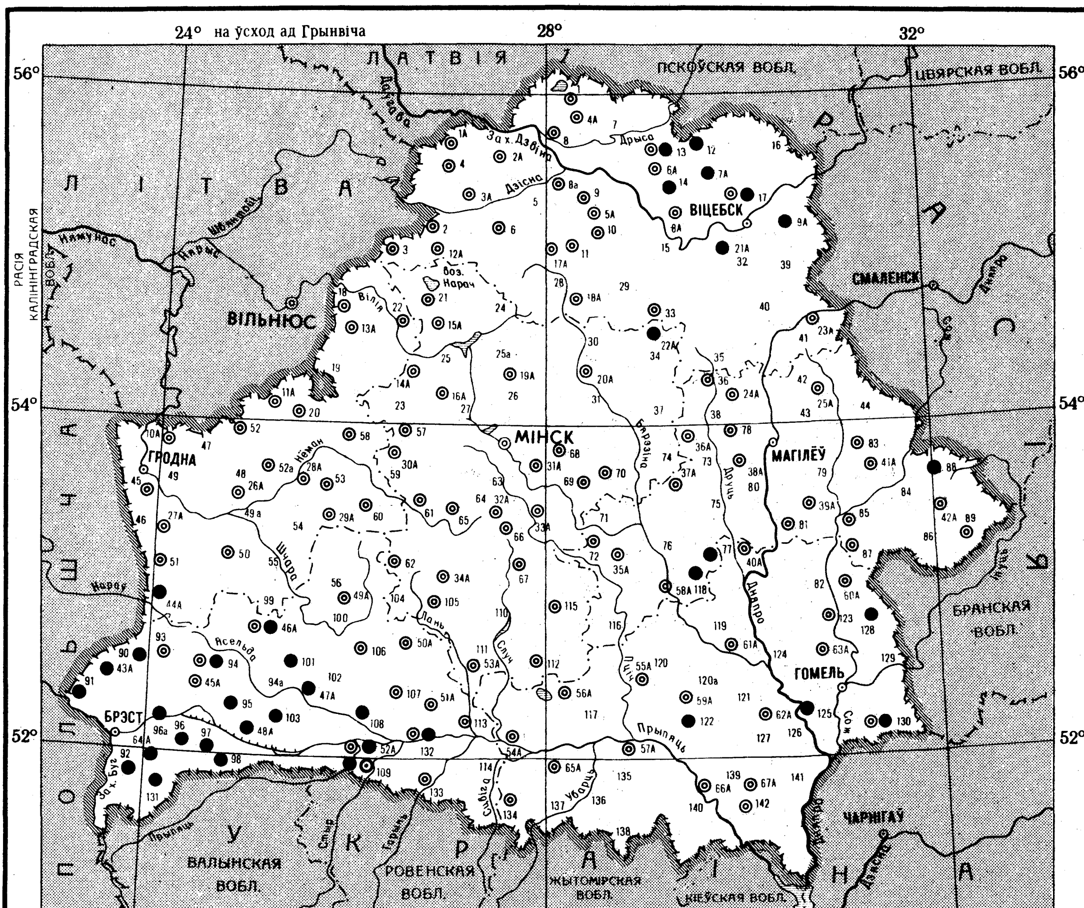

◎ РЭ́ШАТА

● РАШАТО́

⊙ РЭШІ́ТКА

1:5 000 000

ЖЫТНЯЯ (мука, салома) Карта № 300

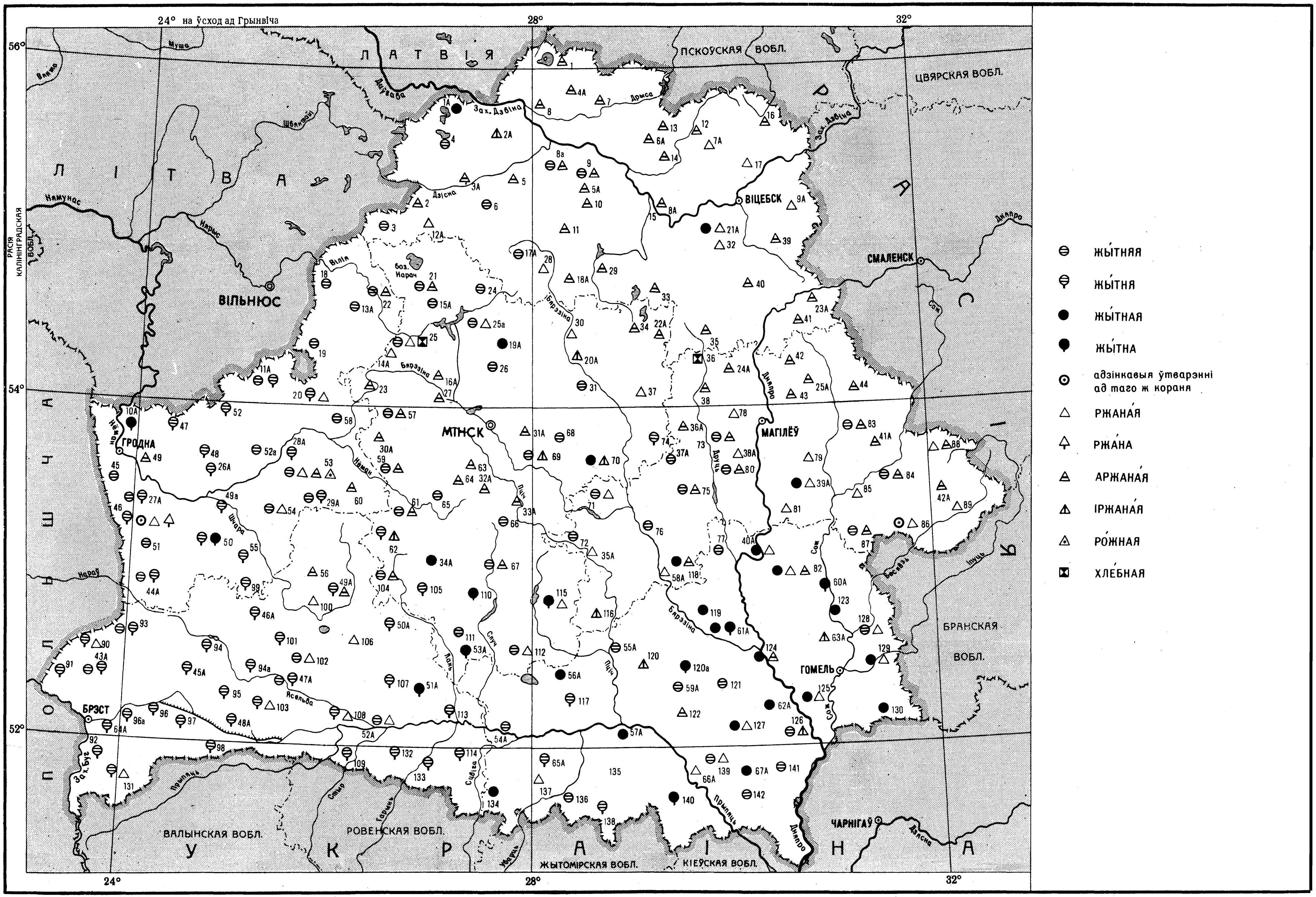

1:3 000 000

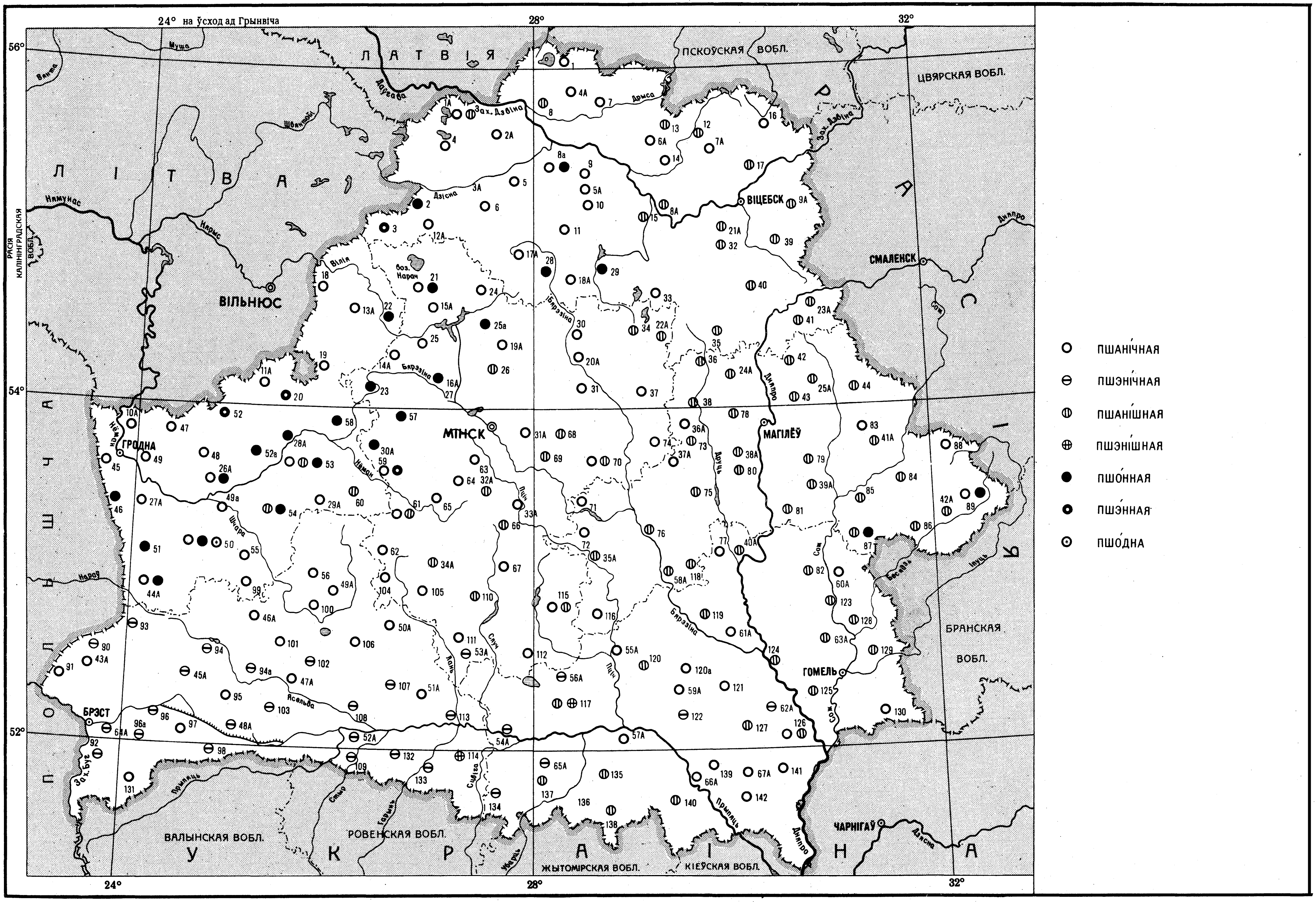
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
24°
28°
32°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
РАСІЯ
ПОЛЬШЧА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
Зах. Дзвіна
Дняпро
Бярэзіна
Прыпяць
Сож
Нёман
Вілія
воз. Нарач
Пціч
Случ
Ясельда
Шчара
Дзісна
Друць
Іпуць
Бесядзь
Горынь
Зах. Буг
Няманас
ПШАНІЧНАЯ
ПШЭНІЧНАЯ
ПШАНІШНАЯ
ПШЭНІШНАЯ
ПШОННАЯ
ПШЭННАЯ
ПШОДНА

1:3 000 000

ЯЧМЕННАЯ (мука, салома)

Карта № 302

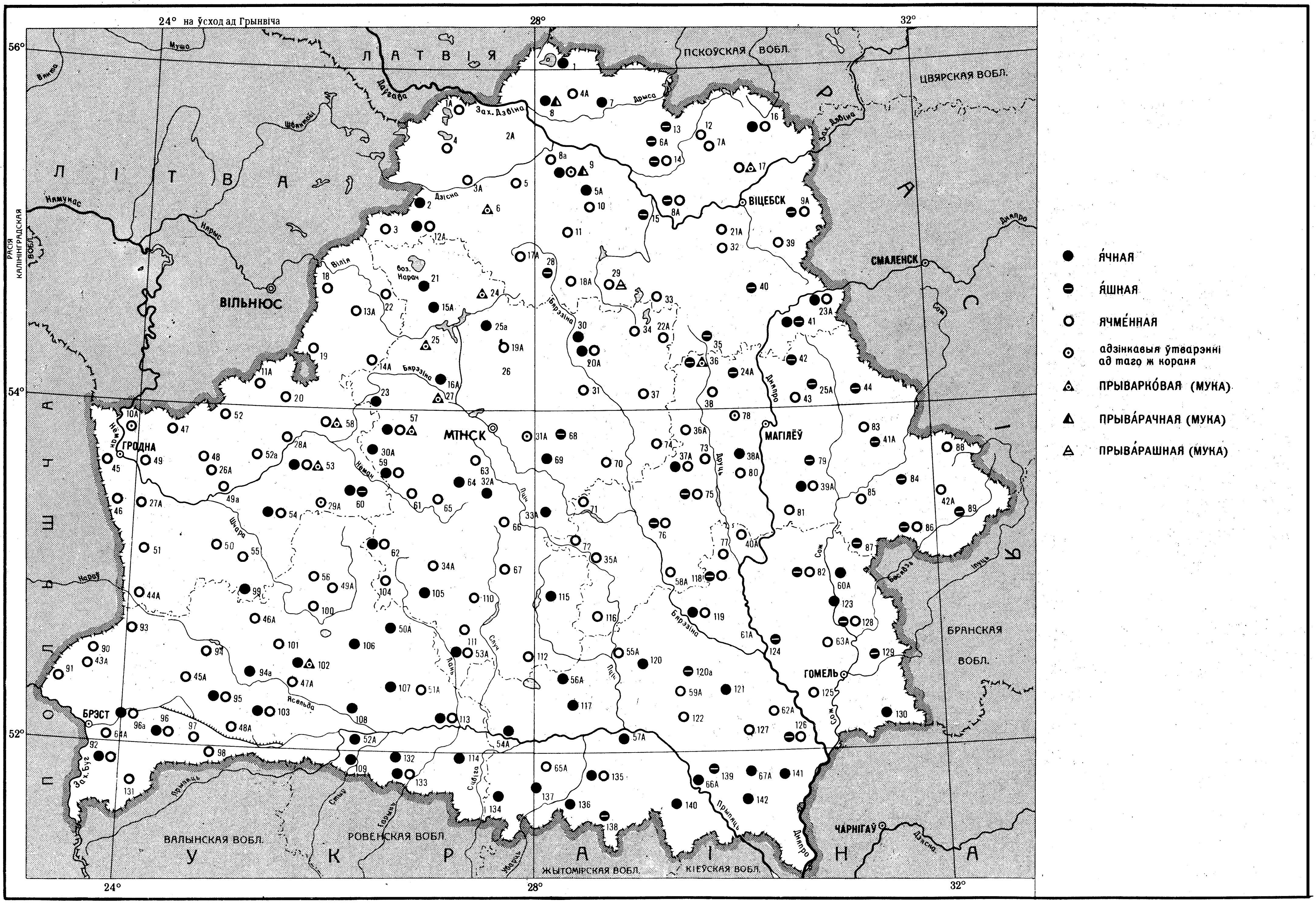

1:3 000 000

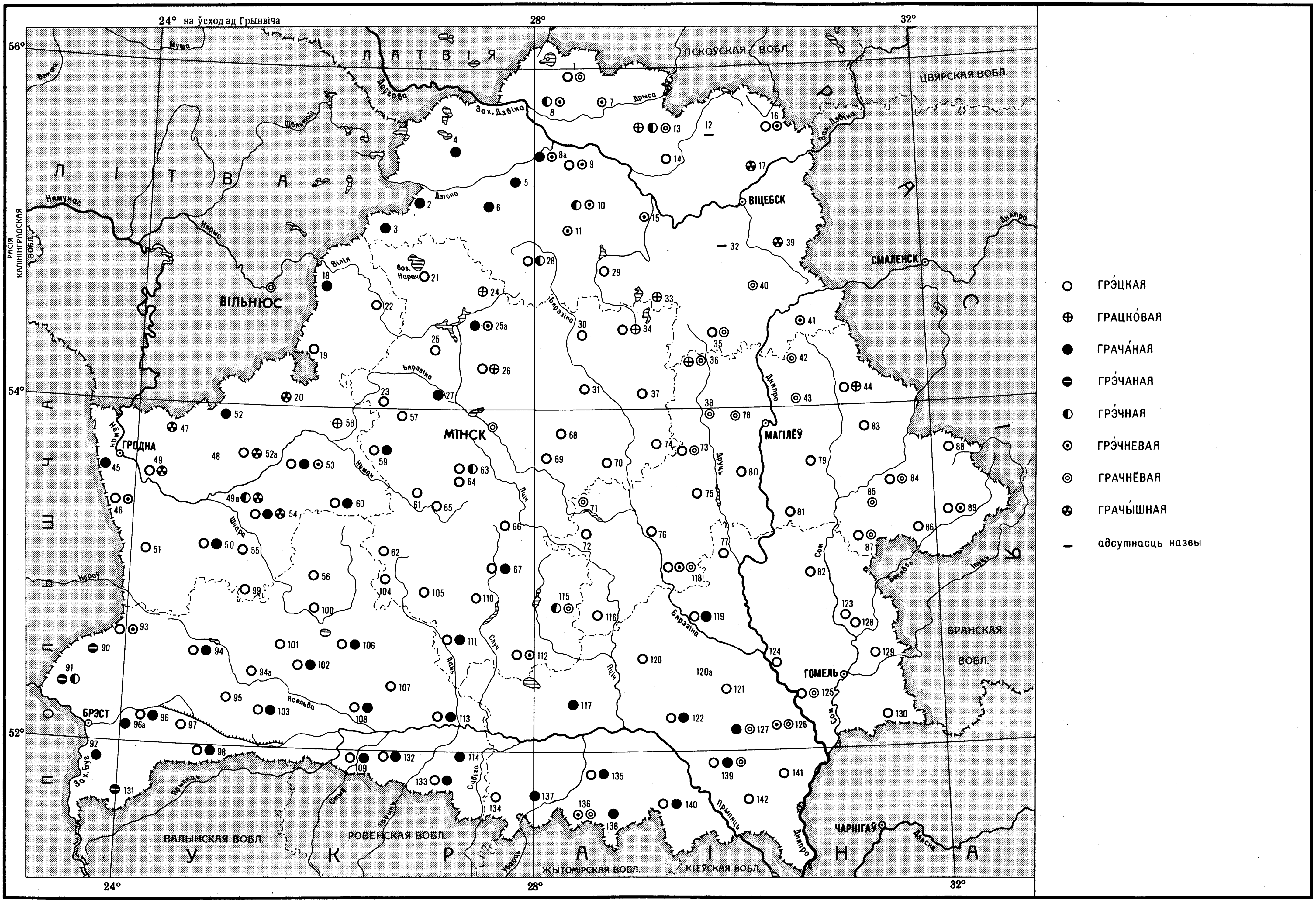
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
ГРОДНА
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
РАСІЯ
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Вілія
Нёман
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Прыпяць
Зах. Буг
Гарынь
Случ
Птыч
Ясельда
Шчара
Друць
Дзясна
Іпуць
Бесядзь
Мяча
Дрыса
Нарач
Воз. Нарач
Даўгава
грэцкая
грацковая
грачаная
грэчаная
грэчная
грэчневая
грачнёвая
грачышная
адсутнасць назвы

1:3 000 000

ВЫСЕЎКІ

Карта №304

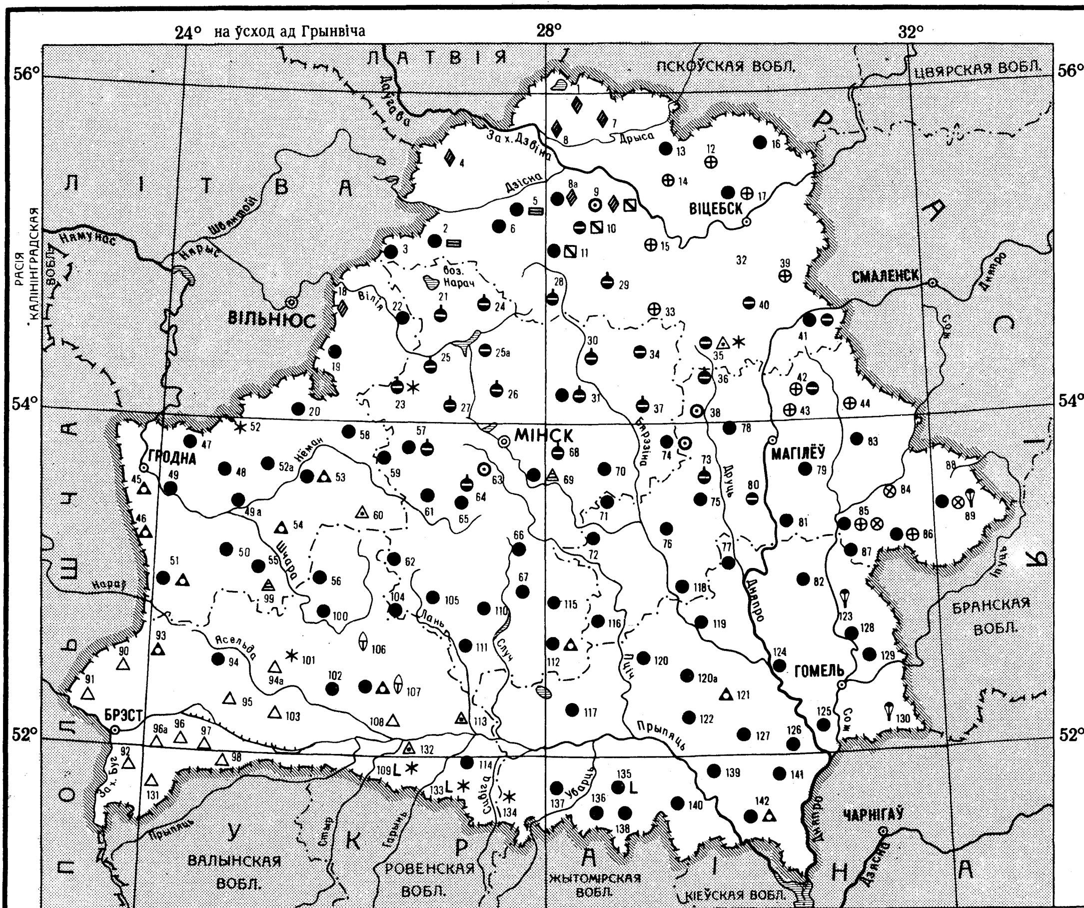

- ● ВЫ́СЕЎКІ
- ⊕ АСЕ́ЎКІ
- ⊗ СЕ́ЎКІ
- ⊖ ПАСЕ́ЙКІ
- ПАСЕ́І
- ⊙ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- △ ВО́ТРУБІ
- О́ТРУБЫ
- АТРУБІ́
- △ АТРУБЫ́
- адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- АШАКІ́
- ШАРО́ЙКІ
- ШАКО́ЛЫ
- КАСТРУКІ́
- ШУСТВА́
- L ЛУПА́
- ✳ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ВЫСЕЎКІ З ГРЭЧКІ

Карта №305

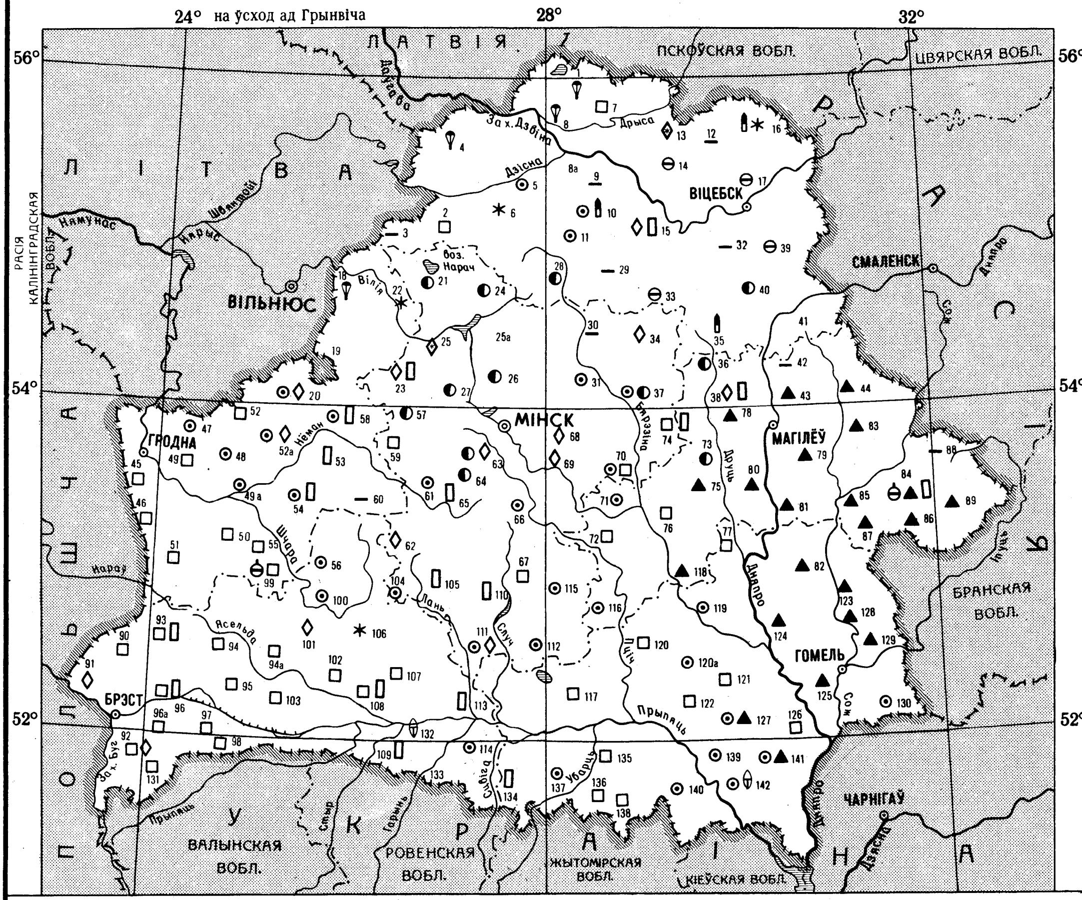

- ⊙ ВЫСЕЎКІ
- ⊖ АСЕЎКІ
- СЕЎКІ
- ◐ ПАСЕІ
- ▲ ШАРОЙКІ
- □ ЛУСКА
- ◇ ШАЛУХА
- адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- АШАКІ
- ВОТРУБІ
- назвы з коранем -ЛУП-, -ЛУШП-
- назвы з коранем -ШАКОЛ-, -ШАКОВ-
- ✱ адзінкавыя назвы
- — адсутнасць назвы

1:5 000 000

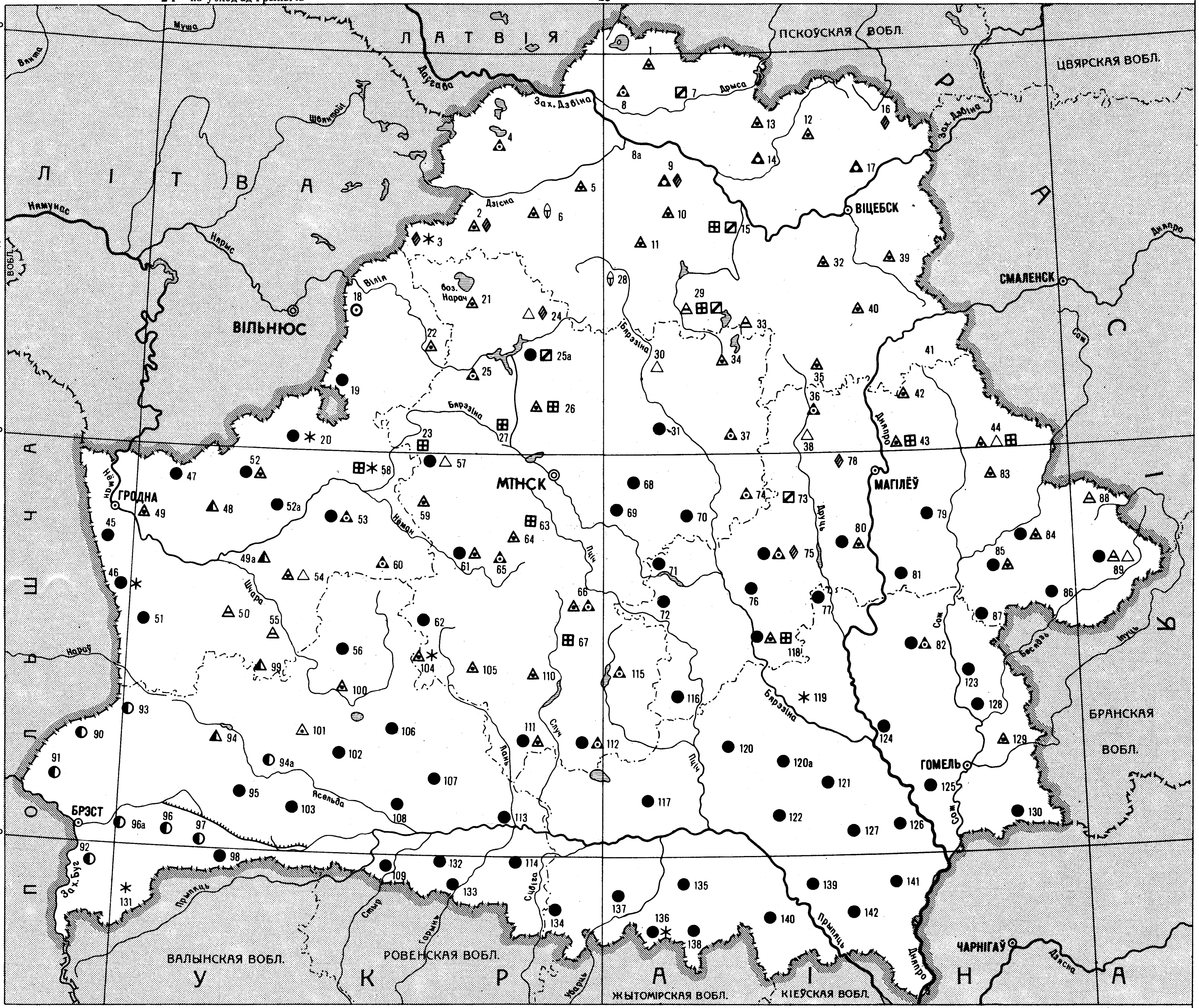

- ● макýха
- ◐ макýх
- ⊙ макухí
- жмыхá
- жмухá
- жмахá
- жмых
- жмыхí
- жмáкі
- жмак
- ⊞ жамéрыны
- ⊠ жамéры
- назвы з коранем -ЖЫМ-
- клінцы́
- ✳ адзінкавыя назвы

1:3 000 000

МУКА З СУМЕСІ ЗЕРНЯЎ РОЗНЫХ КУЛЬТУР

Карта №307

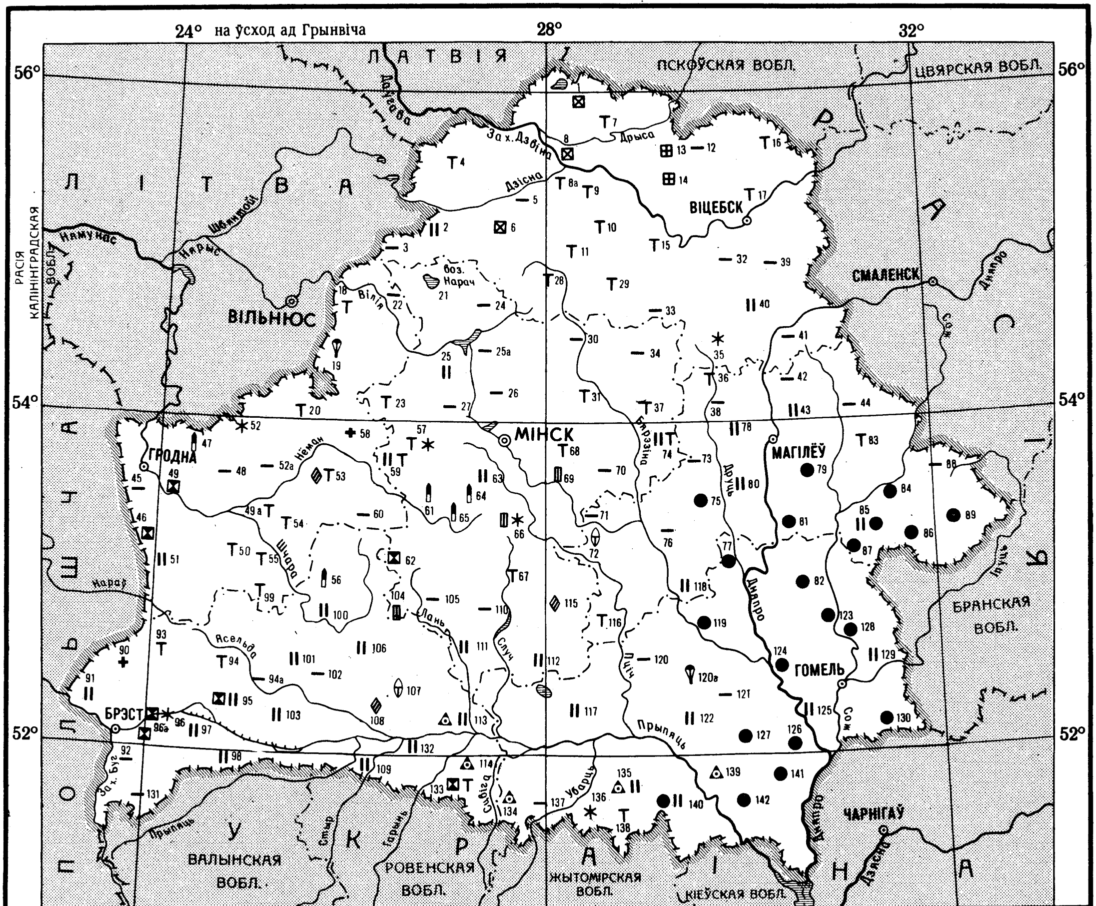

● СУБАР	БЛІНАВАЯ
ГРАЧМЕНЬ	КАШНАЯ
ВОСЫПКА	назвы з коранем -ЯР-
АСЫПКА	СУШНІЦА
ПАСЫПКА	✳ адзінкавыя назвы
ТРАЯНКА	✚ апісальныя канструкцыі
II назвы з коранем -МЕШ-, -МЕС-	— адсутнасць назвы
Т назвы з коранем -ВАР-	

1:5 000 000

ПАНЦАК

Карта №308

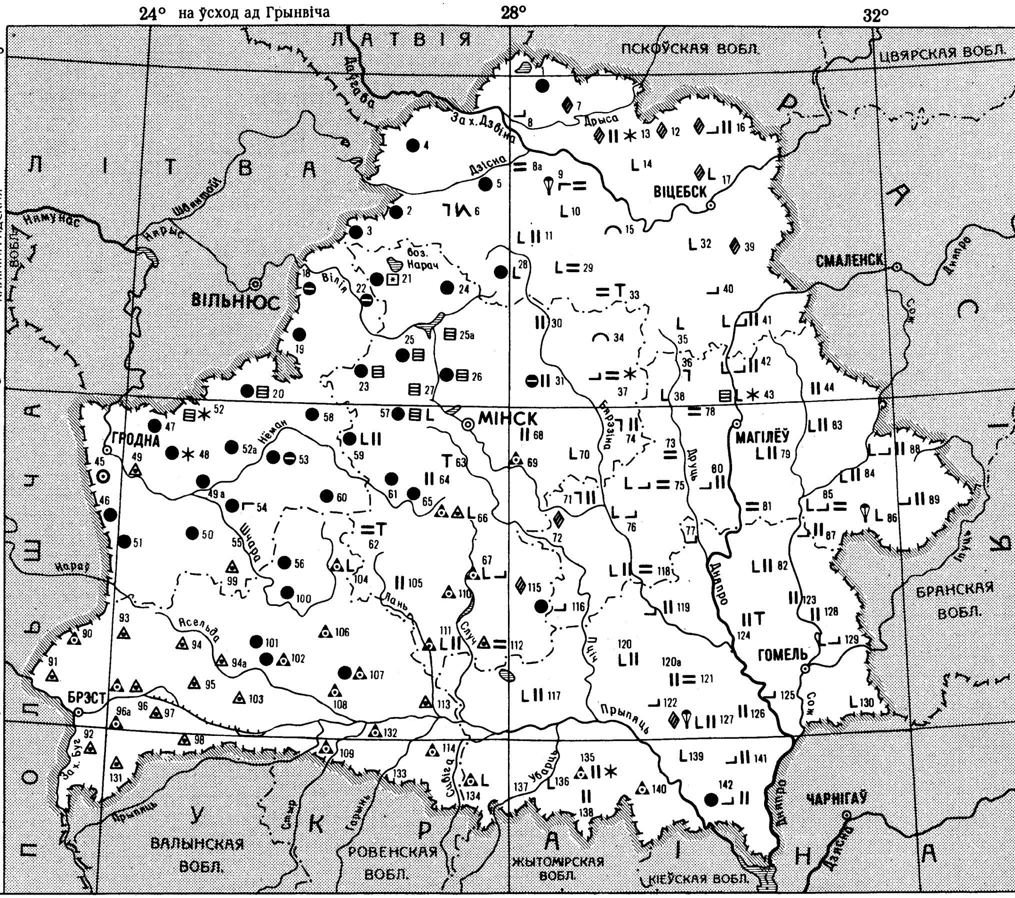

- ПАНЦА́К
- ПАНСА́К
- ПАНЧО́Х
- КУЦЦЯ́
- КУЦЯ́
- ГРУ́ЦА
- ДРУ́ЦА
- ГУ́ШЧА
- ДУБО́ВЫЯ КРУ́ПЫ
- ПЯРЛО́ЎКА
- ПЯРЛО́ВЫЯ КРУ́ПЫ
- ПАРЛО́ЎКА
- ПАРЛО́ВЫЯ КРУ́ПЫ
- ПЭ́РЛА
- Я́ЧНЫЯ КРУ́ПЫ
- ЯЧМЕ́ННЫЯ КРУ́ПЫ
- БУ́ЙНЫЯ КРУ́ПЫ
- КРУ́ПЫ
- адзінкавыя назвы

1:5 000 000

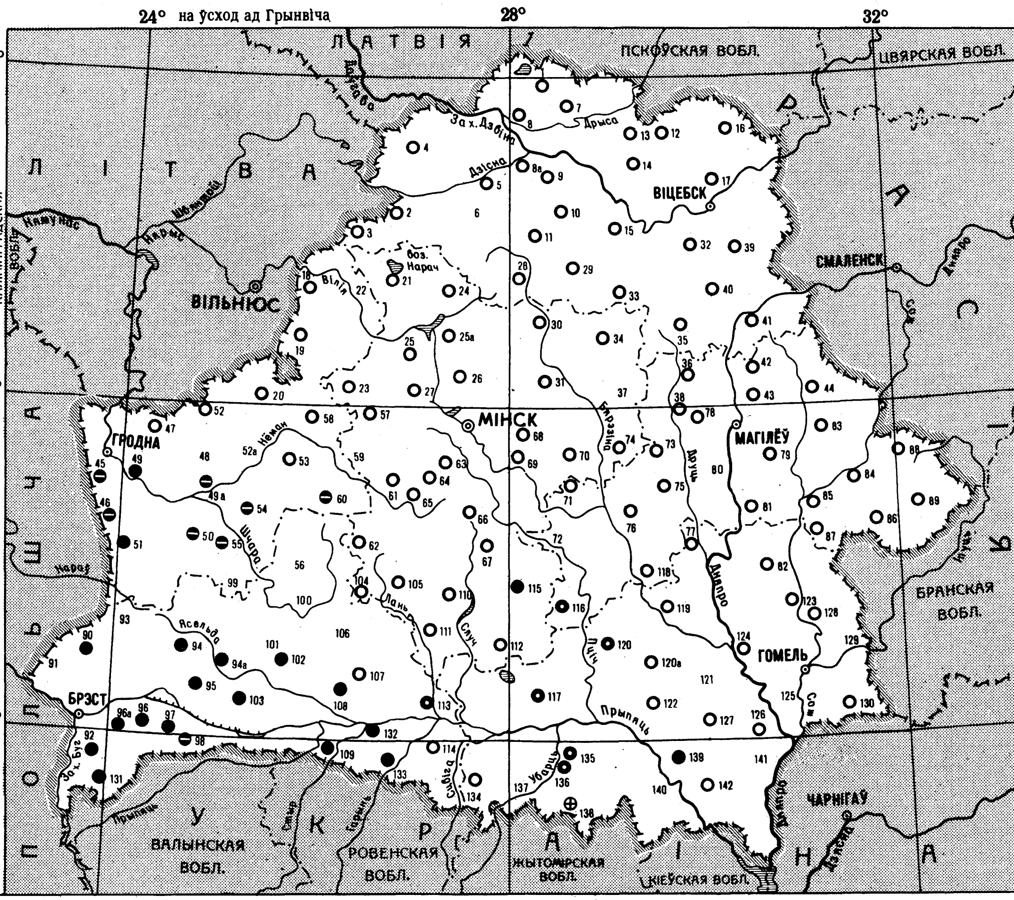

○ КРУ́ПЫ

⊕ КРУ́ПІ

● КРУПЫ́

⊖ КРУПЭ́

◉ КРУПУ́

1:5 000 000

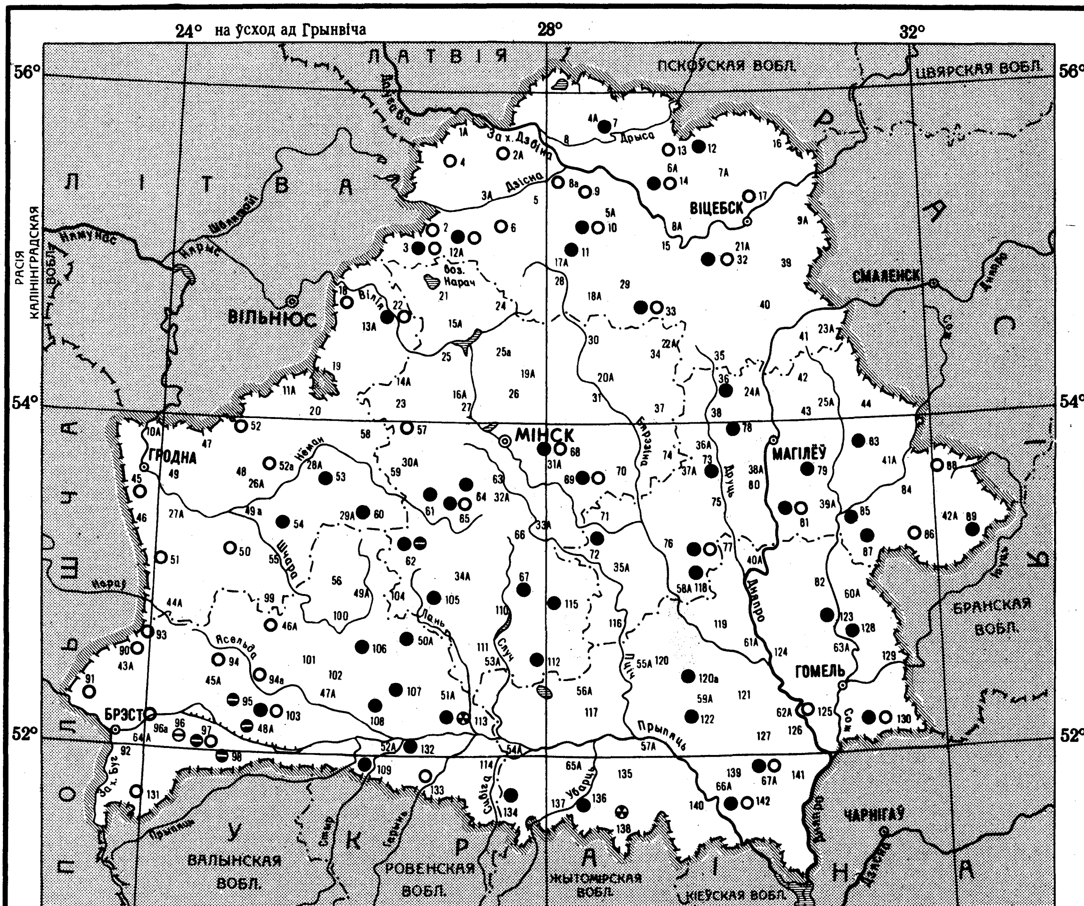

● КРУХМА́Л

⊖ КРУ́ХМА́ЛЬ

○ КРАХМА́Л

⊖ КРАХМА́ЛЬ

⊗ КРУХМА́Р

1:5 000 000

ПРЫВАРКАВАЯ (мука)

Карта №311

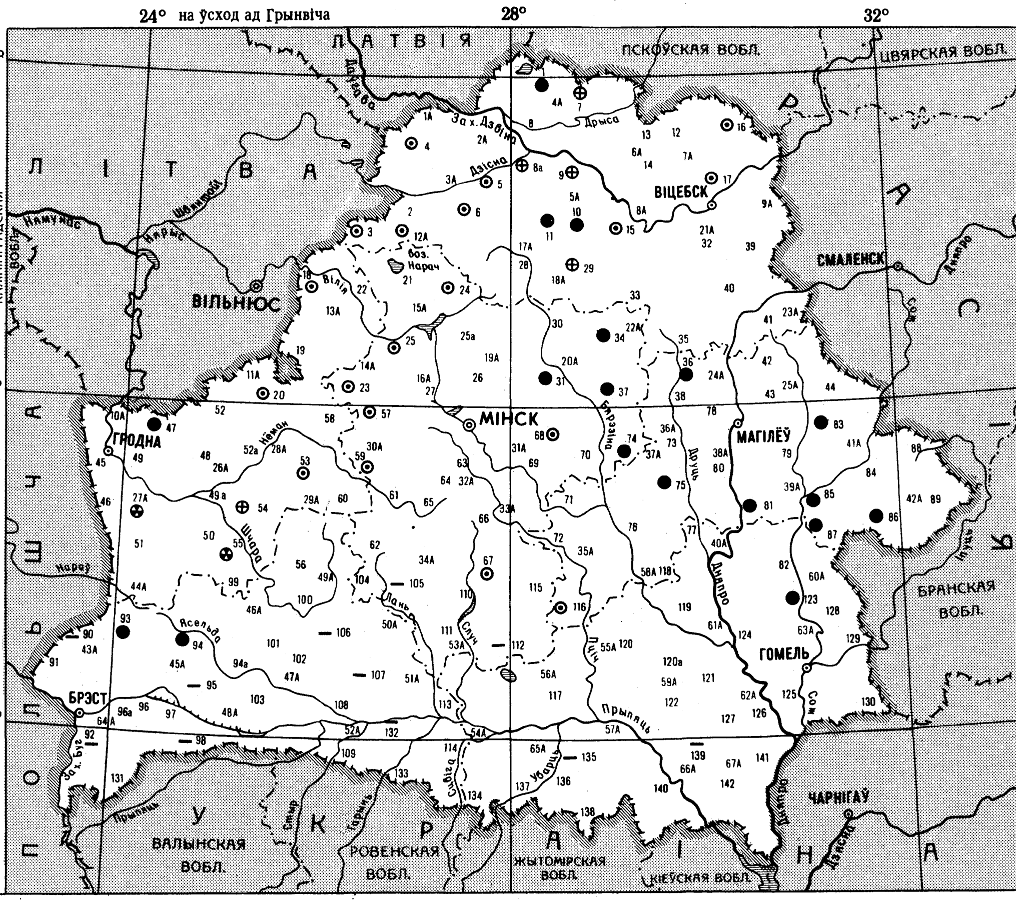

● ПРЫВА́РКАВАЯ

⊙ ПРЫВАРКО́ВАЯ

⊕ ПРЫВА́РАЧНАЯ

⊛ ПРЫВАРЧА́НАЯ

— адсутнасць слоў

1:5 000 000

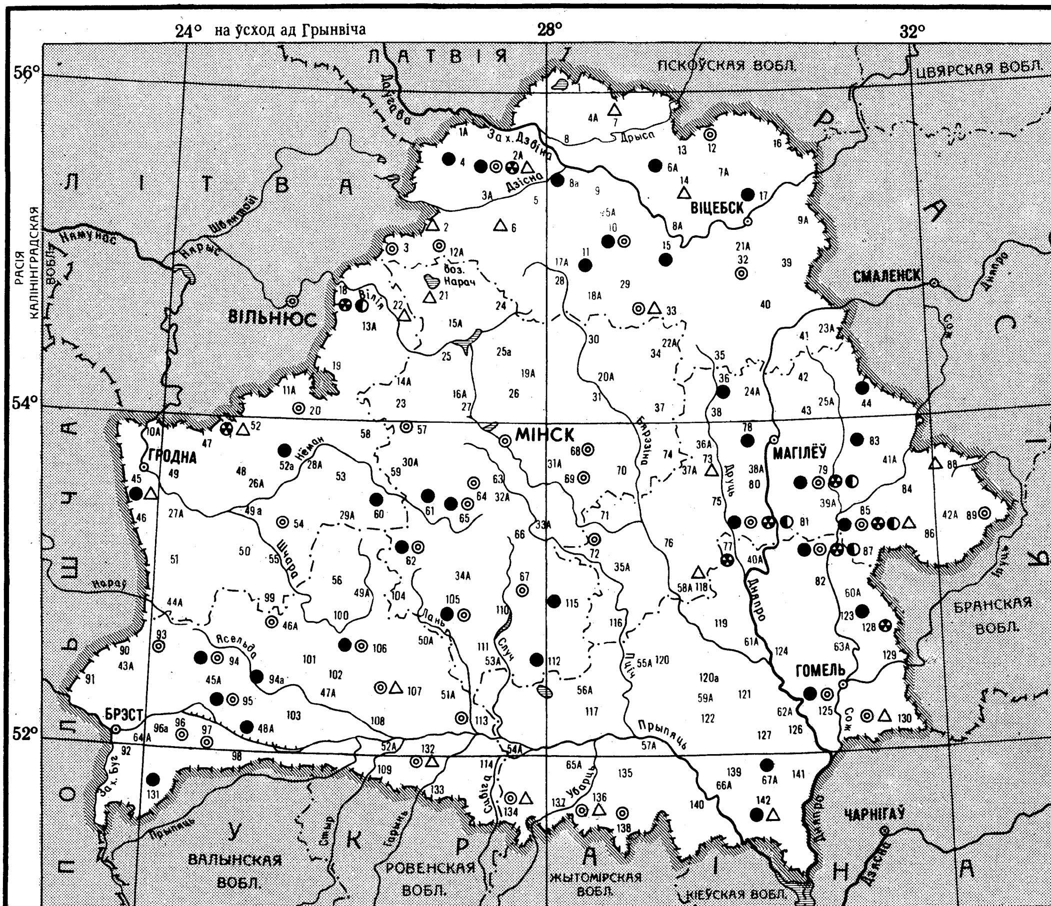

● ПРАСЯНЫ́

◎ ПРАСЯ́НЫ

⊛ ПРО́САВЫ

◐ ПРО́СЕВЫ

△ ПШО́ННЫ

1:5 000 000

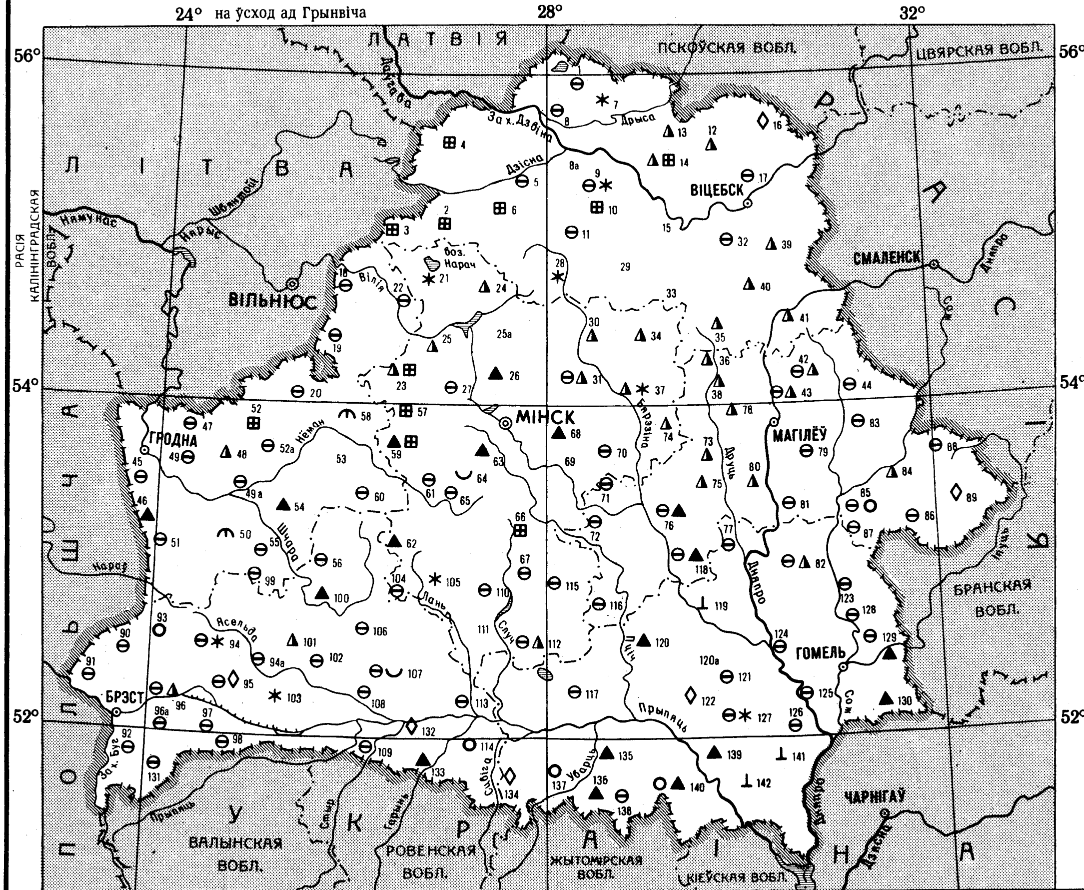

- ⊖ ЗАКВА́СКА
- ○ КВАС
- ▲ РО́ШЧЫНА
- △ РАШЧЫ́НА
- ⊞ КІСЛЯ́
- ◇ дэрываты з коранем *-СКРЭБ-*
- ⊥ ХРЭ́ШЧЫКІ
- ⌒ БО́НДАЧКА
- ◡ ГАЛУ́ШКА
- ✳ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

СМАК І ПАХ ЗАКВАСКІ

Карта №314

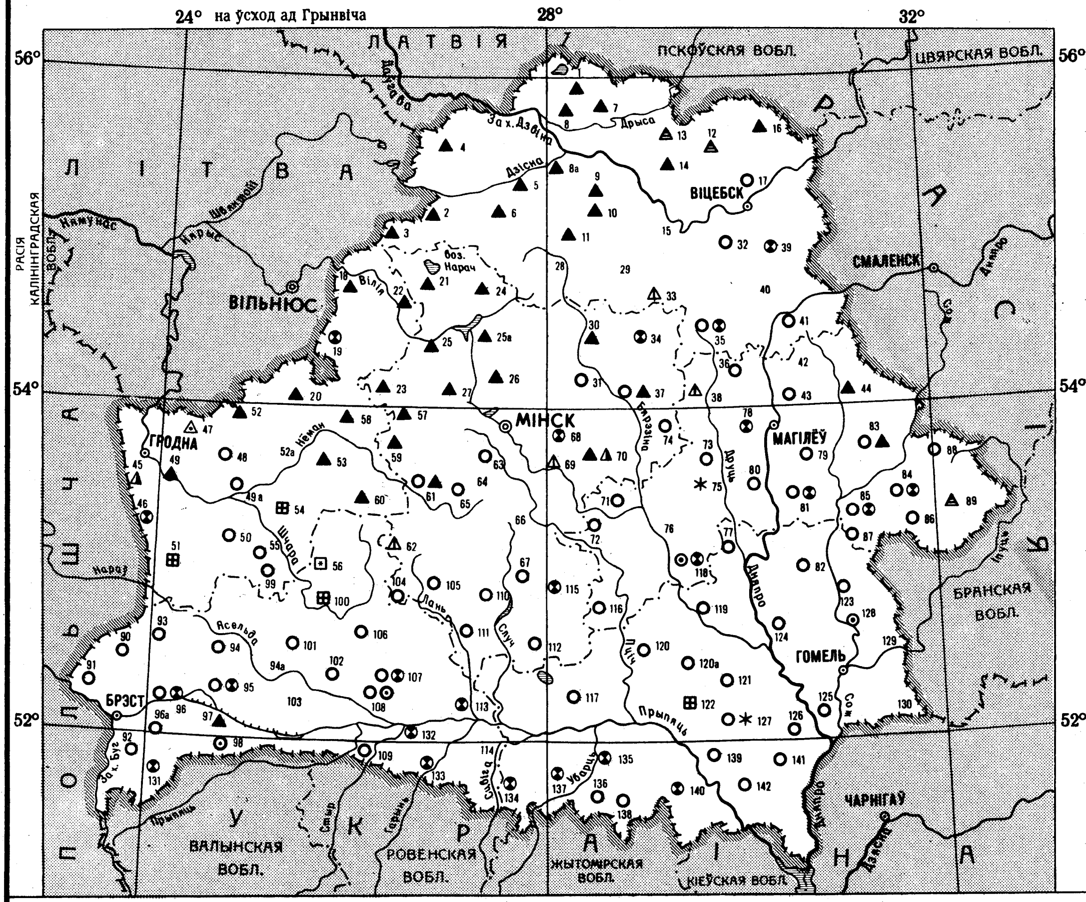

- ЗАКВА́СКА
- ЗА́КВАСКА
- КВАС
- адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
- КІСЛЯ́
- КІ́СЛЯ
- КІ́СІЛЬ
- КІСЛАТА́
- КІСЬ
- МАНА́
- МА́НА
- адзінкавыя назвы

1:5 000 000

РАШЧЫНЯЦЬ ХЛЕБ

Карта №315

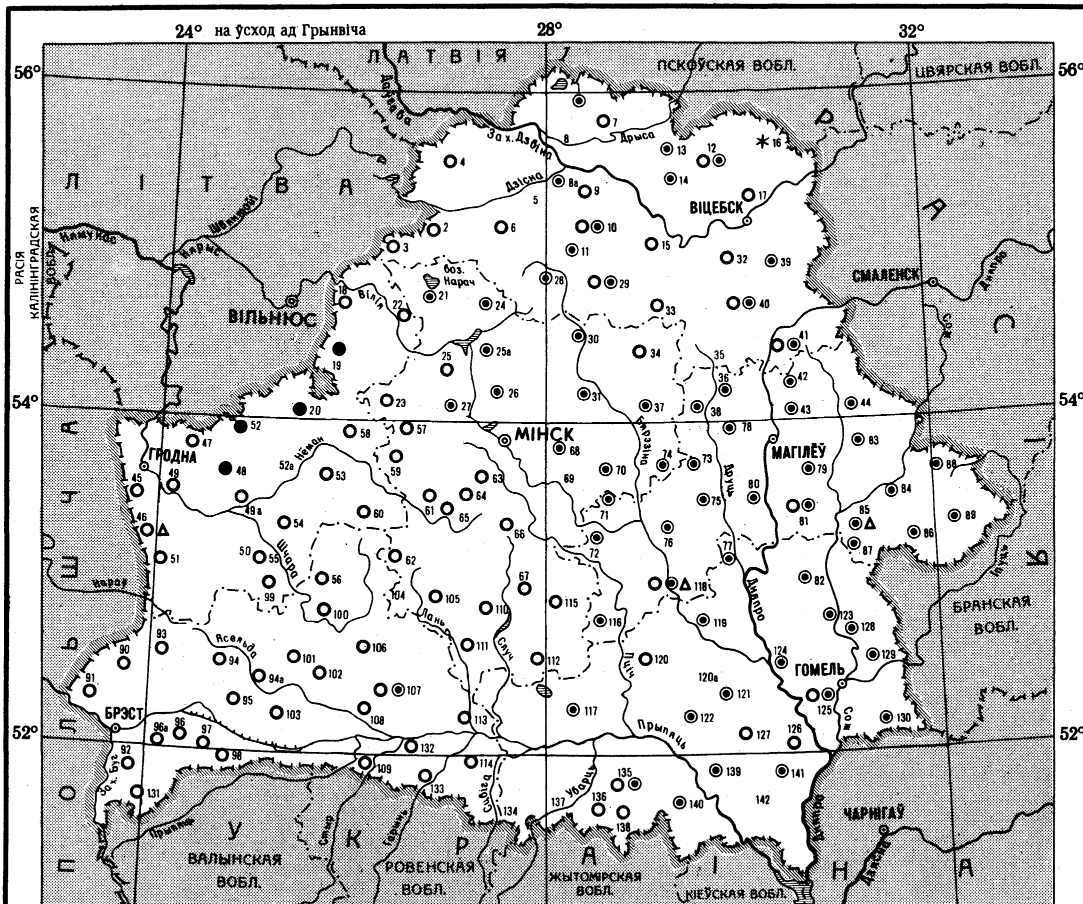

○ РАШЧЫНЯ́ЦЬ

● ЗАРАШЧЫНЯ́ЦЬ

◉ УЧЫНЯ́ЦЬ

△ ПАСТА́ВІЦЬ

* адсутнасць лексемы

1:5 000 000

ЗАПЯКАЦЦА (пра хлеб)

Карта №316

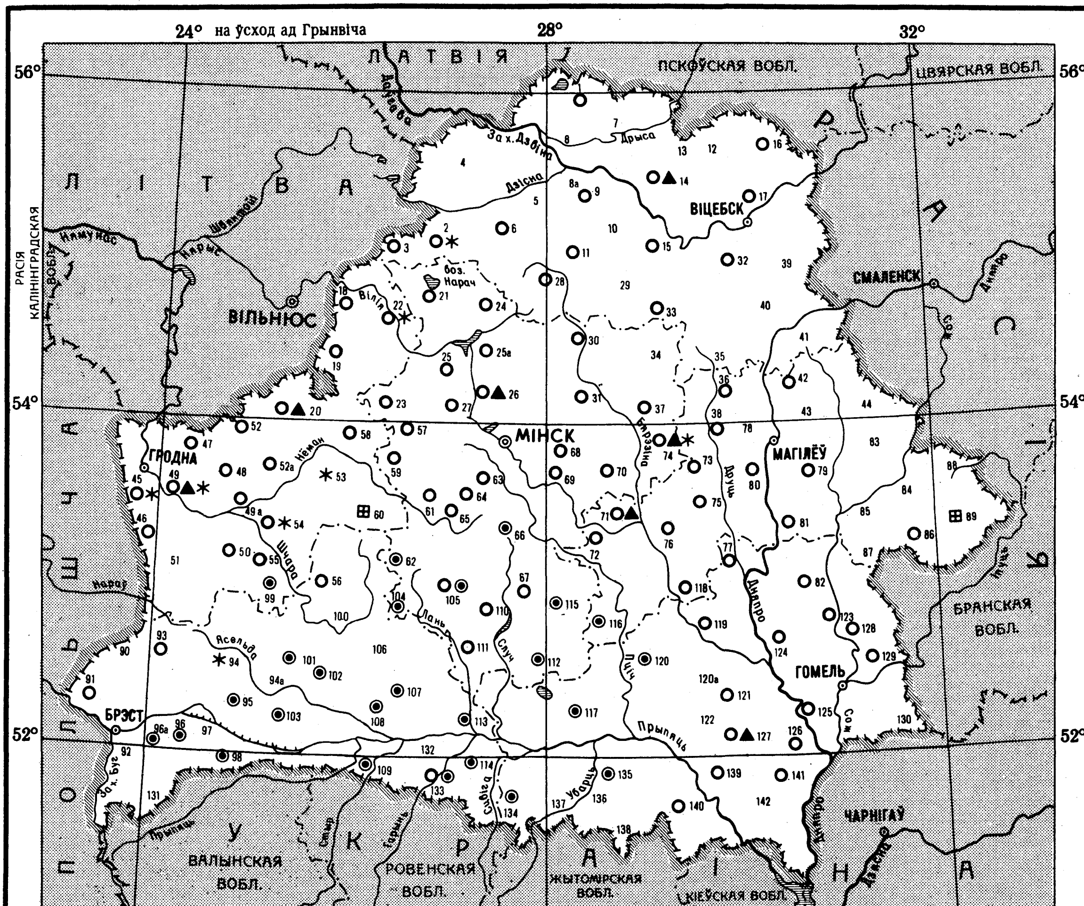

○ ЗАПЯКА́ЦЦА

◉ ЗАПЕ́КАЦЦА

▲ ЗАГНЕ́ЦІЦЦА

⊞ ЗАХВА́ТВАЦЦА

✳ адзінкавыя лексемы

1:5 000 000

АЦЕСЛІВЫ (хлеб)

Карта №317

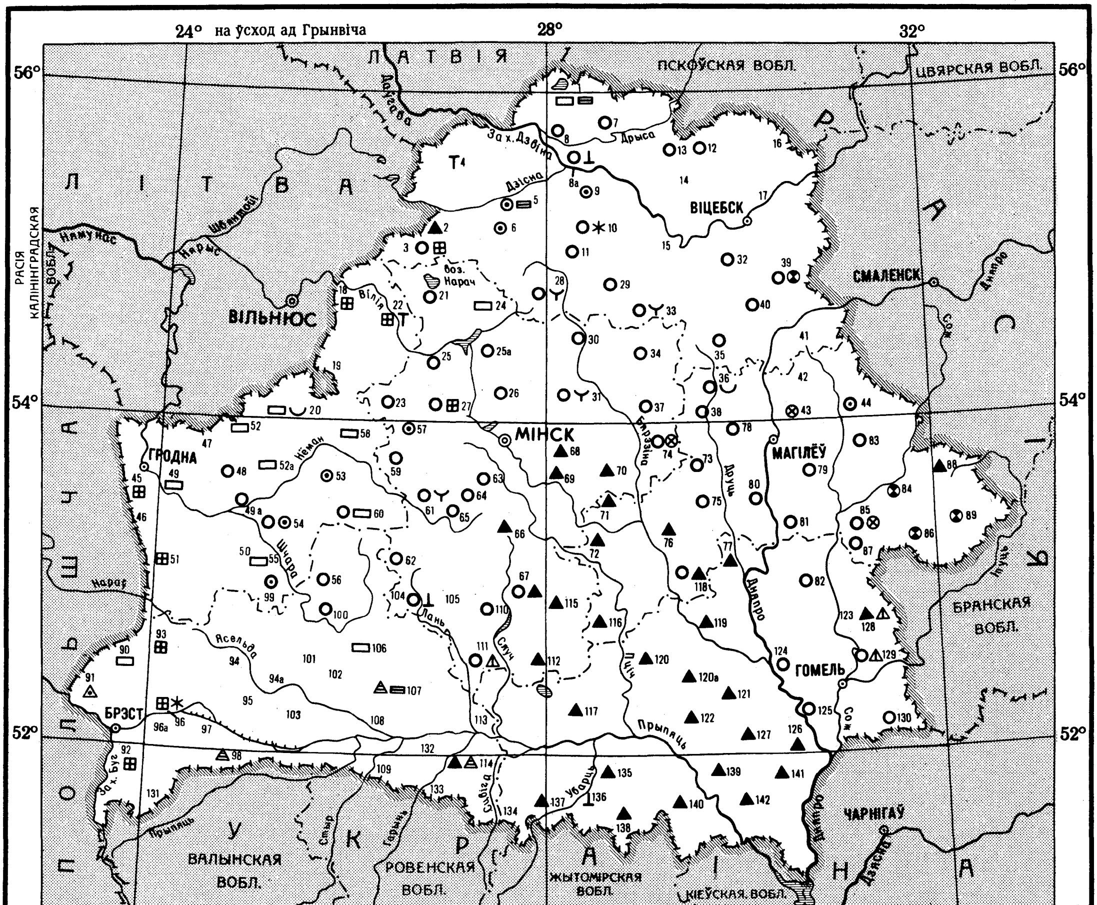

- АЦЕ́СЛІВЫ
- АЦЕСЛІВА́ТЫ
- ЦІСЦЯ́НЫ
- ЦЕ́СЛІВЫ
- адзінкавыя лексемы ад таго ж кораня
- ГЛЕ́ЎКІ
- ГЛЕ́ЙКІ
- ГЛІЗО́ВЫЙ
- ГЛЁК
- СЫРЫ́
- СЫРАВА́ТЫ
- КЛЕ́ЙКІ
- ЛІ́ПКІ
- НЕДАПЕ́ЧАНЫ
- НЯВЫ́ПЕЧАНЫ
- ЗАКА́ЛІСТЫ
- адзінкавыя лексемы

1:5 000 000

РЭЗАЦЬ (хлеб)

Карта №318

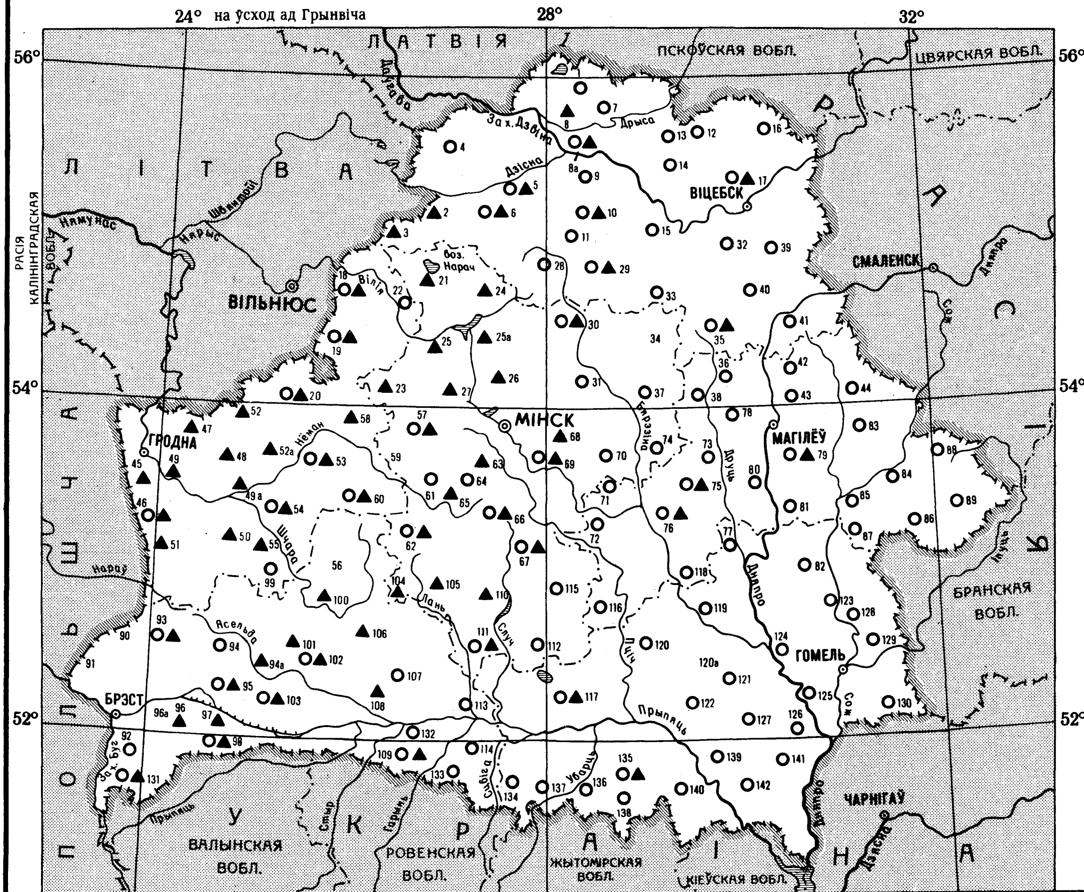

○ РЭ́ЗАЦЬ

▲ КРАІ́ЦЬ

1:5 000 000

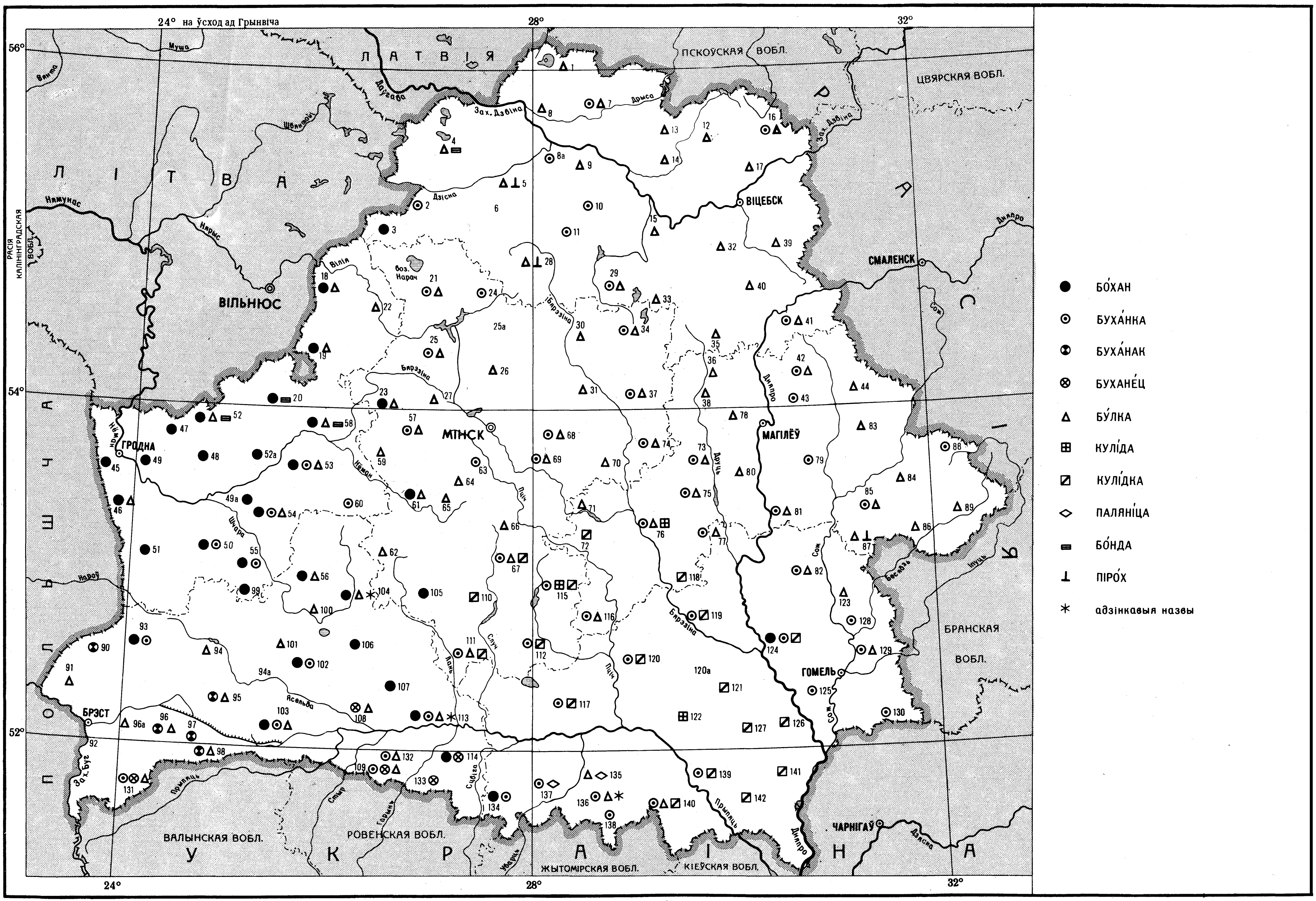
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
Даўгава
Зах. Дзвіна
Дрыса
Дзісна
Вілія
Нёман
Нарач
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Прыпяць
Шчара
Ясельда
Случ
Пціч
Зах. Буг
БО́ХАН
БУХА́НКА
БУХА́НАК
БУХАНЕ́Ц
БУ́ЛКА
КУЛІ́ДА
КУЛІ́ДКА
ПАЛЯНІ́ЦА
БО́НДА
ПІРО́Х
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

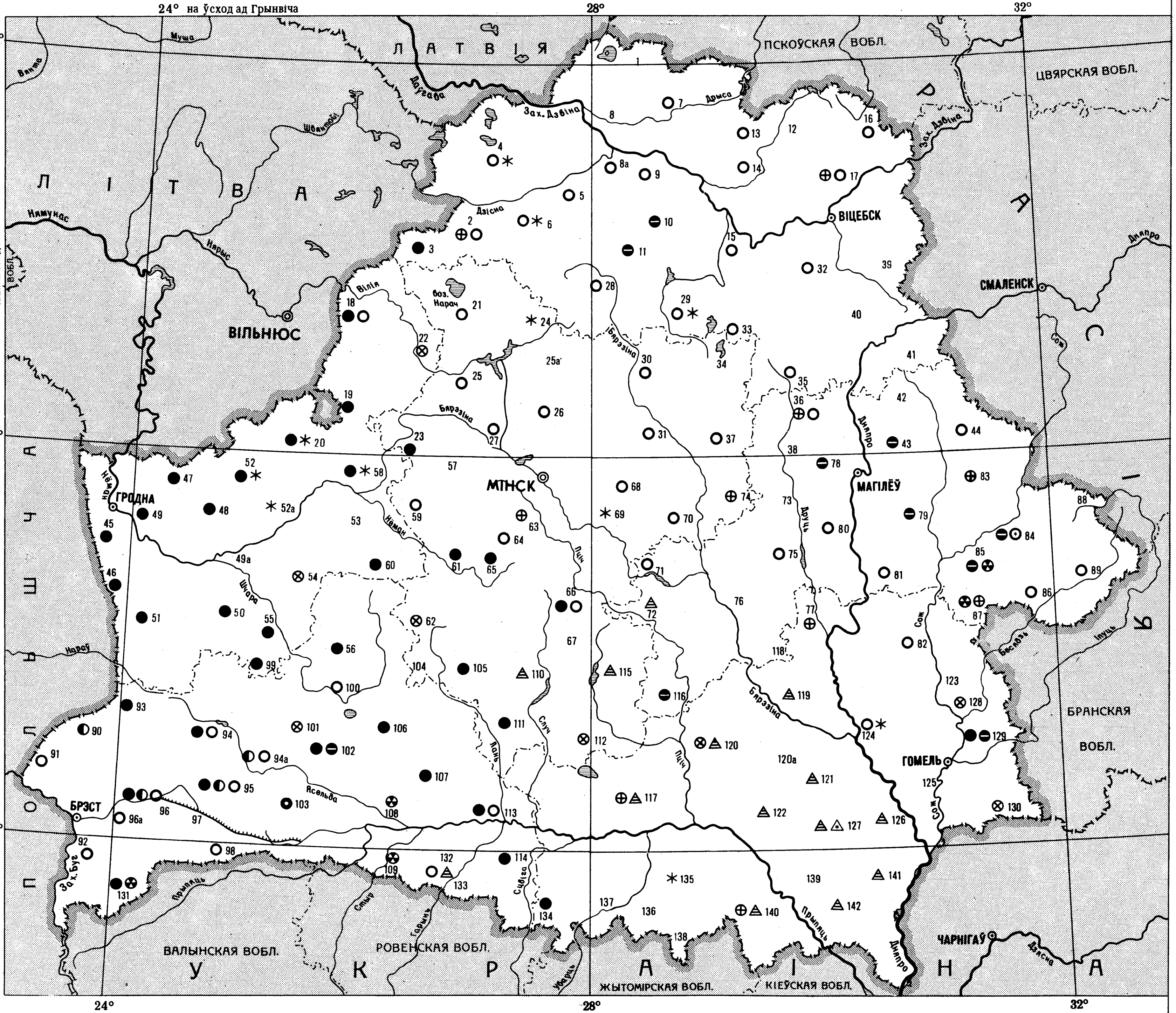

- ● БОХАН
- ◉ БОХАНЫСКО
- ⊖ БОХАНІШЧА
- ☢ БАХАНЕЦ
- ⊕ БУХАНКА
- ⊗ БАХАНКА
- ◐ БУХОНАК
- ○ БУЛКА
- ⊙ БУЛЫШЧА
- ▲ КУЛІДКА
- △ КУЛІДЗІШЧА
- ✳ адзінкавыя назвы

1:3 000 000

ЛУСТА (хлеба)

Карта № 321

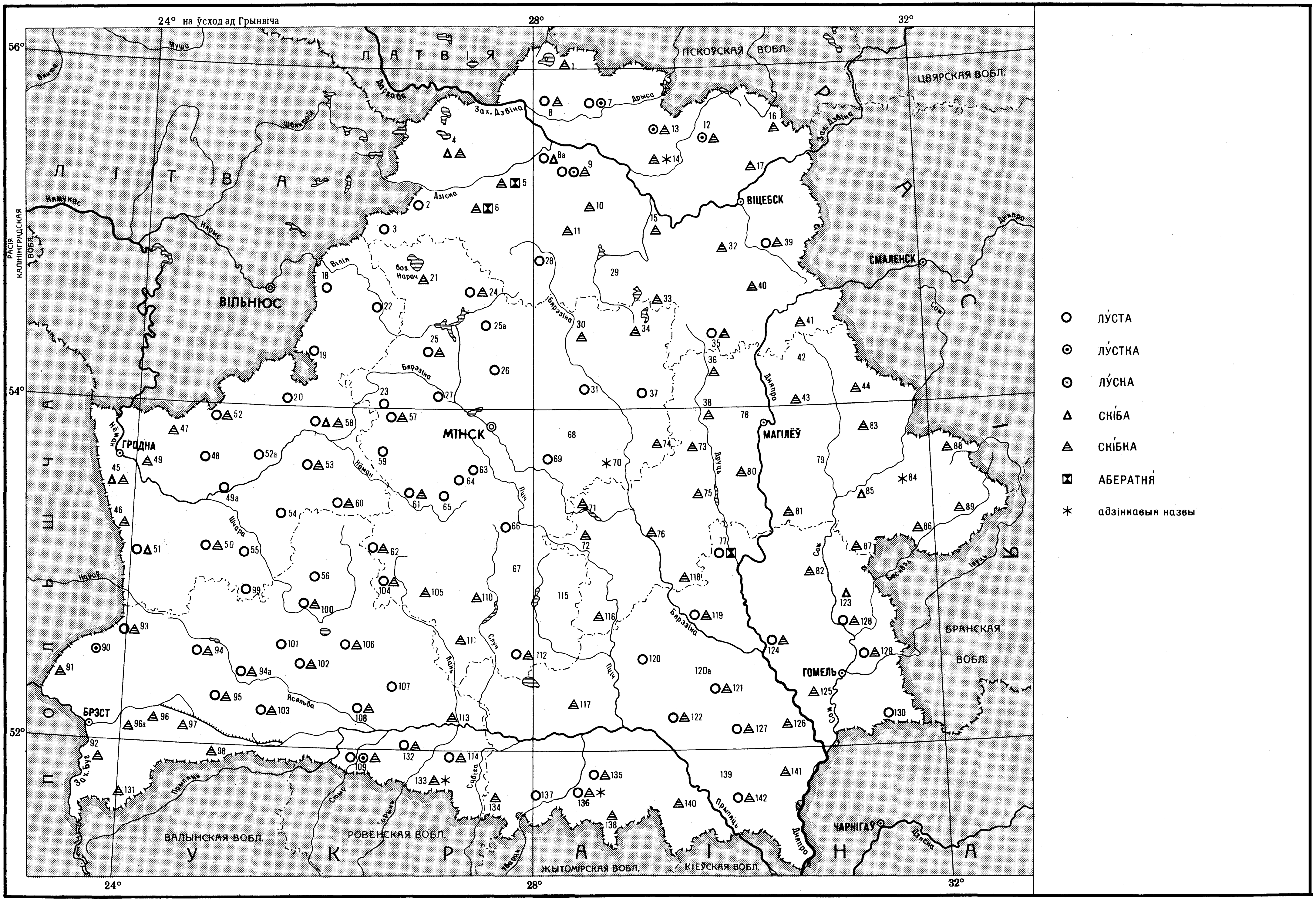

1:3 000 000

АКРАЕЦ

Карта №322

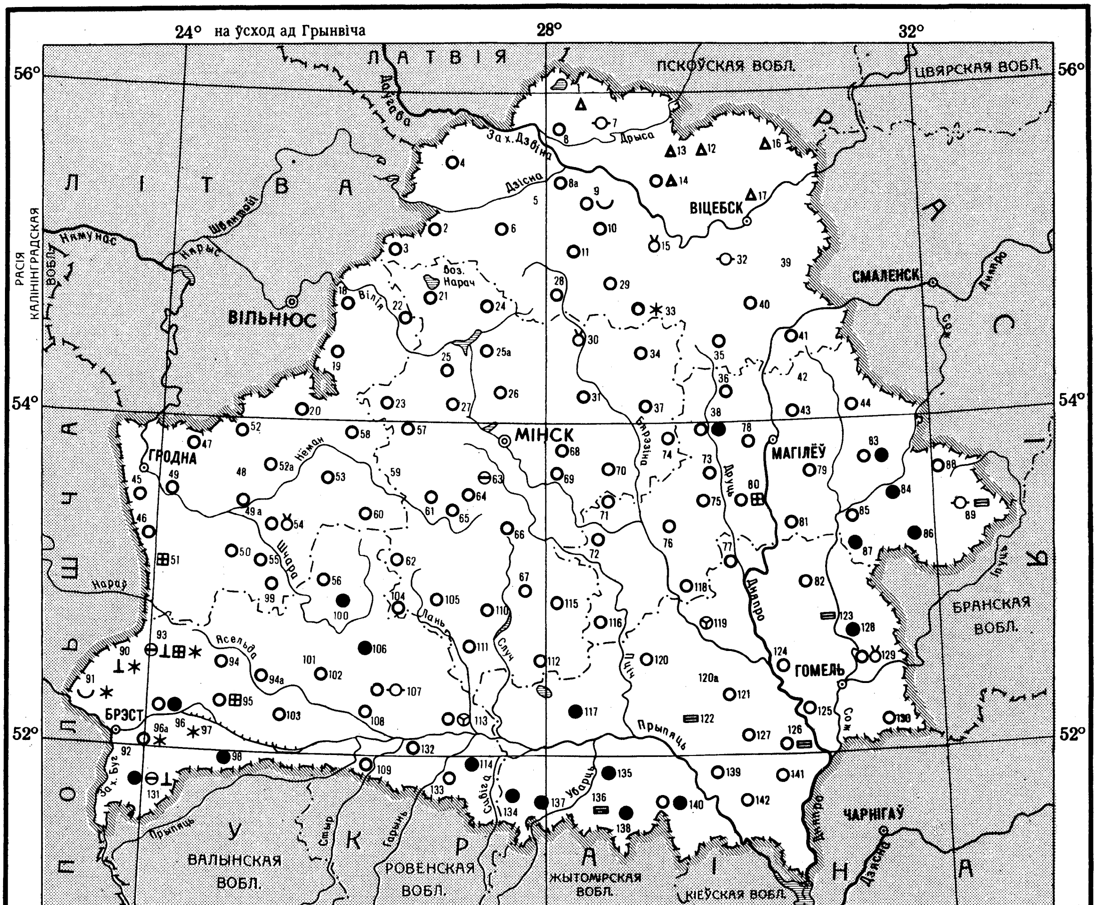

АКРА́ЕЦ

КРА́ЕЦ

АКРАЕ́Ц

АКРА́Й

АКРАЮШАК

КРАЮ́ШКА

АКРО́МАК

АКРО́ШАК

АСУ́ШАК

СКАРЫ́НКА

ГАРБУ́ШКА

адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ЧЭРСТВЫ (хлеб) **Карта №323**

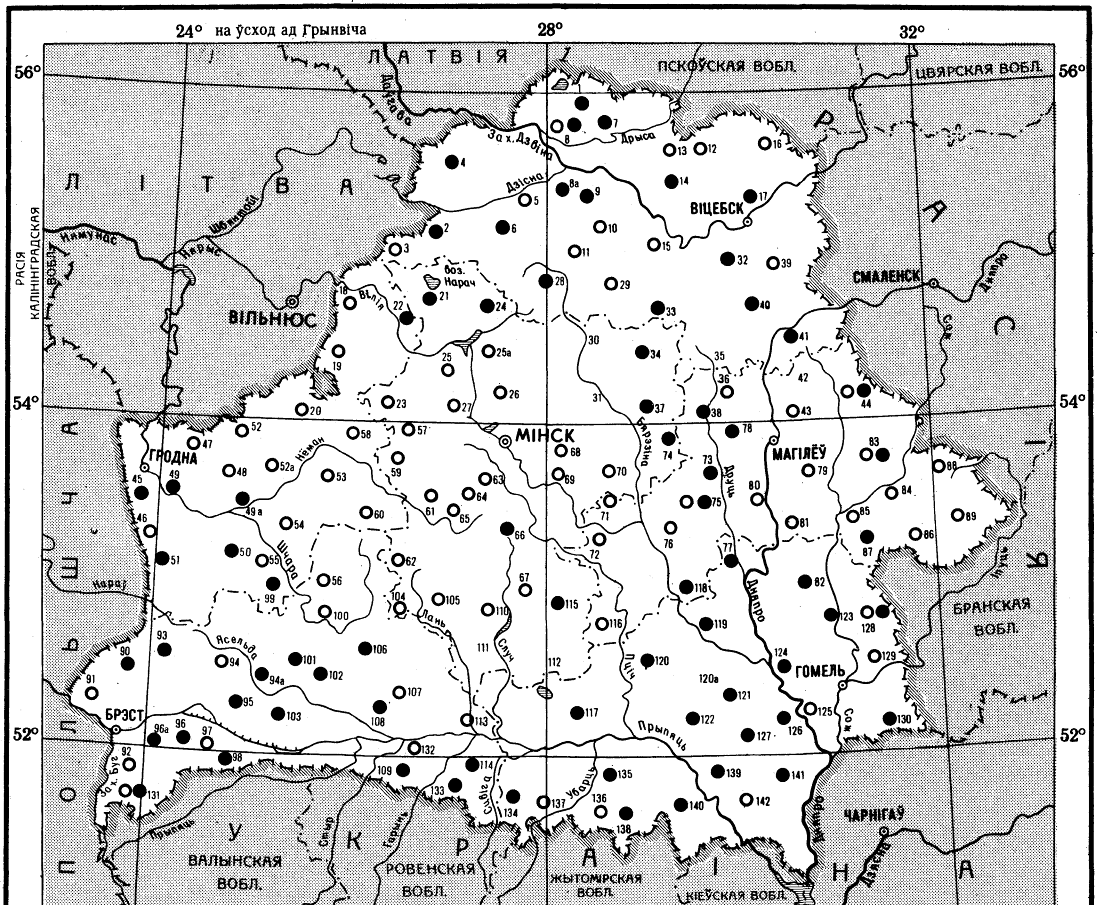

○ ЧЭ́РСТВЫ

● ЧАРСТВЫ́

1:5 000 000

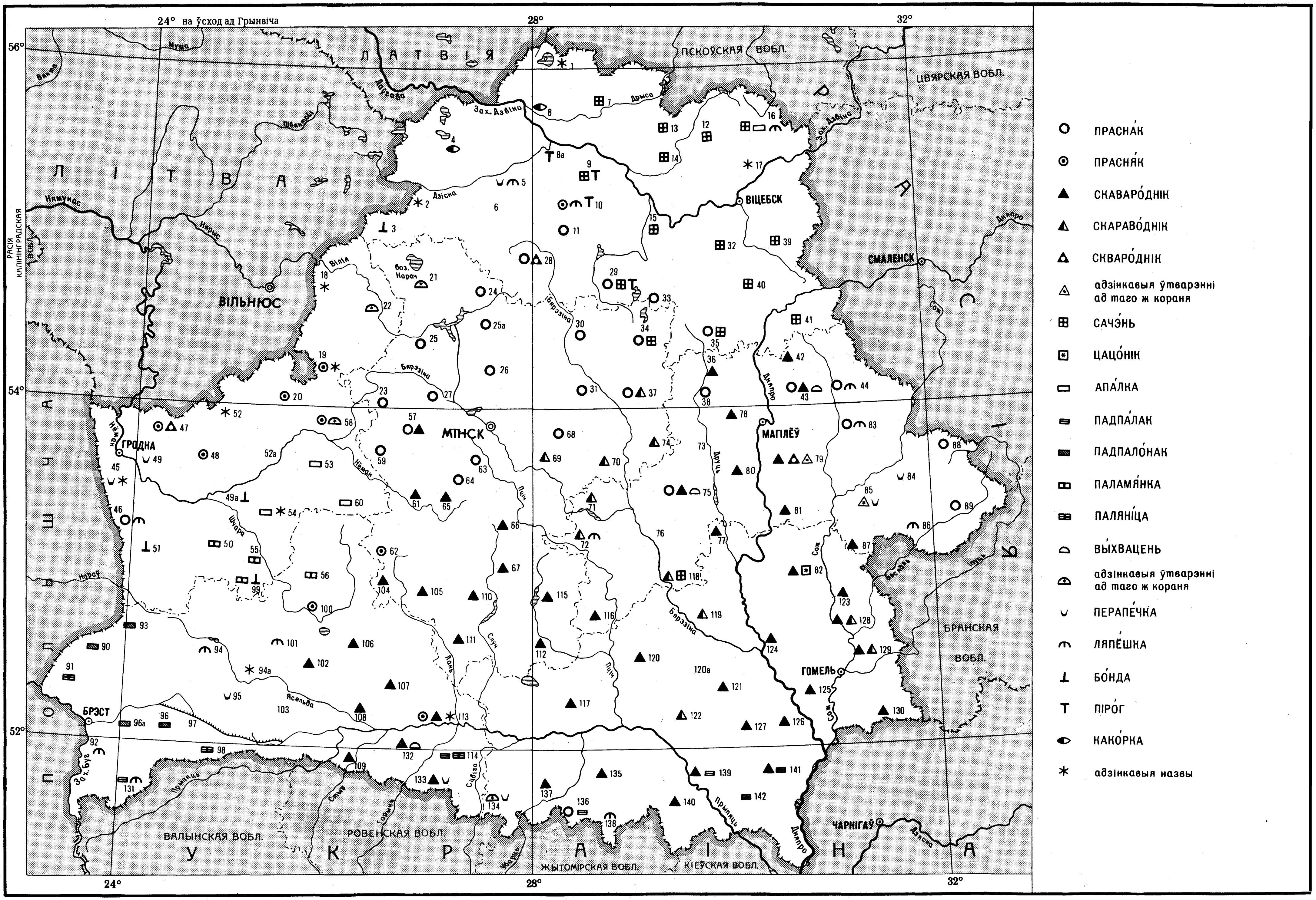

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ
КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
ГРОДНА
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
ПОЛЬШЧА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
Зах. Дзвіна
Дняпро
Нёман
Бярэзіна
Прыпяць
Сож
Вілія
Дзісна
Друць
Пціч
Случ
Ясельда
Шчара
Нарач
Зах. Буг
Воз. Нарач
ПРАСНАК
ПРАСНЯК
СКАВАРОДНІК
СКАРАВОДНІК
СКВАРОДНІК
адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
САЧЭНЬ
ЦАЦОНІК
АПАЛКА
ПАДПАЛАК
ПАДПАЛОНАК
ПАЛАМЯНКА
ПАЛЯНІЦА
ВЫХВАЦЕНЬ
адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
ПЕРАПЕЧКА
ЛЯПЕШКА
БОНДА
ПІРОГ
КАКОРКА
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

БОНДА (значэнне слова)

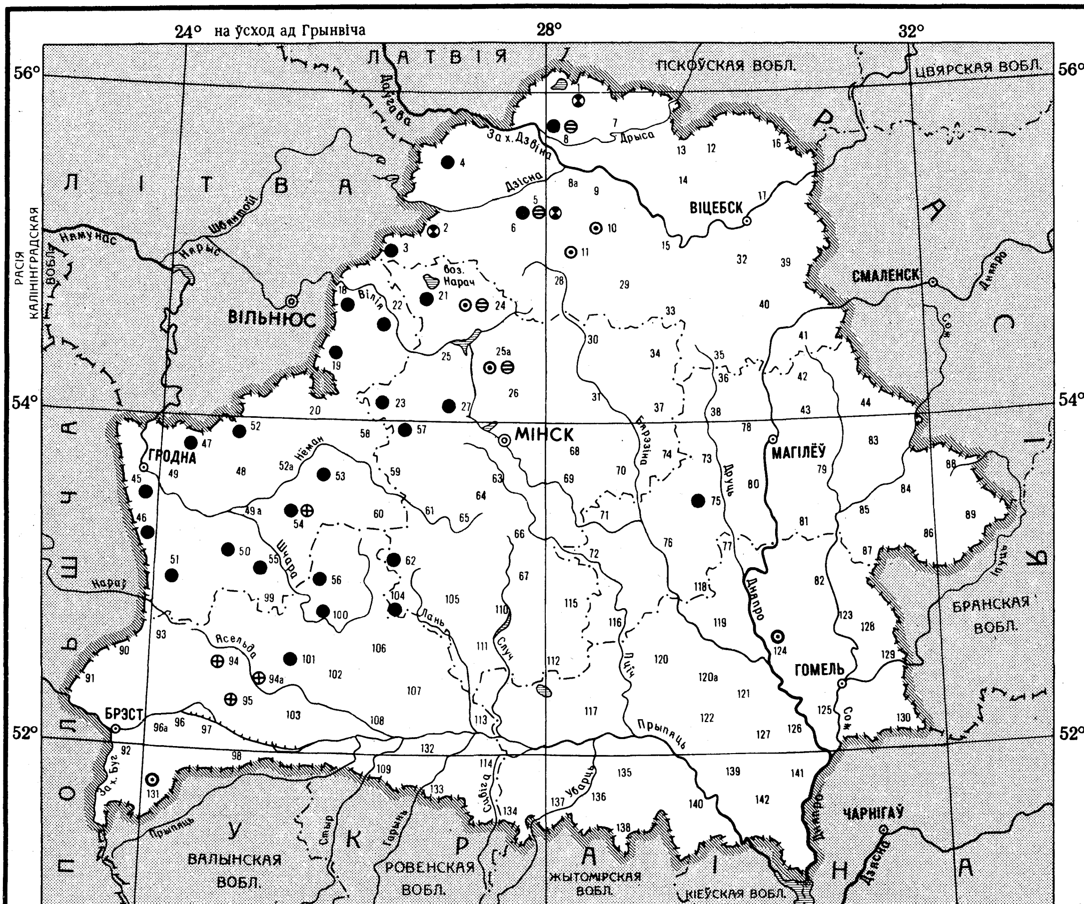

● 'ПЕЧЫВА З ХЛЕБНАГА КІСЛАГА ЦІ ПРЭСНАГА ЦЕСТА З ДАМЕШКАЙ ЦІ БЕЗ ДАМЕШКІ БУЛЬБЫ'

⊙ 'МАЛЕНЬКАЯ КАЎБАСКА'

⊖ 'НЕВЯЛІКІ ЎЧАСТАК ЗЯМЛІ, ЯКІ АПРАЦОЎВАЎСЯ Ў СВАЮ КАРЫСЦЬ'

⊗ 'ЗБІРАЦЬ ГРОШЫ, НАЖЫВАЦЬ БАГАЦЦЕ'

⊕ 'ПАСАЖНАЯ ЖЫВЁЛА'

⊙ іншыя значэнні

1:5 000 000

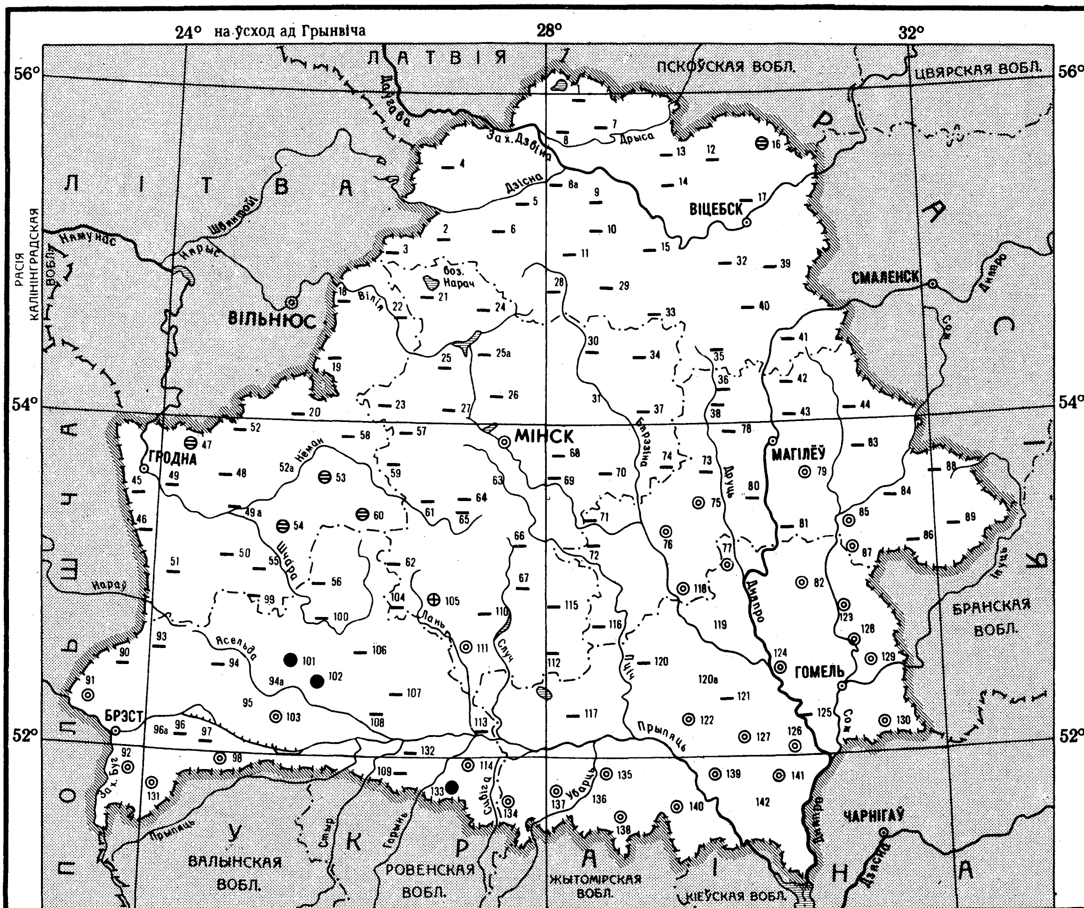

'ПЕЧЫВА З ХЛЕБНАГА ЦЕСТА'

◎ ПАЛЯНІЦА

⊖ АПАЛКА

'ПАЛЯНДВІЦА'

● ПАЛЯНІЦА

'КАЎБАСА'

⊕ ПАЛЯНІЦА

– адсутнасць слоў

СЫРАДОЙ

Карта №327

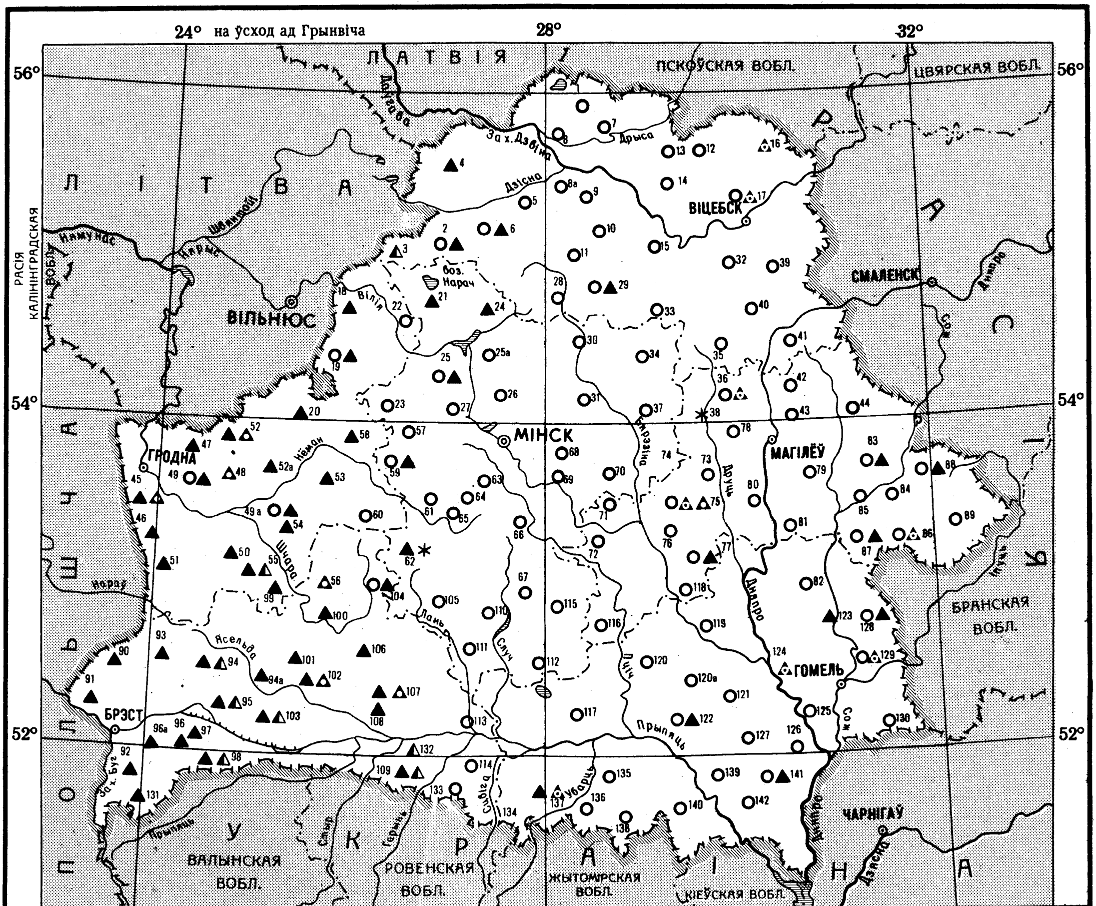

○ СЫРАДО́Й

▲ СВЕ́ЖАЕ МАЛАКО́

ПАРНО́Е МАЛАКО́

△ ЦЁПЛАЕ МАЛАКО́

МАЛАКО́ З-ПАД КАРО́ВЫ

✳ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

МАСЛЁНКА

Карта №328

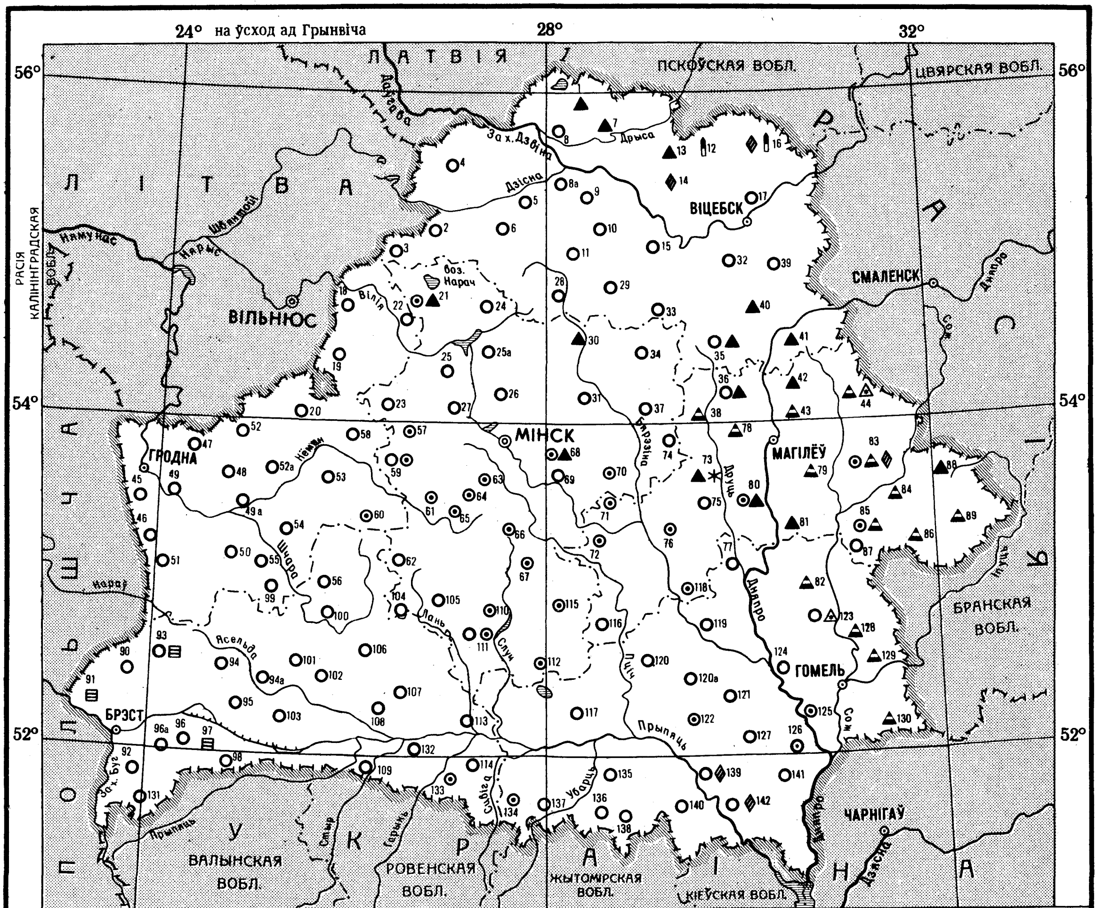

- ○ МАСЛЯ́НКА
- ⊙ МА́СЛЕНІЦА
- ⊙ МАСЛЁНКА
- ▲ СКАЛО́ЦІНЫ
- △ СКАЛО́ЦВІНЫ
- △ СКЫЛЫЦЯ́НКА
- ⊟ БІЯ́НКА
- ◈ ПАХТА́
- ▮ ПАЦСМЕ́ЦІНЫ
- * адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ПЕНКА

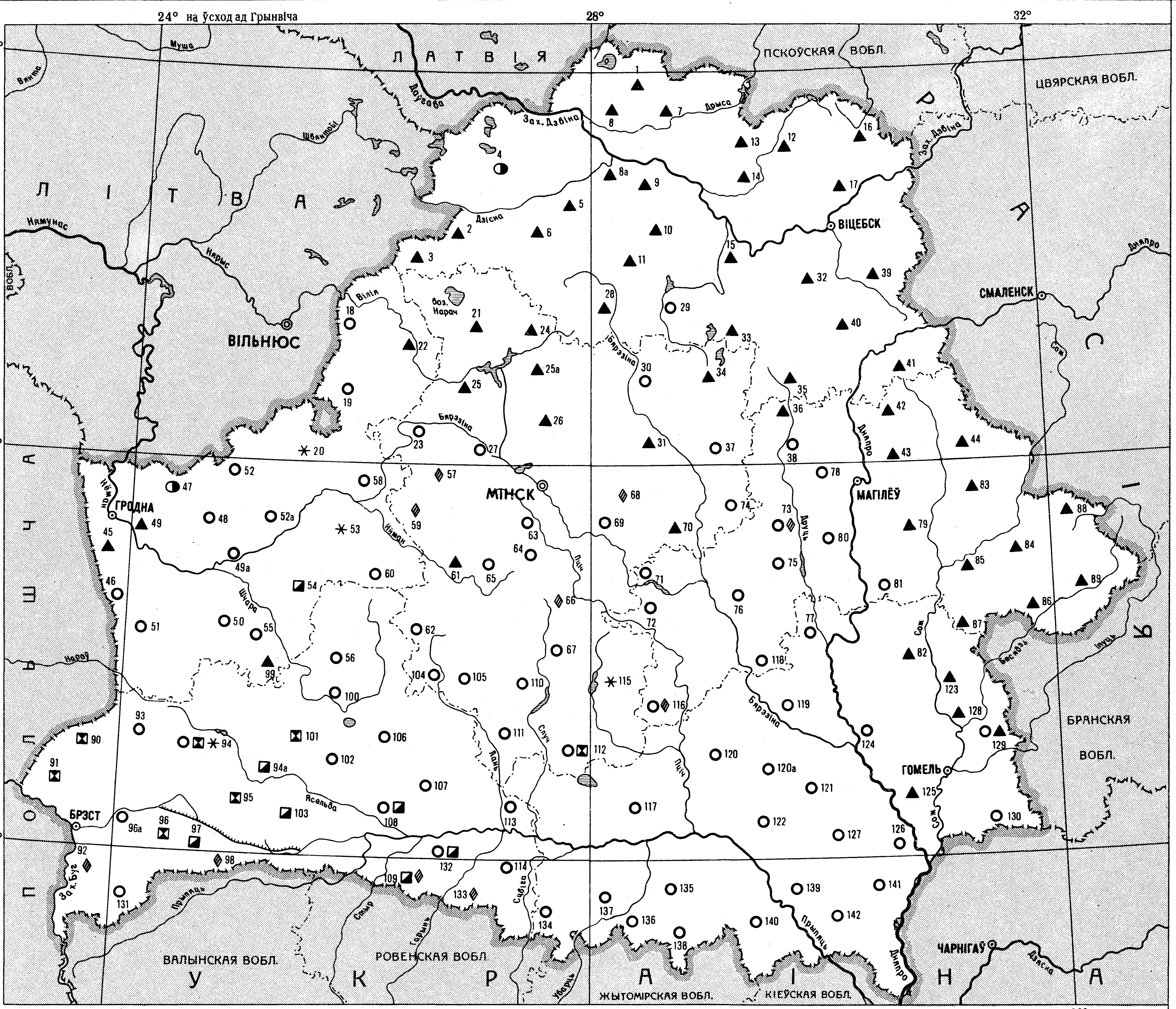

- ○ ПЛЕЎКА
- ▲ ПЕНКА
- ◐ ПЛЕНКА
- ◩ ПРЫГАРКА
- ⧗ ПАГАРКА
- ⧅ ШКУРКА
- ✳ адзінкавыя назвы

1:3 000 000

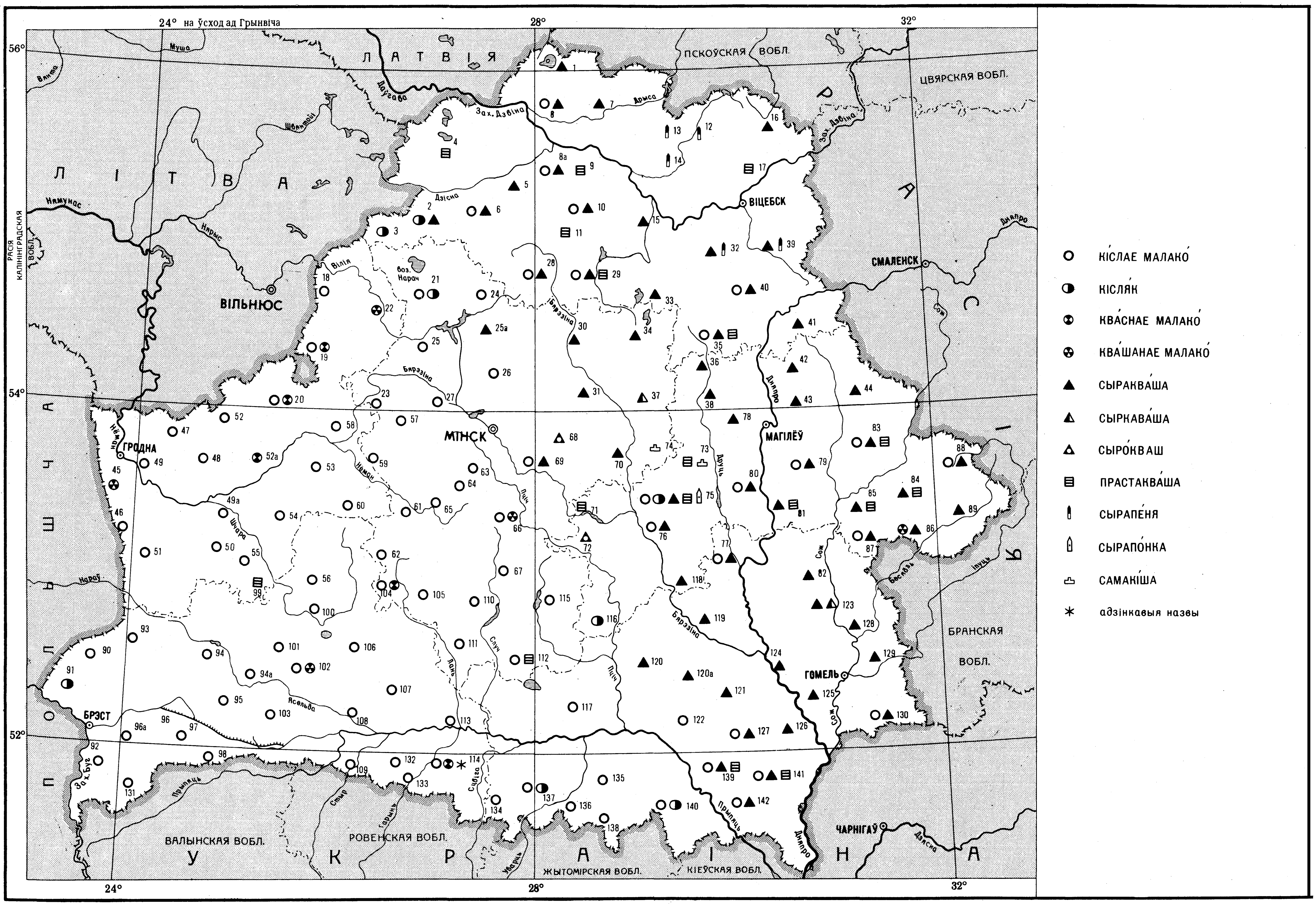
на ўсход ад Грынвіча
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
РАСІЯ
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
кіслае малако
кісляк
кваснае малако
квашанае малако
сыракваша
сыркаваша
сырокваш
прастакваша
сырапеня
сырапонка
самакіша
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

АДТАПІЦЬ (кіслае малако)

Карта №331

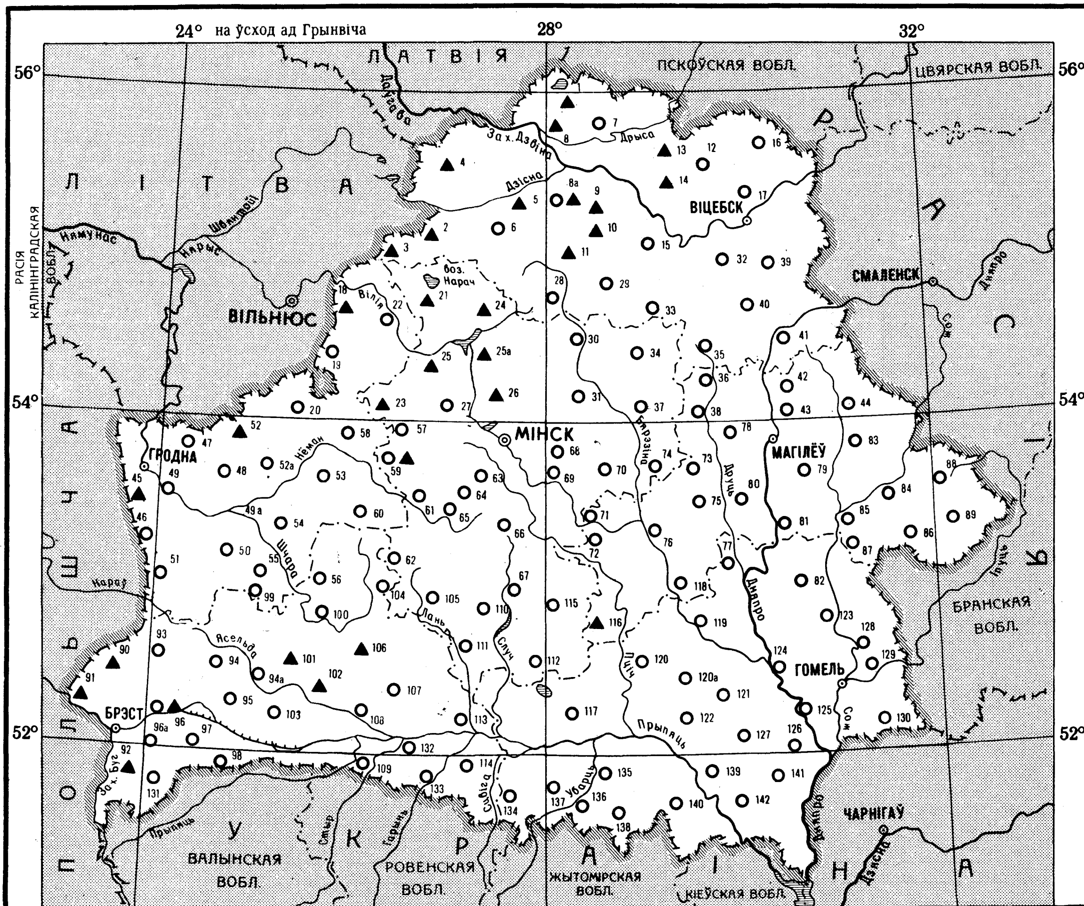

○ АДТАПІЦЬ

▲ АДАГРЭЦЬ

1:5 000 000

СЫРОВАТКА

Карта №332

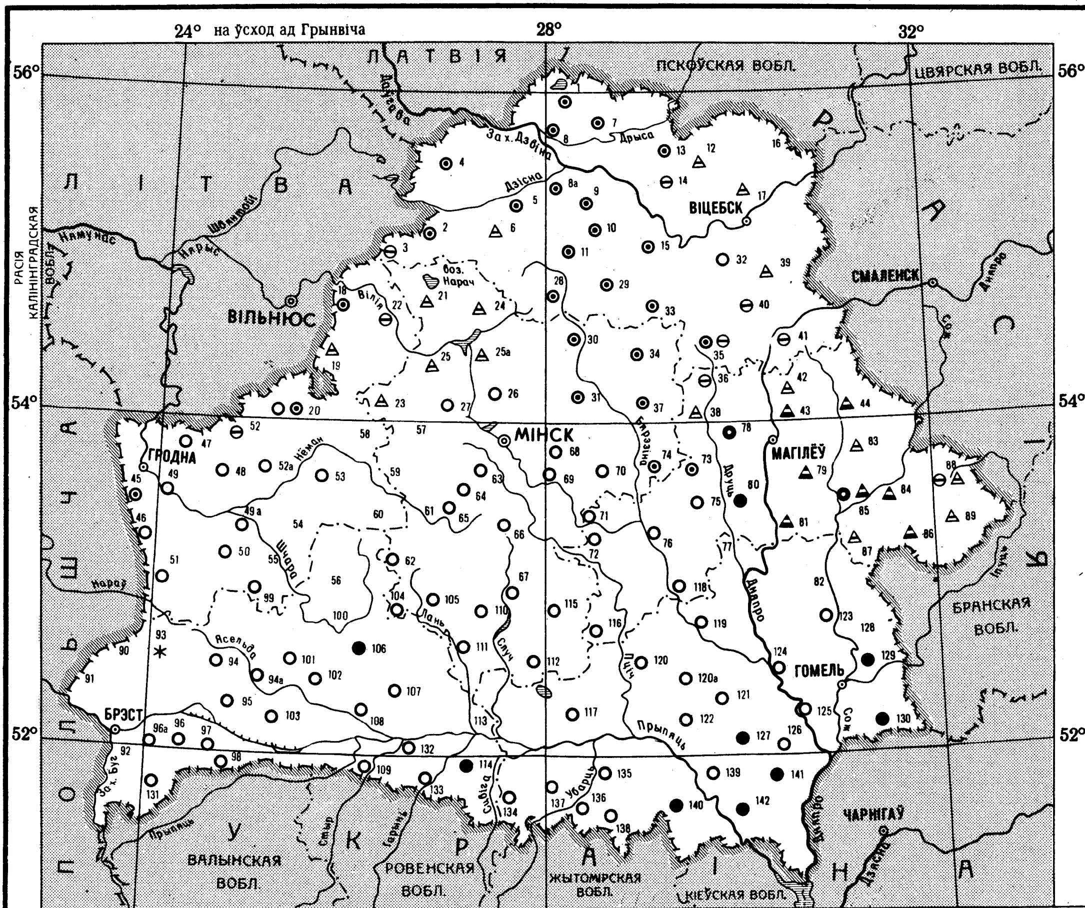

- ○ сырова́тка
- ● сыро́даўка
- ◉ сырава́тка
- ⦿ сырыва́дка
- ⊖ сы́раватка
- △ сы́варатка
- ▲ сы́варадка
- * адзінкавыя назвы

1:5 000 000

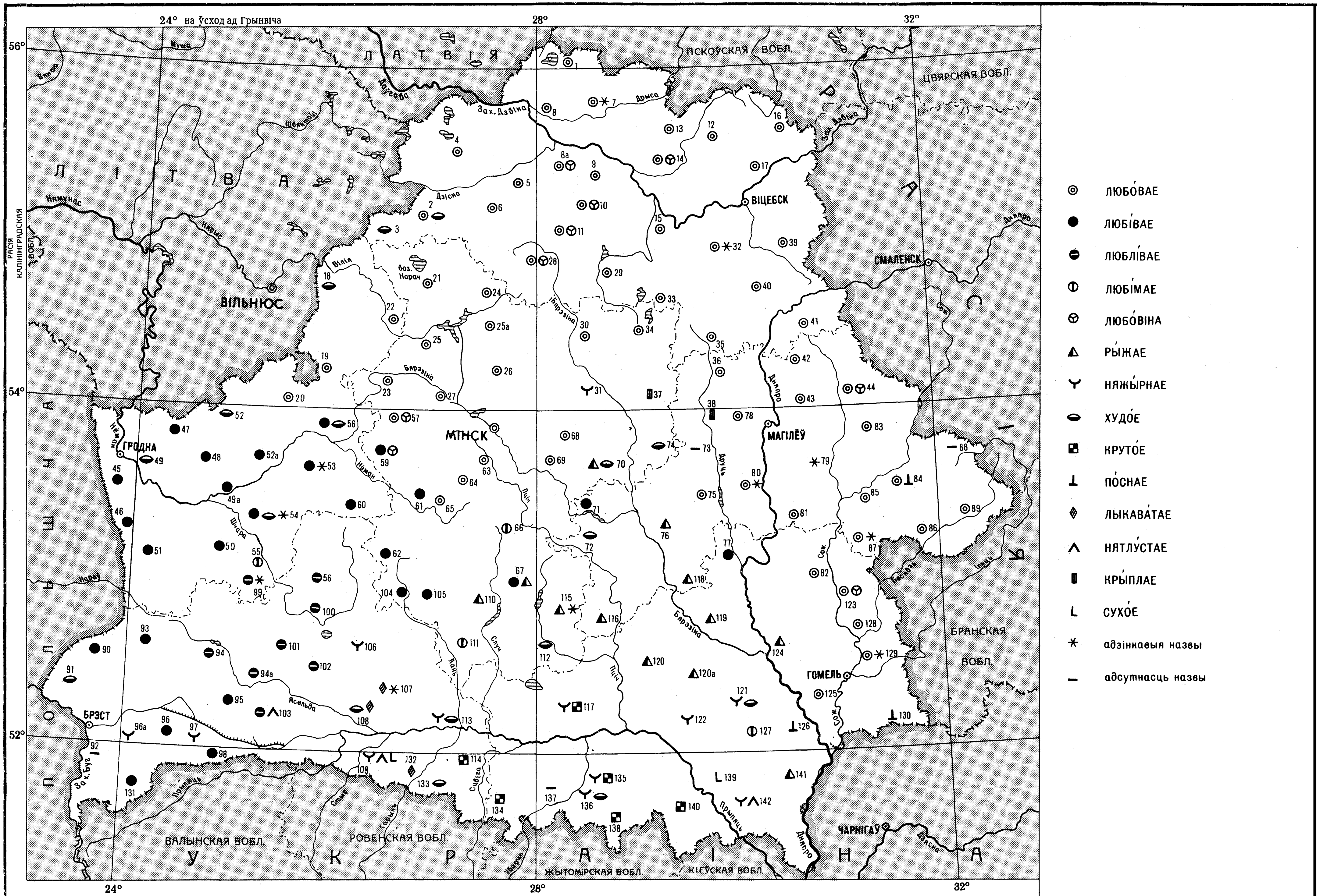
ЛЮБОВАЕ
ЛЮБІВАЕ
ЛЮБЛІВАЕ
ЛЮБІМАЕ
ЛЮБОВІНА
РЫЖАЕ
НЯЖЫРНАЕ
ХУДОЕ
КРУТОЕ
ПОСНАЕ
ЛЫКАВАТАЕ
НЯТЛУСТАЕ
КРЫПЛАЕ
СУХОЕ
адзінкавыя назвы
адсутнасць назвы
ЛІТВА
ЛАТВІЯ
РАСІЯ
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВІЛЬНЮС
ГРОДНА
МІНСК
ВІЦЕБСК
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
СМАЛЕНСК
ЧАРНІГАЎ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°

1:3 000 000

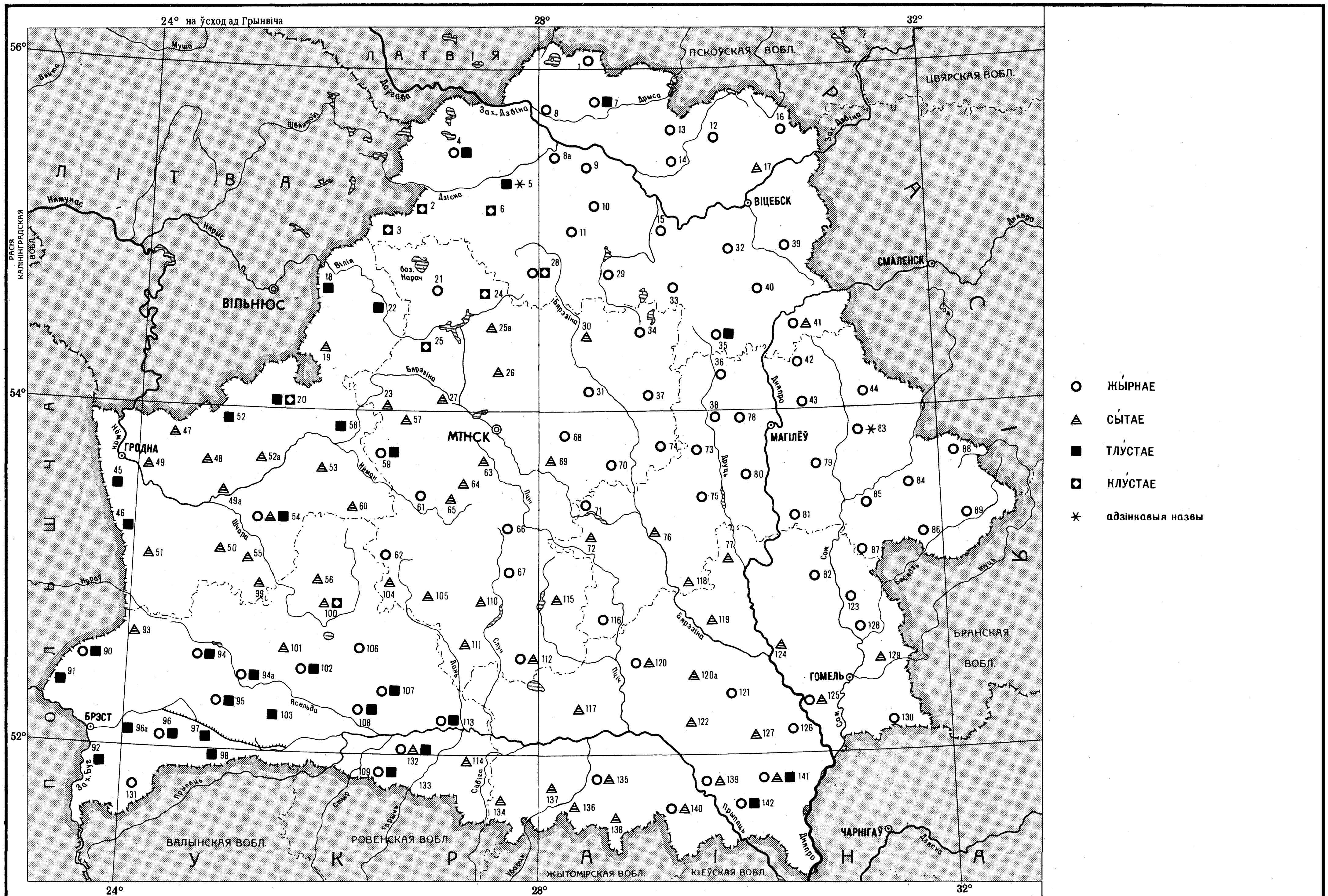
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
ЖЫРНАЕ
СЫТАЕ
ТЛУСТАЕ
КЛУСТАЕ
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

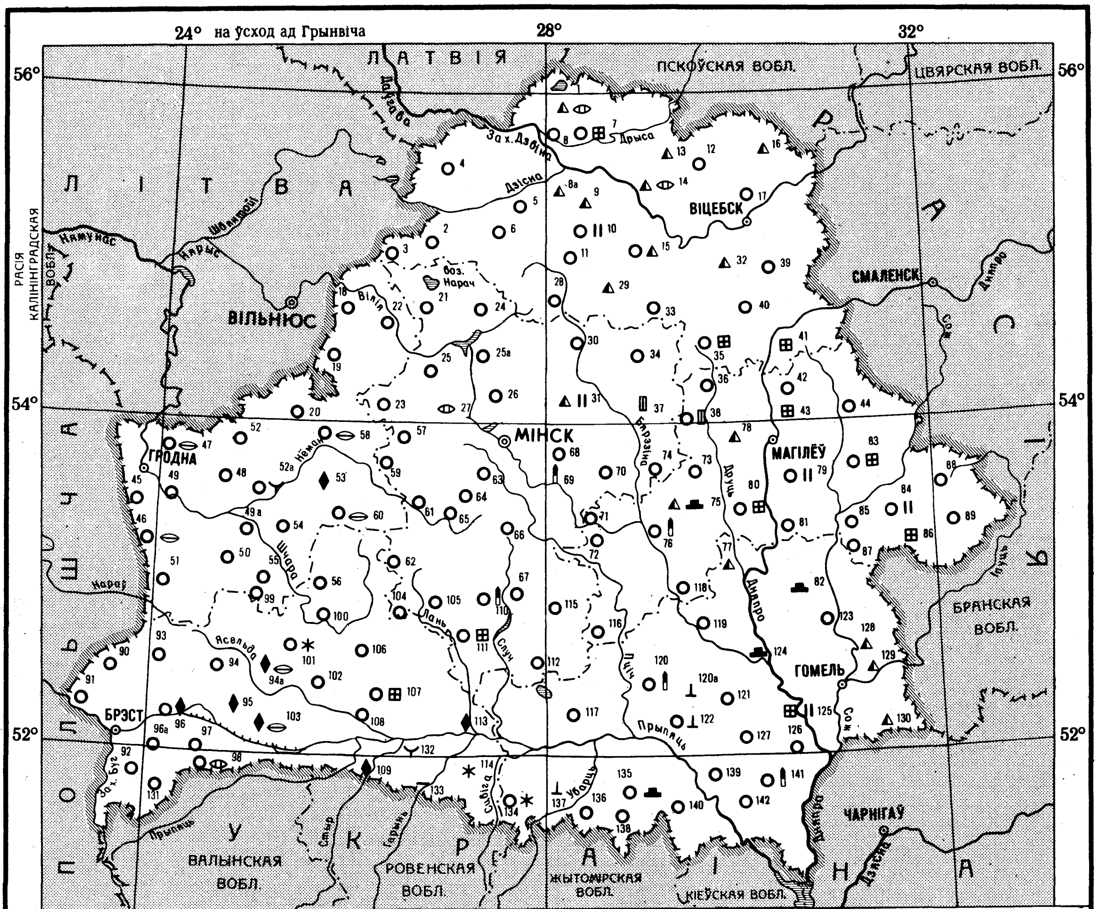

ХУДО́Е

ПО́СНАЕ

ТО́ШЧАЕ

СУХО́Е

НЯЖЫ́РНАЕ

НЯСЫ́ТАЕ

СІ́НЯЕ

РЫ́ЖАЕ

КРЫ́ПЛАЕ

ПУСТО́Е

ЛЮБО́ВАЕ

ЛЮБІ́ВАЕ

адзінкавыя назвы

адсутнасць назвы

1:5 000 000

ВЯЛІКІ КУСОК САЛА

Карта №336

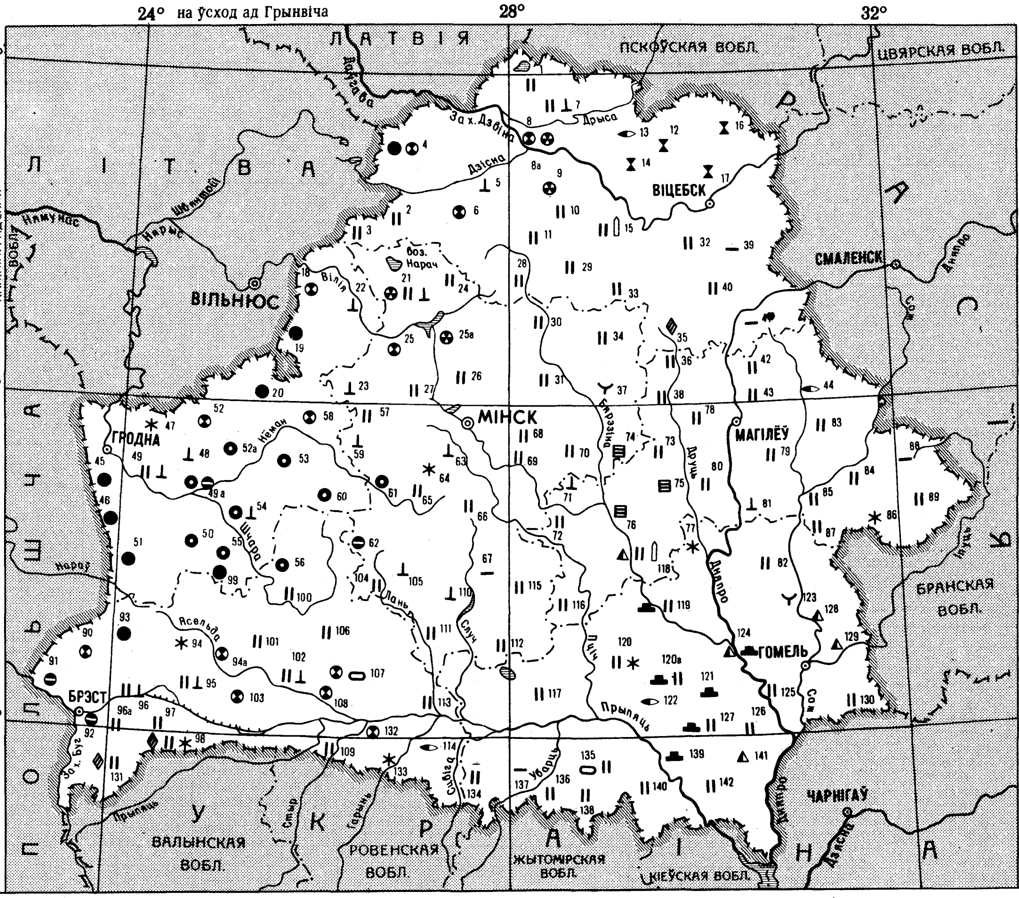

- ПОЛЕЦ
- АПОЛЕЦ
- АПОЛАК
- ПОЛЦЬ
- ПОЛЦЫЯ
- ШРОТ
- СКІЦЕР
- ШПЫРКА
- СКІБА
- ПЛАСТ
- ПЛІТА
- КРОШКА
- КУСОК
- КАВАЛАК
- ПАЛАСА
- КРУГ
- адзінкавыя назвы
- адсутнасць назвы

1:5 000 000

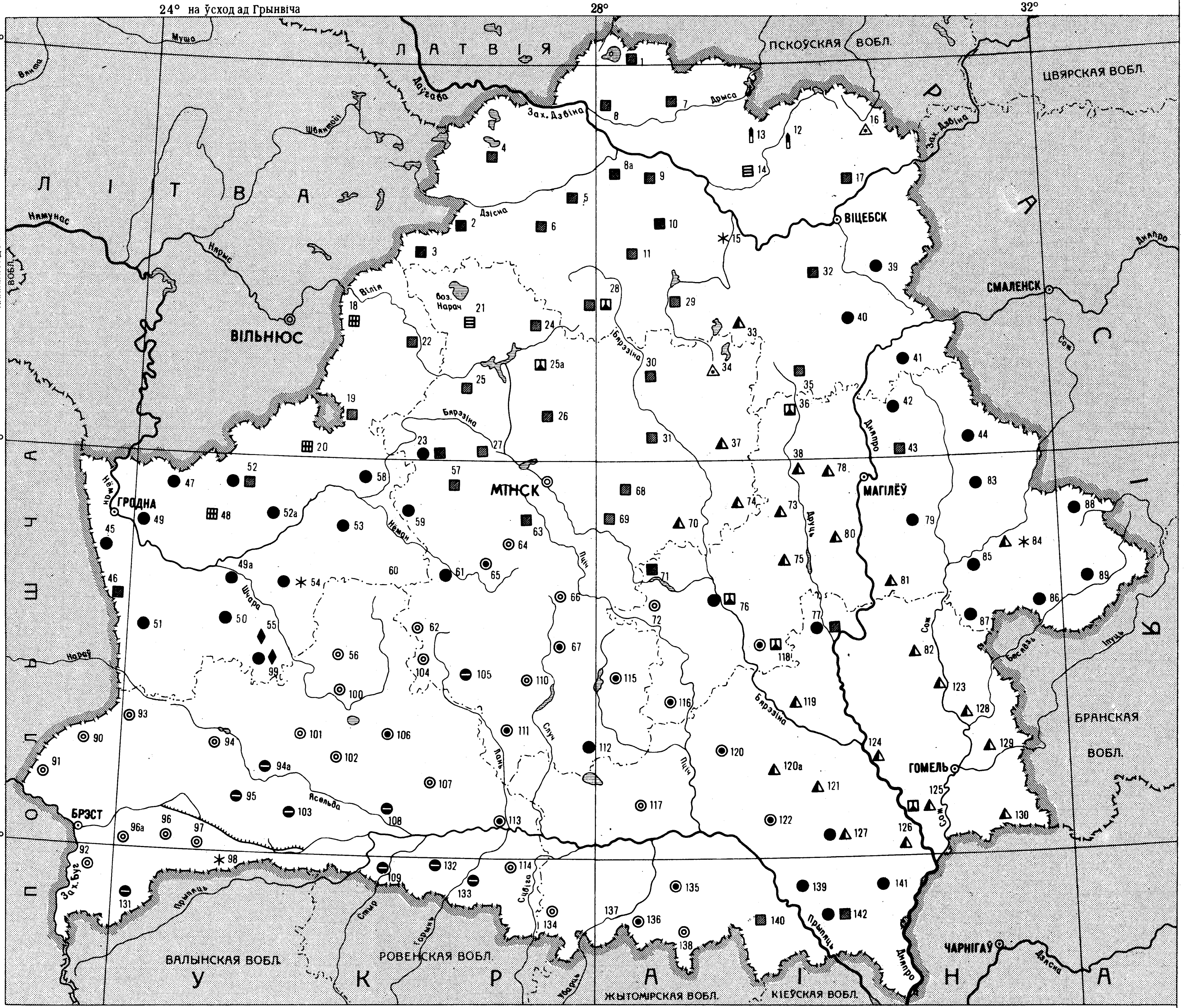

- ● ПАДЧАРО́ВАК
- ◎ ПАДЧАРЭ́ЎЕ
- ◉ ПАДЧАРО́ЎЕ
- ⊖ ПАДЧАРЭ́ВІНА
- ■ ПАДБРУ́ШША
- ⊞ ПАДБРУ́СЯ
- ⊟ ПАДБРУ́ШЫНА
- ◘ БРУШЫ́НА
- ▲ ПАДПУ́ЗЗЯ
- △ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- ♦ ПАДТРЫ́БУШША
- ▮ ПАБО́ЧЫНА
- ✳ адзінкавыя назвы

1: 3 000 000

СКРЫЛІК САЛА

Карта № 338

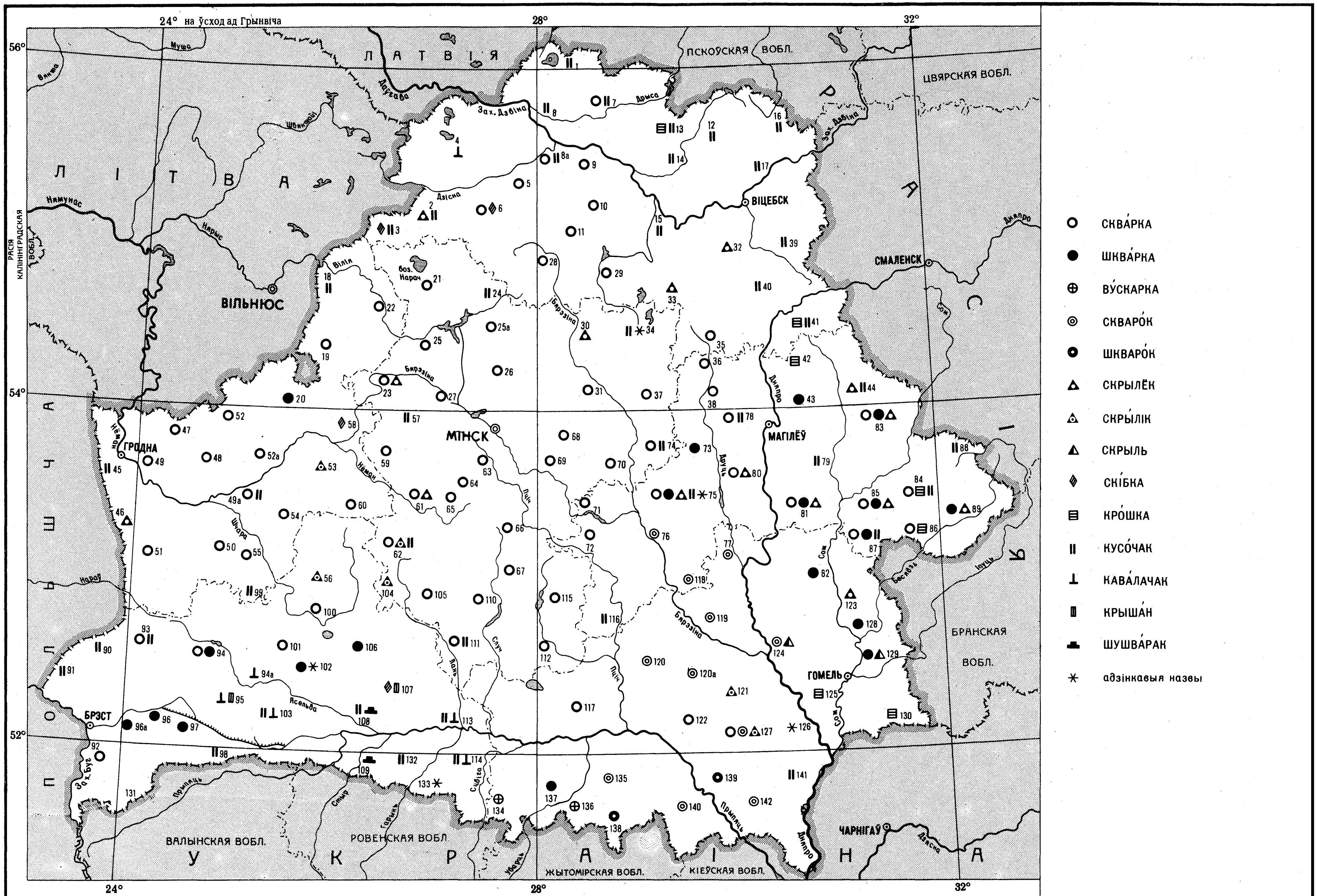

1:3 000 000

ТЛУСТАЕ САЛА

Картьа № 339

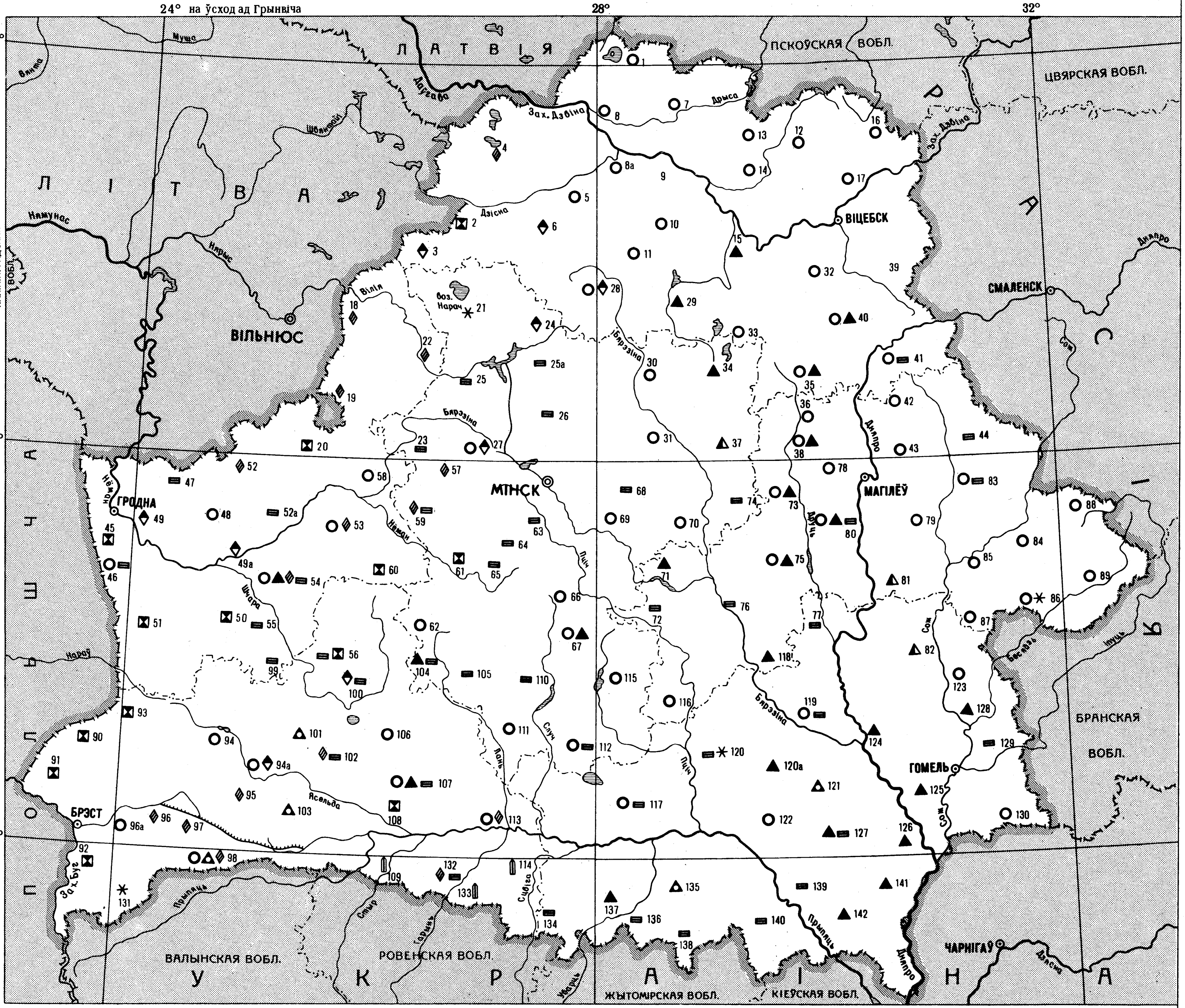

- ЖЫРНАЕ
- ТУЧНАЕ
- ТУЧНОЕ
- ТУЧАНАЕ
- ТЛУСТАЕ
- КЛУСТАЕ
- СЫТАЕ
- ТОПКАЕ
- ПЛАВКЭ
- адзінкавыя назвы

1:3 000 000

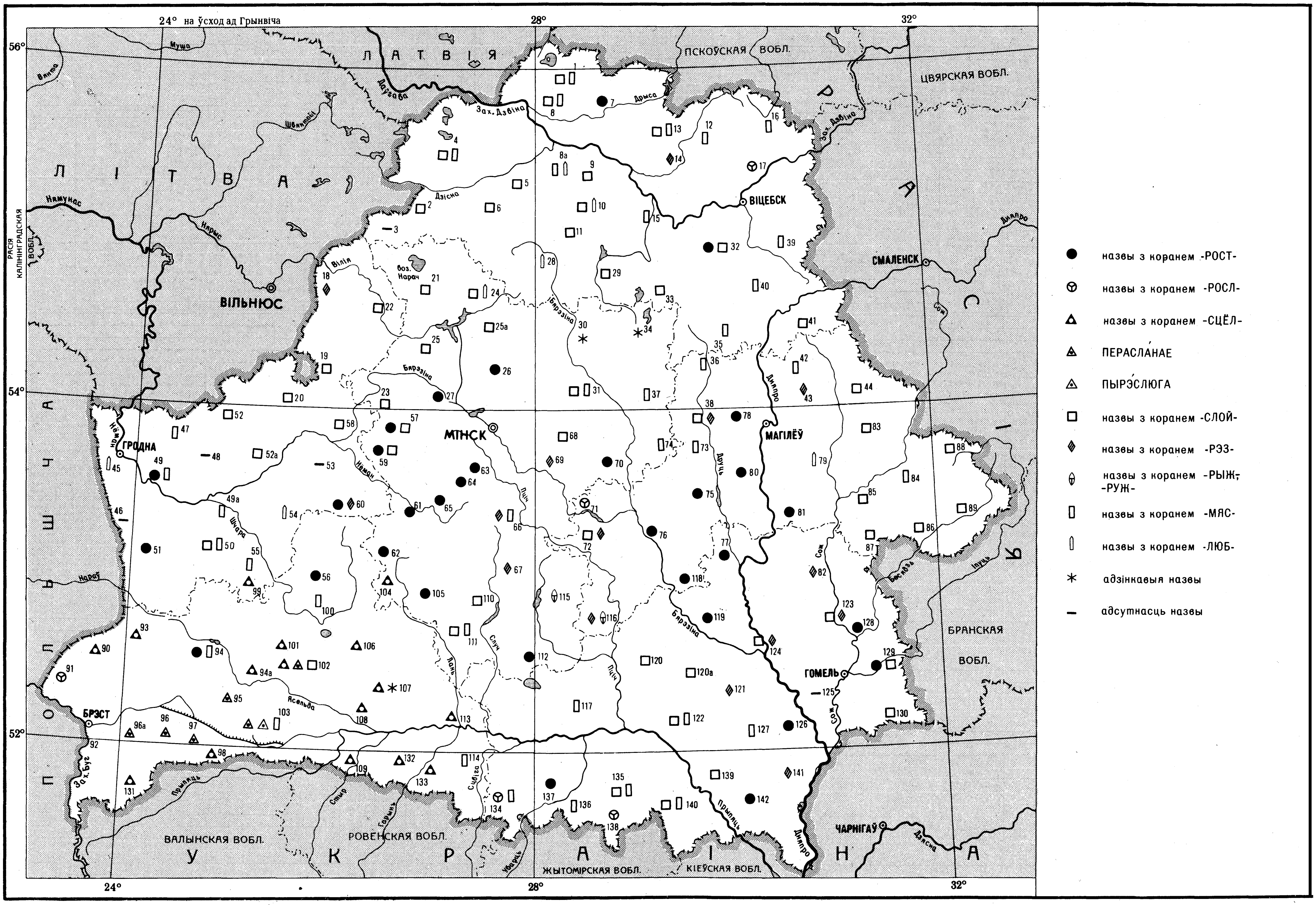

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
Л А Т В І Я
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
Л І Т В А
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
У К Р А І Н А
Р А С І Я
П О Л Ь Ш Ч А
назвы з коранем -РОСТ-
назвы з коранем -РОСЛ-
назвы з коранем -СЦЁЛ-
ПЕРАСЛАНАЕ
ПЫРЭСЛЮГА
назвы з коранем -СЛОЙ-
назвы з коранем -РЭЗ-
назвы з коранем -РЫЖ-, -РУЖ-
назвы з коранем -МЯС-
назвы з коранем -ЛЮБ-
адзінкавыя назвы
адсутнасць назвы

1: 3 000 000

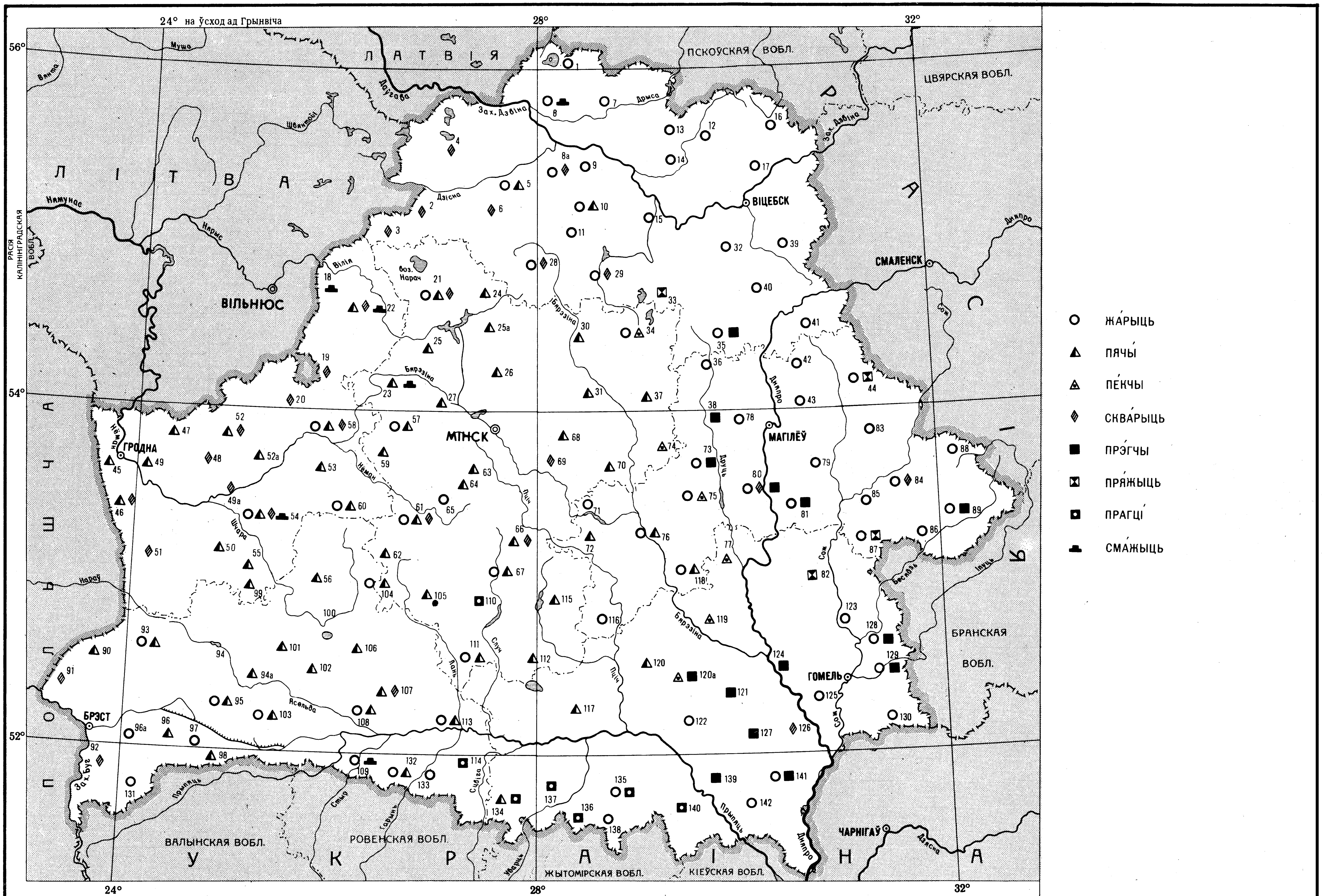
24° на ўсход ад Грынвіча
ЖА́РЫЦЬ
ПЯЧЫ́
ПЕ́КЧЫ
СКВА́РЫЦЬ
ПРЭ́ГЧЫ
ПРЯ́ЖЫЦЬ
ПРАГЦІ́
СМА́ЖЫЦЬ
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
Зах. Дзвіна
Дзісна
Вілія
Воз. Нарач
Бярэзіна
Нёман
Шчара
Ясельда
Прыпяць
Дняпро
Сож
Друць
Случ
Пціч
Зах. Буг
Гарынь
Стыр
Убарць
Іпуць
Бесядзь
Дзясна
Нарач
Дрыса
Нарыс
Намунас
Швянтоі
Муша
Даўгава

1:3 000 000

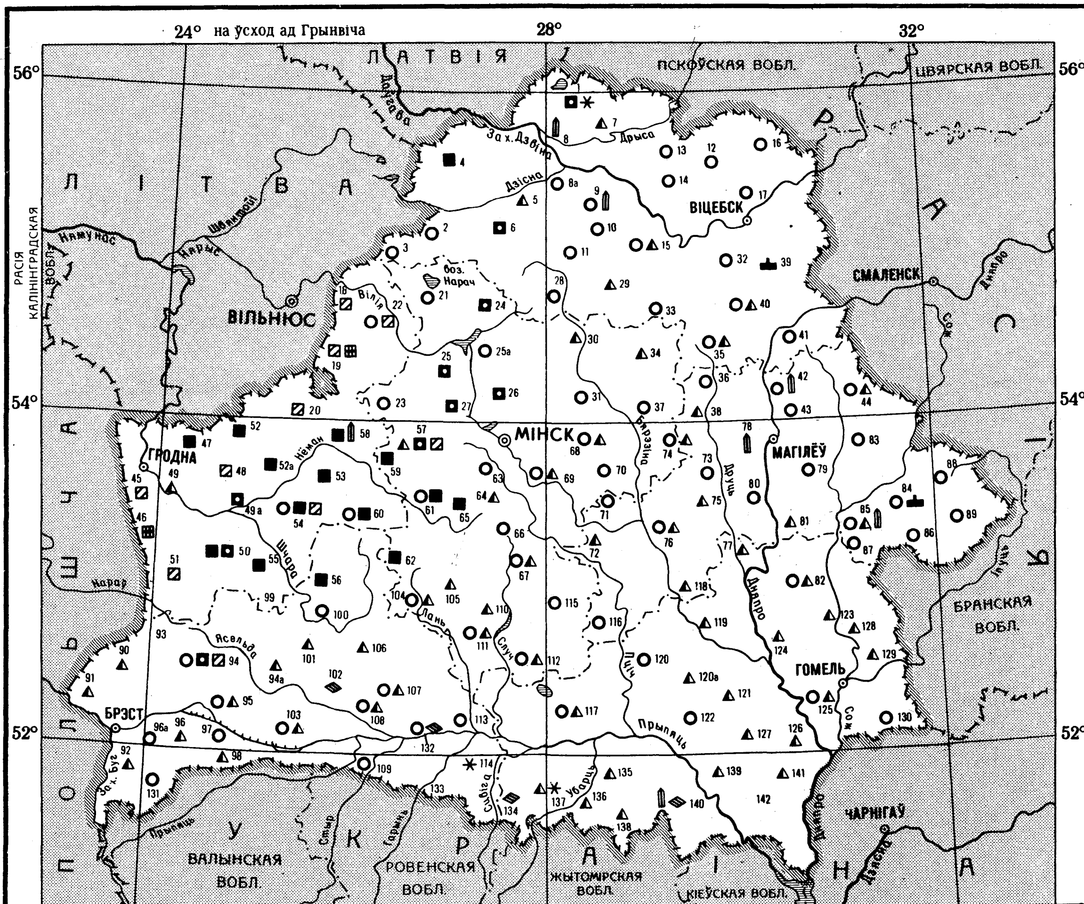

- ЖЫР
- ТУК
- ТЛУСТАСЦЬ
- КЛУСТАСЦЬ
- ТЛУШЧ
- КЛУШЧ
- ТАПЛЁНАЕ САЛА
- ЮШКА
- ЖЫЖКА
- *адзінкавыя назвы*

1:5 000 000

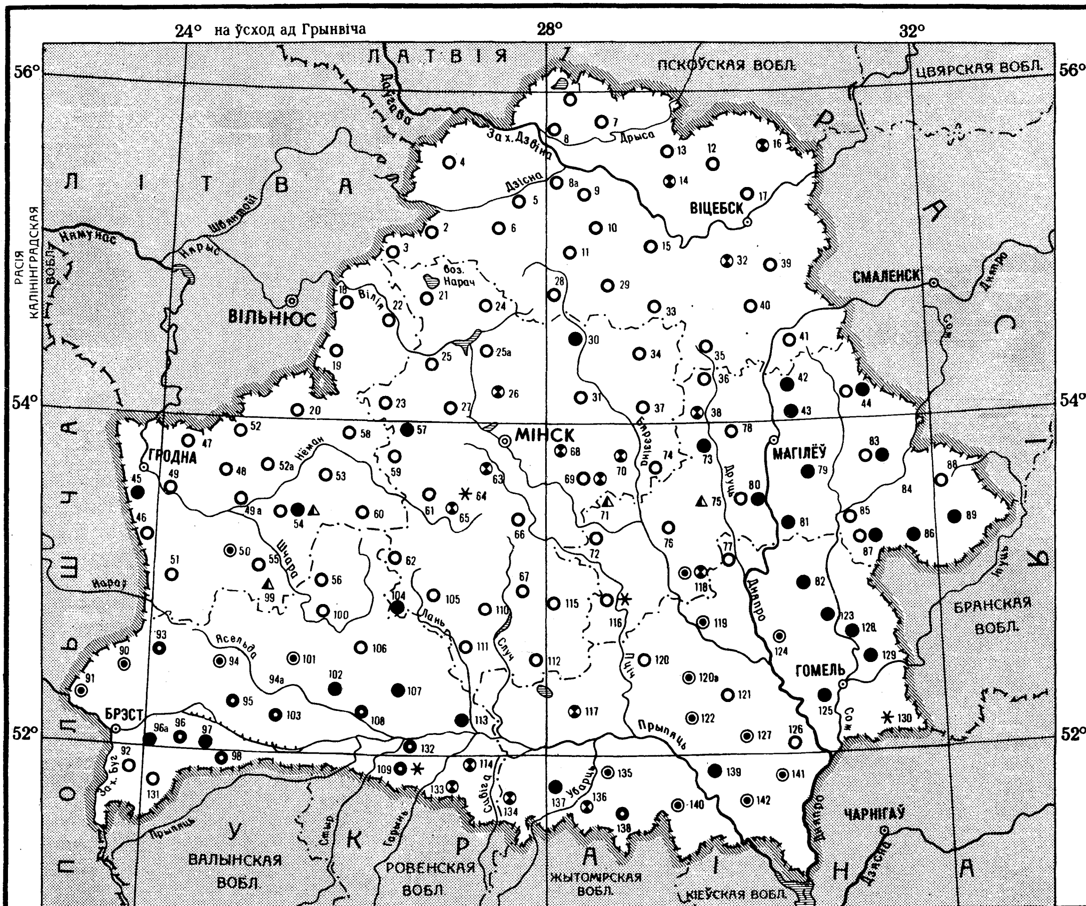

○ СКВА́РКІ

◉ СКВАРКІ́

● ШКВА́РКІ

⊙ ШКВАРКІ́

⊗ ВЫ́СКВАРКІ

▲ ВЫ́ЖАРКІ

✳ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

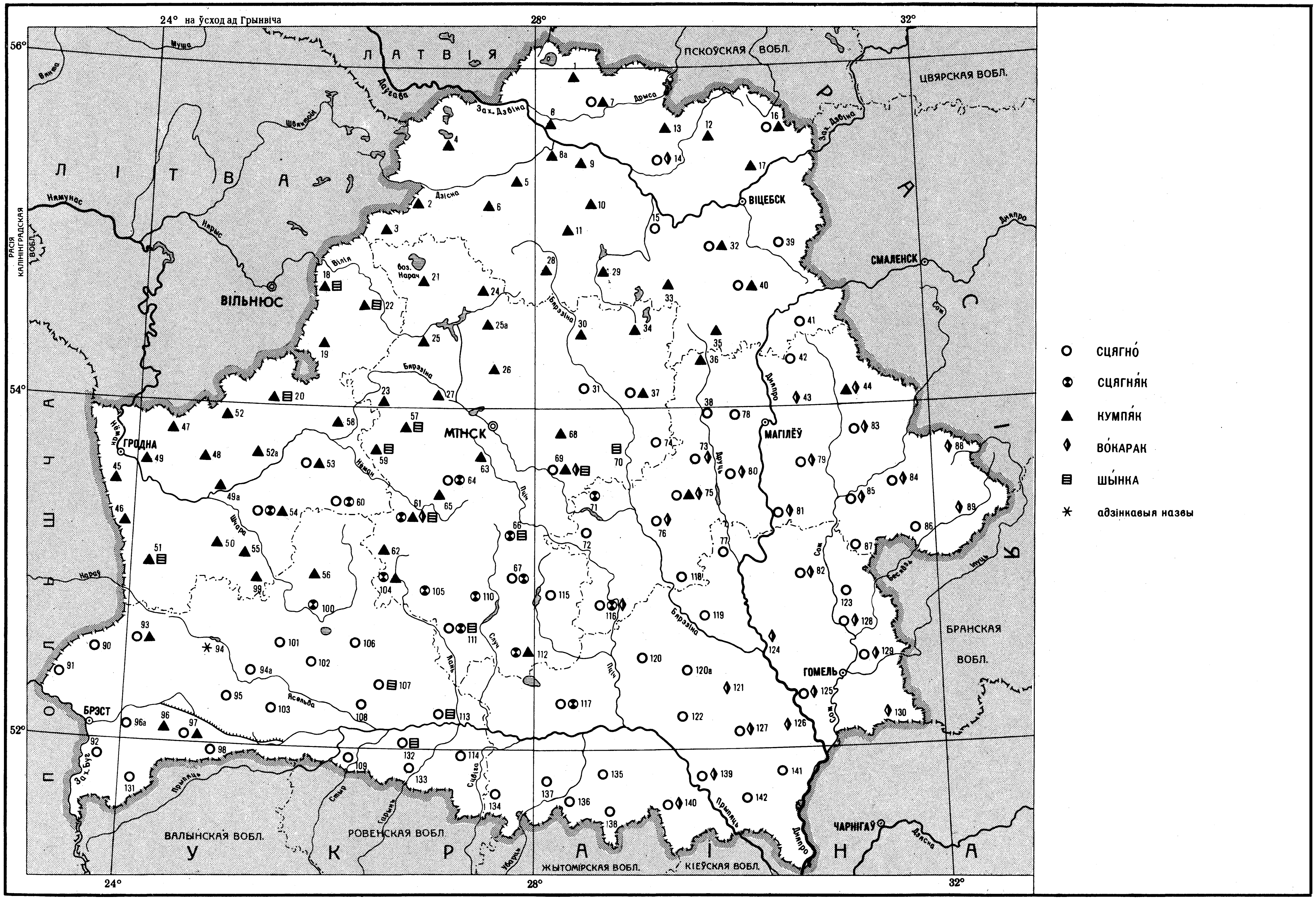
СЦЯГНО́
СЦЯГНЯ́К
КУМПЯ́К
ВО́КАРАК
ШЫ́НКА
адзінкавыя назвы
МІНСК
ВІЦЕБСК
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
ГРОДНА
БРЭСТ
ВІЛЬНЮС
СМАЛЕНСК
ЧАРНІГАЎ
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
УКРАІНА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
24° на ўсход ад Грынвіча

1:3 000 000

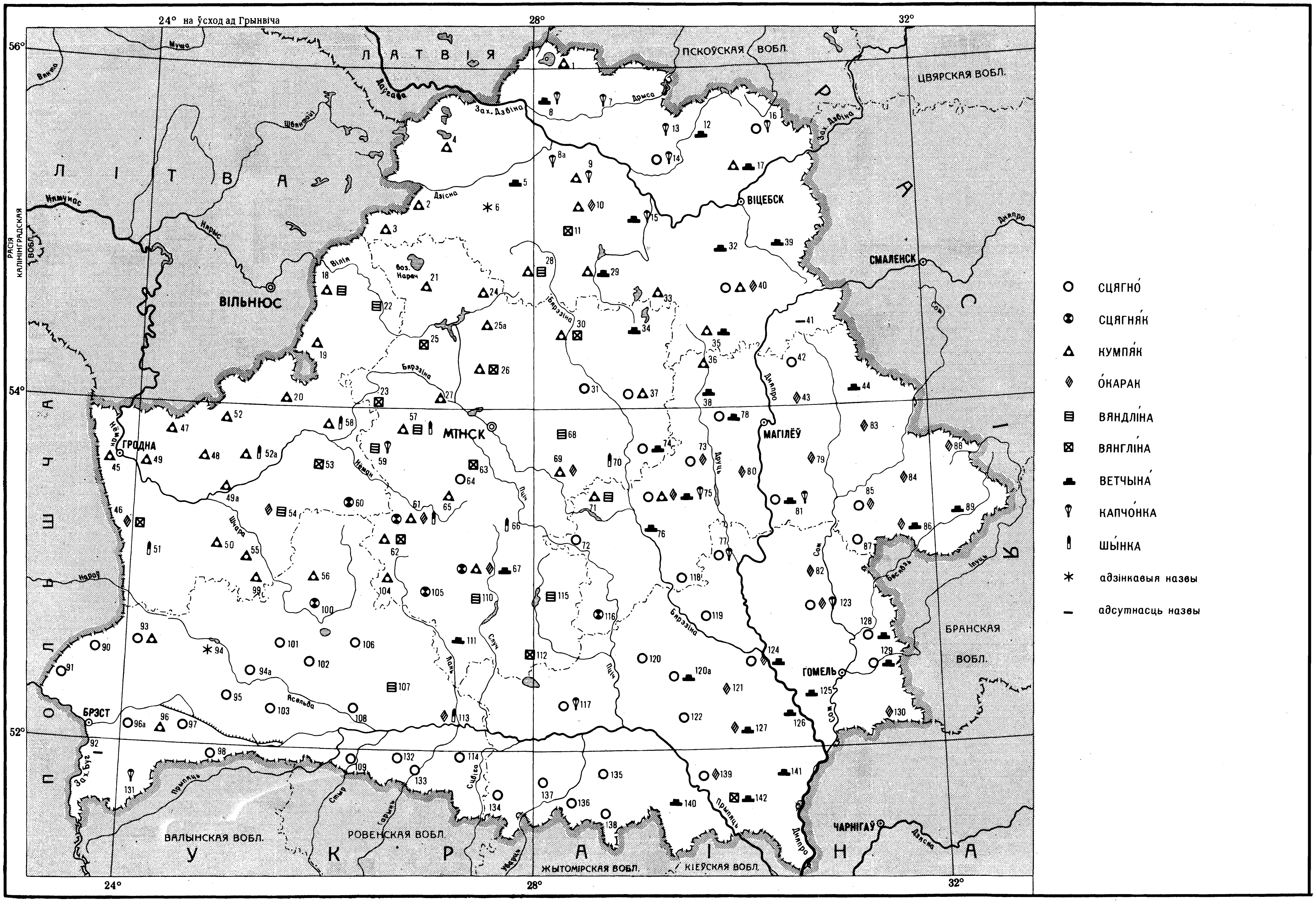
24° на ўсход ад Грынвіча
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
СЦЯГНО
СЦЯГНЯК
КУМПЯК
ОКАРАК
ВЯНДЛІНА
ВЯНГЛІНА
ВЕТЧЫНА
КАПЧОНКА
ШЫНКА
адзінкавыя назвы
адсутнасць назвы

1:3 000 000

ВЭНДЗІЦЬ (шынку)

Карта №346

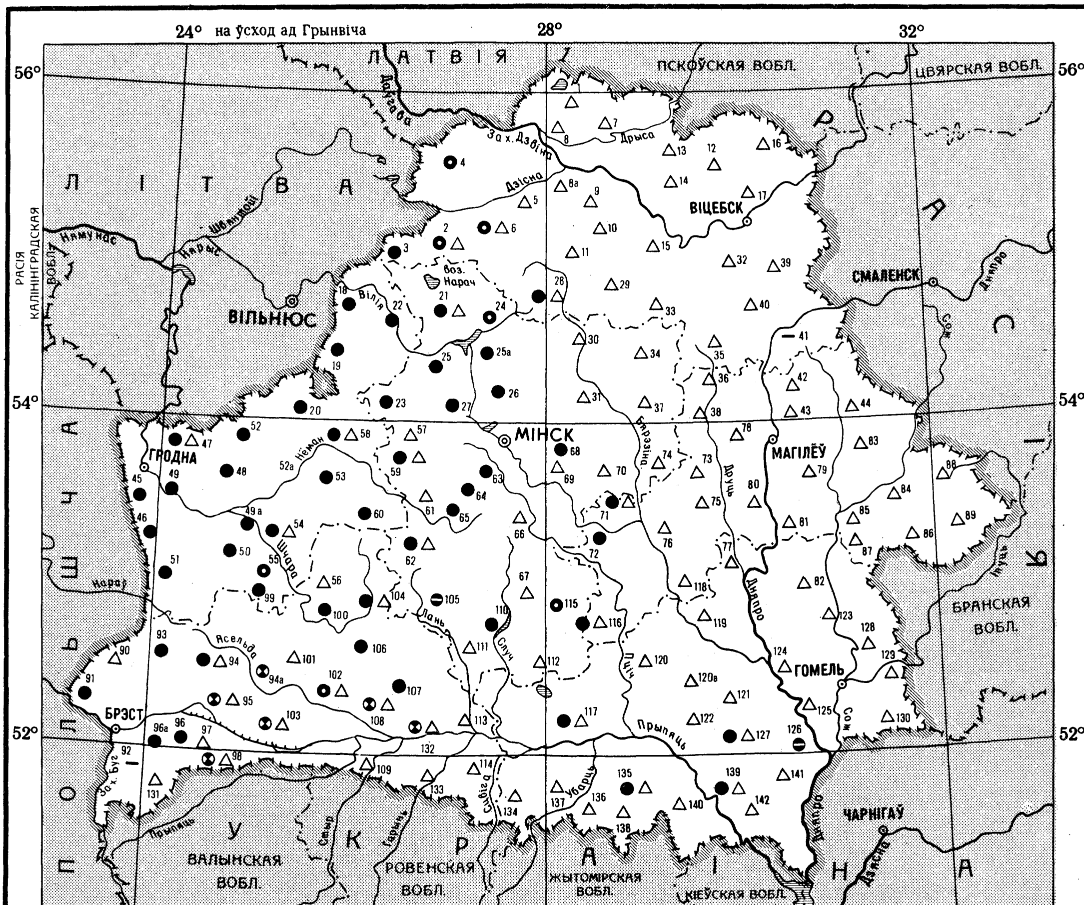

● вэ́ндзіць

◉ ванды́зіць

⊗ вындзе́лыты

⊖ ве́нгліць

△ капці́ць

– адсутнасць назвы

1:5 000 000

ВЭНДЖАНЫ (кумпяк)

Карта №347

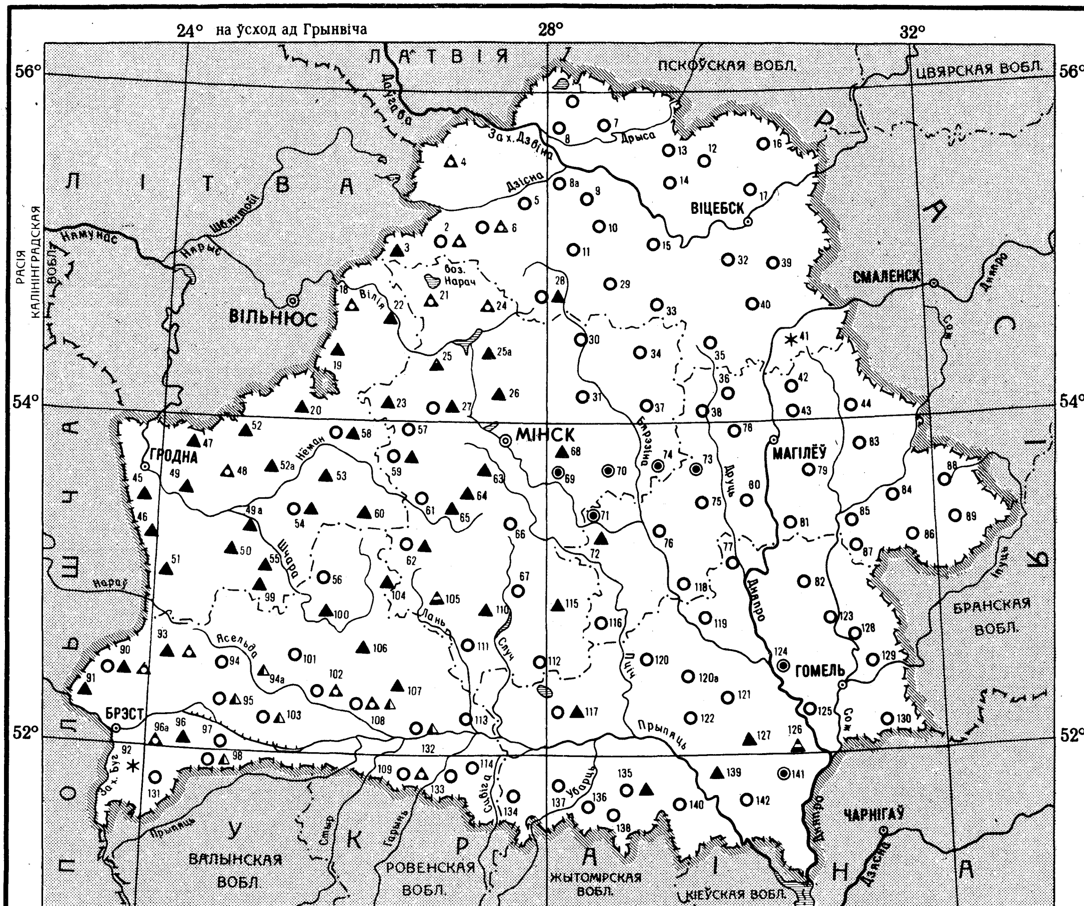

○ КАПЧО́НЫ

◉ КО́ПЧАНЫ

▲ ВЭ́НДЖАНЫ

△ ВАНДЗО́НЫ

◭ ВАНДЗЁ́ЛЯНЭ

⏶ ВЕ́НГЛЯНЫ

* адзінкавыя назвы

1:5 000 000

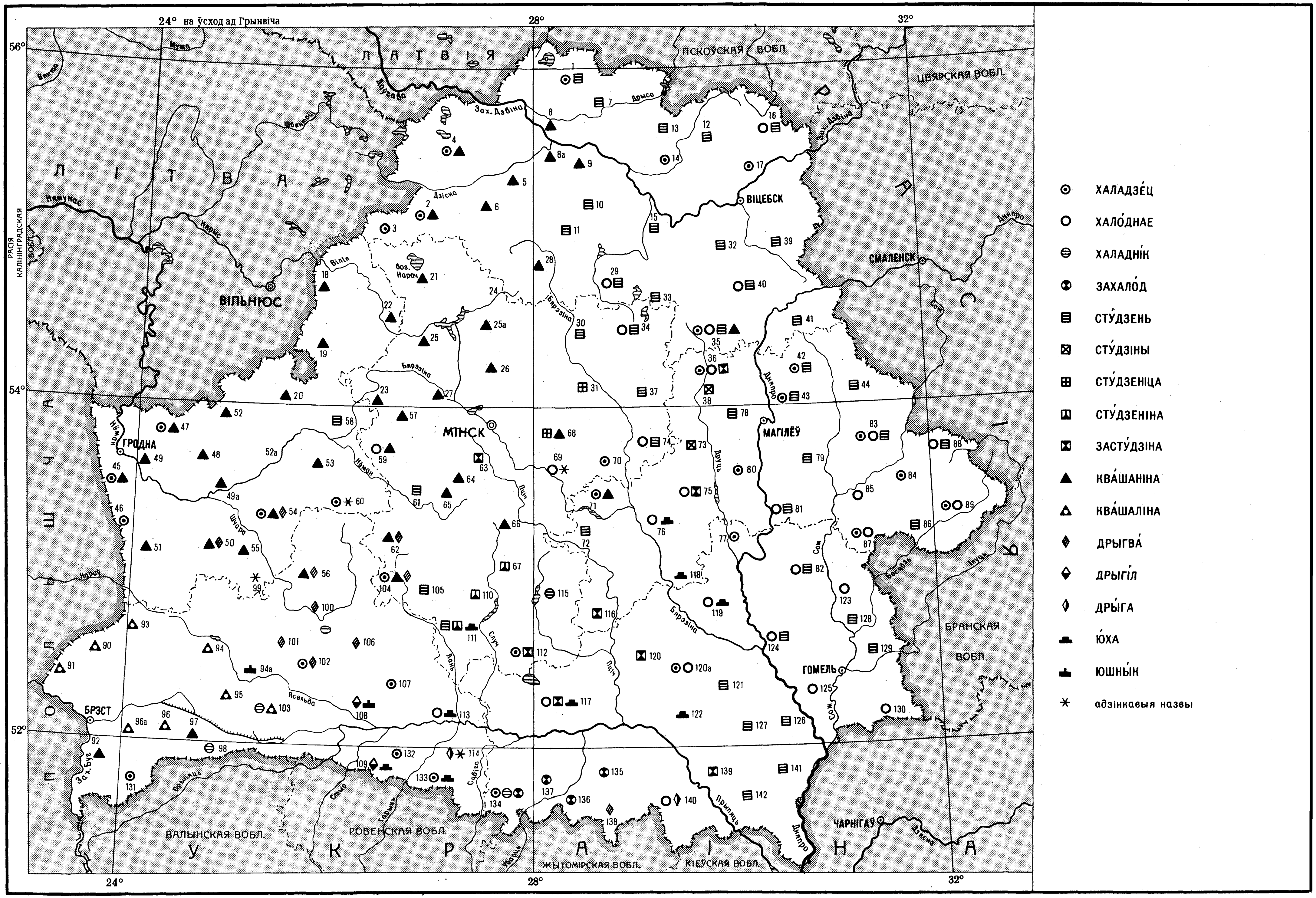
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
Зах. Дзвіна
Дзісна
Вілія
Бярэзіна
Нёман
Шчара
Ясельда
Прыпяць
Случ
Птыч
Дняпро
Сож
Друць
Іпуць
Беседзь
Дзясна
Зах. Буг
Нараў
Нямунас
Нярыс
Воз. Нарач
ХАЛАДЗЕ́Ц
ХАЛО́ДНАЕ
ХАЛАДНІ́К
ЗАХАЛО́Д
СТУ́ДЗЕНЬ
СТУ́ДЗІНЫ
СТУ́ДЗЕНІЦА
СТУ́ДЗЕНІНА
ЗАСТУ́ДЗІНА
КВА́ШАНІНА
КВА́ШАЛІНА
ДРЫГВА́
ДРЫГІ́Л
ДРЫ́ГА
Ю́ХА
ЮШНЫ́К
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

ЗАТАЎКА **Карта №349**

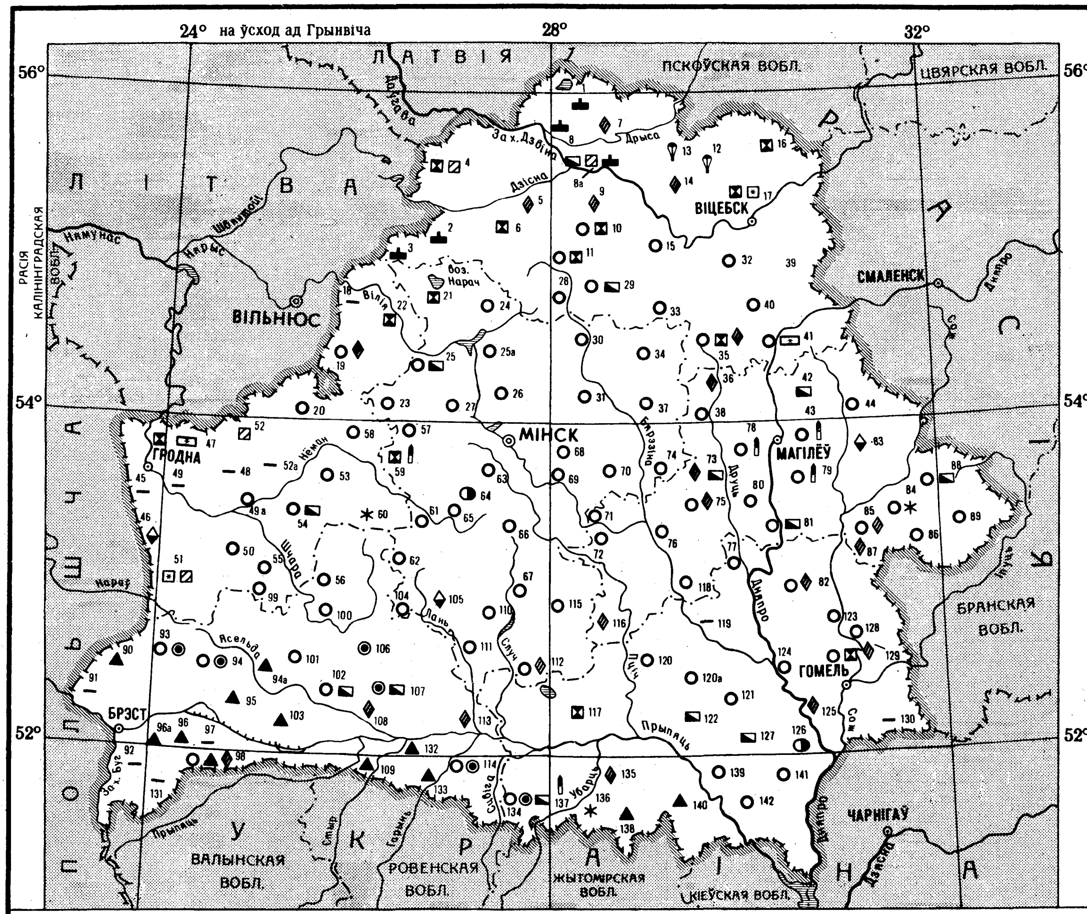

- ○ ЗАТАЎКА
- ◉ ЗАТОЎКА
- ▲ ЗАСМАКА
- ЗАКРАСА
- АКРАСА
- ЗАПРАВА
- ПРЫПРАВА
- СКАРОМІНА
- СКОРАМ
- СКАРОМНЫЯ
- ЗАДАБРА
- ПРОКІЦЬ
- ВАЛОГА
- ЗАСКВАРА
- * адзінкавыя назвы
- – адсутнасць назвы

1:5 000 000

ЗАТАЎКАЦЬ (страву)

Карта №350

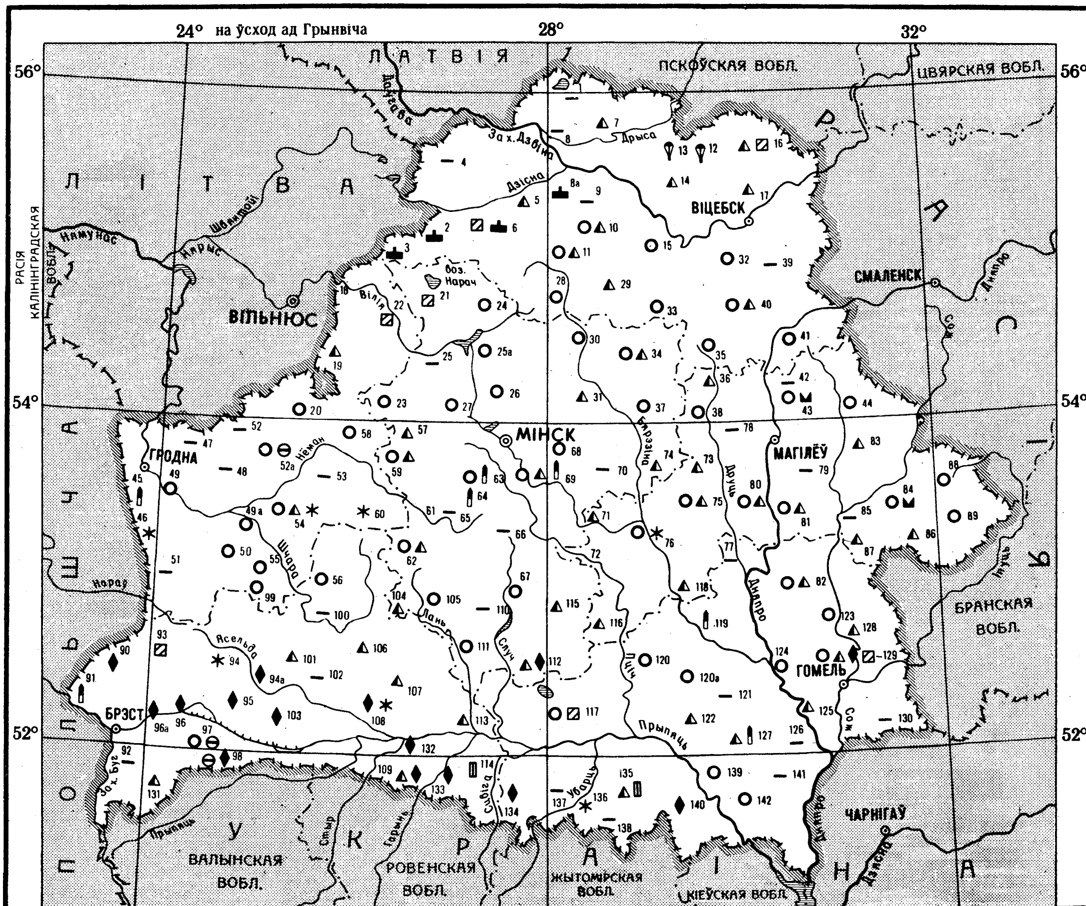

- ○ ЗАТАЎКАЦЬ
- ⊖ ПРЫТАЎЧЫ
- △ ЗАПРАЎЛЯЦЬ
- ♦ ЗАСМАЧВАЦЬ
- ЗАСКВАРВАЦЬ
- ▨ ЗАКРАШЫВАЦЬ
- ПРАКІДАЦЬ
- ЗАВАЛОЖЫЦЬ
- ЗАДАБРАЦЬ
- ЗАПРАГЦІ
- * адзінкавыя назвы
- – адсутнасць лексемы

1:5 000 000

СКАЛКІ (тлушчавыя кроплі на вадкай страве) **Карта №351**

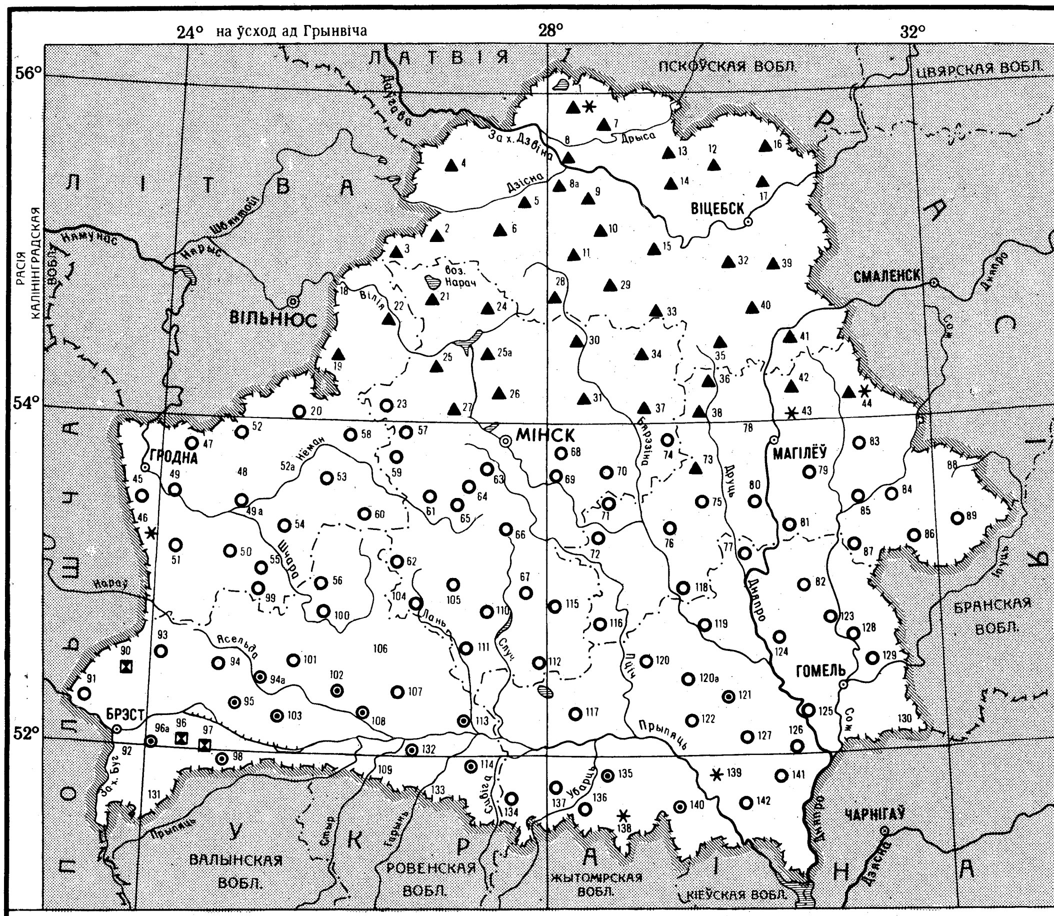

○ СКА́ЛКІ

◎ СКАЛКІ́

▲ СВЕ́ЧКІ

⊠ ЦЯ́ТЫ

* адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ЗАСТЫВАЕ (пра растоплены тлушч) **Карта №352**

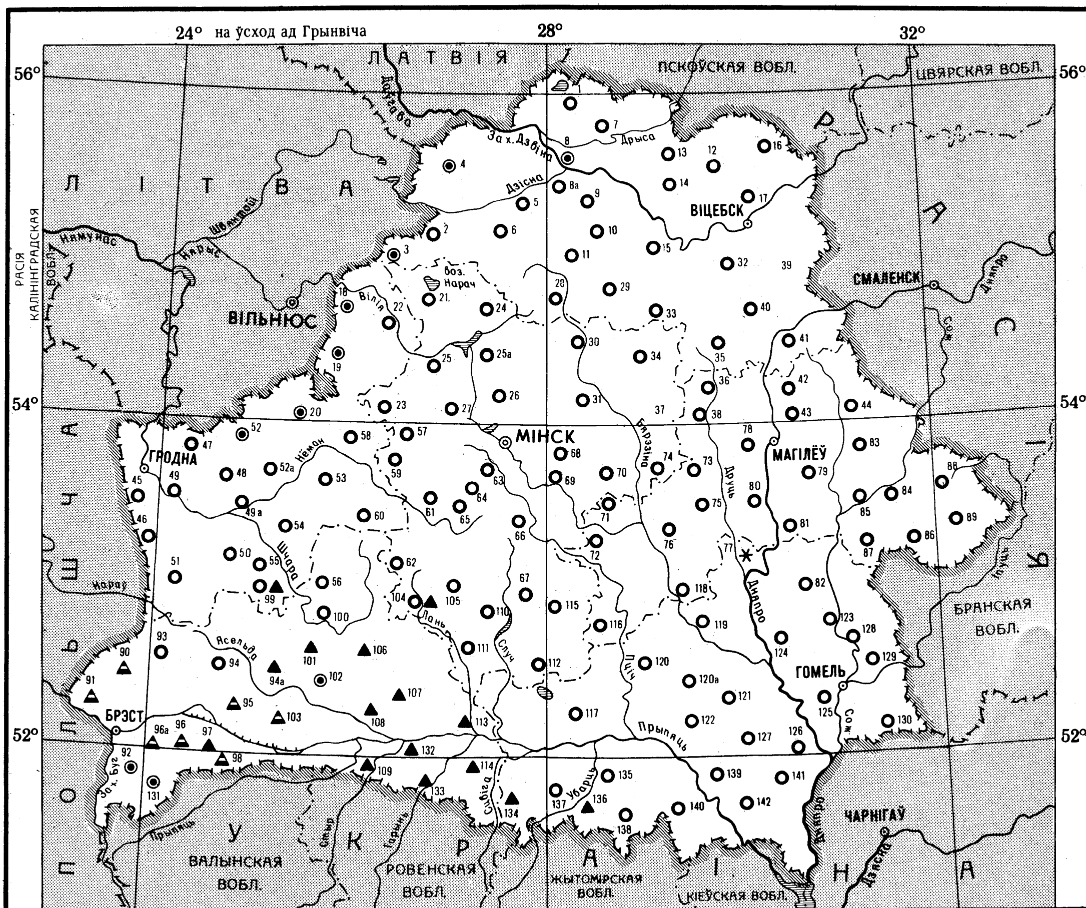

- ○ ЗАСТЫВА́Е
- ◉ ЗАСТЫГА́Е
- △ ЗАХАЛАДА́Е
- ▲ ЗАХАЛО́ДАЕ
- * адзінкавыя лексемы

1:5 000 000

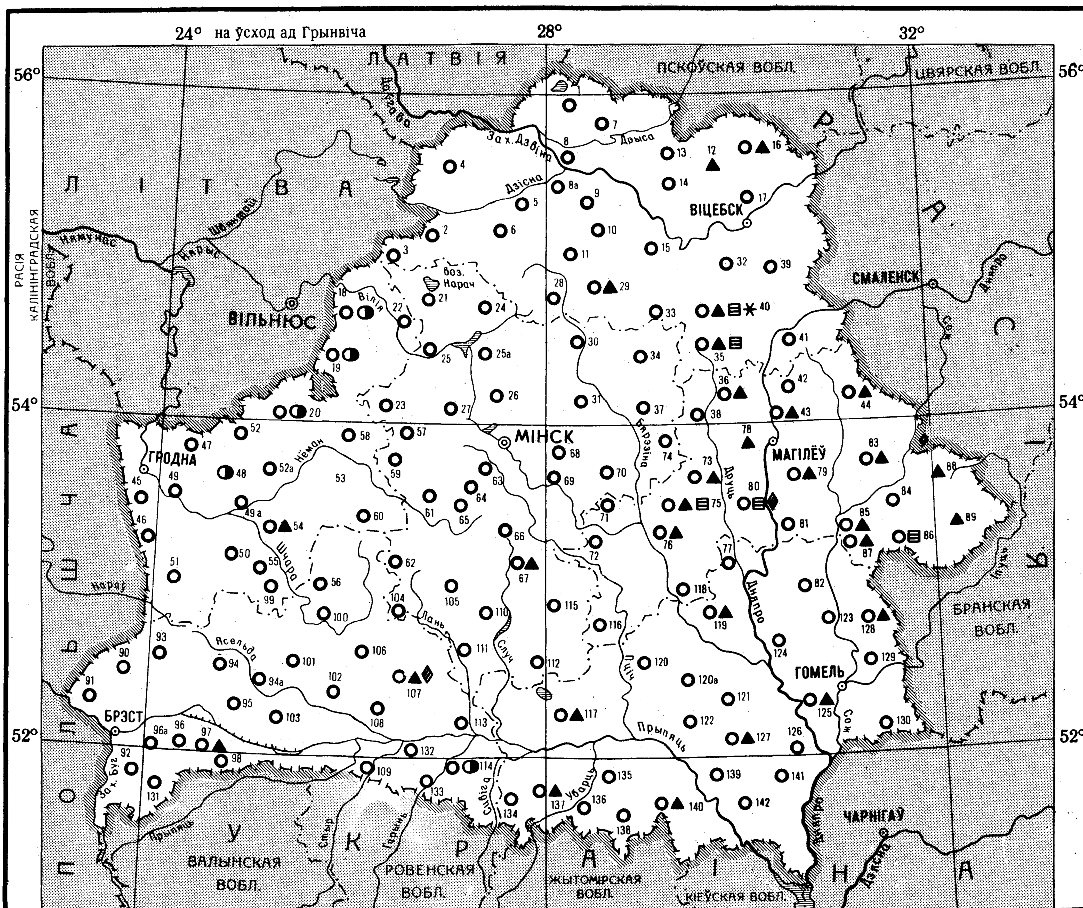

○ АЛЕ́Й

◑ АЛІ́ВА

▲ ПО́СНАЕ МА́СЛА

⊟ ПАДСО́ЛНЕЧНАЕ МА́СЛА

◆ СЛАНЕ́ЧНІКАВАЕ МА́СЛА

✶ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ЦІСНУЦЬ (алей) Карта №354

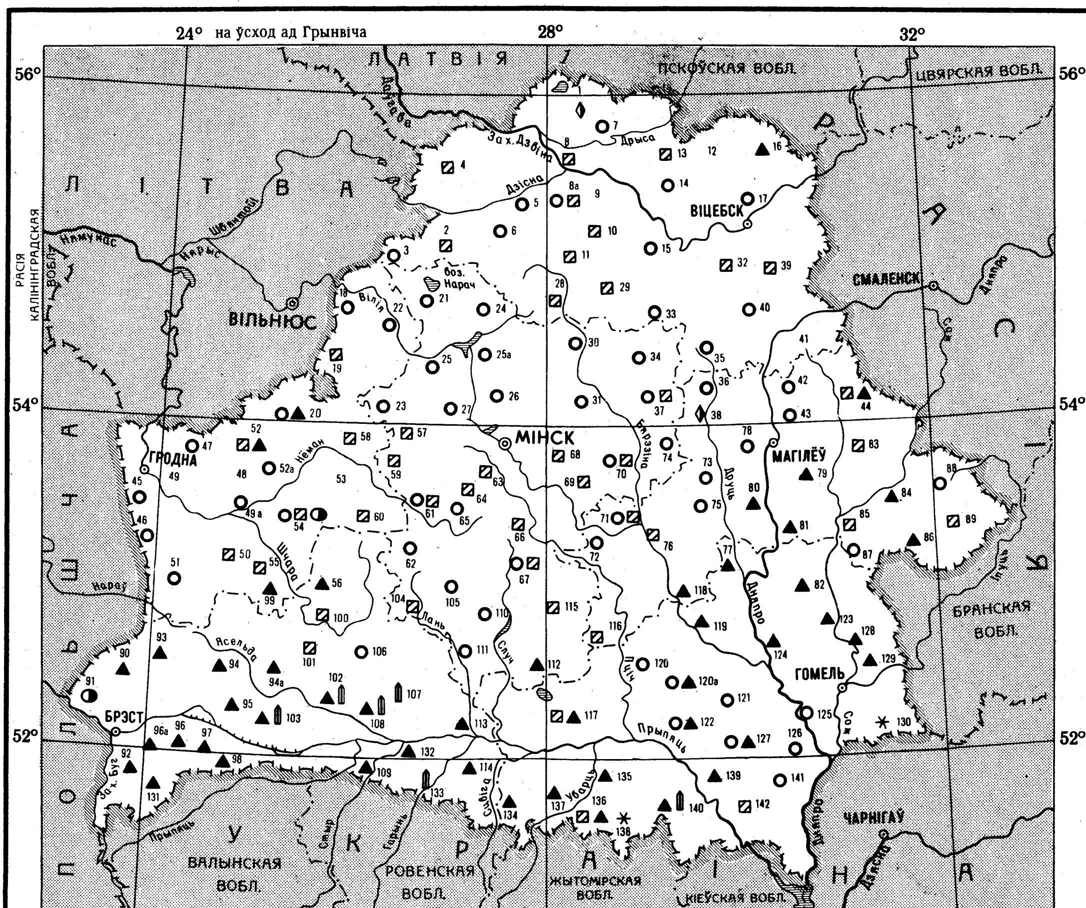

○ ЦІСНУЛІ

▨ ГНАЛІ

▲ БІЛІ

▮ ЧАВІЛІ

◊ ЖАЛІ

◐ ДУШЫЛІ

✳ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ЗАЦІРКА

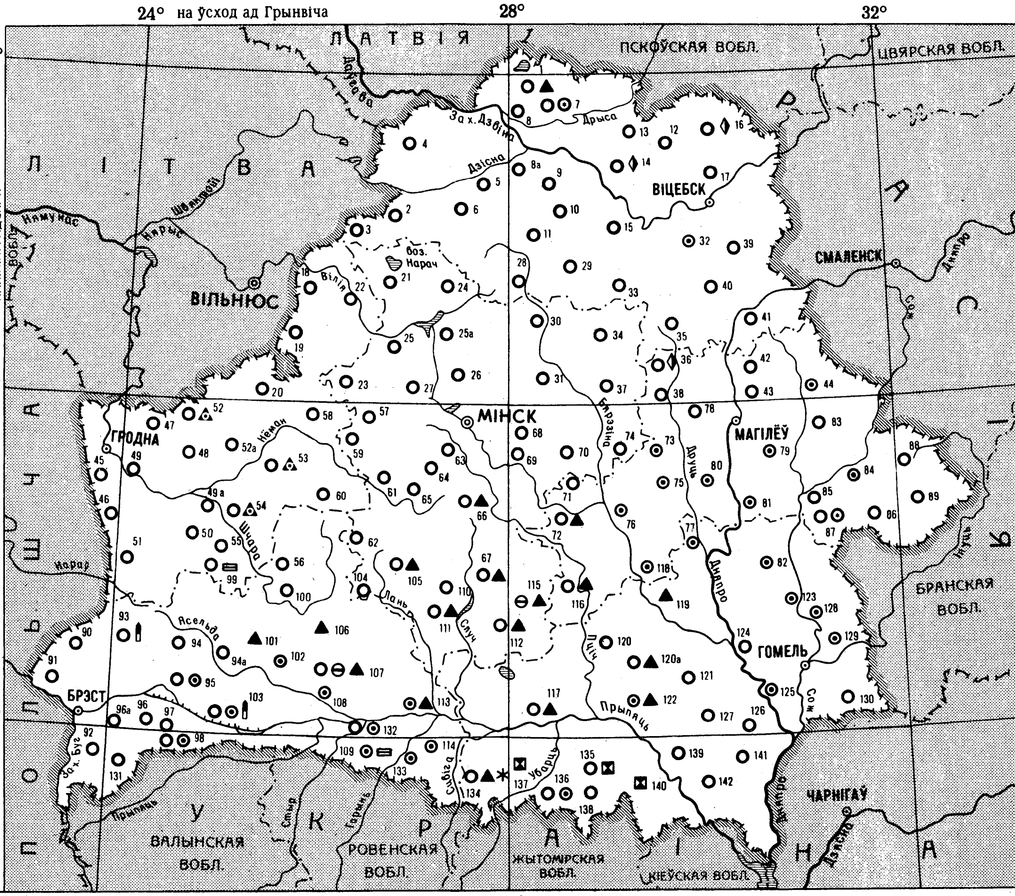

○ ЗАЦІ́РКА

⊙ ЗАЦІРКА́

⊖ ЗАЦІРУ́ХА

◎ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

▲ КАЛАТУ́ША

△ ПАТКАЛО́ТКА

◊ КУЛЕ́Ш

⊠ ГАЛУ́ШКІ

▮ САЛАМА́ХА

⊟ ПО́ЛІЎКА

* адзінкавыя назвы

1:5 000 000

КАША З ЯЧМЕННЫХ КРУП

Карта №356

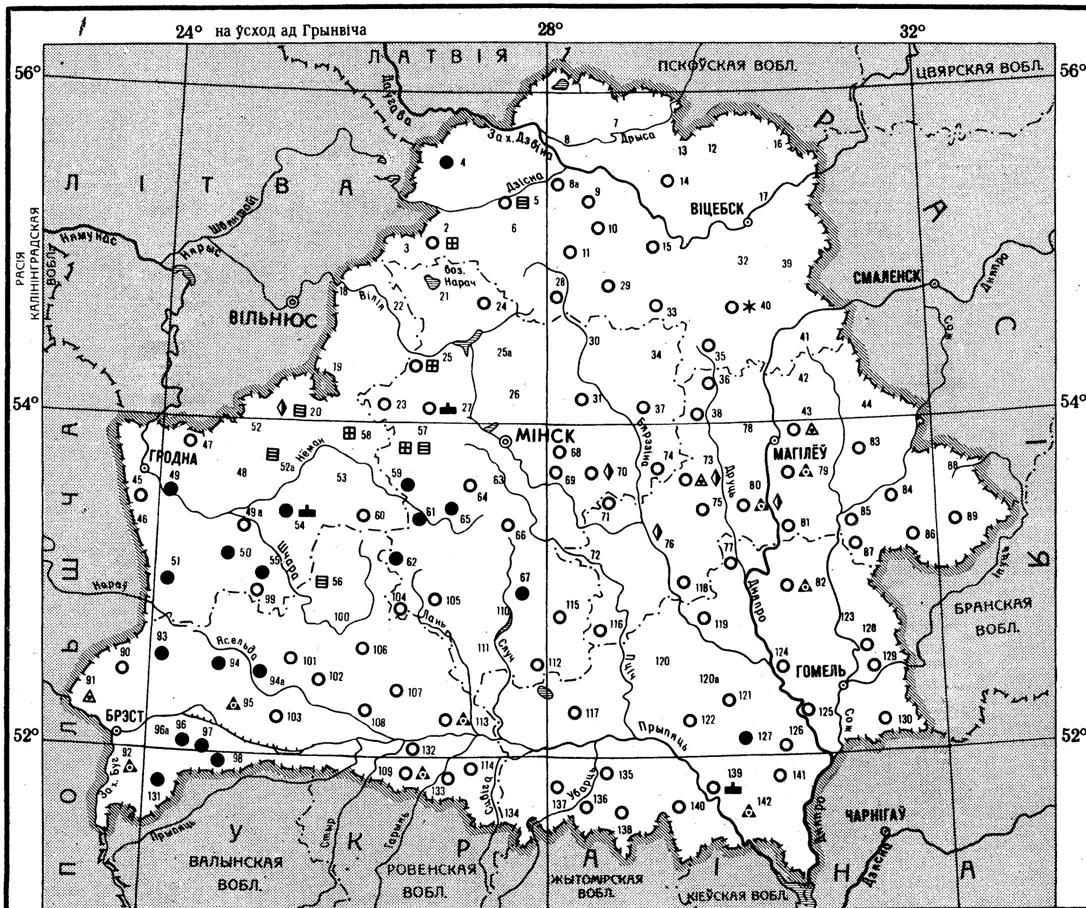

○ КУЦЦЯ

● КУЦЯ

△ ЯЧНАЯ КАША

▲ ЯЧМЕННАЯ КАША

◊ ПЯРЛОВАЯ КАША

⊞ ПАНЦАКОВАЯ КАША

⊟ ПАНЦАК

▬ ГРУЦАНАЯ КАША

✱ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

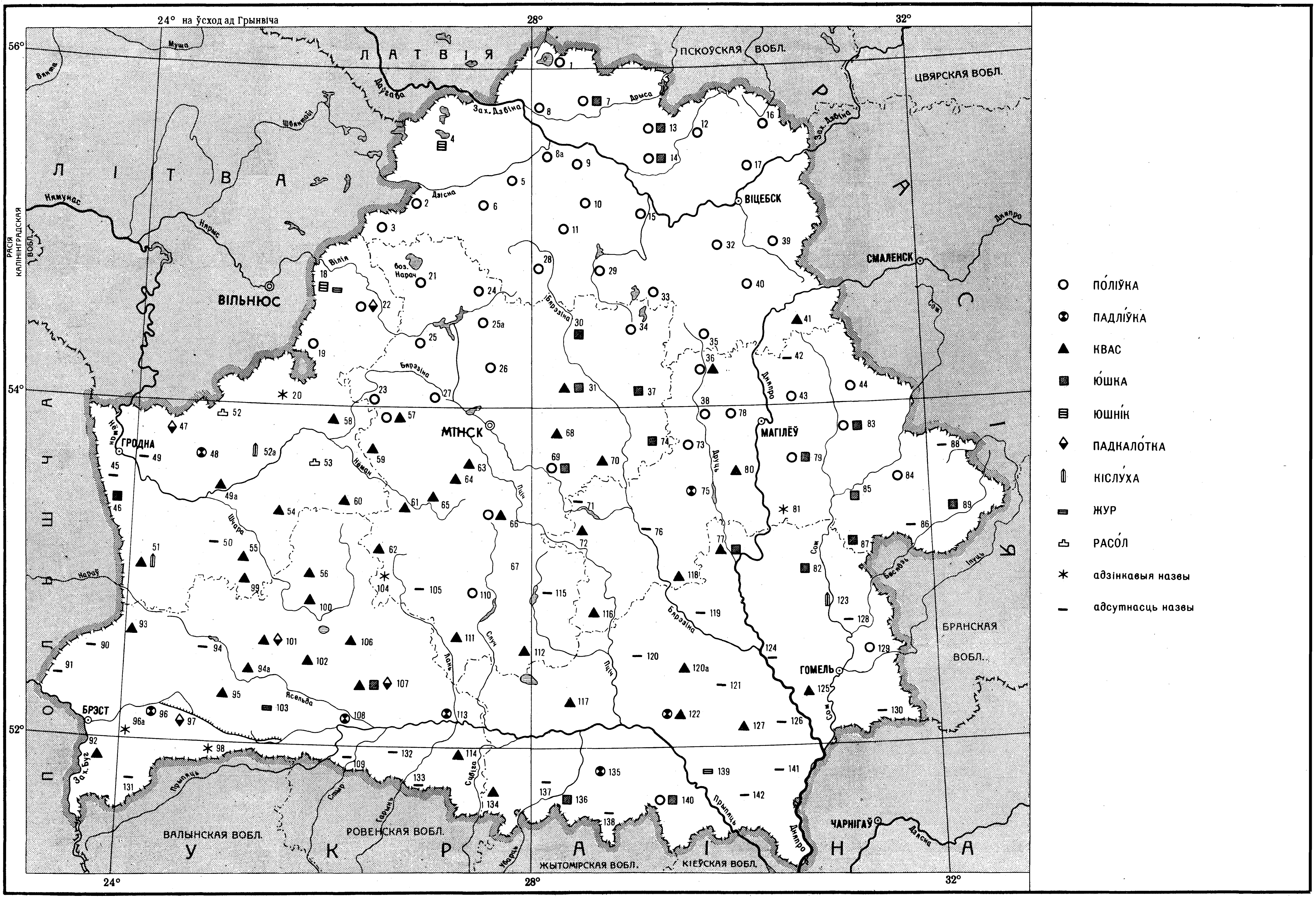
ПОЛІЎКА
ПАДЛІЎКА
КВАС
ЮШКА
ЮШНІК
ПАДКАЛОТКА
КІСЛУХА
ЖУР
РАСОЛ
адзінкавыя назвы
адсутнасць назвы
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
РАСІЯ
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВІЛЬНЮС
ГРОДНА
МІНСК
ВІЦЕБСК
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
СМАЛЕНСК
ЧАРНІГАЎ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
24° на ўсход ад Грынвіча

1:3 000 000

ЖЫЖКА (вадкая частка стравы) Карта № 358

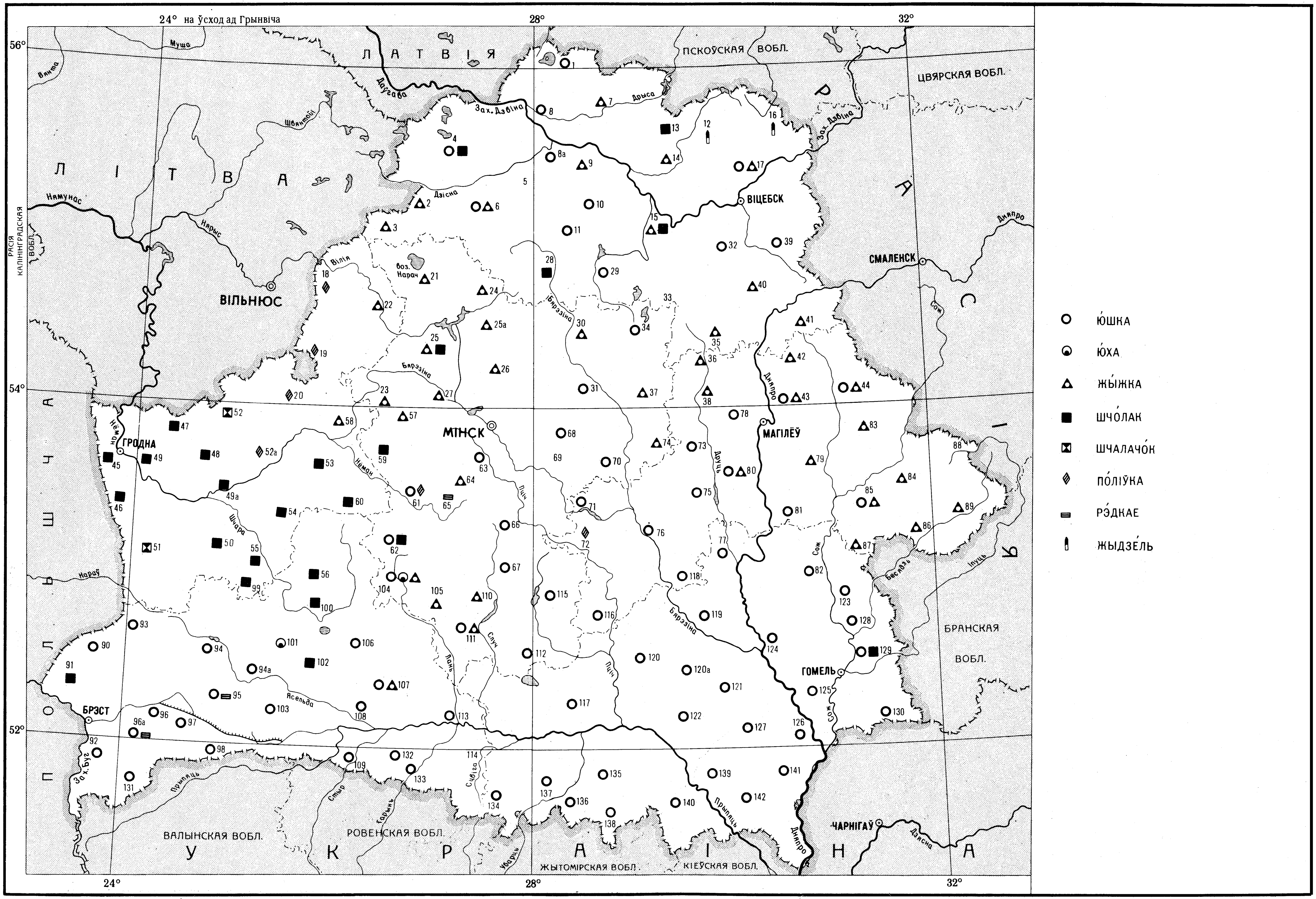

1:3 000 000

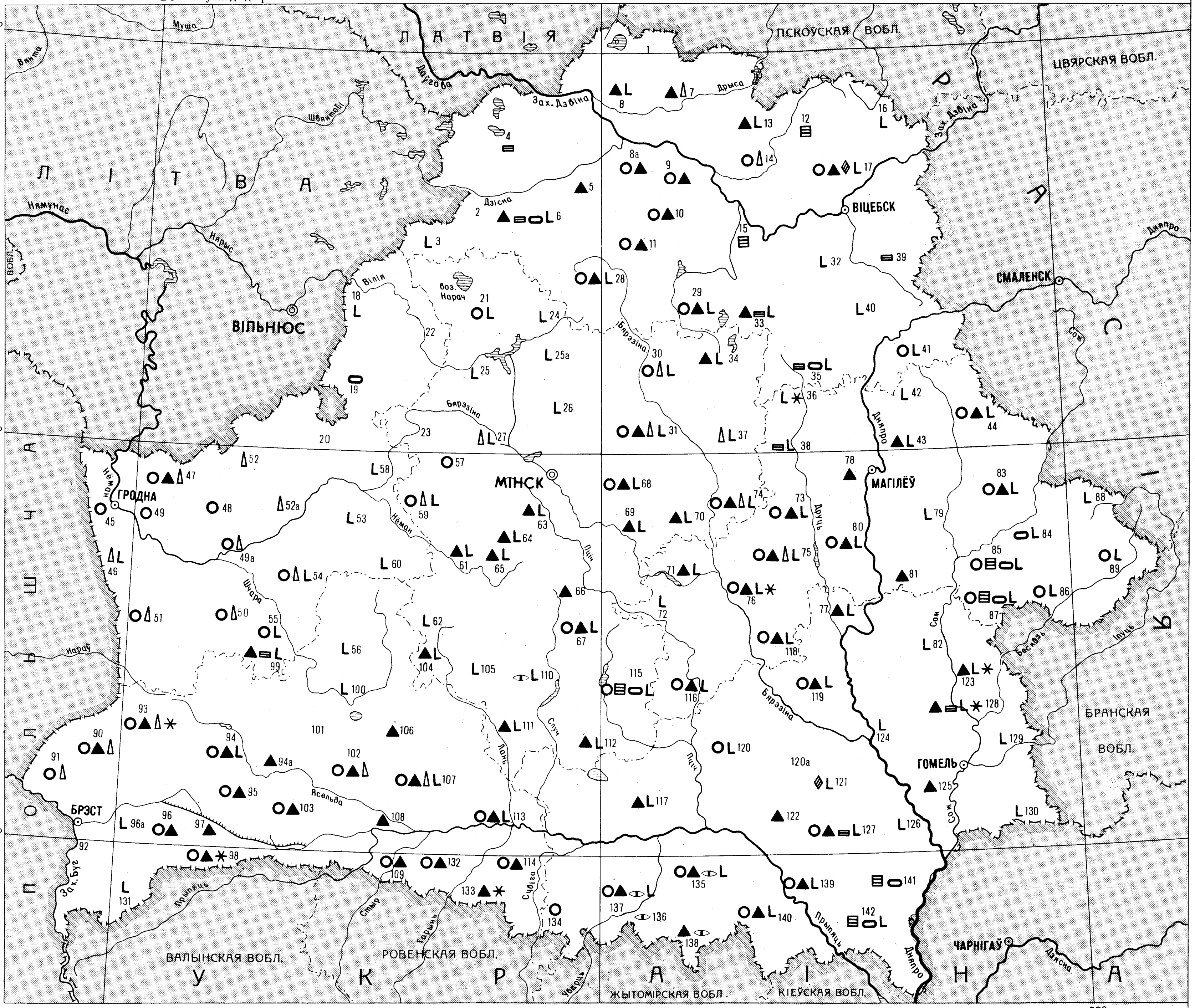

- O 'КРОЎ'
- ▲ 'ВАДКАЯ ЧАСТКА ЗВАРАНАЙ СТРАВЫ'
- ⊟ 'ВАДКАЯ СТРАВА'
- ◈ 'СОК З ЯГАД, САДАВІНЫ'
- Δ 'КІСЛАЯ СТРАВА'
- ▬ 'ВАДКАЯ СТРАВА З СВЕЖАЙ РЫБЫ'
- ⊙ 'БУЛЛЁН'
- 0 'ВАДКАЯ СТРАВА З МЯСА, КРЫВІ'
- L 'ПРЫСТАСАВАННЕ, ЯКІМ ЗАКРЫВАЮЦЬ КОМІН'
- ✳ іншыя значэнні

1:3 000 000

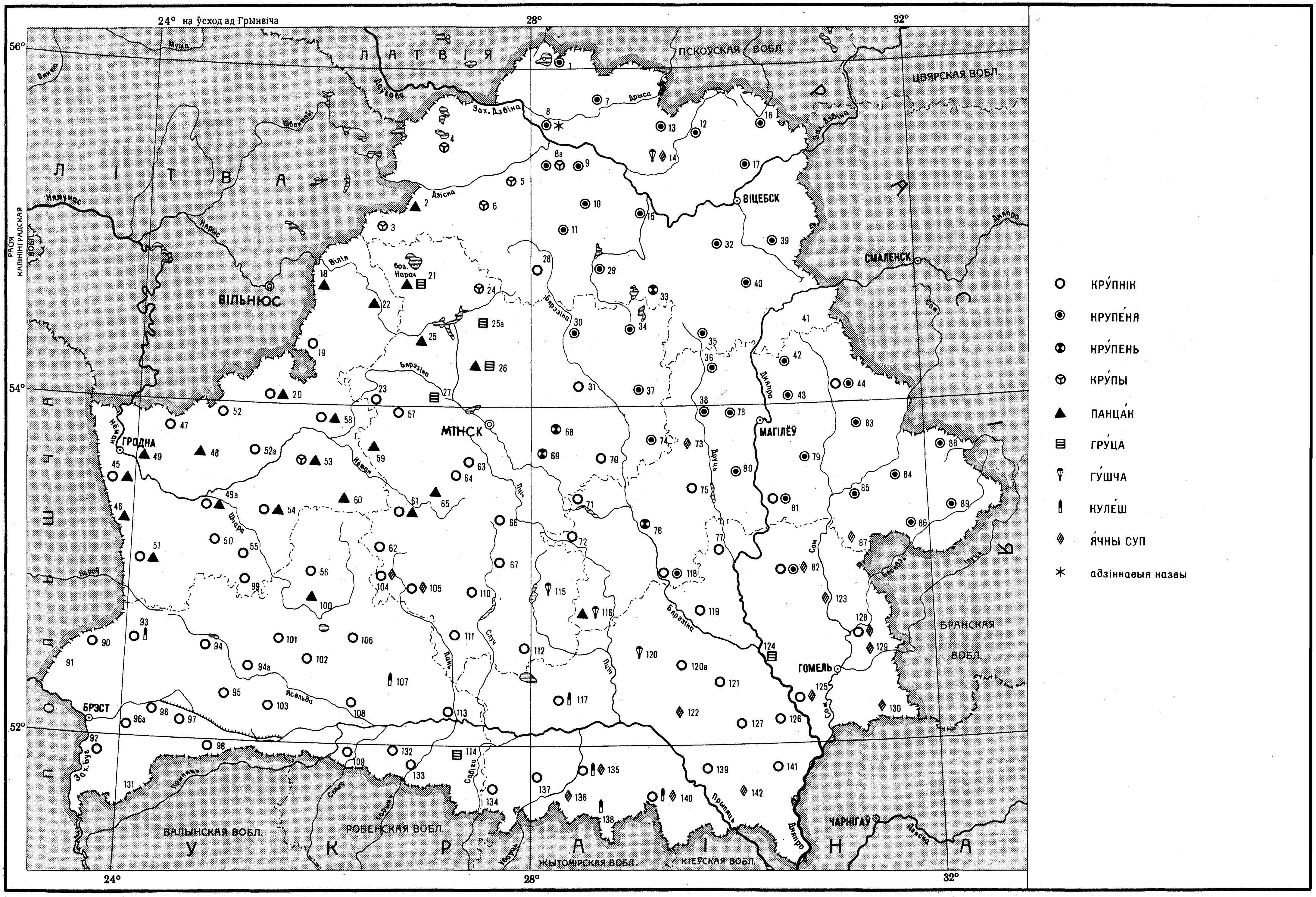
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
Зах. Дзвіна
Дзісна
Вілія
Нёман
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Прыпяць
Пціч
Случ
Шчара
Ясельда
Зах. Буг
Друць
Іпуць
Бесядзь
Дзясна
Нарач
КРУПНІК
КРУПЕНЯ
КРУПЕНЬ
КРУПЫ
ПАНЦАК
ГРУЦА
ГУШЧА
КУЛЕШ
ЯЧНЫ СУП
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

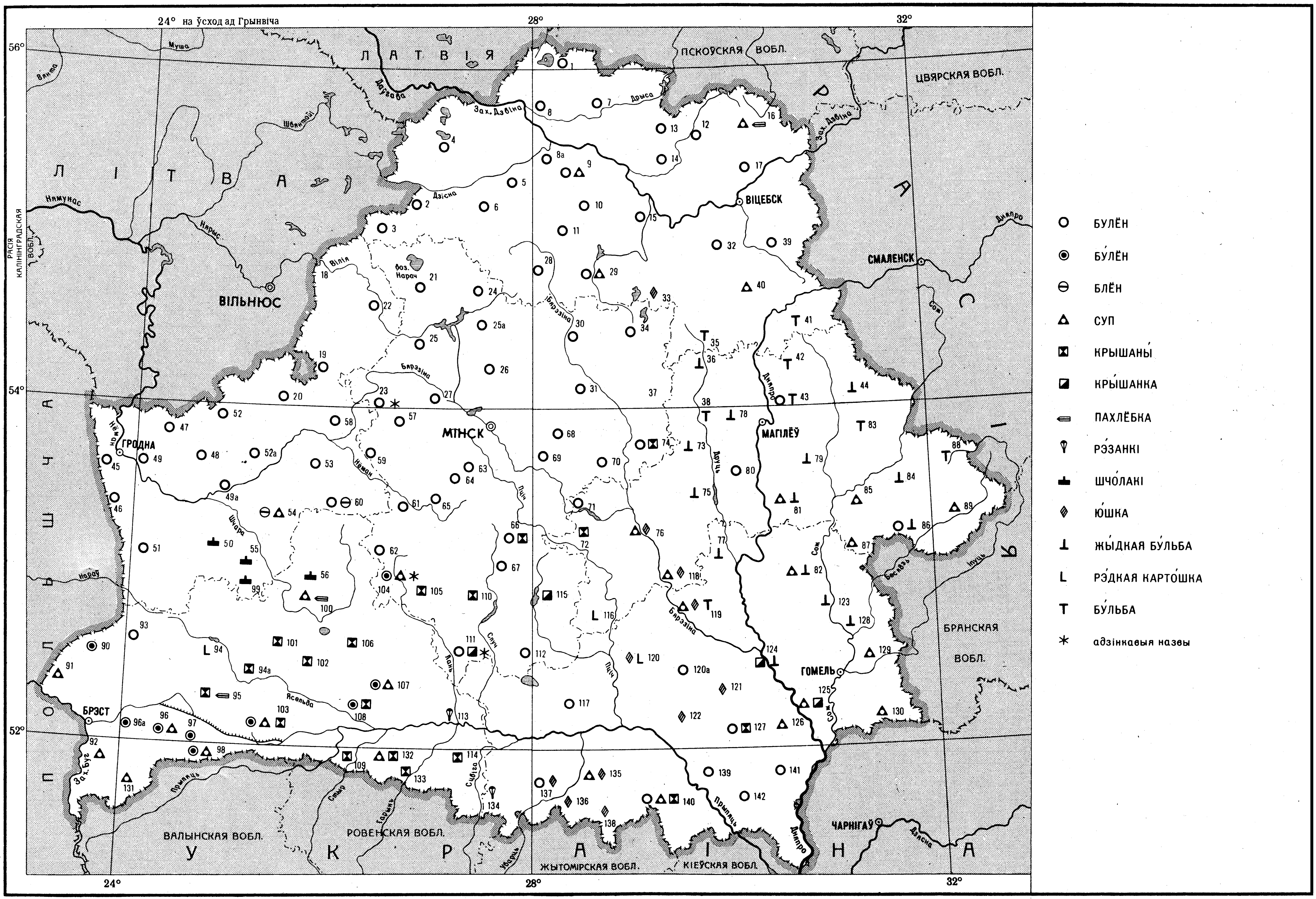
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
БУЛЁН
БУ́ЛЁН
БЛЁН
СУП
КРЫШАНЫ́
КРЫ́ШАНКА
ПАХЛЁБКА
РЭ́ЗАНКІ
ШЧО́ЛАКІ
Ю́ШКА
ЖЫ́ДКАЯ БУ́ЛЬБА
РЭ́ДКАЯ КАРТО́ШКА
БУ́ЛЬБА
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

ГУСТАЯ КАША Карта № 362

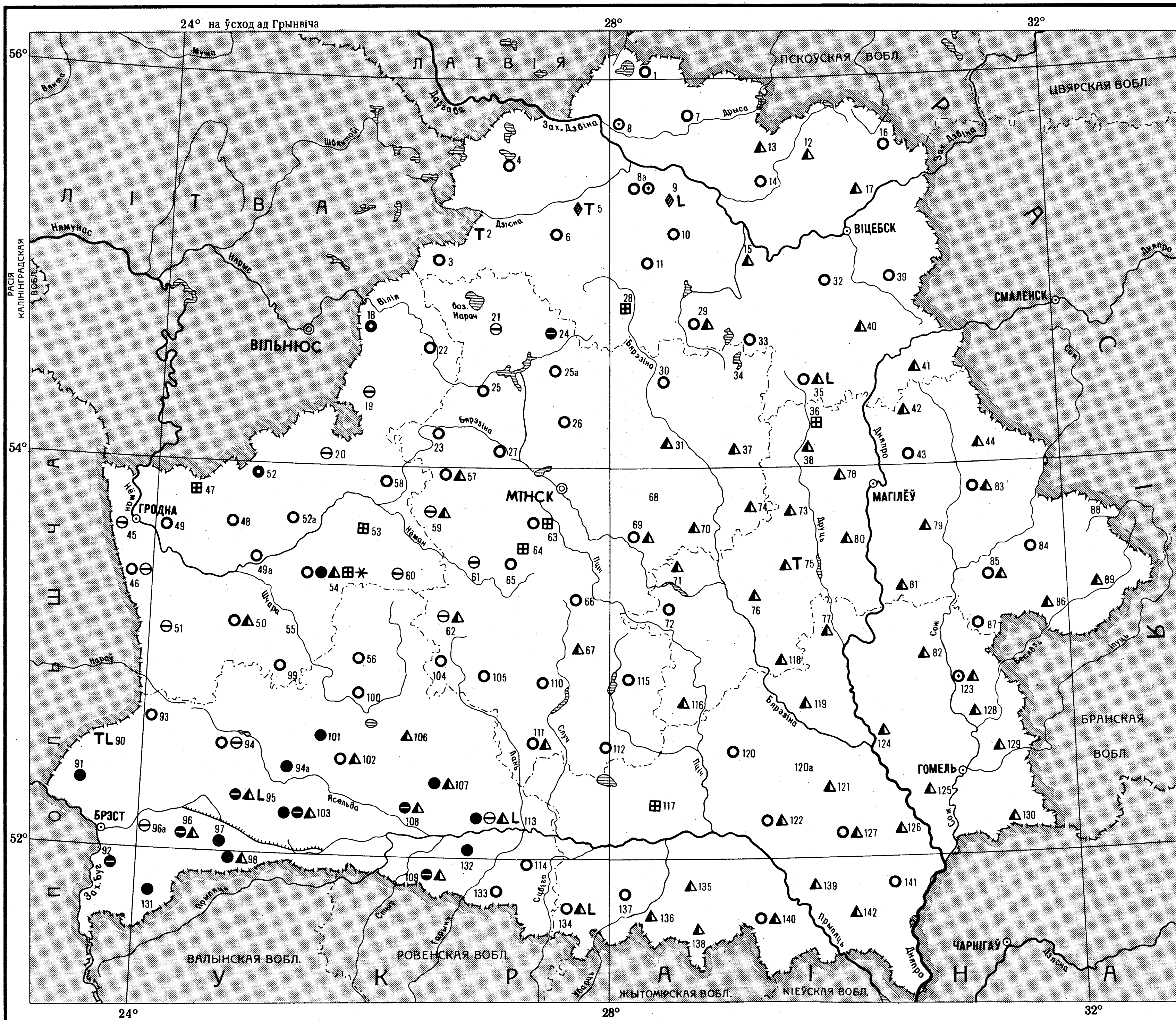

- ○ ГУСТА́Я
- ● ГУ́СТАЯ
- ⊖ ЗАГУСТА́Я
- ⊖ ЗАГУ́СТАЯ
- ◉ Ґ́ЭНСТАЯ
- ⊙ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- ▲ КРУТА́Я
- ⊞ ТУГА́Я
- ♦ КРЭ́ПКАЯ
- T СУХА́Я
- L РАССЫ́ПЧАСТАЯ
- ✳ адзінкавыя назвы

1:3 000 000

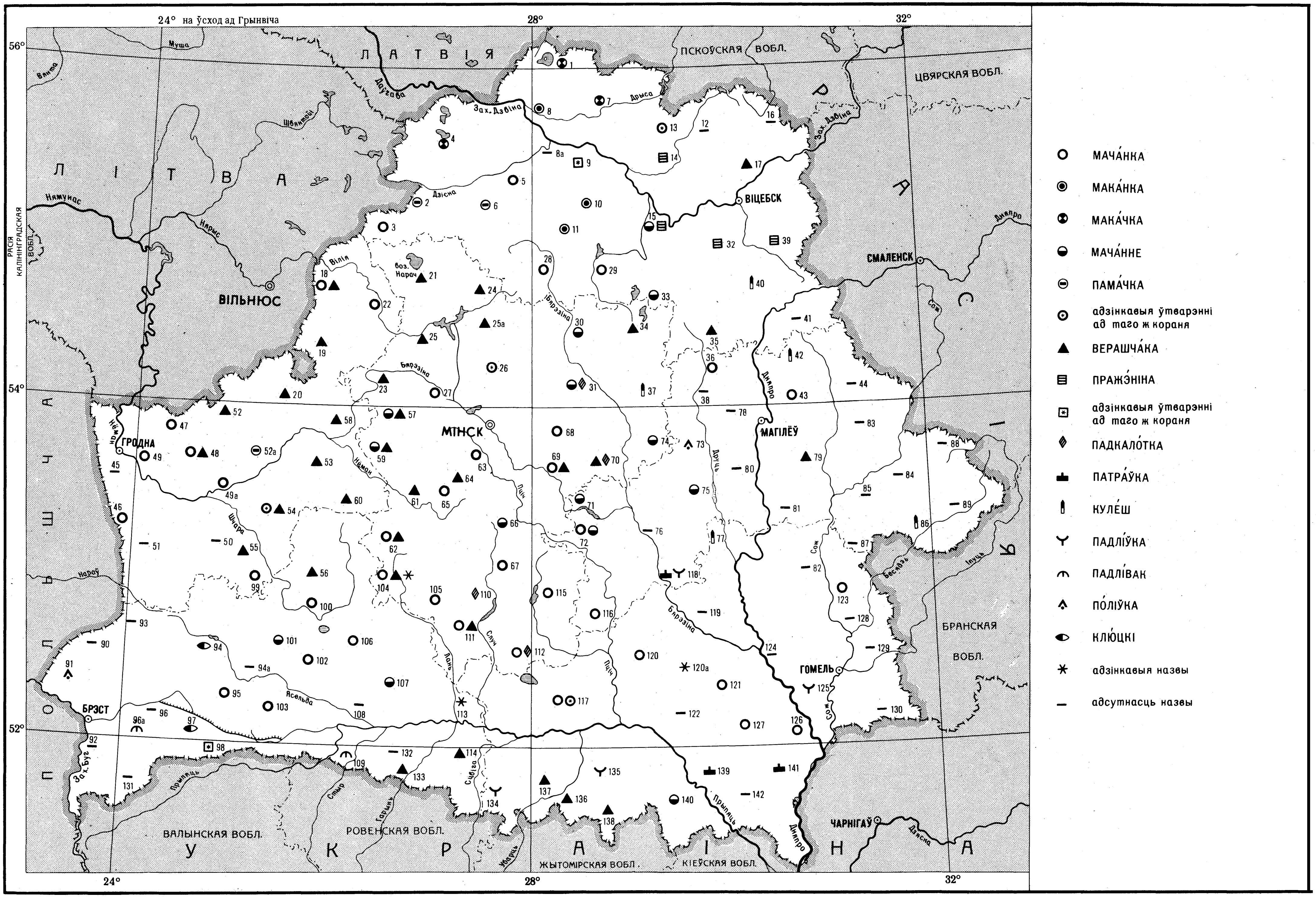
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
ПОЛЬШЧА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
БРЭСТ
ГОМЕЛЬ
ЧАРНІГАЎ
МАЧА́НКА
МАКА́НКА
МАКА́ЧКА
МАЧА́ННЕ
ПАМА́ЧКА
адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
ВЕРАШЧА́КА
ПРАЖЭ́НІНА
адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
ПАДКАЛО́ТКА
ПАТРА́ЎКА
КУЛЕ́Ш
ПАДЛІ́ЎКА
ПАДЛІ́ВАК
ПО́ЛІЎКА
КЛЮ́ЦКІ
адзінкавыя назвы
адсутнасць назвы

1:3 000 000

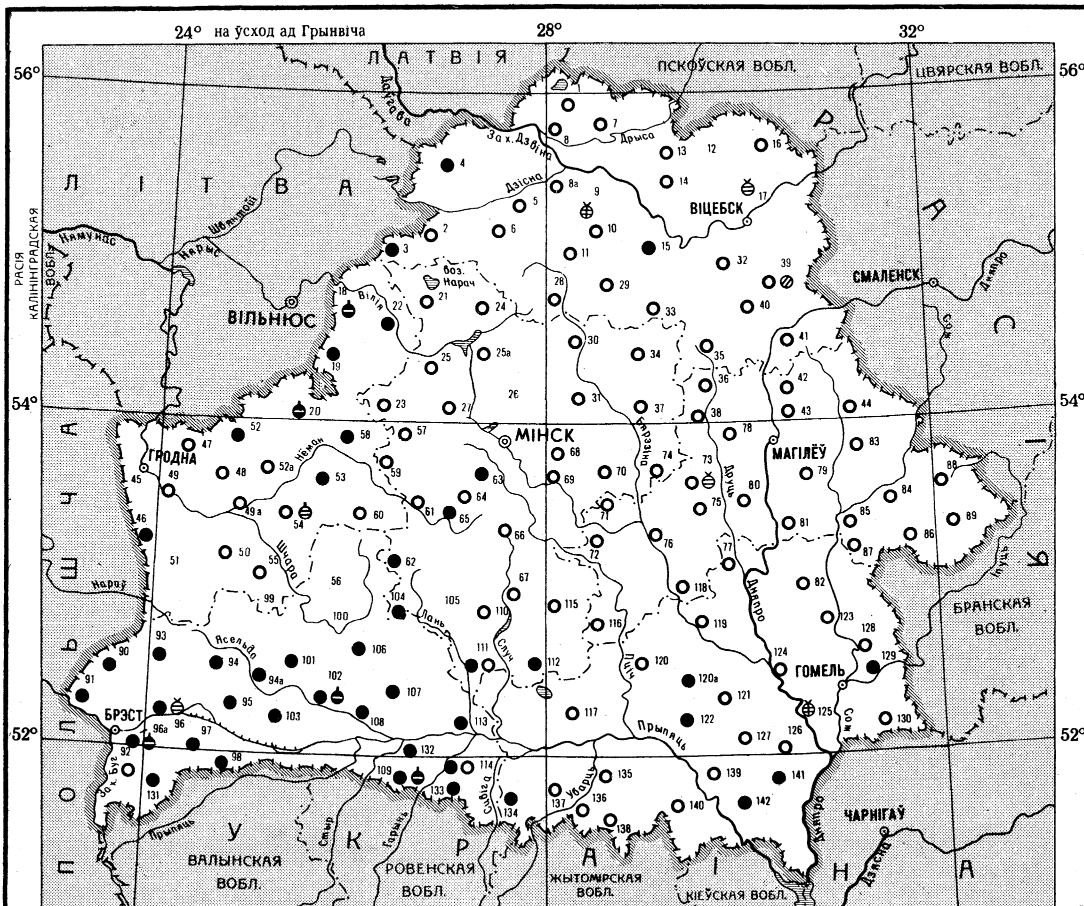

● ЯЕЧНЯ

○ ЯЕШНЯ

⊘ ЯІШНЯ

ЯЕЧНІЦА

ЯЕШНІЦА

ЯІЧНІЦА

ЯІШНІЦА

1:5 000 000

ЯЕЧНЯ З ДАМЕШКАЙ МАЛАКА І МУКІ

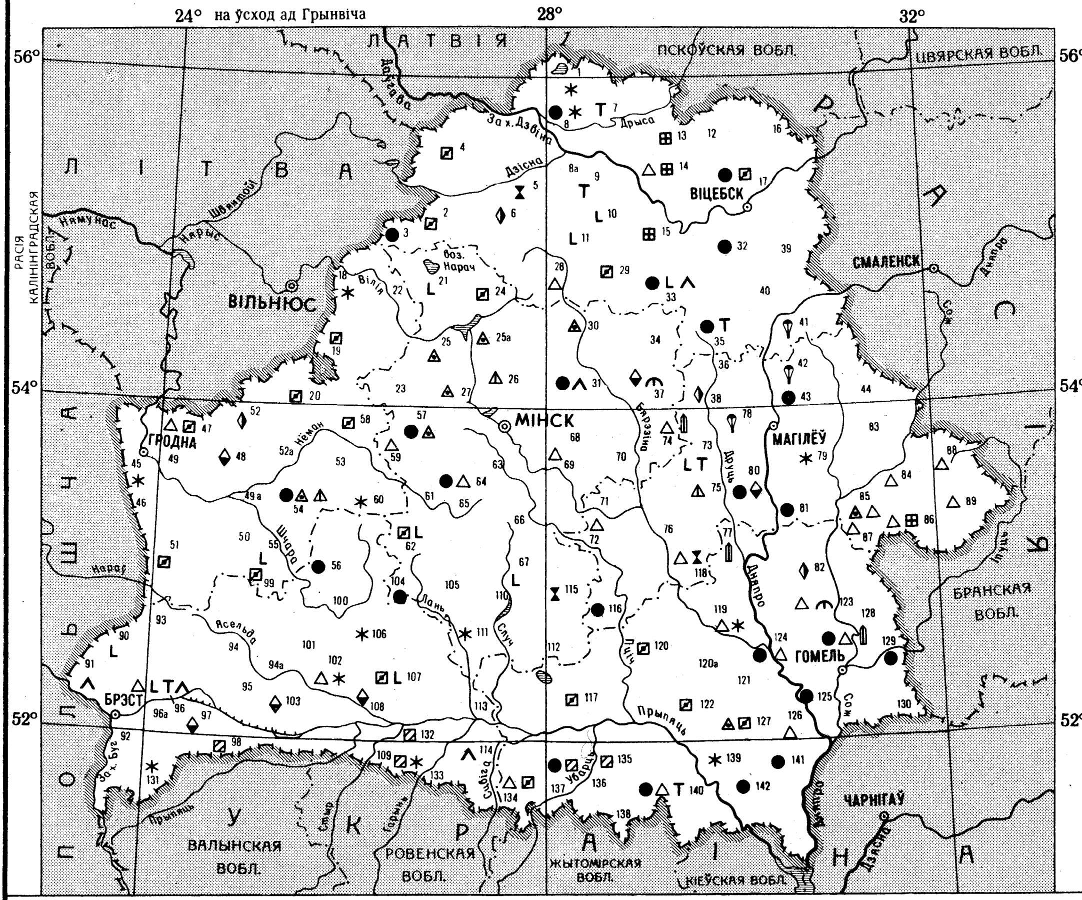

- ● ГРЫБО́К
- БАЎТУ́ХА
- БО́ЎТАНКА
- △ Я́ЕЧНЯ РАЗБО́ЎТАНАЯ
- ⊞ ДРАЧО́НІНА
- КАЛАТУ́ХА
- Я́ЕЧНЯ РАСКАЛО́ЧАНАЯ
- ЧАЧО́ХА
- КУЛЕ́Ш
- Я́ЕЧНЯ РАЗБІВА́НАЯ
- Я́ЕЧНЯ РАЗБІ́ТАЯ
- L Я́ЕЧНЯ З МАЛАКО́М
- T Я́ЕЧНЯ З МУКО́Й
- Я́ЕЧНЯ БО́САЯ
- Я́ЕЧНЯ ТО́ЎСТАЯ
- Λ Я́ЕЧНЯ РАЗМЕ́ШАНАЯ
- ✳ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

РАЗБІВАЦЬ ЯЕЧНЮ

Карта №366

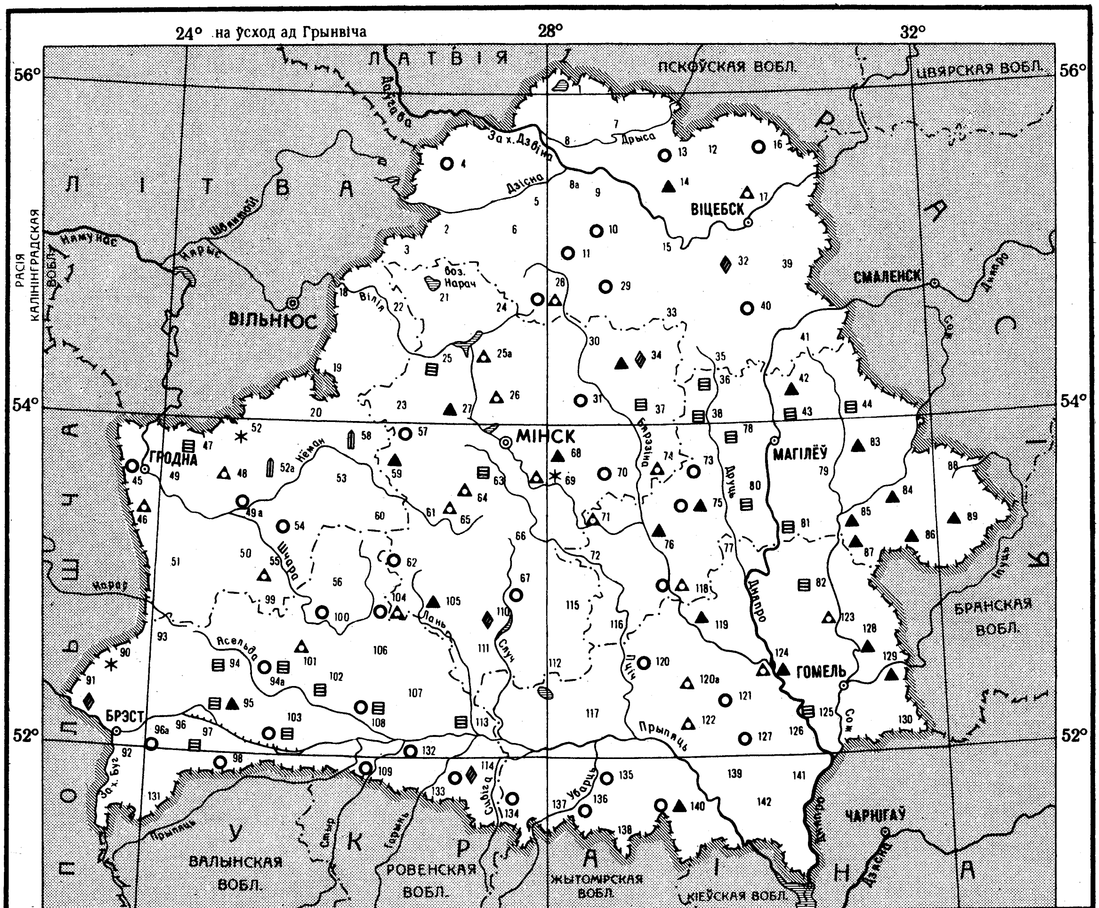

○ РАЗБІВАЦЬ

⊟ КАЛАЦІЦЬ

△ БОЎТАЦЬ

▲ БАЎТАЦЬ

▯ КАЛБАЦІЦЬ

◊ РАЗМЕШВАЦЬ

∗ адзінкавыя лексемы

1:5 000 000

КІСЕЛЬ З АЎСЯНАЙ МУКІ

Карта №367

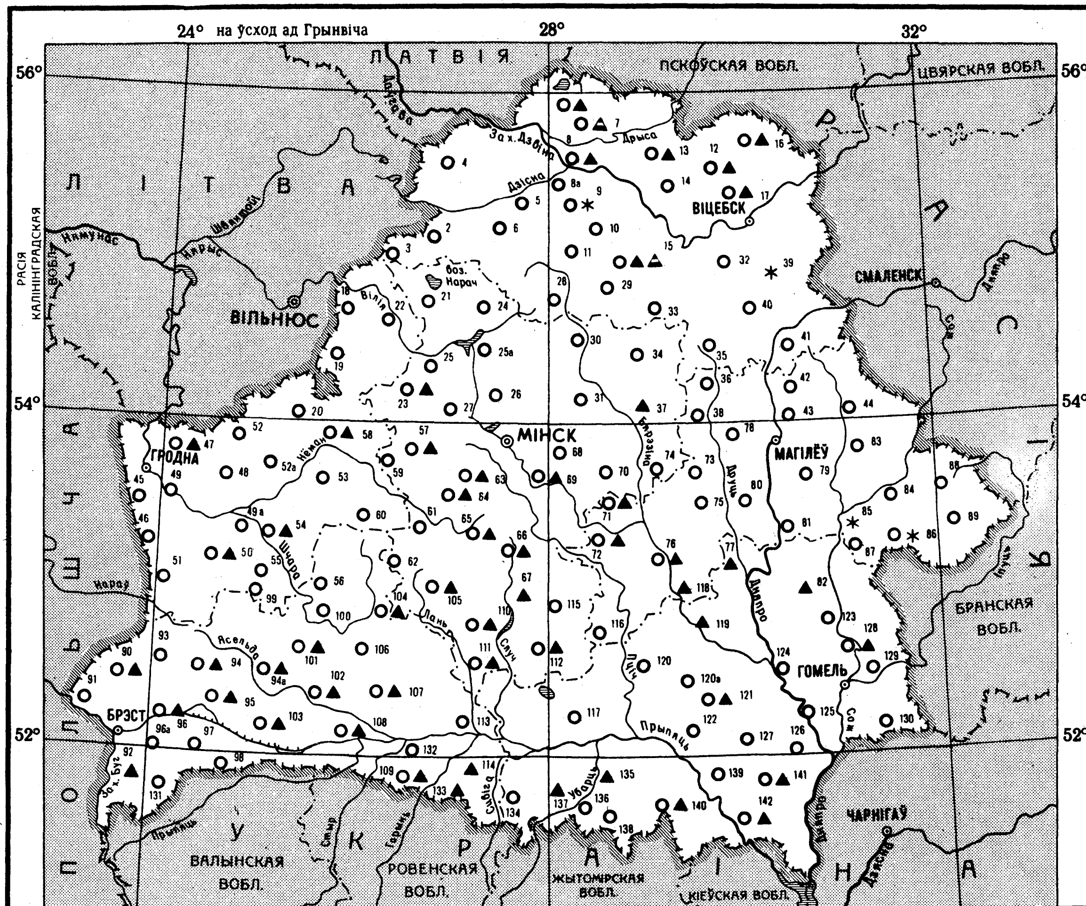

○ КІСЕ́ЛЬ

▲ ЖУР

△ ЖУРЫ́ХА

∗ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ЖУР (значэнне слова)

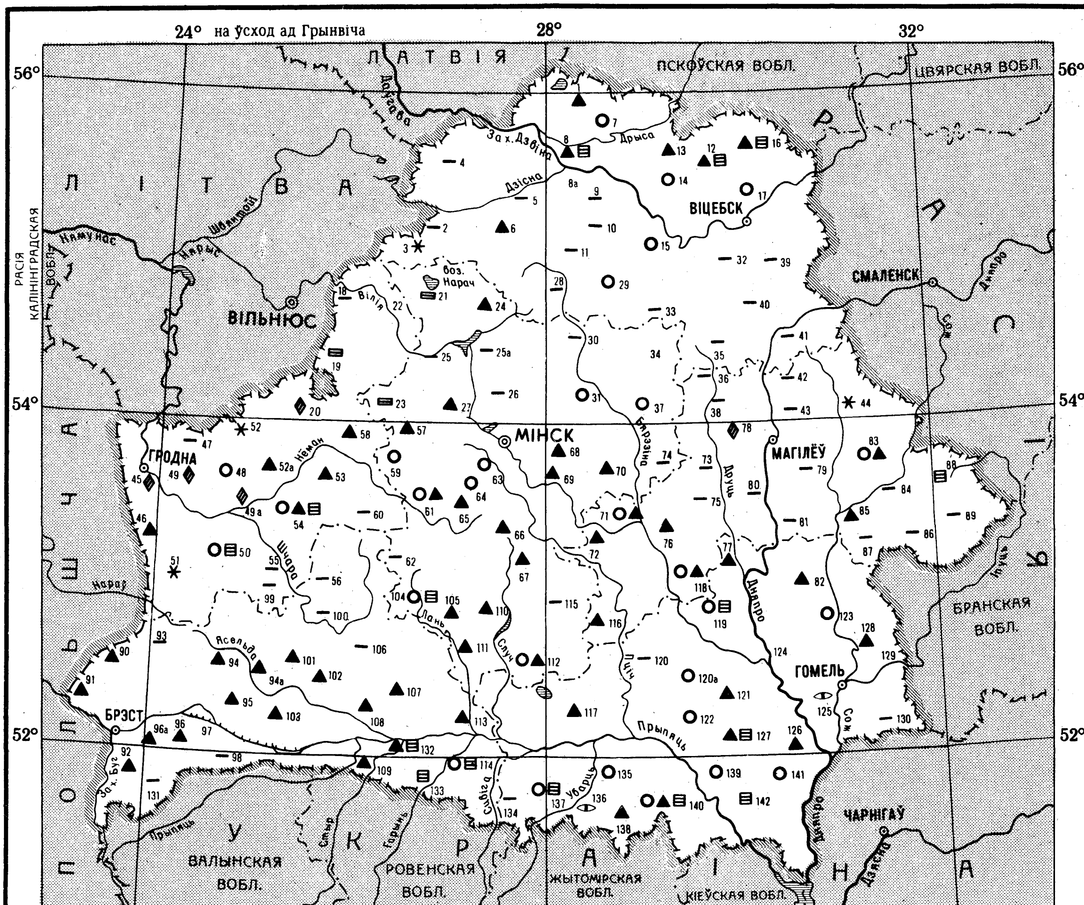

○ 'АЎСЯНЫ КІСЕЛЬ'

▲ 'РЭДКІ КІСЕЛЬ'

⊟ 'КІСЛАЯ ВАДКАСЦЬ З АЎСЯНАЙ МУКІ'

◊ 'ВАРАНЫ КВАС З КІСЛАЙ ЖЫТНЯЙ РОШЧЫНЫ'

▭ 'ПОЛІЎКА'

◎ 'СОК З ЖУРАВІН'

* іншыя значэнні

— адсутнасць слова

1:5 000 000

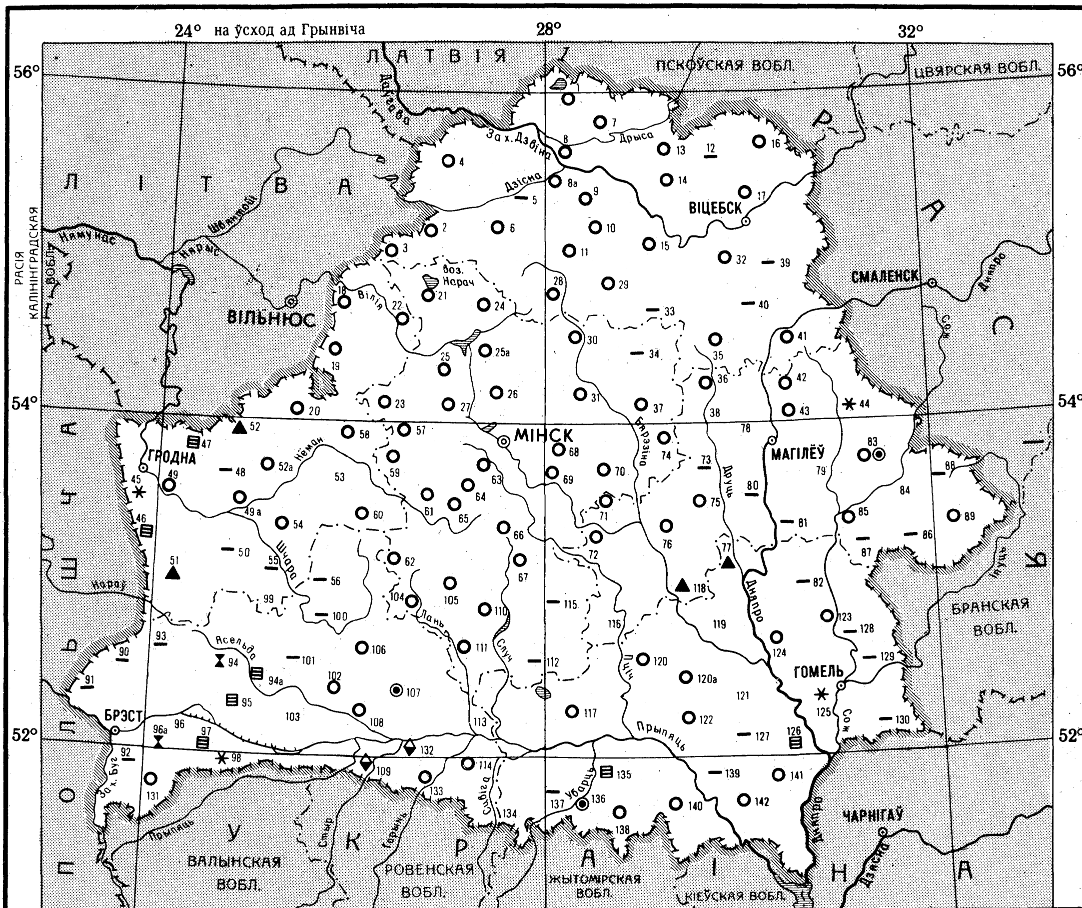

ЦЭД

ЦЕЖ

МЕЛ

КІСЯЛЁВАЕ МАЛАКО́

КІСЯЛЁВІНЫ

РО́ШЧЫНА

адзінкавыя назвы

адсутнасць назвы

1:5 000 000

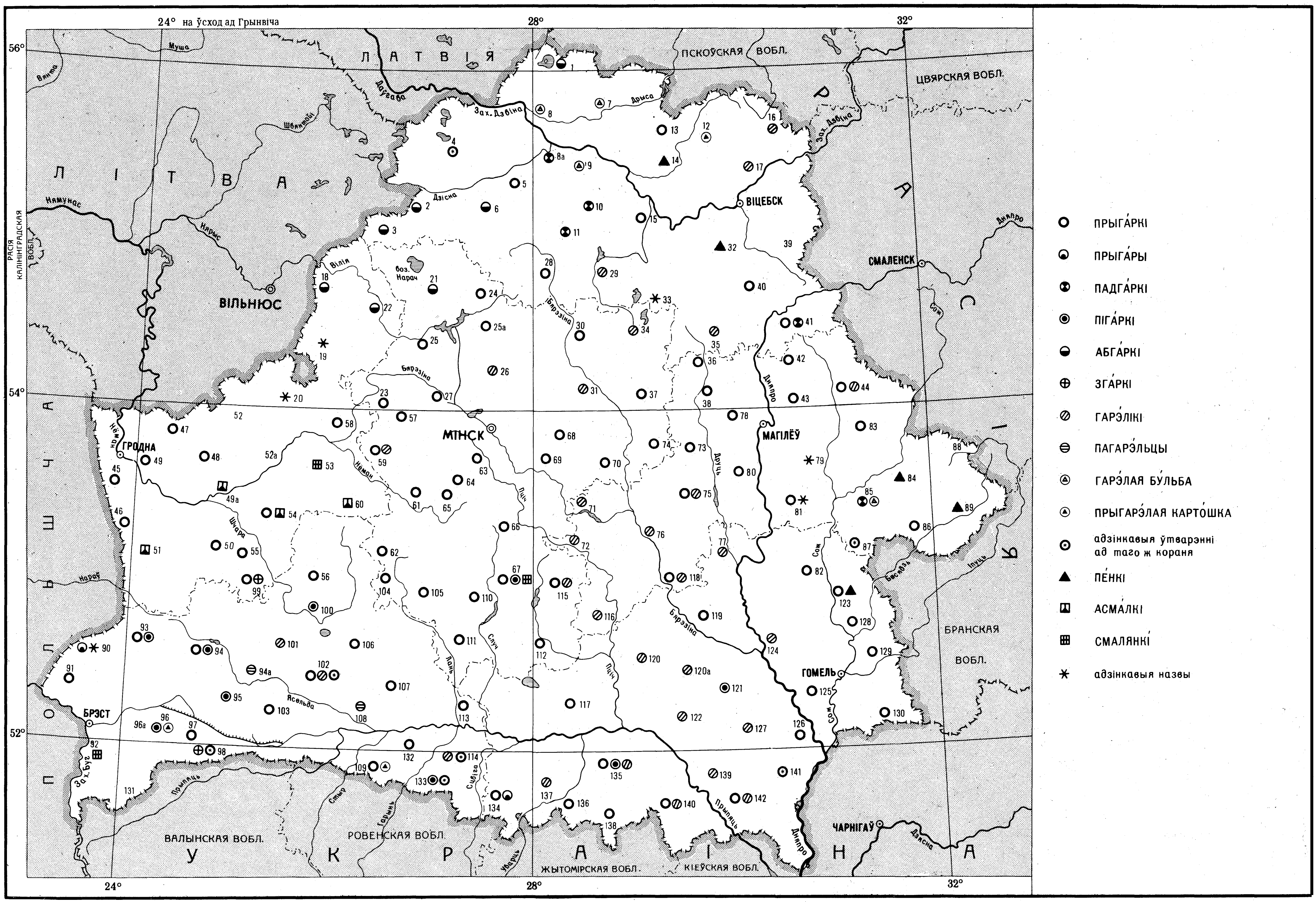
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
РАСІЯ
БЕЛАРУСЬ
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
СМАЛЕНСК
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ЧАРНІГАЎ
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ПРЫГАРКІ
ПРЫГАРЫ
ПАДГАРКІ
ПІГАРКІ
АБГАРКІ
ЗГАРКІ
ГАРЭЛІКІ
ПАГАРЭЛЬЦЫ
ГАРЭЛАЯ БУЛЬБА
ПРЫГАРЭЛАЯ КАРТОШКА
адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
ПЕНКІ
АСМАЛКІ
СМАЛЯНКІ
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

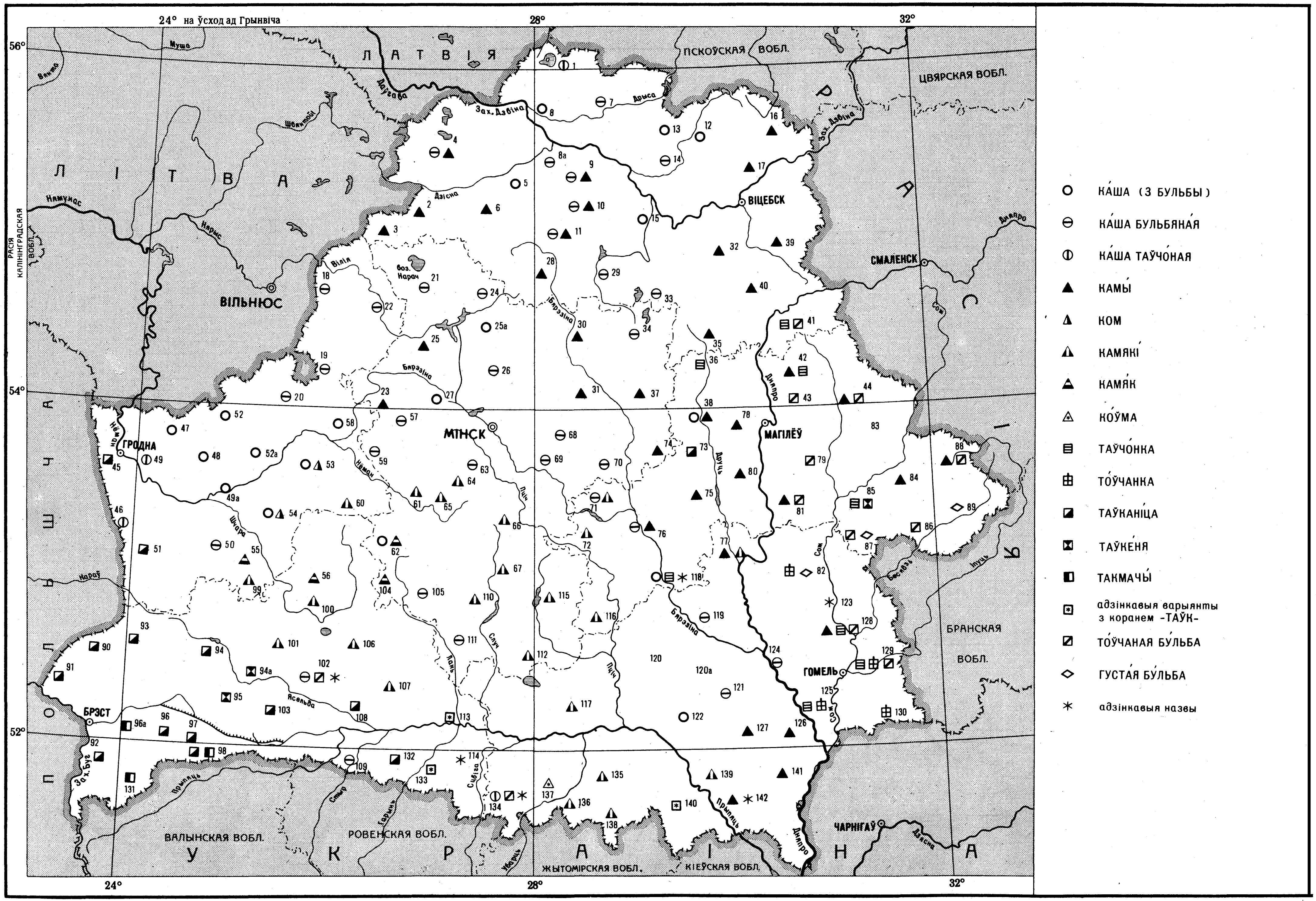
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ
КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
Зах. Дзвіна
Дзісна
Вілія
Нёман
Бярэзіна
Днепр
Сож
Прыпяць
Зах. Буг
Ясельда
Шчара
Случ
Пціч
Друць
Дрыса
Мяча
Нарач
воз. Нарач
КАША (3 БУЛЬБЫ)
КАША БУЛЬБЯНАЯ
КАША ТАЎЧОНАЯ
КАМЫ
КОМ
КАМЯКІ
КАМЯК
КОЎМА
ТАЎЧОНКА
ТОЎЧАНКА
ТАЎКАНІЦА
ТАЎКЕНЯ
ТАКМАЧЫ
адзінкавыя варыянты з коранем -ТАЎК-
ТОЎЧАНАЯ БУЛЬБА
ГУСТАЯ БУЛЬБА
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

ДРАЦЬ БУЛЬБУ

Карта №372

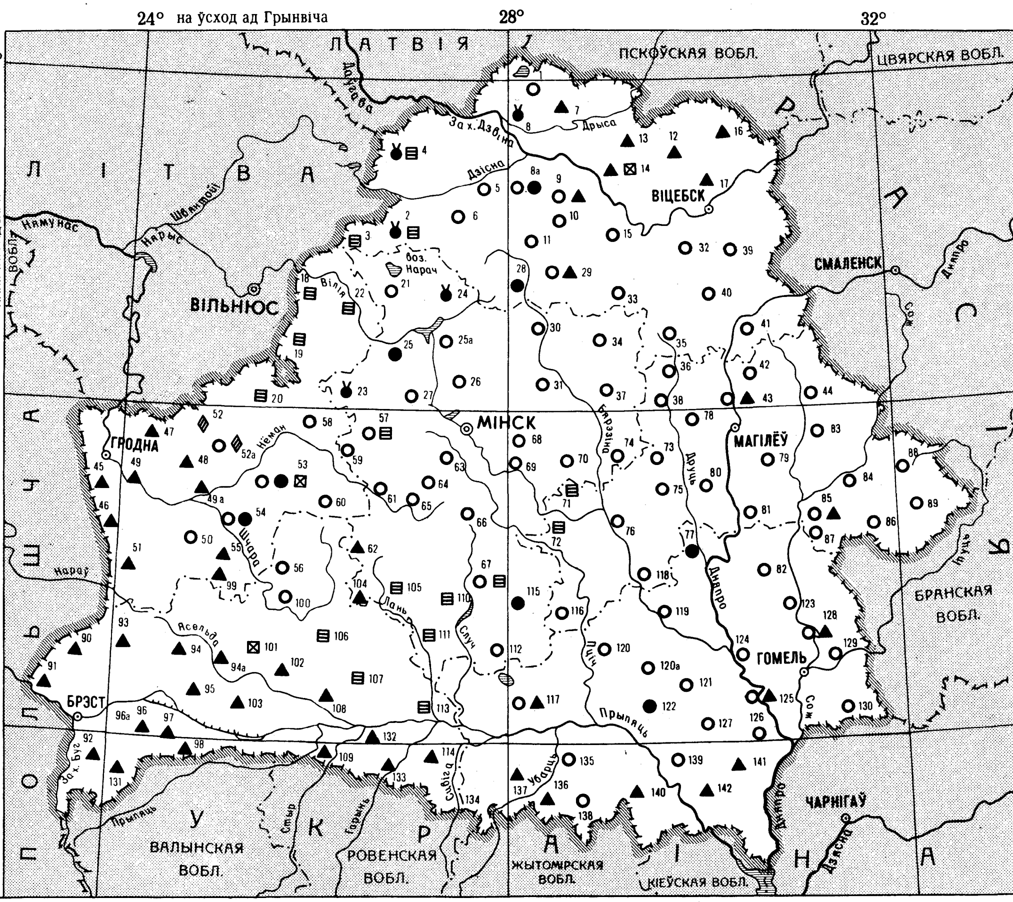

ДРАЦЬ

ДЗЕ́РЦІ

ДЗЁРЦІ

ЦЕ́РЦІ

ТАРКАВА́ЦЬ

адзінкавыя лексемы з коранем -ТАРК-

ШАРАВА́ЦЬ

1:5 000 000

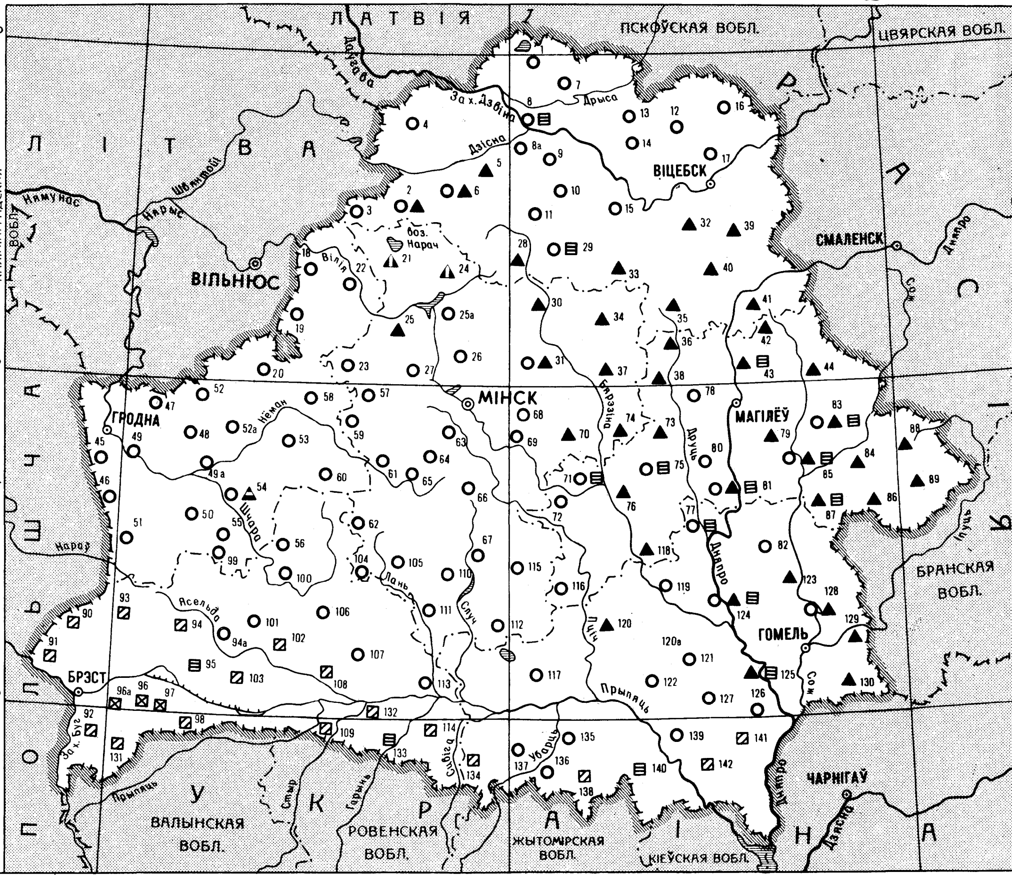

○ ТА́РКА

▲ ДРА́ЧКА

ДРА́КА

ДЗЁРКА

ЦЁРКА

ЦЁРТКА

ТЫРТУ́ШКА

1:5 000 000

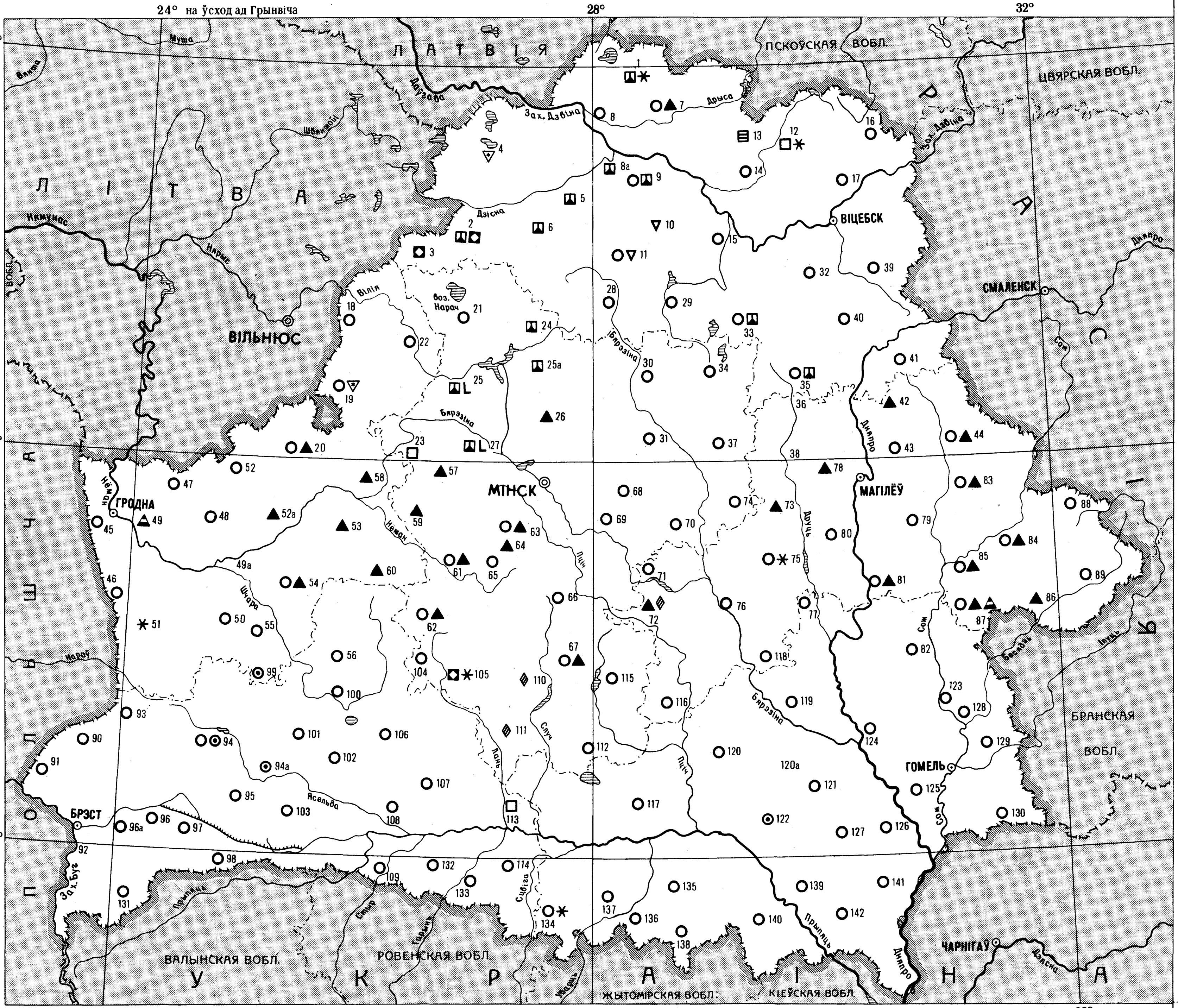

1:3 000 000

- ○ БА́БКА
- ⊙ БА́БА
- ▲ ДРА́НКА
- △ ДРА́ЧКА
- ▽ ДЗЯРО́НКА
- ▽ адзінкавыя назвы з коранем -ДЗЕР-
- ТАРКО́ВАНКА
- □ КА́ША
- ДРА́НАЯ КА́ША
- ТАРКАВА́НАЯ КА́ША
- ЦЁРТАЯ КА́ША
- L МЯДЗВЕ́ДЗЬ
- * адзінкавыя назвы

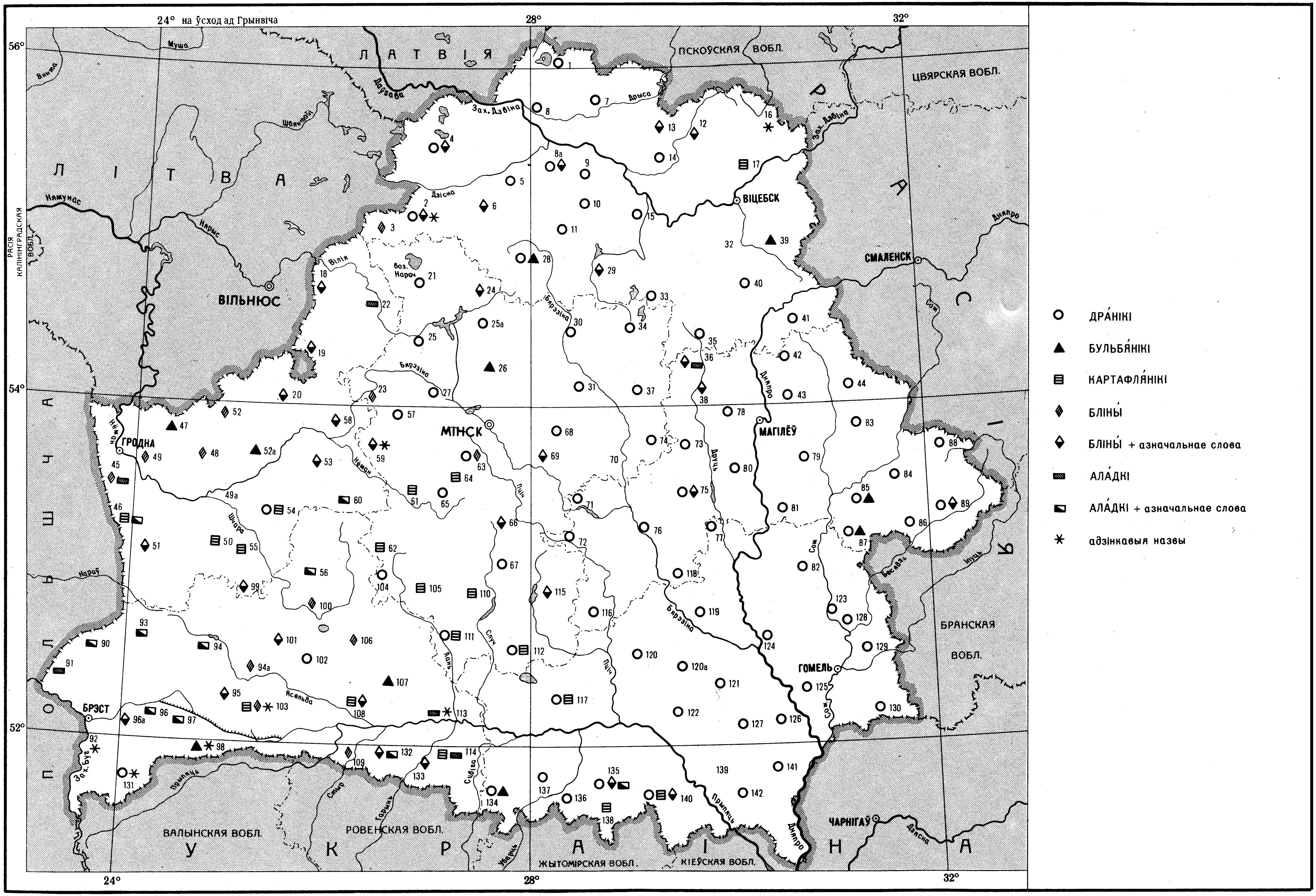
24° на ўсход ад Грынвіча
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
УКРАІНА
ДРАНІКІ
БУЛЬБЯНІКІ
КАРТАФЛЯНІКІ
БЛІНЫ
БЛІНЫ + азначальныя слова
АЛАДКІ
АЛАДКІ + азначальныя слова
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

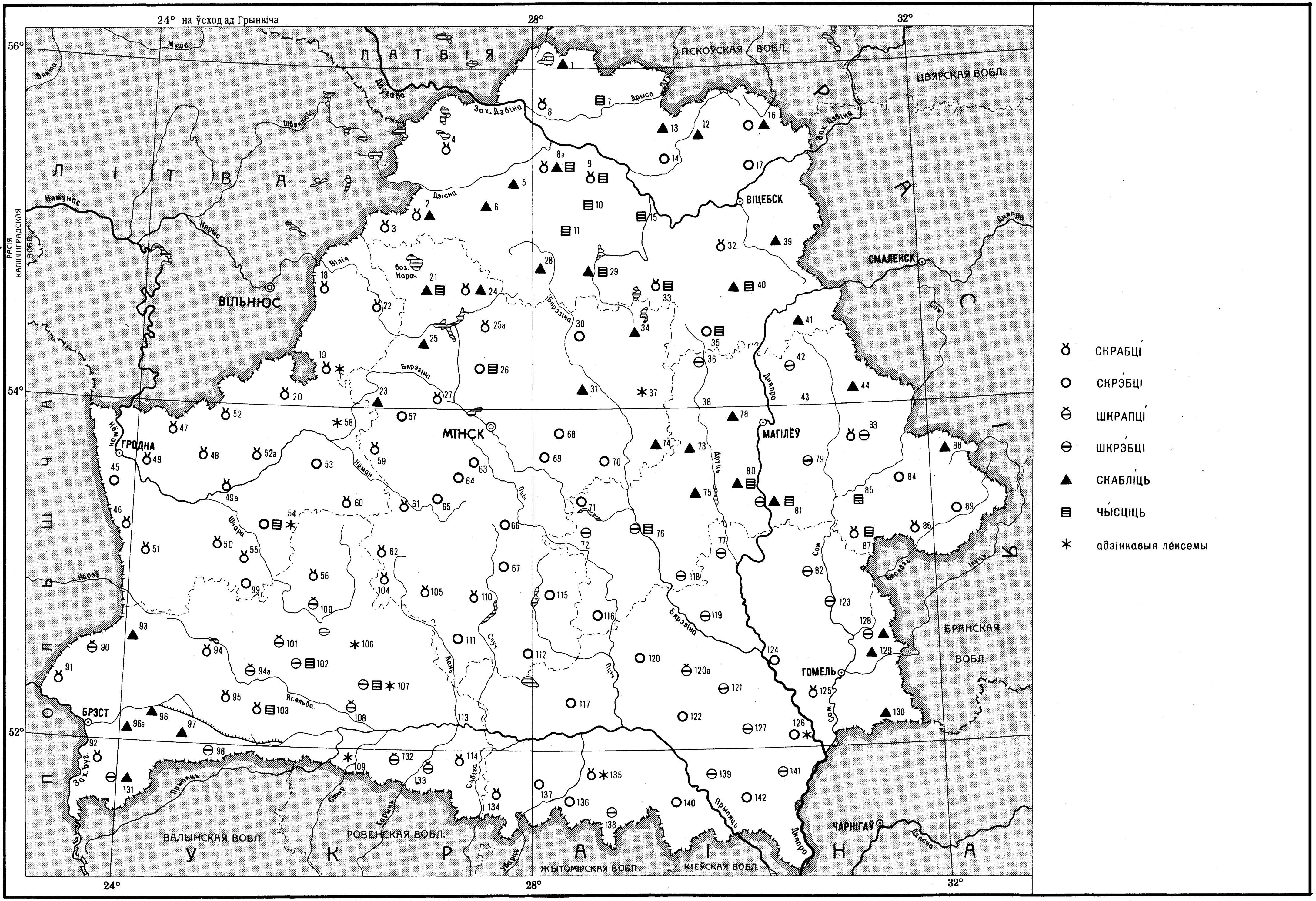
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Нямунас
Нярыс
Вілія
воз. Нарач
Бярэзіна
Нёман
Шчара
Дняпро
Сож
Прыпяць
Зах. Буг
Друць
Пціч
Случ
Ясельда
Дзясна
Іпуць
Бесядзь
Стыр
Гарынь
Убарць
Дрыса
Мяша
Вента
Нараў
Ланы
Сівігла
СКРАБЦІ
СКРЭБЦІ
ШКРАПЦІ
ШКРЭБЦІ
СКАБЛІЦЬ
ЧЫСЦІЦЬ
адзінкавыя лексемы

ЧЫСЦІЦЬ (бульбу)

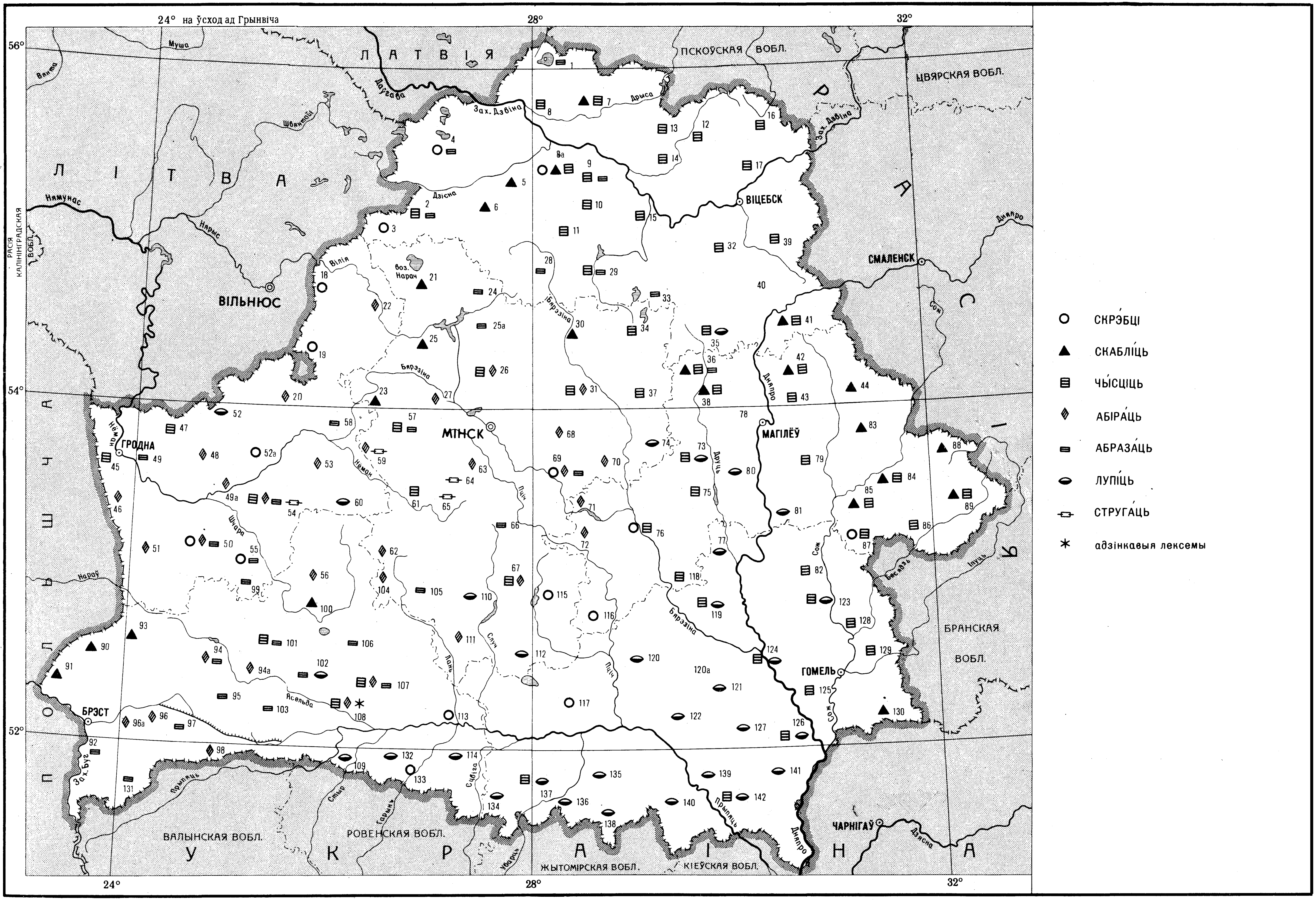

1:3 000 000

ЛУПІНЫ (ад бульбы) Карта № 378

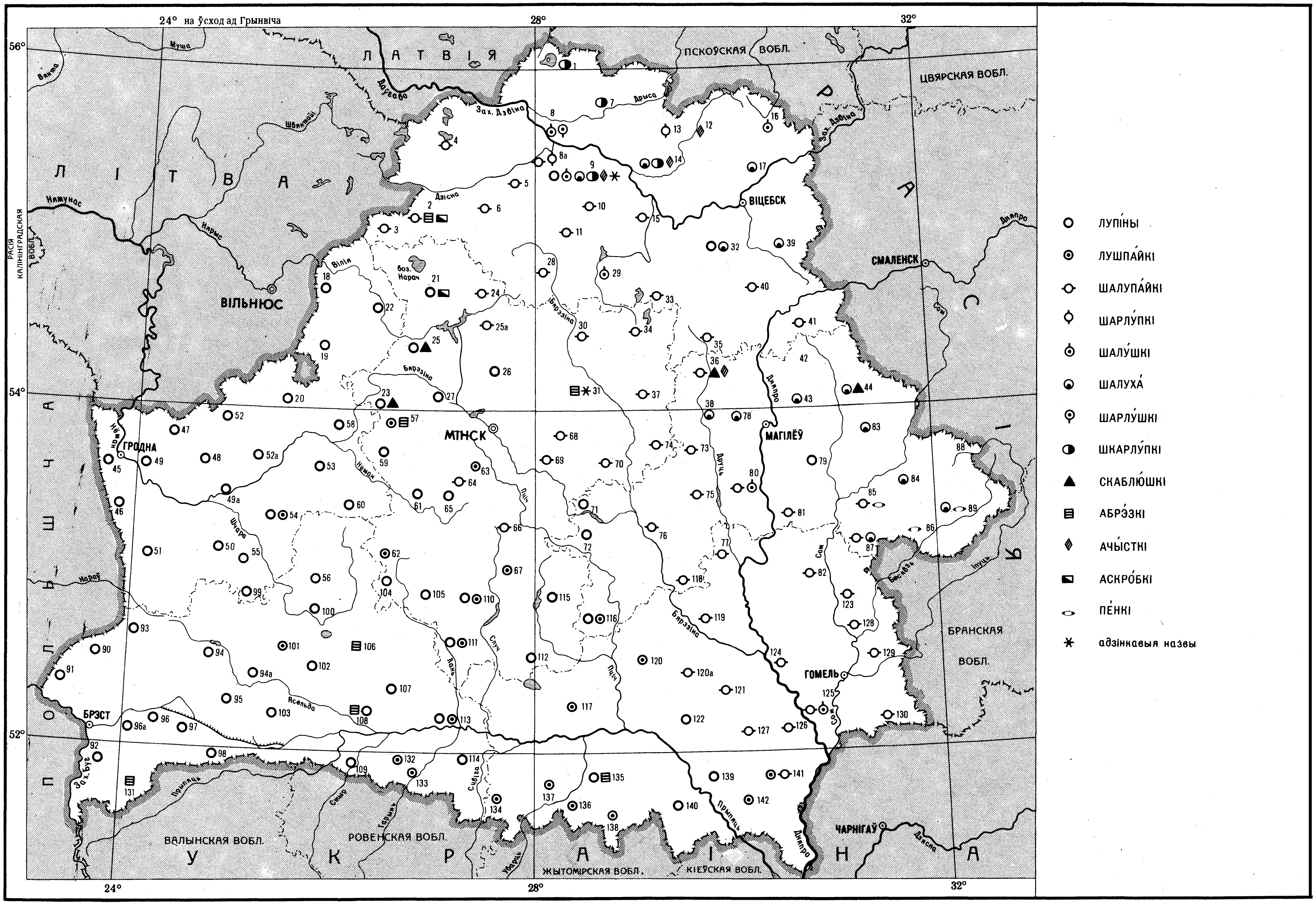

1:3 000 000

СУФІКСЫ Ў НАЗВАХ ЛУПІН БУЛЬБЫ

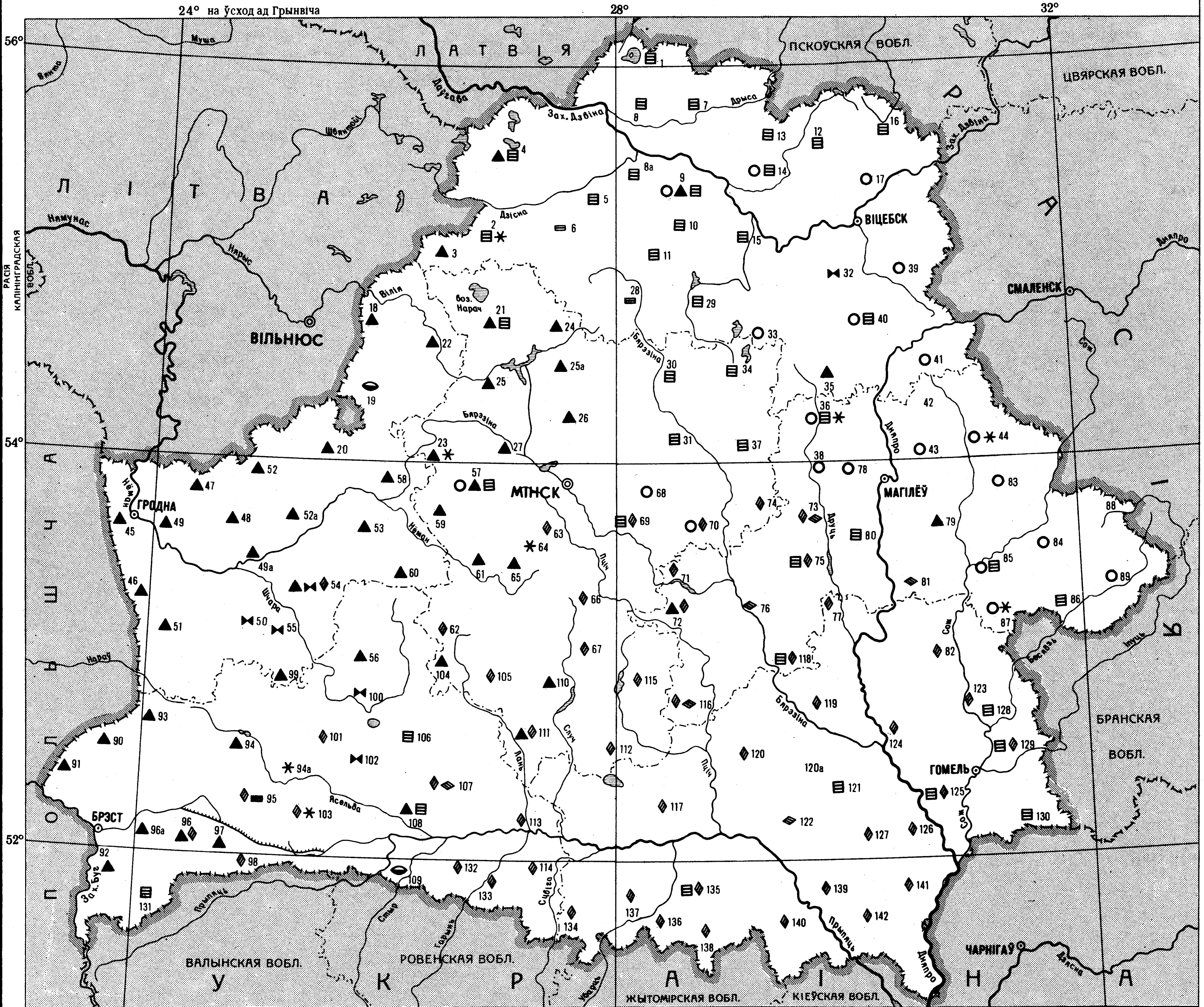

- ○ НУЛЯВАЯ АСНОВА
- ▲ СУФІКС -ІК-
- ⧓ СУФІКС -АВІН-
- ▤ СУФІКС -К-
- ⧫ СУФІКС -АЙК-
- ⬥ СУФІКС -ЕЙК-
- ▬ СУФІКС -ЯК-
- ⬬ СУФІКС -ІНК-
- ✳ адзінкавыя варыянты

1:3 000 000

ВАРЫЦЬ ЕЖУ

Карта №380

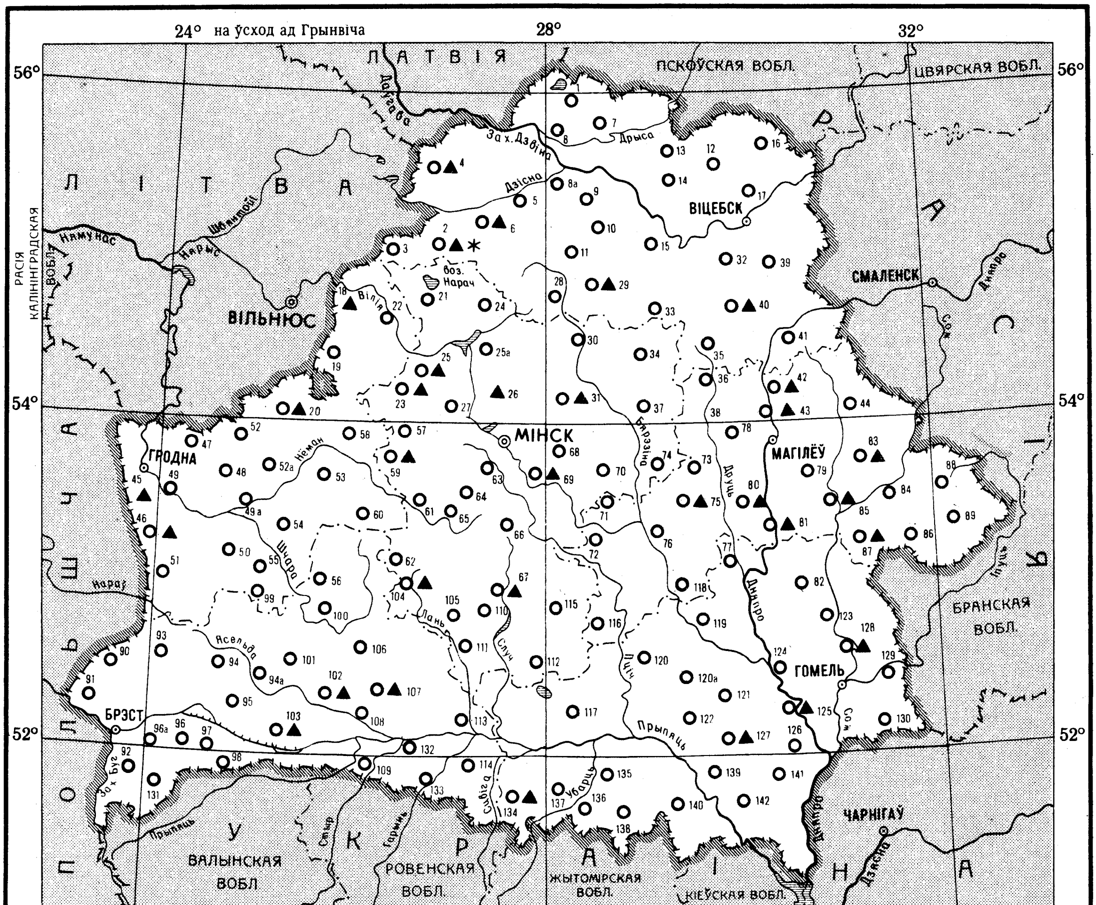

○ ВАРЫ́ЦЬ

▲ ГАТАВА́ЦЬ

✱ адзінкавыя лексемы

1:5 000 000

ПРЫ́ВА́РАК (значэнне слова)

Карта №381

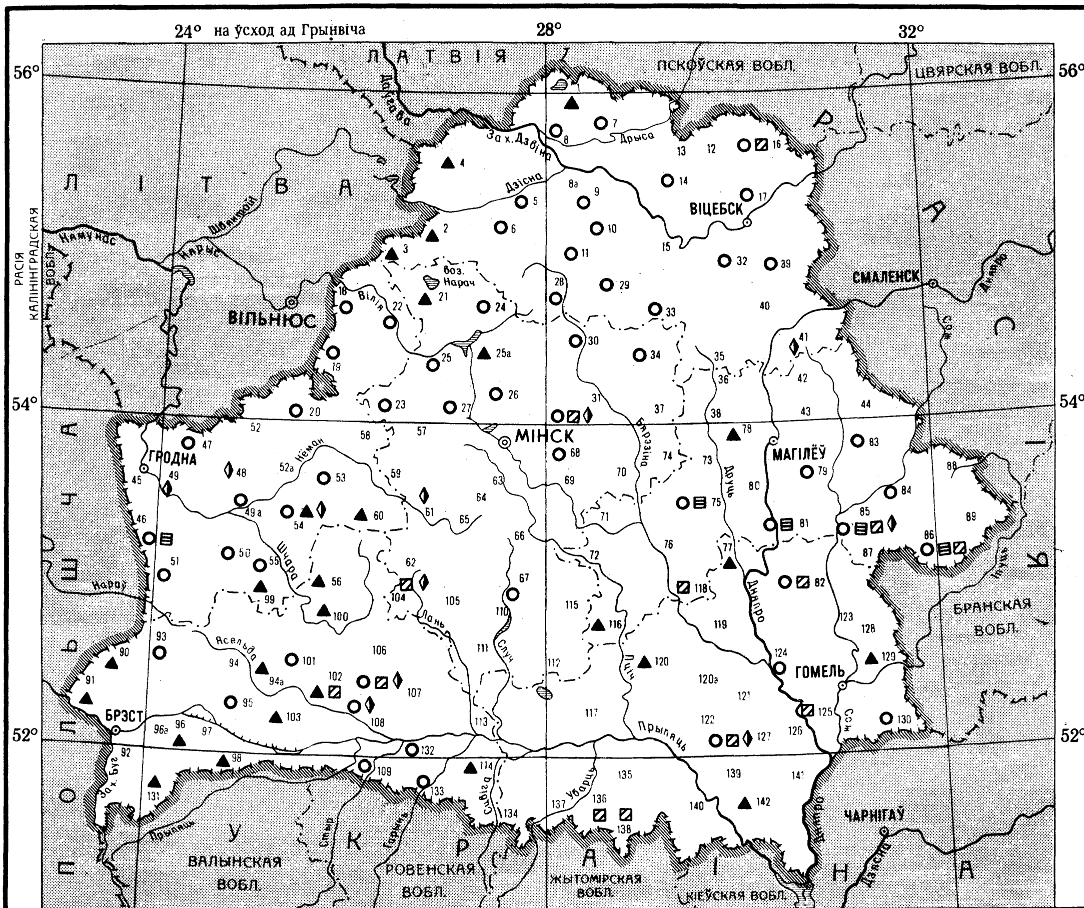

○ 'МУКА, СУМЕСЬ МУКІ, КРУПЫ, МАКАРОНЫ, ГАРОХ'

▲ 'ПРЭСНАЯ ВАРАНАЯ СТРАВА З МУКІ І МУЧНЫХ ПРАДУКТАЎ'

⊟ 'ГАРО́ДНІНА'

▨ 'СТРАВА З ГАРОДНІНЫ'

◊ 'ВАРАНАЯ СТРАВА'

1:5 000 000

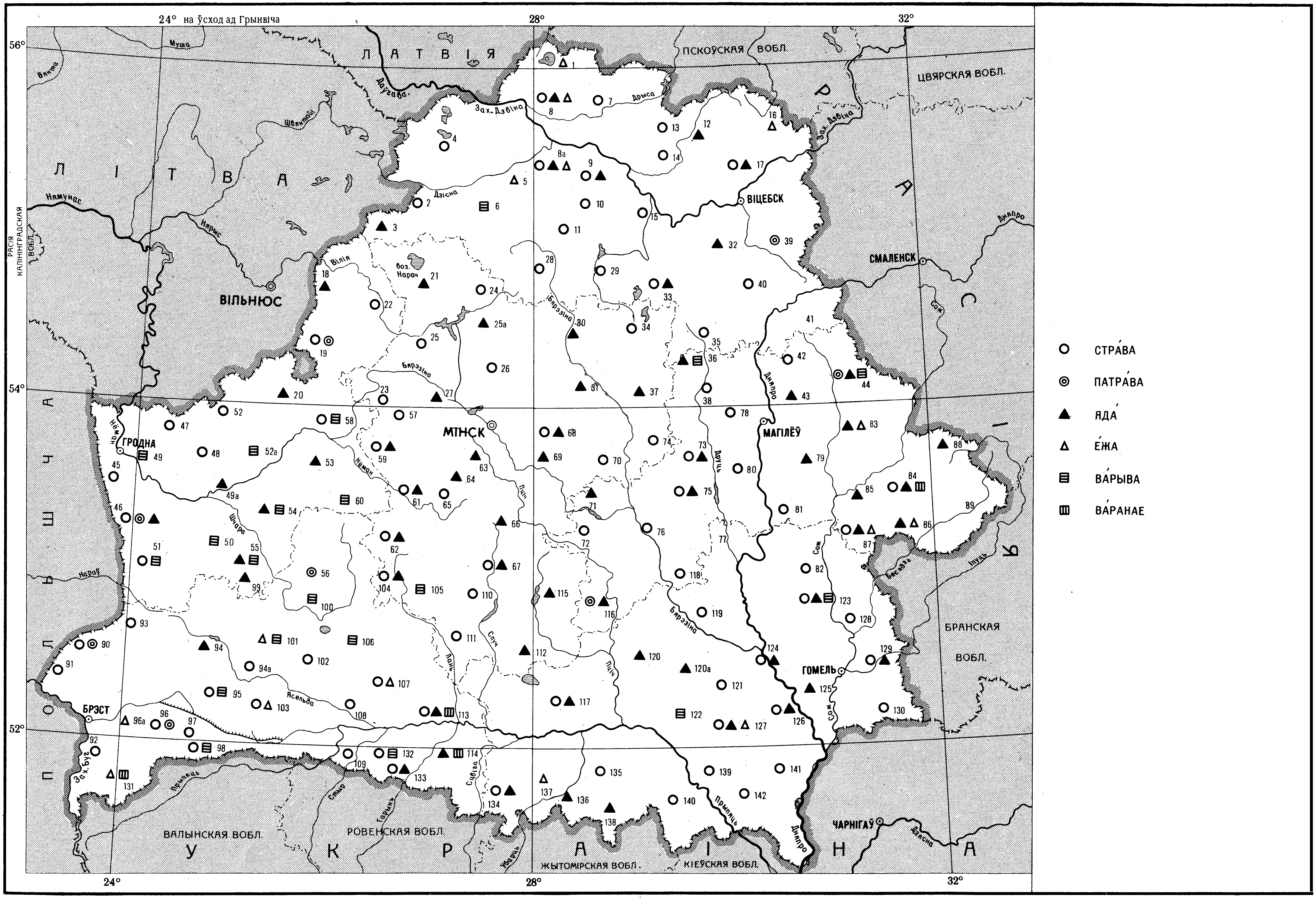
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
БРЭСТ
ГОМЕЛЬ
ЧАРНІГАЎ
Зах. Дзвіна
Нямунас
Вілія
Бярэзіна
Нёман
Дняпро
Прыпяць
Сож
Шчара
Ясельда
Зах. Буг
Случ
Птич
Сож
Іпуць
Бесядзь
Друць
Дзясна
Мушa
Нярыс
Дзісна
Дрыса
Даўгава
Горынь
Стыр
Убарць
Сцвіга
Нараў
Лань
воз. Нарач
СТРАВА
ПАТРАВА
ЯДА
ЕЖА
ВАРЫВА
ВАРАНАЕ

1:3 000 000

АГУЛЬНАЯ НАЗВА *ВА́РЫВА*

Карта №383

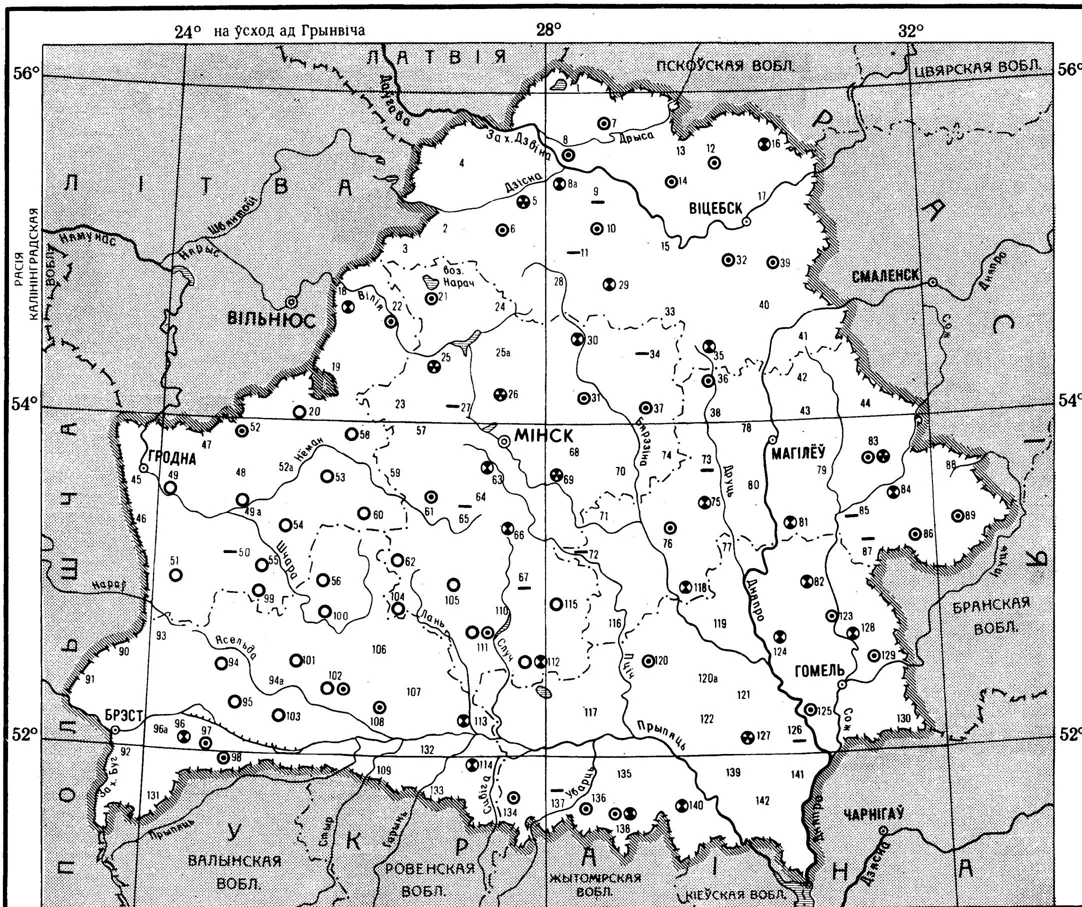

ВА́РА

ВА́РЫВА

ВА́РАНАЕ

ВА́РАНАЯ Е́ЖА

адсутнасць назвы

1:5 000 000

ЗНАЧЭННЕ СЛОВА *ВА́РЫВА*

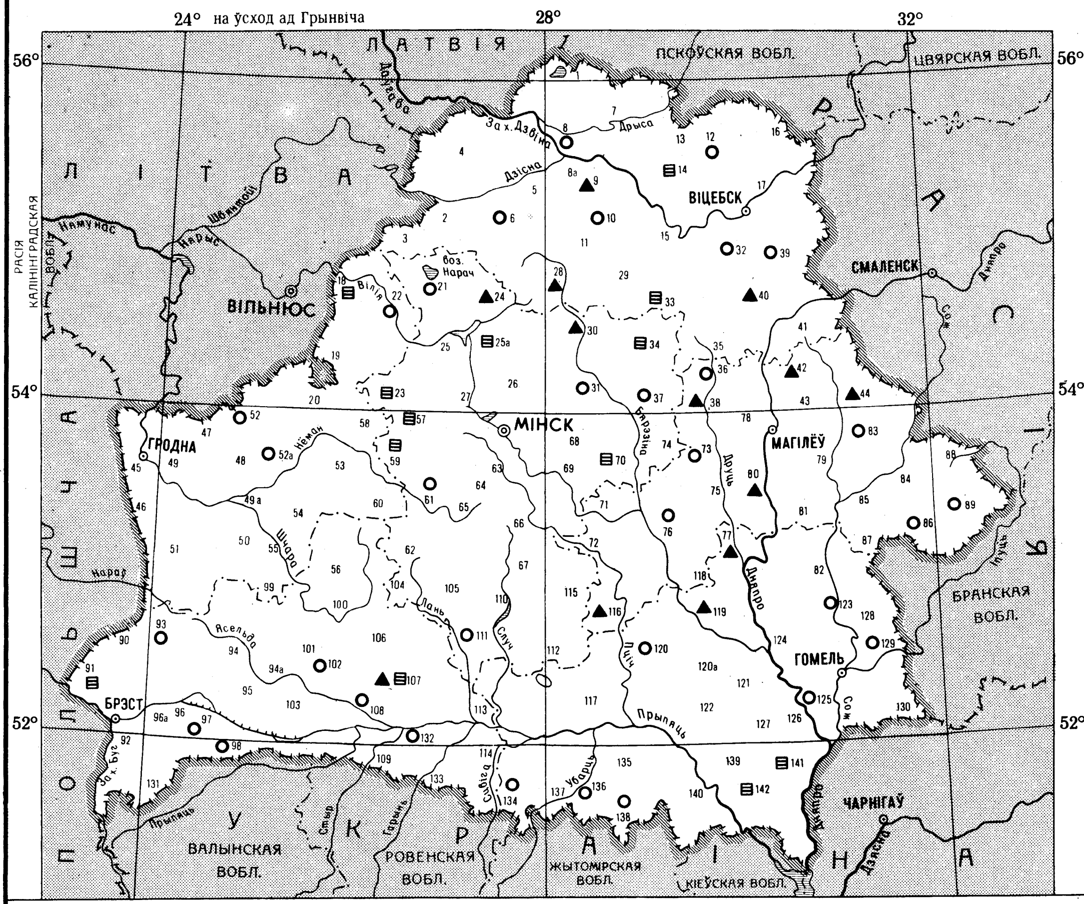

○ 'АГУЛЬНАЯ НАЗВА СТРАВЫ'

▲ 'СТРАВА З ГАРОДНІНЫ'

⊟ 'ГАРОДНІНА'

1:5 000 000

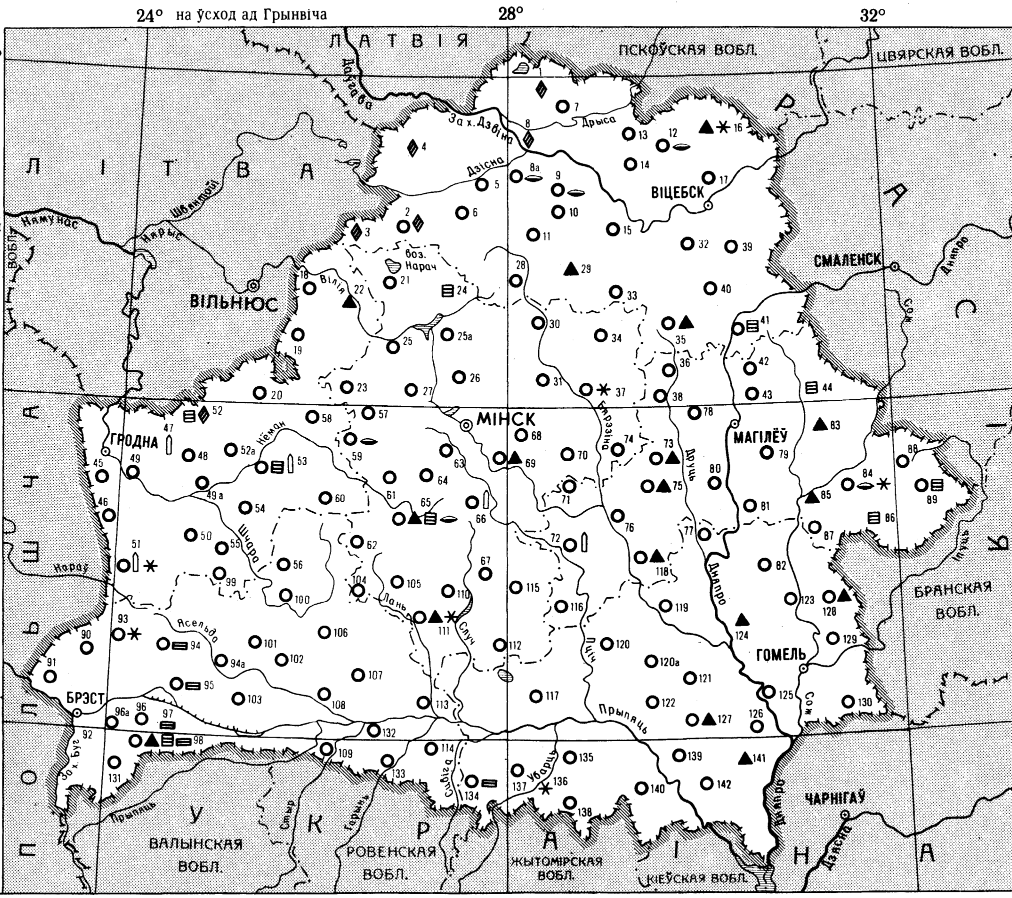

○ СКАРО́МНАЯ

▲ ЗАПРА́ЎЛЕНАЯ

▤ ЗАТО́ЎЧАНАЯ

◆ ПРАКІ́ДАНАЯ

▬ ЗАСМА́ЧАНАЯ

⬭ ЖЫ́РНАЯ

▯ ЗАСКВА́РАНАЯ

✳ адзінкавыя лексемы

1:5 000 000

ТРЫВАЛАЯ (пра ежу)

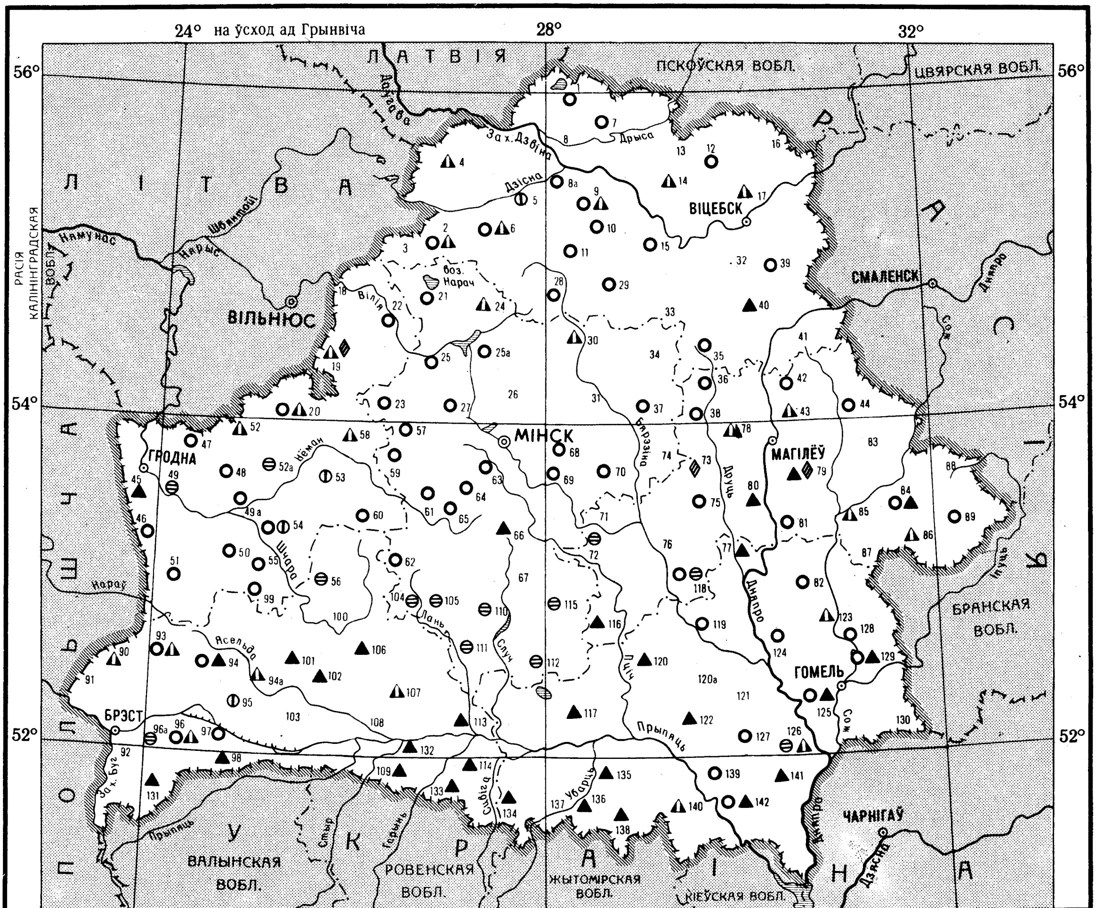

○ ТРЫВА́ЛАЯ

⦶ ТРЫВА́ЛЬНАЯ

⊖ ТРЫВУ́ШЧАЯ

▲ СЫ́ТАЯ

⚠ СЫ́ТНАЯ

⧫ КРЭ́ПКАЯ

1:5 000 000

НІШЧЫМНАЯ (пра страву)

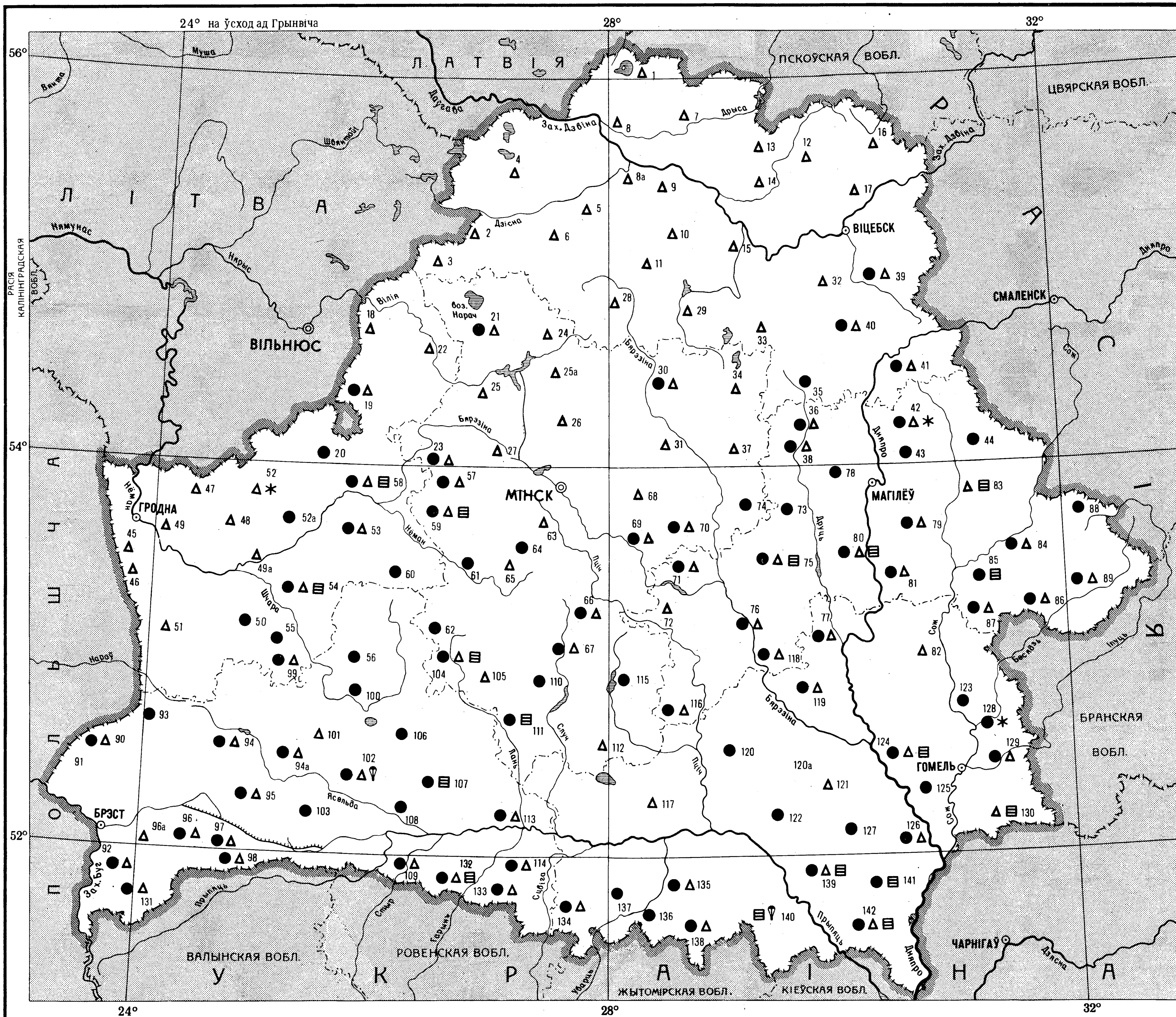

● НІШЧЫ́МНАЯ
△ ПО́СНАЯ
⊟ ПУСТА́Я
ПАРО́ЖНЯЯ
∗ адзінкавыя лексемы

1:3 000 000

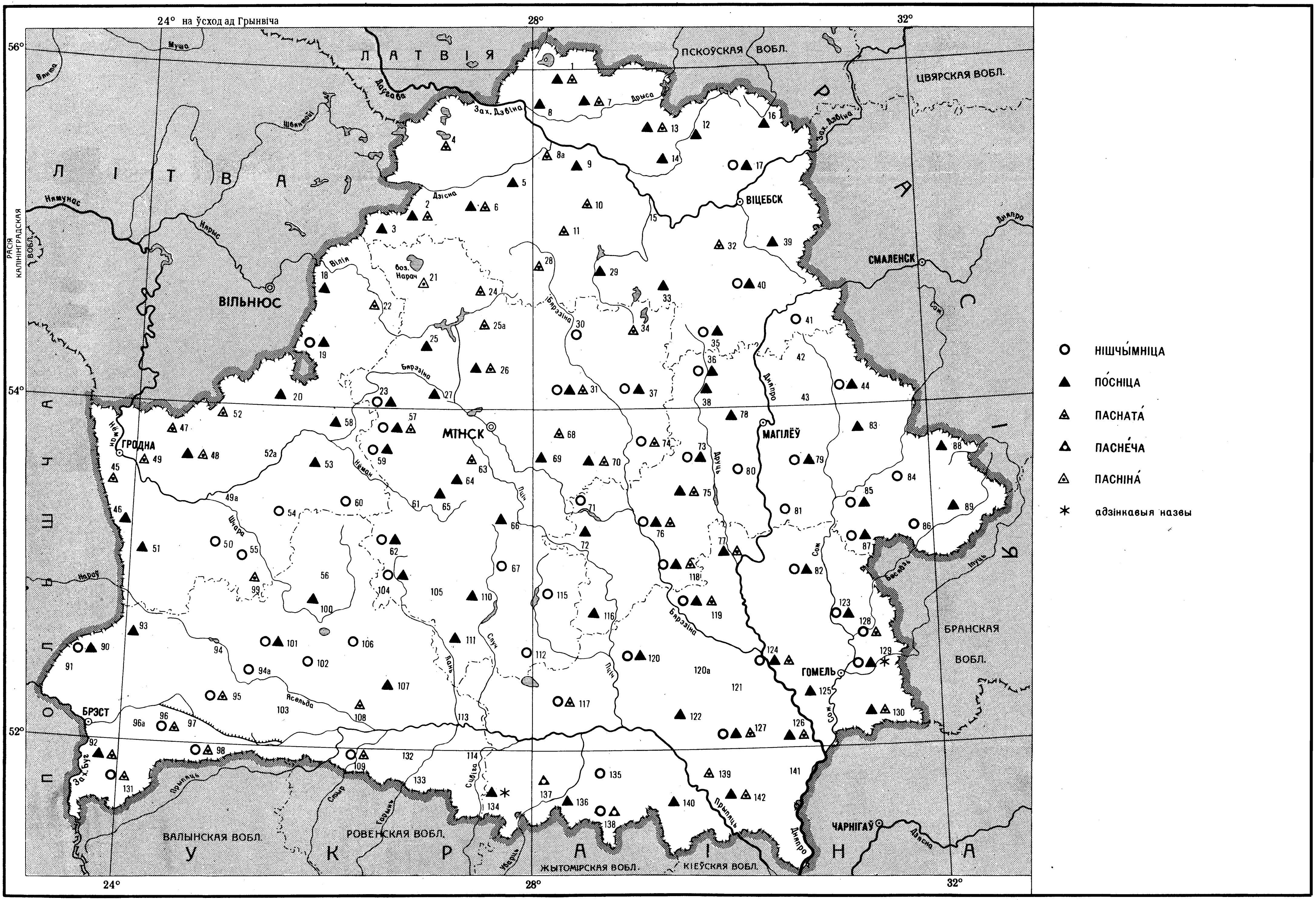

НІШЧЫМНІЦА
ПОСНІЦА
ПАСНАТА
ПАСНЕЧА
ПАСНІНА
адзінкавыя назвы
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
РАСІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
воз. Нарач
Зах. Дзвіна
Дзісна
Дрыса
Вілія
Нёман
Нямунас
Бярэзіна
Дняпро
Друць
Сож
Шчара
Ясельда
Прыпяць
Случ
Пціч
Зах. Буг
Гарынь
Стыр
Іпуць
Бесядзь
Дзясна

1:3 000 000

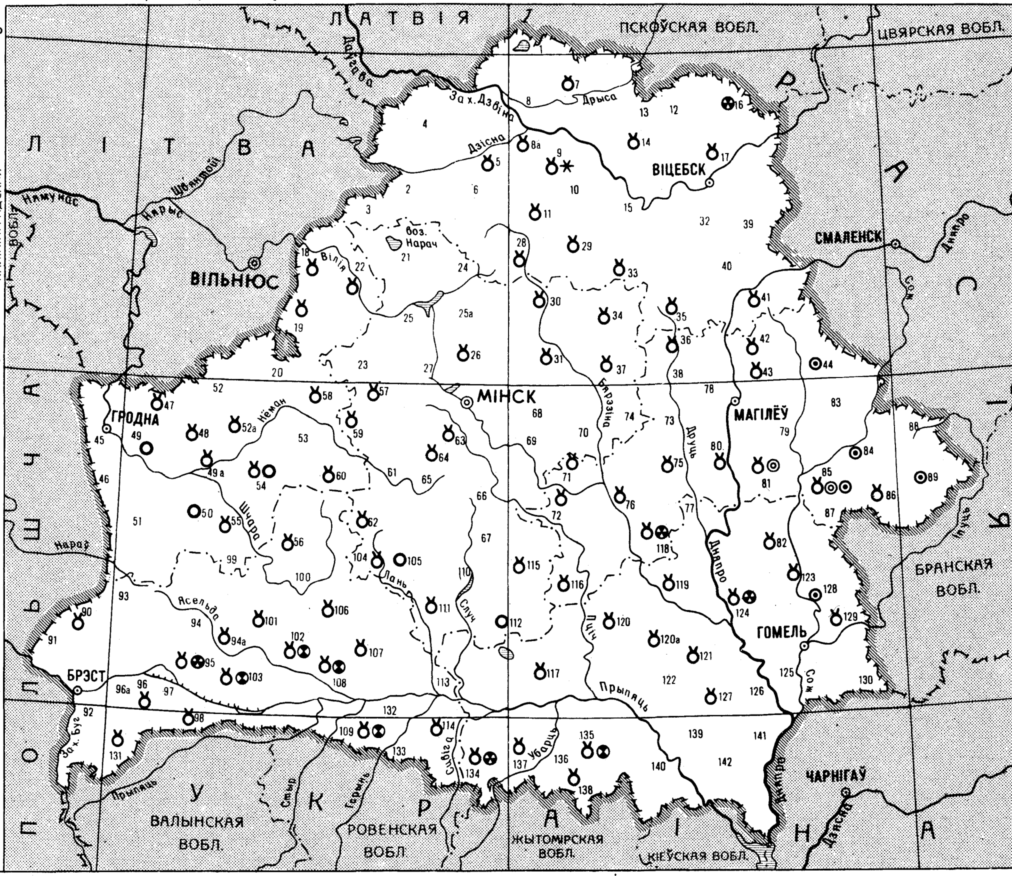

ПАСЦІЦЬ

ПОСЦІЦЬ

ПОСТАЦЬ

ПОСТАВАЦЬ

ПОСНІКАЦЬ

ПОСНІКАВАЦЬ

адзінкавыя лексемы

1:5 000 000

САЛАДУХА

Карта №390

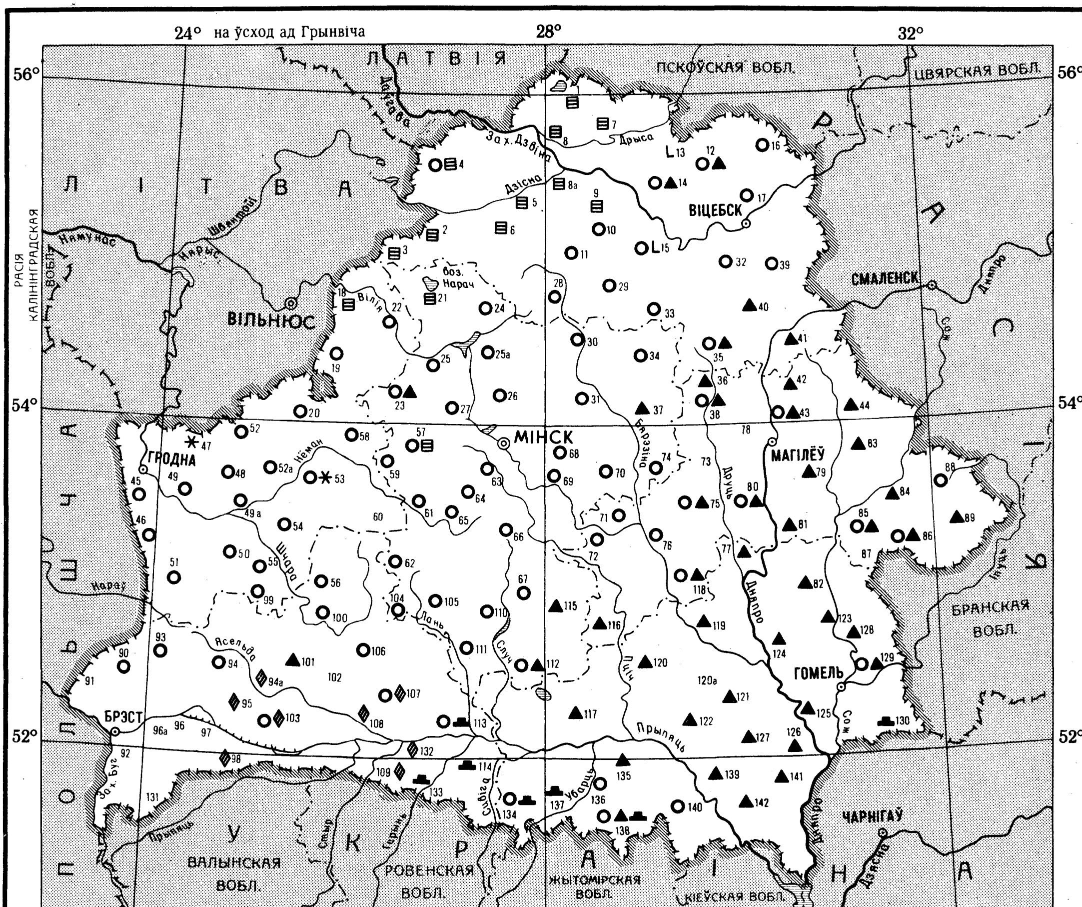

○ САЛАДУ́ХА

▲ КУЛА́ГА

▤ РАЎГЕ́НЯ

◆ ПА́РЫШ

▬ КВА́ША

L ПУ́ТРА

✳ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

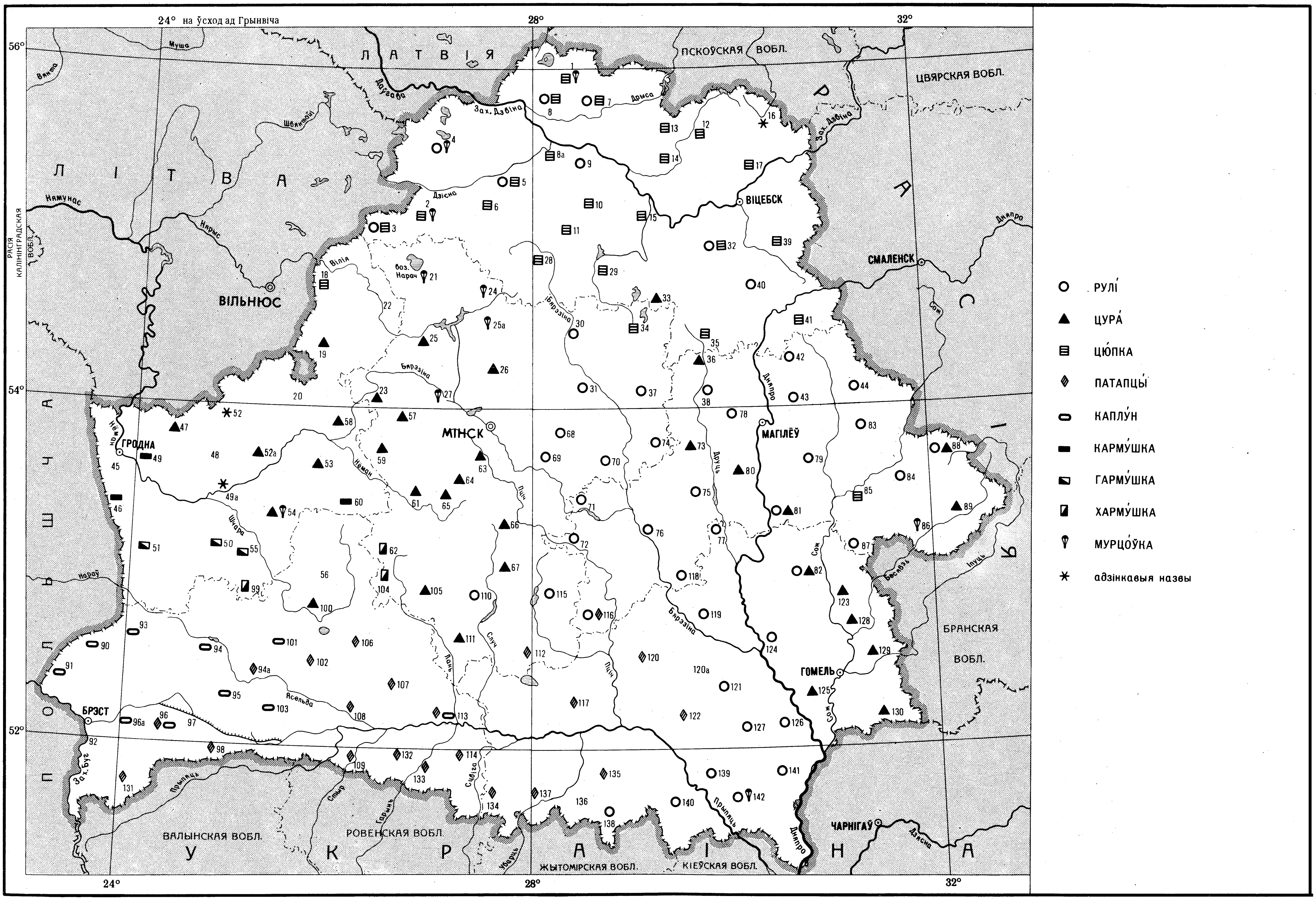
РУЛІ
ЦУРА
ЦЮПКА
ПАТАПЦЫ
КАПЛУН
КАРМУШКА
ГАРМУШКА
ХАРМУШКА
МУРЦОЎКА
адзінкавыя назвы
24° на ўсход ад Грынвіча
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.

1:3 000 000

СТРАВА З ЦЁРТАГА КАНАПЛЯНАГА СЕМЯ

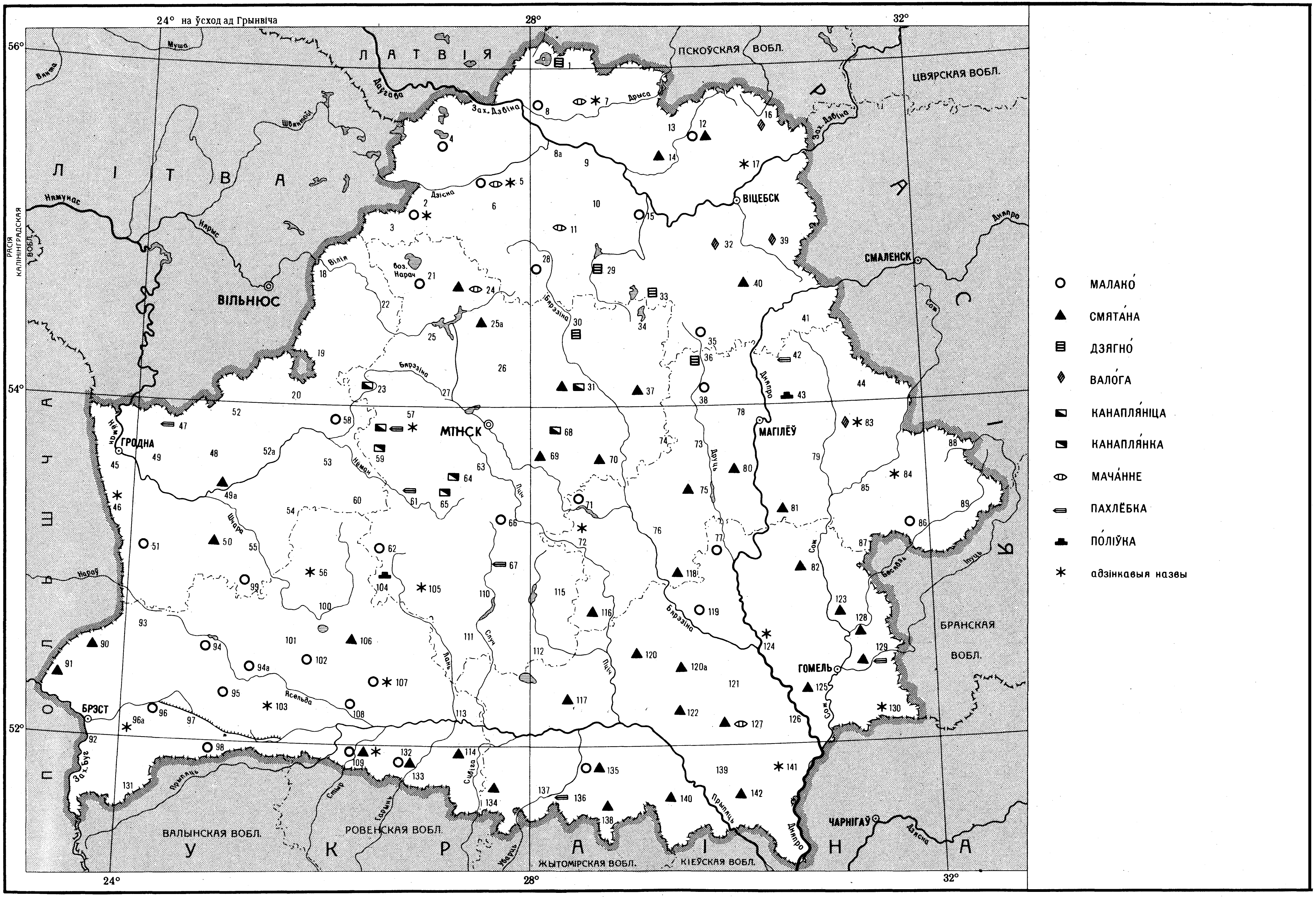

1:3 000 000

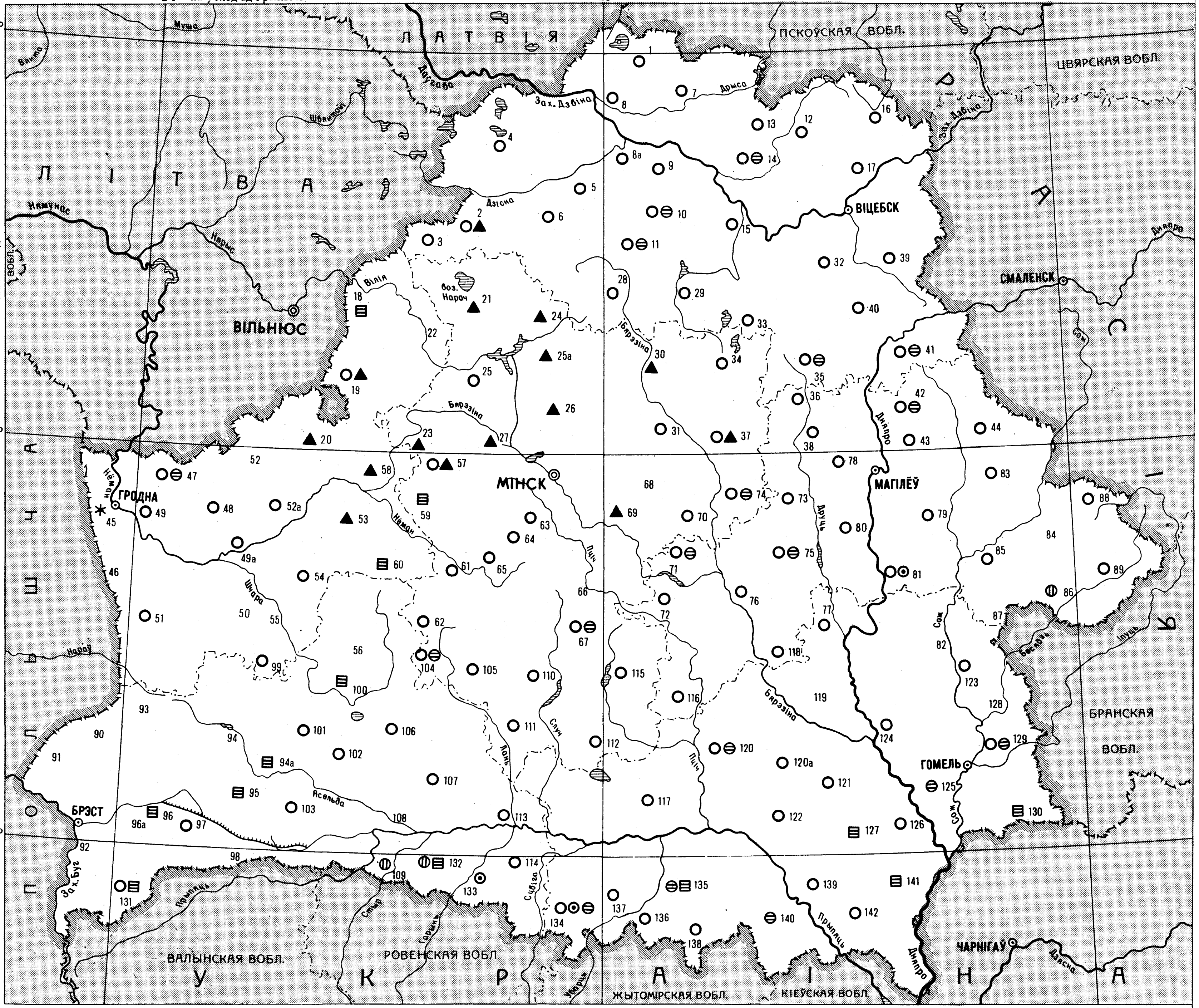

- ○ ТАЛАКНО́
- ⊙ ТАЛАКНЯ́НКА
- ⊖ ТАЛАКНЯ́НАЯ МУКА́
- ⦶ ТАЛАКО́ННАЯ МУКА́
- ▲ МІ́ЛТА
- ⊟ АЎСЯ́НАЯ МУКА́
- ✳ адзінкавыя назвы

1:3 000 000

СТРАВА З ТАЛАКНА

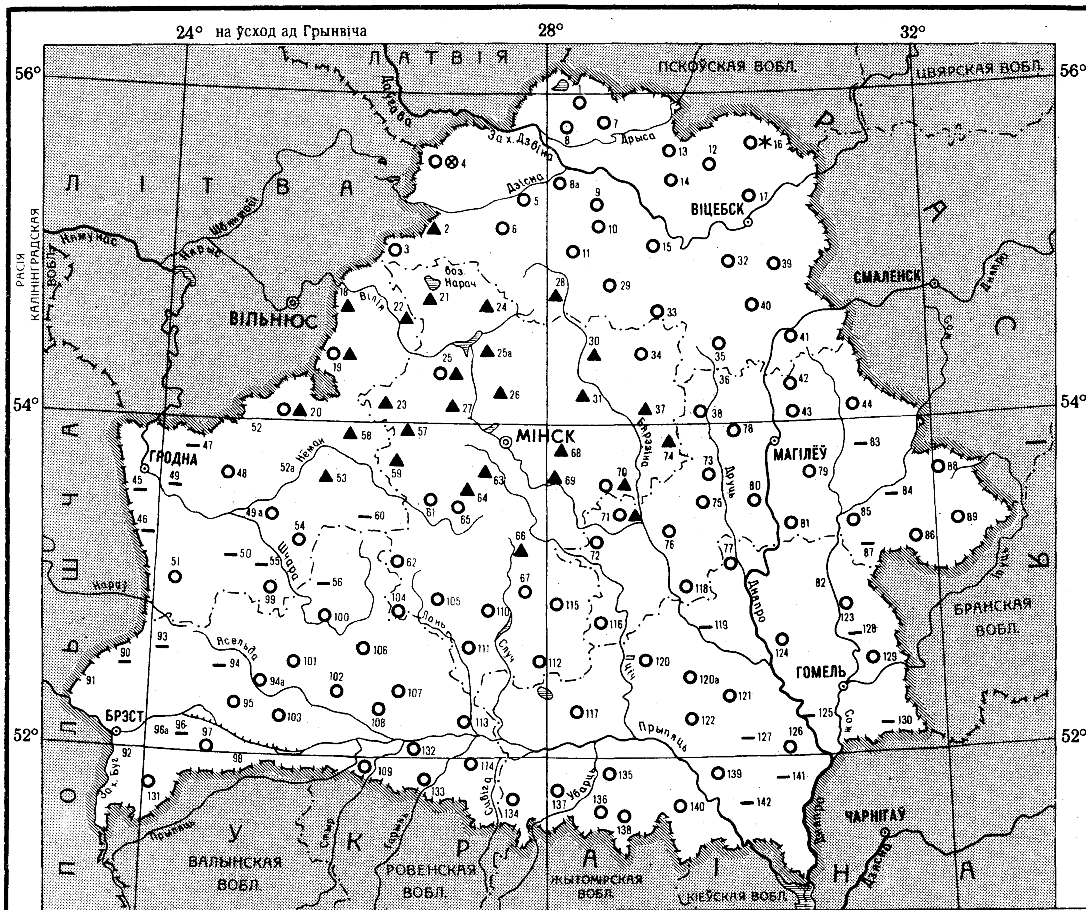

○ ТАЛАКНО́

⊗ ТАЛАКНЯ́НКА

▲ МІ́ЛТА

✶ адзінкавыя назвы

– адсутнасць назвы

1:5 000 000

РАЗМЯШАЦЬ (талакно)

Карта №395

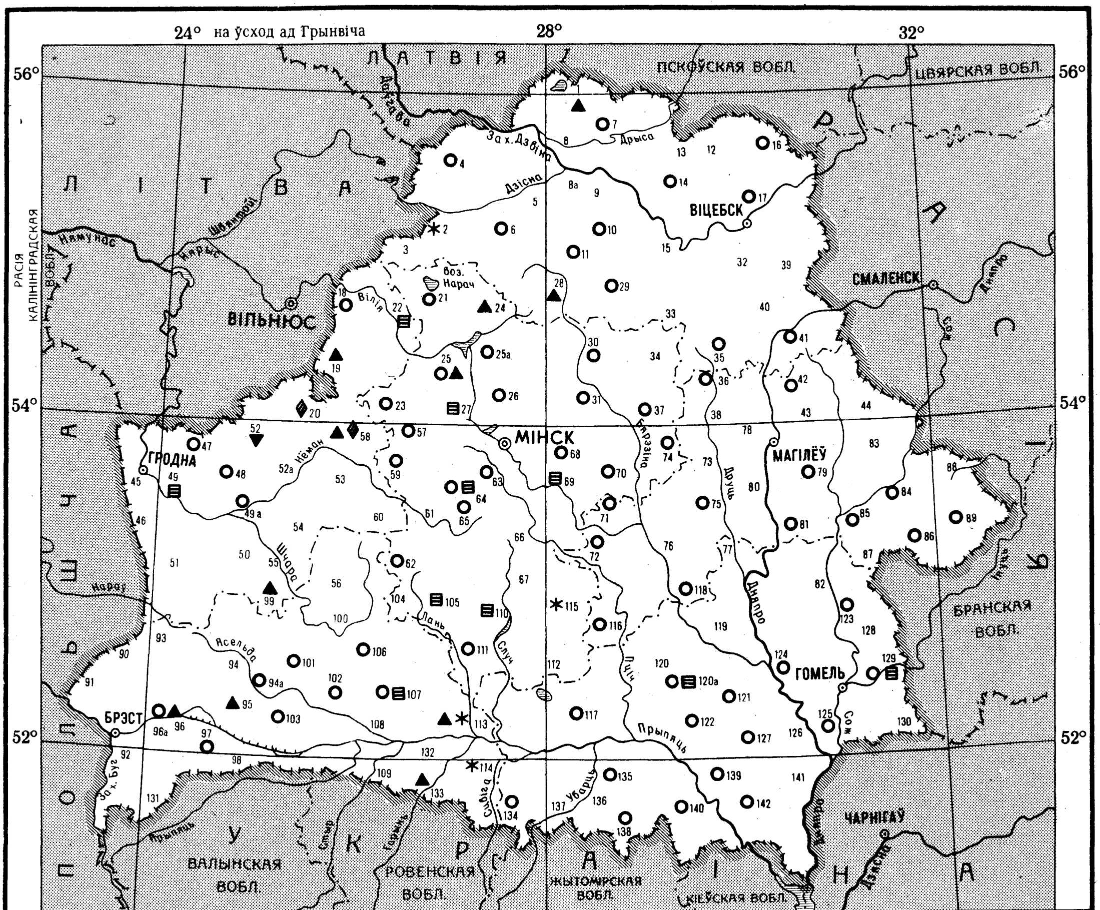

○ РАЗМЯША́ЦЬ

▲ ЗАКАЛАЦІ́ЦЬ

▼ ПАТКАЛАТА́ЦЬ

▤ ЗАБАЎТА́ЦЬ

◈ ЗАКАЛБАЦІ́ЦЬ

* адзінкавыя лексемы.

1:5 000 000

ПУ́ТРА (значэнне слова) **Карта №396**

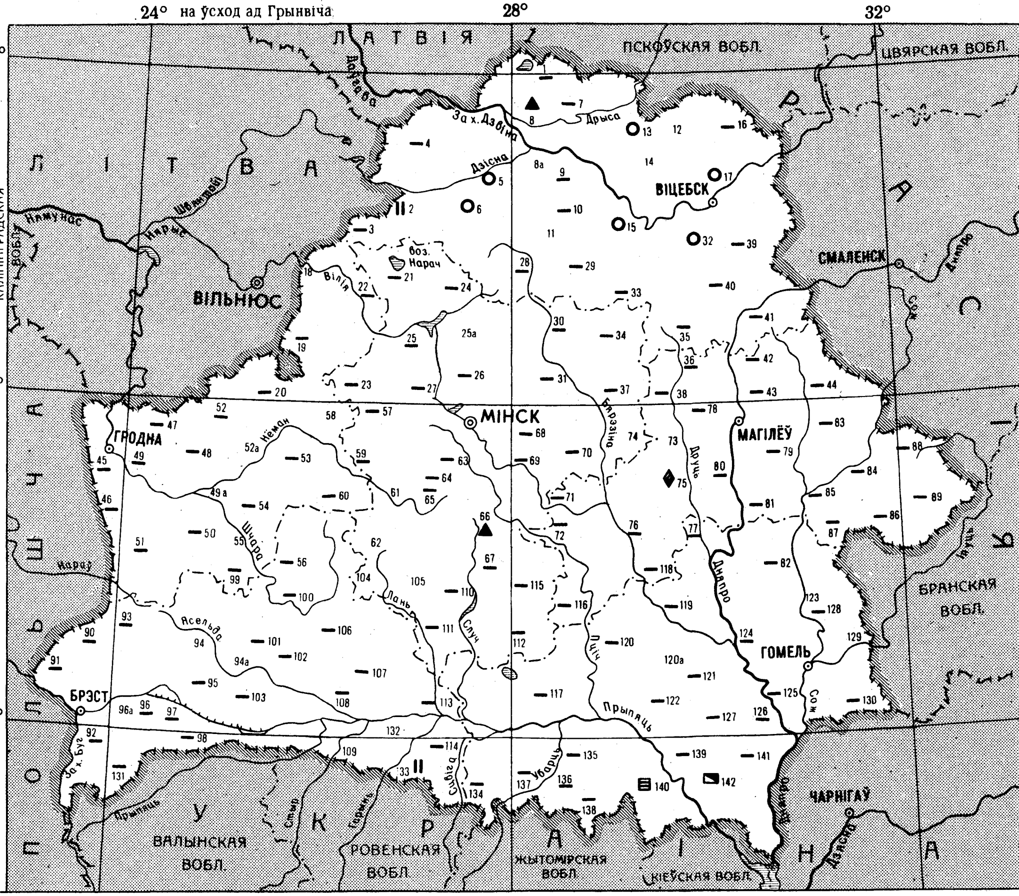

○ 'САЛАДУХА'

▲ 'НЯСМАЧНАЯ СТРАВА'

'ГАЛУШКІ'

◆ 'БУЛЬБЯНЫ БУЛЁН З МАЛАКОМ'

'ХРЭН З БУРАКАМІ'

II ПРЫ ПАРАЎНАННІ

— адсутнасць слова

1:5 000 000

СТРАВА З ЦЁРТАГА ЛЬНЯНОГА СЕМЯ

Карта №397

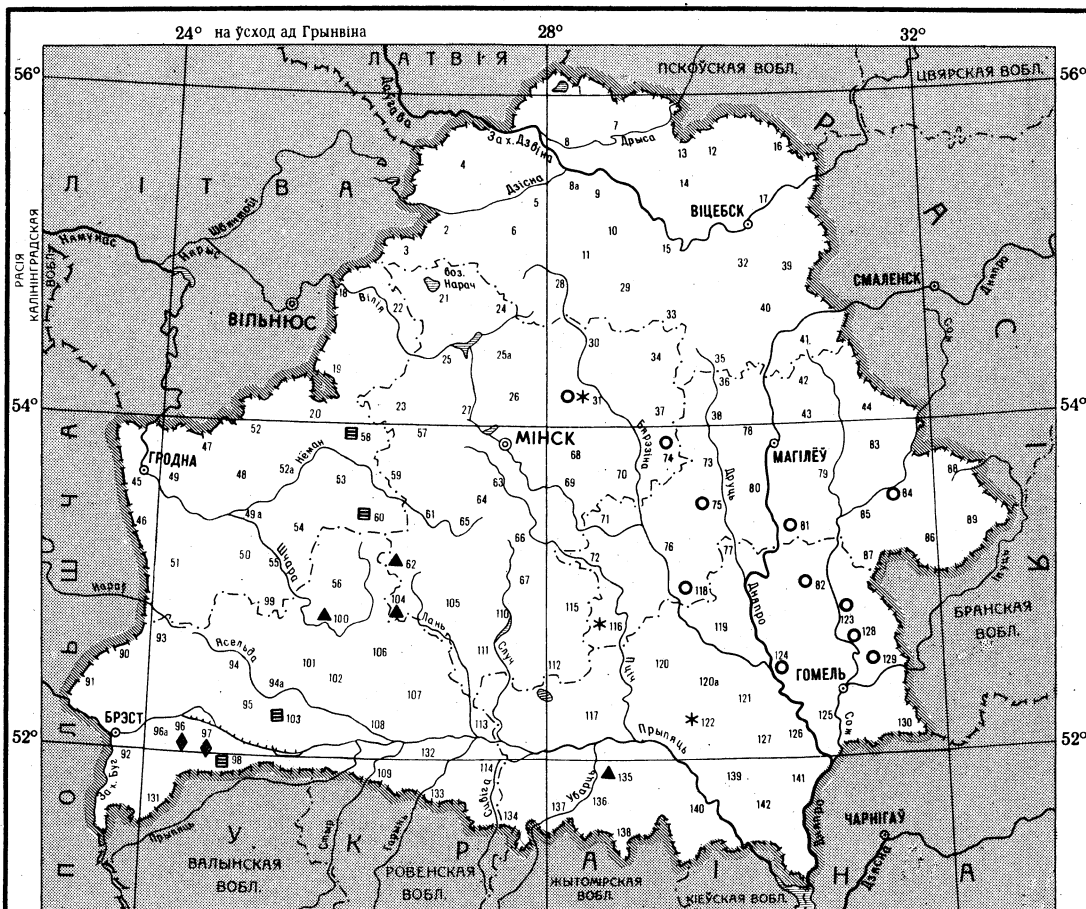

○ МАСЛЁНКА

▲ КЛЫ́НДА

▤ МАКУ́ХА

◆ ЗАПРА́ШКА

* адзінкавыя назвы

1:5 000 000

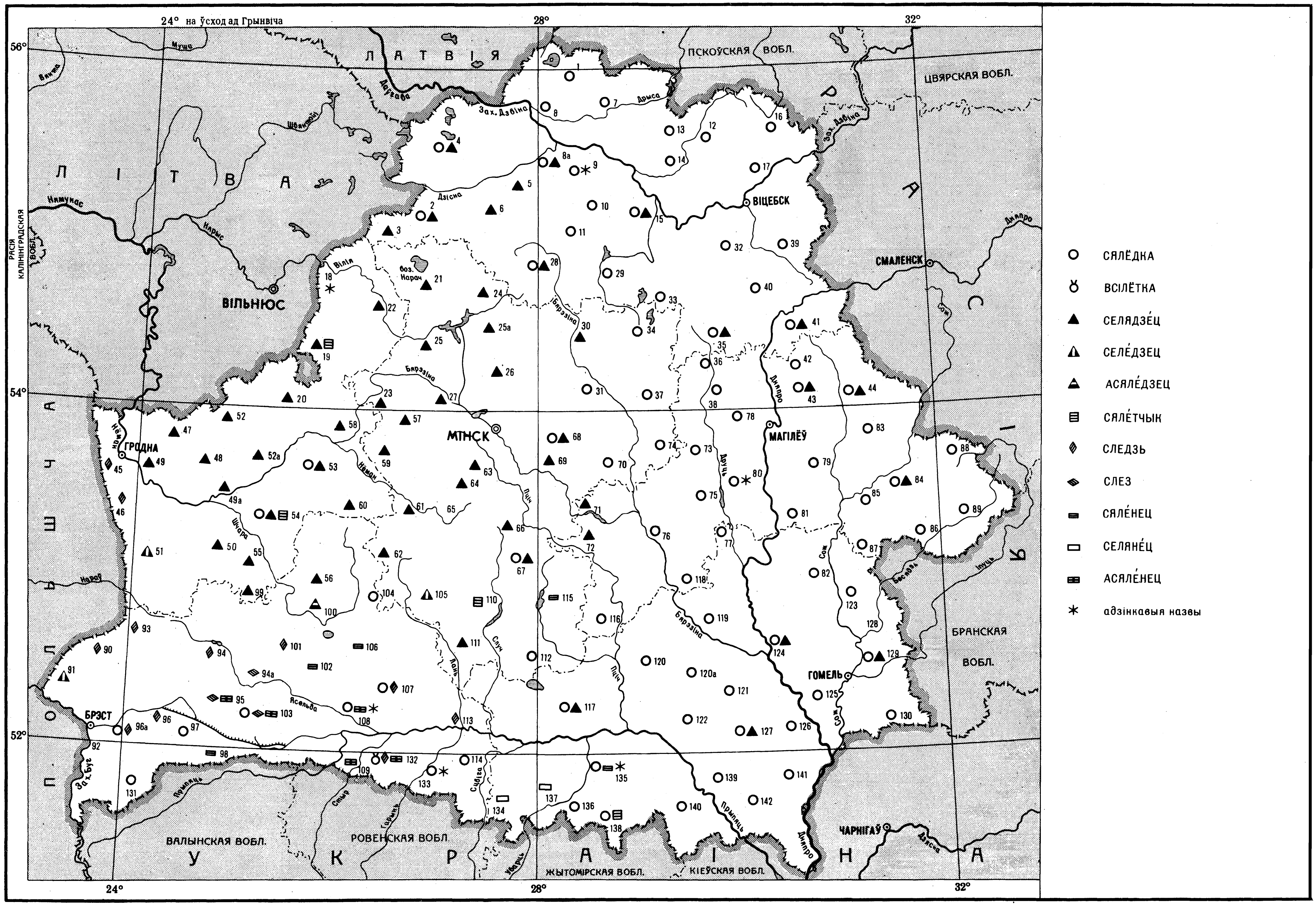
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
СЯЛЁДКА
ВСІЛЁТКА
СЕЛЯДЗЕ́Ц
СЕЛЕ́ДЗЕЦ
АСЯЛЕ́ДЗЕЦ
СЯЛЕ́ТЧЫК
СЛЕДЗЬ
СЛЕЗ
СЯЛЕ́НЕЦ
СЕЛЯНЕ́Ц
АСЯЛЕ́НЕЦ
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

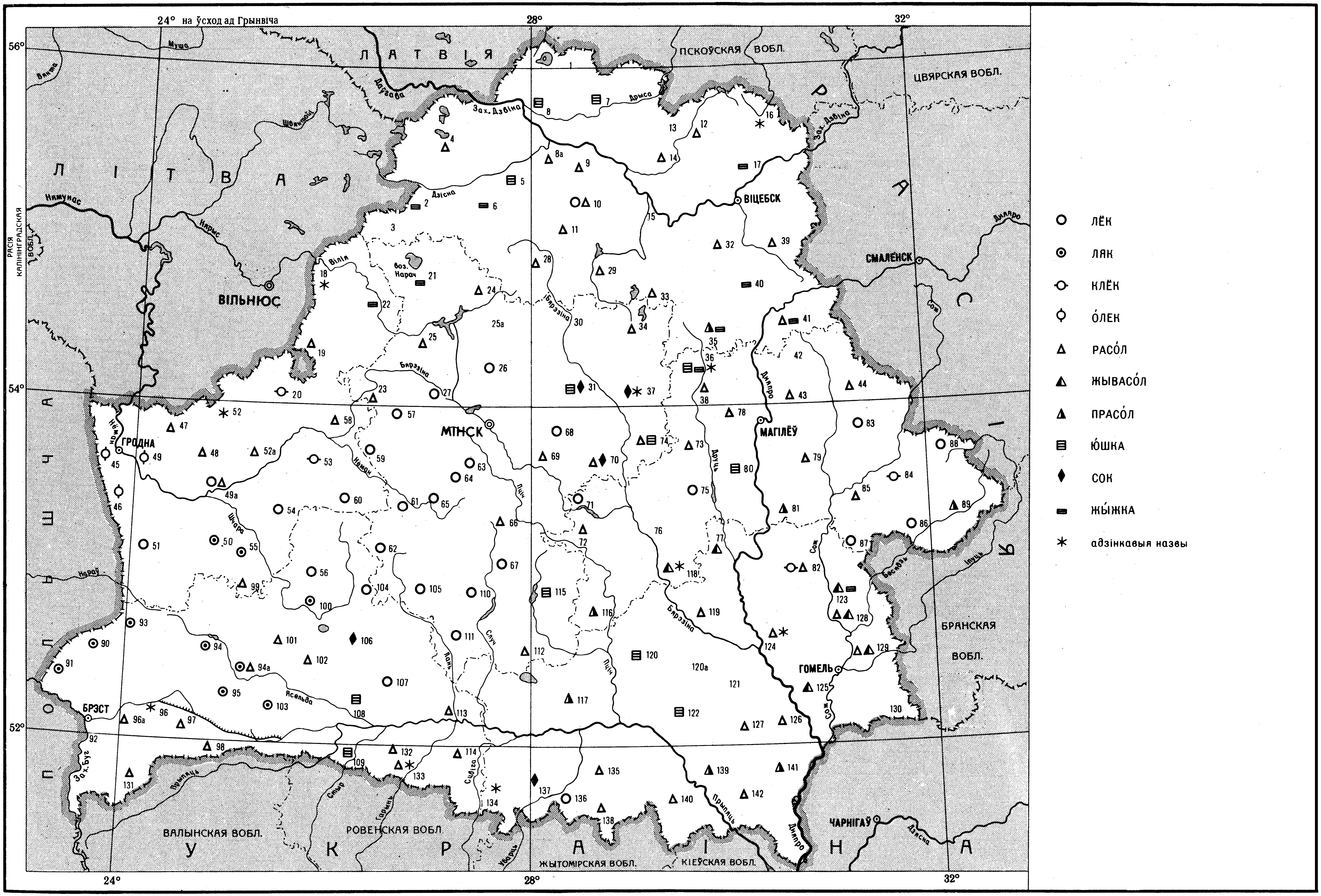
ЛЁК
ЛЯК
КЛЁК
О́ЛЕК
РАСО́Л
ЖЫВАСО́Л
ПРАСО́Л
Ю́ШКА
СОК
ЖЫ́ЖКА
адзінкавыя назвы
24° на ўсход ад Грынвіча
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
боз. Нарач
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дзісна
Нёман
Вілія
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Друць
Прыпяць
Случ
Пціч
Шчара
Ясельда
Зах. Буг
Гарынь
Стыр
Убарць
Іпуць
Бесядзь
Дзясна
Мушa
Нярыс
Нямунас
Дрыса
56°
54°
52°
24°
28°
32°

1:3 000 000

ПРЭГЧЫ (гарох)

Карта №400

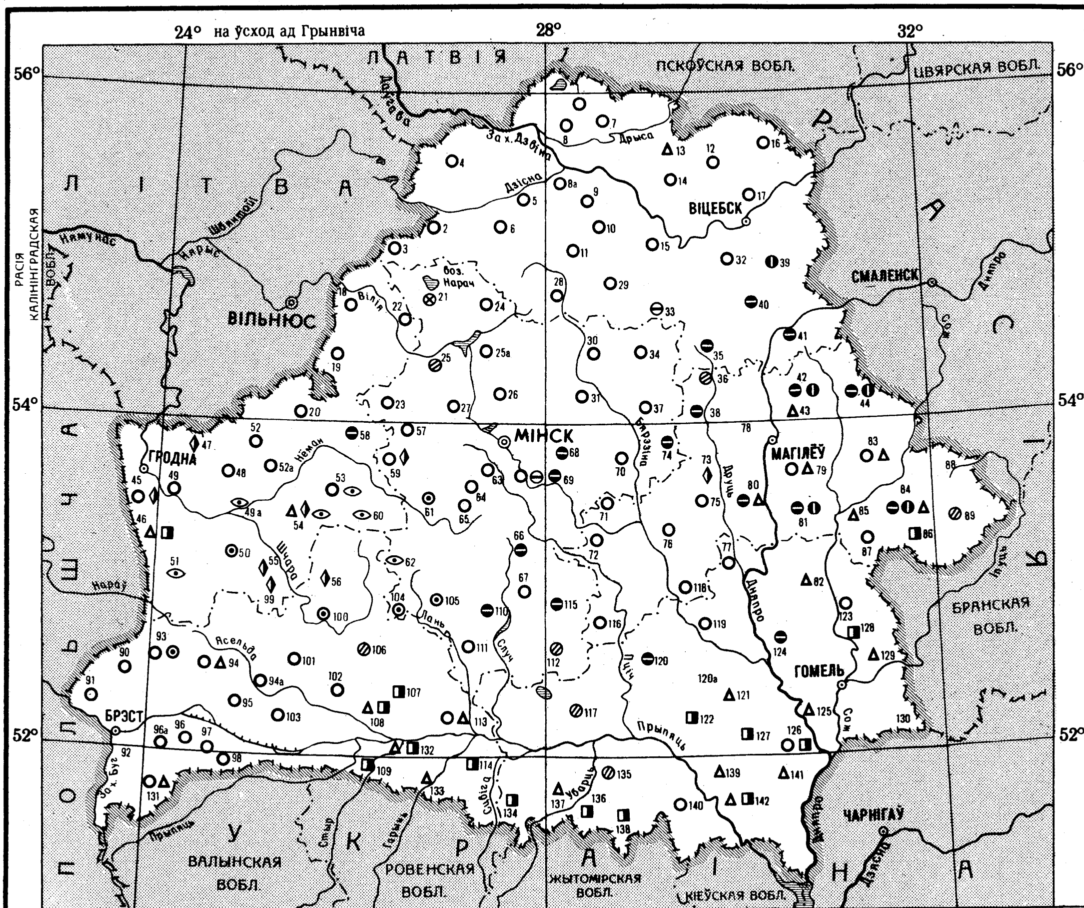

- ○ ПРА́ЖЫЦЬ
- ◎ ПРЫ́ЖЫЦЬ
- ⊖ ПРЭ́ЖЫЦЬ
- ⊗ ПРУ́ЖЫЦЬ
- ⊖ ПРЭ́ГЧЫ
- ◐ ПРЭГЧ
- ⊘ ПРАГЦІ́
- △ ЖА́РЫЦЬ
- ◧ СМА́ЖЫЦЬ
- ◊ ПЯЧЫ́
- ◉ ПРЫ́ШЧЫЦЬ

1:5 000 000

ПАЛОВА КАЧАНА КАПУСТЫ

Карта №401

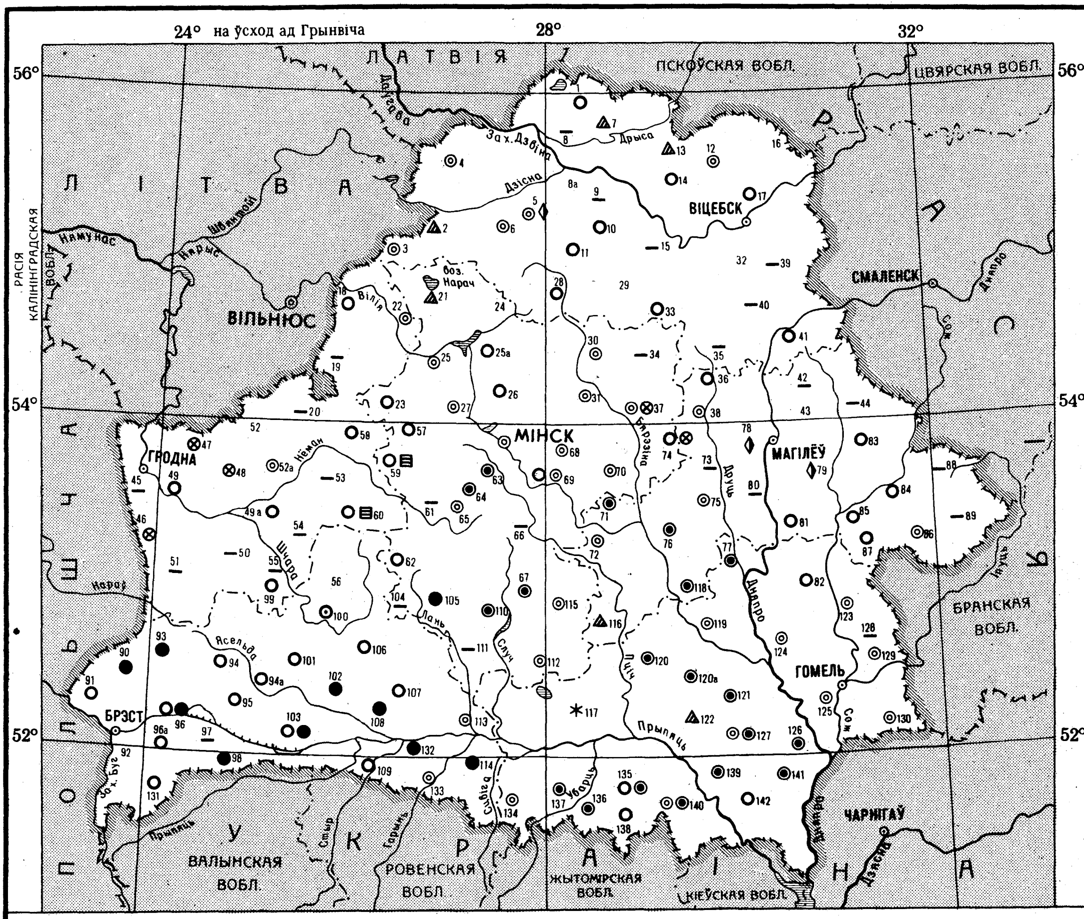

ПАЛАВІ́НА

ПАЛАВІ́НКА

ПАЛО́ВА

ПАЛО́ЙКА

ПАЛЮ́ТКА

ПАЎПЯЛЮ́СТКІ

ПЛА́ШКА

ПАЎГАЛО́ЎКІ

ПАЎКАЧАНКА́

адзінкавыя назвы

адсутнасць назвы

1:5 000 000

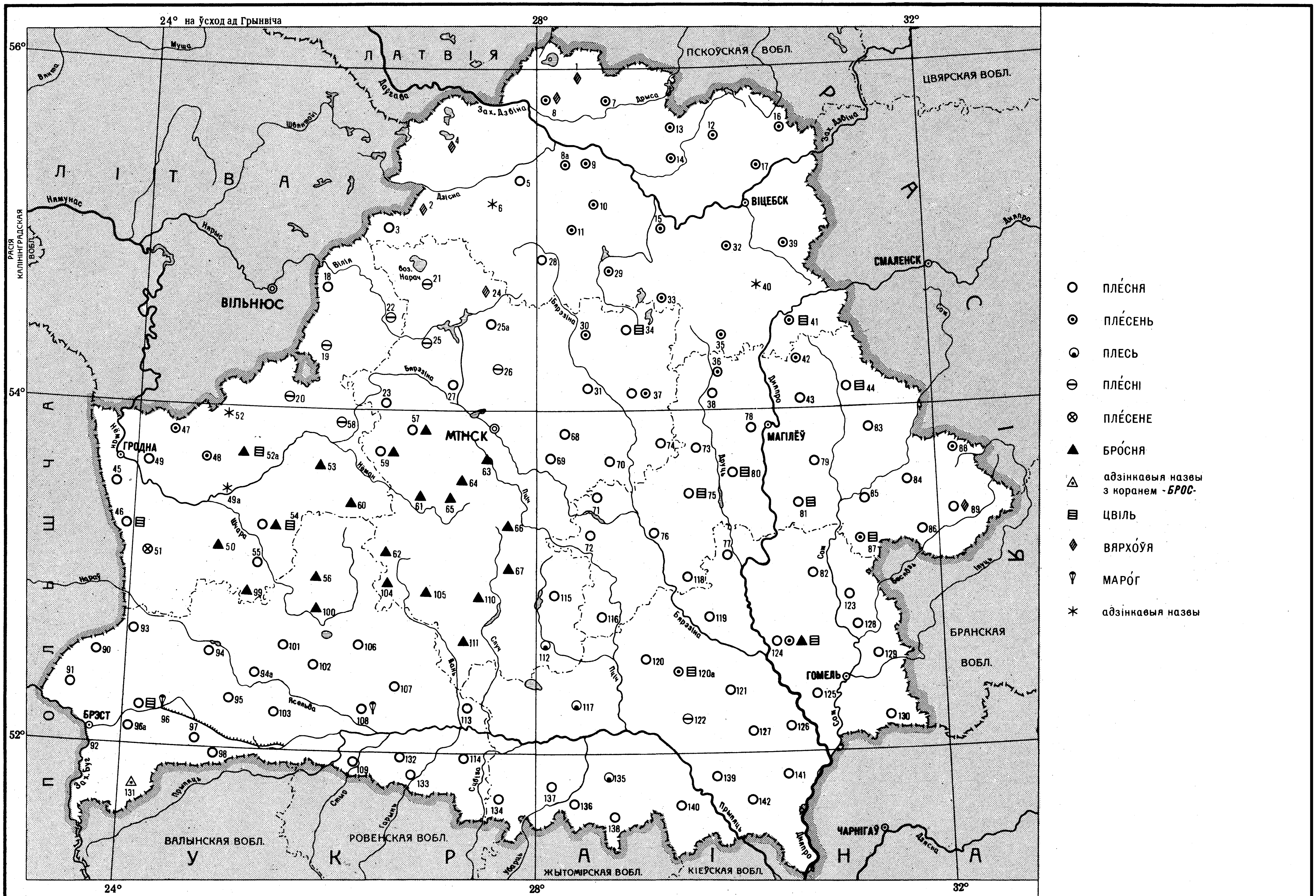
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
ВІЛЬНЮС
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ЧАРНІГАЎ
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
РАСІЯ
ПОЛЬШЧА
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дзісна
Вілія
Нёман
Нямунас
Нярыс
Бярэзіна
Дняпро
Друць
Сож
Іпуць
Прыпяць
Пціч
Случ
Шчара
Ясельда
Зах. Буг
Гарынь
Стыр
Убарць
Дзясна
Воз. Нарач
ПЛЕСНЯ
ПЛЕСЕНЬ
ПЛЕСЬ
ПЛЕСНІ
ПЛЕСЕНЕ
БРОСНЯ
адзінкавыя назвы з коранем -БРОС-
ЦВІЛЬ
ВЯРХОЎЯ
МАРОГ
адзінкавыя назвы

1: 3 000 000

ЗАПЛЕСНЕЦЬ

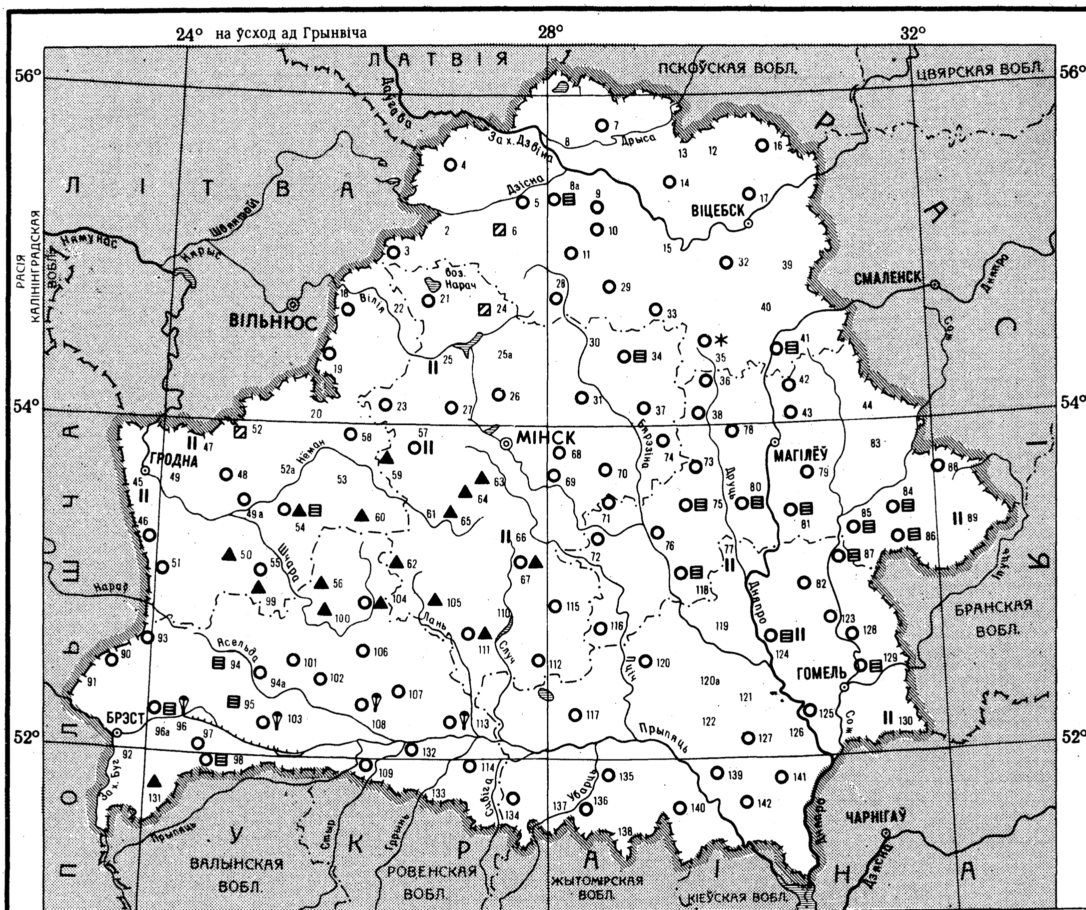

ЗАПЛЕ́СНЕЦЬ

ЗАБРО́СНЕЦЬ

ЗАЦВІСЦІ́

ЗАСЛЮ́ЗНУЦЬ

ЗАМАРАЖЭ́ЦЬ

адзінкавыя лексемы

апісальныя абазначэнні

1:5 000 000

ЗАМУРАЖЭ́ЦЬ (значэнне слова)

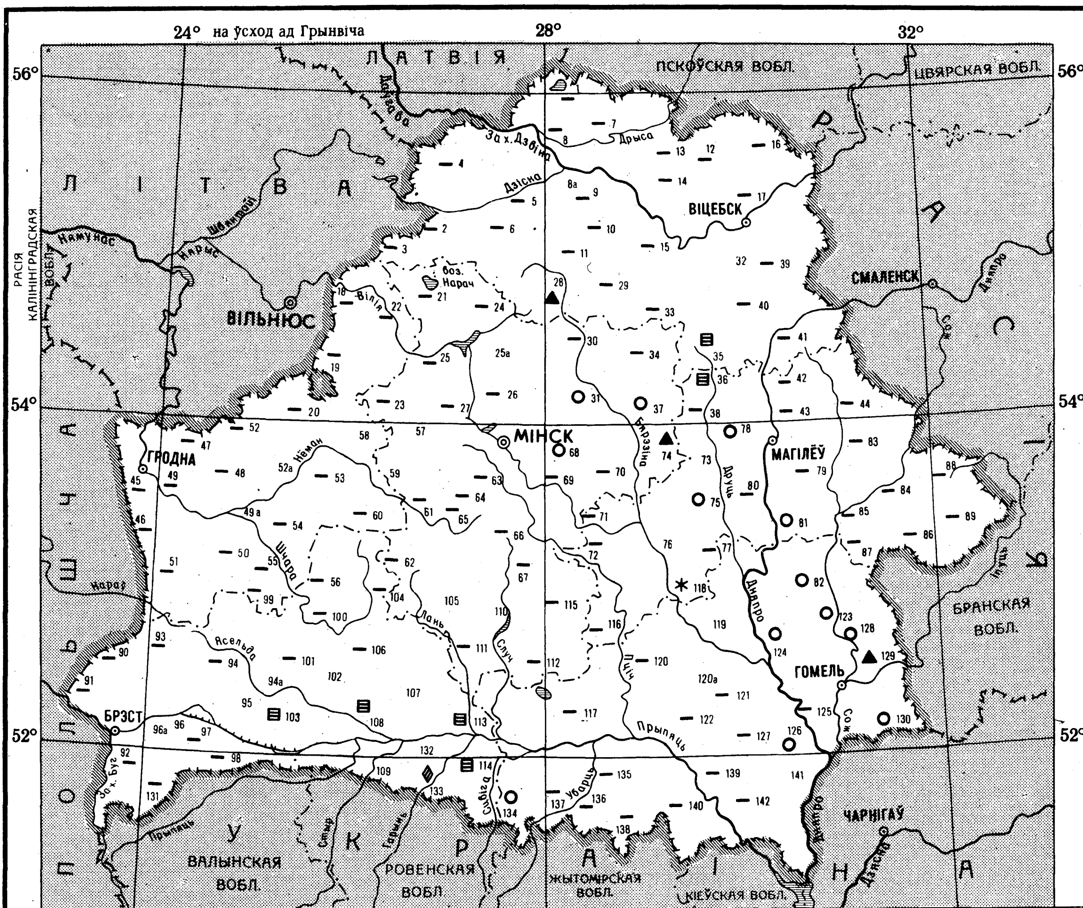

- ○ 'ПАКРЫЦЦА ТРАВОЙ, МУРОГАМ'
- ▲ 'ЗАЗЕЛЯНЕЦЬ'
- ⊟ 'ПАКРЫЦЦА ЦВІЛЛЮ'
- ◆ 'ПАКРЫЦЦА НАКІПАМ'
- ✶ значэнне не зафіксавана
- – адсутнасць слова

1:5 000 000

ШУМ, ШУМА (значэнне слоў) Карта № 405

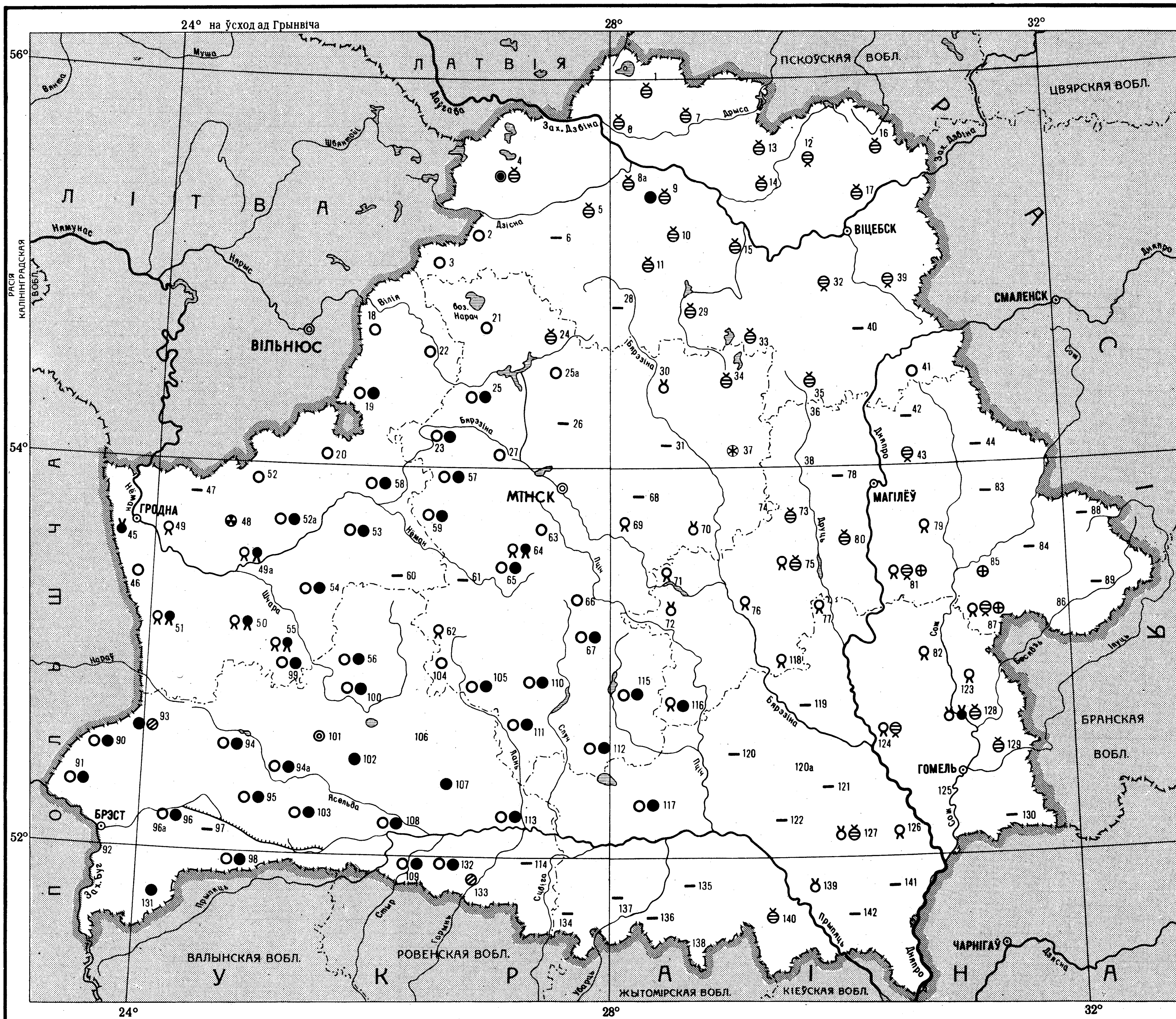

'ПЕНА НА ПАВЕРХНІ ВАДКІХ ПРАДУКТАЎ'
- ШУМ
- ШУ́МА
- ШУМА́
- ШУМАВІ́НЫ
- ШУ́МЬЯ

'ПЕНА НА КАНІ'
- ШУМ
- ШУ́МА
- ШУМА́

'СМЕЦЦЕ'
- ШУМ
- ШУ́МА
- ШУМА́

'АДХОДЫ ПРЫ ВЕЯННІ'
- ШУМА́

'ПЛЕЎКА НА МАЛАЦЭ'
- ШУМА́

'ПЕНА НА СЫРАДОІ'
- ШУМ, ШУМА́

– адсутнасць слова

1:3 000 000

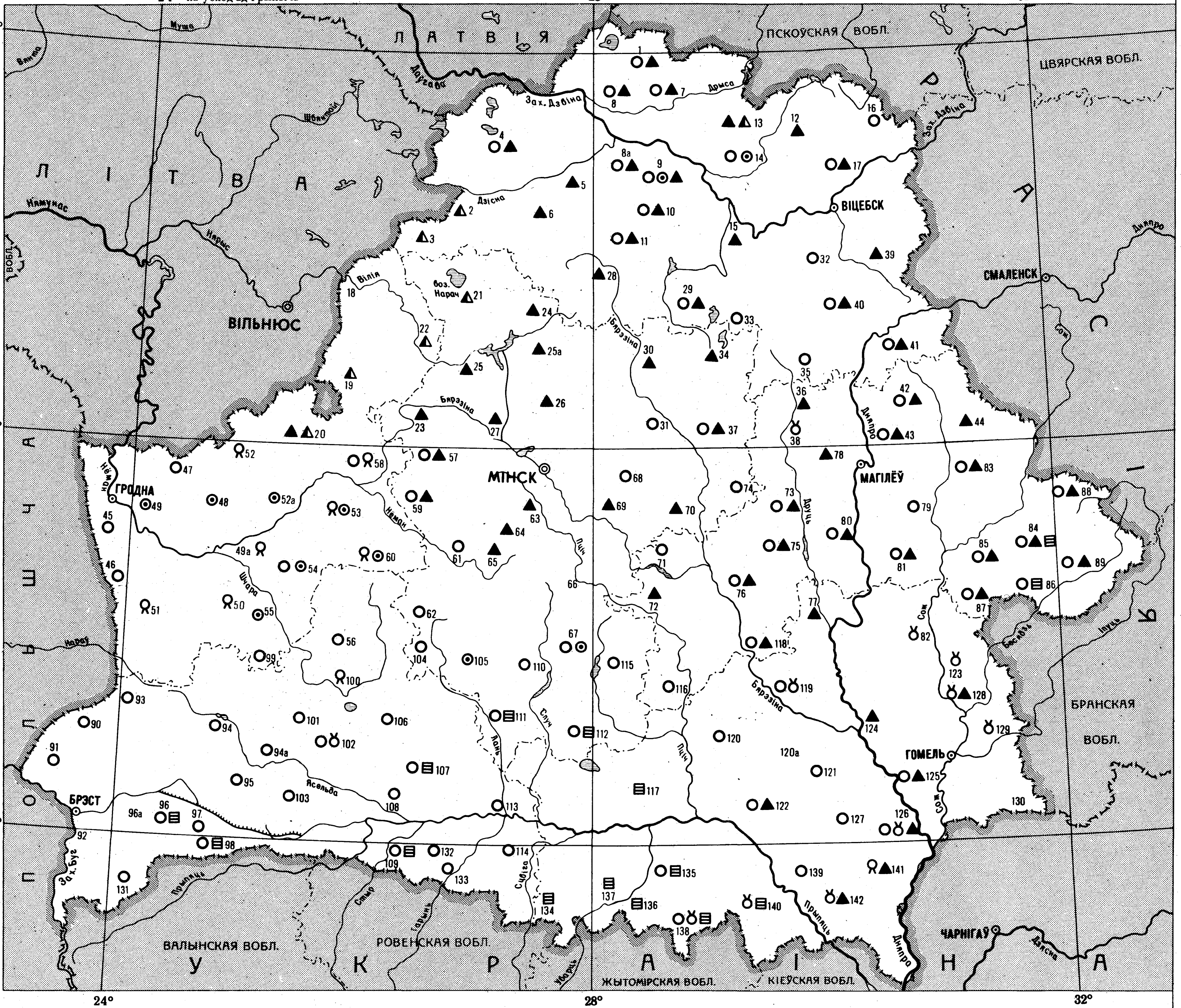

- ○ кіпято́к
- кіпята́к
- кіпя́так
- кі́пянь
- ▲ вар
- вара́так
- укро́п

1:3 000 000

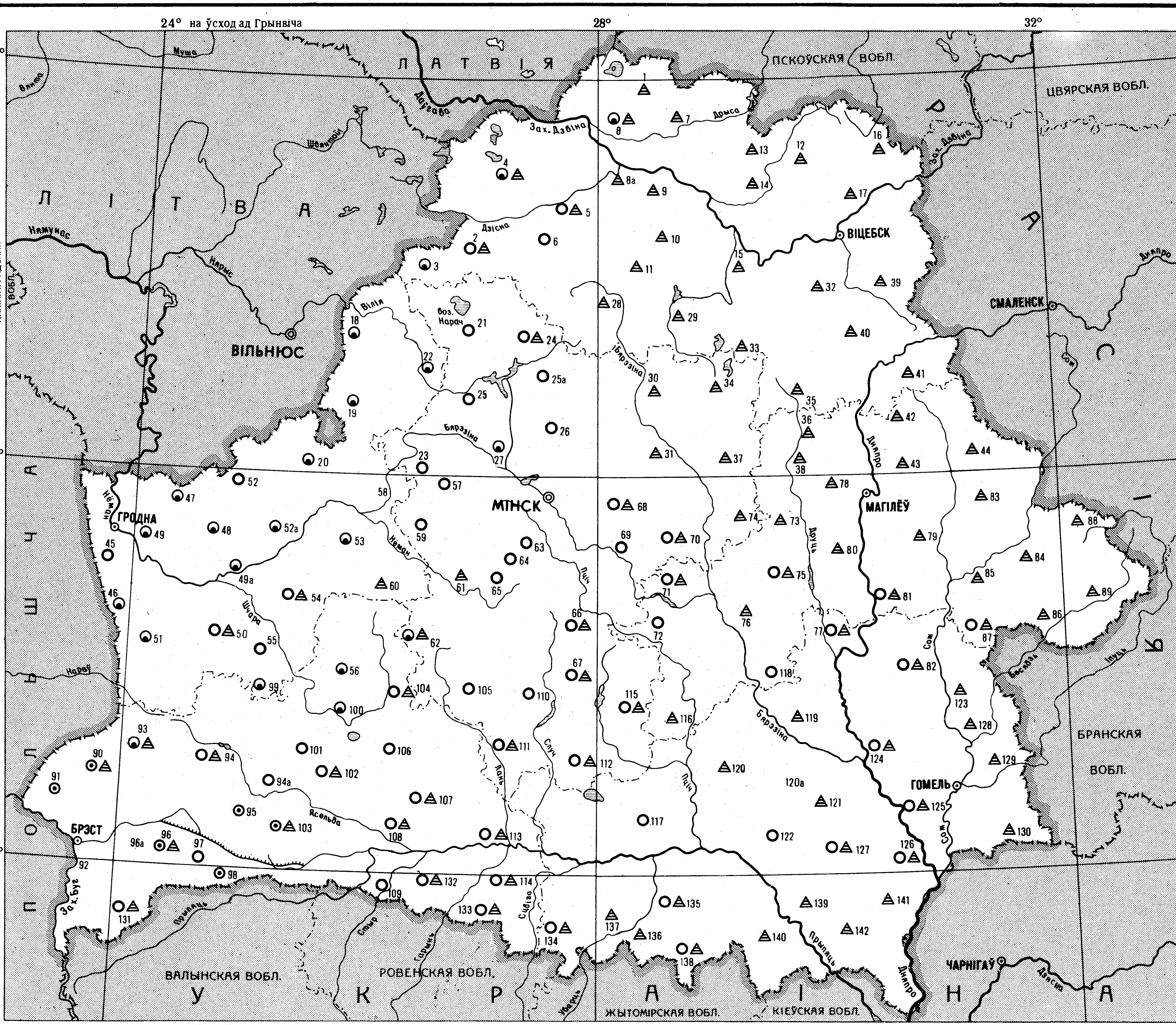

ЦУ́КАР

ЦЮ́КАР

ЦУ́КЕР

СА́ХАР

1:3 000 000

ГЛЫТОК

Карта №408

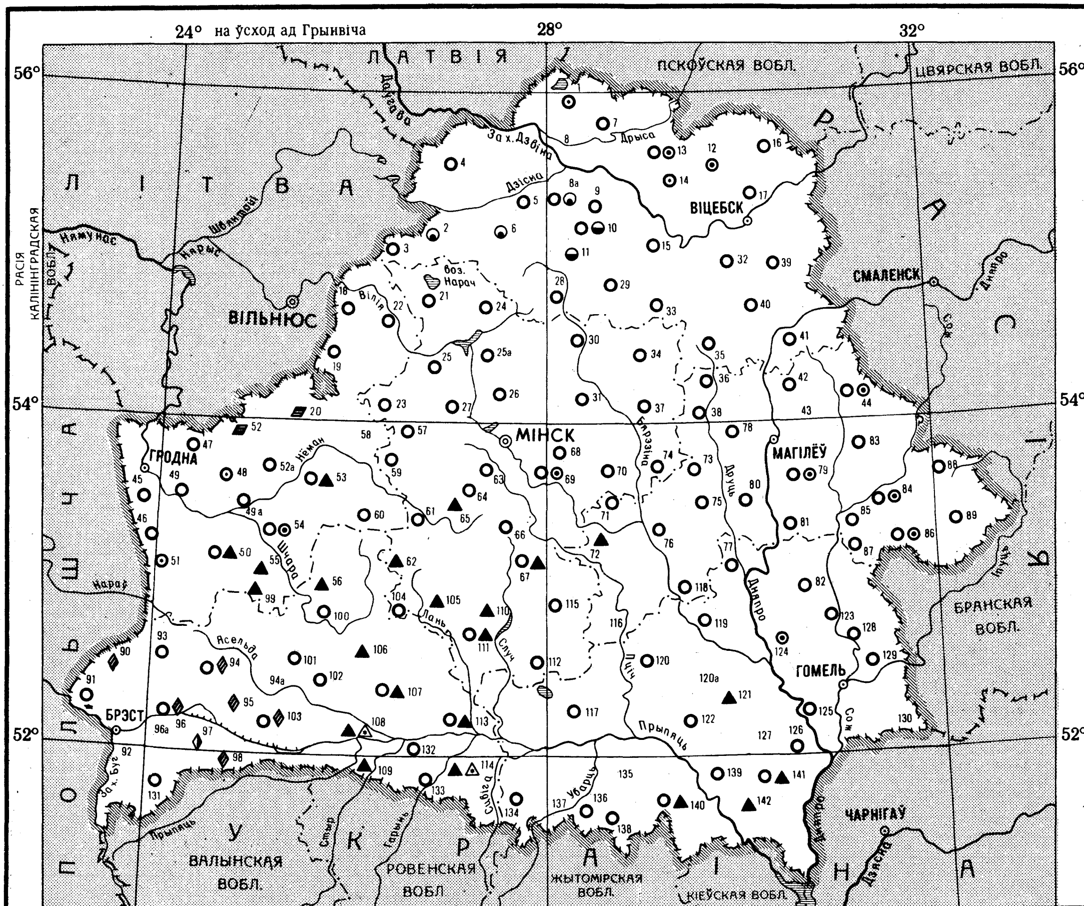

○ ГЛЫТО́К

◉ ГЛЫТ

ГЛЫК

◒ ГЛЫТА́ННІК

⊙ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

▲ КАЎТО́К

△ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

КЛЫК

КЛЫТО́К

ЛЫК

1:5 000 000

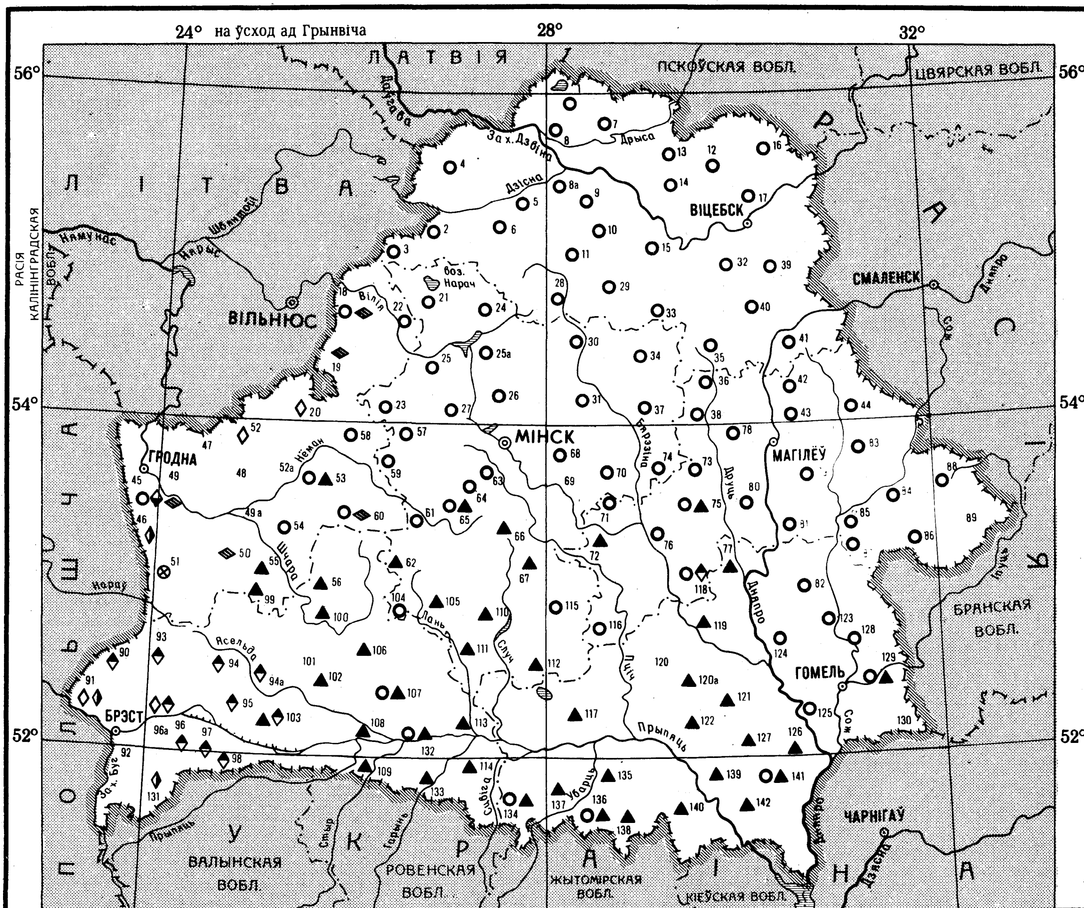

ГЛЫТА́ЦЬ

ГАЛТА́ЦЬ

КАЎТА́ЦЬ

ЛЫКА́ЦЬ

ЛЫГА́ЦЬ

КЛЫКА́ЦЬ

ГЛЫКА́ЦЬ

ПАЛЫКА́ЦЬ

1:5 000 000

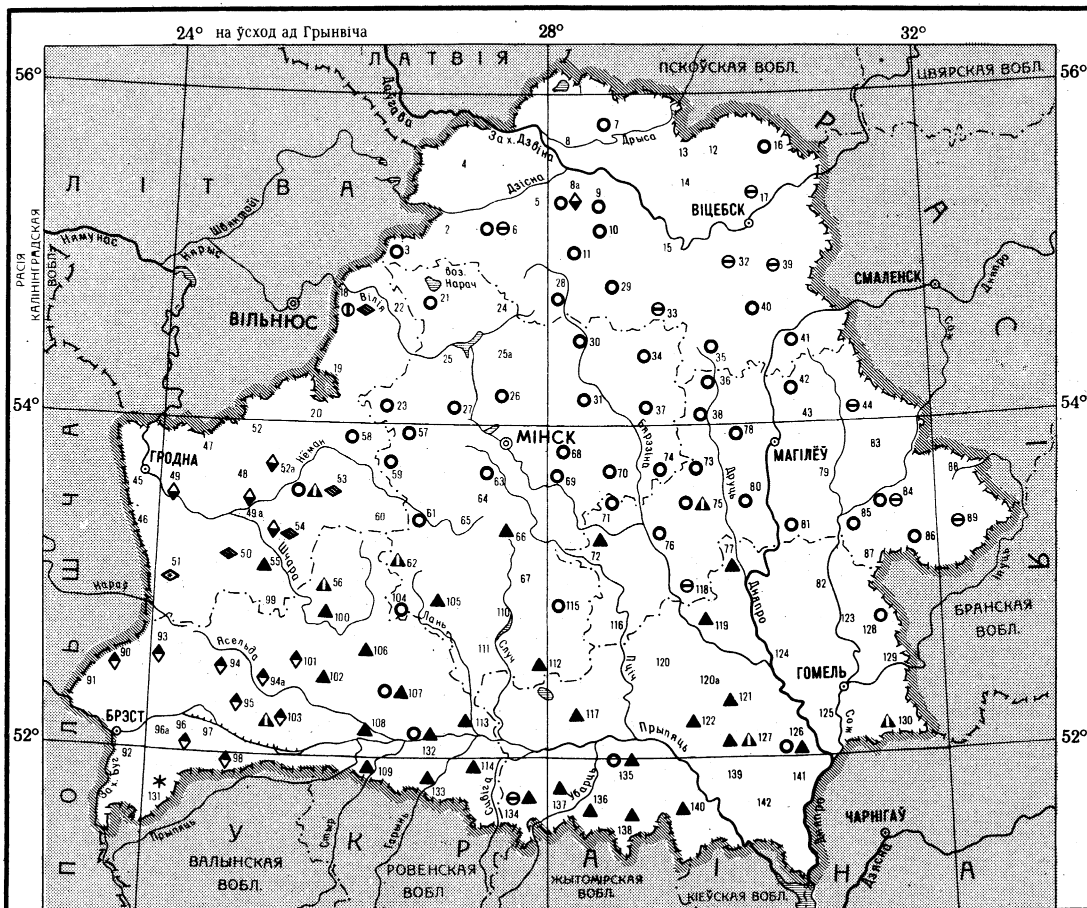

ГЛЫНУЦЬ

- ○ глыну́ць
- ⊖ глытну́ць
- Ф глытану́ць
- ▲ каўтну́ць
- △ каўтану́ць
- ◊ глыкну́ць
- ◊ клыкну́ці
- ◆ палкну́ць
- ◇ пралкну́ць
- * адзінкавыя лексемы

1:5 000 000

КВІТАВА́ЦЦА (значэнне слова) Карта №411

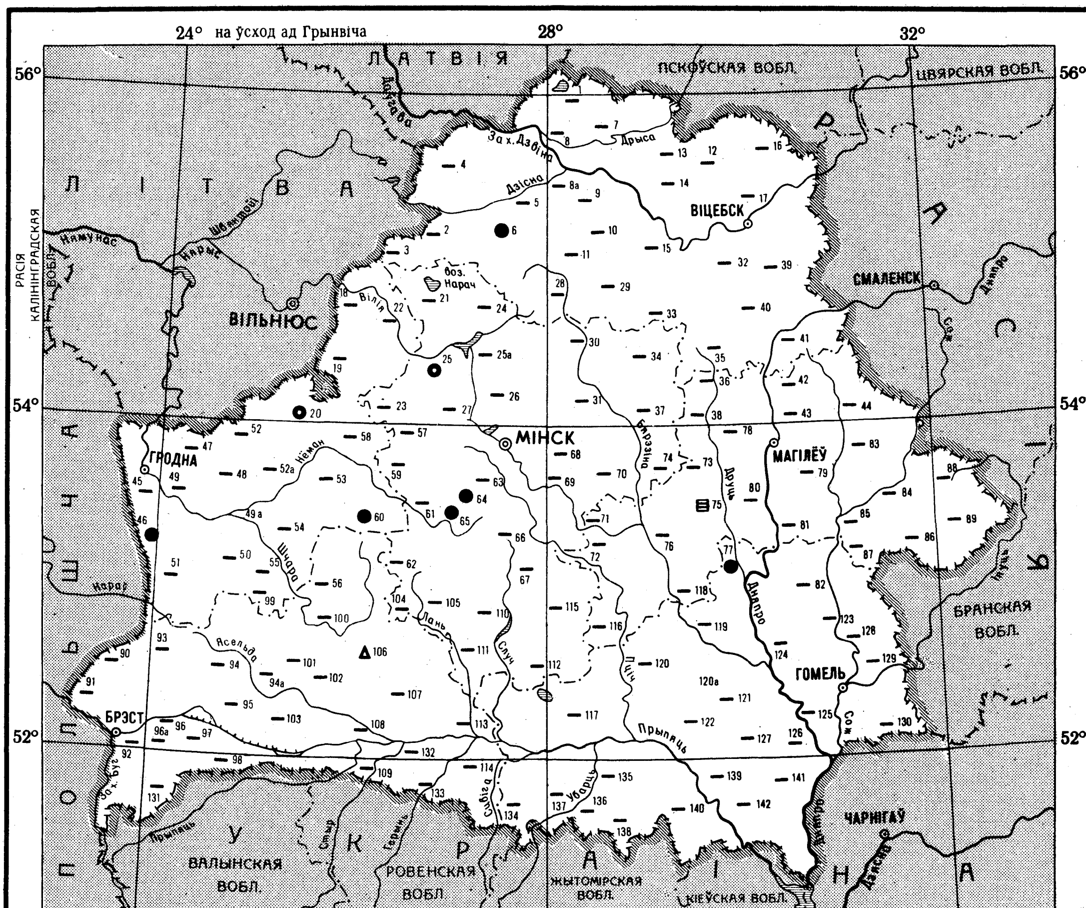

● 'ЖЫВІЦЦА, КАРМІЦЦА'

◉ 'ЖЫЦЬ АШЧАДНА'

▲ 'РАЗЛІЧВАЦЦА'

▤ 'КРАСАВАЦЦА (ПРА ЧАЛАВЕКА)'

– адсутнасць слова

1:5 000 000

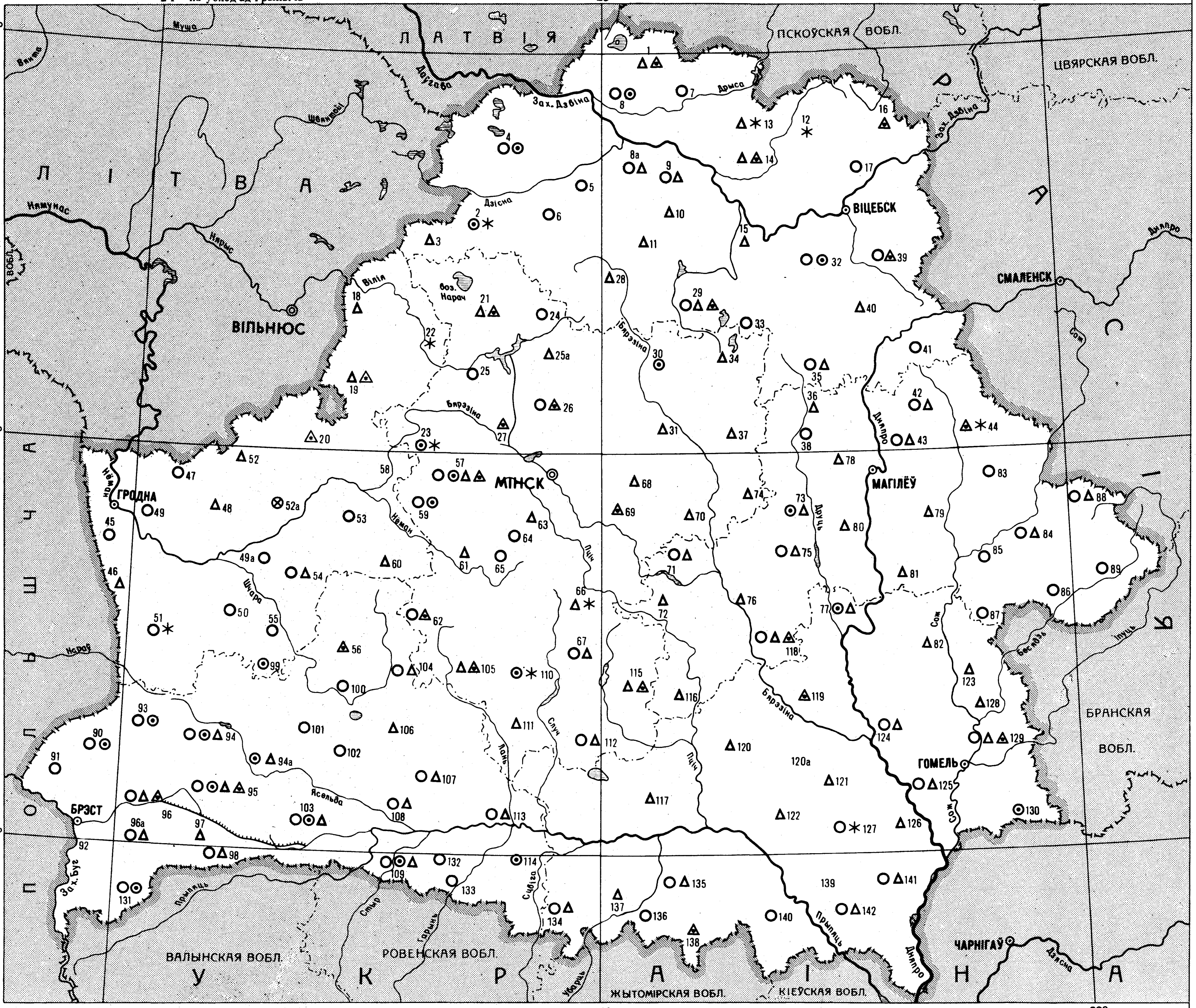

○ ХАРЧАВА́ЦЦА

⊙ БЫЦЬ (ЗНАХО́ДЗІЦЦА) НА ХАРЧА́Х

⊗ БЫЦЬ НА ХАРЧАВА́ННІ

△ СТАЛАВА́ЦЦА

▲ БЫЦЬ (ЗНАХО́ДЗІЦЦА) НА СТАЛЕ́

◬ БЫЦЬ НА СТАЛАВА́ННІ

✱ адзінкавыя дзеясловы і словазлучэнні

1:3 000 000

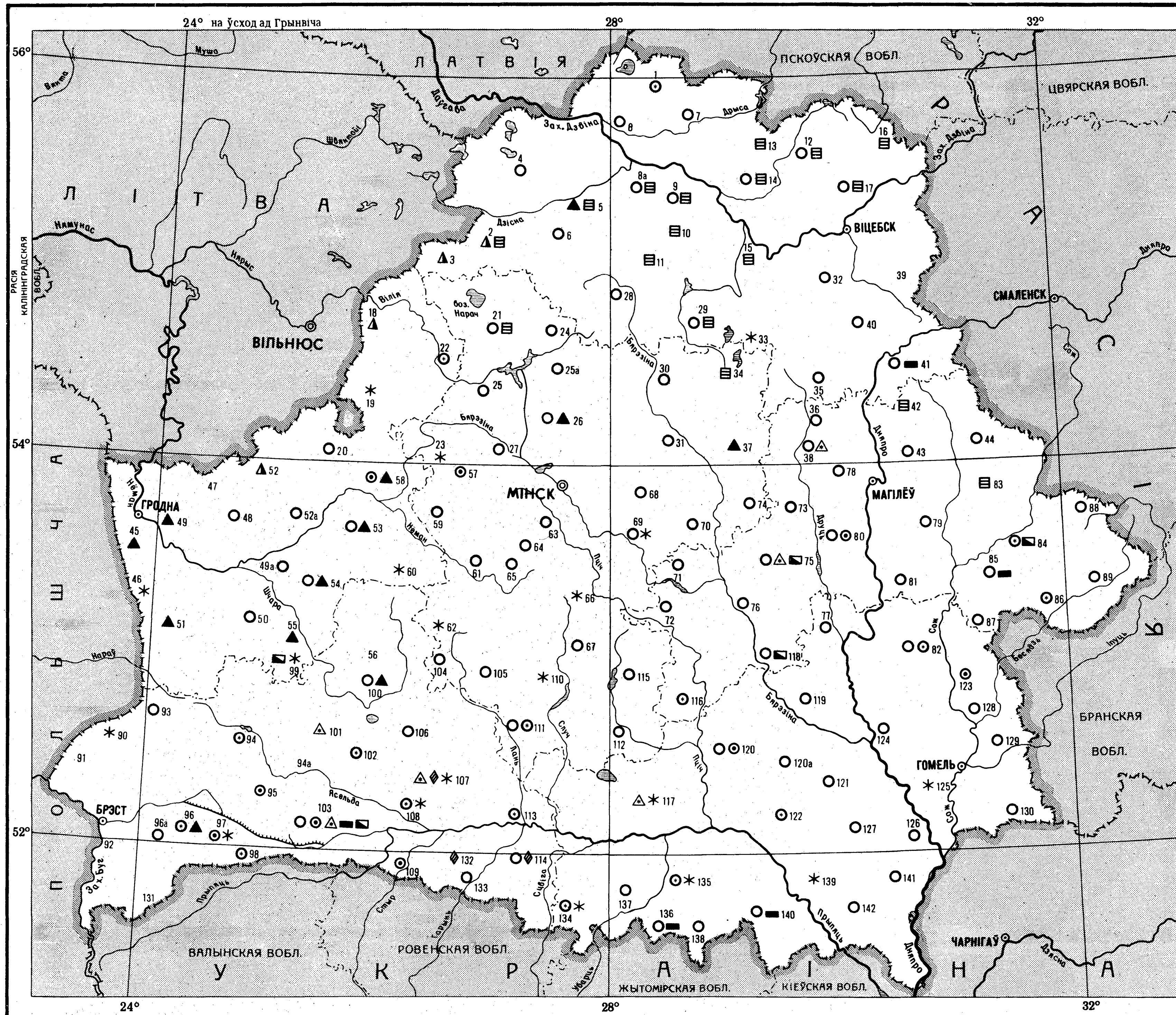

1:3 000 000

- НЕПЕРАБО́РЛІВЫ
- НЕПЕРАБІ́РЛІВЫ
- адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- ЖЫ́РНЫ
- ЖЫРКІ́
- адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- Е́ШЧЫ
- Е́ДКІ
- ЯДКІ́
- СПА́СНЫ
- адзінкавыя лексемы і словазлучэнні

ПРАГНЫ (да яды)

Карта № 414

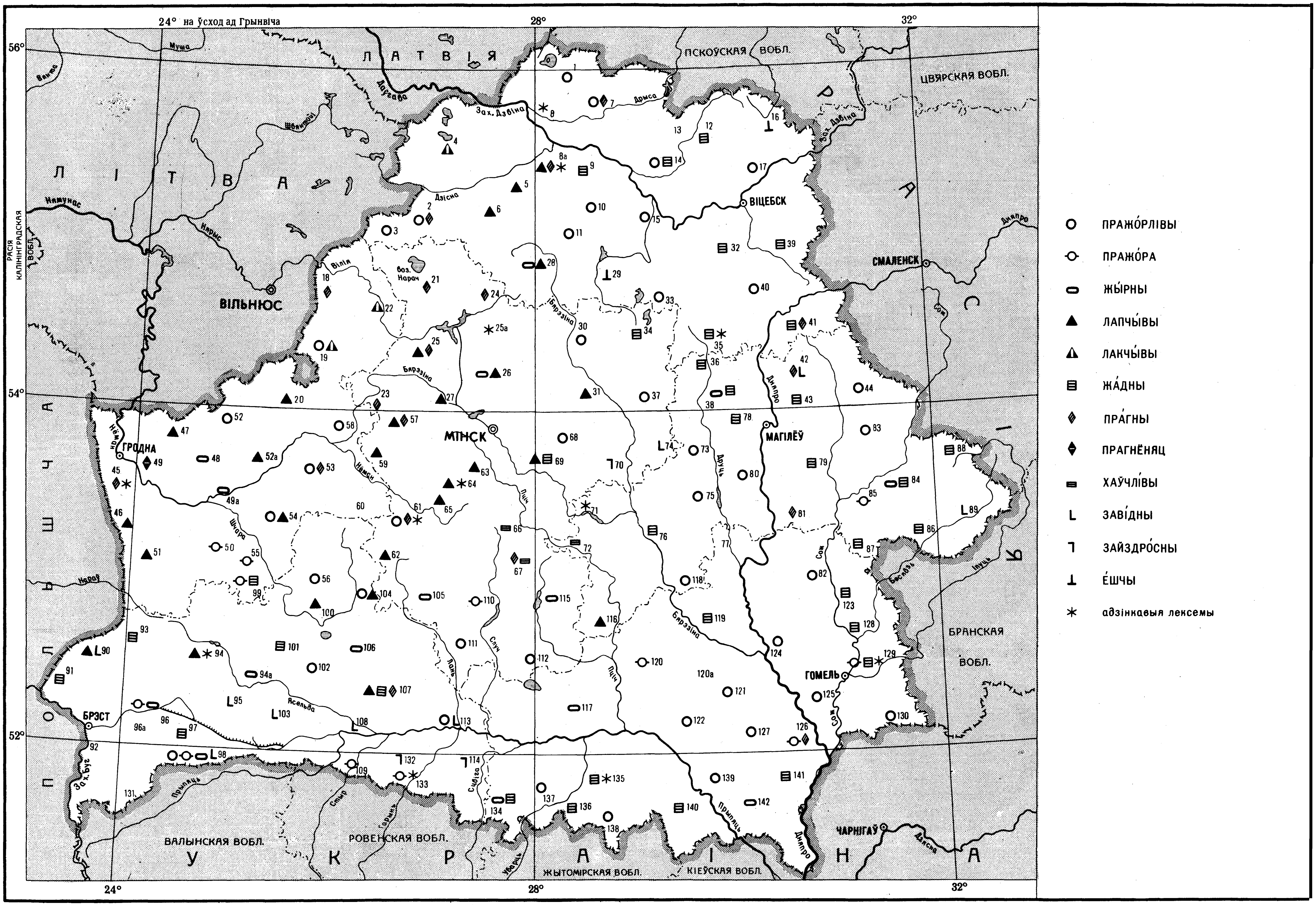

1:3 000 000

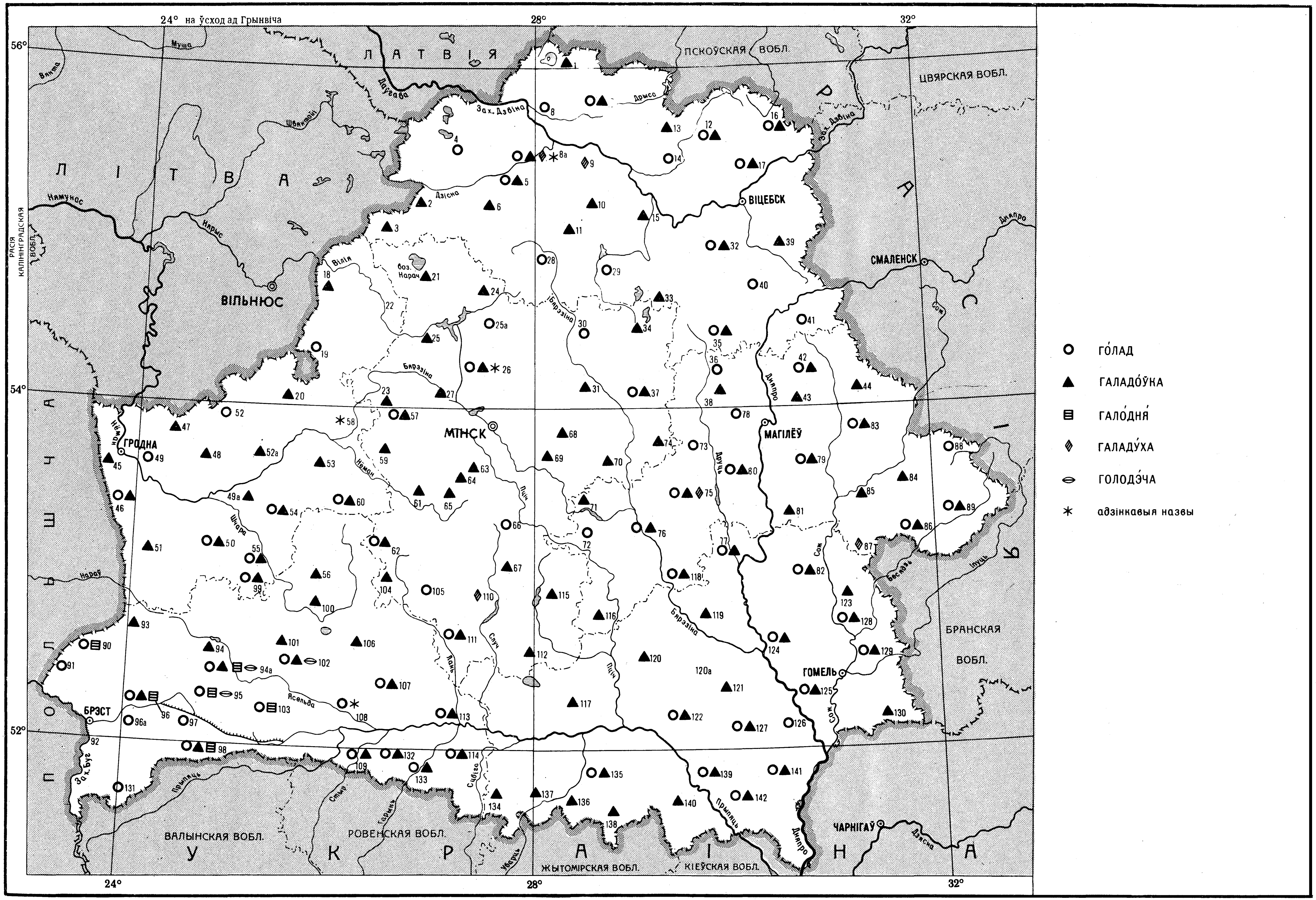
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ЧАРНІГАЎСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
СМАЛЕНСК
ВІЦЕБСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
БРЭСТ
ГОМЕЛЬ
ЧАРНІГАЎ
Зах. Дзвіна
Даўгава
Дзісна
Вілія
Нёман
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Прыпяць
Ясельда
Шчара
Случ
Пціч
Друць
Іпуць
Беседзь
Нарач
Муша
Нямунас
Зах. Буг
Нараў
гол
галадоўка
галоднЯ
галадуха
голодэча
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

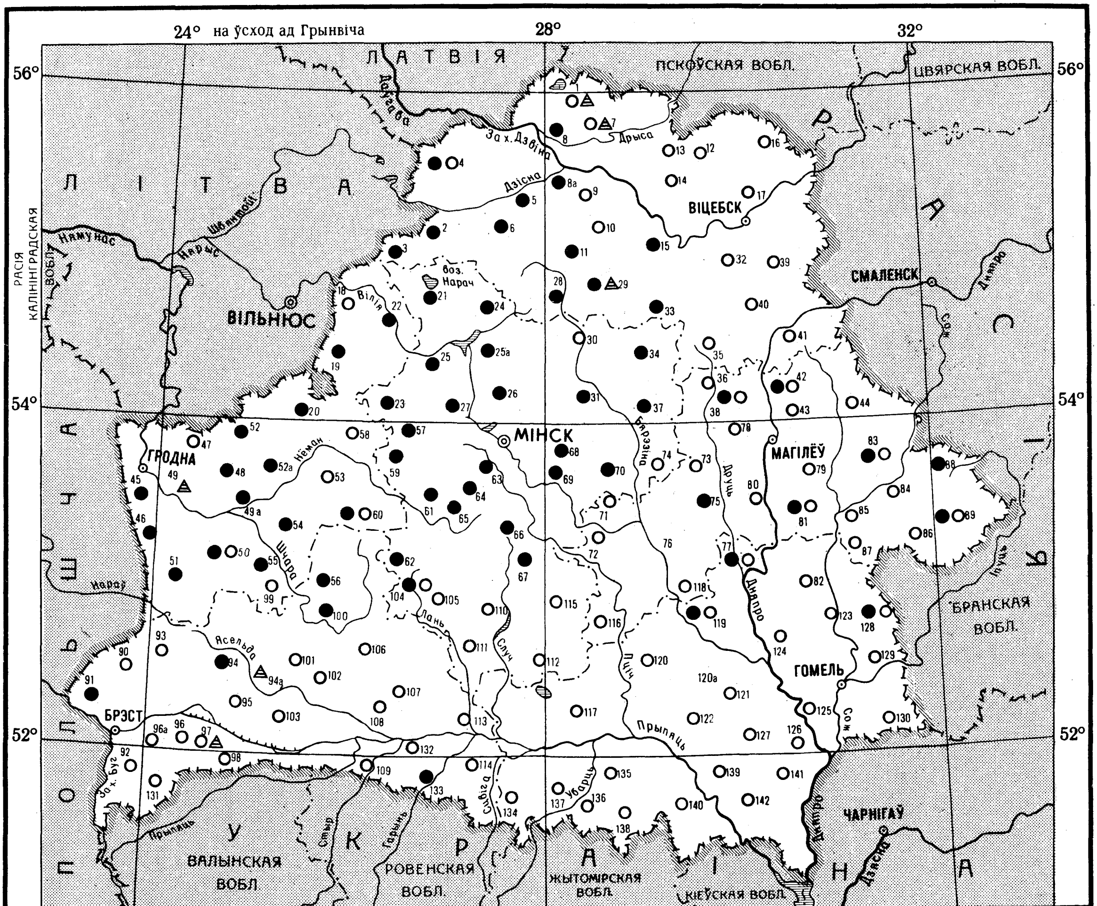

● ТАЛЕ́РКА

○ ТАРЭ́ЛКА

△ ПАЎМІ́САК

1:5 000 000

ТАЛЕРКА ПЛЫТКАЯ

Карта №417

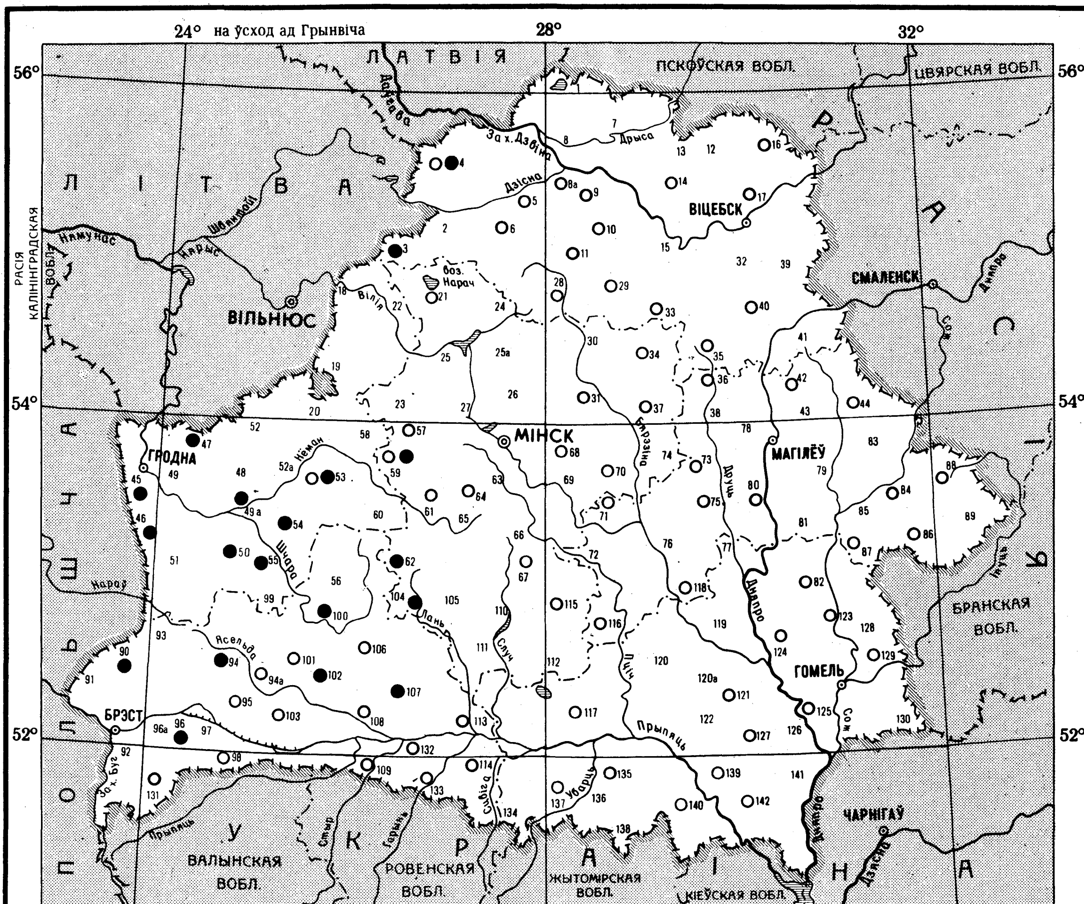

○ МЕ́ЛКАЯ

● ПЛЫ́ТКАЯ

1:5 000 000

ГАРШЧОК

Карта №418

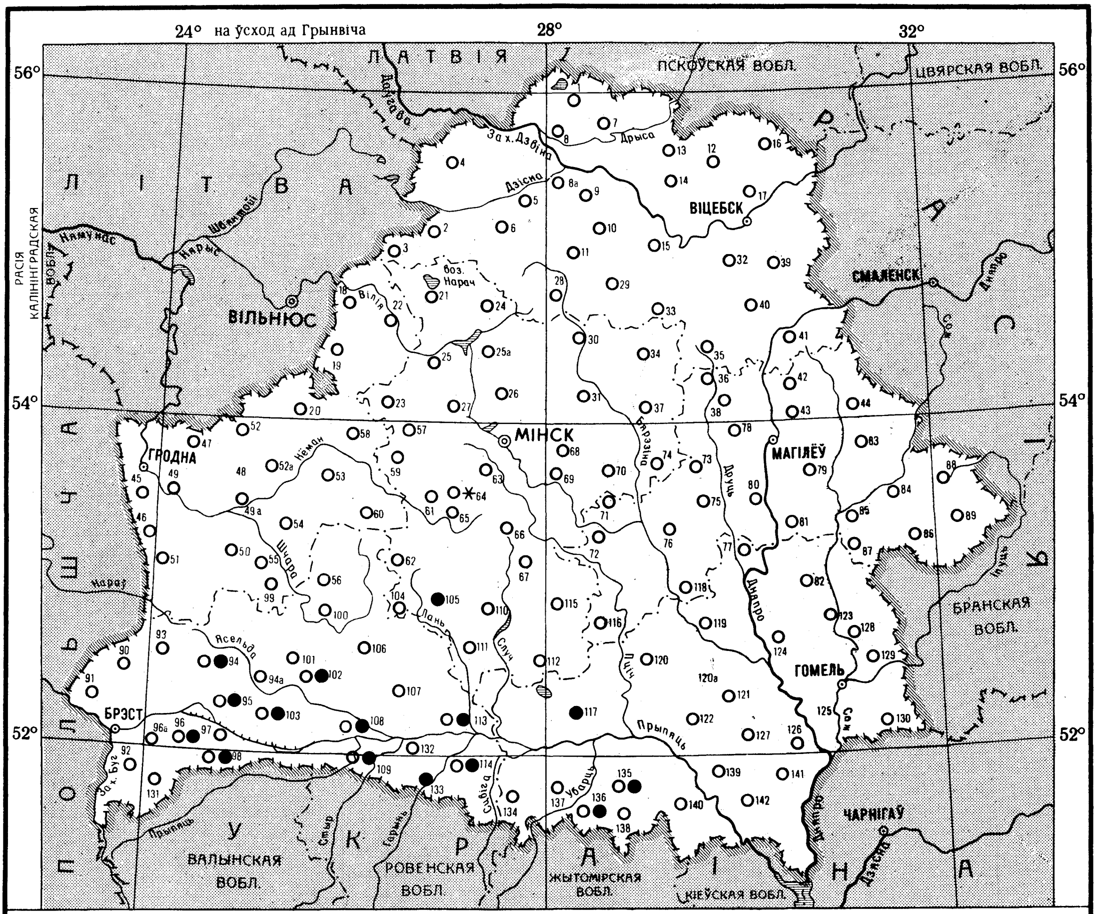

ГАРШЧО́К

Го́РШЧЫК

адзінкавыя назвы

1:5 000 000

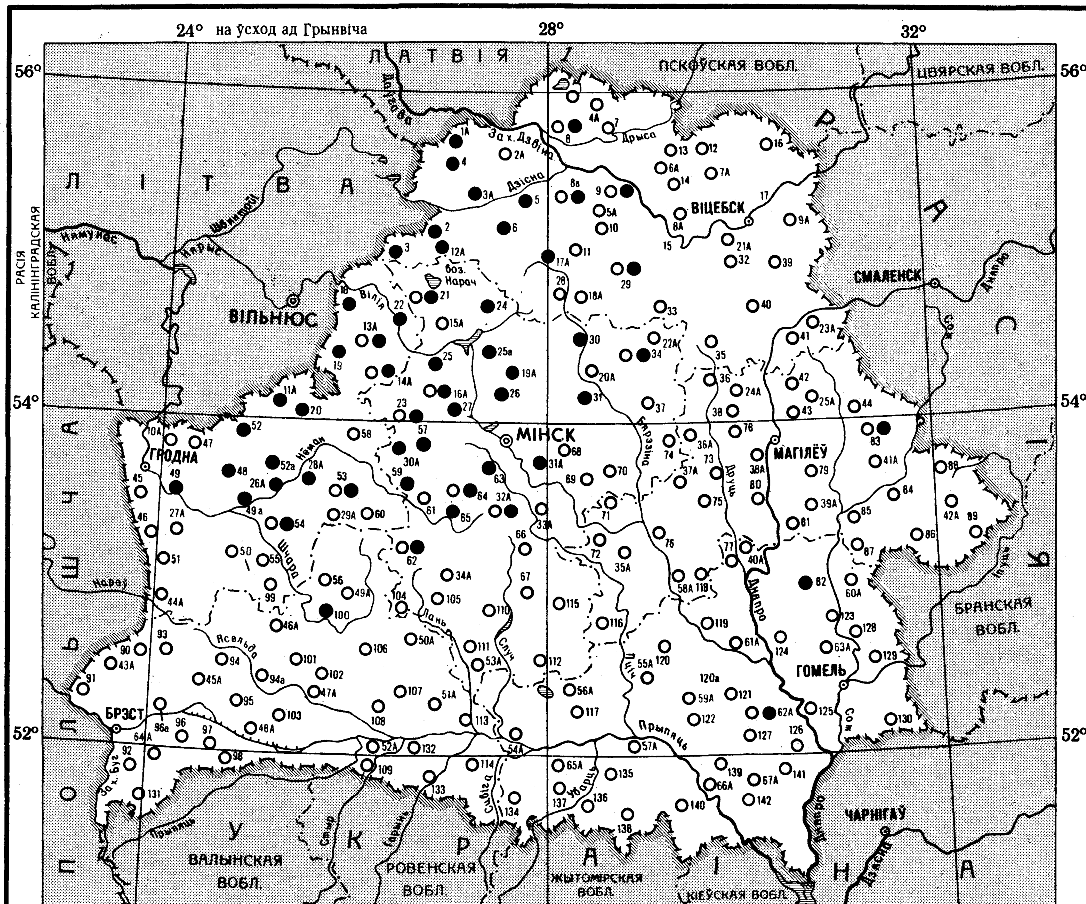

○ ЛО́ЖКА

● ЛЫ́ЖКА

1:5 000 000

ПАТЭЛЬНЯ

Карта №420

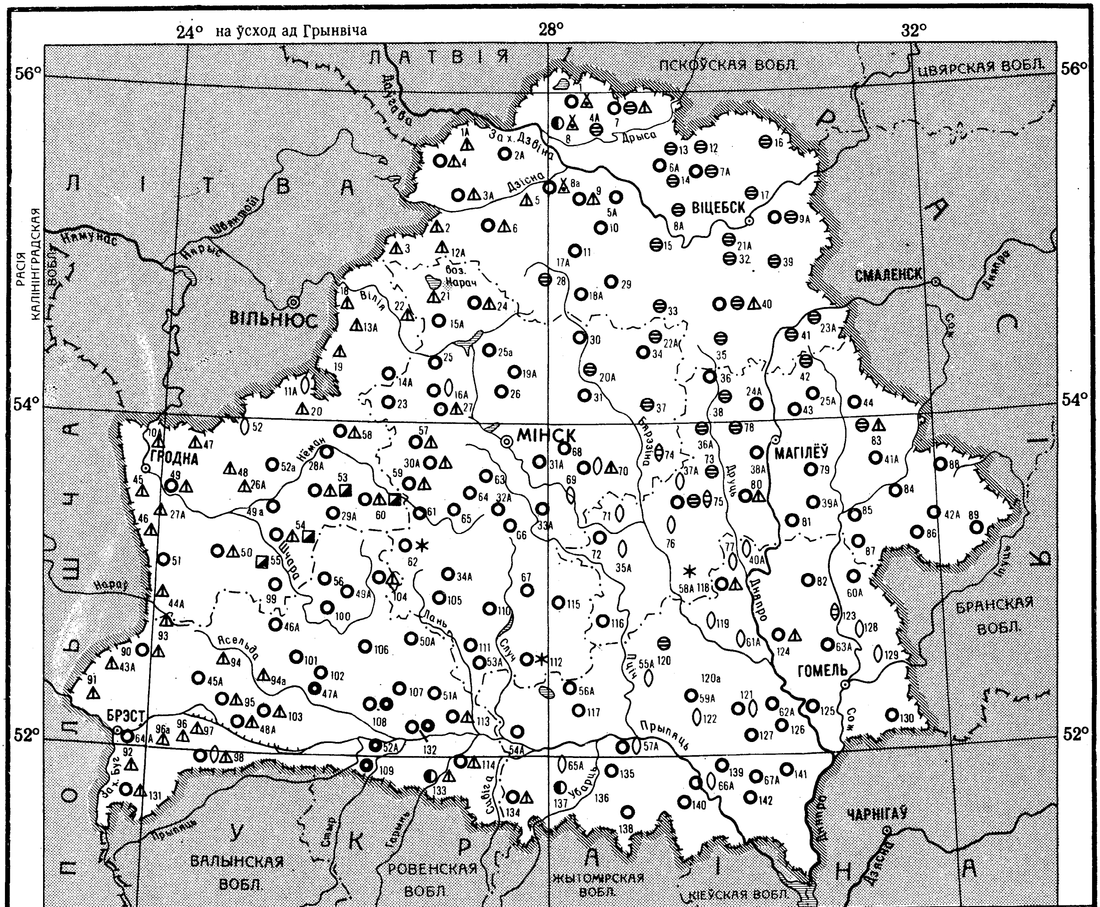

- СКАВАРАДА́
- СКАВАРО́ДА
- СКО́ВАРАДА
- СКО́ВАРАДЗЬ
- СКАРАВАДА́
- СКАРАВО́ДА
- ПАТЭ́ЛЬНЯ
- ПАТЭ́ЛІНА
- АПАНО́ЎКА
- адзінкавыя назвы

1:5 000 000

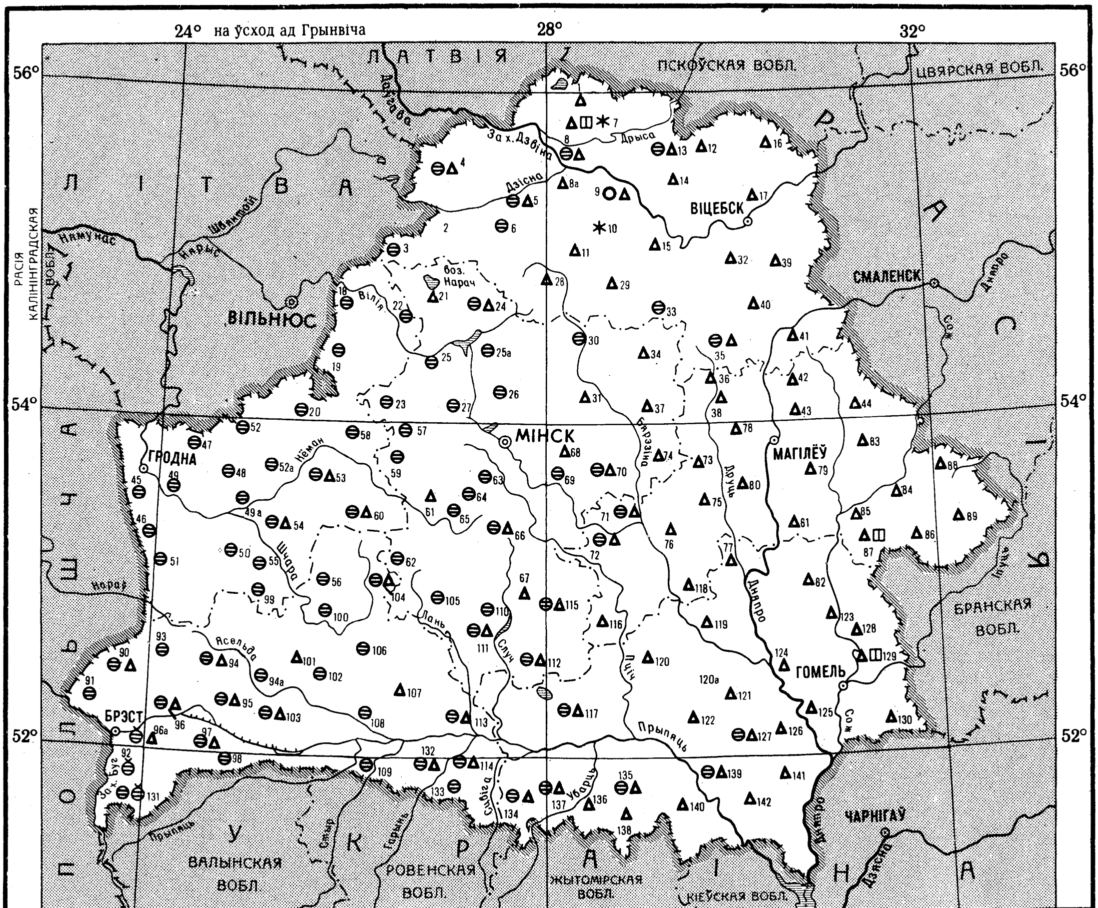

ШКЛЯ́НКА

СКЛЯ́НКА

СТАКА́Н

ЧА́ШКА

адзінкавыя назвы

1:5 000 000

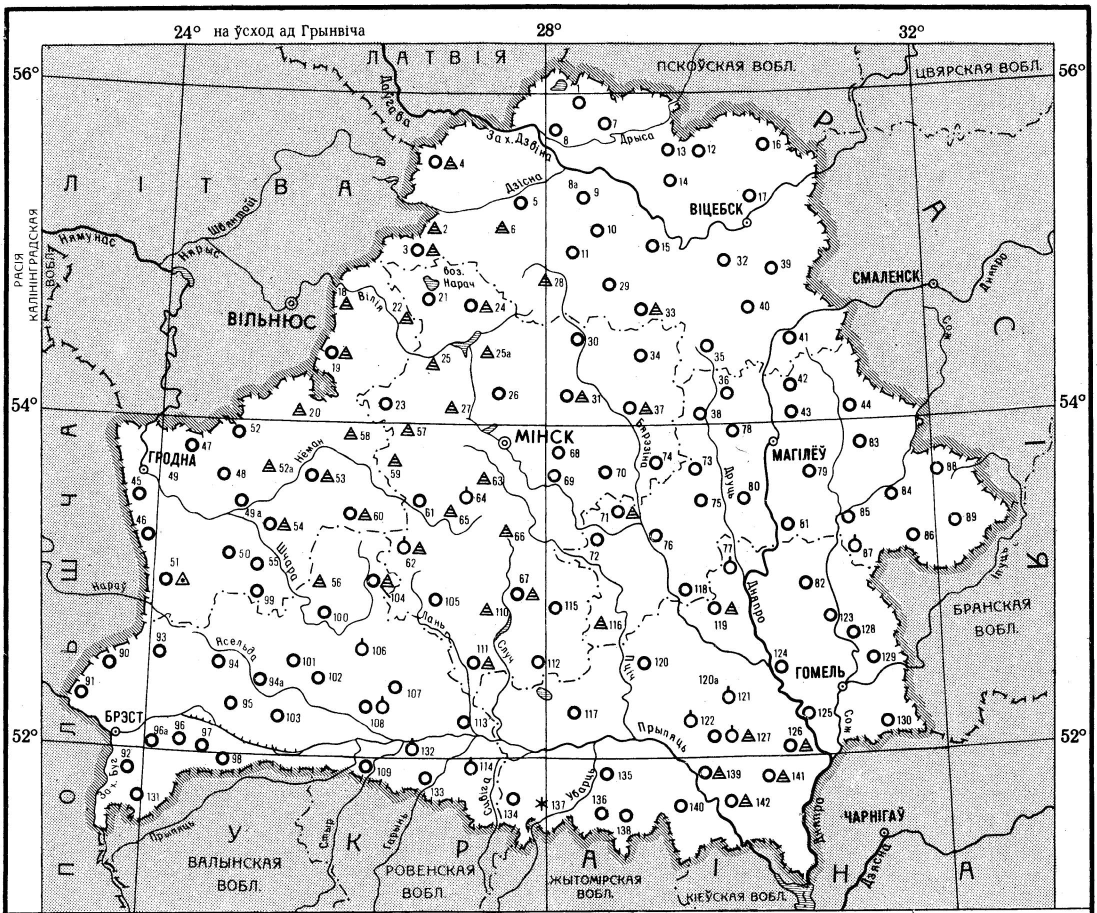

1:5 000 000

○ ЧА́ЙНІК

ЧАЙНІ́К

ІМБРЫ́ЧАК

ІМБРЫ́К

* адзінкавыя назвы

ДЗЯРЖАННЕ Ў КОШЫКУ

Карта №423

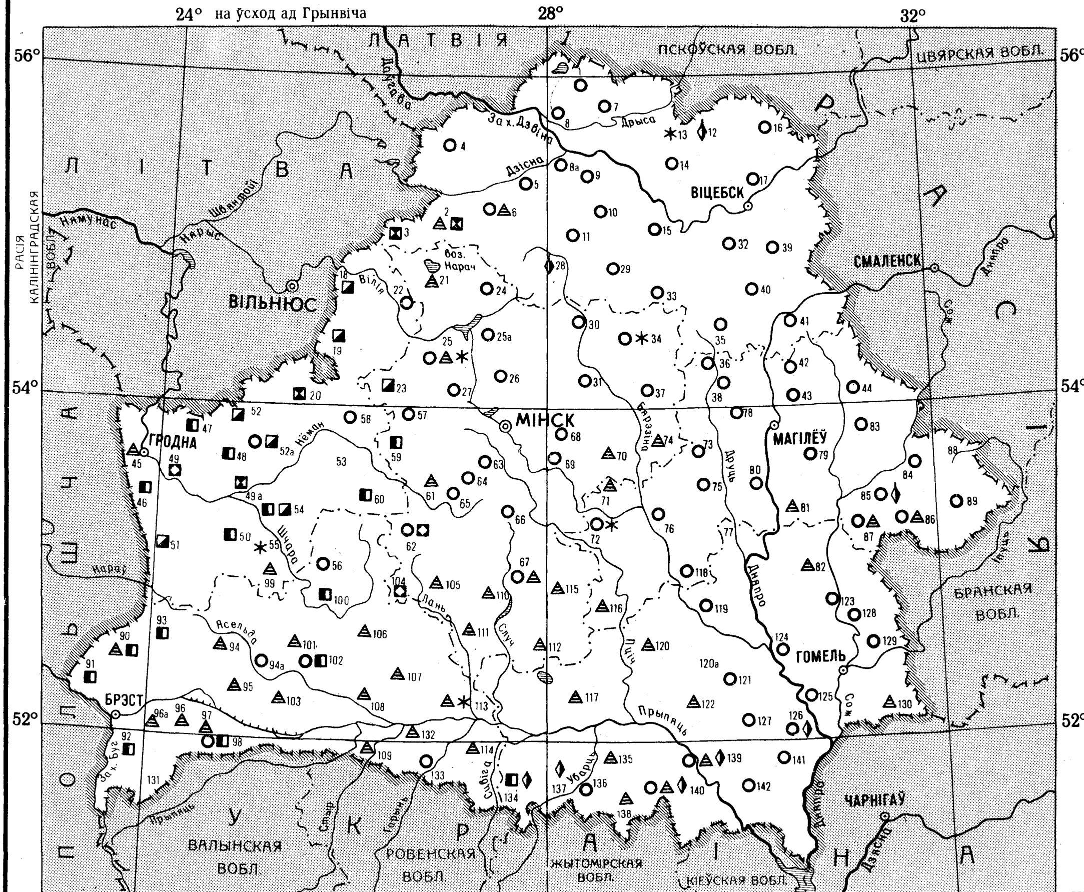

○ РУ́ЧКА

△ ДУ́ЖКА

КАБЛУ́К

ЛУК

ЛУЧО́К

ЗАКАБЛУ́К

ПО́ЧАПКА

ПАЧО́ПКА

* адзінкавыя назвы

1:5 000 000

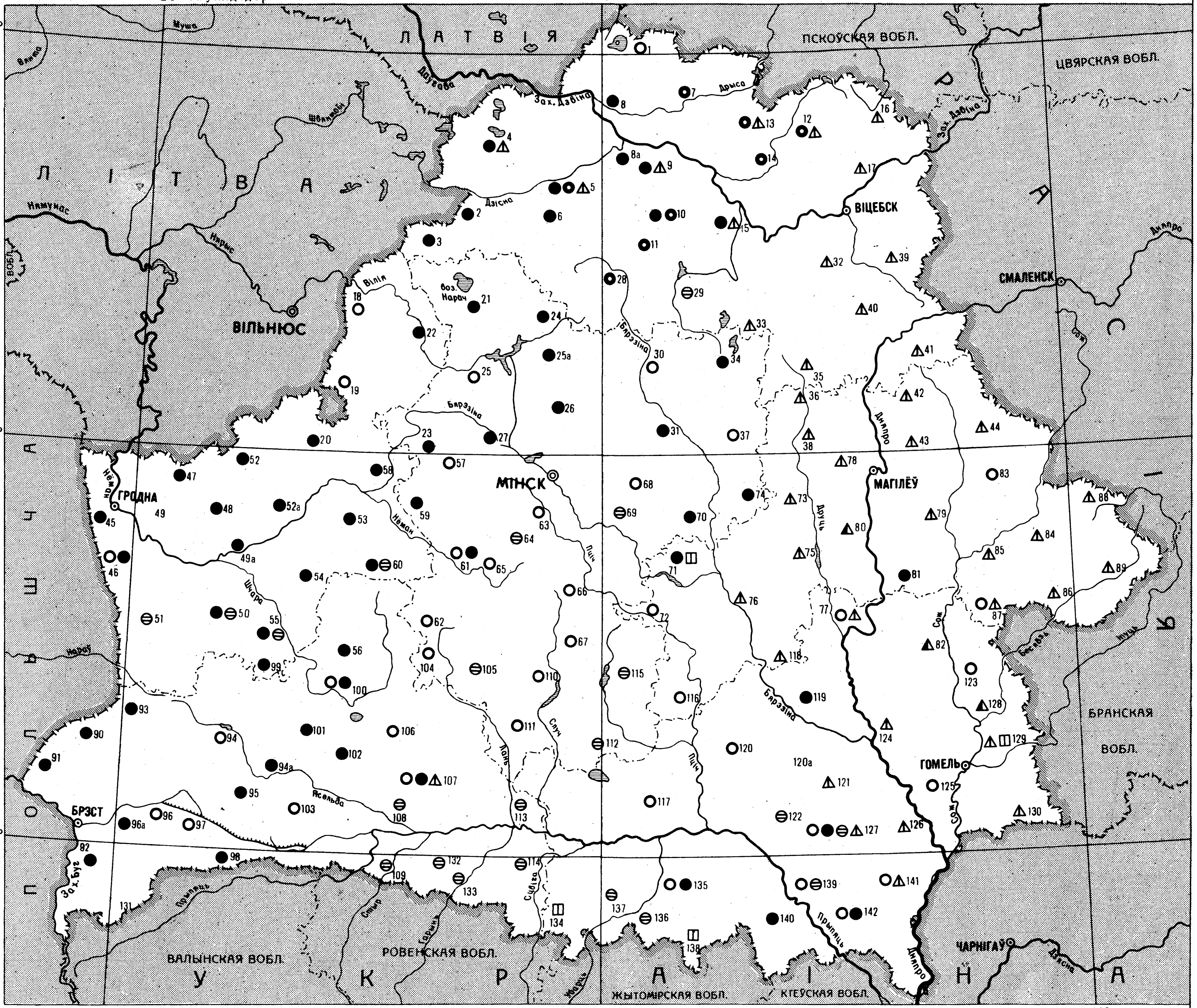

- ○ кош
- ● ко́шык
- ⊖ кашэ́ль
- ◉ кашо́лка
- △ карзі́на
- ▲ карзы́на
- ◫ каро́бка

1:3 000 000

АБРУЧ (у кошыку) **Карта №425**

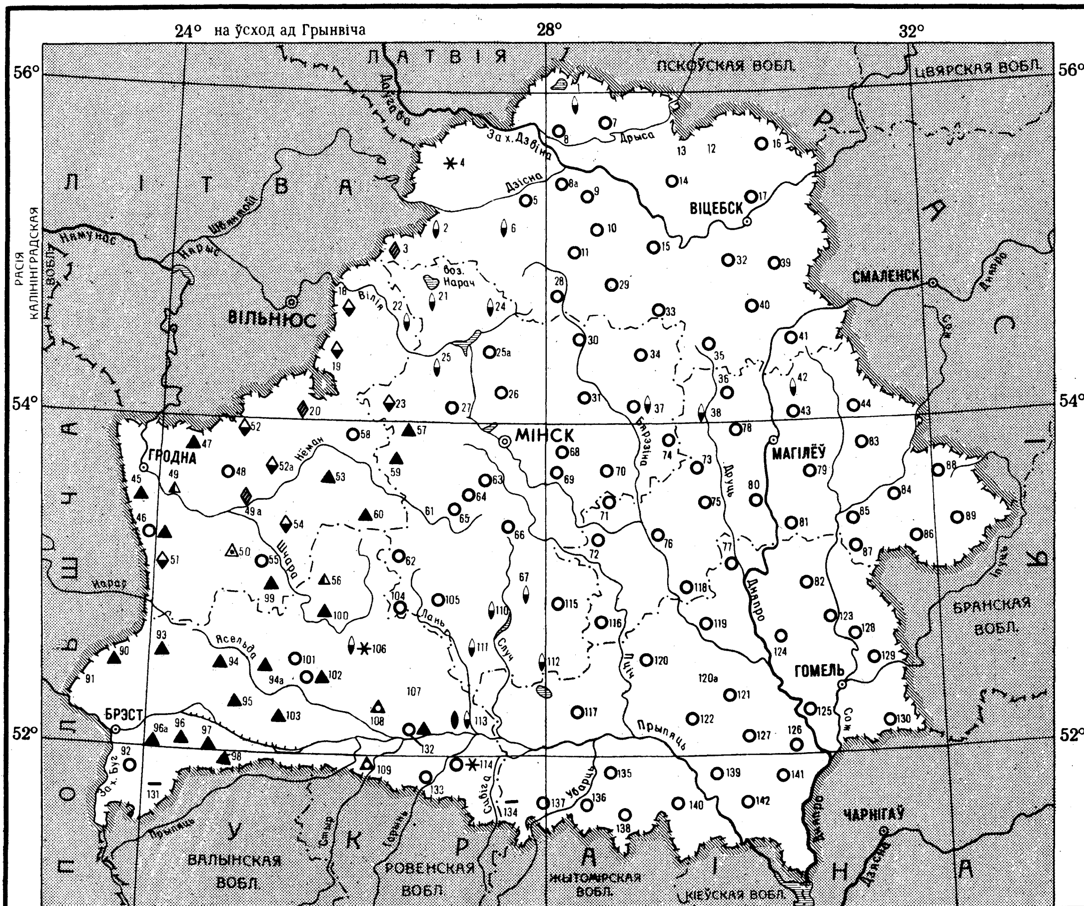

- ○ АБРУ́Ч
- ▲ КАБЛУ́К
- ◬ ЗАКАБЛУ́К
- △ КАБЛУ́Ч
- ◬ КАМЛУ́К
- ◇ ЛУК
- ◈ ЛУЧО́К
- ⬮ ДУГА́
- ⬯ ДУ́ЖКА
- ✳ адзінкавыя назвы
- — адсутнасць назвы

1:5 000 000

РЭБРЫ Ў КОШЫКУ

Карта №426

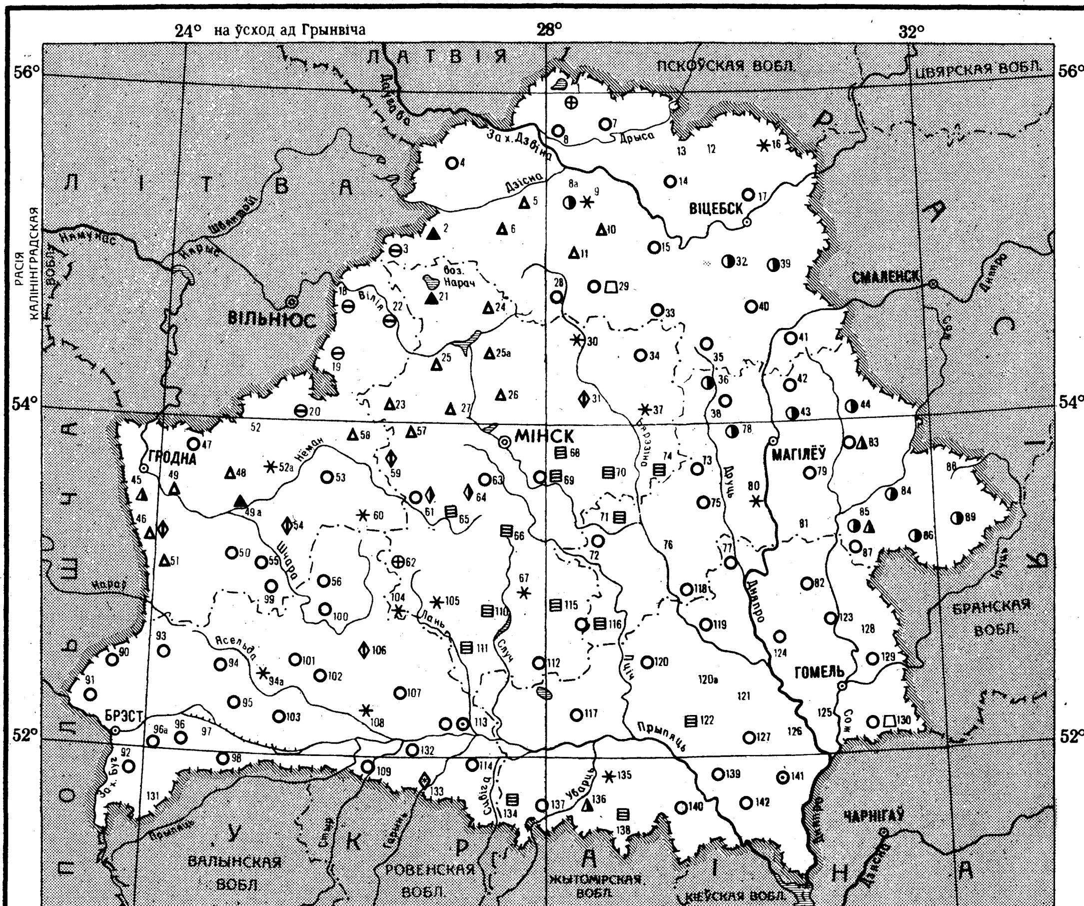

○ РЭ́БРЫ
◑ РО́БРЫ
⊖ ЖЭ́БРЫ
⊕ РАБЕ́РЦЫ
⊙ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
△ СКА́БЫ
◭ СКО́БЫ
▲ СКА́ПКІ
▤ СПІ́ЦЫ
◈ ЛЯ́СКІ
⧫ ЛЁСТКІ
◇ ЛЯСТАЧКІ́
□ СТО́ЧКІ
✳ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

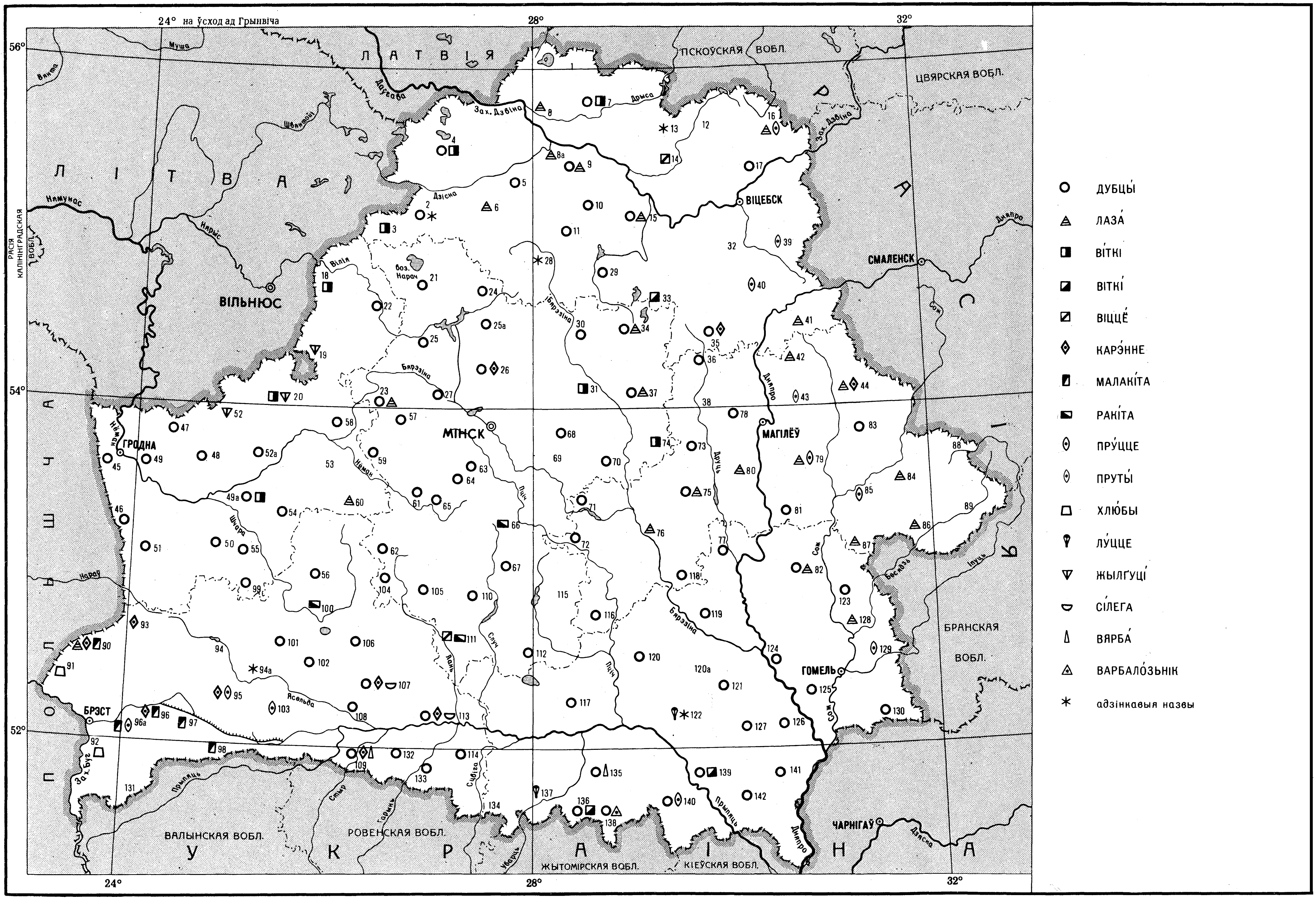
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ДУБЦЫ́
ЛАЗА́
ВІ́ТКІ
ВІТКІ́
ВІЦЦЕ́
КАРЭ́ННЕ
МАЛАКІ́ТА
РАКІ́ТА
ПРУ́ЦЦЕ
ПРУТЫ́
ХЛЮ́БЫ
ЛУ́ЦЦЕ
ЖЫЛҐУЦІ́
СІ́ЛЕГА
ВЯРБА́
ВАРБАЛО́ЗЬНІК
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

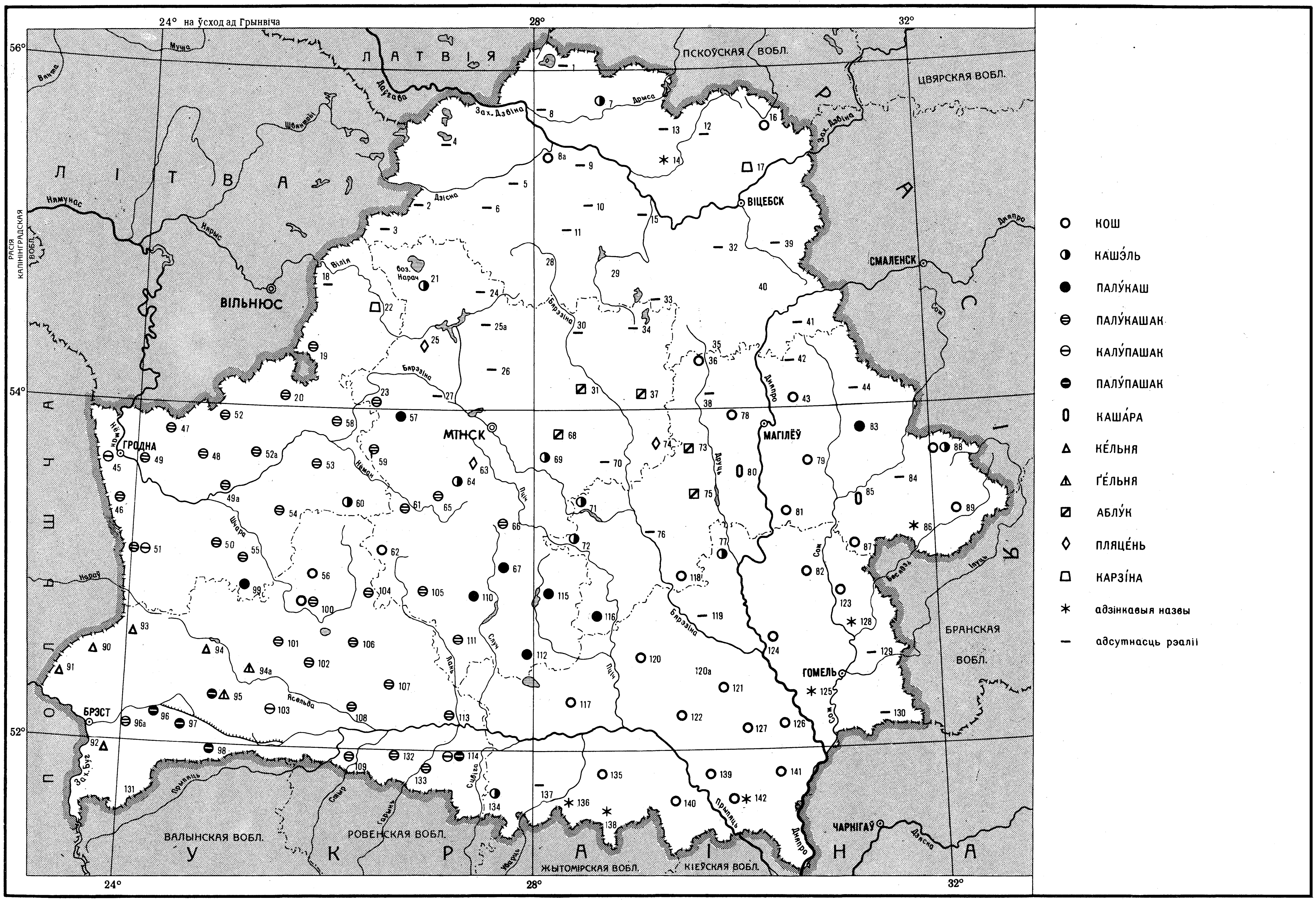
КОШ
КАШО́ЛЬ
ПАЛУ́КАШ
ПАЛУ́КАШАК
КАЛУ́ПАШАК
ПАЛУ́ПАШАК
КАША́РА
КЕ́ЛЬНЯ
Ґ́ЕЛЬНЯ
АБЛУ́К
ПЛЯЦЕ́НЬ
КАРЗІ́НА
адзінкавыя назвы
адсутнасць рэаліі
24° на ўсход ад Грынвіча
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Нямунас
Нёман
Вілія
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Прыпяць
Гарынь
Ясельда
Шчара
Случ
Птыч
Друць
Іпуць
Зах. Буг
Бяроза
Дзісна
Дрыса
Нарач

1:3 000 000

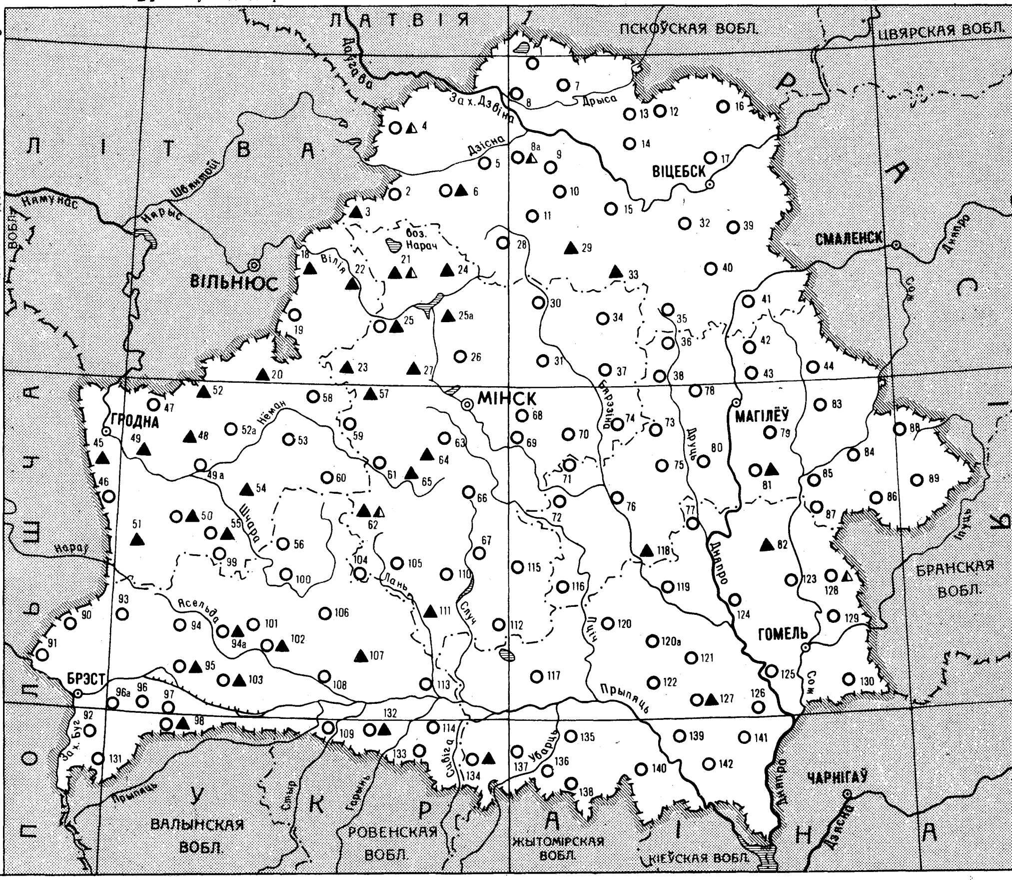

○ ЦВЕТ

▲ КО́ЛЕР

◭ КАЛЁР

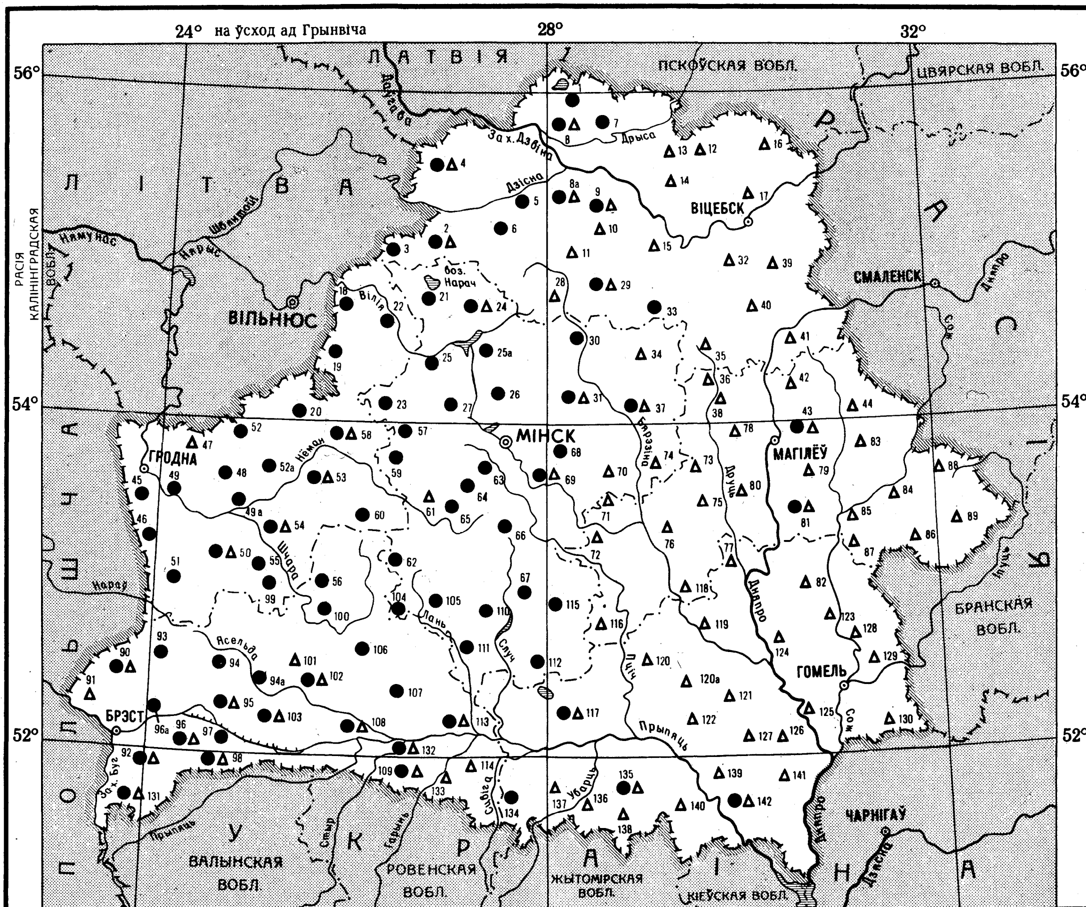

● ФА́РБА

△ КРА́СКА

1:5 000 000

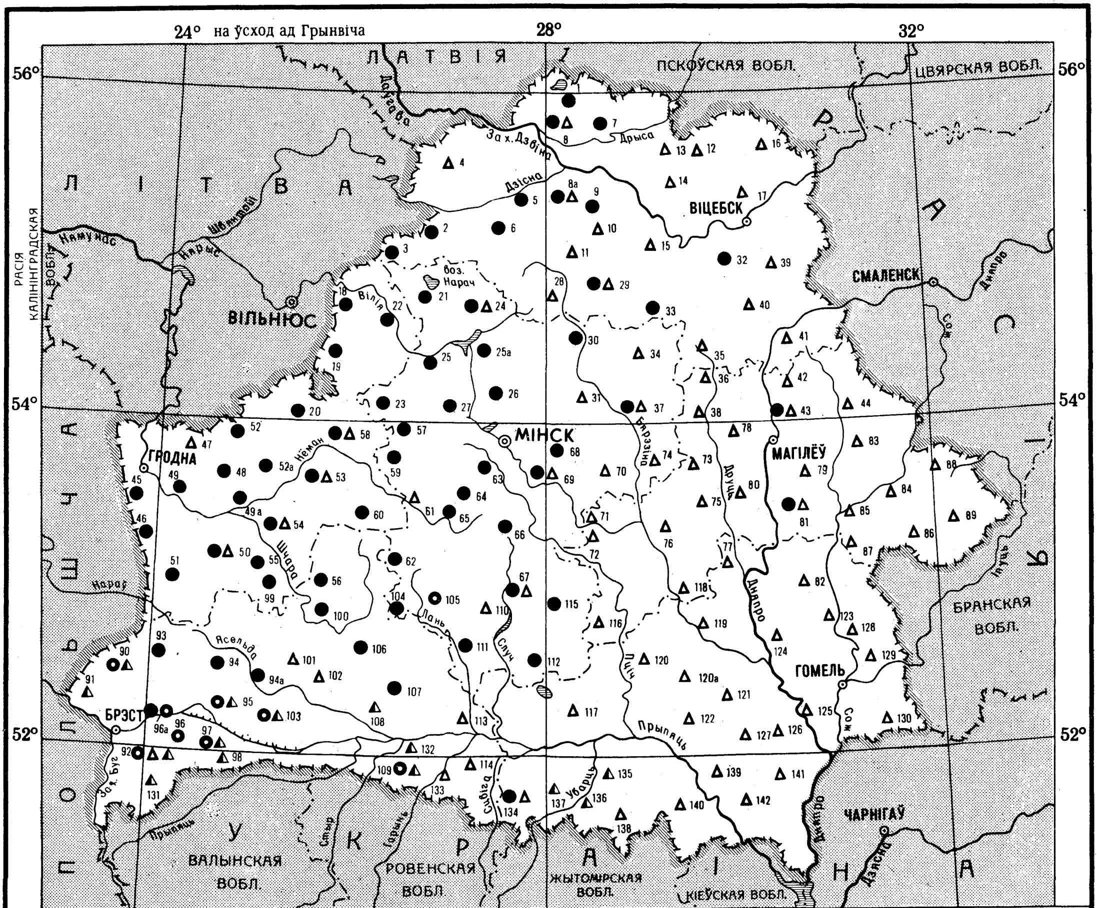

● ФАРБАВА́ЦЬ

⊙ ФАРБІ́ЦЬ

△ КРА́СІЦЬ

▲ КРАСІ́ЦЬ

1:5 000 000

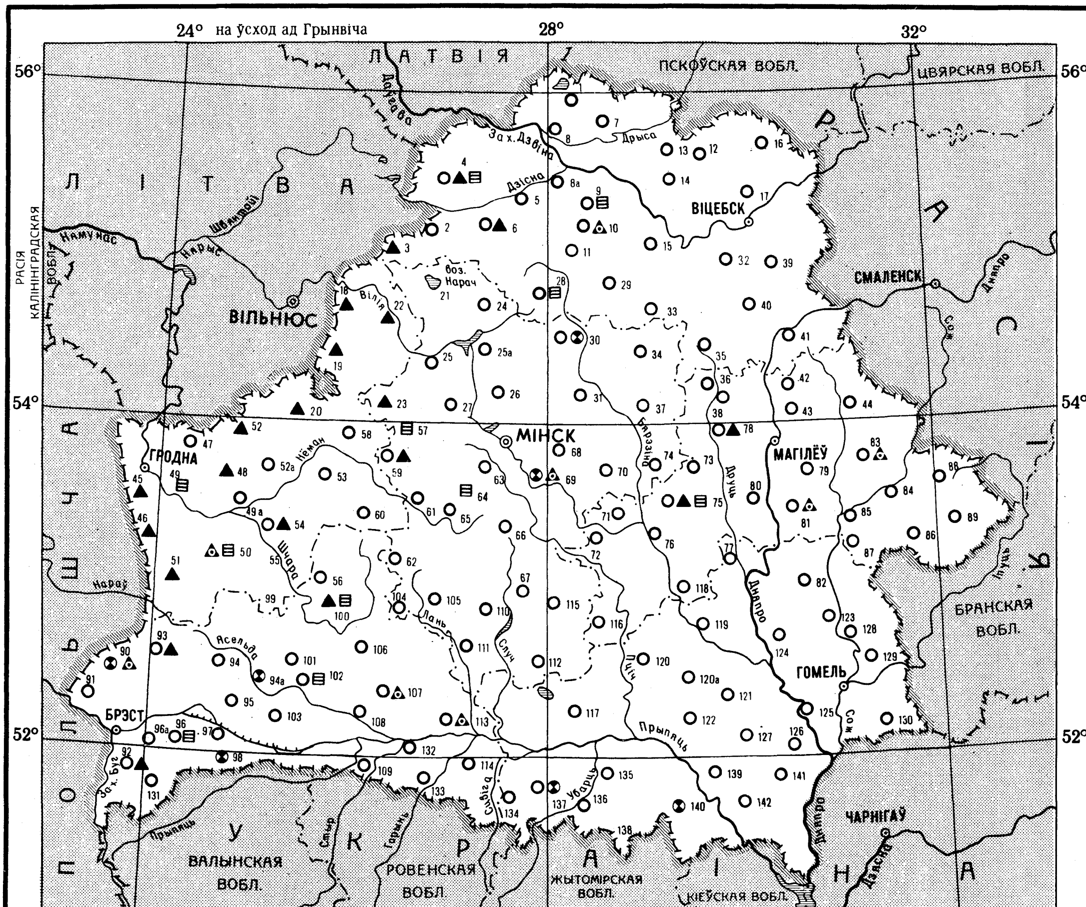

○ ГАЛУБЫ́

⊗ ГАЛУБО́ВЫ

▲ НЯБЕ́СКІ

△ НЯБЕ́СНЫ

⊟ БЛАКІ́ТНЫ

1:5 000 000

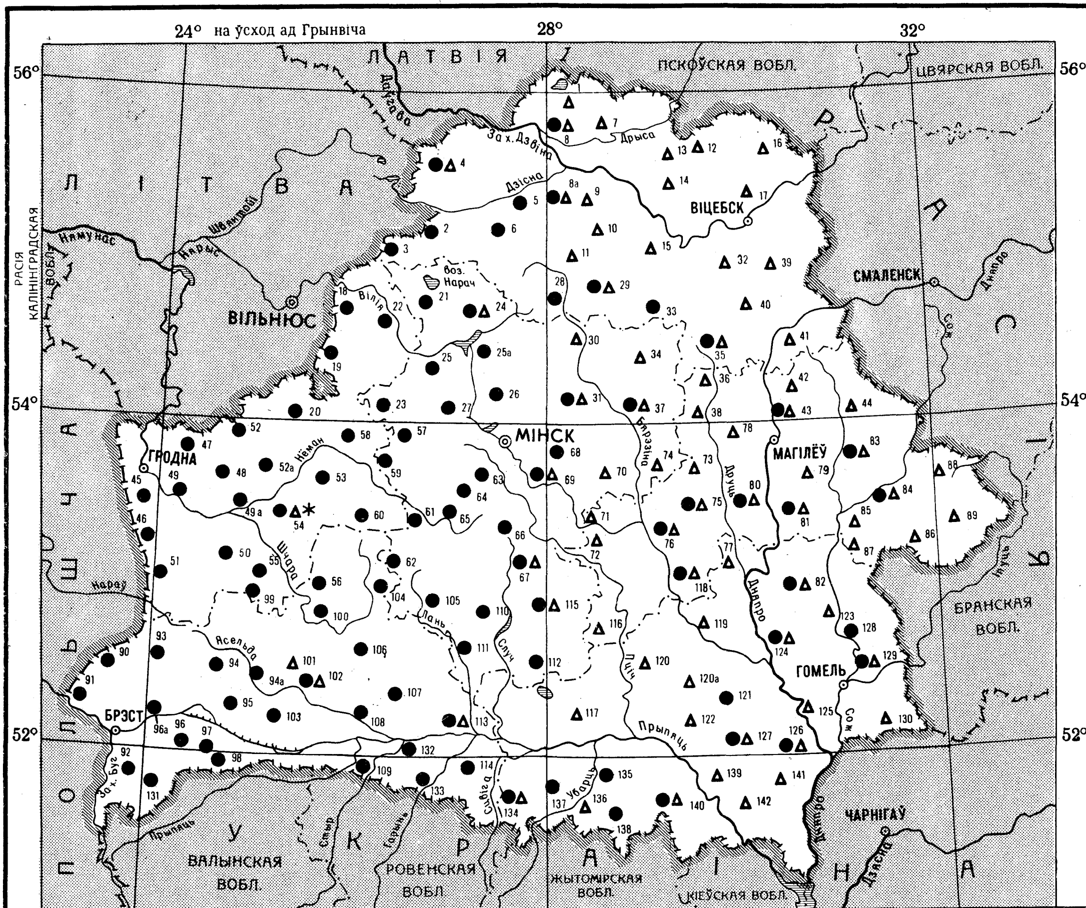

● ЧЫРВО́НЫ

△ КРА́СНЫ

∗ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

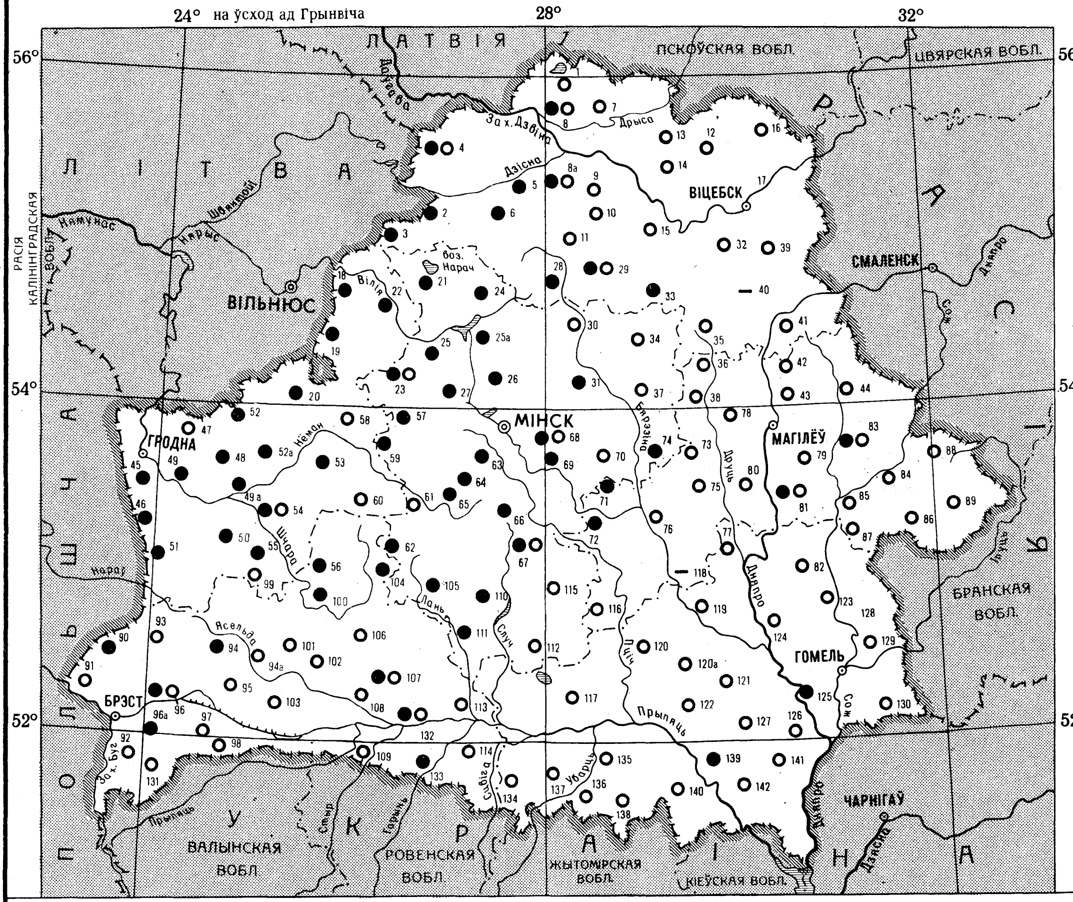

● РУЖОВЫ

○ РОЗАВЫ

— адсутнасць назвы

1:5 000 000

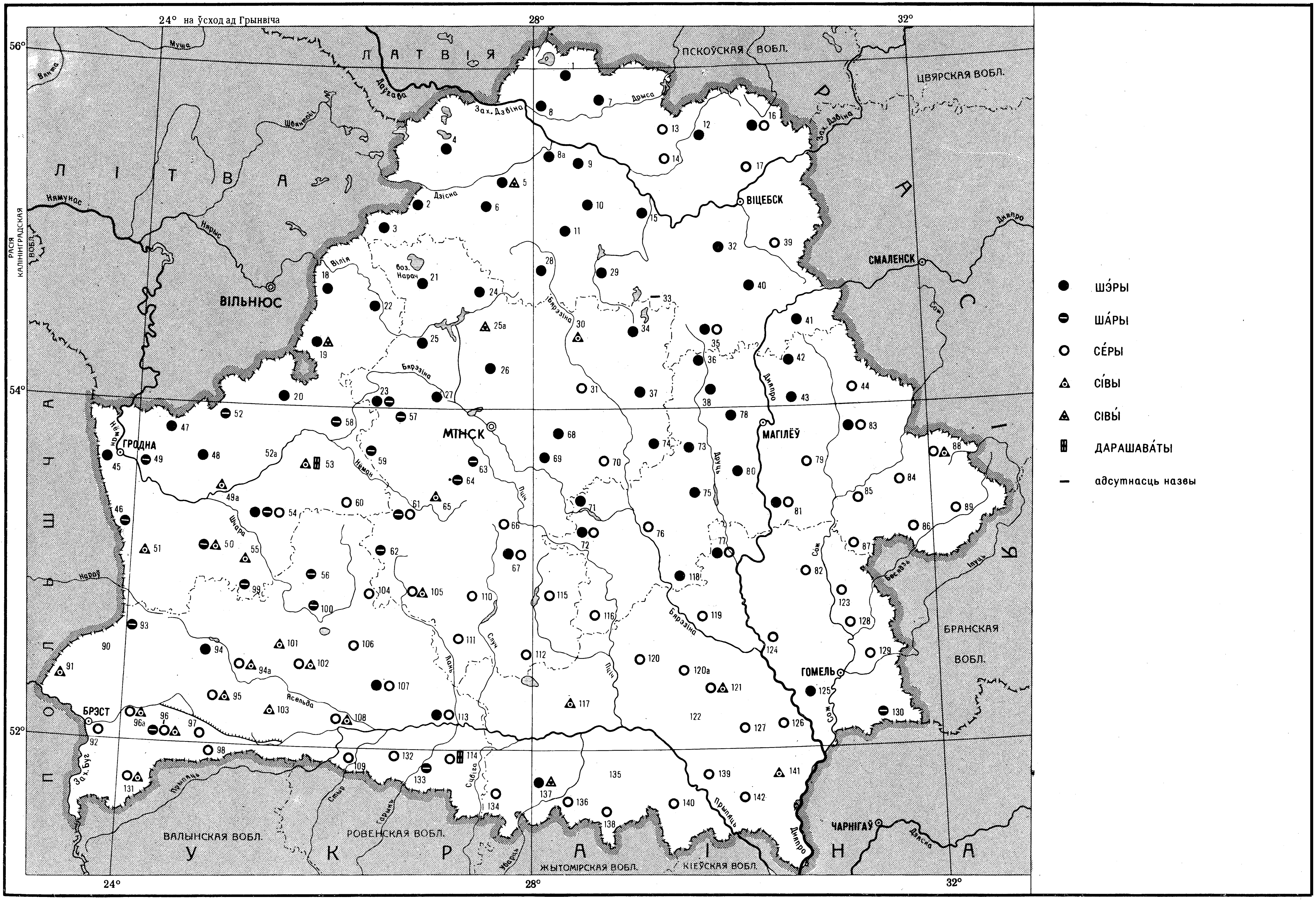
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
УКРАІНА
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дняпро
Бярэзіна
Прыпяць
Сож
Нёман
Вілія
Дзісна
Друць
Пціч
Случ
Шчара
Ясельда
Зах. Буг
Іпуць
Бесядзь
Дрыса
Нарач
Нарач
Гарынь
Стыр
Убарць
Сцвіга
Цна
Лань
Мушэ
Швянтойі
Нярыс
Нямунас
Даугава
шэ́ры
ша́ры
се́ры
сі́вы
сівы́
дарашава́ты
адсутнасць назвы

1:3 000 000

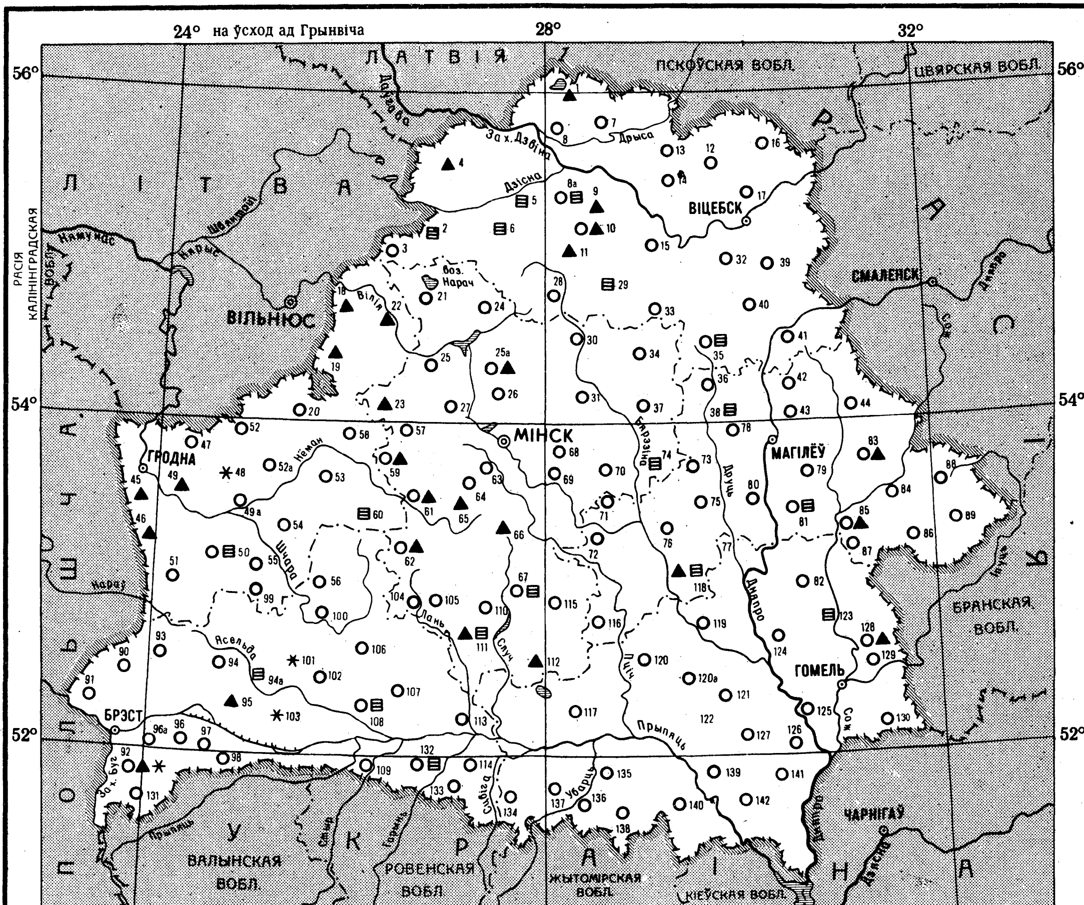

○ ЖАЎТАВА́ТЫ

▲ ЖАЎТА́ВЫ

▤ ЖАЎТЛЯ́ВЫ

✳ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

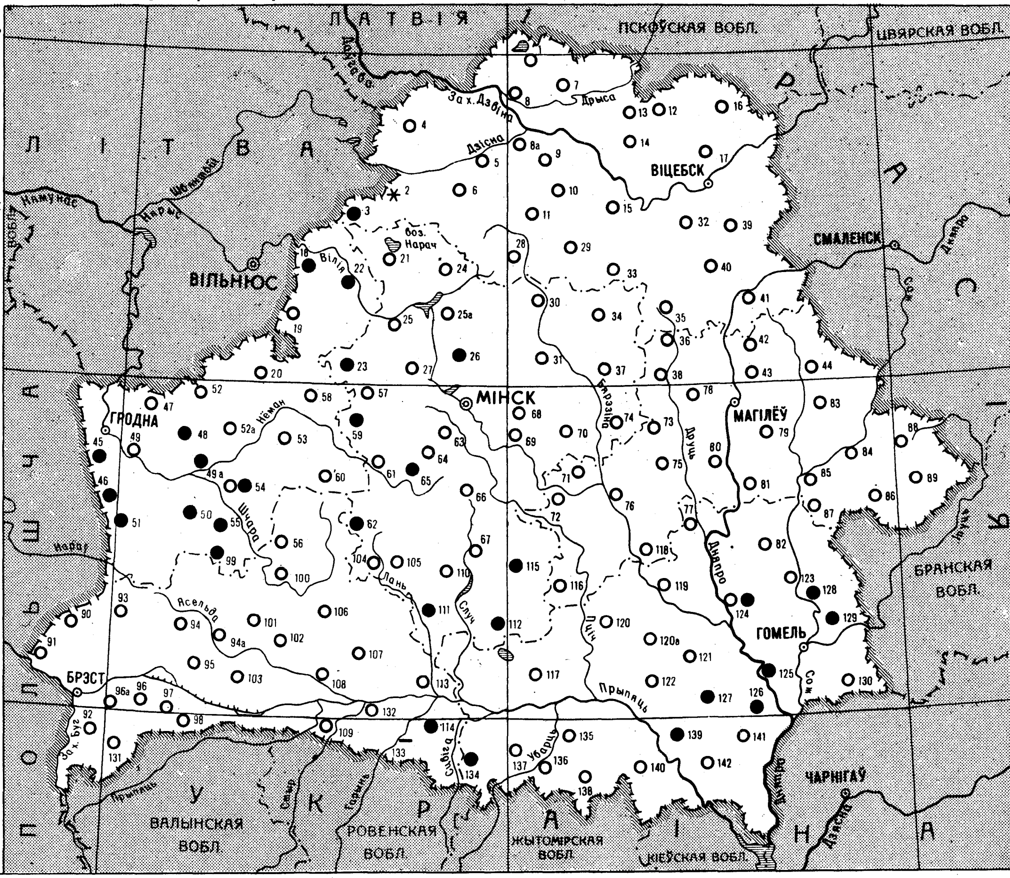

○ МАЛІ́НАВЫ

● МАЛІНО́ВЫ

∗ адзінкавыя назвы

– адсутнасць назвы

1:5 000 000

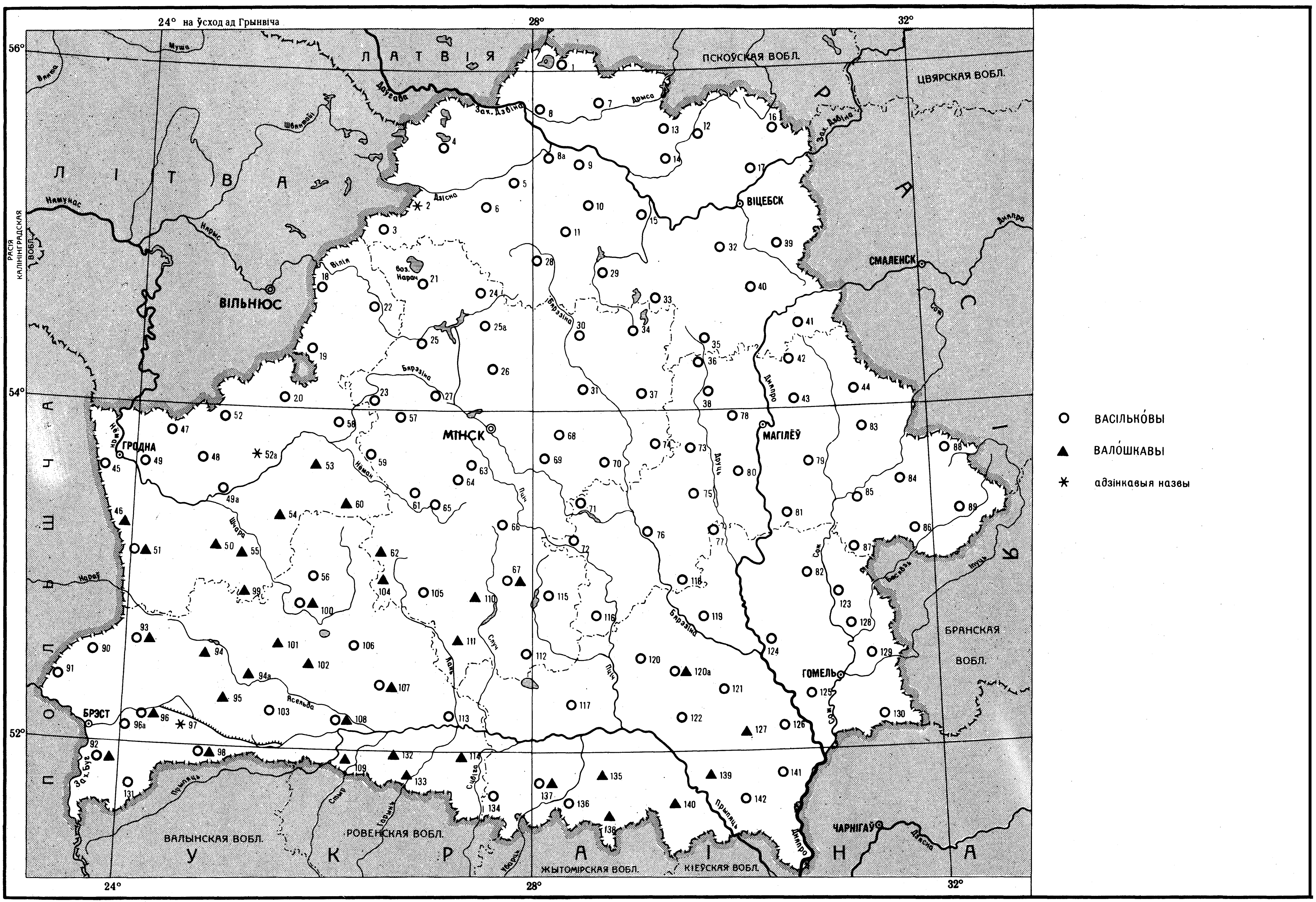
васількОвы
валОшкавы
адзінкавыя назвы
24° на ўсход ад Грынвіча
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ

1:3 000 000

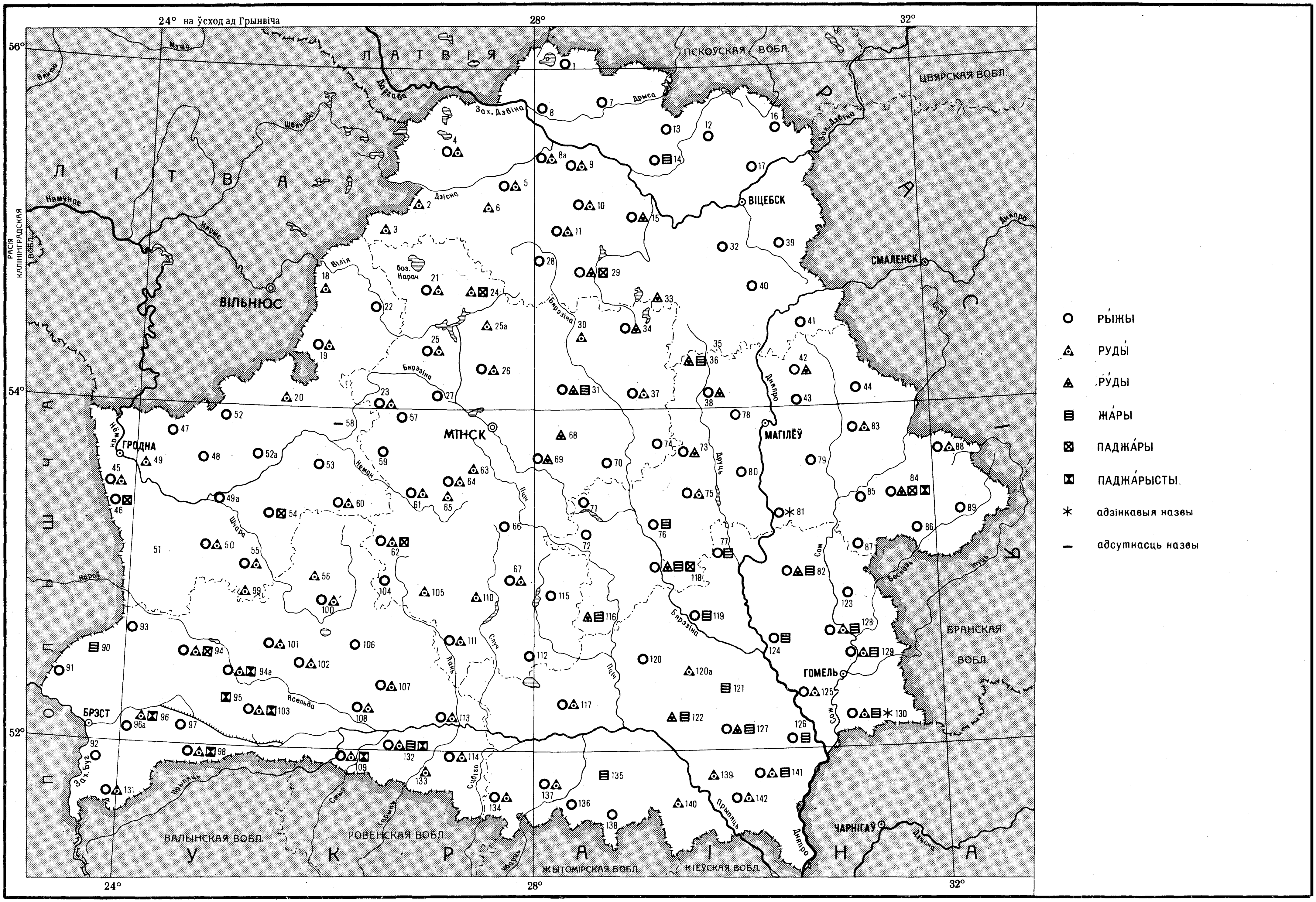
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
ГРОДНА
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Віяля
Нарач
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Прыпяць
Нёман
Шчара
Ясельда
Пціч
Случ
Друць
Іпуць
Бесядзь
Дзясна
Зах. Буг
Мухавец
рыжы
руды
руды
жары
паджары
паджарысты
адзінкавыя назвы
адсутнасць назвы

1:3 000 000